။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

# ဝိနယပိဋကေ

# ပာစိတ္ယာဒိယောဇနာ

# ပာစိတ္တိယယောဇနာ

မဟာကာရုဏိကံ နာထံ၊ အဘိနတွာ သမာသတော။
ပာစိတ္ယာဒိဝဏ္ဏနာယ၊ ကရိဿာမတ္ထယောဇနံ။

## ၅. ပာစိတ္တိယကဏ္ဍံ

### ၁. မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ-အတ္ထယောဇနာ

**ခုဒ္ဒကာန** န္တိ သုခုမာပတ္တိပကာသကတ္တာ အပ္ပကာနံ, ဂဏနတော တ ပစုရတ္တာ ဗဟုကာနံ။ ယေသံ သိက္ခာပဒါနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ယေသ''န္တိ ပဒံ ''သင်္ဂဟော''တိ ပဒေ သာမျတ္ထဆဋ္ဌီ။ သင်္ဂဟီယတေ **သင်္ဂဟော** ။ ''နဝဟိ ဝဂ္ဂေဟီ''တိပဒံ ''သင်္ဂဟော, သုပ္ပတိဋ္ဌိတော''တိ ပဒဒွယေ ကရဏံ။ **အနီ**တိ ကာလတစကော သတ္တမျန္တနိပါတော ဣအနိ-ပရိယာယော, ဣမသ္မိံ ကာလေတိ အတ္ထော။ **တေသ**န္တိ ခုဒ္ဒကာနံ, အယံ ဝဏ္ဏနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘဝတီ**တိ တေ့ထ တိ-သဒ္ဒေါ ဇေ်သတ္တေ အနာဂတကာလိကော ဟောတိ ''နိရယံ နူန ဂစ္ဆာမိ, တ္တေ မေ နတ္ထိ သံသယော''တိအာဒီသု (ဇာ. ၂.၂၂.၃၃၁) ဝိယ။ ကိဥ္စာပေတ္ထ ဟိ ယထာ ဇေ်သတစကော နူနသဒ္ဒေါ အတ္ထိ, န ဇဝံ ''ဘဝတီ''တိ ပဒေ, အတ္ထတော ပန အယံ ဝဏ္ဏနာ နူန ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ အထ တ အဝဿမ္ဘာဝိယတ္ထေ အနာဂတကာလတစကော ဟောတိ ''ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝတမဟ''န္တိအာဒီသု (ဗု. ဝံ. ၂.၁ဝ၉-၁၁၄) ဝိယ။ ကာမဥ္စေတ္ထ ယထာ အဝဿမ္ဘာဝိယတ္ထတစကော ဓုဝသဒ္ဒေါ အတ္ထိ, န ဇဝံ ''ဘဝတီ''တိ ပဒေ, အတ္ထတော ပန ဓုဝံ ဘဝိဿတိ အယံ ဝဏ္ဏနာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၁. **''တတ္ထာ''** တိ ပဒံ ''မုသာဝါဒဝဂ္ဂဿာ''တိ ပဒေ နိဒ္ဓါရဏသမုဒာယော, တေသု နဝသု ဝဂ္ဂေသူတိ အတ္ထော။ ပဌမသိက္ခာပဒေတိ တ, တေသု ခုဒ္ဒကေသု သိက္ခာပဒေသူတိ အတ္ထော။ **သက္ကာနံ ပုတ္တော** တိ ဘဂိနီဟိ သံတသကရဏတော လောကမရိယာဒံ ဆိန္ဒိတုံ, ဇာတိသမ္ဘေဒတော တ ရက္ခိတုံ သက္ကုဏန္တီတိ **သက္ကာ** ။ သာကဝနသဏ္ဍေ နဂရံ မာပေန္တီတိ တ သက္ကာ, ပုဗ္ဗရာဇာနော။ တေသံ ဝံသေ ဘူတတ္တာ တေရပါပိ ရာဇာနော သက္ကာ နာမ, တေသံ ပုတ္တောတိ အတ္ထော။ ''ဗုဒ္ဓကာလေ''တိ ပဒံ ''ပဗ္ဗဇိံသူ''တိ ပဒေ အာဓာရော။ သက္ကကုလတော နိက္ခမိတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **''တဒက္ခိတ္တော''** တ္ယာဒိနာ တဒေန ခိတ္တော, တဒမ္ပဟိ တတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ယတ္ရ ယတ္ရာ** တိ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဒိဋ္ဌိယံ ပဝတ္တတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဝဇာနိတွတ**တိ ပဋိဿဝေန ဝိယောဂံ ကတွတ။ အဝသဒ္ဒေါ ဟိ ဝိယောဂတ္ထတစကော။ ''အပဇာနိတွတ''တိပိ ပာဌော, ပဋိညာတံ အပနီတံ ကတွတတိ အတ္ထော။ **အေသ**န္တိ အယုတ္တိအေသံ, သလ္လက္ခေန္တော ဟုတွတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကထေန္တော ကထေန္တော** တိ အန္တသဒ္ဒေါ မာနသဒ္ဒကာရိယော။ ကထိယမာနော ကထိယမာနောတိ ဟိ အတ္ထော။ **ပဋိဇာနိတွတ**တိ ပဋိညာတံ ကတွတ။ **အာနိသံသ**န္တိ နိဒ္ဒေသံ ဂုဏံ။ ပဋိပုဗ္ဗော စရသဒ္ဒေါ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထောတိ အာဟ ''ပဋိစရတိ ပဋိစ္ဆာဒေတီ''တိ။ ''ကိံ ပန ရူပံ နိစ္စံ တ အနိစ္စံ တ''တိ ဝုတ္တေ ''အနိစ္စ''န္တိ ဝဒတိ။ ကသ္မာတိ ဝုတ္တေ ''ဇာနိတဗ္ဗတော''တိ ဝဒတိ။ ယဒိ ဇဝံ နိဗ္ဗာနမ္ပိ ဇာနိတဗ္ဗတ္တာ အနိစ္စံ နာမ သိယာတိ ဝုတ္တေ အတ္ထနော ပဟတုမ္ပဟိ အေသံ ဒိသွတ အဟံ ''ဇာနိတဗ္ဗတော''တိ ဟေတုံ န ဝဒာမိ, ''ဇာတိဓမ္မတော''တိ ပန ဝဒာမိ။ တယာ ပန ဒုဿုတတ္တာ ဇဝံ ဝုတ္တန္တိ ဝတွတ အညေနညံ ပဋိစရတိ။ ''ကုရုန္ဒိယ''န္တိ ပဒံ ''ဝုတ္တ''န္တိ ပဒေ အာဓာရော။ **တေသ္သာ** တိ ''ရူပံ အနိစ္စံ ဇာနိတဗ္ဗတော''တိ ဝစနဿ။ **တတ္ရာ** တိ ကုရုန္ဒိယံ။ **တသ္သာ**တိ ပဋိဇာနနာဝဇာနနဿ။ ''ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထ''န္တိ ပဒံ ''ဘာသတီ''တိပဒေ သမ္ပဒာနံ။ ''မဟာအဋ္ဌကထာယ''န္တိပဒံ

“ဝုတ္တ”န္တိ ပဒေ အာဓာရော။ “ဒိတဗ္ဗာနာဒီသူ”တိ ပဒံ ဥပနေတဗ္ဗံ။ ဣတ္ထံ “အသုကသ္မိံ နာမပဒေသေ”တိ ပဒေ နိဒ္ဒါရဏာသမုဒါယော။

၃. သမ္မာ ဝဒတိ အနေနာတိ **သံဝဒနံ,** ဥဇုဇာတိကစိတ္တံ, န သံဝဒနံ **ဝိသံဝဒနံ,** ဝဉ္စနာဓိပ္ပာယဝသပ္ပဝတ္တံ စိတ္တံ။ တန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဝိသံဝဒနစိတ္တ”န္တိ။ “တစာ”တ္ယာဒိနာ ဝစတိ ဧတာယာတိ **တစာ**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ ။ **ဟီ**တိ ဒဠှီကရဏဇောတကံ, တဒမိနာ သစ္စန္တိ အတ္ထော။ “တစာယေတ”တိ ပဒံ “ဗ္ယပ္ပထော”တိ ပဒေ တုလျယတ္ထံ, “ဝုစ္စတီ”တိ ပဒေ ကမ္မံ။ ပထသဒ္ဒပရတ္တာ တစာသဒ္ဒဿ ဗျာဒေသော ကတော။ သုဒ္ဓစေတနာ ကထိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တံသမုဋ္ဌိတသဒ္ဒသဟိတာ** တိ တာယ စေတနာယ သမုဋ္ဌိတေန သဒ္ဒေန သဟ ပဝတ္တာ စေတနာ ကထိတာတိ ယောဇနာ။

“ဧဝ”န္တိ ပဒံ “ဒဿေတ္ဝာ”တိ ပဒေ နိဒဿနံ, ကရဏံ ဝါ။ “ဒဿေတ္ဝာ”တိ ပဒံ “ဒဿေန္တော အာဟာ”တိ ပဒဒ္ဝယေ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာ။ **အန္တေ** တိ “တစာ”တိအာဒီနံ ပဉ္စန္နံ ပဒါနံ အဝသာနေ။ **“အာဟာ”**တိ ဧတ္ထ ဝတ္တမာန-တိဝစနဿ အကာရော ပစ္စုပ္ပန္နကာလတစကေန “ဣဒါနိ”တိ ပဒေန ယောဇိတတ္တာ။ “တတ္ထာ”တိ ပဒံ “အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ ပဒေ အာဓာရော။ **ဧတ္ထာ** တိ “အဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ မေ”တိအာဒီသု။ “ဟဋ္ဌိယ”န္တိ ပဒံ “ဒေသနာကတာ”တိ ပဒေ အာဓာရော။ နိဿိတဝိညာဏဝသေန အဝတွတ နိဿယပသာဒဝသေန “စက္ခုနာ ဒိဋ္ဌ”န္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဩဠာရိကေနေတ”တိ။

၄. **တဿာ** တိ “တီဟာကာရေဟီ”တိအာဒိဝစနဿ။ “အတ္ထော”တိ ပဒံ “ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ ပဒေ ကမ္မံ။ **ဟီ**တိ ဝိသေသဇောတကံ, ဝိသေသံ ကထယိဿာမီတိ အတ္ထော။ **တတ္ထာ** တိ စတုတ္ထပာရာဇိကေ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။

၉. **အာဒီနမ္ပီ** တိ ပိသဒ္ဒော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။

၁၁. မန္ဒသဒ္ဒော ဇဠတ္တတစကောတိ အာဟ “မန္ဒတ္တာ ဇဠတ္တာ”တိ။ ယော ပန အညံ ဘဏတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ “သာမဏေရေနာ”တိ ပဒံ “ဝုတ္တော”တိ ပဒေ ကတ္တာ။ အပိသဒ္ဒော ပုစ္ဆာတစကော, “ပဿိတ္တာ”တိ ပဒေန ယောဇေတဗ္ဗော, အပိ ပဿိတ္ထာတိ အတ္ထော။ “အဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ မေ”တိအာဒိဝစနတော အညာ ပူရဏကထာပိ တာဝ အတ္ထီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “အညာ ပူရဏကထာ နာမ ဟောတီ”တိ။ အပ္ပတာယ ဦနဿ အတ္ထဿ ပူရဏဝသေန ပဝတ္တာ ကထာ **ပူရဏကထာ**။ သော ပူရဏကထာ နာမ ကာတိ အာဟ “ဧကော”တိအာဒိ။ သော ဟိ ကမေ အပ္ပကမ္ပိ တေလံ တ ပူဝခဏ္ဍံ တ ပဿိတ္ဝာ တ လဘိတ္ဝာ တ ဗဟုကံ ကတွတ ပူရဏဝသေန ကထိတတ္တာ ပူရဏကထာ နာမ။ ဗဟုကာနိ တေလာနိ တ ပူဝေ တ ပဿန္တောပိ လဘန္တောပိ အပ္ပကံ ကတွတ ဦနဝသေန ကထိတတ္တာ ဦနကထာပိ အတ္ထီတိ သက္ကာ ဝတ္တုံ။ အဋ္ဌကထာသု ပန အဝုတ္တတ္တာ ဝီမံသိတွတ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဗဟုကာယ ပူရဏဿ အတ္ထဿ ဦနဝသေန ပဝတ္တာ ကထာ **ဦနကထာ**တိ ဝိဂ္ဂဟော ကာတဗ္ဗောတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဩမသဝာဒ သိက္ခာပဒံ

၁၂. ဒုတိယေ မသဓာတု ဝိဇ္ဈနတ္ထေ ပဝတ္တတိ “ဩမဋ္ဌံ ဥမ္မဋ္ဌ”န္တိအာဒီသု (သံ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၁.၂၁) ဝိယာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဩမသန္တီတိ ဩဝိဇ္ဈန္တီ”တိ။

၁၃. “ဣတ္ထံ ဝတ္တု”န္တိ ပဒံ “အာဟရီ”တိ ပဒေ ကမ္မံ။ နန္ဒိတဗ္ဗောတိ **နန္ဒော** ဝဏ္ဏဗလာဒိ, သော တေဿတ္ထီတိ နန္ဒီ။ ဝိသာလာနိ မဟန္တာနိ ဝိသာဏာနိ တေဿတ္ထီတိ **ဝိသာလော,** နန္ဒီ စ သော ဝိသာလော စေတိ **နန္ဒိဝိသာလော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ “နန္ဒိဝိသာလော နာမာ”တိအာဒိနာ။ **သော**တိ နန္ဒိဝိသာလော, “အာဟာ”တိ ပဒေ ကတ္တာ။ **တဧတ္ထ** တတိ ယုဉ္ဇိတဗ္ဗာနေယေဝ။ **အဟေတုကပဋိသန္ဓိကာလေပီ**တိ ပိ-သဒ္ဒော အနုဂ္ဂဟတ္ထတစကော, ပဂေဝ ဒ္ဝိဟေတုက တိဟေတုက ပဋိသန္ဓိကာလေတိ အတ္ထော။ “တေန စာ”တိ စကာရဿ အဝုတ္တသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထတ္တာ “အတ္တနော ကမ္မေန စာ”တိ အတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတီတိ အာဟ “အတ္တနော ကမ္မေန စာ”တိ။ **အတ္တနော**တိ နန္ဒိဝိသာလဿ။

၁၅. **ဝေတ္ထာ** တိ ဧတိဿံ ပဒဘာဇနိယံ, “အာပဟာ”တိ ပဒေ အာဓာရော။ “ယသ္မာ”တိ ပဒံ ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမော”တိ ပဒေ ပဟောတု။ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယံယေဝ “ဟိနေနာပိ”တိ ဝတ္တေတ ပဒဘာဇနိယံ အဝုတ္တတ္တာ က္ကာဒံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဝေဏုကာရဇာတီ**တိ ဝိလီဝကာရဇာတိ။ **နေသာဒဇာတီ**တိ ဝေတ္တ ကေဝဋ္ဋဇာတိပိ သင်္ဂဟိတာ။

ပု ဝုစ္စတိ ကရီသံ, တံ ကုသတိ အပနေတီတိ **ပုက္ကုသော** ။ ပုပ္ဖံ ဝုစ္စတိ ကရီသံ, ကုသုမံ တ, တံ ဆဍ္ဍေတီတိ **ပုပ္ဖဆဍ္ဍကော**။

ကုဋ္ဌတိ ဆိန္ဒတီတိ **ကောဋ္ဌော,** သောယေဝ **ကောဋ္ဌကော** ။ ယကာရဘာကာရေ ကေတော ယောဇေတ္တတ “ယဘာ”တိ ယော အက္ကောသော အတ္ထိ, ဧသော ဟီနော နာမ အက္ကောသောတိ ယောဇနာ။

၁၆. **သဗ္ဗပဒေသူ**တိ နာမာဒီသု သဗ္ဗပဒေသု။ **ဝေတ္ထာ** တိ က္ကမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ **အလိက**န္တိ အသစ္စံ, မိစ္ဆာတစန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ယောပိ ဝဒတီတိ ယောဇနာ။

၂၆. **ပရိဟရိတ္တတ**တိ ပရိမုခံ ကထနံ အပနေတ္တတ။ ဒဝံ ပရိဟာသံ ကာမေတီတိ **ဒဝကာမော,** တဿ ဘာဝေ **ဒဝကမ္မ ယံ,** တံယေဝ **ဒဝကမ္မတာ** ။ အနုပသမ္ပန္နန္တိ ဝေတ္ထ အကာရဿ သဒိသတ္ထမဂ္ဂဟေတ္တတ အညတ္ထောဝ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ “ဌပေတ္တတ ဘိက္ခု”န္တိအာဒိ။ ယဒိ ဟိ သဒိသတ္ထော ဘဝေယျ, သာမဏေရောဝ အနုပသမ္ပန္နော နာမ သိယာ သဏ္ဍာနေန စ ပရိသဘာဝေန စ သဒိသတ္တာ, တသ္မာ အညတ္ထောဝ ဂဟေတဗ္ဗောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **သဗ္ဗသတ္တာ** တိ ဝေတ္ထ **သဗ္ဗ**သဒ္ဒော အနဝသေသတ္ထော မနုဿေ ဥပာဒါယ ဝစနတ္တဇာနနာဇာနနပကတိကာနံ သဗ္ဗသတ္တာနမ္ပိ ဂဟိတတ္တာ။

၃၅. အတ္ထပုရေက္ခာရော နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ သိက္ခာပဒမပေက္ခိယ နပုံသကလိင်္ဂဝသေန “ကိရိယ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အာပတ္တိမပေက္ခိယ က္ကတ္ထိလိင်္ဂဝသေန “ကိရိယာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝဇ္ဇကမ္မသဒ္ဒာ သိက္ခာပဒမပေက္ခန္တာပိ အာပတ္တိ, မပေက္ခန္တာပိ နိယတနပုံသကလိင်္ဂတ္တာ နပုံသကာယေဝ, တသ္မာ တေ ဒွေဝ အာပတ္တိ ဌာနေ န ဝုတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ပေသုညသိက္ခာပဒံ

၃၆. တတိယေ “ဇာတဘဏ္ဍနာန”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ အဏ္ဍဟိတောတိအာဒီသု ဝိယ ဝိသေသနပရနိပါတဝသေန “ဘဏ္ဍနဇာတာန”န္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “သဉ္ဇာတဘဏ္ဍနာန”န္တိ။ “ပုဗ္ဗဘာဂေ”တိ ဝတ္တေတ တဿ သရူပံ ဒဿေတိ “က္ကမိနာ စ က္ကမိနာ စာ”တိအာဒိနာ။ ဝိရုဒ္ဓံ ဝဒတိ ဧတေနာတိ **ဝိတအော,** ဝိဂ္ဂဟိကကထာ , တံ အာပန္နာတိ **ဝိတအာပန္နာ,** တေသံ။ ပိသတိ သဉ္စုဏ္ဏေတီတိ **ပိသုဏော,** ပုဂ္ဂလော, တဿ က္ကဒန္တိ **ပေသုညံ,** ဝစနန္တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ပေသုညန္တိ ပိသုဏဝစ”န္တိ။

၃၇. **ဘိက္ခုပေသုညေ**တိ ဘိက္ခုုနံ သန္တိကံ ဥပသံဟဋေ ပေသုညဝစနေတိ ဆဋ္ဌီသမာသော။

၃၈. “ဒိဿတ”တိ ပဒံ “ဘဏန္တဿာ”တိ ပဒေ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာ, ဒဿနံ ဟုတ္တတတိ အတ္ထော။ တတိယံ။

## ၄. ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒံ

၄၄. စတုတ္ထေ ပဋ္ဌိမုခံ အာဒရေန သုဏန္တီတိ **ပတိဿာ,** န ပတိဿာ **အပ္ပတိဿာ** တိ ဒဿေန္တော အာဟ “အပ္ပတိဿတ”တိ။

၄၅. “ပဒသော”တိ ဝေတ္ထ သော-ပစ္စယော ဝိစ္ဆတ္ထတစကောတိ အာဟ “ပဒံ ပဒ”န္တိ။ **တတ္ထာ** တိ ဧတေသု စ တုဗ္ဗိဓေသု။ ပဒံ နာမ က္ကစ အတ္ထဇောတကံ တ ဝိဘတ္တျန္တံ တ န ဟောတိ, အထ ခော လောကိယေဟိ လက္ခိတော က ထာယ စတုတ္ထံသော ဟာအောဝ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “ပဒန္တိ ဧကော ကထာဟာအော”တိ။ အနု ပစ္ဆာ ဝုတ္တပဒတ္တတာ ဒုတိယဟာအော **အနုပဒံ** နာမ။ အနု သဒိသံ ဗျဉ္ဇနံ **အနုဗျဉ္ဇန** န္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ “အနုဗျဉ္ဇန”န္တိအာဒိ

နာ။ ဗုဒ္ဓနုဿတိ ပဒ-ပရိယာယော။ ယံကိဉ္စိ ပဒံ အနုဿတိနံ နာမ န ဟောတိ, ပုရိမပဒေန ပန သဒ္ဒိံ ပစ္ဆိမပဒမေဝ အနုဿတိနံ နာမ။

တစေတ္ထော ဟုတွာ နိဋ္ဌာပေတီတိ ယောဇနာ။ ''ကေမေကံ ပဒ''န္တိ ပဒံ ''နိဋ္ဌာပေတီ''တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ ''ထေရေနာ''တိ ပဒံ ''ဝုတ္တေ''တိ ပဒေ ကတ္တာ, ''ကေတော''တိ ပဒေ သဟတ္ထော။ သာမဏေရော အဟာပုဏိတွာ ဘဏတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **မတ္တမေတ**တိ ဧတ္ထ ဧဝသဒ္ဒော မတ္တသဒ္ဒသ္သ အဝဓာရဏတ္ထံ ဒသ္သေတိ, တေန ပကာရံ ပဋိက္ခိပတိ။ ''အနိစ္စ''န္တိ စ ''အနိစ္စာ''တိ စ ဒွိဝိန္နံ ပဒာနံ သတိပိ လိင်္ဂဝိသေသတ္တေ အနုဿတိနတ္တာ အာပတ္တိမောက္ခော နတ္ထီတိ အာဟ ''အနုဿတိနဂဏနာယ ပာစိတ္တိယာ''တိ။

**ဗ္ရဟ္မဇာလာဒီနီ** တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန သာမညဖလသုတ္တာဒီနိ ဒီဃသုတ္တာနိ (ဒီ. နိ. ၁.၁၅၀ အာဒယော) သင်္ဂဟိတာနိ။ စသဒ္ဒေန ဩဃတရဏသုတ္တာဒီနိ သံယုတ္တသုတ္တာနိ (သံ. နိ. ၁.၁) စ စိတ္တပရိယာအနသုတ္တာဒီနိ အင်္ဂုတ္တရသုတ္တာနိ (အ. နိ. ၁.၂ အာဒယော) စ သင်္ဂဟိတာနိ။ **သော**တိ ဒေဝတာဘာသိတော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

ကိဉ္စာပိ ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိသဒ္ဒော ဂရဟတ္ထတစကော, ပနသဒ္ဒော အနုဂ္ဂဟတ္ထတစကော။ **မေဏ္ဍကမိလိန္ဒပဉှေ့ဟသု** တိ မေဏ္ဍကပဉှေ့ဟ စ မိလိန္ဒပဉှေ့ဟ စ။ **ယန္တိ** သုတ္တံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အာရမ္မဏကထာ ဗုဒ္ဓိကကထာ ဒဏ္ဍကကထာ ဉာဏဝတ္ထုကထာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ ပေယျာလဝသေန ဝုတ္တတ္တာ။ ဣမာယော ပကရဏာနိ နာမာတိ ဝဒန္တိ။ မဟာပစ္စရိယာဒီသု ဝတ္တ ပရိဂ္ဂဟိတောတိ ယောဇနာ။ **ယန္တိ** သုတ္တံ။

**၄၈. တတ္ထ** တိ ''ကေတော ဥဒ္ဒိသာပေန္တော''တိ ဝစနေ။ **ဥဒ္ဒိသာပေန္တီ** တိ အာစရိယံ ဒေသာပေန္တိ ဗဟုကတ္တာ ရမပေက္ခိယ ဗဟုဝစနဝသေန ဝုတ္တံ။ **တေဟီ**တိ ဥပသမ္ပန္နာနုပသမ္ပန္နေဟိ။ **ဒွေဝပီ**တိ ဥပသမ္ပန္နော စ အနုပသမ္ပန္နော စ။

**ဥပစာရန္တိ** ဒွတဒသဟတ္ထူပစာရံ။ **ယေသန္တိ** ဘိက္ခူနံ။ **ပလာယနကဂန္ထ** န္တိ ပရိဝဇ္ဇေတွာ ဂန္ထံ ပကရဏံ။ သာမဏေရော ဂဏှာတီတိ ယောဇနာ။

**ဩဟာတေတီ**တိ အဝဟာတေတိ, ဂဋ္ဌိတာပေတီတိ အတ္ထော။ **သုတ္တေပီ** တိ ဝေယျာကရဏသုတ္တေပိ။ **တန္တိ** ယေဘုယျေန ပဂုဏဂန္ထံ။ **ပရိသင်္ကမာန** န္တိ သာရဇ္ဇမာနံ။ ယံ ပန ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကိရိယသမုဋ္ဌာနတ္တာ**တိ ဣမသ္သ သိက္ခာပဒသ္သ ကိရိယသမုဋ္ဌာနတ္တာတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. သဟသေယျသိက္ခာပဒံ

၄၉. ပဉ္စမေ မုဋ္ဌာ သတိ ဧတေသန္တိ **မုဋ္ဌသ္သတီ** ။ နတ္ထိ သမ္ပဇာနံ ဧတေသန္တိ **အသမ္ပဇာနာ။ ဘဝင်္ဂောတိဏ္ဏကာလေ**တိ နိဒ္ဒောက္ကမနကာလေ။

၅၀. ''ပကတိယာ''တိ ပဒံ ''ဒေန္တိ''တိ ပဒေ ဝိသေသနံ။ တေ ဘိက္ခူ ဒေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ကရဝေနာ''တိ ပဒဉ္စ ''သိက္ခာကာမတာယာ''တိ ပဒဉ္စ ''ဒေန္တိ''တိ ပဒေ ဟေတု။ သီသသ္သ ဥပဓာနံ **ဥဿီသံ,** တသ္သ ကရီယတေ **ဥဿီသကရဏံ** , တံယေဝ အတ္ထော ပယောဇနံ **ဥဿီသကရဏတ္ထော,** တဒတ္ထာယ။ **တတ္ရ** တိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ, ''သိက္ခာကာမတာယာ''တိ ဝစနေတိ အတ္ထော။ နိဒ္ဒသ္သနန္တိ သေသော။ အထ တ **သိက္ခာကာမတာယာ**တိ ပစ္စတ္တေ ဘုမ္မဝစနံ။ ''ဣဒမ္ပိသ္သ ဟောတိ သီလသ္မိ''န္တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၁၉၅ အာဒယော) ဝိယ။ ဣဒမ္ပိ သိက္ခာကာမတာယ အယံ သိက္ခာကာမတာ သိက္ခာကာမဘာတေ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ သေ နယော ''တတ္ရိဒံ သမန္တပာသာဒိကာယ သမန္တပာသာဒိကတ္တသ္မိ''န္တိအာဒီသုပိ။ ဘိက္ခူ ခိပန္တီတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** အာယသ္မန္တံ ရာဟုလံ။ **အထာ**တိ ခိပနတော ပစ္ဆာ။ **ဣဒန္တိ** ဝတ္ထု။ သမ္မုဥ္စနိကစဝရဆဍ္ဍနကာနိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တေနာယသ္မတာ ရာဟုလေန ဟတိတံ န ဆောတိ ယောဇနာ။ သော ပနာယသ္မာ ဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အပရိဘောဂ အညေသန္တိ** အညေဟိ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ။

၅၁. **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ သယနံ **သေယ္ယာ,** ကာယပသာရဏကိရိယာ, သယန္တိ ဧတ္ထာတိ **သေယ္ယာ,** မဉ္စပိဋ္ဌာဒိ။ တဒုဘယမ္ပိ ဧကသေသေန တ သာမညနိဒ္ဒေသေန တ ဧကတော ကတွာ "သဟသေယ္ယ"န္တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "သေယ္ယာ"တိအာဒိ။ **တတ္ထာ** တိ ဒွီသု သေယ္ယာသု။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဒွေဝ သေယ္ယာ ဒဿိတာ, တသ္မာ။ "သဗ္ဗစ္ဆန္နာ"တိအာဒိနာ လက္ခဏံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **ပါကဋဝေါဟာရ**န္တိ လောကေ ဝိဒိတံ ဝစနံ။ **ဒုဿကုဋိယ**န္တိ ဒုဿေန ဆာဒိတကုဋိယံ။ အဋ္ဌကထာသု ယထာဝုတ္တေ ပဉ္စဝိဓစ္ဆဒနေယေဝ ဂယှမာနေ ကော ဒောသောတိ အာဟ "ပဉ္စဝိဓစ္ဆဒနေယေဝတ"တိအာဒိ။ ယံ ပန သေနာသနံ ပရိက္ခိတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပါကာရေန တ**တိ ဣဋ္ဌကသိလာအရုနာ တ။ **အညေန တ**တိ ကိလဉ္ဇာဒိနာ တ။ **ဝတ္တေနပိ** တိ ပိသဒ္ဒော ပဂေဝ ဣဋ္ဌကာဒိနာတိ ဒဿေတိ။ **ယဿာ** တိ သေနာသနသင်္ခါတာယ သေယ္ယာယ။ ဥပရီတိ တ သမန္တတောတိ တ ယောဇနာ။ ဧကေန ဒွါရေန ပဝိသိတွာ သဗ္ဗပါသာဒဿ ဝဠဉ္ဇိတဗ္ဗတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဧကူပစာရော"တိ။ သတဂဗ္ဘံ တ စတုဿာလံ ဧကူပစာရံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ သေနာသနသင်္ခါတံ သေယ္ယံ။

**တတ္ထာ** တိ သေနာသနသင်္ခါတာယံ သေယ္ယာယံ။ သမ္ဗဟုလာ သာမဏေရာ သစေ ဟောန္တိ, ဧကော ဘိက္ခု သစေ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ "သာမဏေရာ"တိ ဣဒံ ပစ္စာသန္နဝသေန ဝုတ္တံ, ဥပလက္ခဏဝသေန တ အညေဟိပိ သဟသေယ္ယာနံ အာပတ္တိသမ္ဘဝတော။ တေတိ သာမဏေရာ။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ ဘိက္ခူနံ။ **တဿာ** တိ သာမဏေရဿ။ **ဧသေဝ နယော**တိ ဧသော ဧဝ နယော, န အညော နယောတိ အတ္ထော။ အထ တ **ဧသေဝ နယော**တိ ဧသော ဣဝ နယော, ဧသော တောဒိသော နယော ဣဝ အယံ နယော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အတ္ထော။

**အပိ တာ**တိ ဧကံသေန။ **ဧတ္ထာ** တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ **စတုက္က** န္တိ ကောတသကောနုပသမ္ပန္နံ, ကောတသနာနုပသမ္ပန္နံ, နာနာတသကောနုပသမ္ပန္နံ, နာနာတသနာနုပသမ္ပန္နန္တိ စတုသမူဟံ, စတုပရိမာဏံ တ။ **ယော**တိ ဘိက္ခု။ **ဟိ** သဒ္ဒော ဝိတ္ထာရဇောတကော, တံ ဝစနံ ဝိတ္ထာရယိဿာမီတိ အတ္ထော, ဝိတ္ထာရော မယာ ဝုစ္စတေတိ တ။ **ဒေဝသိကန္**တိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ။ **ဏိက**ပစ္စယော ဟိ ဝိစ္ဆတ္ထတစကော။ ယောပိ သဟသေယ္ယံ ကပ္ပေတိ, တဿာပိ အာပတ္တီတိ ယောဇေတဗ္ဗော။ **တတ္ရာ** တိ "တိရစ္ဆာနဂတေနာပိ"တိ ဝစနေ။

"အပဒါနံ အဟိမစ္ဆာ, ဒွိပဒါနဉ္စ ကုက္ကုဋီ။
စတုပ္ပဒါနံ မဇ္ဇာရီ, ဝတ္ထု ပါရာဇိကဿိမာ"တိ။ (ပါရာ. အဋ္ဌ. ၁.၅၅)။

ဣမံ ကထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဝုတ္တနယေနေတ"တိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗော, တသ္မာ။ **ဂောဓာ**တိ ကုဏ္ဍော။ **ဗိဠာလော**တိ အာခုဘုဇော။ **မင်္ဂုသော** တိ နကုလော။

အသမ္ဗဒ္ဓဘိတ္တိကဿ ကတပါသာဒဿာတိ ယောဇနာ။ **တုလာ**တိ ဧတ္ထ တုလာ နာမ ထမ္ဘာနံ, မုပရိ ဒက္ခိဏုတ္တရဝိတ္ထာရဝသေန ဌပိတော အရဝိသေသော ထလတိ ထမ္ဘေသု ပတိဋ္ဌာတီတိ ကတွာ။ တာ ပန ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒတော တိဿော, ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန ပန ပဉ္စသတ္တနတဒယော။ နာနူပစာရေ ပါသာဒေတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တဋ္ဌသဏ္ဍာဗဒ္ဓာဒီသူ** တိ တဋ္ဌရူပံ ဒဿေတွာ ကတေသု သဏ္ဍာဗဒ္ဓာဒီသု။ အာဒိသဒ္ဒေန တုလံ သင်္ဂဏှာတိ။ ဧတ္ထ စ **သဏ္ဍာဗဒ္ဓော** နာမ တုလာနံ, မုပရိ ပုဗ္ဗပစ္ဆိမာယာမဝသေန ဌပိတော ကဋ္ဌဝိသေသော သမ္မာ ဃဋ္ဋေန္တိ ဧတ္ထ ကေဟာနဿာဒယောတိ ကတွာ။ တေ ပန တယော ဟောန္တိ။ **နိဗ္ဗကောသဗ္ဘန္တရေ** တိ ဆဒနကောဋိအဗ္ဘန္တရေ။ ပရိမဏ္ဍလံ တ စတုရဿံ တ သေနာသနံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ရာ** တိ တသ္မိံ သေနာသနေ။ အပရိစ္ဆိန္နော ဂဗ္ဘဿ ဥပစာရော ဧတေသန္တိ **အပရိစ္ဆိန္နဂဗ္ဘူပစာရာ** သဗ္ဗဂဗ္ဘာ, တေ ပဝိသန္တီတိ အတ္ထော။ နိပန္နာနံ ဘိက္ခူနန္တိ ယောဇနာ။ **တတ္ရာ** တိ တသ္မိံ ပမုခေ။ ပမုခဿ သဗ္ဗစ္ဆန္နတ္တာ, သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နတ္တာ စ အာပတ္တိံ ကရောတီတိ ယောဇနာ။ နနု ပမုခေ ဆန္နမေဝ အတ္ထိ, နော ပရိစ္ဆန္နန္တိ အာဟ "ဂဗ္ဘပရိက္ခေပေါ"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။

ယံ ပန အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဇဂတီ**တိ ပထဝိယာ စ မန္ဒိရာလိန္ဒဝတ္ထုဿ စ နာမမေတံ။ ဣဓ ပန မန္ဒိရာလိန္ဒဝတ္ထုသင်္ခါတာ ဘူဘောအာ ဂဟိတာ။ **တတ္ထာ** တိ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ။ ကသ္မာ ပါဠိယာ န သမေတီတိ အာဟ "ဒသဟတ္ထုဗ္ဗေဓာပိ"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **တတ္ထာ** တိ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ။ ယေပိ မဟာပါသာဒာ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **တေသုပီ**တိ မဟာပါသာဒေသုပိ။

သုဓာဆဒနမဏ္ဍပသ္သာတိ ထွေ **“သုဓာ”**တိ ဣဒံ ဥပလက္ခဏဝသေန ဝုတ္တံ ယေန ကေနစိ ဆဒနမဏ္ဍပသ္သာ ပိ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ မဏ္ဍံ ဝုစ္စတိ သူရိယရသ္မိ, တံ ပာတိ ရက္ခတိ, တတော တ ဇနန္တိ **မဏ္ဍပံ** ။ နနု ကေူပစာရံ ပောတိ ပာကာရသ္သ ဆိဒ္ဒတ္တာတိ အာဟ “န ဟိ”တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ ဝဋ္ဋဥ္ဇနတ္ထာယ တေတိ ဝေကာရော ယောဇေတဗ္ဗော။ တေနာဟ “န ဝဋ္ဋဥ္ဇနူပစ္ဆေဒနတ္ထာယာ”တိ။ အထ တ “သဒ္ဒန္တရတ္ထာပောဟနေန သဒ္ဒော အတ္ထံ ဝဒတီ”တိ (ဥအ. အဋ္ဌ. ၁; ဒီ. နိ. ဋီ. ၁.၁; မ. နိ. ဋီ. ၁.မူလပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ; သံ. နိ. ဋီ. ၁.၁.ဩဃတရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ; အ. နိ. ဋီ. ၁.၁.ရူပာဒိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ) ဝုတ္တတ္တာ “န ဝဋ္ဋဥ္ဇနူပစ္ဆေဒနတ္ထာယာ”တိ ဝုတ္တံ။ **ကတဥ္မန္တိ** တေ့ ထ ဒ္တရမေဝ အဓိပ္ပေတံ ပရိယာယေန ဝုတ္တတ္တာ, အသတိ စ ဒ္တရေ ကတဥ္မသ္သာဘာဝတော။ သံဝရဏဝိဝရဏကာလေ ကဝတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ **ကတဥ္မံ**။

**တတ္ရာ** တိ “ကေူပစာရတ္တာ”တိ ဝစနေ။ **ယသ္သာ** တိ ပရတဒိနော။ အနုယောကေ သိယာတိ ယောဇနာ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သဟသေယ္ယသိက္ခာပဒေ, ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ပိဟိတဒ္တရေ ဂဗ္ဘေ။ **သော**တိ ပရတဒီ။ သဗ္ဗစ္ဆန္နတ္တာ အာပတ္တိ ဣတိ ဝုတ္တေတိ ယောဇနာ။ သေဝ နယော “သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နတာ န ပောတီ”တိ ထွောပိ။ **ပစ္စာဂမိသ္သတီ**တိ ပတိ အာဂမိသ္သတိ, ပုန အာဂမိသ္သတီတိ အတ္ထော။

**ဗုဒ္ဓနမတ္တေနေတ** တိ “သဗ္ဗစ္ဆန္နာ”တိအာဒိအက္ခရပဒမတ္တေနေဝ, န အတ္ထဝသေန။ “ဝေဠု သတီ”တိ ဣမိနာ အဗ္ဗာပိတအောသံ ဒသ္သေတိ။ **တတော**တိ အနာပတ္တိတော, ပရိဟာယေယ္ယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ အနိယတေသု ဝုတ္တံ, တသ္မာ။ **တတ္ထာ** တိ အနိယတေသု။ **ဣဓာပီ**တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေပိ။ **ယံ ယန္တိ** သေနာသနံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု သေနာသနေသု, သဟသေယ္ယာပတ္တိ ပောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

၅၃. ဒ္ဝိသု အဋ္ဌကထာတဒေသု မဟာအဋ္ဌကထာတအောဝ ယုတ္တောတိ သော ပဏ္ဍာ ဝုတ္တော။

**ဣမိနာပီ**တိ သေနမ္ဗမဏ္ဍပေနာပိ။ **တေန္တိ** ဇဂတိယာ အပရိက္ခိတ္တတံ။ **ယထာ**တိ ယံသဒ္ဒတ္ထော တတိယန္တနိပာတော, ယေန သေနမ္ဗမဏ္ဍပေနာတိ အတ္ထောတိ။ ပဋ္ဌမံ။

## ၆. ဒုတိယသဟသေယ္ယသိက္ခာပဒံ

၅၅. ဆဋ္ဌေ အာဂန္တုကော ဝသန္တိ ထွောတိ **အာဝသထော,** အာဝသထော စ သော အကရဥ္စေတိ **အာဝသထာကရန္တိ** ဒသ္သေန္တော အာဟ “အာဂန္တုကာနံ ဝသနာကရ”န္တိ။ မနုဿာနံ သန္တိကာ ဝစနံ သုတ္တတိ ဝစနသေသော ယောဇေတဗ္ဗော။ **သာဋ္ဌကန္တိ** ဥတ္တရသာဋ္ဌကံ, နိဝတ္ထဝတ္ထန္တိပိ ဝဒန္တိ။ **အစ္စာဂမ္မာ** တိ တ္တတပစ္စယန္တပဒသ္သ သမ္ဗန္ဓံ ဒသ္သေတုမာဟ “ပဝတ္တော”တိ။ ယထာ ဩမသတဒသိက္ခာပဒေ အက္ကောသေတုကာမတာယ ခတ္တိယံ “စဏ္ဍာလော”တိ ဝဒတော အလိကံ ဘဏတောပိ မုသာတဒသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ, ဩမသတဒသိက္ခာပဒေနေဝ အာပတ္တိ, ဧဝမိဓာပိ မာတုကမေန သဟ သယတော ပဌမသဟသေယ္ယသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ, ဣမိနာဝ အာပတ္တီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒံ

၆၀. သတ္တမေ **မဟာဒ္တရေ**တိ ဗဟိ ဋ္ဌိတေ မဟာဒ္တရေ။ အာဂမ္မ, ပဝိသိတ္တတ တ ဝသန္ဍာနတ္တာ ဩဝရကော အာဝသထော နာမာတိ အာဟ “ဩဝရကဒ္တရေ”တိ။ **သုနိဂ္ဂတေနာ** တိ သုဋ္ဌု ဗဟိ နိက္ခမိတ္တတ ဂတေန သဒ္ဒေန။ “အညာတု”န္တိ ပဒသ္သ “န ဉာတု”န္တိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “အာဇာနိတု”န္တိ။ ဣမိနာ နကာရဝိကာရော အက္ကတိ နိပာတော န ပောတိ, အာက္ကတိ ဥပသဂ္ဂေတိ ပန ဒသ္သေတိ။ “ဝိညုနာ ပုရိသေနာ”တိ ထွေကမေဝ အဝတ္တတ “ပုရိသဝိဂ္ဂဟေနာ”တိ ဝဒန္တော မနုဿပုရိသဝိဂ္ဂဟံ ဂဟေတ္တတ ဋ္ဌိတေန ယက္ခေန ပေတေန တိရစ္ဆာနဂတေန သဒ္ဓိံ ဋ္ဌိတာယ မာတုကမသ္သ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒသ္သေတိ။ **န ယက္ခေနာ** တိ ယက္ခေန သဒ္ဓိံ ဋ္ဌိတာယ မာတုကမသ္သ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ သေ နယော “န ပေတေန, န တိရစ္ဆာနဂတေနာ”တိ ထွောပိ။

၆၆. **ဆပ္ပဥ္စတစာဟီ** တိ ေတ္ထ “ပဥ္စာ”တိ တစာသိလိင္ဂဝသေန ဝုတ္တံ ကသ္မိ ပယောဇနေသ္မာဘာတ။ **တတ္**
**ထာ**တိ “ဆပ္ပဥ္စတစာဟီ”တိ ပဒေ။ ေကော ကထာဟအော ေကော တစာတိ ဝဒန္တော စုဏ္ကိယေ ဝိဘတ္တန္တံ ေကံ ပဒံ
ေကော တစာ နာမာတိ ဒသ္သေတိ, အတ္ထဇောတကပဒံ တ တက္ကပဒံ တ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ “ေကံ ပဒံ ဟဋ္ဌိတော, ပဥ္စ
အင္ဂကထာတော”တိ ဣမိနာ “ဒ္ဓေဝ ပအနိ ဟဋ္ဌိတော, စတ္တာရိ အင္ဂကထာတော”တိအာဒိနယောပိ ဂဟေတဗ္ဗော။ ဆပအာ
နတိက္ကမောယေဝ ဟိ ပမာဏံ။ **တသ္မိ** န္တိ ေတ္ထ သတိ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသေ လိင္ဂသ္သာပိ ဝိပလ္လာသော ဟောတိ
“တသ္မိ”န္တိ ပုလ္လိင္ဂေန ဝုတ္တတ္တာ။ သတိ စ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသေ “တသ္မာ”တိ ဣတ္ထိလိင္ဂဘာဝေန ပဝတ္
တာ။ “မာတုကမသ္မာ”တိ နိယတပုလ္လိင္ဂာပေက္ခနသ္သ အသမ္ဘဝတော အတ္ထဝသေန “ေကိသ္မာ”တိ ဣတ္ထိ
လိင္ဂဘာဝေန ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ ဘေဒလိင္ဂနိသ္သိတော ဝိသေသနဝိသေသ္သောပိ အတ္ထီတိ ဒသ္သေတိ။ **တုမ္ဟာကန္တိ**
နိဒ္ဒာရဏာသမုဒာယော။ “သုဏာထာ”တိ အဝတ္တ အာဘောကေပိ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ “ပဌမ”န္တိအာဒိ။ **ပဌမန္တိ** စ ပဌမ
မေဝ။ တေန ဝုတ္တံ “န ပစ္ဆာ”တိ။ ပုဗ္ဗော ဟုတ္တ ဘိက္ခု ကထေတီတိ ယောဇနာတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒံ

၆၇. အဌမေ **တတ္ထာ** တိ စတုတ္ထပာရာဇိကသိက္ခာပဒေ။ **ဣဓာ**တိ ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ
တ။ **ပယုတ္တတစာ** တိ ပစ္စယေဟိ ယုတ္တာ တစာ။ **တထာ**တိ တတော ဂုဏာရောစနကာရဏာ, အရိယာ သာဒိယိံသူတိ
ယောဇနာ။

ယတသဒ္ဒာနံ နိစ္စသမ္ဗန္ဓတ္တာ ဝုတ္တံ “ယေ”တိအာဒိ။ **သဗ္ဗေပိ** တိ ပုထုဇ္ဇနာရိယာပိ။ **ဘူတန္တိ** ဝိဇ္ဇမာနံ။ ကသ္
မာ သဗ္ဗေပိ ပဋိဇာနိံသု, နနု အရိယေဟိ အတ္တနော ဂုဏာနံ အနာရောစိတတ္တာ န ပဋိဇာနိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “အရိယာနမ္
ပိ”တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ အရိယာနမ္ပိ အဗ္ဘန္တရေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော ယသ္မာ ဘူတော ဟောတိ,
တသ္မာ သဗ္ဗေပိ “ဘူတံ ဘဂဝ”တိ ပဋိဇာနိံသူတိ ယောဇနာ။ ယသ္မာ ဘာသိတော ဝိယ ဟောတိ, တသ္မာတိ ယောဇနာ။
အရိယာ ပဋိဇာနိံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အနာဒီနဝဒသ္သိနော** တိ အေသသ္သ အဒဿနမော။ **တေဟီ**တိ အရိယေဟိ, ဘာသိ
တောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယံ ပိဏ္ဍပာတံ ဥပ္ပာဒေသုန္တိ ယောဇနာ။ **အညေ**တိ ပုထုဇ္ဇနာ။ **သဗ္ဗသင္ဂာဟိကေနေတ** တိ သဗ္
ဗေသံ ပုထုဇ္ဇနာရိယာနံ သင္ဂဟဏေ ပဝတ္တေနေဝ။ **သိက္ခာပဒဝိဘင္ဂေပီ** တိ သိက္ခာပဒသ္သ ပဒဘာဇနိယေပိ။ **တတ္ထာ**
တိ စတုတ္ထပာရာဇိကေ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။

၇၇. ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, န သုတာဒိဂုဏန္တိ အတ္ထော။ **အန္တရာ တ** တိ ပရိနိဗ္ဗာနကာလ
တော အညသ္မိံ ကာလေ တ။ **အတိကမိုယမာနေနာ** တိ အတိနိပ္ပိဋ္ဌိယမာနေန။ **ဥမ္မတ္တကသ္သာတိ** **ဣဒံ ပနာ**တိ ေတ္ထ
ဣတိ-သဒ္ဒော အာဒ္ယတ္ထော။ တေန “ခိတ္တစိတ္တသ္သာ”တိအာဒိံ သင္ဂဏ္ဍာတိ။ **ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နာန** န္တိ မဂ္ဂပညာ
ယ, ဖလပညာယ စ သမ္ပန္နာနံ။ **အနာပတ္တီ** တိ ဟာစိတ္တိယာပတ္တိယာ အနာပတ္တိ န ဝတ္တဗ္ဗာ, အာပတ္တိယေဝ
ဟောတိ, တသ္မာ “ဥမ္မတ္တကသ္သ အနာပတ္တီ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယောတိ။ အဌမံ။

## ၉. ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစနသိက္ခာပဒံ

၇၈. နဝမေ **တတ္ရာ** တိ တသ္မိံ “ဒုဋ္ဌုလ္လာ နာမာ”တိအာဒိဟဋ္ဌိယံ, တာသု တ ဟဋ္ဌိအင္ဂကထာသု။ **ဝိစာရဏာ**တိ ဝိ
မံသနာ။ **ဥပသမ္ပန္နသဒ္ဒေ** တိ ဥပသမ္ပန္နသဒ္ဒတ္ထဘာဝေ ။ ေတ္ထ ဟိ သဒ္ဒေ ဝုစ္စမာနေ အဝိနာဘာဝတော သဒ္ဒေန
အတ္ထောပိ ဝုတ္တော, ဝိနာပိ ဘာဝပစ္စယေန ဘာဝတ္ထသ္သ ဉာတဗ္ဗတ္တာ ဘာတောပိ ဂဟေတဗ္ဗော, တသ္မာ ဝုတ္တံ
“ဥပသမ္ပန္နသဒ္ဒတ္ထဘာဝေ”တိ။ ေသေဝ နယော “ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒေ”တိ ေတ္ထာပိ။ တေံ ပရိမာဏံ ယသ္သာတိ **တေံ,**
“တေရသ သင္ဃာဒိသေသာ”တိ ဝစနံ။ တေံ ဧဝ ဝတ္တဗ္ဗံ, န “စတ္တာရိ စ ပာရာဇိကာနီ”တိ ဣဒန္တိ အတ္ထော။ **တတ္**
**ထာ**တိ ဟဋ္ဌိယံ။ ကသ္မိ ဝိမတိ ဘဝေယ္ယ, ကိံ ဘဝေယ္ယာတိ ယောဇနာ။ အာပတ္တိံ အာရောစေန္တေန အက္ကောသန္
တသ္သ သမာနတ္တာ ဝုတ္တံ “ဧံ သတီ”တိအာဒိ။ **ဟာစိတ္တိယမေဝ စာ** တိ စသဒ္ဒော ဗ္ယတိရေကတ္ထော, န ဒုက္ကဋံ
အာပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တေန္တိ** ဟာစိတ္တိယာပဇ္ဇနတံ, “အသုဒ္ဓော ဟောတိ။ပေ။ ဩမသတဒသ္
သာ”တိ ဝစနံ တ, ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ေတ္ထာ** တိ ဟဋ္ဌိယံ။ **အင္ဂကထာစရိယာဝေ**တိ ေတ္ထ ဧဝကာရော အဌာနယော
ဂေ, ပမာဏန္တိ ေတ္ထ ယောဇေတဗ္ဗော, ကာရဏမေတတိ အတ္ထော။ တေန ဝုတ္တံ “န အညာ ဝိစာရဏာ”တိ။ အထ

တ **အညာ**တိ သာမ္ယတ္တေ ပစ္စတ္တဝစနမေတံ, န အညေသံ ဝိဓာရဏာ ပမာဏန္တိ အတ္ထော။ ဝေဠှိ သတိ ဝေကာ ရော ဌာနယောကေဝ။ **ပုဗ္ဗေပိ စာ** တိ ဂန္ထာရမ္ဘကာလေပိ စ။

**တေန္တိ** အင္ဂကထာစရိယာနံ ပမာဏတံ။ သံဝရတ္ထာယ ဝေ, အနာပဇ္ဇနတ္ထာယ ဝေ စ အနုညာတန္တိ ယောဇနာ။ တေနာဟ "န တသ္သ"တ္ထာဒိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဘိက္ခုဘာဝတော နာမ န အတ္ထိ, တသ္မာ သုဝုတ္တမေတတိ သမ္ဗန္ ဓော။

၈၀. **သာ**တိ ဘိက္ခုသမ္မုတိ, သင္ဃေန ကာတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ **ကတ္ထစီ** တိ ကိသ္မိဉ္စိ ဌာနေ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ "ဝုတ္တတ္တာ"တိ ပဒံ "ကာတဗ္ဗာ"တိ ပဒေ ဟေတု။ **သော**တိ သော ဘိက္ခု။ **ဟိတေသိတာယာ**တိ ဟိတသ္သ သ သေိတာယ, အတ္တသ္သ ဣစ္ဆိတာယာတိ အတ္ထော။

၈၂. **သေသာနီ**တိ အာဒိမ္ဟိ ပဉ္စသိက္ခာပဒတော သေသာနိ ဥပရိ ပဉ္စ သိက္ခာပဒာနိ။ **အသ္သာ** တိ အနုပသမ္ပန္နသ္သ။ **ဃဋ္ဋေတ္ဝတ**တိ သမ္ဗန္ဓံ ကတ္ဝတတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ပထဝီခဏနသိက္ခာပဒံ

၈၆. ဒသမေ ဘဂဝတ ဒသ္သေတီတိ ယောဇနာ။ **တွော** တိ ပထဝိယံ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဟသာဏာဒီသု။ **မုဋ္ဌိပ္ပ ပမာဏတော**တိ ခဋ္ဋကပမာဏတော။ **သာ**တိ အဒဍ္ဎပထဝီ။ **ဟတ္ထိကုစ္ဆိယ** န္တိ ဇေံနာမကေ ဌာနေ။ ကေပစ္ဆိပူရံ ပထဝိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသံယေဝ**တိ အပ္ပံပံသုအပ္ပမတ္တိကာပဒာနံ ဝေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တေန္တိ** ယေဘုယ္ယေနဟ သာဏာဒိပဉ္စကံ။ **တန္တိ** ကုသီတံ။ **အာဏာပေတ္ဝတ**တိ တွေ "အာဏ ပေသနေ"တိ ဓာတုပာဌေသု ဝုတ္တတ္တာ အာဏ ဓာတုယေဝ ပေသနသင္ခါတံ ဟေတ္ဝတ္ထံ ဝဒတိ, န ဏာပေပစ္စယော, သော ပန ဓာတ္ဝတ္ထေယေဝ ဝတ္တတိ။ န ဟိ တ သ္သ ဝိသုံ ဝုတ္တော အဘိဓေယ္ယော အတ္ထိ ဓာတ္ဝတ္ထတော အညသ္သ အဘိဓေယ္ယသ္သာဘာဝတာ။ **တာတ**တိ ပဌမံ ဟင္ဂိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယသ္သ, တတော တ။

ဟောက္ခရံ ပဒုမံ နေတီတိ **ဟောက္ခရဏီ** ။ "သောဓေန္တေဟီ"တိ ပဒံ "ဉသ္သိဉ္စိတုံ အပနေတု"န္တိ ပဒေသု ဘာဝ ကတ္တာ။ **ယော**တိ "တနုကဒ္ဒမော"တိ ပဒေန ယောဇေတဗ္ဗော။ ယော တနုကဒ္ဒမောတိ ဟိ အတ္ထော။ **ကုဋ္ဋေဟီ**တိ ဃဋ္ဋေ ဟိ။ **ဉသ္သိဉ္စိတု** န္တိ ဥက္ခိပိတ္ဝတ, ဥဒ္ဓရိတ္ဝတ တ သိဉ္စိတုံ။ **တတ္ထ** တိ သုက္ခကဒ္ဒမေ, "ယော"တိ ပဒေ အဝယဝီအာ ဓာရော။ **ယော**တိ သုက္ခကဒ္ဒမော။

**တဋ္ဋန္တိ** ကူလံ။ **ဥဒကသာမန္တာ** တိ ဥဒကသ္သ သမီပေ။ **ဩမကစတုမာသန္တိ** စတုမာသတော ဦနကံ။ **ဩဝဋ္ဌ** န္တိ ဒေဝေန ဩဝသ္သိတံ ဟောတိ သစေတိ ယောဇနာ။ **ပတတီ**တိ တဋ္ဋံ ပတတိ။ **ဥဒကေယေဝ**တိ ပကတိဥဒကေယေဝ။ **ဥဒက သ္သာ**တိ ဝသ္သောဒကသ္သ။ **တတ္ထာ** တိ ဟသာဏပိဋ္ဌိယံ။ **ပဌမမေဝ**တိ သောဏ္ဍိခဏနတော ပဌမံ ဝေ။ **ဥဒကေ ပရိ ယာဒိဏ္ဏေ**တိ ဥဒကေ သုက္ခေ။ **ပဏ္ဍာ** တိ ဥဒကပူရတော ပဏ္ဍာ။ **တတ္ထာ** တိ သောဏ္ဍိယံ။ **ဥဒကေယေဝ**တိ မူလဥဒ ကေယေဝ။ **ဥဒကန္တိ** အာဂန္တုကဥဒကံ။ **အလ္လီယတီ** တိ ပိဋ္ဌိဟသာဏေ လဂ္ဂတိ။ **တမ္ပိ** တိ သုခုမရဇမ္ပိ။ **အကတပဗ္ဘာ ရေ**တိ ဝဋ္ဋဋ္ဋေန အကတေ ပဗ္ဘာရေ။ ဥပစိကာဟိ ဝမီယတိ, ဃရကေဋ္ဌိကာဒယော တ သတ္တေ ဝမတီတိ **ဝမ္မိကော** ။

ကဝီနံ ခုရော ကဏ္ဍကသဒိသတ္တာ **ကေကဏ္ဍကော** နာမ, တေန ဆိန္နော ကဒ္ဒမော "ကေကဏ္ဍကော"တိ ဝုစ္စ စတိ။ အစ္ဆဒနံ တ ဝိနဋ္ဌဆဒနံ တ ပုရာဏသေနာသနံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တတော**တိ ပုရာဏသေနာသနတော, ဂဏ္ဍ ဟိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဝသေသန္တိ** ဝိနဋ္ဌဆဒနတော။ အဝသေသံ ဣဋ္ဌကံ ဂဏ္ဍဟာမိ ဣတိ သညာယာတိ ယောဇေတဗ္ဗော။ **တေနာ**တိ ဣဋ္ဌကာဒိနာ။ **ယာ ယာ**တိ မတ္တိကာ။ **အတိန္တာ** တိ အနုလ္လာ, အကိလိန္နာတိ အတ္ထော။

**တသ္မိ** န္တိ မတ္တိကာပုဉ္ဇေ။ **သဗ္ဗော** တိ သကလော မတ္တိကာပုဉ္ဇော။ **အသ္သာ** တိ မတ္တိကာပုဉ္ဇသ္သ။ "ကပ္ပိယကာရကေဟီ"တိ ပဒံ "အပနာမေတ္ဝတ"တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ ကသ္မာ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ "ဥဒကေနာ"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။

**တတ္ထာ** တိ မတ္တိကာပာကာရေ။ **အညမ္ပိ** တိ မဏ္ဍပထမ္ဘတော အညမ္ပိ။ **တေန အပဒေသေနာ**တိ တေန ဟာသာ
ဏာဒိပဝင္ကနလေသေန။

**ပသ္သာဝဓာရာယာ** တိ မုတ္တသောတာယ။ **ကတ္တရယဋ္ဌိယာ** တိ ကတ္တရဒဏ္ဍေန။ ဋ္ဌေ ဟိ ကတ္တရယတိ အင္
ဂပစ္စင္ဂာနံ သိထိလဘာဝေန သိထိလော ဟုတ္ဝာ ဘဝတီတိ ကတ္ဝာ **ကတ္တရော** ဝုစ္စတိ ဇိဏ္ဏမနုဿော, တေန
ဓာရေတဗ္ဗော ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ ကတ္တရေန ဂဟိတာ ယဋ္ဌိ, ကတ္တရဿ ယဋ္ဌီတိ တ ကတ္ဝာ ကတ္တရယဋ္ဌိ ဝုစ္စတိ
ကတ္တရဒဏ္ဍော။ ဒန္တဇပဌမကၡရေန သဗ္ဗာယိတဗ္ဗော။ **ဝီရိယသမ္ပဂ္ဂဟဏတ္ထ** န္တိ ဝီရိယဿ သုဋ္ဌု ပဂ္ဂဏှ
နတ္ထံ, ဝီရိယဿ ဥက္ခိပနတ္ထန္တိ အတ္ထော။ ကေစိ ဘိက္ခူတိ ယောဇနာ။

၈၇. **တတ္ရာပိ** တိ ဣင္ဂကကပာလာဒီသုပိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တေသံ အနုပာအနတ္တာ** တိ တေသံ ဣင္ဂကာဒီနံ အဂ္ဂိသ္
သ အနိန္ဓနတ္တာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာတ။ **တာနီ**တိ ဣင္ဂကာဒီနိ။ **အဝိသယတ္တာ** တိ အာပတ္တိယာ အနောကာသတ္
တာ။ **တိဏုက္က** န္တိ တိဏမယံ ဥက္ကံ။ **တတ္ထေတ** တိ မဟာပစ္စရိယံ ဝေ။ အရီယတိ အဂ္ဂိနိပ္ဖာဒနတ္ထံ ဃံသီယတိ ဇ
တ္တာတိ **အရဏီ,** ဟေဋ္ဌာ နိမန္ထနီယအရဏိ။ သဟ ဓနုနာ ဝတ္တတီတိ **သဟိတော,** ဥပရိ နိမန္ထနအရဏိ။ အရဏီ စ သ
ဟိတော စ အရဏီသဟိတော, တေန အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာတိ ယောဇနာ။ ယထာ ကရိယမာနေ န ဥယ္ဟတိ, တထာ က
ရောဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။

၈၈. **အာတဋ္ဋံ ဇာနာ**တိ အာတဋ္ဋံ ကာတုံ, ခဏိတုံ တ ဇာနာဟီတိ အတ္ထော။ “ဇံ မဟာမတ္တိကံ ဇာန, ထုသမတ္တိကံ
ဇာနာ”တိ ဧတ္ထာပိ ယထာလာဘံ သမ္ပအနတစကပဒံ အဇ္ဈာဟရိတ္ဝာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **သာ**တိ ပထဝီ။ **တေနာ**တိ
ပဝင္ကနာဒိနာတိ။ ဒသမံ။

မုသာဝာဒဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

## ၂. ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ

### ၁. ဘူတဂါမသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

၈၉. ဒုတိယဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **တဿာ** တိ ဒေဝတာယ။ **ဥက္ခိတ္တံ ဖရသု** န္တိ ဥဋ္ဌံ ခိတ္တံ ကုဌာရိံ။ **နိဂ္ဂဟေတု** န္တိ
သဏ္ဌာတုံ, နိဝတ္တေတုံ တ။ **စက္ခုဝိသယာတီတေ**တိ ပသာဒစက္ခုဿ ဂောစရာတိက္ကန္တေ။ **မဟာရာဇသန္တိကာ** တိ
ဝေဿဝဏမဟာရာဇဿ သန္တိကာ။ **ထနမူလေယေဝတ**တိ ထနသမီပေယေဝ။ **ဟိမဝန္တေ** တိ ဟိမဥဂ္ဂိရဏေ ဝနေ,
ဟိမယုတ္တေ တ။ **တတ္ထာ** တိ ဟိမဝန္တေ, ဒေဝတာသန္နိပာတေ တ။ **ရုက္ခဓမ္မော** တိ ရုက္ခသဘာဝေ။ ရုက္ခဓမ္မော စ
နာမ ဆေဒနဘေဒနာဒီသု ရုက္ခာနံ အစေတနတ္တာ ကောပဿ အကရဏံ, တသ္မိံ ရုက္ခဓမ္မေ ဌိတာ ဒေဝတာ ရုက္ခဓမ္မေ
ဌိတာ နာမ, ဆေဒနဘေဒနာဒီသု ရုက္ခဿ ဝိယ ရုက္ခဋ္ဌကဒေဝတာယ အကောပနံ ရုက္ခဓမ္မေ ဌိတာ နာမာတိ အဓိပ္ပာ
ယော။ **တတ္ထာ** တိ တာသု သန္နိပာတဒေဝတာသု။ **ဣတီ**တိ ဣမဿ အလဘနဿ, ဣမသ္မိံ အလဘနေ တ, အာဒီနဝန္
တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘဂဝတော စာ**တိ စ-သဒ္ဒော “ပုဗ္ဗစရိတ”န္တိ ဧတ္ထ ယောဇေတဗ္ဗော။ ဣမဥ္စ အာဒီနဝံ အဒ္ဒသ, ဘဂ
ဝတော ပုဗ္ဗစရိတဥ္စ အနုဿရီတိ တဏ္ဍသမ္ပိဏ္ဍနဝသေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **တေနာ**တိ ဒဿနာနုဿရဏကာ
ရဏေန။ **အဿာ** တိ ဒေဝတာယ။ သံဝိဇ္ဇတိ ပိတာ အဿာတိ **သပိတိကော,** ပုတ္တော။ ( **တာတ**တိ အတိဝိယ, ပဋ္ဌိသဥ္စ
က္ခန္တိယာတိ သမ္ဗန္ဓော) “မရိယာဒံ ဗန္ဓိဿတီ”တိ ဝတ္ဝာ တဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “သိက္ခာပဒံ ပည
ပေဿတီ”တိ။ ဣတိ ပဋ္ဌိသဥ္စက္ခန္တိယာ အဿာ ဒေဝတာယ ဧတဒဟောသီတိ ယောဇနာ။

**ယော**တိ ယော ကောစိ ဇနော။ **ဝေ**တိ ဧကန္တေန။ **ဥပ္ပတိတ** န္တိ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန အတ္တနော ဥပရိ ပတိတံ။ **ဘန္တ** န္
တိ ဘမန္တံ ဓာဝန္တံ, **တရယေ**တိ နိတရေယျ နိဂ္ဂဏှေယျာတိ အတ္ထော။ **တ**န္တိ ဇနံ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ
– သာရထိ ဘန္တံ ရထံ တရယေ ဣဝ, တထာ ယော ဝေ ဥပ္ပတိတံ ကောဓံ တရယေ, တံ အဟံ သာရထိံ ဣတိ ဗြူမိ။ ဣတ
ရော ကောဓနိတရကတော အညော ရာဇဥပရာဇာဒီနံ သာရထိဘူတော ဇနော ရသ္မိဂ္ဂါဟော ရဇ္ဇုဂ္ဂါဟော နာမာတိ။

ဒုတိယကထာယ ဝေဍ္ဎော **ဝိသဋ္ဌံ** ဝိတ္ထတံ **သပ္ပဝိသံ** သပ္ပဿ အာသီဝိသဿ ဝိသံ ဂရဠံ **ဩသဓေဟိ** ဘေသဇ္ဇေန, မန္တေန စ ဝိနေတိ ဣဝ, တထာ ယော ဘိက္ခဝေ ဥပ္ပတိတံ ကောဓံ မေတ္တာယ ဝိနေတိ, သော ဘိက္ခု **ဥရဂေ** ဘုဇဂေ **ပုရာဏံ** ပုရေ ဘဝံ **ဇိဏ္ဏံ** ပုရာဏတ္တာ ဇိဏ္ဏံ တစံ ဇဟာတိ ဣဝ, တထာ **ဩရပါရံ** အဟာရသဏ္ဍာတံ ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယသံယောဇနံ ဇဟာတီတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

**တတ္ရာ** တိ ဒွိသု ကထာသု။ ဝတ္ထု ပန ဝိနယေ အာရုဠှန္တိ ယောဇနာ။ **အထာ**တိ ပစ္ဆာ။ **ယဿ ဒေဝပုတ္တဿ သာ**တိ ယေန ဒေဝပုတ္တေန။ **ပရိဂ္ဂဟော** တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဂဟိတော။ **သော**တိ ဒေဝပုတ္တော။ **တတော**တိ ဥပဂမနတော။ ယဒါ ဟောတိ, တဒါတိ ယောဇနာ။ **မဟေသက္ခဒေဝတာသူ** တိ မဟာပရိဝါရာသု ဒေဝတာသု, မဟာတေဇာသု တ။ **ပဋိက္ကမန္တီ** တိ အပေန္တိ။ ဒေဝတာ ယမ္ပိ ပဉ္စုဟံ ပုစ္ဆန္တီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထေတ** တိ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေယေဝ။ **ဥပဋ္ဌာန** န္တိ ဥပဋ္ဌာနတ္ထာယ, သမ္ပဒါနတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ အထ တ ဥပဂန္တွာ တိဋ္ဌတိ ဌတ္တောတိ **ဥပဋ္ဌာနံ,** ဘဂဝတော သမီပဋ္ဌာနံ, တံ အာဂန္တွာတိ အတ္ထော။ နန္တိ တံ, အယမေဝ တ ပါဌော။

**၉၀.** "ဘဝန္တီ"တိ ဣမိနာ ဝိရူဠှေဟ မူလေ နီလဘာဝံ အာပဇ္ဇိတွာ ဝဍ္ဎမာနကေ တရုဏရုက္ခဂစ္ဆာဒိကေ ဒဿေတိ။ "အဟုဝတ္ထု"န္တိ ဣမိနာ ပန ဝဍ္ဎိတွာ ဌိတေ မဟန္တရုက္ခဂစ္ဆာဒိကေ ဒဿေတိ။ "အဟုဝတ္ထု"န္တိ စ ဟိယျတ္တနိသဒ္ဒာတာယ တ္ထုံ-ဝိဘတ္တိယာ ဟူ-ဓာတုဿ ဦကာရဿ ဥတဒေသော ဟောတိ။ ဟေတ္ထကေသု ပန "အဟုဝတီ"တိ ပါဌော ဒိဿတိ, သော အပါဌောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ "ဇာယန္တီ"တိ ဣမိနာ ဘူ-ဓာတုဿ သတ္တတ္ထဘာဝံ ဒဿေတိ, "ဝဍ္ဎန္တီ"တိ ဣမိနာ ဝဍ္ဎနတ္ထဘာဝံ။ **တေနာ**တိ "ဘူတကမော"တိ နာမံ။ ပီယတေ ယထာကာမံ ပရိဘုဉ္ဇီယတေ, ဟာတဗ္ဗံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ တ **ဟာတဗ္ဗံ,** ဟာသဒ္ဒေါ ယထာကာမပရိဘုဉ္ဇနတ္ထော။ တေနာဟ – "ဆေဒနဘေဒနာဒီဟိ ယထာရုစိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတာတိ အတ္ထော"တိ။

**၉၁.** "ဣ္လာအနီ"တိ ပဒံ "အာဟာ"တိ ပဒေ ကာလသတ္တမီ။ **ယသ္မိံ** န္တိ ဗီဇေ။ **တန္တိ** ဗီဇံ။ **ပဉ္စ ဗီဇဇာတာနီ**တိ ဌတ္တေ ဇာတသဒ္ဒဿ တဗ္ဘာဝတ္ထတံ သန္ဓာယ အဋ္ဌကထာသု ဝေဝံ ဝုတ္တံ။ တဗ္ဘာဝတ္ထဿ "မူလေ ဇာယန္တီ"တိ ဣမာယ ဟဋ္ဌိယာ အသံသန္ဒနတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ သင်္ဂဟကာရေန "န သမေန္တီ"တိ။ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ မတေန သတိ ဇာတသဒ္ဒဿ တဗ္ဘာဝတ္ထဘာဝေ "မူလေ ဇာယန္တီ"တိအာဒီသု မူလေ မူလာနိ ဇာယန္တီတိ အေသော ဘဝေယျာတိ မနသိ ကတွာ အာဟ "န ဟိ"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တာနီ**တိ ရုက္ခာဒီနိ။ **တသ္မာ** တိ "ဘူတကမော နာမ ပဉ္စ ဗီဇဇာတာနီ"တိ ပဒဿ။ **တေနာ**တိ "ဗီဇဇာတာနီ"တိ နာမံ။ ဗီဇေသု ဇာတာနိ **ဗီဇဇာတာနီ**တိ ဝုတ္တေ "မူလေ ဇာယန္တီ"တိအာဒိနာ သမေတိ။ **တေနာ**တိ "ဗီဇတော"တိအာဒိနာ သင်္ဂဟောတိ သမ္ဗန္ဓော။

"ယေဟီ"တိ ပဒံ "ဇာတတ္တာ"တိ ပဒေ အပာဒါနံ, ဟေတု တ "ဝုတ္တာနီ"တိ ပဒေ ကရဏံ, ကတ္တာ တ။ **တေသန္တိ** ဗီဇာနံ။ ရုက္ခာဒီနံ ဝိရုဟနံ ဇနေတီတိ **ဗီဇံ**။ "ဗီဇတော"တိအာဒိနာ ကာရိယောပစာရေန ကာရဏဿ ဒဿိတတ္တာ ကာရဏူပစာရံ ပဒီပေတိ။ အညာနိပိ ယာနိ တ ပန ဂစ္ဆဝလ္လိရုက္ခာဒီနိ **အတ္ထိ** သံဝိဇ္ဇန္တိ, တာနိ ဂစ္ဆဝလ္လိရုက္ခာဒီနိ ဇာယန္တိ သဉ္ဇာယန္တီတိ ယောဇနာ။ **တာနီ**တိ ဂစ္ဆဝလ္လိရုက္ခာဒီနိ ။ **တဥ္စ** မူလံ, ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တဟလိဒ္ဒာဒိ စ အတ္ထိ, သဗ္ဗမ္ပိ ဧတံ မူလဗီဇံ နာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ္ထာ** တိ ဗီဇေသု, ခန္ဓဗီဇေသု တ။

**၉၂. သညာဝသေနာ**တိ "ဗီဇ"န္တိ သညာဝသေန။ "တတ္ထာ"တိ ပဒံ "ဝေဒိတဗ္ဗော"တိ ပဒေ အာဓာရော။ "ယထာ"တိအာဒိနာ ကာရဏောပစာရေန ကာရိယဿ ဝုတ္တတ္တာ ဖလူပစာရံ ဒဿေတိ။ ယံ ဗီဇံ ဝုတ္တံ, တံ ဒုက္ကဋဝတ္ထုတိ ယောဇနာ။ ယဒေတံ အာဒိပဒန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **တေနာ**တိ အာဒိပဒေန။ ရဝိယတိ ဘဂဝတာ ကထီယတီတိ **ရုတံ,** ဟဋ္ဌိ, တဿ အနုရူပံ **ယထာရုတံ,** ဟဋ္ဌိအနတိက္ကမန္တိ အတ္ထော။

**ဧတ္ထာ** တိ "ဗီဇေ ဗီဇသညီ"တိအာဒိပဒေ, ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ တ။ ဥဒကေ ဌာတိ ပဝတ္တတီတိ **ဥဒကဋ္ဌော,** ဇဝံ ထလဋ္ဌောပိ။ **တတ္ထာ** တိ ဥဒကဋ္ဌထလဋ္ဌေသု။ သာသပဿ မတ္တံ ပမာဏံ အဿ သေဝါလဿာတိ **သာသပမတ္တိကော**။ တိလဿ ဗီဇပမာဏံ အဿ သေဝါလဿာတိ **တိလဗီဇကော**။ ပမာဏတ္ထေ ကော။ အာဒိသဒ္ဒေန သင်္ခပဏကာဒယော သေဝါလေ သင်္ဂဏှာတိ။ တတ္ထ တိလဗီဇပမာဏော ဇလသဏ္ဌိတော နီလာဒိဝဏ္ဏယုတ္တော သေဝါလော **တိလဗီဇံ** နာမ, သပတ္တော အပ္ပကဏ္ဍော ဥက္ခလိပိဓာနာဒိပမာဏော သမူလော ဧကော သေဝါလဝိသေသော **သင်္

**ခော** နာမ, ဘမရသဏ္ဌာနော နီလဝဏ္ဏော ဧကော သေတလဝိသေသော **ပဏကော** နာမ။ ဥဒကံ သေဝတီတိ **သေတလော။ တတ္ထာ**တိ သေတလေသု။ **ယော**တိ သေတလော။ ပတိဋ္ဌိတံ သေတလန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယတ္ထ ကတ္ထစီ** တိ မူလေ တ နဋ္ဌေ တ ပတ္တေ တ။ **ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ** တိ ဥပ္ပာဋေတွာ။ "ဟတ္ထေဟိ"တိ ပဒံ "ဝိယူဟိတွာ"တိ ပဒေ ကရဏံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တသ္မာ** တိ သေတလသ္မာ။ **တွောဝတာ** တိ ဣတော စိတော စ ဝိယူဟနမတ္တေန။ ယော သေတလော နိဂ္ဂမတိ, တံ သေတလန္တိ ယောဇနာ။ **ပရိသ္သာဝနန္တရေနာ** တိ ပရိသ္သာဝနဆိဒ္ဒေန။ ဥပ္ပလာနိ အသ္မိံ ဂစ္ဆေတိ **ဥပ္ပလိနီ**။ ပဒုမာနိ အသ္မိံ ဂစ္ဆေတိ **ပဒုမိနီ,** ဣနော, ဣတ္ထိလိင်္ဂဇောတကော ဤ။ **တတ္ထေတ** တိ ဥဒကေယေဝ။ **တာနီ**တိ ဝလ္လိတိဏာနိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **အနန္တကော**တိ သာသပမတ္တိကော သေတလော။ သော ဟိ နတ္ထိ အတ္တတော အ န္တော လာမကော သေတလော တေသ္မာတိ ကတွာ "အနန္တကော"တိ ဝုစ္စတိ။ အတ္တနာယေဝ ဟိ သုခုမော, တတော သု ခုမော သေတလော နတ္ထီတိ အဓိပ္ပာယော။ **တတ္ထာ** တိ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုဘာဝေ။ **တမ္ပိ** တိ "သမ္ပဏ္ဏဘူတကမံ န ဟော တီ"တိ ဝစနမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒော မဟာပစ္စရိအာဒိအဋ္ဌကထာစရိယာနံ ဝစနာပေက္ခော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ န အာဂတော, တသ္မာ န သမေတီတိ ယောဇနာ။ **အထာ**တိ တသ္မိံ အနာဂတေ။ **တေန္တိ** အနန္တကသေတလာဒိံ။ ဂစ္ဆိသ္သတီတိ ဝဒေယျာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တမ္ပိ** တိ "ဂစ္ဆိသ္သတီ"တိ ဝစနမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒော ပုရိမဋ္ဌကထာစရိယာနံ ဝစနာပေက္ခော။

**အဘူတကာမမူလတ္တာ တာဒိသသ္သ ဗီဇကမသ္သာ** တိ ဧတ္ထ ဗီဇကမော တိဝိဓော ဟောတိ – ယော သယံ ဘူတက မတော ဟုတွာ အညမ္ပိ ဘူတကမံ ဇနေတိ, အမ္ဗဋ္ဌိအာဒိကော။ ယော ပန သယံ ဘူတကမတော ဟုတွာ အညံ ပန ဘူတ ကမံ န ဇနေတိ, တာလနာဠိကေရာဒိခာဏု။ ယော ပန သယမ္ပိ ဘူတကမတော အဟုတွာ အညမ္ပိ ဘူတကမံ န ဇနေတိ။ ဟ နိယဃဋ္ဌာဒီနံ ဗဟိ သေတလောတိ။ ဘူတကမော ပန စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ – ယော သယံ ဗီဇကမတော ဟုတွာ အညမ္ပိ ဗီ ဇကမံ ဇနေတိ, ဧရဟိ အမ္ဗရုက္ခာဒိကော။ ယော ပန သယံ ဗီဇကမတော အဟုတွာဝ အညံ ဗီဇကမံ ဇနေတိ, အာဒိကပ္ပ ပကာလေ အမ္ဗရုက္ခာဒိကော။ ယော ပန သယံ ဗီဇကမတော ဟုတွာ အညံ ပန ဗီဇကမံ န ဇနေတိ, နီလဝဏ္ဏော ဖလိတက ဒလိရုက္ခာဒိကော။ ယော ပန သယမ္ပိ ဗီဇကမတော အဟုတွာ အညမ္ပိ ဗီဇကမံ န ဇနေတိ, ဣမေ ဝုတ္တော အနန္တကသေ တလာဒိကောတိ။ တတ္ထ စတုတ္ထံ ဘူတကမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "အဘူတကမမူလကတ္တာ တာဒိသသ္သ ဗီဇသ္သာ"တိ။ အယံ ပန တတိယဗီဇကမသ္သ စ စတုတ္ထဘူတကမသ္သ စ ဝိသေသော – တတိယဗီဇကမေ မူလပဏ္ဏာနိ န ပညာယန္တိ, စတုတ္ထဘူတကမေ တာနိ ပညာယန္တီတိ။ မူလပဏ္ဏာနံ အပညာယနတ္တာ ဗီဇကမောတိ ဝုတ္တော, တေသံ ပညာယနတ္တာ ဘူတကမောတိ ဝုတ္တော။ ဣတရထာ ဟိ ဝိရောဓော ဘဝေယျာတိ။ အတ္တနော တဒေ ဟာစိတ္တိယဘာဝတော ဂရုကံ, မဟာပစ္စရိအာဒီနံ တဒေ ဒုက္ကဋ္ဌမတ္တဘာဝတော လဟုကံ။ **တေန္တိ** ဌာနံ။

ဇဝံ ဥဒကဋ္ဌံ ဒသ္သေတွာ ထလဋ္ဌံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ထလဋ္ဌေ"တိအာဒိ။ ထလဋ္ဌေ ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ ဟရိတခာဏုသု။ **ဥဒ္ဓံ ဝမုတီ** တိ နဝသာခါနိဂ္ဂမနေန ဆိန္နတော ဥပရိ ဝမုတိ။ **သော** တိ ခါဏု။ ဖလိတာယ ကဒလိယာ ခါဏု ဗီဇကမေန သင်္ဂဟိတောတိ ယောဇနာ။ ဖလံ သဥ္ဇာတံ တေသ္သာတိ **ဖလိတာ။ တထာ**တိ "ဘူတကမေနေဝ သင်္ဂဟိတာ"တိ ပဒာနိ အာကမုတိ။ **ယဒာ**တိ ယသ္မိံ ကာလေ။ **ရတနပ္ပမာဏာပီ** တိ ဟတ္ထပ္ပမာဏာပိ။ **အထာ**တိ အဟာအနတ္တော, တတော ရာသိကရဏတော အညန္တိ အတ္ထော။ ဘူမိယံ နိခဏန္တီတိ သမ္ဗန္ ဓော။ "မူလေသု စေဝ ပဏ္ဏေသု စာ"တိ ဧတ္ထ စသဒ္ဒော သမုစ္စယတ္ထော, န ဝိကပ္ပတ္ထောတိ အာဟ "မူလမတ္ တေသု ပနာ"တိအာဒိ။

**ဗီဇာနီ**တိ မူလာဒိဗီဇာနိ။ ဌပိတာနိ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ "ဥပရိ"တိ ပဒေန ဟေဋ္ဌာ မူလာနိ စာတိ အတ္ထံ နယေန ဉာပေတိ။ န အင်္ကုရေ နိဂ္ဂတမတ္တေယေဝ , အထ ခေါ ဟရိတေ နီလပဏ္ဏဝဏ္ဏေ ဇာတေယေဝ ဘူတကမသင်္ဂ ဟော ကာတဗ္ဗောတိ အာဟ "ဟရိတေ"တိအာဒိ။ တာလဋ္ဌီနံ မူလန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒန္တသူစိ ဝိယာ** တိ ဟတ္ထိဒန္တသူ စိ ဝိယ။ ယထာ အသမ္ပဏ္ဏဘူတကမော တတိယော ကောဋ္ဌာသော န အာဂတော, န ဇဝံ အမူလကဘူတကမော။ သော ပန အာဂတောယေဝတိ အာဟ "အမူလကဘူတကမေ"တိ။ အမူလိကလတာ ဝိယ အမူလကဘူတကမေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီ တိ အတ္ထော။

**ဝန္ဒာကာ** တိ ရုက္ခာဒနီ။ သာ ဟိ သယံ ရုက္ခံ နိသ္သာယ ဇာယန္တီပိ အတ္တနော နိသ္သယာနံ ရုက္ခာနံ အဒနတ္တာ ဘ က္ခနတ္တာ ဝဒီယတိ ထုတိယတီတိ "ဝန္ဒာကာ"တိ ဝုစ္စတိ။ **အညာ တ**တိ ဝန္ဒာကာယ အညာ တ။ **တန္တိ** ဝန္ဒာကာဒိံ။ **တ တော**တိ ရုက္ခတော။ **ဝနန္တိ** ခုဒ္ဒကော ဂစ္ဆော။ **ပဂုမ္ဗော** တိ မဟာဂစ္ဆော။ **ဒဏ္ဍကော** တိ ရုက္ခော ဒဏ္ဍယောဂတော။

**တသ္သာပီ** တိ အမူလိကလတာယပိ။ **အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော** တိ ဝဏ္ဏာကာဒိကဿ ဝိနိစ္ဆယော ဝိယ အယံ ဝိနိစ္ဆယော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ “ဒွေဝ တိဏ္ဏိ ပတ္တာနိ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ကေပတ္တော သင္ဃာယန္တောပိ အဂ္ဂဗီဇသင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ “အနုပသမ္ပန္နေနာ”တိ ပဒံ “လိတ္တဿာ”တိ ပဒေ ကတ္တာ။ **နိဒါနသမယေ**တိ ဝိမ္ဟကာလေ။ **အဗ္ဗောဟာရိကော**တိ အာပတ္တိယာ အင်္ဂတ္တံ န တေဟရိတဗ္ဗော။ တေဟရိတုံ န အရဟတီတိ အတ္ထော။ **တေန္တိ** အဗ္ဗောဟာရိကတံ, “သစေ။ပေ။ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ”တိ ဝစနံ တ။

အဟိံ သပ္ပံ ဆာဒေတီတိ **အဟိစ္ဆတ္တံ,** တံယေဝ **အဟိစ္ဆတ္တကံ** ။ ယထာကထဉ္စိ ဟိ ဗျုပ္ပတ္တိ, ရုဠှိယာ အတ္ထဝိနိစ္ဆယော။ **တသ္မာ** တိ တတော ဝိကောပနတော။ **တတ္ထာ** တိ အဟိစ္ဆတ္တကေ။ ဟေဋ္ဌာ “ဥဒကပပ္ပဋ္ဌကော”တိ ဝတ္တေ ကုက္ကုစ္စ “ရုက္ခပပ္ပဋ္ဌိကာယပီ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ပပ္ပဋ္ဌကသဒ္ဒော ဒွိဝိလိင်္ဂေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **တန္တိ** ပပ္ပဋ္ဌိကံ။ ဠှိတံ နိယ္ယာသန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧဝံ “လဂ္ဂ”န္တိ တ္ထောပိ။ **ဟတ္ထကုက္ကုစ္စေနာ** တိ ဟတ္ထလောလေန။ “ဆိန္ဒန္တဿာပီ”တိ ပဒေ ဟေတု။

**တသတ္တိကေနာ** တိ တသံ ဂ္ဂစ္ဆန္တေန။ “ဩစိနာပေတဗ္ဗာ”တိ ပဒေ ကတ္တာ။ **ဥပဟာ္ဒေ့န္တ္ဟ်ီ** တိ ဥဒ္ဒရန္တေဟိ။ **တေသ**န္တိ သာမဏေရာနံ။ သာခံ ဂဟိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဌပိတဿ သိင်္ဂိဝေရဿာတိ ယောဇနာ။

**ဆိဇ္ဇနက** န္တိ ဆိဇ္ဇနယုတ္တံ, ဆိဇ္ဇနာရဟန္တိ အတ္ထော။ “စင်္ကမိတဋ္ဌာနံ ဒဿေဿာမီ”တိ ဂ္ဂမိနာ ဝတ္တတသီသေန စင်္ကမနံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။ “ဘိဇ္ဇတီ”တိ ဂ္ဂမိနာ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂဏ္ဍုပိ ကာတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ **အာရုမက္ကဋ္ဌက** န္တိ မက္ကဋ္ဌဿ ဟတ္ထော **မက္ကဋ္ဌော** ဥပစာရေန, မက္ကဋ္ဌော ဝိယာတိ **မက္ကဋ္ဌကော,** သဒိသတ္ထေ ကော။ အာရုသင္ခါတော မက္ကဋ္ဌကော **အာရုမက္ကဋ္ဌကော** ။ တံ အာကောဋ္ဌေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အနိယာမိတတ္တာ** တိ ဂ္ဂမန္တိ အနိယာမိတတ္တာ ဝစနဿ။ ဂ္ဂဒံ မဟာသာမညံ, ဝိသေသသာမညမ္ပိ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ “နာမံ ဂဟေတွာတပီ”တိ အာဒိ။ **သဗ္ဗ**န္တိ သဗ္ဗံ ဝစနံ။

“ဂ္ဂမံ ဇာနာတိအာဒီသု”တိ ပဒံ “ဝေမတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ ပဒေ အာဓာရော။ **ဂ္ဂမံ မူလဘေသဇ္ဇံ ဇာနာ** တိ ဂ္ဂမံ မူလဘေသဇ္ဇံ ယောဇိတုံ ဇာနာတိ ယောဇနာ။ **တ္တောဝတာ** တိ “ဂ္ဂမံ ဇာနာ”တိအာဒိဝစနမတ္တေန။ **ကပ္ပိယ**န္တိ သမဏာ တေဟာရေန, တေဟာရဿ တ ယုတ္တံ အနုရူပံ။ **တ္တော** တိ “ကပ္ပိယံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဝစနေ။ **နိဗ္ဗဋ္ဋဗီဇမေတ** တိ ဖလတော နိဗ္ဗဋ္ဋေတွာတ ဝိသုံ ကတံ ဗီဇံ ဧဝ။ **တတ္ထာ** တိ သုတ္တေ။ ကရောန္တေန ဘိက္ခုနာ ကာတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **“ကပ္ပိယန္တိ ဝတ္တတတ”**တိ ဂ္ဂမိနာ ပဋ္ဌမံ ကတ္တေ အဂ္ဂိသတ္ထနခါနိ ဥဒ္ဒရိတွာတ ပစ္ဆာ ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။ **လောဟမယသတ္ထဿာ** တိ အယတမ္ဗာဒိလောဟမယဿ သတ္ထဿ။ **တေဟိ**တိ မနုဿာဒီနံ နခေဟိ။ **တေဟိ**တိ အဿာဒီနံ ခုရေဟိ။ **တေဟိ**တိ ဟတ္ထိနခေဟိ။ **ယေဟိ**တိ နခေဟိ။ **တတ္ထဇာတကေဟိပိ** တိ တသ္မိံ သတ္တေ ဇာတကေဟိပိ, နခေဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထာ** တိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ။ “ကပ္ပိယံ ကရောန္တေနာ”တိအာဒိဝစနမပေက္ခတိ။ “ဥစ္ဆုံ ကပ္ပိယံ ကရိဿာမီ”တိ ဥစ္ဆုမေဝ ဝိဇ္ဈတိ, ပဂေဝ။ “အရံ ကပ္ပိယံ ကရိဿာမီ”တိ ဥစ္ဆုံ ဝိဇ္ဈတိ, “အရံ ကပ္ပိယံ ကရိဿာမီ”တိ အရုမေဝ တ ဝိဇ္ဈတိ, ဝဋ္ဋတိ ကောဗဒ္ဓတ္တာတိ ဝဒန္တိ။ **တန္တိ** ရဇ္ဇုံ တ ဝလ္လိံ တ။ သဗ္ဗံ ခဏ္ဍန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ**တိ မရိစပက္ကေသု။ **ကဋ္ဌာဟ**န္တိ ကောယ ဘာဇနဝိကတိယာ နာမမေတံ။ ဂ္ဂခ ပန ဗီဇာနံ ဘာဇနဘာဝေန တံသဒိသတ္တာ ဖလဖေဂ္ဂုပိ “ကဋ္ဌာဟ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကောဗဒ္ဓန္တိ ကဋ္ဌာဟေန ကေတော အာဗဒ္ဓံ။

**တာနီ**တိ တိဏာနိ။ **တေနာ**တိ ရုက္ခပဝင္ဋနာဒိနာ။ **တတ္ရာ** တိ တသ္မိံ ဌပနဟာတနဋ္ဌာနေ။ “မနုဿဝိဂ္ဂဟပာရာဇိကဝဏ္ဏနာယ”န္တိ ပဒံ “ဝုတ္တ”န္တိ ပဒေ သာမညာဓာရော။ ဘိက္ခု အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဩဟာတေ**တိ အာတဋ္ဌေ။ သော ဟိ အဝပတနဋ္ဌာနတ္တာ “ဩဟာတော”တိ ဝုစ္စတိ။ **ရုက္ခ**န္တိ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌရုက္ခံ။ **ဘူမိ**န္တိ ဩဟာတထိရဘူမိံ။ **ဇီဝိတဟေတူ**တိ နိမိတ္တတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ, ဇီဝိတကာရဏာတိ အတ္ထော။ “ဘိက္ခုနာ”တိ ပဒံ “နိက္ခာမေတု”န္တိ ပဒေ ဘာဝကတ္တာ, ကာရိတကတ္တာ တ။ “အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌဘိက္ခု”န္တိ တ “ဩဟာတဘိက္ခု”န္တိ တ ကာရိတကမ္မံ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗံ။ **တတ္ထာ** တိ အနာပတ္တိဘာဝေ, အနာပတ္တိဘာဝဿ တ။ **တေဿာ** တိ သုတ္တဿ။ ပရော ပန ကာရုညေန ကရောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေမ္ပိ** တိ ကာရုညမ္ပိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တတိ။ ပဌမံ။

## ၂. အညဝါဒကသိက္ခာပဒံ

**၉၄.** ဒုတိယေ **အနာစာရန္တိ** အစရိတဗ္ဗံ ကာယဝစီဒွါရဝီတိက္ကမံ။ သဗ္ဗနာမဿ အနိယမတ္ထတ္တာ ဣဓ ဝစနန္တိ အာဟ "အညေန ဝစနေန အညံ ဝစန"န္တိ။ **သောတိ** ဘိက္ခု, ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကောတိ** ကော ပုဂ္ဂလော။ **ကိန္တိ** ကိံ အာပတ္တိံ။ **ကိသ္မိံ** န္တိ ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ။ **ကိန္တိ** ကိံ ကမ္မံ။ **ကန္တိ** ကံ ပုဂ္ဂလံ။ **ကိန္တိ** ကိံ ဝစနံ။

**ဧတ္ထာ** တိ "ကော အာပန္နော"တိအာဒိပဥှိယံ။ "ဘိက္ခူဟီ"တိ ပဒံ "ဝုတ္တော"တိ ပဒေ ကတ္တာ။ **အသာရုပ္ပ** န္တိ ဘိက္ခူနံ အသာရုပ္ပံ။ **ဧသောတိ** ဧသော အတ္ထော, ဝိဘတေတိ အတ္ထော။ **တေန္တိ** ဝတ္ထုံ။ ဘဏန္တော တ ဟုတွာ အညေနညံ ပဋိစရတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ္ထာ** တိ ပဋိစ္ဆန္နာသနေ။ **သောတန္တိ** သောတဒွါရံ။ **စက္ခုန္တိ** စက္ခုဒွါရံ။

**၉၈. အညန္တိ** ပုစ္ဆိတတ္ထတော အညံ အပုစ္ဆိတမတ္ထံ။ ဘာဝပ္ပဓာနော ယံ ကတ္တုနိဒ္ဒေသောတိ အာဟ "အညေနညံ ပဋိစရဏဿေတံ နာမ"န္တိ။ **တုဏှီဘာဝဿာ** တိ အဘာသနဿ။ အာတ္ထူပသဂ္ဂေ လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော တိ အာဟ "အာရောပေတူ"တိ။ ဧဝံ "အရောပိတေ"တိ ဧတ္ထာပိ။ တေနာဟ "အနာရောပိတေ"တိ။

**၁၀၁. တန္တိ** အညဝါဒကဝိဟေသကရောပနကမ္မံ။ **အဿာ** တိ ဘဝေယျ, ဟောတိ တ။

**၁၀၂. ကိန္တိ** ကိံ ဝစနံ။ **ယေနာတိ** ယေန ဗျာဓိနာ ကထေတုံ န သက္ကောတိ, တာဒိသော ဗျာဓိ မုခေ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တပ္ပစ္စယာ** တိ တတော ကထိတကာရဏာတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒံ

**၁၀၃.** တတိယေ **ဘိက္ခူ ဥဇ္ဈာပေန္တီ** တိ ဧတ္ထ "ဘိက္ခူ"တိ ကာရိတကမ္မတ္တာ ကရဏတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ "တေဟိ ဘိက္ခူဟီ"တိ။ ဩကာရဝိပရီတော ဥကာရောတိ စ ဈေသဒ္ဒော ဉာဏတ္ထောတိ စ ဒဿေန္တော အာဟ "အဝဇာနာပေန္တီ"တိ။ "တံ အာယသ္မန္တ"န္တိ ပဒံ "အဝဇာနာပေန္တီ"တိ ပဒေ ဓာတုကမ္မံ။ အနေကတ္ထတ္တာ ဓာတူနံ ဈေသဒ္ဒော ဩလောကနတ္ထော စ စိန္တနတ္ထော စ ဟောတိ, တေနာဟ "ဩလောကာပေန္တီ"တိအာဒိ။ **ဧတ္ထာ**တိ "ဘိက္ခူ ဥဇ္ဈာပေန္တီ"တိ ပဒေ။ **ဆန္ဒာယာ** တိ ဆန္ဒတ္ထံ။ ယေသံ သေနာသနာနိ စ ပညပေတိ, ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဒိသတိ, တေသံ အတ္တနိ ပေမတ္ထန္တိ အတ္ထော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန "ဆန္ဒာယာတိ ဆန္ဒေနာ"တိ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ လိင်္ဂဝိပလ္လာသနယော ဝုတ္တော။ ပရေသံ အတ္တနော ပေမေနာတိ အတ္ထော။ **ပက္ခဟတေနာ** တိ အတ္တနော ပက္ခေ ဟတာပနေန။

**၁၀၅.** ဥဇ္ဈာပေန္တိ အနေနာတိ **ဥဇ္ဈာပနကံ** ။ ခိယ္ယန္တိ အနေနာတိ **ခိယ္ယနက** န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "ယေန ဝစနေနာ"တိအာဒိ။

**၁၀၆.** ဥပသမ္ပန္နံ သင်္ဃေန သမ္မတံ မင်္ကုကတ္တုကာမောတိ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဥပသမ္ပန္နံ သင်္ဃေန သမ္မတ"န္တိအာဒိ။ သမ္ဗန္ဓူနံ **သမ္ဗန္ဓော,** ကာတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဥပသမ္ပန္နဿ သင်္ဃေန သမ္မတဿ အဝဏ္ဏံ ကတ္တုကာမော အယသံ ကတ္တုကာမောတိ ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမေန သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမော ကာတဗ္ဗော"တိ။ "ဝသေနာ"တိ ပဒံ ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမော ကာတဗ္ဗော"တိ ပဒေ ဝိသေသနံ။ ယဿ ဝိသေသော နတ္ထိ, တသ္မာ ကတန္တိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** "ခိယ္ယနက"န္တိ ပဒံ။ **သော စ ဘိက္ခူ** တိ ဥဇ္ဈာပနကော စ ခိယ္ယနကော စ သော စ ဘိက္ခု။ **အထာ**တိ တသ္မာ ဥဇ္ဈာပနကခိယ္ယနကကရဏတ္တာ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ **အဿာ** တိ ဘဝေယျ။

"ဥပသမ္ပန္န"န္တိ ပဒံ "ဥဇ္ဈာပေတီ"တိ ပဒေ ဓာတုကမ္မံ "အနုပသမ္ပန္န"န္တိ ပဒံ ကာရိတကမ္မံ, "အနုပသမ္ပန္န"န္တိ ပဒံ "ဥဇ္ဈာပေတီ"တိ ကာရိတကိရိယံ အပေက္ခိတွာ ကမ္မံ ဟောတိ။ "ခိယ္ယတီ"တိ သုဒ္ဓကိရိယာယ အပေက္ခာယ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသော ဟောတီတိ အာဟ "တဿ တ"တိအာဒိ။ **တဿာ** တိ အနုပသမ္ပန္နဿ သန္တိကေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** သင်္ဃေန သမ္မတံ ဥပသမ္ပန္နံ။ "သင်္ဃေန အသမ္မတ"န္တိ ဧတ္ထ န အပလောကနကမ္မေန အသ

မ္မတံ, ကမ္မတစာယ ပန အသမ္မတန္တိ အာဟ ''ကမ္မတစာယာ''တိအာဒိ။ ဒွေ တယော ဟုတွာ ကမ္မတစာယ သမ္မနိ တုမသက္ကုဏေယျတ္တာ အသမ္မတန္တိ စ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယတ္ထ''တိအာဒိ။ **ယတ္ထ** တိ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ။ ''အနုပသမ္ပန္နံ သဌေန သမ္မတ''န္တိ ဧတ္ထ အနုပသမ္ပန္နဿ သမ္မုတိယော အတုမသက္ကုဏေယျတ္တာ ပုဗ္ဗ တေဟာရဝသေန သမ္မတန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကိဉ္စာပိ''တိအာဒိ။ **တန္တိ** အနုပသမ္ပန္နဘာဝေ ဌိ တံ။ **ဗျတ္တဿာ** တိ ဝိယတ္တဿ။ သဌေန တ ကတောတိ ယောဇနာတိ။ တတိယံ။

## ၄. ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒံ

**၁၀၈.** စတုတ္ထေ ဟိမမေဝ ဟိမန္တော, ဟိမန္တေ နိယုတ္တော **ဟေမန္တိကော,** ကာလောတိ အာဟ ''ဟေမန္တကာလေ''တိ။ ဩတာပေန္တာ ပက္ကမိံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကာလသဒ္ဒဿ သမ္ဗန္ဓိသဒ္ဒတ္တာ သမ္ဗန္ဓာပေက္ခော တိ အာဟ ''ယဿ ကဿစီ''တိ။ **ဟိမဝဿေနာ** တိ ဟိမေန စ ဝဿေန စ။

**၁၁၀.** ''ဝဿိကော''တိ န သင်္ကေတာတိ **အဝဿိကသင်္ကေတာ** ။ ''အဋ္ဌ မာသေ''တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ ''အဝဿိကသင်္ကေတေ''တိ ဝိသေသိတတ္တာ ဟေမန္တိကဂိမှဟိကမာသာယေဝ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ ''စတ္တာ ရော ဟေမန္တိကေ''တိအာဒိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ရုက္ခေ။ န ဦဟဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ကာကာ တ''တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒ ဒေ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ တေနာဟ ''အညေ တ သကုန္တာ''တိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ အနုဇာနာတိ, တသ္မာ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ရုက္ခေ, ဝိဿမိတွာ ဂစ္ဆန္တီတိ ယောဇနာ။ **ယသ္မိံ** န္တိ ရုက္ခေ, ကတွာ ဝသန္တီတိ ယောဇနာ။ အဋ္ဌ မာသေ ဧတေတိ သမ္ဗန္ဓတော အာဟ ''ယေသု ဇနပဒေသူ''တိအာဒိ ။ **တေသုပီ**တိ ဇနပဒေသုပိ။ အဝဿိကသင်္ကေတေ ဧတေတိ သမ္ဗန္ဓတော အာဟ ''ယတ္ထာ''တိအာဒိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယေသု ဇနပဒေသု။ ''ဝိဂတဝလာဟကံ ဝိသုဒ္ဓံ နဘံ ဟောတီ''တိ က္ကမိနာ သစေ အဝိဂတဝလာဟကံ အဝိသုဒ္ဓံ နဘံ ဟောတိ, နိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒီပေတိ။ ''ဧဝရူပေ ကာလေ''တိ ပဒံ ''နိ က္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ ပဒေ အာဓာရော။

**အဇ္ဈောကာသိကေနာပီ** တိ အဇ္ဈောကာသဝုတင်္ဂယုတ္တေနာပိ။ ပိသဒ္ဒော ရုက္ခမူလိကဿ အပေက္ခကော။ ဝ တ္တံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''တဿ ဟီ''တိအာဒိ။ **တဿာ** တိ အဇ္ဈောကာသိကဿ။ ဟိသဒ္ဒော ဝိတ္ထာရဇောတ ကော။ **တတ္တေတ** တိ ပုဂ္ဂလိကမဉ္စကေယေဝ။ သင်္ဃိကံ မဉ္စန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝီတမဉ္စကော** တိ တယိတမဉ္စကော။ **တ သ္မိန္တိ** ဝီတမဉ္စကေ။ ပုရာဏမဉ္စကော နဿန္တောပိ အနဂ္ဃောတိ အာဟ ''ပုရာဏမဉ္စကော ဂဟေတဗ္ဗော''တိ။ စ မ္မေန အဝနဟိတဗ္ဗောတိ **ဩနဒ္ဓေ,** သော ဧဝ **ဩနဒ္ဓကော** ။ ဂဟေတွာ စ ပန ပညပေတွာ နိပဇ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **အသမယေ**တိ ဝဿိကသင်္ခါတေ အကာလေ။ **စတုဂ္ဂုဏေနာပီ** တိ စတုပဋ္ဋလေနပိ။ ဝဋ္ဋန္တိ ဝလာဟကာ အာ ဝဋ္ဋန္တိ အသ္မိံ သမယေတိ ဝဋ္ဋလော, သော ဧဝ ဝဋ္ဋလိကော, သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋလိကော, သတ္တာဟော တ ဝဋ္ဋလိ ကော **သတ္တာဟဝဋ္ဋလိကော,** သော အာဒိ ယေသံ တာနီတိ သတ္တာဟဝဋ္ဋလိကာဒီနိ။ အာဒိသဒ္ဒေန သတ္တာဟတော ဦနာဓိကာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ **ကာယာနုဂတိကတ္တာ**တိ ကာယံ အနုဂမကတ္တာ ကာယသဒိသတ္တာတိ အတ္ထော။

**ပဏ္ဏကုဋီသု** တိ ပဏ္ဏေန ဆာဒိတကုဋီသု။ **သဘာဂဘိက္ခုနော** န္တိ အတ္တနာ သဘာဂဘိက္ခုနံ, သန္တိကန္တိ သမ္ဗန္ဓ ဓော။ အနောဝဿကေ ဌာနေတိ ယောဇနာ။ **လဂ္ဂေတွာ** တိ လမ္ဗေတွာ, အယမေဝ တ ဟာဒေ။ ''သမ္မဇ္ဇနိ''န္တိ ပဒံ ''ဂဟေတွာ''တိ ပဒေ အဝုတ္တကမ္မံ, ''ဌပေတဗ္ဗာ''တိ ပဒေ ဝုတ္တကမ္မံ။ **ဓောဝိတွာ**တိ သမ္မဇ္ဇနိံ သုဒ္ဓံ ကတွာ။ **ဥပဟေသထာကရာဒီသူ**တိအာဒိသဒ္ဒေန ပရိဝေဏာဒီနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ယော ပန ဘိက္ခု ဂန္တုကာမော ဟောတိ, တေနာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ သာလာယံ။ **ယတ္ထ ကတ္ထစီ** တိ ယသ္မိံ ကိသ္မိဉ္စိ ဌာနေ။ **ပာကတိကဋ္ဌာနေ** တိ ပကတိယာ ဂဟိတဋ္ဌာနေ။ **တတ္ထ တတ္ထေဝ** တိ တေသု တေသု စေတိယင်္ဂဏာ ဒီသုယေဝ ။ **အသနသာလန္တိ** အသန္တိ ဘက္ခန္တိ အဿံ သာလာယန္တိ **အသနာ,** အသနာ စ သာ သာလာ စေတိ **အ သနသာလာ,** ဘောဇနသာလာတိ အတ္ထော။ **တတ္ထ** တိ တဿ သမ္မဇ္ဇနိဿ, တသ္မိံ ''ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗ''န္တိ ဟဒေ တ။ **မဇ္ဈတော** တိ ပဝိတ္တတော, သုဒ္ဓဋ္ဌာနတောတိ အတ္ထော။ **ဟာဒဋ္ဌာနာဘိမုခာ** တိ သမ္မဇ္ဇနိဿ ဟာဒဋ္ဌာနံ အဘိမုခာ။ **တလိကာ ဟရိတဗ္ဗာ** တိ ပံသု စ တလိကာ စ အပနေတဗ္ဗာ။ သမ္မုဉ္စနီသလာကာယ ပရံ ပေလ္လေတဗ္ဗာ တိ အဓိပ္ပာယော။ **ဗဟီ**တိ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗတလတော ဗဟိ။

**၁၁၁. မသာရကောတီ**တိ ဇွော ဣတိသဒ္ဒော နာမပရိယာယော, မသာရကော နာမာတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ဗုန္ဒိကာဗဒ္ဓောတီတိအာဒီသုပိ။ ဟဒေ မသိတ္တတ ဝိဇ္ဈိတ္တတ တတ္ထ အဋ္ဋနိယော ပဝေသေတဗ္ဗာ ဇွောတိ **မသာရကော**။ ဗုန္ဒော ဝေ **ဗုန္ဒိကော,** ဟအေ, တသ္မိံ အာဗဒ္ဓာ ဗန္ဓိတာ အဋ္ဋနီ ယဿာတိ **ဗုန္ဒိကာဗဒ္ဓော**။ ကုဠီရဿ ဟအေ ဝိယ ဟအေ ယဿာတိ **ကုဠီရပာဒကော,** ယထာ ကုဠီရော ဝင္ကပာအော ဟောတိ, ဧဝံ ဝင္ကပာအောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အာဟစ္စ အင္ဂေ ဝိဇ္ဈိတ္တတ တတ္ထ ပဝေသိတော ဟအော ယဿာတိ **အာဟစ္စပာဒကော။ အာဏိ**န္တိ အဂ္ဂခိလံ။ မဋ္ဌတိ ပုဂ္ဂလံ ဓာရေတီတိ **မဉ္စော**။ ပီဌတိ ဝိသမဒုက္ခံ ဟိံသတီတိ **ပီဌံ။ ပဏ္ဏတေ**တိ ဧကော တူရိယဝိသေသော, တဿ သဏ္ဌာနံ ကတ္တတ တိ အတ္ထော။ တဥ္ပဟိ ဇေရပဟိ ဗုဒ္ဓပဋိမဿ ပလ္လင္ကသဏ္ဌာနံ ဟောတိ။ **တန္တိ** ကောစ္ဆံ။ ကရေန္တိ ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဇွော** တိ သေနာသနပရိဘောဂေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တန္တိ** ကောစ္ဆံ မဟဂ္ဃံ ဟောတိ, မဟဂ္ဃတ္တာ ဘဒ္ဒပီဌန္တိပိ ဝုစ္စတိ။ **ယေနာ**တိ ယေန ဘိက္ခုနာ။ ''ထာမမဇ္ဈိမဿာ''တိ ပဒေန ပမာဏမဇ္ဈိမံ နိဝတ္တေတိ။

**ဇွော** တိ ''အနာပုစ္ဆံ တ ဂစ္ဆေယျာ''တိ ပဒေ။ ထေရော အာဏာပေတီတိ ယောဇနာ။ **အာဏာပေတီ**တိ စ အာဏ-ဓာတုယာ ဧဝ ပေသနသင္ခာတဿ ဟေတ္တဝတ္ထဿ တစကတ္တာ ဏာပေသဒ္ဒော သ္တဝတ္တော၀။ **သော**တိ ဒဟရော။ **တထာ**တိ ယထာ ထေရေန ဝုတ္တော, တထာ ကတ္တတတိ အတ္ထော။ **တတ္ထာ** တိ ဒိတဋ္ဌာနေ, မဋ္ဌပီဌေ တ။ **တတော**တိ ဌပနကာလတော။ ပရိဗုန္ဓေတိ ဟိံ သေတီတိ **ပလိဗောဓော,** ပရိသဒ္ဒော ဥပသဂ္ဂေ, သော ဝိကာရဝသေန အညထာ ဇာတော။ သော ပလိဗောဓော အညတ္ထ အာတသာဒိကော, ဣဓ ပန သန္ထရာပိတမဋ္ဌာဒိကော။ **သာယ**န္တိ သာယန္ဟေ, ဘုမ္မတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ ထေရော ဘဏတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ မဋ္ဌပီဌေ။ ''ဗာလော ဟောတီ''တိ ဝတ္တတ တဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အနုဂ္ဂဟိတဝတ္တော''တိ။ အနုဂ္ဂဟိတံ ဝတ္တံ ယေနာတိ **အနုဂ္ဂဟိတဝတ္တော,** ထေရော။ **တဇ္ဇေတီ** တိ ဥဗ္ဗေဇေတိ။ **တသ္မိံ** န္တိ ဒဟရေ။ **အဿာ** တိ ထေရဿ။

**အာဏတ္တိက္ခဏေယေ၀** တိ ထေရဿ ပေသနက္ခဏေယေ၀။ ဒဟရော ဝဒတီတိ ယောဇနာ။ ''ထေရော''တိ ပဒံ ''ဝတ္တတ ဂစ္ဆတီ''တိ ပဒဒွ္ဂယေ ကတ္တာ, ''ကာရေတဗ္ဗော''တိ ပဒေ ကမ္မံ။ နန္တိ မဋ္ဌပီဌံ, ''ပညပေတ္တတ''တိပဒမပေက္ခိယ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ နန္တိ ဒဟရံ တ။ ''ဝတ္တတ''တိ ပဒမပေက္ခိယ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထေတ** တိ မဋ္ဌပီဌေယေ၀။ **အဿာ** တိ ထေရဿ။ **တတ္ထာ** တိ ဒိတဋ္ဌာနေ။ **ဘောဇနသာလတော အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တော** တိ ဘောဇနသာလတော နိက္ခမိတ္တတ မဋ္ဌပီဌပညာပနဋ္ဌာနတော အညံ ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော, ထေရောတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထေတ** တိ ဒိတဋ္ဌာနေယေ၀။ **ယတိစ္ဆတီ**တိ ယံ ဌာနံ ဂန္တုမိစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ **အန္တရသန္နိပာတေ** တိ သကလံ အဟောရတ္တံ အသန္နိပာတေတ္တတ အန္တရေ သန္နိပာတေ သတီတိ ယောဇနာ။

**တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ဌာနေ။ အာဂန္တုကာ ဂဏ္ဍှန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ ဂဏ္ဍှနတော။ **တေသန္တိ** အာဂန္တုကာနံ။ **ယေဟီ**တိ အာတသိကော တ ဟောတု, အာဂန္တုကော တ, ယေဟိ ဘိက္ခူဟိ။ **တေ**တိ နိသိန္နကဘိက္ခူ။ ဥဒ္ဓံ ဟဋ္ဌိပဟဋ္ဌံ သာရေတိ ပဝတ္တေတီတိ **ဥဿာရကော**။ ဓမ္မကထာယံ သာဓူတိ **ဓမ္မကထိကော။ တသ္မိံ** န္တိ ဥဿာရကေ တ ဓမ္မကထိကေ တ။ **အဟောရတ္တ** န္တိ အဟော စ ရတ္တိ စ အဟောရတ္တံ, အစ္စန္တသံယောဂပဒံ။ **ဣတရသ္မိံ** န္တိ ပဋ္ဌမံ နိသိန္နဘိက္ခုတော အညသ္မိံ ဘိက္ခုမှိဟိတိ ယောဇနာ။ **အန္တောဥပစာရဋ္ဌေယေ၀** တိ လေဍ္ဍုပာတသင္ခာတဿ ဥပစာရဿ အန္တော ဌိတေယေ၀, အနာဒရေ စေတံ ဘုမ္မံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ အာပတ္တိတရအနာပတ္တိတရေသု။

**၁၁၂.** စိမိလိကံ တတိအာဒီသု ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** စိမိလိကတ္ထရဏံ။ ဥတ္တရိ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ **ဥတ္တရတ္ထရဏ** န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥတ္တရတ္ထရဏံ နာမာ''တိအာဒိ။ **ဘူမိယ**န္တိ သုဓာဒိပရိကမ္မေန အကတာယံ ပကတိဘူမိယံ။ **စမ္မခဏ္ဍော** တိ ဇွော စမ္မံယေ၀ အန္တေ ခဏ္ဍတ္တာ ဆိန္နတ္တာ စမ္မခဏ္ဍောတိ ဝုစ္စတိ။ နနု သီဟစမ္မာဒီနိ န ကပ္ပန္တီတိ အာဟ ''အဋ္ဌကထာသု ဟိ''တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ န ဒိဿတိ, တသ္မာ။ **ပရိဟရဏေယေ၀**တိ အတ္တနော သန္တကန္တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္တတ, ပုဂ္ဂလိကန္တိ တ ပရိဂ္ဂဟေတ္တတ တံ တံ ဌာနံ ဟရဏေယေ၀။ ဟအော ပုဉ္ဆိယတိ သောဓိယတိ ဧတာယာတိ **ဟာဒပုဉ္ဆနီ** တိ ကတ္တတ ရဇ္ဇုပိလောတိကာယော ဟာဒပုဉ္ဆနီတိ ဝုစ္စတီတိ အာဟ ''ဟာဒပုဉ္ဆနီ နာမာ''တိအာဒိ။ မယသဒ္ဒလောပံ ကတ္တတ ဖလကပီဌန္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''ဖလကပီဌံ နာမ ဖလကမယံ ပီဌ''န္တိ။ ဖလကဉ္စ ပီဌဉ္စ **ဖလကပီဌ**န္တိ တ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အထ တ''တိ။ **ဧတေနာ**တိ ''ဖလကပီဌ''န္တိ ပဒေန။ ''သင္ဂဟိတ''န္တိ ပဒေ ကရဏံ, ကတ္တာ တ။ **ဗီဇနိပတ္တက** န္တိ စတုရဿဗီဇနီယေ၀ သကုဏပတ္တသဒိသတ္တာ ဗီဇနိပတ္တကံ, သဒိသတ္တေ ကော။ ''အဇ္ဈောကာသေ''တိ ပဒံ ''ပစိတ္တတ''တိ ပဒေ အာ

ဓာရော။ **အဂ္ဂိသာလာယ** န္တိ အဂ္ဂိနာ ပစနသာလာယံ။ **ပဗ္ဘာရေ** တိ လေဏာသဒိသေ ပဗ္ဘာရေ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။

**ယသ္မိံ** န္တိ ပုဂ္ဂလေ။ ''အတ္တနော ပုဂ္ဂလိကမိဝ ဟောတီ''တိ ဣမိနာ အနာပတ္တိံတိ ဒဿေတိ။

**၁၁၃.** ယော ဘိက္ခု တ လဇ္ဇီ ဟောတိ, တထာရူပံ ဘိက္ခုံ တ တိ ယောဇနာ။ ''လဇ္ဇီ ဟောတီ''တိ ဝတ္တတ တဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အတ္တနော ပလိဗောဓံ ဝိယ မညတီ''တိ။ **ယော**တိ အာပုစ္ဆကော ဘိက္ခု။ ''ကေနစိ ဥပဒ္ဒုတံ ဟောတီ''တိ သင္ခေပေန ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''သစေပိ ဟီ''တိအာဒိ။ ဟိသဒ္ဒော ဝိတ္ထာရဇောတကော။ ဝုမ္ဟတရော ဘိက္ခု ဂဏှာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တံ ပဒေသ**န္တိ သေနာသနဋ္ဌပိတဋ္ဌာနံ။ **အာပဒာသူ**တိ ဝိပတ္တီသူ တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒံ

**၁၁၆.** ပဉ္စမေ **မဉ္စကဘိသီ** တိ မဉ္စေ အတ္ထရိတဗ္ဗော မဉ္စကော, သောယေဝ ဘိသီတိ မဉ္စကဘိသိ။ ဧဝံ ပီဌကဘိသိပိ။ ဟတရော ကောဇတေတိ ဒွေဝယေဝ ပစ္စတ္ထရဏန္တိ ဝုတ္တာတိ အာဟ ''ဟတရော''တိအာဒိ။ **ဝုတ္တ** န္တိ အင္ဂကထာသု ဝုတ္တံ။ **ဒုတိယာတိက္ကမေ** တိ ဒုတိယပဟာတိက္ကမေ။ **သေနာသနတော**တိ သစေ ဇော် သေနာသနံ ဟော တိ, တတော။ အထ ဗဟူနိ သေနာသနာနိ ဟောန္တိ, သဗ္ဗပစ္ဆိမသေနာသနတော။ ဇေကာ လေဍ္ဍုပာတော သေနာသနဿ ဥပစာရော ဟောတိ, ဇေကာ ပရိက္ခေပာရဟောတိ အာဟ ''ဒွေ လေဍ္ဍုပာတာ''တိ။

သစေ ဘိက္ခု, သာမဏေရော, အာရာမိကော စာတိ တယော ဟောန္တိ, ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆိတွာ သာမဏေရော တ အာ ရာမိကော တ န အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ အထ သာမဏေရော, အာရာမိကော စာတိ ဒွေဝ ဟောန္တိ, သာမဏေရံ အနာပုစ္ဆိတွာ တ အာရာမိကောဝ န အာပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဘိက္ခုမှိ သတီ''တိအာဒိ။ တီသုပိ အသန္တေသု အာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဝိဓိံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''တသ္မိံမ္ပိ အသတီ''တိအာဒိ။ **ယေနာ**တိ ဥပာသကေန, ''ကာရိတော''တိ ပဒေ ကတ္တာ။ **တဿာ** တိ ဝိဟာရသာမိကဿ။ တသ္မိံမ္ပိ အသတိ ဂန္တဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **ဟသာဏေသူ**တိ ဟသာဏဖလကေသု။ **သစေ ဥဿဟတီ** တိ သစေ သက္ကောတိ။ ဥဿဟန္တေန ဘိက္ခုနာ ဌပေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **တေပီ**တိ ဥပာသကာပိ, န သမ္ပဋိစ္ဆန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ အရုဉ်ဏ္ဏာဒီသု။

ပရိစ္ဆေအာကာရေန ဝေဏိယတိ ဒိဿတီတိ **ပရိဝေဏံ**။ ''အထ ခော''တိ ပဒံ ''ဝေဒိတဗ္ဗ''န္တိ ပဒေ အရုစိလက္ခ ဏံ။ ''အာသန္နေ''တိ ဣမိနာ ဥပစာရသဒ္ဒဿ ဥပဋ္ဌာနတ္ထအညရောပနတ္တေ နိဝတ္တေတိ။ ယသ္မာ ဝမ္မိကရာသိ ယေဝ ဟောတိ, တသ္မာတိ ယောဇနာ။ ဥပစိနန္တီတိ **ဥပစိကာ,** တာဟိ နိမိတ္တဘူတာဟိ ပလုဇ္ဇတိ နဿတီတိ အတ္ထော။ **သေနာသန**န္တိ ဝိဟာရံ။ **ခာယိတု**န္တိ ခာဒိတုံ, အယမေဝ တ ဟဋ္ဌော။ **တန္တိ** မဉ္စပီဌံ။ မဉ္စပီဌံ ဝိဟာရေ အပညပေ တွာ တ ဝိဟာရူပစာရေ ပညာပနဿ ဝိသေသဖလံ ဒဿေတုံ အာဟ ''ဝိဟာရူပစာရေ ပနာ''တိအာဒိ။ ဝိဟာရူပစာရေ ပညပိ တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**၁၁၈.** ''ဂစ္ဆန္တေနာ''တိ ပဒံ ''ဂန္တဗ္ဗ''န္တိ ပဒေ ကတ္တာ။ **တထေတာ**တိ ယထာ ပုရိမဘိက္ခု ကရောတိ, တထေဝ။ ဝ သန္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိသာမေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **ရတ္တိဋ္ဌာန** န္တိ ရတ္တိံ ဝသနဋ္ဌာနံ။

ယာ ဒီဃသာလာ တ ယာ ပဏ္ဏသာလာ တ ဥပစိကာနံ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ ဟောတိ, တတောတိ ယောဇနာ။ **တသ္မိံ** န္တိ ဒီဃသာလာဒိကေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ , ယသ္မာ တ, သန္တိဋ္ဌန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သိလုစ္စယော** တိ ပဗ္ဗတော, တသ္မိံ လေဏံ **သိလုစ္စယလေဏံ,** ပဗ္ဗတဂုဟာတိ အတ္ထော။ **ဥပစိကာသင်္ကာ** တိ ဥပစိကာနံ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနန္တိ အာသင်္ကာ။ **တတောတိ** ဟသာဏပိဋ္ဌိယံ တ ဟသာဏထမ္ဘေသု တ ကတသေနာသနာဒိတော။ အာဂန္တုကော ယော ဘိက္ခု အနုဝတ္တန္တော ဝ သတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော**တိ အာဂန္တုကော ဘိက္ခု။ ပုန **သော**တိ အာဂန္တုကော ဘိက္ခုယေဝ။ **တတောတိ** ဂဟေတွာ တ က္ကသ္မ သရိယေန ဝသနတော။ **ဥဘောပီ**တိ အာတသိကောပိ အာဂန္တုကောပိ ဒွေ ဘိက္ခူ။ **တေသူ**တိ ဒွီသု တီသု။ **ပစ္ဆိမဿာ** တိ သဗ္ဗပစ္ဆိမဿ။ **အာဘောဂေနာ**တိ အာဘောဂမတ္တေန မုတ္တိ နတ္ထိ, အာပုစ္ဆိတဗ္ဗမေဝတိ အဓိပ္ပာယော။ **အည တော**တိ အညာတသတော။ **အညတ္ထ** တိ အညသ္မိံ အာတသေ။ **တတ္ထေတ** တိ အာနီတာတသေယေဝ။ **တေနာ**တိ ဝုမ္ဟတ

ရေန, “သမ္ပဋိစ္ဆိတေ”တိ ပဒေ ကတ္တာ။ **သမ္ပဋိစ္ဆိတေ** တိ ဝုမှတရေန သမ္ပဋိစ္ဆိတေပိ ဣတရဿ ဂဏ္ဌံ ဝဋ္ဋတိ အာပုစ္ဆိတတ္တာတိ ဝဒန္တိ။ **နဋ္ဌံ တ** တိ နဋ္ဌေ တ သေနာသနေ သတိ ဂီတ န ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **အညဿာ** တိ အဝိဿာသိကပုဂ္ဂလဿ။ **နဋ္ဌာနိ** တိ နဋ္ဌေသု မဥ္စပီဌေသု သန္တေသု။

ဝုမှတရော ဘိက္ခု စ ဣဿရိယော စ ယက္ခော စ သီဟော စ တဏ္ဍမိဂေ စ ကဏှသပ္ပော စ **ဝုမှ။ပေ။ ကဏှသပ္ပာ,** တေ အာဒယော ယေသံ တေတိ **ဝုမှ။ပေ။ ကဏှသပ္ပာဒယော,** တေသု။ အာဒိသဒ္ဒေန ပေတာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ “ပလိဗုဒ္ဓေ”တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ဥပဒ္ဒုတော”တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒံ

**၁၁၉.** ဆဋ္ဌေ **ရူမ္ဘိတ္ဝတ** တိ နိတရေတွတ, အာဝရဏံ ကတွတတိ အတ္ထော။ **ဝဿဂ္ဂေနာ** တိ ဝဿဂဏနာယ။ **အနုပခဇ္ဇာ** တိ ဧတ္ထ ခဒ ဟိံသာယန္တိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၅ ဒကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တတ္တာ ခဒ သဒ္ဒော ဟိံသတ္တော ဟောတိ။ အနုသမီပံ ဥပဂန္တွာ ခဒနံ ဟိံ သနံ နာမ အနုသမီပံ ပဝိသနမေဝာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “အနုပဝိသိတွတ”တိ။

**၁၂၀.** “ဇာန”န္တိ ဧတ္ထ ဇာနနာကာရံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “အနုဋ္ဌာပနီယော အယ”န္တိ။ **တေနေတ**တိ ဇာနနဟေတုနာ ဧဝ။ **အဿာ** တိ “ဇာန”န္တိပဒဿ။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရဇောတကော။ သဗ္ဗော ပန ဒေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယဿာ** တိ ဝုမှာဒိသု အညတရဿ။ **တ္တော** တိ ဝုမှဂိလာနာဒီသု။ ဂိလာနဿပိ ဒေတီတိ ယောဇနာ။ “ဂိလာနော”တိ ပဒံ “န ပီဠေတဗ္ဗော, အနုကမ္ပိတဗ္ဗော”တိပဒဒွဝယေ ဝုတ္တကမ္မံ။ “ကာမဥ္စ”တိ ပဒဿ အနုဂ္ဂဟတ္ထဇောတကတ္တာ ပနသဒ္ဒေ ဂရဟတ္ထဇောတကော။

**၁၂၁.** မဥ္စပီဌာနံ ဥပစာရော နာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယတော**တိ ယတော ကုတောစိ ဌာနတော။ ယာဝ မဥ္စပီဌံ အတ္ထိ, တာဝ ဥပစာရော နာမာတိ ယောဇနာ။ တသ္မိံ ဥပစာရေ ဌိတဿ ဘိက္ခုနော ဥပစာရေတိ သမ္ဗန္ဓော။

“အဘိနိသီဒတိ တ အဘိနိပဇ္ဇတိ တ”တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ အနိယမဝိကပ္ပတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “အဘိနိသီဒနမတ္တေနာ”တိအာဒိ။

**၁၂၂.** **ဣတော**တိ တရတော။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ ဟစိတ္တိယတရေ။ ယထာ ဝုတ္တော, ဧဝန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္ထ ထေတ**တိ သဗ္ဗေသု ဧဝ ဝိဟာရပရိဝေဏေသု။ **အဿာ** တိ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလဿ။ **ဣဓာပီ**တိ ဣမသ္မိမ္ပိ သိက္ခာပဒေ။ **တတ္ထာ** တိ ဝိဿာသိကပုဂ္ဂလေ။

**၁၂၃.** ဟဋ္ဌိယံ “အာပဒာသူ”တိပဒံ “ပဝိသတိ”တိ အဇ္ဈာဟာရပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “အာပဒာသူတိအာဒီ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. နိက္ကမှနသိက္ခာပဒံ

**၁၂၆.** သတ္တမေ ယေ ဟသာအ တ ယာနိ တ စတုဿာလာနီတိ ယောဇနာ။ စတဿော ဘူမိယော ဧတေသန္တိ **စတုဘူမကာ**။ ဧဝံ ပဉ္စဘူမကာ။ **ကောဋ္ဌကာနီ** တိ ဒွတရကောဋ္ဌကာနိ။ “ဟသာအ”တိပဒမပေက္ခိယ ဝုတ္တံ “ယေ”တိပဒံ, “စတုဿာလာနီ”တိပဒေ အပေက္ခိတေ “ယာနီ”တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ဟောတိ။ သေနာသနေသု ဧကေန ပယောဂေန ဗဟုကေ ဒွတရေ ဘိက္ခုံ အတိက္ကာမေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ နာနာပယောဂေဟိ နာနာဒွတရေ ဘိက္ခုံ အတိက္ကာမေန္တဿ သာတိ ယောဇနာ။ “ဒွတရဂဏနာယာ”တိဣမိနာ ပယောဂဂဏနာယာတိပိ အတ္ထံ ဉာပေတိ အတ္ထတော ဟာကဋ္ဌတ္တာ။ **အနာမသိတွတ**တိ အဆုပိတွတ။

**တ္တေကာနီ** တိ တေပမာဏာနိ။ **တဿာ** တိ နိက္ကမိုယမာနဿ ဘိက္ခုဿ။ **ကဋ္ဌဟန္တိ** ဒဋ္ဌဟံ။

၁၂၇. **ဣဓာပီ**တိ ဣမသ္မိမ္ပိ သိက္ခာပဒေ။ **ပိသဒ္ဒေါ** ပုရိမသိက္ခာပဒာပေက္ခော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု သိက္ခာပဒေသု။ **ယတ္ရာ** တိ ယသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။

၁၂၈. **သောတိ** ဘဏ္ဍနကာရကကလဟကာရကော ဘိက္ခု။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **ပက္ခန္တိ** အတ္တနော ပက္ခံ။ နိက္ကမိုယမာနပုဂ္ဂလပက္ခေ ဥမ္မတ္တကသ္မ နိက္ကမုတိ တ နိက္ကမုာပေတိ တတိ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ နိက္ကမုကပုဂ္ဂလ
ပက္ခေ ဥမ္မတ္တကသ္မ အနာပတ္တီတိ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ၊ သတ္တမံ။

## ၈. ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပဒံ

၁၂၉. အဋ္ဌမေ အစ္ဆန္နတလတ္တာ ဥပရိ ဝေဟာသော ဇာတိ ယဿာတိ **ဥပရိဝေဟာသာ,** သာ စ သာ ကုဋိ စေတိ **ဥပရိဝေဟာသကုဋီ**တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဥပရိအစ္ဆန္နတလာယာ”တိ။ တဿာ ကုဋိယာ သရူပံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ဒွိဘူမိကကုဋိယာ ဝါ”တိအာဒိ။ “မဉ္စ”န္တိ ပဒံ “အဘိ”တိဥပသဂ္ဂေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “အဘိဘဝိတွာ”တိ။ “နိသီဒတီ”တိ ကိရိယာပဒေန ဝါ ယောဇေတဗ္ဗောတိ အာဟ “ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ”တိအာဒိ။ **တေန္တိ** “မဉ္စ”န္တိပဒေ ဇာတံ ဝစနံ ဥပယောဂဝစနံ။ အထ ဝါ **တေန္တိ** “မဉ္စ”န္တိပဒံ ဥပယောဂဝစနဝန္တံ။ ဇွေ စ ပဌမသမ္ဗန္ဓေ အဘိတ္ထုပသဂ္ဂေ ပဒါလင်္ကာရမတ္တော ပဒဝိဘူသနမတ္တောတိ အာဟ “အဘီတိ ဣဒံ ပနာ”တိအာဒိ။ **ပဒသောဘဏတ္ထ** န္တိ ပဒဿ အလင်္ကာရတ္ထံ ဝိဘူသနတ္ထံ ပဒဿ ဖုလ္လိတတ္ထန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **နိပတိတွာ**တိ ဇွေ နိတ္ထုပသဂ္ဂေ ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တကောတိ အာဟ “ပတိတွာ”တိ။ အထ ဝါ နိက္ခန္တတ္ထဝာစကောတိ အာဟ “နိက္ခမိတွာ”တိ။ ဣမိနာ နိတ္ထုပသဂ္ဂဿ ဓာတွတ္ထဝိသေသကတံ ဒီပေတိ, နိက္ခန္တော ဟုတွာ ပတိတွာတိ အတ္ထော။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **အာဏီ**တိ အဂ္ဂခီလာ။

၁၃၀. ယာ ကုဋိ သီသံ န ဃဋ္ဋေတိ, သာ **အသီသဃဋ္ဋာ** နာမာတိ ယောဇနာ။ “ပမာဏမဇ္ဈိမဿာ”တိဣမိနာ ထာမမဇ္ဈိမံ နိဝတ္တေတိ။ **သဗ္ဗဟေဋ္ဌိမာဟိ** တိ သဗ္ဗေသံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာနံ ဟေဋ္ဌာ ဌိတာဟိ။ **တုလာဟီ**တိ ဂေဟထမ္ဘာနမုပရိ ဝိတ္ထာရဝသေန ဌိတေဟိ ကဋ္ဌဝိသေသေဟိ။ ဣမိနာ အဋ္ဌကထာဝစနေန စ တုလာယ သရူပံ ဟာကဋံ။ ကေစိ ပန တုလာယ သရူပံ အညထာ ဝဒန္တိ။ **ဧတေနာ**တိ “မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ အသီသဃဋ္ဋာ”တိဝစနေန ဒဿိတာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ယာ ကာစိ ကုဋိ ဝုစ္စတီတိ ယောဇနာ။ **ဥပရီ**တိ ဒွိဘူမိကကုဋိယံ ဘူမိတော ဥပရိ ဘူမိယံ။ **အစ္ဆန္နတလာ**တိ အနုလ္လောစတလာ, အဝိတာနတလာတိ အတ္ထော။ **ဣဓ ပနာ**တိ ဣမသ္မိံ ပန သိက္ခာပဒေ။

၁၃၁. **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **ယာယန္တိ** ယာ အယံ ကုဋိ။ **တတ္ထာ** တိ တဿံ သီသဃဋ္ဋကုဋိယံ။ အနောဏတေန ဘိက္ခုနာတိ ယောဇနာ။ **ယဿာ** တိ ကုဋိယာ။ **အပရိဘောဂန္တိ** န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ, န ပရိဘုဉ္ဇနာရဟန္တိ အတ္ထော။ **ပတာဏီ**တိ ပတနဿ နိတရဏာ အာဏိ အဂ္ဂခီလာ။ သာ ဟိ အာဇန္ဓံ နယတိ ပဝတ္တေတီတိ **အာဏီ**တိ ဝုစ္စတိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ မဉ္စပီဌေ ။ **န နိပ္ပတန္တိ** တိ နိက္ခန္တော ဟုတွာ န ပတန္တိ။ **အာဟစ္စပာဒကေ** တိ အင်္ဂေ အာဟနိတွာ ဝိဇ္ဈိတွာ တတ္ထ ပဝေသိတပာဒကေ။ **နာဂဒန္တကာဒီသူ** တိ နာဂဿ ဒန္တော ဝိယာတိ နာဂဒန္တကော, သဒိသတ္ထေ ကော, သော အာဒိ ယေသံ တေတိ နာဂဒန္တကာဒယော, တေသု။ အာဒိသဒ္ဒေန ဘိတ္တိခီလာဒယော သင်္ဂဏှာတီတိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. မဟလ္လကဝိဟာရသိက္ခာပဒံ

၁၃၅. နဝမေ **ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋဿာ** တိ ဒွာရဗာဟာယ။ သာ ဟိ ပိဋ္ဌေ ဒွိန္နံ ကဝါဋာနံ သံ ဇကတော ဃာဋေဘာ ဃဋ္ဋနံ သမာဂမော ဧတဿတ္ထီတိ ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋောတိ ဝုစ္စတိ။ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** မဟာအဋ္ဌကထာယ ဝုတ္တဝစနံ။ ဝံ “တဒေတ”တိ ဇွေတာပိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **ဘဂဝတာပီ**တိ န မဟာအဋ္ဌကထာစရိယေဟိ ဧဝ ဝုတ္တံ, အထ ခော ဘဂဝတာပိ ကတောတိ ယောဇနာ။ ဒွါရဗန္ဓေန အဂ္ဂဠဿ သ အဝိနာဘာဝတော “အဂ္ဂဠဋ္ဌပနာယာ”တိ ဝုတ္တေပိ အဂ္ဂဠေန သဟ ဒွါရဗန္ဓဋ္ဌပနာယာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ “သကဝါဋကဒွါရဗန္ဓဋ္ဌပနာယာ”တိ။ **အဂ္ဂဠော** တိ ကဝါဋဖလကော။ **ဣမမေဝတ္ထ** န္တိ မယာ ဝုတ္တံ ဣမံ ဧဝ အတ္ထံ သန္ဓာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဇွေတာ** တိ “အဂ္ဂဠဋ္ဌပနာယာ”တိဝစနေ။ **အဓိပ္ပာယော** တိ ဘဂဝတော အဘိသန္ဓိ။ **ဟိ**-သဒ္ဒော ဝိတ္ထာရဇောတကော။ **ကမ္ပတီ** တိ ဘုသံ ကမ္ပတိ။ **စလတီ**တိ ဣသံ စလတိ။ **တေနာ**တိ တေန သိထိ

လပတနပေဟတုနာ။ မာတိကာယံ, ပဒဘာဇနီယဥ္စ “အဂ္ဂဋ္ဌဥ္ပနာယာ”တိပဒဿ သမ္ဗန္ဓာဘာဝတော တဿ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “တတ္ထာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ “အဂ္ဂဋ္ဌဥ္ပနာယာ”တိဝစနေ န ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အတ္ထဿ ကာရဏဿ ဥပ္ပတ္တိ အတ္ထုပ္ပတ္တိ, သာယေဝ **အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ** တိ ဝုစ္စတိ တ္ထကာရဿ ဌကာရံ ကတွာ။ အဓိကာရတော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

ယံ ပန ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယဿာ** တိ မဟာဝိဟာရဿ။ **ဥပရီ**တိ ဒွါတရတော ဥပရိ။ **တီသု ဒိသာသူ**တိ ဥဘောသု ပဿေသု, ဥပရီတိ တီသု ဒိသာသု။ **တတ္ရာပိ** တိ ခုဒ္ဒကေ ဝိဟာရေပိ။ **သာ**တိ ဘိတ္တိ။ **အပရိပူရဥပစာရာပီ**တိ သမန္တာ ကတဋ္ဌပမာဏေန အပရိပူရဥပစာရာပိ။ **ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေနာ** တိ ဥက္ကံသပမာဏေန။ ဟတ္ထပာသတော အတိရေကံ န လိမ္ပိတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။ တီသု ဒိသာသု ဧဝ လိမ္ပိတဗ္ဗော န ဟောတိ, လေပောကာသေ သတိ အဓောဘာဂေပိ လိမ္ပိတဗ္ဗောတိ အာဟ “သစေ ပနဿာ”တိအာဒိ။ **အဿာ** တိ ဝိဟာရဿ။ အာလောကံ သန္ဓေန္တိ ပိဒဟန္တီတိ **“အာလောကသန္ဓီ”** တိ ဝုတ္တေ တတပာနကတဋ္ဌကာယေတတိ ဒဿေန္တော အာဟ “တတပာနကတဋ္ဌကာ ဝုစ္စန္တီ”တိ။ တတံ ပိဝတီတိ **တတပာနံ,** ဒွါတရံ, တသ္မိံ ဌိတာ ကတဋ္ဌကာ **တတပာနကတဋ္ဌကာ။ တေ**တိ တတပာနကတဋ္ဌကာ ပဟရန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ္ထာ** တိ အာလောကသန္ဓိမ္ဟိ။ **သဗ္ဗဒိသာသူ**တိ ဥဘောသု ပဿေသု, ဟေဋ္ဌာ, ဥပရီတိ စတူသု ဒိသာသု။ “တသ္မာ”တိပဒံ “လိမ္ပိတဗ္ဗော တ လေပာပေတဗ္ဗော တ”တိပဒဒွယေ ဟေတု။ **ဧတ္ထာ** တိ “အာလောကသန္ဓိပရိကမ္မာယာ”တိပဒေ။

**က္ကမိနာ**တိ သေတဝဏ္ဏာဒိနာ။ **သဗ္ဗမေတန္တိ** ဧတံ သဗ္ဗံ သေတဝဏ္ဏာဒိကံ။

**ယန္တိ** ကိစ္စံ။ ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ သဒ္ဒန္တရဗ္ဗဝဟိတောပိ ဒွဝတ္တိသဒ္ဒော ပရိယာယသဒ္ဒေန သမာသော ဟောတီတိ အာဟ “ဆဒနဿ ဒွဝတ္တိပရိယာယ”န္တိ။ ဒွေဝ တ တယော တ ပရိယာယာ သမာဟဋ္ဌာတိ **ဒွဝတ္တိပရိယာယံ** , သမာဟာရေ ဒိဂု, တိသဒ္ဒေ ပရေ ဒွိဿ အကာရော ဟောတိ။ **ပရိက္ခေပေ** တိ အနုက္ကမေန ပရိက္ခေပေ။ အပတ္တုပ္ပသင္ဂဿ ပဋိသေဓတစကတ္တာ “အဟရိတေ”တိ ဝုတ္တံ။ **ဧတ္ထာ** တိ “အပဟရိတေ”တိ ပဒေ။ “ဟရိတ”န္တိ က္ကမိနာ အဓိပ္ပေတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အာဒိကပ္ပကာလေ အပရဏ္ဏတော ပုဗ္ဗေ ပဝတ္တံ အန္နံ **ပုဗ္ဗဏ္ဏံ,** အပရသ္မိံ ပုဗ္ဗဏ္ဏတော ပစ္ဆာ ပဝတ္တံ အန္နံ **အပရဏ္ဏံ,** နကာရဒွဝယဿ ဏကာရဒွဝယံ ကတွာ။ **တေနေတ**တိ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဧဝ။

**ဝုတ္တ** န္တိ ဝပိတံ, ယထာ “သုမေဓဘူတော ဘဂဝ”တိဧတ္ထ ဗောဓိ အသမ္ပတ္တောပိ ဗောဓိသတ္တော သုမေဓဘူတော “ဘဂဝ”တိ ဝုစ္စတိ အဝဿမ္ဘာဝိယတ္တာ, ဧဝံ ဟရိတံ အသမ္ပတ္တမ္ပိ ခေတ္တံ “ဟရိတ”န္တိ ဝုစ္စတိ အဝဿမ္ဘာဝိယတ္တာတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ “ယသ္မိမ္ပိ ခေတ္တေ”တိအာဒိနာ။

**အဟရိတေယေတ**တိ ဟရိတဝိရဟေ ဧဝ ခေတ္တေတိ ယောဇနာ။ **တတ္ရာပိ** တိ အဟရိတခေတ္တေပိ။ “ပိဋ္ဌိဝံသဿ”တိပဒံ “ပဿေ”တိပဒေ သာမ္ယတ္တဆဋ္ဌီ, က္ကမိနာ ပကတိဂေဟံ ဒဿေတိ။ “ကူဋာဂာရကဏ္ဏိကာယာ”တိပဒံ “ဥပရိ, ထူပိကာယာ”တိပဒေ သာမ္ယတ္တဆဋ္ဌီ, က္ကမိနာ ကေကူဋယုတ္တေ မာဠာဒိကေ ဒဿေတိ။ ဌိတံ ဘိက္ခုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ နိသိန္နကံ ယံကဥ္စိ ဇနန္တိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ ဌိတဋ္ဌာနဿ။ **အန္တော** တိ အဗ္ဘန္တရေ, **ဟိ** ယသ္မာ **အယံ** ဩကာသော ပတနောကာသောတိ ယောဇနာ။

**၁၃၆. ဆာဒိတံ နာမာ**တိ ဧတ္ထ ဆာဒိတသဒ္ဒော ဘာဝတ္တော ဟောတိ, တေနာဟ “ဆာဒန”န္တိ။ **ဥဇုကမေဝာ**တိ ဆဒနဋ္ဌာပနတော ဥဇုံ ဥဇုကံ ဧဝ။ **တန္တိ** ဆာဒနံ။ **အပနေတွာပီ**တိ နာသေတွာပိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ လဗ္ဘတိ, တသ္မာ, ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပရိက္ခေပေနာ** တိ ပရိတရေန ဆာဒေန္တဿာတိ ယောဇနာ။ **က္ကဏာပီ**တိ ပရိယာယ ဆာဒနေပိ အဓိဋ္ဌဟိတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တုဏှိဘူတေနာ**တိ တုဏှိဘူတော ဟုတွာ။ **ဆဒနုပရီ**တိ ဆဒနဿ ဥပရိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ “တတော စေ ဥတ္တရိ”န္တိ ဧတ္ထ တတော ဒွဝတ္တိပရိယာယတော ဥပရီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “တိဏ္ဏံ မဂ္ဂာနံ တ”တိအာဒိ။

၁၃၇. ကရေန ဟတ္ထေန လုနိတဗ္ဗော, ဆိန္ဒိတဗ္ဗော, လာတဗ္ဗော ဂဟေတဗ္ဗောတိ တ **ကရဋ္ဌော**တိ ကတေ အတ္ထပကရဏာဒိတော တိဏမုဋ္ဌိ ဧတတိ အာဟ “တိဏမုဋ္ဌိယ”န္တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. သပ္ပာဏကသိက္ခာပဒံ

**၁၄၀.** ဒသမေ **“ဇာန”**န္တိ ဂစ္ဆန္တာဒိဂဏောတိ အာဟ “ဇာနန္တော”တိ။ သံ ဝိဇ္ဇတိ ပာဏော ဧတ္ထာတိ **သပါဏ ကံ။ တေန္တိ** ဥဒကံ။ သယံ ဇာနန္တောပိ ပရေန ဇာနာပေန္တောပိ ဇာနာတိယေဝ နာမာတိ အာဟ “ယထာ တထာ တ”တိ။ **သပါဏကံ ဥဒကန္တိ** ကရဏတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ, တေနာဟ “တေန ဥဒကေနာ”တိ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ ပထဝိခဏန သိက္ခာပဒအာဒိကေ။

**တတ္ထာ** တိ “သိဉ္စေယျ ဝါ သိဉ္စာပေယျ ဝါ”တိပဒေ။ **ဓာရန္တိ** သောတံ။ **မာတိကံ ပမုခန္တိ** မာတိကံ အဘိမု ခံ။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ။ အညတော ဌာနတော အညံ ဌာနံ နေတီတိ ယောဇနာ။ “သပါဏကံ ဥဒက”န္တိ သာမညဝစနသ္သပိ ဝိသေသေ အဝဋ္ဌာနတော, ဝိသေသတ္ထိနာ စ ဝိသေသသ္သ အနုပယောဇိတဗ္ဗတော ကူလ ဝိသေသဥဒကန္တိ သန္နာယဘာသိတတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ “ကူဒံ ပနာ”တိအာဒိ။ ကူဒံ ပန န ဝုတ္တန္တိ သမ္ ဗန္ဓော။ **ယန္တိ** ဥဒကံ “ဂစ္ဆတီ”တိပဒေ ကတ္တာ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဥဒကေတိ။ ဒသမံ။

ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

## ၃. ဩဝါဒဝဂ္ဂေါ

### ၁. ဩဝါဒသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

**၁၄၄.** ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **တေသန္တိ** ထေရာနံ။ မဟာကုလေဟိ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတာတိ ယောဇနာ။ ကုလဓီ တရော ဝိဇ္ဇမာနဂုဏံ ကထယန္တိတိ သမ္ဗန္ဓော။ “ဉာတိမနုဿာန”န္တိပဒံ “ကထယန္တိ”တိပဒေ သမ္ပဒာနံ။ **ကုတော** တိ ကဿ ထေရဿ သန္တိကာတိ အတ္ထော။ **တေသန္တိ** ထေရာနံ ဂုဏန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ “ကထေတု”န္တိပဒမပေက္ ခိတွာ “ဝိဇ္ဇမာနဂုဏေ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ အဝတွာ “ဝဋ္ဋန္တိ”တိပဒမပေက္ခိယ “ဝိဇ္ဇမာနဂုဏာ”တိ ဝုတ္တံ။ **ဟီ**တိ သ စ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **တတော**တိ ကထနကာရဏာ အဘိဟရိံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ အဘိဟရဏဟေတုနာ။

**တေသန္တိ** ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ။ **တာသူ**တိ ဘိက္ခုနီသု။ “ဘိက္ခုနိယော”တိပဒံ “ဥပသင်္ကမိတွာ”တိပဒေ ကမ္မံ။ ဆဗ္ဗဂ္ ဂိယာနံ ဘိက္ခုနီသု ဥပသင်္ကမနံ လာဘတဏှာယ ဟောတိ, ဘိက္ခုနီနံ ဆဗ္ဗဂ္ဂီသု ဥပသင်္ကမနံ စလစိတ္တတာယ ဟော တီတိ အညမညူပသင်္ကမနဿာနံ ဝိသေသော။ တိရစ္ဆာနဘူတာ ကထာ **တိရစ္ဆာနကထာ** နိရတ္ထကကထာတိ ဒဿေန္ တော အာဟ “တိရစ္ဆာနကထန္တိ”တိ။ **သဂ္ဂမဂ္ဂဂမနေပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ မောက္ခဂမနေ ပန ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေ တိ။ ရာဇာနော အာရဗ္ဘ ပဝတ္တာ ကထာ **ရာဇကထာ**။ အာဒိသဒ္ဒေန စောရကထာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။

**၁၄၇. တေ ဘိက္ခူ** တိ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ ဘဝေယျုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အဒိဋ္ဌံ သစ္စံ ယေဟီတိ **အဒိဋ္ဌသစ္စာ,** တေ သံ ဘာဝေ **အဒိဋ္ဌသစ္စတ္တံ,** တသ္မာ အဒိဋ္ဌသစ္စတ္တာ ဗန္ဓိတွာတိ ယောဇနာ။ **နေသန္တိ** ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ။ **အညေနေဝ ဥပာယေနာ**တိ အလဒ္ဓသမ္မုတိတော အညေနေဝ လဒ္ဓသမ္မုတိသင်္ခာတေန ကာရဏေန ကတ္တုကာမောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပရတော**တိ ပရသ္မိံ ပစ္ဆာ, ဥပရီတိ အတ္ထော။ **ကရောန္တော တ** တိ ပရိဗာဟိရေ ကရောန္တော ဧဝ ဟုတွာ အာဟာတိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ ယသ္မာ န ဘူတပုဗ္ဗာနိ, ကူတိ တသ္မာ ပရိဗာဟိရံ ကရောန္တော တတိ အတ္ထော။

**တတ္ထာ** တိ “အနုဇာနာမိ”တိအာဒိဝစနေ။ **သီလဝတ**တိ ဧတ္ထ ဝန္တုသဒ္ဒေါ ပသံသတ္ထေ စ အတိသယတ္ထေ စ နိစ္စယောဂတ္ထေ စ ဟောတိ။ **တဿာ** တိ လဒ္ဓသမ္မုတိကဿ။ **တန္တိ** သီလံ။ ပါတိမောက္ခသံဝရသဒ္ဒါနံ ကမ္မဓာရယ ဘာဝံ, တေဟိ စ သံဝုတသဒ္ဒဿ တပ္ပုရိသဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ပါတိမောက္ခောတ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ဧဝသဒ္ ဒေန ကမ္မဓာရယဘာဝံ, နေသဒ္ဒေန စ တပ္ပုရိသဘာဝံ ဒဿေတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

**ဝတ္တတီ** တိ အတ္တဘာဝံ ပဝတ္တေတိ။ ကာရိတပစ္စယော ဟိ အဒဿနံ ဂတော။ ကူမိနာ ကူရိယာပထဝိဟာရ ဒိဗ္ဗ ဝိဟာရ ဗြဟ္မဝိဟာရ အရိယဝိဟာရေသု စတူသု ဝိဟာရေသု အတ္တဘာဝဝတ္တနံ ကူရိယာပထဝိဟာရံ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တေန္တိ** “ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတီ”တိဝစနံ။ **ဝိဘင်္ဂေ** တိ ဈာနဝိဘင်္ဂေ။

“သီလ”န္တိအာဒီနိ အဋ္ဌ ပဒာနိ တုလ္ယာဓိကရဏာနိ။ အယံ ပနေတ္ထ သမ္ဗန္ဓော – သီလံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သ
မာပတ္တိယာ ပတိဋ္ဌာ အာဒိ စရဏံ သံယမော သံဝရော မောက္ခံ ပမောက္ခန္တိ။ **သမာပတ္တိယာ** တိ သမာပတ္တတ္တာ
ယ။ “ဥပေတော”တိအာဒီနိ သတ္တ ပဒါနိ အညမညဝေဝစနာနိ။ တတ္ထ **ဥပပန္နော** တိ ယုတ္တော အနုယုတ္တော။ **သမန္န**
**နာဂတော**တိ သမန္တတော အနု ပုနပ္ပုနံ အာဂတောတိ သမန္နာဂတော, သမင်္ဂီဘူတောတိ အတ္ထော။ တ္တေ ဟိ သံသဒ္ဒ
အေ သမန္တတ္ထတစကော, အနုသဒ္ဒော နုဉပစ္ဆိန္နတ္ထတစကော။ **တေနာ**တိ တေန ကာရဏေန။ **ဟလေတီ**တိ အတ္တ
ဘာဝံ ဗာဓေတော ရက္ခတိ။ **ယပေတီ**တိ အတ္တဘာဝေ ပဝတ္တတိ။ **ယာပေတီ**တိ အတ္တဘာဝံ ပဝတ္တာပေတိ။ ယပ ယာပ
နေ။ ယာပနံ ပဝတ္တနန္တိ ဟိ ဓာတုပာဌေသု ဝုတ္တံ (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၈ ပကာရန္တဓာတု)။ **ဝိဟရတီ**တိ တ္တေ
ကော အာကာရတ္ထတစကော ဣတိသဒ္ဒော လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော, ဣတိ ဝုစ္စတိ, ဣတိ ဝုတ္တန္တိ တ ယောဇနာ။

အာစာရဂောစရသမ္ပန္နံ ဒ္ဝန္ဒဘာဝံ, တေဟိ စ သမ္ပန္နသဒ္ဒဿ တပ္ပုရိသဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ **“အာစာ**
**ရဂောစရသမ္ပန္နော”**တိအာဒိ။ တတ္ထ စသဒ္ဒေန ဒ္ဝန္ဒဘာဝံ, နေသဒ္ဒေန စ တပ္ပုရိသဘာဝံ ဒဿေတိ။ **အဏု**သဒ္ဒော
အပ္ပတ္ထော, **မတ္တ**သဒ္ဒော ပမာဏတ္ထောတိ အာဟ “အပ္ပမတ္တကေသူ”တိ။ “ဒဿနသီလော”တိက္ကမိနာ **“ဒဿာ**
**ဝီ”**တိတ္တေ အာဝီသဒ္ဒဿ တဿီလတ္ထဘာဝံ ဒဿေတိ။ “သမာဒာယာ”တိ တ္တေ သံပုဗ္ဗအာပုဗ္ဗဿ အာသဒ္ဒ
ဿ ကမ္မာပေက္ခတ္တာ တဿ ကမ္မံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “တံ တံ သိက္ခာပဒ”န္တိ။ ဣမိနာ “သိက္ခာပဒေသူ”တိ ဥပ
ယောဂတ္တေ ဘုမ္မဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ အထ တ **သိက္ခာပဒေသူ**တိ နိဒ္ဓာရဏတ္တေ ဘုမ္မဝစနမေတံ။ “တံ တံ သိက္ခာပ
ဒ”န္တိ ကမ္မံ ပန အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ **“သမာဒာယာ”**တိ တ္တေ သံသဒ္ဒဿ စ အာပုဗ္ဗဿ အာသဒ္ဒဿ
သ စ ယကာရဿ စ အတ္ထံ ဒဿေတုံ “သာဓုကံ ဂဟေတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ **တ္တော** တိ ဣမိဿံ အဋ္ဌကထာယံ။ ဝိတ္
ထာရော ပန ဂဟေတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ယော**တိ ကုလပုတ္တော။

**အဿာ** တိ လဒ္ဓသမ္ပတ္တိကဿ။ ယံ တံ ဗဟု သုတံ နာမ အတ္ထိ, တံ န သုတမတ္တမေဝတိ ယောဇနာ။ **မဉ္ဇူသာယ**
န္တိ ပေဠာယံ။ သာ ဟိ သာမိကဿ သဓနေတ္တံ မညတေ ဣမာယာတိ “မဉ္ဇူသာ”တိ ဝုစ္စတိ။ မဉ္ဇူသာယံ ရတနံ သန္နိစိတံ
ဝိယ သုတံ သန္နိစိတံ အသ္မိံ ပုဂ္ဂလေတိ ယောဇနာ, **ဧတေနာ**တိ “သန္နိစိတ”န္တိပဒေန, ဒဿေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။
**သော**တိ လဒ္ဓသမ္ပတ္တိကော ဘိက္ခု။ **သန္နိစိတရတနဿေဝ** တိ သန္နိစိတရတနဿ ဣဝ။ **တန္တိ** “ယေ တေ ဓမ္
မာ”တိအာဒိဝစနံ။ **တ္တော** တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ **အဿာ** တိ လဒ္ဓသမ္ပတ္တိကဿ ဘိက္ခုနော။ **တတ္ထာ** တိ “ဝစသာ
ပရိစိတာ”တိအာဒိဝစနေ။ ဧဝမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ပဂုဏာ**တိ ဥဇုကာ။ ဥဇုကော ဟိ အဇိမ္ဟတ္တာ ပကဋ္ဌ
ဌော ဥတ္တမော ဂုဏောတိ အတ္ထေန “ပဂုဏော”တိ ဝုစ္စတိ။ **အနုပေက္ခိတာ** တိ ပုနပ္ပုနံ ဥပဂန္တွာ ဣက္ခိတာ, ပဿ
သိတာ ဒဿိတာတိ အတ္ထော။ **အတ္ထတော** တိ အဘိဓေယျတ္ထတော, အဋ္ဌကထာတောတိ အတ္ထော။ **ကာရဏ**
**တော**တိ ဓမ္မတော, ဟဋ္ဌိတောတိ အတ္ထော။ **ဒိဋ္ဌိ** သဒ္ဒဿ ပညာသဒ္ဒဝေဝစနတ္တာ “ပညာယာ”တိ ဝုတ္တံ။ **သုပစ္စက္ခ**
**ကတာ**တိ သုဋ္ဌု အက္ခာနံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဋိမုခံ ကတာ။

“ဗဟုဿုတော”တိ တ္တေ ဗဟုဿုတဿ တိဝိဓဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “အယံ ပနာ”တိအာဒိ။ နိဿယ
တော မုစ္စတီတိ **နိဿယမုစ္စနကော** ။ ပရိသံ ဥပဋ္ဌာပေတီတိ **ပရိသုပဋ္ဌာကော** ။ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒတီတိ **ဘိက္ခုနောဝ**
**ဒကော**။ **တတ္ထာ**တိ တိဝိဓေသု ဗဟုဿုတေသု။ နိဿယမုစ္စနကေန တ္တေကံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပသ**
**မ္ပဒာယာ**တိ ဥပသမ္ပာဒေတွာ။ ပဉ္စ ဝဿာနိ တေဿာတိ **ပဉ္စဝဿော** ။ တေန ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **သဗ္ဗန္**
**တိမေနာ**တိ သဗ္ဗေသံ ပရိဗ္ဗေအာနံ အန္တေ လာမကေ ပဝတ္တေန။ **ပဂုဏာ**တိ အဇိမ္ဟာ ဥဇုကာ။ **တစုဂ္ဂတာ** တိ တသ္
သေဝ ဝေဝစနံ။ ယဿ ဟိ ဟဋ္ဌိဟဋ္ဌာ သဇ္ဈာယနကာလေ ပဂုဏာ ဟောန္တိ, တဿ တစုဂ္ဂတာ။ ယဿ တ ပန တစုဂ္
ဂတာ ဟောန္တိ, တဿ ပဂုဏာ။ တသ္မာ တာနိ ပဒါနိ အညမညကာရဏဝေဝစနာနိ။ **ပက္ခဒိဝသေသူ**တိ ဇုဏှပက္ခကာဠ
ပက္ခပရိယာပန္နေသု ဒိဝသေသု။ **ဓမ္မသာဝနတ္ထာယာ** တိ သမ္ပတ္တာနံ ပရိသာနံ ဓမ္မဿ သာဝနတ္ထာယ သုဏာပနတ္ထာ
ယာတိ အဓိပ္ပာယော။ **သာဝနတ္ထာယာ** တိ တ္တေ ယုပစ္စယပရတ္တာ ကာရိတပစ္စယော လောပေ ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
တသ္မာ သာဝီယတေ သုဏာပီယတေ **သာဝန**န္တိ ဝစနတ္တော ကာတဗ္ဗော။ ဘာဏတရာ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။
**သမ္ပတ္တာန** န္တိ အတ္တနော သန္တိကံ သမ္ပတ္တာနံ။ **ပရိကထနတ္ထာယာ** တိ ပရိဿင်္ဂေန အာလိင်္ဂနေန ကထနတ္ထံ, အပ္ပ
သဒ္ဒသင်္ခာတာယ တစာယ ကထနတ္ထန္တိ အတ္ထော။ “ကထာမဂ္ဂေ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ဝတ္ထုကထာယေဝ အဓိပ္ပေ
တာ, န သုတ္တသင်္ခာတော ဟဋ္ဌိဟဋ္ဌော။ အနု ပစ္ဆာ, ပုနပ္ပုနံ တ အာယကာ မောဒန္တိ တောယာတိ **အနုမောဒနာ**။ ဈာနံ တ

မဂ္ဂေ တ ဖလံ တ **သမဏဓမ္မော** နာမ။ တသ္သ ကရဏတ္ထံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ စတူသု ဒိသာသု အပဋိဟတောတိ **စာတုဒ္ဒိသော,** အပဋိဟတတ္တော ဏပစ္စယော။

ပရိသုပဋ္ဌာပကေန ကာတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ **အဘိဝိနယေ**တိ အညမညပရိစ္ဆိန္နေ ဝိနယပိဋ္ဌကေ။ **ဒွေ ဝိဘင်္ဂါ** တိ ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂေါ စ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေါ စ။ အသက္ကောန္တေန ပရိသုပဋ္ဌာပကေန ဘိက္ခုနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧဝံ အတ္တနော အတ္ထာယ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ဒသ္သေတွာ ဣဒါနိ ပရိသာယ အတ္ထာယ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ပရိသာယ ပနာ”တိအာဒိ။ **အဘိဓမ္မေ** တိ အညမညပရိစ္ဆိန္နေ သုတ္တန္တပိဋ္ဌကေ ဧဝ, န အဘိဓမ္မပိဋ္ဌကေ။ **တယော ဝဂ္ဂါ**တိ သကထာဝဂ္ဂေါ နိဒါနဝဂ္ဂေါ ခန္ဓဝဂ္ဂေါတိ တယော ဝဂ္ဂါ။ **တသ**ဒ္ဒေါ အနိယမဝိကပ္ပတ္ထော။ **ကေန္တိ** ကံ နိပာတံ။ **တတော တတော**တိ နိကာယတော။ **သမုစ္စယံ ကတွာ** တိ ရာသိံ ကတွာ။ **န ဝုတ္တ** န္တိ အဋ္ဌကထာသု န ကထိတံ။ ယသ္သ ပန နတ္ထိ, သော န လဘတီတိ ယောဇနာ။ **သုတ္တန္တေ စာ** တိ သုတ္တန္တပိဋ္ဌကေ ပန။ **ဥဂ္ဂဟိတော** တိ သရူပကထနေန ဂဟိတော, ဥစ္စာရိတောတိ အတ္ထော။ **ဒိသာဟမောက္ခော** တိ ဒိသာသု ဌိတာနံ ဘိက္ခုအာဒီနံ ဟမောက္ခော။ **ယေန ကာမံ ဂမော** တိ ယထာကာမံ ဂမော။

**စတူသု နိကာယေသူ**တိ ခုဒ္ဒကနိကာယတော အညေသု ဒီဃနိကာယာဒီသု။ **ကေသ္သာ** တိ အညတရသ္သ ကေသ္သ ။ **ကေနိကာယေနာ**တိ ကေသ္မိံ နိကာယေ လဒ္ဓနယေန။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တတ္ထာ** တိ စတုပ္ပကရဏသ္သ အဋ္ဌကထာယံ။ **နာနတ္ထ** န္တိ နာနာပယောဇနံ။ **တန္တိ** ဝိနယပိဋ္ဌကံ။ **တွောဝတာ** တိ တွေကပမာဏေန ပဂုဏေန။ **ဟောတီ**တိ ဣတိသဒ္ဒော ပရိသမာပနတ္ထော။ ဣတိ ပရိသမာပနံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။

ဥဘယာနိ ခော ပနသ္သာတိ အာဒိ ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အညသ္မိ** န္တိ ဝိနယပိဋ္ဌကတော ဣတရသ္မိံ။ **တတ္ထာ**တိ “ဥဘယာနိ ခော ပနသ္သာ”တိအာဒိဝစနေ။ ယထာ ယေနာကာရေန အာဂတာနိ, တံ အာကာရံ ဒသ္သေတုန္တိ ယောဇနာ။ **ပဒပစ္စာဘဋ္ဌသင်္ကရဒေါသဝိရဟိတာနီ** တိ ပဒာနံ ပစ္စာဘဋ္ဌသင်္ကရဘူတေဟိ ဒေါသေဟိ ဝိရဟိတာနိ။ ဧတ္ထ စ **ပဒပစ္စာဘဋ္ဌ** န္တိ ပဒာနံ ပဋိနိဝတ္တိတွာ အာဘဋ္ဌံ ဂဋ္ဌနံ, ဝုတန္တိ အတ္ထော။ **ပဒသင်္ကရ** န္တိ ပဒာနံ ဝိပတ္တိ, ဝိနာသောတိ အတ္ထော။ **“သုတ္တသော”** တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ ခန္ဓကပရိဝါရသုတ္တံ ဧဝ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အာဟ “ခန္ဓကပရိဝါရတော”တိ။ **အနုဗျဉ္ဇနသော** တိ ဧတ္ထ ဗျဉ္ဇနသဒ္ဒော အက္ခရသ္သ စ ပဒသ္သ စ ဝာစကော တိ အာဟ “အက္ခရပဒပါရိပူရိယာ စာ”တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။

“သိထိလဓနိတာဒီန”န္တိပဒံ “ဝစနေနာ”တိပဒေ ကမ္မံ, “ဝစနေနာ”တိပဒံ “သမ္ပန္နာဂတော”တိပဒေ ဟေတု, “ဝိသ္သဋ္ဌာယ အနေလဂဠာယ အတ္ထသ္သ ဝိညာပနိယာ”တိပဒာနိ “တစာယာ”တိပဒေ ဝိသေသနာနိ။ **သိထိလဓနိတာဒီန**န္တိ အာဒိသဒ္ဒေန နိဂ္ဂဟိတဝိမုတ္တသမ္ဗန္ဓဝဝတ္ထိတဒီဃ ရဿ ဂရု လဟု သင်္ခါတာ အဋ္ဌ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယော သင်္ဂဏှာတိ။ **ယထာဝိဓာနဝစနေနာ**တိ အက္ခရစိန္တကာနံ ယထာ သံဝိဒဟနဝစနေန။ တစာယေဝ ကရိယတိ ကထိယတိ ဥစ္စာရိယတိ **တက္ကရဏံ** စကာရသ္သ ကကာရံ ကတွာ။ **ဟီ**တိ တဒေဝ ယုတ္တံ။ မာတုကမော ယသ္မာ သရသမ္ပတ္တိရတော, တသ္မာ ဟိဋ္ဌေတီတိ ယောဇနာ။ “သရသမ္ပတ္တိရဟိတ”န္တိပဒံ “ဝစန”န္တိပဒေ ဝိသေသနဘာဝေန ဝိသေသံ ကတွာ “ဟိဋ္ဌေတီ”တိ ပဒေ ဟေတုဘာဝေန သမ္ဗန္ဓနတော ဟေတုအန္တောဂဓဝိသေသနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **သဗ္ဗာသ** န္တိ ဘိက္ခုနီနံ။ “သီလာစာရ သမ္ပတ္တိယာ”တိဣမိနာ ဇာတိ ဂေတ္တ ရူပ ဘောဂာဒိနာတိအတ္ထံ နိဝတ္တေတိ။ **ကာရဏဋ္ဌာ** တိ အဋ္ဌကထာ။ **တဇ္ဇေတွာ**တိ ဥဗ္ဗေဇေတွာ။ **တာသ**န္တိ ဘိက္ခုနီနံ။ **ဂိဟိကာလေ**တိ ဘိက္ခုနီနောတဒကသ္သ ဂိဟိကာလေ အနဇ္ဈာပန္နပုဗ္ဗော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟိ** တဒေဝ ယုတ္တံ။ “မာတုကမော”တိပဒံ “န ကရောတီ”တိပဒေ သုဒ္ဓကတ္တာ, “ဥပ္ပာဒေတီ”တိပဒေ ဟေတုကတ္တာ။ ဌိတသ္သ ဘိက္ခုနော ဓမ္မဒေသနာယာပီတိ ယောဇနာ။ **အပိ**သဒ္ဒော ဂရဟတ္ထော။ **ဝိသဘာဂေ ဟီ**တိ ဝိရုဒ္ဓေဟိ ဝတ္ထာရမ္မဏေဟိ။ **အယုတ္တဋ္ဌာနေ** တိ ပဗ္ဗဇိတာနံ အနနုရူပဋ္ဌာနေ။ **ဆန္ဒရာဂ**န္တိ ဗလဝတဏှံ။ **တေနာ**တိ တေန ဟေတုနာ။

“တွေ စာ”တိအာဒိမှိ အယံ ပန သင်္ဂဟော –

“သီလဝ ဗဟုသ္သုတော စ, သွာဂတော စ သုဝစကော။
ပိယော ပဋိဗလော စာပိ, နဇ္ဈာပန္နော စ ဝီသတီ”တိ။

**၁၄၈. ဝတ္ထုသ္မိံ** န္တိ အဇ္ဈုပ္ပတ္တိယံ။ ကကာရလောပံ ကတွာ ဂရုဓမ္မာတိ ဝုစ္စန္တီတိ အာဟ "ဂရုကေဟိ ဓမ္မေဟီ"တိ။ **တေ**တိ ဂရုဓမ္မာ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ "ကေတော"တိ သာမညေန ဝုတ္တဝစနသ္သ ဝိသေသေန ဂဟေတဗ္ဗတံ ဒ
သ္သေတုံ ဝုတ္တံ "ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ"တိ။ **ယထာဝတ္ထုကမေဝတ**တိ ဟာစိတ္တိယမေဝ။ တဥ္ဟိ ဝတ္ထုသ္သ အာပတ္တိ
ကာရဏသ္သ အနုရူပံ ပဝတ္တတ္တာ "ယထာဝတ္ထုက"န္တိ ဝုစ္စတိ။

**၁၄၉. ဟာတော**တိ ပဂေဝ, ပဌမန္တိ အတ္ထော။ အသမ္မင်္ဘ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အသမ္မဇ္ဇနေ ဒောသံ
ဟာကင့်ုံ ကရောန္တော အာဟ "အသမ္မင်္ဘ ဟိ"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ တပ္ပာကဋီကရဏဇောတကော။ **တ**န္တိ ပရိဝေဏံ။ ဒိသွတ
ဘဝေယ္ယုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ အသောတုကာမာနံ ဝိယ ဘဝနဟေတုနာ။ ပရိဝေဏသမ္မဇ္ဇနသ္သ အာနိသံသံ ဒ
သ္သေတွတ ဟာနီယပရိဘောဇနီယဥပဋ္ဌာနသ္သ တမေဝ ဒသ္သေန္တော အာဟ "အန္တော ကမတော ပနာ"တိ အာဒိ။ **တ
သ္မိံ**န္တိ ဟာနီယပရိဘောဇနီယေ။

**သာခာဘင်္ဂမ္ပီ** တိ ဘဥ္စိတဗ္ဗသာခမ္ပိ။ **ဒုတိယော**တိ ဝိညူ ပုရိသော ဒုတိယော။ နိသီဒိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဒသ္သေန္တော
အာဟ "နိသီဒိတဗ္ဗ"န္တိအာဒိ။ "ဝိဟာရမဇ္ဈေ"တိ သာမညတော ဝတွတ ဝိသေသတော ဒသ္သေတုံ ဝုတ္တံ "ဒွတ
ရေ"တိ။ ဩသရန္တိ အဝသရန္တိ ဧတ္ထာတိ **ဩသရဏံ,** တဥ္စ တံ ဌာနဥ္စေတိ **ဩသရဏဋ္ဌာနံ,** တသ္မိံ။ **သမဂ္ဂတ္ထာ**
တိ ဧတ္ထ သံပုဗ္ဗော စ အာပုဗ္ဗော စ ဂမုသဒ္ဒော ဟောတိ, တတော ဟိယ္ယတ္တနီသဥ္ဉာတံ တ္ထဝစနံ တ ဟောတိ, ပဥ္စ
မီသဥ္ဉာတသ္သ ထဝစနသ္သ တ္ထတ္တံ တ ဟောတိ, သံယောဂပရတ္တာ အာ ဥပသဂ္ဂေ ရသ္သော စ ဟောတိ, ဣတိ
အတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "သမ္မာ အာဂတတ္ထာ"တိ။ တတ္ထ "သမ္မာ"တိပဒေန သံသဒ္ဒသ္သ အတ္ထံ ဒသ္သေတိ,
"အာ"ဣတိပဒေန အာတ္ယုပသဂ္ဂံ, "ဂတ"ဣတိပဒေန ဂမုဓာတုံ, "တ္ထ"ဣတိပဒေန ဟိယ္ယတ္တနီသဥ္ဉာတံ တ္ထဝစနံ
တ, ပဥ္စမီသဥ္ဉာတသ္သ ထဝစနသ္သ တ္ထတ္တံ တ ဒသ္သေတိ။ အယံ ပနေတ္ထတ္ထော – သမံ တုမှေဟ အာဂတတ္ထာ
တိ။ ပဥ္စမီသဥ္ဉာတသ္သ ထဝစနသ္သ တ္ထတ္တကာလေ သမံ တုမှေဟ အာဂ အတ္ထ ဘဝထာတိ။ "အာဂစ္ဆန္တီ"တိပ
ဒေန **"ဝတ္တန္တီ"** တိ ဧတ္ထ ဝတုဓာတုယာ အတ္ထံ ဒသ္သေတိ, "ပဂုဏာ တစုဂ္ဂတာ"တိပဒေဟိ အဓိပ္ပာယံ ဒသ္သေ
တိ။ **ဟာဠ္ဌီ**တိ ဂရုဓမ္မဟာဠ္ဌိ။

**တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ဟာဠ္ဌိယံ, တေသု တ အဘိတဒနာဒီသု စတူသု။ **မဂ္ဂသမ္ပအာန** န္တိ မဂ္ဂံ ပရိဟာရိတွတ ဘိက္ခုသ္သ
သ ဩကာသအာနံ။ **ဗီဇန**န္တိ ဗီဇနိယာ ဝိဓူပနံ။ **ဟာနီယာပုစ္ဆန** န္တိ ဟာနီယသ္သ အာပုစ္ဆနံ။ အာဒိသဒ္ဒေန ပရိဘောဇနီယာ
ပုစ္ဆနာဒိကံ သင်္ဂဏှာတိ။ **ဧတ္ထ စာ** တိ ဧတေသု စတူသု အဘိတဒနာဒီသု။ "အန္တော ကမေ တ"တိအာဒိနိ ဆ ပအာနိ
"ကာတဗ္ဗမေတ"တိပဒေ အာဓာရော။ **ရာဇုဿာရဏာယာ** တိ ရညော အာနုဘာဝေန ဇနာနံ ဥဿာရဏာယ။ မဟာဘိက္ခု
သင်္ဃော သန္နိပတတိ ဧတ္ထာတိ **မဟာသန္နိဟာတံ,** တသ္မိံ မဟာသန္နိဟာတေ ဌာနေ နိသိန္နေ သတီတိ ယောဇနာ။ **ပစ္စု
ဋ္ဌာန**န္တိ ပဋိုကစ္စေဝ ဥဋ္ဌာနံ။ **တံ တ**န္တိ သာမီစိကမ္မံ။

**သက္ကတွတ** တိ စိတ္တီ ကတွတ, သံ အာဒရံ ကတွတတိ အတ္ထော။ တေနာဟ "ယထာ ကတော"တိအာဒိ။ **တိဏ္ဏံ
ကိစ္စာန**န္တိ "သက္ကတွတ ဂရုံကတွတ မာနေတွတ"တိသဥ္ဉာတာနံ တိဏ္ဏံ ကိစ္စာနံ။ အနီယသဒ္ဒော ကမ္မတ္ထောတိ
အာဟ "န အတိက္ကမိတဗ္ဗော"တိ။

နတ္တိ ဘိက္ခု ဧတ္ထာတိ **အဘိက္ခုကော** အာတသော, သော ကိတ္တကေ ဌာနေ အဘိက္ခုကော, ယော အာတသော အ
ဘိက္ခုကော နာမ ဟောတီတိ အာဟ "သစေ"တိ အာဒိ။ "ဥပဿယတော"တိပဒံ "အဗ္ဘန္တရေ"တိပဒေ အဟာအာနံ။ **တေ့
ထာ**တိ အဘိက္ခုကေ အာတသေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တတော**တိ အမုယောဇနဗ္ဘန္တရေ ဋ္ဌိတအာတသတော။ **ပရ**န္တိ အညသ္မိံ အာတသေ, ဘုမ္မတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **ပဏ္ဍာဘတ္တ** န္တိ ဘတ္တတော ပဏ္ဍာ။ **တတ္ထာ** တိ အဘိက္ခုကေ
အာတသေ။ "ဘိက္ခုနိယော"တိပဒံ "ဝဒန္တီ"တိပဒေ ကမ္မံ။ **ဝုတ္တပ္ပမာဏော** တိ အမုယောဇနဗ္ဘန္တရသဥ္ဉာတေ ဝု
တ္တပ္ပမာဏော။ **သာခာမဏ္ဍပေပီ** တိ သာခာယ ဆာဒိတမဏ္ဍပေပိ။ **ပိ**သဒ္ဒေန အာတသေ ပန ကာ နာမ ကထာတိ ဒသ္သေတိ။ **ဝုတ္တာ** တိ ဝသိတာ။ **ဧတ္တာဝတာ** တိ ဧကရတ္တံ ဝသိတမတ္တေန။ **ဧတ္ထာ** တိ သဘိက္ခုကေ အာတသေ။ ဥပဂစ္ဆန္တီဟိ ဘိက္ခုနီဟိ ယာစိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ **ပက္ခဿာ** တိ အာသဠှိမာသသ္သ ဇုဏှပက္ခဿ။ "တေရသိ
ယ"န္တိပဒေန အဝယဝိအဝယဝဘာဝေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ **မယ**န္တိ အမှေဟ။ **ယတော**တိ ယေန ဥဇုနာ မဂ္ဂေနာတိ သမ္ဗန္
ဓော။ တေနာဟ "တေန မဂ္ဂေနာ"တိ။ **အညေန မဂ္ဂေနာ** တိ ဥဇုမဂ္ဂတော အညေန ဇိမှဟမဂ္ဂေန။ **အယ**န္တိ အယံ အာတ

သော။ **တတော**တိ ဘိက္ခူနံ အာတသတော, ဘိက္ခုနိုဥပဿယတော တ, ဣဒမေဝ ယုတ္တတရံ။ ဝက္ခတိ ဟိ “အမ္ဟာကံ ဥပဿယတော ကဝုတမတ္တေ”တိ။ **ခေမဋ္ဌာနေ** တိ အဘယဋ္ဌာနေ။ တဉှိ ခီယန္တိ ဘယာ ဧတ္တာတိ **ခေမံ,** ခေမဉ္စ တံ ဌာနဉ္စေတိ ခေမဋ္ဌာနန္တိ ကတ္တတ “ခေမဋ္ဌာန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ **တာဟိ ဘိက္ခုနီဟီ**တိ အဓုယောဇနမတ္တေ ဌာနေ ဝသန္တီဟိ။ **တာ ဘိက္ခုနိယော**တိ ကဝုတမတ္တေ ဌာနေ ဝသန္တိယော။ **အန္တရာ** တိ တုမ္ဟာကံ, အမ္ဟာကဉ္စ နိတသနဋ္ဌာနဿ, နိတသနဋ္ဌာနတော တ အန္တရေ ဝေမဇ္ဈေ။ ဘုမ္မတ္ထေ စေတံ နိဿက္ကဝစနံ။ ဌိတေ မဂ္ဂေတိ သမ္ဗန္ဓော “သန္တိကာ”တိပဒံ “အာဂတ”န္တိပဒေ အပဟာနံ။ **တတ္ထာ** တိ အညာသံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပဿယေ။ ဣတိ ယာစိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ **တတော**တိ ဘိက္ခူနံ ယာစိတဗ္ဗတော, ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**စာတုဒ္ဒသေ** တိ အာသဠှိမာသဿ ဇုဏှပက္ခဿ စတုဒ္ဒသန္နံ ဒိဝသာနံ ပူရဏေ ဒိဝသေ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ။ “ဩတဒ”န္တိပဒံ “အနု”န္တိပဒေ ကမ္မံ။ **အနုဇီဝန္တိယော** တိ အနုဂန္တ္တာ ဇီဝနံ ဝုတ္တိံ ကရောန္တိယော။ ဝုတ္တာ ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒုတိယဒိဝသေ**တိ အာသဠှိပုဏ္ဏမိယံ။ **အထာ**တိ ပက္ကမနာနန္တရံ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဘိက္ခူနံ ပက္ကန္တတ္တာ အပဿနေ။ “အာဘောဂံ ကတ္တတ”တိကမိနာ အာဘောဂံ အကတ္တတ ဝသိတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒီပေတိ။ သဘိက္ခုကာတသံ ဂန္တဗ္ဗမေတတိ အဓိပ္ပာယော။ **သာ**တိ ဝဿစ္ဆေဒအာပတ္တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ကေနစိ ကာရဏေနာ**တိ ဘိက္ခာစာရဿ အသမ္ပအဒိနာ ကေနစိ နိမိတ္တေန။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ဘိက္ခူနံ ပက္ကန္တာဒိကာရဏာ အဘိက္ခုကာတသေ ဝသန္တိယာ ကိံ အဘိက္ခုကာတသေဝ ပတရေတဗ္ဗန္တိ အာဟ “ပတရေန္တိယာ ပနာ”တိအာဒိ။

**အန္တဝဒ္ဓမာသ** န္တိ ဧတ္ထ အနုသဒ္ဒော ဝိစ္ဆတ္ထတစကော ကမ္မပ္ပဝစနီယော, တေန ပယောဂတ္တာ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ “အဒ္ဓမာသေ အဒ္ဓမာသေ”တိ။ **ပစ္စာသီသိတဗ္ဗာ** တိ ဧတ္ထ ပတိပုဗ္ဗော စ အာပုဗ္ဗော စ သိဓာတု ဣစ္ဆတ္ထေတိ အာဟ “ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ”တိ။ သိဓာတုယာ ဒွေဝဘာတေ ဟောတိ။ အာပုဗ္ဗော သိသိ ဣစ္ဆာယန္တိပိ ဓာတုပာဌေသု ဝုတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ “ဥပေဟသထပုစ္ဆက”န္တိဝစနေ။ **ပက္ခဿာ** တိ ယဿ ကဿစိ ပက္ခဿ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဩတဒဿ ယာစနံ **ဩတဒေ** ဥတ္တရပဒလောပေန, သောယေဝ အတ္ထော ပယောဇနံ **ဩတဒတ္ထော,** တဒတ္ထာယ။ **ဟဋ္ဌိပဒဒိဝသတော**တိ ဒုတိယဒိဝသတော။ သော ဟိ စန္ဒော ဝုဒ္ဓိဉ္စ ဟာနိဉ္စ ပဋိမုခံ ပဇ္ဇတိ ဧတ္ထ, ဧတေနာတိ တ **ဟဋ္ဌိပဒေ**တိ ဝုစ္စတိ။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန။ ဘဂဝတ ပညပေတီတိ ယောဇနာ။ **အညဿာ** တိ ဓမ္မဿဝနကမ္မတော အညဿ။ **နိရန္တရ** န္တိ အဘိက္ခဏံ, “ပညပေတိ”တိပဒေ ဘာဝနပုံသကံ။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ **ဧဝဉ္စ သတီ** တိ ဧဝံ ဗဟူပကာရေ သတိ စ။ **ယန္တိ** ယံ ဓမ္မံ။ **သာတ္ထိက** န္တိ သပယောဇနံ။ **ယထာနုသိဋ္ဌ**န္တိ အနုသိဋ္ဌိယာ အနုရူပံ။ သဗ္ဗာယေဝ ဘိက္ခုနိယောပီတိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။

**ဩတဒံ ဂစ္ဆတီ** တိ ဩတဒံ ယာစိတုံ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ အာရာမံ ဂစ္ဆတိ။ **န ဩတဒအော ဂန္တဗ္ဗော** တိ ဩတဒံ ယာစိတုံ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ အာရာမော န ဂန္တဗ္ဗော။ **ဩတဒအော**တိ စ ဥပယောဂတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဣတရထာ ဟိ သဒ္ဒပယောဂေ ဝိရုဇ္ဈေယျ။ **ဩတဒံ ဂန္တုံ** န္တိ ဩတဒံ ယာစနတ္ထာယ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ အာရာမံ ဂန္တုံ။

“ဒွေဝ တိဿော ဘိက္ခုနိယော”တိပဒံ “ယာစိတ္တတ”တိပဒေ ဒုတိယာကမ္မံ။ “ပေသေတဗ္ဗာ”တိပဒေ ပဌမာကမ္မံ။ **ဩတဒူပသင်္ကမန** န္တိ ဩတဒဿ ဂဟဏတ္ထာယ ဥပသင်္ကမနံ။ **အာရာမ**န္တိ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ အာရာမံ။ **တတော** တိ ဂမနတော ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေန ဘိက္ခုနာ**တိ ဩတဒပဋိဂ္ဂဟကေန ဘိက္ခုနာ။ **တန္တိ** သမ္မတံ ဘိက္ခုံ။

**ဥဿဟတီ** တိ သက္ကောတိ။ **ဟသာဒိကေနာ**တိ ပသာဒံ အာဝဟေန ပသာဒဇနကေန ကာယဝစီမနောကမ္မေနာတိ အတ္ထော။ **သမ္ပာဒေတူ** တိ တိဝိဓံ သိက္ခံ သမ္ပာဒေတု။ **ဧတ္တာဝတာ** တိ ဧတ္တကေန “ဟသာဒိကေန သမ္ပာဒေတူ”တိ ဝစနမတ္တေန။ **ဟီ**တိ ဖလဇောတကော။ **တေန္တိ** “တာဟိ”တိဝစနံ။

ဧတ္ထ စ ဘိက္ခူနံ သင်္ဃဂဏပုဂ္ဂလဝသေန ဝစနတရော တိဝိဓော ဟောတိ, တံ တိဝိဓံ ဝစနတရံ ဘိက္ခုနီနံ သင်္ဃဂဏပုဂ္ဂလဝသေန တီဟိ ဝစနတရေဟိ ဂုဏိတံ ကတ္တတ နဝ ဝစနတရာ ဟောန္တိ, တံ အာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ “တတ္ရာယံ ဝစနက္ကမော”တိ။ **တတ္ရာ** တိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ။ ဝစနာကာရော ဟာကဋ္ဌောဝ။

ကော ဘိက္ခုနီ တ ဗဟူဟိ ဘိက္ခုနီဥပဿယေဟိ ဩတဒတ္ထာယ ပေသိတေ ဝစနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဘိက္ခုနိသင်္ဃော စ အယျာ”တိအာဒိ။

**တေနာပီ**တိ ဩတဒပဋိဂ္ဂါဟကေနာပိ "ဩတဒ"န္တိပဒံ "ပဋိဂ္ဂါဟကေနာ"တိ ပဒေ ကမ္မံ။ ပုန "ဩတဒ"န္တိပဒံ "အပဋိဂ္ဂါဟေတု"န္တိပဒေ ကမ္မံ။ ဗလတိ အဿာသပဿာသမတ္တေန ဇီဝတိ, န ပညာဇီဝိတေနာတိ **ဗာလော**။ ဂိလာယတိ ရုဇတီတိ **ဂိလာနော**။ ဂမိဿတိ ဂန္တုံ ဘဗ္ဗောတိ **ဂမိကော**။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ဂန္တုံ ဘဗ္ဗော ယော ဘိက္ခု ဂမိဿတိ ဂမနံ ကရိဿတိ, ဣတိ တသ္မာ သော ဘိက္ခု ဂမိကော နာမ။ အထ တ ယော ဘိက္ခု ဂန္တုံ ဘဗ္ဗတ္တာ ဂမိဿတိ ဂမနံ ကရိဿတိ, ဣတိ တသ္မာ သော ဘိက္ခု ဂမိကော နာမာတိ။ "ဘဗ္ဗော"တိ စ ဟေတုအန္တောဂဓဝိသေသနံ။

**တတ္ထာ** တိ ဗာလာဒီသု တီသု ပုဂ္ဂလေသု။ **ဒုတိယပက္ခဒိဝသေ**တိ ဟဋ္ဌပဒတော ဒုတိယပက္ခဒိဝသေ။ **ဥပေါသထဂ္ဂေ** တိ ဥပေါသထဂေဟေ။ တဉ္ဟိ ဥပေါသထံ ဂဏှာဟန္တိ, ဥပေါသထော တ ဂယှတိ အသ္မိန္တိ **"ဥပေါသထဂ္ဂ"** န္တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မိံ ဥပေါသထဂ္ဂေ။ "အနာရောစေတု"န္တိ ဝစနဿ ဉာပကံ ဒဿေတုံတ "အပစ္စာဟရိတု"န္တိ ဝစနသ္သ တမေဝ ဒဿေန္တော အာဟ "အပရမ္ပိ ဝုတ္တ"န္တိအာဒိ။

**တတ္ထာ** တိ ဩတဒပဋိဂ္ဂါဟကေသု ဘိက္ခူသု။ **နော စဿာ** တိ နော စေ အဿ။ **သဘာဂံ တ**တိ သမဖ္ဖံ တ။ သာ ဟိ သဟ ဘာဿန္တိ တေ, သန္တေဟိ တ ဘာတိ ဒိဗ္ဗတီတိ **"သဘာ"**တိ ဝုစ္စတိ, တံ သဘံ တ ဥပသင်္ကမိဿာမီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ရာ** တိ တသ္မိံ သဘာဒိကေ။ ဇံ "တတ္ထာ"တိပဒေပိ။

စတုဒ္ဒသန္နံ ပူရဏော **စာတုဒ္ဒသော,** တသ္မိံ ပတရေတုံတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘိက္ခုသင်္ဃေ** တိ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ သန္တိကေ, သမီပတ္တေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ **အဇ္ဇတနာ** တိ ဇ္ဇေ အသ္မိံ အဟနိ အဇ္ဇ, ကြမသဒ္ဒတော အဟနီတိ အတ္ထေ ဇ္ဇပစ္စယော, ကြမသဒ္ဒဿ စ အကာရော, အဇ္ဇ ဇေ အဇ္ဇတနာ, သ္ဝတ္တော ဟိ တနပစ္စယော။ အပရသ္မိံ အဟနိ **အပရဇ္ဇ,** အပရသဒ္ဒတော အဟနီတိ အတ္ထေ ဇ္ဇပစ္စယော သတ္တမျန္တော်ယေဝ။ **တ္တော** တိ ပတရဏော, "အနုဇာနာမိ"တိအာဒိဝစနေ တ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။

**ကောလာဟလ**န္တိ ကောတူဟလံ။ **ပဉ္စမံ ဘိက္ခုနီ ယာစိတဗ္ဗာ** တိ သင်္ဃေန ပဉ္စမံ ဘိက္ခုနီ ယာစိတဗ္ဗာ။

တာယ ဘိက္ခုနိယာ ဝစနီယော အဿာတိ ယောဇနာ။ **ပဿန္တော ပဋိကရိဿတီ** တိ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ ပဿန္တော ဟုတ္ဝာတ ပဋိကရိဿတိ။

**ဥဘိန္န** န္တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနံ။ **ယထာဌာနေယေဝ**တိ ယံ ယံ ဌာနံ ယထာဌာနံ, တသ္မိံ ယထာဌာနေယေဝ။ **ကေနစိ ပရိယာယေနာ**တိ ကေနစိ ကာရဏေန။ အဝပုဗ္ဗော ဝရသဒ္ဒော ပိဟိတတ္ထောတိ အာဟ "ပိဟိတော"တိ။ **ဝစနံယေဝ**တိ ဩတဒဝစနံယေဝ။ **ပဌော**တိ ဇေဌကဌာနေ ဌာနဿ ကာရဏတ္တာ ပဌော။ **အောသံ ပနာ**တိ အဘိက္ကမနာဒီသု အာဒီနဝံ ပန။ **အဋ္ဌေန္တိ** တိ မကၡေန္တိ။ ဘိက္ခူဟိ ပန ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။

**အညန္တိ** ဩတဒတော အညံ။ **ဓေသော**တိ ဂရုဓမ္မော။

**၁၅၀.** "အဓမ္မကမ္မေ"တိ ဇ္ဇေ ကတမံ ကမ္မံ နာမာတိ အာဟ "အဓမ္မကမ္မေတိအာဒီသူ"တိအာဒိ။ **တတ္ထာ** တိ အဓမ္မကမ္မဓမ္မကမ္မေသု။

**၁၅၂.** ဥဒ္ဒေသံ ဒေန္တော ဘဏတိ, အနာပတ္တီတိ ယောဇနာ။ **ဩသာရေတီ**တိ ကထေတိ။ **စတုပရိသတီ**တိ စတုပရိသတိ။ **တတ္ရာပီ** တိ တေန ဘိက္ခုနီနံ သုဏနကာရဏေနာတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၂. အတ္ထင်္ဂတသိက္ခာပဒံ

**၁၅၃.** ဒုတိယေ **ပရိယာယ**သဒ္ဒော တရတ္တောတိ အာဟ "တရေနာ"တိ။ တရောတိ စ အနုက္ကမောယေဝါတိ အာဟ "ပဋိပါဋိယာတိ အတ္ထော"တိ။ အဓိကံ စိတ္တံ ကြမဿာတိ **အဓိစေတော**တိ ဒဿေန္တော အာဟ "အဓိစိတ္တဝတော"တိအာဒိ။ အဓိစိတ္တံ နာမ ကြမ အရဟတ္တဖလစိတ္တမေဝ, န ဝိပဿနာပာဒကဘူတံ အဋ္ဌသမာပတ္တိစိတ္တံ

န္တိ အာဟ “အရဟတ္တဖလစိတ္တေနာ”တိ။ “အဓိစိတ္တသိက္ခာ”တိအာဒီသု (ပာရာ. ၄၅; ဒီ. နိ. ၃.၃၀၅; မ. နိ. ၁.၄၉၇; အ. နိ. ၆.၁၀၅; မဟာနိ. ၁၀) ဟိ ဝိပဿနာပာဒကဘူတံ အဋ္ဌသမာပတ္တိစိတ္တံ “အဓိစိတ္တ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ **န ပမဇ္ဇ တောတိ** န ပမဇ္ဇန္တဿ။ **သာတစ္စကိရိယာယာ** တိ သတတကရဏေန။ ဉာဏေ လောကေ မုနတိ ဇာနာတီတိ **မုနီ**တိ စ, မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ မုနနဋ္ဌေန ဇာနနဋ္ဌေန, တမဿတ္ထီတိ **မုနီ**တိ စ ဒဿေန္တော အာဟ “မုနိနောတိ”တိအာဒိ။ တတ္ထ “ယော မုနတိ။ပေ။ မုနနေန တ”တိက္ကမိနာ ပဌမတ္ထံ ဒဿေတိ, “မောနံ ဝုစ္စတိ။ပေ။ ဝုစ္စတီ”တိက္ကမိနာ ဒုတိယတ္ထံ ဒဿေတိ။ မုန ဂတိယန္တိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၅ ပကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တတ္တာ “ယော မုနတီ”တိ ဧတ္ထ ဘူဝါဒိဂဏိကော မုနဓာတုယေဝ, န ကီယာဒိဂဏိကော မုဓာတူတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အထ တ မုန ဉာဏေတိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၇ ကိယာဒိဂဏိက) ဝုတ္တတ္တာ “မုနာတီ”တိ ကီယာဒိဂဏိကောဝ။ ဓာတ္ဝန္တနကာရလောပေတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ “မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏ”န္တိ ဧတ္ထ ဉာဏံ နာမ အရဟတ္တဉာဏမေဝ။ မောနဿ ပထော **မောန ပထော**တိ ဝုတ္တေ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာဝ အဓိပ္ပေတာတိ အာဟ “သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ သူ”တိ။ အထ တ အဓိသီလသိက္ခာဒယော အဓိပ္ပေတာတိ အာဟ “တီသု တ သိက္ခာသူ”တိ။ **ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒ**န္တိ အရဟတ္တဉာဏဿ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တံ သီလသမထဝိပဿနာသင်္ခာတံ ပဋိပဒံ။ **ပုဗ္ဗဘာဂေ**တိ အရဟတ္တဉာဏဿ ပုဗ္ဗဘာဂေ။ **တ္ထော** တိ “အဓိစေတသော။ပေ။ သိက္ခတော”တိ ဝစနေ။ “တာဒိနော”တိပဒံ “မုနိနော”တိပဒေန ယောဇေတဗ္ဗန္တိ အာဟ “တာဒိသဿ ခီဏာသဝမုနိနော”တိ။ **တ္ထော** တိ “သောကာ န ဘဝန္တိ တာဒိနော”တိ ဝစနေ။ ရာကဒယော ဥပသမေတီတိ **ဥပသန္တော** တိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ရာကဒီန”န္တိ။ သတိ အဿတ္ထီတိ **သတိမာ**တိ ကတ္ဝာ မန္တုသဒ္ဒအေ နိစ္စယောဂတ္တောတိ အာဟ “သတိယာ အဝိရဟိတဿာ”တိ။

န ကသီယတိ န ဝိလေခီယတီတိ **အကာသော,** သောယေဝ **အာကာသော**။ အန္တရေန ဆိဒ္ဒေန ဣက္ခိတဗ္ဗောတိ **အ န္တလိက္ခော**။ အာကာသော ဟိ စတုဗ္ဗိဓော အဇဋ္ဌာကာသော, ကသိဏုဂ္ဃာဋိမာကာသော, ပရိစ္ဆိန္နာကာသော, ရူပပရိစ္ ဆေဒအာကာသောတိ။ တတ္ထ အဇဋ္ဌာကာသောဝ ဣဓာဓိပ္ပေတော “အန္တလိက္ခေ”တိ ဝိသေသိတတ္တာ။ တေနာဟ “န ကသိဏုဂ္ဃာဋိမေ, န ပန ရူပပရိစ္ဆေဒေ”တိ။ ပရိစ္ဆိန္နာကာသောပိ ရူပပရိစ္ဆေဒအာကာသေန သင်္ဂဟိတော။ “မ”န္တိ ပဒံ “အဝမညန္တီ”တိ ပဒေ ကမ္မံ။ **တ္တကမေတ** တိ တေပ္ပမာဏံ “အဓိစေတသော”တိအာဒိသင်္ခာတံ ဝစနမေဝ, န အညံ ဗုဒ္ဓဝစနန္တိ အတ္ထော။ **အယ**န္တိ စူဠပန္ထကော ထေရော။ **ဟန္ဒ** တိ ဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပာတော။ မမ အာနုဘာဝံ ဒ ဿေမိ, တုမှေ ပဿထ ဂဏှထာတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဝုဋ္ဌာယ** တိ တတော စတုတ္ထဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ။ **အန္တ တရာပိ ဓာယတီ**တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒဿ အဋ္ဌာနတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ “အန္တရဓာယတိပီ”တိ။ ဧသေဝ နယော “သေယ္ယမ္ပိ ကပ္ပေတီ”တိ ဧတ္ထာပိ။ **ထေရော**တိ စူဠပန္ထကော ထေရော။ ဣဒံ ပဒံ အန္တရန္တရာ ယုတ္တဋ္ဌာနေသု သမ္ဗန္ဓိတ္ဝာ “တဋ္ဌေဝ ဘဏတီ”တိက္ကမိနာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **ဘာတုထေရဿာ** တိ ဇေဋ္ဌကဘာတုဘူတဿ မဟာပန္ထကထေရဿ။

**ပဒ္မ** န္တိ ကထာယံ တယော ဟာအ ဣန္ဒဝဇိရာ, စတုတ္ထဟာအေ ဥပေန္ဒဝဇိရော။ တသ္မာ ပဒ္မန္တိ ဧတ္ထ မကာရေ ပရေ ဒုကာရကာရဿ လောပံ ကတ္ဝာ ပရက္ခရံ နေတ္ဝာ “ပဒ္မ”န္တိ ဒ္ဝိဘာဝေန လိခိတဗ္ဗံ။ **အဝီတဂန္ဓ**န္တိ ဧတ္ထ **ဝီ** တိ ဒီဃုစ္စာရဏမေဝ ယုတ္တံ။ ပင်္ကေ ဒဝတိ ဂစ္ဆတီတိ **ပဒုမံ**။ ကောကံ ဒုဂ္ဂန္ဓဿ အာအနံ နုဒတိ အပနေတီတိ **ကော ကနုဒံ**။ သုန္ဒရော ဂန္ဓော ဣမဿာတိ **သုဂန္ဓံ** ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ယထာ ကောကနုဒသင်္ခာတံ သုဂန္ဓံ ပ တော ပဂေဝ ဗာလာတပေန ဖုလ္လံ ဝိကသိတံ အဝီတဂန္ဓံ ဟုတ္ဝာ ဝိရောစမာနံ ပဒုမံ သိယာ, တထာ အင်္ဂီရသံ အင်္ဂီတော သရီရတော နိစ္ဆရဏပဘဿရရသံ ဟုတ္ဝာ ဝိရောစမာနဘူတံ အန္တလိက္ခေ တပန္တံ အာဒိစ္စံ ဣဝ တေဓာတုကေ တ ပန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပဿာတိ။

**ပဂုဏ**န္တိ တစုဂ္ဂတံ။ **တတော**တိ အသက္ကုဏေယ္ယတော။ **န**န္တိ စူဠပန္ထကံ။ **ထေရော**တိ မဟာပန္ထကော ထေ ရော နိက္ကဍ္ဎာပေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော**တိ စူဠပန္ထကော။ **အထာ**တိ တသ္မိံ ကာလေ။ ဘဂဝာ အာဟာတိ ယောဇနာ။ **ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ**တိ အာသယာနုသယဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏသင်္ခာတေန သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံ စက္ခုနာ။ **တ**န္တိ စူဠပန္ထကံ။ **တဿာ** တိ စူဠပန္ထကဿ။ **အထာ**တိ တသ္မိံ အာရောစနကာလေ။ **အဿာ** တိ စူဠပန္ထကဿ, ဒတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ ဓော။ ရဇံ မလံ ဟရတိ အပနေတီတိ **ရဇောဟရဏံ,** ပိလောတိကခဏ္ဍံ။ **သော**တိ စူဠပန္ထကော။ **တဿာ** တိ ပိလောတိကခ ဏ္ဍဿ, “အန္တ”န္တိပဒေ အဝယဝိသမ္ဗန္ဓော။ **ပရိသုဒ္ဓမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒော အပရိသုဒ္ဓေ ပိလောတိကခဏ္ဍေ ကာ နာမ

ကထာတိ ဒဿေတိ။ **သံဝေဂ**န္တိ သန္တာသံ ဘယန္တိ အတ္ထော။ **အထာ**တိ တသ္မိံ အာရမ္ဘကာလေ။ **အဿာ** တိ စူဠပန္ထကဿ။ ''တ''န္တိပဒံ ''မမာယနဘာဝ''န္တိပဒေန သမ္ဗန္ဓံ ကတွာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပဒံ

**၁၆၂.** တတိယေ ''ဩဝဒတိ ဟာစိတ္တိယဿာ''တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ ဝိသေသတော အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ ''အဋ္ဌဟိ ဂရုဓမ္မေဟိ ဩဝဒန္တဿေဝ ဟာစိတ္တိယ''န္တိ။ **ဣတော**တိ ဣမသ္မာ သိက္ခာပဒမ္ဘဟာ။ **ယတ္ထ ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ **သဗ္ဗတ္ထ** တတ္ထ တတ္ထာတိ ယောဇနာတိ။ တတိယံ။

### ပကိဏ္ဏကကထာ

**ဧတ္ထာ** တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တိဏ္ဏ ဟာစိတ္တိယာနိ** တိ ဘိက္ခုနော အသမ္မတတ္တာ ဧကံ ဟာစိတ္တိယံ, သူရိယဿ အတ္ထင်္ဂတတ္တာ ဧကံ, ဘိက္ခုနုပဿယံ ဥပသင်္ကမိတတ္တာ ဧကန္တိ တိဏ္ဏ ဟာစိတ္တိယာနိ။ **ကထ**န္တိ ကေန ကာရဏေန ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ ဘိက္ခုနုပဿယံ။ **တဿေဝ** တိ သမ္မတဿေဝ ဘိက္ခုနော။ **အညေန ဓမ္မေနာ** တိ ဂရုဓမ္မေဟိ အညေန ဓမ္မေန။ **ဒိဝါ ပနာ**တိ သူရိယုဂ္ဂမနတော ပဿ အနတ္ထင်္ဂတေယေဝတိ။

## ၄. အာမိသသိက္ခာပဒံ

**၁၆၄.** စတုတ္ထေ ဗဟုံ မာနံ ကတံ ယေဟီတိ **ဗဟုကတာ**။ ဗဟုကတာ ဟုတွာ န ဩဝဒန္တီတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''န ဗဟုကတာ''တိအာဒိ။ **ဓမ္မေ** တိ သီလာဒိဓမ္မေ။ **အဓိပ္ပာယော** တိ ''န ဗဟုကတာ''တိပဒဿ, ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ ဝါ အဓိပ္ပာယောတိ ယောဇနာ။ ''ကတ္တုကာမောတိ အာဒီန''န္တိပဒံ ''အတ္ထော''တိပဒေ တစကသမ္ဗန္ဓော။

အသမ္မတော နာမ ဥပါတော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **သမ္မုတိ** န္တိ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိံ။ ပဏ္ဍာ သာမဏေရ ဘူမိယံ ဌိတောတိ ယောဇနာတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. စီဝရဒါနသိက္ခာပဒံ

**၁၆၉.** ပဉ္စမေ **ရထိကာယာ**တိ ရစ္ဆာယ။ သာ ဟိ ရထဿ ဟိတတ္တာ ရထိကာတိ ဝုစ္စတိ။ **သန္ဒိဋ္ဌာ** တိ သမောဓာနဝသေန ဒဿိယိတ္ထာတိ သန္ဒိဋ္ဌာ။ ဒိဋ္ဌမတ္တကာ မိတ္တာတိ အာဟ ''မိတ္တာ''တိ။ **သေသ**န္တိ ဝုတ္တာဝစနတော သေသံ ဝစနံ။ **တတ္ရာ** တိ စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒေ။ **ဟီ**တိ ဝိသေသဇောတကံ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ စီဝရဒါနသိက္ခာပဒေတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒံ

**၁၇၅.** ဆဋ္ဌေ **ဥဒါယီ**တိ ဧတ္ထ မဟာဥဒါယီ, ကာဠုဒါယီ, လာဠုဒါယီတိ တယော ဥဒါယီ ဟောန္တိ။ တေသု တတိယောတိဓိပ္ပေတောတိ အာဟ ''လာဠုဒါယီ''တိ။ ပဘာဝေန ဌာတိ ပဝတ္တတီတိ **ပဋ္ဌော** တိ ကတေ ပဋိဗလော လဗ္ဘတိ။ တေနာဟ ''ပဋိဗလော''တိ။ **နိပုဏော**တိ ကုသလော။ ''ပဋိဘာနေန ကတစိတ္တ''န္တိဣမိနာ **''ပဋိဘာနစိတ္တ''** န္တိ ပဒဿ မဇ္ဈေ ပဒလောပံ ဒဿေတိ။ **သော**တိ လာဠုဒါယီ အကာသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ စီဝရဿ။ ''ယထာသံဟဋ္ဌ''န္တိ ဧတ္ထ ဝေသဒ္ဒော အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗောတိ အာဟ ''ယထာသံဟဋ္ဌမေဝ''တိ။

**၁၇၆.** ယံ စီဝရံ နိဝါသိတုံ ဝါ ပါရုပိတုံ ဝါ သက္ကာ ဟောတိ, တံ စီဝရံ နာမာတိ ယောဇနာ။ **ဇဝံ ဟီ**တိ ဇဝမေဝ။ ''ဒုက္ကဋ''န္တိဣမိနာ ''သယံ သိဗ္ဗတိ, အာပတ္တိ ဟာစိတ္တိယဿာ''တိ ဧတ္ထ အန္တရာပတ္တိံ ဒဿေတိ။ **အာရာ**တိ သူစိ။ သာ ဟိ အရတိ နိဿင်္ဂဝသေန ဂစ္ဆတိ ပဝိသတီတိ ''အာရာ''တိ ဝုစ္စတိ, တဿာ ပထော ဂမနံ **အာရာပထော,** တသ္မိံ, အာရာပထဿ နီဟရဏာဝသာနတ္တာ ''နီဟရဏေ''တိ ဝုတ္တံ။ **သတက္ခတ္တုမ္ပိ** တိ အနေကက္ခတ္တုမ္ပိ။ **အာဏတ္တော**တိ အာဏာပီယတီတိ အာဏတ္တော။ ''အာဏာပိတော''တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဏာပေသဒ္ဒဿ လောပံ, ဣကာရဿ

သ စ အကာရံ ကတွာ, “အာဒတ္တေ”တိ အာန္ဓာတပဒေ တေဝိဘတ္တိယာ ဝိယ တပစ္စယဿ စ ဒွိဘာဝံ ကတွာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “သကိံ စီဝရံ သိဗ္ဗာတိ ဝုတ္တော”တိ။ **အထ ပနာ**တိ တတော အညထာ ပန။ **အာဏတ္တဿာ** တိ အာဏာပိတဿ။ သမ္ဗဟုလာနိပိ ဟစိတ္တိယာနိ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။

ယေပိ နိဿိတကာ သိဗ္ဗန္တီတိ ယောဇနာ, အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု သိဗ္ဗန္တေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသန္တိ** အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ။ **တေသမ္ပိ** တိ နိဿိတကာနမ္ပိ။ ဉာတိကာနံ ဘိက္ခုနီနံ စီဝရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ “အန္တေဝာသိကေ ဟိ”တိပဒံ “သိဗ္ဗာပေန္တိ”တိပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ **တတ္ရာပိ** တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ သိဗ္ဗာပနေပိ။ “အန္တေဝာသိကေ”တိပဒံ “ဝဉ္စေတွာ”တိပဒေ သုဒ္ဓကမ္မံ, “သိဗ္ဗာပေန္တိ”တိပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ **ဉာတရေသန္တိ** အာစရိယုပဇ္ဈာယာနန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. သံဝိဓာနသိက္ခာပဒံ

**၁၈၁.** သတ္တမေ “တာသံ ဘိက္ခုနီနံ ပစ္ဆာ ဂစ္ဆန္တီန”န္တိ ပအနိ “ပတ္တစီဝရ”န္တိ ဟဋ္ဌသေသေန ယောဇေတဗ္ဗာနီတိ အာဟ “ပစ္ဆာ ဂစ္ဆန္တီနံ ပတ္တစီဝရ”န္တိ။ တာ ဘိက္ခုနိယော ပစ္ဆာ ဂစ္ဆန္တိယောတိ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသံ ကတွာ “ဒူသေသု”န္တိပဒေန ယောဇေတဗ္ဗာနီတိ အာဟ “တာ ဘိက္ခုနိယော စောရာ ဒူသယိံသူ”တိ။ အထ တ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသမကတွာ “အစ္ဆိန္ဒိံသူ”တိ ပဒေ “ပတ္တစီဝရ”န္တိပဒံ အဇ္ဈာဟရိတွာ “ဒူသေသု”န္တိပဒေ “သီလ”န္တိ ဟဋ္ဌံ အဇ္ဈာဟရိတွာ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

**၁၈၂-၃.** သံပုဗ္ဗော, ဝိပုဗ္ဗော စ ဓာဓာတု တွာတပစ္စယော ဟောတီတိ အာဟ “သံဝိဒဟိတွာ”တိ။ **ကုက္ကုစ္စော** တိ တမ္ဗစူဠော။ သော ဟိ ကုကတိ အာဟာရတ္ထံ ဟဏကာဒယော အာဒအာတီတိ ကုက္ကုစ္စော။ **အယန္တိ** ကမော။ အဓိကရဏော ဏောတိ အာဟ “သမ္ပဒန္တိ ဇွေ”တိ။ **ဇွေ** တိ စ တေသမ္ပိ ကမေ။ ဥတ္တရပဒဿ အဓိကရဏတ္တတ္တာ ပုဗ္ဗပဒေန ဆဋ္ဌီသမာသောတိ အာဟ “ကုက္ကုစ္စာန”န္တိအာဒိ။ ဧဝံ ဏာသဒ္ဒဿ အဓိကရဏတ္တံ, ပုဗ္ဗပဒေန ဆဋ္ဌီသမာသဉ္စ ဒဿေတွာ ကြအနိ ဏာသဒ္ဒဿ ဘာဝတ္ထံ, ပုဗ္ဗပဒေန ဗာဟိရတ္ထသမာသဉ္စ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “အထ တ”တိ။ **တတ္ထာ**တိ ပစ္ဆိမဟဇ္ဇေ။ **ဥပ္ပတိတွာ** တိ ဥဋ္ဌိတွာ ဥဒ္ဓံ အာကာသံ လင်္ဃိတွာတိ အတ္ထော။ **ဇွေ** တိ ပစ္ဆိမဟဇ္ဇေ။ **ဒွိဓာ**တိ ပဒဂမနပက္ခဂမနဝသေန ဒွိပကာရေန။ “ဥပစာရော န လဗ္ဘတီ”တိက္ကမိနာ ကမန္တရော န ဟောတိ, ကေကမော ယေဝ ပန ဟောတိ, တသ္မာ အာပတ္တိပိ ကောယေဝ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **ပစ္စုသေ** တိ ပဘာတေ။ သော ဟိ ပဋိဝိရုဒ္ဓံ တိမိရံ ဥသေတိ နာသေတီတိ ပစ္စုသောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဝဿန္တဿာ** တိ ရဝန္တဿ။ “ဝစနတော”တိပဒံ “အာပတ္တိ ယေတ”တိပဒေ ဉာပကဟေတု။ **ရတနမတ္တန္တရော** တိ ကုက္ကုပမာဏေန ဗျဝဓာနော။

**တတ္ရာ** တိ “ကမန္တရေ ကမန္တရေ”တိ ဝစနေ။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ **ဥဘောပီ**တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနိယောပိ သံဝိဒဟန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **န ဝဒန္တီ** တိ အဋ္ဌကထာစရိယာ န ကထယန္တိ။ စတုန္နံ မဂ္ဂါနံ သမာဂမဋ္ဌာနံ **စတုက္ကံ,** ဒွိန္နံ, တိဏ္ဏံ, စတုက္ကတော အတိရေကာနံ တ မဂ္ဂါနံ သမ္ဗဒ္ဓဋ္ဌာနံ **သိင်္ဃာဋကံ။ တတ္ရာပီ** တိ ဥပစာရောက္ကမနေပိ။ **ကမတော**တိ အတ္တနော ကမတော။ ယာဝ န ဩက္ကမန္တိ, တာဝတိ ယောဇနာ။ **သန္ဓာယာ** တိ အာရဗ္ဘ။ **အထာ**တိ တသ္မိံ နိက္ခမနကာလေ။ **ဒွေဝပီ**တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနိယောပိ ဂစ္ဆန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** ဝစနံ။

**ဟီ**တိ ဝိသေသော။ “ကမန္တရေ ကမန္တရေ”တိ ပုရိမသ္မိံ နယေ အတိက္ကမေ အနာပတ္တိ, ဩက္ကမနေ အာပတ္တီတိ အယံ ဝိသေသော။

**၁၈၄. ဂတပုဗ္ဗတ္တာ** တိ ဂတပုဗ္ဗာ အတ္ထ ဘဝထာတိ အတ္ထော။ ဖေဟိ ဂစ္ဆာမာတိ တ အာဂစ္ဆေယျာသီတိ တ ဝဒတီတိ ယောဇနာ။ **စေတိယဝန္ဒနတ္ထ** န္တိ ထူပဿ ဝန္ဒိတုံ။

**၁၈၅. ဝိသင်္ကေတေနာ** တိ ဇွေ ကာလဝိသင်္ကေတော, ဒွါရဝိသင်္ကေတော, မဂ္ဂဝိသင်္ကေတောတိ တိဝိဓော။ တတ္ထ ကာလဝိသင်္ကေတေနေဝ အနာပတ္တိံ သန္ဓာယ “ဝိသင်္ကေတေန ဂစ္ဆန္တိ, အနာပတ္တီ”တိ အာဟ။ ဒွါရဝိသင်္ကေတေန တ မဂ္ဂဝိသင်္ကေတေန တ အာပတ္တိမောက္ခော နတ္ထိ။ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ပုရေဘတ္တ

တ”န္တိအာဒိ။ **စက္ကသမာရုဠှော** တိ ကုရိယာပထစက္ကံ တ သကဋစက္ကံ တ သမ္မာ အာရုဠှော။ **ဇနပဒာ**တိ ဇနကောဋ္ဌာသာ။ **ပရိယာယန္တိ** တိ ပရိ ပုနပ္ပုနံ ယန္တိ စ အာယန္တိ စာတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. နာတဘိရုဟနသိက္ခာပဒံ

**၁၈၈.** အဌမေ သဟ အညမညံ ထဝနံ အဘိတ္ထဝနံ **သန္ထတေ,** သင္ဂမောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မိတ္တဘာဝေန သန္ထတေ **မိတ္တသန္ထတေ,** လောကေဟိ အဿာဒေတဗ္ဗော စ သော မိတ္တသန္ထတေ စေတိ **လောကဿာဒမိတ္တသန္ထတေ,** တဿ ဝသော ပဘူ, တေန တ အာယတ္တောတိ **လောကဿာဒမိတ္တသန္ထဝဝသော,** တေန။ **ဥဒ္ဒံ** ဂစ္ဆတီတိ **ဥဒ္ဒံကမိနီ** တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဥဒ္ဒ”န္တိအာဒိ။ **ဥဒ္ဒ** န္တိ စ ကူဓ ပဋိသောတော။ တေနာဟ “နဒိယာ ပဋိသောတ”န္တိ။ “ဥဒ္ဒံကမိနိ”န္တိမာတိကာပဒံ “ဥဇ္ဇဝနိကာယာ”တိပဒဘာဇနိယာ သံသန္ဒေန္တော အာဟ “ယဿ္မာ ပနာ”တိအာဒိ။ **ယောတိ** ဘိက္ခု။ **ဥဒ္ဒံ ဇဝနတော** တိ ပဋိသောတံ ဂမနတော။ **တေနာ**တိ တေန ဟေတုနာ။ **အဿာ** တိ “ဥဒ္ဒံကမိနိ”န္တိပဒဿ။ အနုသောတံ ကူဓ အဓော နာမာတိ အာဟ “အနုသောတ”န္တိ။ **အဿပီ** တိ **ပိ**သဒ္ဒော ပုရိမာပေက္ခော။ **တတ္ထာ** တိ “ဥဒ္ဒံကမိနိံ တ အဓောကမိနိံ တ”တိဝစနေ။ **ယန္တိ** နာဝံ ဟရန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သမ္ပဋိဟဒနတ္ထ** န္တိ သမ္မာ ပဋိမုခံ ဟဒနတ္ထံ, ဥဇုပဋ္ဌာပနတ္ထန္တိ အတ္ထော။ **ထ္တော** တိ နာတယံ။ “ဌပေတွာတ”တိပဒဘာဇနိမပေက္ခိတွာတ “ဥပယောဂတ္ထေ နိဿက္ကဝစန”န္တိ အာဟ။ “အညတ္ရာ”တိ မာတိကာပဒေ အပေက္ခိတေ နိဿက္ကတွာထေ နိဿက္ကဝစနမ္ပိ ယုဇ္ဇတေဝ။

**၁၈၉.** ဇေကံ တီရံ အကမကံ အရညံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ ဟာစိတ္တိယာနိ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **မဇ္ဈေန ဂမနေပိ** တိ **ပိ**သဒ္ဒော အကမကအရညတီရပဿေန ဂမနေ ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေတိ။ **န ကေဝလံ နဒိယာ**တိ ကေဝလံ နဒိယာ ဧဝ အနာပတ္တိ နာတိ ယောဇနာ, အညေသုပိ သမုဒ္ဒာဒီသု အနာပတ္တီတိ အဓိပ္ပာယော။ ယောပိ ဘိက္ခု ဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယဿ္မာ တ။

**၁၉၁.** ကာလဝိသင်္ကေတော, တိတ္ထဝိသင်္ကေတော, နာတဝိသင်္ကေတောတိ တိဝိဓော ဝိသင်္ကေတော။ တတ္ထ ကာလဝိသင်္ကေတေန အနာပတ္တိံ သန္ဓာယ “ဝိသင်္ကေတေန အဘိရုဟန္တီ”တိ ဝုတ္တံ။ အညေန ဝိသင်္ကေတေန အာပတ္တိယေဝ, တမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ကူဓာပိ”တိအာဒီတိ။ အဌမံ။

## ၉. ပရိပာစိတသိက္ခာပဒံ

**၁၉၂.** နဝမေ **မဟာနာဂေသူ**တိ မဟာအရဟန္တေသု **တိဌမာနေသု** သန္တေသု, ဓေတကေ ပေဿဘူတေ နဝကေ ဘိက္ခူ နိမန္တေတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ကူတရထာ**တိ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသတော တ ဟဋ္ဌသေသတော တ အညေန ပကာရေန။ အန္တရံ မဇ္ဈံ ပတ္တာ ကထာ **အန္တရကထာ** တိ ဒဿေန္တော အာဟ “အဝသာန”န္တိအာဒိ။ ပကိရီယိတ္ထာတိ **ပကတာ,** န ပကတာ **ဝိပ္ပကတာ** တိ ဝုတ္တေ ကရိယမာနကထာတတိ အာဟ “ကရိယမာနာ ဟောတီ”တိ။ **အဒ္ဓဆိကေနာ** တိ ဥပမုစက္ခုနာ။ **တေဟီ**တိ ထေရေဟိ။

**၁၉၄.** **လဒ္ဓဗ္ဗ** န္တိ လဒ္ဓာရဟံ။ **အဿာ** တိ “ဘိက္ခုနိပရိပာစိတ”န္တိပဒဿ။ သမ္မာ အာရဘိတဗ္ဗောတိ **သမာရမ္ဘော**တိ ဒဿေန္တော အာဟ “သမာရဒ္ဓံ ဝုစ္စတီ”တိ။ **ပဋိယာဒိတဿာ** တိ ပရိပာစိတဿ ဘတ္တဿ။ ဂိဟီနံ သမာရမ္ဘောတိ **ဂိဟိသမာရမ္ဘော,** ကတွာဝတ္ထေ ဓေတံ သာမိဝစနံ။ **တတောတိ** တတော ဘတ္တတော။ **အညတ္ရာ** တိ ဝိနာ။ တမတ္ထံ ဝိဝရန္တော အာဟ “တံ ပိဏ္ဍပာတံ ဌပေတွာတ”တိ။ ပဒဘာဇနေ ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ “ဉာတကပတရိတေဟီ”တိပဒံ “အသမာရဒ္ဓော”တိပဒေ ကတ္တာ။ **အတ္ထတော** တိ ဘိက္ခုနိအပရိပာစိတအတ္ထတော။ **တဿ္မာ** တိ ယဿ္မာ အတ္ထတော သမာရဒ္ဓောဝ ဟောတိ, တဿ္မာ။

**၁၉၅.** **ပဋိယာဒိတ**န္တိ ပဋိယတ္တံ။ ပကတိယာ ပဋိယတ္တံ **ပကတိပဋိယတ္တ** န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ပကတိယာ”တိအာဒိ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ တဿေဝ ဘိက္ခုနော။ **အညဿာ** တိ တတော အညဿ ဘိက္ခုနော။

၁၉၇. **ဘိက္ခုနိပရိပါစိတေပီ**တိ ပိသဒ္ဒော ဘိက္ခုနိအပရိပါစိတေ ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေတီတိ။ နဝမံ။

### ၁၀. ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒံ

၁၉၈. ဒသမေ **ဟဋ္ဌိအတ္ထော စာ** တိ ဧတ္ထ ဟဋ္ဌိသဒ္ဒေါ ဝိနိစ္ဆယသဒ္ဒေ စ ယောဇေတဗ္ဗော “ဟဋ္ဌိဝိနိစ္ဆ
ယော”တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ “ဣဒံ သိက္ခာပဒ”န္တိပဒံ “ဧကပရိစ္ဆေဒ”န္တိပဒေ တုလျတ္ထကတ္တာ, “ပညတွာ”န္တိပဒေ ကမ္မံ။ **ဥပရီ**တိ အစေလကဝဂ္ဂေတိ။ ဒသမံ။

ဩဝါဒဝဂ္ဂေါ တတိယော။

### ၄. ဘောဇနဝဂ္ဂေါ

### ၁. အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

၂၀၃. ဘောဇနဝဂ္ဂဿ ပဌမေ အာဝသထေ ပညတ္တော ပိဏ္ဍော **အာဝသထပိဏ္ဍော** တိ ဒဿေန္တော အာဟ “သမန္တာ”တိအာဒိ။ **ပရိက္ခိတ္တ** န္တိ ပရိဝုတံ အာဝသထန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အဒ္ဓံ ပထံ ဂစ္ဆန္တီတိ **အဒ္ဓိကာ** ။ ဂိလာယန္တိ ရုဇန္တီတိ **ဂိလာနာ**။ ဂဗ္ဘော ကုစ္ဆိဋ္ဌသတ္တော ဧတာသန္တိ **ဂဗ္ဘိနိယော** ။ မလံ ပဗ္ဗာဇေန္တီတိ **ပဗ္ဗဇိတာ,** တေသံ ယထာနုရူပန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ပညတ္တာနိ မဉ္စပီဌာနိ ဧတ္ထာတိ **ပညတ္တမဉ္စပီဌော,** တံ။ အနေကဂဗ္ဘပရိစ္ဆေဒံ အနေကပမုခပရိစ္ဆေဒံ အာဝသထံ ကတွာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ အာဝသထေ။ **တေသံ တေသ**န္တိ အဒ္ဓိကာဒီနံ။ ဟိယျောသဒ္ဒဿ အတီတာနန္တရာဟဿ စ အနာဂတာနန္တရာဟဿ စ ဝါစကတ္တာ ဣဓ အနာဂတာနန္တရာဟဝါစကောတိ အာဟ “သွေပိ”တိ။ ကုဟိံ ဂတာ ဣတိ ဝုတ္တေတိ ယောဇနာ။ **“ကုက္ကုစ္စာယန္တော”** တိပဒဿ နာမဓာတုံ ဒဿေန္တော အာဟ “ကုက္ကုစ္စံ ကရောန္တော”တိ။

၂၀၆. “အဒ္ဓယောဇနံ ဝါ ယောဇနံ ဝါ”တိ ဣမိနာ “ပက္ကမိတု”န္တိပဒဿ ကမ္မံ ဒဿေတိ။ “ဂန္တု”န္တိ ဣမိနာ ကမုသဒ္ဒဿ ပဒဝိဂ္ဂဟပတ္တံ ဒဿေတိ။ “အနောဒိဿာ”တိပဒဿ တွာပစ္စယန္တဘာဝံ ဒဿေတုံ “အနုဒ္ဒိသိတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဟာသံ ဒေတီတိ **ဟာသဇ္ဈော,** သတ္တာနံ စိတ္တေသု ဒိဋ္ဌိဟာသံ ခိပတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ဝါ ဏှဟာဟာသံ, ဒိဋ္ဌိဟာသဉ္စ ဒေတိ ဥဒ္ဒေတီတိ **ဟာသဇ္ဈော,** တံ ဟာသဇ္ဈံ။ **ယာဝတတ္ထော ပညတ္တော ဟောတီ** တိ ယာဝတာ အတ္ထော ဟောတိ, တာဝတာ ပညတ္တော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ “ယာဝဒတ္ထော”တိပိ ပါဌော, အယမေဝတ္ထော။ ဒကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ **သကိံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ** န္တိ ဧကဒိဝသံ သကိံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဧကဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ။

**ဧတ္ထ** တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ ဧကကုလေန ဝါ ပညတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ ဧကတော ဟုတွာ ပညတ္တတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ နာနာကုလေဟိ ပညတ္တံ ပိဏ္ဍန္တိ ယောဇနာ။ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ နာနာကုလာနိ ဧကတော အဟုတွာ ဝိသုံ ဝိသုံ ပညတ္တတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ ယောပိ ပိဏ္ဍော ဆိဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ** တိ အသဒ္ဓိယာဒိဟပစ္ဆိတ္တတ္တာ ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ။

၂၀၈. **အနုဝသိတွာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ဝသိတွာ။ အန္တရာမဂ္ဂေ ဂစ္ဆန္တတ္တာ “ဂစ္ဆန္တော ဘုဉ္ဇတီ”တိ ဣဒံ တာဝ ယုတ္တံ ဟောတု, ဂတဋ္ဌာနေ ပန ဂမိတတ္တာ ကထံ? ပစ္စုပ္ပန္နသမီပေပိ အတီတော တေန သင်္ဂဟိတတ္တာ ယုတ္တံ။ “ကုတော နု တွံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသီ”တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၁.၁၃၀) ဝိယ။ တံသမီပေပိ ဟိ တာဒိသော။ နာနာဋ္ဌာနေသု နာနာ ကုလာနံ သန္တကေ ပကတိယာ အနာပတ္တိဘာဝတော နာနာဋ္ဌာနေသု ဧကကုလဿေဝ သန္တကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “အနာပတ္တီ”တိ။ အာရဒ္ဓဿ ဝိစ္ဆေဒတ္တာ “ပုန ဧကဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတုံ လဘတီ”တိ ဝုတ္တံ။ “ဩဒိဿာ”တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ ဘိက္ခူယေဝ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ “ဘိက္ခူနံယေဝါ”တိ။ ပဌမံ။

### ၂. ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒံ

**၂၀၉.** ဒုတိယေ ပဟီနလာဘသက္ကာရဿ ဟေတုံ ဒဿေန္တော အာဟ “သော ကိရာ”တိအာဒိ။ **သော**တိ ဒေဝဒတ္တော။ “အဟောသိ”တိ စ “ပါကဋော ဇာတော”တိ စ ယောဇေတဗ္ဗော။ **အဇာတသတ္တုနာ**တိ အဇာတဿေဝ ပိတု ရာဇဿ သတ္တုဘာဝတော အဇာတသတ္တုနာ, “မာရာပေတွာ”တိပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ **ရာဇာန**န္တိ ဗိမ္ဗိသာရရာဇံ, “မာရာပေတွာ”တိပဒေ ဓာတုကမ္မံ။ **အဘိမာရေ**တိ အဘိနိလီယိတွာ ဘဂဝတော မာရဏတ္ထာယ ပေသိတေ ဓနုဓရေ။ **ဂူဠှပဋိစ္ဆန္နော**တိ ဂုဟိတော ဟုတွာ ပဋိစ္ဆန္နော။ **ပရိကထာယာ**တိ ပရိဂုဟနာယ ကထာယ။ “ရာဇာနမ္ပိ”တိပဒံ “မာရာပေသိ”တိပဒေ ဓာတုကမ္မံ။ **ပဝိဇ္ဈီ** တိ ပဝဋ္ဋေသိ။ **တတော**တိ တတော ဝုတ္တတော ပရံ ဥဋ္ဌဟိံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ နဂရေ နိဝသန္တီတိ **နာဂရာ**။ **ရာဇာ**တိ အဇာတသတ္တုရာဇာ။ **သာသနကဏ္ဍက** န္တိ သာသနဿ ကဏ္ဍကသဒိသတ္တာ သာသနကဏ္ဍကံ။ **တတော**တိ နီဟရတော။ **ဥပဋ္ဌာနမ္ပီ** တိ ဥပဋ္ဌာနမ္ပိ, ဥပဋ္ဌာနတ္ထာယပိ ဝါ။ **အညေပီ**တိ ရာဇတော အညေပိ။ **အဿာ**တိ ဒေဝဒတ္တဿ။ **ကိဉ္စိ** ခါဒနီယဘောဇနီယံ “ဒါတဗ္ဗ”န္တိ ဣမိနာ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ကိဉ္စိ** ဝါ အဘိဝါဒနာဒိ “ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော။ ကုလေသု ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇနဿ ဟေတုံ ဒဿေန္တော အာဟ “မာ မေ”တိ အာဒိ။ ပေါသေန္တော ဟုတွာ ဘုဉ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**၂၁၁.** ဘတ္တံ အနုဓိတသေန္တာနံ ကသ္မာ စီဝရံ ပရိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ အာဟ “ဘတ္တံ အဂဏှန္တာန”န္တိ အာဒိ။

**၂၁၂.** စီဝရကာရကေ ဘိက္ခူ ဘတ္တေန ကသ္မာ နိမန္တေန္တီတိ အာဟ “ကမေ”တိအာဒိ။

**၂၁၅. နာနာဝေရဇ္ဇကေ** တိ ဧတ္ထ ရညော ဣဒံ **ရဇ္ဇံ,** ဝိသဒိသံ ရဇ္ဇံ **ဝိရဇ္ဇံ,** နာနပ္ပကာရံ ဝိရဇ္ဇံ **နာနာဝိရဇ္ဇံ** ။ နာနာဝိရဇ္ဇတော အာဂတာ **နာနာဝေရဇ္ဇကာ** ။ မဇ္ဈေ ဝုဒ္ဓိ ဟောတီတိ အာဟ “နာနာဝိဓေဟိ အညရဇ္ဇေဟိ အာဂတေ”တိ။ **အညရဇ္ဇေဟီ**တိ ရာဇဂဟတော အညေဟိ ရဇ္ဇေဟိ။ ရဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ **ရဇ္ဇ** န္တိ ဝုတ္တေ နိဂ္ဂဟိတဿ အနာသနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “နာနာဝေရဉ္ဇကေကတိပိ ပါဌော”တိ။

**၂၁၈. ဂဏဘောဇနေ**တိ ဂဏဿ ဘောဇနံ ဂဏဘောဇနံ, ဂဏဘောဇနဿ ဘောဇနံ ဂဏဘောဇနံ, တသ္မိံ ဂဏဘောဇနေ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။ “ရတ္တူပရတော”တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၁၀; မ. နိ. ၁.၂၉၃) ဝိယ ဧကဿ ဘောဇန သဒ္ဒဿ လောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နနု ဥပေါသထေ ဝိယ ဒွေ တယော ဂဏော နာမာတိ အာဟ “ဣဓ ဂဏော နာမ စတ္တာရော”တိအာဒိ။ တေန ဒွေ တယော ဂဏော နာမ န ဟောန္တိ, စတ္တာရော ပန အာဒိံ ကတွာ တဒုတ္တရိ ဂဏော နာမာတိ ဒဿေတိ။ **တံ ပနေတ**န္တိ ဧတ္ထ ဧတသဒ္ဒော ဝစနာလင်္ကာရော ဒွိသု သဗ္ဗနာမေသု ပုဗ္ဗဿေဝ ယေဘုယျေန ပဓာနတ္တာ။ **ပသဝတီ**တိ ဝဍ္ဎတိ, ဇာယတီတိ အတ္ထော။ **ဝေဝစနေန ဝါ**တိ “ဘတ္တေန နိမန္တေမိ, ဘောဇနေန နိမန္တေမိ”တိ ပရိယာယေန ဝါ။ **ဘာသန္တရေန ဝါ** တိ မူလဘာသာတော အညာယ ဘာသာယ ဝါ။ ဧကတော နိမန္တိတာ ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **ပမာဏ**န္တိ ကာရဏံ။ “စတ္တာရော”တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသံ ကတွာ “ဝိဟာရေ”တိပဒေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ဌိတေသုယေဝါ**တိ ပဒံ နိဒ္ဓာရဏသမုဒာယော။ ဧကော နိမန္တိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။

စတ္တာရော ဘိက္ခူ ဝိညာပေယျုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပါဋေက္က** န္တိ ပတိဧကဿ ဘာဝေ ပါဋေက္ကံ, ဝိသုန္တိ အတ္ထော။ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဝိညာပေယျုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ဆဝိသင်္ခါတတော ဗာဟိရစမ္မတော အဗ္ဘန္တရစမ္မဿ ထူလတ္တာ “မဟာစမ္မဿာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဖာလံ ဧတေသံ ပါဒါနံ သဉ္ဇာတန္တိ **ဖာလိတာ,** ဥပ္ပါဒေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပါဒမတ္တေ သတီတိ ယောဇနာ။ လေသေန ကပ္ပန္တိ ပဝတ္တံ စိတ္တံ **လေသကပ္ပိယံ**။

**သုတ္တဉ္စ** တိ သူစိပါသပဝေသနသုတ္တဉ္စ။ နနု ဝိသုံ စီဝရဒါနသမယော ဝိယ စီဝရကာရသမယောပိ အတ္ထိ, ကသ္မာ “ယဒါ တဒါ”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဝိသုံ ဟီ”တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ ဝိသုံ စီဝရဒါနသမယော ဝိယ စီဝရကာရသမယော နာမ ယသ္မာ နတ္ထိ, တသ္မာ “ယဒါ တဒါ”တိ မယာ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယော။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ကရောတိ, တေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **သူစိဝေဓနကော**တိ သိဗ္ဗနတ္ထာယ ဒွေ ပိလောတိကခဏ္ဍေ သမ္ဗန္ဓိတွာ သူစိယာ ဝိဇ္ဈနကော။ **ဝိစာရေတီ**တိ ပဉ္စခဏ္ဍသတ္တခဏ္ဍာဒိဝသေန သံဝိဒဟတိ။ **ဆိန္ဒတီ** တိ သတ္ထကေန ဝါ ဟတ္ထေန ဝါ ဆိန္ဒတိ။ **မောဃသုတ္တ** န္တိ မုယွပနံ မောဃော, အတ္ထတော ဂဟေတဗ္ဗဆေဒေတဗ္ဗဋ္ဌာနေ မုယွပနစိတ္တ

တံ, တဿ ဆိန္ဒနံ သုတ္တန္တိ မောဃသုတ္တံ။ **အာဂန္တုကပဉှ**န္တိ ဒုပဉှစီဝရေ မူလပဉှဿ ဥပရိ ဌပိတပဉှံ။ **ပစ္စာဂတ**န္တိ ပဉှစီဝရာဒီသု လဗ္ဘတိ။ **ဗန္ဓတီ**တိ မူလပဉှေန အာဂန္တုကပဉှံ ဗန္ဓတိ။ **အနုတတ**န္တိ စီဝရံ အနုပရိယာယိတ္ဝာ ဝိယတိ ဗန္ဓိယတီတိ အနုတတံ, တံ ဆိန္ဒတိ။ **ဃဋ္ဋေတီ**တိ ဒွေဝ အနုတတန္တေ အညမညံ သမ္ဗဇ္ဈတိ။ **အာရောပေတီ**တိ စီဝရဿ ဥပရိ အာရောပေတိ။ **တတ္ထာ**တိ စီဝရေ။ **သုတ္တံ ကရောတီ**တိ သူစိပာသပဝေသနသုတ္တံ ဝဋ္ဋေတိ။ **ဝလေတီ**တိ ဝဋ္ဋိတ္ဝာ သုတ္တဝေဌနဒဏ္ဍကေ အာဝဋ္ဋေတိ။ **ပိပ္ဖလိက**န္တိ သတ္ထကံ။ တဉှိ ပိယမ္ပိ ဖာလေတီတိ ပိပ္ဖလိ, သာယေဝ ပိပ္ဖလိကန္တိ ကတ္ဝာ ပိပ္ဖလိကန္တိ ဝုစ္စတိ, တံ **နိသေတီ**တိ နိသာနံ ကရောတီတိ အတ္ထော။ ယော ပန ကထေတိ, ဧတံ ဌပေတ္ဝာတတိ ယောဇနာ။

အဒ္ဓါနမဂ္ဂဿ ဒ္ဝိဂါဝုတတ္တာ "အဒ္ဓယောဇနဗ္ဘန္တရေ ဂါဝုတေ"တိ ဝုတ္တံ။ အဘိရူဠှေပဟာန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယတ္ထာ**တိ ယသ္မိံ ကာလေ။ "သန္နိပတန္တီ"တိ ဗဟုကတ္တုဝသေန ဝုတ္တံ။ အကုသလံ ပရိဝဇ္ဇေတီတိ **ပရိဗ္ဗာဇကော**, ပဗ္ဗဇ္ဇဝေသံ တ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဝဇတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ **ပရိဗ္ဗာဇကော**။ ဝိနာ ဘာဝပစ္စယေန ဘာဝတ္ထဿ ဉာတဗ္ဗတော ပရိဗ္ဗာဇကဘာဝတော ပရိဗ္ဗာဇကော, တံ သမာပန္နောတိ ပရိဗ္ဗာဇကသမာပန္နော။ အထ တ ပရိဗ္ဗာဇကေသု သမာပန္နော ပရိယာပန္နောတိ **ပရိဗ္ဗာဇကသမာပန္နော**။ "ဧတေသ"န္တိပဒံ "ယေန ကေနစိ"တိပဒေ နိဒ္ဓာရဏသမုဒာယော။

၂၂၀. ယေပိ ဘိက္ခူ ဘုဉ္ဇန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ**တိ "ဒွေဝ တယော ဧကတော"တိဝစနေ။ အနိမန္တိတော စတုတ္ထော ယဿ စတုက္ကဿာတိ **အနိမန္တိတစတုတ္ထံ,** အနိမန္တိတေန ဝါ စတုတ္ထံ အနိမန္တိတစတုတ္ထံ။ ဧသေဝ နယော အညေသုပိ စတုတ္ထေသု။ **ဣဏာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **နိမန္တေတီ**တိ အကပ္ပိယနိမန္တနေန နိမန္တေတိ။ **တေသူ**တိ စတူသု ဘိက္ခူသု။ **သောတိ** ဥပာသကော။ **အညာ**န္တိ နာဂတဘိက္ခုတော အညံ, နိမန္တိတဘိက္ခုတော ဝါ။ **တဉ္ဇ ဏပ္ပတ္တ**န္တိ တသ္မိံ ပုစ္ဆနကထနက္ခဏေ ပတ္တံ။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ **တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ ဌာနေ, ဂေဟေ ဝါ။ **တေဟီ**တိ ကရဏဘူတေဟိ ဘိက္ခူဟိ။

**သော**တိ ပိဏ္ဍပာတိကော။ **အနာဂစ္ဆန္တမ္ပီ**တိ သယံ န အာဂစ္ဆန္တမ္ပိ။ **လစ္ဆထာ**တိ လဘိဿထ။

**သောပီ**တိ သာမဏေရောပိ, န ပိဏ္ဍပာတိကောယေဝါတိ အတ္ထော။

**တတ္ထာ**တိ ဂိလာနစတုတ္ထေ, တေသု စတူသု ဝါ။ ဂိလာနော ဣတရေသံ ပန ဂဏပူရကော ဟောတီတိ ယောဇနာ။

**ဂဏပူရကတ္တာ**တိ သမယလဒ္ဓဿ ဂဏပူရကတ္တာ။ **စတုက္ကာနီ**တိ စီဝရဒါနစတုတ္ထံ စီဝရကာရစတုတ္ထံ အဒ္ဓါနဂမနစတုတ္ထံ နာဝါဘိရုဟနစတုတ္ထံ မဟာသမယစတုတ္ထံ, သမဏဘတ္တစတုတ္ထန္တိ ဆ စတုက္ကာနိ။ ပုရိမေဟိ မိဿေတ္ဝာ ကောဒ္ဒသ စတုက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧကော ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု နိသိန္နော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသူ**တိ တီသု ဘိက္ခူသု, ဂတေသု ဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ ဘုတ္ဝာ အာဂန္တွာ ဌိတေသုပိ အနာပတ္တိယေဝ။ ကသ္မာ သဗ္ဗေသံ အနာပတ္တိ, နနု စတ္တာရော ဘိက္ခူ ဧကတော ဂဏ္ဟန္တီတိ အာဟ "ပဉ္စန္နံ ဟိ"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **ဘောဇနာနံ ယေဝါ**တိ န ယာဂုခဇ္ဇကဖလာဖလာဒီနံ။ **တာနိ စာ**တိ ယေဟိ ဘောဇနေဟိ ဝိသင်္ကေတံ နတ္ထိ, တာနိ စ ဘောဇနာနိ။ **တေဟီ**တိ စတူဟိ ဘိက္ခူဟိ ။ **တာနီ**တိ ယာဂုအာဒီနိ။ **ဣတီ**တိ တသ္မာ အနာပတ္တိန္တိ ယောဇနာ။

ကောစိ ပေသိတော အပဏ္ဍိတမနုဿော ဝဒတီတိ ယောဇနာ။ ကတ္တုကာမေန ပေသိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘတ္တံ ဂဏှဟထာတိ ဝ**တိ တသဒ္ဒေ "ဩဒနံ ဂဏှဟထ, ဘောဇနံ ဂဏှဟထ, အန္နံ ဂဏှဟထ, ကုရံ ဂဏှဟထာ"တိ ဝစနာနိပိ သင်္ဂဏှဟာတိ။ နိမန္တနံ သာဒိယန္တီတိ **နေမန္တနိကာ** ။ ပိဏ္ဍပာတေ ဓုတင်္ဂေ နိယုတ္တာတိ **ပိဏ္ဍပာတိကာ** ။ ပုနဒိဝသေ ဘန္တေတိ ဝုတ္တေတိ ယောဇနာ။ **ဟရိတ္ဝာ**တိ အပနေတ္ဝာ။ **တတော**တိ တတော ဝဒနတော ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိက္ခေပ**န္တိ ဝိဝိဓံ ခေပံ။ **တေ**တိ အသုကာ စ အသုကာ စ ကမိကာ။ ဘန္တေတိ ဝုတ္တေတိ ယောဇနာ။ **သောပီ**တိ အပဏ္ဍိတမနုဿောပိ, န ကမိကာယေဝါတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ န လဘာမိ ဘန္တေတိ ဝုတ္တေတိ ယောဇနာ။ ဧဝံ "ကထံ နိမန္တိတေသံ ဘန္တေ"တိ ဝတ္ဝာပိ။ **တတော**တိ တသ္မာ ကာရဏာ။ **သော**တိ ဧသော ကမော။ **တ**န္တိ ဘူမတ္ထေ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ, တသ္မိံ ကမေ စရထာတိ ဟိ အတ္ထော။ **ကိံ ဧတေနာ**တိ ဧတေန ပုစ္ဆနေန ကိံ ပယောဇနံ။ **ဝတ္တော**တိ ပုစ္ဆနေ။ မာ ပမဇ္ဇိတ္ထာတိ ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒုတိယဒိဝသေ**တိ နိမန္တနဒိဝသတော ဒုတိယဒိဝသေ။ **ဓုရကမေ**တိ ပဏာန

ကမေ, အန္တိကကမေ တ။ ဘာတေ နာမ ကိရိယတ္တာ ဧကောယေဝ ဟောတိ, တသ္မာ ကတ္တာရံ တ ကမ္မံ တ သမ္ဗန္ဓံ တ အပေက္ခိတ္ဝာ ဗဟုဝစနေန န ဘဝိတဗ္ဗံ, တေန ဝုတ္တံ "န ဒုဗ္ဗစေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ။ **တေသူ**တိ ကမိကေသု ဘောဇေန္တေ တေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အသနသာလာယ**န္တိ ဘောဇနသာလာယံ။ သာ ဟိ အသတိ ဘုဉ္ဇတိ ဧတ္ထာတိ အသနာ, သလန္တိ ပဝိသန္တိ အသ္သန္တိ သာလာ, အသနာ စ သာ သာလာစေတိ အသနသာလာတိ အတ္ထေန "အသနသာလာ"တိ ဝုစ္စတိ။

**အထ ပနာ**တိ တတော အညထာ ပန။ အပအနတ္ထော ဟိ အထသဒ္ဒော။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ အန္တရဝီထိအာဒီသူတိ အတ္ထော။ **ပဋိုကစ္စေတ** တိ ပဌမံ ကတ္ဝာ ဝေ။ ဘိက္ခူသု ကမတော အနိက္ခန္တေသု ပဂေ တတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **န ဝဋ္ဋတီ** တိ "ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ပဟိဏတ္တာ န ဝဋ္ဋတိ။ ယေ ပန မနုဿာ ဘောဇေန္တိ တိ သမ္ဗန္ဓော။ **နိဝတ္တထာတိ ဝုတ္တပဒေ** တိ "နိဝတ္တထာ"တိ ဝုတ္တေ ကိရိယာပဒေ။ **ယဿ ကဿစိ ဟောတီ**တိ ယဿ ကဿစိ အတ္တာယ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **နိဝတ္တိတုံ ဝဋ္ဋတီ** တိ "ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ အဝုတ္တတ္တာ နိဝတ္တိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **သမ္ဗန္ဓံ ကတ္ဝာ** တိ "နိဝတ္တထ ဘန္တေ"တိ ဘန္တေသဒ္ဒေန အဇ္ဈဝဟိတံ ကတ္ဝာ။ **နိသီဒထ ဘန္တေ, ဘတ္တံ ဂဏှထာ**တိ ဘန္တေသဒ္ဒေန ဗ္ယဝဟိတံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တေ "နိသီဒထာ"တိပဒေ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ဘန္တေသဒ္ဒေန ဗ္ယဝဟိတံ အကတ္ဝာ "နိသီဒထ, ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ သမ္ဗန္ဓံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တေ နိသီဒိတုံ ဝ ဋ္ဋတိ။ ဣစ္စေတံ နယံ အတိဒိသတိ "ဧသေဝ နယော"တိဣမိနာတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပဒံ

၂၂၁. တတိယေ "န ခေါ။ပေ.။ ကရောန္တီ"တိဟဋ္ဌဿ အတ္ထသမ္ဗန္ဓံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယေန နိယာမေ နာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ "ယေန နိယာမေနာ"တိဣမိနာ "ယထယိမေ မနုဿာ"တိ ဧတ္ထ ယထာသဒ္ဒဿ ယံသဒ္ဒတ္ထ ဘာဝံ ဒဿေတိ။ **တေနာ**တိ တေန နိယာမေန။ ဣမိနာ ယထာသဒ္ဒဿ နိယမနိဒ္ဒိဋ္ဌဘာဝံ ဒဿေတိ။ "ဉာယတီ"တိဣမိ နာ ကိရိယာဟဋ္ဌသေသံ ဒဿေတိ။ "သာသနံ တ အနံ တ"တိပဒေဟိ ဣဒံသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေ သ ဋ္ဌေ**တိ သမ္ဗအနတ္ထေ စေတာနိ ဘုမ္မဝစနာနိ, ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သင်္ဃဿ အနံ တတိ အတ္ထော။ "ပရိတ္တာ"န္တိဣ မိနာ ဩရကသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ "လာမက"န္တိဣမိနာ ပရိတ္တသဒ္ဒဿ ပရိတရတ္ထံ နိဝတ္တေတိ။ ကိ ရော ဧဝ ပတိဘာဝေ နိယုတ္တော **ကိရပတိကော**တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ကိရပတိကောတိ ဧတ္ထာ"တိ အာဒိ။ **သောတိ** ကိရပတိကော။ ကမ္မံ ကာရေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပစာရဝသေနာ**တိ တေဟာရဝသေန, ဥပလက္ခဏဝသေန, ပဓာနဝသေန တတိ အတ္ထော။ န ကေဝလံ ဗဒရာယေဝ, အညေပိ ပန ဗဟူ ခာဒနီယဘောဇနီယာ ပဋိယတ္တာတိ အဓိပ္ပာ ယော။ ဗဒရေန မိဿော **ဗဒရမိဿော,** ဗဒရသာဋ္ဌဝတေတိ အာဟ "ဗဒရသာဋ္ဌဝေနာ"တိ။ ဗဒရစုဏ္ဏေန မိဿော မဓုသ က္ခရာဒိ **"ဗဒရသာဋ္ဌဝ"**တိ ဝုစ္စတိ။

၂၂၂. ဥဒ္ဓံ သူရော ဥဂ္ဂတော အသ္မိံ ကာလေတိ **ဥဿူရော** တိ ဝုတ္တေ အတိဒိတကာလောတိ အာဟ "အတိဒိ တ"တိ။

၂၂၆. အယံ ဘတ္တဝိကပ္ပနာ နာမ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **ပဥ္စသု သဟဓမ္မိကေသူ** တိ နိဒ္ဒါရဏသမုဒာယော, ဣတ္ထ န္နာမဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယဒိ ပန သမ္မုခာပိ ဝိကပ္ပိတုံ ဝဋ္ဋတိ, တအ အတ္တနာ သဟ ဌိတဿ ဘဂဝတော ကသ္မာ န ဝိ ကပ္ပေတီတိ အာဟ "သာ စာယ"န္တိအာဒိ။ သာ အယံ ဝိကပ္ပနာ သင်္ဂဟိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကသ္မာ ဘဂဝတော ဝိကပ္ ပေတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ "ဘဂဝတိ ဟိ"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ သဋ္ဌေန ကတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

၂၂၉. "ဒွေ ဝ တယော နိမန္တနေ"တိပအာနိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသာနီတိ အာဟ "ဒွေ ဝ တီဏိ နိမန္တနာနီ"တိ။ နိမန္တိတဗ္ ဗော ဧတေဟီတိ **နိမန္တနာနိ** ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဒွေ ဝ တီဏိ ကုလာနိ အာကိရန္တီတိ ယောဇနာ။ **သူပဗ္ယ ဥ္ဇန**န္တိ သူပေ စ ဗျဥ္ဇနဥ္စ သူပဗျဥ္ဇနံ။ **အနာပတ္တိ** ဧကတော မိဿိတတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ **မူလနိမန္တန** န္တိ ပဌမနိမန္တနံ ဘောဇနံ။ **အန္တော** တိ ဟေဋ္ဌာ။ **ဧကေမ္ပိ ကဗဠ** န္တိ ဧကမ္ပိ အာလောပံ။ **ယထာ တထာ တ**တိ ယေန တ တေန တ အာကာရေန။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ဘောဇနေ။ **ရသံ တ**တိ ခီရတော အညံ ရသံ တ။ ယေန ခီရရသေန အဇ္ဈောတ္ ထတံ ဘတ္တံ ဧကရသံ ဟောတိ, တံ ခီရံ တ တံ ရသံ တ အာကိရန္တီတိ ယောဇနာ။ ယံသဒ္ဒော ဟိ ဥတ္တရတက္ကေ ဌိ

တော ပုဗ္ဗတကွေ တံသဒ္ဒံ အဝဂမယတိ။ ခီရေန သံသဋ္ဌံ ဘတ္တံ **ခီရဘတ္တံ** ။ ဝေံ ရသဘတ္တံ။ **အညေပီ**တိ ခီရဘတ္တရသဘတ္တအယကတော အညေပိ။ **အနာပတ္တိ** ဘတ္တေန အမိဿိတတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ "ဘုဥ္ဇန္တေနာ"တိ ပဒံ "ဘုဉ္ဇိတုံ"န္တိပဒေ ဘာဝကတ္တာ။ **သပ္ပိပာယာသေပီ** တိ သပ္ပိနာ စ ပာယာသေန စ ကတေ ဘတ္တေပိ။

**တဿာ** တိ မဟာဥပာသကဿ။ အာပတ္တီတိ စ ဝဋ္ဋတီတိ စ ဒ္ဝိန္နံ အဋ္ဌကထာတအနံ ယုတ္တဘာဝံ မဟာပစ္စရိတဒေန ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "မဟာပစ္စရိယ"န္တိအာဒိ။ ဒွေဝ အဋ္ဌကထာတအာ ဟိ သန္ဓာယဘာသိတမတ္တမေဝ ဝိသေသာ, အတ္ထတော ပန ဧကော။ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧကောတ**တိ ကုမ္မိာယာ ဧကော၀။ **ပရမ္ပရဘောဇ နန္တိ** ပရဿ ပရဿ ဘောဇနံ ။ **နိမန္တိတမ္ဘာ** တိ အပဲ နိမန္တိတော အမ္ဘဟိ နန္ဒတိ အတ္တော။ **အာပုစ္ဆိတ္ဘတပီ** တိ မဟာဥပာသကံ အာပုစ္ဆိတ္ဘတပိ။

**သောတိ** အနုမောဒကော ဘိက္ခု။ **တန္တိ** ဘိက္ခုံ။ **အညော**တိ အညတရော။ **ကိန္တိ** ကသ္မာ။ **နိမန္တိတတ္တာ** တိ နိမန္တိတဘာဝတော။

သကလေန ကမေန နိမန္တိတောပိ ဧကတော ဟုတ္ဘတဝ နိမန္တိတဿ ကပ္ပတိ, န ဝိသုံ ဝိသုန္တိ အာဟ "ဧကတော ဟုတ္ဘတ"တိ။ **ပူဝေပီ**တိ သမာဒပေတ္ဘတ ပုညံ ကရောန္တာနံ သမူဟေပိ။ "နိမန္တိယမာနော"တိပဒဿ နိမန္တနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဘတ္တံ ဂဏှဟာ"တိ။ **ယဒဂ္ဂေနာ** တိ ယံ အဂ္ဂေန ယေန ကောဋ္ဌာသေနာတိ အတ္တော။ ဒ္ဝီသု ထေရတဒေသု မဟာသုမတ္ထေရတအဝ ယုတ္တောတိ သော ပစ္ဆာ ဝုတ္တောတိ။ တတိယံ။

## ၄. ကာဏမာတာသိက္ခာပဒံ

၂၃၀. စတုတ္ထေ "နကုလမာတာတိ"အာဒီသု (အ. နိ. ၁.၂၆၆; အ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၁.၂၆၆) နကုလဿ ဘဂဝတော မာတာ **နကုလမာတာ**တိ စ နကုလဉ္စ ဘဂဝတော တံ မာတာ စာတိ နကုလမာတာတိ စ အတ္ထော သမ္ဘဝတိ, "ဥတ္တရမာတာတိ"အာဒီသု ဥတ္တရာယ မာတာ **ဥတ္တရမာတာ**တိ အတ္ထောယေဝ သမ္ဘဝတိ။ တေသု "ဥတ္တရမာတာ"တိပဒသ္ဘသေဝ "ကာဏမာတာ"တိပဒဿ ကာဏာယ မာတာ **ကာဏမာတာ**တိ အတ္ထောယေဝ သမ္ဘဝတီတိ အာဟ "ကာဏာယ မာတာ"တိ။ တဿာ ဓီတုယာ "ကာဏာ"တိနာမေန ဝိဿုတဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "သာ ကိရာ"တိအာဒိ။ **သာ**တိ အရိကာ ဝိဿုတာ အဟောသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဿာ** တိ မဟာဥပာသိကာယ။ **ယေ ယေ**တိ ပုရိသာ။ "ရာဂေန ကာဏာ ဟောန္တီ"တိက္ကမိနာ ကဏာန္တိ နိမိလန္တိ ရာဂေန ပုရိသာ ဧတာယာတိ **ကာဏာ**တိ အတ္တံ ဒဿေတိ။ **တဿာ** တိ ကာဏာယ။ **အာဂတန္တိ** ဧတ္တ ဘာဝတ္ထေ တောတိ အာဟ "အာဂမန"န္တိ။ **အဓိပ္ပာယော** တိ "ကိဿိံ ဝိယာ"တိပဒဿ, ကာဏမာတာယ တ အဓိပ္ပာယော ။ **ရိတ္တာ** တိ တုစ္ဆာ, သုညာတိ အတ္တော။ "အဿိံ ဂမနေ"တိက္ကမိနာ ဗာဟိရတ္ထသမာသံ ဒဿေတိ။ "အရိယသာဝိကာ"တိအာဒိနာ အရိယာနံ ဘိက္ခူဟိ အပဋ္ဌိဝိဘတ္တဘောဂံ ဒဿေတိ။ န ကေဝလံ ကိဥ္စိ ပရိက္ခယံ အဂမာသိ, အထ ခော သဗ္ဗန္တိ အာဟ "သဗ္ဗံ ပရိက္ခယံ အဂမာသီ"တိ။ **ကာဏာပီ**တိ ပိသဒ္ဒော န ကေဝလံ မာတာယေဝ မဂ္ဂဖလဘာဂိနီ အဟောသိ, အထ ခော ကာဏာပိ သောတာပန္နာ အဟောသီတိ ဒဿေတိ။ **သောတာပိ ပုရိသောတိ** ကာဏာယ ပတိဘူတော သောပိ ပုရိသော။ **ပကတိဋ္ဌာနေယေဝ** တိ ဇေဋ္ဌကပဇာပတိဋ္ဌာနေယေဝ။

၂၃၁. **ဣမသ္မိံ ပန ဝတ္ထုသ္မိံ** န္တိ ဣမသ္မိံ ပူဝဝတ္ထုသ္မိံ။ **တေန္တိ** ဟထေယျဝတ္ထုံ။ **အရိယသာဝကတ္တာတိ** အရိယဘူတဿ သာဝကဿ ဘာဝတော, အရိယဿ တ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာဝကဘာဝတော။

၂၃၂. ပဟေဏကပဏ္ဏာကာရသဒ္ဒာနံ အညမညဝေဝစနတ္တာ ဝုတ္တံ "ပဟေဏကတ္ထာယာတိ ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယာ"တိ။ **ဣဓာ**တိ "ပူဝေဟိ တ"တိပဒေ, သိက္ခာပဒေ တ။ **ဗဒ္ဓသတ္တု** တိ မဓုသက္ခရာဒီဟိ မိဿေတ္ဘတ ဗဒ္ဓသတ္တု။ **ထူပီကတန္တိ** ထူပီကတံ ကတ္ဘတ။

"ဒ္ဝတ္တိပတ္တပူရေ"တိပဒဿ ဝိသေသနတ္တရဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "ပူရေ ပတ္တေ"တိ။ ဒွေဝ တ တယော တ ပတ္တာတိ **ဒ္ဝတ္တိပတ္တာ,** တသဒ္ဒတ္ထေ သင်္ချောဘယဗာဟိရတ္ထသမာသော, တိသဒ္ဒပရတ္တာ ဒ္ဝိဿ စ အကာရော ဟောတိ, ဒ္ဝတ္တိပတ္တာ စ တေ ပူရာ စာတိ **ဒ္ဝတ္တိပတ္တပူရာ,** တေ ဒ္ဝတ္တိပတ္တပူရေ ဂဟေတ္ဘတတိ ယောဇနာ။ "အာစိက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တဝစနဿ အာစိက္ခနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "အတ္ရ မယာ"တိအာဒိ။ **တေနာပီ**တိ ဒု

တိယေနာပိ။ ပဌမဘိက္ခု ဧကံ ဂဟေတွာ ဒုတိယဘိက္ခုဿ အာရောစနဥ္စ ဒုတိယဘိက္ခု ဧကံ ဂဟေတွာ တတိယဘိက္ခုဿ အာရောစနဥ္စ အတိဒိသန္တော အာဟ ''ယေနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယေနာ**တိ ပဌမဘိက္ခုနာ။ ပဋိက္ကမန္တိ ဘုဉ္ဇိတွာ ဌတ္တောတိ **ပဋိက္ကမန** န္တိ ဝုတ္တေ အသနသာလာဝ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ ''အသနသာလ''န္တိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယဿံ အသနသာလာယံ။ မုခေါလောကနံ န ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ ''အတ္တနော''တိအာဒိ။ **အညတ္ထာ** တိ ပဋိက္ကမနတော အညတ္ထ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။

''သံဝိဘဇိတဗ္ဗ''န္တိ ဝုတ္တဝစနဿ သံဝိဘဇနာကာရံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''သစေ တယော''တိအာဒိ။ **ယထာမိတ္တ** **တ**န္တိ ယဿ ယဿ မိတ္တဿ။ **အကာမာ**တိ န ကာမေန။ ကာရဏတ္တေ စေတံ နိဿက္ကဝစနံ။

၂၃၅. **အန္တရာမဂ္ဂေ** တိ မဂ္ဂဿ အန္တရေ အန္တရာမဂ္ဂေ, သုခုစ္စာရဏတ္ထံ မဇ္ဈေ ဒီဃော, တသ္မိံ။ ဗဟုမ္ပိ ဒေန္တာနံ ဧတေသံ ဉာတကပဝါရိတာနံ ဗဟုမ္ပိ ပဋိဂ္ဂဏှာပေန္တဿာတိ ယောဇနာ။ အဌကထာသု ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အဌကထာနံ ဝစနံ ပာဠိယာ န သမေတီတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပဒံ

၂၃၆. ပဉ္စမေ **ပဝါရိတာ**တိ ဧတ္ထ ဝသ္သံဝုတ္ထပဝါရဏာ, ပစ္စယပဝါရဏာ, ပဋိက္ခေပပဝါရဏာ, ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာ စာတိ စတုဗ္ဗိဓာသု ပဝါရဏာသု ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာ စ ပဋိက္ခေပပဝါရဏာ စာတိ ဒွေဝ ပဝါရဏာ အဓိပ္ပေတာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဗြာဟ္မဏေနာ''တိအာဒိ။ ဗြာဟ္မဏေန ပဝါရိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သယ**န္တိ တတိယန္တနိပါတော ''ပဝါရိတာ''တိပဒေန သမ္ဗန္ဓော။ စသဒ္ဒော အညတ္ထ ယောဇေတဗ္ဗော ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာယ စ ပဋိက္ခေပပဝါရဏာယ စာတိ။ ပဋိမုခံ အတ္တနော ဂေဟံ ဝိသန္တိ ပဝိသန္တိတိ **ပဋိဝိဿကာ** တိ ဝုတ္တေ အာသန္နဂေဟတသိကာ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ ''သာမန္တဃရတသိကေ''တိ။

၂၃၇. ဥဒ္ဒဋ္ဋမော ရတေ **ဩရတေ,** သောယေဝ သဒ္ဒော **ဩရဝသဒ္ဒော,** ကာကာနံ ဩရဝသဒ္ဒော **ကကောရဝသဒ္ဒော**တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကာကာန''န္တိအာဒိ။

၂၃၉. တဝန္တုပစ္စယဿ အတီတတ္ထဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''တတ္ထ စာ''တိအာဒိ။ **တတ္ထာ** တိ ''ဘုတ္တ တ''တိပဒေ။ ယသ္မာ ယေန ဘိက္ခုနာ အဇ္ဈောဟရိတံ ဟောတိ, တသ္မာ သော ''ဘုတ္တာဝီ''တိ သင်္ချံ ဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ **သင်္ခါဒိတ္တွာ** တိ ဒန္တေဟိ စုဏ္ဏံ ကတွာ။ **တေနာ**တိ တေန ဟေတုနာ။ **အဿာ** တိ ''ဘုတ္တာဝီ''တိပဒဿ။ ပဝါရေတိ ပဋိက္ခိပတီတိ **ပဝါရိတော** ဘိက္ခူတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကတပဝါရဏော''တိ။ **သောပိ စာ**တိ သော ပဋိက္ခေပော စ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဿာ** တိ ''ပဝါရိတော''တိပဒဿ။ **တတ္ထာ** တိ ''အသနံ ပညာယတီ''တိ အာဒိဝစနေ။ ယသ္မာ ဘုတ္တာဝီတိပိ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ, တသ္မာ န ပဿာမာတိ ယောဇနာ။ ''အသနံ ပညာယတီ''တိ ပဒ ဘာဇနိယာ ''ဘုတ္တာဝီ''တိ မာတိကာပဒဿ အသံသန္ဒနဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အသနံ ပညာယတီတိ ဣမိနာ''တိ အာဒိ။ **ယဉ္စာ** တိ ယဉ္စ ဘောဇနံ။ **ဒိရတ္တာဒီ** တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ပဉ္စာဒိဝစနံ သင်္ဂဏှာတိ။ **တေန္တိ** ''ဘုတ္တာ ဝီ''တိပဒံ။

''အသနံ ပညာယတီ''တိအာဒီသု ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ပညာယတီ''တိ ဧတ္ထ ဉာဓာတု ယာ ခါယနတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ဒိဿတီ''တိ။ ''ဟတ္ထပါသေ''တိပဒဿ ဒွတ္တဒသဟတ္ထပ္ပမာဏော ဟတ္ထ ပါသော နာဓိပ္ပေတောတိ အာဟ ''အမုတေယ္ယဟတ္ထပ္ပမာဏေ''တိ။ တစာယ အဘိဟရဏံ နာဓိပ္ပေတံ။ တေနာဟ ''ကာယေနာ''တိ။ **အဘိဟရတီ**တိ အဘိမုခံ ဟရတိ။ **တ**န္တိ ဘောဇနံ။ **တေ**န္တိ ပဉ္စင်္ဂဘာဝံ, ''ပဉ္စဟိ။ပေ။ ပညာယ တီ''တိ ဝစနံ တ။

**တတ္ထာ** တိ ''အသနံ ပညာယတီ''တိအာဒိဝစနေ။ **အဿာတီ** တိ ကီယာဒိဂဏတ္ထာ, တဿ စ ဧကက္ခရဓာတုတ္တာ သကာရနကာရာနံ သံယောဂေ ဒဌဗ္ဗော။ **တ**န္တိ ဘောဇနံ။ ဥဒ္ဒတိ ပသဝတိ ဘုဉ္ဇန္တာနံ အာယုဗလံ ဇနေတီတိ **ဩ ဒနော**။ ယတဒယော ပူတိံ ကတွာ ကတတ္တာ ကုစ္ဆိတေန မသီယတိ အာမသီယတီတိ **ကုမာသော**။ သစတိ သမတယော ဟုတွာ ဘဝတီတိ **သတ္တု**။ ဗုဒ္ဓနတ္တာယ မာရေတဗ္ဗောတိ **မစ္ဆော** ။ မာနီယတိ ဘုဥ္ဇန္တေဟီတိ **မံသံ။ တတ္ထာ** တိ ဩ

ဒနာဒီသု ပဋ္ဌသု ဘောဇနေသု။ သာရော အသ္သတ္ထိ အပြေသံ ဉာေနတ္ထိ **သာလီ**။ ဝဟတိ ဘုဥ္စနာနံ ဇီဝိတန္တိ **ဝီဟိ**။ ယဝတိ အမိဿိတောပိ မိဿိတော ဝိယ ဘဝတီတိ **ယဝော**။ ဂုဓတိ ပရိဝေဠတိ မိလက္ခဘောဇနတ္တာတိ **ကေဝုမော**။ သောဘနသီသတ္တာ ကမနီယဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ **ကင်္ဂု** ။ မဟန္တသီသတ္တာ, မဓုရရသနာဋ္ဌတ္တာ စ ဝရီယတိ ပတ္ထီ ယတိ ဇနေဟီတိ **ဝရကော**။ ကောရံ ရုဓိရံ ဒူသတိ ဘုဥ္စနာနန္တိ **ကုဒ္ရူသကော** ။ နိဗ္ဗတ္တော သြဒနော နာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ သတ္တသု ဓညေသု။ **သာလီတီ**တိ တ္ထ ကြတိသဒ္ဒော နာမပရိယာယော။ သာလိ နာမာတိ အတ္ထော။ ဧ သေဝ နယော ''ဝီဟီတီ''တိအာဒီသုပိ။

**တ္ထော** တိ တိဏဓညဇာတီသု။ နီတရော သာလိယာ အနုလောမော, ဝရကစောရကော ဝရကဿ အနုလောမော။ **အမ္ဗ ဝိလဟာယာသာဒီသူ**တိ တ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ခီရဘတ္တာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **သြဓိ**တိ အဝဓိ, မရိယာဒေတိ အတ္ထော။ သော ဟိ အဝဟီယတိ စဇီယတိ အသ္မာတိ သြဓိတိ ဝုစ္စတိ။

ယောပိ ဟယာသော တ ယာပိ အမ္ဗိလယာဂု တ သြဓိံ န ဒဿေတိ, သော ပတရဏံ န ဇနေတီတိ ယောဇနာ။ ပယေန ခီရေန ကတတ္တာ **ဟယာသော**။ ဟတဗ္ဗဿ, အသိတဗ္ဗဿ စာတိ ဒွိန္နံ ဖုပ္ပတ္တိနိမိတ္တာနံ သမ္ဘဝတော တ **ဟယာသော**တိ ဝုစ္စတိ။ **ဥဒ္ဓနတော** တိ စုလ္လိတော။ သာ ဟိ ဥပရိ ဓီယန္တိ ဌပိယန္တိ ထာလ္ယာဒယော တ္ထောတိ ဥဒ္ဓ နန္တိ ဝုစ္စတိ။ **အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ** တိ ပရိဏာမေတွာ။ **ဃနဘာဝ**န္တိ ကထိနဘာဝံ။ တ္ထောပိ တကွေ ''ယော သော''တိ ပအာ နိ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ အဘ္ဘုဏှာပကာလေ။ **နိမန္တနေ** တိ နိမန္တနဋ္ဌာနေ။ ဘတ္တော အာကိရိတွာ ဒေန္တီတိ သ မ္ဗန္ဓော။ ယာပနံ ဂစ္ဆတိ ကြမာယာတိ **ယာဂု**။ ကိဥ္စာပိ တနုကာ ဟောတိ, တထာပီတိ ယောဇနာ။ **ဥဒကာဒီသူ**တိအာဒိသဒ္ ဒေန ကိဥ္စိကခီရာဒယော သင်္ဂယှန္တိ။ ယာဂုသင်္ဂဟမေဝ ဂစ္ဆတိ, ကသ္မာ? ဥဒကာဒီနံ ပက္ကုထိတတ္တာတိ အဓိပ္ ပာယော။ **တသ္မိံ တ** တိ သဘတ္တေ, ပက္ကုထိတဥဒကာဒိကေ တ။ **အညသ္မိံ တ** တိ ပက္ကုထိတဥဒကာဒိတော အညသ္မိံ ဥဒကာဒိကေ တ။ **ယတ္ထ** ယသ္မိံ ဥဒကာဒိကေ ပက္ခိပန္တိ, တံ ပတရဏံ ဇနေတီတိ ယောဇနာ။

**သုဒ္ဓရသကော** တိ မစ္ဆမံသခဏ္ဍနှာရူဟိ အမိဿော သုဒ္ဓော မစ္ဆာဒိရသကော။ **ရသကယာဂူ**တိ ရသကဘူ တာ ဒ္ရဝဘူတာ ယာဂု။ **ဃနယာဂူ**တိ ကထိနယာဂု။ **တ္ထော** တိ ဃနယာဂုယံ။ **ပုပ္ဖိအတ္ထာယာ** တိ ပုပ္ဖံ ဖုလ္လံ ကြမဿ ခဇ္ဇကဿာတိ ပုပ္ဖိ, ပုပ္ဖိနော အတ္ထော ပယောဇနံ ပုပ္ဖိအတ္ထော, တဒတ္ထာယ ကတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ တဏှု ဍ္ဍူလေ**တိ တေ သေဒိတတဏ္ဍုလေ။ အစုဏ္ဏတ္တာ နေဝ သတ္တုသင်္ချံ, အပက္ကတ္တာ န ဘတ္တသင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ။ **တေဟီ**တိ သေဒိတတဏ္ဍုလေဟိ။ တေ တဏ္ဍုလေ ပစန္တိ, ကရောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။

''ယဝေဟီ''တိ ဗဟုဝစနေန သတ္တ ဉာနိပိ ဂဟိတာနိ။ သေ နယော သာလိဝီဟိယဝေဟီတိ တ္ထောပိ။ **ထုသေ**တိ ညေ တစေ။ **ပလာပေတွာ**တိ ပဋိက္ကမာပေတွာ ။ **တန္တိ** စုဏ္ဏံ ဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ခရပာကဘဇ္ဇိတာန** န္တိ ခရော ပာကော ခရပာကော, ခရပာကေန ဘဇ္ဇိတာ ခရပာကဘဇ္ဇိတာ, တေသံ။ န ပတရေန္တိ အသတ္တုသင်္ဂဟတ္တာတိ အဓိပ္ ပာယော။ **ကုဏ္ဍကမ္ပိ** တိ ကဏမ္ပိ။ ပတရေတိ သတ္တုသင်္ဂဟတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ **တေဟီ**တိ လာဇေဟိ။ **သုဒ္ဓခဇ္ဇ က**န္တိ ပိဋ္ဌေဟိ အမိဿိတံ သုဒ္ဓံ ဖလာဖလာဒိခဇ္ဇကံ။ ယာဂုံ ပိဝန္တဿ ဒေန္တီတိ ယောဇနာ။ **တာနီ**တိ ဒွေဝ မစ္ဆ မံသခဏ္ဍာနိ။ န ပတရေတိ ဒွိန္နံ မစ္ဆမံသခဏ္ဍာနံ အဆာဒိတတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ **တတော**တိ ဒွေဝမစ္ဆမံသခဏ္ဍ တော နီဟရိတွာ ဇေန္တိ သမ္ဗန္ဓော, တေသု တ။ **သော**တိ ဆာဒကော ဘိက္ခု။ **အည**န္တိ ဒွီဟိ မစ္ဆမံသခဏ္ဍေဟိ အညံ ပတရဏပဟောနကံ ဘောဇနံ။

**အဝတ္ထုတာယာ**တိ ပတရဏာယ အဝတ္ထုဘာဝတော။ တံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ယံ ဟိ''တိ။ **ဟိ**သဒ္ဒော ဝိတ္ထာရ ဇောတကော။ **ယ**န္တိ မံသံ။ **ကြာံ ပနာ**တိ ကြာံ မံသံ ပန။ ပဋိက္ခိတ္တမံသံ ကပ္ပိယဘာဝတော အပဋိက္ခိပိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ ဌိတ တ္တာ ပဋိက္ခိတ္တမ္ပိ မံသဘာဝံ န ဇဟာတိ။ နနု ဆာဒိတမံသံ ပန အကပ္ပိယဘာဝတော ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ ဌိတတ္တာ ဆာဒိယမာနမ္ပိ မံသဘာဝံ ဇဟာတီတိ အာဟ ''ယံ ပနာ''တိအာဒိ။ ကုလဒူသကကမ္မဥ္စ ဝေဇ္ဇကမ္မဥ္စ ဥတ္တရိမနုဿဓ မ္မာရောစနဥ္စ သာဒိတရူပိယဥ္စ **ကုလ။ပေ။ ရူပိယာနိ,** တာနိ အာဒီနိ ယေသံ ကုဟနာဒီနန္တိ **ကုလ။ပေ။ ရူပိယာဒယော,** တေဟိ။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗေသု တရေသု။

**ဝေန္တိ**အာဒိ နိဂမနနိဒဿနံ။ **တန္တိ** ဘောဇနံ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန။ ယေန အဇ္ဈောဟဋံ ဟောတိ, သော ပဋိက္ခိပတိ ပတာရေတီတိ ယောဇနာ။ **ကတ္ထစီ**တိ ကိသ္မိဉ္စိ ပတ္တာဒိကေ။ **တသ္မိံ စေ အန္တရေ**တိ တသ္မိံ ခဏေ စေ။ **အညတြာ**တိ အညသ္မိံ ဌာနေ။ ပတ္တေ ဝိဇ္ဇမာနဘောဇနံ အနဇ္ဈောဟရိတုကာမော ဟောတိ ယထာ, ဝေန္တိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ**တိ သဗ္ဗေသု ပဒေသု။ **တတ္ထာ**တိ ကုရုန္ဒိယံ။ **အာနိသဒဿာ**တိ အာဂမ္မ နိသီဒတိ ဧတေနာတိ အာနိသဒော, တဿ ပစ္ဆိမန္တတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပဏှိအန္တတော**တိ ပသတိ ဌိတကာလေ တ ဂမနကာလေ တ ဘူမိံ ဖုသတီတိ ပဏှိ, တဿ အန္တတော။ "အယကဿာ"တိပဒံ "ပသာရိတဟတ္ထ"န္တိ ပဒေန စ "အင်္ဂ"န္တိ ပဒေန စ အဝယဝီသမ္ဗန္ဓော။ **ဟတ္ထပာသော**တိ ဟတ္ထဿ ပာသော သမီပေ ဟတ္ထပာသော, ဟတ္ထော ပသတိ ဖုသတိ အသ္မိံ ဌာနေတိ တ **ဟတ္ထပာသော,** အဍ္ဎတေယျဟတ္ထော ပဒေသော။ **တသ္မိံ**န္တိ ဟတ္ထပာသေ။

**ဥပနာမေတီ**တိ သမီပံ နာမေတိ။ **အနန္တရနိသိန္နောပီ**တိ ဟတ္ထပာသံ အဝိဇဟိတွာ အနန္တရေ ဌာနေ နိသိန္နောပိ ဘိက္ခု ဝဒတီတိ ယောဇနာ။ **ဘတ္တပစ္ဆိ**န္တိ ဘတ္တေန ပက္ခိတ္တံ ပစ္ဆိံ။ **ဤသက**န္တိ ဘာဝနပုံသကံ။ ဥဒ္ဓရိတွာ တ အပနာမေတွာ တတိ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **ဒူရေ**တိ နတသနေ။ **ဣတော**တိ ပတ္တတော။ ဂတော ဒူတောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ပရိဝေသနာယာ**တိ ပရိဝေသနတ္ထာယ, ဘတ္တဂ္ဂေ တ။ **တတြာ**တိ အသ္မိံ ပရိဝေသနေ။ **တန္တိ** ဘတ္တပစ္ဆိံ။ **ဖုဋ္ဌမတ္တာတ**တိ ဖုသိယမတ္တာဝ။ ကဋစ္ဆုနာ ဥဒ္ဓဋဘတ္တေ ပန ပတရဏာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တဿာ**တိ ပရိဝေသကဿ။ **အဘိဟဋ္ဌေ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ**တိ အဘိဟဋ္ဌဿ ဘတ္တဿ ပဋိက္ခိတ္တဘာဝတော။

"ကာယေန တစာယ တ ပဋိက္ခိပန္တဿ ပတရဏာ ဟောတီ"တိ သင်္ခေပေန ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန ဒဿေန္တော အာဟ "တတ္ထာ"တိအာဒိ။ **တတ္ထာ**တိ တေသု ကာယတစာပဋိက္ခေပေသု။ **မစ္ဆိကဗီဇနိ**န္တိ မက္ခိကာနံ ဥတ္တာသနိံ ဗီဇနိံ။ ခကာရဿ ဟိ ဆကာရံ ကတွာ "မစ္ဆိကာ"တိ ဝုစ္စတိ "သစ္ဆိကတွာ"တိအာဒီသု ဝိယ (အ. နိ. ၃.၁၀၃)။ ဧတ္ထ ဟိ "သက္ခိကတွာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ခကာရဿ ဆကာရော ဟောတိ။

ဧကော ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အပနေတွာ**တိ ပတ္တတော အပနေတွာ။ **ဧတ္ထာ**တိ ဝစနေ။ **ကထ**န္တိ ကေနာကာရေန ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဝဒန္တဿ နာမာ**တိ ဧတ္ထ နာမသဒ္ဒော ဂရဟတ္ထော "အတ္ထိ"တိပဒေန ယောဇေတဗ္ဗော။ **အတ္ထိ နာမာ**တိ အတ္ထော။ **ဣတောပီ**တိ ပတ္တတောပိ။ **တတြာပီ**တိ တသ္မိံ ဝစနေပိ။

**သမံသက**န္တိ မံသေန သဟ ပဝတ္တံ။ **ရသ**န္တိ ဒွဝံ။ **တ**န္တိ ဝစနံ။ ပဋိက္ခိပတော ဟောတိ။ ကသ္မာ? မစ္ဆော စ ရသော စ မစ္ဆေန မိဿော ရသော စာတိ အတ္ထဿ သမ္ဘဝတော။ **ဣဒ**န္တိ ဝတ္ထုံ။ **မံသံ ဝိသုံ ကတွာ**တိ "မံသဿ ရသံ မံသရသ"န္တိ မံသပဒတ္ထဿ ပဓာနဘာဝံ အကတွာ, ရသပဒတ္ထဿေဝ ပဓာနဘာဝံ ကတွာတိ အတ္ထော။

**အာပုစ္ဆန္တ**န္တိ "မံသရသံ ဂဏှထာ"တိ အာပုစ္ဆန္တံ။ **တ**န္တိ မံသံ။ **ကရမ္ဗကော**တိ မိဿကာဓိဝစနမေတံ။ ယဉှိ အညေန အညေန မိဿေတွာ ကရောန္တိ, သော "ကရမ္ဗကော"တိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝစနတ္ထော – ကရောတိ သမူဟံ အဝယဝိန္တိ **ကရော,** ကရီယတိ တ သမူဟေန အဝယဝိနာတိ **ကရော,** အဝယဝေ, တံ ဝကတိ အာဒဒာတီတိ **ကရမ္ဗကော,** သမူဟော။ "ကဒမ္ဗကော"တိပိ ပာဌော, သောပိ ယုတ္တောယေဝ အနုမတတ္တာ ပဏ္ဍိတေဟိ။ အဘိဓာနေပိ ဝေမေဝ အတ္ထိ။ အတ္ထော ပန အညထာ စိန္တေတဗ္ဗော။ ဣမသ္မိံ တ အတ္ထေ ရကာရဿ ဒကာရော ကာတဗ္ဗော။ မံသေန မိဿော, လက္ခိတော တ ကရမ္ဗကော **မံသကရမ္ဗကော။ န ပတာရေတီ**တိ ယေသံ ကေသဉ္စိ မိဿကတ္တာ န ပတာရေတိ။ **ပတာရေတီ**တိ မံသေန မိဿိတတ္တာ ပတာရေတိ။

ယော ပန ပဋိက္ခိပတိ, သော ပတရိတောဝ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **နိမန္တနေ**တိ နိမန္တနဋ္ဌာနေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တတ္ထာ**တိ ကုရုန္ဒိယံ။ **ယေနာ**တိ ယေန ဘတ္တေန။ **ဧတ္ထာ**တိ "ယာဂုံ ဂဏှထာ"တိအာဒိဝစနေ။ **အဓိပ္ပာယော**တိ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ အဓိပ္ပာယော။ **ဧတ္ထာ**တိ "ယာဂုမိဿကံ ဂဏှထာ"တိအာဒိဝစနေ။ **ဒုဒ္ဒသ**န္တိ ဒုက္ကရံ ဒဿနံ။ **ဣဒဉ္စာ**တိ "မိဿကံ ဂဏှထာ"တိဝစနဉ္စ။ **န သမာနေတဗ္ဗ**န္တိ သမံ န အာနေတဗ္ဗံ, သမာနံ တ န ကာတဗ္ဗံ။ **ဟီ**

တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ဣဒံ ပနာ**တိ မိသ္သကံ ပန။ **တတ္ထာ**တိ မိသ္သကေ။ **ဝိသုံ ကတ္တတာ**တိ ရသခီရသပ္ပိနိ အာဝေဏိကံ ကတ္တတာ။ **တန္တိ** ရသာဒိံ။

ကဒ္ဒိယတိ မဒ္ဒိယတီတိ **ကဒ္ဒမော** ။ ဥဒ္ဒတိ ပသဝတိ ဝမုတီတိ **ဥဒကံ**။ ဥဒ္ဒတိ တ ကွေဒနံ ကရောတီတိ **ဥဒကံ,** နိလီနေ သတ္တေ ဂုပတိ ရက္ခတီတိ **ဂုမ္ဗော,** ဂုဟတိ သံဝရတီတိ တ **ဂုမ္ဗော။ အနုပရိယာယန္တေနာ**တိ အနုက္ကမေန ပရိဝတ္တိတ္တတ အာယန္တေန။ **တန္တိ** နာဝံ တ သေတုံ တ။ **မဇ္ဈန္ဟိက**န္တိ အဟသ္သ မဇ္ဈံ မဇ္ဈန္ဟံ, အဟသဒ္ဒသ္သ န္ဟာဒေသော, မဇ္ဈန္ဟံ ဧဝ မဇ္ဈန္ဟိကံ။ ပောတ္ထကေသု ပန မဇ္ဈန္တိကန္တိ ပာဌော အတ္ထိ, သော အပာဌောယေဝ။ ယော ဌိတော ပတရေတိ, တေန ဌိတေနေဝ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **အာနိသဒ**န္တိ ပီဌေ ဖုဋ္ဌအာနိသဒမံသံ။ **အစာလေတွတာ**တိ အစာဝေတွတာ။ အယမေဝ တ ပာဌော။ ဥပရိ စ ပဒ္ဒေသု စ အမောစေတွတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အဒိန္နာအနေ ဝိယ ဌာနာစာဝနံ န ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **သံသရိတု**န္တိ သံသဗ္ဗိတုံ။ **န**န္တိ ဘိက္ခုံ။

အတိရေကံ ရိစတိ ဂစ္ဆတီတိ **အတိရိတ္တံ,** န အတိရိတ္တံ **အနတိရိတ္တ**န္တိ အတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “န အတိရိတ္တ”န္တိ။ “အဓိက”န္တိ ဣမိနာ အတိရိတ္တသဒ္ဒသ္သ အတိသုညတ္ထံ နိဝတ္တေတိ။ အဓိ ဟုတ္ဝတ ဇေတိ ပဝတ္တတီတိ **အဓိကံ။ တံ ပနာ**တိ အနတိရိတ္တံ ပန ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ**တိ “အကပ္ပိယကတ”န္တိအာဒိဝစနေ။ ဝိတ္ထာရော ဇေ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ**တိ အတိရိတ္တံ ကာတဗ္ဗေသု ဝတ္ထူသု။ ယံ ဖလံ တ ယံ ကန္ဒမူလာဒိံ တ အကတန္တိ ယောဇနာ။ **အကပ္ပိယဘောဇနံ တာ**တိ ကုလဒူသကကမ္မာဒီဟိ နိဗ္ဗတ္တံ အကပ္ပိယဘောဇနံ တ အတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယော**တိ ဝိနယဓရော ဘိက္ခု။ တေန ကတန္တိ ယောဇနာ။ “ဘုတ္တာဝိနာ ပတရိတေန အာသနာ ဝုဋ္ဌိတေန ကတ”န္တိဝစနတော ဘုတ္တာဝိနာ အပတရိတေန အာသနာ ဝုဋ္ဌိတေန ကတ္တဗ္ဗန္တိ သိဒ္ဓံ။ တသ္မာ ဟတော အဒ္ဓာနံ ဂစ္ဆန္တေသု ဒွိသု ဧကော ပတရိတော, တသ္သ ဣတရော ပိဏ္ဍာယ စရိတွတ လဒ္ဓံ ဘိက္ခံ အတ္တနာ အဘုတ္တ္ဝတပိ “အလမေတံ သဗ္ဗ”န္တိ ကာတုံ လဘတိ ဧဝ။ **ယ**န္တိ ခါဒနီယဘောဇနီယံ။ “တဒုဘယမ္ပီ”တိ ဣမိနာ အတိရိတ္တဉ္စ အတိရိတ္တတဉ္စ **အတိရိတ္တံ,** န အတိရိတ္တံ **အနတိရိတ္တ**န္တိ အတ္ထံ ဒသ္သေတိ။

**တသ္သေတ**တိ အနတိရိတ္တသ္သေဝ။ **တတ္ထာ**တိ အနတိရိတ္တေ, “ကပ္ပိယကတ”န္တိ အာဒီသု သတ္တသု ဝိနယကမ္မာကာရေသု တ။ **အနန္တရေ**တိ ဝိနယဓရသ္သ အနန္တရေ အာသနေ။ ပတ္တတော နီဟရိတ္ဝတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထတာ**တိ ဘုဥ္ဇနဋ္ဌာနေယေဝ။ **တသ္သာ**တိ နိသိန္နသ္သ။ **တေနာ**တိ ဘတ္တံ အာနေန္တေန ဘိက္ခုနာ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ “နိသိန္နေန ဘိက္ခုနာ”တိ ကာရိတကမ္မံ အာနေတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ “ဟတ္ထံ ဓောဝိတွတ”တိ ဝုတ္တန္တိ ပုစ္ဆန္တော အာဟ “ကသ္မာ”တိ။ **ဟီ**တိ ကာရဏံ။ ယသ္မာ အကပ္ပိယံ ဟောတိ, တသ္မာ ဟတ္ထံ ဓောဝိတွတတိ မယာ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **တသ္သာ**တိ ဘတ္တံ အာနေန္တသ္သ။ **ယေနာ**တိ ဝိနယဓရေန။ ပုန **ယေနာ**တိ ဧဝမေဝ။ **ယဉ္စာ**တိ ခါဒနီယဘောဇနီယဉ္စ။ ယေန ဝိနယဓရေန ပဌမံ အကတံ, တေနေဝ ကတ္တဗ္ဗံ။ ယဉ္စ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ပဌမံ အကတံ, တဒေဝ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ။ **တတ္ထာ**တိ ပဌမဘာဇနေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ပဌမဘာဇနံ သုဒ္ဓံ ဓောဝိတ္ဝတ ကတမ္ပိ နိဒ္ဒေါသမေဝ။ **တေန ဘိက္ခုနာ**တိ ပတရိတေန ဘိက္ခုနာ။

**ကုဏ္ဍောပီ**တိ ဥက္ခလိယမ္ပိ။ သာ ဟိ ကုဍတိ ဩဒနာဒိံ အဟံ ကရောတီတိ ကုဏ္ဍောတိ ဝုစ္စတိ။ **တ**န္တိ အတိရိတ္တကတံ ခါဒနီယဘောဇနီယံ။ **ယေန ပနာ**တိ ဝိနယဓရေန ပန။ ဘိက္ခုံ နိသီဒာပေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **မင္ဂလနိမန္တနေ**တိ မင္ဂလတ္ထာယ နိမန္တနဋ္ဌာနေ။ **တတ္ထာ**တိ မင္ဂလနိမန္တနေ။ **ကရောန္တေနာ**တိ ကရောန္တေန ဝိနယဓရေန။

ဂိလာနေန ဘုဥ္ဇိတာဝသေသမေဝ န ကေဝလံ ဂိလာနာတိရိတ္တံ နာမ, ဂိလာနံ ပန ဥဒ္ဒိသ္သ အာဘတံ ဂိလာနာတိရိတ္တမေဝ နာမာတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ “န ကေဝလ”န္တိအာဒိ။ **ယံကိဉ္စိ ဂိလာန**န္တိ ဥပသမ္ပန္နံ တ အနုပသမ္ပန္နံ တ ယံကိဉ္စိ ဂိလာနံ။ ယံ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ, တံ အသံသဋ္ဌဝသေန ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **အနာဟာရတ္ထာယာ**တိ ပိဟာသစ္ဆေဒန အာဗာဓဝူပသမတ္ထာယ။

၂၄၁. **သတိ ပစ္စယေ**တိ ဧတ္ထ ပစ္စယသ္သ သရူပံ ဒသ္သေတုံ “ပိဟာသာယ သတီ”တိ စ “အာဗာဓေ သတီ”တိ စ ဝုတ္တံ။ **တေန တေနာ**တိ သတ္တာဟကာလိကေန စ ယာဝဇီဝိကေန စ။ **တသ္သာ**တိ အာဗာဓသ္သ။ ဣဒံ ပဒံ “ဥပသမနတ္ထ”န္တိ ဧတ္ထ သမုဓာတုယာ သမ္ဗန္ဓေ သမ္ဗန္ဓော, ယုပစ္စယေန သမ္ဗန္ဓေ ကမ္မန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပဌမံ။

## ၆. ဒုတိယပတရဏသိက္ခာပဒံ

၂၄၂. ဆင္ဌေ န အာစရိတဗ္ဗောတိ **အနာစာရော**တိ ဝုတ္တော ပဏ္ဏတ္တိဝီတိက္ကမောတိ အာဟ ''ပဏ္ဏတ္တိဝီတိက္ကမ''န္တိ။ ''ကရောတိ''တိက္ကမိနာ ''အတ္တာနမာစရတိ''တိအာဒီသု ဝိယ စရသဒ္ဒော ကရသဒ္ဒတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **ဥပနန္ဓိ** တိ ဧတ္ထ ဥပသဒ္ဒော ဥပနာဟတ္ထော, နဟဓာတု ဗန္ဓနတ္ထောတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥပနာဟ''န္တိအာဒိ။ ဇနိတော ဥပနာဟော ယေနာတိ ဇနိတဥပနာဟော။ က္လမိနာ **''ဥပနန္ဓော''** တိ ပဒဿ ဥပနယှတီတိ ဥပနန္ဓောတိ ကတ္တုတ္ထံ ဒဿေတိ။

၂၄၃. **အဘိဟဋ္ဌု** န္တိ ဧတ္ထ တုံပစ္စယော တွာပစ္စယတ္ထောတိ အာဟ ''အဘိဟရိတွာ''တိ။ ပဒဘာဇနေ ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ သာဓာရဏမေဝ အတ္ထန္တိ ယောဇနာ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **တီဟာကာရေဟီ**တိ သာမံ ဇာနနေန စ အညေသမာရောစနေန စ တဿာရောစနေန စာတိ တီဟိ ကာရဏေဟိ။ အာသာဒီယတေ မင်္ဂုံ ကရီယတေ **အာသာဒနံ,** တံ အပေက္ခော **အာသာဒနာပေက္ခော** တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''အာသာဒန''န္တိအာဒိ။

ယဿ အတ္ထာယ အဘိဟဋ္ဌုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **က္လတရဿာ** တိ အဘိဟာရကတော အညဿ ဘုတ္တဿာတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒံ

၂၄၇. သတ္တမေ **ဂိရိမ္ဟ္ဟီ**တိ ပဗ္ဗတမှိ။ သော ဟိ ဟိမဝမနာဒိဝသေန ဇလံ, သာရဘူတာနိ စ ဘေသဇ္ဇာဒိဝတ္ထူနိ ဂိရတိ နိဂ္ဂိရတီတိ ဂိရီတိ ဝုစ္စတိ။ **အဂ္ဂသမဇ္ဇော** တိ ဥတ္တမသမဇ္ဇော။ ကေ္လမေဟိ ပဒေဟိ အဂ္ဂေ သမဇ္ဇော အဂ္ဂသမဇ္ဇော, ဂိရိမှိ ပဝတ္တော အဂ္ဂသမဇ္ဇော **ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇော** တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သမဇ္ဇော** တိ စ သဘာ။ သာ ဟိ သမာဂမံ အဇန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧနာ ဧတ္ထာတိ သမဇ္ဇောတိ ဝုစ္စတိ။ ''ဂိရိဿ တ''တိအာဒိနာ ဂိရိဿ အဂ္ဂေ ကောဋ္ဌိ **ဂိရဂ္ဂေ,** တသ္မိံ ပဝတ္တော သမဇ္ဇော **ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇော** တိ အတ္ထော ဒဿိတော။ **သော**တိ ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇော။ ဘဝိဿတီတိ ကိရာတိ ယောဇနာ။ **ဘူမိဘာဂေ**တိ အဝယဝိအာဓာရော, သန္နိပတတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ နစ္စဉ္စ နာဋ္ဌကဉ္စ **နစ္စနာဋ္ဌကာနိ**။ ''နစ္စံ ဂီတံ တဒိတဉ္စာ''တိ က္လဒံ တယံ ''နာဋ္ဌက''န္တိ ဝုစ္စတိ။ **တေသ**န္တိ နစ္စနာဋ္ဌကာနံ။ **ဒဿနတ္တ** န္တိ ဒဿနာယ စ သဝနာယ စ။ သဝနမ္ပိ ဟိ ဒဿနေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။ **အပညတ္တေ** **သိက္ခာပဒေ**တိ ဉီနဝီသတိဝဿသိက္ခာပဒဿ တာဝ အပညတ္တတ္တာ။ **တေ**တိ သတ္တရသဝဂ္ဂိယာ။ **တတ္ထာ** တိ ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇံ။ **အထာ**တိ တသ္မိံ ကာလေ။ **နေသ**န္တိ သတ္တရသဝဂ္ဂိယာနံ အဒံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိလိမ္ပေတွ္တ** တိ ဝိလေပနေဟိ ဝိဝိဓာကာရေန လိမ္ပေတွာ။

၂၄၉. ''ဝိကာလေ''တိ သာမညေန ဝုတ္တေပိ ဝိသေသကာလောဝ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ ''ကာလော''တိအာဒိ။ **သော စာ**တိ ဘောဇနကာလော စ။ မဇ္ဈန္ဟိကော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တေနေတ**တိ ဘောဇနကာလဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဧဝ။ **အဿာ** တိ ''ဝိကာလေ''တိပဒဿ။ ''ဝိကာလော နာမ။ပေ။ အရုဏုဂ္ဂမနာ''တိ ပဒဘာဇနေန အရုဏုဂ္ဂမနတော ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကာ ကာလော နာမာတိ အတ္ထော နယေန ဒဿိတော ဟောတိ။ **တတော**တိ ဌိတမဇ္ဈန္ဟိကတော။ သူရိယဿ အတိသီဃတ္တာ ဝေဂေန ဌိတမဇ္ဈန္ဟိကံ ဝီတိဝတ္တေယျာတိ အာဟ ''ကုက္ကုစ္စကေန ပန န ကတ္တဗ္ဗ''န္တိ။ **ကာလတ္ထမ္ဘော** တိ ကာလဿ ဇာနနတ္ထာယ ထူဏော။ **ကာလန္တရေ** တိ ကာလဿ အဗ္ဘန္တရေ။

အဝသေသံ ခါဒနီယံ နာမာတိ ဧတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ယန္တိ** ခါဒနီယံ အတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝနမူလာဒိပဘေဒံ ယမ္ပိ ခါဒနီယံ အတ္ထိ, တမ္ပိ အာမိသဂတိကံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **သေယျထိဒ** န္တိ ပုစ္ဆာ တစကနိပါတသမုဒာယော။ က္လဒံ ခါဒနီယံ သေယျထာ ကတမန္တိ အတ္ထော။ **က္လဒမ္ပိ** တိ က္လဒံ ဒွတဒသဝိဓမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒေန န ပူတဒိယေတတိ ဒဿေတိ။

**တတ္ထာ** တိ ဒွတဒသသု ခါဒနီယေသု, အာဓာရေ ဘုမ္မံ။ မူလတိ ပတိဋ္ဌာတိ ဧတ္ထ, ဧတေနာတိ တ **မူလံ**။ ခါဒိတဗ္ဗန္တိ **ခါဒနီယံ**။ မူလမေဝ ခါဒနီယံ **မူလခါဒနီယံ,** တသ္မိံ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ မူလကမူလာဒီနိ လောကသင်္ကေတော ပဒေသတောယေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တံ တဥ္ပြဟိ နာမံ အဇာနန္တာနံ အတိသမ္မုဠှကာရဏတ္တာ သဟ ပရိယာယန္တရေန ဝစနတ္ထံ ဝက္ခာမ။ သူပဿ ဟိတံ **သူပေယျံ,** သူပေယျံ ပဏ္ဏံ ဧတေသန္တိ **သူပေယျ**

**ပဏ္ဏာ,** တေသံ မူလာနိ **သူပေယျပဏ္ဏမူလာနိ** ။ အာမီယတိ အန္တော ပဝေသီယတီတိ **အာမိသော,** အာကာရော အန္တော ကရဏတ္တော, အာမိသဿ ဂတိ ဝိယ ဂတိ ဧတေသန္တိ **အာမိသဂတိကာနိ ။ ဧတ္တော** တိ မူလေသု။ **ဇရမှ** န္တိ ဇရာဘူတံ ဥပမုံ။ **အညမ္ပိ** တိ ဝဇကလိမူလတော အညမ္ပိ။

ယာနိ ပန မူလာနိ ဝုတ္တာနိ, တာနိ ယာဝဇီဝိကာနီတိ ယောဇနာ။ ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ခာဒနီယတ္ထ** န္တိ ခာဒနီယဿ, ခာဒနီယေ တ ဝိဇ္ဇမာနံ, ခာဒနီယေန တ ကာတဗ္ဗံ ကိစ္စံ, ပယောဇနံ တတိ ခာဒနီယတ္ထံ။ "ခာဒနီယေ"တိ ဣမိနာ "တတ္ထ ဝုတ္တာဘိဓမ္မတ္ထာ"တိအာဒီသု ဝိယ ခာဒနီယတ္ထပဒဿ ဉတ္တရပဒတ္ထပဓာနဘာဝံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ ခာဒနီယဿ, ခာဒနီယေ တ ဝိဇ္ဇမာနံ, ခာဒနီယေန တ ကာတဗ္ဗံ ကိစ္စံ နာမ ဇိဃစ္ဆာဟရဏမေဝ။ ယဥ္ပာဟိ ပူတ ဒိခာဒနီယံ ခာဒိတ္ထတ ဇိဃစ္ဆာဟရဏံ ဟောတိ, တဿ ကိစ္စံ ကိစ္စံ နာမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တံ ကိစ္စံ, ပယောဇနံ တ နေဝ ဖရန္တိ, နေဝ နိပ္ဖာဒေန္တိ။ ဧသေဝ နယော "န ဘောဇနီယေ ဘောဇနီယတ္ထံ ဖရန္တီ"တိတ္တောပိ။

**တေသန္တိ** မူလာနံ အန္တော, လက္ခဏန္တိ တ သမ္ဗန္ဓော။ ကေသိဉ္စိ ဇနပဒေ ခာဒနီယတ္ထဘောဇနီယတ္တေသု ဖ ရမာနေသု အညေသုပိ ဇနပဒေသု ဖရန္တိယေတတိ ဒဿနတ္ထံ "တေသု တေသု ဇနပဒေသူ"တိ ဝိစ္ဆာပဒံ ဝုတ္တံ။ ကိဉ္စာ ပိ ဟိ ဗဟူသု ဇနပဒေသု ပထဝီရသအာပေါရသသမ္ပတ္တိဝသေန ခာဒနီယတ္ထဘောဇနီယတ္ထံ ဖရမာနမ္ပိ ကေသိဉ္စိ ဇနပဒေ ပထဝီရသအာပေါရသဝိပတ္တိဝသေန အဖရမာနံ ဘဝေယျ, ဝိကာရဝသေန ပန တတ္ထ ပဝတ္တတ္တာ တံ ဇနပဒံ ပမာ ဏံ န ကာတဗ္ဗံ, ဂဟေတဗ္ဗမေဝတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပကတိအာဟာရဝသေနာ**တိ အညေဟိ ယာဝကာလိက, သတ္တာ ဟကာလိကေဟိ အမိဿိတံ အတ္တနော ပကတိယာဝ အာဟာရကိစ္စကရဏဝသေန။ "မနုဿာန"န္တိဣမိနာ အညေသံ တိ ရစ္ဆာနာဒီနံ ခာဒနီယတ္ထဘောဇနီယတ္ထံ ဖရမာနမ္ပိ န ပမာဏန္တိ ဒဿေတိ။ **တန္တိ** မူလံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **နာမသညာ သူ**တိ နာမသင်္ခါတာသု သညာသု။

ယထာ မူလေ လက္ခဏံ ဒဿိတံ, ဧဝံ ကန္ဒာဒီသုပိ ယံ လက္ခဏံ ဒဿိတန္တိ ယောဇနာ။ န ကေဝလံ ဟဋ္ဌိယံ အာဂ တာနံ ဟလိဒ္ဒာဒီနံ မူလံယေဝ ယာဝဇီဝိကံ ဟောတိ, အထ ခော တစာဒယောပီတိ အာဟ "ယဉ္စေတ"န္တိအာဒိ။ ယံ ဧတံ အ ဋ္ဌဝိဓန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ဧဝံ မူလခာဒနီယေ ဝိနိစ္ဆယံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ကန္ဒခာဒနီယေ တံ ဒဿေန္တော အာဟ "ကန္ဒခာဒနီယေ"တိ အာဒိ။ တတ္ထ **ကန္ဒခာဒနီယေ** တိ ကံ သုခံ ဒဒါတီတိ ကန္ဒော, ပဒုမာဒိကန္ဒော, သုခဿ အဒါယကာ ပန ကန္ဒာ ရုဠှိဟိဝ သေန ကန္ဒာတိ ဝုစ္စန္တိ, ကန္ဒော ဧဝ ခာဒနီယံ ကန္ဒခာဒနီယံ, တသ္မိံ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဧ သေဝ နယော ဥပရိပိ။ **ယန္တိ** ကန္ဒံ။ ဣမိနာ တံသဒ္ဒာနပေက္ခော ယံသဒ္ဒောပိ အတ္ထီတိ ဉာပေတိ။ **တတ္ထာ** တိ ကန္ဒ ခာဒနီယေ။ တရုဏော, သုခခာဒနီယောတိ ဝိသေသနပဒါနိ ယထာဝစနံ ဥပရိပိ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ ဧဝမာဒယော ဖရဏကကန္ဒ အ ယာဝကာလိကာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**အခေါတော**တိ ဝိသရသော ဥဒကေန အစ္စူနိတော။ **တေ**တိ ကန္ဒာ သင်္ဂဟိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။

မူလေ အလတိ ပဝတ္တတီတိ **မုဠာလော,** ဥဒကတော တ ဥဒ္ဒ္ဓမ္ဘတ္တေ မိလတိ နိမိလတီတိ **မုဠာလံ**။ ဧဝမာဒိ ဖရဏ ကမုဠာလံ ယာဝကာလိကန္တိ ယောဇနာ။ **တံ သဗ္ဗမ္ပိ** တိ သဗ္ဗမ္ပိ တံ မုဠာလံ သင်္ဂဟိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

မသတိ ဝိဇ္ဈတီတိ **မတ္ထကော** ။ ဧဝမာဒိ မတ္ထကော ယာဝကာလိကောတိ ယောဇနာ။ **ဇရမုပုန္တော** တိ ဇရာဘူတအ မှုသင်္ခါတော ဟအော။

ခနီယတိ အဝအရီယတီတိ **ခန္ဓော,** ခါယတီတိ တ **ခန္ဓော** ။ "အန္တောပထဝိဂတော"တိပဒံ "သာလကလျာဏိခန္ ဓော"တိပဒေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ, န အညေဟိ။ ဧဝမာဒိ ခန္ဓော ယာဝကာလိကောတိ ယောဇနာ။ **အဝသေသာ**တိ တီဟိ ဒဏ္ ဍကာဒီဟိ အဝသေသာ။

တစတိ သံဝရတိ ပဋိစ္ဆာဒေတီတိ **တစော။ သရသော**တိ ဧတ္တ ဧဝကာရော ယောဇေတဗ္ဗော, သရသော ဧတတိ အ တ္တော။ တေသံ သင်္ဂဟောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တေန္တိ** ကသာဝဘေသဇ္ဇံ, "အနုဇာနာမိ ။ပေ.။ ဘောဇနီယတ္

ထ”န္တိ ဝစနံ တ။ **တ္ထော** တိ ကသာဝဘေသဇ္ဇေ။ **တေသမ္ပိ** တိ မတ္တကခန္ဓတ္တစာနမ္ပိ။

ပတတီတိ **ပတ္တံ။ တေသ** န္တိ မူလကာဒီနံ။ ဝေရူပကနိ ပတ္တာနိ စ ဂဏ်သေန ယာဝကာလိကာနီတိ ယောဇနာ။ ယာ လောဏီ အာရောပတိ, တသ္သာ လောဏိယာ ပတ္တံ ယာဝဇီဝိကန္တိ ယောဇနာ။ **ဒီပတသိနော**တိ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပတသိ နော , ဇမ္ဗုဒီပတသိနော တ။ ယာနိ တ ဖရန္တိတိ ဝုတ္တာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသ**န္တိ နိမ္ဗာဒီနံ။ ဣဒံ ပဒံ ပုဗ္ဗပရာပေက္ခ ကံ, တသ္မာ ဒ္ဝိန္နံ မဇ္ဈေ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပဏ္ဏာနံ အန္တော နတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။

ပုပ္ဖတိ ဝိကသတီတိ **ပုပ္ဖံ** ။ ဝေမာဒိ ပုပ္ဖံ ယာဝကာလိကန္တိ ယောဇနာ။ **တသ္သာ** တိ ပုပ္ဖသ္သ။ **အသ္သာ** တိ ဝေမေ ဝ။

ဖလတီတိ **ဖလံ။ ယာနီ**တိ ဖလာနိ။ ဖရန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နေသ**န္တိ ဖလာနံ ပရိယန္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ယာနိ ဝုတ္ တာနိ, တာနိ ယာဝဇီဝိကာနီတိ ယောဇနာ။ **တေသမ္ပိ** တိ ဖလာနမ္ပိ ပရိယန္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

အသီယတိ ခိပီယတိ, ဆဍ္ဍီယတီတိ တ **အဋ္ဌိ** ။ ဝေမာဒီနိ ဖရဏကာနိ အဋ္ဌီနိ ယာဝကာလိကာနီတိ ယောဇနာ။ **တေသ**န္ တိ အဋ္ဌီနံ။

ပိသီယတိ စုဏ္ဏံ ကရီယတီတိ **ပိဋ္ဌံ** ။ ဝေမာဒီနိ ဖရဏကာနိ ပိဋ္ဌာနိ ယာဝကာလိကာနီတိ ယောဇနာ။ **အဓောတကန္တိ** ဥဒကေန အဓူနိတံ။ **တေသ**န္တိ ပိဋ္ဌာနံ။

နိရန္တရံ အသတိ သမ္ဗဇ္ဈတီတိ **နိယ္ယာသော။ သေသာ** တိ ဥစ္ဆုနိယ္ယာသတော သေသာ။ ဟင်္ဂုယံ ဝုတ္တနိယ္ယာ သာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ နိယ္ယာသခါဒနီယေ။ သင်္ဂဟိတာနံ နိယ္ယာသာနံ ပရိယန္တန္တိ ယောဇနာ။ **ဝေ**န္တိ အာဒိ နိဂမနံ။

**ဝုတ္တမေတ** တိ ဟေဋ္ဌာ ပဌမပတရဏသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တမေတတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပဒံ

၂၅၂. အဋ္ဌမေ အဗ္ဘန္တရေ ဇာတော **အဗ္ဘန္တရော။ မဟာထေရော** တိ မဟန္တေဟိ ထိရဂုဏေဟိ ယုတ္တော။ ဣမိနာ “ဗေလဋ္ဌော”တိ သညာနာမသ္သ သညိနာမိ ဒဿေတိ။ **ပဓာနဃရေ**တိ သမထဝိပဿနာနံ ပဒဟနဋ္ဌာနဃရသ ဋ္ဌာတေ ဧကသ္မိံ အာတသေ။ **သုက္ခကုရ** န္တိ တ္တေ သောသနကုရတ္တာ န သုက္ခကုရံ ဟောတိ, ကေဝလံ ပန အသူပဗ္ယဥ္ဇနတ္တာတိ အာဟ “အသူပဗ္ယဉ္ဇနံ ဩဒန”န္တိ။ သောသနကုရမ္ပိ ယုတ္တမေဝ။ ဝက္ခတိ ဟိ “တံ ပိဏ္ဍပာတံ ဥဒ ကေန တေမေတ္ဝာ”တိ။ “ဩဒန”န္တိဣမိနာ ကုရသဒ္ဒသ္သ ဩဒနပရိယာယတံ ဒဿေတိ။ ဩဒနဥ္ဟိ ကရောတိ အာယုဝဏ္ဏာဒယောတိ **“ကုရ”**န္တိ ဝုစ္စတိ။ **သော**တိ ဗေလဋ္ဌသီသော။ **တဉ္စ ခေ** တိ တဉ္စ သုက္ခကုရံ အာဟရတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပစ္စယဂိဒ္ဓတာယာ** တိ ပိဏ္ဍပာတပစ္စယေ လုဒ္ဓတာယ။ ထေရော ဘုဥ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ မနုဿာနံ ဧကော ဟာရသ္သ သတ္တာဟမတ္တဋ္ဌိတတ္တာ “သတ္တာဟ”န္တိ ဝုတ္တံ။ **တတော**တိ ဘုဥ္ဇနတော ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **စ တ္တာရိပီ**တိ တ္တေ ပိသဒ္ဒေန အဓိကာနိပိ သတ္တာဟာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

၂၅၃. **ဣတီ**တိ ဣဒံ တယံ။ “သန္နိဓိ ကာရော အသ္သာ”တိ သမာသော ဝိသေသနပရနိပာတဝသေန ဂဟေတဗ္ဗော။ “သန္နိဓိကိရိယန္တိ အတ္ထော”တိ ဣမိနာ ကရီယတီတိ **ကာရော**တိ ကမ္မတ္တံ ဒဿေတိ။ **ဧကရတ္တ** န္တိ အန္တိမ ပရိစ္ဆေဒဝသေန ဝုတ္တံ တဒဓိကာနမ္ပိ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ **အသ္သာ** တိ “သန္နိဓိကာရက”န္တိ ပဒသ္သ။

သန္နိဓိကာရကသ္သ သတ္တာဟကာလိကသ္သ နိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယာပတ္တိယာ ပစ္စယတ္တာ သန္နိဓိကာရ ကံ ယာမကာလိကံ ခါဒနီယဘောဇနီယံ အသမာနမ္ပိ သုဒ္ဓပာစိတ္တိယာပတ္တိယာ ပစ္စယော ဟောတီတိ အာဟ “ယာ မကာလိကံ တ”တိ။ **ပဋိဂ္ဂဟဏေ** တိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ စ ဂဟဏေ စ။ အဇ္ဈောဟရိတုကာမတာယ ဟိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ စ ပဋိဂ္ဂ ဟေတ္ဝာ ဂဟဏေ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယံ ပတ္တံ အင်္ဂုလိယာ ဃံသန္တသ္သ လေခါ ပညာယတိ, သော ပတ္တော ဒု

ဒွေတော ဟောတိ သစေတိ ယောဇနာ ဥတ္တရတဗ္ဗေ ယံသဒ္ဒံ ဒိသ္ဝာ ပုဗ္ဗတဗ္ဗေ တံသဒ္ဒဿ ဂမနီယတ္တာ။ **ဂဏ္ဌိကပတ္တဿာ** တိ ဗန္ဓနပတ္တဿ။ **သောတိ** သ္ဓေဟော။ ပဋ္ဌရတိ သန္ဒိဿတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တာဒိသေတိ** ဒုဒ္ဓေတေ, ဂဏ္ဌိကေ တ။ **တတ္ထာ** တိ ဓောဝိတပတ္တေ အာသိဥ္စိတ္ဝာတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **အဗ္ဗောဟာရိကာ**တိ န တေဟာရိတဗ္ဗာ, တေဟာရိတုံ န ယုတ္တာတိ အတ္ထော။ **ယ**န္တိ ခာဒနီယဘောဇနီယံ ပရိစ္စဇန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တတော**တိ အပရိစ္စတ္တခာဒနီယဘောဇနီယတော နီဟရိတ္ဝာတတိ သမ္ဗန္ဓော။

**အကပ္ပိယမံသေသူ**တိ နိဒ္ဓာရဏသမုဒာယော။ **သတိ ပစ္စယေ** တိ ပိဟာသသဒ္ဒာတေ ပစ္စယေ သတိ။ **အနတိရိတ္တကတ**န္တိ အတိရိတ္တေန အကတံ သန္နိဓိကာရကံ ခာဒနီယဘောဇနီယန္တိ ယောဇနာ။ ကေမေဝ ဟစိတ္တိယန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိကပ္ပဒွယေ** တိ သာမိသနိရာမိသသဒ္ဒာတေ ဝိကပ္ပဒွယေ။ **သဗ္ဗဝိကပ္ပေသူ** တိ ဝိကာလသန္နိဓိအကပ္ပိယမံသယာမကာလိကပစ္စယသဒ္ဒာတေသု သဗ္ဗေသု ဝိကပ္ပေသု။

၂၅၅. **အာမိသသံသဋ္ဌ** န္တိ အာမိသေန သံသဋ္ဌံ သတ္တာဟကာလိကံ ယာဝဇီဝိကံ။

၂၅၆. စတုဗ္ဗိဓကာလိကဿ သရူပဥ္စ ဝစနတ္ထဥ္စ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒေ"တိအာဒိ။ တတ္ထ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ခာဒနီယဘောဇနီယ"န္တိက္ကမိနာ ယာဝကာလိကဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ "ယာဝ။ပေ။ ကာလိက"န္တိက္ကမိနာ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ "သဒ္ဓိံ။ပေ။ ဟန"န္တိက္ကမိနာ ယာမကာလိကဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ "ယာဝ။ပေ။ ကာလိက"န္တိက္ကမိနာ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ "သပ္ပိအာဒိ ပဉ္စဝိဓံ ဘေသဇ္ဇ"န္တိက္ကမိနာ သတ္တာဟကာလိကဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ "သတ္တာဟံ။ပေ။ ကာလိက"န္တိက္ကမိနာ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ "ဌပေတွာ။ပေ။ သဗ္ဗမ္ပိ"တိက္ကမိနာ ယာဝဇီဝိကဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ "ယာဝ။ပေ။ ဇီဝိက"န္တိက္ကမိနာ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ သဗ္ဗဝစနတ္ထော လဟုကမတ္တမေဝ, ဂရုကော ပနေဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော – ယာဝ ယတ္တကော မဇ္ဈန္ဟိကော ကာလော **ယာဝကာလော,** သော အဿတ္ထီတိ, တံ တ ကာလံ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ **ယာဝကာလိကံ**။ ယာမော ကာလော **ယာမကာလော,** သော အဿတ္ထိ, တံ တ ကာလံ ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ **ယာမကာလိကံ**။ သတ္တာဟော ကာလော **သတ္တာဟကာလော,** သော အဿတ္ထိ, တံ တ ကာလံ နိဒဟိတ္ဝာ ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ **သတ္တာဟကာလိကံ**။ ယာဝ ယတ္တကော ဇီဝော **ယာဝဇီဝော,** သော အဿတ္ထိ, ယာဝဇီဝံ တ ပရိဟရိတ္ဝာ ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ **ယာဝဇီဝိကန္တိ**။

**တတ္ထာ** တိ စတုဗ္ဗိဓေသု ကာလိကေသု။ **သတက္ခတ္တု** န္တိ အနေကတရံ။ ယာဝ ကာလော နာတိက္ကမတိ, တာဝ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ အဟောရတ္တံ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓောတိ။ အဌမံ။

## ၉. ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒံ

၂၅၇. နဝမေ ပကဋ္ဌဘာဝံ နီတန္တိ **ပဏီတ**န္တိ ဝုတ္တေ ပဏီတသဒ္ဒော ဥတ္တမတ္ထောတိ အာဟ "ဥတ္တမဘောဇနာနီ"တိ။ သမ္ဗန္ဓေ နာမ န မဝုရုဂုဏော, အထ ခေါ မဝုရုဂုဏယုတ္တံ ဘောဇနမေဝတိ အာဟ "သမ္ပတ္တိယုတ္တ"န္တိ။ **ကဿာ** တိ ကရဏတ္တေ စေတံ သာမိဝစနံ, ကေနာတိ ဟိ အတ္ထော။ "သုရသ"န္တိက္ကမိနာ သာဒီယတိ အဿာဒီယတီတိ **သာဒူ**တိ ဝစနတ္ထဿ သရူပံ ဒဿေတိ။

၂၅၉. "ယော ပန။ပေ။ ဘုဉ္ဇေယျာ"တိ ဧတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **သုဒ္ဓါနိ** တိ ဩဒနေန အသံသဋ္ဌာနိ။ ဩဒနသံသဋ္ဌာနိ သပ္ပိအာဒီနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ္ထာ** တိ က္ကမသိမ္ပိ သိက္ခာပဒေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ "ပဏီတသံသဋ္ဌာနီ"တိက္ကမိနာ ပဏီတေဟိ သပ္ပိအာဒီဟိ သံသဋ္ဌာနိ ဘောဇနာနိ **ပဏီတဘောဇနာနီ**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ "သတ္တဓညနိဗ္ဗတ္တာနီ"တိ က္ကမိနာ ဘောဇနာနံ သရူပံ ဒဿေတိ။

"သပ္ပိနာ ဘတ္တ"န္တိအာဒီနံ ပဉ္စန္နံ ဝိကပ္ပာနံ မဇ္ဈေ တီသုပိ ဝိကပ္ပေသု "ဘတ္တ"န္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ တဗ္ဗုံ ကတ္ဝာ ဝိညာပနေ အာပတ္တိံ ဒဿေတွာ သမာသံ ကတ္ဝာ ဝိညာပနေ တံ ဒဿေန္တော အာဟ "သပ္ပိဘတ္တံ ဒေဟီ"တိအာဒိ။

**ကတောတိ** ကဝိတော လဒ္ဓေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိသင္ကေတ** န္တိ သင္ကေတတော ဉာပိတတော ဝိဂတံ ဝိရဟိတန္တိ အတ္ထော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ဣမိနာ ဝိသင္ကေတဿ ဂုဏာဒေသံ ဒဿေတိ။

**ကပ္ပိယသဒ္ဒိနာ ဒေဟီ** တိ ကပ္ပိယသဒ္ဒိနာ သံသဋ္ဌံ ဘတ္တံ ဒေဟီတိ ယောဇနာ။ ဧသေဝ နယော သေသေသုပိ။ **ယေန ယေနာ**တိ ယေန ယေန သဒ္ဒိအာဒိနာ။ **တသ္မိံ တသ္မာ** တိ ဧတ္ထာပိ ဝိစ္ဆာဝသေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတ **သဒ္ဒိ** နာမ ကေသဒ္ဒိ, အဇိကာသဒ္ဒိ, မဟိံသသဒ္ဒိ, ယေသံ မံသံ ကပ္ပတိ, တေသံ သဒ္ဒိ စ။ **နဝနီတံ** နာမ ဝေမေဝ။ **တေလံ** နာမ တိလတေလံ, သာသပတေလံ, မဓုကတေလံ, ဧရဏ္ဍတေလံ, ဝသာတေလဉ္စ။ **မဓု** နာမ မက္ခိကာမဓု။ **ဖာဏိတံ** နာမ ဉစ္ဆုမှာ နိဗ္ဗတ္တံ။ **မစ္ဆော** နာမ ဉဒကစရော။ ဟဋ္ဌိအနာဂတော မစ္ဆော နာမ နတ္ထိ။ မံသံ နာမ ယေသံ မံသံ ကပ္ပတိ, တေသံ မံသံ။ **ခီရဒဓိနိ** သဒ္ဒိသဒိသာနေဝ။ ဝုတ္တံ ယထာ ဇဝံ ''နဝနီတဘတ္တံ ဒေဟီ''တိအာဒီသုပိ သူပောဒနဝိညတ္တိဒု က္ကဋ္ဌမေဝ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **သော စာ**တိ သော စတ္ထော။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ အတ္ထေ။ **ကိံ** ပယော ဇနံ။ နတ္ထေဝ ပယောဇနန္တိ အဓိပ္ပာယော။

ပဋ္ဌိလဒ္ဓံ ဘောဇနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကေရသန္တိ** ကေကိစ္စံ။ **တတောတိ** နဝပဏီတဘောဇနတော နီဟရိတွာတိ သ မ္ဗန္ဓော။

**သဗ္ဗာနိ** တိ နဝ ဟာစိတ္တိယာနိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၂၆၁. **ဉဘယေသမ္မိ** တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနမ္ပိ။ သဒ္ဒိတိ စေတ္ထ ယော နံ ပရိဘုဉ္ဇတိ, တဿ ဗလာယုဝမုနတ္တံ သဗ္ဗတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ **သဒ္ဒိ,** ဃတံ။ တတိယက္ခရေနေဝ သဇ္ဈာယိတဗ္ဗံ လိခိတဗ္ဗဉ္စ ။ ကသ္မာ? တတိယက္ခ ရဋ္ဌာနေယေဝ သဗ္ဗ ဂတိယန္တိ ဂတိအတ္ထဿ သဗ္ဗဓာတုဿ ဓာတုပာဌေသု အာဂတတ္တာတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒန္တပောနသိက္ခာပဒံ

၂၆၃. ဒသမေ **ဒန္တကဋ္ဌ** န္တိ ဒန္တပောနံ။ တဉှိ ဒန္တော ကသီယတိ ဝိလေခီယတိ အနေနာတိ ''ဒန္တကဋ္ဌ''န္တိ ဝုစ္စတိ။ ''သဗ္ဗ''န္တိ အာဒိနာ သဗ္ဗမေဝ ပံသုကူလံ **သဗ္ဗပံသုကူလံ,** တမဿတ္ထီတိ **''သဗ္ဗပံသုကူလိကော''** တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သောတိ** ဘိက္ခု ပရိဘုဉ္ဇတိ ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သုသာနေ**တိ အာဠဟနေ။ တဉှိ ဆတနံ သယနဋ္ဌာနတ္တာ ''သုသာန''န္တိ ဝုစ္စတိ နိရုတ္တိနယေန။ **တတ္ထာ** တိ သုသာနေ။ ပုန **တတ္ထာ** တိ ဝေမေဝ။ အယျသရူပဉ္စ တေသာဋ္ဌိ တကသရူပဉ္စ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အယျတေသာဋ္ဌိတကာနီတိ ဧတ္ထ''တိ။ တတ္ထ ''အယျာ။ပေ။ ပိတာမဟာ''တိက္က မိနာ အယျသရူပံ ဒဿေတိ။ ''တေ။ပေ။ ဘောဇနီယာနီ''တိက္ကမိနာ တေသာဋ္ဌိတကသရူပံ။ အယျသဋ္ဌာတာနံ ပိတိ ပိတာမဟာနံ အတ္ထာယ, တေ တ ဉဒ္ဒိဿ ဆဋ္ဍိတာနိ တေသာဋ္ဌိတကသဋ္ဌာတာနိ ခာဒနီယဘောဇနီယာနိ **အယျတေ သာဋ္ဌိတကာနီ**တိ ဝိဂ္ဂဟော ကာတဗ္ဗော။ မနုဿာ ဌပေန္တိ ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယန္တိ** ခာဒနီယဘောဇနီယံ။ **တေသန္တိ** ဉာတကာနံ။ **ပိဏ္ဍံ ပိဏ္ဍံ ကတွာ** တိ သဋ္ဌာဋ္ဌံ သဋ္ဌာဋ္ဌံ ကတွာ။ **အညန္တိ** ဝုတ္တခာဒနီယဘောဇနီယတော အညံ။ **ဉမ္မာရေပီ** တိ သုသာနဿ ဣန္ဒခီလေပိ။ သော ဟိ ဉဒ္ဒဋ္ဌော ကိလေသမာရော ဧတ္ထာတိ **''ဉမ္မာရော''** တိ ဝုစ္စတိ။ ဗော ဓိသတ္တော ဟိ အဘိနိက္ခမနကာလေ ပုတ္တံ စုမ္ဗိဿာမီတိ ဩဝရကဿ ဣန္ဒခီလေ ဌတွာ ပဿန္တော မာတရံ ပု တ္တဿ နလာဋေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ သယန္တိံ ဒိသွာ ''သစေ မေ ပုတ္တံ ဂဏ္ဟေဿံ, မာတာ တဿ ပဗုဇ္ဈေယျ ယ, ပဗုဇ္ဈမာနာယ အန္တရာယော ဘဝေယျာ''တိ အဘိနိက္ခမနန္တရာယဘယေန ပုတ္တအရေ ပရိစ္စဇိတွာ ဣန္ဒခီလ တော နိဝတ္တိတွာ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိ။ တသ္မာ ဗောဓိသတ္တဿ ဌတွာ ပုတ္တအရေသု အပေက္ခာသဋ္ဌာတသ္သ မာရဿ ဉဒ္ဒဋ္ဌဋ္ဌာနတ္တာ သော ဣန္ဒခီလော နိပ္ပရိယာယေန **''ဉမ္မာရော''** တိ ဝုစ္စတိ, အညေ ပန ရုဠှီဝသေန။ **ထိရောတိ** ထဒ္ဓော။ **ဃနဗဒ္ဓော** တိ ဃနေန ဗဒ္ဓော။ ကထိနေန မံသေန အာဗဒ္ဓောတိ အတ္ထော။ ဝဋ္ဌတိ ထူလော ဘဝတီ တိ **ဝဋ္ဌော,** မုဒ္ဒဇဒုတိယောယံ, သော အဿတ္ထီတိ **ဝဋ္ဌရော**တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဝဋ္ဌရောတိ ထူလော''တိ။ ''သလ္လ လက္ခေမာ''တိက္ကမိနာ ''မညေ''တိ ဧတ္ထ မနဓာတု သလ္လက္ခဏတ္ထော, မကာရဿေကာရောတိ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တေသန္တိ** မနုဿာနံ။

၂၆၄. **သမ္မာ**တိ အဝိပရီတံ။ **အသလ္လက္ခေတွာ** တိ အာဟာရသဒ္ဒဿ ခာဒနီယဘောဇနီယာဒီသု နိရုဠှဘာဝံ အမ ညိတွာ။ ဘဂဝါ ပန ဌပေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယထာဉပ္ပန္နဿာ** တိ ယေနာကာရေန ဉပ္ပန္နဿ ။ ပိတာ ပုတ္တသဋ္ဌာ

တေ အရကေ သညာပေန္တော ဝိယ ဘဂတ တေ ဘိက္ခူ သညာပေန္တောတိ ယောဇနာ။

၂၆၅. **တေဒေတ**တိ တိဏ္ဏမာကာရာနမညတရဝသေန အဒိန္နမေဝ သန္ဓာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ မာတိကာယံ "ဒိန္န"န္တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနံ နတ္ထိ, အထ ကသ္မာ ပဒဘာဇနေယေဝ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "ဒိန္နန္တိ ဣဒ"န္တိ အာဒိ။ "ဒိန္န"န္တိ ဣဒံ ဥဒ္ဓဋ္ဌန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အသ္သာ** တိ "ဒိန္န"န္တိ ပဒဿ။ နိဒ္ဒေသေ စ "ကာယေန။ပေ.။ ဒေန္တေ"တိ ဥဒ္ဓဋ္ဌန္တိ ယောဇနာ။ **ဝေန္တိ ဣမေဟိ** တိဟာကာရေဟိ ဒဒမာနေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝေန္တိ ဣမေဟိ** ဒွိဟာကာရေဟိ ။ အာဒီယမာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ရထရေဏုမ္ပိ** တိ ရထိကဝီထိယံ ဥဋ္ဌိတပံသုမ္ပိ။ **ပုဇ္ဇေ** တိ ပဋမပတရဏသိက္ခာပဒေ။ ဇံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တေံ အာဟာရံ ဒိန္နံ နာမ ဝုစ္စတီတိ ယောဇနာ။ "တေမေတ"တိ ဧဝံ သမ္ဗဝတော တဿ ဖလံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "န ဣဒ"န္တိအာဒိ။ နိဿဋ္ဌံ န ဝုစ္စတီတိ ယောဇနာ။

**တတ္ထာ** တိ "ကာယေနာ"တိအာဒိဝစနေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ နတ္ထု ကရိယတိ ဣမာယာတိ **နတ္ထုကရဏီ,** တာယ။ နာသာပုဋ္ဌေန ပဋိဂ္ဂဏှာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အကလ္လကော** တိ ဂိလာနော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ကာယေန ပဋိဗဒ္ဓော **ကာယပဋိဗဒ္ဓော** ကဋစ္ဆုအာဒီတိ အာဟ "ကဋစ္ဆုအာဒိသု"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဟတိယမာန**န္တိ ဟတာပိယမာနံ။

**တ္ထော** တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ "ပဋ္ဌဟင္ဂေဟိ"တိ ပဒဿ ဝိတ္ထာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "ထာမမဇ္ဈိမဿ သာ"တိအာဒိ။ **တ**န္တိ အတဗ္ဗဝတ္ထုံ။

**တတ္ထာ** တိ "ဟတ္ထပာသော ပညာယတီ"တိဝစနေ။ ဂစ္ဆန္တောပိ ဌိတေနေဝ သင်္ဂဟိတော။ **ဘူမဋ္ဌဿာ** တိ ဘူမိယံ ဌိတဿ။ **အာကာသဋ္ဌဿာ** တိ အာကာသေ ဌိတဿ။ "ဟတ္ထံ အင်္ဂ"န္တိ ပဒေဟိ အဝယဝိသမ္ဗန္ဓော ကာတဗ္ဗော။ **ဝုတ္တနယေနေတ** တိ "ဘူမဋ္ဌဿ စ သီသေနာ"တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယေနေဝ။ **ပက္ခိ** တိ သကုဏော။ သော ဟိ ပက္ခယုတ္တတ္တာ ပက္ခီတိ ဝုစ္စတိ။ **ဟတ္ထိ** တိ ကုဉ္ဇရော။ သော ဟိ သောဏ္ဍသင်္ခာတဟတ္ထယုတ္တတ္တာ ဟတ္ထီတိ ဝုစ္စတိ။ အဒ္ဓေန အဍ္ဎမံ ရတနမဿာတိ **အဍ္ဎဋ္ဌမရတနော,** ဟတ္ထိ, တဿ။ **တေနာ**တိ ဟတ္ထိနာ။

ဧကော အယကော ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဩဏမတီ**တိ ဟေဋ္ဌာ နမတိ။ **တ္တောဝတာ** တိ ဧကဒေသသမ္ပဋိစ္ဆနမတ္တေန။ **တတော**တိ သမ္ပဋိစ္ဆနတော။ **ဥဋ္ဌာဋ္ဌမေတ္တတ** တိ ဝိဝရိတ္တတ။ **ကာဇေနာ**တိ ဗျာဘင်္ဂိယာ။ သာ ဟိ ကစတိ ဗန္ဓတိ ဝိဝိဓံ ဘာရံ အသ္မိန္တိ **ကာစော**တိ ဝုစ္စတိ, စကာရဿ ဇကာရေ ကတေ ကာဇောပိ ယုတ္တောယေဝ။ တိံသ ဟတ္ထာ ရတနာနိ ဣမဿာတိ **တိံသဟတ္ထော,** ဝေဏု။ **ဂုဠကုမ္ဘော** တိ ဖာဏိတေန ပူရိတော ဃဋော။ **ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ** တိ ကုမ္ဘောသု ဟတ္ထပာသတော ဗဟိ ဌိတေသုပိ အဘိဟာရကဿ ဟတ္ထပာသေ ဌိတတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥစ္ဆုယန္တဒေါဏိတော** တိ ဥစ္ဆုံ ပီဠနယန္တဿ အမ္ဗဏတော။

ဗဟူ ပတ္တာ ဌပိတာ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ ဌိတဿ ဘိက္ခုနော ဟတ္ထပာသေတိ ယောဇနာ။ ဌတွာ ဖုသိတွာ "နိသိန္နဿ ဘိက္ခုနော"တိ ဟဋ္ဌသေသေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဌိတေန တ နိသိန္နေန တ နိပန္နေန တ အယကေန ဒိယျတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

ပထဝိယံ ဌိတာ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယံ ယ**န္တိ ယံ ယံ ပတ္တံ။ **ယတ္ထ ကတ္ထစိ** တိ ယေသု ကေသုစိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ တံ ဝစနံ။

တတ္ထ တသ္မိံ ဌာနေ ဇာတော **တတ္ထဇာတော,** အလုတ္တသမာသောယံ, သောယေဝ **တတ္ထဇာတကော,** တသ္မိံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ တတ္ထဇာတကေ န ရုဟတိ ယထာ, ဇံ န ရုဟတိယေဝါတိ ယောဇနာ။ ထာမမဇ္ဈိမေန ပုရိသေန သုဋ္ဌု ဟရိတဗ္ဗန္တိ သံဟာရိယံ, တံယေဝ **သံဟာရိမံ** ယကာရဿ မကာရံ ကတွာ, န သံဟာရိမံ **အသံဟာရိမံ,** တသ္မိံ။ **တေပီ**တိ တေ အသံဟာရိမာပိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တတ္ထဇာတကသဋ္ဌေပူပကာ** တိ တတ္ထဇာတကေ သမောဓာနေတွာ ခေပံ ပက္ခေပံ ဥပဂတာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ ဣဒဉ္စဟိ တက္ကုန္တရတ္တာ ပုနပ္ပုနံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **တာနီ**တိ တိန္တိဏိကာဒိပဏ္ဏာနိ။ **သန္ဓာရေတု** န္တိ သမ္မာ ဓာရေတုံ။ ဌိတော အယကောတိ သမ္ဗန္ဓော။

လဒ္ဓသ္သ လဒ္ဓသ္သ ဝတ္ထုသ္သ သန္နိဓိဗ္ဘာနတ္တာ, ပက္ခိတ္တဗ္ဘာနတ္တာ တ ထဝီယတိ ပသံသီယတီတိ **ထဝိကာ,** တဗော။ **ပုဋ္ဌိတ္တတ ပဋိုဂ္ဂဟေတ္တတ** တိ "ပုဋ္ဌိတ္တတ တ ပဋိုဂ္ဂဟေတ္တတ တ"တိ အနိယမဝိကပ္ပတ္တော တသဒ္ဒေ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗော။ တေသု တေသု ဝတ္ထူသု ရဇ္ဇတိ လဂ္ဂတီတိ **ရဇော,** တံ။ ဝိနယေ ပညတ္တံ ဒုက္ကဋံ **ဝိနယဒုက္ကဋံ။ တံ ပနာ**တိ ဘိက္ခံ ပန။ **ပဋိုဂ္ဂဟေတ္တတ ဒေထာ** တိ မံ ပဋိုဂ္ဂဟာပေတ္တတ မမ ဒေထာတိ အဓိပ္ပာယော။

**တတော တတော**တိ တသ္မာ တသ္မာ ဌာနာ ဥဋ္ဌာပေတ္တတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** ဘိက္ခံ။ **တသ္သာ** တိ အနုပသမ္ပန္နသ္သ။

**သော ဝတ္တဗ္ဗော** တိ သော ဒိယ္ယမာနော ဘိက္ခု အယကေန ဘိက္ခုနာ ဝတ္တဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဣမန္တိ** သရဇပတ္တံ။ **တေနာ**တိ ဒိယ္ယမာနဘိက္ခုနာ။ **တထာ ကာတဗ္ဗ** န္တိ ယထာ အယကေန ဘိက္ခုနာ ဝုတ္တံ, တထာ ကာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ **ဥပ္လဝတီ** တိ ဥပရိ ဂစ္ဆတိ, ပ္လု ဂတိယန္တိ ဟိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၆ ဌကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ ဥက္ကတိ ဥပသဂ္ဂသ္သ အတ္ထဒသ္သနတ္ထံ "ဥပရီ"တိ ဝုတ္တံ, ပကာရလကာရသံယောဂေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပောတ္ထကေသု ပန "ဥပ္ပိလဝတီ"တိ လိခန္တိ, သော အပာဌော။ **ကဋ္ဌိက** န္တိ ဗိလင်္ဂ။ တဥ္ဟိ ကေန ဇလေန အဋ္ဌိယံ အဘိဗ္ဗုတ္တံ အသ္သာတိ "ကဋ္ဌိယ"န္တိ ဝုစ္စတိ, တမေဝ ကဋ္ဌိကံ ယကာရသ္သ ကကာရံ ကတ္တတ။ တံ ပတဟေတ္တတ, အပနေတ္တတတိ အတ္ထော။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ သုက္ခမေဝ ဘတ္တံ ဘဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန သေဝိတဗ္ဗဋ္ဌေနာတိ **သုက္ခဘတ္တံ,** တသ္မိံ။ **ပုရတော**တိ ဘိက္ခုသ္သ ပုရတော, ပုဗ္ဗေ တ။ **ဖုသိတာနီ**တိ ဗိန္ဒူနိ။ တာနိ ဟိ သမ္မာခဗ္ဘာနေသု ပိ ဖုသန္တီတိ ဖုသိတာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။

**ဥဋ္ဌုကော** တိ ကောသိယသကုဏနာမော ဒီဃဒဏ္ဍကော ဇကော ဘာဇနဝိသေသော, တေန။ **ထေတတ**တိ ဖုသိတာနိ။ တာနိ ဟိ သမ္မာခဗ္ဘာနေသုပိ ဖုသိတတ္တာ ထဝိယန္တိ ပသံသိယန္တီတိ "ထေတတ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ **စရုကေနာ**တိ စရီယတိ ဘက္ခီယတီတိ စရု, ဟဗ္ယဟကော, တံ ကရောတိ အနေနာတိ စရုကံ, ထာလ္ယာဒိကံ ခုဒ္ဒကဘာဇနံ, တေန အာကိရိယမာနေတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကာဋ္ဌဝဏ္ဏကာမေဟိ မာနီယတီတိ **မသိ**။ ခာဒတီတိ **ဆာရော** ခကာရသ္သ ဆကာရံ, ဒကာရသ္သ စ ရကာရံ ကတ္တတ, ခာရရသော, သော ဣမိသ္သတ္ထီတိ **ဆာရိကာ။ ဥပ္ပတိတ္တတ** တိ ဥဋ္ဌံ ဂန္တ္တတ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။

**ဖာလေတ္တတ**တိ ဆိန္ဒိတ္တတ။ ဒေန္တာနံ အနုပသမ္ပန္နာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟယာသသ္သာ** တိ ဟယာသေန။ **တထာ ပီ**တိ တေန မုခဝဋ္ဋိယာ ဂဟဏာကာရေနပိ။

**အာဘောဂံ ကတ္တတ**တိ "ပဋိုဂ္ဂဟေသ္သာမီ"တိ မနသိကာရံ ကတ္တတ။ **သော**တိ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တော ဘိက္ခု။ **ဝဋ္ဋတီ ယေဝ**တိ အာဘောဂသ္သ ကတတ္တာ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **အနာဒရန္တိ** အနာဒရေန, ကရဏတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ, အနာဒရံ ဟုတ္တတတိ တ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ကေစီ**တိ အဘယဂိရိတသိနော။ ကာယေန ပဋိဗဒ္ဓော **ကာယပဋိဗဒ္ဓော,** တေန ပဋိဗဒ္ဓော **ကာယပဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓော** , တေန။ **ဝစနမတ္တမေဝ**တိ "ပဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓ"န္တိ ဇေံ အတိရေကံ ပဋိဗဒ္ဓဝစနမတ္တမေဝ နာနံ, အတ္ထတော ပန ကာယပဋိဗဒ္ဓမေဝတိ အဓိပ္ပာယော။ **ယမ္ပိ** တိ ယမ္ပိ ဝတ္ထုံ။ **တတ္ရာ** တိ တသ္မိံ ဝဋ္ဋနေ။ **တန္တ** တိ အနုဇာနနံ။

နေယ္ယော အဓိပ္ပာယံ နေတ္တတ ဉာတော အတ္ထော ဣမသ္သာတိ **နေယ္ယတ္ထံ။ ဧတ္တော** တိ သုတ္တော, သုတ္တသ္သ တ။ **ယန္တိ** ဝတ္ထု ပတတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပရိဂဋ္ဌိတ္တတ**တိ ဘသ္သိတ္တတ။ **သုဒ္ဓာယာ** တိ နိရဇာယ။ **သာမန္တိ** သယံ။ **ပုဋ္ဌိတ္တတ တ**တိအာဒီသု တယော တသဒ္ဒာ အနိယမဝိကပ္ပတ္ထာ။ ပုဋ္ဌိတာဒီသု ဟိ ကေသ္မိံ ကိစ္စေ ကတေ ဣတရကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ နတ္ထီတိ အဓိပ္ပာယော။ **တေနာ**တိ တေန ဘိက္ခုနာ, "အာဟရာပေတုမ္ပိ"တိပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ "ကသ္မာ န ဝဋ္ဋတီ"တိ ပုစ္ဆာ။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ ဝဒန္တေန ဘဂဝတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ္တော** တိ သုတ္တဝစနေသု။ "ပရိစ္စတ္တံ တံ ဘိက္ခဝေ အယကေဟီ"တိ ဝစနေနာတိ ယောဇနာ။ **အဓိပ္ပာယော** တိ နိတတ္တော အဓိပ္ပာယော, နိပ္ပရိယာယေန ဣတတ္တော ဉာတတ္တော အဓိပ္ပာယောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝံ နိတတ္တမဓိပ္ပာယံ ဒသ္သေတ္တတ နေယ္ယတ္တံ, မဓိပ္ပာယံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ယသ္မာ စာ"တိ အာဒိ။ **တ** န္တိ ပရိဘုဥ္ဇနံ အနုညာတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒုတိယဒိဝသေပီ**တိ ပိသဒ္ဒော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော, အပရဒိဝသေပီတိ အတ္တ

ထော။ **အဓိပ္ပာယော** တိ နေယျတ္ထော အဓိပ္ပာယော နေတ္ဗတ ကြာယျတ္ထော ဉာတတ္ထော အဓိပ္ပာယောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဘုဥ္ဇန္တာနံ ဘိက္ခူနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ **ဒန္တာ** တိ ဒသနာ။ တေ ဟိ ဒံသီယန္တိ ဘက္ခီယန္တိ ဧ တေဟီတိ "ဒန္တာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ သတ္တံယေဝ **သတ္တကံ** ခုဒ္ဒကဌေန, တေန ပဋိဂ္ဂဟိတေန သတ္တကေန။ **တေ**န္တိ မလံ။ **တ**န္တိ လောဟဂန္ဓမတ္တံ။ **ပရိဟရန္တီ** တိ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဗတ ဟရန္တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ တံ သတ္တကံ ပရိ ဘောဂတ္ထာယ ယသ္မာ န ပရိဟရန္တိ, တသ္မာ ဧသေဝ နယောတိ အတ္ထော။ ဥဂ္ဂဟိတပစ္စယာ, သန္နိဓိပစ္စယာ တ အေ သော နတ္ထီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု တက္ကခီရေသု။ **နီလိကာ**တိ နီလဝဏ္ဏာ သေ္နဟာ။ **အာမကတက္က ကာဒီသူ**တိ အပက္ကေသု တက္ကခီရေသု။

**ကိလိဋ္ဌဥဒက** န္တိ သမလံ ဥဒကံ။ **တသ္သာ** တိ သာမဏေရသ္သ။ ပတ္တဂတံ ဩဒနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အသ္သာ** တိ သာမဏေရသ္သ။ **ဥဂ္ဂဟိတကော** တိ အဝဂဟိတကော။ "ဥညာတော"တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၁.၁၁၂) ဝိယ ဥကာရော ဩကာရ ဝိပရီတော ဟောတိ, အပဋိဂ္ဂဟေတ္ဗတ ဂဟိတတ္တာ ဒုဂ္ဂဟိတကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

**ဧတေနာ**တိ ဩဒနေန။ **ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ** ဟတ္ထတော အမုတ္တတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။

**ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ** သာပေက္ခော သတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဧတ္တော** တိ ကြတော ပတ္တတော။ သာမဏေရော ပက္ခိ ပတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ ပတ္တတော။ **ကေစီ**တိ အဘယဂိရိတသိနော။ **တ**န္တိ "ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ"န္တိ ဝဒန္ဒ တာနံ ကေသဥ္စိ အာစရိယာနံ ဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယ**န္တိ ပူဝဘတ္တာဒိ။

**အတ္တနော တ**တိ သာမဏေရသ္သ တ။ **သာမဏေရာ**တိ အာမန္တနံ။ **တသ္သာ** တိ သာမဏေရသ္သ။ **ဘာဇနေ**တိ ယာဂု ပစနကဘာဇနေ။ **ယာဂုကုဋ္ဋ**န္တိ ယာဂုယာ ပူရိတံ ကုဋံ။ **တ**န္တိ ယာဂုကုဋံ။ "ဘိက္ခူနာ ပဋိဂ္ဂဏှာပေတု"န္တိ ကာရိတကမ္မံ ဥပနေတဗ္ဗံ။ ဂိဝံ ဌပေတ္ဗတ အာဝဇ္ဇေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာဝဇ္ဇေတီ** တိ ပရိဏာမေတိ။

**ပဋိဂ္ဂဟဏူပဂံ ဘာရ** န္တိ ထာမမဇ္ဈိမေန ပုရိသေန သံဟာရိမံ ဘာရံ။ ဗလဝတာ သာမဏေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေလဃဋံ တ**တိ တေလေန ပက္ခိတ္တံ ဃဋံ တ။ **လဂ္ဂေန္တီ** တိ လမ္ဗေန္တိ။ အယမေဝ တ ဟဒ္ဒော။

နာဂဒ္သ ဒန္တော ဝိယာတိ **နာဂဒန္တကော,** သဒိသတ္ထေ ကော။ အင်္ဂီယတေ လက္ခီယတေ အနေနာတိ **အင်္ကုသော,** ဂဇမတ္ထကမ္ဗဟိ ဝိဇ္ဈနကဏ္ဍကော။ အင်္ကုသော ဝိယာတိ **အင်္ကုသကော,** တသ္မိံ အင်္ကုသကေ တ လဂ္ဂိတာ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂဏ္ဌဟတော**တိ ဂဏ္ဌဟန္တသ္သ။ မဥ္စသ္သ ဟေဋ္ဌာ **ဟေဋ္ဌာမဥ္စော,** တသ္မိံ။ **တ**န္တိ တေလ ထာလကံ။

အာရောဟန္တေဟိ စ ဩရောဟန္တေဟိ စ နိစ္စံ သေဝီယတီတိ **နိဿေဏီ,** တသ္သာ မဇ္ဈံ **နိဿေဏိမဇ္ဈံ,** တသ္မိံ။ ကဏ္ဌော ဥဋ္ဌိတံ **ကဏ္ဏကံ,** ကဏ္ဏမလံ, ကဏ္ဏကံ ဝိယ ကဏ္ဏကံ, ယထာ ဟိ ကဏ္ဏမလံ ကဏ္ဏတော ဥဋ္ဌ ဟိတ္ဗတ သယံ ပဝတ္တတိ, ဧဝံ တေလာဒိတော ဥဋ္ဌဟိတ္ဗတ သယံ ပဝတ္တတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဃနစုဏ္ဏာ** န္တိ ကထိန စုဏ္ဏံ။ **တံသမုဋ္ဌာနမေဝ နာမာ** တိ တတော တေလာဒိတော သမုဋ္ဌာနမေဝ နာမ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **တေ**န္တိ ကဏ္ဏ ကကာဒိ။ ကြဒံ ပဒံ ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခံ။

**ယောတ္တေနာ** တိ ရဇ္ဇုနာ။ အညော ဒေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

ပဝိသန္တေ စ နိက္ခမန္တေ စ ဝရတိ အာဝရတိ ကြမာယာတိ **ဝတိ,** တံ။ **ဥစ္ဆု** တိ ရသာလော။ သော ဟိ ဥသတိ ဝိသံ အပဟောတီတိ ဥစ္ဆူတိ ဝုစ္စတိ, တံ။ **တိမ္ဗရူသက** န္တိ တိန္ဒုကံ။ တဥဟိ တေမေတိ ဘုဥ္စန္တံ ပုဂ္ဂလံ အဒ္ဒေတိ ရသေနာ တိ **တိမ္ဗော,** ရူသတိ ခုဒ္ဒံ နာသေတီတိ **ရူသကော,** တိမ္ဗော စ သော ရူသကော စာတိ "တိမ္ဗရူသကော"တိ ဝုစ္စတိ, တံ။ **ဝတိဒဏ္ဍကေသူ** တိ ဝတိယာ အတ္ထာယ နိက္ခဏိတေသု ဒဏ္ဍကေသု။ **မယံ ပနာ**တိ သင်္ဂဟကာရာစရိယဘူတာ ဗုဒ္ဓ

ယောသနာမကာ မယံ ပန, အတ္တာနံ သန္တာယ ဗဟုဝစနဝသေန ဝုတ္တံ။ **န ပုထုလော ဟကာရော**တိ အမှုတေယ္ယုဟတ္ ထဟာသာနတိက္ကမံ သန္တာယ ဝုတ္တံ။ **ဟတ္ထသတမ္ပိ** တိ ရတနသတမ္ပိ။

**သော**တိ သာမဏေရော။ ဘိက္ခုသ္သ ဒေတီတိ ယောဇနာ။ **အပရော**တိ သာမဏေရော။

ဖလံ က္လမိသ္သတ္ထီတိ **ဖလိနီ,** က္လနပစ္စယော က္လတ္ထိလိင်္ဂဇောတကော ဤ, တံ သာခတ္တိ ယောဇနာ။ ဖလိနိသာခန္ တိ သမာသတောပိ ပာဌော အတ္ထိ။ **မစ္ဆိကတရဏတ္ထ** န္တိ မခုဖာဏိတာဒီဟိ မက္ခနဋ္ဌာနေ နိလီယန္တီတိ မက္ခိကာ, တာယေဝ **မစ္ဆိကာ** ခကာရသ္သ ဆကာရံ ကတ္ဝာ, တာသံ နိတရဏာယ။ **မူလပဋိဂ္ဂဟမေတ** တိ မူလေ ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ, ပဌမပဋိဂ္ဂဟမေတတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဘိက္ခု ဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အရိတ္တေနာ** တိ ကေနိဟာတေန။ တဥဟိ အရတိ နာတ ဂစ္ဆတိ အနေနာတိ **အရိတ္တံ,** တေန။ **တန္တိ** ပဋိဂ္ဂဟဏာရဟံ ဘဏ္ဍံ ။ **အနုပသမ္ပန္နေနာ** တိ ကာရိတကမ္မံ။ **တသ္မိမ္ပိ** တိ စာဋိကုဏ္ဍကေပိ။ **တန္** တိ အနုပသမ္ပန္နံ။

**ဟထေယ္ယတဏ္ဍုလေ** တိ ပထသ္သ ဟိတေ တဏ္ဍုလေ။ **တေသန္တိ** သာမဏေရာနံ။ **က္လတရေဟိ**တိ ဘိက္ခုဟိ ဂ ဟိတတဏ္ဍုလေဟိ။ သဗ္ဗေဟိ ဘိက္ခုဟိ ဘုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ္တော** တိ ဘိက္ခုဟိ ဂဟိတေဟိ သာမဏေရသ္သ တဏ္ဍုလေဟိ ယာဂုပစနေ န ဒိသ္သတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကာရဏန္တိ** ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ဘုတ္တသ္သ စ အပရိဝတ္တေတ္ဝာ ဘုတ္တသ္သ စ ကာရဏံ။

ဘတ္တံ ပစိတုကာမော သာမဏေရောတိ ယောဇနာ။ ဘိက္ခုနာ အာရောပေတဗ္ဗံ, အဂ္ဂိ န ကာတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ ဓော။ **ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ** မူလေ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။

**အသ္သာ** တိ သာမဏေရသ္သ။ **တတော**တိ အဂ္ဂိဇာလနတော။

**တတ္တေ ဥဒကေ** တိ ဥဒကေ တာပေ။ **တတော**တိ တဏ္ဍုလပက္ခိပနတော။

**ပိဓာနန္တိ** ဥက္ခလိပိဓာနံ။ **တသ္သေဝ** တိ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စကသ္သ ဘိက္ခုနော ဧဝ။ **ဒဗ္ဗိ တ** တိ ကဋ္ဋုစ္ဆုံ တ။ သော ဟိ ဒရီယတိ ဝိလောဠီယတိ က္လမာယာတိ ဒဗ္ဗီတိ ဝုစ္စတိ။

**တတ္ရာ** တိ တသ္မိံ ဌပနေ။ **တသ္သေဝ** တိ လောလဘိက္ခုသ္သေဝ။ **တတော**တိ ပတ္တတော။ ပုန **တတော**တိ သာခာ ဒိတော။ **တတ္ထာ** တိ ဖလရုက္ခေ။

**ဝိတက္ကံ သောဓေတု** န္တိ "မယ္ဟံ ဟမ္ပိ ဒသ္သတီ"တိ ဝိတက္ကံ သောဓေတုံ။ **တတော**တိ အမ္ဗဖလာဒိတော။

ပုန **တတော**တိ မာတာပိတူနမတ္ထာယ ဂဟိတတေလာဒိတော။ **တေ**တိ မာတာပိတရော။ **တတောယေဝ**တိ တေဟိ ယေဝ တဏ္ဍုလေဟိ သမ္ပာဒေတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တ္တော** တိ တာပိတဥဒကေ။ အမုဥ္စန္တေနေဝ ဟတ္ထေနာတိ ယောဇနာ။ အင်္ဂန္တိ ဝိနာသံ ဂစ္ဆန္တီတိ **အင်္ဂာရာ** ။ ဒရီယန္တိ ဖလီယန္တီတိ **အရူနိ**။

ဝုတ္တော သာမဏေရောတိ ယောဇနာ။

ဂဝတိ ပရိဘုဥ္စန္တာနံ ဝိသ္သဥ္စံ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ **ဂုဠော,** ဂုဠတိ ဝိသတော ဇိဝိတံ ရက္ခတီတိ တ **ဂုဠော,** တံ ဘာ ဇေန္တော ဘိက္ခုတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္သာ** တိ လောလသာမဏေရသ္သ။

ခုမသ္သတ္တာယ ဝင္ဍိယတိ ဝင္ဍိတ္ဝတ ကရီယတီတိ ခုမဝင္ဍိ, တံ။ မုခီယတိ ဝိပရီယတီတိ **မုခံ**။ ကံ ဝုစ္စတိ သီသံ, တံ
တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထာတိ **ကဏ္ဌော** ။

**ဘတ္တဂ္ဂကရော** တိ ဥဒ္ဓံ ဂိရတိ နိဂ္ဂိရတီတိ ဥဂ္ဂကရော, ဘတ္တမေဝ ဥဂ္ဂကရော ဘတ္တဂ္ဂကရော, ဥဂ္ဂကရဘတ္တန္
တိ အတ္ထော။ **ဒန္တန္တရေ** တိ ဒန္တဝိဝရေ။

**ဥပကဋ္ဌေ ကာလေ** တိ အာသန္နေ မဇ္ဈန္ဟိကေ ကာလေ။ **ကက္ခာရေတ္ဝာ** တိ သဒ္ဒံ နိစ္ဆာရေတ္ဝာ။ တသ္သ အတ္ထံ ဒသ္
သေတုံ ဝုတ္တံ “ဒ္ဝေ တယော ခေဠပိဏ္ဍေ ပာတေတ္ဝာ”တိ။ ဖဠုသဒ္ဒါတံ သိင်္ဂံ ဝိသာဏံ အဿ အတ္ထီတိ **သိင်္ဂီ,**
သောယေဝ ကဠုကဘာဝယောဟိ ဝိရမိတဗ္ဗတ္တာ **သိင်္ဂီဝေရော** တိ ဝုစ္စတိ။ အင်္ဂိယတိ ရက္ခော နဝံ ဥဂ္ဂတောတိ လက္ခိ
ယတိ ဧတေဟီတိ **အင်္ကုရာ,** သမံ လောဏေန ဥဒကံ, သမံ တ ဥဒကေန လောဏံ အဿ အတ္ထီတိ **သမုဒ္ဒော,** တသ္သ ဥဒကံ
အဝယဝီအဝယဝဘာဝေနာတိ **သမုဒ္ဒောဒကံ,** တေန အပဋိဂ္ဂဟိတေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဖာဏာတိ ဂုဠတော ထဒ္ဓဘာဝံ ဂစ္
ဆတီတိ **ဖာဏိတံ**။ ကရေန ဟတ္ထေန ဂဟိတဗ္ဗာတိ **ကရကာ,** ဝဿောပလံ, ကရေန ဂဏ္ဟိတုမရဟာတိ အတ္ထော။ **က
တကဋ္ဌိနာ**တိ ကတကနာမကဿ ဧကဿ ရုက္ခဝိသေသဿ အဋ္ဌိနာ။ **တ**န္တိ ဥဒကံ။ **ကပိတ္ထော** တိ ဧကဿ အမ္
ဗိလဖလဿ ရုက္ခဝိသေသဿ နာမံ။

**ဗဟလ**န္တိ အာဝိလံ။ **သန္ဒိတ္ဝာ** တိ ဝိသန္ဒိတ္ဝာ။ **ကကုဓသောဗ္ဘာဒယော** တိ ကကုဓရုက္ခသမီပေ ဌိတာ သောဗ္ဘာ
ဒယော။ **ရုက္ခတော**တိ ကကုဓရုက္ခတော။ **ပရိတ္တ**န္တိ အပ္ပကံ။

ဟာနိယဃဋ္ဋေ ပက္ခိတ္တာနိ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ တသမတ္ထံ ဥဒကံ။ **တတ္ထေဝ** တိ ဌပိတပုပ္ဖတာသိ
တဟာနိယေယေဝ ။ ဌပိတံ ဒန္တကဋ္ဌန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အဇာနန္တဿ ဘိက္ခုဿာတိ ယောဇနာ။ အနာဒရေ စေတံ သာ
မိဝစနံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။

ကိံ မဟာဘူတံ ဝဋ္ဋတိ, ကိံ န ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **ယံ ပနာ**တိ မဟာဘူတံ ပန။ **အင်္ဂလဂ္ဂ** န္တိ အင်္ဂေသု လဂ္ဂံ,
မဟာဘူတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ထေ္ဝာ** တိ သေဒေ။ **သုစ္ဆာပိတ**န္တိ အင်္ဂါရသဒိသံ ကတ္ဝာ သုဋ္ဌု ဆာပိတံ။

**စတ္တာရီ** တိ ပထဝီ ဆာရိကာ ဂူထံ မုတ္တန္တိ စတ္တာရိ။ **မဟာဝိကဋာနီ**တိ မဟန္တာနိ သပ္ပဒဋ္ဌက္ခဏသင်္ခါတေ
ဝိကာရကာလေ ကတ္တဗ္ဗာနိ ဩသဓာနိ။ **ထေ္ဝာ** တိ “အသတိ ကပ္ပိယကာရကေ”တိ ဝစနေ။ **ကာလောဒိဿံ နာမာ** တိ ဗ္
ယာဓောဒိဿ, ပုဂ္ဂလောဒိဿ, ကာလောဒိဿ, သမယောဒိဿ, ဒေသောဒိဿ, ဝသောဒိဿ, ဘေသဇ္ဇောဒိဿ
သင်္ခါတေသု သတ္တသု ဩဒိဿေသု ကာလောဒိဿံ နာမာတိ အတ္ထော။ ဒသမံ။

ဘောဇနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

### ၅. အစေလကဝဂ္ဂေါ

### ၁. အစေလကသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

၂၆၉. အစေလကဝဂ္ဂဿ ပဌမေ ပရိဝိသတိ ဧတ္ထာတိ **ပရိဝေသန**န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ပရိဝေသနဋ္
ဌာန”န္တိ။ ပရိဗ္ဗာဇကပဗ္ဗဇသင်္ခါတာ သမာနာတိ အာဟ “ပရိဗ္ဗာဇကသမာပန္နောတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ သမာပန္နော”တိ။ တိတ္
ထေန သမံ ပူရတီတိ သမတိတ္ထိကံ, နဒီအာဒီသု ဥဒကံ, သမတိတ္ထိကံ ဝိယာတိ **သမတိတ္ထိကံ,** ပတ္တဘာဇနေသု ယာဂုဘတ္
တံ။ **တေသ**န္တိ မာတာပိတူနံ ဒေန္တဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ “အပေတိ”တိ ဧတ္ထ အဓာတုယာ သမ္ပဒါနဿ သုဝိဇာနိ
တတ္တာ တံ အဒဿေတ္ဝာ ကာရိတကမ္မမေဝ ဒဿေန္တော အာဟ “အနုပသမ္ပန္နေနာ”တိ။

၂၇၃. “သန္တိကေ”တိက္ကမိနာ **“ဥပနိက္ခိပိတ္ဝာ”** တိ ဧတ္ထ ဥပသဒ္ဒဿ သမီပတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တေသ**န္တိ
တိတ္ထိယာနံ။ **တတ္ထ** တိ ဘာဇနေ။ **ဣတော**တိ ပတ္တတော။ **ဣဓ**ာတိ မယ္ဟံ ဘာဇနေ။ **န**န္တိ ခာဒနီယဘောဇနီယံ။ **တဿ္
သာ**တိ တိတ္ထိယဿာတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဥပဿုတိသိက္ခာပဒံ

၂၇၄. ဒုတိယေ ပဋိက္ကမနအသနသာလသဒ္ဒေန ပရိယာယတ္တာ ဝုတ္တံ "အသနသာလာယပိ"တိ။ ဘတ္တဿ ဝိဿဇ္ဇနံ **ဘတ္တဝိဿဇ္ဇနေ** တိ ကတေ ဘတ္တကိစ္စန္တိ အာဟ **"ဘတ္တကိစ္စ"** န္တိ။ သမ္မုခါတုဿ ပပုဗ္ဗအပဏ္ဏတ္တဝတ္ထုတ္တာ ဝုတ္တံ "န ဟာပုဏာ"တိ။

၂၇၆. **ဝုတ္တာဝသေသ** န္တိ ဝုတ္တေဟိ မာတုကာမေန သဒ္ဓိံ ဟသိတုကာမတာဒီဟိ အဝသေသံ။ **တသ္မိံ** န္တိ ဥပဿုတိဘိက္ခုမှိ။ **အတ္ထတော** တိ ဝိဇဟန္တဝိဇဟိတဘိက္ခုနံ အဝိနာဘာဝသင်္ခာတအတ္ထတော။ **ဣတရေနာ**တိ ဥပဿုတိကဘိက္ခုနာ။ **တတ္ထာ** တိ "ဒဿနူပစာရံ တ သဝနူပစာရံ တ"တိဝစနေ။ **တွေ့ာ** တိ နိဒ္ဒါရဏသမုဒါယော, ဒဿနူပစာရသဝနူပစာရေသူတိ အတ္ထော။ "တထာတိက္ကမိနာ ဒုတဒသဟတ္ထပမာဏံ အတိဒိသတိ။ **တေဟီ**တိ ကုဋ္ဋာဒီဟိ။ **တ ဿာ**တိ ဒဿနူပစာရာတိက္ကမဿ။ "ဝုတ္တပကာရမနာစာရ"န္တိ ဣမိနာ "န အဥ္ဈော ကောစိ ပစ္စယော"တိ တေ ထ အညသဒ္ဒဿ အဟာအနံ ဒဿေတိ, "ကာရဏ"န္တိဣမိနာ ပစ္စယသဒ္ဒဿတ္ထံ။

၂၇၇. **ကလိ**သဒ္ဒဿ ဟာပပရာဇယသင်္ခာတေသု ဒွိသု အတ္ထေသု ဟာပသင်္ခာတော ကောဓောတိ အာဟ "ကလီတိ ကောဓော"တိ။ "အာဏ"န္တိဣမိနာ သာသနသဒ္ဒဿတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဝုတ္တဥပဟိ "အာဏာ စ သာသနံ ဥယ္ယ"န္တိ။ ကောဓဝသေန ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဒဿေတုတ ဝဒတီတိ ယောဇနာ။ ဣမဿ ဌာနံ နိသဇ္ဇ အာလောကိတံ ဝိလောကိတံ ပဿထ ဘောတိ ယောဇနာ။ **ဣမိနာပီ**တိ အမနာပဝစနံ ဝစနေနာပီတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. သဘောဇနသိက္ခာပဒံ

၂၇၉. တတိယေ "သယနိယဃရေ"တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ယကာရလောပံ ကတွာ "သယနိဃရေ"တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ **"သယနိဃရေ"**တိ။ **ယတော**တိ တွေ့ တောသဒ္ဒေ ပဌမာဒီသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ "ယတောနိဒာန"န္တိအာဒီသု (သု. နိ. ၂၇၅) ပဌမတ္ထော။ "အန္တရာယေ အသေသတော"တိအာဒီသု (ခု. သ. အဋ္ဌ. ဂန္ထာရမ္ဘကထာ ၇) ဒုတိယတ္ထေ ။ "အနိစ္စတော"တိအာဒီသု (ပဋ္ဌာ. ၁.၁.၄၀၉) တတိယတ္ထော။ "မာတိတော ပိတိတော"တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၃၁၁) ပဥ္စမျတ္ထော။ "ယံ ပရတော အနပစ္စယာ"တိအာဒီသု (ဇာ. ၂.၂၂.၅၈၅) ဆဋ္ဌျတ္ထော။ "ပုရတော ပစ္ဆတော"တိအာဒီသု (ဟာစိ. ၅၇၆) သတ္တမျတ္ထော။ "ပဒမတော"တိအာဒီသု ကာရဏတ္ထေ ဒိဿတိ။ ဣဓာပိ ကာရဏတ္ထေယေဝါတိ အာဟ "ယသ္မာ"တိ။ ယသ္မာ ကာရဏာ အယ္ယဿ ဘိက္ခာ ဒိန္နာ, တသ္မာ ဂစ္ဆထ ဘန္တေ တုမှေဟာတိ အတ္ထော။ **ယန္တိ** ဘိက္ခံ။ **တေ**တိ တုမှေဟာဟိ။ **အဓိပ္ပာယော** တိ ပုရိသဿ အဇ္ဈာသယော။ "ပရိယုဋ္ဌိတော"တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ အတ္ထပကရဏာဒိတော ရာဂပရိယုဋ္ဌိတောတိမိပ္ပေတောတိ အာဟ **"ရာဂပရိယုဋ္ဌိတော"** တိ, ရာဂေန ပရိဘဝိတွာ ဥဋ္ဌိတောတိ အတ္ထော။

၂၈၀. **သဘောဇနန္တိ** တွေ့ သကာရော သဟသဒ္ဒကာရိယော စ အကာရုကာရာနံ အသရူပတ္တာ အကာရတော ဥကာရဿ လောပေ စ တီသု ပဒေသု ပစ္ဆိမာနံ ဒွိန္နံ ပဒာနံ တုလျတ္ထနိဿိတသမာသော စ ပုဗ္ဗပဒေန သဟ ဘေဒနိဿိတဗာဟိရတ္ထသမာသော စ ဟောတိ, ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "သဟ ဥဘောဟိ ဇနေဟီ"တိ။ အထ တ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ **ဘောဇနံ,** သံ ဝိဇ္ဇတိ ဘောဇနံ အသ္မိံ ကုလေတိ **သဘောဇန**န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "အထ တ"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တေနေတ**တိ တေနေဝ အညမညံ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ။ **အဿာ** တိ "သဘောဇနေ"တိပဒဿ။ **ဃရေ**တိ တွေ့ ပုဗ္ဗော သယနိသဒ္ဒေ လောပေတိ အာဟ "သယနိဃရေ"တိ။ ဣမိနာ "ဒတ္တော"တိအာဒီသု ဝိယ ပုဗ္ဗပဒလောပသမာသံ ဒဿေတိ။ **ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋဿ** တိ တွေ့ ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋော နာမ န အညဿ ယဿ ကဿစိ, အထ ခေါ သယနိဃရဒ္ဝါရဿေဝါတိ အာဟ "တဿ သယနိဃရဒ္ဝါရဿာ"တိ။ **ယထာ တ တထာ တ**တိ ယေန တ တေ န တ အာကာရေန။ **ကတဿာ** တိ ပိဋ္ဌိဝံသံ အာရောပေတွာ တ အနာရောပေတွာ တ ကတဿာတိ။ တတိယံ။

၂၈၄. စတုတ္ထပဉ္စမေသု ယထာ စ သဘောဇနသိက္ခာပဒံ ပဌမပာရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ, ဧဝမေဝ တာနိပီတိ ယောဇနာတိ။ စတုတ္ထပဉ္စမာနိ။

## ၆. စာရိတ္တသိက္ခာပဒံ

၂၉၄. ဆင္ေ  ကသ္မာ တေဟိ ''ဒေထာဝုသော ဘတ္တ''န္တိ ဝုတ္တံ, နနု ဘိက္ခူနံ ဧဝံ ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ ''ဇွတ္တ တံ ကိရာ''တိအာဒိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ အဘိဟဋ္ဌုံ အဟောသိ, တသ္မာ။

၂၉၅. ဣဒံ ပန ဝစနံ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပသာဒညထတ္တ** န္တိ ပသာဒသ္သ အညေနာကာရေန ဘာတော။ **နန္တိ** ခာဒနီယံ။ ''ဂဟေတ္ဝာ အာဂမံသူ''တိက္ကမိနာ ''ဥသ္သာရိယိတ္တာ''တိ ဇွတ္တ ဥကာရသ္သ ဥဂ္ဂဟတ္တတဋ္ဌ သရဏာတု သ္သ ဂတ္တတ္ထတဋ္ဌ အဇ္ဇတနိဉ္ပဝိဘတ္တိယာ ထ္ထတ္တဋ္ဌ ဒသ္သေတိ, ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ သာရိသု အဂမံသူတိ အတ္ထော။

၂၉၈. **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ ဌိတသ္သ ဘိက္ခုနော စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ ယောဇနာ။ **တတောတိ** စိတ္တုပ္ပန္နတော။ **ယန္တိ** ဘိက္ခုံ။ **ပကတိဝစနေနာ**တိ ဥစ္စာသဒ္ဒမကတ္ဝာ ပဝတ္တေန သဘာဝဝစနေန။ **အန္တောဝိဟာရေ** တိ ဝစနသ္သ အတိသမ္ဗာဓတ္တာ အယုတ္တဘာဝံ မညမာနော အာဟ ''အပိ စ အန္တောဥပစာရသီမာယာ''တိ။

၃၀၂. ကမသ္သ အန္တရေ အာရာမော တိဌတီတိ **အန္တရာရာမော** ဝိဟာရော, တံ ဂစ္ဆတီတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''အန္တောကမေ''တိအာဒီတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. မဟာနာမသိက္ခာပဒံ

၃၀၃. သတ္တမေ ''ဘဂဝတော''တိပဒံ ''စူဋ္ဌပိတုပုတ္တော''တိပဒေ သမ္ဗန္ဓော, ''မဟလ္လကတရော''တိပဒေ အဟ အနံ။ **စူဋ္ဌပိတုပုတ္တော** တိ သုဒ္ဓောဒနော, သက္ကောဒနော, သုက္ကောဒနော, ဓောတောဒနော, အမိတောဒနောတိ ပဉ္စ ဇနာ ဘာတရော, အမိတာ, ပာလိတာတိ ဒွေ ဘဂိနိယော။ တေသု ဘဂဝတ စ နန္ဒော စ ဇေဋ္ဌဘာတုဘူတသ္သ သုဒ္ဓောဒနသ္သ ပုတ္တာ, အာနန္ဒော ကနိဋ္ဌဘာတုဘူတသ္သ အမိတောဒနသ္သ ပုတ္တော, မဟာနာမော စ အနုရုဒ္ဓော စ တတိယသ္သ သုက္ကောဒနသ္သ ပုတ္တာ။ သက္ကောဒနဓောတောဒနာနံ ပုတ္တာ အပာကဋာ။ တိသ္သတ္တရော အမိတာယ နာမ ဘဂိနိယာ ပုတ္တော, ပာလိတာယ ပုတ္တဓီတရာ အပာကဋာ။ တသ္မာ စူဠပိတုနော သုက္ကောဒနသ္သ ပုတ္တော စူဠပိတုပုတ္တောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဒွီသု ဖလေသူ**တိ ဟေဋ္ဌိမေသု ဒွီသု ဖလေသု။ **ဥဿန္နာ** သဒ္ဒော ဗဟုပရိယာယောတိ အာဟ ''ဗဟူ''တိ။ **ဝဇတော**တိ ကေဋ္ဌတော။ တဉှိ ကတေ ဂေစရဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌိက္ကမိတ္ဝာ နိတသတ္တာယ ဝဇန္တိ ဂစ္ဆန္တိ အသ္မိန္တိ ဝဇောတိ ဝုစ္စတိ။

၃၀၆. **တသ္မိံ သမယေ** တိ တသ္မိံ ပတာရဏာသမယေ။ ''ဇွတ္တကေဟိ''တိပဒသ္သ နာမဝသေန တ ပရိမာဏဝသေန တ ဒုဝိသ္သေ အတ္ထသ္သ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဝုတ္တံ ''နာမဝသေန ပရိမာဏဝသေနာ''တိ။ တေသု နာမံ သန္ဓာယ ဇတံ နာ မံ ဇေတေသံ ဘေသဇ္ဇာနန္တိ **ဇွတ္တကာနိ** တိ ဝစနတ္တော ကာတဗ္ဗော, ပရိမာဏံ သန္ဓာယ ဇတံ ပရိမာဏံ ဇေတေသန္တိ **ဇွတ္တကာနီ**တိ ဝစနတ္တော ကာတဗ္ဗော။ ''အညံ ဘေသဇ္ဇ''န္တိ ဇွတ္တ အညသဒ္ဒသ္သ အပာအနံ နာမံ တ ပရိမာဏံ တ ဘဝေယ္ယာတိ အာဟ ''သဗ္ဗိနာ ပတာရိတော''တိအာဒိ။

၃၁၀. **ယေ**တိ အယကာ, ပတာရိတာ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓောတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဥယ္ယုတ္တသေနာသိက္ခာပဒံ

၃၁၁. အဋ္ဌမေ ''အဘိမုခ''န္တိက္ကမိနာ အဘိသဒ္ဒသ္သတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ **''ဥယ္ယာတော''** တိပဒသ္သ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ယာတောတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''နဂရတော နိဂ္ဂတော''တိ။ ''ကတဥယ္ယောဂ''န္တိ ကမိနာ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ယုဋ္ဌတိ ဂစ္ဆတီတိ **ဥယ္ယုတ္တာ** တိ ဒသ္သေတိ။ ဓာတူနံ, မနေကတ္ထတ္တာ ဝုတ္တံ ''ကမတော နိက္ခန္တ''န္တိ။

၃၁၄. ဒွတဒသ ပုရိသာ ဣမသ္သ ဟတ္ထိနောတိ **ဒွတဒသပုရိသော,** အာဝုဓာ ဟတ္ထေသု ဇေတေသန္တိ **အာဝုဓဟတ္ထာ**။ **နိန္နန္တိ** နိန္နဋ္ဌာနံ, **ပဿတော** ဘိက္ခုနောတိ သမ္ဗန္ဓောတိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. သေနာတသသိက္ခာပဒံ

၁၁၉. နဝမေ “တိဋ္ဌတု တ”တိအာဒိနာ ဝသနာကာရံ ဒဿေတိ။ တသဒ္ဒော “စင်္ကမတု တ”တိအတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **ကိဍ္ဍ ကြိယာပထ** န္တိ စတူသု ကြိယာပထေသု ကိဍ္ဍ ကြိယာပထံ။ ယထာ ရုဒ္ဓမာနေ သဥ္ဇာရော ဆိဇ္ဇတိ, ဧဝံ ရုဒ္ဓာ သံဝုတာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ “ရုဒ္ဓော”တိ ဣမိနာ **“ပလိဗုဒ္ဓော”**တိ ဧတ္ထ ပရိပုဗ္ဗဿ ဗုဓိဓာတုဿ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတီတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒံ

၁၂၂. ဒသမေ **ယုဇ္ဈန္တီ** တိ သံပဟရန္တိ။ “ဗလဿ အဂ္ဂံ ဉတွာ”တိဣမိနာ ဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗီဟိရတ္ထသမာသံ ဒဿေတိ။ “ဇာနန္တိ”တိပဒံ အတ္ထသမ္ပုဏ္ဏတ္ထာယ ပက္ခိတ္တံ။ **အဂ္ဂ** န္တိ ကောဋ္ဌာသံ။ ဗလံ ဂဏီယတိ ဧတ္ထ ထာတိ **ဗလဂ္ဂ** န္တိ ဝစနတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတိ။ ဧတေနာပဟ “ဗလဂဏနဋ္ဌာန”န္တိ။ ဣဒဥ္ဟိ ဝစနံ အမ္ဗသေစနဂရုသိနနယေန ဝုတ္တံ။ ကထံ? “ဗလဂဏနဋ္ဌာန”န္တိ ဝဒန္တေန အဋ္ဌကထာစရိယေန “ဗလဿ အဂ္ဂံ ဇာနန္တိ ဧတ္ထာတိ ဗလဂ္ဂ”န္တိ ဝစနတ္ထဿ ပိဏ္ဍတ္ထော စ ဉာပီယတိ, “ဗလံ ဂဏီယတိ ဧတ္ထာတိ **ဗလဂ္ဂ”** န္တိ ဝစနတ္ထော စ ဒဿီယတိ။ ဝိယူဟီယတေ သမ္ပိဏ္ဍီယတေ **ဗျူဟော,** သေနာယ ဗျူဟော **သေနာဗျူဟော** တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ “သေနာယ ဝိယူဟ”န္တိအာဒိနာ။ အဏတိ ဘေရဝသဒ္ဒံ ကရောတီတိ **အဏီကံ,** မုဒ္ဒဇဏကာရော, ဟတ္ထီယေဝ အဏီကံ **ဟတ္ထာဏီကံ** ။ ဧသေဝ နယော သေသေသုပိ။ ယော ဟတ္ထိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တော, တေန ဟတ္ထိနာတိ ယောဇနာတိ။ ဒသမံ။

အစေလကဝဂ္ဂေါ ပဥ္စမော။

## ၆. သုရာပာနဝဂ္ဂေါ

### ၁. သုရာပာနသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

၁၂၆. သုရာပာနဝဂ္ဂဿ ပဌမေ ဘဒ္ဒာ ဝတိ ဧတ္ထာတိ **ဘဒ္ဒဝတိကာ** တိ စ, ဘဒ္ဒာ ဝတိ ဘဒ္ဒဝတိ, သာ ဧတ္ထ အတ္ထီတိ **ဘဒ္ဒဝတိကာ** တိ စ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “သော”တိအာဒိ။ **သော**တိ ကမော လဘီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပထံ ဂစ္ဆန္တီတိ **ပထာဝိနော**တိ ကတေ အဒ္ဓိကာယေတတိ အာဟ “အဒ္ဓိကာ”တိ။ အဒ္ဓံ ဂစ္ဆန္တီတိ **အဒ္ဓိကာ** ။ “ပထိကာ”တိပိ ပာဌော, အယမေဝတ္ထော။ **“တေဇသာ တေဇ”**န္တိပဒာနိ သမ္ဗန္ဓာပေက္ခာနိ စ ဟောန္တိ , ပဒာနံ သမာနတ္တာ သမ္ဗန္ဓော စ သမာနောတိ မညိတုံ သက္ကုဏေယျာ စ ဟောန္တိ, တသ္မာ တေသံ သမ္ဗန္ဓဥ္စ တဿ အသမာနတဥ္စ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “အတ္တနော တေဇသာ နာဂဿ တေဇ”န္တိ။ “အာနုဘာဝေနာ”တိဣမိနာ ပန တေဇသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ကပောတဿ ဟာအော **ကပောတော** ဥပစာရေန, တဿ ဧသော **ကာပောတော,** ဝဏ္ဏော။ ကာပောတော ဝိယ ဝဏ္ဏော အဿာတိ **ကာပောတိကာ**တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ကပောတပာဒသမဝဏ္ဏရတ္တောဘာသာ”တိ။ **ပသန္န** သဒ္ဒဿ ပသာဒသဒ္ဒာဒယော နိဝတ္တေတုံ “သုရာမဏ္ဍဿေတံ အဓိဝစန”န္တိ ဝုတ္တံ။ **ပဥ္စာဘိညဿ သ တော**တိ ပဥ္စာဘိညဿ သမာနဿ သာဂတဿာတိ ယောဇနာ။

၁၂၈. “မနုဿပုပ္ဖာဒီနံ ရသေန ကတော”တိဣမိနာ ပုပ္ဖာနံ ရသေန ကတော အာသဝေ **ပုပ္ဖာသဝေ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧသ နယော “ဖလာသဝေ”တိအာဒီသုပိ။ သုရာမေရယာနံ ဝိသေသံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “သုရာ နာမာ”တိအာဒိ။ **ပိဋ္ဌကိဏ္ဏပက္ခိတ္တာ** တိ ပိဋ္ဌေန စ ကိဏ္ဏေန စ ပက္ခိတ္တာ ကတာ တရုဏီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကိဏ္ဏာ** တိ စ သုရာယ ဗီဇံ။ တဉှိ ကိရန္တိ နာနာသမ္ဘာရာနိ မိဿီဘဝန္တိ ဧတ္ထာတိ ကိဏ္ဏာတိ ဝုစ္စတိ။ တဿာယေဝ မဏ္ဍောတိ ယောဇနာ။ သုရနာမကေန ဧကေန ဝနစရကေန ကတာတိ **သုရာ**။ မဒံ ဇနေတီတိ **မေရယံ**။

၁၂၉. **လောဏသောဝီရကန္တိ** ဓေနံ နာမကံ ပာနံ။ **သုတ္တ** န္တိပိ ဧဝမေဝ။ **တသ္မိ** န္တိ သူပသံပာကေ။ ဧတေလံ ပန ပစန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ နတ္ထိ တိခိဏံ မဇ္ဇံ ဧတ္ထာတိ အတိခိဏမဇ္ဇံ, အတိခိဏမဇ္ဇေ တသ္မိံယေဝ တေလေတိ အတ္ထော။ **ယံ ပနာ**တိ တေလံ ပန။ တိခိဏံ မဇ္ဇံ ဣမဿ တေလဿာတိ **တိခိဏမဇ္ဇံ။ ယတ္ထာ** တိ တေလေ။ **အရိဋ္ဌော** တိ ဓေနံ နာမကံ ဘေသဇ္ဇံ။ **တန္တိ** အရိဋ္ဌံ, “သန္ဓာယာ”တိပဒေ အဝုတ္တကမ္မံ။ **တေန္တိ** “အမဇ္ဇံ အရိဋ္ဌ”န္တိဝစနံ, “ဝုတ္တ”န္တိပဒေ ဝုတ္တကမ္မန္တိ။ ပဌမံ။

## ၂. အင်္ဂုလိပတောဒကသိက္ခာပဒံ

၃၃၀. ဒုတိယေ အင်္ဂုလီဟိ ပတုဇ္ဇနံ အင်္ဂုလိပတောဒေ, သောယေဝ **အင်္ဂုလိပတောဒကော** တိ ဒဿေန္တော အာဟ "အင်္ဂုလီဟီ"တိအာဒိ။ **ဥတ္တန္တော** တိ အဝတပန္တော။ အဝတပန္တောတိ စ အတ္ထတော ကိလမန္တောယေဝါတိ အာဟ "ကိလမန္တော"တိ။ ကိလမန္တော ဟုတ္ဝာတိ ယောဇနာ။ အဿာသဂဟဏေန ပဿာသောပိ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ "အဿာသပဿာသသဉ္စာရော"တိ။ **တမ္ဗီ** တိ ဘိက္ခုနိမ္ပိတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒံ

၃၃၅. တတိယေ ပကာရေန ကရီယတိ ဌပီယတီတိ **ပကတံ** ပညတ္တန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "ယံ ဘဂဝတာ"တိအာဒိ။ **ယန္တိ** သိက္ခာပဒံ။

၃၃၆. ဟသသင်္ခာတော ဓမ္မော သဘာဝေ **ဟသဓမ္မော** တိ ဝုတ္တေ အတ္ထတော ကီဠိကာယေဝါတိ အာဟ "ကီဠိကာ ဝုစ္စတီ"တိ။

၃၃၇. **ကေပ္ပကာန** န္တိ စရဏဂဏ္ဍိကာနံ။ တေ ဟိ ဟဒေ ဟဒံ ဌပနကာလေ အညမညူပရိ ဌပနတော ကေပီယန္တီတိ ကေပ္ပာ, တေ ဧဝ ကေပ္ပကာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဟဒဿ ဟိ ဥပရိ ဟဒံ ဌပနကာလေ ကေဿ ဥပရိ ကော န ဌပေတဗ္ဗော။ တေနာဟ ဘဂဝ "ဟဒေ ဟဒံ အစ္စာဓာယာ"တိ (ဒီ. နိ. ၂.၁၉၆; မ. နိ. ၁.၄၂၃; အ. နိ. ၃.၁၆)။ သြင္ဃဇော ဒုတိယော။ **သြရောဟန္တဿ** ဘိက္ခုနောတိ သမ္ဗန္ဓော။

၃၃၈. **ဖိယာရိတ္တာဒီဟိ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန လင်္ကာရာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ကေစိ ဝဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပတနုပ္ပတနတရေဿူ**တိ ပတနတရ ဥပ္ပတနတရေသု။ **တတ္ထာ** တိ တဿံ ခိတ္တကထလာယံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယဿ္မာ တ။ ဌပေတွာ ကီဠန္တဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **လိခိတုံ ဝဋ္ဋတိ** ကီဠာဓိပ္ပာယဿ ဝိရဟိတတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ ကီဠာဓိပ္ပာယေန အတ္ထဇောတကံ အက္ခရံ လိခန္တဿာပိ အာပတ္တိယေဝါတိ ဝဒန္တိ။ **တ္ထော** တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေတိ။ တတိယံ။

## ၄. အနာဒရိယသိက္ခာပဒံ

၃၄၂. စတုတ္ထေ **ဓမ္မော** နာမ တန္တိယေဝါတိ အာဟ "တန္တီ"တိ။ **ပဝေဏီ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ "တံ တ န သိက္ခိတုကာမော"တိ ဧတ္ထ တံသဒ္ဒဿ အတ္ထမာဝိကာတုံ ဝုတ္တံ "ယေန ပညတ္တေနာ"တိ။ ဝိနယေ အပညတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "အပညတ္တေနာ"တိ အာဟ "သုတ္တေ တ အဘိဓမ္မေ တ အာဂတေနာ"တိ။

၃၄၄. **ပဝေဏိယာ**တိ ဥပာလိအာဒိကာယ အာစရိယပရမ္ပရသင်္ခာတာယ တန္တိယာ။ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တံ သဗ္ဗန္တိ** ကုရုန္ဒိတဒမဟာပစ္စရိတဒသင်္ခာတံ သဗ္ဗံ တံ ဝစနံ။ **ပဝေဏိယာ အာဂတေ**တိ ပဝေဏိယာ အာဂတသင်္ခာတေ မဟာအဋ္ဌကထာတဒေတိ။ စတုတ္ထံ။

၃၄၅. ပဉ္စမေ **မနုဿဝိဂ္ဂဟေ** တိ မနုဿဝိဂ္ဂဟပာရာဇိကေတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဇောတိသိက္ခာပဒံ

၃၅၀. ဆဋ္ဌေ ဇနပဒဿ နာမတ္တာ ဗဟုဝစနဝသေန "ဘဂ္ဂေသူ"တိ ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တံ။ သုသုမာရသဏ္ဌာနော ပဗ္ဗတသင်္ခာတော ဂိရိ ဧတ္ထာတိ **သုသုမာရဂိရိ,** တေဿ တ မာပိတကာလေ သုသုမာရော ဂိရတိ သဒ္ဒံ နိဂ္ဂိရတိ ဧတ္ထာတိ **သုသုမာရဂိရီ**တိ အတ္ထမနပေက္ခိတ္ဝာ ဝုတ္တံ "နဂရဿ နာမ"န္တိ။ **တံ ပနာ**တိ ဝနံ ပန။ "မိဂကန"န္တိအာဒိနာ မိဂာနံ အဘယော ဒီယတိ ဧတ္ထာတိ **မိဂဒာယော**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

၃၅၂. ‘‘ဓောတိကေ’’တိပဒဿ ဓောတိဿ အဂ္ဂိဿ ကရဏံ **ဓောတိက**န္တိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ‘‘ဓောတိကရဏေ’’တိ။

၃၅၄. ‘‘သမာဒပိတုကာမတာယာ’’တိပဒံ ‘‘အရဏိသဏ္ဌာပနတော’’တိပဒေ ဟေတု။ **ဇာလာ**တိ သိခါ။ သာ ဟိ ဇလတိ ဒိပ္ပတီတိ ဇာလာတိ ဝုစ္စတိ။

**ပတိလာတံ ဥက္ခိပတီ** တိ ဧတ္ထ ‘‘ပတိတာလာတ’’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ တကာရလောပံ ကတွာ သန္ဓိဝသေန ပတိလာတန္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ‘‘အလာတံ ပတိတံ ဥက္ခိပတီ’’တိ။ **အလာတ**န္တိ ဥမ္မုက္ကံ။ တဥ္ဟိ အာဒိတ္တံ ဟုတွာ အတိဥဏှတ္တာ န လာတဗ္ဗံ န ဂဏှိတဗ္ဗန္တိ အလာတန္တိ ဝုစ္စတိ။ **အဝိဇ္ဈာတ** န္တိ ဈာယနတော ဥဏှဘာဝနတော အဝိဂတံ အလာတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဈာယနံ ဥဏှဘာဝံ ဈာတံ, ဝိဂတံ ဈာတံ ဣမဿာလာတဿာတိ **ဝိဇ္ဈာတံ** ။

၃၅၆. **ပဒီပဟာဒီနီ**တိ ပဒီပဇောတိကာဒီနိ။ **တတ္ထာ** တိ တာသု ဒုဗ္ဗတဥ္စမိဂအမနုဿသဒ္ဒါတာသု အာပဒာသု နိမိတ္တဘူတာသု။ နိမိတ္တတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မဝစနန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. နဟာနသိက္ခာပဒံ

၃၆၆. သတ္တမေ ဟရံ ဂစ္ဆန္တော န ကေဝလံ သဥဒကာယ နဒိယာ ဧဝ နှာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ, သုက္ခာယ နဒိယာပိ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘သုက္ခာယာ’’တိအာဒိ။ **ဥက္ကိရိတွာ** တိ ဝိယူဟိတွာ။ အာတဋ္ဌာယေဝ ခုဒ္ဒကဋ္ဌေန **အာတဋ္ဌကာ,** တေသူတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒံ

၃၆၈. အဋ္ဌမေ အလဘီတိ **လဘော**တိ ဝစနတ္တေ အပစ္စယံ ကတွာ ဏပစ္စယဿ သွဝတ္ထဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ‘‘လဘောယေဝ လာဘော’’တိ။ အပစ္စယမကတွာ ပကတိယာ ဏပစ္စယောပိ ယုတ္တောယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဒ္ဒန္တရေပိ အတ္တန္တရာဘာဝ သမာသော ဟောတီတိ အာဟ ‘‘နဝစီဝရလာဘေနာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ’’တိ။ **အနုနာသိကလောပ**န္တိ ‘‘နဝ’’န္တိ ဧတ္ထ နိဂ္ဂဟီတဿ ဝိနာသံ။ နိဂ္ဂဟီတဥ္ဟိ နာသံ အနုဂတတ္တာ **‘‘အနုနာသိက’’**န္တိ ဝုစ္စတိ, တဿ အဒဿနံ, မကတွာတိ အတ္ထော။ **မဇ္ဈေ ဌိတပဒဒွယေ** တိ ‘‘နဝ’’န္တိ စ ‘‘စီဝရလာဘေနာ’’တိ စ ဒွိန္နံ ပဒါနမန္တရေ ‘‘ဌိတေ ပနာ’’တိ စ ‘‘ဘိက္ခုနာ’’တိ စ ပဒဒွယေ။ နိဒ္ဒါရဏေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ **နိပဟာတော**တိ နိပဟတမတ္တံ။ အလဘီတိ **လဘော**တိ ဝစနတ္တဿ အဘိဓေယျတ္တံ ဒဿေတုံ ‘‘ဘိက္ခုနာ’’တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ‘‘ဘိက္ခုနာ’’တိအာဒိ။ ပဒဘာဇနေ ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယ**န္တိ ယံ စီဝရံ။ ‘‘စီဝရ’’န္တိ ဧတ္ထ စီဝရသရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘ယံ နိတသေတုံ တ’’တိအာဒိ။ **စမ္မကာရနီလ** န္တိ စမ္မကာရာနံ တိဖလေ ပက္ခိတ္တဿ အယဂူထဿ နီလံ။ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ကရီယတိ အနေနာတိ **ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ,** ကပ္ပဗိန္ဒုန္တိ အာဟ ‘‘ကပ္ပဗိန္ဒုံ သန္ဓာယာ’’တိ။ အာဒိယန္တေန ဘိက္ခုနာ အာဒါတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကောဏေသူ**တိ အန္တေသု။ တသဒ္ဒေ အနိယမဝိကပ္ပတ္ထော။ **အက္ခိမဏ္ဍလမတ္တံ တ** တိ အက္ခိမဏ္ဍလဿ ပမာဏံ တ ကပ္ပဗိန္ဒုတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပဋ္ဋေ တ** တိ အနုတတပဋ္ဋေ တ။ **ဂဏ္ဌိယံ တ** တိ ဂဏ္ဌိကပဋ္ဋေ တ။ **ဟဋ္ဌိကပေ္ပာ** တိ ဒွေ တ တိဿော တ တတော အဓိကာ တ ဗိန္ဒုအာဝလီ ကတွာ ကတော ကပ္ပော။ **ကဏ္ဏိကကပ္ပော** တိ ကဏ္ဏိကံ ဝိယ ဗိန္ဒုကေစ္ဆကံ ကတွာ ကတော ကပ္ပော။ အာဒိသဒ္ဒေန အဂ္ဃိယကပ္ပာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗာသု အဋ္ဌကထာသု။ ကောပိ ဗိန္ဒု ဝဋ္ဋောယေဝ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ **‘‘ဧကံ ဝဋ္ဋဗိန္ဒု’’** န္တိ။

၃၇၁. **အဂ္ဂဠာဒီနီ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန အနုဝာတပရိဘဏ္ဍာ သင်္ဂဏှာတီတိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒံ

၃၇၄. နဝမေ **တဿာ** တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယော စီဝရသာမိကောယေဝါတိ အာဟ ‘‘စီဝရသာမိကဿာ’’တိ။ ဒုတိယဿ တသဒ္ဒဿ ဝိသယော ဝိနယဓရောယေဝါတိ အာဟ ‘‘ယေနာ’’တိအာဒိ။ ‘‘အဝိဿာသန္တ

တော”တိပဒဿ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “အဝိဿာသေနာ”တိ။ **တေနာ**တိ ဝိနယဓရေနာတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. စီဝရာပနိဓာနသိက္ခာပဒံ

၃၇၇. ဒသမေ “အပနေတ္ဝာ”တိက္ကမိနာ အပက္ကတ္ထုပ္ပသဂ္ဂဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **နိဓေန္တိ** တိ နိဂူဟိတ္ဝာ ဌပေန္တိ။ **ဟသာပေက္ခာ** တိ ဟသံ, ဟသနတ္ထာယ တ အဓိပ္ပာယော။ ပရိက္ခာရဿ သရူပံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ပတ္တတ္ထဝိကာဒိ”န္တိ။ ပတ္တဿ ဟာဠ္ဒိယမာဂတတ္တာ ပတ္တဿ ထဝိကာတိ အတ္ထောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော, န ပတ္တော စ ထဝိကာ စာတိ။ “သမဏေန နာမ”တိပဒံ “ဘဝိတု”န္တိပဒေ ဘာဝကတ္တာတိ။ ဒသမံ။

သုရာပါနဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

## ၇. သပ္ပာဏကဝဂ္ဂေါ

## ၁. သဉ္စိစ္စပါဏသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

၃၈၂. သပ္ပာဏကဝဂ္ဂဿ ပဌမေ ဥသုံ အသတိ ခိပတီ အနေနာတိ **ဣဿာသော** တိ ကတေ ဓနုယေဝ မုဋ္ဌိတော ဣဿာသော နာမ, ဓနုဂ္ဂဟာ- စရိယော ပန ဥပစာရေန။ ဥသုံ အသတိ ခိပတီတိ **ဣဿာသော** တိ ကတေ ဓနုဂ္ဂဟာစရိယော ဣဿာသော နာမ, ဣဓ ပန ဥပစာရတ္ထော တ ကတ္တုတ္ထော တ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ “ဓနုဂ္ဂဟာစရိယော ဟောတီ”တိ။ ပဗ္ဗဇိတကာလေ ဣဿာသဿ အယုတ္တတ္တာ ဝုတ္တံ “ဂိဟိကာလေ”တိ။ **တေရောပိတာ**တိ တေ္တဝိ အဝ ပုဗ္ဗဿ ရုဟဓာတုဿ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ဝိယောဇိတာ”တိ။

ယဿာ ဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေန္တိ** “ဇီဝိတာ တေရောပိတာ”တိဝစနံ။ ကဿာ တေဟာရမတ္တမေဝ ဟောတိ, နနု ယတော ကုတောစိ ယဿိံ ကိဿိံစိ ဝိယောဇိတေ ဒွေဝ ဝတ္ထုနိ ဝိယ ဝိသုံ တိဋ္ဌန္တိ ဟဏတော ဇီဝိတေ ဝိယောဇိတေ ဟဏဇီဝိတာပီတိ အာဟ “န ဟေတ္ထာ”တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ တွော္တတိ “ဇီဝိတာ တေရောပိတာ”တိဝစနေ ဒဿေတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ကိဉ္စိ ဇီဝိတံ နာမာတိ ယောဇနာ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထသမ္ဗန္ဓော – သီသာလင်္ကာရေ သီသတော ဝိယောဇိတေ သီသံ အလင်္ကာရတော ဝိသုံ တိဋ္ဌတိ ယထာ, ဧဝံ ဇီဝိတေ ဟဏတော ဝိယောဇိတေ ဇီဝိတံ ဟဏတော ဝိသုံ န တိဋ္ဌတိ နာမာတိ။ **အညဒတ္ထု** တိ ဧကံသေန။ “ဟဏ”န္တိ သာမညတော ဝုတ္တောပိ မနုဿဟဏဿ ဟရာဇိကဋ္ဌာနေ ဂဟိတတ္တာ ဣဓ ဟရိသေသညာယေန တိရစ္ဆာနဟဏောဝ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ “တိရစ္ဆာနဂတောယေဝ ဟဏော”တိ။ **တ**န္တိ ဟဏံ။ မဟန္တေ ပန ဟဏေတိ သမ္ဗန္ဓော။

၃၈၅. သောဓေန္တော အပနေတီတိ ယောဇနာ။ **မင်္ဂုလော** တိ မနုဿရတ္တဟော ဧကော ကိမိဝိသေသော။ သော ဟိ ရတ္တပိဝနတ္ထာယ မင်္ဂတိ ဣတော စိတော စ ဣမံ စိမဥ္စ ဌာနံ ဂစ္ဆတီတိ “မင်္ဂုလော”တိ ဝုစ္စတိ။ ပဒက္ခရာနဥ္ဟိ အဝိပရိတတ္ထံ, သောတူနဉ္စ သဇ္ဈာယောပဒေသလဘနတ္ထံ ကတ္ထစိ ဌာနေ ဝစနတ္တော ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တသ္သ ဗီဇမေဝ ခုဒ္ဒကဌေနေ **မင်္ဂုလဗီဇကံ,** တဿိံ။ **တ**န္တိ မင်္ဂုလဗီဇကံ။ ဘိန္ဒန္တော ဟုတ္ဝာတိ ယောဇနာတိ။ ပဌမံ။

## ၂. သပ္ပာဏကသိက္ခာပဒံ

၃၈၇. ဒုတိယေ သဟ ဟဏေဟီတိ **သပ္ပာဏကံ** ဥဒကန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ယေ ဟဏကာ”တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ပတ္တပူရမ္ပိ ဥဒကန္တိ သမ္ဗန္ဓော ။ **တာဒိသေနာ**တိ သပ္ပာဏကေန။ ဓောဝတောပိ ဟာစိတ္တိယန္တိ ယောဇနာ။ **ဥဒကသောဏ္ဍိ** န္တိ သိလာမယံ ဥဒကသောဏ္ဍိံ။ **ပောက္ခရဏိ** န္တိ သိလာမယံ ပောက္ခရဏိံ။ ဥဋ္ဌာပယတောပိ ဟာစိတ္တိယန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ သောဏ္ဍိပောက္ခရဏီဟိ။ **ဥဒကဿာ** တိ ဥဒကေန, ပူရေ ဃဋ္ဋေ အာသိဉ္စိတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ဥဒကေ။ **ဥဒကေ**တိ ဥဒကသဏ္ဌာနကပဒေသေ အာသိဉ္စိတဥဒကေ။ **ပတိဿတီ** တိ သောဏ္ဍိပောက္ခရဏီဟိ ဂဟိတဥဒကံ ပတိဿတီတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ဥက္ကောဋနသိက္ခာပဒံ

၃၉၂. တတိယေ ''ဥစ္စာလေန္တိ''တိက္ကမိနာ ဥက္ကောဠေန္တိတိ တွေ ဥပုဗ္ဗသ္သ ကုဋ္ဋဓာတုသ္သ ဥစ္စာလနတ္ထံ ဒဿေတိ ဓာတူနံ, မနေကတ္ထတ္တာ။ ယံ ယံ ပတိဋ္ဌိတံ **ယထာပတိဋ္ဌိတံ,** တဿ ဘာဝေါ **ယထာပတိဋ္ဌိတဘာဝေါ,** တေန။

၃၉၃. **ယော ဓမ္မော** တိ ယော သမထဓမ္မော။ **ဓမ္မေနာ** တိ တွေ နေသဒ္ဒေန ''ယထာဓမ္မ''န္တိ တွေ အံကွတိကာ ရိယသ္သ ကာရိံ ဒဿေတိ။ ကွမိနာ ''ယထာဓမ္မ''န္တိ ပဒဿ ''နိပာတာဓိကရဏ''န္တိ တွေ နိပာတသဒ္ဒေန သမ္ဗန္ဓိ တဗ္ဗဘာဝံ ဒဿေတိ။ ''သတ္ထာရာ''တိပဒံ ''ဝုတ္တံ'' ကွတိပဒေ ကတ္တာ။ နတ္ထိ ဟာတံ ဟာနနံ ကွမဿာတိ **နိပာတ**န္တိ ဝု တွေ အတ္ထတော ဝူပသမနမေတတိ အာဟ ''ဝူပသမိတ''န္တိ။

၃၉၅. ယံ တ တံ တ ကမ္မံ ဓမ္မကမ္မံ နာမ န ဟောတိ, အထ ခော အဓိကရဏဝူပသမကမ္မမေဝ ဓမ္မကမ္မံ နာမာတိ ဒဿ သေန္တော အာဟ ''ယေန ကမ္မေနာ''တိအာဒိ။ **အယမ္ပိ** တိ အယမ္ပိ ဘိက္ခု။ **သေသပဒါနိပီ**တိ ''ဓမ္မကမ္မေ ဝေမတိ ကော''တိအာဒီနိ သေသပဒါနိပိ။ **တွော** တိ ကွမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ ဝိတ္ထာရေော ပန ဝုတ္တောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတွေ တ**တိ ပရိတရေ ဧဝ။ **ကွဓာ**တိ ကွမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ, ဝိဘင်္ဂေ တတိ။ တတိယံ။

## ၄. ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပဒံ

၃၉၉. စတုတ္ထေ **အတ္တုန္ဒ္ဓာရဝသေန ဒဿိတာနိ** ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒတ္ထဘာဝေန သဒိသတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ **''ခုရ''**န္တိ တွေ လက္ခဏဝန္တတ္တာ ဘုမ္မတွေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ ''ခုရေ''တိ။ ခုရေ နိက္ခိတ္တမတွေ သတီတိ ယောဇနာ။

**ဧဝံ ခုရံ နိက္ခိပိတ္တ** တိ ''အညဿ နာရောစေဿာမီ''တိ ဧဝံ ခုရံ နိက္ခိပိတွာ။ **အညဿာ** တိ ဝတ္ထု, ပုဂ္ဂလ တော အညဿ ဒုတိယဿ။ **သောပီ**တိ ဒုတိယောပိ။ **အညဿာ** တိ တတိယဿ။ ယာဝ ကောဋ္ဋိ န ဆိဇ္ဇတိ, တာဝ အာ ပဇ္ဇတိယေဝတိ ယောဇနာ။ **တဿေဝ** တိ အာပတ္တိံ အာပန္နပုဂ္ဂလဿ။ **ဝတ္ထုပုဂ္ဂလောယေဝ** တိ အာပတ္တိံ အာပ န္နပုဂ္ဂလောယေဝ။ **အယန္တိ** ပဌမဘိက္ခု။ **အညဿာ** တိ ဒုတိယဿ။ **သော**တိ ဒုတိယော အာရောစေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေနာ**တိ ပဌမဘိက္ခုနာ။ **အဿာ** တိ ဒုတိယဿ။ **တဿေဝ** တိ ပဌမဘိက္ခုဿေဝ။ ဝတ္ထုပုဂ္ဂလံ ဥပနိဓာယ ''တတိ ယေန ပုဂ္ဂလေန ဒုတိယဿာ''တိ ဝုတ္တံ။

၄၀၀. **ပဋ္ဌာပတ္တိက္ခန္ဓေ** တိ ထုလ္လစ္စယာဒိကေ ပဋ္ဌ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ။ **အဇ္ဈာစာရော နာမာ** တိ အဓိဘဝိတ္တ တ ဝီတိက္ကမိတ္တ အာစရိတဗ္ဗတ္တာ အဇ္ဈာစာရော နာမာတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ဦနဝီသတိဝဿသိက္ခာပဒံ

၄၀၂. ပဋ္ဌမေ **အင်္ဂုလိယော** တိ ကရသာခါယော။ တာ ဟိ အင်္ဂန္တိ ဟတ္ထတော ပဋ္ဌဓာ ဘိဇ္ဇိတ္တ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တီတိ အင်္ဂုလိယောတိ ဝုစ္စန္တိ။ လိခန္တဿ ဥပာလိဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ ဗဟုစိန္တေတဗ္ဗကာရဏေန။ **အဿာ** တိ ဥပာလိဿ။ **ဥရောတိ** ဟဒယံ။ တဉှိ ဥသတိ စိတ္တတာပေ ဒဟတိ တွောတိ ဥရောတိ ဝုစ္စတိ။ **ရူပသုတ္တ** န္တိ ဟေရညိကာနံ ရူပသုတ္တံ, ယထာ ဟတ္ထာစရိယာနံ ဟတ္ထိသုတ္တန္တိ။ **အက္ခီနိ** တိ စက္ခူနိ။ တာနိ ဟိ အက္ခန္တိ ဝိသ ယေသု ဗျာပီဘဝန္တိ, ရူပံ တ ပဿတိ ကွမေဟီတိ အက္ခီနီတိ ဝုစ္စန္တိ။ မကသေန သူစိမုခါနံ ဂဟိတတ္တာ ဍံသေန ပိ င်္ဂလမက္ခိကာယော၀ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ **''ဍံသာတိ ပိင်္ဂလမက္ခိကာယော''** တိ။ ပိင်္ဂလမက္ခိကာယော ဟိ ဍံသနဋ္ဌေ ဋ္ဌေန ခါဒနဋ္ဌေန **ဍံသာ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဒုက္ခရော ခမော တောသန္တိ **ဒုက္ခာ** တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဒုက္ခမာန''န္တိ။ ဝေဒနာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အသာတတဿ ကာရဏံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အမဓုရာန''န္တိ။ ကွမိနာ အမဓုရတ္တာ န သာဒိတ ဗ္ဗာတိ **အသာတာ**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဟဏသဒ္ဒဇီဝိတသဒ္ဒာနံ ပရိယာယဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ဇီဝိတဟရာန''န္တိ။ ဟဏံ ဟရန္တိ အပနေန္တီတိ **ဟဏဟရာ,** တာသံ ဝေဒနာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

၄၀၄. ဝိဇာယနကာလတော ပဋ္ဌာယ ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿော န ဂဟေတဗ္ဗော, ဂဗ္ဘဂဟဏကာလတော ပန ပဋ္ဌ ဌာယာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပဋ္ဌိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယာ''တိ။ ဂဗ္ဘေ သယိတကာလေန သဒ္ဓိံ ဝီသတိမံ ဝဿ

သံ ပရိပုဏ္ဏမဿာတိ **ဂဗ္ဘဝီသော** ပုဂ္ဂလော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ယထာဟာ**တိ ယေနာကာရေန သင္ဆံ ဂစ္ဆတိ, တေနာ ကာရေန ဘဂဝတ အာဟာတိ ယောဇနာ။ အထ တ ယထာ ကိံ ဝစနံ ဘဂဝတ အာဟာတိ ယောဇနာ။

ဂဗ္ဘဝီသော ဟုတ္ဝာ ဥပသမ္ပန္နောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အမ္ဟ**ီတိ အသ္မိံ။ နုသဒ္ဒော ပရိဝိတက္ကတ္ထေ နိပါတော။ **ယ**န္တိ ယာဒိသံ ပဌမံ စိတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣမိနာ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဒဿေတိ။ ''ပဌမံ ဝိညာဏ''န္တိ တဿေဝ ဝေဝစ နံ။ **တ**န္တိ ပဌမံ စိတ္တံ ပဌမံ ဝိညာဏံ။ **အဿာ** တိ သတ္တဿ။ **သာဝ ဇာတီ**တိ သာ ဧဝ ပဋိသန္ဓိ, ဂဗ္ဘော နာမ ဟောတီ တိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထာ** တိ ဟဋ္ဌိယံ, ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ယော**တိ ပုဂ္ဂလော။ **မဟာပတရဏာယာ**တိ အသု သယုဇပုဏ္ဏမိယံ။ သာ ဟိ ပုဗ္ဗိတပတရဏတ္တာ မဟာပတရဏာတိ ဝုစ္စတိ။ **တတော**တိ ပတရဏာယ ဇာတကာလတော။ **တ**န္တိ မဟာပတရဏံ။ **ဟဋ္ဌိပဒေ စာ**တိ ဧတ္ထ စသဒ္ဒော အနိယမဝိကပ္ပတ္ထော, ပတရဏာဒိဝသဟဋ္ဌိပဒဒိဝသေသု အည တရသ္မိံ ဒိဝသေ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ **ဟာယနဝဍ္ဍန** န္တိ ကုစ္ဆိမှိ ဝသိတမာသေသု အဓိကေသု ဟာယ နဉ္စ ဦနေသု ဝဍ္ဍနဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဟေရာဏကတ္ထေရာ ပန ဥပသမ္ပာဒေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧကူနဝီသတိဝဿ** န္တိ အနန္တရေ ဝုတ္တံ ဧကူနဝီသတိ ဝဿံ။ **နိက္ခမနီယော**တိ သာဝဏမာသော။ သော ဟိ အန္တောဝီထိတော ဗာဟိရဝီထိံ နိက္ခမတိ သူရိယော အသ္မိန္တိ ''နိက္ခမနီ ယော''တိ ဝုစ္စတိ။ **ဟဋ္ဌိပဒဒိဝသေ**တိ ပစ္ဆိမိကာယ ဝဿူပဂမနဒိဝသေ။ **တံ** ဥပသမ္ပာဒနံ။ **ကသ္မာ** တိ ပုစ္ဆာ။ ဧတ္ထ ဌ တ္ဝာ ပရိဟာရော **ဝုစ္စတေ** မယာတိ ယောဇနာ။ **ဝီသတိယာ ဝဿေသု** တိ ဥပသမ္ပန္နပုဂ္ဂလဿ ဝီသတိယာ ဝဿေ သု။ တိံသရတ္တိဒိဝဿ ဧကမာသတ္တာ ''စတ္တာရော မာသာ ပရိဟာယန္တီ''တိ ဝုတ္တံ။ **ဥက္ကမုန္တိ** တိ ဧကဿ အဓိကမာသဿ နာသနတ္ထာယ ဝဿံ ဥပရိ ကမုန္တိ။ **တတော**တိ ဆမာသတော အပနေတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ ထာ**တိ ''ဧကူနဝီသတိဝဿ''န္တိအာဒိဝစနေ။ **ပန**-သဒ္ဒော ဟိသဒ္ဒတ္ထော, သစ္စန္တိ အတ္ထော။ **ယော**တိ ပုဂ္ဂလော။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဂဗ္ဘမာသာနမ္ပိ ဂဏနူပဂတ္တာ ဂဟေတ္ဝာ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ, တသ္မာ ဆ မာသေ ဝသိတ္ဝာတိ သ မ္ဗန္ဓော။ အဍ္ဎ မာသေ ဝသိတ္ဝာ ဇာတောပိ န ဇီဝတီတိ **သုတ္တန္တအဋ္ဌကထာသု** (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၂၄-၂၅; မ. နိ. အဋ္ဌ. ၃.၂၀၅) ဝုတ္တံ။

**၄၀၆. ဒသဝဿစ္စယေနာ** တိ ဥပသမ္ပဒတော ဒသဝဿာတိက္ကမေန။ **ဥပသမ္ပာဒေတီ** တိ ဥပဇ္ဈာယော တ ကမ္မ မတစာစရိယော တ ဟုတ္ဝာ ဥပသမ္ပာဒေတိ။ **တ**န္တိ ဥပဇ္ဈာစရိယဘူတံ အနုပသမ္ပန္နပုဂ္ဂလံ။ ကမ္မတစာစရိယော ဟု တ္ဝာ ဥပသမ္ပာဒေန္တော တံ မုဥ္စိတ္ဝာ သစေ အညောပိ ကမ္မတစာစရိယော အတ္ထိ, သူပသမ္ပန္နော။ သောဝ သစေ က မ္မတစံ သာဝေတိ, နုပသမ္ပန္နော။ ဥတ္ဝာ ပန ပုန အနုပသမ္ပာဒေန္တေ သဂဏ္ဍရာယောပိ မဂဏ္ဍရာယောပိ ဟောတိ ယေတတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ။ ပဥ္စမံ။

## ၆. ထေယျသတ္တသိက္ခာပဒံ

**၄၀၇.** ဆဋ္ဌေ ''ပဋိယာလောက''န္တိ ဧတ္ထ အာလောကသဒ္ဒေန သူရိယော ဝုတ္တော ဥပစာရေန။ သူရိယော ဟိ ပုရ တ္ထိမဒိသတော ဥဂ္ဂန္တ္ဝာ ပစ္ဆိမဒိသံ ဂတော, တသ္မာ သူရိယသင်္ခါတဿ အာလောကဿ ပဋိမုခံ **''ပဋိယာ လောက''**န္တိ ဝုတ္တော ပစ္ဆိမဒိသာယေဝ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ ''ပစ္ဆိမံ ဒိသန္တိ အတ္ထော''တိ။ **ကမ္မိကာ** တိ ကမ္မေ ယုတ္တာ ပယုတ္တာ။

**၄၀၉. ရာဇာန**န္တိ ဧတ္ထ ရညော သန္တကံ ''ရာဇာ''တိ ဝုစ္စတိ ဥပစာရေန, အထ တ ရညော သော ''ရာဇာ''တိ က တ္ဝာ ရညော သန္တကံ ''ရာဇာ''တိ ဝုစ္စတိ။ **ထေယျ** န္တိ ထေနေတ္ဝာ ''သက္ကစ္စ''န္တိအာဒီသု (ပာစိ. ၆၀၆) ဝိယ နိဂ္ ဂဟီတာဂမော ဟောတိ။ ရာဇာနံ, ရညော သန္တကံ တ ထေယျံ ထေနေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ရာဇာနံ တ ထေနေတ္ဝာ''တိအာဒိ။

**၄၁၁.** စတူသု ဝိသင်္ကေတေသု ဒွဝီဟိ အနာပတ္တိ, ဒွဝီဟိ အာပတ္တိယေတတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. သံဝိဓာနသိက္ခာပဒံ

၄၁၂. သတ္တမေ **"ပဓူပေန္တော"** တိ ဓူပေ ပဟုတ္တ ဓူပဓာတု ပရိဘာသနတ္ထေ ဝတ္တတီတိ အာဟ "ပရိဘာသန္တော"တိ။ တဝံ သမဏောပိ မာတုကမေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆသိ, တုယှေဟဝေသော ဒေသော, နေတဿ ပုရိသဿာတိ အတ္တာနံယေဝ ပရိဘာသန္တောတိ အတ္ထော။ "နိက္ခာမေသီ"တိက္ကမိနာ **"နိပ္ပာတေသီ"** တိတ္ထေ နိပုဗ္ဗ ပတဓာတု ဂတ္တတ္ထောတိ ဒဿေတီတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ

၄၁၇. အဋ္ဌမေ **ဂဒ္ဓေ** တိ ဂိဇ္ဈေ။ တေ ဟိ ဂိဓန္တိ ကုဏပံ အဘိကင်္ခန္တီတိ "ဂန္ဓာ"တိ ဝုစ္စန္တိ ။ **ဂဒ္ဓေ** တိပိ ပာဌော, သောပိ ယုဇ္ဇတိ ယထာ "ယုဂနဒ္ဓော, ယုဂနဒ္ဓော"တိ စ "ပဋိဗန္ဓော ပဋိဗဒ္ဓော"တိ စ။ **ဗာဓယိံသူ**တိ ဟနိံသု။ **အသ္မိသာ**တိ အရိဋ္ဌဿ။

တဒ္ဓိတေန ဝုတ္တဿ အတ္ထဿ ဒဿေတုမာဟ "တေ"တိအာဒိ။ **တေ**တိ အန္တရာယိကာ။ **တတ္ထာ** တိ ပဋ္ဌဝိဓေသု အန္တရာယိကေသု။ "တထာ"တိပဒေန "ကမ္မန္တရာယိကံ နာမာ"တိ ပဒံ အတိဒိသတိ။ **တံ ပနာ**တိ ဘိက္ခုနိဒူသက ကမ္မံ ပန။ **မောက္ခဿေဝ** တိ မဂ္ဂနိဗ္ဗာနဿေဝ။ မဂ္ဂေ ဟိ ကိလေသေဟိ မုစ္စတီတိ အတ္ထေန **မောက္ခော** နာမ။ ဈာနမ္ပိ တထာ သင်္ခတဟိတံ နီဝရဏေဟိ ဝိမုစ္စနတ္တာ။ နိဗ္ဗာနံ ဝိမုစ္စတီတိ အတ္ထေန **မောက္ခော** နာမ။ ဖလမ္ပိ တထာ သင်္ခတဟိတံ ဝိမုစ္စိတတ္တာ။ **နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဓမ္မာ** တိ နိယတဘာဝံ ပတ္တာ, နိယတဝသေန တ ပဝတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတာ ဓမ္မာ။ တေ ပန နတ္ထိကအဟေတုက အကိရိယဝသေန တိဝိဓာ။ ပဏ္ဍကာဒိဂဟဏဿ နိဒဿနမတ္တတ္တာ 'ပဋိသန္ဓိဓမ္မာ"တိပဒေန အဟေတုကဒွိဟေတုကပဋိသန္ဓိဓမ္မာ ဂဟေတဗ္ဗာ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝိပါကန္တရာယိကဘာဝတော။ တေပိ မောက္ခဿေဝ အန္တရာယံ ကရောန္တိ, န သဂ္ဂဿ။ **တေ ပနာ**တိ အရိယူပဝါဒ ပန။ တာဝဒေဝ ဥပဝါဒန္တရာယိကာ နာမာတိ ယောဇနာ။ **တာပီ**တိ သဉ္စိစ္စ အာပန္နာ အာပတ္တိယောပိ။ ဟာရာဇိကာပတ္တိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဘိက္ခုဘာဝံ တ ပဋိဇာနာတီ"တိ။ သင်္ဃာဒိသေသာပတ္တိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "န ဝုဋ္ဌာတိ တ"တိ။ လဟုကာပတ္တိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "န ဒေသေတိ တ"တိ။

**တတ္ရာ** တိ ပဋ္ဌဝိဓေသု အန္တရာယိကေသု။ **အယံ ဘိက္ခု** တိ အရိဋ္ဌော ဂန္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော ဘိက္ခု။ **သေသန္တရာယိကေ** တိ အာဏာဝီတိက္ကမန္တရာယိကတော သေသေ စတုဗ္ဗိဓေ အန္တရာယိကေ။ **ဣမေ အာကရိကာ**တိ အကရေ ဝသန သီလာ ဣမေ မနုဿာ။ ဘိက္ခုပိ ပဿန္တိ ဖုသန္တိ ပရိဘုဉ္ဇန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကသ္မာ န ဝဋ္ဋန္တိ, ဝဋ္ဋန္တိယေဝ တိ အဓိပ္ပာယော။ **ရသေန ရသံ သံသန္ဒိတ္ဝတ** တိ ဥပာဒိန္နကရသေန အနုပာဒိန္နကရသံ, အနုပာဒိန္နကရသေန တ ဥပာဒိန္နကရသံ သမာနေတွတ။ ယောနိသော ပစ္စဝေက္ခဏဿ အဘာဝတော သံဝိဇ္ဇတိ ဆန္ဒရာဂေ ထွောတိ **သစ္စ ဆန္ဒရာဂေ,** သောယေဝ ပရိဘောဂေ **သစ္ဆန္ဒရာဂပရိဘောဂေ,** တံ။ **ဇော ကတွတ**တိ သမာနံ ကတွတ။ ဃဋ္ဋေန္တော ဝိယ ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပာဒေတွတတိ ယောဇနာ။ **ကိံ**သဒ္ဒော ဂရဟတ္ထော, ကသ္မာ ဘဂဝတာ ပဌမပာရာဇိကံ ပညတ္တံ, န ပညာပေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ မဟာသမုဒ္ဒံ ဗန္ဓန္တော ယထာ အကတ္တဗ္ဗံ ကရောတိ, တထာ ပဌမပာရာဇိကံ ပညပေန္တော ဘဂဝာ အပညတ္တံ ပညပေတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ထွော** တိ ပဌမပာရာဇိကေ။ **အာသန္တိ** ဘဗ္ဗာသံ။ **အာဏာစက္ကေ** တိ အာဏာသင်္ခါတေ စက္ကေ။

အဋ္ဌိယေဝ **အဋ္ဌိကံ** ကုစ္ဆိတတ္ထေန, ကုစ္ဆိတတ္ထေ ဟိ ကော။ အဋ္ဌိကမေဝ ခလော နိစ္စဋ္ဌေန လာမကဋ္ဌေနာတိ **အဋ္ဌိကင်္ခလော** နိဂ္ဂဟီတာဂမံ ကတွတ။ တေန ဥပမာ သဒိသာတိ **အဋ္ဌိကင်္ခလူပမာ** ။ "အဋ္ဌိ"တိ စ "ကင်္ခလ"န္တိ စ ပဒံ ဂဟေတွတ ဝဏ္ဏေန္တိ အာစရိယာ (သာရတ္ထ. ဋီ. ပာစိတ္တိယ ၃.၄၁၇; ဝိ. ဝိ. ဋီ. ပာစိတ္တိယ ၂.၄၁၇; မ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၄၂; မ. နိ. ဋီ. ၃.၄၂)။ **အင်္ဂါရကာသူပမာ** တိ အင်္ဂါရရာသိသဒိသာ, အင်္ဂါရေဟိ တ ပရိပုဏ္ဏာ အာတဋ္ဋသဒိသာ။ **အသိ သူနူပမာ**တိ ထွော **အသီ**တိ ခဂ္ဂေ။ သော ဟိ အသတေ ခိပတေ အနေနာတိ "အသီ"တိ ဝုစ္စတိ။ **သူနာ**တိ အဓိကောဋ္ဋနံ။ တဉှိ သုနတိ သဥ္ဇုဏ္ဏဘာဝံ ဂစ္ဆတိ ထွောတိ "သူနာ"တိ ဝုစ္စတိ။ အသိနာ သူနာတိ **အသိသူနာ,** တာယ ဥပမာ သဒိသာတိ **အသိသူနူပမာ။ သတ္တိသူလူပမာ**တိ သတ္တိယာ စ သူလေန စ သဒိသာ။ **ထွော** တိ ဣမိဿံ အဋ္ဌကထာယံ။ **မဇ္ဈိမဋ္ဌ

**ကထာယံ** အလဂဒ္ဒူပမသုတ္တေ (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၂၃၄ အာဒယော) ဂဟေတဗ္ဗော။ ဇေ၀ံသဒ္ဒေနသဒ္ဒာနမန္တရေ ဝိယသ ဒ္ဒသ္သ ဗ္ယာဒေသဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ဇ၀ံ ဝိယ ဆော”တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒံ

၄၂၄. နဝမေ အနုဓမ္မသ္သ သရူပံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “အနုလောမဝတ္တံ ဒိသွာ ကတာ ဩသာရဏာ”တိ။ ကမိနာ အနုလောမဝတ္တံ ဒိသွာ ကတော ဩသာရဏသင်္ခာတော ဓမ္မော **အနုဓမ္မော** တိ ဒဿေတိ။ **ဩသာရဏာ**တိ ပဝေသ နာ။ **တေနေတ**တိ ဥက္ခိတ္တကသ္သ အကဋာနုဓမ္မတ္တာ ဇေ၀။ **အဿာ** တိ “အကဋာနုဓမ္မေန”တိ ပဒဿ။

**ဒုတော တ ဂဏ္ဍှာပေတော တ**တိ တသဒ္ဒော အနိယမဝိကပ္ပတ္တောတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ကဏ္ဍကသိက္ခာပဒံ

၄၂၈. ဒသမေ အရိဋ္ဌဿ ဥပ္ပန္နံ ဝိယ တေဿာပိ ဥပ္ပန္နန္တိ ယောဇနာ။ **ဥမ္မဇ္ဇန္တသ္သာ** တိ မနသိကရောန္တဿ။ သံတသဿ နာသနာ **သံတသနာသနာ**။ လိင်္ဂဿ နာသနာ **လိင်္ဂနာသနာ** ။ ဒဏ္ဍကမ္မေန နာသနာ **ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ**။ **တတ္ထာ**တိ တိဝိဓာသု နာသနာသု။ **ဒူသကော။ပေ။ နာသေထာ**တိ ဧတ္ထ အယံ နာသနာ လိင်္ဂနာသနာ နာမာတိ ယောဇနာ။ **အယန္တိ** ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ, “နာသေတူ”တိ ပဒေ တ။ **တတ္ထာ** တိ ပုရိမဝစနာ ပေက္ခံ, “ဝဇ္ဇ ပန ဘိက္ခဝေ”တိ အာဒိဝစနေတိ အတ္ထော။ **ပိရေ**တိ အာမန္တနပဒံ ပရသဒ္ဒေန သမာနတ္ထန္တိ အာဟ “ပရာ”တိ။ “အမှာကံ အနဇ္ဈတ္တိကဘူတ”ကတိ တ “အမှာကံ ပစ္စနီကဘူတ” ကတိ တ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ ဗော။ “အမာမက”ကတိပဒေန “ပရ”ကတိပဒဿ အဓိပ္ပာယတ္တံ ဒဿေတိ။ အမှေဟ နမမာယက, အမှေဟိ တ နမ မာယိတဗ္ဗ ကတိ အတ္ထော။ “အမှာမက”ကတိပိ ဟကာရယုတ္တော ဟဋ္ဌော။ အမှေဟိ အာမကကတိ အတ္ထော။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **တေ**တိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ, တန္တိ အတ္ထော။ တဝ ရူပသဒ္ဒေ တတိ သမ္ဗန္ဓော။ **န ပဿာမာ**တိ န ပဿာမ, န သုဏာမ။

၄၂၉. **တေနာ**တိ သာမဏေရေန။ “ကာရာပေယျာ”တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မန္တိ။ ဒသမံ။

သပ္ပာဏကဝဂ္ဂေ သတ္တမော။

## ၈. သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂေ

## ၁. သဟဓမ္မိကသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

၄၃၄. သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ယန္တိ** ယံ ပညတ္တံ။ “သိက္ခမာနေနာ”တိ ဧတ္ထ မာနပစ္စယဿ အနာဂတ တ္ထဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “သိက္ခိတုကာမေနာ”တိ။ “သိက္ခမာနေနာ”တိပဒံ “ဘိက္ခုနာ”တိပဒေ ဇေ၀ န ကေဝလံ ကာ ရကဝိသေသနံ ဟောတိ, အထ ခော “အညာတဗ္ဗ”န္တိအာဒိပဒေသုပိ ကိရိယာဝိသေသနံ ဟောတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဟုတွာ”တိ။ **ပဒတ္ထတော** တိ ပဒတော စ အတ္ထတော စ, ပအာနံ အတ္ထတော တတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဝိလေခနသိက္ခာပဒံ

၄၃၈. ဒုတိယေ ဝိနယေ ပဋိသံယုတ္တာ ကထာ **ဝိနယကထာ**တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဝိနယကထာ နာမာ”တိအာဒိ။ **တန္တိ** ဝိနယကထံ။ ပဒဘာဇနေန ဝဏ္ဏနာ ဝိနယဿ ဝဏ္ဏော နာမာတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** ဝိနယဿ ဝဏ္ဏံ။ ပရိယာပုဏာ နံ **ပရိယတ္တိ,** ဝိနယဿ ပရိယတ္တိ **ဝိနယပရိယတ္တိ,** ဝိနယပရိယတ္တိသင်္ခာတံ မူလမဿ ဝဏ္ဏဿာတိ **ဝိနယပ ရိယတ္တိမူလကော,** တံ။ ဝိနယဓရော လဘတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ တေ သဗ္ဗေ ဘဂဝတ ဘာသတီတိ သမ္ဗ န္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။

**အသ္သာ** တိ ဝိနယရေသ္သ။ **ဣဏာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **အလဇ္ဇိတာ** တိအာဒီသု ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ အလဇ္ဇိတာယာတိ ဟိ အတ္ထော။ တေန ဝုတ္တံ "ကထံ အလဇ္ဇိတာယာ"တိအာဒိ။ **စာ**တိ သတ္ထံ ။ "သဉ္စိစ္စာ"တိ ပဒံ တီသု တက္ကေသု ယောဇေတဗ္ဗံ။ သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိံ ပရိဂူဟတိ, သဉ္စိစ္စ အဂတိဂမနဉ္စ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ **မန္ဒော** တိ ဗာလော။ **မောမူဟော**တိ အတိသမ္မူဋ္ဌော။ **ဝိရာဓေတီ**တိ ဝိရဇ္ဈာပေတိ။ **ကုက္ကုစ္စေ ဥပ္ပန္နေ**တိ "ကပ္ပတိ နု ခော, နော"တိ ဝိနယကုက္ကုစ္စေ ဥပ္ပန္နေ။ **အယံ ပနာ**တိ အယံ ပုဂ္ဂလော ပန ဝီတိက္ကမတိ ယေတတိ သမ္ဗန္ဓော။ အစ္ဆမံသေန သူကရမံသသ္သ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနေန သဒိသတ္တာ, ဒီပိမံသေန စ မိဂမံသသ္သ သဒိသ တ္တာ ဝုတ္တံ "အစ္ဆမံသံ သူကရမံသ"န္တိအာဒိ။

**အာပတ္တိံစ သတိသမ္မောသာယာ** တိ ဇေတ္ထ စသဒ္ဒော အဝုတ္တတက္ကသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော, ကတ္တဗ္ဗဉ္စ န ဟိ ကရောတီတိ အတ္ထော။ **ဧဝန္တိ**အာဒိ နိဂမနံ။

ဇဝံ အဝိနယရေသ္သ အေသံ ဒသ္သေတွတ ဝိနယဓရေသ္သ ဂုဏံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဝိနယဓရော ပနာ"တိအာဒိ။ **သော**တိ ဝိနယဓရော။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ **ပရူပဝါဒန္တိ** ပရေသံ ဥပဝါဒံ။ **သုဒ္ဒန္တေ** တိ သုဒ္ဒသ္သ ကောဋ္ဌာသေ။ **တတော**တိ ပတိဋ္ဌာနတော ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အသ္သာ** တိ ဝိနယရေသ္သ။ **ဧဝန္တိ**အာဒိ နိဂမနံ။ **အသ္သာ** တိ ဝိနယရေသ္သ။ **ကုက္ကုစ္စပကတာန**န္တိ ကုက္ကုစ္စေန အဘိဘူတာနံ။ **သော**တိ ဝိနယဓရော။ **တေဟီ**တိ ကုက္ကုစ္စပကတေဟိ။ သဋ္ဌမ္ဗ ဇျေ ကထေန္တသ္သ အဝိနယရေသ္သာတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** ဘယံ သာရဇ္ဇံ။

ပဋိပက္ခံ, ပဋိဝိရုဒ္ဓံ တ အတ္တယန္တိ ဣစ္ဆန္တီတိ **ပစ္စတ္ထိကာ,** ဏှသဒ္ဒော ဗဟုလံ ကတ္တာဘိဓာယကော, အတ္တနော ပစ္စတ္ထိကာ **အတ္တပစ္စတ္ထိကာ။ တတ္ထာ** တိ ဒုဝိဓေသု ပစ္စတ္ထိကေသု။ **ဣမေ**တိ မေတ္တိယဘုမ္မဇကဝဍ္ဍ ပလိစ္ဆဝိနော။ အညေပိ ယေ တ ပန ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ အရိဋ္ဌဘိက္ခု စ ကဏ္ဍကသာမဏေရော စ ဝေသာလိကဝဇ္ဇိ ပုတ္တကာ စ **အရိဋ္ဌ။ပေ။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ** ။ တေ စ သာသနပစ္စတ္ထိကာ နာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပရူပဟာရော စ အညာ ဏော စ ကင္ခာပရိဝိတရဏော စ **ပရူ။ပေ။ ဝိတရဏာ**။ တေ အာဒယော ယေသံ တအာနန္တိ **ပရူ။ပေ။ ဝိတရဏာဒယော**။ တေ ဧဝ တအာ ဧတေသန္တိ **ပရူ။ပေ။ ဝိတရဏာဒိတအာ**။ တေ စ သာသနပစ္စတ္ထိကာ နာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အဗုဒ္ဓသာသ နံ ဗုဒ္ဓသာသနန္တိ ဝတွတ ကတပဂ္ဂဟာ မဟာသင်္ဃိကာဒယော စ သာသနပစ္စတ္ထိကာ နာမာတိ ယောဇနာ။ **ကင္ခာပရိဝိ တရဏာဒီ**တိ ဇေတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ကထာဝတ္ထုပကရဏေ အာဂတာ တအာ သင်္ဂယှန္တိ။ **မဟာသင်္ဃိကာဒယော** တိ ဇ တ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ဒီပဝံသေ အာဂတာ ဂဏာ သင်္ဂယှန္တိ။ အာဒိမှိ "ဝိပရီတဒဿနာ"တိ ပဒံ သဗ္ဗပဒေဟိ ယောဇေ တဗ္ဗံ။ "သဟဓမ္မေနာ"တိ ပဒသ္သတ္ထံ ဒသ္သေတုံ ဝုတ္တံ "သဟ ကာရဏေနာ"တိ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန နိဂ္ဂ ယှဟမာနေတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထာ** တိ တိဝိဓေသု သဒ္ဓမ္မေသု။ မဟာဝတ္တာနိ သန္တိ, အယံ သဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ စတ္တာရိ ဖလာနိ စာတိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဇေတ္ထ စကာရေန အဘိညာပဋိသမ္ဘိဒာ သင်္ဂဟိတာ တာသမ္ပိ အဓိဂမသာသန ဘာဝတော။

**တတ္ထာ** တိ တိဝိဓေသု သဒ္ဓမ္မေသု။ **ကေစိ ထေရာ**တိ ဓမ္မကထိကာ ကေစိ ထေရာ။ "ယော ခော"တိ ကဏ္ဍဇုတိ ယက္ခရေန ပဋိတဗ္ဗော။ ဟေတ္ထကေသု ပန "ယော တေ"တိ ဝကာရေန ဟဋ္ဌော အတ္ထံ, သော အယုတ္တော။ ကသ္မာ? "သော တေ"တိ ပရတော ဝုတ္တတ္တာ, ကေသ္မိံ တက္ကေ ဒွိဝိန္နံ သမာနသုတိသဒ္ဒာနံ အယုတ္တတ္တာ စ။ **ကေစိ ထေ ရာ**တိ ပံသုကူလိကာ ကေစိ ထေရာ အာဟံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣတရေ ပန ထေရာ**တိ ဓမ္မကထိကထေရေဟိ စ ပံသုကူလိက ထေရေဟိ စ အညေ ထေရာ။ **တေ**တိ ပဥ္စ ဘိက္ခူ ကရိသ္သန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဇမ္မုဒီပသ္သ ပစ္စန္တေ တိဋ္ဌတီတိ **ပစ္စ န္တိမော,** တသ္မိံ။ ဇမ္မုဒီပသ္သ မဇ္ဈေ ဝေမဇ္ဈေ တိဋ္ဌတီတိ **မဇ္ဈိမော** ။ အထ တ မဇ္ဈာနံ သုဒ္ဒါနံ ဗုဒ္ဓာဒီနံ နိတသော **မ ဇ္ဈိမော,** တသ္မိံ။ ဝီသတိ ဝဂ္ဂ ဣမသ္သာတိ **ဝီသတိဝဂ္ဂေ,** သောယေဝ ဂဏော **ဝီသတိဝဂ္ဂဂဏော,** တံ။ **ဧဝန္တိ**အာဒိ နိဂမနံ။

**တသ္သာဓေယျော** တိ တသ္သာယတ္တော, တသ္သ သန္တကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပတရဏာ အာဓေယျော, သ င်္ဃကမ္မံ အာဓေယျံ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ အာဓေယျာ, ဥပသမ္ပဒာ အာဓေယျာတိ ယောဇနာ။

ယေပိ က္ကမေ နဝ ဥပေါသထာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယာပိ စ က္ကမာ နဝ ပတရဏာယောတိ ယောဇနာ။ **တသ္မာ** တိ ဝိနယရေ သ္မာ။ **တာသန္တိ** နဝပတရဏာနံ။

ယာနိပိ က္ကမာနိ စတ္တာရိ သင်္ဃကမ္မာနီတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ စ တာနိ ဝိနယဓရောယတ္တာနေဝါတိ ဟဒ္ဓယေသ သော အဟ္တ္တာဟာရိတဗ္ဗော။

ယာပိ စ အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒာ စ ကာတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **အညော**တိ ဝိနယဓရေတော ပရော။ **သော ဧတေ**တိ ဝိနယဓရော ဧဝ။ ''ဥပဇ္ဈ''န္တိ ဓာတုကမ္မံ, ''သာမဏေရေနာ''တိ ကာရိတကမ္မံ ဥပနေတဗ္ဗံ။ **ဧတ္ထ စာ** တိ ဥပေါသထာဒီသု စ။ နိဿယအနုဎ္ဌ သာမဏေရူပဋ္ဌာနုဎ္ဌ ဝိသုံ ကတ္ွတ ဒ္ွတဒသာနိသံသေ လဘတီတိပိ သက္ကာ ဝ တ္တုံ။

**ဝိသုံ ဝိသုံ ကတ္ွတာ**တိ ''ပဉ္စာတိ စ။ပေ။ ကောဒသာ''တိ စ ကောဋ္ဌာသံ ကောဋ္ဌာသံ ကတ္ွတ, သတ္တ ကောဋ္ဌာသေ ကတ္ွတ ဘာသတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ထောမေတီ**တိ သမ္မုခာ ထောမေတိ။ **ပသံသတီ**တိ ပရမ္မုခာ ပသံသတိ။ ''ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗ''န္တိပဒဿတ္တံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ပရိယာပုဏိတဗ္ဗ''န္တိ။ အဒ္ဓနိ ဒီဃေ သာဓူတိ **အဒ္ဓနိယံ** အဒ္ဓက္ခမံ အဒ္ဓ ယောဂ္ဂန္တိ အတ္ထော သာစုအတ္ထေ နိယပစ္စယော (မောဂ္ဂလ္လာနေ ၄.၃၃.၇၃)။

ထေရာ စ နတ စ မဇ္ဈိမာ စ ဗဟူ တေ ဘိက္ခူ ပရိယာပုဏန္တီတိ ယောဇနာ။

၄၃၉. ''ဥဒ္ဒိဿမာနေ''တိ ပဒဿ ကမ္မရူပတ္တံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ဥဒ္ဒိသိယမာနေ''တိ။ **သော ပနာ**တိ ဟတိ မောက္ခော ပန။ ယသ္မာ ဥဒ္ဒိဿမာနော နာမ ဟောတိ, တသ္မာတိ ယောဇနာ။ **ဥဒ္ဒိသန္တေ တ** တိ ဥဒ္ဒိသိယမာနေ တ။ **ဥဒ္ဒိသာပေန္တေ တ** တိ ဥဒ္ဒိသာပိယမာနေ တ။ အန္တသဒ္ဒော ဟိ မာနသဒ္ဒကာရိယော။ **ယော**တိ ဘိက္ခု။ **နန္တိ** တံ ဟတိ မောက္ခံ။ စသဒ္ဒော ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကပဒဿ ဒွဝန္ဒတက္ကံ ဒဿေတိ, ပုဗ္ဗပဒေ ကကာရလောပေဟ ဒဌဗ္ဗော။ **တေသန္တိ** ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒာကာနံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တောနီ**တိ ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ။ **ယေ**တိ ဘိက္ခူ။ ''ယာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ, တာဝ သံဝတ္တန္တ တိ က္ကတိ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ ယောဇနာ က္ကမဿ နယဿ ဟဒ္ဓယေသေဟိ ယောဇေတဗ္ဗတ္တာ။ ဂရုကဘာဝံ သလ္လက္ ခေန္တော လဟုကဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အထ တ''တိအာဒိ။ **အတိဝိယာ**တိ အတိ က္က ဧဝ။ က္ကကာရော ဟိ သန္ဓိဝ သေန အဒဿနံ ဂတော။ ဝိယသဒ္ဒော ဧဝကာရတ္ထတစကော ''ဝရမ္ဟာကံ ဘုသာမိတ''တိ ဧတ္ထ (ဇာ. ၁.၃.၁၀၈) က္ကဝ သဒ္ဒော ဝိယ, အတိ ဟုတ္ွတ ဧတေတိ အတ္ထော ဒဌဗ္ဗော။ **''ဥပသမ္ပန္နဿာ''** တိ ဧတ္ထ သမီပေ သာမိဝစနန္တိ (ရုပ သိဒ္ဓိယံ ၃၁၆ သုတ္တေ) အာဟ ''ဥပသမ္ပန္နဿ သန္တိကေ''တိ။ **တသ္မာ** တိ ဥပသမ္ပန္နဿ။ **တသ္မိံ** န္တိ ဝိနယေ။ **ဝိဝဏ္ဏေတီ** တိ န ကေဝလံ တဿေဝ ဝိဝဏ္ဏမတ္တမေဝ, အထ ခော နိန္ဒတိယေဝါတိ အာဟ ''နိန္ဒတီ''တိ။ **ဂရဟတီ**တိ တ ဿေဝ ဝေဝစနံ။ အထ တ **နိန္ဒတီ** တိ ဥပသမ္ပန္နဿ သမ္မုခာ နိန္ဒတိ။ **ဂရဟတီ**တိ ပရမ္မုခာ ဂရဟတီတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. မောဟနသိက္ခာပဒံ

၄၄၄. တတိယေ အနုသဒ္ဒော ပဋိဟဋိအတ္ထံ အန္တောကတ္ွတ ဝိစ္ဆတ္ထတစကောတိ အာဟ ''အနုပဋိဟဋိယာ အ ဒ္ဓမာသေ အဒ္ဓမာသေ''တိ။ **သော**တိ ဟတိမောက္ခော။ ဥပေါသထေ ဥပေါသထေ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ **အနုပေါသထိကံ**။ ဧ တ္ထာပိ ဟိ အနုသဒ္ဒော ဝိစ္ဆတ္ထတစကော။ **သော**တိ ဟတိမောက္ခော။ ဥဒ္ဒိသိယမာနော နာမ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ''တသ္မိံ အနာစာရေ''တိ ပဒေန ''တတ္ထာ''တိ ပဒဿတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''ယံ အာပတ္တိ''န္တိ ပဒေန ယံသဒ္ဒဿ ဝိ သယံ ဒဿေတိ။ **ယထာဓမ္မော** တိ ဧတ္ထ ဓမ္မသဒ္ဒေန ဓမ္မော စ ဝိနယော စ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ ''ဓမ္မော စ ဝိန ယော စာ''တိ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန။ **သာစု**သဒ္ဒော သုန္ဒရတ္ထော, **က**သဒ္ဒော ပဒပူရဏောတိ အာဟ ''သုဋ္ဌု''တိ။ အဋ္ဌိန္တိ စ ''ကတ္ွတ''တိ စ ဒွေ ပဒာနိ ဒဌဗ္ဗာနိ။ ''အဋ္ဌိကတ္ွတ''တိ တ ဧကံ ပဒံ။ တတ္ထ ပုဗ္ဗနယေ အတ္ထော ယသ္ သတ္တီတိ **အဋ္ဌိ** တ္တကာရဿ ဌကာရံ ကတ္ွတ, တံ အဋ္ဌိံ။ **ကတ္ွတာ**တိ တ္ွတပစ္စယန္တဥတ္တရပဒေန သမာသော န ဟောတိ။ **အဋ္ဌိကဘာဝ** န္တိ ဧတ္ထ က္ကကသဒ္ဒေန ''အဋ္ဌိ''တိ ဧတ္ထ ဣပစ္စယံ ဒဿေတိ။ ''ဘာဝ''န္တိပဒေန ဘာဝပ စ္စယေန ဝိနာ ဘာဝတ္ထဿ ဉာပေတဗ္ဗတံ ဒဿေတိ။ အတ္ထော ပနေဝံ ဒဌဗ္ဗော – အဋ္ဌိဘာဝံ ကတ္ွတာတိ။ ပစ္ဆိမန ယေ အတ္ထော ယသ္သတ္တီတိ **အဋ္ဌိကော** ပုရိမနယေနေဝ တ္တကာရဿ ဌကာရံ ကတ္ွတ။ အတ္ထယိတဗ္ဗော က္ကစ ဆိတဗ္ဗောတိ တ **အဋ္ဌိကော,** အဋ္ဌိကက္ကတိ နာမသဒ္ဒတော တ္ွတပစ္စယော ကာတဗ္ဗော။ ''အဋ္ဌိကတ္ွတ''တိ က္ကဒံ ပဒံ

ကိရိယာဝိသေသနံ။ ကိရိယာဝိသေသနေ ဝတ္တမာနေ ကရဏာတု တ ဘူဓာတု တ ယောဇေတဗ္ဗာတိ ဒဿေဘုံ ဝုတ္တံ ‘‘ကတ္ဝာ ဟုတွာ’’တိ။ တံ သဗ္ဗံ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘အင္ဂိကတွာတိ အင္ဂိကဘာဝံ ကတွာ, အင္ဂိကော ဟုတွာ’’တိ။ တတိယံ။

## ၄. ပဟာရသိက္ခာပဒံ

၄၄၉. စတုတ္ထေ ကသ္မာ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ သတ္တရသဝဂ္ဂိယာနံ ပဟာရံ ဒေန္တိ, နနု အကာရဏေန ပဟာရံ ဒေန္တီတိ အာဟ ‘‘အာဝုသော’’တိအာဒိ။ ဣမိနာ ယထာ ဝဒန္တိ, တထာ အကတတ္တာ ပဟာရံ ဒေန္တီတိ ဒဿေတိ။

၄၅၁. **သစေပီ**တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒေန သစေ အမရတိ, ကာ နာမ ကထာ, ဟာစိတ္တိယမေဝာတိ ဒဿေတိ။ **ပဟာရေနာ**တိ ပဟာရဟေတုနာ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန။ **အယန္တိ** ဘိက္ခု။ **န ဝိရောစတီ**တိ န သောဘတိ။

၄၅၂. ‘‘အနုပသမ္ပန္နဿာ’’တိ ဧတ္ထ အကာရဿ အညတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ‘‘ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ’’တိအာဒိ။ **ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ** တိ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဝါ သာမဏေရဿ ဝါ။

၄၅၃. ‘‘ကေနစီ’’တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ‘‘မနုဿေန ဝါ’’တိအာဒိ။ **တဝေဟာ**တိ ဝိဟေဋ္ဌနတော, ဣမိနာ မောက္ခဿ အပဟာနံ ဒဿေတိ, ‘‘အတ္တနော’’တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေတိ။ ‘‘ပတ္ထယမာနော’’တိ ဣမိနာ ‘‘အဓိပ္ပာယော’’တိ ပဒဿတ္ထံ ဒဿေတိ။ **မုဂ္ဂရေန ဝါ** တိ စတုဟတ္ထဒဏ္ဍဿ အဒ္ဓေန ဒဏ္ဍေန ဝါ။ **သောတိ** စောရာဒိကောတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. တလသတ္တိကသိက္ခာပဒံ

၄၅၄. ပဉ္စမေ **တလန္တိ** ဟတ္ထတလံ။ တဥဟိ တလတိ ယံကိဉ္စိ ဂဟိတဝတ္ထုံ ပတိဋ္ဌာတိ ဧတ္ထာတိ ‘‘တလ’’န္တိ ဝုစ္စတိ။ **သတ္တီ** တိ ကုန္တော။ သော ဟိ သကတိ ဝိဇ္ဈိတုံ သမတ္ထေတီတိ ‘‘သတ္တီ’’တိ ဝုစ္စတိ။ တလမေဝ သတ္တိသဒိသတ္တာ **တလသတ္တိကံ,** သဒိသတ္ထေ ကော, တံ တလသတ္တိကံ ဥပစာရေန ဂဟေတွာ ‘‘ကာယမ္ပီ’’တိ ဝုတ္တံ။ ကာယတော အညံ ဝတ္ထုမ္ပိ တလသတ္တိကသဏ္ဌာနေန ကာယေန ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂိရတ္တာ ဝုတ္တံ ‘‘ကာယပဋိဗဒ္ဓမ္ပီ’’တိ။ **‘‘ပဟာရသမုစ္စိတာ’’**တိ ဧတ္ထ သံပုဗ္ဗော စ ဥပုဗ္ဗော စ စိသဒ္ဒော ပဂုဏနသဏ္ဌာနေ ပရိစိတေ ဝတ္တတီတိ အာဟ ‘‘ပဟာရပရိစိတာ’’တိ။ ပဟာရေန သံ ပုနပ္ပုနံ ဥစ္စိတာ ပရိစိတာတိ အတ္ထော။ ဣမမေဝတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ‘‘ပုဗ္ဗေပိ။ပေ။ အတ္ထော’’တိ။ အညမ္ပိ သဗ္ဗောယနနယံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ‘‘ပဟာရဿ ဥဗ္ဗိက’’တိ။ **တဿာ** တိ တဿ ဟဋ္ဌဿ။ **ပဟာရဿာ**တိ ပဟာရတော။ နိဿက္ကတ္ထေ စေတံ သာမိဝစနံ။ ‘‘ဘီတာ’’တိ ဣမိနာ ‘‘ဥဗ္ဗိက’’တိ ဧတ္ထ ဥပုဗ္ဗ ဝိဇဓာတုဿတ္ထံ ဒဿေတိ။

၄၅၇-၈. **ဝိရဒ္ဓော** တိ ပဏ္ဍကော ဟုတွာ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ ပုရိမသိက္ခာပဒေ။ **ဝုတ္တနယေ ဝတ္ထုသု** တိ ‘‘စောရံ တ ပစ္စတ္ထိကံ တ’’တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယေ ဝတ္ထူသူတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. အမူလကသိက္ခာပဒံ

၄၅၉. ဆဋ္ဌေ **တေ**တိ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ။ စောဒေန္တိ ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာကိဏ္ဏာဒေသတ္တာ** တိ တေသံ အာကုလအာဒီနဝတ္တာ။ **ဝေန္တိ** စောဒိယမာနေ။ **အတ္တပရိတ္တာဏာ** န္တိ အတ္တနော ပရိသမန္တတော တာဏံ ရက္ခနံ ကရောန္တာ စောဒေန္တီတိ ယောဇနာတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒံ

၄၆၄. သတ္တမေ ဥပပုဗ္ဗဒဟဓာတုဿ သကမ္မိကတ္တာ ကာရိတန္တောဂဓဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ‘‘ဥပ္ပာဒေန္တီ’’တိ။ **‘‘အနုပသမ္ပန္နဿာ’’** တိ ဧတ္ထ အကာရဿ သဒိသတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ‘‘သာမဏေရဿာ’’တိ။ သာမဏေရောပိ ဟိ ဥပသမ္ပန္နေန သဒိသော ဟောတိ သဏ္ဌာနေန စ ပုရိသဘာဝေန စ။ သာမဏေရဿ ကုက္ကုစ္စံ ဥပ

ဒဟတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ နိသိန္နံ မဉ္စေ, နိပန္နံ မဉ္စေ, ဘုတ္တံ မဉ္စေ, ပီတံ မဉ္စေ, ကတံ မဉ္စေတိ ယောဇနာ။ **နိသိန္န** န္တိ နိသီဒိတံ။ **နိပန္န** န္တိ နိပဇ္ဇိတန္တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ဥပဿုတိသိက္ခာပဒံ

၄၇၁. အဋ္ဌမေ "အဓိကရဏဇာတာန"န္တိ ဧတ္ထ အဓိကရဏဿ ပကရဏတော ဝိဝါဒါဓိကရဏဘာဝဥ္စ ဝိသေသနပရပဒဘာဝဥ္စ ဒဿေန္တော အာဟ "ဥပ္ပန္နဝိဝါဒါဓိကရဏာန"န္တိ။ တတ္ထ ဥပ္ပန္နသဒ္ဒေန ဇာတသဒ္ဒဿတ္ထံ ဒဿေတိ ။ ဝိဝါဒသဒ္ဒေန အဓိကရဏဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ သုယ္ယတီတိ **သုတိ** ဝစနံ, သုတိယာ သမီပံ **ဥပဿုတိ** ဌာနန္တိ အတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "သုတိသမီပ"န္တိ။ "သမီပ"န္တိ ဣမိနာ ဥပသဒ္ဒဿတ္ထံ ဒဿေတိ။ "ယတ္ထ"တိအာဒိနာ "ဥပဿုတိ"တိ ဧတ္ထ ဥပသဒ္ဒဿ ပဓာနတ္ထာ တဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **မန္တေန္တ** န္တိ ဧတ္ထ ဥပယောဂဝစနဿ ဘုမ္မတ္ထေ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဝုတ္တံ "မန္တယမာနေ"တိ။

၄၇၃. **"ဝူပသမိဿာမီ"** တိ ဧတ္ထ ဣဓာတုယာ ဂတ္ယတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "ဝူပသမံ ဂမိဿာမီ"တိ။ **အကာရကဘာဝ**န္တိ နိဒ္ဒောသဘာဝံ။ သောတုကာမတာယ ဂမနဝသေန သိယာ ကိရိယန္တိ ယောဇနာ။ ပရတောပိ ဧသေဝ နယော တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ကမ္မပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒံ

၄၇၄. နဝမေ **မယ**န္တိ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယနာမကာ အမှေဟ။ **ကတတ္တာ** တိ ကမ္မာနံ ကတတ္တာ။ **ဓမ္မော** တိ ဘူတော သဘာဝေ။ **ဧဝေသူ**တိ စတူသု သင်္ဃကမ္မေသူတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဆန္ဒံ အဒတွာဂမနသိက္ခာပဒံ

၄၈၁. ဒသမေ စောဒေတိ ပရဿ ဒောသံ အာရောပေတီတိ **စောဒကော**။ တေန စ စောဒကေန စောဒေတဗ္ဗော ဒေ သံ အာရောပေတဗ္ဗောတိ **စုဒိတော,** သောယေဝ **စုဒိတကော,** တေန စ။ **"အနုဝိဇ္ဇကော** တိ စ ဝိနယဓရော။ သော ဟိ စောဒကစုဒိတကာနံ မတံ အနုမိနေတွာ ဝိဒတိ ဇာနာတီတိ အနုဝိဇ္ဇကော။ **ဧတ္တာဝတာပီ** တိ ဧတ္တကေနပိ ပမာဏေနာ တိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပဒံ

၄၈၄. ကောဒသမေ "အလဇ္ဇိတာ"တိအာဒီသု (ပရိ. ၂၉၅) ဝိယ ယကာရလောပေန နိဒ္ဒေသောတိ အာဟ "ယထာမိတ္တတာယာ"တိ။ "ယော ယော"တိ ဣမိနာ ယထာသဒ္ဒဿ ဝိစ္ဆတ္ထံ ဒဿေတိ။ ယထာဝုဍ္ဍန္တိအာဒီသု (စူဠဝ. ၃၁၁ အာဒယော) ဝိယ ယော ယော မိတ္တော **"ယထာမိတ္တ"** န္တိ ဝစနတ္တော ကာတဗ္ဗော။ **သဗ္ဗပဒေသူ**တိ "ယထာသန္ဒိဋ္ဌတာ"တိအာဒီသု သဗ္ဗေသု ပဒေသူတိ။ ကောဒသမံ။

## ၁၂. ပရိဏာမနသိက္ခာပဒံ

၄၈၉. ဒွါဒသမေ **ယ**န္တိ ပဒတ္တဝိနိစ္ဆယတ္ထသင်္ခါတံ ယံ ဝစနံ။ **တတ္ထာ** တိ တိံသကကဏ္ဍေ။ **ဣဓာ**တိ ဒွေဝနဝုတိကဏ္ဍေ, သိက္ခာပဒေ တ။ **ပုဂ္ဂလဿာ** တိ ပရပုဂ္ဂလဿာတိ။ ဒွါဒသမံ။

သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

## ၉. ရတနဝဂ္ဂေါ

### ၁. အန္တေပုရသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

၄၉၄. ရာဇဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ပရိတ္တကော** တိ ဂုဏေန ခုဒ္ဒကော။ ဟသာဒဝရသဒ္ဒဿ ဥပရိသဒ္ဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗ
ဗဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ဟသာဒဝရဿ ဥပရိ ဂတော”တိ။ ဣမိနာ ဟသာဒဝရဿ ဥပရိ **ဥပရိဟသာဒဝရံ,** တံ ဂ
တော ဥပဂတောတိ **ဥပရိဟသာဒဝရဂတော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အယ္ယာန** န္တိ ဘိက္ခူနံ။ “ကာရဏာ”တိ ဣမိနာ
“တဟသာ”တိ ပဒဿတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တေဟီ**တိ အယ္ယေဟိ။

၄၉၇. **အန္တရ** န္တိ ခဏံ, ဩကာသံ တ ဝိဝရံ တ။ **ယာတေတု**န္တိ ဟနိတုံ။ ဣစ္ဆတီတိ ဣမိနာ ပတ္ထဓာတုယာ ယာစ
နတ္ထံ ဒဿေတိ။ “ရာဇန္တေပုရံ ဟတ္ထိသမ္မဒ္ဒ”န္တိအာဒီသု ဝစနတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဟတ္ထိ
သမ္မဒ္ဒ**န္တိ ဟတ္ထိသမ္ဗာဓေဟိ။ အဿေဟိ သမ္မဒ္ဒော ဧတ္ထာတိ **အဿသမ္မဒ္ဒော** ။ ရထေဟိ သမ္မဒ္ဒော ဧတ္
ထာတိ **ရထသမ္မဒ္ဒော** တိ ဝစနတ္ထံ အတိဒိသန္တော အာဟ “ဧသေဝ နယော”တိ။ “သမ္မတ္တ”န္တိ ပဌမက္ခရေန ဟဌ
ဿ သမ္ဗာဓဿ အတစကတ္တာ ဝုတ္တံ “တံ န ဂဟေတဗ္ဗ”န္တိ။ **တတ္ထာ** တိ ဟဌေ။ “ဟတ္ထိနံ သမ္မဒ္ဒ”န္တိ ဣမိ
နာ ဥတ္တရပဒဿ သမ္မဒ္ဒနံ **သမ္မဒ္ဒ** န္တိ ဘာဝတ္ထံ ဒဿေတိ, ပုရိမပဒေန ဆဋ္ဌီသမာသဉ္စ။ ပုရိမဟဌေ ပန ဥတ္တရပဒ
ဿ အဓိကရဏတ္ထဉ္စ ပုဗ္ဗပဒေန တတိယာသမာသဉ္စ ဒဿေတိ။ ဗာဟိရတ္ထသမာသောတိပိ ဝုစ္စတိ။ ပစ္ဆိမဟဌေ
“ဟတ္ထိသမ္မဒ္ဒ”န္တိအာဒိပဒဿ လိင်္ဂဝိပလ္လာသဉ္စ “အတ္ထိ”တိ ဟဌသေသေန ယောဇေတဗ္ဗတဉ္စ ဒဿေ
တုံ ဝုတ္တံ “ဟတ္ထိသမ္မဒ္ဒော အတ္ထိ”တိ။ **ရဇိတဗ္ဗာနီ** တိ ရဇနီယာနိ, ရဇိတုံ အရဟာနီတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓ
ကာလေ ပုရိမဟဌေ ရညော အန္တေပုရေတိ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသော ကာတဗ္ဗောတိ။ ပစ္ဆိမဟဌေ ပန မုဋ္ဌတောဝ ယုဇ္
ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ “တသ္မိံ အန္တေပုရေ”တိ။

၄၉၈. **အဝသိတ္တဿာ** တိ ခတ္တိယာဘိသေကေန အဘိသိတ္တဿ။ **ဣတော**တိ သယနိဃရတော။ ဣမိနာ ပဉ္စမိ
ဗာဟိရသမာသံ ဒဿေတိ။ ရညော ရတိဇနနဋ္ဌေန **ရတနံ** ဝုစ္စတိ မဟေသီ။ **မဟေသီ**တိ စ သာဘိသေကာ ဒေဝီ။ နိပုဗ္ဗ ဂမု
ဓာတုဿ နိပုဗ္ဗကမုဓာတုယာ ပရိယာယဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “နိဂ္ဂတန္တိ နိက္ခန္တ”န္တိ။ ပဌမံ။

## ၂. ရတနသိက္ခာပဒံ

၅၀၂. ဒုတိယေ **ပမုဿိတ္ဝာ** တိ သတိဝိပ္ပဝါသေန ပမုဿိတ္ဝာ။ **ပုဏ္ဏပတ္တ** န္တိ တုဋ္ဌိဒါယံ။ တဉှိ မနောရ
ထပုဏ္ဏေန ပတ္တဗ္ဗဘာဂတ္တာ “ပုဏ္ဏပတ္တ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တဿ သရူပံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “သတတော ပဉ္စ
ကဟာပဏာ”တိ။ ဣဓ ပန ကဟာပဏာနံ ပဉ္စသတတ္တာ ပဉ္စဝီသကဟာပဏာ အဓိပ္ပေတာ။ **အာဘရဏ**သဒ္ဒဿ အလင်္
ကာရသဒ္ဒေန ပရိယာယဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “အလင်္ကာရ”န္တိ။ “မဟာလတံ နာမာ”တိ ဣမိနာ န ယော တ သော
တ အလင်္ကာရော, အထ ခော ဝိသေသာလင်္ကာရောတိ ဒဿေတိ။ မဟန္တာနိ မာလာကမ္မလတာကမ္မာနိ ဧတ္ထာတိ
**မဟာလတာ**။ လတာဂဟဏေန ဟိ မာလာပိ ဂဟိတာ။ နဝဟိ ကောဋီဟိ အဂ္ဃံ ဣမဿာတိ **နဝကောဋိအဂ္ဃနကံ,** နဝ
ကောဋိသင်္ခာတံ အဂ္ဃံ အရဟတီတိ တ **နဝကောဋိအဂ္ဃနကံ** ။

၅၀၄. အန္တေ သမီပေ ဝသနသီလတ္တာ ပရိစာရိကော **“အန္တေဝါသီ”** တိ ဝုစ္စတီတိ အာဟ “ပရိစာရိကော”တိ။

၅၀၆. **ဒွေဝ လေဍ္ဍုဟတာ** တိ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ ဒွေဝ လေဍ္ဍုဟတာ။ သင်္ဃ။ပေ.။ နဝကမ္မာနံ အတ္ထာ
ယ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တဿ တ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တဿ တ ဒုက္ကဋန္တိ ယောဇနာ။ **အဝသေသ**န္တိ ဇာတရူပရဇတတော အဝ
သေသံ။ **မာတုကဏ္ဏပိဠန္ဓနတာလပဏ္ဏမ္ပီ** တိ မာတုယာ ကဏ္ဏေ ပိဠန္ဓိတတာလပဏ္ဏမ္ပိ, ပဋိသာမေန္တဿာ
တိ သမ္ဗန္ဓော။

“ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဟောတီ”တိ ဣမိနာ အကပ္ပိယဘဏ္ဍံ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။ **ဣဒ**န္တိ ဘဏ္ဍံ။ **ပလိဗောဓော နာ
မာ**တိ အတ္တနော ပလိဗောဓော နာမ။ **ဆန္ဒေနပိ** တိ ဝမုကီအာဒီနံ ဆန္ဒဟေတုနာပိ။ **ဘယေနပီ**တိ ရာဇဝလ္လဘာနံ ဘယဟေ
တုနာပိ။ **ဗလက္ကာရေနာ** တိ ကရဏံ ကာရော, ဗလေန ကာရော ဗလက္ကာရော, တေန, ဗလက္ကာရော ဟုတ္ဝာ ဟာတေတ္
တတိ အတ္ထော။

**တတ္ထာ** တိ မဟာရာမေ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ, သင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **မဟာဇနသဉ္စရဏဋ္ဌာနေ
သူ**တိ ဗဟူနံ ဇနာနံ သဉ္စရဏသင်္ခာတေသု ဌာနေသု။ နဂဟေတဗ္ဗဿ ဟေတုံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ပလိဗောဓော န

ဟောတီ''တိ။ ယသ္မာ ပလိဗောဓော န ဟောတိ, တသ္မာ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **ကောေ**တိ ကော ဘိက္ခု ပသ္မ သတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဩက္ကမ္မာ** တိ ဩက္ကမိတ္ဝာ။

**ရူပ**သဒ္ဒော ဘဏ္ဍပရိယာယောတိ အာဟ ''ဘဏ္ဍ''န္တိ။ ဘဏ္ဍံ ရူပံ နာမာတိ ယောဇနာ။ **ဘဏ္ဍိက** န္တိ ဘဏ္ဍေန နိယုတ္တံ ပုဋ္ဌကံ။ **ဂဏ္ဌေတ္ဝာ**တိ ဂဏ္ဌံ ကတ္ဝာ။ **နိမိတ္တန္တိ** တိ ဧတ္ထ ဣတိသဒ္ဒော နာမပရိယာယော။ လဉ္ဆနာဒိ နိမိတ္တံ နာမာတိ ဟိ ယောဇနာ။ လဉ္ဆနာဒီတိ အာဒိသဒ္ဒေန နီလပိလောတိကာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **လာခာယာ**တိ ဇတုနာ။

ပတိရူပ နာမ ဣမ လဇ္ဇီကုက္ကုစ္စကာတိ အာဟ ''လဇ္ဇီနော ကုက္ကုစ္စကာ''တိ။ **ထာဝရ**န္တိ ဇင်္ဂမာ အညံ ထာဝရံ။ **အဒ္ဓုနော**တိ ကာလသ္သ။ **သမာဒပေတ္ဝာ**တိ အညေ သမာဒပေတ္ဝာ။ ဥဒ္ဒိသ္သ အရိယာ တိဋ္ဌန္တိ, ဧသာ အရိယာန ယာစနာ''တိ (ဇာ. ၁.၇.၅၉) ဝုတ္တနယေန ယာစိတ္ဝာတိ အတ္ထော။

**၅၀၇. ရတနသမ္မတ**န္တိ မနုသ္သာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂန္တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. ဝိကာလကမပ္ပဝိသနသိက္ခာပဒံ

**၅၀၈.** တတိယေ ''တိရစ္ဆာနဘူတံ ကထ''န္တိ ဣမိနာ **''တိရစ္ဆာနကထ''** န္တိ ပဒသ္သ တုလ္ယနိသ္သိတသမာသံ ဒသ္သေတိ။ **ရာဇပဋိသံယုတ္တ** န္တိ ရာဇူဟိ ပဋိသံယုတ္တံ။

**၅၁၂.** သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မိံ ကမေ** တိ တသ္မိံ ပဌမပဝိသနကမေ။ **တံ ကမ္မ**န္တိ တံ ဣစ္ဆိတက မ္မံ။ **အန္တရာ** တိ ကမဝိဟာရာနမန္တရေ။ ဘုမ္မတ္ထေ စေတံ နိသ္သက္ကဝစနံ။

**ကုလဃရေ တ**တိ ဉာတိကုလဥပဋ္ဌာကကုလဃရေ တ။ **တေလဘိက္ခာယ တ** တိ တေလယာစနတ္ထာယ တ။ **ပသ္သ သေ**တိ အတ္တနော ပသ္သေ သမီပေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တေနာ**တိ ကမမဇ္ဈမဂ္ဂေန။ **အနောက္ကမ္မာ** တိ အနောက္ကမိတ္ဝာ, အပက္ကမိတ္ဝာတိ အတ္ထောတိ။ တတိယံ။

## ၄. သူစိဃရသိက္ခာပဒံ

**၅၁၇.** စတုတ္ထေ ကကာရသ္သ ပဒပူရဏဘာဝံ ဒသ္သေတုံ ဝုတ္တံ **''ဘေဒနမေဝ ဘေဒနက''**န္တိ။ အသ္သတ္ထိအ တ္ထေ အပစ္စယောတိ အာဟ ''တံ အသ္သ အတ္ထီ''တိ။ **အသ္သာ** တိ ဟာစိတ္တိယသ္သ။ ပဌမံ သူစိဃရံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ပစ္ဆာ ဟာစိတ္တိယံ ဒေသေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ **အရဏိဓနုကေ**တိ အရဏိယာ ဓနုကေ။ **ဝေဓကေ**တိ ကာယဗန္ဓနဝေဓကေ တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. မဉ္စသိက္ခာပဒံ

**၅၂၂.** ပဉ္စမေ ဆေဒနမေဝ ဆေဒနကံ, တမသ္သတ္ထီတိ **ဆေဒနက**န္တိ အတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''ဝုတ္တနယမေ တ''တိ။

**နိခဏိတ္ဝာ**တိ ပမာဏာတိရေကံ နိခဏိတ္ဝာ။ **ဥတ္တာနံ တ ကတ္ဝာ** တိ ဟေဋ္ဌုပရိ ပရိဝတ္တနံ တ ကတ္ဝာ။ **ဌပေတ္ဝာ**တိ လမ္ဗဏာဝသေန ဌပေတ္ဝာတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပဒံ

**၅၂၆.** ဆဋ္ဌေ **တ္ထော** တိ မဉ္စပီဌေ။ အဝနဟိတဗ္ဗန္တိ **ဩနဒ္ဓံ,** တူလေန ဩနဒ္ဓံ **တူလောနဒ္ဓ** န္တိ အတ္ထောပိ ယု ဇ္ဇတိ။ **တူလံ ပက္ခိပိတ္ဝာ** တိ မဉ္စပီဌေ စိမိလိကံ ပတ္ထရိတ္ဝာ တသ္သုပရိ တူလံ ပက္ခိပိတ္ဝာတိ အတ္ထောတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. နိသီဒနသိက္ခာပဒံ

၅၃၁. သတ္တမေ **ကတ္ထာ** တိ ကိသ္မိံ ခန္ဓကေ, ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ တ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တတ္ထာ** တိ စီဝရက္ခန္ဓကေ, ပဏီတဘောဇနဝတ္ထုသ္မိံ တ။ ''ယထာ နာမာ''တိ ဣမိနာ ''သေယျထာပိ''တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ, ''ပုရာဏော စမ္မကာရော''တိ ဣမိနာ ''ပုရာဏာသိကောဋ္ဌော''တိ ပဒဿ။ စမ္မကာရော ဟိ အသိနာ စမ္မံ ကုဋ္ဋေတိ ဆိန္ဒတီတိ **''အသိကောဋ္ဌော''**တိ ဝုစ္စတိ။ ဝတ္ထုပုပ္ဖန္နကာလမုပနိဓာယ ဝုတ္တံ ''ပုရာဏော''တိ ။ တမေဝူပမံ ဟာကဋံ့ ကရောန္တော အာဟ **''ယထာ ဟီ''**တိ။ **ဟီ**တိ တပ္ပာကဋီကရဏံ, တံ ဟာကဋံ့ ကရိဿာမီတိ ဟိ အတ္တော။ စမ္မကာရော ကမှတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိတ္ထတ** န္တိ ဝိသာလံ။ **သောပီ**တိ ဥဒာယီပိ။ တံ နိသီဒနံ ကမှတီတိ ယောဇနာ။ **တေနာ**တိ ကမှနဟေတုနာ။ **တန္တိ** ဥဒာယိံ။ **သန္ထတသဒိသ** န္တိ သန္ထတေန သဒိသံ။ **ကေသ္မိံ အန္တေ** တိ ကေသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ, ဖလေတ္တတိ သမ္ဗန္ဓော။တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပဒံ

၅၃၇. အဋ္ဌမေ **''ကတ္ထာ''** တိအာဒီနိ ဝုတ္တနယာနေဝ။

၅၃၉. ''ယဿာ''တိ ပဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ဘိက္ခုနော''တိ။ ''နာဘိယာ ဟေဋ္ဌာ''တိ ဣမိနာ နာဘိယာ အဓော **အဓောနာဘီ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ, ''ဇာဏုမဏ္ဍလာနံ ဥပရိ''တိ ဣမိနာ ဇာဏုမဏ္ဍလာနံ ဥဗ္ဘ **ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလ**န္တိ။ ဥဗ္ဘသဒ္ဒော ဟိ ဥပရိပရိယာယော သတ္တမျန္တနိပါတော။ ကဏ္ဍုခစ္ဆုသဒ္ဒာနံ ဝေဝစနတ္တာ ဝုတ္တံ **''ကဏ္ဍုပတိ ခစ္ဆု''** တိ။ ကဏ္ဍုတိ ဘေဒနံ ကရောတီတိ **ကဏ္ဍု** ။ ခစ္ဆတိ ဗျာဓနံ ကရောတီတိ **ခစ္ဆု** ။ ကေသုစိ ပောတ္ထကေသု ''ကစ္ဆု''တိ ပာဌော အတ္ထိ, သော အယုတ္တော။

လောဟိတံ တုဏ္ဍံ တေသ္သာတိ **လောဟိတတုဏ္ဍိကာ** ။ ပိဋ္ဌယတိ ဝိဗာဓေတီတိ **ပိဋ္ဌကာ**။ အာ ဘုသော အသုစိံ သဝတိ ပဃရာပေတီတိ **အဿာဝေ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အသုစိပဃရဏ''န္တိ။ အရိသဉ္စ ဘဂန္ဒရာ စ မဓုမေဟော စ။ အာဒိသဒ္ဒေန ဒုန္နာမကာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ တတ္ထ အရိ ဝိယ ဤသတိ အဘိဘဝတီတိ **အရိသံ**။ ဘဂံ ဝုစ္စတိ ဝစ္စမဂ္ဂံ, တံ ဒရတိ ဖာလေတီတိ **ဘဂန္ဒရာ,** ဂူထသမီပေ ဇာတော ဝဏဝိသေသော။ မဓု ဝိယ မုတ္တာဒိံ မိဟတိ သေစတီတိ **မဓုမေဟော,** သော အာဗာဓော မုတ္တမေဟော သုက္ကမေဟော ရတ္တမေဟောတိ အနေကဝိဓော။ **ထုလ္လ** သဒ္ဒေ မဟန္တပရိယာယောတိ အာဟ ''မဟာ''တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒံ

၅၄၂. နဝမေ ဝဿေ ဝဿကာလေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာတိ **ဝဿိကာ,** ဝဿိကာ စ သာ သာဋိကာ စေတိ **ဝဿိကသာဋိကာ**တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. နန္ဒတ္ထေရသိက္ခာပဒံ

၅၄၇. ဒသမေ ''စတူဟိ အင်္ဂုလေဟီ''တိ ဣမိနာ စတုရော အင်္ဂုလာ **စတုရင်္ဂုလာ** တိ အသမာဟာရဒိဂုံ ဒဿေတိ။ **ဦနကပ္ပမာဏော**တိ ဘဂဝတော လာမကပမာဏော။ ဣမိနာ **ဩမက**သဒ္ဒဿ လာမကတ္ထံ ဒဿေတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ။ ဒသမံ။

ရတနဝဂ္ဂေါ နဝမော။

ဣတိ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၆. ပာဋိဒေသနီယကဏ္ဍံ

## ၁. ပဌမပာဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

ခုဒ္ဒကာနံ့ အနန္တရာ ဟင္ဒိုဒေသနိယာ ယေ ဓမ္မာ သင်္ဂီတိကာရေဟိ ဌပိတာ, ဣအနိ တေသံ ဓမ္မာနံ အယံ ဝဏ္ဏနာ ဘဝ တီတိ ယောဇနာ။

**၅၅၂.** ပဌမဟင္ဒိုဒေသနိယေ တာဝ အတ္တော ဇံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ပဋိုအာဂမနကာလေ**တိ ပိဏ္ဍာယ စရဏာ ဠာနတော ပက္ကမိတ္ဝတ, ပဋိုနိဝတ္တိတ္ဝတ တ အာဂမနကာလေ။ **သဗ္ဗေတ** တိ ဧတ္တ နိဂ္ဂဟီတလောပဝသေန သန္ဓိ ဟောတီတိ အာဟ ''သဗ္ဗမေတ''တိ။ ''ကမ္ပမာနာ''တိ ဣမိနာ ပပုဗ္ဗဝိဓာတုယာ ကမ္ပနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အပေဟီ**တိ ဧ တ္ထ အပပုဗ္ဗဣဓာတု ဂတ္ယတ္ထောတိ အာဟ ''အပဂစ္ဆ''တိ။

**၅၅၃.** ပဋိုဒေသေတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေတိ အနေနာတိ **ပဋိုဒေသေတဗ္ဗာကာရဒဿနံ** ။ ဒ္ဝိန္နံ သဒ္ဒာနံ ပရိယာယဘာ ဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ရထိကာတိ ရစ္ဆာ''တိ။ ရထသ္သ ဟိတာ **ရထိကာ**။ ဏ္ဍပစ္စယေ ကတေ **''ရစ္ဆာ''** တိ (မောဂ္ဂ လ္လာနေ ၄.၇၂ သုတ္တေ) ဝုစ္စတိ။ ရစ္ဆန္တရေန အနိဗ္ဗိဒ္ဓာ ရစ္ဆာ **ဗျူဟော** နာမာတိ အာဟ ''အနိဗ္ဗိဇ္ဈိတ္ဝတ''တိ အာဒိ။ ဗျူဟောတိ သမ္ပိဏ္ဍောတိ ဇနေ အညတ္တ ဂန္တုမပ္ပဒာနဝသေနာတိ **ဗျူဟော** ။ သိင်္ဃာဋကံ နာမ မဂ္ဂသန္ဓီတိ အာဟ ''မဂ္ဂသမောဓာနဌာန''န္တိ။ သိင်္ဃတိ မဂ္ဂသမောဓာနံ ကရောတိ ဧတ္ထာတိ **သိင်္ဃာဋကံ။ ဧတေသူ** တိ ရထိကာ ဒီသု။ **ဧသေဝ နယော**တိ ဒုက္ကဋဟင္ဒိုဒေသနိယေ အတိဒိသတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ''ဝဇနတော''တိ ပဒံ ''ဝေဒိတဗ္ဗော''တိ ပဒေ ဉာပကဟေတု။ ဒဒမာနာယ ဘိက္ခုနိယာ ဝသေနာတိ ယောဇနာ။ **ဧတ္ထာ** တိ သိက္ခာပဒေ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ အပမာဏံ, တ သ္မာ။

**ဣဒ**န္တိ ဝဇနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ သမ္ဗန္ဓေ ဇေရသေ ကာလိကတ္တယေတိ ယောဇနာ။

**၅၅၆.** ''အပေတိ''တိ ဟေတုတ္ထကိရိယာယ ကာရိတကတ္တုကာရိတကမ္မာနိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အညာတိကာယ အညေန ဧနေနစီ''တိ။ **အညေနာ**တိ အတ္တနာ အညေန။ ''တာယ ဇဝ တ ဘိက္ခုနိယာ အညေန တ ကေနစီ''တိ ပအနိ ''ပဋိုဂ္ဂ ဟာပေတ္ဝတ''တိပဒေ ကာရိတကမ္မာနီတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယဟင္ဒိုဒေသနိယသိက္ခာပဒံ

**၅၅၈.** ဒုတိယေ **ပုရိမသိက္ခာပဒေန အာပတ္တိ** အန္တရဃရတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန အာပတ္တိ ဘဝေယ္ယ** တေသာသမာနတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ ဒေန္တိယာ ပန နေဝ ဣမိနာ, န ပုရိမေန အာပတ္တိ အညဿ ဘတ္ဝ တတ္တာတိ အဓိပ္ပာယောတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယဟင္ဒိုဒေသနိယသိက္ခာပဒံ

**၅၆၂.** တတိယေ **''ဥဘတော''**တိ ဧတ္ထ ကရဏတ္ထေ တောတိ အာဟ ''ဒ္ဝီဟိ''တိ။ ''ဥဘတောပသန္န''န္တိ ဗျာ သောပိ သမာသောပိ ယုတ္တောယေဝ, သမာသေ တောပစ္စယဿ အလောပေ ဟောတိ။ ''ဥဘတော''တိပဒဿ သရူပံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ဥပာသကေနပိ ဥပာသိကာယပီ''တိ။ ကသ္မာ ဥဘတော ပသန္နံ ဟောတီတိ အာဟ ''တသ္မိံ ကိ ရာ''တိအာဒိ။ ယသ္မာ တသ္မိံ ကုလေ။ပေ.။ သောတာပန္နာယေဝ ဟောန္တိ ကိရ, တသ္မာ ''ဥဘတောပသန္န''န္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ''သစေပိ''တိ ဧတ္ထ **ပိ**သဒ္ဒေန အသီတိကောဋိဓနတော အဓိကမ္ပိ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ ဟာယနဿ ကာရဏံ ဒဿေ သေတိ **''ယသ္မာ''** တိအာဒိနာ။

**၅၆၉.** ''ဃရတော နီဟရိတ္ဝတ''တိ ဧတ္ထ **''နီဟရိတ္ဝတ''**တိ ပဒဿ ကမ္မံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အာသနသာလံ တ ဝိဟာရံ တ''တိ။ ''အာနေတွတ''တိဣမိနာ နီပုဗ္ဗဟရဓာတုယာ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဒ္ဝတရေ**တိ အတ္တနော ဂေဟဒ္ဝတရေတိ။ တတိယံ။

## ၄. စတုတ္ထဟင္ဒိုဒေသနိယသိက္ခာပဒံ

၅၇၀. စတုတ္ထေ **အဝရုဒ္ဓ** သဒ္ဒော ပရိရုဒ္ဓသဒ္ဒဿ ပရိယာယောတိ အာဟ **“ပရိရုဒ္ဓာ** ဟောန္တိ”တိ။ အာရညကဿ သေနာသနဿ ပရိသမန္တတော ရုဒ္ဓာ အာဝုတာ ဟောန္တီတိ အတ္ထော။

၅၇၃. “ပဉ္စန္န”န္တိ နိဒ္ဒါရဏေ သာမိဝစနဘာဝတော “ယံကိဉ္စိ”တိ နိဒ္ဒါရဏီယေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗဘာဝတော ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု ယံ ကိဉ္စိ”တိ။ “ပေသေတွာ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ အာဟရိဿာမီ”တိက္ကမိနာ ပဋိသံဝိဒိတာကာရဒဿနံ။ “အာရာမ”န္တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ အာရညကသေနာသနဿ အာရာမော ဧဝ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “အာရညကသေနာသနာရာမဉ္စာ”တိ။ **တဿာ** တိ အာရညကသေနာသနာရာမဿ။ **“ကသ္မာ”** တိ ပုစ္ဆာယ “ပဋိမောစနတ္ထ”န္တိ ဝိသဇ္ဇနာယ သမေတုံ သမ္ပဒါနတ္ထေ နိဿက္ကဝစနံ ကာတဗ္ဗံ။ ကိမတ္ထန္တိ ဟိ အတ္ထော။ **ပဋိမောစနတ္ထ** န္တိ တဒတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ပဋိမောစနသင်္ခါတာယ အတ္ထာယာတိ ဟိ အတ္ထော။ အတ္ထသဒ္ဒော စ ပယောဇနဝစနော။ ပယောဇနာယာတိ ဟိ အတ္ထော။ အထ ဝာ “ပဋိမောစနတ္ထ”န္တိ ဝိသဇ္ဇနာယံ။ “ကသ္မာ”တိ ပုစ္ဆာယ သမေတုံ နိဿက္ကတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ ကာတဗ္ဗံ။ ပဋိမောစနသင်္ခါတာ အတ္ထာတိ ဟိ အတ္ထော။ အတ္ထသဒ္ဒော စ ကာရဏဝစနော။ ကာရဏာတိ ဟိ အတ္ထော။ ဒွေဟိ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာနံ ပုဗ္ဗာပရသမသင်္ခါတော ဝိစယော ဟာရော ပရိပုဏ္ဏော ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **အမှာကန္တိ** ခါဒနီယဘောဇနီယပဋိဟရန္တာနံ အမှာကံ။ **အမှေ** တိ စောရသင်္ခါတေ အမှေ။

**“တဿာ”** တိ ပဒဿတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “တေသံ ယာဂုယာ”တိ။ **အညာနိပီ**တိ ပဋိသံဝိဒိတကုလတော အညာနိပိ ကုလာနိ။ **တေနာ**တိ ပဋိသံဝိဒိတကုလေန။ ကုရုန္ဒိတဒေ ယာဂုယာ ပဋိသံဝိဒိတံ ကတွာ ယာဂုံ အဂ္ဂဟေတွာ ပူတဒီနိ အာဟရန္တိ, ဝဋ္ဋတီတိ အဓိပ္ပါယော။

၅၇၅. **ကေဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **တဿာ** တိ ပဋိသံဝိဒိတဘိက္ခုဿ, စတုန္နံ တ ပဉ္စန္နံ တ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယာတိ ယောဇနာ။ **အညေသမ္ပိ** တိ စတုပဉ္စဘိက္ခုတော အညေသမ္ပိ။ **အဓိကမေတ**တိ ပရိဘုတ္တတော အတိရေကမေဝ။ **ယံ ပနာ**တိ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ပန, ယမ္ပိ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ဝနတော အာဟရိတွာ ဒေန္တီတိ ယောဇနာ။ **“တတ္ထဇာတက”**န္တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “အာရာမေ”တိ။ အညေန ဒိန္နန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **န**န္တိ မူလခါဒနီယာဒိံ။ **ပဋိသံဝိဒိတ**န္တိ ပဋိကစ္စေဝ သုဋ္ဌု ဇာနာပိတန္တိ အတ္ထောတိ။ စတုတ္ထံ။

ဣတိ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ပါဋိဒေသနီယဝဏ္ဏနာယ

ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၇. သေခိယကဏ္ဍံ

### ၁. ပရိမဏ္ဍလဝဂ္ဂ-အတ္ထယောဇနာ

**သိက္ခိတသိက္ခေန** တီသု သိက္ခာသု စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ သိက္ခိတသိက္ခေန **တာဒိနာ** အဋ္ဌဟိ လောကဓမ္မေဟိ အကမ္ပိယဋ္ဌေန တာဒိနာ, ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု တ အဝိကာရဋ္ဌေန တာဒိနာ ဘဂဝတာ **ယာနိ** သိက္ခာပဒါနိ “သေခိယာနီ”တိ ဘာသိတာနိ, **အနိ တေသမ္ပိ** သိက္ခာပဒါနံ အယမ္ပိ ဝဏ္ဏနာက္ကမော ဘဝတီတိ ယောဇနာ။

၅၇၆. **တတ္ထာ** တိ သေခိယသိက္ခာပဒေသု, အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ “သမန္တတော”တိက္ကမိနာ ပရိတ္တူပသဂ္ဂဿတ္ထံ ဒဿေတိ။ “နာဘိမဏ္ဍလံ ဇာဏုမဏ္ဍလ”န္တိ ဧတ္ထ ဥဒ္ဓံသဒ္ဒော စ အဓောသဒ္ဒော စ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗောတိ အာဟ “ဥဒ္ဓ”န္တိအာဒိ။ **အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တ** န္တိ ဘာဝနပုံသကံ, နိတသေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တတော။ ယထာ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ, ဧဝံ နိတသေန္တဿာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထိဒံ ပမာဏ** န္တိ တဿ နိတသနဿ ဣဒံ ပမာဏံ။ **တာဒိသဿာ** တိ ဒီဃတော မုဋ္ဌိပဉ္စကဿ တိရိယံ အဍ္ဎတေယျဟတ္ထဿ နိတ

သနုဿ။ ဇာဏုမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ စီဝရေသု။ **န တိဋ္ဌတီ** တိ ဝိရဇ္ဈိတ္တာ န တိဋ္ဌ ဋ္ဌတိ။ **တိဋ္ဌတီ** တိ ဃနတ္တာ တိဋ္ဌတိ။

**နိုတသေန္တဿ စာ** တိစ္တေ့ စသဒ္ဒေ အဝဓာရဏတ္ထော, နိုတသေန္တဿေဝတိ အတ္ထော။ ကေဝလံ ဇဝံ နို တသေန္တဿေဝ ဒုက္ကဋံ န ဟောတိ, အထ ခော တထာ နိုတသေန္တဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝတိ ယောဇနာ။ ယေ ပန နို တသနအေသာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အညေ**တိ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ဩလမ္ဗေတ္ဝာ နိဝသနတော အညေ ။ **တေ သဗ္ဗေ** တိ သဗ္ဗေ တေ နိုတသနအေသာ။ **တ္တော** တိ ဣမသ္မိံ ဝိဘင်္ဂေ။ **တတ္တေတ** တိ ခန္ဓကေယေဝ။

အသဉ္စိစ္စ နိုတသေန္တဿ အနာပတ္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧသေဝ နယော "အသတိယာ"တိ တ္တောပိ။ **အဇာနန္တ ဿာ**တိ တ္တေ အဇာနနံ ဒုဝိဓံ နိုတသနဝတ္တဿ အဇာနနံ, အာရုဠ္ဟေ့ဟာရုဠ္ဟဘာဝဿ အဇာနနန္တိ။ တတ္ထ အာရု ဠ္ဟေ့ဟာရုဠ္ဟဘာဝဿ အဇာနနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "အဇာနန္တဿာ"တိ ဒဿေန္တော အာဟ "အဇာနန္တဿာတိ တ္တော"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တဿာ** တိ နိုတသနဝတ္တဿ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ **တံ ပနာ**တိ အာပတ္တိတော အမောက္ခနံ ပန။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ယုဇ္ဇတိ, တသ္မာ။ **ယော**တိ ဘိက္ခု။ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ သုက္ခာ ဇ ဋ္ဌာ ဣမဿာတိ **သုက္ခဇဋ္ဌော** ။ မဟန္တံ ပိဏ္ဍိကမံသံ ဣမဿာတိ **မဟာပိဏ္ဍိကမံသော။ တဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ ဿ။

**ဝဏောတိ** အရု။ တဉ္ဟိ ဝဏတိ ဂတ္တဝိစုဏ္ဏနံ ကရောတီတိ ဝဏောတိ ဝုစ္စတိ။ **တဋ္ဌမိက တ စောရာ တ**တိ တေ့ ထ တသဒ္ဒော အဝုတ္တသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော, တေန အညာပိ ဥဒကစိက္ခလ္လာဒယော အာပဒာ သင်္ဂယှ္ဝာဟန္တိ။

၅၇၇. **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ ဝိဘင်္ဂေ, သိက္ခာပဒေ တ။ **ဥဘော ကဏ္ဏေ** တိ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ နိဂ္ဂတေ ဒွေ့ဝ က ဏ္ဏေ။ **အဝိသေသေနာ**တိ "အန္တရဃရေ"တိ စ "အာရာမေ"တိ စ ဝိသေသံ အကတွ္ဝာ သာမညေန။ **ဝိဟာရေပီ**တိ သင် ဃသန္နိပာတဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနထေရုပဋ္ဌာနာဒိကာလံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၅၇၈. ကာယေကဒေသေ ကာယသဒ္ဒော ဝတ္တတီတိ အာဟ "ဇာဏုမ္ပိ ဥရမ္ပိ"တိ။ "န သီသံ ပာရုတေနာ"တိဣမိ နာ "သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေနာ"တိပဒဿ အတိဗျာပိတဒောသံ ပဋိက္ခိပတိ။ **ဂဏ္ဌိက** န္တိ ပာသော။ သော ဟိ ဂန္ထေတိ ဗန္ဓ တီတိ တ, ဂန္ထေတိ ဗန္ဓတိ တ္တောတိ တ ကတွ္ဝာ ဂန္ထိကောတိ ဝုစ္စတိ။ န္ထကာရဿ ဏ္ဌကာရေ ကတေ **ဂဏ္ဌိ ကော,** တံ ဂဏ္ဌိကံ ပဋိမုဉ္စိတွ္ဝာ။ **ဥဘော ကဏ္ဏေ** တိ စီဝရဿ ဒွေ့ဝ ကောဏေ။ **ဂလဝာဋကတော**တိ တ္တေ **ဂလော**တိ ကဏ္ဌော။ သော ဟိ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇလေယျပေယျသင်္ခာတံ စတုဗ္ဗိဓံ အသနံ ဂလတိ ပဿော ဟုတွ္ဝာ ကုစ္ဆိယံ ပတတိ ဣတောတိ ဂလောတိ ဝုစ္စတိ။ အာဝဋ္ဋေတိယေဝ ခုဒ္ဒကဋ္ဌေန **အာဝဋကော,** ခုဒ္ဒကတ္တေ ကော။ ဂလေ ဌိတော အာဝဋ ကော ဂလဝာဋကော။ အကာရဿ ဟိ အာကာရဿ လောပေ "ပပ"န္တိအာဒီသု (ဇာ. ၁.၁.၂) ဝိယ။ တ္တေ ဟိ ပအာပန္န တိ ပဒစ္ဆေဒော, အကာရတော အာကာရဿ စ လောပေ။ ပဝဒ္ဓံ အာပံ ပပံ, မဟန္တံ ဥဒကန္တိ အတ္ထော။ သီသံ ဝိဝရိ တွ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။

၅၇၉. တသံ ဥပဂတောတိ တ တသေန ဥပဂတောတိ တ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ **"တသတ္ထာယ ဥပဂတဿ သာ"**တိ။

၅၈၀. ဟတ္ထပာဒေ အကီဠန္တော သုသံဝုတော နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဟတ္ထံ တ ပာဒံ တ အကီဠာပေန္တ တော"တိ။

၅၈၂. **ဩက္ခိတ္တစက္ခု** တိ တ္တေ ဩသဒ္ဒော ဟေဋ္ဌာပရိယာယောတိ အာဟ "ဟေဋ္ဌာ ခိတ္တစက္ခု"တိ။ "ဟု တွ္ဝာ"တိဣမိနာ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ယုဂယုတ္တကော** တိ ယုဂေ ယုတ္တကော။ ဒမိယိတ္ထာတိ **ဒန္တ တော**။ အာဘုသော ဇာနာတိ ကာရဏာကာရဏန္တိ **အာဇာနေယျော။ တ္တေက** န္တိ စတုဟတ္ထပမာဏံ။ ယော ဂစ္ဆတိ, အဿ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋာ အာပတ္တိ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ "ပရိဿယဘာဝ"န္တိ စ "ပရိဿယာဘာဝ"န္တိ စ ဒွ ဝေ ပာဌာ ယုဇ္ဇန္တိယေဝ။

**၅၈၄. ကုတ္တမ္ဗုတလက္ခဏော** တိ ဣမံ ပကာရံ ကုတ္တံ စိတ္တရုက္ခိပနံ, ဘဝတိ ဂစ္ဆတီတိ ဘူတော, ဘိက္ခု။ လက္ခီ ယတိ အနေနာတိ လက္ခဏံ, စိဝရံ။ ကုတ္တံ ဘူတော ကုတ္တမ္ဗုတော, တသ္သ လက္ခဏံ ကုတ္တမ္ဗုတလက္ခဏံ, တ သ္မိံ။ ကရဏာဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ ကုတ္တမ္ဗုတလက္ခဏံ နာမ ကိရိယာဝိသေသနသ္သ သဘာဝေတိ အာဟ "ကေတော တ။ပေ။ ဟုတ္ဝာတိ အတ္ထော"တိ။ **အန္ဓောက္ကန္ဒိလတော** တိ ကမသ္သ အန္ဓောက္ကန္ဒိလတောတိ။ ပဌ မော ဝဂ္ဂော။

## ၂. ဥဇ္ဇဂ္ဃိကဝဂ္ဂ-အတ္ထယောဇနာ

**၅၈၆.** ဥစ္စာသဒ္ဒံ ကတ္ဝာ ဇဂ္ဃနံ ဟသနံ **ဥဇ္ဇဂ္ဃော,** သောယေဝ **ဥဇ္ဇဂ္ဃိကာ,** တာယ။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒသ္သေ န္တော အာဟ "မဟာဟသိတံ ဟသန္တော"တိ။ **တ္တော** တိ "ဥဇ္ဇဂ္ဃိကာယာ"တိပဒေ။

**၅၈၈. ကိတ္တာဝတာ** တိ ကိတ္တကေန ပမာဏေန, ဇဝံ နိသိန္နေသု ထေရေသူတိ သမ္ဗန္ဓော, နိဒ္ဒါရဏေ စေတံ ဘုမ္မ မဝစနံ။ **ဝဝတ္ထပေတိ** တိ ဣဒဒ္ဓိဒဒ္ဓ ကထေတီတိ ဝဝတ္ထပေတိ။ **တ္တောဝတာ** တိ တ္တကေန ပမာဏေန။

**၅၉၀.** နိစ္စလံ ကတ္ဝာ ကာယသ္သ ဥဇုဋ္ဌပနံ ကာယပဂ္ဂဟော နာမာတိ အာဟ "နိစ္စလံ ကတ္ဝာ"တိအာဒိ။ ဧသေဝ န ယော ဗာဟုပဂ္ဂဟသီသပဂ္ဂဟေသုပီတိ။ ဒုတိယော ဝဂ္ဂော။

## ၃. ခမ္ဘကတဝဂ္ဂ-အတ္ထယောဇနာ

**၅၉၆.** ခမ္ဘော ကတော ယေနာတိ **ခမ္ဘကတော။ ခမ္ဘော** တိ စ ပဋိဗဒ္ဓေါ။ ကတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓေါတိ အာဟ "ကဋိယံ ဟတ္ထံ ဌပေတ္ဝာ"တိ။ သသီသံ အဝဂုဏ္ဌယတိ ပရိဝေဌေတီတိ **ဩဂုဏ္ဌိတော** တိ အာဟ "သသီသံ ဟရုတော"တိ။

**၆၀၀.** ဥဒ္ဓံ ကော ကောဋိ ဣမိဿာ ဂမနာယာတိ **ဥက္ကုဋိကာ** တိ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဥက္ကုဋိကာ ဝုစ္စတီ"တိ အာဒိ။ **တ္တော** တိ "ဥက္ကုဋိကာယာ"တိပဒေ။

**၆၀၁.** ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကဒုဿပလ္လတ္ထိကေသု ဒုဝိသု ဒုဿပလ္လတ္ထိကေ အာယောဂပလ္လတ္ထိကာပိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီတိ အာဟ "အာယောဂပလ္လတ္ထိကာပိ ဒုဿပလ္လတ္ထိကာ စေ"တိ။

**၆၀၂.** သတိယာ ဥပဋ္ဌာနံ သက္ကစ္စန္တိ အာဟ "သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ"တိ။

**၆၀၃. ပိဏ္ဍပာတ** တံ **ဒေန္တေပိ** တိ ပိဏ္ဍပာတံ ပတ္တေ ပက္ခိပန္တေပိ။ ပတ္တေ သညာ ပတ္တသညာ, သာ အဿ တ္ထီတိ **ပတ္တသညီ** ။ "ကတ္ဝာ" တိဣမိနာ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒသ္သေတိ။

**၆၀၄. သမသူပကံ ပိဏ္ဍပာတ** န္တိ တ္တေ သူပပိဏ္ဍပာတာနံ သမဥပမုဘာဝံ အာသင်္ကာ ဘဝေယျာတိ အာဟ "သမသူပကော နာမာ"တိအာဒိ။ **ယတ္ထာ** တိ ပိဏ္ဍပာတေ။ ဘတ္တသ္သ စတုတ္ထဘာဂပမာဏော သူပေ ဟောတိ, သော ပိဏ္ဍပာတော သမသူပကော နာမာတိ ယောဇနာ။ **ဩလောဏီ** စ သာကသူပေယျဥ္စ မစ္ဆရသော စ မံသရသော စာတိ ဒ္ဝန္ဒ ဒေါ။ တတ္ထ **ဩလောဏီ**တိ ကော ဗျဥ္ဇနဝိကတိ။ **သာကသူပေယျ** န္တိ သူပဿ ဟိတံ **သူပေယျံ,** သာကမေဝ သူ ပေယျံ သာကသူပေယျံ။ ဣမိနာ သဗ္ဗာပိ သာကသူပေယျဗျဥ္ဇနဝိကတိ ဂဟိတာ။ **မစ္ဆရသမံသရသာဒီနီ**တိ တ္တေ အာဒိသဒ္ဒေန အဝသေသာ သဗ္ဗာပိ ဗျဥ္ဇနဝိကတိ သင်္ဂဟိတာ။ တံ သဗ္ဗံ ရသာနံ ရသော **ရသရသော**တိ ကတ္ဝာ "ရသရသော"တိ ဝုစ္စတိ။

**၆၀၅.** သမပုဏ္ဏံ သမဘရိတန္တိ ဝေဝစနမေဝ။ ထူပံ ကတော **ထူပီကတော**တိ အတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ထူပီ ကတော နာမာ"တိအာဒိ။

**တတ္ထာ** တိ "ထူပီကတ"န္တိအာဒိဝစနေ။ **တေသ**န္တိ အဘာယတ္တေရတိပိဋကစူဠနာဂတ္တေရာနံ။ ဣတိ ပုစ္ဆိသု, တေသဥ္စ ထေရာနံ တဒံ အာရောစေသုန္တိ ယောဇနာ။ **ထေရော**တိ စူဠသုမနတ္တေရော။ **တေသ္သာ** တိ တိပိဋကစူဠနာဂတ္

ထေရဿ ။ **သတ္တကုတ္တ**န္တိ သတ္တ တရေ။ **ကုတောတိ** ကဿာစရိယဿ သန္တိကာ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ယာဝ ကာလိကေန ပရိစ္စိန္နော, တသ္မာ။ အာမိသဇာတိကံ ယာဂုဘတ္တံ တ ဖလာဖလံ တတိ ယောဇနာ။ **တဠ္ခဏေ** တိ တဠ္ခ သမတိတ္တိကံ။ **ဣတရေန ပနာ**တိ နာမိဍ္ဍာနုပရေန ပတ္တေန ပန။ ယံ ပူဝဥစ္ဆုခဏ္ဍဖလာဖလာဒိ ဟေဍ္ဌာ ဩရောဟတိ, တံ ပူဝဥစ္ဆုခဏ္ဍဖလာဖလာဒီတိ ယောဇနာ။ **ပူဝဝဋ္ငံသကောတိ** ဧတ္ထ **ဝဋ္ငံသကော**တိ ဥတ္တံသော။ သော ဟိ ဥဒ္ဓံ တသီ ယတေ အလင်္ကရီယတေတိ ဝဋ္ငံသောတိ ဝုစ္စတိ ဥကာရဿ ဝကာရံ, တကာရဿ စ ဋ္ဌကာရံ ကတ္ဂတ, သောယေဝ ဝဋ္ငံ သကော, မုဒ္ဓနိ ပိလန္ဓိတော ဧကော အလင်္ကာရဝိသေသော။ ပူဝမေဝ တံသဒိသတ္တာ ပူဝဝဋ္ငံသကော, တံ။ ပုပ္ဖဝဋ္ငံသ ကော စ တက္ကောလကဋ္ဌကဖလာဒိဝဋ္ငံသကော စာတိ ဒွဝန္နော, တေ။

**ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ နနု သဗ္ဗထူပိကတေသု ပဋိဂ္ဂဟဏာဿ အကပ္ပိယတ္တာ ပရိဘုဥ္ဇနမ္ပိ န ဝဋ္ငတီတိ အာဟ ''သဗ္ဗတ္ထ ပနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ထူပိကတေသူတိ။ တတိယော ဝဂ္ဂေါ။

## ၄. သက္ကစ္စဝဂ္ဂ-အတ္ထယောဇနာ

၆၀၈. **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ။ **ဩမိန္တိ** အဝမိ မရိယာဒံ။

၆၁၀. **ထူပကတော**တိ ထူပမေဝ ထူပကံ, တတော ထူပကတောတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''မတ္ထကတော''တိ။

၆၁၁. **မာဃာတသမယာဒီသူ**တိ ''ဟဏေ မာ ဃာတေထာ''တိ ရာဇာနော ဘေရိံ စရာပေန္တိ ဧတ္ထာတိ မာဃာတော, သောယေဝ သမယော မာဃာတသမယော။ အာဒိသဒ္ဒေန အညံ ပဋိစ္ဆန္နကာရဏံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

၆၁၅. **တေသန္တိ** မယူရဏ္ဍကုက္ကုဋဏ္ဍာနန္တိ။ စတုတ္ထော ဝဂ္ဂေါ။

## ၅. ကဗဠဝဂ္ဂ-အတ္ထယောဇနာ

၆၁၇. ''မုခဒွာရ''န္တိ ကမ္မဿ ''အနာဟဋေ''တိ စ ''ဝိဝရိဿာမီ''တိ စ ဒွီသု ကိရိယာသု သမ္ဗန္ဓာဘာဝံ ဒဿေ တုံ ဝုတ္တံ ''အနာဟရိတေ မုခဒွာရ''န္တိ။

၆၁၈. **သကလံ ဟတ္ထ**န္တိ ပဥ္စင်္ဂုလိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၆၁၉. **သကဗဠေနာ**တိ ဧတ္ထ ကဗဠသဒ္ဒေန ဝစနဿ အပရိပုဏ္ဏကာရဏံ သဗ္ဗမ္ပိ ဂဟေတဗ္ဗံ။

၆၂၀. **ပိဏ္ဍုက္ခေပက**န္တိအာဒီသု ဝိစ္ဆတ္ထေ ကပစ္စယောတိ အာဟ ''ပိဏ္ဍံ ဥက္ခိပိတ္ဂတ ဥက္ခိပိတ္ဂတ''တိ။ တ္ဂ တသဒ္ဒေန ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒဿေတိ။

၆၂၄. ''အဝကိရိတ္ဂတ''တိ ဣမိနာ **သိတ္ထာဝကာရက**န္တိ ဧတ္ထ အဝပုဗ္ဗော ကိရဓာတုယေဝ, န ကရဓာတူတိ ဒဿ္ဂ သေတိ။

၆၂၆. **''စပုစပု''တိ ဧဝံ သဒ္ဒ**န္တိ ''စပုစပု''တိ ဧဝံ အနုကရဏာရဝန္တိ။ ပဉ္စမော ဝဂ္ဂေါ။

## ၆. သုရုသုရုဝဂ္ဂ-အတ္ထယောဇနာ

၆၂၇. **''သုရုသုရု''တိ ဧဝံ သဒ္ဒ**န္တိ ''သုရုသုရု''တိ ဧဝံ အနုကရဏာရဝံ။ ဒဝန္တံ ကီဠနန္တိ ဣမိနာ ဝစနတ္တေန ပရိဟာ သော **ဒဝေ** နာမာတိ အာဟ ''ဒဝေတိ ပရိဟာသဝစန''န္တိ။ **တ**န္တိ သော ဒဝေ။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ဟေသ။ **န ကာတဗ္ဗံ** န ကာတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သိလကဗုဒ္ဓေါ**တိ သိလာယ ကတော, သိလေန နိယုတ္တော တ ဗုဒ္ဓေါ။ **အပဋိဗုဒ္ဓေါ**တိ အပဋိဝိဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါ, ပရိဟာသဝစနမေတံ။ **ကေဓမ္မော** တိ ဂုန္နံ ဓမ္မော။ **အဇဓမ္မော** တိ အဇာနံ ဓမ္မော။ **မိဂသဒ္ဓေါ** တိ မိကနံ သဒ္ဓေါ။ **ပသုသဒ္ဓေါ** တိ ပသူနံ သဒ္ဓေါ။

၆၂၈. “ဘုဥ္ဇန္တေနာ”တိ ပဒံ “နိလ္လေဟိတုံ”န္တိ ပဒေ ဘာဝကတ္တာ။

၆၃၁. **ဇီဝံနာမကေ**တိ “ကောကနုဒ”န္တိ ဇီဝံ နာမံ အဿ ဟာသာဒဿာတိ **ဇီဝံနာမကော,** ဟာသာဒော, တသ္မိံ။ “ပဒုမသဏ္ဍာနော”တိ ဣမိနာ ဟာသာဒဿ သဒိသူပစာရေန “ကောကနုဒော”တိ နာမလာဘံ ဒဿေတိ။ **တေနာ**တိ ပဒုမသဏ္ဍာနတ္တာ။ **အဿာ** တိ ဟာသာဒဿ။ **ပုဂ္ဂလိကမ္ပီ** တိ ပရပုဂ္ဂလသန္တကံ ဂဟေတဗ္ဗံ “အတ္တနော သန္တကမ္ပိ”တိ အတ္တပုဂ္ဂလသန္တကဿ ဝိသုံ ဂယှမာနတ္တာ။ **သင္ဃမ္ပီ** တိ ဟာနီယသင်္ဃမ္ပိ။ **သရာဝမ္ပီ** တိ ဟာနီယသရာဝမ္ပိ။ **ထာလကမ္ပီ**တိ ဟာနီယထာလကမ္ပိ။

၆၃၂. “ဥဒ္ဒရိတ္ဝာ”တိ သာမညတော ဝုတ္တာဝစနဿ ကမ္မာဟာအနာနိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “သိတ္ထာနိ ဥဒကတော”တိ။ **ဘိန္ဒိတ္ဝာ** တိ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာနိ ကတွာ။ **ဗဟီ**တိ အန္တရဃရတော ဗဟိ။

၆၃၄. **သေတစ္ဆတ္တန္တိ** ဧတ္ထ **သေတ**သဒ္ဒော ပဏ္ဍုရပရိယာယောတိ အာဟ “ပဏ္ဍုရစ္ဆတ္တ”န္တိ။ **ဝတ္ထပလိဂုဏ္ဌိတ**န္တိ ဝတ္ထေဟိ သမန္တတော ဝေဌိတံ။ သေတံ ဆတ္တံ **သေတစ္ဆတ္တံ**။ ကိလဉ္ဇေဟိ ကတံ ဆတ္တံ **ကိလဉ္ဇစ္ဆတ္တံ**။ ပဏ္ဏေဟိ ကတံ ဆတ္တံ **ပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ**။ မဏ္ဍလေန ဗဒ္ဓံ **မဏ္ဍလဗဒ္ဓံ**။ သလာကာဟိ ဗဒ္ဓံ **သလာကဗဒ္ဓံ**။ **တာနီ**တိ တီဏိ ဆတ္တာနိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ယမ္ပိ ကေပဏ္ဏစ္ဆတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **ဧတေသူ**တိ တီသု ဆတ္တေသု။ **အဿာ**တိ ယဿ ကဿစိ ဂဟဏဿ တ ပဗ္ဗဇိတဿ တ။ **သော**တိ ယော ကောစိ ဂဟဏ္ဌော တ ပဗ္ဗဇိတော တ။ **ဆတ္တဟာဒုကာယ တ** တိ ဆတ္တဒဏ္ဍနိက္ခေပနာယ ဟာဒုကာယ တ။ **ဧတ္ထော** တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။

၆၃၅. **မဇ္ဈိမဿာ** တိ ပမာဏမဇ္ဈိမဿ။ “စတုဟတ္ထပ္ပမာဏော”တိဣမိနာ စတုဟတ္ထတော ဦနာတိရေကော ဒဏ္ဍော န ဒဏ္ဍော နာမာတိ ဒဿေတိ။ ဒဏ္ဍော ဟဏိမွဟိ အဿာတိ ဝစနတ္ထံ အတိဒိသန္တော အာဟ “ဝုတ္တန ယေနေတ”တိ။

၆၃၆. **“သတ္ထဟာဏိမွဟီ”** တိ ဧတ္ထ အသိ ဧဝ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “အသိ”န္တိ။ **အသိန္တိ** ခဂ္ဂံ။

၆၃၇. “အာဝုဓံ နာမ စာပေ ကောဒဏ္ဍော”တိ ဟင္ဒိယံ ဝုတ္တာဝစနံ ဥပလက္ခဏမေတတိ ဒဿေန္တော အာဟ “အာဝုဓပာဏိဿာတိ ဧတ္ထာ”တိအာဒိ။ သဗ္ဗာပိ ဓနုဝိကတိ အာဝုဓန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ ယထာ အသိံ သန္နဟိတွာ ဌိတော သတ္ထဟာဏီတိ သင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ, ဇီဝံ ဓနုံ ကဏ္ဍေ ပဋိမုက္ကော အာဝုဓပာဏီတိ အာဟ “သစေ ပနာ”တိအာဒိ, ဣမိနာ အာဝုဓော ဟဏိနာ ဂဟိတောယေဝ အာဝုဓပာဏိ နာမာတိ ဒဿေတီတိ။ ဆဋ္ဌော ဝဂ္ဂေါ။

## ၇. ဟာဒုကဝဂ္ဂ-အတ္ထယောဇနာ

၆၃၈. **အင်္ဂုလန္တရ** န္တိ ဟာဒင်္ဂုလဝိဝရံ။ **ဟာဒုက**န္တိ ဥပာဟနဝိသေသော။ သော ဟိ ပဇ္ဇတေ ဣမာယာတိ ဟာဒုကာတိ ဝုစ္စတိ, သာ ဗဟုပဋလာ စမ္မမယာ တ ဟောတိ ကဋ္ဌမယာ တ။ **ပဋိမုဥ္စိတွာ** တိ ဟာဒုကံ ပဋိမုဥ္စိတွာ။

၆၄၀. ဒုဝိဟိ ဇနေဟိ ဂဟိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝံသေနာ**တိ ဝေဏုနာ, ယာနေ နိသိန္နောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိသင်္ခရိတွာ**တိ ဝိပတ္တိံ ကရိတွာ။ **ဒွေဝပီ**တိ ဓမ္မကထိကဓမ္မပဋိဂ္ဂဟကသင်္ခာတာ ဥဘောပိ ဇနာ။ **ဝဋ္ဋတီ** တိ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၆၄၁. **သယနဂတဿာ** တိ သယနံ ဂတဿ, သယနေ နိပန္နဿာတိ အတ္ထော။ နိပန္နဿ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

၆၄၂. တီသု ပလ္လတ္ထိကာသု ယာယ ကာယစိ ပလ္လတ္ထိကာယ နိသိန္နဿ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ပလ္လတ္ထိကာယာ”တိအာဒိ။

၆၄၃. ယထာ ဝေဌိယမာနေ ကေသန္တော န ဒိဿတိ, ဇီဝံ ဝေဌိတသီသဿာတိ ယောဇနာ။

၆၄၇. ဆပကသဒ္ဒသ္သ စ စဏ္ဍာလသဒ္ဒသ္သ စ ဝေဝစနတ္တာ ဝုတ္တံ “စဏ္ဍာလသ္သာ”တိ။ စဏ္ဍာလော ဟိ သံ သုနခံ ပစတီတိ **ဆပကော**တိ ဝုစ္စတိ သကာရသ္သ ဆကာရံ ကတွတ။ ဆပကသ္သ ဧသော **ဆပကီ,** စဏ္ဍာလဘရိယာ။ **ယတွ ရာ**တိ ဧတ္ထ တ္ရပစ္စယော ပစ္စတ္တေ ဟောတီတိ အာဟ “ယော ဟိ နာမာ”တိ။ ယော ရာဇာ ဥစ္စေ အာသနေ နိသီဒိတွ တ မန္တံ ပရိယာပုဏိသ္သတိ နာမ, အယံ ရာဇာ ယာဝ အတိဝိယ အဓမ္မိကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **“သဗ္ဗမိဒ”**န္တိ အယံ သဒ္ဒော လိင်္ဂဝိပလ္လာသောတိ အာဟ “သဗ္ဗော အယ”န္တိ ။ “လောကော”တိ ဣမိနာ ဣဒံသဒ္ဒသ္သ ဝိသယံ ဒသ္သေ တိ။ စရိမသဒ္ဒော အန္တိမပရိယာယော။ **အန္တိမော** တိ စ လာမကော။ **လာမကော**တိ စ နာမ ဣဓ ဝိပတ္တိတိ အာဟ “သင္ ကရ”န္တိ။ **သင်္ကရ** န္တိ ဝိပတ္တိံ။ “နိမ္မရိယာဒေ”တိ ဣမိနာ “သင်္ကရံ ဂတော”တိ ပအာနံ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒသ္သေ တိ။ စရိမံ ဂတံ **စရိမဂတံ,** သဗ္ဗော အယံ လောကော စရိမဂတောတိ အတ္ထော။ ဣဓ စ ဇာတကေ (ဇာ. ၁.၄.၃၃) စ ကေသုစိ ပောတ္ထကေသု “စမရိကတ”န္တိ ပာဌော အတ္ထိ, သော အယုတ္တောယေဝ။ **တတ္ထေတ** တိ အမ္ဗရုက္ခမူလေယေဝ။ **တေသ**န္တိ ရာဇဗြာဟ္မဏာနံ။

**တတ္ထာ** တိ တိဿံ ကထာယံ။ **ဟဋ္ဌိယာ**တိ အတ္တနော အာစရိယကာသကဂန္ထသင်္ခာတာယ ဟဋ္ဌိယာ။ **န ပဿရေ** တိ ဧတ္ထ ရေသဒ္ဒော အန္တိဿ ကာရိယောတိ အာဟ “န ပဿန္တိ”တိ။ **ယော စာယ**န္တိ ယော စ အယံ။ **အယံ**သဒ္ ဒော ပအာလင်္ကာရမတ္တော, ဗြာဟ္မဏောတိ အတ္ထော။ **အဓီယတီ**တိ အဇ္ဈာယတိ, သိက္ခတီတိ အတ္ထော။

**တတော**တိ ဗောဓိသတ္တေန ဝုတ္တကထာတော ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ ကထာယ။ **ဘော**တိ ဗောဓိသတ္ တံ အာမန္တေတိ။ “ဘုတ္တော”တိ ပဒဿ ကမ္မတစကဘာဝမာဝိကာတုံ ဝုတ္တံ “မယာ”တိ။ **အဿာ** တိ ဩဒနဿ။ ဣမိနာ သုစိ ပရိသုဒ္ဓံ မံသံ **သုစိမံသံ,** တေန ဥပသေစနမဿာတိ **သုစိမံသူပသေစနော**တိ ဗာဟိရတ္ထသမာသံ ဒဿေ တိ။ **ဓမ္မေ** တိ အာစာရဓမ္မေ။ **ဗဒ္ဓော ဟုတွတ** တိ ထဒ္ဓော ဟုတွတ, အယမေဝ တ ဟာဌော ။ **ဝဏ္ဏ**သဒ္ဒဿ သဏ္ဌာနာဒိ ကေ အသေ့ အတ္ထေ ပဋိက္ခိပိတုံ ဝုတ္တံ “ပသတ္ထော”တိ။ **ထောမိတော**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။

**အထာ**တိ အနန္တရေ။ **နန္တိ** ဗြာဟ္မဏံ။ **တဿာ** တိ ကထာဒွဝယဿ။ **ဗြာဟ္မဏာ** တိ ပုရောဟိတံ အာလပတိ။ **သမ္ပတီ**တိ သန္ဒိဋ္ဌိကေ။ “ယာ ဝုတ္တိ ဝိနိပာတေန, အဓမ္မစရဏေန တ”တိ ပအာနံ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “နိပ္ပဇ္ဇ တီ”တိ။

**မဟာဗြဟ္မေ** တိ ဧတ္ထ ဗြဟ္မသဒ္ဒော ဗြာဟ္မဏတစကောတိ အာဟ “မဟာဗြာဟ္မဏာ”တိ။ **အညေပီ**တိ ရာဇဗြာဟ္မဏေဟိ အပရေပိ။ “ပစန္တိ”တိ ဝုတ္တေ အဝိနာဘာဝတော “ဘုဉ္ဇန္တိ”တိ အတ္ထောပိ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ “ပစန္တိ စေဝ ဘုဉ္ဇန္တိ စာ”တိ။ “န ကေဝလ”န္တိအာဒိနာ **အညေပီ**တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒဿ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထံ ဒဿေတိ, တွဝံ အာစရိယဿသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပုန **တွဝ**န္တိ တံ, ဥပယောဂတ္ထေ စေတံ ပစ္စတ္တဝစနံ, “မာ ဘိဒါ”တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ “ဟသာဏော”တိဣမိနာ **အသ္မ** သဒ္ဒော ဟသာဏပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **တေနာ**တိ ဘိန္ဒန ဟေတုနာ။

၆၄၈. အတ္တနော ကင်္ခာဌာနဿ ပုစ္ဆနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “န ကထေတဗ္ဗ”န္တိ။

၆၄၉. **သမစုရေနာ**တိ သမံ စုရေန, သမံ မုခေနာတိ အတ္ထော။

၆၅၂. ယံ မူလံ တ ယာ သာခါ တ ဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ **ခန္ဓေ** တိ ရုက္ခဿ ခန္ဓေ။ **နိက္ခမတီ**တိ ဥစ္စာရပဿာဝေတေ နိက္ခမတိ။ **တိဏဏ္ဏာပကေ** န္တိ တိဏေန ကတံ, တိဏမယံ တ အဏ္ဍုပကံ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဥစ္စာရပဿာဝခေဠေသု။

၆၅၃. အဓိပ္ပေတဥဒကံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ပရိဘောဂဥဒကမေဝေတ”တိ။ သတ္တမော ဝဂ္ဂေါ။

**ဧတ္ထာ** တိ သေခိယေသု။ **သူပဗျဉ္ဇနပဋိစ္ဆာဒနေ** တိ သူပဗျဉ္ဇနေ ဩဒနေန ပဋိစ္ဆာဒေတိ။ သမတ္တာ သေခိ ယာ။

## ၈. သတ္တာဓိကရဏသမထ-အတ္ထယောဇနာ

**၆၅၅.** သင်္ဃာ ပရိစ္ဆိဇ္ဇတီတိ **သင်္ဃာပရိစ္ဆေဒေါ။ တေသ** န္တိ စတုပ္ပိဏ္ဍနမိကရဏာနံ။ **တဿာ** တိ တေသံ ခန္ဓကပရိတရာနံ။ **တတ္ထေတ** တိ တေသု ဧဝ ခန္ဓကပရိတရေသု။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု သိက္ခာပဒေသူတိ။

က္ကတိ သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

ဇာဒိလဍ္ဍိတနာမေန နေကာနံ တစိတော မယာ။

သာခုံ မဟာဝိဘင်္ဂဿ, သမတ္တော ယောဇနာနယောတိ။

# ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂေါ

## ၁. ပါရာဇိကကဏ္ဍအတ္ထယောဇနာ

ဧဝံ ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂဿ၊ ကတွာန ယောဇနာနယံ။
ဘိက္ခုနီနံ ဝိဘင်္ဂဿ၊ ကရိဿံ ယောဇနာနယံ။

**ယော**တိ ဝိဘင်္ဂေါ။ **ဝိဘင်္ဂဿာ**တိ ဝိဘင်္ဂေါ အဿ။ **အဿာ**တိ ဟောတိ။ **တဿာ**တိ ဘိက္ခုနီနံ ဝိဘင်္ဂဿ။ **ယတော**တိ ယသ္မာ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ဘိက္ခူနံ ဝိဘင်္ဂဿ အနန္တရံ ဘိက္ခုနီနံ ယော ဝိဘင်္ဂေါ သင်္ဂဟိတော အဿ, တဿ ဘိက္ခုနီနံ ဝိဘင်္ဂဿ သံဝဏ္ဏနာက္ကမော ပတ္တော ယတော, တတော တဿ ဘိက္ခုနီနံ ဝိဘင်္ဂဿ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံ ကာတုံ တာဝ ပါရာဇိကေ အယံ သံဝဏ္ဏနာ ဟောတီတိ။ အပုဗ္ဗာနံ ပဒါနံ ဝဏ္ဏနာ **အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ,** တံ။

### ၁. ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒံ

၆၅၆. “တေန။ပေ.။ သာဠှော”တိ ဧတ္ထ “ဧတ္ထာ”တိ ပါဌသေသော ယောဇေတဗ္ဗော။ ဒဗ္ဗဂုဏကိရိယာဇာတိနာမသင်္ခါတေသု ပဉ္စသု သဒ္ဒေသု သာဠှောသဒ္ဒဿ နာမသဒ္ဒဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “သာဠှောတိ တဿ နာမ”န္တိ။ **မိဂါရမာတုယာ**တိ ဝိသာခါယ။ သာ ဟိ မိဂါရသေဋ္ဌိနာ မာတုဋ္ဌာနေ ဌပိတတ္တာ မိဂါရမာတာ နာမ။ နဝကမ္မံ အဓိဋ္ဌာတီတိ **နဝကမ္မိက**န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “နဝကမ္မာဓိဋ္ဌာယိက”န္တိ။ “ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတာ”တိ ဣမိနာ ပဏ္ဍာ ဝုစ္စတိ ပညာ, သာ သဉ္ဇာတာ ဣမိဿာတိ **ပဏ္ဍိတာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဝေယျတ္တိကေနာ**တိ ဝိသေသေန အဉ္ဇတိ ပါကဋံ ဂစ္ဆတီတိ **ဝိယတ္တော,** ပုဂ္ဂလော, တဿ ဣဒံ ဝေယျတ္တိကံ, ဉာဏံ, တေန။ “ပဏ္ဍာ”တိ ဝုတ္တပညာယ “မေဓာ”တိ ဝုတ္တပညာယ ဝိသေသဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ပါဠိဂ္ဂဟဏေ”တိအာဒိ။ “မေဓာ”တိ ဟိ ဝုတ္တပညာ “ပဏ္ဍာ”တိ ဝုတ္တပညာယ ဝိသေသော ဟောတိ သတိသဟာယတ္တာ။ **တတ္ရုပါယာယာ**တိ အလုတ္တသမာသော “တတ္ရမဇ္ဈတ္တတာ”တိအာဒီသု (ဓ. သ. အဋ္ဌ. ယေဝါပနကဝဏ္ဏနာ) ဝိယ။ “ကမ္မေသူ”တိ ဣမိနာ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ ။ **ကတ္တဗ္ဗကမ္မူပပရိက္ခာယာ**တိ ကတ္တဗ္ဗကမ္မေသု ဝိစာရဏာယ။ စသဒ္ဒေန “ကတာကတ”န္တိ ပဒဿ ဒွန္ဒတံ ဒဿေတိ။ **ပရိဝေသနဋ္ဌာနေ**တိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝိသန္တိ ပဝိသန္တိ ဧတ္ထာတိ ပရိဝေသနံ, တမေဝ ဌာနံ ပရိဝေသနဋ္ဌာနံ, တသ္မိံ။ **နိကူဋ္ဋေ**တိ ဧတ္ထ ကူဋ္ဋသင်္ခါတသိခရဝိရဟိတေ ဩကာသေတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ကောဏသဒိသံ ကတွာ ဒဿိတေ ဂမ္ဘီရေ”တိ။ ဝိတ္ယူပသဂ္ဂေါ ဝိကာရဝါစကော, သရသဒ္ဒေါ သဒ္ဒဝါစကောတိ အာဟ “ဝိပ္ပကာရသဒ္ဒေါ”တိ။ စရတိ အနေနာတိ **စရဏံ** ပါဒေါ, တသ္မိံ ဥဋ္ဌိတော ဂိလာနော ဧတိဿာတိ **စရဏဂိလာနာ**တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ပါဒရောဂေန သမန္နာဂတာ”တိ။

၆၅၇. “တိန္တာ”တိ ဣမိနာ **အဝဿုတာ**တိ သဒ္ဒော ဣဓ ကိလိန္နတ္ထေ ဧဝ ဝတ္တတိ, န အညတ္ထေတိ ဒဿေတိ။ **အဿာ**တိ “အဝဿုတာ”တိပဒဿ။ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ**တိ ပဒဘာဇနေ။ ဝတ္ထံ ရင်္ဂဇာတေန ရတ္တံ ဝိယ, တထာ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန သုဋ္ဌု ရတ္တာတိ ယောဇနာ။ “အပေက္ခာယ သမန္နာဂတာ”တိ ဣမိနာ အပေက္ခာ ဧတိဿမတ္ထီတိ **အပေက္ခဝတီ**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ပဋိဗဒ္ဓံ စိတ္တံ ဣမိဿန္တိ **ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ**တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ပဋိဗန္ဓိတွာ ဌပိတစိတ္တာ ဝိယာ”တိ။ **ဒုတိယပဒဝိဘင်္ဂေပီ**တိ “အဝဿုတော”တိ ဒုတိယပဒဘာဇနေပိ။ ပုဂ္ဂလသဒ္ဒဿ သတ္တသာမညဝါစကတ္တာ ပုရိသသဒ္ဒေန ဝိသေသေတိ။ **အဓောဥဗ္ဘ**န္တိ နိပါတာနံ ဆဋ္ဌိယာ သမာသိတဗ္ဗဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “အက္ခကာနံ အဓော”တိအာဒိ။ နနု ယထာ ဣဓ “အက္ခကာနံ အဓော”တိ ဝုတ္တံ, ဧဝံ ပဒဘာဇနေပိ ဝတ္တဗ္ဗံ, ကသ္မာ န ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ပဒဘာဇနေ”တိအာဒိ။ **ပဒပဋိပါဋိယာ**တိ “အဓော”တိ စ “အက္ခက”န္တိ စ ပဒါနံ အနုက္ကမေန။ **ဧတ္ထာ**တိ အဓက္ခကဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလေသု။ **သာဓာရဏပါရာဇိကေဟီ**တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနံ သာဓာရဏေဟိ ပါရာဇိကေဟိ။ **နာမမတ္တ**န္တိ နာမမေဝ။

၆၅၈. **ဧဝ**န္တိ ဣမာယ ပါဠိယာ ဝိဘဇိတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ**တိ “ဥဘတောအဝဿုတေ”တိအာဒိဝစနေ။ “ဥဘတောအဝဿုတေ”တိ ပါဌော မူလပါဌောယေဝ, နာညောတိ ဒဿေန္တော ဝိသေသမကတွာ “ဥဘတောအဝဿုတေတိ ဥဘတော အဝဿုတေ”တိ ဝုတ္တံ။ **ဥဘတော**တိ ဧတ္ထ ဥဘသရူပစ္စ တောသဒ္ဒဿ ဆဋ္ဌေတ္ထေ ပဝတ္တ

တိဍ္စ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ဘိက္ခုနိယာ စေဝ ပုရိသဿ စာ''တိ။ တတ္ထ ဘိက္ခုနိပုရိသသဒ္ဒေဟိ ဥဘာသရူပံ ဒဿေတိ။ ''ယာ''တိ စ ''သ''န္တိ စ ဒ္ဝီဟိ သဒ္ဒေဟိ တောပစ္စယဿ ဆဋ္ဌတ္ထံ, ဥဘိန္နံ အဝဿုတဘာဝေ သတီတိ အတ္ထော။ ဘာဝပစ္စယေန ဝိနာ ဘာဝတ္ထော ဉာတဗ္ဗောတိ အာဟ ''အဝဿုတဘာဝေ''တိ။ **ယထာပရိစ္ဆိန္နေနာ**တိ ''အခက္ခကံ, ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလ''န္တိ ယေန ယေန ပရိစ္ဆိန္နေန။ **အတ္တနော**တိ ဘိက္ခုနိယာ။ **တဿ တ**တိ ပုရိသဿ တ။ **ကြာပီ**တိ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ကာယာမသနေပိ။

**တတ္ရာ**တိ တေသု ဘိက္ခုဘိက္ခုနီသု။ **န ကာရေတဗ္ဗော**''ကာယသံသဂ္ဂံ သာဒိယေယျာ''တိ အဝုတ္တတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ **အစေပယမာနာပီ**တိ အစာလယမာနာပိ, **ပီ**သဒ္ဒေ သမ္ပာဝနတ္တော, တေန စောပယမာနာ ပဂေဝတိ ဒဿေတိ။ **ဇဝံ ပန သတီ**တိ စိတ္တေနေဝ အဓိတသယမာနာယ သတိ ပန။ **ကိရိယသမုဋ္ဌာနတာ**တိ ကြမဿ သိက္ခာပဒဿ ကိရိယသမုဋ္ဌာနဘာဝေ။ **တဗ္ဗဟုလနယေနာ**တိ ''ဝနစရကော (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၂၀၁; ၃.၁၃၃), သင်္ကာမာဝစရော''တိအာဒီသု (မ. နိ. ၂.၁၀၈) ဝိယ တဿံ ကိရိယာယံ ဗဟုလတော သမုဋ္ဌာနနယေန။ **သာ**တိ ကိရိယသမုဋ္ဌာနတာ။

၆၆၀. **တ္တော**တိ ဥဗ္ဘက္ခကအဓောဇာဏုမဏ္ဍလေသု။

၆၆၂. **''ကေတော အဝဿုတေ''**တိ တ္တောပိ တောပစ္စယော ဆဋ္ဌတ္ထေ ဟောတိ။ သာမညဝစနဿာပိ ဝိသေသေ အဝဋ္ဌာနတော, ဝိသေသတ္ထိနာ စ ဝိသေသဿ အနုပယောဇိတဗ္ဗတော အာဟ ''ဘိက္ခုနိယာ တေ''တိ။ **တတ္ရာ**တိ ''ကေတော အဝဿုတေ''တိအာဒိဝစနေ။ **''တထေတ''**တိကြမိနာ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန အဝဿုတောတိ အတ္ထံ အတိဒိသတိ။ **စတူသု**တိ မေထုနရာဂ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဂေဟသိတပေမ သုဒ္ဓစိတ္တသင်္ခါတေသု စတူသု။ **ယတ္ထာ**တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။

၆၆၃. အယံ ပုရိသော ကြတိ တ ကြတ္ထိ ကြတိ တ အဇာနန္တိယာ တတိ ယောဇနာတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယပာရာဇိကသိက္ခာပဒံ

၆၆၄. ဒုတိယေ **ကစ္စိ နော သာ**တိ တ္တေ **နော**သဒ္ဒေ နုသဒ္ဒတ္ထောတိ အာဟ ''ကစ္စိ နု သာ''တိ။ **ပရိတရဝိပတ္တီ**တိ ပရိဇနဿ ဝိနာသနံ။ **''အကိတ္တိ''**တိ တ္တေ သမ္မုခာ နိန္ဒံ ဂဟေတ္ဝာ **''အယသော''**တိကြမိနာ ပရမ္မုခာ နိန္ဒာ ဂဟေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ပရမ္မုခဂရဟာ တ''တိ။

၆၆၆. ''ယာ ပာရာဇိကံ အာပန္နာ''တိကြမိနာ ''သာ တ''တိ တ္တေ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ **စတုန္န**န္တိ နိဒ္ဒေသာရဟာတ္တေ စေတံ သာမိဝစနံ, စတူသူတိ အတ္တော။ **ပဋ္ဌာ**တိ သဗ္ဗပာရာဇိကာနံ ပဋ္ဌာ။ **ကြမသ္မိံ သြကာသေ**တိ ပဌမတတိယပာရာဇိကာနမန္တရေ ဌာနေ။ **ဌပိတ**န္တိ သင်္ဂီတိကာရေဟိ နိက္ခိတ္တံ။ **တ္တော**တိ ကြမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ **တတ္ရာ**တိ ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပဒေတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယပာရာဇိကသိက္ခာပဒံ

၆၆၉. တတိယေ **အဿာ**တိ ''ခမ္မေန ဝိနယေနာ''တိ ပဒဿ။ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဉတ္တိသမ္ပဒာ စေဝ အနုသာဝနသမ္ပဒာ စ သတ္ထုသာသနံ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဉတ္တိ။ပေ။ သမ္ပဒာယ စာ''တိ။ **သတ္ထုသာသနေနာ**တိ စ သတ္ထု အာဏာယ။ **ကမ္မ**န္တိ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ။ **တတ္ထာ**တိ သင်္ဃေ။ ''ဝစနံ နာဒိယတီ''တိအာဒီသု ဝိယ **သင်္ဃံ တ နာဒိယတီ**တိ တ္တေ နာဒိယနံ နာမ နာနုဝတ္တနမေဝတိ အာဟ ''နာနုဝတ္တတီ''တိ။ **တတ္ထာ**တိ သင်္ဃာဒီသု။ **အယံ တာဝ သံတသော**တိ သဟ ဘိက္ခူ ဝသန္တိ တ္တောတိ **သံတသော**တိ အတ္တေန အယံ ကေကမ္မာဒိ သံတသော နာမ။ ''သဟ အယနဘာဝေနာ''တိကြမိနာ သဟ အယန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ **သဟာယာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တေ**တိ ဘိက္ခူ။ **ယေဟိ စာ**တိ ဘိက္ခူဟိ စ။ **တဿာ**တိ ဥက္ခိတ္တကဿ။ **တေနာ**တိ ဥက္ခိတ္တကေန။ **အတ္တနော**တိ ဥက္ခိတ္တကဿာတိ။ တတိယံ။

## ၄. စတုတ္ထပာရာဇိကသိက္ခာပဒံ

၆၇၅. စတုတ္ထေ မေထုနရာဂေန အဝဿုတာ နာဓိပ္ပေတာ, ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန အဝဿုတာတဓိပ္ပေတာတိ အာဟ ''ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန အဝဿုတာ''တိ ။ ''ပုရိသပုဂ္ဂလဿာ''တိပဒံ န ဟတ္ထသဒ္ဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ, ဂဟဏသဒ္ဒေနေဝ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယံ ပုရိသပုဂ္ဂလေနာ''တိအာဒိ။ **တန္တိ** ဂဟဏံ, ''ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ''န္တိ ဝုတ္တဝစနံ ဥပလက္ခဏမတ္တမေတတိ အာဟ ''အညမ္ပိ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **''အညမ္ပိ''** တိ ဟတ္ထဂဟဏတော ဣတရမ္ပိ။ **အဟရာဇိကက္ခေတ္တေ** တိ ဥဗ္ဘက္ခကေ အဓောဇာဏုမဏ္ဍလေ။ **အဿာ** တိ ''ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ''န္တိပဒဿ။ **တွေ့တ္ထ** တိ ''အသဒ္ဓမ္မဿ ပဋိသေဝနတ္ထာယာ''တိပဒေ။ **ကာယသံသဂ္ဂေ** တိ ကာယသံသဂ္ဂေ ဧဝ။ တေန ဝုတ္တံ ''န မေထုနဓမ္မော''တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တွေ့တ္ထ** တိ ကာယသံသဂ္ဂဂဟဏေ။ **သာဓကေန္တိ** ဉာပကံ။

**တိဿိတ္ထိယော** တိ ဘုမ္မတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ တီသု ဣတ္ထီသူတိ ဟိ အတ္ထော, တိဿော ဣတ္ထိယော ဥပဂန္တွာတိ တ ယောဇေတဗ္ဗော။ ဧသေဝ နယော ပရတောပိ။ ယံ မေထုနံ အတ္ထိ, တံ န သေဝေတိ ယောဇနာ။ **န သေဝေ**တိ စ န သေဝတိ။ တိကာရဿ ဟိ ဧကာရော။ **တယော ပုရိသေ**တိ တီသု ပုရိသေသု, တေ တ ဥပဂန္တွာ။ **တယော စ အနရိယပဏ္ဍကေ** တိ တီသု အနရိယသင္ခာတေသု ဥဘတောဗျဉ္ဇနကေသု စ ပဏ္ဍကေသု စ, တေ တ ဥပဂန္တွာတိ ယောဇနာ။ **န စာစရေ မေထုနံ ဗျဉ္ဇနသ္မိံ** န္တိ အတ္တနော နိမိတ္တသ္မိံ မေထုနံ န စ အာစရတိ။ ဣဒံ အနုလောမ ဟရာဇိကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ဆေဇ္ဇ သိယာ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ** တိ မေထုနဓမ္မကာရဏာ ဆေဇ္ဇ သိယာ, ဟရာဇိကံ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ **ကုသလေဟီ**တိ ပဉ္စဟာဝိသဇ္ဇနေ ဆေကေဟိ, ဆေကကာမေဟိ တ။ အယံ ပဉ္ဇဟာ အဍ္ဍဝတ္ထုကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော။

ပဉ္စဟာဝိသဇ္ဇနတ္ထာယ စိန္တေန္တာနံ သေဒမောစနကာရဏတ္တာ **''သေဒမောစနကထာ''**တိ ဝုတ္တာ။ **ဝိရုဇ္ဈတီ** တိ ''န မေထုနဓမ္မော''တိ ဝစနေန ''ဆေဇ္ဇ သိယာ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ''တိ ဝစနံ ဝိရုဇ္ဈတိ, န သမေတီတိ အတ္ထော။ ဣတိ စေ ဝဒေယျ, န ဝိရုဇ္ဈတိ။ ကသ္မာ? မေထုနဓမ္မဿ ပုဗ္ဗဘာဂတ္တာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ မေထုနဓမ္မဿ ပုဗ္ဗဘာဂဘူတော ကာယသံသဂ္ဂေဝ ဥပစာရေန တတ္ထ မေထုနဓမ္မသဒ္ဒေန ဝုတ္တော, န ဒွယံဒွယသမာပတ္တီတိ ဒီပေတိ။ **ဟီ**သဒ္ဒော ဝိတ္ထာရဇောတကော။ ပရိတရေယေဝ ဝုတ္တာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏော** တိ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ။ **ဓနမနုပ္ပာအနန္တိ** သဉ္စရိတ္တံ ။ **''ဣမိနာ ပရိယာယေနာ''**တိ ဣမိနာ လေသေန သမီပူပစာရေနာတိ အတ္ထော။ **ဧတေနုပာယေနာ**တိ ''ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ သာဒိယေယျာ''တိပဒေ ဝုတ္တဥပာယေန။ **သဗ္ဗပဒေသူ**တိ သဗ္ဗေသု ''သင်္ဃာဋိကဏ္ဏဂ္ဂဟဏံ သာဒိယေယျာ''တိအာဒီသု ပဒေသု။ **အပိ စာ**တိ ဧကံသေန, ဝိသေသံ ဝက္ခာမီတိ အဓိပ္ပာယော။ ''ဧဝံနာမကံ ဌာန''န္တိ ဣမိနာ ''ဣတ္ထံနာမံ ဣမဿ ဌာနဿာ''တိ ဝစနတ္ထံ ဒီပေတိ။

၆၇၆. **ကေန္တရိကာယ တ**တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒေန ဒွဝန္တရိကာဒီနိပိ သင်္ဂယှန္တိ။ **ယေန တေနာ**တိ ယေန တ တေန တ။ ဒွိတိစတုပဉ္စဆဝတ္ထုနိ ပေယျာလဝသေန တ တသဒ္ဒေန တ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ **အပိ စာ**တိ ကိဥ္စ ဘိယျော, ဝတ္တဗ္ဗဝိသေသံ ဝက္ခာမီတိ အဓိပ္ပာယော။ **တွေ့တ္ထ** တိ ''အာပတ္တိယော ဒေသေတုတ''တိ ဝစနေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဝုတ္တ** န္တိ ပရိတရေ ဝုတ္တံ။ **တတ္ရာ** တိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ။ ဒေသိတာ အာပတ္တိ ဂဏနူပိကာတိ ယောဇနာ။ **ကေ** ဝတ္ထုံ အာပန္နာ **ယာ** ဘိက္ခုနီတိ ယောဇနာ။ **ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ** တိ ''ဣမဥ္စ ဝတ္ထုံ, အညမ္ပိ စ ဝတ္ထုံ နာပဇ္ဇိဿာမီ''တိ ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ။ ယာ ပန သဉ္ဉာဟာဝ ဒေသေတီတိ ယောဇနာတိ။ စတုတ္ထံ။

**သာဓာရဏာ**တိ ဘိက္ခုနီဟိ သာဓာရဏာ။ **တွေ့တ္ထ** တိ ''ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခော အယျာယော''တိအာဒိဝစနေ။

ဣတိ သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ ပာရာဇိကကဏ္ဍဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၂. သင်္ဃာဒိသေသကဏ္ဍံ

### ၁. ပဌမသင်္ဃာဒိသေသသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

**ဟရာဇိကာနန္တရသ္သာ** တိ ဟရာဇိကာနံ အနန္တရေ ဌပိတသ္သ, သင်္ဃတသ္သ တ, သင်္ဃာဒိသေသကဏ္ဍသ္သာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အယံ** ဤဒိသာ **အနုတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏနာ** အနုတ္တာနာနံ ပဒာနံ အတ္ထသ္သ ဝဏ္ဏနာ **အနိ** က္ကမသိမ္ဘိကာလေ ဘဝိသ္သတီတိ ယောဇနာ။

၆၇၈. ပဌမေ ဥဒကံ ဝသိတံ အစ္ဆာဒနံ အနေန ကတန္တိ **ဥဒေသိတော**တိ ဝစနတ္တေန ဘဏ္ဍသာလာ ဥဒေသိတံ နာမာတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဥဒေသိတန္တိ ဘဏ္ဍသာလာ"တိ။ တ္တေ ဟိ **ဥဒသ**ဒ္ဒော ဥဒကပရိယာယော။ သံယော ကေ န ယ္ယော္တယော၀။ **ဘဏ္ဍသာလာ** တိ ယာနာဒီနံ ဘဏ္ဍာနံ ဌပနသာလာ။ **အစ္စာဝဒတာ** တိ တ္တေ အတိတ္တ္ယုပသဂ္ဂ ကေ အတိက္ကမနတ္ထော, အာတ္တုပသဂ္ဂေ ဓာတ္ဝတ္ထာနုဝတ္တကောတိ အာဟ "အတိက္ကမိတ္ဝာ ဝဒထာ"တိ။

၆၇၉. ဥသ္သယဝသေန ဝဒနံ **ဥသ္သယတအော,** သောယေဝ **ဥသ္သယတဒိကာ** တိ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဥသ္သယ တဒိကာ"တိအာဒိ။ "မာနုသ္သယဝသေန ကောဓုသ္သယဝသေနာ"တိ က္ကမိနာ ဥသ္သယဘောဒံ ဒသ္သေတိ။ **သာ**တိ ဥသ္သ ယတဒိကာ။ **အတ္ထတော** တိ သရူပတော။ **တ္တော** တိ ပဒဘာဇနေ။ အဍ္ဍနံ အဘိယုဥ္ဇနံ **အဍ္ဍော** တိ ကတွာ ဒုဝိန္နံ ဇနာနံ အဍ္ဍော တေဟာရိကာနံ ဝိနိစ္ဆယကာရဏံ ဟောတိ, တသ္မာ ဝုတ္တံ "အဍ္ဍောတိ တေဟာရိကဝိနိစ္ဆယော ဝုစ္စတီ"တိ, မုဒ္ဓဇတတိယက္ခရောယေဝ။ **ယန္တိ** အဍ္ဍံ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ကိသ္မိံစိ ဌာနေ။ ဒုဝိန္နံ အဍ္ဍကာရကာနံ တေဟာရံ ဇာန န္တီတိ **တေဟာရိကာ,** အက္ခဒသ္သာ, တေသံ။ **ဒုဝီသု ဇနေသူ**တိ အဍ္ဍကာရကေသု ဇနေသု ဒုဝီသု။ **ယော ကောစီ**တိ အဍ္ဍ ကာရကော တ အညော တ ယော ကောစိ။

**တ္တော** တိ "ကေသ္သ အာရောစေတီ"တိအာဒိဝစနေ။ **ယတ္ထ ကတ္ထစီ** တိ ယံကိဉ္စိ ဌာနံ အာဂတေပီတိ သမ္ဗန္ ဓော။ **အထာ**တိ ပစ္ဆာ။ **သာ**တိ ဘိက္ခုနီ။ **သော**တိ ဥပာသကော။

"ကပ္ပိယကာရကေနာ"တိပဒံ "ကထာပေတီ"တိပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ **တတ္ထာ** တိ ကပ္ပိယကာရကက္ကတရေသု ။ တေ ဟာရိကေဟိ ကတေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂတိဂတ**န္တိ စိရကာလပတ္တံ။ **သုတပုဗ္ဗ**န္တိ ပုဗ္ဗေ သုတံ။ **အထာ**တိ သုတပုဗ္ဗတ္ တာ ဧဝ။ **တေ**တိ တေဟာရိကာ, ဒေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ပဌမ**န္တိ သမနုဘာသနတော ပုဗ္ဗံ။ **အာပတ္တီ** တိ အာပဇ္ဇနံ။ **တေသ္သာ** တိ သင်္ဃာဒိသေသသ္သ။ **အယံ ဟီ**တိ အယံ ဧဝ, ဝက္ခမာနော တေတိ အတ္ထော။ **တ္တော** တိ ပဒဘာဇနေ။ **သဟ ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရာ** တိ ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရေန သဟ, တက္ခဏေဝ, န သမာသော။ **ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရာ** တိ ကရဏတ္တေ နိသ္သက္ကဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ။ တေန ဝုတ္တံ "သဟ ဝတ္ထု ဇ္ဈာစာရေနာ"တိ။ **ဘိက္ခုနိ**န္တိ အာပတ္တိမာပန္နံ ဘိက္ခုနိံ။ **သင်္ဃတော** တိ ဘိက္ခုနိသင်္ဃမ္ဟာ။ အနိယသဒ္ဒေ ဟေတု ကတ္တာဘိဓာယကောတိ အာဟ "နိသ္သာရေတီတိ နိသ္သာရဏီယော"တိ။ ဘိက္ခုနိသင်္ဃတော နိသ္သရတိ, နိသ္သာရိယတိ တ အနေနာတိ **နိသ္သာရဏီယော** တိ ကရဏတ္တောပိ ယုတ္တောယေဝ။ **တတ္ထာ** တိ ပဒဘာဇနေ။ **ယ**န္တိ သင်္ဃာဒိသေ သံ။ **သော**တိ သင်္ဃာဒိသေသော။ ပဒဘာဇနသ္သ အတ္ထော ကာရဏောပစာရေန ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ကေနစီ**တိ ပုဂ္ ဂလေန, န နိသ္သာရီယတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ တေန ဓမ္မေန ကရဏဘူတေန, ဟေတုဘူတေန တ။ **သော**တိ ဓမ္မော။

အဍ္ဍကာရကမနုသ္သေဟိ ဝုစ္စမာနာတိ ယောဇနာ။ **သယ**န္တိ သာမံ။ **တတော**တိ ဂမနတော, ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဘိက္ခုနိယာ တ ကတံ အာရောစေတုတိ ယောဇနာ။

**ဓမ္မိက** န္တိ ဓမ္မေန သဘာဝေန ယုတ္တံ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန။ **တ**န္တိ အာကာရံ။ **တတ္ထာ** တိ "အနောဒိသ္သ အာစိက္ခတီ"တိ ဝစနေ။

**မုတ္တာဒယော** တိ အာဒိသဒ္ဒေန စောရာဒယော သင်္ဂဏ္ဍာတိ။ **သာ**တိ အာစိက္ခနာ။ **တ**န္တိ အာစိက္ခနံ။ **တေသ**န္ တိ ကမအာရကာဒီနံ။ **ဒဏ္ဍ** န္တိ ဓနဒဏ္ဍံ။ **ဂီတ ဟောတီ**တိ က္ကဏံ ဟောတိ။ အဓိပ္ပာယေ သတိပီတိ ယောဇနာ။ **တသ္သာ** တိ အနာစာရံ စရန္တသ္သ။

**ကေဝလံ ဟီ**တိ ကေဝလမေဝ။ **တ**န္တိ ရက္ခံ။ **ကာရကေ**တိ အနာစာရသ္သ ကာရကေ။ **တေသ+?**န္တိ ကာရကာနံ။

**တေသန္တိ** ဟရန္တာနံ။ ''အနတ္တကာမတာယာ''တိ ကြမိနာ ဘယာဒိနာ ဝုတ္တေ နတ္ထိ အေသောတိ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ လဒ္ဓအေသဇောတကော။ **အတ္တနော ဝစနကရံ။ပေ။ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတီ** တိ အတ္တနော ဝစနံ အာဒိယိဿတီတိ ဝုတ္တေ ဝစနံ အနာဒိယိတ္ဝာ ဒဏ္ဍေ ဂဟိတေပိ နတ္ထိ အေသော ဒဏ္ဍဂဟဏဿ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ။ **အာသအာသီတပိအာဒီန္တိ** အာဒိသဒ္ဒေန ခေတ္တာဒယော သင်္ဂယှန္တိ။

**ဝုတ္တနယေနေဝ** တိ အတီတံ အာရဗ္ဘ အာစိက္ခနေ ဝုတ္တနယေန ဧဝ။ ''အာယတိံ အကရဏတ္ထာယာ''တိ ကြမိနာ အနာဂတံ အာရဗ္ဘ ဩဒိဿ အာစိက္ခနံ ဒဿေတိ။ ''ကေန ဇဝံ ကတ''န္တိ ပုစ္ဆာယ အတီတေ ကတပုဗ္ဗံ ပုစ္ဆတိ။ **သာပီ**တိ ပိသဒ္ဒေ ဝုတ္တသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယဿ္မာ တ။

တေဟာရိကာ ဒဏ္ဍေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒဏ္ဍေန္တီ** တိ ဝဓဒဏ္ဍေန စ ဓနဒဏ္ဍေန စ အာဏံ ကရောန္တိ။

**ယော စာယန္တိ** ယော စ အယံ။ ဘိက္ခုနီနံ ယော အယံ နယော ဝုတ္တော, ဧသေဝ နယော ဘိက္ခုနုမ္ပိ နယောတိ ယောဇနာ။ ''ဧသေဝ နယော''တိ ဝုတ္တဝစနမေဝ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ဘိက္ခုနောပိ ဟိ''တိအာဒိ။ ''တထာ''တိကြမိနာ ''ဩဒိဿာ''တိပဒံ အတိဒိသတိ။ **တေ စာ**တိ တေ စ တေဟာရိကာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယဿ္မာ တတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယသင်္ဃာဒိသေသသိက္ခာပဒံ

၆၈၂. ဒုတိယေ ဝရိတဗ္ဗံ ကြစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ **ဝရံ,** တမေဝ ဘဏ္ဍန္တိ **ဝရဘဏ္ဍ** န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''မဟဂ္ဃ ဘဏ္ဍ''န္တိ။ ''မုတ္တာ''တိအာဒိနာ တဿ သရူပံ ဒဿေတိ။

၆၈၃. အာပုဗ္ဗော လောကသဒ္ဒော အဘိမုခံ လောကနတ္ထော ဟောတိ, ဥပပုဗ္ဗော ဥဒ္ဓံ လောကနတ္ထော, ဩပုဗ္ဗော အဓော လောကနတ္ထော, ဝိပုဗ္ဗော ကြတော စိတော စ ဝိတိဟရဏလောကနတ္ထော, အပပုဗ္ဗော အာပုစ္ဆနတ္ထော။ ကြစ ပန အပပုဗ္ဗတ္တာ အာပုစ္ဆနတ္ထောတိ အာဟ ''အနာပုစ္ဆိတွာ''တိ။ မလ္လဂဏာ ဘဋိပုတ္တ ဂဏာဒိကန္တိအာဒီသု **မလ္လဂဏော** နာမ နာရာယနဘတ္တိကော ဂဏော။ **ဘဋိပုတ္တဂဏော** နာမ ကုမာရဘတ္တိကော ဂဏော။ အာဒိသဒ္ဒေန အညမ္ပိ ကမနိဂမေ အနုသာသိတုံ သမတ္ထံ ဂဏံ သင်္ဂဏှာတိ။ အထ တ **မလ္လဂဏော** တိ မလ္လရာဇူနံ ဂဏော။ တေ ဟိ ဂဏံ ကတွာ ကုသိနာရာယံ ရဇ္ဇံ အနုသာသန္တိ, တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''မလ္လဂဏော''တိ။ **ဘဋိပုတ္တဂဏော**တိ လိစ္ဆဝိဂဏော ပရိယာယန္တရေန ဝုတ္တော။ လိစ္ဆဝိရာဇူနဉှိ ပုဗ္ဗရာဇာနော ဘဋိနာမကဿ ဇဋိလဿ ပုတ္တာ ဟောန္တိ, တေသံ ဝံသေ ပဝတ္တာ ဧတရဟိ လိစ္ဆဝိရာဇာနောပိ ဘဋိပုတ္တာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဇဋိလော ပန ဗာရာဏ သိရညော ပုတ္တေ နဒိသောတေန ဝုယှမာနေ နဒိတော ဥဒ္ဓရိတွာ အတ္တနော အဿမေ ပုတ္တံ ကတွာ ဘရဏတ္တာ ဟောသနတ္တာ **ဘဋီ**တိ ဝုစ္စတိ, တဿ ပုတ္တတ္တာ လိစ္ဆဝိဂဏော **ဘဋိပုတ္တော** တိ ဝုစ္စတိ။ တေပိ ဂဏံ ကတွာ ဝေသာလိယံ ရဇ္ဇံ အနုသာသန္တိ, တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''ဘဋိပုတ္တဂဏော''တိ။ **ဓမ္မဂဏော** နာမ သာသနဓမ္မဘတ္တိကော ဂဏော။ **ဂန္ဓိကသေဏီ** တိ ဂန္ဓကာရာနံ သမဇာတိကာနံ သိပ္ပိကာနံ ဂဏော။ **ဒုဿိကသေဏီ** တိ ဒုဿကာရာနံ သမဇာတိကာနံ ပေသကာရာနံ ဂဏော။ အာဒိသဒ္ဒေန တစ္ဆကသေဏိရဇကသေဏိအာဒယော သင်္ဂယှန္တိ။ **ယတ္ထ ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တေ တေ**တိ ဂဏာဒယော ဧဝ။ ပုန **တေ**တိ ဂဏာဒယော။ **ကြာဒန္တိ** ''ဂဏံ တ''တိအာဒိဝစနံ။ **တွော** တိ ရာဇာဒီသု။ သင်္ဃာပုစ္ဆနမေဝ ပဓာနကာရဏန္တိ အာဟ ''ဘိက္ခုနိသင်္ဃော အာပုစ္ဆိတဗ္ဗောတ''တိ။ **ကပ္ပဂတိက** န္တိ ကပ္ပံ ဂစ္ဆတီတိ ကပ္ပဂတာ, သာ ဧဝ ကပ္ပဂတိကာ, တံ။

ကေနစိ ကရဏီယေန ခဏ္ဍသီမံ အဂန္တွာ ကေနစိ ကရဏီယေန ဘိက္ခုနီသု ပက္ကန္တာသူတိ ယောဇနာ။ **နိဿိတကပရိသာယာ**တိ အန္တေဝာသိကပရိသာယ။ **ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ** တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိယာတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယသင်္ဃာဒိသေသသိက္ခာပဒံ

၆၉၂. တတိယေ ဒုတိယေန ဟဒေန အတိက္ကန္တမတ္တေတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပရိက္ခေပဟရဟဋ္ဌာနံ နာမ ဃရူပစာရတော ပဌမလေဍ္ဍုပာတော။ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေန္တော အာဟ **''အပိ စေတ္ထာ''** တိအာဒိ။

**တ္ထော** တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ **ဥပစာရေ တ**တိ အပရိက္ခိတ္တဿ ကမဿ ပရိက္ခေပာရဟဋ္ဌာနေ တ။ **တတောတိ** ကမန္တရတော, ခဏ္ဍပာကာရေန တ ဝတိဆိဒ္ဒေန တ ပဝိသိတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

သမ္ဗဒ္ဓာ ဝတိ ဧတေသန္တိ **သမ္ဗဒ္ဓဝတိကာ,** ဒွေဝ ကမာ။ **ဝိဟာရန္တိ** ဘိက္ခုနိဝိဟာရံ။ **တတော ပန ကမတောတိ** တတော ဣတရကမတော ပန, နိက္ခန္တာယ ဘိက္ခုနိယာ ဌာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥဿာရဏာ တ** တိ မနုဿာနံ ဥဿာရဏာ တ။

**ဇနာ**တိ ကမဘောဇကာ ဇနာ။ **ဧကံ ကမန္တိ** ယံကိဉ္စိ ဣစ္ဆိတံ ဧကံ ကမံ။ **တတောတိ** ကမတော။ "ကသ္မာ"တိ ဣမာယ ပုစ္ဆာယ "ဝိဟာရတော ဧကံ ကမံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ"တိ ဝစနဿ ကာရဏံ ပုစ္ဆတိ။ "ဝိဟာရဿ စတုကမသာဓာရဏတ္တာ"တိဣမိနာ ဝိသဇ္ဇနေန တံ ပုစ္ဆံ ဝိသဇ္ဇေတိ။

**ယတ္ထာ** တိ ယဿံ နဒိယံ။ ဥတ္တရန္တိယာ ဧကဒွဝဂ္ဂုလမတ္တမ္ပိ အန္တရဝာသကော တေမိယတိ, သာ နဒီ နာမာတိ ယောဇနာ။ ယထာ နိဝသိယမာနာယ တိမဏ္ဍလပဋိစ္ဆာဒနံ ဟောတိ, ဧဝံ နိဝတ္ထာယာတိ ယောဇနာ ။ ဘိက္ခုနိယာ ဥတ္တရန္တိယာ အန္တရဝာသကောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယတ္ထ ကတ္ထစီ** တိ ယသ္မိံ ကိသ္မိံစိ ဌာနေ။ "သေတုနာ ဂစ္ဆတိ, အနာပတ္တီ"တိဣမိနာ ပဒသာ ဥတ္တရန္တိယာ ဧဝ အာပတ္တီတိ ဒဿေတိ။ **ဥတ္တရဏကာလေ**တိ နဒိတော ဥတ္တရဏကာလေ။ **အာကာသဂမနန္တိ** ဣဒ္ဓိယာ ဂမနံ။ အာဒိသဒ္ဒေန ဟတ္ထိပိဋ္ဌိအာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **အက္ကမန္တိယာ** တိ အတိက္ကမန္တိယာ။ **တ္ထော** တိ ဒုတိယ တိသု ဘိက္ခုနီသု။ **ဩရိမတီရမေတ**တိ အပာရတီရမေဝ။ **တမေဝ တီရန္တိ** ဩရိမတီရမေဝ။ **ပစ္စုတ္တရတီ** တိ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ဥတ္တရတိ။

ကုရုမာနာ ဘိက္ခုနီ ကရောတီတိ ယောဇနာ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုနိယာ အဇာနန္တိယာ ဧဝ စာတိ သမ္ဗန္ဓော, အနာဒရေ စေတံ သာမိဝစနံ။ **အထ ပနာ**တိ အထသဒ္ဒော ယဒိပရိယာယော, ကိရိယာပဒေန ယောဇေတဗ္ဗော။ အထ အစ္ဆတိ, အထ န ဩတရတီတိ အတ္ထော။ **အစ္ဆတီ** တိ ဝသတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဣဓာ**တိ "ကော တ ရတ္တိံ ဝိပ္ပဝသေယျာ"တိပဒေ။

**ဧဝံ ဝုတ္တလက္ခဏမေတ** တိ ဧဝံ အဘိဓမ္မပရိယာယေန ဝုတ္တလက္ခဏမေဝ။ **တံ ပနေတန္တိ** တံ ပန အရညံ။ **တေနေတ**တိ အာပန္နဟေတုနာ ဧဝ။ **အဋ္ဌကထာယန္တိ** မဟာအဋ္ဌကထာယံ။ ဘိက္ခုနီသု ပဝိသန္တီသူတိ သမ္ဗန္ဓော, နိဒ္ဓာရဏ တ္ထော စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ **တ္ထော** တိ ဒဿနူပစာရသဝနူပစာရေသု။ ယတ္ထ ဩကာသေ ဌိတံ ဒုတိယိကာ ပဿတိ, သော ဩကာသော **ဒဿနူပစာရော နာမာ** တိ ယောဇနာ။ **သာဏိပာကာရန္တရိကာပိ** တိ သာဏိပာကာရေန ဗျဝဟိကာပိ။ ယတ္ထ ဩကာသေ ဌိတာ။ပေ.။ သဒ္ဒံ သုဏာတိ, သော ဩကာသော **သဝနူပစာရော** နာမာတိ ယောဇနာ။ **မဂ္ဂမူဠှသဒ္ဒေ ဒေနာ**တိ မဂ္ဂေ မူဠှာနံ သဒ္ဒေန။ **ဓမ္မဿဝနာရောစနသဒ္ဒေနာ** တိ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ အာရောစနာနံ သဒ္ဒေန။ မဂ္ဂမူဠှသဒ္ဒေန သဒ္ဒာယန္တိယာ သဒ္ဒံ သုဏာတိ ဝိယ စ ဓမ္မဿဝနာရောစနသဒ္ဒေန သဒ္ဒာယန္တိယာ သဒ္ဒံ သုဏာတိ ဝိယ စ "အယျေ"တိ သဒ္ဒာယန္တိယာ သဒ္ဒံ သုဏာတီတိ ယောဇနာ။ **သဒ္ဒာယန္တိယာ** တိ သဒ္ဒံ ကရောန္တိယာ။ နာမဓာတု ဟေသာ။ **ဧဝရူပေ**တိ "မဂ္ဂမူဠှသဒ္ဒေန ဝိယာ"တိအာဒိနာ ဝုတ္တေ ဧဝရူပေ။

**တိတ္ထာယတနံ သင်္ကန္တာ တ** တိ တိတ္ထီနံ တသဋ္ဌာနံ သင်္ကန္တာ တ။ ဣမိနာ **"ပက္ခသင်္ကန္တာ"** တိ တ္ထော ပက္ခသဒ္ဒဿ ပဋိပက္ခတစကတ္တာ တေန သာသနပဋိပက္ခာ တိတ္ထိယာ ဧဝ ဂဟေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ။ **တိတ္ထိယာ** ဟိ သာသနဿ ပဋိပက္ခာ ဟောန္တီတိ။ တတိယံ။

## ၄. စတုတ္ထသင်္ဃာဒိသေသသိက္ခာပဒံ

၆၉၄. စတုတ္ထေ ဟဒဿ ဌပနကံ ပီဌံ **ဟာဒပီဌံ**။ ဟဒဿ ဌပနကာ ကထလိကာ **ဟာဒကထလိကာ**တိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဟာဒပီဌံ နာမာ"တိအာဒိ။ **အနညာယာ**တိ တ္ထော ယကာရော တ္တပစ္စယဿ ကာရိယောတိ အာဟ "အဇာနိတွာ"တိ။ **နေတ္ထာရဝတ္တေ** တိ ဥက္ခေပနီယကမ္မတော နိတ္ထရဏကာရဏေ ဝတ္တေ။ "ဝတ္တမာန"န္တိဣမိနာ "ဝတ္တန္တိ"န္တိ တ္ထော အန္တပစ္စယံ နယေန ဒဿေတီတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဉ္စမသင်္ဃာဒိသေသသိက္ခာပဒံ

၇၀၁. ပဉ္စမေ **“ကေတော အဝသ္သုတေ”** တိ ဧတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ‘‘ကေတော’’တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ ဘိက္ခုနိယာ ဧဝ ဂဟေတဗ္ဗဘာဝဥ္စ တောပစ္စယဿ ဆဋ္ဌျတ္ထေ ပဝတ္တဘာဝဥ္စ အဝဿုတဘာဝေ ဘာဝတ္ထဥ္စ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ‘‘ဘိက္ခုနိယာ အဝဿုတဘာဝေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော’’တိ။ **တေန္တိ** ‘‘ဘိက္ခုနိယာ အဝဿုတဘာဝေ’’တိ ဝစနံ။ **တန္တိ** အဝစနံ။ **ဟဋ္ဌိယာ**တိ ဣမာယ သိက္ခာပဒဟဋ္ဌိယာတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဆဋ္ဌသင်္ဃာဒိသေသသိက္ခာပဒံ

၇၀၅. ဆဋ္ဌေ **ယတော တွံဝန္တိ** ဧတ္ထ ကာရဏတ္ထေ တောပစ္စယောတိ အာဟ **“ယသ္မာ”** တိ။ **ကသ္မာ ဟောန္တီ**တိ ဥယျောဇိကာဥယျောဇိတာသု ကဿာ ဘိက္ခုနိယာ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **န ဒေတီ**တိ ဥယျောဇိကာ ဥယျောဇိတာယ န ဒေတိ။ **န ပဋိဂ္ဂဏှာတီ** တိ ဥယျောဇိတာ ဥယျောဇိကာယ ဟတ္ထတော န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ **ပဋိဂ္ဂဟော တေန န ဝိဇ္ဇတီ**တိ တေနေဝ ကာရဏေန ဥယျောဇိကာယ ဟတ္ထတော ဥယျောဇိတာယ ပဋိဂ္ဂဟော န ဝိဇ္ဇတိ။ **အာပဇ္ဇတိ ဂရုကံ, န လဟုက** န္တိ ဧဝံ သန္တေပိ ဥယျောဇိကာ ဂရုကမေဝ သင်္ဃာဒိသေသာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, န လဟုကံ။ **တဉ္စ** တိ တံ အာပဇ္ဇနဉ္စ။ **ပရိဘောဂပစ္စယာ**တိ ဥယျောဇိကာယ ပရိဘောဂသင်္ခါတာ ကာရဏာတိ အယံ ကထာယတ္တော။

**ဣတရိဿာ ပနာ** တိ ဥယျောဇိတာယ ပန ဘိက္ခုနိယာ။ **ပဌမသိက္ခာပဒေ**တိ ပဉ္စမသိက္ခာပဒေ။ ပဉ္စမသိက္ခာပဒဉှိ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန ယုဂဠဘာဝေန သဒိသတ္တာ ဣမံ ဥပဟာယ ပဌမန္တိ ဝုတ္တန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. သတ္တမသင်္ဃာဒိသေသသိက္ခာပဒံ

၇၀၉. သတ္တမေ **ယာဝတတိယကပဒတ္ထော** တိ ‘‘ယာဝတတိယက’’န္တိ ဥစ္စာရိတဿ ပဒဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓောတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အဋ္ဌမသင်္ဃာဒိသေသသိက္ခာပဒံ

၇၁၅. အဋ္ဌမေ **ကိဿိံစိဒေဝ အဓိကရဏေ** တိ နိဒ္ဒါရဏီယဿ နိဒ္ဒါရဏသမုဒါယေန အဝိနာဘာဝတော အာဟ ‘‘စတုန္န’’န္တိ။ ကသ္မာ ပန နိဒ္ဒါရဏသမုဒါယနိဒ္ဒါရဏီယဘာဝေန ဝုတ္တံ, နနု ပဒဘာဇနေ စတ္တာရိပိ အဓိကရဏာနိ ဝုတ္တာနီတိ အာဟ ‘‘ပဒဘာဇနေ ပနာ’’တိအာဒီတိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. နဝမသင်္ဃာဒိသေသသိက္ခာပဒံ

၇၂၃. နဝမေ **သံသဋ္ဌာ** သဒ္ဒော မိဿပရိယာယောတိ အာဟ ‘‘မိဿီဘူတာ’’တိ။ ‘‘အနနုလောမေနာ’’တိ ဣမိနာ **“အနနုလောမိကေနာ”**တိ ဧတ္ထ ဣကသဒ္ဒော သွတ္ထော တိ ဒဿေတိ။ ကောဋ္ဋနဉ္စ ပစနဉ္စ ဂန္ဓပိသနဉ္စ မာလာဂန္ထနဉ္စ။ အာဒိသဒ္ဒေန အညေပိ အနနုလောမိကေ ကာယိကေ သင်္ဂဏှာတိ။ သာသနာဟရဏဉ္စ ပဋိသာသနဟရဏဉ္စ သဉ္စရိတ္တဉ္စ။ အာဒိသဒ္ဒေန အညေပိ အနနုလောမိကေ ဝါစသိကေ သင်္ဂဏှာတိ။ **တောသန္တိ** ဘိက္ခုနိံ။ **သိလောကော**တိ ယသောတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒသမသင်္ဃာဒိသေသသိက္ခာပဒံ

၇၂၇. ဒသမေ **ဧဝစာရာ**တိ ဧတ္ထ နိဂ္ဂဟိတလောပဝသေန သန္ဓီတိ အာဟ ‘‘ဧဝံအာစာရာ’’တိ။ ‘‘ယာဒိသော’’တိ အာဒိနာ ဧဝံသဒ္ဒဿ နိဒဿနာဒီသု (အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ၁၁၈၆ ကထာယံ) ဧကောဒသသု အတ္ထေသု ဥပမတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ ‘‘ဧဝံသဒ္ဒာ ဧဝံသိလောကာ’’တိ သဗ္ဗေသု ပဒေသု။ **ဥညာယာ**တိ ဧတ္ထ ဩကာရဝိပရီတော ဥကာရောတိ အာဟ ‘‘အဝညာယာ’’တိ။ ‘‘နီစံ ကတွာ ဇာနနာယာ’’တိ ဣမိနာ အဝသဒ္ဒော နီစတ္ထော, ဉာဓာတု အဝဗောဓနေ တ္တောတိ ဒဿေတိ။ ‘‘ပရိဘဝညာယာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဥတ္တရပဒလောပဝသေန **“ပရိဘဝေနာ”**တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ‘‘ပရိဘဝိတွာ ဇာနနေနာ’’တိ။ **အက္ခန္တိယာ** တိ ဧတ္ထ သဟနခန္တိယေဝာဓိပ္ပေတာ, နေဝ အနုလောမခန္တိ, န ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာ

ဗျာနကန္တိတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''အသဟနတာယာ''တိ။ **ဝေဘဿိယာ** တိ ဧတ္ထ ဝိသေသေန ဘာသေတိ ဩဘာသေတီတိ ဝိဘာသော အာနုဘာဝေ, ဝိဘာသော ဧဝ ကမ္မဿ သဏ္ဍာသ အတ္ထီတိ ဝိဘာဿော သဏ္ဍာော, ဗဟုဝစနေ စ အတိသယဝစနေ စ သပစ္စယော ဟောတိ။ ကသ္မာ? မန္တုပစ္စယတ္ထတ္တာ ''လောမသော''တိအာဒီသု (ဇာ. ၁.၁၄.၅၇) ဝိယ, ဗဟုအာနုဘာဝေ အတိသယအာနုဘာဝေ သဏ္ဍာောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ, သံယောဂပရတ္တာ အာကာရဿ ရဿော။ ဝိဘာသဿ ဘာဝေ ဝေဘဿိယံ, ဗဟုအာနုဘာဝေ အတိသယအာနုဘာဝေတေယေဝ။ ကြံတိ ကမ္မတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဗလဝဘာဝဘာဝေနာ''တိ။ တတ္ထ ဗလဝကြံတိ ပဒေန မန္တုအတ္ထေ ပဝတ္တဿ သပ္ပစ္စယဿ ဗဟုဝစနတ္ထဉ္စ အတိသယတ္ထဉ္စ ဒဿေတိ, ဘာဝကြံတိ ပဒေန ဏိယပစ္စယဿ ဘာဝတ္ထံ, နေကြံတိ ပဒေန နိဿက္ကဝစနဿ ကရဏတ္ထေ ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေတိ။ တမေဝတ္ထမာဝိကရောန္တော အာဟ ''အတ္တနော ဗလဝပ္ပကာသနေနာ''တိ။ တတ္ထ **အတ္တနော**တိ အတ္တသဏ္ဍာတဿ သဏ္ဍာဿ။ **ဗလဝပ္ပကာသနေနာ** တိ ဗဟုအာနုဘာဝပ္ပကာသနေန, အတိသယအာနုဘာဝပ္ပကာသနေန ဝါ။ ဗလဝပ္ပကာသနံ နာမ အတ္ထတော ပရေသံ သမုတ္တာသနမေဝါတိ အာဟ ''သမုတ္တာသနေနာတိ အတ္ထော''တိ။ **ဒုဗ္ဗလဘာဝေနာ** တိ ဧတ္ထ ဘာဝကြံတိပဒေန ဏျပစ္စယဿ ဘာဝတ္ထံ, နေကြံတိပဒေန နိဿက္ကဝစနဿ ကရဏတ္ထံ ဒဿေတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ ''ဥညာယာ''တိအာဒီသု သဗ္ဗေသု ပဒေသု။ စသဒ္ဒော လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ အာဟ ''ဇဝံ သမုစ္စယတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော''တိ။ **ဝိဝိစ္စထာ** တိ ဧတ္ထ ဝိ ဣတ္ထုပသဂ္ဂေ ဝိနာသဒ္ဒတ္ထော, ဝိစဓာတု သတ္တတ္ထောတိ အာဟ ''ဝိနာ ဟောထာ''တိ။ ဒသမံ။

အနန္တရာ ပကိ္ခပိတ္တတိ သမ္ဗန္ဓော။ မဟာဝိဘင်္ဂေ အာဟရိတာနိ ကမာနိ တီဏိ သိက္ခာပဒါနီတိ ယောဇနာ။ နဝ ပဌမာပတ္တိကာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ သဗ္ဗေပိ ဓမ္မာတိ ယောဇနာ။ **ဧတ္ထာ** တိ ''ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ''တိအာဒိပါဌေ။ **တံ ပနာ**တိ ပက္ခမာနတ္တံ ပနာတိ။

ကြံတိ သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ

သတ္တရသကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၃. နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍံ

### ၁. ပဌမနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ယေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုနီနံ ဘဂဝတာ ပကာသိတာ, တေသံ ဓမ္မာနံ **အာနိ** ကမသိံ ကာလေ အယံ သံဝဏ္ဏနာကမော ဘဝတီတိ ယောဇနာ။

၇၃၃. ပဌမေ **အာမတ္တိကာပဏာ** န္တိ ဧတ္ထ အာမတ္တသဒ္ဒော ဘာဇနပရိယာယောတိ အာဟ ''ဘာဇနာနီ''တိ။ ဘာဇနာနိ ဟိ အမတ္တိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဘာဝံ ဂစ္ဆန္တီတိ **''အမတ္တာနီ''** တိ ဝုစ္စန္တိ။ အမတ္တာနိ ဝိကိဏန္တီတိ **''အာမတ္တိကာ''**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ **''တာနီ''**တိအာဒိ။ **တေသန္တိ** အာမတ္တိကာနံ။ **တံ တ**တိ အာမတ္တိကာပဏံ တ။

၇၃၄. ''သန္နိဓိ''န္တိ ကမိနာ သံနိပုဗ္ဗော ဓိသဒ္ဒော ဥစ်ဆနန္တော်တိ ဒဿေတိ။ **ဟိ**သဒ္ဒော ဝိသေသဇောတကော။ **တတ္ထာ** တိ မဟာဝိဘင်္ဂေ။ **ဣဓာ**တိ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ။

**ဣဓမ္ပိ** တိ ဣဓံ သိက္ခာပဒမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒော မဟာဝိဘင်္ဂသိက္ခာပဒံ အပေက္ခတီတိ။ ပဌမံ။

### ၂. ဒုတိယနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၃၈. ဒုတိယေ အဟာတစောဠာနမ္ပိ သေဒမလာဒိကိလိန္နေ ဝိရူပတ္တာ ''ဇိဏ္ဏစောဠာ''တိ ဝုတ္တံ။ ''အပိ အယျာ ဟီ''တိကမိနာ ''အပ အယျာဟီ''တိပဒဝိဘာဂံ နိဝတ္တေတိ။

၇၄၀. သဗ္ဗမ္ပိ တေံ စီဝရန္တိ ယောဇနာ။ **ဧဝံ ပဋိလဒ္ဓ** န္တိ ဧဝံ နိဿဇ္ဇိတ္ဝာ လဒ္ဓံ။ **ယထာအနေယေတတိ** ယထာ အာယကေဟိ ဒိန္နံ, တသ္မိံ အနေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ, အကာလစီဝရေယေဝ ပက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထောတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယနိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၄၃. တတိယေ **ဟန္ဒ** သဒ္ဒော ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပါတောတိ အာဟ "ဟန္ဒာတိ ဂဏ္ဍှာ"တိ။ ဗဟူနိ နိဿဂ္ဂိယာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သံဟရိတ္ဝာတ**ိ ဝိသုံ ဝိသုံ သင္ဃရိတ္ဝာတတိ။ တတိယံ။

## ၄. စတုတ္ထနိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၄၈. စတုတ္ထေ ကိဏာတိ အနေနာတိ **ကယ**န္တိ ဝစနတ္ထေန မူလံ ကယံ နာမာတိ အာဟ "မူလေနာ"တိ။ **သာတ**ိ ထုလ္လနန္ဒာ, အာဟ ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဉာဏာတုယာ အဝဟောဓနေတ္ထတော အညမ္ပိ **ဉာ**ဏာတုယာ ယာစနတ္ထံ ဒသ္ သေန္တော အာဟ "ယာစိတ္ဝာ တ"တိ။

၇၅၂. **ယန္တိ** သဗ္ဗိတေလာဒိ။ **တညေတ**တိ သဗ္ဗိတေလာဒိမေဝ။ **ယမက**န္တိ သဗ္ဗိံ သဟ တေလေန ယုဂဠံ ကတ္ဝာ။ **ဝေဇ္ဇေနာ** တိ ဘိသက္ကေန။ သော ဟိ အာယုဗ္ဗေဒသင္ခာတံ ဝိဇ္ဇံ ဇာနာတီတိ **ဝေဇ္ဇော** တိ စ ရောဂဠ တသ္သ နိအနဠ ဘေသဇ္ဇဠ ဝိဒတိ ဇာနာတီတိပိ **ဝေဇ္ဇော** တိ စ ဝုစ္စတိ။ **တတော**တိ ဝေဇ္ဇေန ဝုတ္တကာရဏာ။ **ကဟာပဏာဿာ** တိ ကဟာပဏေန, အာဘတန္တိ သမ္ဗန္ဓောတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဉ္စမနိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၅၃. ပဉ္စမေ **သာ**တိ သိက္ခမာနာ။ **အယ**န္တိ သိက္ခမာနာ။ **အဒ္ဓာ** တိ ဧကံသေန။ **"စေတာပေတ္ဝာ"**တိ ဧတ္ထ စိတိ သဒ္ဒော ဇာနနတ္ထောတိ အာဟ "ဇာနာပေတ္ဝာ"တိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဆဋ္ဌနိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၅၈. ဆဋ္ဌေ ဆန္ဒံ ဥပ္ပာဒေတ္ဝာ ဂဟိတံ **ဆန္ဒက**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဆန္ဒက"န္တိအာဒိ။ **ဓမ္မကိစ္စ**န္တိ ပုညကရဏီယံ။ **ဓမ္မ**သဒ္ဒော ဟေတ္ထ ပုညတစကော။ **ယ**န္တိ ဝတ္ထုံ။ **ပရေသ**န္တိ အတ္တနာ အညေသံ။ **"ဧတ"**န္တိ "ဆန္ဒက"န္တိ ဧတံ နာမံ။ "အညဿတ္ထာယ ဒိန္နေနာ"တိက္ကမိနာ အညဿ အတ္ထော **အညဒတ္ထော,** ဒကာရော ပဒသန္ဓိကရော, တဒတ္ထာယ ဒိန္နော **အညဒတ္ထိကော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ "အညံ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ဒိန္နေနာ"တိက္ကမိနာ အညံ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ဒိန္နံ **အညုဒ္ဒိသိက** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ "သင္ဃဿ ပရိစ္စတ္တေနာ"တိ က္ကမိနာ သင္ဃဿ ပရိစ္စတ္တော **သင္ဃိကော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

၇၆၂. **ယဒတ္ထာယာ** တိ ယေသံ စီဝရာဒီနံ အတ္ထာယ။ ယသဒ္ဒေန သမာသဘာဝတော ပုဗ္ဗေ နိဂ္ဂဟိတာဂမော ဟောတိ။ **တ**န္တိ စီဝရာဒိကံ။ **တုမ္ဟေဟီ**တိ အာယကေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ဥပဒ္ဒဝေသူ** တိ ဒုဗ္ဘိက္ခာဒိဥပသဂ္ဂေသု။ **ယံ တ တံ တ**တိ စီဝရံ တ အညေ တ ပိဏ္ဍပာတာဒိကေတိ ယံ တ တံ တတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. သတ္တမနိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၆၄. သတ္တမေ **သညာစိကေနာ**တိ ဧတ္ထ သံသဒ္ဒဿ သယမတ္ထေ ပဝတ္တိဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "သယံ ယာစိတကေနာ"တိ။ **ဧတဒေဝ**တိ "သညာစိကေနာ"တိ ပဒမေဝ။ **ဧတ္ထာ** တိ က္ကမသ္မိံ သိက္ခာပဒေတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အဋ္ဌမနိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၆၉. အဋ္ဌမေ **ဂဏဿာ** တိ ဘိက္ခုနိဂဏဿ။ က္ကမိနာ **"မဟာဇနိကေနာ"**တိ ဧတ္ထ ဘိက္ခုနိဂဏောဝ မဟာဇနော တိ အဓိပ္ပေတောတိ ဒီပေတီတိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. နဝမနိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၇၄. နဝမေ **ဣတောတိ** ဣမသ္မာ အဋ္ဌမသိက္ခာပဒတော။ **အဓိကတရန္တိ** အတိရေကတရန္တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒသမနိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၇၈. ဒသမေ ''ဝိနဿတီ''တိဣမိနာ **''ဥဒ္ဒိယ္ယတီ''** တိ ဧတ္ထ ဥဒိဓာတုယာ နဿနတ္ထံ ဒဿေတိ ဓာတူနမနေကတ္ထတ္တာ။ **ပရိပတတီ**တိ ပရိဂလိတွာ ပတတိ။ ဣမိနာ နဿနာကာရံ ဒဿေတိ။ **ဧတ္တကမေဝ** တိ ဧတံ ပရိမာဏံ ဒွိပဒမေဝါတိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. ဧကာဒသမနိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၈၄. ဧကာဒသမေ **ဂရုပာဝုရဏံ** နာမ သီတကာလေ ပာဝုရဏဝတ္ထန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''သီတကာလေ ပာဝုရဏ''န္တိ။ သီတကာလေ ဟိ မနုဿာ ထူလပာဝုရဏံ ပာရုပန္တိ။ ''စတုက္ကံသပရမ''န္တိ ဧတ္ထ **ကံသ**သဒ္ဒေါ ဘုဥ္စနပတ္တေ စ သုဝဏ္ဏာဒိလောဟဝိသေသေ စ စတုကဟာပဏေ စာတိ တီသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ, ဣဓ ပန စတုကဟာပဏေ ဝတ္တတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကံသော နာမ စတုက္ကဟာပဏိကော ဟောတီ''တိ။ စတုက္ကံသသင်္ခာတံ ပရမံ ဣမဿာတိ **စတုက္ကံသပရမံ,** သောဠသကဟာပဏဂ္ဃနကံ ပာဝုရဏန္တိ အတ္ထောတိ။ ဧကာဒသမံ။

## ၁၂. ဒွါဒသမနိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယသိက္ခာပဒံ

၇၈၉. ဒွါဒသမေ **လဟုပာဝုရဏံ** နာမ ဥဏှကာလေ ပာဝုရဏဝတ္ထန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥဏှကာလေ ပာဝုရဏ''န္တိ။ ဥဏှကာလေ ဟိ မနုဿာ သုခုမပာဝုရဏံ ပာရုပန္တီတိ။ ဒွါဒသမံ။

နိဿဂ္ဂိယာနံ တိံသကာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''မဟာဝိဘင်္ဂေ''တိအာဒိ။ စီဝရဝဂ္ဂတော အပနေတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အညဒတ္ထိကာနီ** တိ အညဒတ္ထိကပဒေန ဝုတ္တာနိ သိက္ခာပဒါနိ။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ။ **ဧကတောပညတ္တာနီ** တိ ဧကသ္မိံ သေဝ ပညတ္တာနိ, **ဥဘတောပညတ္တာနီ** တိ ဥဘယေသံ ပညတ္တာနိ။ **ဧတ္ထာ** တိ ''ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ''တိအာဒိဝစနေတိ။

ဣတိ သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ

တိံသကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၄. ပာစိတ္တိယကဏ္ဍံ

### ၁. လသုဏဝဂ္ဂေါ

### ၁. ပဌမသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

**တိံသကာနန္တရံ** တိံသကာနံ အနန္တရေ ကာလေ **ဆသဋ္ဌိသတသင်္ဂဟာ** ဆဥတ္တရသဋ္ဌိအဓိကသတေဟိ သိက္ခာပဒေဟိ သင်္ဂဟိတာ ယေ ဓမ္မာ သင်္ဂီတိကာရေဟိ သင်္ဂီတာ, **အနိ** ဣမသ္မိံ ကာလေ တေသမ္ပိ ဓမ္မာနံ အယံ ဝဏ္ဏနာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။

၇၉၃. **တတ္ထာ** တိ တေသု ဆသဋ္ဌိသတသင်္ဂဟေသု သိက္ခာပဒေသု, ပဌမသိက္ခာပဒေတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ဒွေဝ တယော''တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒေါ လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ အာဟ ''ဒွေဝ တ တယော တ''တိ။ **ဖောဋ္ဌလကေ**တိ ကန္ဒေ, မိဉ္ဇေတ။ **တေန္တိ** ''ဂဏ္ဍိကေ''တိ ဧတံ နာမံ။ ''ပမာဏ''န္တိဣမိနာ **မတ္တ**သဒ္ဒေါ ပမာဏတ္ထော, န အပ္ပတ္ထော, နာပိ အဝ

ဓာရဏာတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **လသုဏာန္တိ** သေတဝဏ္ဏမူလံ မဟာကန္ဒံ။ မဟာကန္ဒော ဟိ ဗုဒ္ဓုနသမ္ပာကာဒီသု အာမ ဂန္ဓာနံ အဘိဘဝနတ္တာ လသီယတိ ကန္တီယတီတိ **လသုဏာန္တိ** ဝုစ္စတိ။

**သုဝဏ္ဏဟံသယောနိန္တိ** သုဝဏ္ဏမယေန ပတ္တေန ယုတ္တံ ဟံသယောနိံ။ **ဇာတိဿရော** တိ ဇာတိံ ဘဝံ သရတိ ဇာ နာတီတိ ဇာတိဿရော။ **အထာတိ** ဇာတိဿရဿ နိပ္ဖန္နတ္တာ။ နိပ္ဖန္နတ္တော ဟိ အထသဒ္ဒော။ **ပုဗ္ဗသိနေဟေနာ** တိ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘဝေ ဘာဝိတေန သိနေဟေန။ **တာသန္တိ** ပဇာပတိယာ စ တိဿန္နံ ဓီတရာနဉ္စ။ **တံ ပနာ**တိ ပတ္တံ ပန။

၇၉၅. **မဂဓေသူ**တိ မဂဓရဋ္ဌေ ဌိတေသု ဇနပဒေသု။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ဣဓာ**တိ "လသုဏံ ခါဒေယျာ"တိပဒေ။ **တမ္ပိ** တိ မာဂဓကမ္ပိ။ **ဂဏ္ဍိကလသုဏမေတ** တိ ဂဏ္ဍော ဖေဏ္ဍော ဧတဿတ္ထီတိ ဂဏ္ဍိကံ။ ဂဏ္ဍသဒ္ဒော ဟိ ဖေဏ္ဍပရိယာယော, ဗဟုတ္တေ ဣကပစ္စယော။ ဗဟုဂဏ္ဍိကလသုဏန္တိ ဟိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဂဏ္ဍသဒ္ဒော ဟိ ဖေဏ္ဍေ စ ကပောလေ စာတိ ဒွီသု အတ္ထေသု ဝတ္တတိ, ဣဓ ပန ဖေဏ္ဍေ ဝတ္တတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဟေတ္ထကေသု ပန ဩဒ္ဓဖေန စတုတ္ထက္ခရေန ဟဋ္ဌော အတ္ထိ, သော ဝီမံသိတ္ဗ္ဗော ဂဟေတဗ္ဗော။ ဗဟူသု ဟိ ပုဗ္ဗဟေတ္ထကေသု ကဏ္ဍဓော တတိယက္ခရော စ ဩဋ္ဌဇော စတုတ္ထက္ခရော စာတိ ဒွေဝ အက္ခရာ အညမညံ ပရိဝတ္တိတ္ဗ္ဗာ တိဋ္ဌန္တိ။ **န ကေဒ္ဒဝိတိမိဥ္ဇ ကန္တိ** ဧကမိဥ္ဇော ပလဏ္ဍုကော န ဟောတိ, ဒွိမိဥ္ဇော ဘဉ္ဇနကော န ဟောတိ, တိမိဥ္ဇော ဟရိတကော န ဟောတီတိ အတ္ထော။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဠ္ဓဒိတ္ဗ္ဗတ** တိ ဒန္တေဟိ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကတ္ဗ္ဗာ။

၇၉၇. **ပလဏ္ဍုကော** တိ သုကန္ဒကော ဧကော လသုဏဝိသေသော။ **ဘဉ္ဇနကာ** ဒီနိ လောကသင်္ကေတောပဒေသ တော ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တဿာ** တိ စာပလသုဏဿ။ **သဘာဝေနေတ**တိ သူပသမ္ပာကာဒိံ ဝိနာ အတ္တနော သဘာ ဝတော ဧဝ။ **တန္တိ** မာဂဓကံ, ပက္ခိပိတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ယတ္ထ ကတ္ထစီ** တိ ယေသု ကေသုစီတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယသိက္ခာပဒံ

၇၉၉. ဒုတိယေ သံဒဿနံ ဗာဓတိ နိသေဓေတိ အသ္မိံ ဌာနေတိ **သမ္ဗာဓ** န္တိ ဝစနတ္တေန ပဋိစ္ဆန္နောကာသော သမ္ဗာဓော နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ပဋိစ္ဆန္နောကာသေ"တိ။ **ဥဘော ဥပကစ္ဆကာ** တိ ဒွေ ဗာဟုမူလာ။ တေ ဟိ ဥပရိ ယံကိဉ္စိ ဝတ္ထုံ ကစတိ ဗန္ဓတိ ထွောတိ **ဥပကစ္ဆကာ** တိ ဝုစ္စန္တိ။ **မုတ္တကရဏန္တိ** ပဿာဝမဂ္ဂေ။ သော ဟိ မုတ္တံ ကရောတိ အနေနာတိ မုတ္တကရဏန္တိ ဝုစ္စတိ။ လောမာ ကတ္တီယတိ ဆိန္ဒီယတိ ဣမာယာတိ **ကတ္တရိ,** တာယ တ, သုဋ္ဌု ဒဋ္ဌဟံ လောမံ ဉံ့သတီတိ **သဏ္ဍာသော,** သောယေဝ **သဏ္ဍာသကော,** တေန တ, ခုရတိ လောမံ ဆိန္ဒတီတိ **ခုရော,** တေန တ သံဟရာပေန္တိယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သံဟရာပေန္တိယာ** တိ အပနေန္တိယာတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယသိက္ခာပဒံ

၈၀၃. တတိယေ **မုတ္တကရဏတလဃာတနေ**တိ မုတ္တကရဏဿ တလံ ဟနနံ ပဟရဏံ မုတ္တကရဏတလဃာတနံ, တသ္မိံ မုတ္တကရဏတလဃာတနေ နိမိတ္တဘူတေ။ **တာဝ မဟန္တ** န္တိ အတိဝိယ မဟန္တံ။ **ကေသရေနာပီ**တိ ကိဉ္ဇက္ခေနာပိ။ သော ဟိ ကေ ဇလေ သရတိ ပဝတ္တတီတိ ကေသရောတိ ဝုစ္စတိ။

၈၀၅. **ဂဏ္ဍုံ တ** တိ ပီဠကံ တ။ **ဝဏံ တ**တိ အရုံ တတိ။ တတိယံ။

## ၄. စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ

၈၀၆. စတုတ္ထေ ရညော သြရောဓာ **ရာဇောရောဓာ,** ပုရာဏော ရာဇောရောဓာ **ပုရာဏရာဇောရောဓာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ပုရာဏော"တိအာဒိ။ "ဂိဟိဘာဝေ"တိ ဣမိနာ ပုရာဏောတိ ဧတ္ထ ဏပစ္စယဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **စိရာစိရန္တိ** နိပါတပဋိရူပကံ။ တေန ဝုတ္တံ "စိရေန စိရေနာ"တိ။ "သဏ္ဍောထာ"တိ ဣမိနာ ကထံ တုမ္ဗေဟ ရာဂစိတ္တံ ပဋိဟနိတ္ဗ္ဗာ အတ္တာနံ **ဓာရေထ** ဓာရေတုံ သဏ္ဍောထာတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အနာရောစိတေပီ**တိ ဘူတေဘော အနာရောစိတေပိ။

**၈၀၇. ဇတုနာ**တိ လာခါယ။ **ပဌဒဏ္ဍကေ** တိ ပဠ္ဇာဘာဝေန ဌာတိ ပဝတ္တတီတိ **ပဌော,** သောယေဝ ဒဏ္ဍော **ပဌဒဏ္ဍော,** တသ္မံ ပဝေသနံ ပဌဒဏ္ဍကံ, တသ္မိံ နိမိတ္တဘူတေ။ **တေန္တိ** ''ဇတုမဌကေ''တိ ဇတံ ဝစနန္တိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ

**၈၁၀.** ပဉ္စမေ **''အတိဂမ္ဘီရ''** န္တိပဒံ ကိရိယာဝိသေသနန္တိ အာဟ ''အတိအန္တော ပဝေသေတွာ''တိ။ ''ဥဒကေန ဓောဝနံ ကုရုမာနာ''တိ ဣမိနာ **''ဥဒကသုဒ္ဓိက''** န္တိပဒဿ ဥဒကေန သုဒ္ဓိယာ ကရဏန္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

**၈၁၂. ဒ္ဝင္ဂုလပဗ္ဗပရမ** န္တိ ဧတ္ထ ဒွေ အင္ဂုလာနိ စ ဒွေ ပဗ္ဗာနိ စ ဒ္ဝင္ဂုလပဗ္ဗံ, ဥတ္တရပဒေ ပုဗ္ဗပဒလောပေါ။ ဒ္ဝင္ဂုလပဗ္ဗံ ပရမံ ပမာဏံ ဧတဿ ဥဒကသုဒ္ဓိကဿာတိ ဒ္ဝင္ဂုလပဗ္ဗပရမံ။ ဝိတ္ထာရတော ဒ္ဝင္ဂုလပရမံ, ဂမ္ဘီရ တော ဒ္ဝိပဗ္ဗပရမန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေနာဟ ''ဝိတ္ထာရတော''တိအာဒိ။ အင္ဂုလံ ပဝေသေန္တိယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ** တိ သစ္စံ။ ''စတုန္နံ တ''တိ ဣဒံ ဥက္ကဋ္ဌဝသေန ဝုတ္တံ, တိဏ္ဏမ္ပိ ပဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ, စတုန္နံ ပန ပဂေဝါတိ အဓိပ္ပာယော။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ

**၈၁၅.** ဆဋ္ဌေ ဘတ္တဿ ဝိဿဇ္ဇနံ **ဘတ္တဝိဿဂ္ဂေ** တိ ဝုတ္တေ ဘတ္တကိစ္စန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဘတ္တကိစ္စ''န္တိ။ ဟနီယသဒ္ဒေန ဟနီယထာလကံ ဂဟေတဗ္ဗံ , ဝိဓူပနသဒ္ဒေန ဗီဇနီ ဂဟေတဗ္ဗာ, **ဥပ**သဒ္ဒော သမီပ တ္ထောတိ သဗ္ဗံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဧကေန ဟတ္ထေနာ''တိအာဒိ။ **''အစ္စာဝဒတိ''** တိပဒဿ အတိက္ကမိတွာ ဝဒနာကာရံ ဒဿေတိ ''ပုဗ္ဗေပီ''တိအာဒိနာ။

**၈၁၇.** ''သုဒ္ဓဥဒကံ တ ဟောတူ''တိအာဒိနာ ''ဟနီယေနာ''တိ ဝစနံ ဥပလက္ခဏံ နာမာတိ ဒဿေတိ။ **ဒဓိမတ္ထူ** တိ ဒဓိမဏ္ဍံ ဒဓိနော သာရော, ဒဓိမ္ဟိ ပသန္နောဒကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ရသော**တိ မစ္ဆရသော မံသရသော။ ''အန္တမသော စီဝရကဏ္ဏောပီ''တိ ဣမိနာ ''ဝိဓူပနေနာ''တိ ဝစနံ နိဒဿနံ နာမာတိ ဒဿေတိ။

**၈၁၉. ဒေတီ**တိ သယံ ဒေတိ။ **အပေတီ**တိ အညေန အပေတိ။ **ဥဘယမ္ပီ** တိ ဟနီယဝိဓူပနဒ္ဝယမ္ပီတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. သတ္တမသိက္ခာပဒံ

**၈၂၂.** သတ္တမေ ''ပယောဂဒုက္ကဋံ နာမ''တိ ဣမိနာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေသု အဋ္ဌသု ဒုက္ကဋေသု ပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ကဋံ ဒဿေတိ။ န ကေဝလံ ပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ကဋံ ဧတ္တကမေဝ, အထ ခေါ အညမ္ပိ ဗဟု ဟောတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''တသ္မာ''တိအာဒိ။ **သင္ကုဋ္ဋေနေသုပီ** တိ ဝိလောဋ္ဋေနေသုပိ။ **ဒန္တေဟိ သင္ခါဒတိ** တိ ဒန္တေဟိ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကရော တိ။ **တ္ထော** တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ, အညာယ ဘိက္ခုနိယာ ကာရာပေတွာတတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''အညာယာ''တိပဒံ ''ဝိညာပေ တွာ''တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ **မာတရမ္ပီ** တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒော အညံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇန္တိယာ ပဂေဝါတိ ဒဿေတိ။ **တာယ တ**တိ ဝိညာပိတဘိက္ခုနိယာ တ။ **တန္တိ** အာမကဓညံ။ **တန္တိ** မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တဝစနံ။ **ပုဗ္ဗာပရဝိရုဒ္ဓ** န္တိ ပုဗ္ ဗာပရတော ဝိရုဒ္ဓံ။ ''အညာယ။ပေ။ ဒုက္ကဋမေဝ''တိ ပုဗ္ဗဝစနေ ဒုက္ကဋမေဝ ဝုတ္တံ, ပုန ''အညာယ။ပေ။ ဒုက္ကဋ''န္တိ စ ပစ္ဆိမဝစနေ ပာစိတ္တိယဉ္စ ဒုက္ကဋဉ္စ ဝုတ္တံ, တသ္မာ ပုဗ္ဗာပရဝိရုဒ္ဓန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။

**၈၂၃.** လဗ္ဘမာနံ အာမကဓညန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အညံ တ ယံကိဉ္စိ** တိ မုဂ္ဂမာသာဒီဟိ တ လာဗုကုမ္ဘဏ္ဍာဒီဟိ တ အညံ ယံကိဉ္စိ တိလာဒိ တတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ

**၈၂၄.** အဋ္ဌမေ **နိဗ္ဗိဋ္ဌရာဇဘဋော** တိ ဧတ္ထ ဥတ္တရပဒဿ ဆဋ္ဌီသမာသဉ္စ ပုဗ္ဗပဒေန ဗာဟိရတ္ထသမာသဉ္စ ဒ ဿေန္တော အာဟ ''နိဗ္ဗိဋ္ဌော''တိအာဒိ။ တတ္ထ ''ရညော ဘတီ''တိ ဣမိနာ ရညော ဘဋော **ရာဇဘဋော**တိ ဆဋ္ဌီသ

မာသံ ဒဿေတိ, ''ဓောနာ''တိ ဣမိနာ ဗာဟိရတ္ထသမာသံ။ **နိဗ္ဗိဋ္ဌော** တိ နိဝိဋ္ဌော ပတိဋ္ဌာပိတောတိ အတ္ထော။ **ကေဏီ**တိ ရညော အတဗ္ဗဿ အာယဿေတမဓိဝစနံ။ **ဓောနာ**တိ ဗုဒ္ဓေဟမ္မဏောန။ **တဝေါ**တိ ဌာနန္တရတော။ ဘဋ္ဋသင့် ခါတာယ ကေဏိယာ ပထတ္တာ ကာရဏတ္တာ ဌာနန္တရံ **ဘဋ္ဋပထ**န္တိ အာဟ ''တံယေဝ ဌာနန္တရ''န္တိ။

**၈၂၆. စတ္တာရိပိ ဝတ္ထုနီ** တိ ဥစ္စာရာဒီနိ။ **ဟဋ္ဌေက္က** န္တိ ပဋ္ဌိဝိသုံ ဓေကေကမေဝ။ **ဥစ္စာရံ တ**တိအာဒီသု တသဒ္ဒေန ဒ န္တကဋ္ဌာဒယောပိ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ ''ဒန္တကဋ္ဌံပေ.။ ဟာစိတ္တိယမေဝ''တိ။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗေသု ဥစ္စာရာ ဒီသူတိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. နဝမသိက္ခာပဒံ

**၈၃၀.** နဝမေ **ရောပိမဟာရိတဋ္ဌာနေ** တိ ရောပိမဋ္ဌာနေ စ ဟာရိတဋ္ဌာနေ စ။ ရောပိယတိ အသိမ္ပိန္တိ ရောပိယံ, တံယေ ဝ **ရောပိမံ** ယကာရဿ မကာရံ ကတွာ။ **တောနီ**တိ ဥစ္စာရာဒီနိ။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနံ။ **ယတ္ထ ပနာ** တိ ယသ္မိံ ခေတ္တေတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒသမသိက္ခာပဒံ

**၈၃၅.** ဒသမေ **သောဏ္ဍာ တ** တိ သုရာသောဏ္ဍာ တ။ **မောရော**တိ မယူရော။ **သုတေ**တိ သုကော။ **မက္ကဋ္ဌော** တိ တန ရော။ အာဒိသဒ္ဒေန သဟ္ပဒယော သင္ဂဏှာတိ, မက္ကဋ္ဌာဒယောပိ နစ္စန္တူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အသံယတာဘိက္ခုန** န္တိ တစသိကကမ္မေ အသံယတာနံ ဘိက္ခုနံ, ဓမ္မဘာဏကဂီတံ တ ဟောတူတိ ယောဇနာ။ တန္တိယာ ဂုဏေန ဗဒ္ဓာ **တန္တိဗဒ္ဓ** ဓာ။ ''ဘိ''န္တိသဒ္ဒါတော ရာသဒ္ဒေ ဓေတိသ္သာတိ **ဘေရိ**။ ကုဋ္ဌေန ကတာ ဘေရိ **ကုဋ္ဋဘေရိ,** တာယ တဒိတံ **ကုဋ္ဋဘေရိ တဒိတံ,** တံ တ။ **ဥဒကဘေရီ**တိ ဥဒကေန ပက္ခိတ္တာ ဘေရိ, တာယ တဒိတမ္ပိ ဟောတူတိ သမ္ဗန္ဓော။

**၈၃၆. တေသံယေတ**တိ ယေသံ နစ္စံ ပဿတိ, တေသံယေဝ။ ယဒိ ပန နစ္စဂီတတဒိတေ ဝိသုံ ဝိသုံ ပဿတိ သုဏာ တိ, ဟဋ္ဌေက္ကာ အာပတ္တိယောတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''သစေ ပနာ''တိအာဒိ။ **အညတော**တိ အညတော ဒေသတော, ပဿတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ဩလောကေတွတ''တိ ပဒေ အပေက္ခိတေ ဥပယောဂတ္တေ တောပစ္စယော ဟောတိ။ အညံ ဩလောကေတွတတိ ဟိ အတ္ထော။ အညတော တဒေန္တေ ပဿတီတိ ယောဇနာ။ ဘိက္ခုနီ န လဘတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အညေ ဝတ္ထုမ္ပီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပဟာရ**န္တိ ပူဇံ။ **ဥပဋ္ဌာန** န္တိ ဟာရိစရိယံ။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗေသု သယံ နစ္စာဒီ သု။

**၈၃၇. အန္တရာရာမေ တ** တိ အာရာမဿ အန္တရေ တ။ **ဗဟိအာရာမေ တ**တိ အာရာမဿ ဗဟိ တ။ **အညေန တ** တိ သလာကဘတ္တာဒီဟိ အညေန တ။ **တာဒိသေနာ**တိ ယာဒိသော စောရာဒိဥပဒ္ဒဝေ, တာဒိသေနာတိ။ ဒသမံ။

လသုဏဝဂ္ဂေ ပဌမော။

## ၂. အန္ဓကာရဝဂ္ဂေ

## ၁. ပဌမသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

**၈၃၉.** အန္ဓကာရဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **အပ္ပဒီပေ**တိ ဥပလက္ခဏဝသေန ဝုတ္တတ္တာ အညေပိ အာလောကာ ဂဟေတဗ္ဗာ တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပဒီပစန္ဒသူရိယအဂ္ဂိသူ''တိအာဒိ။ **အဿာ** တိ ''အပ္ပဒီပေ''တိပဒဿ။

**၈၄၁.** နရဟောအဿာဒပေက္ခာ ဟုတွာ တ ရဿာဒတော အညဝိဟိတာဝ ဟုတွာ တာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ ''သ န္တိဋ္ဌတိ တ သလ္လပတိ တ''တိ ပဒေ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒဿေတိ။ **အနေန တ** နိမိတ္တဘူတေန, **ပူဇာယ တ** နိမိ တ္တဘူတာယ မန္တေတီတိ ယောဇနာတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယသိက္ခာပဒံ

၈၄၂. ဒုတိယေ ဣဒမေဝ ပဒံ နာနတ္တံ သမ္ဘန္တောတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယသိက္ခာပဒံ

၈၄၆. တတိယေ “ဣဒမေတ”တိ ပဒံ အနုဝတ္တေတဗ္ဗံ။ **တာဒိသမေတ**တိ ပဌမသဒိသမေတတိ အတ္ထောတိ။ တတိယံ။

## ၄. စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ

၈၅၀. စတုတ္ထေ ကဏ္ဏာသ္သ သမိပံ **နိကဏ္ဏံ,** တမေဝ **နိကဏ္ဏိက** န္တိ ဝုတ္တေ ကဏ္ဏမူလန္တိ အာဟ “ကဏ္ဏမူလံ ဝုစ္စတီ”တိ။ “ကဏ္ဏမူလေ”တိ ဣမိနာ “နိကဏ္ဏိက”န္တိ ဧတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ **အာဟရဏတ္ထာယာ**တိ အာဟရာပနတ္ထာယာတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ

၈၅၄. ပဉ္စမေ **တေသ**န္တိ ဃရသာမိကာနံ။ **ဃရမ္ပိ** တိ န ကေဝလံ အာသနမေဝ, ဃရမ္ပိ သောဓေမာတိ အတ္ထော။ **တတော**တိ ပရိဝိတက္ကနတော, ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

၈၅၈. စောရော တ ဥဋ္ဌိတာ ဟောန္တီတိ ယောဇနာတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ

၈၆၀. ဆဋ္ဌေ **အဘိနိသီဒေယျာ** တိ ဧတ္ထ အဘိသဒ္ဒော ဥပသဂ္ဂမတ္တောတတိ ဒဿေန္တော အာဟ “နိသီဒေယျာ”တိ။ ဧသေဝ နယော **အဘိနိပဇ္ဇေယျာ** တိ ဧတ္ထာပိ။ ဒွေဝ အာပတ္တိယောတိ သမ္ဗန္ဓောတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇. သတ္တမသိက္ခာပဒံ

၈၆၄. သတ္တမေ **သဗ္ဗ**န္တိ သကလံ ဝတ္တဗ္ဗဝစနန္တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ

၈၆၉. အဋ္ဌမေ အနုတ္တာနဝစနံ နတ္ထီတိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. နဝမသိက္ခာပဒံ

၈၇၅. နဝမေ **အဘိသပေယျာ** တိ ဧတ္ထ သပဓာတုသ္သ အက္ကောသနတ္ထံ အန္တောကတ္ဝာ ကရဓာတုယာ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “သပထံ ကရေယျာ”တိ။ **နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာမ္ဟီ** တိ အဟံ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာ အမ္ဟီတိ ယောဇနာ။ **နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတူ** တိ သော ဘိက္ခုနီ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတူတိ ယောဇနာ။ **ဤဒိသာ ဟောတူ**တိ မမ သဒိသာ ဟောတူတိ အတ္ထော။ **ကာဏာ**တိ ဧကက္ခိကာဏာ, ဒွိက္ခိကာဏာ တ။ **ကုဏီ**တိ ဟတ္ထဟာဒိဝင်္ကာ။

၈၇၈. **ဒေသာ**တိ ဝိရူပဟာဒိဇာတိကာ။ **ဝိရမသ္သု** တိ ဝိရမာဟိ။ **အဒ္ဓာ** တိ ဓုဝန္တိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒသမသိက္ခာပဒံ

၈၇၉. ဒသမေ အနုတ္တာနဋ္ဌာနံ နတ္ထီတိ။ ဒသမံ။

အန္ဓကာရဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

## ၃. နဂ္ဂဝဂ္ဂေါ

### ၁. ပဌမသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

၈၈၃. နဂ္ဂဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ဗုဟ္မစရိယေန စိဏ္ဏေနာ** တိ စိဏ္ဏေန ဗုဟ္မစရိယေန ကိံ နု ခေါ နာမာတိ အတ္ထော။ ''ဗုဟ္မစရိယဿ စရဏေနာ''တိ ဣမိနာ စိဏ္ဏသဒ္ဒဿ စရဏံ **စိဏ္ဏ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''န အညံ စီဝရ''န္တိ ဣမိနာ ဝေတ္ထံ ဒဿေတိ, အညတ္ထာပေဟနံ တတိ။ ပဌမံ။

### ၂. ဒုတိယသိက္ခာပဒံ

၈၈၇. ဒုတိယေ အနုတ္တာနဌာနံ နတ္ထိတိ။ ဒုတိယံ။

### ၃. တတိယသိက္ခာပဒံ

၈၉၃. တတိယေ **အနန္တရာယိကိနီ**တိ ဧတ္ထ နတ္ထိ အန္တရာယော ဧတိဿာတိ အနန္တရာယာ, သာ ဧဝ အနန္တရာယိကိ နီတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အနန္တရာယာ''တိ။ တတိယံ။

### ၄. စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ

၈၉၈. စတုတ္ထေ **ပဉ္စာဟ** န္တိ သမာဟာရဒိဂု, ဏိကပစ္စယော ဿဝတ္ထော။ **သင်္ဃာဋိစာရော** တိဧတ္ထ ကေနဋ္ဌေန သင်္ဃာဋိ နာမ, စာရသဒ္ဒေါ ကိမတ္ထောတိ အာဟ ''ပရိဘောဂဝသေန တ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **သင်္ဃဋိတဋ္ဌေနာ** တိ သံ ဟရိတဋ္ဌေန။ ဣမိနာ ''ကေနဋ္ဌေန သင်္ဃာဋိ နာမာ''တိ ပုစ္ဆံ ဝိသဇ္ဇေတိ။ ''ပရိဝတ္တန''န္တိ ဣမိနာ ''စာရသဒ္ဒေါ ကိမတ္ထော''တိ စောဒနံ ပရိဟရတိ။ **ပဉ္စသူ**တိ တိစီဝရံ ဥဒကသာဋိကာ သံကစ္ဆိကာတိ ပဉ္စသူတိ။ စတုတ္ထံ။

### ၅. ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ

၉၀၃. ပဉ္စမေ ''စီဝရသင်္ကမနီယ''န္တိဧတ္ထ သင်္ကမေတဗ္ဗံ ပဋိအတဗ္ဗန္တိ **သင်္ကမနီယ** န္တိ ကမုဓာတုဿ ပဋိ အနတ္ထဉ္စ အနီယသဒ္ဒဿ ကမ္မတ္ထဉ္စ, 'စီဝရဉ္စ တံ သင်္ကမနီယဉ္စေ'တိ **စီဝရသင်္ကမနီယ** န္တိ ဝိသေသနပရပဒ ဘာဝဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ ''သင်္ကမေတဗ္ဗံ စီဝရ''န္တိ။ တတ္ထ ''သင်္ကမေတဗ္ဗံ စီဝရ''န္တိ ဣမိနာ ကမ္မတ္ထဉ္စ ဝိသေသနပရပဒဘာဝဉ္စ ဒဿေတိ။ ''ပဋိအတဗ္ဗစီဝရ''န္တိ ဣမိနာ ကမုဓာတုယာ အတ္ထံ ဒဿေတိ အဓိပ္ပာယဝ သေနာတိ။ ပဉ္စမံ။

### ၆. ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ

၉၀၉. ဆဋ္ဌေ ''အညံ ပရိက္ခာရ''န္တိဧတ္ထ ပရိက္ခာရဿ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယံကိဉ္စိ''တိအာဒိ။ ယံကိ ဉ္စိ အညတရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကိတ္တကံအဂ္ဃနက** န္တိ ကိံ ပမာဏေန အဂ္ဃေန အရဟံ စီဝရံ။ **အာတုကာမတ္တာ** တိ တု မေ့ဟ အာတုကာမာ ဘဝထာတိ အတ္ထော။ **ကတိပာဟေနာ**တိ ကတိပယာနိ အဟာနိ ကတိပာဟံ, ယကာရလောပေါ။ **ကတိ ပယ**သဒ္ဒေါဟိ ဒွိတိတစကော ရူဠှိသဒ္ဒေါ, တေန ကတိပာဟေန။ **သမဂ္ဃ** န္တိ အပ္ပဂ္ဃံ။ **သံ**သဒ္ဒေါ ဟိ အပ္ပတ္ထ တစကောတိ။ ဆဋ္ဌံ။

### ၇. သတ္တမသိက္ခာပဒံ

၉၁၁. သတ္တမေ **''ဝိပက္ကမိံသူ''** တိ ဧတ္ထ ဝိဝိဓံ ဌာနံ ပက္ကမိံသူတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''တတ္ထ တတ္ထ အဂမံ သူ''တိ။ အမှာကမ္ပိ အာဂမနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**၉၁၅. ကတိပာဟေန ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ** တိ ကတိပာဟေန စီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ **တတောတိ** တသ္မိံ စီဝရုပ္ပဇ္ဇနကာ လေတိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ

**၉၁၆.** အဋ္ဌမေ ယေ နာဋကံ နာဋေန္တိ, တေ **နဋာ** နာမာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ နဋကံ နာဋေန္တီတိ **နဋာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ယေ နစ္စန္တိ, တေ နာဋကာ နာမာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ သယံ နစ္စန္တီတိ **နာဋကာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒီပေတိ။ **ဝံသ ဝရတ္တာဒီသူ**တိ ဧတ္ထ **ဝံသော** နာမ ဝေဏု။ **ဝရတ္တာ** နာမ နဒ္ဓိကာ။ အာဒိသဒ္ဒေန ရဇ္ဇုအာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ယေ လင်္ဃနကမ္မံ ကရောန္တိ, တေ **လင်္ဃကာ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **မာယာကာရာ**တိ ဧတ္ထ မာယာ နာမ မယနာမကေန အသုရေန သုရေ စလယိတုံ ကတတ္တာ မယဿ ဧသာတိ မာယာ, တံ ကရောတီတိ မာယာကာရော, မယနာမကော အသု ရောဝယေဝ။ အညေ ပန ရူဠှီဝသေန ''မာယာကာရာ''တိ ဝုစ္စန္တိ။ သောကေန စ္ဈာယနံ ဥယ္ယဟနံ **သောကဇ္ဈာယံ,** သုရာနံ သောကဇ္ဈာယံ ကရောတီတိ **သောကဇ္ဈာယိကော,** မယနာမကော အသုရောယေဝ။ အညေ ပန ရူဠှီဝသေန ''သောကဇ္ဈာယိကာ''တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''သောကဇ္ဈာယိကာ နာမ မာယာကာရာ''တိ။ **ကုမ္ဘထုဏိကာ နာမာ**တိ ဧတ္ထ ဝိဿဇ္ဇိတတ္တာ ထဝီယတီတိ **ထုဏော,** သဒ္ဒော။ ကုမ္ဘဿ ထုဏော **ကုမ္ဘထုဏော**။ တေန ကီဠန္တီတိ **ကုမ္ဘထုဏိကာ,** ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ ''ဃဋကေန ကီဠနကာ''တိ ဣမိနာ။ **ဗိမ္ဗိသက** န္တိ စတုရဿ အမ္ဗဏတာဠနံ, တံ တာဠေန္တီတိ **ဗိမ္ဗိသကတာဠကာ** တိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. နဝမသိက္ခာပဒံ

**၉၂၁.** နဝမေ **တေသန္တိ** ယေ ''န မယံ အယျေ သက္ကောမာ''တိ ဝဒန္တိ, တေသံ။ **ဒဿတီ** တိ အစ္ဆာဒေဿ သတီတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒသမသိက္ခာပဒံ

**၉၂၇.** ဒသမေ **ယဿာ** တိ ကထိနဿ။ **ဥဗ္ဘာရမူလကော** တိ ဥဒ္ဓာရမူလကော။ **သဒ္ဓာပရိဟာလနတ္ထ** န္တိ ကထိန ုဒ္ဓာရံ ယာစန္တဿ သဒ္ဓာယ ပရိဟာလနတ္ထန္တိ။ ဒသမံ။

နဂ္ဂဝဂ္ဂေါ တတိယော။

## ၄. တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂေါ

## ၁. ပဌမသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

**၉၃၃.** တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂဿ ပဌမေ ''တုဝဋ္ဋ နိပဇ္ဇာယ''န္တိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၈ ဋ္ဌကာရန္တဓာ တု) ဝုတ္တတ္တာ ''တုဝဋ္ဋေယျုန္တိ နိပဇ္ဇေယျု''န္တိ ဝုတ္တန္တိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယသိက္ခာပဒံ

**၉၃၇.** ဒုတိယေ **ကေတ္ထရဏပာဝုရဏ** န္တိဧတ္ထ ဥတ္တရပဒာနံ ဒွန္ဒသမာသံ, ပုဗ္ဗပဒေန စ ဗာဟိရတ္ထသမာသဘာဝံ ဒ ဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ကေ''န္တိအာဒိ။ တတ္ထ စေဝ, စသဒ္ဒေဟိ ဒွန္ဒဘာဝံ ဒီပေတိ, ''တောသ''န္တိဣမိနာ ဗာဟိရတ္ထ သမာသဘာဝံ။ **တေန္တိ** ''ကေတ္ထရဏပာဝုရဏာ''တိ တေံ နာမန္တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယသိက္ခာပဒံ

**၉၄၁.** တတိယေ **ဥဋ္ဌာရကုလာ**တိ ဇာတိသေဋ္ဌကုလာ, ဣဿရိယဘောဂာဒီဟိ တ ဝိပုလကုလာ။ **ဂုဏေဟီ**တိ သီလာဒိ ဂုဏေဟိ။ ''ဥဋ္ဌာရာတိ သမ္ဘာဝိတာ''တိ ဣမိနာ ဣတိလောပတုလျာဓိကရဏသမာသံ ဒဿေတိ။

“အဘိဘူတာ”တိ ဣမိနာ **“အပကတာ”**တိ ဧတ္ထ ကရဏာတု သဗ္ဗာဓာတုဝတ္ထတစီပိ ဣမေ အပပုဗ္ဗတ္တာ ဝိသေသ တော အဘိဘဝနတ္ထေ ဝတ္တတီတိ ဒဿေတိ။ **တောသန္တိ** ဘိက္ခုနီနံ။ “သညာပယမာနာ”တိ ဣမိနာ သညာပနံ **သည တ္တီ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဟေတုအာဟရဏာဒီဟီ**တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ဥပမာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ “ဝိဝိဓေဟိ နယေဟိ ဉာပနာ”တိ ဣမိနာ ဝိဝိဓေဟိ ဉာပနံ **ဝိညတ္တီ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

၉၄၃. စင္ကမနေ ပဒတရဂဏနာယ အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗောတိ အာဟ “နိဝတ္တနဂဏနာယာ”တိ။ **ပအာဒိဂ ဏနာယာ**တိ ပဒအနုပအာဒိဂဏနာယာတိ။ တတိယံ။

## ၄. စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ

၉၄၉. စတုတ္ထေ အနုတ္တာနဋ္ဌာနံ နတ္ထီတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ

၉၅၂. ပဉ္စမေ အာဏတ္တာ ဘိက္ခုနီတိ ယောဇနာ။ ဣဒဉ္စ ပစ္စာသန္နဝသေန ဝုတ္တံ ယံကိဉ္စိပိ အာဏာပေတုံ သက္ကုဏေယျတ္တာတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆-၉. ဆဋ္ဌာဒိသိက္ခာပဒံ

၉၅၅. ဆဋ္ဌ-သတ္တမ-အဋ္ဌမ-နဝမေသု အနုတ္တာနဝစနံ နတ္ထီတိ။ ဆဋ္ဌ သတ္တမ အဋ္ဌမ နဝမာနိ။

## ၁၀. ဒသမသိက္ခာပဒံ

၉၇၃. ဒသမေ **အဟုန္ဒရိကာ** တိ တသ္မိံ ကာလေ, ဒေသေ တ သမ္ဗာဓဿ နာမမေတန္တိ အာဟ “အဟုန္ဒရိကာတိ သမ္ဗာဓာ”တိ။

၉၇၅. ယထာ “ဥတ္တရိဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိ”တိ (ပာစိ. ၆၂-၆၅) ဧတ္ထ ပဉ္စသဒ္ဒော န ကောစိ အတ္ထော, တစာသိလိဋ္ဌ ဌတ္တံ လောကတေဟာရဝသေန ဝုတ္တော, န ဧဝမိဓ, ဣမေ ပန အတ္ထော အတ္ထိ, ပဉ္စ ယောဇနာနိ ဂစ္ဆန္တိယာပိ အနာ ပတ္တိယေတတိ အာဟ “ပတာရေတုတာ။ပေ.။ အနာပတ္တီ”တိ။ **ပစ္စာဂစ္ဆတီ** တိ ပဋိနိဝတ္တေတုတ အာဂစ္ဆတီတိ။ ဒသ မံ။

တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂေ စတုတ္ထော။

## ၅. စိတ္တာကရဝဂ္ဂေ

## ၁. ပဌမသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

၉၇၈. စိတ္တာကရဝဂ္ဂဿ ပဌမေ ရညော ကီဠနဋ္ဌာနံ အကရံ **ရာဇာကရန္တိ** ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ရ ညော ကီဠနဃရ”န္တိ။ စိတ္တံ အကရံ **စိတ္တာကရံ။ အာရာမ** န္တိ နဂရတော နာတိဒူရအာရာမောတိ အာဟ “ဥပဝန”န္တိ။ **ဥယျာန** န္တိ သမ္ပန္နပုပ္ဖဖလတာယ ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေတုတ မနုဿာ ယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထာတိ ဥယျာနံ။ **ဟေ က္ခရဏီ**န္တိ ဟေက္ခရံ ပဒုမံ နေတီတိ ဟေက္ခရဏီ။ **ပဉ္စပီ**တိ ရာဇာကရာဒီနိ ပဉ္စပိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ ဒဿနတ္ထာယ ဂမ နေ စ ဂန္တွာ ပဿနေ စာတိ သဗ္ဗေသု။

၉၈၁. “အဇ္ဈာရာမေ”တိအာဒိနာ အာရာမေ ဌိတာယ အာရာမတော ဗဟိ ကတေ ရာဇာကရာဒိကေ ပဿန္တိယာပိ အနာပတ္တီတိ ဒဿေတိ။ **တာနီ**တိ ရာဇာကရာဒီနီတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယသိက္ခာပဒံ

၉၈၂. ဒုတိယေ အနုတ္တာနဠာနံ နတ္ထီတိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယသိက္ခာပဒံ

၉၈၈. တတိယေ **ယတ္တက** န္တိ ယတ္တကံ သုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဋ္ဌိတ** န္တိ ကမ္ဗိတံ။ **တသ္မိ** န္တိ တတ္တကေ သုတ္တေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တက္ကမ္ဗဟိ** တိ ဧတ္ထ **တက္ကော** တိ ဧကော အယောမယော သုတ္တကန္တနသ္သ ဥပကရဏဝိသေသော။ သော ဟိ တကီယတိ သုတ္တံ ဗန္ဓီယတိ ဧတ္ထ, ဧတေနာတိ တ တက္ကောတိ ဝုစ္စတိ, တသ္မိံ။ **ကန္တနတော**တိ ကန္တိယတေ ကပ္ပာသာဒိဘာဝသ္သ ဆိန္ဒီယတေ ကန္တနံ, တတော။

၉၈၉. **ဒသိကသုတ္တာဒိ** န္တိ ဧတ္ထ **ဒသာ**တိ ဝတ္ထသ္သာဝယဝေါ။ သော ဟိ ဒိယ္ယတိ အဝခဏ္ဍီယတီတိ ဒသာတိ ဝုစ္စတိ, တသ္သံ ဒသာယံ ပဝတ္တံ **ဒသိကံ,** တမေဝ သုတ္တံ **ဒသိကသုတ္တံ** ။ အာဒိသဒ္ဒေန ဝက္ခမာနံ ဒုက္ကဋ္ဌိတသုတ္တာဒိံ သင်္ဂဏှာတီတိ။ တတိယံ။

## ၄. စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ

၉၉၂. စတုတ္ထေ **အာဒိံ ကတ္ဝာ**တိ ဓောဝနာဒီနိ အာဒိံ ကတ္ဝာ။ **ခာဒနီယာဒိသူ**တိ ပူဝခာဒနီယာဒိသု။ **ရူပဂဏနာယာ**တိ ပူဝတဒီနံ သင်္ခာနဂဏနာယ။

၉၉၃. **ယာဂုပာနေတ္တ** ယာဂုသင်္ခာတေ ပာနေ။ **တေသန္တိ** မနုဿာနံ။ **ဝေယ္ယာဝစ္စကရဋ္ဌာနေ ဌပေတွ** တိ မာတာပိတရော အတ္တနော ဝေယ္ယာဝစ္စကရဋ္ဌာနေ ဌပေတွာတိ။ စတုတ္ထံ။

## ၅. ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ

၉၉၆. ပဉ္စမေ **ဝိနိဝိဇ္ဈန္တီ** တိ အဓိကရဏံ ဝိနိဝိဇ္ဈန္တီ ဘိက္ခုနီတိ ယောဇနာတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ

၉၉၉. ဆဋ္ဌေ အနုတ္တာနဝစနံ နတ္ထီတိ။

## ၇. သတ္တမသိက္ခာပဒံ

၁၀၀၇. သတ္တမေ ''ပုန ပရိယာယေ''တိ ဧတ္ထ **ပရိယာယ**သဒ္ဒော ဝာရဝေဝစနောတိ အာဟ ''ပုန ဝါရေ''တိ။ **မဟာဂ္ဃစီဝရ**န္တိ မဟဂ္ဃံ အာဝသထစီဝရန္တိ။ သတ္တမံ။

## ၈. အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ

၁၀၀၈. အဋ္ဌမေ **အနိသ္သဇ္ဇိတွာ** တိ ဧတ္ထ ဗျပ္ပဒေသေ န အနိသ္သဇ္ဇနံ, အထ ခော တာဝကာလိကမေဝါတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ရက္ခနတ္ထာယာ''တိအာဒိ။

၁၀၁၂. **ပဋိဇဂ္ဂိက** န္တိ ရက္ခဏကံ။ **ဝစီဘေဒ**န္တိ ''ပဋိဇဂ္ဂဟီ''တိ ဝစီဘေဒံ။ **ရဋ္ဌေ** တိ ဝိဇိတေ။ တဉ္ဟိ ရဋ္ဌန္တိ ကမနိဂမာဒယော တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထာတိ **ရဋ္ဌ** န္တိ ဝုစ္စတီတိ။ အဋ္ဌမံ။

## ၉. နဝမသိက္ခာပဒံ

**၁၀၁၅.** နဝမေ သိပ္ပသဒ္ဒေ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗော “ဟတ္ထိသိပ္ပဉ္စ အဿသိပ္ပဉ္စ ရထသိပ္ပဉ္စ ဓနုသိပ္ပဉ္စ ထရုသိပ္ပဉ္စာ”တိ။ တတ္ထ **ထရုသိပ္ပ**န္တိ အသိကီဠနသိပ္ပံ။ မန္တသဒ္ဒေပိ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗော “အာထဗ္ဗဏမန္တော စ ခီလနမန္တော စ ဝသီကရဏမန္တော စ သောသာပနမန္တော စာ”တိ။ တတ္ထ **အာထဗ္ဗဏမန္တော**တိ အာထဗ္ဗဏဝေဒေန ဝိဟိတော ပရူပဃာတကရော မန္တော။ **ခီလနမန္တော**တိ သာရဒာရုခီလံ မန္တေန ဇပ္ပိတ္ဝာ ပထဝိယံ နိခဏိတ္ဝာ မာရဏမန္တော။ **ဝသီကရဏမန္တော**တိ မန္တေန ဇပ္ပိတ္ဝာ ပရဿ ဥမ္မတ္တဘာဝမာပန္နကရဏော မန္တော။ **သောသာပနမန္တော**တိ ပရဿ မံသလောဟိတာဒိသောသာပနမန္တော။ **အဂဒပယောဂေ**တိ ဘုသဝိသဿ ပယောဇနံ။ အာဒိသဒ္ဒေန အညေပိ ပရူပဃာတကရဏေ သိပ္ပေ သင်္ဂဏှာတိ။ **ယက္ခပရိတ္တ**န္တိ ယက္ခေဟိ သမန္တတော တာဏံ။ **နာဂမဏ္ဍလ**န္တိ သပ္ပာနံ ပဝေသနနိဝာရဏတ္ထံ မဏ္ဍလဗန္ဓမန္တော။ အာဒိသဒ္ဒေန ဝိသပဋိဟနနမန္တာဒယော သင်္ဂဏှာတီတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒသမသိက္ခာပဒံ

**၁၀၁၈.** ဒသမေ အနုတ္တာနဝစနံ နတ္ထီတိ။ ဒသမံ။

စိတ္တာကရဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

## ၆. အာရာမဝဂ္ဂေါ

## ၁. ပဌမသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

**၁၀၂၅.** အာရာမဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ဥပစာရ**န္တိ အပရိက္ခိတ္တဿ အာရာမဿ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနံ ဥပစာရံ။

**၁၀၂၇.** “သီသာနုလောကိကာ”တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ ဘိက္ခုနီနမေဝ သီသန္တိ အာဟ “ဘိက္ခုနီန”န္တိ။ **ယတ္ထ**တိ ယသ္မိံ ဌာနေတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယသိက္ခာပဒံ

**၁၀၂၈.** ဒုတိယေ **အဗ္ဘုန္တရော**တိ အဗ္ဘုန္တရေ ပရိယာပန္နော, ဇာတော တ။ “သက္ကာမေသီ”တိ က္ကမိနာ **သံဟရီ**တိ ဧတ္ထ ဟရဓာတုယာ သင်္ကမနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **နှာပိတာ**တိ ကပ္ပကာ။ တေ ဟိ နဟာပေန္တိ သောဓာပေန္တီတိ နှာပိတာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **တန္တိ** ကာသာဝနိဝတ္ထသနန္တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃-၄. တတိယ-စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ

**၁၀၃၆.** တတိယစတုတ္ထေသု အနုတ္တာနဋ္ဌာနံ နတ္ထီတိ။ တတိယစတုတ္ထာနိ။

## ၅. ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ

**၁၀၄၃.** ပဉ္စမေ “ကုလေ မစ္ဆရော”တိ ဧတ္ထ မစ္ဆရနံ **မစ္ဆရော**တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ “တံ ကုလံ အဿဒ္ဓံ အပ္ပသန္န”န္တိ ကုလဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတီတိ ယောဇနာ။ “ဘိက္ခုနိယော ဒုဿီလာ ပာပဓမ္မာ”တိ ဘိက္ခုနီနံ အဝဏ္ဏံ ဘာသတီတိ ယောဇနာ။

**၁၀၄၅.** “သန္တံယေဝ အာဒီနဝ”န္တိ သမ္ဗန္ဓိယာ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ကုလဿ တ ဘိက္ခုနီနံ တ”တိ က္ကမိနာ ဒွိသု အညတရမေဝ န သမ္ဗန္ဓော ဟောတိ, အထ ခော ဒွယမ္ပီတိ ဒဿေတီတိ။ ပဉ္စမံ။

## ၆. ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ

**၁၀၄၈.** ဆဋ္ဌေ **ဩတအာယာ**တိ ဇွေ ဒ ယော တ သော တ ဩတအေ ဟောတိ, အထ ခေ ဂရုဓမ္မေယေတတိ အာဟ ''ဂရုဓမ္မတ္တာယာ''တိ။ သဟ ၀သတိ ဇွေ, ဇတေနာတိ တ **သံတသော**တိ ၀စနတ္တေန ဥပေယသထပတရဏာ သံတသော နာမာတိ အာဟ ''ဥပေယသထပတရဏာပုစ္ဆနတ္တာယာ''တိ။ ''ပုစ္ဆနတ္တာယာ''တိ ဣမိနာ **''သံတ သာယာ''**တိ ဇွေ ဥတ္တရပဒလောပဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဇွော** တိ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ, သိက္ခာပဒေ တ ဟဋ္ဌိယံ တတိ။ ဆဋ္ဌံ။

## ၇-၉. သတ္တမ-အဋ္ဌမ-နဝမသိက္ခာပဒံ

**၁၀၅၃.** သတ္တမဋ္ဌမနဝမေသု အနုတ္တာနဝစနံ နတ္ထိ။ ကေဝလံ ပန ''ဣမိဿာပီ''တိ ပဒံ ဝိသေသော, ဣမိဿာပိ ဟ ဋ္ဌိယာတိ အတ္တောတိ။ သတ္တမဋ္ဌမနဝမာနိ။

## ၁၀. ဒသမသိက္ခာပဒံ

**၁၀၆၂.** ဒသမေ ဒွေ ကာယာ ဥပရိမကာယော ဟေဋ္ဌိမကာယောတိ။ တတ္ထ ကဋိတော ဥဒ္ဓံ ဥပရိမကာယော, ဟေဋ္ဌာ ဟေဋ္ဌိမကာယော။ တတ္ထ ''ပသာခေ''တိ ဣဒံ ဟေဋ္ဌိမကာယဿ နာမန္တိ အာဟ ''အဓောကာယေ''တိ။ **ဟီ**တိ သ စ္စံ။ **တတော**တိ အဓောကာယတော။ ဣမိနာ ပဉ္စမီဗာဟိရတ္တသမာသံ ဒဿေတိ။ ရုက္ခဿ သာခာ ပဘိဇ္ဇိတွတ ဂတာ ဝိယ ဥဘော ဦရူ ပဘိဇ္ဇိတွတ ဂတာတိ ယောဇနာ။

**၁၀၆၅. ဖာလေဟီ**တိ ဇွေ **ဣ**တိသဒ္ဒေ အာဒ္ယတ္တော။ တေန ''ဓောတ''တိအာဒီနိ စတ္တာရိ ပဒာနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **အာဏတ္တိဒုက္ကဋာနိ** တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေသု အဋ္ဌသု ဒုက္ကဋေသု ဝိနယဒုက္ကဋမေဝ။ **သေသေသု**တိ ဘိန္ဒန တော သေသေသု ဖာလနာဒီသူတိ။ ဒသမံ။

အာရာမဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

## ၇. ဂဗ္ဘိနီဝဂ္ဂေါ

## ၁. ပဌမသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

**၁၀၆၉.** ဂဗ္ဘိနိဝဂ္ဂဿ ပဌမေ ကုစ္ဆိ ပဝိဋ္ဌော သတ္တော ဇတ္ထာ အတ္ထိတိ **ကုစ္ဆိပဝိဋ္ဌသတ္တာ** ။ ''ကုစ္ဆိ''န္တိပိ ပာဌော။ ဣမိနာ **ဂဗ္ဘိနီ** တိ ဇွေ ဂဗ္ဘသဒ္ဒေ ကုစ္ဆိဋ္ဌသတ္တဝစနကောတိ ဒဿေတိ။ ဂဗ္ဘသဒ္ဒေ (အဘိ ဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ၉၄၄ ကထာယံ) ဟိ ကုစ္ဆိဋ္ဌသတ္တေ စ ကုစ္ဆိမှိ စ ဩဝရကေ စ ဝတ္တတီတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယသိက္ခာပဒံ

**၁၀၇၃.** ဒုတိယေ ထညံ ပိဝတီတိ **ဟာယန္တော,** အရကော, သော ဇတ္ထာ အတ္ထိတိ **ဟာယန္တီ** တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ထညံ ဟာယမာနိ''န္တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယသိက္ခာပဒံ

**၁၀၇၇.** တတိယေ **နိတ္ထရိဿတီ** တိ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိတ္ထရိဿတိ။

**၁၀၇၉. ဟာဏာတိပာတာ ဝေရမဏိ**န္တိ ဇွေ ဟာဏာတိပာတာ ဝိရမတိ ဣမာယာတိ **ဝေရမဏီ**တိ အတ္တေန သိက္ခာ ပဒံ ဝေရမဏိ နာမာတိ အာဟ ''ဟာဏာတိပာတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒ''န္တိ။ ယံ တံ သိက္ခာပဒန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ ''အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ''န္တိအာဒီသု သဗ္ဗေသု ဌာနေသု။ ပဗ္ဗဇိတာယ သာမဏေရိယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဇတာသူ** တိ ဆသု သိက္ခာသူတိ။ တတိယံ။

## ၄. စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ

**၁၀၈၄**. စတုတ္ထေ ‘‘ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိ’’တိ ပဒံ ‘‘ဟောတိ’’တိ ပဒေ ကတ္တာ, ‘‘အာတဗ္ဗာယေတ’’တိ ပဒေ ကမ္မန္တိ။ စတုတ္ထံ။

### ၅-၉. ပဉ္စမာဒိသိက္ခာပဒံ

**၁၀၉၅**. ပဉ္စမာဒီသု နဝမပရိယောသာနေသု သိက္ခာပဒေသု အနုတ္တာနဋ္ဌာနံ နတ္ထီတိ။ ပဉ္စမဆဋ္ဌသတ္တမဋ္ဌမနဝမာနိ။

### ၁၀. ဒသမသိက္ခာပဒံ

**၁၁၁၆**. ဒသမေ **ဝူပကာသေယျာ** တိ ဧတ္ထ ကာသဓာတုယာ ဂတ္ယတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘ဂစ္ဆေယျာ’’တိ။ ဒသမံ။

ဂဗ္ဘိနိဝဂ္ဂေ သတ္တမော။

### ၈. ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂေါ

### ၁-၂-၃. ပဌမ-ဒုတိယ-တတိယသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

**၁၁၁၉**. ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂဿ ပဌမဒုတိယတတိယေသု ယာ ပန တာ မဟာသိက္ခမာနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗပဌမာ ဒွေ မဟာသိက္ခမာနာ**တိ ဂဗ္ဘိနိဝဂ္ဂေ သဗ္ဗာသံ သိက္ခမာနာနံ ပဌမံ ဝုတ္တာ ဒွေ မဟာသိက္ခမာနာ။ **တာ ပနာ**တိ မဟာသိက္ခမာနာ ပန။ **သိက္ခမာနာဣစ္စေဝ ဝတ္တဗ္ဗာ** တိ သမ္မုတိကမ္မေသု သာမညတော ဝတ္တဗ္ဗာ။ ‘‘ဂိဟိဂတာ’’တိ ဝါ ‘‘ကုမာရိဘူတာ’’တိ ဝါ န ဝတ္တဗ္ဗာ, ဝဒန္တိ စေ, သမ္မုတိကမ္မံ ကုပ္ပတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဂိဟိဂတာယာ**တိ ဧတ္ထ ဂိဟိဂတာ နာမ ပုရိသန္တရဂတာ ဝုစ္စတိ။ သာ ဟိ ယသ္မာ ပုရိသသင္ဂဋ္ဌာတေန ဂိဟိနာ ဂမိယိတ္ထ, အဇ္ဈာစာရဝသေန, ဂိဟိံ ဝါ ဂမိတ္ထ, တသ္မာ ဂိဟိဂတာတိ ဝုစ္စတိ။ အယံ သိက္ခမာနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကုမာရိဘူတာ** နာမ သာမဏေရာ ဝုစ္စတိ။ သာ ဟိ ယသ္မာ အဂိဟိဂတတ္တာ ကုမာရီ ဟုတွာ ဘူတာ, ကုမာရိဘာဝံ ဝါ ဘူတာ ဂတာ, တသ္မာ ကုမာရိဘူတာတိ ဝုစ္စတိ။ **တိဿောပိ** တိ ဂိဟိဂတာ ကုမာရိဘူတာ မဟာသိက္ခမာနာတိ တိဿောပိ။ **သိက္ခမာနာ** တိ သိက္ခံ မာနေတီတိ သိက္ခမာနာတိ။ ပဌမ ဒုတိယ တတိယာနိ။

### ၄. စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ

**၁၁၃၆**. စတုတ္ထေ အနုတ္တာနဝစနံ နတ္ထီတိ။ စတုတ္ထံ။

### ၅. ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ

ပဉ္စမေ ဧတ္ထ သိက္ခာပဒေ ‘‘သစေ္စ ပရိစ္စိန္ဒိတဗ္ဗာ’’တိ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, တဿတ္ထော ယောဇနာတိ။ ပဉ္စမံ။

### ၆-၇-၈. ဆဋ္ဌ-သတ္တမ-အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ

ဆဋ္ဌသတ္တမဋ္ဌမေသု အနုတ္တာနဋ္ဌာနံ နတ္ထီတိ။ ဆဋ္ဌသတ္တမဋ္ဌမာနိ။

### ၉. နဝမသိက္ခာပဒံ

**၁၁၅၈**. နဝမေ **အန္တော** တိ အဗ္ဘန္တရေ၊ ကြမိနာ အာတတ္တုပသဂ္ဂဿတ္ထံ ဒဿေတိ။ ‘‘သောက’’န္တိအာဒိနာ အန္တော တသေတိ ပဝေသေတီတိ **အာတသာ** ။ သောကံ အာတသာ **သောကာတသာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဃရံ ဃရသာမိကာ အာဝိသန္တိ ဝိယ, ဧဝံ အယမ္ပိ သောကံ အာဝိသတီတိ ယောဇနာ။ **ကြတီ**တိ ဧဝံ။ **ယန္တိ** သောကံ။ **သွတဿာ** တိ

သော အဿာ။ **သောတိ** သောကော။ **အဿာ** တိ သိက္ခမာနာယ။ **အာတသောတိ** အာတသောကာသော။ ‘‘ဒေိသာ အယ’’န္တိ ဣမိနာ ‘‘အဇာနန္တီ’’တိ ဝေတ္တ အဇာနနာကာရံ ဒဿေတီတိ။ နဝမံ။

## ၁၀. ဒသမသိက္ခာပဒံ

**၁၁၆၂.** ဒသမေ **အနာပုစ္ဆာ**တိ ဝေတ္တ တ္တပစ္စယော လောပေတိ အာဟ ‘‘အနာပုစ္ဆိတ္တ’’တိ။ **ဒ္ဝိက္ခတ္တု** န္တိ ဒ္ဝေ တရေ။ **သကိ**န္တိ ကေတရံ။

**၁၁၆၃.** အပုဗ္ဗံ သမုဋ္ဌာနသီသံ ဣမဿာတိ **အပုဗ္ဗသမုဋ္ဌာနသီသံ။ ဒ္ဝိသုပိ ဌာနေသု** တိ တစာတော စ ကာယတစာ တော စာတိ ဒ္ဝိသု ဌာနေသုပိ။ **အနနုဇာနာပေတ္တတ**တိ မာတာပိတူဟိ စ သာမိကေန စ န အနုဇာနာပေတ္တတတိ။ ဒသမံ။

## ၁၁. ကောဒသမသိက္ခာပဒံ

**၁၁၆၇.** ကောဒသမေ **တတ္တာ** တိ ‘‘ဟာရိတသိယဆန္ဒအနေနာ’’တိ ဝစနေ။ **အညတ္တာ** တိ အညံ ဌာနံ။

**ဧကံ အဓ္ဓေသန္တီ** တိ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဓမ္မကထနတ္ထာယ နိယ္ယောဇေန္တီ။ **အညံ ပနာ**တိ ဥပေဟသထိကတော အညံ ပန။

**တတ္တာ** တိ တေသု ဘိက္ခူသု။ သုဘာသုဘံ နက္ခတ္တံ ပဋ္ဌတီတိ **နက္ခတ္တပာဌကော။ အရုဏ** န္တိ ကက္ခဋ္ဌံ။ **တေ** တိ ဘိက္ခူ။ **တဿာ** တိ နက္ခတ္တပာဌကဿ ဘိက္ခုဿ။ ‘‘နက္ခတ္တံ ပဋိမာနေန္တံ, အတ္ထော ဗာလံ ဥပစ္စက’’တိ ဇာတကပာဠိ (ဇာ. ၁.၁.၄၉)။ အယံ ပနေတ္တ ယောဇနာ – နက္ခတ္တံ ပဋိမာနေန္တံ ဗာလံ အတ္ထော ဟိတံ ဥပစ္စက ဥ ပသမိပေ အတိက္ကမိတ္တတ အကတိ။ ကောဒသမံ။

## ၁၂. ဒ္ဝတဒသမသိက္ခာပဒံ

**၁၁၇၀.** ဒ္ဝတဒသမေ **နပ္ပဟောတိ** တိ ဘိက္ခုနိယော နိတသာပေတုံ န သက္ကောတီတိ။ ဒ္ဝတဒသမံ။

## ၁၃. တေရသမသိက္ခာပဒံ

**၁၁၇၅.** တေရသမေ **ဧကံ ဝဿ** န္တိ ဝေတ္တ ဝဿသဒ္ဒော သံဝစ္ဆရပရိယာယော, ဥပယောဂဝစနဉ္စ ဘုမ္မတ္ထေ ဟောတီတိ အာဟ ‘‘ဧကသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ’’တိ။ တေရသမံ။

ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂေ အဋ္ဌမော။

## ၉. ဆတ္တုပာဟနဝဂ္ဂေ

## ၁. ပဌမသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

**၁၁၈၁.** ဆတ္တဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ကဒ္ဒမာဒီနိ** တိ စိက္ခလ္လာဒီနိ။ အာဒိသဒ္ဒေန ဥဒကာဒီနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **ဂစ္ဆာဒီနီ**တိ ခုဒ္ဒဟဒဟဒီနိ။ အာဒိသဒ္ဒေန အညာနိပိ ဆတ္တံ ဓာရေတုံ အသက္ကုဏေယျာနိ သမ္ဗာဓဋ္ဌာနာနိ သင်္ဂဏှာတီတိ။ ပဌမံ။

## ၂. ဒုတိယသိက္ခာပဒံ

**၁၁၈၄.** ဒုတိယေ **ယာနေနာ**တိ ယန္တိ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ သုခေန ဂစ္ဆန္တိ အနေနာတိ **ယာန**န္တိ။ ဒုတိယံ။

## ၃. တတိယသိက္ခာပဒံ

၁၁၉၁. တတိယေ ''ဝိပ္ပကိရိယိံသူ''တိ ကိရိယာပဒဿ ကတ္တုနော အဝိနာဘာဝတော ကတ္တာရံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''မဏ္ဍယော''တိ။ **မဏ္ဍယော**တိ စ ရတနာနီတိ။ တတိယံ။

### ၄. စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ

၁၁၉၄. စတုတ္ထေ **သီသူပကဒီသူ**တိ အာဒိသဒ္ဒေန ဂီဝူပကာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **ယံ ယန္တိ** အလင်္ကာရန္တိ။ စတုတ္ထံ။

### ၅. ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ

၁၁၉၉. ပဉ္စမေ **ဂန္ဓေန စာ** တိ ဂန္ဓေတိ အတ္တနော ဝတ္တံ့ သူစေတိ ပကာသေတီတိ ဂန္ဓော။ **ဝဏ္ဏကေန စာ**တိ ဝိလေပနေန စ။ တဉှိ ဝဏ္ဏယတိ ဆဝိသောဘံ ပကာသေတီတိ ဝဏ္ဏကန္တိ ဝုစ္စတိ။ စသဒ္ဒေန သမာဟာရဒွန္ဒတက္ကံ ဒီပေတီတိ။ ပဉ္စမံ။

### ၆. ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ

၁၂၀၂. ဆဋ္ဌေ အနုတ္တာနဝစနံ နတ္ထီတိ။ ဆဋ္ဌံ။

### ၇. သတ္တမသိက္ခာပဒံ

၁၂၀၈. သတ္တမေ **ဥမ္မဒ္ဒနေ** တိ ဥပ္ပီဠိတ္ဝာ မဒ္ဒနေ။ **သံဗာဟနေပီ**တိ ပုနပ္ပုနံ ဗာဟနေပီတိ။ သတ္တမံ။

### ၈-၁၀. အဋ္ဌမာဒိသိက္ခာပဒံ

၁၂၁၀. အဋ္ဌမာဒီသု တီသု အနုတ္တာနဝစနံ နတ္ထီတိ။ အဋ္ဌမနဝမဒသမာနိ။

### ၁၁. ဧကာဒသမသိက္ခာပဒံ

၁၂၁၄. ဧကာဒသမေ **အဘိမုခမေတ**တိ အဘိမုခေ ဧဝ။ မုခဿ ဟိ အဘိ **အဘိမုခန္တိ** ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော, သတ္တမိယာ အံကာရော။ ဣမိနာ **ပုရတော**တိ ဧတ္ထ တောပစ္စယော ဘုမ္မတ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **ဥပစာရန္တိ** ဒွါဒသဟတ္ထုပစာရန္တိ။ ဧကာဒသမံ။

### ၁၂. ဒွါဒသမသိက္ခာပဒံ

၁၂၁၉. ဒွါဒသမေ ''အနောကာသကတ''န္တိပဒဿ အယုတ္တသမာသဘာဝဉ္စ ဝိသေသနပရပဒဗာဟိရသမာသဘာဝဉ္စ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အကတဩကာသ''န္တိ။ ဩကာသော န ကတော ယေနာတိ **အနောကာသကတော,** ဘိက္ခု, တံ။ ''အနိယမေတွာ''တိ ဣမိနာ ''အနောဒိဿာ''တိ ပဒဿ တွာပစ္စယန္တဘာဝံ ဒဿေတီတိ။ ဒွါဒသမံ။

### ၁၃. တေရသမသိက္ခာပဒံ

၁၂၂၆. တေရသမေ **ဥပစာရေပီ**တိ အပရိက္ခိတ္တဿ ကမဿ ပရိက္ခေပာရဟဋ္ဌာနသင်္ခာတေ ဥပစာရေပိ။

၁၂၂၇. ''အစ္ဆိန္နစီဝရိကာယာ''တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ ဝိသေသောယေဝတဓိပ္ပေတောတိ အာဟ ''သင်္ကစ္စိကစီဝရမေတ''တိ။ သမန္တတော ပုရိသာနံ ဒဿနံ ကန္တိယတိ ဆိန္ဒိယတိ ဧတ္ထာတိ **သင်္ကစ္စိ,** အဓက္ခကဉ္ဇတ္တနာဘိဋ္ဌာနံ, သင်္ကစ္စေ နိဝသိတဗ္ဗန္တိ **သံကစ္စိကံ,** တမေဝ စီဝရန္တိ **သင်္ကစ္စိကစီဝရ** န္တိ။ တေရသမံ။

ဆတ္တုပဟနဝဂ္ဂေါ နဝမော။

သဗ္ဗာနေဝ သိက္ခာပဒါနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတောတိ** တေဟိ အဋ္ဌာသီတိသတသိက္ခာပဒေဟိ, အပနေတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထာ** တိ တေသု ခုဒ္ဒကေသု။ **ဌေသာ** တိ ဒသသု သိက္ခာပဒေသူတိ။

ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာယ

ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၅. ပာဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒ-အတ္ထယောဇနာ

ခုဒ္ဒကာနံ အနန္တရာ ပာဋိဒေသနီယာ နာမ အဋ္ဌ ယေ ဓမ္မာ သင်္ခေပေနေဝ သင်္ဂဟံ အာရုဠှာ သင်္ဂီတိကာရေဟိ, တေသံ အဋ္ဌန္နံ ပာဋိဒေသနီယနာမကာနံ ဓမ္မာနံ သင်္ခေပေနေဝ ဧသာ ဝဏ္ဏနာ ပဝတ္တတေတိ ယောဇနာ။

**၁၂၂၈. ယာ**နိ သဗ္ဗိတေလာဒီနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ **ဧတ္ထာ** တိ အဋ္ဌသု ပာဋိဒေသနီယေသု။ **ပာဠိဝိနိမုတ္တကေသူ**တိ ပာဠိတော ဝိနိမုတ္တကေသု။ **သဗ္ဗေသူ** တိ အခိလေသု သဗ္ဗိတေလာဒီသူတိ။

ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ ပာဋိဒေသနီယဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

**ပနာ**တိ ပက္ခန္တရဇောတကော။ ယေ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသန္တိ** ပာဋိဒေသနီယာနံ။ ပုန **တေသန္တိ** သေခိယအဓိကရဏသမထဓမ္မာနံ။

**တန္တိ** အတ္ထဝိနိစ္ဆယံ, ဝိဒူ **ဝဒန္တီ** တိ သမ္ဗန္ဓော။ ယကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – တေသံ ပာဋိဒေသနီယာနံ အနန္တရာ ယေ စ သေခိယာ ပဉ္စသတ္တတိ ယေ စ ဓမ္မာ, စသဒ္ဒော လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော, **အဓိကရဏဝှယာ** အဓိကရဏသမထနာမကာ သတ္တ ယေ စ ဓမ္မာ ဘဂဝတာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ, တေသံ သေခိယအဓိကရဏသမထဓမ္မာနံ ယော အတ္ထဝိနိစ္ဆယော ဝိဘင်္ဂေ မယာ ဝုတ္တော, တာဒိသမေဝ တံ အတ္ထဝိနိစ္ဆယံ ဘိက္ခုနီနံ ဝိဘင်္ဂေပိ ဝိဒူ ဝဒန္တိ ယသ္မာ, တသ္မာ တေသံ ဓမ္မာနံ သေခိယအဓိကရဏသမထဓမ္မာနံ ယာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ တတ္ထ မဟာဝိဘင်္ဂေ ဝိသုံ မယာ န ဝုတ္တာ။ ဣမာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ **ဣဓာ**ပိ ဘိက္ခုနီနံ ဝိဘင်္ဂေပိ, ပိသဒ္ဒော လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော, မယာ န ဝုတ္တာယေတတိ။ နကာရော ဒွိသု ကိရိယာသု ယောဇေတဗ္ဗော။

> ''သဗ္ဗာသဝပဟံ မဂ္ဂံ၊ ပုညကမ္မေန စိမိနာ။
> ဥပဟာဒေတွတ သသန္တာနေ၊ သတ္တာ ပဿန္တု နိဗ္ဗုတိ''န္တိ။

အယံ ကထာ တေရဟိ ဟေတ္တကေသု နတ္ထိ, ဋီကာသု ပန အတ္ထိ။ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ – **ဣမိနာ ပုညကမ္မေန စ** ဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာယ ကတေန ဣမိနာ ပုညကမ္မေန စ အညေန ပုညကမ္မေန စ။ စသဒ္ဒော ဟိ အဝုတ္တသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ **သတ္တာ** သဗ္ဗေ သတ္တာ **သဗ္ဗာသဝပဟံ** သဗ္ဗေသံ အာသဝာနံ ဝိဃာတကံ **မဂ္ဂံ** အရဟတ္တမဂ္ဂံ **သသန္တာနေ** အတ္တနော နိယကဇ္ဈတ္တေ **ဥပဟာဒေတွတ** ဇနေတွတ **နိဗ္ဗုတိံ** ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနံ ဉာဏလောစနေန ပဿန္တူတိ။

ဣတိ သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာယ

ယောဇနာ သမတ္တာ။

ဇာဒိလဉ္ဆိတနာမေန၊ နေကာနံ တစိတော မယာ။

ဘိက္ခုနီနံ ဝိဘင်္ဂဿ၊ သမတ္တော ယောဇနာနယောတိ။

။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

# မဟာဝဂ္ဂယောဇနာ

## ၁. မဟာခန္ဓကံ

### ၁. ဗောဓိကထာ

ဥဘတောဝိဘင်္ဂဿ ၊ ကတွာန ယောဇနာနယံ။
မဟာဝဂ္ဂခန္ဓကဿ၊ ကရိဿံ ယောဇနာနယံ။

**ဥဘိန္န**န္တိ ဥဘယေသံ။ **ပါတိမောက္ခာန**န္တိ ပါတိမောက္ခဝိဘင်္ဂါနံ။ ပါတိမောက္ခဂ္ဂဟဏေန ဟေတ္ထ တေသံ ဝိဘင်္ဂေပိ ဂဟိတော အဘေဒေန ဝါ ဥတ္တရပဒလောပဝသေန ဝါ။ **ခန္ဓက**န္တိ ပညတ္တိသမူဟံ။ ခန္ဓသဒ္ဒော ဟေတ္ထ ပညတ္တိဝါစကော။ ဝိနယပညတ္တိယော ဝုစ္စန္တိ "ခန္ဓော"တိ။ တေသံ သမူဟော **ခန္ဓကော**။ အထဝါ **ခန္ဓော**တိ ရာသိ။ ခန္ဓသဒ္ဒော ဟိ ရာသတ္ထဝါစကော။ ဝိနယပညတ္တိရာသိ ဝုစ္စတိ "ခန္ဓော"တိ။ ကကာရော ပကာသကဝါစကော။ ခန္ဓာနံ ဝိနယပညတ္တိရာသီနံ ကော ပကာသကောတိ **ခန္ဓကော,** တံ ခန္ဓကံ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ဥဘိန္နံ ပါတိမောက္ခာနံ သင်္ဂီတိသမနန္တရံ **ခန္ဓကောဝိဒါ** ခန္ဓကေသု ကုသလာ မဟာထေရာ ယံ ခန္ဓကံ သင်္ဂါယိံသု, တဿ ခန္ဓကဿ ဒါနိ သံဝဏ္ဏနာက္ကမော ယသ္မာ သမ္ပတ္တော, တသ္မာ တဿ ခန္ဓကဿ အယံ အနုတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏနာ ဟောတီတိ။

ယေ အတ္ထာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဟိသဒ္ဒော ပဒါလင်္ကာရော။ **ယေသ**န္တိ ပဒါနံ။ **တေ**တိ တေ အတ္ထေ။ **ဘဝေ**တိ ဘဝေယျ, ဘဝိတုံ သက္ကုဏေယျာတိ အတ္ထော။ **တေသ**န္တိ အတ္ထာနံ။ **ကိ**န္တိ ကိံ ပယောဇနံ။ **တေ**တိ အတ္ထေ, ဉာတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အထဝါ **တေ**တိ အတ္ထာ, အဝဏ္ဏိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသံယေဝ**တိ အတ္ထာနမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ပဒဘာဇနီယေ ယေသံ ပဒါနံ ယေ အတ္ထာ ဘဂဝတာ ပကာသိတာ, တေသံ ပဒါနန္တိ ပါဌသေသော, တေ အတ္ထေ ပုန ဝဒေယျာမ စေ, ကဒါ ပရိယောသာနံ သံဝဏ္ဏနာယ ပရိနိဋ္ဌာနံ ဘဝေ, န ဘဝေယျာတိ အဓိပ္ပာယော။ ယေ စေဝ အတ္ထာ ဥတ္တာနာ, တေသံ သံဝဏ္ဏနာယ ကိံ ပယောဇနံ, န ပယောဇနန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **အဓိပ္ပာယာနုသန္ဓီဟိ** စ အဓိပ္ပာယေန စ အနုသန္ဓိနာ စ ဗျဉ္ဇနေန စ ယေ ပန အတ္ထာ အနုတ္တာနာ, တေ အတ္ထေ, အတ္ထာ ဝါ အဝဏ္ဏိတာ ယသ္မာ ဉာတုံ န သက္ကာ, တသ္မာ တေသံယေဝ အတ္ထာနံ အယံ သံဝဏ္ဏနာနယော ဟောတီတိ။ ဣတိသဒ္ဒော ပရိသမာပနတ္ထော။

၁. "တေန။ပေ။ ဝေရဉ္ဇာယ"န္တိအာဒီသု (ပါရာ. ၁) ကရဏဝစနေ ဝိသေသကာရဏမတ္ထိ ဝိယ, **"တေန။ပေ။ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓော"**တိ ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ နတ္ထီတိ ယောဇနာ။ အသဒိသောပမာယံ။ **ကိဉ္စာပိ** သဒ္ဒော ဂရဟတ္ထဇောတကော, **ပန**-သဒ္ဒော သမ္ဘာဝနတ္ထဇောတကော။ "ကရဏဝစနေနေဝ"တိ ဧတ္ထ ဧဝကာရေန ဥပယောဂဝစနံ ဝါ ဘုမ္မဝစနံ ဝါ နိဝါရေတိ။ **အဘိလာပေါ**တိ အဘိမုခံ အတ္ထံ လပတီတိ အဘိလာပေါ, သဒ္ဒော။ **အာဒိတော**တိ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍတော။ **ဧတ**န္တိ "တေန သမယေန ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယ"န္တိအာဒိဝစနံ။ "အညေသုပိ"တိ ဝတွာ တမေဝတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "ဣတော ပရေသူ"တိ။

ယဒိ ဝိသေသကာရဏံ နတ္ထိ, ကိံ ပနေတဿ ဝစနေ ပယောဇနန္တိ စောဒေန္တော အာဟ "ကိံ ပနေတဿာ"တိ အာဒိ။ **ဧတဿာ**တိ "တေန သမယေန ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယ"န္တိအာဒိဝစနဿ။ နိဒါနဒဿနံ ပယောဇနံ နာမာတိ ယောဇနာ။ တမေဝတ္ထံ ဝိဘာဝေတုမာဟ **"ယာ ဟိ"**တိအာဒိ။ ယာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စေဝ ယာ ဥပသမ္ပဒါ စ ဘဂဝတော အနုညာတာတိ ယောဇနာ။ ယာနိ စ အနုညာတာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တာနီ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနိ။ **အဘိသမ္ဗောဓိ**န္တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏပဒဋ္ဌာနံ သဗ္ဗညုတညာဏဉ္စ သဗ္ဗညုတညာဏပဒဋ္ဌာနံ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏဉ္စ။ **ဗောဓိမဟာမဏ္ဍေ**တိ မဟန္တာနံ မဂ္ဂဉာဏသဗ္ဗညုတညာဏာနံ ပသန္နဋ္ဌာနေ ဗောဓိရုက္ခမူလေတိ အတ္ထော။ **ဧဝ**န္တိအာဒိ နိဂမနံ။

**တတ္ထာ**တိ ယံ "တေန သမယေန ဥရုဝေလာယ"န္တိအာဒိဝစနံ ဝုတ္တံ, တတ္ထ။ **ဥရုဝေလာယ**န္တိ ဧတ္ထ ဥရုသဒ္ဒော မဟန္တပရိယာယောတိ အာဟ "မဟာဝေလာယ"န္တိ။ "ဝါလိကရာသိမှိ"တိ ဣမိနာ ဝေလာသဒ္ဒဿ ရာသတ္ထံ

ဒဿေတိ, ကာလသီမာဒယော နိဝတ္တေတိ။ ယဒိ ပန ''ဥရူ''တိ တလိက္ကာယ နာမံ, ''ဝေလာ''တိ မရိယာဒာယ, ဧဝဉှိ
သတိ နနု ဥရုယာ ဝေလာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အာဟ ''ဝေလာတိက္ကမနဟေတု အာဟဋ္ဌာ ဥရု ဥရုဝေလာ''တိ။ ဣမိ
နာ ဝေလာယ အတိက္ကမော **ဝေလာ** ဥတ္တရပဒလောပဝသေန, ဝေလာယ အာဟဋ္ဌာ ဥရု **ဥရုဝေလာ** ပဒဝိပရိယာယဝသေနာ
တိ ဒဿေတိ။ **တ္ထော** တိ ''ဥရုဝေလာယ''န္တိပဒေ။ တမေဝတ္ထံ ဝိဘာဝေန္တော အာဟ ''အတီတေ ကိရာ''တိအာဒိ။ အ
နုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တာပသပဗ္ဗဇ္ဇ** န္တိ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ, န သမဏပဗ္ဗဇ္ဇံ။ **ကတိကဝတ္တ** န္တိ က
ရဏံ ကတံ, ကတေန ပဝတ္တံ ကတိကံ, တမေဝ ဝတ္တံ ကတိကဝတ္တံ။ အကံသု ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယောတိ** ယော
ကောစိ။ **အညောတိ** အတ္တနာ အပရော။ သော အာကိရတူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပတ္တပုဋ္ဌေနာ** တိ ပဏ္ဏေန ကတေန ပုဋ္ဌေန။ **တ
တောတိ** ကတိကဝတ္တကရဏတော။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ပဒေသေ။ **တတောတိ** မဟာတလိကရာသိဇနနတော, ပရန္တိ သ
မ္ဗန္ဓော။ နန္တိ တံ ပဒေသံ။ **တန္တိ** မဟာတလိကရာသိံ။

''ဗောဓိရုက္ခမူလေ''တိ ဧတ္ထ အဿတ္ထရုက္ခဿ ဥပစာရဝသေန ဗောဓီတိ နာမလဘနံ ဒဿေန္တော အာဟ
''ဗောဓိ ဝုစ္စတိ စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏ''န္တိအာဒိ။ ဣမိနာ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဗုဇ္ဈတီတိ **ဗောဓီတိ** ဝစနတ္ထေန စတူသု မ
ဂ္ဂေသု ဉာဏံ ဗောဓိ နာမာတိ ဒဿေတိ။ **တ္ထော** တိ ဗောဓိမှိ, ဗောဓိယံ တ။ သမီပတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ **ရုက္ခော
ပီတိ** ပိသဒ္ဒေန န မဂ္ဂဉာဏမေဝါတိ ဒဿေတိ။ **မူလေတိ** အာသန္နေ။ **ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓော** တိ အနုနာသိကလောပဝသေန
သန္ဓိတိ အာဟ ''ပဌမံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော''တိ။ ''ဟုတွာ''တိ ဣမိနာ ''ပဌမ''န္တိပဒဿ ဘာဝနပုံသကံ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗပ
ဌမံယေဝါတိ** သဗ္ဗေသံ ဇနာနံ ပဌမမေဝ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧကော ဧဝ ပလ္လင်္ကော **ဧကပလ္လင်္
ကောတိ** အဝဓာရဏသမာသံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဧကေနေဝ ပလ္လင်္ကေနာ''တိ။ ''သကိံ။ပေ။ အာဘုဇိတေနာ''တိ
ဣမိနာ အဝဓာရဏဖလံ ဒဿေတိ။ **ပလ္လင်္ကော** တိ စ ဦရုဗဒ္ဓာသနံ။ **ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒီတိ** ဧတ္ထ တဒင်္ဂါဒီသု (ပဋိ.
မ. အဋ္ဌ. ၁.၁.၁၀၄) ပဉ္စသု ဝိမုတ္တီသု ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသင်္ခာတာ ဖလသမာပတ္တိ ဓေတိပ္ပေတာတိ အာဟ ''ဖလသမာပ
တ္တိသုခ''န္တိ။ **ဖလသမာပတ္တီ** တိ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိ။ သာ ဟိ ဝိရုဒ္ဓေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ မုစ္စိတဋ္ဌေန
**ဝိမုတ္တီ** တိ ဝုစ္စတိ, တာယ သမ္ပယုတ္တံ သုခံ **ဝိမုတ္တိသုခံ,** စတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိသုခံ။ အထဝါ
တာယ ဇာတံ သုခံ ဝိမုတ္တိသုခံ, သကလကိလေသဒုက္ခူပသမသုခံ ။ ''ပဋိသံဝေဒယမာနော''တိဣမိနာ ''ပဋိသံဝေဒီ''တိ ဧတ္
ထ ဏီပစ္စယဿ ကတ္တုတ္ထံ ဒဿေတိ။ ပုနပ္ပုနံ သုဋ္ဌု ဝဒတိ အနုဘဝတီတိ **ပဋိသံဝေဒီ**။ ပဋိသံဝေဒီ ဟုတွာ နိသီဒိ
တိ သမ္ဗန္ဓော။

**ပစ္စယာကာရန္တိ** အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယာနံ ဥပ္ပာအာကာရံ။ ကသ္မာ ပစ္စယာကာရော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော နာမာတိ အာဟ
''ပစ္စယာကာရော ဟိ''တိအာဒိ။ **ဟီတိ** သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ ''အညမည''န္တိဣမိနာ ''ပဋိစ္စာ''တိပဒဿ ကမ္မံ ဒဿေ
တိ, ''သဟိတေ''တိဣမိနာ သံသဒ္ဒဿတ္ထံ။ ''ဓမ္မေ''တိဣမိနာ တဿ သရူပံ။ **တ္ထော** တိ ဣမိဿံ ဝိနယဋ္ဌကထာ
ယံ။ **တတ္ထာ** တိ ''အနုလောမပဋိလောမ''န္တိပဒေ, အနုလောမပဋိလောမေသု တ။ သွေဝ ပစ္စယာကာရော ဝုစ္စတီတိ
ယောဇနာ။ ''အတ္တနာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စကရဏတော''တိဣမိနာ အနုလောမသဒ္ဒဿ သဘာဝတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သွေဝါတိ**
တိ ပစ္စယာကာရော ဧဝ။ **တံ ကိစ္စန္တိ** အတ္တနာ ကတ္တဗ္ဗံ တံ ကိစ္စံ။ **တဿ အကရဏတော** တိ အတ္တနာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စ
ဿ အကရဏတော။ ဣမိနာ ပဋိလောမသဒ္ဒဿ သဘာဝတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပုရိမနယေနေဝါတိ** ''အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္
ခါရာ''တိအာဒိနာ ပုရိမနယေနေဝ။ **တတိ** အထဝါ။ **ပဝတ္တိယာတိ** သံသာရပဝတ္တိယာ။ **အနုလောမောတိ** အနုကူလော, အနုရူ
ပေါ တ။ **ဣတရောတိ** ''အဝိဇ္ဇာယတွေဝ''တိအာဒိနာ ဝုတ္တော ပစ္စယာကာရော။ **တဿာ** တိ ပဝတ္တိယာ။ **ပဋိလောမော**
တိ ပဋိဝိရုဒ္ဓော, **တ္ထော** တိ ''အနုလောမပဋိလောမ''န္တိပဒေ။ **အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ အတ္ထော ဧဝံ သမ္
ဘဝတော တဿ ဖလံ တ ''သဒ္ဒန္တရတ္ထာပေဟနေန သဒ္ဒေါ အတ္ထံ ဝဒတီ''တိ ဝစနတော (ဥဒါ. အဋ္ဌ. ၁; ဒီ. နိ.
ဋီ. ၁.၁; မ. နိ. ဋီ. ၁.မူလပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ; သံ. နိ. ဋီ. ၁.၁.ဩဃတရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ; အ. နိ. ဋီ. ၁.၁.ရူပါဒိဝဂ္ဂ
ဝဏ္ဏနာ) သဒ္ဒန္တရတ္ထာပေဟနံ တ ဒဿေန္တော အာဟ ''အာဒိတော ပနာ''တိအာဒိ။ **ယာဝ**သဒ္ဒေါ အဝဓိဝစနော။
ယာဝ အန္တံ ဟာပေတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣတောတိ** ဣမေဟိ ဝုတ္တေဟိ ဒွီဟိ အတ္ထေဟိ။ **''မနသာကာသိ''**တိ ဧတ္
ထ ဣကာရလောပဝသေန သန္ဓီတိ အာဟ ''မနသိ အကာသိ''တိ။ **တတ္ထာ** တိ ''မနသာကာသိ''တိပဒေ။ **ယထာတိ** ယေနာ
ကာရေန။ **ဣဒန္တိ** ဣမံ အာကာရံ။ **တတ္ထာ** တိ ''အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ''တိအာဒိဟဋ္ဌေ အဝယဝတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္
ဗောတိ ယောဇနာ။ သမာသမဇ္ဈေ တသဒ္ဒေန ပုဗ္ဗပဒဿေဝ လိင်္ဂဝစနာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီတိ အာဟ ''အဝိဇ္ဇာ စ သာ ပစ္စ
ယော စာ''တိ ။ တဗ္ဗော ပန တသဒ္ဒေန ပရပဒဿေဝ လိင်္ဂဝစနာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ ''အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ''တိပဒံ ''သမ္ဘဝန္

တီ''တိပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ အာဟ ''တသ္မာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ သမ္ဘဝန္တီ''တိ။ **သဗ္ဗပဒေသူ**တိ ''သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏ''န္တိအာဒီသု သဗ္ဗေသု ပဒေသု။

**ယထာ ပနာ**တိ ယေနာကာရေန ပန။ **ဣဒန္တိ** ဣမံ အာကာရံ။ **တတ္ထာ** တိ ''အဝိဇ္ဇာယ။ပေ။ နိရောဓော''တိအာဒိတက္ ယေ။ **အဝိဇ္ဇာယတွေဝတ**တိ ဧတ္ထ ''ဘဒ္ဒိယောတွေဝတ''တိအာဒီသု ဝိယ ''ဘဒ္ဒိယော ဣတိ ဧဝ''တိ ပဒစ္ဆေဒေါ က တ္တဗ္ဗော, န ဧဝံ ''အဝိဇ္ဇာယ ဣတိ ဧဝ''တိ, အထ ခေါ ''အဝိဇ္ဇာယ တု ဧဝ''တိ ကာတဗ္ဗောတိ အာဟ ''အဝိဇ္ဇာယ တု ဧဝ''တိ။ ''ပ အတိမောက္ခံ အတိပမောက္ခ''န္တိအာဒီသု (ကင်္ခာ. အဋ္ဌ. နိဒါနဝဏ္ဏနာ) ဝိယ ဥပသဂ္ဂဗ္ယတ္တယေန ဝု တ္တံ, ဧဝမိဓ နိပာတဗ္ယတ္တယေန ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဧဝသဒ္ဒေန သတ္တဇိတဒယော နိဝတ္တေတိ။ တုသဒ္ဒော ပက္ခန္တရတ္ထဇောတကော။ အနုလောမပက္ခတော ပဋိလောမသင်္ခါတံ ပက္ခန္တရံ မနသာကာသီတိ အတ္ထော။ အသေ သဝိရာဂနိရောဓသဒ္ဒော အယုတ္တသမာသော, ဥတ္တရပဒေန စ တတိယာသမာသောတိ အာဟ ''ဝိရာဂသင်္ခါတေန မဂ္ဂေန အသေသနိရောဓာ''တိ။ တတ္ထ အသေသသဒ္ဒံ ဝိရာဂသဒ္ဒေန သမ္ဗန္ဓမကတ္ဝာ နိရောဓသဒ္ဒေန သမ္ဗန္ဓံ ကတ္ဝာ အတ္ထသ္မ ဂဟဏံ **အယုတ္တသမာသော** နာမ။ ''မဂ္ဂေနာ''တိဣမိနာ ဝိရာဂသဒ္ဒသ္သတ္ထံ ဒဿေတိ။ မဂ္ဂေါ ဟိ ဝိရဇ္ဇ နဋ္ဌေန **ဝိရာဂေါ**တိ ဝုစ္စတိ။ **သင်္ခါရနိရောဓော** တိ ဧတ္ထ မဂ္ဂေန နိရောဓိတ္တာ အနုပ္ပာဒနိရောဓော ဟောတီတိ အာဟ ''သင်္ခါရာနံ အနုပ္ပာဒနိရောဓော ဟောတီ''တိ။ **အနုပ္ပာဒနိရောဓော** တိ စ အနုပ္ပာဒေန နိရောဓော သမုစ္ဆေဒဝသေန နိရု ဒ္ဓတ္တာ။ **ဧဝန္တိ** ယထာ အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော, ဧဝံ တထာတိ အတ္ထော။ **တတ္ ထာ**တိ ''ဧဝမေတဿာ''တိအာဒိဝစနေ။ **ကေဝလ**သဒ္ဒော သကလပရိယာယောတိ အာဟ ''သကလဿာ''တိ, အနဝသေ သဿာတိ အတ္ထော။ အထဝါ သတ္တဇိတဒီဟိ အမိဿိတဿ အမိဿတ္တောတိ အာဟ ''သုဒ္ဓဿ ဝ''တိ။ ''သတ္တဝိရဟိတဿာ''တိ ဣမိနာ သုဒ္ဓဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာ** တိ ဧတ္ထ ခန္ဓသဒ္ဒော ရာသတ္ထော စကောတိ အာဟ ''ဒုက္ခရာသိဿာ''တိ။

**တေမတ္ထံ** **ဝိဒိတွာ**တိ ဧတ္ထ ဧတသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ယွတာယ''န္တိအာဒိ။ တတ္ထ ''အဝိဇ္ဇာဒိ ဝသေန။ပေ။ နိရောဓော ဟောတီ''တိ ယွတာယံ အတ္ထော ဝုတ္တောတိ ယောဇနာ။ သမုဒယော စ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိဒိတဝေလာယ**န္တိ ပာကဋဝေလာယံ ပသိဒ္ဓကာလေတိ အတ္ထော။ **ဣမံ ဥဒာန**န္တိ ဧတ္ထ ဣမသဒ္ဒော ဝုစ္စမာနာပေက္ ခေါ။ တသ္မိံ အတ္ထေ ဝိဒိတေ သတီတိ ယောဇနာ။ **ပဇာနနတာယာ**တိ ပကာရေန ဇာနနဘာဝဿ။ **သောမနဿယုတ္တ ဉာဏသမုဋ္ဌာန**န္တိ သောမနဿေန ကေုပ္ပာဒိဝသေန ယုတ္တေန ဉာဏေန သမုဋ္ဌာနံ, ယုတ္တံ တ ဉာဏသင်္ခါတံ သမုဋ္ဌာနံ ဥဒာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ တတ္ထ **ဥဒာန**န္တိ ကေနဋ္ဌေန ဥဒာနံ? ဥဒာနဋ္ဌေန, မောဒနဋ္ဌေန, ကီဠနဋ္ဌေန စာတိ အတ္ထော။ ကိမိဒံ ဥဒာနံ နာမ? ပီတိဝေဂသမုဋ္ဌာပိတော ဥဒာဟာရော။ ယထာ (ဥဒာ. အဋ္ဌ. ဂန္ထာရမ္ဘကထာ) ဟိ ယံ တေလာဒိမိနိတဗ္ဗဝတ္ထု မာနံ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ ဝိသန္ဒိတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ, တံ ''အဝသေကော''တိ ဝုစ္စတိ။ ယဥ္စ ဇလံ တဠာကံ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ, အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ, တံ ''ဩဃော''တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝမေဝံ ယံ ပီတိဝေဂသမုဋ္ဌာပိတံ ဝိတက္ကဝိပ္ဖာရံ ဟဒယံ သန္ဓာရေတုံ န သက္ကောတိ, သော အဓိကော ဟုတ္ဝာ အန္တော အသဏ္ဍဟိတ္ဝာ ဝစီဒ္ဝာ ရေန နိက္ခမန္တော ပဋိဂ္ဂဟကနိရပေက္ခော ဥဒာဟာရဝိသေသော ''ဥဒာန''န္တိ ဝုစ္စတိ။ ''အတ္တမနတံ နိစ္ဆာရေ သီ''တိ ဣမိနာ ဥဒာတုဿ ဥဒာဟာရတ္ထံ ဒဿေတိ။

**တဿာ** တိ ဥဒာနဿ အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ယဒာ**တိ ဧတ္ထ ဒာပစ္စယဿ အတ္ထတက္ကံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယသ္မိံ ကာလေ''တိ။ **ဟဝေ**တိ ''ဗျတ္တ''န္တိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ နိပာတော။ ဗျတ္တံ ပာကဋ န္တိ ဟိ အတ္ထော။ **ဟတုဘဝန္တိ** တိ ဧတ္ထ ဟတုနိပာတဿ အတ္ထဿ ''ဟဝေ''တိ နိပာတေန ဝုတ္တတ္တာ ဘူဓာ တုဿေဝ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ''တိ။ **အနုလောမ ပဋိလောမ ပစ္စယာကာရ ပဋိဝေဓသာဓကော**တိ အနုလောမတော စ ပဋိလောမတော စ ပစ္စယာကာရဿ ပဋိဝိဇ္ဈနဿ သာဓကော။ **ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ** တိ ဗောဓိယာ မဂ္ဂဉာဏဿ ပက္ခေ ဘဝ သတ္တတိံသ ဓမ္မာ။ အထဝါ ဟတုနိပာတေန သဟ ''ဘဝန္တီ''တိပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပကာသန္တီ''တိ။ ဣမသ္မိံ နယေ ဟဝေသဒ္ဒော ဧကံသတ္ထဝာစကော။ **ဟဝေ** ဧကံသေနာတိ ဟိ အတ္ ထော။ **အဘိသမယဝသေနာ**တိ မဂ္ဂဉာဏဝသေန ။ မဂ္ဂဉာဏဥ္ဟိ ယသ္မာ အဘိမုခံ စတ္တာရိ သစ္စာနိ သမေစ္စ အယတိ ဇာနာတိ, တသ္မာ **အဘိသမယော**တိ ဝုစ္စတိ။

“ကိလေသသန္တာပနဋ္ဌေနာ”တိ ဣမိနာ အာဘုသော ကိလေသေ တာပေတီတိ **အာတာပော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။
န ဝီရိယသာမညံ ပေါတိ, အထ ခေါ သမ္မပ္ပဓာနဝီရိယမေဝါတိ အာဟ “သမ္မပ္ပဓာနဝီရိယဝတော”တိ။ ဣမိနာ **အာတာ**
**ပီ**တိ ဧတ္ထ ဤပစ္စယဿ ဝန္တုအတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏေန စာ** တိ ကသိဏာဒိအာရမ္မဏံ ဥ
ပဂန္တွာ နိဇ္ဈာနသဘာဝေန အဋ္ဌသမာပတ္တိသင်္ခါတေန ဈာနေန စ။ **လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏေန စာ** တိ အနိစ္စာ
ဒိလက္ခဏံ ဥပဂန္တွာ နိဇ္ဈာနသဘာဝေန ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလသင်္ခါတေန ဈာနေန စ။ “ဗာဟိတပါပဿာ”တိ ဣမိနာ
ဗာဟိတော အဏော ပါပော အနေနာတိ **ဗြာဟ္မဏော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ အဏသဒ္ဒေါ ဟိ ပါပပရိယာယော။ “ခီ
ဏာသဝဿာ”တိ ဣမိနာ တဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **အထဿာ** တိ အထ အဿ, တသ္မိံ ကာလေ ဗြာဟ္မဏဿာ
တိ အတ္ထော။ ယာ တော ကင်္ခါ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ “ကော နု ခေါ။ပေ။ အတေစာ”တိအာဒိနာ (သံ. နိ. ၂.၁၂) နယေ
န စ တထာ “ကတမံ နု ခေါ။ပေ။ အတေစာ”တိအာဒိနာ (သံ. နိ. ၂.၃၅) နယေန စ ပစ္စယာကာရေ ဝုတ္တာတိ ယောဇနာ။
**နော ကလ္လော ပဉှော** တိ အယုတ္တော ပဉှော, ဒုပ္ပဉှော ဧသောတိ အတ္ထော။ **တထာ**တိ ဧဝံ, တတော အညထာ
တ။ ယာ စ သောဠသ ကင်္ခာ (မ. နိ. ၁.၁၈; သံ. နိ. ၂.၂၀) အာဂတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ကင်္ခာတိ ယောဇနာ။
**သောဠသ ကင်္ခာ** တိ အတီတဝိသယာ ပဉ္စ, အနာဂတဝိသယာ ပဉ္စ, ပစ္စုပ္ပန္နဝိသယာ ဆာတိ သောဠသဝိဓာ ကင်္ခါ။ **ဝပယ**
**န္တီ**တိ ဝိ အပယန္တိ, ဣကာရလောပေနာယံ သန္ဓိ။ ဝိတ္ထုပသဂ္ဂေ ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တကော, အပယန္တိ – သဒ္ဒေါ
အပဂမနတ္ထောတိ အာဟ “အပဂစ္ဆန္တိ”တိ။ “နိရုဇ္ဈန္တိ”တိဣမိနာ အပဂမနတ္ထမေဝ ပရိယာယန္တရေန ဒီပေတိ။
“ကသ္မာ”တိ ဣမိနာ “ယတော ပဇာနာတိ သဟေတုဓမ္မ”န္တိ တဂ္ဃဿ ပုဗ္ဗတဂ္ဃကာရဏဘာဝံ ဒဿေတိ။
**သဟေတုဓမ္မ**န္တိ ဧတ္ထ သဟ အဝိဇ္ဇာဒိဟေတုနာတိ သဟေတု, သင်္ခါရာဒိကော ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မော။ သဟေတု စ
သော ဓမ္မော စာတိ သဟေတုဓမ္မောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “အဝိဇ္ဇာဒိကေနာ”တိအာဒိ ။ “ပဋိဝိဇ္ဈတီ”တိ
ဣမိနာ ပဇာနာ တီတိ ဧတ္ထ ဉာဓာတုယာ အဝဗောဓနတ္ထံ ဒဿေတိ, မာရဏတောသနာဒိကေ အတ္ထေ နိဝတ္တေတိ။
**ဣတီ**တိ တသ္မာ, ဝပယန္တီတိ ယောဇနာ။

**၂. ပစ္စယက္ခယဿာ** တိ ပစ္စယာနံ ခယဋ္ဌာနဿ အသင်္ခတဿာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ ဒုတိယဥဒာနေ။ ခီ
ယန္တိ ပစ္စယာ ဧတ္ထာတိ **ခယံ,** နိဗ္ဗာနန္တိ အာဟ “ပစ္စယာနံ ခယသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာန”န္တိ။ “အညာသိ”တိ ဣမိနာ **အဝေ**
**ဒီ**တိ ဧတ္ထ ဝိဒဓာတုယာ ဉာဏတ္ထံ ဒဿေတိ, အနုဘဝနလာဘာဒိကေ နိဝတ္တေတိ။ တသ္မာ ဝပယန္တီတိ သမ္ဗန္ဓ
ော။ **ဝုတ္တပ္ပကာရာ** တိ ပဌမဥဒာနေ ဝုတ္တသဒိသာ။ **ဓမ္မာ** တိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ, စတုအရိယသစ္စဓမ္မာ တ။

၃. ဣမံ ဥဒာနံ ဥဒာနေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယေန မဂ္ဂေန ဝိဒိတောတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ တတိယဥဒာနေ။ သော ဗ္
ရာဟ္မဏော တိဋ္ဌတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ တေဟိ ဥပ္ပန္နေဟိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေဟိ တ ယဿ အရိယမဂ္ဂဿ စတုသစ္
စဓမ္မာ ဟတုဘူတာ, တေန အရိယမဂ္ဂေန တ ဝိဓူပယန္တိ ယောဇနာ။ **ဝုတ္တပ္ပကာရ** န္တိ သုတ္တနိပာတေ ဝုတ္တပ္
ပကာရံ။ **မာရသေန**န္တိ ကာမာဒိကံ ဒသဝိဓံ မာရသေနံ။ “ဝိဓမေန္တော”တိဣမိနာ **ဝိဓူပယ**န္တိ ဧတ္ထ ဓူပဓာတုယာ ဝိဓမန
တ္ထံ ဒဿေတိ, လိမ္ပနတ္ထာဒယော နိဝတ္တေတိ။ “ဝိဒ္ဓံ သေန္တော”တိဣမိနာ **ဝိဓမေန္တော** တိ ဧတ္ထ ဓမုဓာတုယာ
ခံသနတ္ထံ ဒဿေတိ, သဒ္ဒတ္ထာဒယော နိဝတ္တေတိ။ **“သူရိယောဝ** ဩဘာသယ”န္တိပဒဿ “သူရိယော ဣတ”တိ
အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယထာ”တိအာဒိ။ **သူရိယော**တိ အာဒိစ္စော။ သော ဟိ ယသ္မာ ပဌမကပ္ပိကာနံ သူရံ ဇနေ
တိ, တသ္မာ သူရိယောတိ ဝုစ္စတိ။ **အန္တလိက္ခ**ေ **တော**တိ အဘိမုခံ ဥဒ္ဓံ အာကာသံ ဂတော, အဗ္ဘံ တ အာကာသံ ဥဂ္ဂတော။
**အဗ္ဘ** သဒ္ဒေါ ဟိ အာကာသပရိယာယော။ အာကာသော ဟိ ယသ္မာ အာဘုသော ဘာတိ ဒိပ္ပတိ, တသ္မာ **“အဗ္ဘ”** န္တိ
ဝုစ္စတိ။ အယံ ပနေတ္ထ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ – ယထာ သူရိယော ဩဘာသယန္တော တိဋ္ဌတိ, ဧဝံ ဗြာဟ္မဏော သစ္စာနိ ပ
ဋိဝိဇ္ဈန္တော။ ယထာ သူရိယော အန္ဓကာရံ ဝိဓမေန္တော တိဋ္ဌတိ, ဧဝံ ဗြာဟ္မဏော မာရသေနမ္ပိ ဝိဓူပယန္တောတိ။

**ဧတ္ထာ** တိ ဧတေသု တီသု ဥဒာနေသု။ ပဌမံ ဥဒာနံ ဥပ္ပန္နန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣမိဿာ ခန္ဓကဟင်္ဂိယာ ဥဒာနဟင်္ဂိ
သံသန္ဒန္တော အာဟ “ဥဒာနေ ပနာ”တိအာဒိ ။ ဥဒာနေ ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ ဥဒာနေ ဝုတ္တဝစနံ, ဝုတ္တန္
တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အစ္စယေနာ** တိ အတိက္ကမေန, တမေဝတ္ထံ ဝိဘာဝေန္တော အာဟ “တဿ ဟီ”တိအာဒိ။ **တဿ**တိ “သ္
ဝေ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ ရတ္တိံ ဥပ္ပာဒိတမနသိကာရကာလေ။ ဘဂဝတ မနသာကာသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပုရိမာ ဒွေဝ
ဥဒာနကထာ အာနုဘာဝဒီပိကာ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ ပစ္စယာကာရပဇာနနပစ္စယက္ခယာဓိဂမဿ။ **ဧကေ**
**ကမေဝ**တိ အနုလောမပဋိလောမေသု ဧကေကမေဝ။ **ပဌမယာမဉ္စာ** တိ အစ္စန္တသံယောဂေ ဥပယောဂဝစနံ, နိရန္တရံ
ပဌမယာမကာလန္တိ အတ္ထော။ **ဣမ ပနာ**တိ ဣမသ္မိံ ခန္ဓကေ ပန။ တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “ဘဂဝတ

ဟီ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ဘဂဝါ ဥဒနေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိသာခပုဏ္ဏမာယာ** တိ ဝိသာခာယ ယုတ္တာယ ပုဏ္ဏမာယ။ “အရုဏော ဥဂ္ဂမိဿတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗသမယေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗညုတန္တိ** သဗ္ဗညုဘာဝံ, အနာဝရဏဉာဏန္တိ အတ္ထော။ **တတောတိ** အရုဏုဂ္ဂမနတော။ **တံ ဒိဝသန္တိ** ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ, တသ္မိံ ဒိဝသေတိ ဟိ အတ္ထော။ အစ္စန္တသံယောဂေ ဝါ, တံ ဒိဝသံ ကာလန္တိ ဟိ အတ္ထော။ **ဧဝံ မနသိ ကတွာတိ** ယထာ တံ ဒိဝသံ အနုလောမပဋိလောမံ မနသာကာသိ, ဧဝံ မနသိ ကတွာတိ အတ္ထော။ **ကတီတိ** ဧဝံ။ “ဗောဓိရုက္ခမူလေ။ပေ။ နိသီဒိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ တံ သတ္တာဟန္တိ ယောဇနာ။ **တတ္ထေဝါ** တိ ဗောဓိရုက္ခမူလေယေဝ။

## ၂. အဇပါလကထာ

၄. **န ဘဂဝါတိ** ဧတ္ထ နကာရော “ဥပသင်္ကမီ”တိ ပဒေန ယောဇေတဗ္ဗော, န ဥပသင်္ကမီတိ ဟိ အတ္ထော။ **တမှာ သမာဓိမှာတိ** တတော အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိသမာဓိတော။ အနန္တရမေဝ အနုပသင်္ကမနံ ဥပမာယ အာဝိကရောန္တော အာဟ “ယထာ ပနာ”တိအာဒိ။ ဣစ္စေဝံ ဝုတ္တံ န ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒန္တိ** ဣဒံ အတ္ထဇာတံ။ **တတ္ထာတိ** “ဘုတ္တော သယတီ”တိ တသ္မိံ။ **ဧဝန္တိ** ဥပမေယျဇောတကော။ **ဣဓာပီတိ** ဣမိဿံ “အထ ခော ဘဂဝါ”တိ အာဒိပါဠိယမ္ပိ။ **ဣဒန္တိ** အယမတ္ထော ဒီပိတော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ “အထ ခော ဘဂဝါ”တိအာဒိပါဠေ။

**အပရာနိပီတိ** ပလ္လင်္ကသတ္တာဟတော အညာနိပိ။ **တတ္ရာ** တိ “အပရာနိပီ”တိအာဒိဝစနေ။ ဘဂဝါတိ နိသိန္နေ သတီတိ ယောဇနာ။ **ကိရသဒ္ဒော** ဝိတ္ထာရဇောတကော ။ **ကိံ နု ခေါတိ** ပရိဝိတက္ကနတ္ထေ နိပါတော။ **ဧကစ္စာနန္တိ** အပ္ပေသက္ခာနံ ဧကစ္စာနံ။ **တာသန္တိ** ဒေဝတာနံ။ **ဗလာဓိဂမဋ္ဌာနန္တိ** ဗလေန တေဇသာ အဓိဂမဋ္ဌာနံ။ **အနိမိသေဟီတိ** ဥမ္မိသေဟိ။ **သတ္တာဟန္တိ** ကမ္မတ္ထေ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ, အစ္စန္တသံယောဂေ ဝါ။ ဧဝဉှိ သတိ “ကာလ”န္တိ ကမ္မံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တံ ဌာနန္တိ** အနိမိသေဟိ အက္ခီဟိ ဩလောကိယမာနဋ္ဌာနံ။ **အထာတိ** အနိမိသသတ္တာဟဿ အနန္တရေ။ **ရတနစင်္ကမေ** တိ ရတနမယေ စင်္ကမေ။ **တံ ဌာနန္တိ** စင်္ကမဋ္ဌာနံ။ **တတောတိ** စင်္ကမသတ္တာဟတော။ **ရတနဃရန္တိ** ရတနမယံ ဂေဟံ။ **တတ္ထာ** တိ ရတနဃရေ အဘိဓမ္မပိဋကံ ဝိစိနန္တောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ရတနဃရေ, အဘိဓမ္မပိဋကေ ဝါ, နိဒ္ဒါရဏေ ဧတံ ဘုမ္မဝစနံ။ **တံ ဌာနန္တိ** အဘိဓမ္မပိဋကဝိစိနနဋ္ဌာနံ။

**ဧဝန္တိ**အာဒိ ပုဗ္ဗဝစနဿ နိဂမဝသေန ပစ္ဆိမဝစနဿ အနုသန္ဓိနိဒဿနံ။ **တေနာတိ** အဇပါလာနံ နိသီဒနကာရဏေန။ **အဿာ** တိ နိဂြောဓဿ။ “အဇပါလနိဂြောဓောတွေဝ နာမ”န္တိ ဣမိနာ ဥပစာရဝသေန နာမလာဘနံ ဒဿေတိ။ အဇေ ဗြာဟ္မဏာ လန္တိ နိတသံ ဂဏှန္တိ ဧတ္ထာတိ **အဇပါလော,** ဥဏှာဟကာလေ တ အန္တောပဝိဋ္ဌေ အဇေ အတ္တနော ဆာယာယ ပါလေတီတိ **အဇပါလော,** အဇပါလော စ သော နိဂြောဓော စေတိ **အဇပါလနိဂြောဓော** တိ ဝစနတ္ထာနိပိ ပကရဏန္တရေသု (ဥအ. အဋ္ဌ. ၄) ဒဿိတာနိ။ **တတ္ရာပီ** တိ အဇပါလနိဂြောဓေပိ။ **ဗောဓိတောတိ** ဗောဓိရုက္ခတော။ **တတ္ထာ** တိ အဇပါလနိဂြောဓေ။ ဘဂဝါတိ နိသိန္နေတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ “အထ ခော အညတရော”တိအာဒိဝစနေ။ **သောတိ** ဗြာဟ္မဏော။ **ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကော နာမာ** တိ ဒိဋ္ဌသုတမုတသင်္ခာတေသု တီသု မင်္ဂလိကေသု ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကော နာမ ကိရာတိ အတ္ထော။ “မာနဝသေန။ပေ။ ဝုစ္စတီ”တိ ဣမိနာ “ဟုံဟုံ”န္တိ ကရောတီတိ **ဟုံဟုင်္ကော,** ဟုံဟုင်္ကော ဇာတိ သဘာဝေ ဣမဿာတိ **ဟုံဟုင်္ကဇာတိကော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

**တေနာတိ** ဗြာဟ္မဏေန။ **သိခာပ္ပတ္တ** န္တိ အဂ္ဂပ္ပတ္တံ။ **တဿာ** တိ ဥဒာနဿ။ **ယောတိ** ပုဂ္ဂလော, ပဋိဇာနာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ “န ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကတာယာ”တိ ဣမိနာ အဝဓာရဏဖလံ ဒဿေတိ။ “ဗာဟိတပါပဓမ္မတ္တာ”တိ ဣမိနာ ဗာဟိတော ပါပေ ဓမ္မော အနေနာတိ **ဗာဟိတပါပဓမ္မော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “ဟုံဟုင်္ကာရပဟာနေနာ”တိ ဣမိနာ နတ္ထိ ဟုံဟုင်္ကာရော ဣမဿာတိ **နိဟုံဟုင်္ကော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ရာဂါဒိကသာဝါဘာဝေနာတိ** ဣမိနာ နတ္ထိ ရာဂါဒိကသာဝေါ ဣမဿာတိ **နိက္ကသာဝေါ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “ဘာဝနာနုယောဂယုတ္တစိတ္တတာယာ”တိ ဣမိနာ ယတံ အနုယုတ္တံ အတ္တံ စိတ္တံ ဣမဿာတိ **ယတတ္တော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧတ္ထ ဟိ ယတသဒ္ဒော ဝီရိယတစကော, ယတဓာတုယာ နိပ္ဖန္နော, အတ္တသဒ္ဒော စိတ္တပရိယာယော။ ယတသဒ္ဒဿ ယမုဓာတုယာ စ နိပ္ဖန္နဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “သီလသံဝရေန ဝါ”တိအာဒိ။ “သညတစိတ္တတာယာ”တိ ဣမိနာ ယမတိ သံယမတီတိ **ယတံ,** ယတံ အတ္တံ စိတ္တံ ဣမဿာတိ **ယတတ္တော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ သစ္စာနိ ဝိဒန္တိ ဇာနန္တီတိ **ဝေဒါ**။ **အနီတိ** ဝစနတ္တေန မဂ္ဂဉာဏာနိ ဝေဒါနိ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “စတုမဂ္ဂဉာဏသင်္ခါတေဟိ ဝေဒေဟီ”တိ။

“စတုမဂ္ဂဉာဏသင်္ခာတာန”န္တိ ဝိဘတ္တိပရိဏာမံ ကတွာ “ဝေဒေန”န္တိပဒေန ယောဇေတဗ္ဗော။ **အန္တ** န္တိ နိဗ္ဗာနံ။ တဉှိ ယသ္မာ သင်္ခါရာနံ အဝသာနေ ဇာတံ, တသ္မာ အန္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ ပုန **အန္တ** န္တိ အရဟတ္တဖလံ။ တဉှိ ယသ္မာ မဂ္ဂဿ ပရိယောသာနေ ပဝတ္တံ, တသ္မာ အန္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ “မဂ္ဂဗ္ရဟ္မစရိယဿ ဝုသိတတ္တာ”တိ ဣမိနာ ဝုသိတံ မဂ္ဂသင်္ခာတံ ဗ္ရဟ္မစရိယံ အနေနာတိ **ဝုသိတဗ္ရဟ္မစရိယော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဓမ္မေန ဗ္ရဟ္မတာဒံ ဝဒေယျာ**တိ ဝုတ္တဝစနဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဗ္ရာဟ္မဏော အဟန္တိ ဧတံ တာဒံ ဓမ္မေန ဝဒေယျာ”တိ။ **ဓမ္မေနာ** တိ ဘူတေန သဘာဝေန။ **လောကေ**တိ ဧတ္ထ သတ္တလောကောတဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “သကလေ လောကသန္နိဝါသေ”တိ။

## ၃. မုစလိန္ဒကထာ

၅. **အကာလမေဃော**တိ ဧတ္ထ ဝပ္ပာဒိကာလဿ အဘာဝါ န အကာလော ဟောတိ, အထ ခော ဝဿကာလေ အသမ္ပတ္တတ္တာ အကာလောတိ အာဟ “အသမ္ပတ္တေ ဝဿကာလေ”တိ။ “ဥပ္ပန္နမေဃော”တိ ဣမိနာ အကာလေ ဥပ္ပန္နော မေဃော **အကာလမေဃော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ** တိ ဇေဋ္ဌမူလမာသေ။ **တသ္မိ** န္တိ မေဃေ။ **သီတဝါတဒုဒ္ဒိနီ** တိ ဧတ္ထ သီတေန ဝါတေန ဒူသိတံ ဒိနံ ဧတိဿာ ဝဒ္ဒလိကာယာတိ သီတဝါတဒုဒ္ဒိနီတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “သာ စ ပနာ”တိအာဒိ။ သာ စ ပန သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာ သီတဝါတဒုဒ္ဒိနီ နာမ အဟောသိတိ သမ္ဗန္ဓော။ “သမီပေ ဟောက္ခရုဏိယာ နိဗ္ဗတ္တော”တိ ဣမိနာ မုစလိန္ဒဿ သမီပေ နိဗ္ဗတ္တော **မုစလိန္ဒော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **မုစလိန္ဒော** တိ စ နိစုလော။ သော နီပောတိ စ ပိယကောတိ စ ဝုစ္စတိ။ နာဂဿ ဘောဂေ ဧ ကောပိ သတ္တာဘုဇတ္တာ “ဘောဂေဟီ”တိ ဗဟုဝစနဝသေန ဝုတ္တံ။ **တသ္မိ** န္တိ နာဂရာဇေ ဌိတေ သတီတိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ နာဂရာဇဿ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဘဂ္ဂဝါကရဂဗ္ဘပမာဏံ အဟောသိ, တသ္မာ။ ဌာနဿ ကာရဏံ ပရိဒီပေတိ အနေနာတိ **ဌာနကာရဏပရိဒီပနံ** “မာ ဘဂဝန္တံ သီတ”န္တိအာဒိဝစနံ။ **သော**တိ နာဂရာဇာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ဟဋ္ဌိယံ “ဗာဓယိတ္ထာ”တိ ကိရိယာပဒံ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “မာ သီတံ ဘဂဝန္တံ ဗာဓယိတ္ထာ”တိ။ **တတ္ထာ** တိ “မာ ဘဂဝန္တံ သီတ”န္တိအာဒိဝစနေ။ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာယ သတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တမှိ** တိ ဥဏှာဟမှိ။ **နန္တိ** ဘဂဝန္တံ။ **တဿာ** တိ နာဂရာဇဿ။ **ဥဗ္ဗိဒ္ဓ** န္တိ ဥဒ္ဓံ ဆိဒ္ဒံ။ ဝိဒ္ဓဆိဒ္ဒသဒ္ဒာ ဟိ ပရိယာယာ။ အာကာသံ မေဃပဋလပဋိစ္ဆန္နံ အာသန္နံ ဝိယ ဟောတိ, မေဃပဋလဝိဂမေ ဒူရံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ, တသ္မာ ဝုတ္တံ “မေဃဝိဂမေန ဒူရီဘူတ”န္တိ။ **ဝိဂတဝလာဟက** န္တိ ဧတ္ထ ဝိဂတသဒ္ဒော အပဂတတ္ထဝါစကော, ဝလာဟကသဒ္ဒော မေဃပရိယာယောတိ အာဟ “အပဂတမေဃ”န္တိ။ ဣန္ဒနီလမဏိ ဝိယ ဒိဗ္ဗတီတိ **ဒေဝေါ**တိ ဝစနတ္ထေန အာကာသော ဒေဝေါ နာမာတိ အာဟ “ဒေဝန္တိ အာကာသ”န္တိ။ **အတ္တနော ရူပ** န္တိ အတ္တနော နာဂသဏ္ဌာနံ။ ဣမိနာ **သကဝဏ္ဏ** န္တိ ဧတ္ထ သကသဒ္ဒော အတ္တတ္ထဝါစကော, ဝဏ္ဏသဒ္ဒော သဏ္ဌာနဝါစကောတိ ဒဿေတိ။

**သုခော ဝိဝေကော**တိ ဧတ္ထ တဒင်္ဂ ဝိက္ခမ္ဘန သမုစ္ဆေဒ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိနိဿရဏဝိဝေကသင်္ခါတေသု ပဉ္စသု ဝိဝေကေသု နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော နိဿရဏဝိဝေကော စ ကာယစိတ္တဥပဓိဝိဝေကသင်္ခါတေသု တီသု ဝိဝေကေသု နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော ဥပဓိဝိဝေကော စ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ “နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော ဥပဓိဝိဝေကော”တိ။ “စတုမဂ္ဂဉာဏသန္တောသေနာ”တိ ဣမိနာ **တုဋ္ဌဿာ** တိ ဧတ္ထ ပိဏ္ဍတ္ထဝသေနာဿာဒိကော နိဒ္ဒေသောတိ။ **သုတဓမ္မဿာ** တိ ဧတ္ထ သုတသဒ္ဒော ဝိဿုတပရိယာယောတိ အာဟ “ပကာသိတဓမ္မဿာ”တိ, ပကာသိတဓမ္မဿာတိ အတ္ထော။ **ပဿ သတော**တိ ဧတ္ထ မံသစက္ခုဿ ကရဏဘာဝေန အာသင္ကာ ဘဝေယျာတိ အာဟ “ဉာဏစက္ခုနာ”တိ။ “အကုပ္ပန ဘာဝေ”တိ ဣမိနာ **အဗျာပဇ္ဇ** န္တိ ဧတ္ထ ဗျာပဒသဒ္ဒဿ ဒောသတ္ထကဘာဝေ စ ဗျာပဇ္ဇယဿ ဘာဝတ္ထော စ ဒဿိတော။ **ဧတေနာ**တိ “အဗျာပဇ္ဇ”န္တိပဒေန။ **မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေ**တိ အဗျာပဇ္ဇဿ ပုဗ္ဗဘာဂေ မေတ္တာယ ဥပ္ပန္နဘာဝေ။ **ပါဏဘူတေသု သံယမော**တိ ဧတ္ထ ပါဏဘူတသဒ္ဒာ ဝေဝစနဘာဝေန သတ္တေသု ဧဝ ဝတ္တန္တီတိ အာဟ “သတ္တေသု စာ”တိ။ **ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေ**တိ သံယမဿ ပုဗ္ဗဘာဂေ ကရုဏာယ ဥပ္ပန္နဘာဝေ။ **ယာ**တိ ယာ ဝိရာဂတာ။ အနာဂါမိမဂ္ဂဿ ကာမရာဂဿ အနဝသေသပဟာနတ္တာ ဝုတ္တံ “ဧတေန အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ကထိတော”တိ။ ယာထာဝမာနဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန နိရုဒ္ဓတ္တာ ဝုတ္တံ “အသ္မိ။ပေ။ ကထိတ”န္တိ။ **ဣတော**တိ အရဟတ္တတော။

## ၄. ရာဇာယတနကထာ

၆. **ဟာစီနကောဏေ**တိ ပုရတ္ထိမအသ္သေ, ပုဗ္ဗဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေတိ အတ္ထော။ **ရာဇာယတနရုက္ခ**န္တိ ခီရိကာရုက္ခံ။ **တေန ခော ပန သမယေနာ**တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဒဿေန္တော အာဟ "ကတရေန သမယေနာ"တိ။ နိယိန္နဿ ဘဂဝတောတိ ယောဇနာ။ ဒေဝရာဇသဒ္ဒဿ အညေ ပဇာပတိအာဒယော ဒေဝရာဇာနော နိဝတ္တေတုံ "သက္ကော"တိ ဝုတ္တံ။ **တန္တိ** ဟရီတကံ။ ပရိဘုတ္တမတ္တဿေဝ ဘဂဝတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ နိသိန္နေ ဘဂဝတိ။

"တေန ခော ပန သမယေနာ"တိ ဣမိနာ ယေန သမယေန ဘဂဝါ ရာဇာယတနမူလေ နိသီဒိ, တေန ခော ပန သမယေနာတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဥက္ကလဇနပဒတော** တိ ဥက္ကလနာမကာ ဇနပဒမှာ။ ယသ္မိံ ဒေသေ ဘဂဝါ ဝိဟရတိ, တံ ဒေသန္တိ ယောဇနာ။ **တွေ္တာ** တိ "တံ ဒေသံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ"တိပဒေ။ **တေသ**န္တိ တဏိဇာနံ။ ဉာတိသာလောဟိတသဒ္ဒါနံ အညမညဝေဝစနတ္တာ "ဉာတီ"တိ ဝုတ္တေ သာလောဟိတသဒ္ဒဿ အတ္ထော သိဒ္ဓေါတိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "ဉာတိဘူတပုဗ္ဗာ ဒေဝတာ"တိ။ **သာ**တိ ဒေဝတာ။ **နေသ**န္တိ တဏိဇာနံ။ **တတော**တိ အပဝတ္တနကာရဏာ။ **တေ**တိ တဏိဇာ ။ **ဣဒ**န္တိ အပဝတ္တနံ။ **ဗလိ**န္တိ ဥပဟာရံ။ **တေသ**န္တိ တဏိဇာနံ။ "သဗ္ဗိမဓုဖာဏိတာဒီဟိ ယောဇေတွာ"တိ ပဒံ ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခံ, တသ္မာ မဇ္ဈေ ဝုတ္တံ။ **ပတိမာနေထာ**တိ ဧတ္ထ မာန ပူဇာယံ ပေမနေတိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၈ နကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တတ္တာ ပူဇနပေမနံ နာမ အတ္ထတော ဥပဋ္ဌာနန္တိ အာဟ "ဥပဋ္ဌဟထာ"တိ။ **တံ တေ**တိ ဧတ္ထ တံသဒ္ဒော ပတိမာနနဝိသယော, တေသဒ္ဒော တီသု တေသဒ္ဒေသု တုမှသဒ္ဒဿ ကာရိယော တေသဒ္ဒော, သော စ စတုတ္ထတ္ထောတိ အာဟ "တံ ပတိမာနံ တုမှာက"န္တိ။ **တေကာရော** ဟိ တိဝိဓော တုမှသဒ္ဒဿ ကာရိယော, ယောဝစနဿ ကာရိယော, ပဒပူရဏောတိ။ တတ္ထ တုမှသဒ္ဒဿ ကာရိယော ပဥ္စဝိဓော ပစ္စတ္တဥပယောဂကရဏသမ္ပဒါနသာမိဝစနဝသေနာတိ။ တတ္ထ တုမှသဒ္ဒကာရိယော သမ္ပဒါနဝစနော ဣဓာဓိပ္ပေတော။ တေနာဟ "တုမှာက"န္တိ။ "ယ"န္တိသဒ္ဒဿ ဝိသယော ပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထောတိ အာဟ "ယံ ပဋိဂ္ဂဟဏ"န္တိ။ **အဿာ**တိ ဘဝေယျ။ ယော ပတ္တော အဟောသီတိ ယောဇနာ။ **အဿာ** တိ ဘဂဝတော။ **သော**တိ ပတ္တော။ သုဇာတာယ အာဂစ္ဆန္တိယာ ဧတေတိ သမ္ဗန္ဓော။ အနာဒရေ စေတံ သာမိဝစနံ။ **တေနာ**တိ အန္တရဓာယဟေတုနာ။ **အဿာ** တိ ဘဂဝတော။ **ဟတ္ထေသု** တိ ကရဏတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ ဟတ္ထေဟီတိ ဟိ အတ္ထော။ **ကိမှီ**တိ ကေန။

**ဣတော**တိ အာသဠှီမာသဇုဏှပက္ခပဥ္စမိတော။ **တွေ့ကံ ကာလ** န္တိ ဧတံ ပမာဏံ ကျေနပညာသဒိဝသကာလံ။ **ဖိဃစ္ဆာ**တိ ဃသိတုမိစ္ဆာ။ **ပိဟာသာ**တိ ဟာတုမိစ္ဆာ။ **အဿာ** တိ ဘဂဝတော။ စေတသာ-စေတောသဒ္ဒါနံ သမ္ဗန္ဓာပေက္ခတ္တာ တေသံ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "အတ္တနော"တိ စ "ဘဂဝတော"တိ စ။ ဣမေဟိ သမ္ဗန္ဓိသဒ္ဒါနမသဒိသတ္တာ သမ္ဗန္ဓောပိ အသဒိသောတိ ဒဿေတိ။ **အတ္တနော**တိ စတုန္နံ မဟာရာဇာနံ။ သမာသောယေဝ အဝယဝိပဓာနော ဟောတိ, တဏ္ဍံ ပန အဝယဝပဓာနောယေဝတိ ဒဿေန္တော အာဟ "စတူဟိ ဒိသာဟီ"တိ။ ဟဋ္ဌိယံ "အာဂန္တွာ"တိ ဟဠှ သေသော ယောဇေတဗ္ဗော။ "သိလာမယေ"တိ ဣမိနာ သိလာမယမေဝ **သေလာမယ**န္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဣဒ**န္တိ "သေလာမယေ ပတ္တေ"တိ ဝစနံ။ **ယေ**တိ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလာမယေ ပတ္တေ။ **တတော**တိ ဣန္ဒနီလမဏိမယပတ္တဥပနာမနတော, ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသ**န္တိ စတုန္နံ မဟာရာဇာနံ။ စတ္တာရောပိ အဓိဋ္ဌဟီတိ သမ္ဗန္ဓော ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန, အဓိဋ္ဌယမာနေတိ ယောဇနာ။ **ကေသဒိသော**တိ ဇော်သေန သဒိသော။ အဓိဋ္ဌိတေ ပတ္တေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပတ္တေ**တိ စ ကရဏတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ။ ပတ္တေန ပဋိဂ္ဂဟေသီတိ ဟိ အတ္ထော။ **ပစ္စဂ္ဃေ** တိ ဧတ္ထ ဧကာရော သ္မိံဝစနဿ ကာရိယောတိ အာဟ "ပစ္စဂ္ဃသ္မိ"န္တိ။ ပဋိ အဂ္ဃန္တိ ပဒဝိဘာဂံ ကတွာ ပဋိသဒ္ဒော ဟဋ္ဌေက္ကတ္ထော, "အဂ္ဃ"န္တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ မဟဂ္ဃတ္ထောတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဟဋ္ဌေက္ကံ မဟဂ္ဃသ္မိ"န္တိ။ ဣမိနာ စတ္တာရော ဧကတော ဟုတွာ န မဟဂ္ဃာ ဟောန္တိ, ဟဋ္ဌေက္ကံ ပန မဟဂ္ဃာ ဟောန္တီတိ ဒဿေတိ။ အထ ဝါ သဥပသဂ္ဂေ **ပစ္စဂ္ဃသဒ္ဒော** အဘိနဝပရိယာယောတိ အာဟ "အဘိနဝေ"တိ။ **အဘိနဝတေ**တိ စ အစိရတနဝတ္ထုဿ နာမံ။ အစိရတနဝတ္ထု အစိရတနတ္တာ အဗ္ဘုဏှံ ဝိယ ဟောတိ, တသ္မာ ဝုတ္တံ **"အဗ္ဘုဏှေဟ"** တိ။ "တင္ခဏေ နိဗ္ဗတ္တသ္မိ"န္တိ ဣမိနာ တမေဝတ္ထံ ဝိဘာဝေတိ။ **ဒွေဝါတစိကာ**တိပဒဿ သမာသဝသေန စ တဒ္ဓိတဝသေန စ နိပ္ဖန္နဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဒွေဝ တစာ"တိအာဒိ။ **ပတ္တာ**တိ ဧတ္ထ ဧကော ဣတိသဒ္ဒော လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော။ ဣတိ တသ္မာ ဒွေဝါတစိကာဣတိ အတ္ထောတိ ယောဇနာ။ **တေ**တိ တဏိဇာ။ **အထာ**တိ တသ္မိံ ကာလေ။ **တေ**တိ ဧဝံသော။ **တေသ**န္တိ တဏိဇာနံ။ **ပရိဟရထာ**တိ အတ္တနော အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနဉ္ဇလိကမ္မာနန္တိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ, ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ တာ ဟရထာတိ အတ္ထော။ **တေ**တိ တဏိဇာ။ **အမတေနေတ**တိ အမတေန ဣဝ, အဘိသိတ္တာ ဣတတိ ယောဇနာ။

## ၅. ဗြဟ္မယာစနကထာ

၇. ဘဂဝတာ ဥပသင်္ကမိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မိံ** န္တိ အဇပာလနိဂြောဓေ။ **အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော** တိ အာစရိတော သမ္မာစရိတော, န ကေဝလံ ဗုဒ္ဓေသု အာစိဏ္ဏော, အထ ခေါ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော, အတိအာစိဏ္ဏော နိစ္စာစိဏ္ဏောတိ အတ္ထော။ သင္ခေပေန ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ဇာနန္တိ ဟိ''တိအာဒိ။ **ဓမ္မဒေသနန္တိ** ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ, ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ တ ဘဂဝန္တံ, ဘဂဝန္တံ တ ဓမ္မဒေသနံ။ **တတောတိ** ယာစနကာရဏာ။ **ဟီ** တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ လောကသန္နိဝါသော ဗြဟ္မဂရုကော ယသ္မာ, တ္တတိ တသ္မာ ဥပ္ပာဒေသုန္တိတိ ယောဇနာ။ **တ္တတိ**တိအာဒိ နိဂမနံ။

**တတ္ထာ** တိ ပရိဝိတက္ကနာကာရဟဇ္ဇေ။ ''ပဉ္စကာမဂုဏေသု အလ္လီယ''န္တိတိ တ္ကမိနာ အလ္လီယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗ ဌေန လဂ္ဂန္တိ ဧတ္ထာတိ **အာလယာ** ပဉ္စ ကာမဂုဏာတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အလ္လီယန္တိ** တိ လဂ္ဂန္တိ။ ''ပဉ္စ ကာမဂုဏေ အလ္လီယန္တီ''တိပိ ပာဌော, ဧဝံ သတိ အလ္လီယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗဌေန သေဝိယန္တီတိ **အာလယာ** ပဉ္စ ကာမဂုဏာတိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ **အလ္လီယန္တိ** တိ သေဝန္တိ။ **တေတိ** ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ **''ယဒိဒ''**န္တိပဒဿ ယံ တ္ကဒန္တိ ပဒဝိဘာဂံ ကတွာ ''ယ''န္တိ စ ''တ္ကဒ''န္တိ စ သဗ္ဗနာမပဒန္တိ အာသင်္ကာ ဘဝေယျာတိ အာဟ ''ယဒိဒန္တိ နိ ပာတော''တိ။ တ္ကမိနာ တီသု လိင်္ဂေသု ဒွီသု စ ဝစနေသု ဝိနာသံ, ဝိကာရံ တ ဝိသဒိသံ တ နအယနတ္ထာ နဂမနတ္ထာ အဗ္ဗယယံ နာမာတိ ဒဿေတိ, အတ္ထော ပန သဗ္ဗနာမတ္ထောယေဝတိ ဒဿ္ဗံ။ **တဿာ** တိ ''ယဒိဒ''န္တိနိပါတဿ, အတ္ထောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဌာနန္တိ** ''ဌာနံ''တ္ကတိပဒံ။ **ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ** န္တိ ''ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ''တ္ကတိပဒံ။ အတ္ထောပိ ယု တ္တောယေဝတိ ဒဿ္ဗံ။ **တ္ကမေသ**န္တိ သင်္ခါရာဒီနံ ပစ္စယုပ္ပန္နာနံ။ **ပစ္စယာ**တိ အဝိဇ္ဇာဒိကာရဏာ။ ''တ္ကဒပ္ပစ္စယာ တော''တိ တ္ကမိနာ **တ္ကဒပ္ပစ္စယတာ** တိ ဧတ္ထ တာပစ္စယဿ သွတ္တံ ဒီပေတိ ''ဒေဝတာ''တိအာဒီသု (ခု. ပ. အဋ္ဌ. ဓေ မိစ္ဆာဒိဟဂ္ဂဝဏ္ဏနာ) ဝိယ။

**သော မမဿ ကိလမထော** တိ ဧတ္ထ တံသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယာ အဇာနန္တာနံ ဒေသနာ နာမာ''တိ, တ္ကမိနာ ''ဒေသေယျံ, န အာဇာနေယျု''န္တိ ဒွိန္နမေဝ ကိရိယာပဒာနံ တသဒ္ဒဿ ဝိသယဘာဝံ ဒဿေ တိ, န ကေဝလံ ကိရိယာပဒဿ။ **သောတိ** ဒေသနာသင်္ခါတော ကာယဝစီပယောဂေ, တ္ကမိနာ တက္ကဝိသယေ တသဒ္ဒ အေ ဥတ္တရပဒဿေဝ လိင်္ဂဝစနာနိ ဂဏှာတီတိ ဒဿေတိ, သမာသမဇ္ဈေ ပန တသဒ္ဒေ ပုဗ္ဗပဒဿေဝ လိင်္ဂဝစနာ နိ ဂဏှာတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''အဝိဇ္ဇာ စ သာ ပစ္စယော စာ''တိ (ဥဒါ. အဋ္ဌ. ပဌမဗောဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ) စ ''အဘိဓမ္မော စ သော ပိဋကဉ္စာ''တိ စ (ဟရာ. အဋ္ဌ. ၁.ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကထာ; ဓ. သ. အဋ္ဌ. နိဒါနကထာ) အာဒိ ။ **ကိလမထောတိ** ကာယကိလမနဟေတု။ ကိလမတိ အနေနာတိ ကိလမထော။ **အဿာ** တိ ဘဝေယျ။ **သာတိ** ကာယဝစီပယောဂသင်္ခါတာ ဒေသနာ။ **ဝိဟေသာတိ** ကာယဝိဟိံသာဟေတု။ ဝိဟိံသတိ တ္ကမာယာတိ ဝိဟေသာ။ စိတ္တေန ပန ဗုဒ္ဓါနံ ကိလမထော တ ဝိ ဟေသာ တ နတ္ထိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သမုစ္ဆိန္နတ္တာ ။ ''ပဋိဘံသု''တိ ဧတ္ထ ပဋိတိ ကမ္မပ္ပဝစနီယယောဂတ္တာ ''ဘဂဝန္တ''န္တိ ဧတ္ထ သာမျတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ ''ဘဂဝတော''တိ။ **''အနု အစ္ဆရိယာ''** တိ တ္ကမိနာ ''န အစ္ဆရိယာ''တိ ပဒဝိဘာဂံ နိဝတ္တေတိ, ပုနပ္ပုနံ အစ္ဆရိယာတိ အတ္ထော။ **ပဋိဘံသူ**တိ ဧတ္ထ ပဋိသဒ္ဒေ ပဋိဘာနတ္ထ ထော, ဘာဓာတု ခါယနတ္ထောတိ အာဟ ''ပဋိဘာနသင်္ခါတဿ ဉာဏဿ ဂေါစရာ အဟေသု''န္တိ။ ''ဂေါစရာ အ ဟေသု''န္တိ တ္ကမိနာ ခါယနံ နာမ အတ္ထတော ဂေါစရဘာဝေန ဘဝနန္တိ ဒဿေတိ။

**မေတိ** မမ, မယာ တ, အဓိဂတံ ဓမ္မံ ပကာသိတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အရိယမဂ္ဂသောတဿ ပဋိ **ပဋိသောတ**န္တိ ဝုတ္တေ နိဗ္ဗာနမေတတိ အာဟ ''ပဋိသောတံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာန''န္တိ။ **နိဗ္ဗာနဂါမိ** န္တိ အရိယမဂ္ဂံ။ အရိယမဂ္ဂေ ဟိ ယသ္မာ နိဗ္ဗာနံ ဂမယတိ, တသ္မာ နိဗ္ဗာနဂါမီတိ ဝုစ္စတိ။ **တမောခန္ဓေန** တိ ဧတ္ထ တမသဒ္ဒေ အဝိဇ္ဇာပရိယာယော, ခန္ဓသဒ္ဒ အေ ရာသတ္ထောတိ အာဟ ''အဝိဇ္ဇာရာသိနာ''တိ။ ''အဇ္ဈောတ္ထဋာ''တိ တ္ကမိနာ **အာဝုဋာ**တိ ဧတ္ထ ဝုဓာတု အာဝရဏ တ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **အပ္ပောဿုက္ကတာယာ** တိ ဧတ္ထ အပဿုပသဂ္ဂေ အဘာဝတ္ထော, တာပစ္စယော ဘာဝ တ္ထောတိ အာဟ ''နိရုဿုက္ကဘာဝေနာ''တိ။

၈. **လောကေတိ** သတ္တလောကေ။ **မဟာဗြဟ္မေ** တိ မဟာဗြဟ္မာနော။ **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ** တိ ဧတ္ထ အပ္ပံ ရဇံ အက္ခိမှိ ဟိ ဧတေသန္တိ အပ္ပရဇက္ခာ, အပ္ပရဇက္ခာ ဇာတိ သဘာဝေ ဧတေသန္တိ **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒ

ဒ္သေန္တော အာဟ “ပညာမယေ”တိအာဒိ။ “ပညာမယေ”တိ ဣမိနာ မံသမယေတိ အတ္ထံ နိဝတ္တေတိ။ **ဧတေသန္တိ**
သတ္တာနံ။ **ဓမ္မဿာ** တိ တုပစ္စယယောဂေ ဆဋ္ဌီကမ္မံ။ အာပုဗ္ဗော ဉာဓာတု ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထောတိ အာဟ “ပဋိဝိဇ္ဈိတာ
ရော”တိ။

သံဝိဇ္ဇတိ မလံ ဧတေသန္တိ **သမလာ,** ပူရဏကဿပာဒိကာ ဆ သတ္ထာရော, တေဟိ။ “ရာဂါဒီဟိ”တိ ဣမိနာ မ
လသရူပံ ဒဿေတိ။ **အပါပုရေတန္တိ** ဧတ္ထ အဝပုဗ္ဗော စ အာပုဗ္ဗော စ ပုရဓာတု ဝိဝရဏတ္ထောတိ အာဟ “ဝိဝရ
ဏေ”န္တိ။ ဝကာရဿ ပကာရံ ကတွာ “အပာပုရေတ”န္တိပိ ပဌန္တိ ။ အမတဿဒွါရဿ သလိလာဒယော နိဝတ္တေတုံ
ဝုတ္တံ “နိဗ္ဗာနဿာ”တိ။ ဣမေ သတ္တာ သုဏန္တူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိမလေနာ**တိ ဧတ္ထ ဝိသဒ္ဒော အဘာဝတ္ထော
တိ အာဟ “အဘာဝတော”တိ။ ဣမိနာ နတ္ထိ မလံ ဧတဿာတိ **ဝိမလော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ ။ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ
နာ”တိ ဣမိနာ အညပဒတ္ထသရူပံ ဒဿေတိ။ အနုက္ကမေန မဂ္ဂေန ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗန္တိ **အနုဗုဒ္ဓန္တိ** ဝုတ္တေ စတုသစ္စဓ
မ္မော ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ “စတုသစ္စဓမ္မ”န္တိ။

“သေလမယေ”တိ ဣမိနာ သိလာယ နိဗ္ဗတ္တော **သေလော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “သဗ္ဗညုတညာဏေနာ”တိ
ဣမိနာ သမန္တစက္ခုသရူပံ ဒဿေတိ။ ဘဂဝတ တွဝမ္ပီတိ ယောဇနာ။ ဓမ္မသဒ္ဒော ပညာပရိယာယောတိ အာဟ “ဓမ္မမယံ
ပညာမယ”န္တိ။ အပေတော သောကော ဧတဿာတိ **အပေတသောကော,** ဘဂဝါ။ သောကံ အဝတရတီတိ **သောကာဝတိ
ဏ္ဏာ,** ဇနတာ။ သောကာဝတိဏ္ဏဉ္စ ဇာတိဇရာဘိဘူတဉ္စာတိ စသဒ္ဒော ယောဇေတဗ္ဗော။ ဣမိနာ စသဒ္ဒော လုတ္တ
နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ ဒဿေတိ။

“ဘဂဝါ”တိပဒံ “ဝီရော”တိအာဒီသု ယောဇေတဗ္ဗံ။ “ဝီရိယဝန္တတာယာ”တိ ဣမိနာ ဝီရံ ယဿတ္ထီတိ **ဝီရော**တိ
ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ သဒ္ဒသတ္ထေသု အာလပနပဒေသု ဝိဂ္ဂဟော န ကာတဗ္ဗောတိ ဣဒံ အာလပနာဝတ္ထံ သန္ဓာယ
ဝုတ္တံ, ဣဓ ပန တေသမတ္ထဒဿနတ္ထာယ ဝိဂ္ဂဟော ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ “ဒေဝပုတ္တ။ပေ။ ဝိဇိတတ္တာ”တိ
ဣမိနာ ဝိဇိတော မာရေဟိ သံကမော အနေနာတိ **ဝိဇိတသင်္ဂါမော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧတ္ထ စ ခန္ဓမာရော မစ္စုမာ
ရေန သင်္ဂဟိတော ဒွိန္နံ မာရာနံ ဧကတော ဝိဇိတတ္တာ။ “သတ္တတဟော”တိ ပဌမက္ခရေန စ “သတ္ထတဟော”တိ
ဒုတိယက္ခရေန စ ယုတ္တော။ တတ္ထ သတ္ထတဟော ဝိယာတိ **“သတ္ထတဟော”** တိ ဥပစာရေန ဝုတ္တေ ဒုတိယက္ခ
ရေန ယုတ္တော, သတ္တေ ဝဟဟီတိ **သတ္တတဟော** တိ မုချတော ဝုတ္တေ ပဌမက္ခရေန ယုတ္တော။ ဣဓ ပန ပဌမ
က္ခရေန ယုတ္တောတိ အာဟ “သတ္တေ ဝဟတီတိ သတ္တတဟော”တိ။ နတ္ထိ ဣဏံ ဧတဿာတိ **အဏဏော** ဘဂဝါ။

၉. **ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ**တိ ဧတ္ထ စက္ခု ဒုဝိဓံ မံသစက္ခုဉာဏစက္ခုဝသေန။ တတ္ထာပိ မံသစက္ခု ဒုဝိဓံ ပသာဒစက္ခုသသမ္ဘာရစက္ခု
ဝသေန။ တတ္ထ ပသာဒရူပံ ပသာဒစက္ခု နာမ, ဘမုကဋ္ဌိပရိစ္ဆိန္နော မံသပိဏ္ဍော သသမ္ဘာရစက္ခု နာမ။ ဉာဏစက္ခု ပန
ပဉ္စဝိဓံ (ပဋိ. မ. အဋ္ဌ. ၁.၁.၃) ဒိဗ္ဗဓမ္မပညာဗုဒ္ဓသမန္တစက္ခုဝသေန။ တတ္ထ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉာဏံ ဒိဗ္ဗစက္ခု နာမ, ဟေဋ္ဌိ
မမဂ္ဂတ္တယံ ဓမ္မစက္ခု နာမ, အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏံ ပညာစက္ခု နာမ, ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏဉ္စ အာသယာနုသ
ယဉာဏဉ္စ ဗုဒ္ဓစက္ခု နာမ, သဗ္ဗညုတညာဏံ သမန္တစက္ခု နာမ။ ဣဓ ပန “ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ယထာဝုတ္တဒွေဉာ
ဏာနိယေဝါတိ အာဟ “ဣန္ဒြိယ။ပေ။ ဉာဏေန စာ”တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ယေသန္တိ** သတ္တာနံ။ **သဒ္ဓါဒီနီ** တိ အာဒိသဒ္ဒ
ေဒန ဝီရိယသတိသမာဓိပညိန္ဒြိယာနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **တိက္ခာနီ** တိ တိခိဏာနိ။ **မုဒူနီ**တိ သုခုမတရာနိ။ **အာကာရာ**တိ ကာရ
ဏာ။ ဣမာနိ တီဏိ ဒုကာနိ ဗာဟိရတ္ထသမာသဝသေန ဝုတ္တာနိ။ သုခေန ဝိညာပေတဗ္ဗာတိ **သုဝိညာပယာ,** တထာ **ဒုဝိ
ညာပယာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယေ ကထိတကာရဏ”န္တိအာဒိ ။ ပရလောကော စ ဝဇ္ဇဉ္စ **ပရလောကဝ
ဇ္ဇာနိ,** တာနိ ဘယတော ပဿန္တီတိ **ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ
“ယေ”တိအာဒိ။ ဣမာနိ ဒွေ ဒုကာနိ ကိတဝသေန ဝုတ္တာနိ, ဣဓ ပစ္ဆိမဒုကေ “န အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒ
ဿာဝိနော”တိ ဒုတိယပဒံ န ဝုတ္တံ, ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပာဠိယံ (ပဋိ. မ. ၁.၁၁၁) ပန ယုဂဠဝသေန ဝုတ္တံ။ ဥပ္ပလာနိ ဧတွ
ထ သန္တီတိ **ဥပ္ပလိနီ** တိ ဝစနတ္ထေန ဂစ္ဆော တ လတာ တ ပောက္ခရဏီ တ ဝနံ တ “ဥပ္ပလိနီ”တိ ဝုစ္စတိ, ဣဓ ပန
“ဝန”န္တိ အာဟ “ဥပ္ပလဝနေ”တိ။ နိမုဂ္ဂါနေဝ ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပောသယန္တီ** တိ ဝဍ္ဍေန္တိ, ဣမိနာ အန္တောနိ
မုဂ္ဂါနေဝ ဟုတွာ ပောသယန္တီတိ **အန္တောနိမုဂ္ဂပောသီနီ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “ဥဒကေန သမ”န္တိ ဣမိနာ ဥဒ
ကေန သမံ **သမောဒကံ,** သမောဒကံ ဟုတွာ ဌိတာနီတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ “အတိက္ကမိတွာ”တိ ဣမိနာ **အစ္စုဂ္ဂမ္မ
မာ**တိပဒဿ အတိဥဂ္ဂန္တွာတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

ပဋိစ္ဆန္နေန အာရောပိတာတိ **ဟရိတာ,** န ဟရိတာ **အဟရိတာ**။ အဟရိတာ နာမ အတ္တတော ဝိဝရဏာတိ အာဟ ''ဝိဝဋ္ဋာ''တိ **သောတိ** အရိယမဂ္ဂေ ။ **ဟီတိ** သစ္စံ။ **ပစ္စိမပဒဒွယေတိ** ကထာယ ဥတ္တမပဒဒွယေ။ **အယမေဝတ္ထော** တိ အယံ ဝက္ခမာနော ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဟီတိ** ဝိတ္ထာရော။ **န ဘာသိန္တိ** ဧတ္ထ ဥတ္တမပုရိသတ္တာ ''အဟ''န္တိ ဝုတ္တံ။ ''ဒေဝမနုဇေသု''တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဧကသေသဝသေန **''မနုဇေသူ''**တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''ဒေဝမနုဿ သေသူ''တိ။

## ၆. ပဥ္စဝဂ္ဂိယကထာ

**၁၀. ဌာနုပ္ပတ္တိယာ** တိ ကာရဏေန ဥပ္ပတ္တိယာ။ နိက္ကိလေသော ဇာတိ သဘာဝေ ဣမဿာတိ **နိက္ကိလေသ ဇာတိကော**။ ''ဉာဏ''န္တိ အဓိသေသေန ဝုတ္တေပိ အတ္ထတော အနာဝရဏဉာဏမေဝတိ အာဟ ''သဗ္ဗညုတဉာဏ''န္တိ။ **ဣတောတိ** ''ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီ''တိ ပရိဝိတက္ကဒိဝသတော, ဟေဋ္ဌာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဒေဝတာ ပန အာဠာရဿ ကာလင်္ကရဏမေဝ ဇာနာတိ, န အာကိဉ္စညာယတနေ နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ။ ဘဂဝတ ပန သဗ္ဗံ ဇာနာတိ, တေန ဝုတ္တံ ''အာကိ ဉ္စညာယတနေ နိဗ္ဗတ္တော''တိ။ ''ပရိဟီနတ္တာ''တိ ဣမိနာ **မဟာဇာနိယောတိ** ဧတ္ထ ဟာဓာတုယာ အတ္ထံ ဒဿေ တိ။ **အဿာ** တိ အာဠာရဿ။ မဟတီ ဇာနိအဿာတိ ''မဟာဇာနိကော''တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ကကာရဿ ယကာရံ ကတွာ **''မဟာဇာနိယော''**တိ ဝုတ္တံ။ **အက္ခဏေ** တိ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒစရိယတာသာယ အနောကာသေ, အာကိဉ္စညာယတနေတိ အတ္ထော။ **ဟိယျော** တိ အနန္တရာတီတာဟေ။ **သောပီတိ** ဥဒကော ရာမပုတ္တောပိ။ ပိသဒ္ဒော အာဠာရာပေက္ခော။ တတ္ထ အာဠာ ရော ကာလာမော ယာဝအာကိဉ္စညာယတနစျာနလာဘီ ဟောတိ, တသ္မာ အာကိဉ္စညာယတနေ နိဗ္ဗတ္တော။ ဥဒကော ရာ မပုတ္တော ယာဝနေဝသညာနာသညာယတနစျာနလာဘီ ဟောတိ, တသ္မာ နေဝသညာနာသညာယတနေ နိဗ္ဗတ္တောတိ ဒ ဋ္ဌဗ္ဗံ။ **''ဗဟုကာရာ''**တိ စ ''ဗဟူပကာရာ''တိ စ ဟဋ္ဌဿ ဒွိဓာ ယုတ္တဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ဗဟုကာရာတိ ဗဟူ ပကာရာ''တိ။ ပေသိတတ္တဘာဝံ မန္တိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ **ပဟိတတ္တ** န္တိ ဧတ္ထ အတ္တသဒ္ဒော ကာယတစကောတိ ဒ ဿေတိ။

**၁၁.** အန္တရာသဒ္ဒေန ယုတ္တတ္တာ ''ဂယံ, ဗောဓိ''န္တိ ဧတ္ထ သာမျတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ ''ဂယာ ယ စ ဗောဓိမဏ္ဍဿ စာ''တိ။

ကထာယ စတူသု သဗ္ဗသဒ္ဒေသု ဒုတိယော **သဗ္ဗ**သဒ္ဒော အနဝသေသတ္ထော, သေသာ သာဝသေသတ္ထာတိ ဒဿ သေန္တော အာဟ ''သဗ္ဗံ တေဘူမကဓမ္မ''န္တိအာဒိ။ ဝစနတ္ထော သုဝိညေယျော။ အရဟတ္တဖလဿာပိ တဏှာ ကွယတ္တာ ဝုတ္တံ ''တဏှာက္ခယေ နိဗ္ဗာနေ''တိ။ **သယံ**သဒ္ဒော အတ္တပရိယာယော, **အဘိညာယ**သဒ္ဒော တု တွာပ စ္စယန္တောတိ အာဟ ''အတ္တနာဝ ဇာနိတွာ''တိ။ ''သဗ္ဗံ စတုဘူမကဓမ္မ''န္တိ ဣမိနာ ဉာဓာတုယာ ကမ္မံ ဒဿေတိ။ ''အယံ မေ အာစရိယော''တိ ဥဒ္ဒိသနာကာရဒဿနံ။

''လောကုတ္တရဓမ္မေ''တိ ဣမိနာ လောကိယဓမ္မေ ပန အာစရိယော (မိ. ပ. ၄.၅.၁၁) အတ္ထီတိ ဒဿေတိ။ **ပဋိပု ဂ္ဂလောတိ** ဧတ္ထ **ပဋိ**သဒ္ဒော ပဋိဘာဂတ္ထောတိ အာဟ ''ပဋိဘာဂပုဂ္ဂလော''တိ။ သဒိသပုဂ္ဂလော နာမ နတ္ထီတိ အ တ္ထော။ **သီတိဘူတောတိ** သီတိ ဟုတွာ ဘူတော, သီတိဘာဝံ ပ ပတ္တော။

**ကာသီန**န္တိ ဗဟုဝစနဝသေန ဝုတ္တတ္တာ ဇနပဒနံ နာမံ။ ဇနပဒသမူဟဿ ရဋ္ဌနာမတ္တာ ဝုတ္တံ ''ကာသိရဋ္ဌေ''တိ။ ''နဂရ''န္တိ ဣမိနာ **ပုရ**သဒ္ဒော နဂရပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **ပဋိလာဘာယာ**တိ ပဋိလာဘပနတ္ထာယ။ ''ဘေရိ''န္တိ ဣမိနာ **ဒုန္ဒုဘိ** သဒ္ဒော ဘေရိတစကောတိ ဒဿေတိ။ ဘေရိ ဟိ ''ဒုံဒု''န္တိသဒ္ဒေန ဥဘိ ပူရဏမေတ္တာ တိ **ဒုန္ဒုဘီ** တိ ဝုစ္စတိ။ ဒကာရရကာရာနံ သံယောဂံ ကတွာ ဒုန္ဒုဘီတိပိ ဟဋ္ဌော အတ္ထိ, သော အဟဋ္ဌောယေဝ။ ''ပဟရိ ဿာမီ''တိ ဧတ္ထ ပဟာရသဒ္ဒေန **အာဟညိ**န္တိ ဧတ္ထ အာပုဗ္ဗဟနဓာတုယာ အတ္ထံ ဒဿေတိ, ဿာမိသဒ္ဒေန အ ဇ္ဇတနိက္ကံဝိဘတ္တိယာ အနာဂတကာလေ ပဝတ္တဘာဝံ, ဣတိသဒ္ဒေန ဂမနာကာရတစကဿ ဣတိသဒ္ဒဿ လောပ ဘာဝံ ဒဿေတိ။

**အနန္တဇိနောတိ** အနန္တသင်္ခာတဿ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ ပဒဋ္ဌာနဘူတေန အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏေန သဗ္ဗ ကိလေသာရီနံ ဇိတတ, ဧတေန ဖလူပစာရေန အနန္တဇိနဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဟုဝေယျ ဟဝုသော** တိ ဧတ္ထ ''ဟုဝေယျ

အပိ အာဝုသော''တိ ပဒဝိဘာဂံ ကတွာ ဟုဓာတု သတ္တတ္ထတစကော, အပိသဒ္ဒေါ ဇေံနာမတစကောတိ ဒဿေန္တော အာဟ အာဝုသော ''ဇေံ နာမ ဘဝေယျာ''တိ။ ဝကာရဿ ပကာရံ ကတွာ **''ဟုပေယျာ''** တိ ဟဒ္ဒေါပိ ယုဇ္ဇတိ ယေဝ။

**၁၂.** ''အတ္တာယ ပဋိပန္နော''တိ ဣမိနာ ဗာဟုလ္လဿ အတ္တာယ ပဋိပန္နော **ဗာဟုလ္လိကော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပဓာနတောတိ** ဒုက္ကရစရိယာယ ပဒဟနတော။ ''ဘဋ္ဌော''တိ ဣမိနာ **ဝိဗ္ဘန္တော** တိ ဧတ္ထ ဝိပုဗ္ဗဘမုဓာတု ယာ အနဝဋ္ဌာနတ္ထော နာမ အတ္ထတော ဘဋ္ဌောတိ ဒဿေတိ။ **သောတန္တိ** ဧတ္ထ သောတသဒ္ဒဿ သောတဝိညာဏာဒိတစကတ္တာ ''သောတိန္ဒြိယ''န္တိ ဝုတ္တံ။ **ဣရိယာယာတိ** ဧတ္ထ ဣရိယနံ စရဏံ ဣရိယာတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဒုက္ကရစရိယာယာ''တိ။ **အဘိဇာနာထ နောတိ** ဧတ္ထ **နော**သဒ္ဒေါ နုသဒ္ဒတ္ထောတိ အာဟ ''အဘိဇာနာထ နု''တိ။ **တဏှ** န္တိ တစကံ။ **သညာပေတုန္တိ**ပဒဿ သညာပနာကာရံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အဟံ ဗုဒ္ဓေါ''တိ။

**၁၃. ဣတောတိ** ''စက္ခုကရဏီ''တိအာဒိတော။ **ပဒတ္ထတော** တိ ပဒတော စ အတ္ထတော စ, ပဒအနံ အတ္ထတော တ။ **ဣတောတိ** ယထာဝုတ္တတော။ **ဟီတိ** သစ္စံ။ **သုတ္တန္တကထ** န္တိ သုတ္တန္တဝသေန ဝုတ္တဝစနံ။

**၁၈. ဒေဝတာကောဋ္ဌီဟီတိ** ဗြဟ္မသင္ခါတာဟိ ဒေဝတာကောဋ္ဌီဟိ။ ပတိဋ္ဌိတဿ တဿ အာယသ္မတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ သာဝ ဇေဟိဘိက္ခူဥပသမ္ပဒာတိ ယောဇနာ။

**၁၉.** ဒုတိယဒိဝသေ ဓမ္မစက္ကံ ဥဒဟာဒီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ဒုတိယဒိဝသေ''တိအာဒိ ဟဋ္ဌိပဒဒိဝသံ ဥပနိဓာယ ဝုတ္တံ။ **ပက္ခ သ္သာတိ** အာသဠ္ဟီမာသကာဠပက္ခဿ။ သဗ္ဗေဝ တေ ဘိက္ခူတိ ယောဇနာ။ **အနတ္တသုတ္တေနာ** တိ အနတ္တလက္ခဏ သုတ္တန္တေန (မဟာဝ. ၂၀; သံ. နိ. ၃.၅၉)။

**ပဉ္စမိယာ ပက္ခဿ** တိ ပက္ခဿ ပဉ္စမိယာ။ **လောကသ္မိ** န္တိ သတ္တလောကေ။ **''မနုဿအရဟန္တော** တိ ဣမိနာ ဒေဝအရဟန္တော ဗဟူတိ ဒဿေတိ။

## ၇. ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

**၃၁. ပဟောရာဏာနုပဟောရာဏာန**န္တိ ပုရာဏော စ အနုပုရာဏော စ ဘတနံ။ **ကေသဋ္ဌီ** တိ ကောသ စ သဋ္ဌိ စ, ကောန တ အဓိကာ သဋ္ဌိ ကေသဋ္ဌိ။

**တတ္ရာ** တိ တေသု ကေသဋ္ဌိမနုဿအရဟန္တေသု။ **ပုဗ္ဗယောဂေတိ** ပုဗ္ဗေ ကတော ဥပယောဂော, ပုဗ္ဗုပနိဿယောတိ အတ္ထော။ **ဝဂ္ဂဗန္ဓေနာ** တိ သမူဟံ ကတွာ ဗန္ဓေန။ **တေတိ** ပဉ္စပညာသ ဇနာ။ **ဈာပေဿာမာ** တိ ဥယျဟိသ္သာမ။ **နီဟရိံသူတိ** ကမတော နီဟရိံသု။ **တေသူတိ** ပဉ္စပညာသဇနေသု။ ပဉ္စ ဇနေ ဌပေတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သေသာတိ** ပဉ္စ ဟိ ဇနေဟိ အဝသေသာ။ **သောတိ** ယသော အရဟော။ **တေပီတိ** စတ္တာရောပိ ဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ သရီရေ။ **တေ သဗ္ဗေပီတိ** ယသဿ မာတာပိတုဘရိယာဟိ သဒ္ဓိံ သဗ္ဗေပိ တေ သဟာယကာ။ **တေနာတိ** ပုဗ္ဗယောဂေန။

**အာမန္တေသီ** တိ ကထေသိ။

**၃၂.** ဒိဗ္ဗေသု ဝိသယေသု ဘတ **ဒိဗ္ဗာ** လောဘဟာသာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဒိဗ္ဗာ နာမာ''တိအာဒိ။ **လောဘဟ သာတိ** လောဘသင်္ခါတာ ဗန္ဓနာ။ **အသာဝနတာတိ** ဧတ္ထ ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ အာဟ ''အသာဝန တာယာ''တိ။ **ပရိဟာယန္တိ** တိ ဧတ္ထ ကေန ပရိဟာယန္တီတိ အာဟ ''ဝိသေသာဓိဂမတော''တိ။ **ဝိသေသာဓိဂမတောတိ** မဂ္ဂဖလသင်္ခါတဿ ဝိသေသဿ အဓိဂမတော။

**၃၃.** အန္တံ လာမကံ ကရောတီတိ **အန္တကော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''လာမကာ''တိ။ ''ဟီနသတ္တာ''တိ ဣမိနာ အန္တကဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ အာမန္တနပဒမေတံ။ **တန္တိ** ရာဂဟာသံ။ **ဟီတိ** သစ္စံ။ **သောတိ** မာရော

ဟာပိမာ။ အန္တလိက္ခေ စရန္တာနံ ပဌ္တာဘိညာနမ္ပိ ဇန္တနတ္တာ အန္တလိက္ခေ စရတိ ပဝတ္တတီတိ **အန္တလိက္ခစ ရော**တိ ဝစနတ္တေန ရာဂဟာသော "အန္တလိက္ခစရော"တိ မာရေန ဟာပိမတာ ဝုတ္တော။

၃၄. **နာနာဇနပဒတော**တိ ဇေတ်သ္သာပိ ဒိသာယ နာနာဇနပဒတော။ "အနုဇာနာမိ။ပေ။ ပဗ္ဗာဇေထာ"တိအာဒိမ္ပိ ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ပဗ္ဗာဇေန္တေန ဘိက္ခုနာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယေ ပဋိက္ခိတ္တာ ပုဂ္ဂလာတိ ယောဇနာ။ **ပရတော**တိ ပရသ္မိံ။ "န ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော"တိ ဟဋ္ဌ (မဟာဝ. ၈၉) အာဒိံ ကတ္တတိ ယောဇနာ။ **တေ**တိ ပဋိက္ခိတ္တပုဂ္ဂလေ။ **သောပိ စာ**တိ သောပိ စ ပုဂ္ဂလော။ အနုညာတောယေဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္သ စာ** တိ ပုဂ္ဂလသ္သ စ, အထ တ တေသဥ္ဆ မာတာပိတူနံ။ ဝစနဝိပလ္လာသော ဟေသာ။ အနုဇာနနလက္ခဏံ ဝဏ္ဏယိသ္သာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဝေန္တိ** က္လမိနာ ဝုတ္တနယေန။ စသဒ္ဒော တက္ကုသမ္ပိဏ္ဍနတ္တော။ သစေ အစ္ဆိန္နကေသော ဟောတိ စ, သစေ ကေသိမာယ အညေပိ ဘိက္ခူ အတ္ထိ စာတိ အတ္ထော။ **အညေပီ**တိ အတ္တနာ အပရေပိ။ **ဘဏ္ဍူ** တိ မုဏ္ဍော, သောယေဝ ကမ္မံ **ဘဏ္ဍုကမ္မံ။ တသ္သာ** တိ ဘဏ္ဍုကမ္မသ္သ။ **ဩကာသော**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ခဏော။ "ဩကာသံ န လဘတီ"တိ ဝတ္တတ တသ္သ ကာရဏံ ဒသ္သေတုံ ဝုတ္တံ "သစေ"တိအာဒိ။

**အဝုတ္တောပီ** တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒော ဝုတ္တော ပန ကာ နာမ ကထာတိ ဒသ္သေတိ။ **ဥပဇ္ဈာယံ ဥဒ္ဒိသ္သ ပဗ္ဗာဇေတီ**တိ ဧတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စတုဗ္ဗိဓာ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာ ပရိဗ္ဗာဇကပဗ္ဗဇ္ဇာ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒပဗ္ဗဇ္ဇာတိ။ တတ္ထ ကေသမဿုဟရဏံ **တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာ** နာမ ဝက္ကလာဒိဂဟဏတော ပဌမမေဝ ဝဇိတဗ္ဗတ္တာ။ **က္လသိပဗ္ဗဇ္ဇာ**တိပိ တသ္သာယေဝ နာမံ။ ကေသမဿုဟရဏမေဝ **ပရိဗ္ဗာဇကပဗ္ဗဇ္ဇာ** နာမ ကာသာယာဒိဂဟဏတော ပဌမမေဝ ဝဇိတဗ္ဗတ္တာ။ ကေသမဿုဟရဏဥ္စ ကာသာယစ္ဆာဒနဥ္စ **သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇာ** နာမ သရဏဂဟဏတော ပဌမမေဝ ဝဇိတဗ္ဗတ္တာ။ **ဥပသမ္ပဒပဗ္ဗဇ္ဇာ** တိဝိဓာ ဧဟိဘိက္ခုဥပသမ္ပဒပဗ္ဗဇ္ဇာ သရဏဂဟဏူပသမ္ပဒပဗ္ဗဇ္ဇာ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒပဗ္ဗဇ္ဇာတိ။ တတ္ထ **ဧဟိဘိက္ခူပသမ္ပဒပဗ္ဗဇ္ဇာယံ** ကေသမဿုဟရဏာဒိ သဗ္ဗံ ဇေတောဝ သမ္ပဇ္ဇတိ "ဧဟိ ဘိက္ခူ"တိ ဘဂဝတော ဝစနေန အဘိနိပ္ဖန္နတ္တာ။ **သရဏဂဟဏူပသမ္ပဒပဗ္ဗဇ္ဇာ** သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇာ သဒိသာယေဝ။ ကေသမဿုဟရဏဉ္စ ကာသာယစ္ဆာဒနဉ္စ သရဏဂဟဏဉ္စ **ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒပဗ္ဗဇ္ဇာ** နာမ ကမ္မဝါစာဂဟဏတော ပဌမမေဝ ဝဇိတဗ္ဗတ္တာ။ တတ္ထ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဥပဇ္ဈာယံ ဥဒ္ဒိသ္သ ပဗ္ဗာဇေတီ"တိ။ **ဥပဇ္ဈာယံ ဥဒ္ဒိသ္သာ** တိ ဥပဇ္ဈာယသ္သ ဝေယျာဝစ္စကရဌာနနိယမံ ကတ္တာ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာကမ္မေ အတ္တနော က္လသ္သရိယမကတ္တတိ အတ္ထော။ ဒဟရေန ဘိက္ခုနာ ကေသစ္ဆေဒနံ ကာသာယစ္ဆာဒနံ သရဏအနန္တတိ တိဏ်ိ ကိစ္စာနိ ကာတဗ္ဗာနိယေဝ။ ဧကစ် "သရဏာနိ ပန သယံ အတတဗ္ဗာနိ"တိ ဟဋ္ဌံ က္လဓာနေတ္တတ ဒဟရေန ဘိက္ခုနာ သရဏာနိ န အတတဗ္ဗာနီတိ ဝဒန္တိ, တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ ဒဟရသ္သ ဘိက္ခုတ္တာ, ဘိက္ခူနံ ပဗ္ဗာဇေတုံ လဘနတ္တာ စ။ ဥပဇ္ဈာယော စေ ကေသစ္ဆေဒနဥ္စ ကာသာယစ္ဆာဒနဥ္စ အကတ္တတ ပဗ္ဗဇ္ဇတ္တံ သရဏာနိယေဝ ဒေတိ, န ရုဟတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အကတ္တဗ္ဗတ္တာ။ ကမ္မတစံ သာဝေတ္တတ ဥပသမ္ပာဒေတိ, ရုဟတိ ဥပသမ္ပဒာ အပတ္တစီဝရာနံ ဥပသမ္ပဒသိဒ္ဓိတော, ကမ္မဝိပတ္တိယာ အဘာဝတော စ။ **ခဏ္ဍသီမ** န္တိ ဥပစာရသီမင္ဌံ ဗဒ္ဓသီမံ။ **ပဗ္ဗာဇေတ္တတ** တိ ကေသစ္ဆေဒနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒေတ္တတ"တိ ကာသာယစ္ဆာဒနသ္သ ဝိသုံ ဝုတ္တတ္တာ။ သာမဏေရသ္သ သရဏအနသ္သ အရုဟတ္တာ "သရဏာနိ ပန သယံ အတတဗ္ဗာနိ"တိ ဝုတ္တံ။ ပုရိသံ ပဗ္ဗာဇေတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **အာဏတ္တိယာ** တိ ဘိက္ခူနံ အာဏတ္တိယာ။ **ယေန ကေနစီ**တိ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေသု ယေန ကေနစိ။

"ဘဗ္ဗရူပေ"တိ ဝတ္တတ တသ္သ အတ္ထံ ဒသ္သေတုံ ဝုတ္တံ "သဟေတုကော"တိ။ **သဟေတုကော**တိ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယေဟိ သဟ ပဝတ္တော။ **ယသသ္သီ** တိ ပရိတရယသေန စ ကိတ္တိယသေန စ သမန္နာဂတော။ **ဩကာသံ ကတ္တတပီ**တိ ဩကာသံ ကတ္တတ ဧဝ။ **သယမေတ**တိ န အညော အာဏာပေတဗ္ဗော။ **ဓောတ္တောယေတ** တိ ဒသ္သနဌာနတော ယေဝ။ **အသ္သာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခသ္သ။ **ခဇ္ဇ ူ တ** တိ ကဏ္ဍုဝနံ တ။ "ကစ္ဆု တ"တိပိ ဟဌော, ဟမံ တတိ အတ္ထော။ **ပိဠကာ တ**တိ ဖေဋ္ဌာ တ။ **တွေကေနာ** တိ တေပမာဏေန ဃံသိတ္တတ နှာပနမတ္တေန။ **အနိဝတ္တိဓမ္မာ** တိ ဂိဟိဘာဝံ အနိဝတ္တနသဘာတ။ **ကတညူ**တိ ကတဿူပကာရသ္သ ဇာနနသီလာ။ **ကတဝေဒိနော**တိ ကတညူပကာရသ္သ ဝေဒံ ဟ ကဋ္ဌံ ကရောန္တော။

**အနိယ္ယာနိကကထာ** တိ ယာဝဒတ္ထံ သုပိတွာ ယာဝဒတ္ထံ ဘုဉ္ဇိတွာ စိတ္တကေဠိံ ကရောန္တော အနုက္ကဏ္ဍိတော ဝိဟရာဟီတိအာဒိကာ ကထာ။ နကထေတဗ္ဗံ ဒဿေတွာ ကထေတဗ္ဗံ ဒဿေန္တော အာဟ "အထခွဝသ္ဝ သာ"တိ။ **အဿာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခဿ။ အာစိက္ခနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "အာစိက္ခန္တေန စာ"တိအာဒိ။ **ဝဏ္ဏ။ပေ.။ ဝသေနာ**တိ ဝဏ္ဏော စ သဏ္ဌာနဉ္စ ဂန္ဓော စ အာသယော စ ဩကာသော စ, တေသံ ဝသေန, အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ ဖလဇောတကော, အာစိက္ခနဿ ဖလံ ဝက္ခာမီတိ အတ္ထော။ **သော**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော။ **ပုဗ္ဗေ**တိ ပုဗ္ဗဘဝေ, ပဗ္ဗဇနတော ပုဗ္ဗေ ဝါ။ ကဏ္ဍကဝေဏုဝနပေက္ခော ပရိပက္ကဂဏ္ဍော ဝိယ ဉာဏံ ပဝတ္တတီတိ ယောဇနာ။ **အဿာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခဿ။ **ခိပ္ပမေဝ**တိ သက္ကဿ ဝဇိရာဝုဓော။ သော ဟိ ခိပ္ပမေဝ အသနိယတိ ခိပိ ယတီတိ ခိပ္ပမေဝတိ ဝုစ္စတိ။ ခိပ္ပမေဝ ပဗ္ဗတေ စုဏ္ဏယမာနာ ဝိယ သဗ္ဗေ ကိလေသေ စုဏ္ဏယမာနံ ယေတတိ ယောဇနာ။ **ခုရဂ္ဂေယေဝ** တိ ခုရဿ ကောဋိယမေဝ။ ခုရကမ္မပရိယောသာနေယေဝါတိ အတ္ထော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ ပတ္တာ, တသ္မာ။ **အဿာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခဿ။

**ဂိဟိဂန္ဓ**န္တိ ဂေဟေ ဌိတဿ ဇနဿ ဂန္ဓံ။ **အထာပီ**တိ ယဒိပိ အစ္ဆာဒေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဿာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခဿ။ **အာစရိယော တ**တိ သရဏာအနာစရိယော တ ကမ္မဝါစာစရိယော တ ဩတအာစရိယော တ။ **တံဃေဝ တ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခမေဝ တ။ **တေန ဘိက္ခုနာ တ**တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယဘိက္ခုနာ ဝေ။

**အနာဏတ္တိယာ** တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အနာဏတ္တိယာ။ က္လမိနာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အနာဏတ္တေန ယေန ကေနစိ နိတသနာဒီနိ န ကာတဗ္ဗာနီတိ ဒဿေတိ။ **ဘိက္ခုနာ**တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယဘိက္ခုနာ။ **တဿေတ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခဿေဝ။ **ဥပဇ္ဈာယမူလကေ** တိ ဥပဇ္ဈာယမူလကေ နိတသနပဟရုပနေ။ **အယန္တိ** ဝိနိစ္ဆယော။

**တတ္ထာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇုပသမ္ပဒဌာနေ။ **တေသန္တိ** ဘိက္ခူနံ။ **အထာ**တိ ဝန္ဒာပနတော ပစ္ဆာ, ဝန္ဒာပနဿ အနန္တရာ တ။ "ဇံ ဝဒေဟီ"တိ ဟဋ္ဌိနယနိဒဿနမုခေန "ယမဟံ ဝဒါမိ, တံ ဝဒေဟီ"တိ အဋ္ဌကထာနယံ နိဒဿေတိ။ **အထာ**တိ တဒနန္တရံ။ **အဿာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခဿ, အတတဗ္ဗာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကေပဒမ္ပိ** တိ တီသု တဏ္ဍုပဒေသု ဧကံ တဏ္ဍုပဒမ္ပိ, နဝသု တ ဝိဘတ္တန္တပဒေသု ကေပဒမ္ပိ။ **ကေက္ခရမ္ပိ** တိ စတုဝီသတက္ခရေသု ကေက္ခရမ္ပိ။

**ဧကတော သုဒ္ဓိယာ** တိ ဧကဿေဝ ကမ္မဝါစာစရိယဿ ဌာနကရဏသမ္ပတ္တိယာ သုဇ္ဈနေန။ **ဥဘတော သုဒ္ဓိယာ** တ**တိ ဥဘယေသံ သရဏာအနာစရိယသာမဏေရာနံ သုဇ္ဈနေန ဝေ။ **ဌာနကရဏသမ္ပဒ** န္တိ ဥရအာဒိဌာနာနဉ္စ သံဝုတာဒိကရဏာနဉ္စ သမ္ပဒံ။ **ဝတ္တုံ** န္တိ ဌာနကရဏသမ္ပဒံ ဝတ္တုံ။ န **သက္ကောတီ** တိ ဝတ္တုံ န သက္ကောတီတိ ယောဇနာ။

**က္လမာနီ**တိ သရဏာနိ။ စသဒ္ဒော ဥပန္တာသော, ပနသဒ္ဒော ပအာလင်္ကာရော။ **ကေသမ္ဗန္ဓာနီ** တိ ဧကတော သမ္ဗန္ဓဓာနိ။ အနုနာသိကန္တံ ကတွာ အနကာလေ "ဗုဒ္ဓံ"က္လတိ "သရဏံ"က္လတိ ပအာနဉ္စ "သရဏံ"က္လတိ "ဂစ္ဆာမိ"က္လတိ ပအာနဉ္စ အန္တရာ ဝိစ္ဆေဒမကတွာ ဧကသမ္ဗန္ဓမေဝ ကတွာ အတတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကသ္မာ တိဏ္ဏံ ပအာနမန္တရာ ဗျဝဓာနဿ ကဿစိ အက္ခရဿ အဘာဝတော။ **ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ** တိ ဝိစ္ဆေဒံ ကတွာ။ မကာရန္တံ ကတွာ အနကာလေ တိဏ္ဏံ ပအာနမန္တရာ ဧကသမ္ဗန္ဓမကတွာ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဝေ ကတွာ အတတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကသ္မာ? တိဏ္ဏံ ပအာနမန္တရာ ဗျဝဓာနဿ နိဂ္ဂဟိတဿ မကာရဿ အတ္ထိဘာဝတော။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ ဝစနံ, "နတ္ထီ"တိပဒေ ကတ္တာ, "န ဝုတ္တ"န္တိပဒေ ကမ္မံ။ **တထာ**တိ "အဟံ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော"တိအာဒိနာ အာကာရေန, အဝဒန္တဿ သရဏံ န ကုပ္ပတိ, ဗုကာရဒကာရာဒီနံ ဗျဉ္ဇနာနံ ဌာနကရဏသမ္ပဒံ ဟာပေန္တဿေဝ သရဏံ ကုပ္ပတီတိ အဓိပ္ပာယော။

"တိက္ခတ္တုံ"န္တိ က္လမိနာ သကိံ တ ဒွိက္ခတ္တုံ တ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒီပေတိ။ တိက္ခတ္တုံတော အဓိကံ ပန သဟာသ္ဝ သက္ခတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **တတ္ထာ** တိ တာသု ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒာသု။ **ပရတော**တိ ပရဿ္မိံ။ **သာ**တိ ဥပသမ္ပဒါ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန အနုညာတာ တေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပရတော**ပီတိ ပိသဒ္ဒော ပုဗ္ဗာပေက္ခော။ **သာ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ **တ္တောဝတာ** တိ တ္တောကေန ကေသစ္ဆေဒနကာသာယစ္ဆာဒနသရဏာအနေန။ **ဟီ**တိ ဖလဇောတကော။

**သော**တိ ဧသော သာမဏေရောတိ အတ္ထော။ "ဂတိမာ"တိ ဝတွာ တဿတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ပဏ္ဍိတော ဇာတိကော"တိ။ **အထာ**တိ ဇံ သတိ။ **အဿာ** တိ သာမဏေရဿ။ **တသ္မိံယေဝ ဌာနေ** တိ သာမဏေရဘူမိယံ ဌိတဿ

ဌာနေယေဝ။ ယထာ ဘဂဝတာ ဉဒ္ဒိဋ္ဌာနိ, တထာ ဉဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနီတိ ယောဇနာ။ **တေန္တိ** ''အနုဇာနာမိ။ပေ.။ ဇာတရူပ ရဇ တပဋိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏီ''တိ ဝစနံ။

**တန္တိ** အနန္တရဌကထာယံ ဝုတ္တဝစနံ။ **ယထာဟဋ္ဌဴယာတတ**တိ ဧဝသဒ္ဒော သန္နိဋ္ဌာနတ္ထော, တေန ယထာဟဋ္ဌိယာ ဝ ဉဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ။ ယထာဟဋ္ဌိ ဝိသဇ္ဇေတွ္ဝာ အညထာ ဧဝ ဉဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနီတိ တဒံ နိတရေတိ။ ယထာဟဋ္ဌိ ဝိသဇ္ဇေတွ္ဝာ အညထာ ''ဟဏာတိဟတာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမီ''တိ ဉဒ္ဒိသန္တောပိ နိဒ္ဒေသောယေဝ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တာနီ**တိ သိက္ခာပဒာနိ။ **ယာတတ**တိ ယတ္တကံ ကာလံ န ဇာနာတိ, န ကုသလော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သန္တိကာဝ စရောယေတ**တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ သမီပေ အဝစာရော၀။ **အသ္သာ** တိ သာမဏေရဿ။ **ကပ္ပိယာကပ္ပိယန္တိ** ဒသ သိက္ခာပဒဝိနိမုတ္တံ ကပ္ပိယံ ပရာမာသာဒိဥ္စ အကပ္ပိယံ အပရာမာသာဒိဥ္စ။ **တေနာပီ**တိ သာမဏေရေနာပိ။ **နာသနင်္ဂါနီ** တိ လိင်္ဂနာသနအင်္ဂါနိ။ **သာခုကံ သိက္ခိတဗ္ဗ** န္တိ သာခုကံ အသိက္ခန္တဿ လိင်္ဂနာသနဉ္စ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနဉ္စ ဟော တီတိ အဓိပ္ပာယော။

## ၁၀. ဒုတိယမာရကထာ

**၃၅. မယှံဟန္တိ**ပဒဿ ''အနုပ္ပတ္တာ သစ္စိကတာ''တိပဒေသု ဆဋ္ဌီကတ္တုဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''မယာ ခောတိ အတ္ထော''တိ။ ''အထ တ''တိအာဒိနာ ''မယှံဟ''န္တိပဒဿ ''ယောနိသော မနသိကာရာ, ယောနိသော သမ္မပ္ပ ဓာနာ''တိပဒေသု သမ္ဗန္ဓဘာဝံ ဒဿေတိ။ ''ယောနိသော မနသိကာရာ, ယောနိသော သမ္မပ္ပဓာနာ''တိ ဧတ္ထ ကာရဏတ္ထေ နိဿက္ကဝစနန္တိ အာဟ ''တေန ဟေတုနာ''တိ။ ''ပုနာ''တိအာဒိနာ ''မယှံဟ''န္တိပဒံ ''ယောနိသော မနသိကာရာ, ယောနိသော သမ္မပ္ပဓာနာ''တိပဒေသု သာမျတ္ထေ သာမိဘာဝေန ယောဇေတွာ ပုန ''အနုပ္ပတ္တာ, သစ္စိကတာ''တိ ပဒေသု ကတ္တုတ္ထေ သာမိဘာဝေန ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသော ကာတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။

## ၁၁. ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယကထာ

**၃၆.** ဘဒ္ဒံ ရူပဉ္စ စိတ္တဉ္စ ဧတေသမတ္ထီတိ **ဘဒ္ဒကာ** ။ ဝဂ္ဂဗန္ဓနံ **ဝဂ္ဂေ** ဉတ္တရပဒလောပေန, ဝဂ္ဂေန စရန္တီတိ **ဝဂ္ဂိယာ** ။ ဘဒ္ဒကာ စ တေ ဝဂ္ဂိယာ စာတိ **ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ** ကကာရလောပေနာတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ''တိအာဒိ။ ''တေကာရော နိပာတမတ္တော''တိ ဣမိနာ တုမှာသဒ္ဒဿ စ ယောဝစနဿ စ ကာရိယဘာဝံ နိဝတ္တေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တေ**တိ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ။ **ဣဒန္တိ** ပဉ္စသီလရက္ခနံ။ **ပုဗ္ဗကမ္မန္တိ** ပုဗ္ဗေ ဉပစိတံ ကုသလကမ္မံ။

## ၁၂. ဉရုဝေလပာဋိဟာရိယကထာ

**၃၈. ပရိယာဒိယေယျ** န္တိ တေဇ အဓာတုဿ ပရိတိ စ အာတိ စ ဉပသဂ္ဂဝသေန အဘိဘဝနတ္တောတိ အာဟ ''အဘိဘဝေယျ''န္တိ။

**၃၉. ပဥ္စာ ပက္ခိတ္တာ** တိ သင်္ဂီတိတော ပရံ ဟေတ္ထကာရူဋ္ဌေဟိ ဌပိတာတိ အတ္ထော။

**၄၄.** ''ဧဝံ ဝဒန္တော ဝိယ ဩဏတော''တိ ဣမိနာ ''အာဟရဟတ္ထော''တိပဒဿ တဒ္ဓိတဘာဝံ ဒဿေတိ။ ဝိတ္ထိဏ္ဏမုခတ္တာ မန္ဒံ ဟိနံ အတိမုခမေတာသန္တိ ဝစနတ္ထေန အဂ္ဂိကဟလာ **မန္ဒာမုခိယော** တိ ဝုစ္စန္တီတိ အာဟ ''အဂ္ဂိဘာဇနာနိ ဝုစ္စန္တီ''တိ။

**၅၁.** ယသ္မာ ယော နာဂဒမနကာလော စိရံ ပတတိ ပဝတ္တတိ, တသ္မာ သော **စိရပတိကော**တိ ဝုစ္စတိ, တသ္မာ စိရ ပတိကာ ပဋ္ဌာယ အဘိပ္ပသန္နာတိ ယောဇနာ။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''စိရကာလတော ပဋ္ဌာယာ''တိ။

**၅၂. သဗ္ဗတ္တာ** တိ သဗ္ဗေသု ''ဇဋာမိဿ''န္တိအာဒိပဒေသု။ **ခါရိကာဇန္တိ** ဧတ္ထ ကမဏ္ဍလုအာဒိကာ တာပသ ပရိက္ခာရာ ခါရီတိ ဝုစ္စန္တိ, ခါရိသင်္ခါတေန ဘာရေန ပူရိတော ကာဇော ခါရိကာဇောတိ အတ္ထံ ဧကဒေသေန ဒဿေန္တော အာဟ ''ခါရိဘာရော''တိ။

## ၁၃. ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမကထာ

**၅၅. လဋ္ဌိ** သဒ္ဒော တရုဏရုက္ခတစကော “အမ္ဗလဋ္ဌိကာယ”န္တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၂), ဣဓာပိ တရုဏတာလရုက္ခော လဋ္ဌိ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “တာလုယျာနေ”တိ။ **ဝဋရုက္ခေ** တိ နိဂြောဓရုက္ခေ။ ဧတ္ထ “ဝဋ”ဣတိ ဣမိနာ ဝဋရုက္ခော ဗဟုမူလတ္တာ သုဋ္ဌု ပတိဋ္ဌိတောတိ အတ္ထေန **သုပ္ပတိဋ္ဌော** နာမာတိ ဒဿေတိ။ “ရုက္ခေ”ဣတိ ဣမိနာ **စေတိယ**သဒ္ဒော စေတိယရုက္ခေ ဝတ္တတီတိ ဒဿေတိ, ဒေဝတာလယဉ္စ ထူပဉ္စ နိဝတ္တေတိ။ **တဿာ** တိ ဝဋရုက္ခဿ။ **ဧတ**န္တိ “သုပ္ပတိဋ္ဌေ စေတိယေ”တိ ဧတံ နာမံ။ လောကဝေါဟာရဝသေန ဒသသဟဿသင်္ခါတေ သင်္ချာဝိသေသေ နီဟရိတွာ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ **နိယုတ**န္တိ ဝစနတ္ထေန ဒသသဟဿံ နိယုတံ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဧကနိယုတံ ဒသသဟဿာနီ”တိ။ **“နဟုတ”**န္တိပိ ပါဌော, သော အယုတ္တော နဟုတသင်္ခါတေန သင်္ချာဝိသေသေန မိဿီဘာဝေန ပသင်္ဂတ္တာ။ **တေသ**န္တိ ဒွါဒသနိယုတာနံ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ။

“ကိသသရီရတ္တာ”တိ ဣမိနာ ကိသော ကော အတ္တာ ဧတေသန္တိ **ကိသကာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ကကာရော ဟေတ္ထ အတ္တတစကော။ “ဩဝဒကော”တိ ဣမိနာ **ဩဝဒါနော**တိ ဧတ္ထ ယုပစ္စယော ကတ္တုတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ ဂါထာဗန္ဓတ္တာ အကာရဿ ဒီဃော။ “အထ တ”တိအာဒိနာ ကိသကော ဟုတွာ အဿ ဩဝဒါနော **ကိသကောဝဒါနော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဣဒ**န္တိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ, အယမေတ္ထ တ။ တွံ ပဟာသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ တုဝံ။ **ဣတိ** ဝုတ္တံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။

**ကာမိတ္ထိယော** တိ ဧကာရလောပဝသေန သန္ဓီတိ အာဟ “ကာမေ ဣတ္ထိယော စာ”တိ။ **ဥပဓီသူ**တိ ဧတ္ထ ကာမစ္ဆန္ဒကိလေသအဘိသင်္ခါရသင်္ခါတေသု စတူသု ဥပဓီသု ခန္ဓုပဓိ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “ခန္ဓုပဓီသူ”တိ။

**ကောစရဟီ**တိ ဧတ္ထ **ကော**သဒ္ဒော “ကော တေ ဗလံ မဟာရာဇာ”တိအာဒီသု (ဇာ. ၂.၂၂.၁၈၈၀) ဝိယ ကွသဒ္ဒတ္ထောတိ အာဟ “ကွစရဟီ”တိ။ နိပါတောယေဝေသော။

**ပဒ**သဒ္ဒဿ စရဏပဒါဒယော နိဝတ္တေတုံ ဝုတ္တံ “နိဗ္ဗာနပဒ”န္တိ။ “သန္တသဘာဝတာယာ”တိအာဒိနာ သန္တော သဘာဝေ ဣမဿ ပဒဿာတိ **သန္တံ** ။ နတ္ထိ ဥပဓယော ဧတ္ထာတိ **အနုပဓိကံ**။ နတ္ထိ ကိဉ္စနမေတ္ထာတိ **အကိဉ္စနံ**။ တီသု ဘဝေသု န သဇ္ဇတီတိ **အသတ္တံ** ။ အညထာ န ဘဝတီတိ **အနညထာဘာဝိ**။ အညေန ကေနစိ န နေတဗ္ဗန္တိ **အနညနေယျ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တေနာ**တိ “သန္တ”န္တိအာဒိပဒေန။ **မေ**တိ မမ, မနောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ္ထ** ဒေဝမနုဿလောကေ မေ မနော ရတော နာမာတိ ကိံ ဝက္ခာမိ။ **ဣတိ** ဣမမတ္ထံ ဒဿေတီတိ ယောဇနာ။

**၅၆. တဉ္စာ** တိ သာဝကဘာဝဉ္စ။

**၅၇. အဿာသကာ** တိ ဧတ္ထ အာပုဗ္ဗော သာသဓာတု အာပုဗ္ဗ သိသဓာတုနာ သဒိသော, “မေ”တိ ဆဋ္ဌီယောဂတ္တာ ဏွုပစ္စယော စ ဘာဝတ္ထောတိ အာဟ “အာသိသနာ”တိ။ “ပတ္ထနာ”တိ ဣမိနာ အာပုဗ္ဗသိသဓာတုယာ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အဿာ** တိ ဗိမ္ဗိသာရရညော။ **တတ္ထာ** တိ ရတနတ္တယေ။ **နိဋ္ဌယဂမနမေတ** တိ “သရဏ”ဣတိနိဋ္ဌယေန ဇာနနမေဝ ဂတော။ **အတ္တသန္နိယျာတန** န္တိ အတ္တနော အတ္တာနံ ရတနတ္တယေ သန္နိယျာတနံ။ ဣမိနာ အတ္တသန္နိယျာတန, ပဏိပါတ, တပ္ပရာယန, သိဿဘာဝူပဂမနသင်္ခါတေသု စတူသု သရဏဂမနေသု (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၂၅၀; မ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၅၆; ခု. ပါ. အဋ္ဌ. ၁.သရဏဂမနဂမကဝိဘာဝနာ) အတ္တသန္နိယျာတနသရဏဂမနံ ဒီပေတိ။ **အယ**န္တိ ဗိမ္ဗိသာရော ရာဇာ။ **တ**န္တိ နိယတသရဏံ။ **ပဏိပါတဂမနဉ္စာ** တိ ဧတ္ထ **ပဏီ**တိ ကရော။ ယထာ ဟိ ပါဒပဒသဒ္ဒါ ဒီဃရဿဝသေန ဟုတွာ စရဏံ ဝဒန္တိ, ဧဝံ ပါဏိပဏိသဒ္ဒါ ကရံ ဝဒန္တိ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ပဏီတိ ကရော”တိ။ ပတနံ **ပါတော,** ပဏိနော ပါတော **ပဏိပါတော**။ အတ္ထတော အဉ္ဇလိပဏာမနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တဿ ဂမနဉ္စ ဂစ္ဆန္တောတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ ပဏိပါတသရဏဂမနံ ဒီပေတိ။ စသဒ္ဒော “ဟာကဉ္စ”န္တိ ဧတ္ထာပိ ယောဇေတဗ္ဗော။ ဟာကဉ္စ ကရောန္တောတိ ဟိ အတ္ထော။

**၅၈. သိင်္ဂီနိက္ခသဝဏ္ဏော** တိ ဧတ္ထ သိင်္ဂီသင်္ခါတော နိက္ခော သိင်္ဂီနိက္ခော, တေန သမာနော ဝဏ္ဏော ဧတဿာတိ သိင်္ဂီနိက္ခသဝဏ္ဏောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏနိက္ခေန သမာနဝဏ္ဏော”တိ။ တတ္ထ

“သုဝဏ္ဏ”ဣတိပဒေန နိက္ခသဒ္ဒဿ သုဝဏ္ဏတ္ထံ ဒဿေတိ, ပဉ္စသုဝဏ္ဏာဒယော အတ္ထေ နိဝတ္တေတိ။ “သမာန”ဣတိပဒေန သဝဏ္ဏောတိ ဧတ္ထ သကာရော သမာနသဒ္ဒဿေဝ ကာရိယောတိ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗေသူ** တိ အခိလေသု စက္ခာဒိဣန္ဒြိယေသု။ **ဒန္တော** တိ ဒမိတော။ ဣန္ဒြိယသံဝရောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တမေဝတ္ထံ ဟာကဋ္ဌံ ကရောန္တော အာဟ “ဘဂဝတော ဟိ”တိအာဒိ။

၅၉. ဩဏီတော ပတ္တတော ပာဏိ ယေနာတိ **ဩဏီတပတ္တပါဏိ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ပတ္တတော စာ”တိအာဒိ။ “အပနီတဟတ္ထ”န္တိ ဣမိနာ ဩဏီတသဒ္ဒော အပနီတတ္ထော, ဟတ္ထသဒ္ဒေန စ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ “သလ္လက္ခေတ္ဝာ”တိ ဣမိနာ “ဘဂဝန္တ”န္တိ ဣမံ ကမ္မံ “သလ္လက္ခေတွာ”တိ ဟဒဿသေနေန ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ **ဧကမန္တ** န္တိ ဧတ္ထ အန္တသဒ္ဒော သမီပဒေသတ္ထော, ဧကောဒ္ဒေသတ္ထော တ ဟောတိ , ဥပယောဂဝစနဉ္စ ဘုမ္မတ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဧကသ္မိံ ပဒေသေ”တိ။ အတ္ထိကပယောဂေ ကရဏသ္သ သမ္ဘဝတော အာဟ “ဗုဒ္ဓာဘိတဒနုဂမနေန တ ဓမ္မဿဝနုဂမနေန တ”တိ။ **အပ္ပကိစ္စာ** န္တိ ဧတ္ထ အပ္ပသဒ္ဒော ပဋိသေဓတ္ထောတိ အာဟ “အနာကိစ္စာ”န္တိ။ “အဗ္ဗောကိစ္စာ”န္တိပိ ဟဗ္ဗော။ **အပ္ပနိဂ္ဃောသ** န္တိ ဧတ္ထ “အပ္ပသဒ္ဒ”န္တိပဒေန ဝစနသဒ္ဒဿ ဂဟိတတ္တာ ဣမိနာ ဟရိသေသနယေန နဂရနိဂ္ဃောသသဒ္ဒောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ “နဂရနိဂ္ဃောသသဒ္ဒေန အပ္ပနိဂ္ဃောသ”န္တိ။ တီသု ဟဒေသု ပဌမေန ဟဒေန ဇနဿ တတော **ဇနတတော,** တေန ဝိရဟိတံ **ဝိဇနတတ**န္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ။ ဒုတိယေန ဇနဿ တအေ **ဇနတအေ,** တေန ဝိရဟိတံ **ဝိဇနတဒ**န္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ။ တတိယေန ဇနဿ ဟာတော သဉ္စရဏံ **ဇနဟာတော,** တေန ဝိရဟိတံ **ဝိဇနဟာတ**န္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ။ ရဟဿံ ကရီယတိ ဧတ္ထာတိ **ရာဟဿေယျကံ** ။ မနုဿာနံ ရာဟဿေယျကံ **မနုဿရာဟဿေယျက**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ “မနုဿာန”န္တိအာဒိနာ။

### ၁၄. သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာန ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၆၀. **“တေ**တိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ။ အဂမံသု ကိရာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ရာ** တိ ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇေ။ **အထာ**တိ ပရိဝိတက္ကနာနန္တရံ။ **တဿာ** တိ သဉ္စယဿ။ **ဟာရ**န္တိ ပရတိရံ။ **ဧတ္ထာ** တိ တုမ္ဟာကံ တဒေ။ **ဣဒ**န္တိ အယံ တအေ ဧတ္တကောယေတတိ အတ္ထော။ **ယော**တိ ယော ကောစိ။ တ္ဝဉ္စ အဟဉ္စ **အမ္ဟေ,** တေသု။ နာမတုမ္ဟသဒ္ဒာတေသု ဟိတီသု သဒ္ဒေသု ဧကသေသေန ကတ္တဗ္ဗေသု ပစ္ဆိမဿေဝ ဧကသေသော ကာတဗ္ဗော။ **တေနာ**တိ ကတိကကရဏ ဟေတုနာ။

သံခေပေန ဝုတ္တံ ဝိတ္ထာရေန ဒဿေန္တော အာဟ “ဣဒံ ဟိ”တိအာဒိ။ **အတ္ထိကေဟိ** တိ အမတေန အတ္ထိကေဟိ။ **ဥပညာတံ မဂ္ဂ** န္တိ အမတဿ မဂ္ဂေ ဥပဂန္တ္ဝာ ဉာတော။ ဉာတော စေဝ ဥပဂတော စာတိ သဟ ဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ပရိဝတ္တိတ္ဝာ အတ္ထံ ကထေန္တော ဥပသဂ္ဂတ္ထော စ ဓာတုတ္ထော စ ဝိသုံယေဝ ဟောတီတိ ဉာပေတိ။ အတ္ထိကေဟိ အမ္ဟေဟိ ဥပညာတံ နိဗ္ဗာနံ မဂ္ဂံ မဂ္ဂန္တော အနုဗန္ဓေယျန္တိ တ ဒဿေန္တော အာဟ “အထ တ”တိ အာဒိ။ မဂ္ဂဖလပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေဟိ ဥပဂန္တ္ဝာ ဉာတဗ္ဗန္တိ **ဥပညာတံ** နိဗ္ဗာနံ။ **မဂ္ဂဓာတုယာ** အန္ဝေသနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ပရိယေသန္တော”တိ။

သာရိပုတ္တောပိ ပဥ္ပဟံ ပုစ္ဆီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကမဏ္ဍလုတော** တိ ကုဏ္ဍိကတော။ အတ္တနော စ ပရေသဉ္စ အကထနေန အန္တရေ ဝိဝရံ ပဋိသန္ဓဟတီတိ **ပဋိသန္ဓာရော,** တံ။ **ဧတ္ထာ** တိ “န တွာဟံ သက္ကောမိ”တိပဒေ။ အဓိပ္ပာယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဧတ္တက** န္တိ ဧတ္တကံ ပဥ္ပဟံ။ **ဣမဿာ** တိ ပရိဗ္ဗာဇကဿ။ **အဝိသယဘာဝ**န္တိ အတ္တနော အဝိသယဘာဝံ။

ဟေတုံ ပဋိစ္စ ဘဝန္တီတိ **ဟေတုပ္ပဘဝာ** တိ ဝစနတ္ထေန ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဟေတုပ္ပဘဝာ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဟေတုပ္ပဘဝါ နာမ ပဉ္စက္ခန္ဓာ”တိ။ **တေနာ**တိ “ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ”တိ ပဒေန။ **အဿာ** တိ သာရိပုတ္တပရိဗ္ဗာဇကဿ။ “တေသံ ဟေတု နာမ သမုဒယသစ္စ”န္တိ ဣမိနာ ဟိနောတိ တေသ္မာ ဖလန္တိ **ဟေတူ**တိ ဝစနတ္ထေန သမုဒယသစ္စံ ဟေတု နာမာတိ ဒဿေတိ။ **တဉ္စာ** တိ သမုဒယသစ္စဉ္စ။ **တေသ**န္တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ဥဘိန္နမ္ပိ သစ္စာန”န္တိ။ အပဝတ္တိံဝသေန နိရုဇ္ဈတိ ဧတ္ထာတိ **နိရောဓော။ တဉ္စာ** တိ နိရောဓဉ္စ။

**တေနာ**တိ "တေသဥ္စ ယော နိရောဓော"တိပဒေန။ **အသ္သာ** တိ သာရိပုတ္တပရိဗ္ဗာဇကဿ။ **ဝေါ့** တိ ဣမိဿံ က ထာယံ, စတူသု သစ္စေသု ဝါ။ **နယတော**တိ နာနတ္တရိကနယတော, အဝိနာဘာဝနယတော ဝါ, နေတ္တိဒေသနာဟာရနယ တော ဝါ။ တမေဝတ္ထံ ပကာသေန္တော အာဟ "နိရောဓေ ပန"တိအာဒိ။ ကေဒေသသရူပေကသေသနယေန ဝါ မဂ္ဂ သစ္စံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "အထ ဝါ"တိအာဒိ။ နိရောဓော စ နိရောဓူပါယော စ **နိရောဓော**တိ ကေ ဒေသသရူပေကသေသော ကာတဗ္ဗော။ **တေသဥ္စာ** တိ ဧတ္ထ အဝုတ္တသမုစ္စယနတ္ထေန စသဒ္ဒေန မဂ္ဂသစ္စံ ဂဟေ တဗ္ဗန္တိပိ ဝဒန္တိ။ အယံ နယော အဋ္ဌကထာယံ န ဝုတ္တော။ **တမေဝတ္ထ** န္တိ စတုသစ္စသင်္ခါတံ တမေဝတ္ထံ။ **ပဋိပုဟ ဒေန္တော**တိ နိဂမေန္တော။

"သစေပိ"တိ ဣမိနာ **ယဒီ**တိ ပဒဿတ္ထံ ဝဏ္ဏေတိ။ "ဧတ္တကမေဝ"တိ ဣမိနာ **တာဝဒေဝ**တိ ပဒဿတ္ထံ ဝဏ္ဏေတိ။ "ဣတော ဥတ္တရိ နတ္ထိ"တိ ဣမိနာ ဧဝကာရဿ ဖလံ ဒဿေတိ။ **ဣတော**တိ သောတာပတ္တိဖလ တော။ **"ဣဒံ။ပေ.။ ပတ္တဗ္ဗ"** န္တိ ဣမိနာ "ဧတ္တကမေဝ"တိ ပဒဿ အတ္ထသရူပံ ဒဿေတိ။ "ဧသော ဧဝ ဓမ္ မော"တိ ဣမိနာ "ဧသေဝ ဓမ္မော"တိပဒဿ အတ္ထံ ဝဏ္ဏေတိ။ **ပစ္စဗျတ္ထာ** တိ ပတိအဝပုဗ္ဗော ဣဓာတု ပဋိဝိဒ္ဓ တ္ထောတိ အာဟ "ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထာ"တိ။ **တုမှေဟပီ**တိ အဿဝိတ္ထောရံ သန္ဓာယာဟ။ ဣမိနာ "ပစ္စဗျတ္ထာ"တိ ဧ တ္ထ ဟိယျတ္တနီပရဿပဒမဇ္ဈိမပုရိသဗဟုဝစနတ္ထဝိဘတ္တိံ ဒီပေတိ။ **ကပ္ပနဟုတေဟီ** တိ ကပ္ပာနံ နဟုတေဟိ, ကောဋိပကောဋိသတသဟဿာနံ သတေဟိ နဟုတေဟီတိ အတ္ထော။ **အဗ္ဘတီတ** န္တိ အတိအတီတံ။ အမှေဟိ အဒိဋ္ဌ မေဝ ဟုတ္ဝာ အတိက္ကမာပိတန္တိ အတ္ထော။

၆၂. အာရမ္ဘဏဘူတဿ နိဗ္ဗာနဿ ဂမ္ဘီရတ္တာ အာရမ္ဘဏိကဘူတံ ဉာဏမ္ပိ ဂမ္ဘီရမေဝာတိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ အာဟ "ဂမ္ဘီရဿ စ ဉာဏဿာ"တိ။ ယထာ ဟိ သဏှာဟဝတ္ထဿ သိဗ္ဗနတ္ထာယ သဏှာဟသူစိ အဓိပ္ပေတာတိ။ ဥပဓိနံ သမ္မာ ခယဒ္ဓေန နိဗ္ဗာနံ **ဥပဓိသင်္ခယံ** နာမာတိ အာဟ "ဥပဓိသင်္ခယေတိ နိဗ္ဗာနေ"တိ။ **တအာရမ္ဘဏာယာ** တိ တံ နိဗ္ဗာနာရမ္ဘဏာယ။ **ဝိမုတ္တိယာ**တိ ဖလဝိမုတ္တိယာ။ **သာဝကပာရမီဉာဏေ**တိ အဂ္ဂသာဝကပာရမီဉာဏေ။ **တေသူ**တိ သာရိပု တ္တမောဂ္ဂလ္လာနေသု။ အမုမာသေန အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**အတီတေ**တိ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကေ အသင်္ချေယျမတ္ထကေ။ **တဿာ** တိ ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ အဂ္ဂသာဝကဘာဝံ ပတ္ထေသီတိ ယောဇနာ။ **အဿမေ** တိ မုနိနံ ဌာနေ။ တဥ္ဟိ အာ ကောဓံ, အာ ဘုသော ဝါ ရာကဒယော သမေန္တိ ဧတ္ထာတိ **အဿမော** တိ ဝုစ္စတိ, တသ္မိံ ပတ္ထယိတ္ဝာ စ ပေသေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ နီလုပ္ပ လမဏ္ဍပေ။ **တေသူ**တိ တာပသသေဋ္ဌီသု။

၆၃. **ယေသန္တိ** ကုလာနံ။ "ဝိဓဝဘာဝတယာ"တိ ဣမိနာ ဝိဓဝတယ ဘာဝေ **ဝေဓဗျ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဝိဓ ဝါ**တိ စ ပတိသုညာ။ သာ ဟိ ဓဝေန ဝိဂတာတိ "ဝိဓဝါ"တိ စ, ဝိဂတော ဓဝေ ဣမိဿာတိ "ဝိဓဝါ"တိ စ ဝုစ္စတိ။ **ဥဘ ယေနာပီ**တိ ပုတ္တပဗ္ဗဇ္ဇပတိပဗ္ဗဇ္ဇသင်္ခါတေန ဒုဝိဓေနပိ။

**သဥ္စယာနီ** တိ ဧတ္ထ နိဿယူပစာရေန နိဿယေ နိဿိတူပစာရော ဟောတီတိ အာဟ "သဥ္စယဿ အန္တေ တသိကာနီ"တိ။ အထ ဝါ ဏပစ္စယော တဿေဒမတ္ထေ ဟောတီတိ အာဟ "သဥ္စယဿ အန္တေတသိကာနီ"တိ။ **"မဂဓာန"**န္တိ ဗဟုဝစနဝသေန ဝုတ္တတ္တာ ဇနပဒဿ နာမန္တိ အာဟ "မဂဓာနံ ဇနပဒဿာ"တိ။ **ဂိရိဗ္ဗဇ** န္တိ ဧတ္ထ ဝဇော ဝိယာတိ **ဝဇော,** ဂိရိ။ ဝဇသဒိသော ဂိရိ ဧတ္ထာတိ ဂိရိဗ္ဗဇံ ပဒဟေဠျပရိယဝသေန, နဂရံ။ "မဟာဝီရိယဝန္ တော"တိ ဣမိနာ မဟန္တော ဝီရော ဧတေသံ တထာဂတာနန္တိ **မဟာဝီရာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဓမ္မေန နယမာနာနံ ကာ ဥသူယာ ဝိဇာနတ** န္တိ ဧတ္ထ ကစ္စာယနနယေန (ကစ္စာယနေ ၂၇၇ သုတ္တေ) ဥသူယပယောဂေ သမ္ပဒာနံ ဟောတီ တိ အာသင်္ကာ ဘဝေယျာတိ အာဟ "ဘုမ္မတ္ထေ သာမိဝစနံ, ဥပယောဂတ္ထေ ဝါ"တိ။ **ဝိဇာနတ္တာန** န္တိ ဝိဇာနန္တေ သု တထာဂတေသု, ဝိဇာနန္တေ ဝါ။

## ၁၅. ဥပဗ္ဗေယဝတ္တကထာ

၆၄. **အနုပဇ္ဈာယကာ** တိ ဧတ္ထ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ ဥပဂန္တွာ ဈာယတီတိ **ဥပဇ္ဈာယော,** သော နတ္ထိ ဧတေသန္တိ **အနုပဇ္ ဈာယကာ**တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇ"န္တိအာဒိ။ "ပိဏ္ဍာယ စရဏကပတ္တ"န္တိ ဣမိနာ ပိဏ္ဍာယ

ဥဒ္ဒိသ္သ, ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ တ တိဋ္ဌတိ အနေနာတိ **ဥတ္တိဋ္ဌော,** သောယေဝ ပတ္တော **ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တော** တိ အတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ "ဥတ္တိဋ္ဌေ န ပမဇ္ဇေယျာ"တိအာဒီသု (ဓ. ပ. ၁၆၈) ပန ပိဏ္ဍာယ စရဏံ "ဥတ္တိဋ္ဌ"န္တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ တတ္ထ ပိဏ္ဍာယ ဥဒ္ဒိသ္သ, ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ တ တိဋ္ဌနံ **ဥတ္တိဋ္ဌ** န္တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ "ပိဏ္ဍာယ စရဏပတ္တ"န္တိ ဣဒံ ဝစနံ "တသ္မိဉှိ မနုသ္သာ ဥစ္ဆိဋ္ဌသညိနော"တိပဒံ လဋ္ဌိတ္ဝာ "တသ္မာ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ ဝုတ္တ"န္တိပဒေန ယောဇေတဗ္ဗံ, တသ္မာ ပိဏ္ဍာယ စရဏကပတ္တတ္တာ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တသ္မိံ မနုသ္သာ ကိံသညိနောတိ အာဟ "တသ္မိဉှိ မနုသ္သာ ဥစ္ဆိဋ္ဌသညိနော"တိ။ တသ္မိဉှိ တသ္မိံ ဧဝ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တေ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပရိဘောဂဘာဝေန မနုသ္သေဟိ အဝသဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ, အဝဆဍ္ဍေတဗ္ဗတ္တာ တ မနုသ္သာ ဥစ္ဆိဋ္ဌသညိနော ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပိဏ္ဍာယ စရဏကပတ္တတ္တာ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ ဝုတ္တံ, မနုသ္သာနံ ပန အဝသဇ္ဇိတပတ္တတ္တာ ဥစ္ဆိဋ္ဌပတ္တန္တိ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပာယော။ ဥတ္တိဋ္ဌ ပတ္တန္တိပဒံ တက္ယမေဝ, န သမာသောတိပိ ဒသ္သေန္တော အာဟ "အထ တ"တိအာဒိ။ "ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ"တိ ဣမိနာ ဥတ္တိဋ္ဌာတိ ဧတ္ထ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ တိဋ္ဌောတိ ဒသ္သေတိ။ "ဂဟေတု"န္တိ ဣမိနာ ဟဋ္ဌသေသံ ဒသ္သေတိ။ **ဂေဟာသိတပေမဝသေနာ**တိ ဂေဟေ နိသ္သိတပေမဝသေန, မေတ္တာပုဗ္ဗင်္ဂမပေမဝသေနာတိ အတ္ထော။ သကရဏ ဟုတ္ဝာ သပ္ပတိသ္သာ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရန္တာတိ အတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ"တိ။ "သဘာဂဇီဝိကာ"တိ ဣမိနာ **သဘာဂဝုတ္တိကာ** တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တိသဒ္ဒော ဇီဝိကတ္ထောယေဝ, န ဝိဝရဏတ္ထော တိ ဒသ္သေတိ။ ဥပဇ္ဈာယဘာဝံ သမ္ပဋိစ္ဆတိ ဧတေဟီတိ **ဥပဇ္ဈာယဘာဝသမ္ပဋိစ္ဆနာနိ,** တာနိယေဝ ဝေဝစနာနိ **ဥပဇ္ဈာယဘာဝသမ္ပဋိစ္ဆနဝေဝစနာနိ။ တိကၡတ္တု** န္တိ ဥက္ကဋ္ဌဝသေန ဝုတ္တံ, သကိမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ပဒသ္သ ဝသေန ဝိညာပေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဧတ္ထ** တိ ဥပဇ္ဈာယဂဟဏဋ္ဌာနေ။ ယဒိဒံ တစာယ တ သာဝနံ, ယဒိဒံ ကာယေန တ အတ္ထဝိညာပနံ အတ္ထိ, ဣဒမေဝ သာဝနအတ္ထဝိညာပနမေဝ ဥပဇ္ဈာယဂဟဏန္တိ ယောဇနာ။ **သာဓူတိ သမ္ပဋိစ္ဆန** န္တိ ဥပဇ္ဈာယေန ပဥ္စသု ပဒေသု ယသ္မိံ ကိသ္မိံစိ ဝုတ္တေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကသ္သ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆနံ။ **တ**န္တိ ကေသဉ္စိ ဝစနံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ဧတ္ထ** တိ ဥပဇ္ဈာယဂဟဏေ။ "န သမ္ပဋိစ္ဆနံ အင်္ဂ"န္တိ ဣမိနာ အာယာစနအနာနိယေဝ အင်္ဂါနိ နာမာတိ ဒသ္သေတိ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေနာပိ ဉာတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣမိနာ ပဒေနာ**တိ "သာဓူ"တိ ဣမိနာ ပဒေန။

**တတ္ရာယံ သမ္မာဝတ္တနာ** တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒသ္သ ဝိသယံ ဒသ္သေတုံ ဝုတ္တံ "ယံ ဝုတ္တံ သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗ"န္တိ။ ဣမိနာ ကိရိယာဝိသယဘာဝမေဝ ဒီပေတိ, န ဒဗ္ဗဝိသယဘာဝံ။ **အယ**န္တိ ဝုစ္စမာနာ။ **အသ္သာ** တိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကသ္သ။ **ဓောတဟာဒပရိဟရဏတ္ထာယာ** တိ ဓောတသ္သ ဟာဒသ္သ ပံသုမက္ခနာဒီနံ ပရိဟရဏတ္ထာယ။ **တာ**တိ ဥပာဟနာယော။ **ကာလသ္သေဝ** တိ ပစ္စူသကာလတောယေဝ, နိသ္သက္ကတ္ထေ စေတံ သာမိဝစနံ။ **တတော**တိ တေဟိ တီဟိ ဒန္တကဋ္ဌေဟိ, ဝိဘတ္တအပာဒာနမေတံ။ တေသု တ တီသု ဒန္တကဋ္ဌေသု။ **ယ**န္တိ ယံ ဒန္တကဋ္ဌံ။ **အထာ**တိ တသ္မိံ ဂဟဏေ။

**တတော**တိ သီတုဏှောဒကေဟိ, သီတုဏှောဒကေသု တ။ **ဝဋ္ဋေတီ** တိ ပရိဘုဥ္ဇတိ။ **ဥဒက**န္တိ မုခဓောဝနောဒကံ။ "ဝစ္စကုဋိတော"တိ ဣမိနာ ပသ္သာဝကုဋိပိ ဂဟေတဗ္ဗာ။ **ဝေ**န္တိ သမ္မဇ္ဇိယမာနေ။ **အသုည**န္တိ ဇနသဒ္ဒတော အတုစ္ဆံ။ **အာသန**န္တိ ထေရသ္သ အာသနံ။ **တသ္မိံ** န္တိ အာသနေ။ နိသိန္နသ္သ ထေရသ္သ ဝတ္တံ ကာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဥလ္လာပေ အသ္မိံ ဒေသေ အတ္ထီတိ **ဥလ္လာပေ** တိ အတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ကေနစိ ကစဝရေန သံကိဏ္ဏော"တိ။ ဧတ္ထ စ သင်္ကာရော ဥစ္ဆိဋ္ဌော ကလာပေ သမူဟော **ဥလ္လာပေ** တိ ဝစနတ္ထေန ဥလ္လာပေတိ ဝုစ္စတိ။ ကစီယတိ ဗန္ဓီယတိ အသ္မိံ ဒေသေတိ **ကစော,** သော ဝရီယတိ ဣစ္ဆီယတိ အနေနာတိ **ကစဝရော**တိ ဝစနတ္ထေန ကစဝရောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဟတ္ထေနပိ** တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒော ပိလောတိကေနပီတိအာဒိံ သင်္ဂဏှာတိ။

**ကေတော ကတ္ဝာ**တိ ကေတော သမာနပဋ္ဌလံ ကတ္ဝာ။ ကသ္မာ သင်္ဃာဋိတိ အာဟ "သဗ္ဗံ ဟီ"တိအာဒိ။ "သင်္ဃ ဋိတတ္တာ"တိ ဣမိနာ သံဟရိတဗ္ဗာတိ **သင်္ဃာဋိ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ နိဝတ္တိတ္ဝာ ဩလောကေန္တဲ့ ဥပဇ္ဈာယံ သံဟာပုဏာတီတိ ယောဇနာ။ ဧကေန တ ပဒဝီတိဟာရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပတ္တောယေဝ ဥဏှာဘာရိကေသု ပရိယာပန္နောတိ **ပတ္တပရိယာပန္နော,** ပတ္တေ ပရိယာပန္နော ယာဂုအာဒိကော **ပတ္တပရိယာပန္နော** တိပိ ယုဇ္ဇတိယေဝ။ **ဘိက္ခာစာရေ**တိ ဘိက္ခာစာရဋ္ဌာနေ။ ယာဂုယာ တ လဒ္ဓာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္သာ** တိ ဥပဇ္ဈာယသ္သ။ **သော ပတ္တော** တိ ဥဏှာဒီသု ပရိယာပန္နော သော ပတ္တော။ **အညတ္ထ တ** တိ အာရာမာဒီသု တ။ **တသ္သာ** တိ ဥပဇ္ဈာယသ္သ။ ဝစနေ အနိဋ္ဌိတေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣတော ပဋ္ဌာယာ** တိ "န ဥပဇ္ဈာယသ္သ ဘဏမာနသ္သာ"တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနကာရတော ပ

ဌာယ။ ဣမိနာ ဟေဌာ ဝုတ္တေသု "နာတိဒူရေ ဂန္တဗ္ဗ"န္တိအာဒီသု နကာရပဋိသိဒ္ဓေသု အာပတ္တိ နတ္ထီတိ ဒသ္သေတိ။ **ယတ္ထ ကတ္ထစီ** တိ "န စ ဥဏ္ဏေဟ စီဝရံ နိဒဟိတဗ္ဗ"န္တိအာဒီသု ယေသု ကေသုစိ။ **အယန္တိ** ဒုက္ကဋာပတ္တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **အာပတ္တိသာမန္တာ** တိ ဧတ္ထ အာပတ္တိယာ သာမန္တာ အာပတ္တိသာမန္တာတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "အာပတ္တိယာ အာသန္န"န္တိ။ "အာသန္န"န္တိ ဣမိနာ **သာမန္တာ** သဒ္ဒဿ အာသန္နဝေဝစနတ္တံ ဥပယောဂတ္ထေ နိဿက္ကဝစနတ္တဉ္စ ဒဿေတိ။ ဤဒိသံ ဝစနံ ဘန္တေ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ နာမာတိ ယောဇနာ။

**ကမတော ပဠမတရန္တိ** ကမတော ဥပဇ္ဈာယဿ ပဠမတရံ။ **တေနေဝ**တိ ဥပဇ္ဈာယေနေဝ။ နိဝတ္တန္တေန သဒ္ဓိံ ဝိဟာရိကေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ "တိန္တ"န္တိ ဝတ္တတံ တမေဝတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "သေဒဂ္ဂဟိတ"န္တိ။ ဣမိနာ သေဒေန သီဒတီတိ **သိန္န** န္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ "အတိရေကံ ကတ္တုတ"တိ ဣမိနာ **ဥဿာရေတ္တုတ** တိပဒဿ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတိ, ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ သာရေတ္တုတတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပစ္ဆိမတဏ္ဍဿ ပုဗ္ဗတဏ္ဍကာရဏဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "ကိံ ကာရဏာ"တိ။ မဇ္ဈေ ဘင္ဂဿ အေသံ အာဝိကရောန္တော အာဟ "သမံ ကတ္တုတ"တိအာဒိ။ **တတောတိ** သမံ ကတ္တုတ သံဟရဏတော, နိစ္စံ ဘိဇ္ဇမာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ မဇ္ဈေ ဘင္ဂတော တ, ဒုဗ္ဗလန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေန္တိ** "စတုရင္ဂုလံ ကဏ္ဏံ ဥဿာရေတ္တုတ"တိ ဧတံ ဝစနံ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန သံဟရိယမာနေတိ သမ္ဗန္ဓော။ စီဝရဘောဂဿ ဩရော အန္တော **ဩဘောဂေ**တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ကာယဗန္ဓန"န္တိအာဒိ။

**ယော**တိ ဥပဇ္ဈာယော။ "ကမေယေတ"တိ ဝတ္တတ တမေဝတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "အန္တရဃရေ တ ပဋိက္ကမနေ တ"တိ။ **ပဋိက္ကမနေ တ** တိ ဘောဇနသာလာယံ တ။ **တဿာ** တိ ဥပဇ္ဈာယဿ။ လဒ္ဓာ ဘိက္ခာ ယေနာတိ **လဒ္ဓဘိက္ခော,** တဿ တ။ ပိဏ္ဍပာတော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ ဥပဇ္ဈာယဿ။ ပိဏ္ဍပာတော န ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အတ္တနာ လဒ္ဓေပီ** တိ ပိသဒ္ဒော ဥပဇ္ဈာယေန လဒ္ဓေပီတိ အတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **အာဟရိယတူ**တိ ဧတ္ထ တုဝိဘတ္တိ ပုစ္ဆာယံ ဟောတိ, အာဟရိယတု ကိန္တိ အတ္ထော။ **ကာလော**တိ ဘောဇနကာလော။ ဘုဉ္ဇိတ္တာတိ **ဘုတ္တတော,** တသ္မိံ သတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပကဋ္ဌော** တိ မဇ္ဈန္ဟိကဿ အာသန္နော။

**အနန္တရဟိတာယာ**တိ ဧတ္ထ အန္တရဓာယတီတိ **အန္တရဟိတော,** တင္ဂိကစမ္မခဏ္ဍာဒိ, နတ္ထိ အန္တရဟိတော ဧတသ္မိံ ပတ္တဘူမိနမန္တရေတိ **အနန္တရဟိတော**တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "အနတ္ထတာယာ"တိ။ ကာဠဝဏ္ဏကတာ တ သုဓာဗဒ္ဓာ တ နိရဇမတ္တိကာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** ပတ္တံ။ **ဓောတတလိကာယပိ**တိ သုဒ္ဓတလိကာယပိ။ **တတ္ထာ** တိ ပံသုရဇသက္ခရာဒီသု။ ပုန **တတ္ထာ** တိ ပဏ္ဏာဓာရကေသု။ ဣဒံ ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဘိမုခေနာ**တိ အတ္တနော အဘိမုခေန။ **သဏိကန္တိ** သိန္နံ ။ **အန္တေ ပနာ** တိ စီဝရဿ ကောဋိယံ ပန။ နိက္ခိပန္တဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ စီဝရဿ ဘောဂေတိ ယောဇနာ။

**စုဏ္ဏံ သန္နေတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ စုဏ္ဏသမောဓာနေန နေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ပိဏ္ဍိ ကာတဗ္ဗာ"တိ။ "ကေသ္မိံ နိဒ္ဓူမေ ဌာနေ"တိ ဣမိနာ **ကေမန္တ** န္တိ ဧတ္ထ ကေသ္မိံ အန္တေ ဌာနေတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဇန္တာဃရေ**တိ အဂ္ဂိသာလာယံ။ သာ ဟိ ဇလတိ ဒိဗ္ဗတိ အဂ္ဂိ ဧတ္ထာတိ **ဇန္တာ,** ဇနေတိ သရီရသေဒမေတ္ထာတိ တ **ဇန္တာ,** သာ ဧဝ ဃရံ ဇန္တာဃရန္တိ ဝုစ္စတိ, တသ္မိံ။ ပရိပူဇာဝသေန ကရီယတီတိ **ပရိကမ္မန္တိ** အတ္ထေန အင်္ဂရအနာဒိကံ ပရိကမ္မံ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ပရိကမ္မံ နာမာ"တိအာဒိ။

"န ကေနစိ ဂေလညေနာ"တိအာဒိနာ ဥဿုဟနဿ ကာရဏံ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ အဂိလာနေန သဒ္ဓိဝိဟာရိကေနာပိ ကာတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **အနာဒရေနာ**တိ ဝတ္တကရဏဿ အနာဒရေန။ **နကာရပဋိသံယုတ္တေသူ**တိ ပဋိသေဓစကေန နကာရေန ပဋိသံယုတ္တေသု။ **ပဒေသူ**တိ "န ဥပဇ္ဈာယဿ ဘဏမာနဿ အန္တရန္တရာ ကထာ ဩပါတေတဗ္ဗာ"တိအာဒီသု တကေ္ကေသု။ **ဘူမိယန္တိ** ဥပလက္ခဏဝသေန ဝုတ္တံ ဘိတ္တိယမ္ပိ အပဋိဃံသိ တဗ္ဗတ္တာ။ "ပိဌသင်္ဃာဋေဥ္စာ"တိ ဣမိနာ **ကတဋ္ဌပိဋ္ဌန္တိ** ဧတ္ထ ပိဌသဒ္ဒေန ပိဌသင်္ဃာဋံ ဝုစ္စတိ ဥတ္တရပဒလောပဝသေန တ ကေဒေသတေဟာရဝသေန တတိ ဒဿေတိ။ "အစ္ဆုပန္တေနာ"တိ ဣမိနာ အပ္ပဋိဃံသန္တေနာတိ ဧတ္ထ ဃံသဓာတုယာ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ သမ္မာ တာယတိ အတ္တာနဥ္စ ပရဥ္စ အနေနာတိ **သန္တာနံ,** တမေဝ **သန္တာနကန္တိ** အတ္ထေန ကီဋ္ဋကုလာဝကမက္ကဋ္ဌကသုတ္တာဒိ သန္တာနကံ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "သန္တာနက"န္တိအာဒိ။ **ဥလ္လောကတော**တိ ဝိတာနတော။ တဉ္ဟိ ဥဒ္ဓံ လုစီယတေ ဗန္ဓီယတေတိ ဥလ္လောကန္တိ ဝုစ္စတိ, စကာရဿ ကကာရမ

ကတ္တ ‘‘ဥလ္လောစ’’န္တိပိ ဝုစ္စတိ။ တောသဒ္ဒေန အာကာရသ္သ သမ္ပာဝစနသ္သ ကာရိယဘာဝံ ဒဿေတိ။ **အပဟာရိ တဗ္ဗန္တိ** အပနေတဗ္ဗံ။ **‘‘အဝဟာရိတဗ္ဗ’’** န္တိပိ ဟဗ္ဗော, ဟေဗ္ဗာ ဟရိတဗ္ဗံ ဟတေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။

**အာလောကသန္ဓိဘာဂက**တိ ဧတ္ထ ဘာဂသဒ္ဒသ္သ ဒ္ဝန္ဒတော ပရတ္တာ ပုဗ္ဗပဒေသုပိ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗောတိ အာဟ ‘‘အာလောကသန္ဓိဘာဂ စ ကဏ္ဏဘာဂ စာ’’တိ။ တသ္သ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘အန္တရဗာဟိရာ’’တိ အာဒိ။ ‘‘တတဟနကတဋ္ဌကာနီ’’တိ ဣမိနာ အာလောကသန္ဓိသဒ္ဒသ္သ တတဟနကတဋ္ဌကပရိယာယဘာဝံ ဒဿေတိ။ ‘‘ကောဏာ’’တိ ဣမိနာ ကဏ္ဏသဒ္ဒသ္သ ကောဏဝေဝစနဘာဝံ ဒဿေတိ။

‘‘ယထာ ပဋ္ဌမ’’န္တိအာဒိနာ ပဋ္ဌမပညတ္တမေဝ ပညပေတဗ္ဗံ, န အညထာတိ ဒဿေတိ။ ဣဒံ ပတိရူပံ ပဋ္ဌမပညတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ပဋ္ဌမပညတ္တေ အပတိရူပေ အညထာပိ ပညပေတဗ္ဗံ။ **တေဒတ္ထမေတ** တိ ယထာပညတ္တံ ပည ပေတဗ္ဗသ္သ အတ္ထာယ ဧဝ။ သစေ ပညတ္တံ အဟောသိ, ဧဝံ သတီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒန္တိ** ဘိတ္တိံ မောစေတ္တ ပညာပနံ။ ကဋ္ဌေသု ကိဋ္ဌေ့သု သာရတ္တာ ဥတ္တမတ္တာ **ကဋ္ဋသာရကော**တိ ဝုစ္စတိ။ **နိဝတ္တေတ္တ** တိ သံဟရိတ္တ။ **ပုရတ္ထိမာ** တိ ဧတ္ထ ယကာရလောပေန နိဒ္ဒေသောတိ အာဟ ‘‘ပုရတ္ထိမာယာ’’တိ။

**ဝူပကာသေတဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ ကသဓာတု ဂတ္ယတ္ထောတိ အာဟ ‘‘အညတ္ထ နေတဗ္ဗော’’တိ။ ဥပဇ္ဈာယံ ဂဟေ တ္တ အညတ္ထ ဂန္တဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ **အညတ္ထာ** တိ အညံ ဌာနံ။ **ဝိဝေစေတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ ဒိဋ္ဌိဂတတော ဥပဇ္ဈာ ယံ ဝိဝေစေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘ဝိဿဇ္ဇာပေတဗ္ဗ’’န္တိ။ ‘‘အညော ဝတ္တဗ္ဗော’’တိ ဝတ္တ တသ္သ အာကာရံ ဒဿေတိ ‘‘ထေရ’’န္တိအာဒိနာ။ သော သော ဘိက္ခု ယာစိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အညေန အာပေတဗ္ဗော** တိ အတ္တနာ အညေန ဘိက္ခုနာ ဥပဇ္ဈာယသ္သ ပရိတသော အာပေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ **ကိန္တိ နု ခော** တိ ကေန ဧဝ ဥပာယေ န ဒဒေယျ နုခောတိ အတ္ထော။ ဣတိသဒ္ဒော ဟိ အဝဓာရဏတ္ထော။ အဋ္ဌကထာယပိ ဣမမေဝ နယံ ဒဿေတိ ‘‘ကေန နု ခော ဥပာယေနာ’’တိ ဣမိနာ။ **သဗ္ဗတ္တာ** တိ သဗ္ဗေသု ‘‘ကိန္တိ နု ခော ပဋိကဿေယျာ’’တိအာဒိတဗ္ဗေ သု။ သတ္တသု ကမ္မေသု တိဝိဓေသ္သ ဥက္ခေပနီယကမ္မသ္သ ဂရုကတ္တာ ဝုတ္တံ ‘‘ဥက္ခေပနီယံ အကတ္တ’’တိ။ တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ‘‘တေန ဟိ’’တိအာဒိ။

တေန သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ယာစိတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သစေ ကရောန္တိယေဝ** တိ ဘိက္ခူ သစေ ကမ္မံ ကရောန္တိယေဝ။ ပုန **သစေ ကရောန္တိယေဝ** တိ ဘိက္ခူ သစေ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ ကရောန္တိယေဝ။ **အထာ**တိ တသ္မိံ ကမ္မေ ကတေ။ **ဣတိ**တိ ဧဝံ ယာစနေန။ နန္တိ တံ ဥပဇ္ဈာယံ။

**သမ္မဝိဝတ္တက** န္တိ ဧတ္ထ ‘‘ပိဏ္ဍုက္ကေပက’’န္တိအာဒီသု (ပာစိ. ၆၂၀) ဝိယ သမ္မဝိဝတ္တကန္တိပဒံ ကိရိယာ ဝိသေသနံ, ကပစ္စယော စ ဝိဉ္ဇတ္တောတိ အာဟ ‘‘သမ္မဝိဝတ္တေတ္တ သမ္မဝိဝတ္တေတ္တ’’တိ။ **ယဒီ**တိ ယာဝ။ ယဒိ သဒ္ဒော ဟိ ယာဝပရိယာယော, တေန ဝုတ္တံ ‘‘န တာဝ ပက္ကမိတဗ္ဗ’’န္တိ။ ယာဝ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ရဇနံ ဂလတိ, န တာဝ ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလေနာ** တိ ဝိသဘာဂေန ပုဂ္ဂလေန ကရဏဘူတေန။ **န ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ ကမော ပဝိသိတဗ္ဗော**တိ ဧတ္ထ န အညေနေဝ ကရဏီယေန ပဝိသိတဗ္ဗော။ ပိဏ္ဍာယ ပန ပဝိသိတဗ္ဗောတိ အာသင်္ကာ ဘဝေယျာတိ အာဟ ‘‘ပိဏ္ဍာယ တ’’တိအာဒိ။ ‘‘အနာပုစ္ဆိတ္တ’’တိ ဣမိနာ **အနာပုစ္ဆာ**တိ ဧတ္ထ အာကာရော တ္တပစ္စယသ္သ ကာရိယောတိ ဒဿေတိ။ **ဘိက္ခာစာရ** န္တိ ဘိက္ခာယ စရဏဋ္ဌာနံ, ဥပဇ္ဈာယေန ဂန္တဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ ပ **ရိဝေဏ**န္တိ ဥပဇ္ဈာယသ္သ ပရိဝေဏံ။ **ပဿတိ** တိ ဥပဇ္ဈာယံ ပဿတိ။

**ဒဿနတ္ထာယ တ** တိ အသုဘဒဿနတ္ထာယ တ။ ဣမိနာပိ တသတ္ထာယ ဧဝ န ဂန္တဗ္ဗန္တိ အာသင်္ကံ နိဝ တ္တေတိ။ **ကမ္မန္တိ** ပက္ကမနသ္သ ကာရဏံ ကမ္မံ။ အနနုဇာနနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ‘‘ယာဝတတိယ’’န္တိ။ **တန္တိ** ဥပဇ္ဈာ ယံ။ **အဿာ** တိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ။ **‘‘န သမ္ပဇ္ဇတိ’’** တိ ဣမိနာ သစေ သမ္ပဇ္ဇတိ, န ပက္ကမိတဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ။ **ကောဝလန္တိ** ဝိနာ ဥဒ္ဒေသာဒိသမ္ပဇ္ဇနေဟိ။ ဧဝရူပေ ဥပဇ္ဈာယေ နိတရေန္တေပိတိ ယောဇနာ။ ‘‘ဂေလညတော’’တိ ဣမိ နာ ဝုဋ္ဌာနသဒ္ဒသ္သ အဝဓိအပေက္ခတံ ဒဿေတိ။ **အဿာ** တိ ဥပဇ္ဈာယဿ။ **အညော**တိ အတ္တနာ အညော။ **တသ္သ သာ**တိ အညဿ ဘိက္ခုဿ။

၁၆. သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တကထာ

၆၇. သမ္မာဝတ္တနာယံ ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဥဒ္ဒေသာဒီဟိ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ပရိပုစ္ဆာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ သင်္ဂဟသဒ္ဒသ္သ သဒ္ဒေပဂဟဏေသုပိ ဝုတ္တိတော "အနုဂ္ဂဟော"တိ ဝုတ္တံ။ အထ တ သမ္မုခါ **သင်္ဂဟော** စ ပရမ္မုခါ **အနုဂ္ဂဟော** စ ကာတဗ္ဗော။ အာမိသေန တ သင်္ဂဟော, ဓမ္မေန တ အနုဂ္ဂဟော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကတ္ထာယ တ သင်္ဂဟော, သမ္ပရာယိကတ္ထာယ တ အနုဂ္ဂဟော။ လောကိယတ္ထာယ တ သင်္ဂဟော, လောကုတ္တရတ္ထာယ တ အနုဂ္ဂဟော ကာတဗ္ဗော။ **တတ္ထာ** တိ ယံ ဝုတ္တံ "ဥဒ္ဒေသေန ပရိပုစ္ဆာယ ဩဝါဒေန အနုသာသနိယာ"တိ။ တတ္ထ ဥဒ္ဒိသနံ **ဥဒ္ဒေသော** တိ ဝစနတ္ထေန ဟဋ္ဌိတစနာ ဥဒ္ဒေသော နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဥဒ္ဒေသောတိ ဟဋ္ဌိတစနာ"တိ။ "ဟဋ္ဌိယာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ"တိ ဣမိနာ ပုနပ္ပုနံ, သမန္တတော တ ဟဋ္ဌိယာ အတ္ထသ္သ ပုစ္ဆနံ **ပရိပုစ္ဆာ**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဝတ္တုသို့** န္တိ စာရိတ္တတရိတ္တဝတ္ထုသို့။ **ဣဒန္တိ** စာရိတ္တံ။ ပုန **ဣဒန္တိ** တရိတ္တံ။ "ဝစန"န္တိ ဣမိနာ ဩဝဒနံ **ဩဝါဒေ**ာတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဩဝါဒေ ဝတ္ထုသို့ "ဣဒံ ကရောဟိ, ဣဒံ မာ ကရိတ္ထာ"တိ ဝစနံ **အနုသာသနီ** နာမာတိ ယောဇနာ။ "ပုနပ္ပုနံ ဝစန"န္တိ ဣမိနာ **အနုသာသနီ**တိ ဧတ္ထ အနုသဒ္ဒသ္သ နဥပစ္ဆိန္နတ္ထံ ဒဿေတိ။ "သစေ ဥပဇ္ဈာယသ္သ ပတ္တော ဟောတီ"တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ န ပကတိပတ္တော ဟောတိ, အထ ခော အတိရိတ္တပတ္တော ဟောတီတိ အာဟ "အတိရေကပတ္တော"တိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု "သစေ ဥပဇ္ဈာယသ္သ စီဝရံ ဟောတီ"တိအာဒီသု ပဒေသု။ **အဥ္ဆောပီ**တိ ပတ္တစီဝရေဟိ အဥ္ဆောပိ။ **သမဏပရိက္ခာရော**တိ ဆတ္တုပာဟနာဒိ သမဏပရိက္ခာရော။ **ဣဓာ**တိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တေ။ **နယေနာ**တိ ဉာယေန။ **ဥပ္ပဇ္ဇမာနဥပာယပရိယေသန**န္တိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနသ္သ, ဥပ္ပဇ္ဇမာနတ္ထာယ တ ဥပာယသ္သ ပရိယေသနံ။ **ဣတော**တိ "ကိန္တိ နု ခော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသ္သ ပရိက္ခာရော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ"တိ ဟဋ္ဌိတော။ **စီဝရံ ရဇန္တေနာ** တိ ဧတ္ထ ရဇန္တေန ဥပဇ္ဈာယေနာတိ အတ္ထော န ဒဋ္ဌဗ္ဗော, သဒ္ဓိဝိဟာရိကေနာတိ အတ္ထော ဧတတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဥပဇ္ဈာယတော ဥပာယံ သုတွာ ရဇန္တေနာ"တိ။ **ဥပဇ္ဈာယတော ဥပာယ** န္တိ ဥပဇ္ဈာယတော လဒ္ဓံ ဥပာယံ။

## နသမ္မာဝတ္တနာဒိကထာ

၆၈. **ဥပဇ္ဈာယဝတ္တ** န္တိ ဥပဇ္ဈာယမှိ ဝတ္တိတဗ္ဗံ ဝတ္တံ။ **သော**တိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော။ **ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတီ** တိ အသ္သ, သော တ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။ **ပဏာမေတဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ ပပုဗ္ဗ နမုဓာတု အတ္ထပကရဏာဒိဝသေန ဣဓ အပသာဒနတ္ထောတိ အာဟ "အပသာဒေတဗ္ဗော"တိ။ **အဓိမတ္တ**န္တိ အဓိကပ္ပမာဏံ။ **ဂေဟဿိတပေမ**န္တိ မေတ္တာသိနေဟံ။ **ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေနာ** တိ ကဏှပက္ခေ ဝုတ္တေန ပဋိပက္ခေန နယေန။ **အလံ ပဏာမေတု**န္တိ ဧတ္ထ အလံသဒ္ဒသ္သ အရဟတ္ထပဋိက္ခိတ္တေသု ဒွီသု အတ္ထေသု အရဟတ္ထောတိ အာဟ "ယုတ္တော ပဏာမေတု"န္တိ။

**သာတိသာရော ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ပကတိဘာဝံ အတိက္ကမိတွာ တ သရဏံ ပဝတ္တနံ **အတိသာရော,** ဒေသော။ သံဝိဇ္ဇတိ သော ဧတသ္သာတိ **သာတိသာရော**တိ ဒဿေန္တော အာဟ "သဒေသော ဟောတီ"တိ။ တသ္သတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတီ"တိ။ **အာပတ္တိ** န္တိ ဒုက္ကဋာပတ္တိံ။ **တ**န္တိ ဝတ္တံ။

**ဧတေသ**န္တိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ။ **ဝတ္တ** န္တိ ဗဟုကာနံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ဝတ္တံ။ **သာဒိယနံ တ။ပေ။ ဗာလော ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ဗာလသ္သ ကာရဏံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "သာဒိယနံ တ အသာဒိယနံ တ န ဇာနာတီ"တိ။ သာဒိယနသ္သ တ အသာဒိယနသ္သ တ အဇာနနတ္တာ ဗာလော ဟောတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အဇာနနသ္သ ကာရဏံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "ဗာလော ဟောတီ"တိ။ ဗာလတ္တာ သာဒိယနံ တ အသာဒိယနံ တ န ဇာနာတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဧတေသူ**တိ ဗဟုကေသု သဒ္ဓိဝိဟာရိကေသု။ **တသ္သာ** တိ ဝတ္တသမ္ပန္နဘိက္ခုသ္သ။ **ဧတေသ**န္တိ ဣတရေသံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ။

## ရာဓဗြာဟ္မဏဝတ္ထုကထာ

၆၉. ကိဥ္စာပိ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဇာနာတီတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ "ကိံ နု ခေါ အဇာနန္တော ပုစ္ဆီ"တိ အာသင်္ကံ နိဝတ္တေတိ။ ဘဂဝတ အနုညာတုကာမော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပနသဒ္ဒေ**ာ ဂရဟတ္ထော, တထာ ဇာနန္တောပီတိ အတ္ထော။ **လဟုက**န္တိ ဟေတုအန္တောဂဓဝိသေသနံ။ လဟုကတ္တာ ပဋိက္ခိပိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဿာ** တိ ဘဂဝတော, အဇ္ဈာသယန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ "အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ"တိဝစနသ္သ ယုတ္တိံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဗုဒ္ဓါနံ

ဟီ''တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **အယဉ္စာ** တိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော စ။ **အဂ္ဂေ** တိ ကောဋ္ဌိုက္ကံသော။ **သေဋ္ဌော** တိ ပဝရော ဥတ္တမော။

''ဗ္ဗတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋ္ဌိဗလေနာ''တိ ဧတ္ထ ဗ္ဗတ္တပဋ္ဌိဗလာနံ ဝိသေသံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ဗ္ဗတ္တော နာ မာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ ယဿ သာဋ္ဌကထံ ဝိနယပိဋကတစုဂ္ဂတံ ပဝတ္တတိ, အယံ **ဗ္ဗတ္တော** နာမာတိ ယောဇနာ ။ **တဿိ** န္တိ ဝိနယပိဋကံ တစုဂ္ဂတဘိက္ခုမှဟိ။ **ယဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ **သုဂ္ဂဟိတ** န္တိ သာဋ္ဌကထာယ သုဋ္ဌု ဂဟိတံ။ **အယမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ပုရိမဘိက္ခုံ အပေက္ခတိ။ **ဣမသ္မိံ အတ္ထေ** တိ ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုမှဟိ, ဣမသ္မိံ ဝိသယေတိ အတ္ထော။ ဗ္ဗတိရေကာနုဝယဝသေန **ပဋ္ဌိဗလံ** ဒဿေန္တော အာဟ ''ယော ပနာ''တိအာဒိ။ ယော ပန န သက္ကောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကသ္မာတိ အာဟ ''ကာလသောသသေမ္ဗဟာဒိနာ တ''တိအာဒိ။ တတ္ထ ကာလသော စ သောသော စ သေမ္ဗဟာ စ, တေ အာဒယော ယဿ ဂေလညဿာတိ **ကာလသောသသေမ္ဗဟာဒိ,** အာဒိသဒ္ဒေန ဋ္ဌေမူကဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ သြင္ဃော စ ဒန္တော စ ဇိဝှာ စ, တာ အာဒယော ယေသံ တာလုအာဒီနန္တိ **သြင္ဃဒန္တဇိဝှာဒယော,** တေသံ။ **ပဒဗ္ဗဥ္ဇနေဟီ**တိ ပဒအက္ခရေဟိ။ **ဗ္ဗဥ္ဇန** သဒ္ဒော ဟေတ္ထ အက္ခရတစကော။ **ဟာပေတီ**တိ ဂလတ္တာ ဟာပေတိ။ **အညထာ တ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ** အညေန သိထိလာဒိနာ အာကာရေန တ ဝတ္တဗ္ဗံ။ **အညထာ ဝဒတီ**တိ အညေန ဓနိတာဒိအာကာရေန ဝဒတိ။ **တဗ္ဗိပရီတော** တိ တဿ အပဋ္ဌိဗလဿ ဝိပရီတော ဘိက္ခုူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ ဓာနာပေတဗ္ဗတော။ **ယန္တိ** ယံ အာကာရံ ဓာတုကမ္မမေတံ, **သင္ဃော** တိ ကာရိတကမ္မမေတံ။ ဣဓ ကာရိတကမ္မံ ကိတော ဝဒတိ။

၇၁. **ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရာ** တိ ဧတ္ထ ဥပသမ္ပန္နဿ သမနန္တရာတိ အတ္ထံ နိတရေန္တော အာဟ ''ဥပသမ္ပ န္နော ဟုတ္တဝ သမနန္တရာ''တိ။ ဧဝသဒ္ဒေန စိရကာလံ နိဝတ္တေတိ။ **ဥလ္လုမ္ပတု** တိ ဧတ္ထ ဥပုဗ္ဗလုပဓာတုယာ ဥပသ ဂ္ဂဝသေန တ အတ္ထာတိသယဝသေန တ ဓာတုနမနေကတ္ထတ္တာ ဣဓ ဥပုဗ္ဗရေဓာတုယာ အတ္ထေ ဝတ္တတီတိ ဒသ္ သေန္တော အာဟ **''ဥဒ္ဓရတူ''** တိ။ ဥဋ္ဌာပေတ္ဝတ, ဥက္ခိပိတ္ဝတ တ ဓရတူတိ အတ္ထော။ တမေဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အကုသလာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ ''အကုသလာ ဝုဋ္ဌာပေတ္ဝတ''တိ ဣမိနာ သဟာဝဓိနာ ဥတ္တုူပသဂ္ဂဿ အတ္ ထံ ဒဿေတိ။ ''ကုသလေ ပတိဋ္ဌာပေတူ''တိ ဣမိနာ သဟာဓာရေန ဓရဓာတုဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဥတ္တုူပသဂ္ဂ ဿ ဥက္ခိပနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သာမဏေရဘာဝတ တ ဥဒ္ဓရိတ္ဝတ''တိ။ ''ပဋ္ဌိစ္စာ''တိ ဣမိနာ **ဥပဟအယာ**တိ ဧတ္ထ သမီပေ အာဒိယိတ္ဝတတိ သဒ္ဒတ္ထမဂဟေတ္ဝတ သင်္ကေတတ္ထဝသေန ဟကဋ္ဌတ္တာ တဿ သင်္ကေတတ္ထံ ဒဿေတိ, အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတီတိ အတ္ထော။

၇၃. **အဓိဋ္ဌိတာ** တိ ဧတ္ထ အဓိ နိစ္စဝသေန ဌာတိ ပဝတ္တတီတိ အဓိဋ္ဌိတာတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''နိ စ္စပ္ပဝတ္တိနီ''တိ။ ကသ္မာ စတ္တာရော ပစ္စယာ နိဿယာတိ ဝုတ္တာတိ အာဟ ''ယသ္မာ''တိအာဒိ။ ''စတ္တာရော''တိ အာဒိနာ စတ္တာရော ပစ္စယေ နိဿာယ အတ္တဘာဝေ သေတိ ပဝတ္တတီတိ **နိဿာယာ** တိ အဝုတ္တကမ္မတ္ထံ ဒသ္ သေတိ။

## ၁၈. အာစရိယဝတ္တကထာ

၇၅. **ကိန္တာယ** န္တိ ဧတ္ထ ကောရလောပဝသေန သန္ဓိ ဟောတီတိ အာဟ ''ကိံတေ အယ''န္တိ။ ''ဩဝဒိတဗ္ဗော တိ''ဣမိနာ **ဩဝဒိယော**တိ ဧတ္ထ ဏျပစ္စယဿ ကမ္မတ္ထံ ဒဿေတိ။ **''တဒတ္ထာယာ''** တိ ဣမိနာ ''ယဒိဒံ ဂဏာဗ န္ဓိက''န္တိ ဥတ္တရတက္ကေ ယံသဒ္ဒံ ဒိသ္ဝတ ပုဗ္ဗတက္ကေ တံသဒ္ဒံ ဉာပေတိ, တဿ ဗာဟုလ္လဿ အတ္ထာယာ တိ အတ္ထော။

၇၆. **သော**တိ ပဿူရော ပရိဗ္ဗာဇကော။ **တေနာ**တိ ဥအယိတ္ထေရေန။ **သဟဓမ္မိက** န္တိ သဟ ဓမ္မေန ကာရဏေန။ ဗ္ဗတ္တော တာဝ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တလက္ခဏော ဟောတု, ပဋ္ဌိဗလော ပန ကထံ ဉာတဗ္ဗောတိ အာဟ ''ယော ပနာ''တိအာဒိ ။ ယော ပန သက္ကောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **စာ**တိ သစ္စံ။ **တေန္တိ** ပဋ္ဌိဗလတ္တံ, ''ပဥ္စဟိ။ပေ။ ဝိနေတု''န္တိဝစနံ တ။

၇၇. **တိတ္ထိယပက္ခသင်္ကန္တေသု** တိ တိတ္ထိယသင်္ဃာတံ သာသနဿ ပဋ္ဌိပက္ခံ သင်္ကမန္တေသု။ **အာစာရသမာစာရ သိက္ခာပနကန္တိ** အတိဝိယ စရိတဗ္ဗံ အာဘိသမာစာရိကသီလံ သိက္ခာပနကံ။ ဣမိနာ အာစာရံ သိက္ခာပေတီတိ **အာစရိယော**

တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **နာမမတ္တမေတ**န္တိ ''အာစရိယော''တိ တ ''အန္တေဝာသိကော''တိ တ နာမမတ္တမေဝ။ **နာန**န္တိ ဥပဇ္ဈာယတော တ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတော တ နာနံ။

## ၂၀. ပဏာမနာခမာပနာကထာ

**၈၀.** ယံ လက္ခဏံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ နိဿယန္တေဝာသိကေန ကာတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပ ဒါဓမ္မန္တေဝာသိကေဟီ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝာသိကေန စ ဥပသမ္ပဒန္တေဝာသိကေန စ ဓမ္မန္တေဝာသိကေန စ။ **ဧတေသ**န္တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒါဓမ္မန္တေဝာသိကာနံ။ **ဧတေသူ**တိ ဧတေသု တီသု အန္တေဝာသိကေသု။ **အာစရိယဿာ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝာသိကော ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယဿ, ဥပသမ္ပဒန္တေဝာသိကော ဥပသမ္ပဒါစရိယဿာတိ အတ္ထော။ **သမီပေ**တိ နိဿယာစရိယဿ စ ဓမ္မာစရိယဿ စ အာသန္နေ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ အန္တေဝာသိကေန အာစရိယမ္ပိ သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ, တသ္မာ။ **အာစရိယေနာပီ**တိ နိဿယပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါ ဓမ္မာစရိယေနာပိ။ ဩတာစရိယော တေသု သ ဂ္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ **တေသူ**တိ စတူသု အန္တေဝာသိကေသု။

## ၂၂. နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကထာ

### အာဏတ္တိဝိနိစ္ဆယော

**၈၃.** ''နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသူ''တိ သမူဟာဓာရော။ ''ဥပဇ္ဈာယော ပက္ကန္တော တတိအာဒီသူ''တိ အဝယဝာဓာရော။ ''ဝိပ္ပဝသိတုကာမော''တိ ဣမိနာ နိရာလယဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဇဝံ ဂတေ**တိ ဇဝံ ဥပဇ္ဈာယေ ဂတေတိ ယောဇနာ။ **အ ညအာပီ**တိ အညသ္မိမ္ပိ ကာလေ။ ဥပဇ္ဈာယေန ပတသိတကာလေတိ အတ္ထော။ **ကေသမ္ဘောဂပရိဘောဂေ**တိ အတ္တနာ တ ဥပဇ္ဈာယေန တ ဧကော ပစ္စယသမ္ဘောဂေ စ ဓမ္မပရိဘောဂေ စ။ **ကေဒိဝသမ္ပိ**တိ ပိသဒ္ဒော ဂရဟတ္ထော, ဒွိဟာ ဒိကံ ပန ပဂေဝတိ အတ္ထော။ **ပရိဟာရော နတ္ထိ**တိ အာပတ္တိပရိဟာရော နတ္ထိ, အာပတ္တိယာ ပရိဟရဏံ အပနယနံ န တ္ထီတိ အဓိပ္ပာယော။ **လဇ္ဇီ ပေသလော**တိ လဇ္ဇီ ဟုတ္ဝာ ပိယသီလော ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဒဟေဝ**တိ တသ္မိံ ဥပဇ္ဈာယဿ ပက္ကန္တအဟနိ ဧဝ။ **တထာ**တိ ယထာ ''ဥပဇ္ဈာယော လဟုံ အာဂမိဿတီ''တိ ပုစ္ဆတိ, တထာ ''အဟံ လ ဟုံ အာဂမိဿာမီ''တိ ဝုတ္တန္တိ အတ္ထော။ **သစေ ဝဒတီ**တိ သစေ အာစရိယော ဝဒတီတိ ယောဇနာ။ **အဿာ**တိ ဘိက္ခုဿ။ **သဘာဂတ**န္တိ လဇ္ဇီပေသလဘာဝံ။

**ယာဝ အာဂမနာ**တိ ဥပဇ္ဈာယဿ ယာဝ အာဂမနာ။ **န**န္တိ ဥပဇ္ဈာယံ။ ''တသေန္တိယေတ''တိပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ **တတ္ထ**ာတိ ဥပဇ္ဈာယဿ ဂတဋ္ဌာနေ။ **တေနာ**တိ ဥပဇ္ဈာယေန။ **ပဝတ္တိ**တိ ပဝတ္တနံ။ နဒီပူရေန တ ဥပဒ္ဒုတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ နဒီပူရတ္တာ ဥဒကောသက္ကနံ အာဂမေတိ, စောရာဒီနံ ဥပဒ္ဒုတတ္တာ သဟာယေ ပရိယေသတိ။ **သော**တိ ဥ ပဇ္ဈာယော။

''နိဿယပဏာမနာ''တိ ဣမိနာ အာဏာပနံ **အာဏတ္တိ**တိ ဝစနတ္ထေန နိဿယပဏာမနာ အာဏတ္တီတိ ဝုစ္စ တီတိ ဒဿေတိ။ **နိဿယပဏာမနာ**တိ နိဿယဿ ဥပဇ္ဈာစရိယဿ ပဏာမနာ။ တသ္မာ ပဏာမိတော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''အာပုစ္ဆိတိအာဒိနာ''တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ''မာ မံ သုသာနဂမနံ အာပုစ္ဆီ''တိအာဒယော သင်္ဂဏှာ တိ။ **တေနာ**တိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန။ **ခမာပေတဗ္ဗော**တိ တိတိက္ခာပေတဗ္ဗော။

**တာဝ**တိ မဟာထေရေဟိ, မဟာထေရာနံ တ ပဋ္ဌမံ။ **အညတ္ထ**ာတိ ဥပဇ္ဈာယဿ ဝိဟာရတော အညံ ဝိဟာရံ။ **အပ္ပ ပေတ**ာတိ အပိ ဧဝ နာမ ခမေယ္ယာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထေဝ**ာတိ အညတ္ထေဝ။ **ဒုတ္တိက္ခာဒိအေသေနာ**တိ ဧတ္ထ အာဒိ သဒ္ဒေန ဉာတိဝိယောဂါဒိအေသော ဂဟေတဗ္ဗော။ **တံယေဝ**ာတိ အတ္တနာ ဝသိတံ တမေဝ ဌာနံ။ **အညဿာ**တိ ဥပဇ္ဈာယ တော အညဿ ဘိက္ခုဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣမိနာ ဥပဇ္ဈာယေန ပရိစ္စတ္တတ္တာ ဥပဇ္ဈာယသမောဓာနေ နိဿယ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ နတ္ထီတိ ဒီပေတိ။

### သမောဓာနဝိနိစ္ဆယော

**အာပုစ္ဆိတွာ** တိ =၀၀ အန္တေဝါသိကံ အာပုစ္ဆိတွာ။ **တတြာပိ** တိ အာစရိယန္တေဝါသိကေသုပိ။ **ကဒါ**တိ ကသ္မိံ ကာလေ။ **သာယန္ဟေ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ** တိ အထ ဝါ သာယန္ဟေ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ။ **တံခဏေယေဝါ**တိ တသ္မိံ သမ္ပဋိစ္ဆနက္ခဏေယေဝ။

**သော ဝါ**တိ အန္တေဝါသိကော ဝါ။ **တတော**တိ ကမတော။ **သုဂတော**တိ သုဋ္ဌု ဂတော, နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **အထာပီ**တိ ပုန စ ပရံ။ အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမနေ ဝိနိစ္ဆယံ ဒဿေတွာ အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမနေ တံ ဒဿေန္တော အာဟ “အာစရိယံ အနာပုစ္ဆာ”တိအာဒိ။ **ဥပစာရသီမာတိက္ကမေ** တိ ဥပစာရသီမာယ အတိက္ကမေ သတိ, အတိက္ကမနဟေတု ဝါတိ ယောဇနာ။ ဧတ္ထ စ **ဥပစာရသီမာ** နာမ ပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ပရိက္ခေပေါယေဝ, အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနံ။

**သာယန္ဟေ ဝါ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ** တိ အထ ဝါ သာယန္ဟေ ဝါ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ။ **သွေ**တိ သုဝေ။

**ဗဟိသီမ**န္တိ ဥပစာရသီမတော ဗဟိ။ **တတော**တိ ဗဟိသီမတော။ **ဒွိန္နံ လေဍ္ဍုပါတာန**န္တိ အန္တေဝါသိကတော ဒွိန္နံ လေဍ္ဍုပါတာနံ။ **အတိက္ကမိတွာ** တိ ဥပစာရသီမတော ဗဟိ အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ဝသနဋ္ဌာနတော အတိက္ကမိတွာ။

**မုစ္စိတုကာမော** တိ အန္တေဝါသိကမှာ မုစ္စိတုကာမော ဧဝ။ **ပဏာမေတီ**တိ ကာယဝါစာဟိ ပဏာမေတိ။ **သာလယော**တိ အာစရိယေ သာပေက္ခော။ “နိရာလယော”တိ ဝတွာ တဿ အတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “န အာနီ”တိအာဒိ။ **ဧဝမ္ပိ**တိ ဓုရေ နိက္ခိတ္တေပိ။ ဥဘိန္နံ ဓုရနိက္ခေပေ သတိ, ဓုရနိက္ခေပဟေတု ဝါ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတီတိ ယောဇနာ။ ပဏာမိတေန ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “သစေ ဟီ”တိအာဒိ။ **အာစရိယ**န္တိ နိဿယာစရိယံ။ စေတိယံ ဝါ ဝန္ဒိတုံ ဥပဇ္ဈာယန္တိ သမ္ဗန္ဓော, မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နံ ဝါ ဥပဇ္ဈာယန္တိ ယောဇနာ။ **ဒူရတ္တာ** တိ ဒူရဘာဝတော။ **ဥပရိပါသာဒေ** တိ ပါသာဒဿ ဥပရိ။ **တ**န္တိ ဥပဇ္ဈာယံ။ နိသိန္နံ ဥပဇ္ဈာယန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

သဝနဝသေန သမောဓာနေ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဥပဇ္ဈာယဿ သဒ္ဒန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၂၃. ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗပဉ္စကကထာ

၈၄. ဣဓာနိ =၀၁ ယံ လက္ခဏံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သင်္ခေပတော** တိ အင်္ဂါနိ အနုဒ္ဓရိတွာ သမာသတော။ **တတ္ထာ**တိ ယံ “ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ”တိအာဒိမာဟ, တတ္ထ။ **အဂုဏင်္ဂေဟီ** တိ ဂုဏဝိရဟိတေဟိ အင်္ဂေဟိ။ **သော**တိ ဘိက္ခု။ **န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ**န္တိ ဧတ္ထ ကမ္မဝါစာစရိယေန ဟုတွာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗန္တိ အာသင်္ကာ ဘဝေယျာတိ အာဟ “ဥပဇ္ဈာယေန ဟုတွာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ”န္တိ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဧတေသု ပဉ္စကေသု။ **အာဒီသူ**တိ ဧတ္ထ ပုဗ္ဗော နိဒဿနတ္ထော ဣတိသဒ္ဒော လောပေါ ဟောတိ။ ဣတိအာဒီသူတိ ဟိ အတ္ထော။ **အယုတ္တဝသေနာ** တိ အနနုရူပဝသေန။ **ယော**တိ ဘိက္ခု။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ ပရေ စ သမာဒပေတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ သီလက္ခန္ဓာဒိကေ။ **ပရိဟရတီ**တိ ပရိသံ ပရိဿယတော ဟရတိ အပနေတိ။ **တဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ “သီလာဒီဟီ”တိပဒံ “ပရိဟာယတိယေဝါ”တိပဒေ အပါဒါနံ, “န ဝဍ္ဎတီ”တိပဒေ ကရဏံ။ **တသ္မာ** တိအာဒိ လဒ္ဓဂုဏံ။ **တေနာ**တိ ဘိက္ခုနာ။ ကသ္မာ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန န ဝုတ္တန္တိ အာဟ “န ဟီ”တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **တဿေဝ** တိ ခီဏာသဝဿေဝ။ **န ဝဒေယျာ** တိ ခီဏာသဝတံ အနဘိရတိယာ အနုပ္ပန္နတ္တာ န ဝဒေယျ။ ယဒိ န ခီဏာသဝဿေဝ ဥပဇ္ဈာယာစရိယဘာဝေ အနုညာတော, အထ ကသ္မာ ခီဏာသဝပဉ္စကော ဝုတ္တောတိ အာဟ “ယသ္မာ ပနာ”တိအာဒိ။ ယသ္မာ န ပရိဟာယတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**အန္တဂ္ဂါဟိကာယာ** တိ သဿတုစ္ဆေဒသင်္ခါတံ အန္တံ ဂဏှာတိ, ဂဏှာပေတီတိ ဝါ အန္တဂ္ဂါဟိကာ, တာယ။ **ဒိဋ္ဌိယာ** တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ။ **ယတ္တကံ သုတ**န္တိ ဘိက္ခုနောဝါဒကသိက္ခာပဒေ (ပါစိ. အဋ္ဌ. ၁၄၅-၁၄၇) ဝုတ္တံ ယတ္တကံ သုတံ။ **တေနာ**တိ သုတေန **ဣဓ**။ ယံ အာပတ္တာဒိ တေန ဇာနိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။

**အာပတ္တိံ န ဇာနာတီ**တိ တွေ့ အာပတ္တိံ အာပန္နောတိ န ဇာနာတီတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ကြဒံ နာ မာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ "အာပန္နော"တိ ကြမိနာ "အာပတ္တိ"န္တိပဒံ "အာပန္နော"တိပာဌသေသေန ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။

**အာဘိသမာစာရိကာယာ**တိ တွေ့ ဥဘတောဝိဘင်္ဂပရိယာပန္နသီလတော အဘိဝိသေသေန သမ္မာ စရိတဗ္ဗန္တိ **အာဘိသမာစာရံ,** ခန္ဓကပရိယာပန္နံ ဝတ္တပဋိပတ္တိသီလံ, တံ အာရဗ္ဘ ပညတ္တာ **အာဘိသမာစာရိကာ,** ခန္ဓကပရိယာပန္နာ သိက္ခာ, တာယ။ **အာဒိဗ္ရဟ္မစရိယကာယာ** တိ တွေ့ မဂ္ဂသင်္ခာတဿ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ အာဒိ မရိယာ အေ အာဒိဗ္ရဟ္မစရိယော, တသ္မိံ ပဝတ္တာ အာဒိဗ္ရဟ္မစရိယကာ =ဝ၂, ဥဘတောဝိဘင်္ဂပရိယာပန္နာ သိက္ခာ, တာယ။ **သေက္ခပဏ္ဏတ္တိယ** န္တိ သိက္ခိတဗ္ဗဋ္ဌေန သိက္ခာ, သာ ဧဝ ဘဂဝတာ ပညတ္တတ္တာ သေက္ခပဏ္ဏတ္တိ။ အထ တ သိက္ခနံ သိက္ခာ, တာယ သိက္ခနတ္ထာယ ဘဂဝတာ ပညပီယတီတိ သေက္ခပဏ္ဏတ္တိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂပရိယာပန္န သိက္ခာယေဝ, တသ္မိံ။ **အဘိဓမ္မေ** တိ တွေ့ သုတ္တန္တဟင်္ဂိတော အဘိ အတိရေကော, အဘိဝိသိဋ္ဌော တ ဓမ္မော အဘိဓမ္မောတိ ဝုတ္တေ နာမရူပပရိစ္ဆေဒကံ အဘိဓမ္မပိဋကန္တိ အာဟ "နာမရူပပရိစ္ဆေဒေ"တိ။ **အဘိဝိနယေ**တိ တွေ့ အဘိဘဝိတ္ဝာ ကာယတစံ ဝိနေတီတိ အဘိဝိနယော, အဘိဘဝိတ္ဝာ ကာယတစံ ဝိနေတိ တွေ့, ဧတေနာတိ တ အဘိဝိန ယောတိ ဝုတ္တေ ဝိနယပိဋကန္တိ အာဟ "သကလေ ဝိနယပိဋကေ"တိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ပဒေသု, သဗ္ဗေသံ တ ပအာနံ။ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ "ကာရဏေနာ"တိ တွေ့ ကာရဏသဒ္ဒေန **"ဓမ္မတော"**တိ တွေ့ ဓမ္မသဒ္ဒ ဿ သဘာဝတ္ထာဒယော နိတရေတ္ဝာ ကာရဏတ္ထတံ ဒီပေတိ, နေသဒ္ဒေန တောပစ္စယဿ ဝိသေသနတ္ထံ။ **ကြတီ** တိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေနာတိ အတ္တော။ **စတုတ္ထေ** တိ စတုတ္ထပဥ္စကေ။ စတုတ္ထပဥ္စကတော တိဏ္ဏံ ပအာနိ, ပဥ္စမပဥ္စက တော ဒွေ ပအာနိ ဂဟေတွာ ပဥ္စကံ ကတွာ ဝုတ္တံ "စတ္တာရော ပဥ္စကာ"တိ။ အဋ္ဌသု ပဥ္စကေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။

ကြတိ သောဠသပဥ္စကဝိနိစ္ဆယေ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၂၄. ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗဆက္ကကထာ

၈၅. တန္တိ ဦနဒသဝဿပဒံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ဆက္ကေသု။ **တတ္ထာ** တိ ဆက္ကေသု။ "ဟတိမောက္ခာ နိ ဝိတ္ထာရေနာ"တိ ဝုတ္တတ္တာ ဝိဘင်္ဂဝသေန ဂဟေတဗ္ဗာနီတိ အာဟ "ဥဘတောဝိဘင်္ဂဝသေန ဝုတ္တာနီ"တိ။ မာတိကာဝိဘင်္ဂဝသေန သုဋ္ဌု ဝိဘဇိတဗ္ဗာနီတိ **သုဝိဘတ္တာနိ,** တစုဂ္ဂတဝသေန သုဋ္ဌု ပဝတ္တိ ဧတေသန္တိ **သုပ္ပဝတ္တီနိ,** သုတ္တတော အနုဗျဉ္ဇနတော သုဋ္ဌု ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗာနီတိ **သုဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗာနီ** တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "မာတိကာဝိဘင်္ဂဝသေနာ"တိအာဒိ။

## ၂၅. အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ

၈၆. **ယော ပနာ**တိ ယော ပန အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော။ **အညောပီ**တိ ပသူရတော အပရောပိ။ **ကြဓာ**တိ ကြမသ္မိံ သာသနေ။ **တသ္မိံ** န္တိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗေ။ **တတ္ထာ** တိ "ယော သော ဘိက္ခဝေ အညောပီ"တိအာဒိဝစနေ။ **အယန္တိ** ပရိတသော။ **နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကဿေတ** တိ ဝတွာ တဿ ဘေဒံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "အာဇီဝကဿ တ အစေလကဿ တ"တိ။ တ တ္ထ **အာဇီဝကော** ဥပရိ ဧကမေဝ ဝတ္ထံ ဥပကစ္ဆကေ ပဝေသေတွာ ပရိဒဟတိ, ဟေဋ္ဌာ နဂ္ဂေါ။ **အစေလကော** ပန သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ နဂ္ဂေါယေဝ။ **သောပီ**တိ =ဝ၃ နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကောပိ။ **တလကမ္ဗလာဒီန** န္တိ တလေန ကတံ ကမ္ဗလံ, အာဒိသဒ္ဒေန ကေသကမ္ဗလာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **အဿာ** တိ ပရိဗ္ဗာဇကဿ။ **အညဿာ** တိ နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇက တော အပရဿ။ **ပဏ္ဍုရင်္ဂာဒိကဿာ** တိ ပဏ္ဍုရံ သေတဝတ္ထံ အင်္ဂေ သရီရေ ဧတဿတ္ထီတိ **ပဏ္ဍုရင်္ဂေါ,** အာဒိသဒ္ဒေန နီလင်္ဂာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။

**ဝေန္တိ** ကြမိနာ ကေသမဿုဩရောပနာဒိနာ။ ပဗ္ဗာဇေန္တေဟိ ဘိက္ခူဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မိံ** န္တိ အညတိတ္ထိ ယပုဗ္ဗေ, နိသိန္နေယေဝတိ ယောဇနာ။ အနာဒရေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ **တဿာ** တိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ။ **နယိမေ**တိ န ကြမေ, ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗံ။

၈၇. ''ဇာံ ခော။ပေ။ အနာရာဓကော''တိ အယံ ကထာ မာတိကာတိ ယောဇနာ။ **အဿာ** တိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ။ **တဿေတ** တိ တဿာယေဝ မာတိကာယ။ **တတ္ထာ** တိ ဝိဘင်္ဂေ။ **အတိကာလေနာ**တိ ဧတ္ထ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဝ တ္တကရဏဝေလာယေဝ အတိကာလော နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဝတ္တကရဏဝေလာယမေဝာ''တိ။ ဣမိနာ ဘုမ္မ မဇ္ဈေ ကရဏဝစနန္တိပိ ဒဿေတိ။ **တတ္ထေဝာ** တိ ကုလဃရေသုယေဝ။ **အညဒတ္ထု** တိ ဇကံသေန, ''ကရောန္တာ''တိ ဣမိနာ ဟဒ္ဒသေသံ ဒဿေတိ။ ဧဝမ္ပိ ကရောန္တော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ''သမ္ပာဒကော''တိ ဣမိနာ **အနာရာဓကော**တိ ဧတ္ထ အာရာဓသဒ္ဒဿ သာဓနတ္ထံ ဒဿေတိ, တောသနတ္ထာဒယော နိဝတ္တေတိ။

အဇ္ဈာစာရတ္တိကာ ဝိသတ္တိ ပဝိသတ္တိ ဧတ္ထာတိ **ဝေသိယာ,** သောဘဏရူပသင်္ခာတံ ဝေသံ ဓာရေတီတိ တ **ဝေ သိယာ**။ တေန ဝုတ္တံ ''သုလဘဇ္ဈာစာရာ''တိအာဒိ။ အာမိသောယေဝ ကိဥ္စက္ခော အပ္ပမတ္တကဌေနာတိ **အာမိသကိဥ္စ က္ခော,** ဝိသေသနပရပဒေ။ အထ တ အာမိသော စ တတော အညော ကိဥ္စက္ခော စ **အာမိသကိဥ္စက္ခံ,** တဿ သမ္ပ အနံ **အာမိသကိဥ္စက္ခသမ္ပဒနံ။ ကိဥ္စက္ခ** သဒ္ဒော ကေသရဿေဝ မုဋ္ဌတော တစကော, အပ္ပမတ္တကဿ ပန ရုဠှိ ဟီဝသေန။ **ဝိဓတ**တိ ဧတ္ထ ဓဝသဒ္ဒော ပတိနောယေဝ တစကော, န ရုက္ခဝိသေသဿာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''မတ ပတိကာ တ''တိအာဒိ။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ မတဝသေန တ ပဝုတ္ထဝသေန တ ဝိဂတော ဓဝေ တောသံ, ဓဝေန တ ဝိဂတာတိ **ဝိဓတ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တာ**တိ ဝိဓဝ။ ယောဗ္ဗနပတ္တတ္တာ တ ယောဗ္ဗနာတီတတ္တာ တ ထုလ္လာ မဟန္တာ ကုမာရိကာတိ **ထုလ္လကုမာရိကာ** တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယောဗ္ဗနပတ္တာ''တိအာဒိ။ **ပဏ္ဍကာ** တိ ဧတ္ထ အာသိတ္တ ပဏ္ဍကာဒီသု ပဥ္စသု ပဏ္ဍကေသု နပုံသကပဏ္ဍကောတခိပ္ပေတောတိ အာဟ ''နပုံသကာ''တိ။ **သမာနပဗ္ဗဇ္ဇာ** တိ ဘိက္ခုဟိ သမာနပဗ္ဗဇ္ဇာ။ **တတော**တိ ဝိဿာသတော။

**တတ္ထာ** တိ ဝေသိယာဒီသု။ **တာသန္တိ** ဝေသိယာနံ။ **သော**တိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ==ဝ၄ ဝိဓဝါဒီသု။ ဂန္ထဗ္ဗတံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သစေ ပနာ''တိအာဒိ။ **တထာ**တိ ယထာ ဂန္တဗ္ဗတ္တံ ဝုတ္တံ, တထာ။

**ဥစ္စာဝစာနီ**တိ ဧတ္ထ ဥဒ္ဓံ စယတိ ဝဓုတီတိ **ဥစ္စံ,** စယတော အဝဂတော ဝိယောဂေတိ **အဝစံ**။ ဥစ္စဥ္စ အဝစဥ္စ **ဥစ္စာဝစာနီ**တိ ဝစနတ္ထေန မဟန္တခုဒ္ဒကတ္ထောတိ အာဟ ''မဟန္တခုဒ္ဒကာနီ''တိ။ ''ကမ္မာနီ''တိ ဣမိနာ ''ကရဏီ ယာနီ''တိပဒဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ တံဒဿနေန စ ကတ္တဗ္ဗာနီတိ **ကရဏီယာနီ**တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ **တတ္ထ** **ထာ**တိ မဟန္တခုဒ္ဒကေသု ကမ္မေသု ။ **တတ္ထ န ဒက္ခော** တိ ဧတ္ထ တဿဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''တေသု တေသု နဝကမ္မေသူ''တိ။ ''ဥဋ္ဌာနဝီရိယသမ္ပန္နော''တိ ဣမိနာ နတ္ထိ အလသော ကောသဇ္ဇံ တေဿာတိ **အနလသော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တတ္ရာ** တိ ဧတ္ထ တ္ရပစ္စယော သတ္တမျတ္ထေ ဝိဇ္ဇာဓောတကောတိ အာဟ ''တေသု တေသူ''တိ။ ''ဥာနုပ္ပတ္တိကာယ ဝီမံသာယာ''တိ ဝုတ္တဝစနဿတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဣဒမေဝ''န္တိအာဒိ။ ''တသ္မိံယေဝ ခဏေ ဥပ္ပန္နပညာယာ''တိ ဣမိနာ ''ဥာနုပ္ပတ္တိကာယာ''တိ ဧတ္ထ **ဥာန**သဒ္ဒော တင်္ခဏတ္ထောတိ ဒ ဿေတိ။ **အလံ ကာတုန္တိ** ဧတ္ထ **အလံ**သဒ္ဒော ဘူသနတရဏပရိယတ္တသင်္ခာတေသု တီသု အတ္ထေသု ပရိယတ္တ တ္ထောတိ အာဟ ''ကာတုံ သမတ္ထော''တိ။

**တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော** တိ တိခိဏဆန္ဒော။ ''ဗလဝစ္ဆန္ဒော''တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတိ။ **လောကိယသမာဓိ ဘာဝနာယာ**တိ လောကိယာယ အဋ္ဌသမာပတ္တိသင်္ခာတာယ သမာဓိဘာဝနာယ။

**ဣဓာဂတော**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ အာဂတော။ **တိတ္ထာယတနသာမိကဿာ** တိ တရန္တိ ဥပ္ပလ္လဝန္တိ သတ္တာ ဥ မ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောန္တိ ဧတ္ထာတိ **တိတ္ထံ,** ဒ္ဒတသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော။ တမေဝ အာယတနံ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနန္တိ **တိတ္ထာယ တနံ**။ အထ တ တိတ္ထမေဝ တေသမတ္တီတိ **တိတ္ထိနော,** တေသမာယတနံ တိတ္ထာယတနံ, တဿ သာမိကော တိတ္ထာ ယတနသာမိကော, တဿ။ **တဿ ဒိဋ္ဌိယာ** တိ ဧတ္ထ **ဒိဋ္ဌိ** သဒ္ဒော လဒ္ဓိပရိယာယောတိ အာဟ ''တဿ သန္တကာ ယ လဒ္ဓိယာ''တိ။ ကသ္မာ သာ လဒ္ဓိ ''ခန္တီ''တိ စ ''ရုစီ''တိ စ ''အာဒာယော''တိ စ ဝုစ္စတီတိ အာဟ ''ဣဒဒနီ''တိအာဒိ။ သာယေဝ လဒ္ဓိ ခမတိ စေဝ ရုစ္စတိ စ ဂဟိတာ စာတိ ယောဇနာ။ **တဿ တိတ္ထကရဿာ** တိ ကတ္တုဝတ္ထေ သာမိဝစ နံ။ **တဿာ** တိ တိတ္ထာယတနသာမိကဿ။ **ဘညမာနာယာ**တိ ဘဏိယမာနာယ။ **အနဘိရဒ္ဓော** တိ ဧတ္ထ အနဘိရာဓိ တော အပရိတောသိတစိတ္တောတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော, နော ပဂ္ဂဟိတစိတ္ တော''တိ။ **ယဒိဒန္တိ** ယံ ဣဒံ ''အနတ္တမနတ္တ''န္တိ တ ''အတ္တမနတ္တ''န္တိ တ သမ္ဗန္ဓော။ ဣမိနာ ''ဣဒ''န္တိပဒဿ

သ အနိယမံ ဒဿေတိ။ **ဣမေ**တိ ဘိက္ခူ။ ယဋ္ဌ အနတ္တမနတ္တံ့ ယောဇနာ။ **တဿေတ** တိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ ဧဝ အနတ္တမနတ္တံ့ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣဒ**ဒ္ဓိ ဒွေဝ အတ္တမနတ္တာနိ, ဒွေဝ အနတ္တမနတ္တာနီတိ စတုဗ္ဗိဓံ ဣဒံ ဓမ္မဇာတံ။ **သင္ဃာဋ္ဌနီယ** န္တိ သင္ဃဋ္ဋိတဗ္ဗံ, သန္နိစယံ ကာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ''အနာရာဓကေ''တိအာဒိနာ **အနာရာဓနီယသို** န္တိ =၀၅ ဌေ န အာရာဓေတိ ဝတ္တံ့ အနေန ကမ္မေနာတိ **အနာရာဓနီယ**န္တိ ဝစနတ္ထံ့ ဒဿေတိ။ **ဣဒ**န္တိ စတုဗ္ဗိဓံ။ **လိင်္ဂ** န္တိ ကာရဏံ။ **လက္ခဏ** န္တိ စိဟနံ။ **ဣတော**တိ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိတော နီဟဋ္ဌနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝုတ္တဝိပလ္လာသေနာ** တိ ကဏှပက္ခေ ဝုတ္တဝိပရီတေန။

သုက္ကပက္ခေ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ သမောဓာနေတဗ္ဗတ ဒဿေန္တော အာဟ ''နာတိကာလေန ကမပဝေသနံ နာတိဒိဝါ ပဋိက္ကမန''န္တိအာဒိ။ ကဏှပက္ခေပိ ဣမိနာ နယေန အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ သမောဓာနေတဗ္ဗာနိ။ ''ပရိတောသကော''တိ ဣမိနာ **အာရာဓက**သဒ္ဒဿ တောသနတ္ထံ့ ဒဿေတိ။ ဟေဋ္ဌာ ပန ''သမ္ပာဒကော''တိ ဝုတ္တတ္တာ သာဓနတ္ထံ့ ဒဿေ တီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

**ဥပသမ္ပဒမာဋ္ဌကေပီ** တိ ဥပသမ္ပဒာဋ္ဌာနေ ကေကူဋ္ဌယုတ္တေ အနေကကောဏေ ပတိဿယဝိသေသေပိ။ သော ဟိ ကေကူဋ္ဌံ ကတ္တ အနေကေဟိ ကောဏေဟိ မလီယတိ ဝိဘူသီယတီတိ **မာဋ္ဌော**တိ ဝုစ္စတိ။ ''စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသိ တဗ္ဗ''န္တိဝစနံ အသဒ္ဒိဿူပမာယ ဟာကဋ္ဌံ့ ကရောန္တော ''ယထာ ပနာ''တိအာဒိမာဟ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **အဿာ** တိ အည တိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ။ ပရိဝသန္တော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အန္တရာ** တိ စတုမာသဿ အဗ္ဘန္တရေ။ **ကုပ္ပ ပနသဘာဝတော**တိ နဿနသဘာဝတော။ **ပရိဂ္ဂဏှာတီ** တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဗ ဂဏှာတိ။ **နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတီ** တိ ''ဣဒံ နာမံ, ဣဒံ ရူပ''န္တိ ဝဝတ္ထပေတိ။ **လက္ခဏ** န္တိ နမနရုပ္ပနလက္ခဏံ, အနိစ္စာဒိလက္ခဏံ တ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာပဟာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''သမူဟတာနိ။ပေ.။ သလ္လ''န္တိ။ **အဗ္ဗုဋ္ဌဟ** န္တိ အာဝဟိယိတ္တာတိ အဗ္ဗုဋ္ဌဟံ, ဥဒ္ဓံ ဝဟိယိတ္တာတိ အတ္ထော။ အာတ္တုပ္ပသဂ္ဂေ ဟိ ဥဒ္ဒင္ဂမတ္ထော။ **တံဒိဝသမေဝ**တိ တသ္မိံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ပဋိလဘနဒိဝသေယေဝ။ ဘုမ္မတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **တဒဟေဝ**တိ တသ္မိံ သောတာပန္နဘာဝနအဟနိ ဧဝ။

**တဿာ** တိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ။ ဟဋ္ဌိယံ ပတ္တဿ အနာဂတတ္တာ ဝုတ္တံ ''ပတ္တမ္ပိ တထေဝ''တိ။ ယထာ ဥပဇ္ဈာယမူလကံ စီဝရံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ, ပတ္တမ္ပိ တထေဝတိ အတ္ထော။ **ဣဒ**န္တိ ပတ္တစီဝရံ။ **ဣမဿာ** တိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ။ **အဒေ**တိ ဥပဇ္ဈာယတော အပရေ။ **တေဟိပီ**တိ အဒေဟိပိ။ **ဝိလောမာ**တိ ပဋိလောမာ။ **အာယတ္တ** န္တိ အဓီနံ။ **အာယတ္တဇီဝိကတ္တာ** တိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ ဥပဇ္ဈာယေန အာယတ္တဇီဝိကတ္တာ။ **တဿာ** တိ ဥပဇ္ဈာယဿ။ **ဝစနကရော**တိ ဝစနံ ကရော။ တတ္ထေပိ သမာသေပိ ဝစနသဒ္ဒဿ ''တဿာ''တိ ပဒမေဝ အပေက္ခတ္တာ ''ဝစနကရော''တိ သမာသော ဟောတိ။ ဧသေဝ နယော ''ဥပဇ္ဈာယေန အာယတ္တဇီဝကတ္တာ''တိ ဌောပိ။ **တေနာ**တိ ဝ စနကရဟေတုနာ။

**အဂ္ဂိပရိစရဏကာ** တိ =၀၆ အဂ္ဂိပူဇကာ။ ဣမိနာ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တီတိ **အဂ္ဂိကာ** တိ ဝစနတ္ထံ့ ဒဿေတိ။ **တာပသာ**တိ ဇဋ္ဌာရော။ တေ ဟိ ယသ္မာ ဇဋ္ဌာ စ တပေ စ ဧတေသမတ္ထိ, တသ္မာ ''ဇဋိလာ''တိ စ ''တာပသာ''တိ စ ဝုစ္စန္တိ။ **ဧတေ**တိ ဇဋိလကာ။ ''ကိရိယံ န ပဋိဗာဟန္တီ''တိ ဝုတ္တဝစနဿ အတ္ထံ့ ဒဿေန္တော အာဟ ''အတ္ထိ ကမ္မံ, အ တ္ထိ ကမ္မဝိပာကော''တိ။ **တေဒေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇ** န္တိ တေံ ဧဝ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ။ **ဧတေသ**န္တိ ဇဋိလာနံ။ **သာသနေ**တိ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ။ **တေသ**န္တိ ဉာတီနံ, ဣမံ ပရိဟာရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ**တိ ဉာတယော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ဉာတိသေဋ္ဌ ဋ္ဌဿာ**တိ ဉာတိယေဝ သေဋ္ဌော, ဉာတီနံ တတိ ဉာတိသေဋ္ဌော, တဿ, ဗုဒ္ဓဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၂၆. ပဉ္စာဗာဓဝတ္ထုကထာ

**၈၈. မဂဓေသူ**တိ ဌေ ဗဟုဝစနပဒေန ဝုတ္တတ္တာ ဇနပဒဿ နာမန္တိ အာဟ ''မဂဓနာမကေ ဇနပဒေ''တိ။ **အမနုဿာနဋ္ဌာ** တိ မနုဿေဟိ အညသတ္တာနဋ္ဌ။ ဥဿန္နသဒ္ဒေ စ ဥဿဒသဒ္ဒေ စ ဝုဗ္ဗိပ္ပတ္တပရိယာ ယောတိ အာဟ ''ဥဿန္နာ ဝုဗ္ဗိပ္ပတ္တာ''တိ။ ''ဖာတိပ္ပတ္တာ''တိ ဣမိနာ တမေဝတ္ထံ့ ဒဿေတိ။ **တေဟီ**တိ ကုဋ္ဌာဒီဟိ ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိ။

**တတ္ထာ** တိ ကုဋ္ဌာဒီသု ပဋ္ဌသု အာဗာဓေသု။ အာဗာဓိကံ အာဘုသော ဗာဓတိ ပီဠေတီတိ **အာဗာဓော,** အင်္ဂပစ္စင်္ဂ ကုဋ္ဌတိ ဆိန္ဒတီတိ **ကုဋ္ဌံ** ။ "ရတ္တကုဋ္ဌံ တ"တိအာဒီသု တသဒ္ဒေန သေတကုဋ္ဌာဒီနိပိ သင်္ဂဏှာတိ။ **ကိဋိဘ ဒဒ္ဒု ခဇ္ဇု အာဒိပ္ပဘေဒမ္ပီ**တိ ကိဋိဘော စ ဒဒ္ဒု စ ခဇ္ဇု စ ကိဋိဘဒဒ္ဒုခဇ္ဇုယော , တာ အာဒယော ယေသံ ကုဋ္ဌာနန္တိ ကိဋိဘဒဒ္ဒုခဇ္ဇုအာဒယော, တေသံ ပဘေဒော ကိဋိဘဒဒ္ဒု ခဇ္ဇုအာဒိပ္ပဘေဒော, တမ္ပိ။ တတ္ထ **ကိဋိဘော**တိ ကိဋ္ဋ ကြဘောတိ ပဒဝိဘာဂေ ကာတဗ္ဗော။ တတ္ထ **ကိဋ္ဋော**တိ ကိမိ။ ကြမိနာ ကိဋ္ဋကုလာဝကံ "ကိဋ္ဋော"တိ ဂဟေတဗ္ဗံ, ကိဋ္ဋော ဝိယာတိ **ကိဋ္ဋော,** ကုဋ္ဌဝိသေသော။ **ကြဘော**တိ ဂဇော။ ကြမိနာ ဂဇဿ သဗလံ "ကြဘော"တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ကြဘော ဝိယာတိ **ကြဘော,** ကုဋ္ဌဝိသေသော။ ကိဋ္ဋောယေဝ ကြဘော **ကိဋိဘော,** ကုဋ္ဌာဗာဓဝိသေသော, ယံ လောကေ **"ကုဋ္ဌာဗာဓ ဝိသေသော"**ကြတိ တေဟရန္တိ။ **ဒဒ္ဒု** တိ ကစ္ဆု။ သာ ဟိ သရီရံ ဒံသတိ ဝိဒံသတိ, ဟိံသတီတိ တ **ဒဒ္ဒု** တိ ဝုစ္စတိ။ ကေသ္သ ဒကာရဿ ရကာရံ ကတွ တ "ဒဒ္ဒု"တိပိ ဟဋ္ဌော။ ယံ လောကေ **"ပွေ၀?"**ကြတိ တေဟရန္တိ။ **ခဇ္ဇု** တိ ကဏ္ဍုဝနံ။ တဉှိ သရီရံ ခဇ္ဇတိ ဗ္ယထတိ ခဒတိ, ဟိံသတီတိ တ ခဇ္ဇုတိ ဝုစ္စတိ။ ယံ လောကေ **"ခဇ္ဇု"** ကြတိ တေဟရန္တိ။ "ကစ္ဆု"တိပိ ဟဋ္ဌော, သော အဟဋ္ဌော ဒဒ္ဒုသဒ္ဒေန တဿ ဂဟိတတ္တာ။ **တန္တိ** ကုဋ္ဌံ။ **ပကတိပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ** တိ ပကတိယာ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ, ယထာနိဝတ္ထပာရုတဋ္ဌာနေတိ အတ္ထော။ ကြမိနာ ဝိသေသတော ပဋိစ္ဆန္နံ နိဝတ္တေတိ။ အဝမုနကပကၠေ ဋိတံ သစေ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ပကတိဝဏ္ဏော** တိ =၀၇ ပကတိဆဝိယံ။ ယထာ အဝဏ္ဏာ ဆဝိ ဟောတိ, တထာတိ အတ္ထော။ ကြဒံ ဝဏ္ဏဝတ္ထုံ သန္ဓာယ န ဝုတ္တံ။

**မေဒဂဏ္ဍော** တိ မေဒော အသ္မိံ အတ္ထီတိ **မေဒော,** ဂဏ္ဍုတိ ဖောဋ္ဌော ဘဝတီတိ **ဂဏ္ဍော,** မေဒောယေဝ ဂဏ္ဍော မေဒဂဏ္ဍော။ ယံ လောကေ "မေဒဂဏ္ဍော"ကြတိ တေဟရန္တိ။ **ကောလဋ္ဌိ** တိ ကောလံ ဝုစ္စတိ ဗဒရဖလံ, တဿ အဋ္ဌိ ကောလဋ္ဌိ။ အဝမုနကပကၠေ ဋိတေ သတီတိ ယောဇနာ။ **သဋ္ဌဝိ** န္တိ သံဝိဇ္ဇမာနဆဝိံ, သဋ္ဌာတဆဝိံ တ။ **ဥဏ္ဏိဂဏ္ဍာ**တိ ဥဒ္ဓံ နမန္တီတိ ဥဏ္ဏိယော, တာယေဝ ဂဏ္ဍာ ဥဏ္ဏိဂဏ္ဍာ။ ယေ လောကေ "ဥဏ္ဏိဂဏ္ဍာ" ကြတိ တေဟရန္တိ။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ သရီရပဒေသေ။ **ခီရပီဠကာ**တိ ခီရံ ဇေတ္တေ အတ္ထီတိ ခီရာ, တာ ဇေဝ ပီဠကာ ခီရပီဠကာ။ ယာ လောကေ "ခီရပီဠကာ" ကြတိ စ ကြတိ စ တေဟရန္တိ။ **တာသု**တိ ပီဠကာသု။ ခီရပီဠကာ နာမ ဂဏ္ဍာ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ခရပီဠကာ**တိ ခရသဘာဝတ ပီဠကာ။ ခရသဘာဝတ္တာ တေန သတ္တာ မရဏမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိ, မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ယာ လောကေ ကြတိ "ခီရပီဠကာ" တေဟရန္တိ။ ပဒုမကဏ္ဏိကာ နာမ ဂဏ္ဍာ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပဒုမဿ ကဏ္ဏိကာ ဝိယ **ပဒုမကဏ္ဏိကာ** ။ ယာ လောကေ **"ပဒုမကဏ္ဏိကာ"** ကြတိ တေဟရန္တိ။ သာသပဗီဇကာ နာမ ဂဏ္ဍာတိ သမ္ဗန္ဓော။ သာသပဿ ဗီဇံ ပမာဏမေတာသန္တိ **သာသပဗီဇကာ**။ ယာ လောကေ "သာသပဗီဇကာ" ကြတိ တေဟရန္တိ။ **တာ သဗ္ဗာ** တိ သဗ္ဗာ တာ ပီဠကာ, ဂဏ္ဍဇာတိယော တ။ **တာသု**တိ ပီဠကာသု, ဂဏ္ဍဇာတီသု တ။

**ပဒုမပုဏ္ဍရီကပတ္တဝဏ္ဏာ** န္တိ **ပဒုမံ** နာမ ရတ္တံ, **ပုဏ္ဍရီကံ** နာမ သေတံ, တေသံ ပုပ္ဖပတ္တဿ ဝဏ္ဏံ ဝိယ ဝဏ္ဏမေတဿာတိ ပဒုမပုဏ္ဍရီကပတ္တဝဏ္ဏံ, သင်္ခကုဋ္ဌံ။ ယံ လောကေ "ပဒုမပုဏ္ဍရီကပတ္တဝဏ္ဏံ, သင်္ခကုဋ္ဌံ" ကြတိ တေဟရန္တိ။ **ယေနာ**တိ ကုဋ္ဌေန။ ဂုန္နံ သရီရံ သဗလံ ဝိယ မနုဿာနံ သရီရံ သဗလံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တသ္မိံ** န္တိ ကိလာသေ။ **သောသဗ္ယာဓိ** တိ ခယရောဂေ။ သော ဟိ ယသ္မာ မံသလောဟိတာဒီနိ သောသာပေတိ, တသ္မာ **သောသော**တိ ဝုစ္စတိ။ ယံ လောကေ "သာံသ" ကြတိ စ "သောသဗ္ယာဓိ" ကြတိ စ တေဟရန္တိ။ **တသ္မိံ** န္တိ သောသဗ္ယာဓိမှိ။ **အပမာရော**တိ အပသ္မာရော။ သော ဟိ သာရတော အပဂတတ္တာ "အပမာရော"တိ ဝုစ္စတိ သကာရဿ မကာရံ ကတွာ။ ယံ လောကေ "အပမာရ" ကြတိ စ **"အရူ?"**ကြတိ စ တေဟရန္တိ။ **တတ္ထာ** တိ ဒွီသု ဥမ္မာဒေသု။ အာဓာရေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ ဒုတ္တိကိစ္ဆော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၂၇. ရာဇဘဋဝတ္ထုကထာ

**၉၀. ဥစ္စိနထာ** တိ ဇေတ္တေ စိဓာတုယာ ဝမုနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝမေထာ"တိ။ **သောတာပန္နတ္တာ** တိ ဗိမ္ဗိသာရရညော =၀၈ သောတာပန္နဘာဝတော။ **ဃာတေထာ**တိ ဇီဝိတာ ဝေရောပေထ။ **ဟနထာ**တိ ပဟရထ။ **တတော**တိ ဥပဇ္ဈာယတော။ အာစရိယော သေဋ္ဌောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ အာစရိယတော။ **ကြဒန္တိ** ဝစနံ, အာဂတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အာဟံသု တေဟာရိကာ မဟာမတ္တာ မုသာတဒေနာတိ ယောဇနာ။ **အမစ္စော** တိ သဗ္ဗရာဇကိစ္စေသု အမာ သဟ ရညာ ဘဝတီတိ အမစ္စော။ **အမာ**သဒ္ဒော သဟတ္ထေ နိပာတော။ "အမာ"တိ နိပာတတော ဘဝတ္ထေ အစ္စပစ္စယော (မောဂ္ဂလ္လာနေ ၄.၂၃ သုတ္တေ)။ **မဟာမတ္တော** တိ မဟန္တော မတ္တာ ကြဿရိယာ ဇေဿာတိ မဟာမတ္တော။

**မတ္တာ** သဒ္ဒော ဟေတ္ထ ကြသ္တရိယတစကော။ **သေဝကော**တိ ရာဇာနံ သေဝတိ ဘဇတီတိ သေဝကော။ **ဘတ္တဝေတနဘဋ္ဌော**တိ ဘတ္တဝေတနာနမတ္ထာယ ဘဋ္ဌော။ **တသ္သာ** တိ ရာဇဘဋ္ဌဿ။ **ပုတ္တနတ္တဘာတုကာဒယော** တိအာဒိ သဒ္ဒေန ဘာဂိနေယ္ယာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **ယော ပနာ**တိ ရာဇဘဋ္ဌော ပန။ **နိယ္ယာတေတိ** တိ အပ္ပေတိ။ **တံ ဌာနန္တိ** တံ ရာဇဘဋ္ဌဌာနံ။ **ယေန တ**တိ ကမ္မကာရေန တ။ **ယံကမ္မကာရဏာ**တိ ယဿ ကမ္မဿ ကာရဏာ။ **ယော တ**တိ ရာဇဘဋ္ဌော တ။ **ပဗ္ဗဇဿု** တိ ပဗ္ဗာဇေဟိ။

## ၂၈. စောရဝတ္ထုကထာ

**၉၁. ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော** တိ အင်္ဂုလိမာလော ပုဗ္ဗေ ဒိဋ္ဌော။ **အယန္တိ** စောရော။ **သော**တိ အင်္ဂုလိမာလော။ အညေသံ သန္တိကာ ဝစနံ သုဏန္တီတိ ယောဇနာ။ **တေ**တိ မနုဿာ။ **ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိပိ** တိ ကာယေန ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိပိ။ **ဥတ္တသန္တိပိ** တိ စိတ္တေန ဥတ္တသန္တိပိ။ အင်္ဂုလိမာလော ဘိက္ခူဟိ န ပဗ္ဗာဇိတော, နနု ဘဂဝတာ ပန သယံ ပဗ္ဗာဇိတော, အထ ကသ္မာ "န ဘိက္ခဝေ"တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "ဘဂဝတ သယံ ဓမ္မဿာမီ"တိ။ **ဓမ္မဿာမီ** တိ စ ဓမ္မဿ ကြသ္သရော, ဓမ္မေန တ ဒေဝမနုဿာနံ ကြသ္သရော, အဓိပတီတိ အတ္ထော။ ဘိက္ခူနံ အကရဏတ္ထာယ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒန္တိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ "န ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိဝစနေ။ "ဓဇံ ဗန္ဓိတ္ဝာ"တိအာဒိနာ ဓဇဿ ဗန္ဓနံ ဓဇဗန္ဓော, ဓဇဗန္ဓော ဝိယာတိ **ဓဇဗန္ဓော,** ဓဇဗန္ဓော ဟုတ္ဝာ စရတီတိ **ဓဇဗန္ဓော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဓဇဗန္ဓော, တသ္မာ။ **ယော**တိ စောရော။ **ပန္ထဒုဟနံ တ** တိ ပန္ထေ ဒုဟနံ တ။ **ပညာယတိ စာ**တိ ဧတ္ထ စသဒ္ဒော တက္ကသမုစ္စယတ္ထော။ န ကေဝလဉ္စဟိ ဝိစရတိယေဝ, အထ ခော ပညာယတိ စာတိ အတ္ထော။ **ကြဒန္တိ** စောရကမ္မံ။ **ရဇ္ဇ** န္တိ ရာဇဘာဝံ။ **သော**တိ ရာဇပုတ္တော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တသ္မိ** န္တိ ရာဇပုတ္တေ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ ပုဗ္ဗကာလေ။ **တန္တိ** စောရံ။ **ဝေန္တိ** ကြမိနာကာရေန, ဇာနန္တိ စေတိ ယောဇနာ။ **အဒိဿမာနာ** တိ အတ္တာနံ အပညာယမာနာ။ ကြဒံ သန္ဓိစ္ဆေဒအာဒိစောရေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, န အမ္ဗလဗုဇာဒိစောရေ။ **ပစ္ဆာပိ** တိ ထေယ္ယကရဏတော ပစ္ဆာပိ။ **တေပီ**တိ စောရေပိ။

**၉၂. ဘယေနာ**တိ ဘယတော။ **ဧတေ ပနာ**တိ ဘိက္ခူ ပန။ **လဒ္ဓာဘယတ္တာ** တိ ရာဇတော လဒ္ဓော အဘယော ကြမေဟီတိ လဒ္ဓာဘယာ, တေသံ ဘာဝေ လဒ္ဓာဘယတ္တံ, တသ္မာ။ **ကာရဘေဒကော**တိ ဧတ္ထ **ကာရ**သဒ္ဒော ရုက္ခဝိသေသေ =ဝ၉ စ သက္ကာရေ စ ဗန္ဓနာလယေ စ ပဝတ္တတိ, ကြခ ပန ဗန္ဓနာလယေတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ကာရံ ဝုစ္စတိ ဗန္ဓနာကရ"န္တိ။ ဗန္ဓနာကရဉ္စဟိ ကရောန္တိ တံ ပဝေသိတေ ဇနေ ဟိံသန္တိ ဧတ္ထာတိ "ကာရာ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ကြဓာ**တိ "ကာရဘေဒကော"တိပဒေ။ ဒီပဗန္ဓနံ တ ဟောတူတိ ယောဇနာ။ ကြမေဟိ ပဒေဟိ န ကေဝလံ ဗန္ဓနာကရံယေဝ ကာရာ နာမ ဟောတိ, အထ ခော အန္ဒုဗန္ဓနာဒီနိပိ ကာရာယေဝ နာမာတိ ဒဿေတိ။ **ယော**တိ စောရော။ **ဧတေသူ**တိ ဗန္ဓနေသု။ **မုဉ္စိတ္ဝာ တ** တိ ရဇ္ဇုဗန္ဓနံ နိဗ္ဗေဌေတွာ တ။ ကြမေဟိ ပဒေဟိ န ကေဝလံ ကာရာယ ဘိန္ဒနတော ဧဝ ကာရဘေဒကော နာမ ဟောတိ, အထ ခော ဆိန္ဒနမုဉ္စနဝိဝရဏေဟိပိ ကာရဘေဒကောယေဝ နာမာတိ ဒဿေတိ။ **ဒီပန္တရ** န္တိ ဗန္ဓနဒီပတော အန္တရံ အညံ ဒီပန္တိ အတ္ထော။ စက္ကတဋ္ဌဗန္ဓနံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ စက္ကတဋ္ဌတ္တရံ ဂတော အဋ္ဌကထာယံ န ဝုတ္တော။ **သော**တိ နစောရကော။ **ကမနိဂမပဋ္ဋနာဒီနိ** တိ ဧတ္ထ **ပဋ္ဋန** န္တိ နာတပဋ္ဋနံ, သကဋ္ဋပဋ္ဋနဉ္စ။ **ကေဏိယာ**တိ ရညော အာတဗ္ဗအာယေန။ **တန္တိ** ကေဏိံ။ **နိဓာနန္တိ** နိက္ခဏိတ္ဝာ ဌပိတံ ဓနံ။ **ဥပသံဟရိတ္ဝာ**တိ ရာဇာဒီနံ သန္တိကံ ဟရိတ္ဝာ။ **တန္တိ** ကသိကမ္မာဒီဟိ သမ္ပာဒေတ္ဝာ ဇီဝန္တံ။ **တတ္ထေဝ** တိ ဗန္ဓာပိတဌာနေယေဝ။

**၉၃. ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **ယော ကောစိ ပလာတော**တိ သမ္ဗန္ဓော။ နန္တိ ယံ ကိဉ္စိ ဇနံ, လိခာပေတီတိ ယောဇနာ။ **ပဏ္ဏေ တ** တိ ကုသေ တ။ **အဿာ** တိ ဇနဿ။ **ဒဏ္ဍ** န္တိ ဓနဒဏ္ဍံ။ **လိခိတကော**တိ လိခိတဗ္ဗောတိ လိခိတော, သောယေဝ လိခိတကော။

**၉၄.** ယော ပန ကသာဟိ ဟညတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကြမိနာ အညေဟိ ကသာဟိ ဟညတီတိ **ကသာဟတော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ "အယမေဝ တေ ဒဏ္ဍော ဟောတူ"တိ ကြမိနာ ကတံ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကြမဿာတိ **ကတဒဏ္ဍကမ္မော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အလ္လဝဏော** တိ တိန္တဝဏော။ **ဃာတေတွာ**တိ ဟနိတ္ဝာ ပဟရိတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ဂဏ္ဍိဂဏ္ဍဋ္ဌိယော**တိ ဖောဋ္ဌဖောဋ္ဌာ။ **သန္နိသိန္နာသု** တိ ဂဏ္ဍိသု ပကတိသရီရေန သမံ နိသိန္နာသု။

၉၅. ကတဒဏ္ဍကမ္မဘာဝေ တာဝ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော ဟောတု, ကထံ ပန လက္ခဏာဟတဘာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ အာဟ ''ယသ္သ ပနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္တေနာ** တိ တာပေန။ **လက္ခဏာ** န္တိ သညာဏံ။ **သောတိ** ဇနော။ **ဘုဇိဿော**တိ ဘုဇော ဇေတဿတ္ထီတိ ဘုဇိဿော (မ. နိ. ဋီ. ၂.၄၂၆)။ ပရေဟိ အပဟရိတေဗ္ဗော စ အနဝ္ဟောဟရာပိတော စ ဟုတ္ဝာ သယမေဝ အတ္တာနံ ပာလနေန စ ဘောဇနံ အဇ္ဈောဟရဏေန စ သမန္နာဂတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဿာ** တိ လက္ခဏာဟတဿ။ **ဝဏ္ဏာ**တိ အရူပံ။ တာနိ ဟိ ယသ္မာ ဝဏ္ဏံ ဂတ္တာနိ ဝိစုဏ္ဏာနိ ကရောန္တိ, တသ္မာ ဝဏ္ဏာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ရူဠှပ္ပဟာ**တိ တရုဏမံသေန ရူပဟာ။ တိမဏ္ဍလဝတ္ထဿ လက္ခဏာဟတဿ ဇနဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၃၃. ကုဏ္ဍာယိကဝတ္ထုကထာ

၉၆. **ကုဏ္ဍာယိကော နာမာ**တိ ဧတ္ထ **ကုဏ္ဍ**န္တိ ဥဒ္ဒါရော။ သော ဟိ ယသ္မာ ဇေတိ ဝုဍ္ဍိံ ဂစ္ဆတိ, တသ္မာ ကုဏ္ဍန္တိ ဝုစ္စတိ။ တံ ဂဏှာတိ, ဓာရေတီတိ တ ကုဏ္ဍာယိကော။ **ယံ တ**တိ ဇနံ တ အာဒ္ဓပေတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာဒ္ဓပေတ္ဝာ**တိ စ ပေသနတ္တာယ ဓနေသာမိကဿ သန္တိကေ ဌပေတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **အာ**ကာရော ဟိ ပေသနတ္တတစကော။ **သော ပီ**တိ ပိသဒ္ဒော ပုရိမဇနေ အပေက္ခတိ။ ''ဓာရေတီ''တိ ဣမိနာ အာယိကပစ္စယော ဓာရဏတ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **အညေ**တိ မာတာပိတူဟိ အညေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တေ**တိ အညေ ဉာတကာ, တံ အာဒ္ဓပေတုံ ယသ္မာ န ဣဿရာ, တသ္မာ န ကုဏ္ဍာယိကောတိ ယောဇနာ။ **ဣတရ**န္တိ နကုဏ္ဍာယိကတော အညံ။ **အဿာ** တိ ဇနဿ။ **န**န္တိ တံ ဇနံ။ **တေသု**တိ ဉာတိသာလောဟိတာဒီသု။ **တထာရူပဿာ** တိ အတ္တနော ဉာတိသာလောဟိတဿာတိ အတ္ထော။ အာရောစေတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သဟေတုကော''တိအာဒိ။ တတ္ထ **သဟေတုကော**တိ ဘဗ္ဗော။ **သော**တိ ဥပဇ္ဈာ ကော ။ **ပဋိပဇ္ဇတီ** တိ ပဋိဒဒတိ။ **တေ**န္တိ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ။ **အဇာနိတ္ဝာ**တိ ကုဏ္ဍာယိကဘာဝမဇာနိတ္ဝာ။ **ပဿန္တေနာ** တိ ကုဏ္ဍာယိကံ ပဿန္တေန။ ''အပဿန္တဿ ဂီတ န ဟောတီ''တိ ဣမိနာ ပဿိတ္ဝာ အဒဿေန္တဿ ဂီတ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။

**ပုစ္ဆိယမာနောပီ** တိ ''ကိံ တ္ဝံ ကုဏ္ဍာယိကောသီ''တိ ပုစ္ဆိယမာနောပိ။ **တ**န္တိ ကုဏ္ဍာယိကံ။ **တတ္ထာ** တိ အညသ္မိံ ဒေသေ။ **တ**န္တိ ကုဏ္ဍသာမိကံ။ **သော**တိ ကုဏ္ဍသာမိကော။ **အယ**န္တိ ကုဏ္ဍာယိကော။ **အယ**န္တိ ဝစနာ။ **တတ္ထာ** တိ ကုဏ္ဍာယိကဿ ပဗ္ဗာဇနေ။ **သာမီစီ**တိ အနုဓမ္မတာ။

**န**န္တိ ကုဏ္ဍာယိကံ။ **သော**တိ ကုဏ္ဍသာမိကော။ **အဿာ** တိ ထေရဿ။ ဂီတ န ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဍ္ဍတူ** တိ အာသတု ဥပဝေသတူတိ အတ္ထော။ **သော**တိ ကုဏ္ဍာယိကော။ **ဣဒ္ဓိသော**တိ သဟေတုကော ဝတ္တသမ္ပန္နောတိ အ တ္ထော။ **အတိအာရာဓကော**တိ ဝတ္တာစာရေန ထေရဿ အတိတောသကော။

## ၃၄. အာသဝတ္ထုကထာ

၉၇. **အာသာ**တိ စေဋကာ။ တေ ဟိ သာမိကေဟိ ဒုက္ခေ တ ဒုဇ္ဇကမ္မေ တ အသီယန္တိ ခိပီယန္တီတိ အာသာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **တတ္ထာ** တိ စတူသု အသေသု။ ''ဃရဒာသိယာ ပုတ္တော''တိ ဣမိနာ အန္တောဂေဟေ ဃရဒာသိယာ ကုစ္ဆိမ္ဟိ ဇာ တော **အန္တောဇာတော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဓနံ ဒတ္ဝာ ကီတော **ဓနက္ကီတော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဓနက္ကီတော နာမာ''တိအာဒိ။ ဓနေန ကီတော ဓနက္ကီတောတိ ဝစနတ္ထောပိ ယုတ္တောယေဝ။ **အာသစာရိတ္တ**န္တိ ဒေသ ကာလဝသေန အာသာနံ စာရိတ္တံ။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဒေသေ, ကာလေ တ။

**ကရမရာနီတော နာမာ**တိ ဧတ္ထ **ကရမရော**တိ ဝန္ဒိ။ သော ဟိ သတ္တူနံ ကရေန ဟတ္ထေန မရိတဗ္ဗတ္တာ ကရမ ရောတိ ဝုစ္စတိ။ ကရမရဘာဝေန အာနီတော ကရမရာနီတော။ တိရောရဋ္ဌာ အာဟရန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပလာပေတ္ဝာ တ**တိ ပလောဘေတွာ တ။ **တတော**တိ ကသ္မာစိ ကမတော။ မနုဿာ ဝေ **မာနုဿကာနိ** ။ ကုတ္ထိပုရိသာနံ သာဓာရဏ ဘာဝေန သာမညဘာဝတော နပုံသကလိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တံ။ ပိသဒ္ဒေန န ကေဝလံ ဓနာနိယေဝ အာဟရန္တိ, အထ ခေါ မာ နုဿကာနိပီတိ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **တတ္ထာ** တိ မာနုဿကေသု။ ဝေရူပေ ကရမရာနီတော အသော န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **သဗ္ဗသာဓာရဏေနာ**တိ ဗန္ဓနာကရသောဓနကာလေ သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏေန။

**အသဗ္ဗ** န္တိ အသဿ ဘာဝေ အသဗ္ဗံ, တံ။ တေန ဝုတ္တံ “အသဘာဝ”န္တိ။ “သဏ္ဍမေတ”န္တိ ဣမိနာ **သာမံ** သဒ္ဒေါ သဏ္ဍမတ္ထေ နိပါတောတိ ဒဿေတိ။ **ဘုဇိဿိတ္ထိယော** တိ ရညော ဘုဇိဿိတ္ထိယော။ **ဝဏ္ဏအသိဟိ** တိ နဂရသောဘိနီဟိ။ တာ ဟိ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နအသိဘာဝတော ဝဏ္ဏအသီတိ ဝုစ္စန္တိ။ **တာသန္တိ** ဘုဇိဿိတ္ထီနံ။ **ပဏ္ဏာ** န္တိ အသိပဏ္ဏံ။ **ဘဍ္ဍိပုတ္တကဂဏ္ဌာဒီန** န္တိ အာဒိသဒ္ဒေန မလ္လပုတ္တဂဏ္ဌာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ဣမိနာ ဗဟုသာမိကအာသံ ဒဿေတိ။ **တေဟီ**တိ ဘဍ္ဍိပုတ္တကဂဏ္ဌာဒီဟိ။ **အဒိန္နာ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ** တိ ဗဟူသု သာမိကေသု ဧကေနပိ အဒိန္နာ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။ **တေပီ**တိ အာရာမိကအာသေပိ။ ဣမသ္မိံ အာရာမိကအာသပဗ္ဗာဇနေ အဋ္ဌကထာတဒံ ဒဿေန္တော အာဟ “မဟာပစ္စရိယ”န္တိအာဒိ။ “တက္က”န္တိ ပဒံ “အာသိတ္တက” န္တိ ပဒေ ကမ္မံ။ “သီသေ”တိ ပဒံ “အာသိတ္တက”န္တိ ပဒေ အာဓာရော။ ကေသုစိ ဇနပဒေသု ဒေသစာရိတ္တဝသေန သီသေ တက္ကဿ အာသိဉ္စနံ အသာနံ ဘုဇိဿကရဏန္တိ အဓိပ္ပာယော။ “အာရာမိကံ ဒေမာ”တိ ဝစနံ အသာနံ ဘုဇိဿဝစနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ယေန ကေနစိ တေဟာရေန**ာတိ “အာရာမိကံ ဒေမာ”တိ တ “အာရာမိကအာသံ ဒေမာ”တိ တ “ကပ္ပိယကာရကံ ဒေမာ”တိ တ ယေန ကေနစိ တေဟာရေန။ ဒုဝိသု အဋ္ဌကထာတဒေသု ကုရုန္ဒိတဒဿ ပစ္ဆာ ဝုတ္တတ္တာ သောယေဝ ပမာဏန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဒုဂ္ဂတမနုဿာ**တိ ဒုက္ခံ ဂတမနုဿာ။ **ဧတေ**တိ ဒုဂ္ဂတမနုဿေ။ **တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတီ** တိ မာတာပိတူနံ အသဘာဝံ ဥပဂတကာလေ ဇာတံ ပုတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ အထ ပန မာတာပိတရော အသဘာဝံ ဥပဂတာ, န ပုတ္တော, တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ “ဘိက္ခုသ္သာ”တိပဒံ “ဉာတကာ တ ဥပဋ္ဌာကာ တ”တိပဒေသု သာမိသမ္ဗန္ဓော, “ဒေန္တိ”တိ ပဒေ သမ္ပဒါနံ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **ဣမန္တိ** အသံ။ **အဘိရမိဿတီ** တိ ဘိက္ခုဘာဝေ အဘိရမိဿတိ။ **ဝိဗ္ဗမိဿတီ** တိ ဝိနိဝတ္တေတွာ ဂိဟိဘာဝံ ဘမိဿတိ။ ဣတိ ဝတွာ ဒေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နိဿာမိကအာသော** တိ ပရိဂ္ဂဟက သာမိကဝိရဟိတော အသော ။ နိဿာမိကဿ အသဿ ရာဇာ သာမီ, တသ္မာ ရညာ အပရိဂ္ဂဟိတေ အတ္တနာဝ အတ္တနံ ဘုဇိဿံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိဂ္ဂဟိတေ ရာဇာနံ ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အဇာနန္တော** တိ အတ္တနော အသဘာဝမဇာနန္တော။

**အနုရာဓပုရာ**တိ အနုရာဓနဂရတော နိက္ခမိတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော**တိ ပုတ္တော။ **ဣဏာ**တိ ရောဟဏော။ မာတရံ ပုစ္ဆိတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာဂမ္မာ** တိ အာဂန္တွာ။ **အတိစ္ဆထာ** တိ အတိက္ကမိတွာ ဣစ္ဆထ, ဣဓ ကိဉ္စိ ဒေယ္ယဓမ္မံ နတ္ထိ, ဣဒံ အတိက္ကမိတွာ အညတ္ထ ဂှာတုမိစ္ဆထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တေ**တိ ဃရသာမိကာ။ စတူဟိ ပစ္စယေ ဟိ ပဋိဇဂ္ဂတ္ထာ ဝသာပေသုန္တိ ယောဇနာ။

## ၃၅. ကမ္မာရဘဏ္ဍုဝတ္ထုအာဒိကထာ

**၉၈. တုလာဓာရမုဏ္ဍကော** တိ မာနဘဏ္ဍဓာရော မုဏ္ဍကော။ ဣမိနာ **ကမ္မာရဘဏ္ဍု** တိ ဧတ္ထ ကမ္မာရသဒ္ဒော တုလာဓာရပရိယာယော, ဘဏ္ဍုသဒ္ဒော မုဏ္ဍကပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ တုလာဓာရော ဟိ အလင်္ကာရဝိကတိကရဏတ္ထာယ ကမ္မံ အရတိ ဇာနာတီတိ **ကမ္မာရော** တိ ဝုစ္စတိ။ မုဏ္ဍကော ဘဏ္ဍီယတိ “မုဏ္ဍော”တိ ပရိဘာသီယတီတိ **ဘဏ္ဍု** တိ ဝုစ္စတိ။ “သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တော”တိ ဣမိနာ တဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **အပလောကေတု**န္တိ ဧတ္ထ အပပုဗ္ဗော လောကသဒ္ဒော အာပုစ္ဆနတ္ထောတိ အာဟ “အာပုစ္ဆိတု”န္တိ။ “ဘဏ္ဍုကမ္မတ္ထာယာ”တိ ဣမိနာ **ဘဏ္ဍုကမ္မာယာ**တိ ဧတ္ထ တဒတ္ထေ စတုတ္ထီတိ ဒဿေတိ။ **တတြာ** တိ “သင်္ဃံ အပလောကေတု”န္တိအာဒိဝစနေ။ **သီမာပရိယာပန္နေ**တိ ဝိဟာရသီမာယ တ ဥပစာရသီမာယ တ ပရိယာပန္နေ။ **တတ္ထာ** တိ ဘိက္ခူနံ သန္နိပတိတဋ္ဌာနံ။ **ဧတ္ထ စာ** တိ အာပုစ္ဆနေ စ။ **ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ** တိ ပဉ္စသု တဉ္ဇေသု ယံကိဉ္စိ တဉ္ဇံ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ပိသဒ္ဒေန “ဣမဿ မုဏ္ဍကမ္မံ အာပုစ္ဆာမိ”တိ တဉ္ဇမ္ပိ သင်္ဂဏှာတိ။

**တေသန္တိ** ဝိသတိအာဒီနံ ဘိက္ခူနံ။ “ဒဟရဘိက္ခူ တ သာမဏေရေ တ”တိ ဣဒံ အာသန္နဝသေန ဝုတ္တံ။ ဂိဟိမ္ပိ ပေသေတွာ အာပုစ္ဆာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? “ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ ဝိနာ တ”တိ ဝုတ္တတ္တာ။

ပဗ္ဗာဇေန္တဿ အနာပတ္တိယေဝ, သုပဗ္ဗဇိတောတိ အာဟ “ပဗ္ဗာဇေန္တဿာပိ အနာပတ္တီ”တိ။

အာပုစ္ဆိတံ ပဂေတတိ ယောဇနာ။ **ခဏ္ဍသီမာယ** န္တိ ဝိဟာရသီမာယ တ ဥပစာရသီမာယ တ အဗ္ဘန္တရေ ဌိတာယံ ခဏ္ဍသီမာယံ။ **ယော ပနာ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော ပန။ **ဝိဗ္ဘန္တကော တ** တိ နဝဝိဗ္ဘန္တကော တ။ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒုဝင်္ဂုလ

ကေသော ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ "ဒွင်္ဂုလကေသော တ"တိ။ ဒွီဟိ အင်္ဂုလီဟိ အတိရိတ္တော ကေသော ဧတဿာတိ **ဒွင်္ဂုလာတိရိတ္တကေသော**။ ကေသိခါမတ္တဓရောပိ ဟောတီတိ ယောဇနာ။

**၁၀၀. မာရဗ္ဘာဓိနာ** တိ မာရဏာဗာဓေ။ သော ဟိ သတ္တာနံ မာရဏဋ္ဌေန, ဝိဝိဓဿ စ ဒုက္ခဿ အာဒဟဋ္ဌေန မာရဗ္ဘာဓီတိ ဝုစ္စတိ။ ဧကမိနာ **အဟိတတကရောဂေနာ**တိ ဧတ္ထ အဟိဝိသသဒိသေန တတေန ပဝတ္တော ရောဂေ အ ဟိတတကရောဂေတိ ဝုစ္စတီတိ ဒဿေတိ။ တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ "ယတ္ရ ဟီ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယတ္ရာ**တိ ယသ္မိံ ကုလေ။ သော ရောဂေ တသ္မိံ ကုလေ ဒွိပဒေ စတုပ္ပဒေ ပဌမံ ဂဏှာတိ, ပစ္ဆာ ဂေဟသာမိကေ ဂဏှာတီတိ **ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာယံ** (ဓ. ပ. အဋ္ဌ. ၁.သာမာဝတီဝတ္ထု) ဝုတ္တံ။ **တထာ**တိ ယထာ အညော ဘိတ္တိံ တ ဆဒနံ တ ဘိန္ဒိတွာ ပလာယိတွာ တိရောကမာဒိဂတော တ ဟုတွာ မုစ္စတိ, တထာ။ ဧတ္ထ စ ကုလေ ပိတာပုတ္တာ မုစ္စိံသူတိ အ ဓိပ္ပာယော။

**ကာကုဍ္ဍေပက** န္တိ ဧတ္ထ ကာကေ ဥဍ္ဍာပေတီတိ ကာကုဍ္ဍေပကော, ကာကေ တ ဥဍ္ဍာပေတွာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိ တုံ သက္ကောတီတိ ကာကုဍ္ဍေပကောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယော တမဟတ္ထေနာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဥဍ္ဍာပေတွာ**တိ ဥဒ္ဓံ အာကာသံ ဂမနာပေတွာ။ **တန္တိ** ကာကုဍ္ဍေပကံ။

**၁၀၂. ဣတ္တရ** သဒ္ဒော အပ္ပမတ္တကတစကော အနိပ္ဖန္နပာဋိပဒိကောတိ အာဟ "အပ္ပမတ္တကော"တိ။ "ကတိပာဟ မေတ"တိ ဧကမိနာ တဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

## ၄၀. နိဿယမုစ္စနကကထာ

**၁၀၃. ဩဂဏေနာ**တိ ဧတ္ထ ဩတိဏ္ဏုပသဂ္ဂေ လာမကတ္ထတစကောတိ အာဟ "ပရိဟီနဂဏေနာ"တိ။ အတ္တနော ဝုမှတရဿေဝ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ "သစာယံ ဝုမှတရ"န္တိအာဒိ။ တတ္ထ **အယန္တိ** အဗ္ဘတ္တော ဘိက္ခု။ **ဥပသမ္ပဒါယာ** တိ ဥပသမ္ပာဒေတွာ။ **အာယသ္မတော** တိ အာယသ္မန္တံ, ဥပယောဂတ္ထေ စေတံ သာမိဝစနံ။ အာယသ္မတော တ ဩတဒန္တိ ယောဇနာ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု။ **အာပုစ္ဆနေသူ** တိ ဒိသာပ က္ကမနာဒိအတ္ထာယ အာပုစ္ဆနေသု။ **ဧတ္ထာ** တိ ဧကမသ္မိံ နိဿယဝသနဋ္ဌာနေ။ **တန္တိ** တတ္တကံ သုတံ။ **တဿာ** တိ သုတဿ။

## ၄၁. ရာဟုလဝတ္ထုကထာ

**၁၀၅. ကပိလဝတ္ထု** တိ ဧတ္ထ **ကပိလော**တိ ကဏှာရဝဏ္ဏော ဧကော ဣသိ ဝုစ္စတိ, သော ဝသတိ ဧတ္ထာတိ ကပိလဝတ္ထု, အ ဿမော။ တသ္မိံ ဌာနေ မာပိတတ္တာ နဂရမ္ပိ ကပိလဝတ္ထူတိ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၂၆၇; သု. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၃၆၂) ဝုစ္စတိ။ **အယန္တိ** ဝက္ခမာနကထာ။ **သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ** တိ ဧတ္ထ **သုဒ္ဓောဒနော** တိ တဿ ရညော နာမံ။ အထ တ သုဒ္ဓံ ဩ ဒနံ ဧကမဿာတိ သုဒ္ဓောဒနော, သောယေဝ မဟာရာဇာ သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ။ ဝိဟရတိ ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော**တိ သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ။ **ရာဇဂဟန္တိ** ရာဇဂဟနဂရံ။ **သာဓူ**တိ အာယာစနတ္ထေ နိပါတော။ အာယာစာမီတိ ဟိ အတ္ထော။ **မေ**တိ မမ, ပုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော, အနာဒရေ တ သာမိဝစနံ။ **သော**တိ အမစ္စော။ **သာဓူ**တိ သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထေ နိပါ တော။ ဧဝန္တိ ဟိ အတ္ထော။ **အထာ**တိ တသ္မိံ နိသိန္နကာလေ။ **အဿာ** တိ ပုရိသသဟဿပရိတရဿ အမစ္စဿ။ **တတော**တိ ယာစနကာရဏာ ။ **နန္တိ** ပုရိသသဟဿပရိတရံ အမစ္စံ။ **တတ္ထေတ** တိ ရာဇဂဟေယေဝ။ **တေပီ**တိ အဋ္ဌ ဒူ တာပိ။ **တေ**တိ နဝ ဒူတာ။

**အထာ**တိ တတော ပစ္ဆာ။ **ကေဒိဝသဇာတက**န္တိ ဧကသ္မိံ ဒိဝသေ ဇာတကံ။ **သော**တိ ကာဠုဒါယိအမစ္စော။ **ပဗ္ဗဇိ တွာပီ**တိ ပိသဒ္ဒေန "အပဗ္ဗဇိတွာပီ"တိ အတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **တထေတ**တိ ယထာ နဝ ဒူတာ သပရိတရာ အရဟတ္တံ ပာပုဏိံသု, တထေတတိ အတ္ထော။ **သော**တိ ကာဠုဒါယီ။ **သမ္ပတ္တေသူ** တိ သမ္ပတ္တရိတေသု ဂဟေတွာ နိဋ္ဌာပိတေသူ တိ အတ္ထော။ **ဝိဿဋ္ဌကမ္မေသူ** တိ ဝိဿဋ္ဌာ ကမ္မန္တာ ဧတေသန္တိ ဝိဿဋ္ဌကမ္မန္တာ, တေသု။ **သုပုပ္ဖိတေ သူ**တိ သုဋ္ဌုရပုပ္ဖသဉ္ဇာတေသု။ **ပဋိပဇ္ဇနက္ခမေ** တိ ပဋိပဇ္ဇနတ္ထာယ ခမေ ယောဂ္ဂေ။ ဂမနဝဏ္ဏံ သံဝဏ္ဏေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဋ္ဌိမတ္တာဟီ** တိ (ဗု. ဝံ. အဋ္ဌ. နိဒါနကထာ ၂) သဋ္ဌိပမာဏာဟိ။ **တေန္တိ** တေံ သံဝဏ္ဏနဿ ကာရဏံ

ကိတ္တိ ပုစ္ဆိ။ စာရိကံ ပက္ကမိတုံ ကာလောတိ ယောဇနာ။ **တေန ဟီ**တိ ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတော။ ဘဂဝါ ပက္ကာမီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပရိဝုတော**တိ ပရိသမန္တတော ဝုတော အာဝုတော နိဝုတော ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အတုရိတစာရိကန္တိ** အဇဝနစာရိကံ။

**ဝေဠုဒ္ဒီ** ဣမိနာ နယေန။ ဘဂဝါတိ ပက္ကန္တေ စ သတီတိ ယောဇနာ။ **နိက္ခန္တဒီဝသတော** တိ ဖဂ္ဂုဏပုဏ္ဏမိယာ ဟဋ္ဌိပဒဒိဝသတော။ **ဥတ္တမဘောဇနရသသ္သာ** တိ ဥတ္တမဘောဇနရသေန။ **ဒသ္သထာ** တိ ဒဒေယျာထ။ **တေနေတ**တိ သဒ္ဓာယ ဥပဟာဒနကာရဏေနေဝ။ **နန္တိ** ကာဠုဒါယိံ။ ဘဂဝါ ဌပေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဇေတဒဂ္ဂ** န္တိ ဇေသော အဂ္ဂေ။ **ယဒိဒန္တိ** ယော အယံ။ **တေဒဂ္ဂေ** တိ တေဒဂ္ဂဋ္ဌာနေ။

သာကိယာပိ ခေ ပဟိဏိံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဉာတိသေဋ္ဌ** န္တိ ဉာတီနံ သေဋ္ဌံ, ဉာတိယေဝ တ သေဋ္ဌံ, ဘဂဝန္တန္တိ ယောဇနာ။ **နိဂ္ရောဓသက္ကသ္သာ** တိ နိဂ္ရောဓနာမကသ္သ သက္ကသ္သ။ **တတ္ထာ** တိ နိဂ္ရောဓသက္ကသ္သ အာရာမေ။ **ပစ္စုဂ္ဂမန** န္တိ ပဋိမုခံ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂမနံ။ **တတော**တိ ပဟိဏတော, ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော ။ ရာဇကုမာရေ စ ရာဇကုမာရိကာယော စ ပဟိဏိံသူတိ ယောဇနာ။ **တေသ**န္တိ ရာဇကုမာရရာဇကုမာရိကာနံ။ **တတ္ရာ** တိ နိဂ္ရောဓာရာမေ။ မာနော ဇာတိ သဘာဝေ ဧတေသန္တိ **မာနဇာတိကာ,** မာနေန, မာနော တ ထဒ္ဓာ ဧတေသန္တိ **မာနထဒ္ဓာ။ တေ** တိ သာကိယာ, အာဟံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တေသူ**တိ သာကိယေသု။ **နေ**တိ ဉာတယော။ **ဝုဋ္ဌာယာ** တိ စတုတ္ထဈာနတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ။ **တေသ**န္တိ ဉာတီနံ။ **ကဏ္ဏာမ္ဗရုက္ခမူလေ** တိ ကဏ္ဏနာမကေန ဥယျာနပါလေန ရောပိမသ္သ အမ္ဗရုက္ခသ္သ အာသန္နေ။ **ရာဇာ**တိ သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ။ **တေ**တိ တုမှာကံ, ဟဒေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အယ**န္တိ ဝန္ဒနာ။ **ဇမ္ဗုစ္ဆာယာယာ** တိ ဇမ္ဗုရုက္ခသ္သ ဆာယာယ။ ဣတိ အာဟာတိ ယောဇနာ။

**သိခာပတ္တော** တိ အဂ္ဂပ္ပတ္တော, ကောဋိပ္ပတ္တောတိ အတ္ထော။ **တတော**တိ နိသီဒနတော, ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပောက္ခရဝသ္သ** န္တိ ပဒုမဝဏ္ဏေ ဝုဋ္ဌဝသ္သဒိသံ။ **တမ္ဗဝဏ္ဏာ** န္တိ လောဟိတဝဏ္ဏံ။ **တ**န္တိ အပတနံ ဘဂဝါ ကထေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဒုတိယဒိဝသေ**တိ ကပိလဝတ္ထုံ ပတ္တဒိဝသတော ဒုတိယေ ဒိဝသေ။ **ကုလန္တိခီလေ** တိ နဂရသ္သ ဥမ္မာရေ။ **ကထ**န္တိ ကေနာကာရေန စရိံသု နု ခေါတိ ယောဇနာ။ အဂမံသု ကိံ စရိံသု ကိန္တိ ယောဇနာ။ **သပဒါနစာရ**န္တိ ဃရပဋိပါဋိခဏ္ဍနဝိရဟိတေန သဟ ပဝတ္တံ စာရံ။ **တတော**တိ အာဝဇ္ဇနတော, ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အယမေဝ ဝံသော**တိ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓာနံ အယမေဝ ဝံသော။ **အယံ ပဝေဏီ**တိ တသ္သေဝ ဝေဝစနံ။ **အနုသိက္ခန္တာ** တိ အနု ပဋိဘာဂံ သိက္ခန္တာ။ **နိဝိဋ္ဌဂေဟတော** တိ နိတသနတ္ထာယ ဝိသိတဂေဟတော။ **အယျော** တိ အမိဟေ သာမီတိ အတ္ထော။ **သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော** တိ သဗ္ဗလောကသ္သ သိဒ္ဓော အတ္ထော အသ္မိံ အတ္ထီတိ **သိဒ္ဓတ္ထော,** သောယေဝ ကုမာရော သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော။ **သီဟပဉ္ဇရ** န္တိ တတဟနံ။ တဉှိ သီဟရူပံ ဒဿေတွာ ကတပဉ္ဇရတ္တာ သီဟပဉ္ဇရန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ဒသ္သနုဇ္ဇာဝဍ္ဍော** တိ ဒသ္သနေ, ဒသ္သနတ္ထာယ တ ဗ္ဗာဝဍ္ဍော။ ရာဟုလမာတာပိ ဒေဝီ အာရောစေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကဟာလဟတ္ထော** တိ ကဟာလော ဟတ္ထေသု အသ္သ ဘဂဝတောတိ ကဟာလဟတ္ထော, ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နာနာဝိရာဂသမုဇ္ဇလာယာ** တိ နာနာ ဌာနေသု ဝိရာဂယ သမုဇ္ဇလာယ။ ဝိရောစမာနံ ဘဂဝန္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဥဏှဟီသတော**တိ သိရောဝေဌနတော။ တဉှိ ဥပရိသီသေ နဟတိ ဗန္ဓတိ, နဟီယတိ ဗန္ဓီယတီတိ တ **ဥဏှဟီသော**တိ ဝုစ္စတိ။ **နရသီဟကထာဟိ နာမာ**တိ နရသီဟကထာနာမကာဟိ။ တာ ဟိ ယသ္မာ နရောယေဝ သဗ္ဗသတ္တာနံ သီဟော သေဋ္ဌော, နရာနံ, နရေသု တ သီဟော သေဋ္ဌောတိ **နရသီဟော,** တသ္သ ပကာသကာ ကထာ ဟောန္တိ, တသ္မာ နရသီဟကထာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ရညော**တိ သသ္သုရရညော, မာတုလရညော တ။ **သံဝိဂ္ဂဟဒယော** တိ စလနစိတ္တော။ **သဏ္ဌာပယမာနော**တိ သုဋ္ဌု ဌာပယမာနော။ **တုရိတတုရိတ**န္တိ တုရိတတော တုရိတံ, အတိသီဃန္တိ အတ္ထော။ **ကိံ ဘန္တေ** တိ ကိံ ကာရဏာ ဘန္တေ။ **အဟုဝတ္တာ** တိ ဟိယ္ယတ္တနီမဇ္ဈိမပုရိသသဗ္ဗတာယ တ္ထဝိဘတ္တိယာ ဟူဓာတုသ္သ ဉီကာရသ္သ ဥတဒေသော ဟောတိ, တသ္မာ တုမှေဟ ဧဝံသညိနော အဟုဝတ္ထာတိ ယောဇနာ။ **ဝံသစာရိတ္တမေတ**န္တိ တေဝံ ပိဏ္ဍာ

ယ စရဏံ ဝံသတော ပဝေဏိတော စာရိတ္တံ။ **တတ္ထ စာ** တိ မဟာသမ္မတခတ္တိယဝံသေ စ။ **အယန္တိ** မဟာသမ္မတခတ္တိယဝံသော။ **အန္တရဝီထိယ** န္တိ ဝီထိယာ မဇ္ဈေ။ ဋ္ဌိတောဝ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဥတ္တိဋ္ဌေ** တိ ဥဋ္ဌိတ္ဝာ, ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ တ ပိဏ္ဍာယ တိဋ္ဌနေ။ **ဓမ္မံ သုစရိတ** န္တိ သုဋ္ဌု စရိတဗ္ဗံ ဘိက္ခာစရိယ သင်္ခါတံ ဓမ္မံ။ **စရေတိ** စရေယျ။ **ဓမ္မစာရီ**တိ ဘိက္ခာစရိယသင်္ခါတံ ဓမ္မံ စရဏသီလော သမဏော။ **သုခံ သေတီ**တိ ဉ ပလက္ခဏဝသေန ဝုတ္တံ။ သေသဣရိယာပထာပိ လက္ခဏဟာရဝသေန ဂဟေတဗ္ဗာ သမာနကိစ္စတ္တာ။ အသ္မိဥ္စ လောကေ ပရမှိ စ လောကေတိ ယောဇနာ။

**န တံ ဒုစ္စရိတံ စရေ** တိ ဝေသိယာဒိဂေစရသင်္ခါတံ ဒုဋ္ဌု စရိတဗ္ဗံ တံ ဓမ္မံ န စရေယျ။

တွေ စ ပဌမကထံ အန္တရဝီထိယံ ကထေတ္ဝာ ရာဇာနံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ, ဒုတိယကထံ ပိတုနိ ဝေသနေ ကထေတ္ဝာ မဟာပဇာပတိံ သောတာပတ္တိဖလေ, ရာဇာနံ သကဒာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဓမ္မ ဟာလဇာတကံ သုတ္ဝာ**တိ ပုန အပရသ္မိံ ဒိဝသေ (ဇာ. အဋ္ဌ. ၄.၉၈ အာဒယော; ဓ. ပ. အဋ္ဌ. ၁.နန္ဒတ္ထေရဝတ္ထု) ဓမ္မပာ လဇာတကံ (ဇာ. အဋ္ဌ. ၄.မဟာဓမ္မပာလဇာတကဝဏ္ဏနာ) သုတ္ဝာ။ **မရဏသမယေ**တိ မရဏာသန္နကာလေ, မရဏသမယ သမီပေ တ, သမီပတ္တေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။

သောတာပတ္တိဖလံ သစ္ဆိကတ္ဝာ ပရိဝိသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗံ ဣတ္ထာကာရ** န္တိ သဗ္ဗော ဩရောဓော။ သော ဟိ ဣတ္ထီနံ အာကရန္တိ **ဣတ္ထာကာရ** န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဣမိနာ ဝစနတ္တေန အာကရမေဝ မုဋ္ဌတော လဗ္ဘတိ, ရာဇိတ္ထိ ယော ပန ဥပစာရေနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **သာ ပနာ**တိ ရာဟုလမာတာ ပန။ **ပရိဇနေနာ**တိ ပရိတရေန။ **နန္တိ** အယ္ယပုတ္တံ။ ''ရာဇာန''န္တိပဒံ ''ကဟာပေတ္ဝာ''တိပဒေ ကာရိတကမ္မံ, ''ပတ္တ''န္တိပဒံ တတ္တေဝ ဓာတုကမ္မံ။ **ရာဇဓီတာယာ**တိ သုပ္ပဗုဒ္ဓရညော ဓီတာယ။ **သာ**တိ ရာဇဓီတာ။ **ကေပ္ပကေသူ** တိ စရဏဂဏ္ဍိသု ဘဂဝန္တံ ဂဟေတ္ဝာတိ ယောဇနာ။ အထ တ ဘဂဝတော ကေပ္ပကေ ဂဟေတ္ဝာတိ ယောဇနာ။ ဝေဥ္ဇဟိ သတိ ဥပယောဂတ္တေ ဘုမ္မဝစနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ရာဇာ ကထေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အနစ္ဆရိယ** န္တိ န အစ္ဆရိယံ, အစ္ဆရံ ပဟာရိတုံ န ယောဂ္ဂန္တိ အတ္ထော။ ရာ ဇဓီတာ ယံ အတ္တာနံ ရက္ခိ, ဣဒံ အနစ္ဆရိယန္တိ ယောဇနာ။

**တံဒိဝသမေဝာ**တိ တသ္မိံ ဒုတိယဒိဝသေယေဝ။ **ကေသဝိသဇ္ဇန** န္တိ ရာဇစူဠာမဏိဗန္ဓနတ္ထံ ကုမာရကာလေ ဗန္ဓိ တသိခါဝေဏိသင်္ခါတဿ ကေသဿ ဝိသဇ္ဇနံ, မောစနန္တိ အတ္ထော။ **ပဋ္ဋဗန္ဓော** တိ အသုကော နာမ ရာဇာတိ န လာဋေ့ သုဝဏ္ဏမယဿ ပဋ္ဋဿ ဗန္ဓနံ။ **ဃရမင်္ဂလ** န္တိ အဘိနဝဃရံ ပဝေသနမင်္ဂလံ။ **အာတပတ္တမင်္ဂလ** န္တိ အာတ ပတ္တံ ပဝတ္တံ မင်္ဂလံ။ **ဆတ္တမင်္ဂလ** န္တိ ရာဇဆတ္တုဿာပနကာလေ ပဝတ္တံ မင်္ဂလံ။ **မင်္ဂလံ ဝတ္ဝာ** တိ မင်္ဂလသံ ယုတ္တံ ဓမ္မကထံ ကထေတ္ဝာ။ **ဇနပဒကလျာဏီ** တိ ဇနပဒမှိ ကလျာဏသမန္နာဂတာ။ **တုဝဋ္ဋံ ခော** တိ ခိပ္ပမေဝ။ **သောပီ**တိ နန္ဒရာဇကုမာရောပိ။ **ဣတီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။ **ဒုတိယဒိဝသေ**တိ ကပိလဝတ္ထုပတ္တဒိဝသတော ဒုတိယေ ဒိဝသေ။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာယံ (ဓ. ပ. အဋ္ဌ. ၁.နန္ဒတ္ထေရဝတ္ထု; ထေရဂ. အဋ္ဌ. ၁.နန္ဒတ္ထေရဂါထာဝဏ္ဏနာ) ပန ''တတိယဒိဝ သေ နန္ဒံ ပဗ္ဗာဇေသိ''တိ ဝုတ္တံ။

**သတ္တမေ ဒိဝသေ**တိ ကပိလဝတ္ထုပတ္တဒိဝသတောယေဝ သတ္တမေ ဒိဝသေ။ တော် သမဏံ ပဿာတိ ယောဇနာ။ **ဗြဟ္မရူပဝဏ္ဏ**န္တိ ဗြဟ္မုနော ရူပသင်္ခါတော ဝဏ္ဏော ဝိယ ဝဏ္ဏော ဣမဿာတိ ဗြဟ္မရူပဝဏ္ဏော, တံ။ **အယန္တိ** အယံ သမ ဏော။ **တုယှံ** တိ တေ အဿ။ **တေတိ** နိဓယော။ **အဿာ** တိ သမဏဿ။ **နန္တိ** သမဏံ။ **ယာစာ**တိ ယာစာဟိ။ အယံ ဒ္ဝိကမ္မိကဓာတု။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ ပုတ္တော ပိတုသန္တကဿ သာမိကော, ဣတိ တသ္မာ မေ ဒေဟီတိ ယောဇနာ။ အနုရူပံ ဝစနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဘဂဝန္တံ အနုဗန္ဓီတိ ဘဂဝတော ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။

**န ဝိသဇ္ဇတီ**တိ န သမတ္ထေတိ။ အယံ ကုမာရော ပိတုသန္တကံ ယံ ဓနံ ဣစ္ဆတိ, တန္တိ ယောဇနာ။ **ဝဋ္ဋာနုဂတ** န္တိ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ အနုဂတံ။ **သဝိဃာတက**န္တိ ဝိဃာတကေဟိ ပဥ္စဟိ ဝေရေဟိ သဟိတံ။ **အဿာ** တိ ကုမာရဿ။ **နန္တိ** ကု မာရံ။ **အယန္တိ** ကုမာရော။ **အာယဇ္ဇ** န္တိ အာယသင်္ခါတံ မာတာပိတူနံ ဓနံ အာဒအာတီတိ **အာယာအော,** ပုတ္တော, တဿ ဣဒန္တိ **အာယဇ္ဇံ,** မာတာပိတူနံ ဓနံ။

“ကထာဟံ ဘန္တေ ရာဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေမီ”တိ ကသ္မာ အာဟ, နနု အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဗာရာဏသိယံ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ အနုညာတံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ န ဇာနာတီတိ အာဟ “ဣာအနီ”တိအာဒိ။ ယာ သာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒာ စ အနုညာတာတိ ယောဇနာ။ **တတောတိ** ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒတော။ ဥပသမ္ပဒံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိမတီ**တိ ဝိဝိဓာ ကင်္ခာ။ **ဣမဋ္ဌ ပနတ္ထ** န္တိ ဣမမေဝ ဝိမတိသင်္ခာတမတ္ထံ။ ဓမ္မသေနာပတိ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဘဂဝတော တံ အဇ္ဈာသယန္တိ ယောဇနာ။

“အထ ခေါ။ပေ.။ ပဗ္ဗာဇေသီ”တိ ဧတ္ထ ကိံ ကုမာရဿ ကေသစ္ဆေဒနာဒီနိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဝယော ကရောတီတိ အာဟ “မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော”တိအာဒိ။ **သြတအာစရိယော**တိ နိတသနဟရုပနာဒီသု သေခိယဝတ္တေသု, အာဘိသမာစာရိကေသု စ သြတဒကော အာစရိယော။ အထ ကသ္မာ “အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ရာဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေသီ”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ယသ္မာ ပနာ”တိအာဒိ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒာ ယံ။ **န အာစရိယော**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယော စ သြတအာစရိယော စ န ဣသ္သရော။

**ဥပ္ပန္နသံဝေဂေန ဟဒယေနာ** တိ ဧတ္ထ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ ကရဏဝစနံ။ ဥပ္ပန္နသံဝေဂော ဟဒယော ဟုတ္ဝာ တတိ ဟိ ယောဇနာ။ **သဗ္ဗတ္တိ** သဗ္ဗံ ဝစနံ။

**တတ္ထာ** တိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ။ **အဝိသေသေနာ**တိ “ခေ”န္တိ တ “အည”န္တိ တ “သာဝဇ္ဇ”န္တိ တ “အနဝဇ္ဇ”န္တိ တ ဝိသေသမကတ္ဝာ သာမညေန။ **န စ ဗုဒ္ဓာန**န္တိ ဧတ္ထ စသဒ္ဒေန န ကေဝလံ အပဋိရူပမေဝ, အထ ခေါ ဗုဒ္ဓာနဉ္စ န အာစိဏ္ဏန္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ယန္တိ** ယံ ဝရံ။ **တထာ နန္ဒေ** တိ ဧတ္ထ တထာသဒ္ဒဿ ဥပမေယ္ယတ္ထဇောတကဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယထေဝ ကိရာ”တိအာဒိ။ ယထေဝ ဖောဓိသတ္တံ ဤဿကရိံသု, ဇဝံ နန္ဒမ္ပိ ရာဟုလမ္ပိ ဤဿကရိံသု ကိရာတိ ယောဇနာ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန ယထာ ဘဂဝတိ မေ ဘန္တေ ပဗ္ဗဇိတေ အနပ္ပကံ ဒုက္ခံ အဟောသိ, တထာ နန္ဒေ ပဗ္ဗဇိတေ အနပ္ပကံ ဒုက္ခံ အဟောသိ, တထာ ရာဟုလေ ပဗ္ဗဇိတေ အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ အဟောသီတိ ယောဇနာ။ **နေမိတ္တကာ** တိ သုဘာသုဘနိမိတ္တံ ကထေန္တီတိ နေမိတ္တကာ။ **ပုတ္တဿာ** တိ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရဿ။ **ပဗ္ဗဇ္ဇာယာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဟေတု ပဗ္ဗဇ္ဇာကာရဏာ, ပဗ္ဗဇ္ဇာနိမိတ္တံ တ။ **တတော**တိ ဘဂဝတော ပဗ္ဗဇ္ဇတော။ **တမ္ပိ** တိ နန္ဒမ္ပိ။ **ဣတီ**တိ ဤဒိသံ။ ဘဂဝတော ပဗ္ဗဇ္ဇာယ မဟန္တံ ဣင်္ကာဝိဃာတသဒိသန္တိ အတ္ထော။ **တမ္ပိ** တိ ရာဟုလမ္ပိ။ **တေနာ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဟေတုနာ။ **အဿာ** တိ ရညော။ ဥပ္ပဇ္ဇီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣတော**တိ သောကုပ္ပတ္တိတော ဝရယာစနတော တ။

**သော**တိ ရာဇာ။ **ယတ္ထ ဟိ နာမာ** တိ ယော နာမ။ အဟမ္ပိ နာမ ယော ယာဒိသော ဗုဒ္ဓမာမကော ဓမ္မမာမကော သင်္ဃမာမကော သမာနော, သော တာဒိသော အဟမ္ပိ န သက္ကောမီတိ ယောဇနာ။ **အညေ**တိ မယာ အပရေ။ **ဒုက္ခ**န္တိ ဉာတိဝိယောဂဒုက္ခံ။ **နိယ္ယာနိကကာရဏာ** န္တိ မနုဿာနံ ဂရဟဥပတဒအက္ကောသတော နိယ္ယာနိကံ ကာရဏံ။

**တတ္ထာ** တိ “အနနုညာတော”တိအာဒိဝစနေ။ ဇနေတီတိ **ဇနနီ,** မာတာ။ ဇနေတီတိ **ဇနကော,** ပိတာ။ ဣမိနာ ဟေသာ ဝနိကမာတာပိတရော နိဝတ္တေတိ။ မာတာ တ မတာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **သော ဧဝ တ**တိ ပုတ္တော ဧဝ တ။ **အနုညာတောမှဟီတိ ဝဒတီ**တိ သစေနေ တ အလိကေန တ “အနုညာတောမှဟီ”တိ ဝဒတိ။ မာတာ တ သယံ ပဗ္ဗဇိတာတိ ယောဇနာ။ **ပိတဿာ** တိ ပိတာ အဿ။ **အဿာ** တိ ပုတ္တဿ။ **ဝိပ္ပဝုတ္ထော** တိ မာတုယာ ကေနစိ ကာရဏေန ပတသော။

**စူဋ္ဌမာတာဒီန**န္တိအာဒိသဒ္ဒေန မဟာမာတာဒီနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **ဟေသနကာ**တိ ဝဓုနကာ။ **တေသုပီ**တိ ဟေသနကမာတာပိတရေသုပိ။

ယံ ပန ပုတ္တံ နာနုဇာနန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဇီဝသ္သေတ** တိ တဿ ဇီဝဿ ဧဝ, ပဗ္ဗာဇေန္တဿ တ ဘိက္ခုဿ သ, န ဒေသန္တရဂမနာဒီနမတ္ထာယာတိ အတ္ထော။ **တေသ**န္တိ မာတာပိတူနံ။

**မဟာကန္တာရော** တိ ကေန ဥဒကေန တရိတဗ္ဗောတိ **ကန္တာရော,** နိရုဒကကန္တာရော ဝ မုဋ္ဌတော လဗ္ဘတိ, တဋ္ဌကန္တာရော စောရကန္တာရော အမနုဿကန္တာရော ဒုဗ္ဘိက္ခကန္တာရော မရုကန္တာရောတိ ဣမေ ပဉ္စ ကန္တာရာ

ရူဠှဟိဝသေန။ မဟန္တော ကန္တာရော **မဟာကန္တာရော** ။

**ယာဝတကေ**တိ ဧတ္တ ယာဝသဒ္ဒော ပမာဏတ္တောတိ အာဟ ''ယတ္တကေ''တိ။

## ၄၂. သိက္ခာပဒဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကထာ

**၁၀၆. နာသနဝတ္ထု** တိ လိင်္ဂနာသနာယ အဓိပ္ပေတနံ, ကာရဏတ္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပစ္ဆိမာနံ ပဉ္စန္နန္တိ ယောဇနာ။ **ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထု** တိ ဒဏ္ဍကမ္မဿ ကာရဏံ။

**၁၀၇. အပ္ပတိဿာ** တိ ဧတ္ထ ဘိက္ခူနံ ဝစနဿ ပဋိမုခံ အာဒရေန အသဝနံ ဘိက္ခု ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ န ဌပေတ္တိ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဘိက္ခု ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ''တိအာဒိ။ ''သမာနဇီဝိကာ''တိ ဣမိနာ **အသဘာဂဝုတ္တိကာ** တိ ဧတ္ထ **သဘာဂ**သဒ္ဒော သမာနသဒ္ဒပရိယာယော, **ဝုတ္တိ** သဒ္ဒော ဇီဝိကပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **ပရိသက္ကတီ** တိ ဧတ္ထ သက္က ဂတိယန္တိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၆ ဌကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တတ္တာ ပရိပုဗ္ဗော သက္ကသဒ္ဒော ဂတျတ္တောတိ အာဟ ''ပရက္ကမတီ''တိ။ **ကိန္တိ** တိ ကိမေဝ။ **ဣတိ**သဒ္ဒော ဟေတ္ထ ဧဝသဒ္ဒတ္တော, ကေန ဧဝ ဥပာယေနာတိ ဟိ အတ္တော။ **အက္ကောသတိ စေတ** တိ ဇာတိအာဒီဟိ အက္ကောသတိ စေဝ။ **ဘာဒေတီ**တိ ဘာအပေတိ။ **အာဝရဏံ ကာတုန္တိ** ဧတ္ထ အာဝရဏသဒ္ဒော နိတရဏသဒ္ဒဝေဝစနောတိ အာဟ ''နိတရဏံ ကာတု''န္တိ။ **ယတ္ထ** တိ ယသ္မိံ ပရိဝေဏေ, သေနာသနေ တ။ **ဝသ္သဂ္ဂေနာ** တိ ဝဿဂဏနာယ။ **(တဿ** တိ ပရိဝေဏသေနာသနဿ။ **ဥပစာရေ**တိ အာသန္နေ)။ **မုခဒ္ဒတရိကန္တိ** မုခသင်္ခာတေန ဒ္ဒတရေန အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗံ။ ''ဝဒတောပီ''တိ ဣမိနာ ဝစီပယောဂေန ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိံ ဒဿေတိ, ''နိက္ခိပတောပီ''တိ ဣမိနာ ကာယပယောဂေန။ **အနာစာရဿာ** တိ ဒဏ္ဍကမ္မေ အနာစာရဿ။ **တေ့ကေ နာမ ဒဏ္ဍကမ္မေ** တိ ဧတ္တကေ နာမ ဥဒကကာဟရာပနာဒိသင်္ခာတေ ဒဏ္ဍကမ္မေ။ **ဣဒန္တိ** ယာဂုဘတ္တာဒိ။ **လဇ္ဇိသီ** တိ လဘိဿသိ။ ''ဧတ္တကေ နာမ ဒဏ္ဍကမ္မေ''တိ ဝုတ္တဝစနဿ ယုတ္တိံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဘဂဝတာ ဟိ''တိအာဒိ။ **ဒဏ္ဍကမ္မ** န္တိ ဒဏ္ဍေန္တိ ဒမေန္တိ ဧတေနာတိ **ဒဏ္ဍော,** သောယေဝ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ ကမ္မန္တိ ဒဏ္ဍကမ္မံ အာဝရဏာဒိ။ **အပရာဓာနုရူပန္တိ** ဝီတိက္ကမဿ အပရာဓဿ အနုရူပံ။ **တမ္ပီ**တိ ဥဒကအာရုတလိကာဒိအာဟရာပဏမ္ပိ။ **တစ္ဆ ခော** တိ တစ္ဆ ကရဏံ။ **ဩရမိဿတီ** တိ ကာယေန ဩရမိဿတိ။ **ဝိရမိဿတီ**တိ တစာယ ဝိရမိဿတိ။ **ဥဏှပါသာဏေ တ**တိအာဒီသု တသဒ္ဒေန အညာနိပိ အတ္တတာပနပရိတာပနာဒီနိ ကမ္မာနိ သင်္ဂဏှာတိ။

## ၄၃. အနာပုစ္ဆာဝရဏဝတ္ထုအာဒိကထာ

**၁၀၈. ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ** တိ ဧတ္ထ ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆိတ္ဝာ။ သဗ္ဗထာ ကိံ န ကာတဗ္ဗန္တိ အာဟ ''တုမှာက''န္တိအာဒိ။ **ဒဏ္ဍကမ္မမဿာ** တိ ဒဏ္ဍကမ္မံ အဿ။ **အဿာ** တိ သာမဏေရဿ။ သဒ္ဓိ ဥပဇ္ဈာယေန ဝိဟရန္တီတိ **သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ** ။ နိဿယာစရိယာဒီနံ အန္တေ သမီပေ ဝသန္တီတိ **အန္တေဝါသိကာ,** ဥပသမ္ပန္နာယေဝ။

**အပလာဠေန္တီ** တိ ဧတ္ထ လဠ ဥပသေဝနယန္တိ ဓာတုပာဌေသု ဝုတ္တတ္တာ (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၈ ဠကာရန္တဓာတု) ထေရေ လဠတော ဥပသေဝတော အပဂမေန္တီတိ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣဓ ပန အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''တုမှာက''န္တိအာဒိ။ **အပလာဠေတဗ္ဗာ** တိ အညံ လဠတော ဥပသေဝတော အပဂမေတဗ္ဗာ။ ပရိသဘူတေ သာမဏေရူပသမ္ပန္နေတိ ယောဇနာ။ **အာဒီနဝ**န္တိ ဒုဿီလံ နိဿာယ ဝသနဿ အာဒိသံ။ နှဟာယိတုံ အာဂတေန တယာ ဂူထမက္ခနံ ကတံ ဝိယ ဒုဿီလံ နိဿာယ ဝိဟရန္တေန ဒုဿီလံ ကတန္တိ ယောဇနာ။ ''ဒုဿီလ''န္တိ ပဒံ ပုရိမပစ္ဆိမပအပေက္ခံ, တသ္မာ ဒ္ဒိန္နံ ပအနံ မဇ္ဈေ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပုရိမပအပေက္ခကာလေ ဝုတ္တကမ္မံ, ပစ္ဆိမပအပေက္ခကာလေ အဝုတ္တကမ္မံ။ **သော**တိ သာမဏေရူပသမ္ပန္နော။ **ဥပဇ္ဈာယံ တ** တိ သာမဏေရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **နိဿယံ တ**တိ ဥပသမ္ပန္နံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

**တီသု နာသနာသု**တိ သံတသလိင်္ဂဒဏ္ဍကမ္မနာသနသင်္ခာတာသု တီသု နာသနာသု။ **ယော**တိ သာမဏေရော။ **နာနာအာပတ္တိယော**တိ ဟရာဇိကထုလ္လစ္စယ ဟစိတ္တိယာပတ္တိယော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ကုန္ထကိပိလ္လိကမ္ပီ**တိ ဧတ္ထ ဟဏာခါဒကေဟိ သတ္တေဟိ ကုထိယတိ ဟိံသိယတီတိ ကုန္ထော, ကုံ ပထဝိံ တ ဓာရေတီတိ **ကုန္ထော** ။

ကိမိယေဝ ပိလ္လိကံ ပေတကံ **ကိပိလ္လိကံ** မိကာရဿ လောပံ ကတွာ။ ပိလ္လိကသဒ္ဒေ ဟိ ပေတကပရိယာယော။ ကိမိနံ, ကိမိသု တ ပိလ္လိကံ **ကိပိလ္လိကံ။ နာသေတဗ္ဗတံယေတ** တိ လိင်္ဂေန နာသေတဗ္ဗဘာဝမေဝ။ **တာဝဒေတ** တိ တသ္မိံ မာရဏာဘိန္ဒနက္ခဏေယေဝ။ **အဿာ** တိ သာမဏေရဿ။ **သေနာသနဂ္ဂဟော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတီ** တိ ဝဿဂ္ဂေနဆော ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **အာကင်္ခန္တဒေသောတ** တိ လိင်္ဂနာသနဒေသေန စ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနဒေသေန စ အာကုလဒေသော၀။ **ဝိရုဇ္ဈိတွတ** တိ ဝိရာဓေတွာ။ ယထာနိဝတ္တဟရုတဿေဝ သာမဏေရဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မာ** တိ သရဏဂမနဥပသမ္ပဒကမ္မတစာနံ သဒိသတ္တာ။ ဘိက္ခုနာ သမာဒိန္နံ ဝိယ ဣမိနာပိ သမာဒိန္နာနေဝ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **ဝေန္တိ** ဝေမိဇ္ဈနေ, သမာဒိန္နေ တ။ **ဒဋ္ဌဟိကရဏတ္ထ** န္တိ သိက္ခာပဒာနံ ဒဋ္ဌဟိကရဏတ္ထံ။ **ပတိဋ္ဌာပန တ္ထ**န္တိ သာမဏေရဿ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ။ **လဇ္ဇတီ** တိ လဘိဿတိ။ သဋ္ဌေန အာတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အပလောကေတွတ**တိ သင်္ဃံ အာပုစ္ဆိတွာ။ ဣမိနာ ဆိန္နဝဿကံ ဒဿေတိ။

အဒိန္နာအနေ တိဏာသလာကမတ္တေနာပိ ဝတ္ထုနာ အသာမဏော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဝိပ္ပဋိပတ္တိယာ** တိ ဝိကာရေန ပဋိပဇ္ဇနတော။ **ဘဏိတေ**တိ ဘဏာနေ။ **ဇာနိတွတ**တိ ဇာနိတွာ ဝေ။ ဝေကာရော ဟေတ္ထ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗော, တေန ဝုတ္တံ ''န အဇာနိတွတ''တိ။ ယာနိ ပဋ္ဌ သိက္ခာပဒါနီတိ ယောဇနာ။ **အဿာ** တိ သာမဏေရဿ။ **ဌပနတ္ထာယာ** တိ သိက္ခာပဒာနံ ဌပနတ္ထာယ။ **အယန္တိ** ဟာရာဇိကော။ **ဝိသေသော**တိ ဘိက္ခုနံ ဟာစိတ္တိယတော ဝိသေသော။

**ပဋိပက္ခဝသေနာ**တိ ''အနရဟံ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော''တိအာဒိနာ စ ''ဒွတက္ခာတော''တိအာဒိနာ စ ''ဒုပ္ပဋိပန္နော''တိ အာဒိနာ စ ပဋိဝိရုဒ္ဓဝသေန ဂရဟန္တော သာမဏေရော နိတရေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကဏ္ဍကနာသနာယာ**တိ ကဏ္ဍက နာမကဿ သာမဏေရဿ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာယ။ **တံ လဒ္ဓိ** န္တိ အဝဏ္ဏဘာသနဒိဋ္ဌိံ။ **အစ္စယ** န္တိ အတိက္ကမံ, ဒေသံ တ။ **ဒေသာပေတဗ္ဗော** တိ ''အစ္စယော မံ ဘန္တေ အစ္စဂမာ''တိအာဒိနာ ဒေသာပေတဗ္ဗာ။ **တံ ယုတ္တ** န္တိ ''လိင်္ဂနာသနာယ နာသေတဗ္ဗော''တိ တံ ဝစနံ ပတိရူပံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ဣဓာ**တိ ခန္ဓကေ, ''သာမဏေရံ နာသေတု''န္တိ ဝစနေ တ။

''ဧသေဝ နယော''တိ ဝုတ္တဝစနံ ဟာကဋံ ကရောန္တော အာဟ ''သဿတုစ္ဆေဒာနဥဟီ''တိအာဒိ။ အညတရဒိဋ္ဌိကော သာမဏေရောတိ ယောဇနာ။ **ဧတ္ထ** တိ ဒသသု နာသနင်္ဂေသု။ **''ကာမ''**န္တိပဒေန ပုနရုတ္တိနိရုတ္တကဒေသာရောပနေန ဂရဟံ ဒဿေတိ။ **''ပနာ''**တိပဒေန တေသံ ဒေသာနံ ပဟာနေန သမ္ဘာဝနံ ဒဿေတိ။ အဗ္ဗုဟ္မစာရိံ သာမဏေရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပသမ္ပာဒေတုံ ဝဋ္ဋတီ** တိ ဥပသမ္ပာဒနံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုနိဒူသကော သာမဏေရောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ** တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒေါ ဂရဟတ္ထဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ပဂေဝ ဥပသမ္ပဒ''န္တိ။ **တေမတ္ထ** န္တိ တောဒိသမတ္ထံ။

## ၄၇. ပဏ္ဍကဝတ္ထုကထာ

**၁၀၉.** ဒဟရတရုဏာသဒ္ဒာနံ ဝေဝစနတ္တာ ဝုတ္တံ **''ဒဟရော။ပေ.။ တရုဏော''**တိ။ **မောဠိဂလ္လ** သဒ္ဒေ ထူလသရီရ တစကော အနိပ္ဖန္နဟဋ္ဌိပဒိကောတိ အာဟ ''မောဠိဂလ္လေတိ ထူလသရီရေ''တိ။ **ဟတ္ထိဘဏ္ဍော** တိ ဧတ္ထ ဟတ္ထိသဋ္ဌာတံ ဘဏ္ဍံ ဧတေသန္တိ ဟတ္ထိဘဏ္ဍာတိ ဝုတ္တေ ဟတ္ထိကေပကာတိ အာဟ ''ဟတ္ထိကေပကေ''တိ။ အဘိဓာနေ (အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ၃၆၇ ကထာယံ) ပန ''ဟတ္ထိမေဏ္ဍော''တိ ဟဌော အတ္ထိ။

**ပဏ္ဍကော** တိ ပဍတိ ဝိကလဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ပဏ္ဍကော။ သံခေပေန ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန ဒဿေန္တော အာဟ **''တတ္ထာ''** တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယဿာ** တိ ပဏ္ဍကဿ။ **အသုစိနာ**တိ သမ္ဘဝေန။ **အာသိတ္တဿာ** တိ အာသိဉ္စိတဗ္ဗဿ။ ဣမိနာ အသုစိနာ မုခေ အာသိဉ္စိတဗ္ဗောတိ **အာသိတ္တော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အယန္တိ** ပဏ္ဍကော။ **အစ္ဆာစာရ** န္တိ မေထုနဇ္ဈာစာရံ။ ''ဥသူယာယ ဥပ္ပန္နာယာ''တိဣမိနာ ဥသူယတီတိ **ဥသူယော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဥပက္ကမေနာ** တိ တယာမေန။ **ဗီဇာနီ**တိ အဏ္ဍာနိ။ ဣမိနာ ဥပက္ကမေန တေသမ္မာ ဗီဇာနိ အပနီတာနီတိ **ဩပက္ကမိကော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ပက္ခေ ပဝတ္တော ပဏ္ဍကော **ပက္ခပဏ္ဍကော,** ပက္ခေ ပရိဋ္ဌာဟဝူပသမော ပဏ္ဍကော **ပက္ခပဏ္ဍကော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကေစ္စော ပနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ ပုဗ္ဗဝစနတ္ထေ **ပက္ခေ** တိ ကာလပက္ခေတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပစ္ဆိမဝစနတ္ထေ **ပက္ခေ** တိ ဇုဏှပက္ခေတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

‘‘အကုသလဝိပာကာနုဘာဝေနာ’’တိ ပဒံ ‘‘ပဏ္ဍကော ဟောတီ’’တိပဒေယေဝ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **အဿာ** တိ ပဏ္ဍကဿ။ **နပုံသကပဏ္ဍကော** တိ ပုရိသော ဝိယ သာတိသယံ ပစ္စာမိတ္တေ န ပုံသကေတိ အဘိမဒ္ဒနံ ကာတုံ န သက္ကောတီတိ **နပုံ သကော**။ န ပုမာ န ဣတ္ထီတိ **နပုံသကော**တိ ကတ္ထစိ နပုမနိတ္ထိသဒ္ဒဿ နိရုတ္တိနယေန နပုံသကာရဏမ္ပိ ဝဒန္တိ။ နပုံသကောယေဝ ပဏ္ဍကော နပုံသကပဏ္ဍကော။ **တေသူ**တိ ပဉ္စသု ပဏ္ဍကေသု။ **တေသုပီ**တိ ဩပက္ကမိကာဒီသု တီသုပိ။ ‘‘ယသ္မိံ ပက္ခေ’’တိ ဣမိနာ ပက္ခေ ပက္ခေ ပဏ္ဍကဘာဝံ နိဝတ္တေတိ။ **အဿာ** တိ ပဏ္ဍကဿ။ **ဧတ္ထ** တိ ပဉ္စသု ပဏ္ဍကေသု။ **သောပီ**တိ ပဏ္ဍကောပိ။ **ဣတရော**တိ ပဏ္ဍကတရော။ **‘‘ဧသေဝ နယော’’**တိ ဣမိနာ လိင်္ဂနာသနမေဝ အတိဒိသတိ။

## ၄၈. ထေယျသံဝါသကဝတ္ထုကထာ

**၁၁၀. ဟရိဇုပဗ္ဗသ္မာ** တိ ပရိဟာယတီတိ ပရိဇာနိ, ကုသလဓမ္မာ, တဿ ဘာဝေါ ဟာရိဇုံ, ကုလဿ ရိယဘောဂါဒိက္ခယော, တံ ပတ္တောတိ ဟာရိဇုပတ္တော, တဿ။ **‘‘ဟာရိဇုပတ္တဿာ’’** တိပိ ဥကာရေန သဟ ပာဌော အတ္ထိ။ **ခီဏကောလညော**တိ ဧတ္ထ ကုလေ ဇာတာ ကောလညာ, ဉာတိပစ္စယော, နကာရာဂမော။ ခီဏာ ကောလညာ အဿာတိ ခီဏကောလညောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘မာတိပက္ခပိတိပက္ခတော’’တိအာဒိ။ တတ္ထ **မာတိပက္ခပိတိပက္ခတော**တိ မာတုယာ ပက္ခော မာတိပက္ခော, ပိတုနော ပက္ခော ပိတိပက္ခော, မာတိပက္ခော စ ပိတိပက္ခော စ မာတိပက္ခပိတိပက္ခာ။ **ဖာတိံ ကာတုန္တိ** ဧတ္ထ ဖာ-ဓာတု ဝဍ္ဎနတ္ထောတိ အာဟ ‘‘ဝဍ္ဎေတုံ’’န္တိ။ ‘‘ပုစ္ဆိယမာနော’’တိ ဣမိနာ **အနုယုဉ္ဇိယမာနော** တိ ဧတ္ထ အနုတ္တုပသဂ္ဂဝသေန ယုဇသဒ္ဒေ ပုစ္ဆနတ္ထောတိ ဒဿေတိ။

**ထေယျသံဝါသကော** တိ ထေနနံ ထေယျံ နကာရဿ ယကာရံ ကတ္ဝာ, ထေယျာယ သံဝါသကော ဧတ္ထာ ဣမဿာတိ ထေယျသံဝါသကော။ ဧတ္ထ စ န ကေဝလံ ဝဿဂဏနာဒိကောယေဝ သံဝါသော နာမ ဟောတိ, အထ ခေါ ထေယျာယ လိင်္ဂဂဟဏမ္ပိ သံဝါသောယေဝ နာမ။ တသ္မာ တဿ တိဝိဓဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘တယော’’တိအာဒိ။ တတ္ထ လိင်္ဂံ ထေနေတီတိ **လိင်္ဂထေနကော,** ဧသေဝ နယော ဣတရေသုပိ။ တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ‘‘တတ္ထ’’တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယော**တိ ထေယျသံဝါသကော။ **လိင်္ဂမတ္တဿေဝ** တိ ဧတ္ထ မတ္တသဒ္ဒေန သံဝါသာဒယော နိဝတ္တေတိ။

**ဝိဒေသန္တိ** အတ္တနော ဒေသတော ဝိယောဂံ ဒေသံ။ ဝိသဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ ဝိယောဂတ္ထဇောတကော။ အထ ဝါ ဝိ ဒူရံ ဒေသံ။ ဝိသဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ ဒူရတ္ထဇောတကော။ **မုသာ**တိ အဘူတတ္တေ ဒုတိယန္တနိပါတော, အဘူတံ ဝစနန္တိ အတ္ထော။ **ပဋိဇာဟတီ**တိ အဇေ့ နိတရေတိ။ **သံဝါသထေနကော နာမာ**တိ ဧတ္ထ ကော သံဝါသော နာမ, နနု ဧကကမ္မာဒိကောတိ အာဟ ‘‘ဘိက္ခုဝဿဂဏနာဒိကော’’တိအာဒိ။ **ဘိက္ခုဝဿဂဏနာဒိကော** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ယထာဝုဍ္ဎံ ဝန္ဒနသာဒိယနံ အာသနပဋိဗာဟနံ ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသု သန္ဒိဿနန္တိ ဣမာနိ သင်္ဂဏှာတိ။ ‘‘ကိရိယဘေဒေ’’တိ ဣမိနာ သံဝေကတော ဝသိယတိ အနေနာတိ **သံဝါသော**တိ ဝစနတ္ထေန ကိရိယဘေဒေ သံဝါသော နာမာတိ ဒဿေတိ။ **ဣမသ္မိံ အတ္ထေ**တိ ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုမှိ, ဣမသ္မိံ ဌာနေတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ ဟရာဇိကာဒိဌာနေ ပန ဧကကမ္မာဒိကော သံဝါသော နာမာတိ ဒဿေတိ။

‘‘လိင်္ဂဿ စေဝ သံဝါသဿ စာ’’တိ ဣမိနာ **ဥဘယထေနကော**တိ ဧတ္ထ ဥဘယသရူပံ ဒဿေတိ။

**ဧတ္ထာ** တိ ထေယျသံဝါသကဌာနေ။ **ရာဇ။ပေ။ ဘယေဟိ တ**တိ ဧတ္ထ ဘယသဒ္ဒေါ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗော။ ရာဇဘယေန စ ဒုဗ္ဘိက္ခဘယေန စ ကန္တာရဘယေန စ ရောဂဘယေန စ ဝေရိဘယေန စာတိ ဟိ အတ္ထော။ **စီဝရဂဟဏတ္ထန္တိ** စီဝရာဟရဏတ္ထံ, အယမေဝ တ ပာဌော။ **တ**သဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ ဝတ္ထံ တ သမ္ပဒနတ္ထံ တ သမ္ပိဏ္ဍော တိ။ အယံ ကထာ ဝိဘတ္တိယာ ဥပ္ပဋိပာဋိတ္တာ ဘဂ္ဂရီတိသဒ္ဒာတာ အလင်္ကာရဒေါသာ န မုတ္တာ။ **လိင်္ဂ** န္တိ သမဏ လိင်္ဂံ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။

**နာဓိတသေတီ**တိ န သမ္ပဋိစ္ဆတိ။ **ယာတ**တိ ယတ္တကံ ကာလံ, အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ဣဓ ယော ရာဇ။ပေ။ ဘယေန တ စီဝရဂဟဏတ္ထံ တ လိင်္ဂံ အာဒိယတိ, သော သုဒ္ဓမာနသော ဟုတ္ဝာ ယာဝ သံဝါသံ နာဓိတသေတိ, တာဝ ဧသော ‘‘ထေယျသံဝါသကော နာမာ’’တိ န ဝုစ္စတီတိ။

**တတ္ထ** တိ တာသု ကထာသု။ **ဣဓာတိ** ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **ဇေတ္တိ** လိင်္ဂေ ဂဟိယမာနေ။ **တသ္မိံ** န္တိ ဇနေ။ **အနော သရိတ္တတတ** ိ အနောက္ကမိတ္တတံ၀။ **လိင်္ဂံ အပနေတ္တတ** တိ သယံ ဂဟိတံ သမဏလိင်္ဂံ ဝိနာသေတ္တာ။ **ပဗ္ဗဇိတာလယ** န္တိ ပဗ္ဗဇိတဆာယံ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ သံတသထေနကော။

**သဗ္ဗဟာသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ** တိ သဗ္ဗာနိ ဟာသဏ္ဍံ ဉဒ္ဒိသ္သ ဒိန္နာနိ ဘတ္တာနိ။

သတ္တေ ဝဟတီတိ **သတ္တတဟော** ။ ဝိရမိတဗ္ဗန္တိ **ဝေရံ,** တံ ပဝတ္တေတီတိ **ဝေရိကော**။ ကာယေန ပရိဟရိတဗ္ဗာနီတိ **ကာယပရိဟာရိယာနိ။ တန္တိ** တုဝံ။ **ဟီနာယာဝတ္တဘာဝ** န္တိ ဟီနာယ ဂိဟိဘာတယ အာဝတ္တဘာဝံ။

**ဉပ္ပဗ္ဗဇိတ္တတ** တိ ပဗ္ဗဇဝိယောဂံ ကတ္တာ။ **တမတ္ထ** န္တိ ဉပ္ပဗ္ဗဇိတသင္ခါတမတ္ထံ။ **အသ္သာ** တိ မဟာ သာမဏေရသ္သ။

**မဟာန္တော တ** တိ တွေ **တသဒ္ဒေ**ာ ဂရဟတ္ထော။ ပဂေဝ ဒဟရောတိ ဒသ္သေတိ။ အဗ္ဘုတ္တော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **သောတိ** သာမဏေရော။

**ဝစ္ဆကေရက္ခာဒီနိ** တိ တွေ **ဝစ္ဆော** တိ တရုဏကေဏော။ သော ဟိ မာတုသန္တိကေ ဝသတီတိ **ဝစ္ဆော** ။ မာတုယာ ဝိယောဂကာလေ တ ဝသ္သတီတိ ဝစ္ဆောတိ ဝုစ္စတိ။ ဣမိနာ ဒမ္မဂဝဇရဂ္ဂတပိ သာမညတော ဂဟိတာ။ **ကေ** ဝုစ္စတိ ခေတ္တဘူမိ။ ဝစ္ဆော စ ကေ စ **ဝစ္ဆဂတ,** တေသံ ရက္ခနံ ဝစ္ဆကေရက္ခော, သော အာဒိ ယေသံ ကသိကမ္မာဒီနန္တိ ဝစ္ဆကေရက္ခာဒီနိ။ ''သူပသမ္ပန္နော''တိ ဣမိနာ ဂဟဋ္ဌမ္ပိ သစေ ဉပသမ္ပာဒေတိ, သူပသမ္ပန္နောတိ ဒသ္သေတိ။ **အနုပသမ္ပန္နကာလေယေတ** တိ သာမဏေရကာလေယေ၀။ **ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ** တိ ဝိနယေ ဝုတ္တသ္သ ထေယ္ယသံတသကသ္သ ဝိနိစ္ဆယေ။ **ထေယ္ယသံတသကော ဟောတိ** လိင်္ဂသ္သ အပနီတတ္တာ။

**ထေယ္ယသံတသကော န ဟောတိ** သလိင်္ဂေ ဌိတတ္တာ။ **အယမ္ပိ ထေယ္ယသံတသကော န ဟောတိ** ကာသာယေ သဉသ္သာဟတ္တာ။ **ထေယ္ယသံတသကော ဟောတိ** ကာသာယေ ဓုရသ္သ နိက္ခိတ္တတ္တာ။

**ထေယ္ယသံတသကော န ဟောတိ** သလိင်္ဂေ ဌိတတ္တာ။ **နေဝ ထေယ္ယသံတသကော ဟောတိ** ကာသာယေ သဉသ္သာဟတ္တာ။ **မေထုနသေဝနာဒီဟီ**တိအာဒိသဒ္ဒေန ဟဏာတိဟတာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **ထေယ္ယသံတသကော ဟောတိ** ကာသာယေ ဓုရသ္သ နိက္ခိတ္တတ္တာ။ **သဝင္ဂိက** န္တိ အဓောဝဋ္ဋေန ကရဏံ။ **ရက္ခတိ တာတ** တိ တာဝ ရက္ခတိ ဝီမံသနေန နိတသိတတ္တာ။ **လိင်္ဂ** န္တိ သမဏလိင်္ဂံ။ **ထေယ္ယသံတသကော ဟောတိ** ဂိဟိလိင်္ဂသ္သ သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ။

**ဝီမံသတိ တ သမ္ပဋိစ္ဆတိ တ ရက္ခတိယေ၀** သဒ္ဒာတဝတ္တသ္သ အန္တောကာသာယဘာဝတော။ ''ဘိက္ခုနိယာပိ ဧသေဝ နယော''တိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဝိဘာဝေန္တော အာဟ ''သာပီ''တိအာဒိ။

ဝုမုပဗ္ဗဇိတော သာမဏေရောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟဋ္ဌိယမ္ပိ** တိ ပန္တိယမ္ပိ။ သေနော မံသပေသိံ ဂဟေတ္တာ ဂစ္ဆတိ ဝိယ ဘတ္တပိဏ္ဍော ပတ္တံ ဉပနာမေတ္တာ ဂဟေတ္တာ ဂစ္ဆတိ။ **ထေယ္ယသံတသကော န ဟောတိ** ဝသ္သာနံ အဂဏနတ္တာ။

၄၈. တိတ္ထိယပက္ကန္တကကထာ

**၁၁၀.** ပက္ကမတီတိ **ပက္ကန္တော,** ''ပဝိဋ္ဌော''တိ ဣမိနာ ကမုဓာတုယာ ပဒဝိက္ခေပတ္ထံ ဒသ္သေတိ, ဣစ္ဆာက န္တိအတ္တေ နိဝတ္တေတိ။ **သောတိ** တိတ္ထိယပက္ကန္တကော။ **တတ္ထ** တိ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော။ ဉပသမ္ပန္နော ဘိက္ခု ဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသန္တိ** တိတ္ထိယာနံ။ ''တိတ္ထိယော ဘဝိဿာမီ''တိ ပုဗ္ဗေဝ လဒ္ဓိဂဟိတတ္တာ ဝုတ္တံ ''လိင်္ဂေ အာဒိန္နမတ္တေ''တိ။ **ကုသစီရာဒီနီ**တိ တွေ **ကုသော** ဝုစ္စတိ သလာကာ။ **စီရော**တိ ပန္တိ, အာဝလီတိ အတ္ထော။ ကုသေ ရဇ္ဇုနာ အာဝုနိတ္တာ ကတော စီရော **ကုသစီရော,** သော အာဒိ ယေသံ တာနီတိ ကုသစီရာဒီနိ။ အာဒိသဒ္ဒေန ဖလ

ကစိရာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ကုသတိဏောဟိ ကတော စိရော **ကုသစိရော**တိပိ ဝဒန္တိ။ **နင်္ဂေ** တိ အစေလကော။ **အာဇိဝ ကော**တိ အစေလကဝတမာအယ ဇီဝတီတိ အာဇီဝကော။ **တေသန္တိ** အာဇီဝကာနံ။ ဩဝဒိတော ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ကိန္တိ** ကိံ ဝတံ။ **လုဉ္စာပေတီ** တိ အပနယာပေတိ။ **မောရပိဉ္ဆာဒီနီ** တိ ဧတ္ထ **ပိဉ္ဆံ** ဝုစ္စတိ ပက္ခော။ သော ဟိ ပိဉ္ဆတိ အာကာသေ ဂစ္ဆတိ အနေနာတိ ပိဉ္ဆန္တိ ဝုစ္စတိ။ ပိဆိ ဂတိယန္တိ ဓာတုပာဌော။ မောရဿ ပိဉ္ဆံ မောရပိဉ္ဆံ, တံ အာဒိ ယေသံ တာနီတိ မောရပိဉ္ဆာဒီနိ။ အာဒိသဒ္ဒေန ဥလူကပိဉ္ဆာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **ယာဝ န သမ္ပဋိစ္ဆတီ** တိ ယာဝ လဒ္ဓိံ န သမ္ပဋိစ္ဆတိ။ **နန္တိ** ဝိမံသမာနံ ဘိက္ခုံ။ **လဒ္ဓီ** တိ တိတ္ထိယလဒ္ဓိ။ **ရက္ခတီ** တိ တိတ္ထိယပက္ခန္တိကတော ရက္ခတိ။ လဒ္ဓိယာ အဘာဝေန တိတ္ထိယပက္ခန္တကော န ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **အစ္ဆိဒ္ဒစီဝရော** တိ ဧတ္ထ အာကာရော ကောဓတ္ထော, အစ္ဆတ္ထော တ ဟောတိ, ဆိဒ္ဒသဒ္ဒော ဒူသနတ္ထော ဟောတိ။ တသ္မာ အာကောဓေနေ အ စ္ဆေန တ ဆိဒ္ဒော ဒူသိတောတိ **အစ္ဆိဒ္ဒော** တိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ “အစ္ဆိန္နော”တိပိ ပာဌော။ အစ္ဆိဒ္ဒံ စီဝရမေတ ဿာတိ အစ္ဆိဒ္ဒစီဝရော။ **တိတ္ထာယတန** န္တိ တိတ္ထီနံ နိတသဠာနံ, တိတ္ထိယာနံ ဥပဿယန္တိ အတ္ထော။

## ၄၉. တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထု

**၁၁၁.** ဒေဝသမ္ပတ္တိသဒိသံ ဣဿရိယသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တောပိ သော နာဂေ ကဿာ နာဂယောနိယာ အဋ္ဋီယတိ တိ အာဟ **“ကိဉ္စာပိ”** တိအာဒိ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အနုဘောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကိဉ္စာပိ** သဒ္ဒော ဟေတ္ထ သမ္ဘာဝနာဇောတကော, ပနသဒ္ဒော ဂရဟ တ္ထဇောတကော။ **ကုသလဝိပာကေနာ**တိ အဟေတုကကုသလဝိပာကေန။ **တဿာ** တိ နာဂဿ။ **သဇာတိယာ**တိ သမာန ဇာတိယာ နာဂိယာ။ **ဥဒကသဉ္စာရိမဏ္ဍူကဘက္ခ** န္တိ ဥဒကေ သဉ္စရဏသီလံ မဏ္ဍူကသင်္ခာတံ ဘက္ခံ ဟာတုဘဝတီ တိ ယောဇနာ။ **သော**တိ နာဂေ။ **အဋ္ဋီယတီ** တိ အရမဏံ ပီဠိယတိ။ **ဟရာယတီ**တိ ဧတ္ထ ဟရေဓာတု လဇ္ဇနတ္ထောတိ အာဟ “လဇ္ဇတီ”တိ။ ကောရန္တော ဓာတု ဘူတဒိဂဏိကော (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၆ ရကာရန္တဓာတု)။ **ဇိဂုစ္ဆတီ** တိ ဧတ္ထ ဂုပဓာတုယာ ကမ္မံ ဒဿေန္တော အာဟ “အတ္တဘာဝ”န္တိ။ “တဿ ဘိက္ခုနော”တိပဒဿ “နိက္ခန္တေ”တိပဒေန ယောဇိတဗ္ဗတ္တာ ဘုမ္မတ္ထေ သာမိဝစနန္တိ အာဟ “တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိ”န္တိ။ အထ တ **တဿ ဘိက္ခုနော**တိ သာမိယောဂတ္တာ “နိက္ခန္တေ”တိ ဧတ္ထ ဘာဝတ္ထေ မာနပစ္စယောတိ အာဟ “နိက္ခမနေ”တိ။ ဣမိနာ နိက္ခန္တေတိ ဧတ္ထ န အန္တပစ္စယော, မာနပစ္စယဿေဝ အန္တဘာဝံ ကတွာ ဝုတ္တောတိ ဒဿေတိ။ **ဝိဿဋ္ဌ ဌော**တိ သတိဝိဿဇ္ဇိတော။ **တသ္မိံ** န္တိ ဘိက္ခုမှိ။ **ကပိမိဒ္ဓဝသေနေတ**တိ ကပိနော မိဒ္ဓဝသေန ဇဝ။ အထ တ ကပိမိဒ္ဓဝ သေန နိဒ္ဒာယန္တော ဣဝ နိဒ္ဒာယန္တောတိ ယောဇနာ။ **ပဋိုနိပဇ္ဇီ** တိ ပုန နိပဇ္ဇိ။ **ဝိဿရမကာသီ** တိ ဧတ္ထ ဝိသဒ္ဒော ဝိ ရူပတ္ထဇောတကော, သရသဒ္ဒော သဒ္ဒတစကောတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဝိရူပံ မဟာသဒ္ဒမကာသီ”တိ။

“အကာရဿ လောပံ ကတွာ”တိ ဣမိနာ **တုမ္ဟေဟ ခောတ္ထာ** တိ ဧတ္ထ “တုမ္ဟေ ခော အတ္ထာ”တိ ပဒဝိဘာဂံ ကတွာ ဩကာရတော ပရဿ အကာရဿ လောပံ ဒဿေတိ။ “အကာရဿာလောပ”န္တိပိ ပာဌော။ ဝေဥဟိ သတိ အကာရဿ အလောပံ ကတွာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣမိနာ “တုမ္ဟေ ခော အတ္ထာ”တိ ပဒစ္ဆေဒံ ကတွာ အကာရေ ပရေ ဩကာရဿ ဝကာရံ ကတွာ တုမ္ဟေ ခွတ္ထာ”တိ ပာဌော ဒဿိတော။ ကသ္မာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဝိရူဠှိမ္မာတိ အာဟ “ဈာန။ပေ.။ အဘဗ္ဗတ္တာ”တိ။ “ဘဝထာ”တိ ဣမိနာ **အတ္ထာ** တိ ဧတ္ထ အသဓာတု သတ္တ တတ္ထတစကော ထဝိဘတ္တီတိ ဒဿေတိ။ **သဇာတိယာ**တိ ဧတ္ထ သမာနာ ဇာတိ ဧတိဿာတိ သဇာတီတိ ဝုတ္တေ နာဂီ ဧတတိ အာဟ “နာဂိယာ ဧဝ”တိ။ **မနုဿိတ္ထိအာဒီ** တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိပေတိတ္ထိဒေဝိ တ္ထိယော သင်္ဂဏှာတိ။ “ဒွေဝမေ ဘိက္ခဝေ ပစ္စယာ”တိ ဒေသနာ သာဝသေသဒေသနာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဧ တ္ထ စာ”တိ။ **တွော** တိ တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုမှိ။ **အဘိဏှဟ**န္တိ အဘိက္ခဏံ ပုနပ္ပုနန္တိ အတ္ထော။

**တိရစ္ဆာနဂတော** တိ ဧတ္ထ ကိံ အဟယပရိယာပန္နော ဒုဂ္ဂတိအဟေတုကပဋိသန္ဓိကောတဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “နာဂေ တ ဟောတူ”တိအာဒိ။

## ၅၀. မာတုဃာတကာဒိဝတ္ထုကထာ

**၁၁၂. နိက္ခန္တိ** န္တိ တွေ့ “က္ကမသ္သ ဟပကမ္မသ္သာ”တိ ဆင္ဒီယောဂတ္တာ ဘာဝတ္တေ တိပစ္စယောတိ အာဟ “နိက္ခမန”န္တိ။ **အပတဟန**န္တိ အဟယပဋ္ဌိသန္ဓိဝဟနတော အပဂမနံ။ **ယေနာ**တိ မနုသ္သဘူတေန ယေန ဗီဝိတာ တေရောပိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **မနုသ္သိတ္ထိဘူတာ** တိ မနုသ္သိတ္ထီ ဟုတွတ ဘူတာ, မနုသ္သိတ္ထီဘာဝံ တ ဘူတာ ပတ္တာ။ က္ကမိနာ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိအာဒယော နိဝတ္တေတိ။ “ဇနိကာ”တိ က္ကမိနာ ပောသာဝနိကမာတာဒယော နိဝတ္တေတိ။ **သယမ္ပိ** တိ တွေ့ ပိသဒ္ဒော န ကေဝလံ မာတာယေဝ, အထ ခော ပုတ္တေနာပီတိ ဒသ္သေတိ။ **သတာ**တိ သန္တေန။ မနုသ္သဇာတိကေနေဝ သတာ မနုသ္သဇာတိကော ဧဝ ဟုတွတ တေရောပိတာတိ ယောဇနာ။ အနန္တရေ ဘဝေ ဖလံ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ **အာနန္တရိယံ,** မာတုဃာတကကမ္မံ, တေန ဇာတိသာမညမ္ပိ အဇနိကံ ဃာတေန္တော စ ဇနိကမ္ပိ ဇာတိဘေဒံ ဃာတေန္တော စ န အနန္တရိကော ဟောတိ, တသ္သ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒာ စ န တရိတာတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ယေန ပနာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ပောသေတိ ဝဍ္ဎေတီတိ ပောသာပနိယာ, သာ ဧဝ **ပောသာဝနိကာ** ပကာရသ္သ ဝကာရံ, ယကာရသ္သ စ ကကာရံ ကတွတ, ပောသာဝနိကာ စ သာ မာတာ စေတိ **ပောသာဝနိကမာတာ။ အသ္သာ** တိ ပုတ္တသ္သ။ က္ကဒံ ပဒံ ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခံ။ တတ္ထ ပုဗ္ဗပဒေ ဘာဝသမ္ဗန္ဓော, ပစ္ဆိမပဒေ သာမိသမ္ဗန္ဓော။ သဗ္ဗထာ ဧသေဝ နယော ဟောတီတိ အာဟ “သစေပီ”တိအာဒိ။ **ဝေသိယာ**တိ ဥပလက္ခဏဝသေန ဝုတ္တံ ။ ယာယ ကာယစိ က္ကတ္ထိယာ ပုတ္တသ္သာပိ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ။ “အယံ မေ ပိတာ”တိ အဇာနနမေဝ ဟိ ပမာဏံ။ **အနေနာ**တိ က္ကမိနာ ပုတ္တေန။ “ပိတုဃာတကောတွဝဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတီ”တိ က္ကမိနာ မာတုဃာတကေပိ “အယံ မေ မာတာ”တိ အဇာနိတွတ ဃာတေန္တောပိ မာတုဃာတကောတွ ဝေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတီတိ ဒသ္သေတိ။

**၁၁၄.** သင္ဃေပေန ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန ဒသ္သေန္တော အာဟ “မနုသ္သဇာတိယံ ဟိ”တိအာဒိ။ **အပဗ္ဗဇိတ** န္တိ ဂိဟိဘူတံ။ **ပဗ္ဗဇ္ဇာ စသ္သာ** တိ တွေ့ စသဒ္ဒေန ဥပသမ္ပဒာပိ တရိတာတိ ဒသ္သေတိ။ **အသ္သာ** တိ အရဟန္တဃာတကသ္သ။ **အဝသေသ**န္တိ အရဟန္တတော အဝသေသံ။ **အသ္သာ** တိ အရိယဃာတကသ္သ။ **အာနန္တရိယော န ဟောတိ** တိရစ္ဆာနဂတတ္တာ ပနသ္သ ပဗ္ဗဇ္ဇာ တရိတာတိ အတ္တော နေတဗ္ဗော။ **တွေ့** တိ မာတုဃာတကာဒိကမ္မေသု။ **ဝဓာယာ**တိ တဒတ္တေ စတုတ္ထီတိ အာဟ “ဝဓတ္ထာယာ”တိ။ “မာရေတု”န္တိ က္ကမိနာ “ဝဓတ္ထာယာ”တိ တွေ့ ဟန ဓာတု ဟိံသနတ္တောတိ ဒသ္သေတိ။ “နိယန္တိ”တိ က္ကမိနာ **ဩနိယန္တိ** တိ တွေ့ ဩတ္ထုပ္ပသဂ္ဂေ ဓာတွဝတ္ထာနုဝတွ တကောတိ ဒသ္သေတိ။ ယံ ပန ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ တသ္သ ဝစနသ္သ အတ္တောတိ ယောဇနာ။ **“သစာ စ က္ကတိ အယံ နိဟတော ဝုတ္တော”**တိ က္ကမိနာ ဘယပီဠိတတ္တာ စ နိရုတ္တိသု အကုသလတ္တာ စ ဒတဘာဏနေန ရတာဘာဏနေန အယံ နိဟတော စောရေဟိ ဝုတ္တောတိ ဒသ္သေတိ။ **“သစေ စ က္ကစ္စေဝ တ ဟဇ္ဇော”** တိ က္ကမိနာ တေဟိ တထာ ဝုတ္တေပိ သင်္ဂီတိကာလေ တ ပောတ္ထကာရုဠ္ဌဟကာလေ တ ယထာဘူတံ သင်္ဂီတတ္တာ, ပောတ္ထကာရုဠ္ဌဟတ္တာ စ ယထာဘူတော ဟဇ္ဇော အတ္တီတိ ဒသ္သေတိ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ပဒေသု။ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ။ **တသ္သာ** တိ “သစဇ္ဇ မယ”န္တိ ဟဠ္ဌသ္သ။ “သစေ အဇ္ဇ မယ”န္တိ က္ကမိနာ ကောရလောပသန္ဓိံ ဒသ္သေတိ။ “သစေဇ္ဇ မယ”န္တိ အကာရ လောပသန္ဓိနာပိ ဟဇ္ဇော အတ္တိ။

**၁၁၅. ပကတတ္တ** န္တိ ပကတိယာ သီလသင္ဃာတော အတ္တာ သဘာတေ ဇေတိသ္သာတိ ပကတတ္တာ, တံ။ ကာယ သံသဂ္ဂေန ဘိက္ခုနိံ ဟရာဇိကတ္တာ ဝုတ္တံ “သီလဝိနာသံ ဟပေတီ”တိ။ အနိစ္ဆမာနံယေဝ ဘိက္ခုနိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**က္ကစ္ဆမာန** န္တိ ဩအာတဝတ္တဝသနံ က္ကစ္ဆမာနံ။ ယသ္မာ အဘိက္ခုနိ ဟောတိ, တသ္မာ ဘိက္ခုနိဒူသကော န ဟောတီ တိ ယောဇနာ။ သီလဝိပန္နံ ဘိက္ခုနိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ယော ဒေဝဒတ္တော သင္ဃံ ဘိန္ဒတိ ဝိယ, ဘိန္ဒတီတိ ယောဇနာ။ **ဥဒ္ဓမ္မ** န္တိ ဓမ္မတော ဝိရဟိတံ။ **ဥဗ္ဗိနယ** န္တိ ဝိန ယတော ဝိရဟိတံ။ **စတုန္နံ ကမ္မာန** န္တိ အပလောကနာဒီနံ စတုန္နံ ကမ္မာနံ။

ယော ဒေဝဒတ္တော လောဟိတံ ဥပ္ပာဒေတိ ဝိယ, ဥပ္ပာဒေတီတိ ယောဇနာ။ **ဒုဋ္ဌစိတ္တေနာ** တိ တွေ့ န ယံကိဉ္စိ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ နာမ, အထ ခော ဝဓကစိတ္တန္တိ အာဟ “ဝဓကစိတ္တေနာ”တိ။ **သရီရေ**တိ သရီရဗ္ဘန္တရေ။ တထာဂတသ္သ ဟိ အဘေဇ္ဇကာယတ္တာ ပရူပက္ကမေန စမ္မစ္ဆေဒံ ကတွတ လောဟိတသ္သ ဥပ္ပာဒနံ နာမ နတ္ထိ။ ယော ပန ဇီဝကော ဖာသုံ ကရောတိ ဝိယ, ဖာသုံ ကရောတီတိ ယောဇနာ။ **လောဟိတုဗ္ဗာ** တိ ပူတိလောဟိတဥ္စ။

## ၅၄. ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဝတ္ထုကထာ

**၁၁၆. ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော** တိ ဧတ္ထ ဗာဟိရတ္ထသမာသံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဣတ္ထိနိမိတ္တုပ္ပါဒနကမ္မတော စာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ “ဣတ္ထိ။ပေ.။ ကမ္မတော စာ”တိ ဣမိနာ ဥဘယသရူပံ ဒဿေတိ။ ဥဘတော ကမ္မတော ပဝတ္တန္တိ ပါဌသေသော ယောဇေတဗ္ဗော။ **ဗျဉ္ဇန** န္တိ နိမိတ္တံ။ **အဿာ** တိ ဇနဿ။ **ကရောတိပိ ကာရေတိပီ**တိ ဧတ္ထ ကရဏတုယာ သုဒ္ဓကမ္မကာရိတကမ္မာနိ ဒဿေန္တော အာဟ “ပုရိသနိမိတ္တေနာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ “ဝီတိက္ကမ”န္တိ ဣမိနာ သုဒ္ဓကမ္မံ ဒဿေတိ, “ပရ”န္တိ ဣမိနာ ကာရိတကမ္မံ ဒဿေတိ။ **သမာဒပေတွာ**တိ ဥယျောဇေတွာ။ တဿ ဒုဝိဓဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဒုဝိဓော”တိအာဒိ။ တတ္ထ ဣတ္ထိဘာဝေန လက္ခိတော ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော **ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကော**။ ဧသ နယော ဣတရတ္ထာပိ။

**တတ္ထာ** တိ ဒုဝိဓေသု ဥဘတောဗျဉ္ဇနကေသု။ **ဣတ္ထိနိမိတ္တ** န္တိ ဣတ္ထိယာ အင်္ဂဇာတံ။ ဧသေဝ နယော “ပုရိသနိမိတ္တ”န္တိ ဧတ္ထာပိ။ **ပါကဋံ ပဋိစ္ဆန္န** န္တိ သဘာဝတော ပါကဋံ ပဋိစ္ဆန္နံ။ ပုန **ပဋိစ္ဆန္နံ ပါကဋ** န္တိ ရာဂဝသေန ပဋိစ္ဆန္နံ ပါကဋံ။ **ပရံ ဂဏှာပေတီ**တိ ပရမေဝ ဂဏှာပေတီတိ အတ္ထော။ **ဣဒ**န္တိ ကာရဏံ။ **ဧတေသ**န္တိ ဒုဝိန္နံ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကာနံ။ **ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တံ,** ကိံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကေ။ **ဝိစာရဏက္ကမော** တိ ဝီမံသနာနုက္ကမော။ “တတ္ထ ဝိစာရက္ကမော”တိပိ ပါဌော။ ဝိစာရဏက္ကမော ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယ ဝေဒိတဗ္ဗော, ဣဓ ပန ကိံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “ဣဒမ္ပိ စ ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ။ တတ္ထ **ဣဒ**န္တိ နပဗ္ဗဇ္ဇူပသမ္ပဒကာရဏံ။ **ဣဓာ**တိ ဣမိဿံ ဝိနယဋ္ဌကထာယံ။

## ၅၅. အနုပဇ္ဈာယကာဒိဝတ္ထုကထာ

**၁၁၇. တေန ခော ပန သမယေနာ**တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ အနိယမနိဒ္ဒေသဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယေန သမယေနာ”တိ။ **သိက္ခာပဒံ အပညတ္တံ ဟောတီ** တိ “န ဘိက္ခဝေ အနုပဇ္ဈာယကော ဥပသမ္ပါဒေတဗ္ဗော”တိ သိက္ခာပဒံ အပညတ္တံ ဟောတိ။ “ဥပဇ္ဈာယဝိရဟိတ”န္တိ ဣမိနာ **အနုပဇ္ဈာယက** န္တိ ဧတ္ထ အကာရဿ ဝိရဟတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဥပဇ္ဈာယဝိရဟိတံ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **“ဝေ”**န္တိအာဒိနာ အာသံ ဒဿေတိ။ **ဥပဇ္ဈံ အဂါဟာပေတွာ**တိ “ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟီ”တိ (မဟာဝ. ၆၅; မဟာဝ. အဋ္ဌ. ၆၄) ဥပဇ္ဈံ အဂါဟာပေတွာ။ ဥပသမ္ပါဒေန္တဿ ကာရကသင်္ဃဿာတိ ယောဇနာ။ **ကမ္မံ ပနာ** တိ ဥပသမ္ပဒကမ္မံ ပန။ “ဧသေဝ နယော”တိ ဣမိနာ ဥပသမ္ပါဒေန္တဿ အာပတ္တိ, ကမ္မံ ပန န ကုပ္ပတီတိ ဝစနံ အတိဒိသတိ။

## ၅၆. အပတ္တကာဒိဝတ္ထုကထာ

**၁၁၈.** ယော ပိဏ္ဍော ဟတ္ထေသု လဗ္ဘတီတိ ယောဇနာ။ **တဒတ္ထာယာ** တိ တဿ ပိဏ္ဍဿ အတ္ထာယ။ **သေယျထာပိ တိတ္ထိယာ**တိ ဧတ္ထ သေယျထာပိသဒ္ဒော ဥပမတ္ထော, တိတ္ထိယသဒ္ဒော အာဇီဝကနာမကေ တိတ္ထိယေ ဟောတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ယထာပိ အာဇီဝကနာမကာ တိတ္ထိယာ”တိ။ တသ္မာ အာဇီဝကသင်္ခါတေ တိတ္ထိယေ ဥပမံ ကတွာ ဥဇ္ဈာယန္တီတိ အာဟ “သူပဗျဉ္ဇနေဟီ”တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **တေ**တိ အာဇီဝကာ။ **ကမ္မံ ပန န ကုပ္ပတီ**တိ ပတ္တစီဝရေသု အသန္တေသုပိ ကမ္မဝါစာယ “ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစီဝရ”န္တိ ပရိကိတ္တိတတ္တာ ကမ္မံ န ကုပ္ပတီတိ အဓိပ္ပာယော။

**ယာစိတကေနာ**တိ ဧတ္ထ ယာစိတော ဟုတွာ ဂဟိတော **ယာစိတကော**တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ယာစိတွာ ဂဟိတေနာ”တိ။ “ဤဒိသေန ဟီ”တိအာဒိနာ အာသံ ဒဿေတိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ အာပတ္တိ ဟောတိ, တသ္မာ။ **တဿာ** တိ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ။ နိရပေက္ခေဟိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒီဟီတိ ယောဇနာ။ **နိဿဇ္ဇိတွာ** တိ ဗြဟ္မဒေယျေန နိဿဇ္ဇိတွာ။ အနဓိဋ္ဌာနုပဂါနံ ပတ္တစီဝရာနံ အပတ္တစီဝရတ္တာ ဝုတ္တံ “အဓိဋ္ဌာနုပဂံ ပတ္တစီဝရ”န္တိ။ **ပဏ္ဍုပလာသ**န္တိ သမဏုဒ္ဒေသဘာဝါပေက္ခံ။ သော ဟိ ရူဠှိဝသေန ပဏ္ဍုပလာသောတိ ဝုစ္စတိ။ အထ ဝါ ယထာ ပဏ္ဍုပလာသော န ဟရိတော, နာပိ သုက္ခော ဟောတိ, ဧဝံ သောပိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော န ဂိဟီ ဟောတိ, နာပိ သာမဏေရော, တသ္မာ သမဏုဒ္ဒေသဘာဝါပေက္ခော “ပဏ္ဍုပလာသော”တိ ဝုစ္စတိ။

ဝသန္တဿ ပဏ္ဏုပလာသဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတ** န္တိ ဘိက္ခုဟိ အနာမသိတဗ္ဗဂ္ဂံ ပိဏ္ဍပါတံ။ **သာမဏေရဘာဂသမကော**တိ သာမဏေရေဟိ လဒ္ဓေန ဘာဂေန သမံ ပဝတ္တော။ **အဿာ** တိ ပဏ္ဏုပလာသဿ။ သာမဏေရဿ သဗ္ဗံ ပဋိဇဂ္ဂနကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ ဝိယ, အဿ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။

## ၅၇. ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထုကထာ

**၁၁၉.** ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထူသု ဟတ္ထာ ဆိန္နာ ယဿာတိ **ဟတ္ထစ္ဆိန္နော** တိအာဒိဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယဿာ''တိအာဒိ။ **မဏိဗန္ဓေ** တိ ပကောဋ္ဌေ။ သော ဟိ ယသ္မာ တတ္ထ မဏိသင်္ခာတံ အလင်္ကာရဝိကတိံ ဗန္ဓတိ, တသ္မာ မဏိဗန္ဓောတိ ဝုစ္စတိ။ **ကပ္ပရေ** တိ ကဖောဏိယံ။ သာ ဟိ ပရေသံ ပိဋ္ဌိသု ကပတိ ဟိံသတိ အနေနာတိ ''ကပ္ပရော''တိ ဝုစ္စတိ။ ယဿ ဟတ္ထာ ဆိန္နာ ဟောန္တိ, အယံ ဟတ္ထစ္ဆိန္နော နာမာတိ ယောဇနာ။ သေသဝနယော သေသေသုပိ။ ကော တ ဟအောတိ ယောဇနာ။ ဟေဋ္ဌာ ''ကော တ ဒွေ တ ဟတ္ထာ''တိ တတ္ထာပိ သေသဝနယော။ **စတူသု ဟတ္ထဟဒေသု ဒွေ တ** တိ ကော ဟတ္ထော, ကော ဟအောတိ ဒွေ တ။ **ကဏ္ဏာ** တိ သဒ္ဒဂ္ဂဟာ။ တေ ဟိ ကဏ္ဏတိ သဝတိ ဧတေဟီတိ ကဏ္ဏာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ကဏ္ဏာဗဒ္ဓေ** တိ ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒဿ အာဗဒ္ဓေ။ **သင်္ဃာဋ္ဋေတုန္တိ** သင်္ဃဋ္ဋေန ကာတုံ, အာဗန္ဓနံ ကာတုန္တိ အတ္ထော။ **အဇပဒကေ**တိ အဇပဒသဏ္ဌာနေ ဌာနေ။ **နာသာ**တိ ဃာနာနိ။ တာနိ ဟိ နာသတိ အဗ္ဘုတ္တသဒ္ဒံ ကရောတိ ဧတေဟီတိ နာသာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **နာသိကာ**တိ နာသာယေဝ။ **သဏ္ဌာပေတုန္တိ** သုဋ္ဌု ဌပေတုံ, ပကတိယာ ဌပေတုန္တိ အတ္ထော။ **နခသေသန္တိ** နခေယေဝ သေသော ဆိန္နင်္ဂုလိတော တိ နခသေသော, တံ။ အင်္ဂေ ပုရေ ဥဋ္ဌဟတီတိ **အင်္ဂုဋ္ဌော** ။ ''ဝုတ္တနယေနေဝ''တိ ကမ္မိနာ ''နခသေသံ အဒဿေတွာ''တိ ဝစနံ အတိဒိသတိ။ **ကဏ္ဍရနာမကာ**တိ မဟာသိရနာမကာ။ တေ ဟိ ကံ သရီရံ ဓာရေန္တီတိ **ကဏ္ဍရာ**တိ ဝုစ္စန္တိ ခ ကာရဿ ဥကာရံ ကတွာ။ **ယေသူ**တိ ကဏ္ဍရေသု, နိဒ္ဓာရဏေ ဘုမ္မံ။

ယဿ ဝဂ္ဂုလိပက္ခကာ ဝိယ အင်္ဂုလိယော သမ္ဗန္ဓာ ဟောန္တိ, အယံ **ဖဏဟတ္ထကော** နာမာတိ ယောဇနာ။ **တေန္တိ** ဖဏဟတ္ထကံ။ ဆဠင်္ဂုလာဒယောပိ ဖဏဟတ္ထကေယေဝ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ ''ယဿပိ ဆ အင်္ဂုလိယော''တိအာဒိ။ ယဿပိ ဆ အင်္ဂုလိယော ဟောန္တိ, အယမ္ပိ ဖဏဟတ္ထကော နာမ ဥပစာရေန။

**ခုဇ္ဇော** တိ တတ္ထ ခုဇ္ဇော သရီရော ယဿတ္ထီတိ ခုဇ္ဇောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ခုဇ္ဇသရီရော''တိ။ ကသ္မာ ခုဇ္ဇောတိ အာဟ ''ဥရဿ တ''တိအာဒိ။ ယဿ ပန ဝင်္ကံ, အယမ္ပိ ခုဇ္ဇော နာမာတိ ယောဇနာ။ **ဝင်္ကန္တိ** စ ကုဋိလံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ဗြဟ္မုဇုဂတ္တော** တိ ဥဇုံ ဂတ္တံ ဥဇုဂတ္တံ, ဗြဟ္မုနော ဥဇုဂတ္တံ ဝိယ ဥဇုဂတ္တံ ဣမဿ မဟာပုရိသဿာတိ ဗြဟ္မုဇုဂတ္တော, မဟာပုရိသော။

သံခေပေန ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန ဒဿေန္တော အာဟ **''ဇင်္ဃတမနဿ ဟီ''** တိအာဒိ။ **ယေသန္တိ** ဥဘိန္နံ ကာယာနံ။ **ဘူတာနန္တိ** အမနုဿာနံ ပိသာစကပေတာနံ။ အတ္တဘာဝေ ဟောတိ ဝိယာတိ ယောဇနာ။ **ပရိဝဋုမော**တိ ပရိသမန္တတော ဝဋ္ဋုလသရီရော။

**ဂလဂဏ္ဍီ** တိ တတ္ထ ဂလေ ဂဏ္ဍော ယဿတ္ထီတိ ဂလဂဏ္ဍီတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယဿာ''တိအာဒိ။ **တေန္တိ** ''ဂလဂဏ္ဍီ''တိ ဇေံ ဝစနံ။ **တတ္ထာ** တိ ဂလဂဏ္ဍပဗ္ဗာဇနေ။ **ယန္တိ** ဝစနံ။

**သိပဒီ**တိ တတ္ထ သိထိလံ ပဒံ ဣမဿာတိ သိပဒီတိ ဝုတ္တေ ဘာရပာဒေယေဝ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ ''ဘာရပာဒေ ဝုစ္စတီ''တိ။ ဘာရံ ပာဒံ ယဿာတိ **ဘာရပာဒေ**။ တေ ဒွေ ထူလပာဒရောဂီသု ဝတ္တန္တီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **သဉ္ဇာတပိဋ္ဋကော**တိ သဉ္ဇာတဖောဋ္ဌော။ **ဥပနာဟန္တိ** ဘုသံ ဗန္ဓနံ။ **ဥဒကအာတဋ္ဋေ**တိ ဥဒကေန ပုဏ္ဏာယံ ကာသုယံ။ **ဥဒကတလိကာယာ**တိ ဥဒကတိန္တေန မရုနာ။ ယထာ သိရာ ပညာယန္တိ, ဇံ မိလာပေတုန္တိ ယောဇနာ။ **ဤဒိသန္တိ** သိရာပညာယန ဇင်္ဃတေလနာဋ္ဌိကသဘာဝံ။ **တထာ**တိ ယထာ ပဗ္ဗဇ္ဇာကာလေ ကရောတိ, တထာ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော။

**ဟာပရောဂီ**တိ တတ္ထ ဟာပရောဂဿ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အရိသ''န္တိအာဒိ။ တတ္ထ အရိသော စ ဘဂန္ဒရော စ ပိတ္တဉ္စ သေမှဟာ စ ကာသော စ သောသော စာတိ ဒွန္ဒော, တေ အာဒယော ယေသံ တေတိ အရိသာ။ပေ။ သောသာဒယော။ အာဒိသဒ္ဒေန ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေ အာဗာဓေ သင်္ဂဏှာတိ။ တတ္ထ ပိတ္တသေမှာဟသဒ္ဒေဟိ တံသမုဋ္ဌာ

ဌာနော ရောဂေ ဂဟေတဗ္ဗော။ ''နိစ္စာတုရော''တိ ဣမိနာ ဟပရောဂီတိ ဝေ့ထ မန္တုတ္တေ ပဝတ္တသ္မ ဤပစ္စယ သ္မ နိစ္စယောဂတ္ထံ ဒသ္သေတိ။

**ပရိသဒ္ဒူသနော**တိ ဝေ့ထ **ဣတိ**သဒ္ဒော နာမပရိယာယော, ပရိသဒ္ဒူသနော နာမာတိ ဟိ အတ္ထော။ ယော အတ္တနော ဝိ ရူပတာယ ပရိသံ ဒူသေတိ, အယံ ပရိသဒ္ဒူသနော နာမာတိ ယောဇနာ။ ဆသရီရအေသံ အာဒိ ကတ္တ ပရိသဒ္ဒူသနဘာဝံ ဝိတ္ ထာရေန္တော အာဟ ''အတိဒီဃော တ''တိအာဒိ။ **အတိဒီဃော တ**တိ ဝေ့ထ န ကေဝလံ ပရေသံ ဒ္ဝင်္ဂုလာဒိမတ္တဒီဃော, အထ ခေါ ဒိဂုဏာဒိဒီဃောတဓိပ္ပေတောတိ အာဟ ''အညေသ''န္တိအာဒိ။ **နာဘိပဒေသော**တိ အတ္တနော နာဘိပဒေသော။ ယထာ ဟိ အတိဒီဃေ ပရဝစနေန အတိဒီဃသ္သ သရူပံ ဝေဒိတဗ္ဗံ, တထာ အတိရဿာဒီသုပိ အတိရဿသရူပန္တိ ဒဋ္ဌ ဗ္ဗံ။ **မဟောဒရော**တိ မဟာဥဒရော။ **ကပ္ပသီသော တ** တိ ဟတ္ထိသီသော ဝိယ ယုဂသီသော တ။ **ကပ္ပ** သဒ္ဒော ဟေတ္ ထ ယုဂတ္ထတစကော။ **ကဏ္ဍကကေသော တ** တိ ကဏ္ဍကသဒိသေဟိ ကေသေဟိ သမန္နာဂတော။ ''ဇာတိပလိတေ ဟိ''တိ ဣမိနာ ဇရာတတေန ပဟတံ ပလိတံ နိဝတ္တေတိ။ **ပကတိတမ္ဗကေသော** တိ ဝေ့ထ ပကတိသဒ္ဒေန ကေနစိ ပ ယောဂေန တမ္ဗကေသံ နိဝတ္တေတိ။ **အာဝဋ္ဋသီသော** တိ ပုနပ္ပုနံ ဝဋ္ဋတီတိ အာဝဋ္ဋော, ကေသာဝဋ္ဋော, သော တေသ္ သ သီသေ အတ္ထီတိ အာဝဋ္ဋသီသော။ **ဥဒ္ဓဂ္ဂေဟိ** တိ ဥဒ္ဓံ ကောဋီဟိ။ **ဇာလဗဒ္ဓေန ဝိယာ** တိ ဇာလေန ဗဒ္ဓေန ဣဝ။

**သမ္ဗဒ္ဓဘမုကော တ** တိ အညမညသမ္ဗဒ္ဓဘမုကော တ။ **မက္ကဋဘမုကော** တိ မက္ကဋသ္သ ဘမု ဝိယ ဘမု တေ သ္သာတိ မက္ကဋဘမုကော။ **တသိကောဏေနာ**တိ တစ္ဆနီကောဋိယာ။ **ဝိသမစက္ကလော** တိ ဝေ့ထ စက္ကာကာရေန လာတိ ပဝတ္တတိ, စက္ကာကာရံ တ လာတိ ဂဏှာတီတိ **စက္ကလော။ ကေကရော** တိ ဝလိရော။ သော ဟိ ကုစ္ဆိတံ က ရောတီတိ ကေကရောတိ ဝုစ္စတိ။ **ကက္ကဋသ္သေဝ** တိ ကက္ကဋသ္သ ဣဝ။ **မူသိကကဏ္ဏော** တိ အာခုကဏ္ဏော။ **ဇ ဠူကကဏ္ဏော**တိ ဝဂ္ဂုလိကဏ္ဏော။ **အဝိဒ္ဓကဏ္ဏော** တိ အဝိဒ္ဓကဏ္ဏော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **သော**တိ အ ဝိဒ္ဓကဏ္ဏော။ ကဏ္ဏေ ဘဂန္ဒရော တေသ္သာတိ **ကဏ္ဏဘဂန္ဒရော,** သောယေဝ ကဏ္ဏဘဂန္ဒရိကော။ ဂဏ္ဌော ကဏ္ဏေ တေသ္သာတိ **ဂဏ္ဌကဏ္ဏော။ ပဋ္ဌရိတပုဗ္ဗေနာ** တိ ပဋ္ဌရိတပူယေန။ ဋင်္ကိတော ကဏ္ဏော ယသ္သာတိ **ဋင်္ကိတကဏ္ဏော။ ကေဘတ္တနာဋိကာယာ** တိ ဂုန္နံ ဘတ္တဟနတ္ထံ ကတာယ နာဋိကာယ။ ဗိဠာရက္ခိ ဝိယ အတိပိင်္ဂ လံ အက္ခိ တေသ္သာတိ **အတိပိင်္ဂလက္ခိ** ။ မဓုဝဏ္ဏော ဝိယ ပိင်္ဂလံ အက္ခိ တေသ္သာတိ **မဓုပိင်္ဂလက္ခိ။ နိပ္ပခုမက္ခိ** တိ ဝေ့ထ **ပခုမံ** ဝုစ္စတိ အက္ခမ္ဟိ ဇာတံ လောမံ။ တဥဟိ အက္ခိနော ပက္ခဒ္ဝယေ ဇာတတ္တာ ပခုမန္တိ ဝုစ္စတိ။ နတ္ထိ ပခု မံ အက္ခိမ္ဟိ တေသ္သာတိ နိပ္ပခုမက္ခိ။ အဿုပဋ္ဌရဏံ အက္ခိမ္ဟာ တေသ္သာတိ **အဿုပဋ္ဌရဏက္ခိ** ။ ပုပ္ဖံ သ ဉ္ဇာတံ ယသ္သ အက္ခိနောတိ **ပုပ္ဖိတံ** ။ ပုပ္ဖိတံ အက္ခိ ယသ္သာတိ **ပုပ္ဖိတက္ခိ။ အက္ခိပာကေနာ** တိ အက္ခိနော ဒလပရိ ယန္တေသု ပစ္စနကေန ရောဂေန။

**စိပိဋနာသိကော**တိ အနုန္နတနာသိကော။ **သုကတုဏ္ဍသဒိသာယာ** တိ သုတနံ မုခေန သဒိသာယ။

**ပဋင်္ဂမဏ္ဍူကသ္သေဝ** တိ ပဋင်္ဂနာမကသ္သ မဏ္ဍူကသ္သ မုခနိမိတ္တံ ဣဝ မုခနိမိတ္တံယေဝတိ ယောဇနာ။ **ဥက္ခလိမုခဝဋ္ဋိသဒိသေဟိ** တိ ဥက္ခလိယာ မုခဝဋ္ဋိနာ သဒိသေဟိ။ **ဘေရိစမ္မသဒိသေဟိ** တိ ဘေရိယာ မုခေ နဟိတစမ္မေန သဒိသေဟိ။ **ဠေမုခော**တိ ဠေဝယ နိစ္စပဋ္ဌရိတံ မုခမေတသ္သေတိ ဠေမုခော။ **ဥပ္ပက္ကမုခော** တိ ဥပ္ပက္ကံ ကုထိကံ မုခမေတသ္သာတိ ဥပ္ပက္ကမုခော။ **သင်္ခတုဏ္ဍကော** တိ သင်္ခသ္သ တုဏ္ဍေန သဒိသော ဩဋ္ဌော တေသ္သာတိ သင်္ခ တုဏ္ဍကော။

**အဋ္ဌကဒန္တသဒိသေဟိ** တိ အဋ္ဌကနာမကသ္သ နင်္ဂလသ္သ ဒန္တေဟိ သဒိသေဟိ။ ဒန္တေ ပိဒဟိတုန္တိ သမ္ဗန္ဓ ော။ **ဒန္တက္ကရေ** တိ ဒန္တဝိဝရေ, ဒန္တမဇ္ဈေ တ။ **ကလန္ဒကဒန္တော ဝိယာ** တိ ကာဠကာနံ ဒန္တော ဝိယ။

**မဟာဟနုကော**တိ မဟန္တော ဟနု တေသ္သာတိ မဟာဟနုကော။ **စိပိဋဟနုကော**တိ အနုန္နတဟနုကော။ **နိမ္မဿု အဌိကော**တိ နတ္ထိ မဿု စ အဌိ စ တေသ္သာတိ နိမ္မဿုအဌိကော။ **ဘဋအံသကူဋော** တိ ဘဋော ပတိတော အံသကူ ဋော ဣမသ္သာတိ ဘဋအံသကူဋော။ **ကေဏာဂတ္တော** တိ ကေဏာယ ဂတ္တံ ဝိယ ဂတ္တံ ဣမသ္သာတိ ကေဏာဂတ္တော ။ **သဗ္ဗံပေတ** န္တိ သဗ္ဗမ္ပိ တေ ''ကစ္ဆုဂတ္တော''တိအာဒိဝစနံ။ **ဝေ့ထာ** တိ ''ကစ္ဆုဂတ္တော''တိအာဒိဝစနေ။ ဝိနိစ္ဆ ယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

**ဘင္ဂကဋ္ဋိကော** တိ ဘင္ဂါ ပန္နာ ကဋ္ဋိ တေသ္သာတိ ဘင္ဂကဋ္ဋိကော။ အစ္စုဂ္ဂတေဟိ အာနိသဒမံသေဟီတိ သမ္ဗန္
ဓော။ **တတဏ္ဍိကော** တိ တတေန ပူရိတော အဏ္ဍကောသော တေသ္သာတိ တတဏ္ဍိကော။ **သဋ္ဌုဋ္ဌနဇာဏုကော** တိ အ
န္တော နတတ္တာ အညမညံ သဋ္ဌုဋ္ဌနံ ဇာဏု တေသ္သာတိ သဋ္ဌုဋ္ဌနဇာဏုကော။ **ဝိကဋ္ဌော**တိ တိရိယဂမနဟာဒော။ ဥပ
မုပိဏ္ဍိကသ္သ အတ္ထံ သဟ ဘေဒေန ဒသ္သေန္တော အာဟ ''သော ဒုဝိဓော''တိအာဒိ။ တတ္ထ ဒုဝိဓော သော ဥပမုပိ
ဏ္ဍိကော သမန္နာဂတောတိ ယောဇနာ။ အထ တ သော ဥပမုပိဏ္ဍိကော ဟေဋ္ဌာ ဩရူဠှဟာဟိ မဟန္တီဟိ ဖဋ္ဋပိဏ္ဍိ
ကာဟိ သမန္နာဂတော တ ဥပရိ အာရူဠှဟာဟိ မဟန္တီဟိ ဖဋ္ဋပိဏ္ဍိကာဟိ သမန္နာဂတော တတိ ဒုဝိဓောတိ ယောဇနာ။
**ပိဋ္ဌိကဟာအော** တိ ပိဋ္ဌိယံ ဥဋ္ဌိတော ဟာအော တေသ္သာတိ ပိဋ္ဌိကဟာအော။ **ဂဏ္ဍိကင္ဂုလိ တ** တိ ဂဏ္ဍေန ဥဋ္ဌိတော အင္
ဂုလိ တေသ္သာတိ ဂဏ္ဍိကင္ဂုလိ။ **သဗ္ဗောပေသော** တိ သေ သဗ္ဗောပိ ဇနော။ ပရိသံ ဒူသေတီတိ **ပရိသဒူသနော**။

**ပုဗ္ဗာဒီဟိ** တိအာဒိသဒ္ဒေန စက္ခုပသာဒသ္သ အန္တရာယကရာနိ အညာနိပိ ဝတ္ထုနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ ဒ္ဝီဟိ တ အက္
ခီဟိ, ဧကေန တ အက္ခိနာတိ ယောဇနာ။ **ဥဘယမ္ပိ** တိ ဒ္ဝိန္နံ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ ဥဘယမ္ပိ ဝစနံ။ ဟဋ္ဌိယံ ''အန္ဓံ ပဗ္ဗာ
ဇေန္တီ''တိ အဝတ္တတ ''ကာဏံ ပဗ္ဗာဇေန္တီ''တိ ဝုတ္တတ္တာ ''ပရိယာယေနာ''တိ ဝုတ္တံ။ မဟာအဋ္ဌကထာယဥ္ဟိ ''ဇ
စ္စန္ဓော''တိ ဣမိနာ ဒ္ဝေဝအက္ခိကာဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ကုဏီ**တိ ကုဏနံ သံကောစနံ ကုဏံ, တမေတသ္သတ္ထီတိ ကု
ဏီ။ **ခဉ္ဇော** တိ ခဉ္ဇတိ ဂတိဝေကလ္လဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ ခဉ္ဇော။ **ကုဏ္ဍပာဒကော** တိ တ္တေ **ကုဏ္ဍော** တိ ခဉ္ဇသ္
သေဝ နာမံ။ ခဉ္ဇော ဟိ ကုဎတိ ဂမနံ ပဋိဟနတီတိ ကုဏ္ဍောတိ ဝုစ္စတိ။ ကသ္မာ ကုဏ္ဍပာဒကော? ကသ္မာ ပိဋ္ဌိပာဒမဇ္
ဈေန စင်္ကမန္တောတိ အာဟ ''မဇ္ဈေ သံကုဋိတပာဒတ္တာ''တိ။ ဣမိနာ ဟိ ကုဏ္ဍပာဒသ္သ စ ပိဋ္ဌိပာဒမဇ္ဈေန စင်္ကမ
နသ္သ စ ဟေတုံ ဒသ္သေတိ။ ဧသေဝ နယော အနန္တရတဂ္ဂေပိ။ **သဗ္ဗောပေသော** တိ သေ သဗ္ဗောပိ ဇနော။

**ပက္ခဟတော**တိ တ္တေ ဧကော ပက္ခော ဟတော ဝိနာသော တေသ္သာတိ ပက္ခဟတောတိ အတ္ထံ ဒသ္သေန္တော
အာဟ ''ဧကော ဟတ္တော တ''တိအာဒိ။ ''ပက္ခဟတော''တိပိ ဟဋ္ဌော, သော အပဟဋ္ဌောယေဝ။ **ပက္ခ**သဒ္ဒော ဟိ ကောဋ္ဌာ
သတစကော, န ပင္ဂုလပရိယာယော, **ပီဌသပ္ပီ ဝုစ္စတီ** တိ ပီဌေန သဗ္ဗတိ ဂစ္ဆတိ သီလေနာတိ ပီဌသပ္ပီ ဝုစ္စတိ။ ''ဇိဏ္
ဏဘာဝေန ဒုဗ္ဗလော''တိ ဣမိနာ ဇီရဏံ ဇရာ, တာယ ဒုဗ္ဗလော **ဇရာဒုဗ္ဗလော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ **ဗလတ ဟော
တီ**တိ အာဂန္တုကရောကနမဘာဝေန ဗလတ ဟောတိ, ''ဝစီဘေအော နပ္ပဝတ္တတီ''တိ ဣမိနာ မုခမတ္တမေဝ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္
တတိ, န ဝစီဘေအော တ္တေ ဇနေတိ **မူကော**တိ ဒသ္သေတိ။ ယသ္သ ဝစီဘေအော န ပဝတ္တတိ, အယံ မူကော နာမာတိ
ယောဇနာ။ **မမ္မန** န္တိ ခလိတဝစနံ။ ယော ဧကမေဝ အက္ခရံ စတုပဉ္စက္ခတ္တုံ ဝဒတိ, တသ္သေတမဝိဝစနံ။

**ဗဓိရော**တိ သုတိဟီနော။ သော ဟိ ဟနနံ သောတပသာဒသ္သ နာသနံ ဝဓော, တံ ဤရတိ ဂစ္ဆတီတိ ဗဓိရောတိ ဝုစ္
စတိ။ ယော သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ န သုဏာတိ, အယံ ဗဓိရော နာမာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ နဋ္ဌပသာဒတံ ဒသ္သေတိ ။ **ဥဘယ
အေသဝသေနာ**တိ ဥပလက္ခဏဝသေန ဝုတ္တံ အန္ဓမူဂဗဓိရပဗ္ဗာဇနေ တိအေသဝသေနပိ ဝုတ္တတ္တာ။ **တေ**တိ ဟတ္ထ
စ္ဆိန္နာဒယော ဒ္ဝတ္တိံသဇနေ။ ဩသာရဏံ အပတ္တော ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ, တံ ပုဂ္ဂလံ သန္ဓော ဩသာရေတိ စေတိ
ယောဇနာ။ **ဩသာရေတီ**တိ သဏ္ဌေ ပဝေသေတိ။

## ၅၈. အလဇ္ဇိနိသ္သယဝတ္ထုကထာ

**၁၂၀.** ''အလဇ္ဇီနံ ဩတဒ''န္တိ ဟဋ္ဌသေသေန ယောဇိတေ သာမ္ယတ္တေ သာမိဝစနမ္ပိ ယုဇ္ဇတေဝ။ တံ နယံ အဒသ္
သေတွတ ''ဥပယောဂတ္တေ သာမိဝစန''န္တိ ဝုတ္တံ။ ''ဘိက္ခူဟိ သဘာဂတ''န္တိ ဣမိနာ ဘိက္ခူဟိ သမာနော သီလာဒိဂု
ဏသင္ခာတော ဘာဂေ ဣမသ္သာတိ **ဘိက္ခုသဘာဂေ,** တသ္သ ဘာဝေ **ဘိက္ခုသဘာဂတ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။
''လဇ္ဇိဘာဝ''န္တိ ဣမိနာ ဘာဝပစ္စယသ္သ သရူပံ ဒသ္သေတိ။ **နဝဋ္ဌာန** န္တိ အဘိနဝဋ္ဌာနံ။ ဂတေန ဘိက္ခုနာတိ သမ္ဗန္
ဓော။

**ထေရော**တိ နိသ္သယအာယကော ထေရော။ **ဂဟေတုကာမော**တိ နိသ္သယံ ဂဟေတုကာမော။ **အာစာရ**န္တိ နိသ္သယ
ပဋိပန္နသ္သ အာစာရံ။ **တဒဟေတ**တိ တသ္မိံ ဂတအဟနိ ဧဝ။ အာဘောဂသ္သ ကတတ္တာ, အရုဏုဂ္ဂမနသ္သ စ အဇာန
နတ္တာ ဝုတ္တံ ''အနာပတ္တီ''တိ။ အရုဏုဂ္ဂမနံ အဇာနန္တောပိ အာဘောဂသ္သ အကတတ္တာ ဝုတ္တံ ''အရုဏုဂ္ဂမ
နေ ဒုက္ကဋ''န္တိ။ ''ဒ္ဝေဝ တီဏိ ဒိဝသာနီ''တိ ပဒေန စတု ပဉ္စ ဆ ဒိဝသာနိပိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ လက္ခဏဟာရနယေန အနိသ္

သိတေန ဝသိတဗ္ဗဘာဝေန သမာနဖလတ္တာ။ တေနာဟ ''သတ္တာဟံ ဝသိဿာမီ''တိ။ **လဒ္ဓပရိဟာရော** တိ လဒ္ဓော ပရိဟာရော အာပတ္တိအပနယနံ ယေနာတိ လဒ္ဓပရိဟာရော။

## ၅၉. ဂမိကာဒိနိဿယဝတ္ထုကထာ

၁၂၁. ''ကရဏီယနိဿယော''တိ ဣမိနာ နိဿယဂဟဏံ **နိဿယော** ဥတ္တရပဒလောပဝသေန, သော ကရဏီယော ဣမဿာတိ **နိဿယကရဏီယော** တိ ဝိသေသနပရနိပါတဘာဝံ ဒဿေတိ။ **နိဿယံ အလဘမာနေနာ** တိ ဧတ္ထ ကိံ နိဿယဿ အလဘနံ နာမာတိ အာဟ ''အတ္တနာ''တိအာဒိ။ **ဝုတ္ထပုဗ္ဗ** န္တိ ဝသိတပုဗ္ဗံ။ **ကေရတ္တံ ဝသန္တေနာပီ** တိ **ပိ**သဒ္ဒော ဒ္ဝိရတ္တာဒိကေ ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေတိ။ ဝိဿမန္တော တ သတ္တံ ပရိယေသန္တော တ ဟုတွာတိ ယောဇနာ။ **နာတယ ဂစ္ဆန္တဿာ** တိ နာတယ အဒ္ဓာနမဂ္ဂံ ပဋိပန္နဿ။

**ယာစိယမာနေနာ**တိ ဧတ္ထ ဗဟုကတ္တုပသင်္ဂတ္တာ ဝုတ္တံ ''တေန ဂိလာနေနာ''တိ။ ''မာနေနာ''တိ ဣမိနာ ယာစိတုမသက္ကုဏေယျတာဒိနိ နိဝတ္တေတိ။

**ဖာသု ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ အာတသသဟာယာဒိဝသေန ဖာသု ဟောတီတိ အာသင်္ကာ ဘဝေယျာတိ အာဟ ''သမထဝိပဿနာနံ ပဋိလာဘဝသေနာ''တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဣမံ ပရိဟာရ**န္တိ ဣမံ ဖာသုဝိဟာရပရိဟာရံ။ ထာမဂတာယ ဝိပဿနာယာတိ ယောဇနာ။ သမထော တ တရုဏော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တေဿေတ** တိ တရုဏသမထဝိပဿနိက ဿေဝ ဘိက္ခုနော။ **တဿ နိဿာယာ** တိ ဧတ္ထ တဿ ဩတံ နိဿာယာတိ ယောဇနာ။ အထ တ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ။ တံ နိဿယအယကံ နိဿာယာတိ ဟိ အတ္ထော။ ယတ္တကော ကာလော အာသဠှီပုဏ္ဏမာ အတ္ထိ, တတ္တကံ ကာလန္တိ ယောဇနာ။ ''အာသဠှီပုဏ္ဏမာ''တိ ဧတ္ထ ''ယာတ''တိ နိပါတပယောဂတ္တာ အဘိဝိဓိအဝ ဓိတ္တော နိဿက္ကဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။

၁၂၂. ဟဋ္ဌိယံ **ကေတ္တေနပိ** တိ ဧတ္ထ **ပိ**သဒ္ဒေန န ကေဝလံ နာမမေနေဝ, အထ ခေါ ကေတ္တေနပိ သာဝေတုန္တိ ဒဿေတိ။ တသ္မာ ''အာယသ္မတော ပိပ္ပလိဿာ''တိ နာမံ သာဝေတွာတပိ ''အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ''တိ ကေတ္တံ သာဝေတွာတပိ အနုသာဝေတဗ္ဗံ။ တေန ဝုတ္တံ ''မဟာကဿပဿာ''တိအာဒိ။ ဣမိနာ ''ကောနာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော? ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ အာယသ္မာ မဟာကဿပော နာမာ''တိအာဒီသု ကေတ္တမ္ပိ နာမမေနေဝ သင်္ဂဟိတန္တိ သိဒ္ဓံ ဟောတိ။

၁၂၃. **ကောနုသာဝနေ**တိ ပဒဿ သမာနာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗီဟိရတ္တသမာသဘာဝံ နိဝတ္တေန္တော အာဟ ''ကေတော အနုသာဝနေ''တိ။ တတ္ထ **ကေတော**တိ ကေက္ခဏေ, ကေပဟာရေနေ တ။ ဝက္ခတိ ဟိ ''ကေက္ခဏေ''တိ စ ''ကေပဟာရေနေတ''တိ စ။ ဣမိနာ ဧကတော အနုသာဝနမေတေသန္တိ **ကောနုသာဝနာ**တိ အသမာနာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗီဟိရတ္တသမာသံ ဒဿေတိ။ **ဧကေနာ**တိ ဧကေန အနုသာဝနာစရိယေန။ **ကေဿာ** တိ ကေဿ ဥပသမ္ပဒာပေက္ခဿ။ ''ကေက္ခဏေ''တိ ဣမိနာ ''ကေတော''တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''ဥပသမ္ပာဒေတု''န္တိ ဒ္ဝိန္နံ ဥပသမ္ပဒာပေက္ခာနံ ဥပသမ္ပာဒေတုံ။

**ပုရိမနယေနေဝ**တိ ''ဧကေန ကေဿ, အညေန ဣတရဿာ''တိအာဒိနာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ။ **ကေတော အနုသာဝနေ ကာတု**န္တိ ''ဧကေန ကေဿ, အညေန အညဿ, ဣတရေန ဣတရဿာ''တိ ဧဝံ တီဟိ အာစရိယေဟိ တိဏ္ဏံ ဥပသမ္ပဒာပေက္ခာနံ ကေက္ခဏေ အနုသာဝနေ ကာတုံ။ **တဉ္စ ခေါ** တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ''အနုသာဝနေ ကာတု''န္တိ ပဒဿေဝ အတ္ထဝိသယတံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အနုသာဝနကိရိယ''န္တိ။ **ဒွေဝ တ တယော တ**တိ ဧတ္ထ တ သဒ္ဒော အနိယမဝိကပ္ပတ္တော။ သစေ ဧကေနာစရိယေန ဒွေဝ အနုသာဝေတိ, ''အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော စာ''တိ အနုသာဝေတဗ္ဗာ။ သစေ တယော အနုသာဝေတိ, ''အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော စ အယံ သင်္ဃရက္ခိတော စာ''တိ အနုသာဝေတဗ္ဗာ။ ယထာ ဧကေနာစရိယေန ဒွေဝ တ တယော တ ဧကတော အနုသာဝေတဗ္ဗာ, ဧဝံ ဒ္ဝီဟိ တ တီဟိ တ အာစရိယေဟိ ဧကော အနုသာဝေတဗ္ဗောတိပိ ဝဒန္တိ။ ဧကေန ဥပဇ္ဈာယေန ကရဏဘူတေန, ဧကော ဥပဇ္ဈာယော ဟုတွာတိ တ အတ္ထော။ ''ကေပဟာရေနေတ''တိ ဣမိနာ **''ကေတော''**တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဒွေဝ တိဿော ကမ္မတစာ** တိ ဒ္ဝီဟိ အာစရိယေဟိ ဒွေဝ, တီဟိ အာစရိယေဟိ တိဿော ကမ္မတစာ။ ဧကေန

ဥပဇ္ဈာယေန အနုသာဝနေ ကောဇာ တ ဒွေဝ တ တယော တ အာစရိယာ ဝဋ္ဋန္တိ, နာနုပဇ္ဈာယေန အနုသာဝနေ ပန နာနာစ ရိယာ ဧဝ ဝဋ္ဋန္တီတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''သစေ ပနာ''တိအာဒိ။ **တိဿတ္ထေရော** တိ ကမ္မတစာစရိယဘူတော တိ ဿတ္ထေရော ။ **သုမနတ္ထေရဿာ** တိ ဥပဇ္ဈာယဘူတဿ သုမနတ္ထေရဿ။ **ဣဒန္တိ** နာနုပဇ္ဈာယေန ကေဿ သာစရိယဿာနုသာဝနံ။ **သေ ပဋိက္ခေပေ** တိ ''န တွေဝ နာနုပဇ္ဈာယေနာ''တိ ဧသော ပဋိက္ခေပေ။

## ၆၃. ဥပသမ္ပဒအဝိဓိကထာ

**၁၂၆. တံ ဥပဇ္ဈ** န္တိ တံ ဥပဇ္ဈာယံ။ ''ဥပဇ္ဈာ''တိ စ ''ဥပဇ္ဈာယော''တိ စ ဟိ အတ္ထတော ဧကံ, ဗျဉ္ဇနမေဝ နာ နံ ယထာ ''သဘာ သဘာယ''န္တိ။ တွေ့ ဥပဇ္ဈာသဒ္ဒော ရာဇာဒိဂဏော (ရုပသိဒ္ဓိ ၅၉၉ သုတ္တေ; သဒ္ဒနီတိ ၁၁၄၀ သု တ္တေ), ဥပဇ္ဈာယသဒ္ဒော ပုရိသာဒိဂဏော။ သဘာသဒ္ဒော ဣတ္ထိလိင်္ဂေ, သဘာယသဒ္ဒော ပုလ္လိင်္ဂေ တ နပုံသကလိင်္ဂေ တ။ **''ဝိတ္ထာယန္တီ''** တိ သဒ္ဒော နာမဓာတုတိ အာဟ ''ဝိတ္ထဒ္ဓဂတ္တာ ဟောန္တီ''တိ။ ဝိတ္ထသဒ္ဒ အော ဟိ ဒဗ္ဗတစကတ္တာ နာမသဒ္ဒော, ဝိကာရေန ထဒ္ဓော ဂတ္တော ဧတေသန္တိ **ဝိတ္ထာ,** ဒ္ဓကာရဿ လောပံ ကတ္ တ, တတော အာယပစ္စယော ဟောတိ။ **ယန္တိ** ယံ အန္တရာယဇာတံ။ **တဝ သရီရေ**တိ တုယှံ ကာယေ။ ''နိဗ္ဗတ္တ''န္ တိ ဣမိနာ ''ဇာတ''န္တိ တွေ့ ဇနဓာတုယာ ဇနနတ္ထံ ဒဿေတိ, ''ဝိဇ္ဇမာန''န္တိ ဣမိနာ ဇနီဓာတုယာ ဟတုဘာဝတ္ ထံ ဒဿေတိ။ **သန္တ** န္တိ သံဝိဇ္ဇမာနံ။ **ဣတိအာဒိ** ကထေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။

## ၆၄. စတ္တာရောနိဿယာဒိကထာ

**၁၂၈. ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရမေတ** တိ ဥပသမ္ပန္နော ဟုတ္တ သမနန္တရမေဝ, န ကာလန္တရေတိ အတ္ထော။ **ဧ ကပောရိသာ**တိ တွေ့ ပောရိသသဒ္ဒော ဥပရိ ဝိတ္ထတေ ဘုဇပမာဏေ စ ပောသပမာဏေ စ ဝတ္တတိ။ ပုရိသဿ ပမာ ဏာ **ပောရိသာ,** ပမာဏတ္ထေ ဏပစ္စယော။ **ဆာယာ**တိ အာတပာဘာဝော။ **မေတဗ္ဗာ** တိ ပမေတဗ္ဗာ။ ''ဝဿာနော''တိ အာဒိ **''ဥတုပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗ''** န္တိ တွေ့ အာစိက္ခဏာကာရဒဿနံ။ ဥတုနော ပမာဏန္တိ အတ္ထံ နိတရေန္ တော အာဟ ''တွေ့ စာ''တိအာဒိ။ အရတိ ပုနပ္ပုနံ ဂစ္ဆတီတိ **ဥတု** , ပမိယတိ သံဝစ္ဆရော ပရိစ္ဆိဇ္ဇိယတိ အနေနာတိ **ပမာဏံ**။ ယတ္တကေဟိ ဒိဝသေဟိ အပရိပုဏ္ဏောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယဿာ** တိ ဒိဝသဘာဂဿ။ ယော ဥတု အပရိပုဏ္ ဏော, တဿ ဥတုနောတိ ဟဋေသေသော ယောဇေတဗ္ဗော။ ''ဥတုပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ, ဒိဝသဘာဂေ အာစိက္ခိတဗ္ ဗော''တိ ပဒါနံ အပရမှိ အတ္ထဝိကပ္ပံ ဒဿေန္တော အာဟ **''အထ တ''**တိအာဒိ။ တတ္ထ **အယံ နာမ ဥတူ**တိ အယံ ဥတု ဝဿာနော နာမာတိ တ ဟေမန္တော နာမာတိ တ ဂိမှော နာမာတိ တ။ **ပုဗ္ဗဏှော** တိ အဟဿ ပုဗ္ဗော ပုဗ္ဗန္ ဟော။ တတ္ထ ပစ္ဆိမနယောဝ ဟသံသတရော။ ကသ္မာ? ပုရိမနယေ ဥတုပရိပုဏ္ဏော ဒိဝသဘာကစိက္ခဏဿ အာဘာတ, ပစ္ဆိမနယေ ပန ပရိပုဏ္ဏံ တ အပရိပုဏ္ဏံ တ ဥတုပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ ဥပသမ္ပန္နဒိဝသဘာဂေဝ ''ပုဗ္ဗဏှော''တိ တ ''သာယဏှော''တိ တ အာစိက္ခိတဗ္ဗော။ **သံဂီတီ**တိ တွေ့ သံ ဧကတော ကတ္တတ ကယိတဗ္ဗာ ကထေတဗ္ဗာတိ သံ ဂီတီတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဣဒမေဝ သဗ္ဗံ ဧကတော ကတ္တတ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ကိန္တိ** ကိံ ဥတုံ။ **ဣဒံ နာမာ**တိ ဣဒံ နာမ ဥတုံ။ **ဝဒေယျာသီ** တိ အာဂန္တုကာနံ ဝုမုနဝကဘာတဒိဉာပနတ္ထံ ကထေယျာသိ။

**၁၂၉. ဒုတိယန္တိ** သဟာယံ ဘိက္ခုံ တ သာမဏေရံ တ ပုရိသံ တ။ **အကရဏီယာနီ**တိ ဥပသမ္ပန္နေဟိ အကတ္တဗ္ဗာ နိ။ **ပဏ္ဍုပလာသော** တိ တွေ့ **ပဏ္ဍု** တိ သေတပီတမိဿော ဝဏ္ဏော, **ပလာသ**သဒ္ဒော ပဏ္ဏတစကော, န ဟရိတတ စကော, နာပိ ကိံသုကဒုမတစကောတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပဏ္ဍုဝဏ္ဏော ပဏ္ဏော''တိ။ **ပဏ္ဍုပလာသော** တိ သမာ သောပိ ဗျာသောပိ ယုတ္တောယေဝ။ သမာသကာလေ ပဏ္ဍု ယဿတ္ထီတိ ပဏ္ဍု, သောယေဝ ပလာသော ပဏ္ဍုပ လာသောတိ ကာတဗ္ဗော။ ပုပ္ဖဖလာဒိံ ဗန္ဓတီတိ **ဗန္ဓန** န္တိ ဝစနတ္ထေန ဗန္ဓနသဒ္ဒော ဝဏ္ဋပရိယာယောတိ အာဟ ''ဝ ဏ္ဋတော''တိ။ **ပုထုသိလာ**တိ (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၃.၆၀) တွေ့ ပုထုသဒ္ဒော မဟန္တပရိယာယောတိ အာဟ ''မဟာသိ လာ''တိ။

**၁၃၀. တဿာ** တိ ဥက္ခေပနီယကမ္မာရဟဿ ဘိက္ခုနော။ **သာမဂ္ဂီ** တိ သင်္ဃသာမဂ္ဂီ။ **တေနာ**တိ ဥက္ခေပနီယ ကမ္မာရဟေန ဘိက္ခုနာ။ **သမ္ဘောဂေ** တိ အာမိသေန စ ဓမ္မေန စ သမ္ဘောဂဟေတု။ တွေ့ သဟာသေယျာပိ သင်္ဃဟိ

တာ အာပတ္တိဘာဝတော။ **အနာပတ္တိ** တိ အနုက္ခိတ္တကဘာဝတော ဟာစိတ္တိယာပတ္တိယာ အနာပတ္တိ, အလဇ္ဇိ လက္ခဏာဘာဝတော ဒုက္ကဋ္ဌေန အနာပတ္တီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဣတိ သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ဒ္ုတသတ္တတိအဓိကဝတ္ထုသတပဋ္ဋိမဏ္ဍိတဿ မဟာခန္ဓကဿ

အတ္ထဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၂. ဥပောသထက္ခန္ဓကံ

### ၆၈. သန္နိပာတာနုဇာနနာဒိကထာ

**၁၃၂. ဥပောသထက္ခန္ဓကေ** တရန္တိ ဩတရန္တိ ဧတ္ထာတိ **တိတ္ထံ,** ဥဒကတိတ္ထံ, တိတ္ထံ ဝိယာတိ **တိတ္ထံ,** လဒ္ဓီတိ အာဟ ''တိတ္ထံ ဝုစ္စတိ လဒ္ဓိ''တိ။ လဒ္ဓိ ဟိ ဗဟူနံ လဒ္ဓိကာနံ ဩတရဏဋ္ဌာနတ္တာ တိတ္ထံ နာမ။ **အညန္တိ** သာသနိကလဒ္ဓိတော အညံ။ **ဧတေသန္တိ** ပရိဗ္ဗာဇကာနံ။ **ဣတောတိ** ဣမသ္မာ သာသနိကလဒ္ဓိတော။ **ယန္တိ** ယံ ဓမ္မဇာတံ။ **တေသန္တိ** အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ။ **တေ လဘန္တီ** တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒော မနုဿဝိသယောတိ အာဟ ''တေ မနုဿာ''တိ။ **မူဂသူကရာ**တိ ဧတ္ထ ထူလသရီရဿ သူကရဿ သဒ္ဒမတ္တဿာပိ အဘာဝတော မူဂသူကရော နာ မာတိ အာဟ ''ထူလသရီရသူကရာ''တိ။

**၁၃၅. အဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ **သောတိ** သမ္ပဇာနမုသာဝာဒေါ။ **ကိန္တိ** ကိံ အာပတ္တိ။ **ဒုက္ကဋ္ဌ** န္တိ ပဒဿ ဒုက္ကဋ္ဌံ ကမ္မန္တိ အာသင်္ကာ ဘဝေယျာတိ အာဟ ''ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တီ''တိ။ သာ စ ခော ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိ မုသာဝါဒလက္ခ ဏေန န ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ကေန ဟောတီတိ အာဟ ''ဘဂဝတော ပန ဝစနေနာ''တိ။ **ဝစနေနာ**တိ စ ''သမ္ပဇာနမုသာ ဝါဒေ ကိံ ဟောတိ? ဒုက္ကဋ္ဌံ ဟောတီ''တိ (မဟာဝ. ၁၃၅) ဝစနေန။ **အကိရိယသမုဋ္ဌာနာ** တိ အာဝိ ကတ္တဗ္ဗာယ အာပတ္ ္တိယာ အကရဏေန အကိရိယသမုဋ္ဌာနာ။

**မနုဇေနာ**တိ မနုဿေန။ **တစာ**တိ တစာယ။ ယကာရဿ ဟိ လောပော။ **ဂိရန္တိ** သဒ္ဒံ။ **ပရေ**တိ အညေ ပုဂ္ဂလေ။ **တစသိကန္တိ** တစာတော သမုဋ္ဌိတံ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ဘိက္ခု ကေနစိ အာသန္နေ ဌိတေန မနုဇေန တစာယ အနာလပန္တော ဟောတိ, ပရေ ဒူရေ ဌိတေ ပုဂ္ဂလေ သန္ဓာယ ဂိရံ မဟာသဒ္ဒံ နော စ ဘဏေယျ, ဧဝမ္ပိ တစသိကမေဝ အာပဇ္ဇေယျာတိ။

**အန္တရာယိကော** တိ ဧတ္ထ ကရောတ္ထွတ္ထေ ဏိကပစ္စယောတိ အာဟ ''အန္တရာယကရော''တိ။ ''ကိမတ္ထာ ယာ''တိ ဣမိနာ **ကိဿာ** တိ ဧတ္ထ တဒတ္ထေ စတုတ္ထီတိ ဒဿေတိ, ဟေတ္ ္ဝတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတေဝ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ''ဒုတိယဿ ဗျာနဿ အဓိဂမာယာ''တိအာဒီသု။ **ဣတီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။ **ဥဒ္ဒေသတော စာ**တိ ''သုဏာတု မေ ဘန္တေ သင်္ဃော''တိအာဒိဥဒ္ဒေသတော စ။ **နိဒ္ဒေသတော စာ** တိ ''ယာတိမောက္ခန္တိ အာဒိမေတ''န္တိအာဒိနိဒ္ဒေသ တော စ။

**၁၃၆. ဒေဝသိကန္တိ** ဧတ္ထ ဏိကပစ္စယော ဝိစ္ဆတ္ထေ ဟောတီတိ အာဟ ''ဒိဝသေ ဒိဝသေ''တိ။ **တတိယေ စ သတ္တမေ စ ပက္ခေ**တိ ကေဿ ဥတုနော အဋ္ဌသု ပက္ခေသု တတိယေ စ သတ္တမေ စ ပက္ခေ။ ''ဝစနတော''တိ ပဒံ ''ဝဋ္ဋ ္ဋတီ''တိ ပဒေ ဉာပကဟေတု။ **တထာရူပေ ပစ္စယေ** တိ တထာရူပေ ဝိကတိစာရိတ္တသင်္ခာတေ ပစ္စယေ။ **အနုဝတ္တိတဗ္ဗ** န္တိ အနုမတိံ ဝတ္တိတဗ္ဗံ။ **ဝစနတောပီ**တိ ပိသဒ္ဒော ပုဗ္ဗေ ဉာပကဟေတုံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **တေန္တိ** ''ယသ္မိံ တသ္မိံ စာ တုဒ္ဒသေ တ ပန္နရသေ တ ဥဒ္ဒိသိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ ဝစနံ။

### ၇၁. သီမာနုဇာနနကထာ

**၁၃၈. နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာ** တိ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။ နိကာရဿ ဟိ အာကာရော။ **နိမိတ္တံ ကတောတိ** ဧသော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ ကတောတိ ယောဇနာ။ ဧသေ၀ နယော ပရတောပိ။ ''ဧသေ၀ နယော''တိ ဣမိနာ ''ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ? ဟာသာဏော ဘန္တေ, ဧသော ဟာသာဏော နိမိတ္တ''န္တိ အတ္ထံ အတိဒိသတိ။ ဧသေ၀ နယော သေသေသုပိ။ ကေ၀လံ ပန ၀နဥဒကေသု ''ဧတံ ၀နံ, ဧတံ ဥဒက''န္တိ ၀တ္တဗ္ဗံ။ နဒိယံ ''ဧသာ နဒီ''တိ ၀တ္တဗ္ဗံ။ **တ္တေ ပနာ** တိ ဧတိဿံ ဥတ္တရာယံ အနုဒိသာယံ ပန။ **ဟီ**တိ ဖလဇောတကော။ **တတ္ထာ** တိ ''နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာ''တိ ၀စနေ။ **သီမမဏ္ဍလ** န္တိ သီမဗိမ္ဗံ။ **သမ္ဗန္ဓန္တေနာ** တိ ပုရိမနိမိတ္တေန ပစ္ဆိမနိမိတ္တံ သမ္ဗန္ဓန္တေန။ ဣမိနာ ကေန္တရိကာဒိ၀သေန နိမိတ္တကိတ္တနံ န ၀ဋ္ဋတိ နိမိတ္တေနပိ နိမိတ္တာနံ သမ္ဗန္ဓာဘာ၀တောတိ ဒဿေတိ။ ပုရိမနိမိတ္တေန ပစ္ဆိမနိမိတ္တဿ သမ္ဗန္ဓေ သတိ အဇ္ဇ ဧကံ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ သွေ ဧကံ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ တိ ဧ၀ံ ကာလန္တရေပိ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ သမ္မန္နိတုံ ၀ဋ္ဋတီတိ ၀ဒန္တိ။

**ပဗ္ဗတော** တိ ဧတ္ထ ပဗ္ဗံ ၀ုစ္စတိ ဖဠု, တံ ဧတဿိံ အတ္ထီတိ **ပဗ္ဗတော** ။ တလိကရာသိဿ သုဒ္ဓပံသုပဗ္ဗတပ သင်္ဂဟတ္တာ ၀ုတ္တံ ''တလိကရာသိ ပန န ၀ဋ္ဋတီ''တိ။ **ဣတရောပီ**တိ တလိကရာသိတော အညောပိ တိဝိဓော ပဗ္ဗတော။ **ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော** တိ အမုဋ္ဌမရတနဟတ္ထိပမာဏတော။ **စတူသု ဒိသာသူ**တိ ၀ိဟာရဿ စတူသု ဒိသာသု။ **စတူဟိ တ တီဟိ တ**တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒေန တတော အဓိကာနိပိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ ဧကေန တ နိမိတ္တေနာတိ ယောဇနာ။ **ဣတောတိ** ပဗ္ဗတနိမိတ္တတော။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဧကေန နိမိတ္တေန န ၀ဋ္ဋတိ, တသ္မာ။ **တန္တိ** ပဗ္ဗတံ။ **တသ္မာ** တိ ကေသွ ေ၀ နိမိတ္တဿ ကိတ္တိတတ္တာ။ ယော ပဗ္ဗတော အတ္ထိ, တံ ပဗ္ဗတန္တိ ယောဇနာ။ **အန္တော** တိ ပဗ္ဗတဿ အန္တော။

**တတိယဘာဂံ တ**တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒေန ပဉ္စမဘာဂကေပိ ဧကဒေသောပိ ဂဟေတဗ္ဗော။ **တဿာ** တိ တတ္တကဿ ပဒေသဿ။ တတိယဘာဂကဒိတော အပရံ သဗ္ဗပဗ္ဗတံ အန္တောကတွာ သမ္မတံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သစေ''တိ အာဒိ။

**ဟာသာဏနိမိတ္တေ** ဧ၀ံ ၀ိနိစ္ဆယော ၀ေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ပသတိ ဃနဘာ၀ေန ဗန္ဓတီတိ **ဟာသာဏော**။ အယဂုဠောပိ ဟာသာဏသင်္ခမေ၀ ဂစ္ဆတိ တေန တဿ သဒိသတ္တာ။ **အယဂုဠောပီ**တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒေန တမ္ဗကံသ၀ဋ္ဋလောဟသု၀ဏ္ဏရဇတာဒယောပိ သင်္ဂဏှာတိ။ **ယော ကောစီ**တိ သိလာပတဋ္ဌမဏိအာဒီသု ယော ကောစိ။ ဒွတ္တိံသပလဂုဠပိဏ္ဍပရိမာဏတာ သဏ္ဍာနတော ဂဟေတဗ္ဗာ, န တုလိတွာ ဂဏန၀သေန။ ခုဒ္ဒကတရော ဟာသာဏောတိ ယောဇနာ။ ယော ပိဋ္ဌိဟာသာဏော တ ယော ဥဋ္ဌိတဟာသာဏော တတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ – ဥတ္တရတဣွေ တသဒ္ဒဿ အနိယမနိဒ္ဒေသ၀စနတ္တာ **''ဟာသာဏသင်္ခံယေ၀တ''** တိ ဧတ္ထ ၀ေကာရေန ''န ပဗ္ဗတသင်္ခ''န္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **မဟတော ပိဋ္ဌိဟာသာဏဿာ**တိ အာယာမ၀ိတ္ထာရဗ္ဗေဓတော မဟန္တဿ ပိဋ္ဌိဟာသာဏဿ သဏ္ဍဿ ပဏ္ဍု ကမ္ဗလပိဋ္ဌိဟာသာဏဿ ၀ိယ။ **တန္တိ** ပိဋ္ဌိဟာသာဏံ။ **န ၀ဋ္ဋတီ** တိ ကိတ္တေတုံ န ၀ဋ္ဋတိ။ **ဟီ**တိ လဒ္ဓအေသဇောတကော။ **တန္တိ** ပိဋ္ဌိဟာသာဏံ။ **သီမာယာ**တိ သီမတော။ **ဝိဟာရောပီ**တိ န ကေ၀လံ နိမိတ္တမေ၀, ဝိဟာရောပိ။ ပိဋ္ဌိဟာသာဏော န ကိတ္တေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကိတ္တေတွာ** တိ ဧတ္ထ ''ပိဋ္ဌိဟာသာဏ''န္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

**၀နနိမိတ္တေ** ဧ၀ံ ၀ိနိစ္ဆယော ၀ေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ၀နိယတိ မယူရကောကိလာဒီဟိ သတ္တေဟိ သမ္ဘဇိယတီတိ **၀နံ,** ၀နန္တိ သမ္ဘဇန္တိ ဧတ္ထာတိ တ **၀နံ**။ တစော ဧ၀ သာရော ဧတေသန္တိ **တစသာရော,** တာလနာဠိကေရာဒယော။ အာဒိသဒ္ဒေန ၀ေဏုအာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ အန္တော သာရော ဧတေသန္တိ **အန္တောသာရာ,** သာကသာလာဒယော။ အာဒိသဒ္ဒေန ခဒိရာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **အန္တောသာရမိဿကာန** န္တိ အန္တောသာရေဟိ ရုက္ခေဟိ မိဿကာနံ။ **ရုက္ခာနံ ၀န** န္တိ ဧတ္ထ အ၀ယ၀အ၀ယ၀ိဘာ၀ေန သမ္ဗန္ဓော ၀ေဒိတဗ္ဗော။ ဣမိနာ **တိဏ၀နံ ရုက္ခ၀န**န္တိ ဧတ္ထ ''တိဏာနံ ၀န''န္တိ တ ''ရုက္ခာနံ ၀န''န္တိ တ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ တိဏမေ၀ ၀နံ, ရုက္ခောယေ၀ ၀နန္တိ အတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတေ၀။ စတ္တာရော တ ပဉ္စ တ ရုက္ခာတိ **စတုပဉ္စရုက္ခာ,** တေ မတ္တံ ပမာဏမေတ္ထာတိ **စတုပဉ္စရုက္ခမတ္တံ** ၀နံ, **တတောတိ** စတုပဉ္စရုက္ခမတ္တတော။ **ကေဒေသန္တိ** ၀နဿ ကေဒေသံ။ **၀နမဇ္ဈေ** တိ ၀နဿ ၀ေမဇ္ဈေ, ၀နဿ ပရိတိ အတ္ထော။ ရုက္ခန္တရေသု ဧ၀ ဟိ ၀ိဟာရံ ကရောန္တိ။ **ကေဒေသန္တိ** ၀နဿ ကေဒေသံ။ **တတ္ထာ** တိ ၀နေ။ ''ဌိတ ၀န''န္တိ ပဒံ ''ကိတ္တေတွာ''တိ ပဒေ အ၀ုတ္တကမ္မံ, ''န ကိတ္တေတဗ္ဗ''န္တိ ပဒေ ၀ုတ္တကမ္မံ။

**ရုက္ခနိမိတ္တေ** ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ရုက္ခိယတိ ဖလာဒိကာမေဟိ သံဝရိယတိ ရက္ခိယတီတိ **ရုက္ခော,** မဟိယံ ရုဟတီတိ တ **ရုက္ခော။ ဇီဝမာနကော** တိ လောကတေဟာရဝသေန မူလဂ္ဂရာဒိဟရိတသင်္ခာတဇီဝမာနကော ။ **ပရိဏာဟတောတိ** ဝိသာလဘာဝတော။ **သူစိဒဏ္ဍကပမာဏော** တိ သူစိယာ လေခနိယာ ဒဏ္ဍဘူတဝေဠုပမာဏော။ သော ဝေဠု ကနိဋ္ဌင်္ဂုလိပမာဏောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **တတောတိ** အဋ္ဌင်္ဂုလုဗ္ဗေဓသူစိဒဏ္ဍကပမာဏပရိဏာဟရုက္ခတော။ **ဝံသနဠကသရာဝတာဒီသူတိ** ဝံသော စ နဠကော စ သရာဝတော စ ဝံသနဠကသရာဝတ, တေ အာဒယော ယေသံ ကဟလာဒီနန္တိ ဝံသနဠကသရာဝတာဒယော, တေသု။ **တတောတိ** ဝံသာဒိတော။ **တံခဏမ္ပိ** တိ တသ္မိံ နိမိတ္တကိတ္တနက္ခဏေပိ။ **အကာရဏန္တိ** အပမာဏံ။ **တေန္တိ** နဝမူလသာခာနိဂ္ဂမနံ။ **ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတီ** တိ သာမညနာမေနပိ ဝိသေသနာမေနပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣမိနာ ပဗ္ဗတာဒီသုပိ "ပဗ္ဗတော"တိ သာမညနာမေနပိ "ဝင္ကပဗ္ဗတော ဝေပုလ္လပဗ္ဗတော"တိ ဝိသေသနာမေနပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။

**မဂ္ဂနိမိတ္တေ** ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ မဂ္ဂိယတိ ပထိကေဟိ, မဂ္ဂမူဠ္ဟေဟိ တ အန္ဓေဝသိယတီတိ **မဂ္ဂေ** ။ ယော ယာဒိသော ဇင်္ဃမဂ္ဂေ တ သကဋမဂ္ဂေ တ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွတ ဒွေဝ တီဏိ ကမန္တရာနိ ဂစ္ဆတိ, သော တာဒိသော ဇင်္ဃမဂ္ဂေ တ သကဋမဂ္ဂေ တ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **ဥက္ကမိတွတ** တိ ပက္ကမိတွတ။ ယော ဇင်္ဃမဂ္ဂေ သြတရတိ, သော န ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **အဝဠဉ္ဇာ** တိ အပရိဘောကာ။ ဂမနံ ဇနေတီတိ **ဇင်္ဃော** ။ ဇဏ္ဍကေဟ္ဖ ကာနံ မဇ္ဈပဒေသော။ သဟ အတ္တေန ပဏိယဓနေနာတိ **သတ္တော,** ဇင်္ဃေန ဝိစရန္တော သတ္တော **ဇင်္ဃသတ္တ ထော**။ သကတိ သမတ္တေတိ ဘာရံ ဝဟိတုန္တိ **သကဋော,** တေန ဝိစရန္တော သတ္တော **သကဋသတ္တော** ။ ဇင်္ဃသတ္ထော စ သကဋသတ္တော စ ဇင်္ဃသကဋသတ္တာ, တေဟိ။ **ဟီတိ** သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တေန္တိ** နိမိတ္တံ။

**ကောဏန္တိ** ဝိဟာရကောဏံ။ ဂဝံ ပန မဂ္ဂန္တိ ယောဇနာ။ **ပရဘာဂေတိ** ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတွတ ဂစ္ဆန္တေဟိ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ပရဘာဂေ။ **ဒသသု နာမေသူတိ** သတိပဋ္ဌာနဋ္ဌကထာဒီသု အာဂတေသု "မဂ္ဂေ ပန္ထော ပထော ပဇ္ဇော"တိအာဒီသု, အဘိဓာနာဒီသု (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၃၇၃; မ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၁၀၆) စ အာဂတေသု "မဂ္ဂေ ပန္ထော ပထော အဒ္ဓာ"တိအာဒီသု ဒသသု မဂ္ဂနာမေသု။ **ယေန ကေနစိ နာမေနာတိ** ဣမိနာ ပဗ္ဗတာဒီသုပိ "ပဗ္ဗတော ဂိရိ သေလော အဒ္ဒိ နဂေ အစလော သိလုစ္စယော သိခရီ ဘူဓရော"တိအာဒီသု အနေကေသု နာမေသု ယေန ကေနစိ နာမေန ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။

**ဝမ္မိကနိမိတ္တေ** ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဥပစိကာဟိ ဝမိယတိ, သရဗူဃရကေလိကာဒယော သတ္တေ ဝမတီတိ တ **ဝမ္မိကော။ တံဒိဝသဇာတော** တိ တသ္မိံ နိမိတ္တကိတ္တိတဒိဝသေ ဇာတော။ **တတောတိ** အဋ္ဌင်္ဂုလုဗ္ဗေဓကေဝိသာဏပမာဏဝမ္မိကတော။

**နဒီနိမိတ္တေ** ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ နဒတိ သန္ဒတီတိ နဒီ, နဒန္တော ဇတိ ဂစ္ဆတီတိ တ **နဒီ။ ယဿာတိ** နဒိယာ, သောတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ "အန္ဓဝဒ္ဓမာသ"န္တိအာဒိနာ ကေပက္ခေ တိက္ခတ္တုံ ဧကမာသေ ဆက္ခတ္တုံ ဝဿန္တဘာဝံ ဒီပေတိ။ ဝိဂတမတ္တေ သတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ "ဤဒိသေ"တိ ဣမိနာ "အန္ဓဝဒ္ဓမာသ"န္တိအာဒိအတ္ထံ အတိဒိသတိ။ **တိမဏ္ဍလ** န္တိ ဟေဋ္ဌာ ဇာဏုမဏ္ဍလံ, ဥပရိ နာဘိမဏ္ဍလန္တိ တိမဏ္ဍလံ။ **ယတ္ထ ကတ္ထစီ** တိ တိတ္ထေ တ အတိတ္ထေ တ။ ဥဒကေန တေမိယတီတိ ယောဇနာ, တိန္တိယတီတိ အတ္ထော။ န ကေဝလံ နိမိတ္တေယေဝ အယံ နဒီ ဟောတိ, အထ ခော နဒီပာရဂမနာဒိကေပီတိ အာဟ "ဘိက္ခုနိယာ"တိအာဒိ။ ဣဒံ "နဒီပာရဂမနေပီ"တိ ပဒေနေဝ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။

**ယာ ပနာတိ** နဒီ ပန, ဂတာတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** နဒိံ။ **ဝတိန္တိ** ဟဋ္ဋိံ။ **ရုက္ခပာဒေ** တိ ရုက္ခဿ မူလေ။ ဥဒကဉ္စ အာဝရဏံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွတ ပဝတ္တတိယေဝတိ ယောဇနာ။ **ယထာတိ** ယေနာကာရေန။ အပဝတ္တမာနာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာလေ** တိ ဂိမှဟာသဒိသေ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာလေ။ "နိရုဒကဘာဝေနာ"တိ ဣမိနာ "အာဝရဏဘာဝေနာ"တိ ဝိသေသနံ နိဝတ္တေတိ။ **သာတိ** ဥဒကမာတိကာ။ သမ္ပာဒေန္တိ ဟုတွတ နိစ္စံ ပဝတ္တတီတိ ယောဇနာ။ **နိမိတ္တံ ကာတုံ**

**န ဝဋ္ဋတီ**တိ မနုဿေဟိ နိဟဋတ္တာ, သယဉ္စ အဂမနတ္တာ န ဝဋ္ဋတိ။ **ယာ ပနာ**တိ ဥဒကမာတိကာ ပန။ **မူလေ**တိ ပဌမ
ကာလေ။ ကာလန္တရေန နဒီ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထ** ဥဒကမာတိကံ။

**ဥဒကနိမိတ္တေ** ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဥဒတိ ပသဝတီတိ **ဥဒကံ**။ ဘူမိဂတမေဝ ဥဒကန္တိ သ
မ္ဗန္ဓော။ **တဉ္စာ** တိ ဘူမိဂတဥဒကဉ္စ။ အာတဉ္စ။ပေ.။ သမုဒ္ဒာဒီသု ဌိတံ အပဝတ္တနကဥဒကန္တိ ယောဇနာ။ **ဥက္ခေပိမ** န္
တိ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဂဟိတံ။ **တန္တိ** ဝစနံ။ **သူကရခတာယပီ**တိ သူကရေဟိ ခတာယ တပိယာပိ။ **တံခဏညေဝာ**တိ တသ္မိံ နိမိ
တ္တေ ကိတ္တနက္ခဏေယေဝ။ အာတဉ္စောယေဝ ခုဒ္ဒကဉ္စေန **အာတဉ္စကံ။ တန္တိ** နိမိတ္တသညာကရဏံ။ **ကာတုဉ္စာ**
တိ သယံ ကာတုဉ္စ။ **ကာရာပေတုဉ္စာ** တိ ပရေဟိ ကာရာပေတုဉ္စ။ ကသ္မာ လာဘသီမာယံ န ဝဋ္ဋတိ? လာဘသီမာ ဟိ အ
ညေသံ ပီဠနံ ကရောတီတိ။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ နယတော ဒဿေန္တော အာဟ "သမာနသံဝာသကသီမာ"တိအာဒိ။ **တတ္
ထာ**တိ သမာနသံဝာသကသီမာယံ။

အဋ္ဌဒိသံ သန္ဓာယ အဋ္ဌ နိမိတ္တာနိ ဝုတ္တာနီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **သာ**တိ သီမာ။ **ဧကေန တ** နိမိတ္တေနာတိ ယောဇနာ။
တိဏ္ဏံ နိမိတ္တာနံ ကိတ္တနေ နိမိတ္တာနံ ဌိတဒိသံ သလ္လက္ခေတွာ "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယာ"တိအာဒိနာ ကိတ္တေ
တဗ္ဗံ။ နိမိတ္တာနံ သတကိတ္တနေ သီမာယ အဋ္ဌဒိသံ သလ္လက္ခေတွာ ဧကိဿာယပိ ဒိသာယ ဗဟုနိမိတ္တာနိ ကိတ္
တေတဗ္ဗာနိ။ **သိင်္ဃာဋကသဏ္ဌာနာ** တိ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ သမာဂမဋ္ဌာနေ သိင်္ဃာဋကသဏ္ဌာနာ, တိကောဏာ နာမ
ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **စတုရဿာ** တိ သမစတုရဿာ။ **သိင်္ဃာဋကသဏ္ဌာနာ** တိ စတုန္နံ မဂ္ဂါနံ သမောဓာနဋ္
ဌာနေ သိင်္ဃာဋကသဏ္ဌာနာ။ အမုစန္ဒမုဒိင်္ဂါဒိသဏ္ဌာနာ ပန နိမိတ္တာနံ ဌိတသဏ္ဌာနေန ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ **တန္**
တိ သီမံ။ ဗန္ဓိတုကာမေဟိ နိဿဉ္စရသမယေ ဗန္ဓိတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာန** န္တိ ဗဒ္ဓာ သီမာ ဧတေ
သူတိ **ဗဒ္ဓသီမာ,** တေ ဧဝ ဝိဟာရာတိ ဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာ, တေသံ။ **ဒိသာစာရိကဘိက္ခူန** န္တိ ဒိသာသု စာရိကဘိက္ခူနံ။ **တ
တ္ထာ**တိ တသ္မိံ ဧကေကမခေတ္တေ, ဘိက္ခူနံ ပေသေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧကေဇ္ဈ** န္တိ ဧကတော။ **အညာနိပီ**တိ သီမဗ
န္ဓကမခေတ္တတော အညာနိပိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပန အာဟာတိ ယောဇနာ။ **တတော**တိ တေဟိ နာနာကမခေတ္တေဟိ။
**အာဂန္တဗ္ဗ** န္တိ သာမီစိဒဿနဝသေန ဝုတ္တံ။ တေနာဟ "အာဂမနမ္ပိ အနာဂမနမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ ဧကေသီမဘာဝတော
ဝုတ္တံ "အန္တောနိမိတ္တဂတေဟိ အာဂန္တဗ္ဗ"န္တိ။

ဧဝံ သန္နိပတိတေသု သန္တေသု သီမာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပရိယန္တံ ကတွာ** တိ ဟေဋ္ဌိမပရိယန္တံ ကတွာ
တာ။

**ပဗ္ဗဇ္ဇူပသမ္ပဒါဒီန** န္တိ ဧတ္ထ ဘဏ္ဍုကမ္မာပုစ္ဆနံ (မဟာဝ. အဋ္ဌ. ၉၈; ဝိ. သင်္ဂ. အဋ္ဌ. ၁၄၄) သန္ဓာယ ပဗ္ဗ
ဇ္ဇာဂဟဏံ ဝုတ္တံ။ **ခဏ္ဍသီမာ** တိ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ခဏ္ဍိတံ ဝိယ ဆိန္ဒိတံ ဝိယ ပဝတ္တာ သီမာ ခဏ္ဍသီမာ။ **တန္တိ** ခ
ဏ္ဍသီမံ။ **ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ ဝတ္တံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ "သစေ ဟီ"တိအာဒိ။ **သီမန္တိ** ခဏ္ဍသီမံ။
**ယထာ**တိ ယေနာကာရေန ဗန္ဓိယမာနေတိ သမ္ဗန္ဓော။ တဿာ ပမာဏံ ဒဿေန္တော အာဟ "သာ"တိအာဒိ။ **သာ**တိ
ခဏ္ဍသီမာ။ အဟ္ဟာနကမ္မေ သဒ္ဓိံ ကမ္မာရဟေန ဝီသတိ ဘိက္ခူ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူ"တိ။ **တတော**
တိ ဧကဝီသတိဘိက္ခုတော။ **ဂဏ္ဍဟတ္ထိပိ** တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒေါ သဟဿတော ဩရံ ပန ပဂေဝါတိ ဒဿေတိ။ သဟဿ
သတော အဓိကံ ဂဏ္ဍဟတ္ထိပိ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ခဏ္ဍိတေ ခဏ္ဍသီမာယေဝ နာမ။ **တန္တိ** ခဏ္ဍသီမံ။

**တတ္ထ** တိ ခဏ္ဍသီမမဟာသီမာသု အာဓာရေ ဘုမ္မံ။ **အထာ**တိ အနန္တရံ။ **ဧဝန္တိ** ဣမာယ အဝိပ္ပဝါသကမ္မဝါစာယ
သမ္မန္နိယမာနေ။ **ဟီ**တိ ဖလဇောတကော။ **သီမန္တိ** သမာနသံဝာသကသီမံ။ **န သက္ကိဿန္တီ** တိ ပဌမံ အဝိပ္ပဝါသံ အသ
မူဟနိတွာ သီမံ သမူဟနိတုံ န သက္ကိဿန္တိ။ **သီမန္တရိကပါသာဏာ** တိ ဒွိန္နံ သီမာနံ အန္တရေ ဝေမဇ္ဈေ ဌပိတာ ပါ
သာဏာ။ **စတုရင်္ဂုလပမာဏာပိ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ဧကင်္ဂုလိပမာဏာပိ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။

**သမန္တာ** တိ ခဏ္ဍသီမာယ သမန္တာ။ **အနုပရိယာယန္တေဟီ** တိ အနုက္ကမေန ခဏ္ဍသီမပရိယာယန္တေဟိ ဘိက္ခူ
ဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ တေဟိ သီမန္တရိကပါသာဏေဟိ, ဒွိန္နံ သီမာနံ နိမိတ္တာနိ ပဌမံ ကိတ္တေတွာ ပစ္ဆာ
တာသု ယံ ဣစ္ဆန္တိ, တံ ဗန္ဓိတဗ္ဗာဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "သစေ ပနာ"တိအာဒိ။ ယထိစ္ဆိတံ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋန္

တောပိ ပေရာဏာစိဏ္ဏံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ဧဝံ သန္တေပိ”တိအာဒိ။ **ဥဘိန္နမ္ပိ** တိ ဒွိဝိသု သီမာသု ဌိတာနံ ဥဘိန္နမ္ပိ ကမ္မတ္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။

စသဒ္ဒေါ တက္ကာရမ္မဏောတကော။ သော သီမာ နာမာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ ပိဋ္ဌိပာသာဏာဒီသု ပဥ္စသု ဌာနေသု။ **နိမိတ္တပာသာဏာ ယထာဌာနေ န တိဋ္ဌန္တိ** တိ ပိဋ္ဌိပာသာဏသ္သုပရိ နိမိတ္တပာသာဏံ ဌပိတမတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ပိဋ္ဌိပာသာဏံ ပန ဝိဇ္ဈိတ္တတ နိမိတ္တပာသာဏံ တတ္ထ နိခဏိတ္တတ ယထာ ဌာနာ န စာဝေန္တိ, တထာ ဌပေန္တိ။ ဧဝံ သန္တေ ယထာဌာနေ တိဋ္ဌန္တိယေဝတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **န သီမာ**တိ သီမာယ ပထဝိသန္ဓာရကံ ဥဒကံ ပရိယန္တံကတ္တတ ဂတတ္တာ သီမာ န စျာယတိ။

**ကုဋ္ဋိဂေဟေပီ**တိ ဧတ္ထ ကုဋ္ဋီတိ စ ဂေဟန္တိ စ အကရသ္သေဝ နာမံ။ အကရဥ္ဟိ သီတာဒိဒုက္ခသ္သ ကုဋ္ဋနတ္ထေန ဆိန္ဒနတ္ထေန စ နာနာဒဗ္ဗသမ္ဘာရသ္သ ဂဟဏတ္ထေန စ ကုဋ္ဋိဂေဟန္တိ ဝုစ္စတိ။ ကုဋ္ဋိ ဧဝ ဂေဟံ ကုဋ္ဋိဂေဟံ, တသ္မိမ္ပိ။ **ဘိတ္တိ အကိတ္တေတ္တတ**တိ ဣဋ္ဌကဒါရုမယံ ဘိတ္တိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သစေ သိလာမယာ ဘိတ္တိ နိမိတ္တုပဂါ ဘဝေယျ, ဘိတ္တိပိ ကိတ္တေတဗ္ဗာ။ **အန္တော ကရိတ္တတ** တိ ကုဋ္ဋိဂေဟသ္သ ဘိတ္တိယာ တ အန္တော ကတ္တတ။ **ပမုခေ**တိ ကုဋ္ဋိဂေဟသ္သ အာလိန္ဒေ။ **နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေ** တိ နိဂ္ဂလိတ္တတ ဥဒကသ္သ ပတနဋ္ဌာနေ။ ဧဝံ သမ္မတာယ သီမာယာတိ ယောဇနာ။

“ကုဋ္ဋံ အကိတ္တေတ္တတ”တိ ဣဒံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အန္တော** တိ လေဏသ္သ, ကုဋ္ဋသ္သ တ အန္တော။ **ဩကာသေ**တိ ဧကဝီသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသေ။ **ဝေန္တိ** ဣမိနာကာရေန သမ္မန္နိယမာနေ။ **အန္တော** တိ ဘိတ္တိယာ အန္တော။

**ဟေဋ္ဌာ န ဩတရတီ** တိ ဟေဋ္ဌာ အာကာသတလတ္တာ န ဩတရတိ။ နနု ထမ္ဘေ အနုသာရိတ္တတ ဩတရဏော ဘဝေယျ, ကသ္မာ န ဩတရတီတိ? ထမ္ဘာနမုပရိ ဧကဝီသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသာဘာဝတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဟေဋ္ဌာ ဩတရဏာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ “သစေ ပနာ”တိအာဒိ။ **တုလာန**န္တိ ထမ္ဘာနမုပရိ တိရိယဝသေန ဌိတာနံ ရုက္ခဝိသေသာနံ။ **ဥဋ္ဌဟိတ္တတ** တိ ဘူမိတော ဥဋ္ဌဟိတ္တတ။ **တုလာရုက္ခေဟီ** တိ တုလာသဏ္ဌာတေဟိ ရုက္ခေဟိ။ “ဧကေသမ္ဗန္ဓော”တိ ဣမိနာ န ကေဝလံ တုလာရုက္ခေဟေဝ ဧကေသမ္ဗန္ဓော, စတူသု ဒိသာသု စတုန္နံ ဘိတ္တီနံ အညမညမ္ပိ သမ္ဗန္ဓောတိ ဒဿေတိ။ **ဟေဋ္ဌာပိ ဩတရတီ** တိ ဘိတ္တီနမုပရိ ဧကဝီသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသပဟောနကတ္တာ ဝုတ္တံ။ **သစေ ထမ္ဘမတ္ထကေ။ပေ။ ဟောတီ** တိ ဣမိနာ ဗဟူဟိ ထမ္ဘေဟိ ကတပာသာဒသ္သ ဧကေကသ္မိံ ထမ္ဘမတ္ထကေ ဧကဝီသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသေ သတိ ဟေဋ္ဌာ ဩတရတီတိ ဒဿေတိ။ **နိယ္ယုဟကာဒီသူ** တိ နာဂဒန္တကာဒီသု။ အာဒိသဒ္ဒေန ဘိတ္တိခိလာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **ဘိတ္တိ စာ** တိ ဣဋ္ဌကအာရုမယာ ဘိတ္တိ စ။ သစေ သိလာမယာ ဘိတ္တိ စ ထမ္ဘာ စ ဟောန္တိ, ကိတ္တေတဗ္ဗာ။ **ဘိတ္တိလဂ္ဂေ** တိ ဘိတ္တီသု လဂ္ဂေ, ဘိတ္တီနံ တ လဂ္ဂဋ္ဌာနေ။ **ဟေဋ္ဌာပာသာဒဿာ** တိ ဟေဋ္ဌာပာသာဒေ “ဌိတ”ဣတိ ပဒေ သမ္ဗန္ဓော။ ဟေဋ္ဌာပာသာဒဿ တ ထမ္ဘာနန္တိ ယောဇနာ။ ဟေဋ္ဌာ သမ္မတာယ သီမာယ ဥပရိ အာရောပနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ “သစေ ပနာ”တိအာဒိ။ **နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေ**တိ ဆဒနကောဋိယံ။

**တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တလေ။ ပိဋ္ဌိပာသာဏေ သီမံ ဗန္ဓန္တိ ဝိယ ဗန္ဓန္တီတိ ယောဇနာ။ **တေနေဝ ပရိစ္ဆေဒေနာ** တိ တေနေဝ တလပရိစ္ဆေဒေန။ **တာလမူလပဗ္ဗတေပီ** တိ ဧတ္ထ တာလမူလံ နာမ ဟေဋ္ဌာ မဟန္တံ ဟုတ္တတ အနုပုဗ္ဗေန တနုကံ ဟောတိ, တေန သဒိသေ ပဗ္ဗတေပိ။ **ဝိတာနသဏ္ဌာနော** တိ ဥလ္လောစသ္သ သဏ္ဌာနော။ စတူသု ဒိသာသု နိဂ္ဂတသာခရုက္ခသဏ္ဌာနော တ ခုဇ္ဇရုက္ခသဏ္ဌာနော တ ဟောတိ။ ယထာ ပဗ္ဗတော ဝိတာနသဏ္ဌာနော ဟောတိ, ဧဝံ **မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနော** တ ဟောတိ ပဏဝသဏ္ဌာနော တတိ ယောဇနာ။ တတ္ထ မုဒိင်္ဂေါ မဇ္ဈေ ထူလော ဟောတိ, မူလေ စ အန္တေ စ တနုကော။ ပဏဝေါ မဇ္ဈေ တနုကော ဟောတိ, မူလေ စ အဂ္ဂေ စ ထူလော။ တေသံ သဏ္ဌာနော မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနော တ ပဏဝသဏ္ဌာနော တ။ **ဟေဋ္ဌာ တ** တိ မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနသ္သ ပဗ္ဗတသ္သ ဟေဋ္ဌာ တ။ **မဇ္ဈေ တ** တိ ပဏဝသဏ္ဌာနသ္သ မဇ္ဈေ တ။ **ဒွေဝ ကူဋာနီ**တိ ဒွေဝ သိခရာနိ။ **ကူဋန္တရ**န္တိ ကူဋာနံ မဇ္ဈံ။ **စိနိတ္တတ တ**တိ ဣဋ္ဌကသိလာဟိ စိနိတ္တတ တ။ **ပူရေတ္တတ တ**တိ ပံသုတလိကာဟိ ပူရေတ္တတ တ။

**သပ္ပဖဏာသဒိသော** တိ သပ္ပဿ ဖဏေန သဒိသော, ခုဇ္ဇော ပဗ္ဗတောတိ အတ္ထော။ **အာကာသပဗ္ဘာရ** န္တိ ဘိတ္တိယာ အပရိက္ခိတ္တံ အာကာသသင်္ခာတံ ပဗ္ဘာရံ။ **သီမပ္ပမာဏော** တိ သဒ္ဒိံ အန္တောသုသိရေန သီမပ္ပမာဏော။ **အင်္ဂကောဋ္ဌံ** န္တိ အင်္ဂသင်္ခာတံ ကောဋ္ဌံ။ သစေ ပန ပဗ္ဗတဿ ဟေဋ္ဌာ အန္တောလေဏံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဥပရိမဿာတိ အန္တောလေဏဿ ဥပရိ ဌိတဿ။ **ဟရတောတိ** ဗာဟိရတော။ **အဿာ** တိ ပဗ္ဗတဿ ဗဟိတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဩရတောတိ အန္တတော။ လေဏံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကိတ္တကံ မဟန္တန္တိ အာဟ “သီမာပရိစ္ဆေဒမတိက္ကမိတွာ ဌိတ”န္တိ။ ကိတ္တကံ ခုဒ္ဒကန္တိ အာဟ “သဗ္ဗပစ္ဆိမသီမာပရိမာဏ”န္တိ။ **တန္တိ** ခုဒ္ဒကံ လေဏံ ။ **အတိခုဒ္ဒကန္တိ** သဗ္ဗပစ္ဆိမသီမာပရိမာဏာဘာဝတော အတိခုဒ္ဒကံ။ **တတောတိ** ဥပရိသီမတော။ **ဗဟီတိ** သီမတော ဗဟိ။ **“ယဒိ သီမပ္ပမာဏံ, သီမာ ဟောတိယေဝ”**တိ ဣမိနာ ယဒိ န သီမပ္ပမာဏံ, န သီမာ ဟောတိယေဝတိ ဒဿေတိ။

**တန္တိ** ခဏ္ဍသီမံ။ **ပူရေတွာတ**တိ ဣဋ္ဌကမတ္တိကာဒီဟိ ပူရေတွာ။ **အင်္ဂံ ဗန္ဓိတွာ** တိ အင်္ဂလကံ ဗန္ဓိတွာ။ **ဥမင်္ဂနဒီ**တိ ဧတ္ထ ဥကာရော ဩကာရဝိပရီတော, တသ္မာ ပထဝိယံ ဩတရိတွာ ပဝိသိတွာ မင်္ဂတိ ဂစ္ဆတီတိ **ဥမင်္ဂါ** တိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဥမင်္ဂါစ သာ နဒီ စေတိ **ဥမင်္ဂနဒီ။ တတ္ထာ** တိ ဥမင်္ဂနဒိယံ။ **ဟေဋ္ဌာပထဝိတလေ ဌိတော** တိ သီမာယ ဟေဋ္ဌာပထဝိတလေ ဣဒ္ဓိယာ ဌိတော။

**သီမာမာဠကေ**တိ ခဏ္ဍသီမာယ မာဠကေ။ **ဝဋ္ဋရုက္ခော** တိ နိဂ္ရောဓရုက္ခော။ **တတော**တိ ဝဋ္ဋရုက္ခတော။ **နိဂ္ဂတပာရောဟော**တိ ပဝဒ္ဓံဝ ဟုတွာ ရုက္ခော အာရောဟတိ အနေနာတိ **ပာရောဟော,** ဧကော မူလဝိသေသော။ နိဂ္ဂတော ပါရောဟော နိဂ္ဂတပါရောဟော။ **မဟာသီမံ သောဓေတွာ**တိ ဧတ္ထ သောဓနံ နာမ မဟာသီမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဟတ္ထပါသာနယနံ, သီမတော တ ဗဟိကရဏံ။ **ဗဟိဒ္ဓါ** တိ ဒွိဟိ သီမာဟိ ဗဟိဒ္ဓါ။ “ဗဟိဒ္ဓါ”တိပိ ပါဌော။ ဗဟိ ဌိတာ ကာတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ **အနာပတ္တိ** တိ မဟာသီမာယ ပထဝီတလံ တ တတ္ထဇာတရုက္ခာဒီနိ တ န အာဟနိတွာ။ **ဧဝန္တိ** ယထာ ခဏ္ဍသီမာယ, ဧဝံ တထာတိ အတ္ထော။ **သီမာမာဠကေ**တိ ခဏ္ဍသီမာမာဠကေ။

**သီမာမာဠကေ**တိ ဒွိန္နံ သီမာနံ အင်္ဂဏေ။ **သီမာမာဠကဿာ** တိ ကမ္မဿ ကတဋ္ဌာနဿ သီမာမာဠကဿ။ **ဝေဟာသင္ဂဋ္ဌိတသာခါယာ** တိ ကမ္မဿ အကတဋ္ဌာနေ သီမာမာဠကေ ဥဋ္ဌိတာယ ဝေဟာသေ ဌိတာယ သာခါယ။ **တသ္သာ**တိ ဘိက္ခုနော ဟအ တ နိတသနဟာရုပနံ တတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပုရိမနယေပီ**တိ “သီမာမာဠကေ ဝဋ္ဋရုက္ခော ဟောတိ”တိ အာဒိနာ ဝုတ္တေ ပုရိမနယေပိ။ **တတ္ရာ** တိ ပုရိမနယေ။ **ဥက္ခိပာပေတွာ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတီ** တိ ဒွီဟိ သီမာဟိ ဥဋ္ဌိတရုက္ခဿ သာခါ တ တတော နိဂ္ဂတပာရောဟော တ ဒွိသု သီမာသု ပထဝီတလံ တ တတ္ထ ဇာတရုက္ခာဒီနိ တ အာဟစ္စ ဌိတတ္တာ ဥက္ခိပာပေတွာ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ **အာနေတဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ ဒွိကမ္မိကာယ နီဓာတုယာ အပဓာနကမ္မဿေဝ ဝုတ္တတ္တာ “ဘိက္ခူ”တိ ပဓာနကမ္မံ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗံ ။ **အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတီ** တိ အဗ္ဘံ အာကာသံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ **တတ္ရာ**တိ ပဗ္ဗတေ။ ကသ္မာ အာနေတဗ္ဗောတိ အာဟ “ဗဒ္ဓမာနာယေဝ ဟိ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဗဒ္ဓမာနာယေဝ** တိ ကမ္မတစာယ ဗဒ္ဓမာနာယေဝ။ ဣမိနာ အဗဒ္ဓသီမာ ပမာဏရဟိတံ ဒေသံ ဩတရတီတိ ဒဿေတိ။ **ယံကိဉ္စိ** တိ ယံကိဉ္စိ ပဗ္ဗတာဒိ။ **ယတ္ထ ကတ္ထစိ** တိ ယသ္မိံ ကသ္မိံစိ ဌာနေ။ **ကေသမ္ဗန္ဓေနာ** တိ ဗဒ္ဓသီမာယ ကေသမ္ဗန္ဓေန။ **ဣတီ**တိ တသ္မာ အာနေတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

၁၄၀. တီဏိ ယောဇနာနိ **တိယောဇနံ**။ “ပမာဏ”န္တိ ဣမိနာ **ပရမ**သဒ္ဒဿ အတိရေကဥတ္တမတ္ထေ နိဝတ္တေတိ။ **တေသံ** တိ သီမာယ။ သမ္မန္နန္တေန ဘိက္ခုနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကောဏတော မိနိတံ ကောဏန္တိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **အာပတ္တိဉ္စာ** တိ ဒုက္ကဋာပတ္တိဉ္စ။

**ဟရယတီ**တိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ။ “ကိတကာဘိဓေယျလိင်္ဂ”တိ (ကစ္စာယနသာရေ ၄၅ ကထာယံ) ဝစနတော အဘိဓေယျဘူတံ သီမံ သန္ဓာယ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန **ဟာရာ**တိ ဝုတ္တံ။ **နဒိယာ**တိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ။ နဒိန္တိ ဟိ အတ္ထော။ နဒိံ အဇ္ဈောတ္ထရမာနံ သီမန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ္ထော** တိ နဒိဟရသီမာယံ။ **ယတ္ထဿာ** တိ ဧတ္ထ ယတ္ထ အဿာတိ ပဒဝိဘာဂံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယတ္ထ နဒိယာ”တိအာဒိ။ “နဒိယာ”တိ ဣမိနာ ယံသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ **ဓုဝနာဝာ**တိ ဧတ္ထ ဓုဝသဒ္ဒော နိစ္စတ္ထောတိ အာဟ “နိစ္စသဉ္စရဏနာဝာ”တိ။ ဣမိနာ ဓုဝေန နိစ္စေန သဉ္စရဏနာဝာ **ဓုဝနာဝာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အဿာ** တိ ဟောတိ, ဘဝေယျ တ။ နာဝာယ ပမာဏံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယာ**တိ နာဝာ။ **ဟာဇနပုရိသေနာ**တိ ဧတ္ထ ဟာဇနံ နာမ ဧကော နာဝာယ ဂမနူပကရဏ

ဝိသေသော။ သော ဟိ ပဇတိ နာတ ဂစ္ဆတိ အနေနာတိ **ဟာဇနန္တိ** ဝုစ္စတိ။ ဇကာရဿ စကာရံ ကတွာ **ဟာစနန္တိပိ** ယုဇ္ဇတေဝ။ တဿ ကဟာကေန ပုရိသေန သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော။ သာ နာတ နီတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥဒ္ဓံ တ အဓော တ** တိ နဒိယာ ပဋိသောတံ တ ဟေဋ္ဌာသောတံ တ။ **ထေနေဟိ တ**တိ စောရေဟိ တ။ ကိဉ္စာပိ ဟဋ္ဌာ, ပန တထာပိ အဝဿံ လဒ္ဓာ နေယျာ, ခုဝနာတဝ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တတေန တ**တိ မာလုတေန တ “ဆိန္န”န္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိစီဟီ**တိ တရင်္ဂေဟိ။ တရင်္ဂေါ ဟိ ဝိစိတ္တာကာရေန စိနောတိ ဝမုတီတိ ဝီစီတိ ဝုစ္စတိ။ ကိဉ္စာပိ နဒီမဇ္ဈံ နီတာ, ပန တထာပိ အဝဿံ အာဟရိတဗ္ဗာ, ခုဝနာတဝ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဩဂတေ**တိ ဩတရိတွာ ဂတေ။ **ထလံ ဥဿာရိတာ** တိ ထလံ ဥက္ခိပိတွာ သာရိတာ ဟာပိတာ နာတပီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိသင်္ခတပဒရာ** တိ သင်္ခတဝိရဟိတဖလကာ တ။ **ခုဝနာတဝ ဟောတီ**တိ နိမိတ္တကိတ္တနကာလေ နိစ္စသဥ္စရဏနာဝတ္တာ ခုဝနာတဝ ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **တတ္ရာ** တိ “ခုဝနာတ”တိဝစနေ။ **နိမိတ္တံ တ သီမာ တ ကမ္မတစာယ ဂစ္ဆတီ** တိ ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ န နိမိတ္တံ ကမ္မတစာယ ဂစ္ဆတိ, သီမာယ ပန အဝိနာဘာဝတော ဝုတ္တံ “ကမ္မတစာယ ဂစ္ဆတီ”တိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာဝ နာတယ အာဂစ္ဆန္တာပိ ဘဂဝတာ အနုညာတာ, တသ္မာ။

**ယတ္ထာ** တိ နဒိဟာရသီမသမ္မန္နဋ္ဌာနေ။ **ရုက္ခသင္ဃာဋမယော** တိ ရုက္ခသမူဟေန ကတော။ **ပဒရဗန္ဓော** တိ ဖလကေဟိ ဗန္ဓော။ **သဥ္စရဏယောဂ္ဂေါ** တိ သဥ္စရဏက္ခမော။ ဟဋ္ဌိယံ “အဿာ”တိ ဌာနေ အဋ္ဌကထာယံ “အတ္ထီ”တိ ဝုတ္တတ္တာ “အဿာ”တိပဒဿ ဟောတီတိ အတ္ထောယေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **တံခဏညေဝာ**တိ တသ္မိံ နိမိတ္တကိတ္တက္ခဏေယေဝ။ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာ ကတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧကပဒိကသေတူ**တိ ဧကေန ပဒေန ဂမနယောဂ္ဂေါ ဧကပဒိကော, သောယေဝ သေတူတိ ဧကပဒိကသေတု။ အကပ္ပိယသေတုံ ဒဿေန္တော အာဟ “သစေ ပနာ”တိအာဒိ။ **တေနာ**တိ သေတုနာ။ သဥ္စရိတုံ န သက္ကာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။

**ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ နဒိဟာရသီမသမ္မန္နဋ္ဌာနေ။ **အဘိမုခတိတ္ထေယေဝ** တိ သီမာယ အဘိမုခတိတ္ထေ ဧဝ။ ခုဝနာတ တ ခုဝသေတု တ အဘိမုခတိတ္ထတော ဥဿက္ကံ ဥဒ္ဓံ အာရောဟန္တော့ပိ အဓော ဩရောဟန္တော့ပိ ကပ္ပတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “သစေ”တိအာဒိ။ **ဥဿက္ကန္တိ** ဧကဥသဘ ဒွိဥသဘာဒိဝသေန မန္ဒံ အပ္ပမတ္တံ။ **ဥဒ္ဓံ တ** တိ အဘိမုခတိတ္ထတော ဥပရိ တ။ **အဓော တ**တိ တတော ဟေဋ္ဌာ တ။ **ကဝုတမတ္တဗ္ဘန္တရေ** တိ ကဝုတပမာဏဿ ဌာနဿ အဗ္ဘန္တရေ။

သဟာနိမိတ္တကိတ္တနဝိဓိနာ သမ္မနိတဗ္ဗဝိဓိံ ဒဿေန္တော အာဟ “က္ကမဥ္စ ပနာ”တိအာဒိ။ ဒွိသု တီရေသု ဌာတုမသက္ကုဏေယျတ္တာ ဝုတ္တံ “ဧကသ္မိံ တီရေ ဌတွာ”တိ။ **တတော**တိ နိမိတ္တတော။ **အတ္တာန** န္တိ နိမိတ္တကိတ္တနံ ဝိနယဓရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ပရိက္ခိပန္တေနာ** တိ ပရိယာယန္တေန။ **တဿာ** တိ တတ္တကဿ ပရိစ္ဆေဒဿ။ **သမ္မုခဋ္ဌာနေ** တိ အဓောသောတေ နဒိတီရေ ဌိတဿ နိမိတ္တဿ သမ္မုခဋ္ဌာနေ။ **တတော**တိ နိမိတ္တတော။ **တဿာ**တိ တတ္တကဿ ပရိစ္ဆေဒဿ။ သမ္မုခါ နဒိတီရေ နိမိတ္တံ အတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သင္ဃဋ္ဋေတဗ္ဗ** န္တိ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **အထာ**တိ နိမိတ္တကိတ္တနတော ပစ္ဆာ။ “သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အန္တော ဌိတေ ဘိက္ခူ ဟတ္ထပာသဂတေ ကတွာ”တိ က္ကဒံ သဗ္ဗံ ဧကံ ကမခေတ္တံ ဗျာပေတွာ သမ္မနိတဗ္ဗဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သစေ သကလံ ကမခေတ္တံ အဗျာပေတွာ ဧကဒေသေ သမ္မနိတံ ဟောတိ, နိမိတ္တတော ဗဟိ ဌိတေ ဘိက္ခူပိ ဟတ္ထပာသဂတေ ကတွာ သမ္မနိတဗ္ဗာ။ **ကမ္မန္တိ** သီမသမ္မုတိကမ္မံ။ “ဌပေတွာ နဒိ”န္တိဝစနဿ ကာရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ “နဒီ ပန ဗဒ္ဓသီမသင်္ခယံ န ဂစ္ဆတီ”တိ။

**ဒီပကော ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ **ဒီပော**တိ အန္တရဒီပော။ သော ဟိ ယသ္မာ ဇလမဇ္ဈေ ဒိပ္ပတိ, ယသ္မာ စ ဒွိဓာ အာပော ဧတ္ထ သန္ဒတိ, တသ္မာ ဒီပောတိ ဝုစ္စတိ, သောယေဝ ခုဒ္ဒကဋ္ဌေန **ဒီပကော**။ ကကာရော ဟိ ခုဒ္ဒကတ္ထေ စကော။ **တန္တိ** ဒီပကံ။ **အတ္တနာ**တိ ဝိနယဓရေန။ **ဩရိမန္တေ စ ဟာရိမန္တေ စာ** တိ အဓောသောတေ နဒိတီရေ ဌိတဿ နိမိတ္တဿ သမ္မုခေ ဩရိမန္တေ စ ဟာရိမန္တေ စ။ ပရတီရေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကိဿ သမ္မုခဋ္ဌာနေ နိမိတ္တန္တိ အာဟ “နဒိယာ ဩရိမတီရေ နိမိတ္တဿ သမ္မုခဋ္ဌာနေ”တိ။ **တတော**တိ နိမိတ္တတော။ သမ္မုခါ နိမိတ္တံ အတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟာရိမန္တေ စ ဩရိမန္တေ စာ** တိ ပရတီရေ ဥပရိသောတေ ဌိတဿ နိမိတ္တဿ သမ္မုခေ ဟာရိမန္တေ စ ဩရိမန္တေ စ။ **ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တေနာ** တိ ဩရိမတီရေ ဥပရိသောတေ ပဌမံ ကိတ္တိတေန နိမိတ္တေ

နံ။ ကော သီမာ ဣမသ္သာတိ **ကောသီမော,** ဒီပကော။ ''တီရဒ္ဓဝယဥ္စာ''တိ ပဒမပေက္ခိတ္ဝာ ''ကောသီမ''န္တိ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ ဝစ္စမနပေက္ခိတ္ဝာ ''ကောသီမာ''တိပိ နိစ္စဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန ဟဗ္ဗော အတ္ထိ။

**ဥဒ္ဓံ တ အဓော တ** တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒော အနိယမဝိကပ္ပတ္ထော။ **အထာ**တိ တသ္မိံ အဓိကတရေ သတီတိ ယောဇနာ။ **ဝိဟာရသီမပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တဿ ဥဇုကမေတ** တိ သစေ ဒီပကော အဓော အဓိကတရော ဟောတိ, ဩရိမတီရေ အဓောသောတေ ဌိတဿ ဝိဟာရသီမပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တဿ ဥဇုကမေဝ ။ **သိခရ**န္တိ သိင်္ဂံ။ တဥ္ဟိ သိခံ မတ္ထကံ ရာတိ ဂဏှာတီတိ သိခရန္တိ ဝုစ္စတိ။ **တတော**တိ ဒီပကဿ ဟာရိမန္တနိမိတ္တတော။ ပရတီရနိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတ္ဝာတတိ သမ္ဗန္ဓော။ အယံ ဒီပကဿ ဝိဟာရသီမပရိစ္ဆေဒတော အဓော အဓိကတရေ ဝိနိစ္ဆယော။ ဥဒ္ဓံ အဓိကတရေပိ ဣမိနာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သော န ဒဿိတော။ **ပဗ္ဗတသဏ္ဌာနာ** တိ ပဗ္ဗတေန သမံ ဌာနံ ဧတိဿာတိ ပဗ္ဗတသဏ္ဌာနာ။

**ဥဒ္ဓမ္ပိ အဓောပီ** တိ ပိသဒ္ဒော သမုစ္စယတ္ထော။ **ဥဘောပိ သိခရာနီ**တိ ဥဒ္ဓံ သိခရံ, အဓော သိခရန္တိ ဥဘောပိ သိခရာနိ။ **မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနာ** တိ မူလေ စ အဂ္ဂေ စ တနုကဿ မဇ္ဈေ ထူလဿ မုဒိင်္ဂဿ သဏ္ဌာနာ။

**သဗ္ဗပဌမေန နယေနာ**တိ ဥဒ္ဓံ အဓိကနယဿ, အဓော အဓိကနယဿ, ဥဒ္ဓံအဓောအဓိကနယဿ စာတိ သဗ္ဗေသံ နယာနံ ပဌမေန ဝိဟာရသီမဒီပကာနံ သမေန နယေန။ **ပဏဝသဏ္ဌာနာ** တိ မူလေ စ အဂ္ဂေ စ ထူလဿ မဇ္ဈေတနုကဿ ပဏဝဿ သဏ္ဌာနာ။

## ၇၂. ဥပေါသထာဂါရာဒိကထာ

**၁၄၁. အနုပရိဝေဏိယ**န္တိ ဧတ္ထ အနုသဒ္ဒဿ ဝိစ္ဆတ္ထံ, ပရိဝေဏသဒ္ဒဿ စ လိင်္ဂဝိပလ္လာသဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''တသ္မိံ တသ္မိံ ပရိဝေဏေ''တိ။ ပရိဝေဏသဒ္ဒော ဟိ နပုံသကလိင်္ဂေ, ဣဓ ပန လိင်္ဂဝိပလ္လာသံ ကတ္ဝာ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တံ။ ''သင်္ကေတံ အကတ္ဝာ''တိ ဣမိနာ **အသင်္ကေတေနာ** တိ ပဒဿ ကိရိယာဝိသေသနတ္တံ ဒီပေတိ။ ''ကမ္မတစာယာ''တိ ဣမိနာ **သမူဟနိတ္ဝာ**တိ ပဒဿ ကာရဏံ ဒဿေတိ။

**၁၄၂. ယတော**တိ ဧတ္ထ တောပစ္စယဿ ကာရဏတ္ထေ ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယသ္မာ''တိ။ ''ဟတ္ထပါသေ''တိ ဣမိနာ ဟတ္ထပါသတော ဗဟိ နိသိန္နေ အကတောဝဿ ဥပေါသထော ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ **ဝတ္ထုဝသေနာ**တိ အဇ္ဈုပ္ပတ္တိဝသေန။ ဥပေါသထဿ ပမုခဿ အဗ္ဘောကာသေ တ မာဠကာဒီသု တတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နိမိတ္တုပဂါ တ အနိမိတ္တုပဂါ တ** တိ ပေဌာ အဌသု နိမိတ္တေသု ဝုတ္တာ နိမိတ္တုပဂါ တ အနိမိတ္တုပဂါ တ ပဗ္ဗတာဒယော တ အညေ တ ကိတ္တေတဗ္ဗာ။

**ပဌမတရံ န အာဂစ္ဆတိ, ဒုက္ကဋ**န္တိ ဥပေါသထေ ဃောသိယမာနေ ပဌမတရံ န အာဂစ္ဆတိ, ဒုက္ကဋံ။ ဝိဟာရဿ မဇ္ဈေ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဧတ္ထာ** တိ ပေရာဏကေ အာတသော။ **တတ္ထာ** တိ ပေရာဏကေ အာတသော။ **အသမ္ဘာဓော**တိ သင်္ဃဿ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနပဟောနကော။ **တတ္ထာ** တိ ပဏ္ဍာ ဥဌ္ဌိတေ အာတသော။

သဗ္ဗေသံ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနန္တိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ ထေရဿ ဝိဟာရေ။ **သော**တိ ထေရဿ ဝိဟာရော။ **ဧတ္ထာ** တိ တုမ္ဟာကံ ဝိဟာရေ။ သဗ္ဗေသံ ဩကာသော နတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ တံ အသုကံ နာမ အာတသံ။ ''ဝဋ္ဋတီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ ထေရဿ။

## ၇၄. အဝိပ္ပဝါသသီမာနုဇာနနကထာ

**၁၄၃. အန္ဓကဝိန္ဒံ နာမာ** တိ တဿ ကမဿ နာမံ။ **တ**န္တိ အန္ဓကဝိန္ဒံ။ **ထေရော**တိ မဟာကဿပတ္ထေရော။ **တတော**တိ အန္ဓကဝိန္ဒတော။ ဣမိနာ ''အန္ဓကဝိန္ဒာ''တိ ဧတ္ထ နိဿက္ကတ္ထေ နိဿက္ကဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ **ဥပေါသထ**န္တိ တဒတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။ ဥပေါသထတ္တာယာတိ ဟိ အတ္ထော။ အန္ဓကဝိန္ဒာ ရာဇဂဟံ အာဂမနဿ ကာရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ရာဇဂဟံ ဟီ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ အန္ဓကဝိန္ဒာ ဝိဟာရံ အန္တော ကတ္ဝာ ''အဋ္ဌ

ဌာရသ မဟာဝိဟာရာ’’တိ ဝုတ္တံ။ **နေသန္တိ** အဋ္ဌာရသန္နံ မဟာဝိဟာရာနံ။ **သင္ဃသ္သ သာမဂ္ဂိအနတ္ထ** န္တိ ဧတ္ထ
သင္ဃသ္သ သာမဂ္ဂိအနံ အတ္တနော ဥပေါသထကိစ္စံ သိဒ္ဓံ။ တသ္မာ ဟဋ္ဌိယံ “ဥပေါသထံ အာဂစ္ဆန္တော’’တိ ဝုတ္တံ။
“သိပ္ပိနိယံ နာမာ’’တိ ဣမိနာ **နဒိံ တရန္တော** တိ ဧတ္ထ နဒိယာ နာမံ ဒသ္သေတိ။ **မနံ ဝူဠှော** တိ ဧတ္ထ **မနန္တိ** နိပါတော
ဤသကတ္ထောတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဤသက’’န္တိ။ “အပ္ပမတ္တ’’န္တိ ဣမိနာ “ဤသက’’န္တိပဒသ္သ အတ္ထံ ဒ
သ္သေတိ။ “ဝူဠှာဘာဝေ’’တိ ဣမိနာ ဘာဝပစ္စယေန ဝိနာ ဘာဝတ္ထော ဉာတဗ္ဗောတိ ဒသ္သေတိ။ **စဏ္ဍေနာ** တိ ခရေ
န။ **တတ္ထာ** တိ နဒိယံ။ **အမနသိကရောန္တော** တိ “စဏ္ဍသောတ’’န္တိ အာဘောဂံ အကရောန္တော။ **န ပန ဝူဠှော**တိ န
ပန မဟာဝူဠှော။ **ဥဒကဗ္ဘာဟတာနိ** တိ ဥဒကေန အဘိအာဟတာနိ။ **အသ္သာ** တိ ထေရသ္သ။ **အလ္လာနိ** တိ တိန္တာနိ။

၁၄၄. **ပုရိမကမ္မဝါစာ** တိ “သမ္မတာ သာ သီမာ သင္ဃေန တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသာ’’တိ ပုရေ ဝုတ္တာ ကမ္မဝါစာ။
**အယမေဝါ**တိ “ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စာ’’တိပဒံ ပက္ခိပိတွာ အနုပညတ္တာ အယမေဝ ကမ္မဝါစာ။ **အယန္တိ**
ပစ္ဆိမကမ္မဝါစာ။ **ဟိ** ယသ္မာ ဘိက္ခုနိသင္ဃော အန္တောဂါမေ ဝသတိ, တသ္မာ ပုရိမာယေဝ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **ယဒိ
ဝေ**န္တိ ယဒိ ဘိက္ခုနိသင္ဃသ္သ အယံ ပစ္ဆိမကမ္မဝါစာ ဝဋ္ဋနံ သိယာ ဘဝေယ္ယ, ဇဲ သတီတိ ယောဇနာ။ **သော**တိ ဘိက္ခု
နိသင္ဃော။ **တောယ ကမ္မဝါစာယာ** တိ ပစ္ဆိမကမ္မဝါစာယ။ **န လဘေယ္ယာ** တိ အန္တောဂါမေ ဝသန္တာ တိစီဝရပရိ
ဟာရံ န လဘေယ္ယ။ ကိံ န လဘတိယေဝါတိ အာဟ “အတ္ထိ စသ္သ ပရိဟာရော’’တိ။ **အသ္သာ** တိ ဘိက္ခုနိသင္ဃသ္သ။
**ဒွေဝပိ သီမာယော**တိ သမာနသံဝါသကသီမာ စ အဝိပ္ပဝါသသီမာ စာတိ ဒွေဝပိ သီမာယော။ **တတ္ထာ** တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီသု။
**တသ္သာ** တိ ဘိက္ခုနံ သီမာယ။ **ဧသေဝ နယော**တိ ဘိက္ခုနီနံ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာပိ အန္တောပဝိသိတွာပိ ဘိက္ခုနံ
သီမာယ သမ္မနေ ဧသေဝ နယော။ **ဧတေ**တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနိယော။ သာမညတ္တာ ဟိ ပုလ္လိင္ဂေန ဝုတ္တံ။ **ဧတ္ထ စာ** တိ
“ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စာ’’တိပဒေ စ။ သင္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော, ကသ္မာ? ကမေန နိဂမနဂရာနံ ဧကေလက္ခဏတ္တ
တာ။

**ပရိက္ခေပဟောကာသော** တိ ပရိက္ခေပာရဟောကာသော။ **တေသူ**တိ ဂါမဂါမူပစာရေသု။ **ပရိဟာရန္တိ** စီဝရဝိပ္ပဝါသ
အာပတ္တိအပနယနံ။ “ဣတိ’’တိအာဒိ နိဂမနံ။ **ဧတ္ထာ** တိ သမာနသံဝါသကအဝိပ္ပဝါသသီမာသု။ **အတ္တနော ဓမ္မတာယာ**
တိ အတ္တနော သဘာဝေန။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **တသ္သာ** တိ အဝိပ္ပဝါသသီမာယ။ **ဝိသုန္တိ** သမာနသံဝါသကသီမတော ဟဋ္ဌေကဂ္ဂံ။ **တတ္ထာ** တိ ဒွီသု သီမာသု။ **အဝိပ္ပဝါသာယာ** တိ အဝိပ္ပဝါသသီမာယ။ **တန္တိ** ကမ်ံ။ **သာ**တိ အဝိပ္ပဝါသသီမာ။ **သမ္မတာယ သီမာယာ** တိ အဝိပ္ပဝါသသီမာယ သမ္မတာယ သတိယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ သမ္မတတော ပစ္ဆာတိ တ ယောဇနာ။ **နိဝိသတီ**တိ နိဝိသတ္တာယ ဝိသတိ ပဝိသတိ။ **သောပီ**တိ ဂါမောပိ။ **သီမသင္ခံ
ယံယေဝါ**တိ အဝိပ္ပဝါသသီမတေဝါဟာရမေဝ။ အဓိဋ္ဌိတစေစီဝရိကာ ဘိက္ခု ပရိဟာရံ လဘန္တီတိ အဓိပ္ပါယော။ ယထာ
ပစ္ဆာ နိဝိဋ္ဌော ဂါမော သီမသင္ခံယေဝ ဂစ္ဆတိ, ဧဝန္တိ ယောဇနာ။ “ပဝိသိသ္သာမာ’’တိ ဂေဟာနိ ကတာနိ, “ပဝိသိ
သ္သာမာ’’တိ အာလယောပိ အတ္ထီတိ ယောဇနာ။ **အာလယောပီ**တိ အပေက္ခာပိ။ **အပဝိဋ္ဌာ** တိ ဂေဟာနိ အပဝိဋ္ဌာ။ **ဂေ
ဟမေဝ ဆဍ္ဍေတွာ**တိ ဂေဟံ ဆဍ္ဍေတွာ ဧဝ။ ဣမိနာ ဂေဟေ ဆဍ္ဍိတေ သဗ္ဗံ ဆဍ္ဍိတမေဝါတိ ဒသ္သေတိ။ ပဝိဋ္ဌ
တ အဂတံ တ ဧကမ္ပိ ကုလံ အတ္ထိ သစေတိ ယောဇနာ။ ဧတ္ထ စ “ဧကမ္ပိ ကုလံ ပဝိဋ္ဌံ ဝါ’’တိ ဣဒံ နဝကမ်ံ သန္ဓာယ
ဝုတ္တံ။ “ဧကမ္ပိ ကုလံ အဂတံ ဝါ’’တိ ဣဒံ ပောရာဏကကမ်ံ သန္ဓာယာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

**တတ္ရာ** တိ “ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗ’’န္တိဝစနေ။ **အဝိပ္ပဝါသသီမာယ** န္တိ မဟာသီမာယ။ သာ ဧဝ ဟိ ယသ္မာ အဝိပ္ပ
ဝါသကမ္မဝါစာယ ဗဟုလပယောဇနာ ဟောတိ, တသ္မာ အဝိပ္ပဝါသသီမာတိ ဝုစ္စတိ။ **ဣတရာယာ**တိ အဝိပ္ပဝါသသီမာ
ယ။ **တတ္ထာ** တိ တာသု ဒွီသု သီမာသု။ **နိရာသင္ကဋ္ဌာနေသု ဌတွာ** တိ စေတိယင်္ဂဏာဒီနံ ခဏ္ဍသီမာယ အနောကာသ
တ္တာ ဝုတ္တံ။ ခဏ္ဍသီမဥ္ဟိ သမ္မန္နန္တာ စေတိယင်္ဂဏာဒိဋ္ဌာနံ ပဟာယ အညသ္မိံ ဝိဝိတ္တောကာသေ ဝိဟာရပစ္စန္တ
တံ ခဏ္ဍိတွာ သမ္မန္နန္တိ။ **သမူဟနိတုန္တိ** အဝိပ္ပဝါသသီမံ သမူဟနိတုံ။ **ပဋိဗဒ္ဓိတုံ န သက္ခိသ္သန္တေ** တိ အဝိပ္ပ
ဝါသံယေဝ ဇာနိတွာ ခဏ္ဍသီမာယ အညာတတ္တာ ပဋိဗဒ္ဓိတုံ န သက္ခိသ္သန္တေ။ **သီမသမ္ဘေဒ** န္တိ ခဏ္ဍသီမအဝိ
ပ္ပဝါသသီမာနံ သမ္ဘေဒံ။ **သာသနန္တရဓာနေန တ** တိ သတ္ထု အာဏာယ အန္တရဓာနေန တ။ **သာခုကံ ပနာ**တိ နိက္ကင်္
ခံ ပန။

## ၇၆. ကမသီမာဒိကထာ

၁၄၇. ဥပေါသထကမ္မသ္မ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ သေသကမ္မဝသေန သမာနသံဝါသကတာ ဂဟေတဗ္ဗာ ကေဗလိဗဒ္ဓ ဒနယေန တ ဟာရိသေသနယေန တ။ **တန္တိ** သမာနသံဝါသကေကူပေါသထဘာဝံ။ ''အပရိစ္ဆိန္နာယာ''တိ ဣမိနာ **အဠ္ဌ ပိတာယာ**တိ ဧတ္ထ ဌပဏာတုယာ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ကမံ တ နိဂမံ တ**တိ ဧတ္ထ နဂရံ ကေန သင်္ဂဟိတန္တိ အာဟ ''ကမဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဧတ္ထာ** တိ ''ကမံ တ နိဂမံ တ''တိ ဟဒ္ဒေ, ကမဂ္ဂဟဏေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အထ တ **ဧတ္ထာ** တိ ကမနိဂမနဂရေသု, နဂရမ္ပီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကမာဒီနံ ပရိစ္ဆေဒံ ဝိတ္ထာရေန ဒဿေန္တော အာဟ ''တတ္ထာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ ကမနိဂမနဂရေသု။ **ကမဘောဇကာ**တိ ကမံ ဘုဥ္ဇန္တီတိ ကမဘောဇကာ။ **ဗလိန္တိ** ကရံ။ သော ဟိ တံ နိဿာယ ကမဘောဇကာ ဗလန္တိ ဓိဝန္တိ အနေနာတိ ဗလီတိ ဝုစ္စတိ။ ယမ္ပိ ဧကံ ပဒေသံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒေတီတိ ယောဇနာ။ **ကမခေတ္တေ** တိ ရညော အာဏာ ခိပိယတိ ဧတ္ထာတိ **ခေတ္တံ,** ကမောယေဝ ခေတ္တံ ကမခေတ္တံ, တသ္မိံ။ **အယမ္ပိ** တိ အယံ ပဒေသောပိ။ **သောပီ**တိ ပဒေသောပိ။ ဝိသုံကမော နာမာတိ ယောဇနာ။ သောပိ ဝိသုံကမော ကမသီမာ ဟောတိယေဝါတိ ယောဇနာ။ ဝိသုံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒိန္နော ကမော **ဝိသုံကမော။ တသ္မာ**တိ ယသ္မာ ဝိသုံ ကမော ဟောတိ, တသ္မာ။ **သာ စာ**တိ ဝိသုံကမသီမာ စ။ **ဣတရာ**တိ ဝိသုံကမသီမတော အညာ ပကတိကမနဂရနိဂမသီမာ စာတိ ယောဇနာ။

**ဝေဠ္ဌိ** ''အသမ္ဗတာယ ဘိက္ခဝေ''တိအာဒိနာ ဟဒ္ဒေန။ **တန္တိ** သီမပရိစ္ဆေဒံ။ **အပရိစ္ဆိန္နေ** တိ ရာဇူဟိ အပရိစ္ဆိန္နေ။ ''အဋ္ဌဝိပဒေသေ''တိ ဣမိနာ နတ္ထိ ကမော ဧတ္ထာတိ **အကမကော**တိ ဝစနတ္ထသ္မ သရူပံ ဒဿေတိ။ **ဝိဇ္ဈာဋ္ဌ ဝိသဒိသေ**တိ ဝိဂတံ အဂ္ဂိနော စျာယနမေတ္ထာတိ ဝိဇ္ဈာ, စောရာဒယော မနုဿေ အာဘုသော ဋ္ဌဝန္တိ ပီဠယန္တိ ဧတ္ထာတိ **အာဋ္ဌဝိ**။ ဝိဇ္ဈာ စ သာ အာဋ္ဌဝိ စေတိ **ဝိဇ္ဈာဋ္ဌဝိ,** တာယ သဒိသေ ဝိဇ္ဈာဋ္ဌဝိသဒိသေ။ ဧတ္ထ ပုရိမနယေ ကမာဒီဟိ အာသန္နော တ ဟောတု, အနာသန္နော တ တေဟိ အပရိစ္ဆိန္နော အဋ္ဌဝိပဒေသော ဂဟေတဗ္ဗော။ ပစ္ဆိမနယေ ဒူရော မနုဿာနံ အနာဂမနပထော အာဋ္ဌဝိပဒေသော ဂဟေတဗ္ဗောတိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ **သမန္တ တာ**တိ သမန္တတော။ **အယံ သီမာ**တိ အယံ သတ္တဗ္ဘန္တရသီမာ။ **တတ္ထာ** တိ သတ္တသု အဗ္ဘန္တရေသု။ သမန္တာ ဌိ တဿ တ နိသိန္နဿ တ အဗ္ဘန္တရေ အန္တောကောဋ္ဌာသေ ဇာတံ အဗ္ဘန္တရံ အဋ္ဌဝီသဟတ္ထပမာဏံ။

ယာ ကာစိ နဒီ အသီမာဝ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နဒီသီမလက္ခဏပတ္တာ** တိ နဒီသီမလက္ခဏံ ပတ္တာ။ ဣမိနာ သီမလက္ခဏံ အပတ္တာ နဒီ ဗန္ဓိယမာနာ သီမာဝ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ သာဝဏာရဏေန ''အတ္တနော သဘာဝေနေဝ''တိ ဣမိနာ ဘိက္ခူနံ ဗန္ဓနဘာဝေနာတိ အတ္ထံ နိဝတ္တေတိ။ **ဧတ္ထာ** တိ နဒိယံ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဇာတဿရသမုဒ္ဒေသု။ **ယေန ကေနစိ** တိ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတေနပိ ယေန ကေနစိ။ ခဏိတွာ အကတော **သယံဇာတော**တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣဒံ ဟောတုအန္တောဂဓဝိသေသနံ။ ခဏိတွာ အကတတ္တာတိ ဟိ အတ္ထော။ **သယံဇာတော**တိ သယမေဝ ဇာတောတိ ဝေကာရော ယောဇေတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ ''ယေန ကေနစိ ခဏိတွာ အကတော''တိ။ **သောဗ္ဘော** တိ သံ ဥဘောတိ ပဒဝိဘာကေ ကာတဗ္ဗော။ တတ္ထ သံသဒ္ဒော သမန္တတ္ထတစကော, ဥဘသဒ္ဒော ပူရဏတ္ထတစကော။ တသ္မာ သမန္တတော အာဂတေန ဥဒကေန ဥဘာတိ ပူရတိ ဧတ္ထာတိ **သောဗ္ဘော** တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ ''သမန္တတော အာဂတေန ဥဒကေန ပူရိတော တိဋ္ဌတီ''တိ။

**တတ္ထာ** တိ နဒီသမုဒ္ဒဇာတဿရေသု, အာဓာရေ ဘုမ္မံ။ **ယံသဒ္ဒော** ဌာနဝိသယောတိ အာဟ ''ယံ ဌာန''န္တိ။ **မဇ္ဈိမဿာ**တိ ထာမမဇ္ဈိမဿ။ ဝက္ခတိ ဟိ ''ထာမမဇ္ဈိမေနာ''တိ။ ''သမန္တတော''တိ ဣမိနာ **သမန္တာ** တိ ဧတ္ထ နိဿက္ကတ္ထေ နိဿက္ကဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ ''ဥဒကုက္ခေပေနာ''တိ ဣမိနာ **ဥဒကုက္ခေပာ** တိ ဧတ္ထ ကရဏတ္ထေ နိဿက္ကဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ ဥဒကံ ဥက္ခိပိတွာ ခိပိယတိ ဧတ္ထာတိ **ဥဒကုက္ခေပေ** ။ ''ပရိစ္ဆိန္န''န္တိ ဣမိနာ ဟဒ္ဒသေသံ ဒဿေတိ။ **အက္ခဓုတ္တာ** တိ ဧတ္ထ **အက္ခော** တိ ဟာသကော။ သော ဟိ အကတိ ကုဋိလံ ဂစ္ဆတိ အနေနာတိ အက္ခောတိ ဝုစ္စတိ, ဓနန္တိ မရိယာဒမတိက္ကမ္မ ကီဠာဒိပသုတံ ဂစ္ဆန္တီတိ **ဓုတ္တာ,** အက္ခေသု ဓုတ္တာ အက္ခဓုတ္တာ ။ **အရုဂုဠ္ဌန္တိ** သာရအရုမယံ ဂုဠံ။ ''တလုကံ တ''တိ ဣမိနာ ''ဥဒကုက္ခေပဟ''တိ ဧတ္ထ ဥပလက္ခဏံ ဒဿေတိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ပဒေသေ။ **အယန္တိ** ပဒေသော။ **တဿာ** တိ ဥဒကုက္ခေပဿ။

**ဧတ္ထာ** တိ နဒီသမုဒ္ဒဇာတဿရေသု။ **မုခဒ္ဓတရန္တိ** သမုဒ္ဒါဒီနံ မုခသဏ္ဌာတံ ဒွာတရံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗာယ နဒိယံ။ ထေရတာဒံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယံ ပနာ''တိအာဒိ။ ''ယောဇနံ။ပေ။ ဝဋ္ဋတီ''တိ ယံ ပန ဝစနံ မဟာသုမတ္ထေရေန ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **တတ္ရာပီ** တိ ယောဇနနဒိယမ္ပိ။ ပဋိက္ခိပိတ္တာကာရံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ဘဂဝတာ ဟီ''တိ

အာဒိ။ **နဒိယာ ပမာဏန္တိ** နဒိယာ ဂမ္ဘီရပမာဏမေဝ, န အာယာမဝိတ္ထာရပမာဏန္တိ အတ္ထော။ “န ယောဇနံ တ အဒ္ဓယောဇနံ တ”တိ ဝစနမ္ပိ ဣဒမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကိဉ္စာပိ အာယာမဝိတ္ထာရပမာဏံ န ဝုတ္တံ, ပဘဝတော ပန ယာဝ မုခဒ္ဝါရာ အာယာမဝိတ္ထာရဝသေန ကမ္မံ ကာတုံ ပဟောနကနဒီယေဝ ဂဟေတဗ္ဗာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယာ နဒီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣမဿ သုတ္တဿာ**တိ “တိမဏ္ဍလ”န္တိအာဒိကဿ ဣမဿ သုတ္တဿ။ **ပဘဝတော**တိ သမုဒ္ဒဂမတော။ **တတ္ထာ**တိ နဒိယံ။ သဗ္ဗေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဌပေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ ဧကေဥဒကုက္ခေပတော။

ကိတ္တကာ ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတီတိ အာဟ “သမတိတ္ထိကာ”တိ။ တိတ္ထေန သမံ ပရိပူရတီတိ **သမတိတ္ထိကာ။ ဥဒကသာဋိကံ နိဝတ္ထေတွာပီ**တိ ပိသဒ္ဒော “အနိဝတ္ထေတွာပီ”တိ ဒဿေတိ။ ဥဒကသာဋိကံ အနိဝတ္ထေန္တောပိ ဝတ္ထေန အဝိနာဘာဝတော အညံ နိဝတ္ထေတွာတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ နာတယ ဌတွာ ကရိယမာနေ ကိံ ဂစ္ဆန္တိယာပိ နာတယ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ “ဂစ္ဆန္တိယာ ပနာ”တိအာဒိ။ “ကသ္မာ”တိအာဒိနာ ကာရဏံ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **တန္တိ** ဥဒကုက္ခေပမတ္တံ။ ဧဝံ သတိ။ပေ။ အနုသာဝနာ ဟောတိ, တသ္မာ ဂစ္ဆန္တိယာ နာတယ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ “တသ္မာ”တိအာဒိနာ လဒ္ဓဂုဏံ ဒဿေတိ။ န ကေဝလံ နာတယမေဝာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “အန္တောနဒိယ”န္တိအာဒိ။

**ရုက္ခဿာ**တိ အန္တောနဒိယံ ဇာတဿ ရုက္ခဿ။ သာခါ တ ပတိဋ္ဌိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သီမံ တ သောဓေတွာ**တိ ဝိဟာရသီမကမသီမာသု ဌိတာနံ ဟတ္ထပါသာနယနဗဟိကရဏဝသေန သီမံ တ သောဓေတွာ။ ဇာတရုက္ခဿ ပဝိဋ္ဌသာခါယ တ ဟရောပေ တတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဿာ**တိ ဗဟိနဒိတီရေ ဇာတရုက္ခဿ။ **တတ္ထာ**တိ ခါဏုကေ။

**တဿာ**တိ ဟသာဏဒီပကဿ။ **ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ**တိ ပုဗ္ဗေ နဒီနိမိတ္တဋ္ဌာနေ “အန္တောဝဒ္ဓမာသ”န္တိအာဒိနာ (မဟာဝ. အဋ္ဌ. ၁၃၈) ဝုတ္တပ္ပကာရေ။ **သော**တိ ဟသာဏဒီပကော။ ပုန **သော**တိ ဟသာဏဒီပကောယေဝ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။

**အာဝရဏန္တိ** ဟာဋ္ဌိ။ **တန္တိ** အာဝရဏံ။ အာဝရဏေန တ ကောဋ္ဌကဗန္ဓေန တ ဟေတုဘူတေန, ပစ္ဆိဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကောစိ အာဝရဏပ္ပဒေသော အဇ္ဈောတ္ထရိယတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ**တိ အာဝရဏပ္ပဒေသေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ “ဟေဋ္ဌာဟဋ္ဌိ ဗဒ္ဓာ”တိ ဣဒံ နဒီ ဝိနာသေတွာ တဠာကကရဏာကာရဒဿနံ။ **တတ္ထာ**တိ နဒိယံ, တဠာကေ တ။ **ဆဍ္ဍိတမောဒက**န္တိ တဠာကရက္ခနတ္ထံ ဧကေန တရိမဂ္ဂေန ဆဍ္ဍိတံ ဥဒကံ။ **ဒေဝေ အဝဿန္တေ**တိ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာလတ္တာ ဝဿန္တကာလေပိ ဒေဝေ အဝဿန္တေ။ **သာ**တိ နဒီတော နီဟဋမာတိကာ။ **ကာလန္တရေနာ**တိ အဒ္ဓေန ကာလေန။ **ဥပ္ပတိတွာ**တိ ကမနိဂမာနံ ဥပရိ ပတိတွာ။ **ပဝတ္တတီ**တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပကာရေ ဝဿကာလေ စတ္တာရော မာသေ အဇ္ဈောတ္ထရိန္တွာ သန္ဒတိ။ **ဝိဟာရသီမန္တိ** ဝိဟာရသမ္ဗန္ဓံ ဗဒ္ဓသီမံ။

**သမုဒ္ဒေပီ**တိ ပိသဒ္ဒော နဒိမပေက္ခတိ။ **တတ္ထာ**တိ ပဒေသေ။ **ဩတရိတွာ**တိ ဟေဋ္ဌာ တရိတွာ။ “ဩသရိတွာ”တိပိ ပါဌော, အယမေဝတ္ထော။ **သဏ္ဌဟန္တိ**တိ ဥဒကေန သမံ တိဋ္ဌန္တိ။ **သော**တိ ပဒေသော။ **ဥဒကန္တတော**တိ ဥဒကကောဋ္ဌိတော။ **တတ္ထာ**တိ သမုဒ္ဒေ။ **ဗာဓတီ**တိ ပီဠယတိ။ **တေသူ**တိ နာတအဋ္ဋကေသု။ **တန္တိ** ပိဋ္ဌိပါသာဏံ။ **ဦမိယော**တိ ဝီစိယော။ တာ ဟိ ပရံပရာဝသေန ဥဂ္ဂန္တွာ သဝိညာဏကာဝိညာဏကေ မိယန္တိ ဟိံသန္တိ, အန္တော ပက္ခိပန္တီတိ တ ဦမိယောတိ ဝုစ္စန္တိ။ **တတ္ထာ**တိ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ ဥဒကေနေဝ ပိဋ္ဌိပါသာဏော ဩတ္ထရိယတီတိ ယောဇနာ။ **သော**တိ ဒီပကပဗ္ဗတော။ “ဒူရေ”တိ ဝတွာ တဿ ပမာဏံ ဒဿေန္တော အာဟ “မစ္ဆဝဓာနံ အနာဂမနပထေ”တိ။ **မစ္ဆဝဓာန**န္တိ ကေဝဋ္ဋာနံ။ တေ ဟိ ယသ္မာ မစ္ဆေ ဟနန္တိ, တသ္မာ မစ္ဆဝဓာတိ ဝုစ္စန္တိ။ “မစ္ဆဗန္ဓာန”န္တိပိ ပါဌော။ မစ္ဆေ ဗန္ဓန္တီတိ **မစ္ဆဗန္ဓာ**တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ **အနာဂမနပထေ**တိ ယတ္ထ ဂန္တွာ တဒဟေဝ ပစ္စာဂန္တွာ န အာဂမနပထိကေ ဒေသေ။ နတ္ထိ အာဂမနပထော ဧတ္ထာတိ **အနာဂမနပထော,** ဒေသော။ တသ္မိံ “အဂမနပထေ”တိပိ ပါဌော, သော အယုတ္တော။ ကသ္မာ? အဂမနပထဿ နာဓိပ္ပေတတ္တာ။ ဂန္တွာ ဟိ ပုန အနာဂမနပထောယေဝ အဓိပ္ပေတော။ **တေသန္တိ** မစ္ဆဝဓာနံ။ **ဂမနပရိယန္တဿာ**တိ ဂမနကောဋ္ဌိယာ ။ **ဩရတော**တိ ဩရဘာဂေ ဌိတော ဒီပကော တ ပဗ္ဗတော တတိ ယောဇေတဗ္ဗော။ **တတ္ထာ**တိ ဩရဘာဂေ ဌိတေသု ဒီပကပဗ္ဗတေသု။ **ဩတ္ထရိတွာ**တိ ပကတိဥဒကေန ဩတ္ထရိတွာ။ **တတ္ထာ**တိ ဩတ္ထရိတွာ ဌိတေ သမုဒ္ဒေ။

ကရောန္တေဟိပိ ကာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ သရေ။ **အယန္တိ** အယံ သရော, န ဇာတဿရော ဟောတိ။ အယံ သရော ဂါမခေတ္တသင်္ခမေဝ ဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ သရေ။ **ယတ္ထ ပနာ** တိ ယသ္မိံ သရေ ပန။ **တဿာ** တိ ဇာတဿရဿ။ **တတ္ထာ** တိ ပဒေသေ။ သစေ ဂမ္ဘီရံ ဥဒကံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ အဗ္ဘုဋ္ဌကေ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဇာတဿရေ, ဌိတေသု ပိဋ္ဌိပါသာဏာဒိပဒေသူတိ ယောဇနာ။ **ပဟောနကဇာတဿရော** တိ သင်္ဃကမ္မံ ကာတုံ ပဟောနကော ဇာတဿရော။ “သုက္ခတီ”တိ ဝတွာ တဒေဝ သမတ္ထေတုံ ဝုတ္တံ “နိရုဒကော”တိ။ **တတ္ထာ**တိ ဇာတဿရေ။ သစေ နိရုဒကမတ္တေန ဂါမခေတ္တံ ဂစ္ဆတိ။ ကဒါ ဂစ္ဆတီတိ အာဟ “သစေ ပနေတ္ထ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဧတ္ထာ** တိ ဇာတဿရေ။ **ပေါက္ခရဏီအာဒီနီ** တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ဥဒကမာတိကာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ယဒါ ခဏန္တိ, တဒါတိ ပါဌသေသော ယောဇေတဗ္ဗော။ “တံ ဌာန”န္တိ ဝုတ္တေပိ န ခဏနဋ္ဌာနမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ, “ဧတ္ထာ”တိ သာမညတော ဝုတ္တတ္တာ သဗ္ဗောယေဝ ဇာတဿရော ဂဟေတဗ္ဗော။ န ကေဝလံ အဇာတဿရမတ္တံ ဟောတိ, အထ ခေါ ဂါမခေတ္တန္တိ အာဟ “ဂါမသီမာသင်္ခမေဝ ဂစ္ဆတီ”တိ။

**နန္တိ** ဇာတဿရံ။ **ပူရေတွာ**တိ မတ္တိကာဒီဟိ ပူရေတွာ။ **ပါဠိန္တိ** အာဝရဏံ။ **သဗ္ဗမေဝ နန္တိ** သကလမေဝ တံ ဇာတဿရံ။ **လောဏီပီ**တိ ပိသဒ္ဒေန န ကေဝလံ သောဗ္ဘောယေဝ ဇာတဿရသင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, အထ ခေါ လောဏီပီတိ ဒဿေတိ။ **ဥဒကဋ္ဌာနောကာသေ** တိ ဥဒကဿ ဌာနေ ဩကာသေ။

**၁၄၈. သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တီ** တိ ဧတ္ထ “သီမာယ သီမ”န္တိ ပဒါနံ သမ္ဗန္ဓာပေက္ခတ္တာ တေသံ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “အတ္တနော ပရေသ”န္တိ။ “ဗဒ္ဓသီမ”န္တိ ဣမိနာ “သီမ”န္တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ ဝိသေသတော ဗဒ္ဓသီမာယေဝ ဂဟေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ။ တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “သစေ ဟိ”တိအာဒိ။ **သံသဋ္ဌဝိဋပါ** တိ အညမညံ အာသန္နတ္တာ သံသဋ္ဌာ ဝိဋပါ ဧတေသန္တိ သံသဋ္ဌဝိဋပါ။ “သံသဋ္ဌဝိဋပါ”တိ ဣဒံ ဥပလက္ခဏမတ္တံ, မူလာနိပိ သံသဋ္ဌာနိယေဝတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဧတေသူ**တိ ဒွီသု ရုက္ခေသု။ **ဝိဟာရသီမာ စာ**တိ ပေါရာဏကဝိဟာရသီမာ စ။ **အန္တော ကတွာ** တိ သီမာယ အန္တော ကတွာ။ အထ ပစ္ဆာတိ ဧတ္ထ “ပစ္ဆာ”တိ ဣမိနာ အထသဒ္ဒဿတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧဝံ ကေ အကံသူတိ အာဟ “ဧဝံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ အကံသူ”တိ။ **တေနာ**တိ ကရဏေန။

အဇ္ဈောတ္ထရဏာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ “ပရေသ”န္တိအာဒိ။ **တဿာ** တိ ဗဒ္ဓသီမာယ။ **ပဒေသန္တိ** ဘိက္ခူဟိ ကမ္မံ ကာတုံ ပဟောနကံ ဧကဒေသံ။ အန္တိမသော ဧကဿပိ ဘိက္ခုနော ဌတွာ အဓိဋ္ဌာနုပေါသထံ ကာတုံ ပဟောနကံ ပဒေသံ။ ကမ္မံ ကာတုံ အပ္ပဟောနကပဒေသံ အန္တော ကရိတွာ ဗန္ဓန္တာ **သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တိ** နာမ။ **သီမာယ ဥပစာရော**တိ ပစ္ဆာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာယ သီမာယ ဥပစာရော။ **“ဝဍ္ဎန္တော သီမာသင်္ကရံ ကရောတီ”** တိ ဣမိနာ သစေ အဝဍ္ဎနကော ပါသာဏော ဟောတိ, ဒွိန္နမ္ပိ သီမာနံ နိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။

## ၇၇. ဥပေါသထဘေဒါဒိကထာ

**၁၄၉.** ပန္နရသိကဿ ပုဗ္ဗကိစ္စဿ ပါဠိယံ အာဂတတ္တာ စာတုဒ္ဒသိကဿေဝ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ဒဿေန္တော အာဟ “အဇ္ဇုပေါသထော စာတုဒ္ဒသော”တိ။

“အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ”န္တိအာဒီသု ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ** န္တိ ဧတ္ထ **အဓမ္မံ** နာမ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ စတုန္နံ ဘိက္ခူနံ သုတ္တုဒ္ဒေသဥပေါသထမကတွာ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထကရဏဉ္စ တိဏ္ဏံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထမကတွာ သုတ္တုဒ္ဒေသကရဏဉ္စ။ **ဝဂ္ဂံ** နာမ သဗ္ဗေဝ အသန္နိပတိတွာ ဧကဿ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဟရဏံ။ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ နာမ သင်္ဃမဇ္ဈေယေဝ အာဂစ္ဆတိ, န ဂဏမဇ္ဈေ, န ပုဂ္ဂလဿ သန္တိကံ။ **အဓမ္မေန သမဂ္ဂ** န္တိ ဧတ္ထ **အဓမ္မံ** ဝုတ္တနယမေဝ။ **သမဂ္ဂံ** နာမ သဗ္ဗေသံ သန္နိပတနံ။ **ဓမ္မေန ဝဂ္ဂ** န္တိ ဧတ္ထ **ဓမ္မံ** နာမ စတုန္နံ သုတ္တုဒ္ဒေသဥပေါသထကရဏဉ္စ တိဏ္ဏံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထကရဏဉ္စ။ **ဝဂ္ဂံ** ဝုတ္တနယမေဝ။

## ၇၈. ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကထာ

**၁၅၀. ဣမံ နိဒါနန္တိ** ပါတိမောက္ခဿ ဣမံ နိဒါနံ။ **သုတာ ခေါ ပနာ**တိ ဧတ္ထ သုယ္ယိတ္ထာတိ **သုတာ,** သုယ္ယဿန္တီတိ တ **သုတာ,** ပါရာဇိကုဒ္ဒေသာဒယော။ သုတာ စ သုတာ စ **သုတာ**တိ သရူပေကသေသော ကာတဗ္ဗော။ **အာဝ**

**သေသန္တိ** နိဒါနုဒ္ဒေသာဒိတော အဝသေသံ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသာဒိ။ **သုတေနာ**တိ သုတသဒ္ဒေန။ "အတ္ထေ အသမ္ဘဝန္တော သဒ္ဒေ ဝုတ္တဝိဓာနံ ဟောတီ"တိ ဟိ ပရိဘာသတော "သုတေနာ"တိ ဧတ္ထ သဒ္ဒေါဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ **တေန နယေနာ**တိ တေန နိဒါနုဒ္ဒေသနယေန။

**အဋ္ဋဝိမနုဿဘယန္တိ** အဋ္ဋဝိယံ နိဝသန္တဿ မနုဿဿ ဘယံ, ဝနစရကဘယန္တိ အတ္ထော။ **ရာဇန္တရာယော**တိအာဒီသု ဧဝံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဒဝဍာဟော**တိ ဒါယံ ဒဟတီတိ ဒဝဍာဟော အာကာရဿ ရဿံ, ယကာရဿ စ ဝကာရံ ကတွာ။ **နန္တိ** ဘိက္ခုံ။ ဧကံ တ ဘိက္ခုန္တိ ယောဇနာ။ **ပဌမော တ ဥဒ္ဒေသော** တိ နိဒါနုဒ္ဒေသော။ **ဧတ္ထာ** တိ ပဉ္စသု ဥဒ္ဒေသေသု။ **ယသ္မိံ** န္တိ ဥဒ္ဒေသေ။ **သောပီ**တိ ဥဒ္ဒေသောပိ။ **သုတေနေဝ သာဝေတဗ္ဗော**တိ သုတပဒေနေဝ သင်္ဃဿ သာဝေတဗ္ဗောတိ ဧဝသဒ္ဒေါ "န ဝိတ္ထာရေနာ"တိ ဒဿေတိ။

**အနဇ္ဈိဋ္ဌာ** တိ ဧတ္ထ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဣသုဓာတုဿ ဣစ္ဆာကန္တိတော အညမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "အနာဏတ္တာ, အယာစိတာ တ"တိ။ ဧတ္ထ "အနာဏတ္တာ"တိ ဣဒံ ထေရေန အနာဏတ္တဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ။ "အယာစိတာ"တိ ဣဒံ သမ္မုတိလဒ္ဓေန နဝကေန အယာစိတဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဧတ္ထာ** တိ "အနဇ္ဈိဋ္ဌာ ဓမ္မံ ဘာသန္တီ"တိ ဝစနေ။ **ဓမ္မဇ္ဈေသကေ** တိ ဓမ္မကထနတ္ထာယ အဇ္ဈေသတီတိ ဓမ္မဇ္ဈေသကော, တသ္မိံ။ အာပုစ္ဆိတွာ တ တေန သင်္ဃတ္ထေရေန ယာစိတော ဟုတွာ တတိ ယောဇနာ။ **တရုပဋိပါဋိယာ**တိ တရာနုက္ကမေန။ **ဒေဟီတိ တ**တိ ဧတ္ထ ဣတိ-တ-သဒ္ဒေါ "ဘဏ" ဣတိပဒေန စ "ကထေဟိ" ဣတိပဒေန စ ယောဇေတဗ္ဗော။ "ဘဏ" ဣတိ တ "ကထေဟိ"ဣတိ တ "ဒေဟိ"ဣတိ တ ဝတ္တဗ္ဗာတိ ယောဇနာ ။ **တီဟိပိ ဝိဓီဟီ**တိ ဩသာရဏကထနသရဘညသင်္ခါတေဟိ တီဟိ သဇ္ဈနေဟိ။ ဧတ္ထ စ သုတ္တဿ ဩသာရိယတေ ဥစ္စာရိယတေ **ဩသာရဏံ,** အတ္ထဿ ကထိယတေ **ကထနံ,** သုတ္တဿ စ တဒတ္ထဿ စ သရေန ဘဏိယတေ **သရဘညံ။ ဩသာရေဟီ**တိ သုတ္တံ ဥစ္စာရေဟိ။ **ကထေဟီ**တိ အတ္ထံ ကထေဟိ။ **သရဘညန္တိ** သုတ္တဿ စ တဒတ္ထဿ စ သရေန ဘဏနံ။ **နန္တိ** သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ။ **သဇ္ဈာယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ** တိ "သဇ္ဈာယံ ကရောမီ"တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ။ **ဧတ္ထာ** တိ အဇ္ဈေသနဋ္ဌာနေ။

**နိဿိတကေ** တိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယော။ **သော**တိ သင်္ဃတ္ထေရော, "ဝတ္တဗ္ဗော"တိပဒေ ကမ္မံ, "ဝဒတီ"တိ အာဒီသု ပဒေသု ကတ္တာ။ **အာရဒ္ဓ** န္တိ သဇ္ဈေန အာရဒ္ဓံ။ **ဌပေတွာ**တိ ဓမ္မသဝနံ ဌပေတွာ။ **ဩသာရေတွာ**တိ ပဌမံ သုတ္တံ ဩသာရေတွာ။ **ပုန ကထေန္တေနာ** တိ ပစ္ဆာ အတ္ထံ ကထေန္တေန။ **အဋ္ဌပေတွာဧဝ တ** တိ သုတ္တဿ စ အတ္ထဿ စ အန္တရာ အဋ္ဌပေတွာ ဧဝ တ။ **ကထေတဗ္ဗ** န္တိ အတ္ထဇာတံ ကထေတဗ္ဗံ။ **ကထေန္တဿ။ပေ.။ နယော**တိ ပဌမံ အတ္ထံ ကထေတွာ ပုန သုတ္တဉ္စ အတ္ထဉ္စ သရေန ဘဏန္တဿ ပုန အာဂတေပိ ဧသေဝ နယောတိ အတ္ထော။

**ဥပနိသိန္နကထာယပီ** တိ သမီပေ နိသိန္နေန ကထာယပိ။ **တေနာ**တိ သင်္ဃတ္ထေရေန။ **ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတီ** တိ ဝိသေသေတွာ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **တေနာ**တိ မနုဿေဟိ ဇာနနဘိက္ခုနာ။ သင်္ဃတ္ထေရော ဘဏတိ, တုဏှီ စ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ "ပုစ္ဆန္တီ"တိ ဝုတ္တေတိ ယောဇနာ။ **အနုမောဒနာဒီသုပီ**တိအာဒိသဒ္ဒေန ဓမ္မကထာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ သင်္ဃတ္ထေရော အနုဇာနာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ဝိဟာရအန္တရဃရေသု။

**သဇ္ဈာယ** န္တိ သယံ ဣဿရေန အယနံ ဥစ္စာရဏံ, ကေနစိ အနဇ္ဈိဋ္ဌော သယံ အဓိဣဿရေန အယနံ ဥစ္စာရဏန္တိ အတ္ထော။ **ထေရော**တိ သဒ္ဓိဝိဟာရော ထေရော။ **ဝိဿမိဿာမီ** တိ ခေဒဝိရဟိတံ ဂမိဿာမိ။ **အာပုစ္ဆိတဗ္ဗ** န္တိ ပဌမထေရမ္ပိ ပုန အာဂတတ္ထေရမ္ပိ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ဧကေန သင်္ဃတ္ထေရေန အနုညာတေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အညသ္မိ**န္တိ အနုညာတတ္ထေရတော အညသ္မိံ ထေရေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ ပုန အာဂတံ ထေရံ။ **အတ္တာနံ သမ္မန္နိတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ ပစ္စတ္တေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ "အတ္တာ သမ္မန္နိတဗ္ဗော"တိ ။ ကိံ သမ္မတေန ပရိသံ အနောလောကေတွာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ အာဟ "ပုစ္ဆန္တေန ပနာ"တိအာဒိ။

၁၅၃. **မေ**တိ မယှံ။ **ဣတော**တိ ပုဂ္ဂလတော, ဥပ္ပန္နောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပုရမှာက**န္တိ ပဒဿ ပုရေ အမှာကန္တိ ပဒစ္ဆေဒံ ကတွာ ပုရေသဒ္ဒေါ ပဌမတ္ထောတိ အာဟ "ပဌမံ အမှာက"န္တိ။ **ပဋိကစ္စေဝ** သဒ္ဒေါ ပဂေဝပရိယာယော, "ပဌမတရမေဝ"တိ ဣမိနာ တဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဘူတမေဝ**တိ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ, တထမေဝ တ။

## ၈၂. အဝမ္ဗကမ္မပဋိက္ကောသနာဒိကထာ

**၁၅၄. အဓမ္မကမ္မန္တိ** အဘူတကမ္မံ။ **ပဋိက္ကောသိတုန္တိ** ဧတ္ထ ကုသလာတု အပနယနတ္ထောတိ အာဟ ''တရေတု''န္တိ။ **ဒိဋ္ဌိန္တိ** လဒ္ဓိံ။ **တေဝသန္တိ** စတုန္နံ ပဉ္စန္နံ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန ဘဏိယမာနေတိ ယောဇနာ။ **န သုဏန္တီ**တိ အညေ ဘိက္ခူ န သုဏန္တိ။ **ထေရာဓိန္တိ** ထေရေန အဓိနံ အာဗန္ဓန္တိ အတ္ထော။ **ထေရာယတ္တန္တိ** ထေရေန အာယတ္တံ, ထေရဿ သန္တကန္တိ အတ္ထော။ **ဧတ္ထာ**တိ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသေ။

## ၈၃. ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသကအဇ္ဈေသနာဒိကထာ

**၁၅၅. နဝဝိဓဋ္ဌာ**တိ ဒိဝသဝသေန တိဝိဓံ, ကာရကဝသေန တိဝိဓံ, ကတ္တဗ္ဗာကာရဝသေန တိဝိဓဋ္ဌာတိ နဝကောဋ္ဌာသဋ္ဌ, နဝပကာရဋ္ဌ တ။ **စတုဗ္ဗိဓန္တိ** ''အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ''န္တိအာဒိကံ စတုဗ္ဗိဓံ။ **ဒုဝိဓန္တိ** ဘိက္ခုဘိက္ခုနီဝသေန ဒုဝိဓံ။ **နဝဝိဓန္တိ** ဘိက္ခုပာတိမောက္ခေ ပဉ္စဝိဓံ, ဘိက္ခုနိပာတိမောက္ခေ စတုဗ္ဗိဓန္တိ နဝဝိဓံ။ **ဧတ္ထာ**တိ ''ယော တတ္ထ ဘိက္ခု ဗျတ္တော ပဋိဗလော''တိ ဟဒေ။ **သုဝိသဒ**တိ သုဋ္ဌု ဗျတ္တာ, သုဒ္ဓာ တ။ **ဧတ္တကမ္ပီ**တိ ပိသဒ္ဒော ဂရဟာယံ, အဓိကေ ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေတိ။

**သာမန္တာ အာတသာ**တိ ဧတ္ထ ဥပယောဂတ္ထေ နိဿက္ကဝစနန္တိ အာဟ ''သာမန္တံ အာတသ''န္တိ။ **ယော သက္ကောတီ**တိ ဗဟုသု နဝေသု ယော သက္ကောတိ။

## ၈၄. ပက္ခဂဏနာဒိဥဂ္ဂဟဏာနုဇာနနကထာ

**၁၅၆. ကတိနံ ပူရဏီ**တိ ကတိနံ တိထီနံ ပူရဏီ။ **ကော ဒိဝသော**တိ ကိတ္တကော ဒိဝသော။ **အယျာယတ္တန္တိ** အယျေဟိ ဘိက္ခူဟိ အာယတ္တံ အာဗဒ္ဓံ။ **သံဟာရိတ္တတ**တိ ပုန သလာကံ သံဟာရိတ္တတ။ အယံ ဟဒေ ကေသုစိ အဋ္ဌကထာ ပောတ္ထကေသု နတ္ထိ။ **ကာလဝတော**တိ ဧတ္ထ ဝန္တုပစ္စယော သဝတ္ထောတိ အာဟ ''ကာလဿေတ''တိ။ ဝေသဒ္ဒေ ပန သမ္ဘဝတော ယုဇ္ဇိယတိ။ **ပဂေတ**တိ ဟာတောဝ။

**၁၅၈. သာယမ္ပီ**တိ သာယန္ဓေဟပိ။ ပိသဒ္ဒေန အညမ္ပိ သရဏကာလံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။

**၁၅၉. အာဏာပေတုန္တိ** ဧတ္ထ အနာဏာပေတဗ္ဗဘိက္ခူ အပနေတ္တတ အာဏာပေတဗ္ဗဘိက္ခူ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ကိဋ္ဋိ ကမ္မ''န္တိအာဒိ။ သအာကာလမေဝ ကိဋ္ဋိ ကမ္မံ ကရောန္တောတိ ယောဇနာ။ **ဓမ္မကထိကာဒီသူ**တိအာဒိသဒ္ဒေန ဂဏတစကာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **တရေနော**တိ ပရိယာယေန။ **သမ္မုဉ္ဇနီန္တိ** ယဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိံ တ မုဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိံ တ။ သမံ, သုဋ္ဌု တ မုဉ္စတိ သောဓေတိ ဧတာယာတိ **သမ္မုဉ္ဇနီ,** တာလုဇော ပဌမော။ **တမ္ပီ**တိ သာခာဘင်္ဂမ္ပိ။

**၁၆၀. ဝုတ္တနယေနေတ**တိ သမ္မဇ္ဇနေ ဝုတ္တနယေနေဝ။ **ပုန အာဟရိတဗ္ဗာနီ**တိ သင်္ဃိကာတသံ အာသနာနိ ပုန အာဟရိတဗ္ဗာနိ။ **တင်္ဂိကာယောပီ**တိ ဝေဏုအာဒိမယာ တင်္ဂိကာယောပိ။

**၁၆၁. ကပလ္လိကာ တ**တိ ကပာလေသု ပရိယာပန္နာ ပဒီပကပာလာ တ။ **တန္တိ** တေလာဒိံ။ **ပရိယေသိတဗ္ဗာနီ**တိ အနဝဇ္ဇပရိယေသနေန ပရိယေသိတဗ္ဗာနိ။

## ၈၆. ဒိသံဂမိကာဒိဝတ္ထုကထာ

**၁၆၃. သံဂဟေတဗ္ဗော**တိအာဒိနံ စတုန္နံ ကိရိယာပဒာနံ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သံဂဟေတဗ္ဗော''တိအာဒိ။ သံဂဟသဒ္ဒဿ သင်္ဂပဂဟဏေသုပိ ဝတ္တနတော ဣဓ ''အနုဂ္ဂဟတ္ထေ''တိ ဒဿေတုံ ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တံ ''အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော''တိ။ တေန ဝုတ္တံ ''တထာကရဏဝသေနာ''တိ။ **ဥပလာပေတဗ္ဗော**တိ သင်္ဃေန ဗဟုဿုတော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဥပဂန္တွာ လာပေတဗ္ဗော ကထာပေတဗ္ဗော။ **ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော**တိ သင်္ဃေန ဗဟုဿုတော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဥပ အစ္စနေန ပူဇနေန ဌာပေတဗ္ဗော။ ''သဗ္ဗေသံ ဒုက္ကဋ''န္တိ ဝတ္တတ တဒေဝ သမတ္ထေတုံ ဝုတ္တံ ''ဣဓ နေဝ ထေရာ, န ဒဟရာ မုစ္စန္တိ''တိ။ **တေနာ**တိ ဗဟုဿုတေန ဘိက္ခုနာ။ **ဝေမ္ပိ သတီ**တိ ဝံ အသာဒိယနေပိ သတိ။ **သာ**

**ယံ ပါတန္တိ** သာယဏှ ပါတော စ သာယံပါတံ။ **ဥပဋ္ဌာန န္တိ** ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ, ဥပဋ္ဌာနတ္ထာယ ဝါ။ **တေနာ**တိ ဗာဟုသ္သု
တေန ဘိက္ခုနာ။ **တေသန္တိ** မဟာထေရာနံ။ **အဿ** တိ ဗာဟုသ္သုတဿ ဘိက္ခုနော။ **သဒ္ဓိံစရာ** တိ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ စရန္
တီတိ သဒ္ဓိံစရာ။ **အထာပီ**တိ ယဒိပိ။ ကော ဝါ ဝတ္တသမ္ပန္နော ဝဒတီတိ ယောဇနာ။ သော စ အဟဏှာတိ **မယံ**။ နာမ
တုမ္ဟအမ္ဟသဒ္ဒေသု ဟိ ဧကသေသေန ကတ္တဗ္ဗေသု ပရောဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ ဝိဟရန္တူတိ ဝဒန္တီတိ ယောဇနာ။

**သော အာတသော ဂန္တဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ ကိမတ္ထာယ ဂန္တဗ္ဗော, ကိံ အနုဒိဝသံ ဂန္တဗ္ဗောတိ အာဟ "ဥပေါသ
ထကရဏတ္ထာယ အန္ဝဒ္ဓမာသံ ဂန္တဗ္ဗော"တိ။ **သော စ ခော**တိ အာတသော။ **ဥတုဝဿေယေဝါ** တိ ဟေမန္တဂိမ္
ဟေယေဝ။ ဥတုဝဿေယေဝ ဂန္တဗ္ဗောတိ အတ္ထဿ ဉာတဗ္ဗတ္တာ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝဿာနေ ပနာ"တိ
အာဒိ။ **ယန္တိ** ကမ္မံ။ **တတ္ထ** တိ "ဝဿံ ဝသန္တီ"တိအာဒိဝစနေ။ **သော**တိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကော ဘိက္ခု။ **အညသ္**
**မိန္တိ** အပရသ္မိံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေ။ **မာသဒွယန္တိ** သာဝဏမာသပုဏ္ဏမိတော ယာဝ အဿယုဇပုဏ္ဏမီ,
တာဝ မာသဒွယံ ဝသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ပုရိမဝဿံ ဥပဂန္တွာ ပစ္ဆိမိကာယ ပက္ကမနာဒိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သစေ ပစ္ဆိမိ
ကံ ဥပဂန္တွာ အနန္တရမေဝ ပက္ကမနာဒိံ ကရောတိ, မာသတ္တယမ္ပိ ဝသိတဗ္ဗံ။

## ၈၇. ပါရိသုဒ္ဓိအနကထာ

**၁၆၄. ယေန ကေနစိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေန ဝိညာပေတီ** တိ ပဋိဝစနံ နိစ္ဆာရေတုမသက္ကောန္တော ယေန ကေနစိ အင်္ဂ
ပစ္စင်္ဂေန ဝိညာပေတိ။ **ဥဘယထာ**တိ ဥဘယေဟိ ကာယဝါစာသင်္ခါတေဟိ အာကာရေဟိ။ ကာယဝါစာဟိ ဝိညာပေတီတိ
သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗေ** တိ အခိလာ ဂိလာနာ။ **ဟတ္ထပါသေ** တိ သင်္ဃဿ ဟတ္ထပါသမ္ဟိ။ **သစေ ဒူရေ ဟောန္တီ** တိ
သစေ ဗဟူ ဂိလာနာ အညမညံ ဒူရေ ဟောန္တိ။ **တံ ဒိဝသန္တိ** တသ္မိံ သင်္ဃအပ္ပဟောနကဒိဝသေ။

**တတ္ထေဝ ပက္ကမတီ** တိ ဧတ္ထ နိဿက္ကတ္ထေ ထပစ္စယောတိ အာဟ "တတောတ"တိ, ပါရိသုဒ္ဓိဟာရဋ္
ဌာနတော တေတိ အတ္ထော။ "ဂစ္ဆတီ"တိ ဣမိနာ ကမုဓာတုယာ ပဒဝိက္ခေပတ္တံ ဒဿေတိ, "ကတ္ထစီ"တိ ဣမိနာ
တဿ ကမ္မံ။ **သာမဏေရော ပဋိဇာနာတီ**တိအာဒီသု ပဋိဇာနနာကာရတ္ထဿ ဣတိသဒ္ဒဿ လောပဘာဝံ ဒဿေန္
တော အာဟ "သာမဏေရော အဟ"န္တိ ဧဝံ ပဋိဇာနာတီ"တိအာဒိ။ **ဘူတံယေဝါ**တိ ဝိဇ္ဇမာနံယေဝ။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္
ဗေသု "သိက္ခံ ပစ္စက္ခာတကော ပဋိဇာနာတီ"တိအာဒီသု။

သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန စတုန္နံ ဘိက္ခူနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗေသု "သင်္ဃပ္ပတ္တော ဝိဗ္
ဘမတီ"တိအာဒီသု။ **ဧတ္ထ** တိ ပါရိသုဒ္ဓိဟာရဏေ။ **ဗဟူနမ္ပိ** တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒေန ဧကေန ဧကဿာပိ, ဗဟူဟိ ဧကဿ
ာပိ, ဗဟူဟိ ဗဟူနမ္ပိ အာဟဋ္ဌာ ပါရိသုဒ္ဓိ အာဟဋ္ဌာဝ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **သော**တိ ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကော ဘိက္ခု။
**ယေသန္တိ** ဘိက္ခူနံ။ **တဿေဝ** တိ ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကဿေဝ။ **ကတရာ ပနာ**တိ ကတရေသံ ပါရိသုဒ္ဓိ ပန။ **ဗိဠာလသင်္**
**ခလိကာ**တိ ဧတ္ထ **ဗိဠာလော**တိ အာခုဘုဇော။ သော ဟိ ဗိဠာသယံ အာခုံ ဂဏ္ဟိတုံ အလတိ သမတ္ထောတိ ဗိဠာလောတိ
ဝုစ္စတိ။ **သင်္ခလိကာ** တိ ဧဝံ သတ္တာနံ ဗန္ဓနူပကရဏဝိသေသဿ နာမံ။ ဗိဠာလဿ သင်္ခလိကာ တေန သမ္ဗန္ဓသမ္ဗန္
ဓိဘာဝေန သမ္ဗန္ဓတ္တာတိ ဗိဠာလသင်္ခလိကာ။ ဣဒံ ဥပလက္ခဏမတ္တံ ယေသံ ကေသဉ္စိ သင်္ခလိကာယ ဂဟေတဗ္ဗ
တ္တာ။ တာယ သဒိသာ ဗိဠာလသင်္ခလိကာ ပါရိသုဒ္ဓီတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ပနေတ္ထ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ – ယထာ သင်္ခလိ
ကာယ ပဌမံ ဝလယံ ဒုတိယံယေဝ ဝလယံ ပါပုဏာတိ, န တတိယံ, ဧဝမေဝ ပဌမံ ဒိန္နာ ပါရိသုဒ္ဓိ ဒုတိယမေဝ ပါပုဏာတိ,
န တတိယန္တိ။

**အာဂန္တွာ** တိ သင်္ဃဿ ဟတ္ထပါသံ အာဂန္တွာ။ ပါဠိယံ **သုတ္တော န အာရောစေတီ** တိအာဒီသု ဟေတွတ္
ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ သုတ္တေန နာရောစေတီတိ ဟိ အတ္ထော။ **ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကဿ အနာပတ္တီ** တိ ဧတ္ထ အာပတ္
တီတိ အန္ဝယတ္ထံ အတ္ထာပတ္တိတော ဒဿေန္တော အာဟ "သစေ။ပေ။ အာပဇ္ဇတီ"တိ။ **အဿ** တိ ဘိက္ခုသ္
သ။ **ဥဘိန္နမ္ပိ** တိ ပါရိသုဒ္ဓိဒါယကဿ, တံဟာရကဿ စာတိ ဥဘိန္နမ္ပိ။

## ၈၈. ဆန္ဒအနကထာ

**၁၆၅.** ဆန္ဒအနေပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဥပေါသထော ကတော ဟောတီ**တိ ဟာရိသုဒ္ဓိအာယက သ္မာ စ သင်္ဃဿ စ ဥပေါသထော ကတော ဟောတိ။ **အညသ္မိ** ဥပေါသထကမ္မတော အညံ။ ယံ ပန ကမ္မန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကမ္မမိ** တိ ဥပေါသထကမ္မတော အညံ ကမ္မမ္ပိ။ တ္တေ စ တဒဟုပေါသထေ အတ္တနော စ သင်္ဃဿ စ သစေ ဥပေါသထကမ္မံ ဟောတိ, ဟာရိသုဒ္ဓိယေဝ အာတဗ္ဗာ။ အထ အညံ ကမ္မံ ဟောတိ, ဆန္ဒောယေဝ အာတဗ္ဗော။ ယဒိ ဥပေါသထကမ္မဉ္စ အညကမ္မဉ္စ ဟောတိ, ဟာရိသုဒ္ဓိ စ ဆန္ဒော စ အာတဗ္ဗော။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "တဒဟုပေါသထေ ဟာရိသုဒ္ဓိံ ဒေန္တေနေ ဆန္ဒမ္ပိ အာတုံ"န္တိ။ **သီမာယ တ**တိ ဗဒ္ဓသီမာယ တ။ **အစ္ဆိတုံ** န္တိ ဥပဝေသိတုံ။ "အာသ ဥပဝေသနေ"တိ ဟိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၆ သကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တံ။ **သာမဂ္ဂီ တ** တိ ကာယသာမဂ္ဂီ တ။

**၁၆၇. သရတိပိ ဥပေါသထံ, နပိ သရတီ**တိ တ္တေ ပိသဒ္ဒဿ အနိယမဝိကပ္ပတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "ကေအ သရတိ, ကေအ န သရတီ"တိ။ "ကေန္တ"န္တိ ကွမိနာ **နေဝ သရတီ**တိ တ္တေ ဝေသဒ္ဒဿ သန္နိဋ္ဌာနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ကမ္မံ န ကောပေတီ** တိ သမ္မုတိလဒ္ဓောပိ အလဒ္ဓောပိ ဥမ္မတ္တကော ကမ္မံ န ကောပေတိ။

## ၉၁. သင်္ဃုပေါသထာဒိကထာ

**၁၆၈.** "သမ္မဇ္ဇိတ္ဝတ"တိ ပဒမပေက္ခိတ္ဝတ **သော ဒေသော**တိ တ္တေ "ဥပယောဂတ္တေ ပစ္စတ္တဝစန"န္တိ ဝုတ္တံ။ **တေန္တိ** "သော ဒေသော သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗော"တိအာဒိဝစနံ။ **တေနာ**တိ တေန ဟေတုနာ။ အဋ္ဌကထာစရိယာ "သမ္မဇ္ဇနီ။ပေ။ ဝုစ္စတိ" ကွတိ အာဟူတိ ယောဇနာ။

**သမ္မဇ္ဇနီ** တိ သမ္မဇ္ဇနကရဏံ။ **ပဒီပေ**တိ ပဒီပုဇ္ဇလနံ။ **ဥဒကန္တိ** ဥဒကဌပနံ။ **အာသနေနာ**တိ အာသနပညာပနေန။ "ကွတီ"တိ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗံ။ **ဥပေါသထဿာ** တိ နဝဝိဓဿ ဥပေါသထဿ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တောနီ**တိ စတ္တာရိ ကမ္မာနိ။ **ဝုစ္စတီ** တိ ကထိယတိ။ ကွဒံ "တောနီ"တိ ကမ္မဿ စ "ပုဗ္ဗကရဏ"န္တိ အာကာရဿ စ အဘေဒတ္တာ အာသန္န် အာကာရမပေက္ခိတ္ဝတ ကေဝစနဝသေန ဝုတ္တံ။ "အက္ခာတာနီ"တိ ကွဒံ ပန "ကွမာနိ စတ္တာရီ"တိ ကမ္မမပေက္ခိတ္ဝတ ဗဟုဝစနဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

**ဆန္ဒဟာရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာန** န္တိ ဆန္ဒက္ခာနဉ္စ ဟာရိသုဒ္ဓိက္ခာနဉ္စ ဥတုက္ခာနဉ္စ။ **ဘိက္ခုဂဏနာ**တိ ဘိက္ခုဂဏေတ္ဝတ အက္ခာနံ။ **ဩဝါဒေ**တိ ဘိက္ခုနီဟိ ယာစိတဿ ဩဝါဒဿ အက္ခာနံ။ **တောနီ**တိ တောနိ ပဉ္စ။ **ပုဗ္ဗကရဏတော ပစ္ဆာ**တိ ပုဗ္ဗကရဏဿ ကရဏတော ပစ္ဆာ။ တ္တေ စ "ပုဗ္ဗကရဏတော ပစ္ဆာ ကတ္တဗ္ဗာနိ"တိ ကွဒံ ကတ္တဗ္ဗာ ကာရဿော ဝိသေသနံ, န အတ္ထဿ။ အယံ ပန ဝိသေသော – သင်္ဃသန္နိပာတတော ပုဗ္ဗဘာဂေ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ **ပုဗ္ဗကရဏံ** နာမ, ဥပေါသထကရဏတော ပုဗ္ဗဘာဂေ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ **ပုဗ္ဗကိစ္စံ** နာမာတိ။

**ဥပေါသထော**တိ ဥပေါသထဒိဝသော။ **ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ** တိ ယတ္တကာ ဘိက္ခူ။ **ကမ္မပတ္တာ**တိ ဥပေါသထကမ္မဿ ပတ္တာ ယုတ္တာ အနုရူပာ။ တာဝတိကာ ဘိက္ခူ ဟတ္ထပာသံ အဝိဇဟိတ္ဝတ ကေသီမာယံ ဌိတာ စ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **သဘာဂါပတ္တိယော** တိ ဝတ္ထုသဘာဂါ အာပတ္တိယော။ **ဝဇ္ဇနီယာ** တိ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာ။ **ပုဂ္ဂလာ** တိ ဂဟဋ္ဌာဒိပုဂ္ဂလာ။ **တသ္မိ** န္တိ တသ္မိံ ဥပေါသထသီမမာဠကေ။ တောနိ စတ္တာရီတိ ဟဌသေသော။

အာဂတေဟိ တေဟိ ဘိက္ခူဟီတိ ယောဇနာ။ **ပန္နရသောပိ** တိ ပိသဒ္ဒေန န ကေဝလံ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတနယေနေဝ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတိ, အထ ခေါ "အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော ပန္နရသော"တိပီတိ ဒဿေတိ။

## ၉၂. အာပတ္တိပဋိကမ္မဝိဓိကထာ

**၁၆၉.** ဘဂဝတာ။ပေ။ ကာတဗ္ဗောတိ ကွဒံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ "ယဿ သိယာ အာပတ္တီတိအာဒိဝစနေ နေဝ စာ"တိအာဒိဟေတုတ္တယေန "န သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော"တိ ယထာရုတံ အပညတ္တမ္ပိ အတ္ထတော သိဒ္ဓမေဝတိ ဒဿေတိ။ ဟေတုတ္တယံ "ဝေဒိတဗ္ဗ"န္တိ ပဒေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ထုလ္လစ္စယာဒီသု** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ဟာစိတ္တိယပာဋိဒေသနီယဒုက္ကဋဒုဗ္ဘာသိတာပတ္တိယော သင်္ဂဏှာတိ။ **"တံ ပဋိဒေသေမီ"**တိ ကွဒံ သုဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** အာပတ္တိံ။ **တုမှဟာမူလေ**တိ တုမှာံ သန္တိကေ။ နိဂ္ဂဟိတလောပဉ္စဟိ တ

ဣဿမေဝ, န သမာသော။ "တုမှ" က္လတိ စ "တုယှ" က္လတိ စ နဝကတ္ထေရာနံ ဝတ္တဗ္ဗာကာရဒဿနမတ္တမေဝ, န ကစ္ဆိတတ္ထဝိပတ္တိဒဿနံ။ **ဝုတ္တမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒေန န ကေဝလံ ဟဋ္ဌိနယေနေဝ သုဝုတ္တံ, ကမိနာ နယေနပိ သုဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ။ "ပဿသိ"တိ ကဒ္ဓ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝတ္တဗ္ဗာကာရံ ပန သုဝိညေယျံ။ "အာမ ပဿာမိ"တိ ကဒံ ပန သုဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝုတ္တမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ဟဋ္ဌိနယံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **အာယတိံ သံဝရေယျာသီ**တိ ဧတ္ထ ပန ဝတ္တဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဂရုသု ဗဟုဝစနဿ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ "သံဝရေယျာထာ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေန အာပတ္တိဒေသကေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ရာ** တိ "ယအ နိဗ္ဗေမတိကော"တိ ဟဋ္ဌေ။ သူရိယေ မေဃစ္ဆန္နေ သတီတိ ယောဇနာ။ တေန ဘိက္ခုနာ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော, **ဝတ္ထုံ ကိတ္တေတွာ** တိ ဘောဇနသင္ခာတံ ဝတ္ထုံ ကိတ္တေတွာ။ **တာ**တိ အာပတ္တိယော။

**သဘာဂ အာပတ္တိ** တိ ဧတ္ထ ဒွိသု ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ္တိသဘာဂေသု ဝတ္ထုသဘာဂမေဝ အဓိပ္ပေတာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ယံ ဒွေပိ ဇနာ"တိအာဒိ။ ယံ အာပတ္တိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ သမာနော ဘာဂေ ဧတာသန္တိ **သဘာဂ။ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတီ**တိ အာပတ္တိသဘာဂပိ ဝတ္ထုဝိသဘာဂတ္တာ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **သုဒ္ဓေသိတာတ**တိ အာပတ္တိတော ဘိက္ခု ဝုဋ္ဌာတိယေတတိ အဓိပ္ပာယော။ အညံ ဒုက္ကဋန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပန**သဒ္ဒေါ ဂရဟတ္ထဇောတကော သုဒ္ဓေသိတာယ ဂရဟာကာရေန ပဝတ္တတ္တာ။ ကိဉ္စာပိ သုဒ္ဓေသိတာဝ, ပန တထာပီတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** ဒုက္ကဋံ။ **နာနာဝတ္ထုကန္တိ** ဒေသနာပဋိဂ္ဂဟဏာဝသေန နာနာဝတ္ထုကံ။

**၁၇၀.** သဘာဂေယေဝ ဝတ္တဗ္ဗော, န ဝိသဘာဂေ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **တဿာ** တိ ဝိသဘာဂဿ။ **ကဏ္ဍနော**တိ သင္ဃသန္နိပာတတော။

## ၉၅. အနာပတ္တိပန္နရသကာဒိကထာ

**၁၇၂. တေ န ဇာနိံသူ**တိ ဧတ္ထ ဇာနနာကာရဒဿနတ္ထံ "သီမံ ဩက္ကန္တာတိ ဝါ ဩက္ကမန္တီတိ ဝါ"တိ ဝုတ္တံ။ **ဩက္ကန္တာတိ ဝါ** တိ ပဝိသိတ္တ က္လတိ ဝါ။ **တေသန္တိ** စတုန္နံ ဝါ အတိရေကာနံ ဝါ ဘိက္ခူနံ။ **ဝဂ္ဂါ သမဂ္ဂသညိနော**တိ ဧတ္ထ ကသ္မာ ဝဂ္ဂါ, ကသ္မာ သမဂ္ဂသညိနောတိ အာဟ "တေသ"န္တိအာဒိ။ တတ္ထ **တေသန္တိ** အညေသံ ဘိက္ခူနံ။ **သီမံ ဩက္ကန္တတ္တာ** တိ သီမံ ပဝိသိတတ္တာ, ဝဂ္ဂါ ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ သမဂ္ဂေ က္လတိ သညာ သမဂ္ဂသညာ, သာ ဧတေသမတ္ထီတိ **သမဂ္ဂသညိနော**။

**၁၇၅. ကုက္ကုစ္စပကတာ**တိ ပဒဿ "ကုစ္စာပကတော"တိ ပဒေန သမာနဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "ယထာ"တိအာဒိ။ **ပုဗ္ဗဘာဂေ**တိ ဥပေါသထကမ္မတော ပုဗ္ဗဘာဂေ။ **သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာပီ** တိ ကပ္ပတေတတိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာပိ။ "အဘိဘူတာ"တိ ကမိနာ **ပကတာ**တိ ဧတ္ထ ပပုဗ္ဗကရဓာတုယာ ဥပသဂ္ဂဝသေန အဘိဘဝနတ္ထံ ဒဿေတိ။

**၁၇၆.** ယထာ ဟေဋ္ဌာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂသညီပန္နရသကာဒီသု ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ, ဧဝမကတွာ ကသ္မာ "ထုလ္လစ္စယ"န္တိ အာဟ "အကုသလဗလဝတာယာ"တိ။

## ၁၀၀. သီမောက္ကန္တိကပေယျာလကထာ

**၁၇၇.** အာဝါသိကေနအာဂန္တုကပေယျာလေ သဗ္ဗံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝေဒိတဗ္ဗာကာရံ သဟ ဥပမာယ ဒဿေန္တော အာဟ "ယထာ"တိအာဒိ။ အာဂန္တုကေနအာဝါသိကပေယျာလေ ပန အာနေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပုရိမပေယျာလေ**တိ အာဝါသိကေနအာဂန္တုကပေယျာလေ။ အာဂန္တုကေနအာဂန္တုကပေယျာလေ ပန ယောဇေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧတ္ထ စ **ပေယျာလ** န္တိ သဒိသနယဿ စ တံဇာနနညာဏဿ စ ဟာတဗ္ဗံ ရက္ခနံ **ပေယျံ,** ပေယျံ, ပေယျေ ဝါ, ပေယျာယ ဝါ အလတိ သမတ္ထေတီတိ ပေယျာလန္တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။

**၁၇၈.** အာဝါသိကာနံ စာတုဒ္ဒသော ဟုတွာ ကသ္မာ အာဂန္တုကာနံ ပန္နရသောတိ အာဟ "ယေသ"န္တိအာဒိ ။ တတ္ထ **ယေသန္တိ** အာဂန္တုကာနံ။ **တိရောရဋ္ဌတော** တိ အာဝါသိကာနံ ရဋ္ဌဿ အညရဋ္ဌတော။ **တိရောဇနပဒတော**တိ ဧကေ

ရဋ္ဌေပိ အညဇနပဒတော။ **စာတုဒ္ဒိသိကံ အကံသူ** တိ သညာနာနတ္တဝသေန စာတုဒ္ဒိသိကံ အကံသု။ **အနုဝတ္တိတဗ္ဗ** န္တိ အနုမတိ ဝတ္တိတဗ္ဗံ။ **န ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗ** န္တိ “န စာတုဒ္ဒိသော”တိ ဝတ္တတ န တရိတဗ္ဗံ။ **န အကာမာ**တိ ဧတ္ထ ကမုဓာတု က္လစ္ဆတ္ထော, ကရဏတ္ထေ စ နိသ္သက္ကဝစနန္တိ အာဟ “န အနိစ္ဆာယ အတတဗ္ဗာ”တိ။

## ၁၀၁. လိင္ဂါဒိဒသ္သနကထာ

၁၇၉. “အာတသိကာနံ အာကာရ”န္တိ က္လမိနာ **အာတသိကာကာရ**န္တိ ပဒဿ ဆဋ္ဌီသမာသံ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ**တိ သဗ္ဗေသု “အာတသိကလိင္ဂ”န္တိအာဒီသု။ **ယေနာ**တိ သုပညတ္တမဋ္ဌပိဋ္ဌာဒိနာ, ဂဏ္ဍဟတိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသ**န္တိ အာတသိကာနံ။ **အာစာရသဏ္ဌာန** န္တိ အာစာရသဏ္ဍိတိံ။ သော သုပညတ္တမဋ္ဌပိဋ္ဌာဒိကော **အာကာရော** နာမာတိ ယောဇနာ။ **ယ**န္တိ သုပညတ္တမဋ္ဌပိဋ္ဌာဒိံ, ဂမယတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ။ လီနေ အာတသိကေတိ သမ္ဗန္ဓော။ တံ သုပညတ္တမဋ္ဌပိဋ္ဌာဒိ **လိင္ဂံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ “အဒိဿမာနေ”တိ က္လမိနာ လီနေတိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ “ဇာနာပေတီ”တိ က္လမိနာ **ဂမယတီ**တိ ပဒဿ ဉာဏတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ယ**န္တိ သုပညတ္တမဋ္ဌပိဋ္ဌာဒိံ။ **တေ**တိ အာတသိကာ။ တံ သုပညတ္တမဋ္ဌပိဋ္ဌာဒိ **နိမိတ္တံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **ယေနာ**တိ သုပညတ္တမဋ္ဌပိဋ္ဌာဒိနာ။ **တေ**တိ အာတသိကာ ဉဒ္ဒိသိယန္တိ, သော သုပညတ္တမဋ္ဌပိဋ္ဌာဒိကော **ဥဒ္ဒေသော** နာမာတိ ယောဇနာ။ က္လမေဟိ ပဒေဟိ အာကိရိယန္တိ ပကာသိယန္တိ ဧတေနာတိ **အာကာရော,** လီနေ ဂမယတိ ဗောဓေတီတိ **လိင္ဂံ** ။ နိမိယန္တိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇ ဉာယန္တိ ဧတေနာတိ **နိမိတ္တံ,** ဉဒ္ဒိသိယန္တိ အပဒိသိယန္တိ ဧတေနာတိ **ဥဒ္ဒေသော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗမေတ**န္တိ “အာတသိကာကာရ”န္တိအာဒိ ဧတံ သဗ္ဗံ။ **ယထာယောဂ**န္တိ ဟဋ္ဌိယံ ယောဂါနုရူပံ။ **တတ္ထာ** တိ အာဂန္တုကာကာရာဒီသု။ “အမ္ဘာကံ က္လဒ”န္တိ န ဉာတဗ္ဗန္တိ အညာတံ, တဒေဝ **အညာတကံ,** နိသီဒနာဒိ။ “အမ္ဘာကံ က္လဒ”န္တိ အဇာနနံ နာမ အတ္တနော အသန္တကတ္တာ, အညေသမေဝ သန္တကတ္တာ ဟောတီတိ အာဟ “အညေသံ သန္တက”န္တိ။ **ဥဒကနိဿေက** န္တိ သိဉ္စနဝိရဟိတံ ဥဒကံ။ **ဗဟုဝစနဿာ** တိ “ဓောတာန”န္တိ ဧတ္ထ ဆဋ္ဌီဗဟုဝစနဿ။ **ဧကဝစန**န္တိ “ဓောတဿာ”တိ ဧကဝစနံ ။ ပစ္ဆိမဟဋ္ဌေ မလံ ဓုနာတိ အနေနာတိ **ဓောတံ,** ဓောတဉ္စ တံ ဥဒကဉ္စေတိ **ဓောတဥဒကံ,** တမေဝ နိဿေကံ ဓောတဥဒကနိဿေကံ။

၁၈၀. **သမာနသံတသကဒိဋ္ဌိ** န္တိ ပဒဿ က္လတိလောပသမာသံ ဒဿေန္တော အာဟ “သမာနသံတသကာ ဧတေ တိ ဒိဋ္ဌိ”န္တိ။ **ဧတေ**တိ အာတသိကာ ဘိက္ခူ။ “လဒ္ဓိ”န္တိ က္လမိနာ **န ပုစ္ဆတီ** တိ ပဒဿ ကမ္မံ ဒဿေတိ။ **နာနာသံတသကဘာဝ**န္တိ တေသံ လဒ္ဓိနာနာသံတသကဘာဝံ။ “မဒ္ဒိတု”န္တိ က္လမိနာ **နာဘိဝိတရန္တီ** တိ ဧတ္ထ အဘိသဒ္ဒဿ တ္ထံ ဒဿေတိ။ “အဘိဘဝိတု”န္တိ က္လမိနာ စ တဒေဝတ္ထံ ဒဿေတိ။ နာနာသံတသကဘာဝဿ မဒ္ဒနံ နာမ လဒ္ဓိနိဿဇ္ဇာပနန္တိ အာဟ “တံ ဒိဋ္ဌိံ န နိဿဇ္ဇာပေန္တီ”တိ။

## ၁၀၃. နဂန္တဗ္ဗဂန္တဗ္ဗတရကထာ

၁၈၁. **သဘိက္ခုကာ**တိ ပဒဿ သံဝိဇ္ဇန္တိ ဘိက္ခူ ဧတသ္မိံမာတသေတိ သဘိက္ခုကောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယသ္မိံ အာတသေ”တိအာဒိ။ **ယ**န္တိ အာတသံ။ **တဒဟေတ**တိ တဒဟုပေါသထေ ဧဝ။ က္လမိနာ သစေ သက္ကောတိ, တဒဟေဝ ဂန္တုံ, သော ဂန္တဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ “အကတ္တတ”တိ က္လမိနာ ကတ္တတ ပန ဂန္တဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ **“အညတ္ရ”** တိ နိပါတော “ဝိနာ”တိ နိပါတဿ ပရိယာယောတိ အာဟ “ဝိနာ”တိ။ အတ္တစတုတ္ထေန တ အတ္တပဉ္စမေန တ သင္ဃေန ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ ဧတ္ထ စ **“အတ္တစတုတ္ထေန တ”** တိ က္လဒံ ဥပေါသထကမ္မံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ “အတ္တပဉ္စမေန တ”တိ က္လဒံ ပတရဏာကမ္မံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဝိဟာရေ**တိ ဝိဟာရသီမာယ မဟာသီမာယန္တိ အတ္ထော။ က္လဒဉ္စဟိ ဝိဟာရသီမာနံ အဘေဒေန ဝုတ္တံ။ **သီမာပီ**တိ ခဏ္ဍသီမာပိ။ **န ဂန္တဗ္ဗာ** တိ သင္ဃဿ ဂရုကတ္တာ န ဂန္တဗ္ဗာ။ **ဧတ္ထာ** တိ ခဏ္ဍသီမာဒီသု။ **တဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ** တိ ဂဏ္ဍုပေါသထဋ္ဌာနတော ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ, သင္ဃုပေါသထဋ္ဌာနတော ပန န ဝဋ္ဋတိယေဝာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဝိဿဋ္ဌဥပေါသထာ အာတသာပိ အညံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **အာရညကေနာပီ**တိ အရညေ ဧကကေန နိတသေနပိ။ **တတ္ထာ** တိ အညဝိဟာရေ။ **ဥပေါသထ**န္တိ သင္ဃုပေါသထဉ္စ ဂဏ္ဍုပေါသထဉ္စ။

**၁၈၂. ယန္တိ** အာတတံ။ **တတ္ထာ** တိ တံ အာတတံ။ ဂန္ဓံ သင်္ကောမိ ဣတိ ဇာနေယျာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ အာတတေ။ ဣမိနာ နေဝ ကတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ နေဝ ကတော ဘဝိဿတိ ဣတိ ဇာနေယျာတိ ယောဇနာ။

## ၁၀၅. ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂလသန္ဒဿနကထာ

**၁၈၃. ဟတ္ထဟာသူပဂမနမေတ** တိ ဥပေါသထသင်္ဃာဒီနံ ဟတ္ထပာသသ္သ ဥပဂမနမေဝ။ ဣဒံ ဟရိတသိယဟရိသုဒ္ဓိအနံ နာမ န ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ ဟရိတသိယဟရိသုဒ္ဓိအနဿ။ **အနုပေါသထေ**တိ ဧတ္ထ အကာရဿ အညတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "အညသ္မိံ ဒိဝသေ"တိ။ တတ္ထ **အညသ္မိံ** န္တိ ဒွိဟိ ဥပေါသထေဟိ အညသ္မိံ။ ယာ သင်္ဃသာမဂ္ဂီ ကရိယတိ, တထာရူပိန္တိ ယောဇနာ။ **ကောသမ္ဗကာဘိက္ခူန** န္တိ ကောသမ္ဗိယံ နိတသီနံ ဘိက္ခူနံ။ သာမဂ္ဂီ ဝိယ ယာ သာမဂ္ဂီတိ ယောဇနာ။ "ဌပေတွတ"တိ ဣမိနာ **အညတြ** တိ နိပါတဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ယေပနာ**တိ ဘိက္ခူ ပန သမဂ္ဂါ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပေါသထေယေတ**တိ ဥပေါသထဒိဝသေယေဝ။

ဣတိ ဥပေါသထက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၃. ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကံ

## ၁၀၇. ဝဿူပနာယိကာနုဇာနနကထာ

**၁၈၄.** ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကေ "အနနုညာတော"တိ ဣမိနာ **အပညတ္တော** တိ ဧတ္ထ ဉာဓာတုယာ အနုဇာနနတ္ထံ ဒဿေတိ, "အသံဝိဟိတော"တိ ဣမိနာ ဉာဓာတုယာ ဌပနတ္ထံ။ **တေခါ**တိ တေ ဣခ။ **ဣခ**သဒ္ဒေါ သာသနဉ္စ လောကဉ္စ ဒေသဉ္စ ပဒပူရဏဉ္စ ဥပာဒါယ ဝတ္တတိ, ဣခ ပန ပဒပူရဏေတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဣခသဒ္ဒေါ နိပါတမတ္တော"တိ။ သံဟနနံ **သင်္ဃာတော,** ဝိနာသောတိ အတ္ထော။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ "ဝိနာသ"န္တိ ဣမိနာ။ **သကုန္တက**သဒ္ဒေါ သကုဏပရိယာယောတိ အာဟ "သကုဏာ"တိ။ **သကုဏာ**တိ စ ဝိဟင်္ဂမာ။ တေ ဟိ အာကာသေ ဂန္တုံ သက္ကောန္တီတိ သကုဏာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **သံကသာယိဿန္တီ** တိ ဧတ္ထ "သံ ကသေ အစ္ဆနေ"တိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၆ သကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တတ္တာ သံပုဗ္ဗော ကသေဓာတု အစ္ဆနတ္ထောတိ အာဟ "ဝသိဿန္တီ"တိ။ ဓောရန္တောယံ ဓာတု။ **နိဗဒ္ဓတသ** န္တိ နိစ္စတသံ။ **ဝဿာနနာမကေ** တိ ဝဿာနဥတုနာမကေ။ ဝဿာနဿ စတုမာသတ္တာ "တေမာသေ"တိ ဝုတ္တံ။ **ဝဿူပနာယိကာ** တိ ဧတ္ထ နီဓာတု ဂမနတ္ထောတိ အာဟ "ဝဿူပဂမနာနီ"တိ။ **အပရဇ္ဇု** တိ ပုဏ္ဏမိတော အပရံ အဟန္တိ အပရဇ္ဇု, အဟတ္တေ ဇ္ဇုပစ္စယော, အတ္ထတော ဟဋ္ဌိပဒိဝသော။ အယံ အပရဇ္ဇုသဒ္ဒေါ ပဌမန္တနိပါတော။ **အဿာ** တိ အာသဠှိပုဏ္ဏမိယာ။ အသမာနာဓိကရဏဝိသယော ဗာဟိရတ္ထသမာသောယံ, အတိက္ကန္တာယ သတိယာတိ ယောဇနာ။ **အပရသ္မိံ ဒိဝသေ** တိ ဟဋ္ဌိပဒိဝသေ။ **အဿာ** တိ သာဝဏမာသပုဏ္ဏမိယာ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ စ အပရဇ္ဇုဂတာ, ယသ္မာ စ မာသဂတာ, တသ္မာ။ "အနန္တရေ ဟဋ္ဌိပဒိဝသေ"တိ ဣမိနာ ဟဋ္ဌိယံ အပရဇ္ဇုဂတာယ အာသဠှိယာ အနန္တရေ ဟဋ္ဌိပဒိဝသေ ပုရိမိကာ ဥပဂန္တဗ္ဗာတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အာသဠှိယာ**တိ အာသဠှိပုဏ္ဏမိယာ။ ပစ္ဆိမနယေပိ မာသဂတာယ အာသဠှိယာ အနန္တရေ ဟဋ္ဌိပဒိဝသေ ပစ္ဆိမိကာ ဥပဂန္တဗ္ဗာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **အာသဠှိယာ**တိ အာသဠှိပုဏ္ဏမိယာ သမီပေ ပဝတ္တတ္တာ အာသဠှိသင်္ခါတာယ သာဝဏပုဏ္ဏမိယာတိ အတ္ထော။ ဟဋ္ဌိပဒိဝသေယေဝ ဝဿံ ဥပဂန္တဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သကိံ တ**တိအာဒီသု တသဒ္ဒေါ အနိယမဝိကပ္ပတ္ထော။ **နိစ္စာရေတွတ** တိ နိစ္စာရေတွတ, ဥစ္စာရေတွတတိ အတ္ထော။ အဖုဋ္ဌက္ခရသဉ္ဉောဂေဟိ ပရော ကွဝစိ ဖုဋ္ဌတ္တမာပဇ္ဇတိ "နိက္ခမတီ"တိအာဒီသု ဝိယ။ တသ္မာ ပရဿ စကာရဿ ဆကာရံ ကတွာ "နိစ္ဆာရေတွတ"တိ ဝုတ္တံ။

## ၁၀၈. ဝဿာနေစာရိကာပဋိက္ခေပါဒိကထာ

**၁၈၅. အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ** တိ အနပေက္ခဂမနေန ဥပစာရာတိက္ကမေ သာပေက္ခဂမနေန အညတ္ထ အရုဏုဋ္ဌာပနေ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဝိဟာရဂဏနာယ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ** တိ ဧတ္ထ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ဝဿံ အနုပဂန္တုကာမတာစိတ္တေန ဝိဟာရံ အတိက္ကမေယျ, ဝိဟာရဂဏနာယ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ "သစေ ဟိ"တိအာဒိ။ **တံ ဒိဝသ**န္တိ တသ္မိံ ဝဿူပဂမနဒိဝသေ။ **သတံ အာပတ္တိယော** တိ ဧ

တ္ထ **သတ**န္တိ သင္ဃာပဓာနတ္တာ ဧကေဝစနန္တိ သဒ္ဒသတ္ထေသု ဝုတ္တံ ။ **ကော ဝေ အာပတ္တိ** တိ အတ္တနော ဝိဟာရသ္မိံ အတိက္ကမနေယေဝ ကော ဝေ အာပတ္တိ။ ဧကေနစိ အန္တရာယေန အနုပဂတေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

ဝသ္သူနာမော ကူမသ္မတ္တိတိ **ဝသ္သော** တိ ဝစနတ္တံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဝသ္သူနာမက"န္တိ။ "ပဌမံ မာသ"န္တိ ကူမိနာ အညပဒသ္သ သရူပံ ဒသ္သေတိ။ **ပဌမံ မာသ**န္တိ စတူသု ဝသ္သမာသေသု ပဌမံ မာသံ။ **ဥက္ကမိုတုကာမော**တိ ဥပရိ ကမိုတုကာမော။ **အာသဠှိမာသမေဝ,** န သာဝဏမာသန္တိ အတ္ထော။ **ဇုဏှဟ**သဒ္ဒော စန္ဒပဘာယုတ္တော မာသောတိ အာဟ "မာသေ"တိ။ စန္ဒပဘာယုတ္တော မာသောတိ အာဟ "မာသေ"တိ။ စန္ဒပဘာယုတ္တော ဟိ မာသော ဇောတတိ ဒိပ္ပတီတိ **ဇုဏှေဟာ**တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ "မာသေ"တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ ပုဏ္ဏမိယုတ္တော မာသောဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ **ကာစိ ပရိဟာနိ နာမာ**တိ ကိဉ္စိ သီလာဒီနံ ဟာယနံ နာမ။ **အညသ္မိံမ္ပိ** တိ ဝသ္သူပဂမနတော အညသ္မိံမ္ပိ။ **ခမ္မိကေ** တိ ခမ္မေန ယုတ္တေ။

## ၁၀၉. သတ္တာဟကရဏီယာနုဇာနနကထာ

**၁၈၇.** သတ္တာဟကရဏီယေသု ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ "သတ္တာဟကရဏီယေနာ"တိ ပဒသ္သ သတ္တမီသမာသဉ္စ အနီယသဒ္ဒသ္သ ကမ္မတ္ထဉ္စ ဒသ္သေန္တော အာဟ "သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ ယံ ကတ္တဗ္ဗ"န္တိ ။ တတ္ထ "သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ"တိ ကူမိနာ သတ္တမီသမာသံ ဒသ္သေတိ, "ကတ္တဗ္ဗ"န္တိ ကူမိနာ ကမ္မတ္ထံ။ "သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ"တိ ကူမိနာ သတ္တာဟသ္သ အဗ္ဘန္တရံ **သတ္တာဟ** န္တိ ဥတ္တရပဒလောပံ ဒသ္သေတိ။ **ပဟိတေ ဂန္တု**န္တိ ဧတ္ထ ပဟိတေသဒ္ဒသ္သ ကတ္တုကမ္မာနိ ဒသ္သေတုံ ဝုတ္တံ "ဘိက္ခုအာဒီဟိ ဒူတေ"တိ။ တတ္ထ "ဘိက္ခုအာဒီဟီ"တိ ကူမိနာ ကတ္တာရံ ဒသ္သေတိ, "ဒူတေ"တိ ကူမိနာ ကမ္မံ။ **သတ္တာဟ** န္တိ ဧတ္ထ ဥတ္တရပဒလောပဉ္စ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနဉ္စ ဒသ္သေန္တော အာဟ "အန္တောသတ္တာဟေယေဝ"တိ။ **တတ္ထေဝ** တိ တသ္မိံ ပဟိတဋ္ဌာနေယေဝ။ "န ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော"တိ ကူမိနာ "သတ္တာဟေယေဝ"တိ ဧတ္ထ ဝေသဒ္ဒသ္သ ဖလံ ဒသ္သေတိ။

**၁၈၉.** ရသော ဧတသ္မိံ အတ္ထီတိ **ရသဝတီ**တိ ဝုတ္တေ ဘတ္တဂေဟံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အာဟ "ဘတ္တဂေဟံ ဝုစ္စတီ"တိ။ **ဘတ္တဂေဟ** န္တိ ဘတ္တပစနဂေဟံ။ **ပုရာယံ သုတ္တန္တော** တိ ဧတ္ထ ပုရာ အယန္တိ ပဒစ္ဆေဒံ ကတွာ ပုရာသဒ္ဒော ယာဝပရိယာယောတိ အာဟ "ယာဝ အယံ သုတ္တန္တော"တိ။ န **ပလုဇ္ဇတီ** တိ ဧတ္ထ လုဇသဒ္ဒော ဝိနာသတ္ထောတိ အာဟ "န ဝိနဿတီ"တိ။ **ပရိယာပုဏ** န္တိ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ပဟိတေသု။ **ကူမိနာဝ ကပ္ပိယဝစနေနာ**တိ ကူမိနာ ဧဝ ကပ္ပိယေန တိတက္ကသင္ခါတေန ဝစနေန။ **ဧတေသ**န္တိ ဧတေသံ တိဏ္ဏံ တက္ကာနံ။ **ဝေဝစနေနာ**တိ "ယညဉ္စ ယဇိတုံ, သုတ္တဉ္စ ဥဂ္ဂဏှိတုံ, သမဏော စ ဒဿိတု"န္တိ ပရိယာယေန။ **သတ္တသူ**တိ ဥပာသက ဥပာသိက ဘိက္ခုဘိက္ခုနီ သိက္ခမာန သာမဏေရ သာမဏေရီ သင်္ခါတာသု သတ္တသု။

## ၁၁၀. ပဉ္စန္နံ အပ္ပဟိတေပိ အနုဇာနနကထာ

**၁၉၃. ပဂေဝ ပဟိတေ**တိ ကူမိနာ "အပဟိတေပိ ဂန္တဗ္ဗ"န္တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒသ္သ သမ္ပာဝနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ ပဉ္စန္နံ သဟဓမ္မိကာနံ သန္တိကံ ဂန္တဗ္ဗဘာဝသ္သ ကာရဏံ ဝိဘဇိတွာ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဘိက္ခု ဂိလာနော ဟောတီ"တိအာဒိ။ **ဒသဟီ**တိ "သဗ္ဗော ကမ္မံ ကတ္တုကာမော ဟောတိ, ကတံ တ သင္ဃေန ကမ္မံ ဟောတီ"တိ ကူဒံ အင်္ဂံ ဧကံ ကတွာ ဒသဟိ။ **နဝဟီ**တိ ပရိဝါသာရဟံ အပနေတွာ နဝဟိ။ **စတူဟီ**တိ ဂိလာနအနဘိရတိကုက္ကုစ္စဒိဋ္ဌိဂတဥပ္ပန္နသင်္ခါတေဟိ စတူဟိ။ ကူတိ ကူမေဟိ ဆဟီတိ ယောဇနာ။ **သာမဏေရသ္သပိ ဆဟီ** တိ ဧတ္ထ ဆန္နံ သရူပံ ဝိတ္ထာရေတွာ ဒသ္သေန္တော အာဟ "အာဒိတော"တိအာဒိ။ တံ သုဝိညေယ္ယမေဝ။ **သာမဏေရိယာ** သန္တိကံ ပဉ္စဟိ ဂန္တဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **ပရတော**တိ ပရသ္မာ, ပရသ္မိံ ဝါ။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ယေ ဉာတကာ ဝါ ယေ အညာတကာ ဝါ အတ္ထိ, ဧတေသမ္ပီတိ ယောဇနာ။ **တ**န္တိ ဝစနံ။

## ၁၁၂. ပဟိတေယေဝအနုဇာနနကထာ

**၁၉၉. ဘိက္ခုဂတိကော**တိ ဘိက္ခု ဧဝ ဂတိ ပတိဋ္ဌာ ဧတသ္သာတိ ဘိက္ခုဂတိကောတိ ဝုတ္တေ ဘိက္ခုနိဿိတကော ပုရိသောတိ အာဟ "ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဝသနကပုရိသော"တိ။ **ပလုဇ္ဇတီ** တိ ဝိနဿတိ။ **ဘဏ္ဍံ ဆေဒာပိတ** န္တိ ဧတ္ထ ဘ

ဏ္ဏသဒ္ဒေ ပရိက္ခာရတ္တော ဧဝ, န မူလဓနတ္တောတိ အာဟ “ဒဗ္ဗသမ္ဘာရဘဏ္ဍ”န္တိ။ **ဆေအာပိတန္တိ** စုရာဒိဂဏိက ဓာတုံ “ဆိန္ဒာပိတ”န္တိ ရုဓာဒိဂဏိကဓာတုယာ ဝဏ္ဏေတိ။ **ဒဇ္ဇာဟ** န္တိ ကောရလောပသန္ဓိတိ အာဟ “ဒဇ္ဇေ အဟ”န္တိ။ “ဒဇ္ဇေဟ”န္တိပိ ပာဌော။ ဧဝဥ္စ ဟိ သတိ အကာရလောပသန္ဓိ။ **ဒဇ္ဇေ** တိ ဒဒေယျံ, ဒဒါမိ တ။ **သင်္ဃကရဏီ ယေနာ**တိ သင်္ဃဿ ကာတဗ္ဗေန ကိစ္စေန။ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယံကိဉ္စိ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ယံကိဉ္စိ ကာတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **စေတိယဆတ္တဝေဒိကာဒီသူ** တိ စေတိယဿ ဆတ္တေ စ ဝေဒိကာယ စ။ အာဒိသဒ္ဒေန သုဓာ လိမ္ပာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **တဿာ** တိ သင်္ဃကရဏီယဿ။ နိပ္ဖာဒနတ္ထံ ဂန္ထဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထာ** တိ ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကေ။ “အနိမန္တိတေနာ”တိ ပဒံ “ဂန္တုံ”န္တိ ပဒေ ဘာဝကတ္တာ။ **ဂန္တုံ** န္တိ ဂမိတုံ, ဂမနံ တ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဒေ ကတ္တာ။ **ပဠမံယေဝတ**တိ ဓမ္မဿဝနတော ပဌမမေဝ။ သန္နိပတိတဗ္ဗံ ဣတိ ကတိကာ ကတာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဘဏ္ဍက** န္တိ စီဝရာဒိဘဏ္ဍကံ။ **ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတီ** တိ သယမေဝ ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတီတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ “သစေ ပနာ”တိအာဒိ။ **တတ္ထာ** တိ တံ ဝိဟာရံ။ “ဝဋ္ဋတီ”တိ ဣမိနာ ဝဿစ္ဆေဒော စ အာပတ္တိ စ န ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **အတ္ထာယပီ** တိ ပိသဒ္ဒေန “ဘဏ္ဍကံ ဓောဝိဿာမိ”တိ အတ္ထံ အပေက္ခတိ။ **နန္တိ** အန္တေဝါသိကံ။ **ဝဋ္ဋတီ** တိ အာစရိယဿ အာဏာယ သတ္တာဟေ အနတိက္ကန္တေ ဝဋ္ဋတိ, ဝဿစ္ဆေဒော စ အာပတ္တိ စ န ဟောတိ။ သတ္တာဟေ အတိက္ကန္တေ ဝဿစ္ဆေဒောဝ ဟောတိ, န အာပတ္တီတိ အဓိပ္ပာယော။

### ၁၁၃. အန္တရာယေ အနာပတ္တိဝဿစ္ဆေဒကထာ

၂၀၁. **အဝိဒူရေ**တိ အာသန္နေ။ **တတ္ထာ** တိ ကမေ။ **သတ္တာဟတရေနာ** တိ သတ္တာဟေ ဧကတရေန။ **အရုဏော ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော**တိ ဝိဟာရေ အရုဏော ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ **တတ္ထေဝတ** တိ ကမေယေဝ။ **မယန္တိ** ဘိက္ခူ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ပုန **မယန္တိ** မနုဿေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **တေသံယေဝတ**တိ ဝဿစ္ဆေဒဘိက္ခူနံ ဧဝ။ **တန္တိ** သလာကဘတ္တာဒိံ။ **ဝဿဂ္ဂေနာ**တိ ဝဿဂဏနာယ။

**ဝဿာဝါသိက** န္တိ ဝဿာဝါသာနံ အတဗ္ဗံ စီဝရံ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ဝိဟာရေ။ ယေသံ ဟပိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိဟာရေ**တိ ဝုဋ္ဌိတကမဝိဟာရေ။ ဥပနိက္ခိတ္တကံ ဘဏ္ဍန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣဓာ**တိ ဘိက္ခုနော နိဋ္ဌိတသဥ္ဇာနေ။ ယံ စီဝရာဒိဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ အတ္ထိ, တန္တိ ယောဇနာ။ **တတ္ထေဝတ** တိ ဝုဋ္ဌိတကမဝိဟာရေ ဧဝ။ **ဣတောတိ** ခေတ္တဝတ္ထုအာဒိတော။ ကပ္ပိယကာရကာနံ ဟတ္ထေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထုပ္ပာဒေပီ** တိ တဿ ဝိဟာရဿ ဒိန္နခေတ္တဝတ္ထုအာဒိတော ဥပ္ပာဒေ ပစ္စယေပိ။ “တတ္ထေဝ ဂန္တွာ အပလောကေတွာ ဘာဇေတဗ္ဗ”န္တိ ဝစနဿ ယုတ္တိံ ဒဿေန္တော အာဟ “သင်္ဃိကဥ္ဟိ”တိအာဒိ။ **အန္တောဝိဟာရေ တ** တိ အန္တောသီမာယ တ။ **ဥဘယတ္ထာ** တိ အန္တောသီမဗဟိသီမ သင်္ခါတေသု ဒွီသု ဌာနေသု ဌိတံ ဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

### ၁၁၄. သင်္ဃဘေဒေ အနာပတ္တိဝဿစ္ဆေဒကထာ

၂၀၂. **ဘိန္နော** တိ ဧတ္ထ တပစ္စယဿ အတီတတ္ထေ အယုတ္တဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဘိန္နေ သင်္ဃေ ကရဏီယံ နတ္ထိ”တိ။ **ယော ပနာ**တိ သင်္ဃော ပန။ ဣဒံ “ဘိဇ္ဇိဿတီ”တိပဒေ ကတ္တာ, “အာသင်္ကိတော”တိပဒေ ကမ္မံ။ “ဘိဇ္ဇိဿတီ”တိ ဣမိနာ **ဘိန္နော** တိ ဧတ္ထ တပစ္စယဿ အနာဂတတ္ထေ ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဘိက္ခုနီဟိ သင်္ဃော ဘိန္နော**တိ ဧတ္ထ ကိံ ဘိက္ခုနီဟိ သင်္ဃော ဘိန္နောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အာဟ “န ဘိက္ခုနီဟိ သင်္ဃော ဘိန္နောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ။ **တေနာတိ** ဘိက္ခုနီဟိ အဘိန္နဘာဝံ။ **တော ပနာ**တိ ဘိက္ခုနီယော ပန။ **တန္တိ** သင်္ဃံ။ **တေန္တိ** “သမ္ဗဟုလာဟိ ဘိက္ခုနီဟိ သင်္ဃော ဘိန္နော”တိ ဝစနံ။

### ၁၁၅. ဝဇာဒီသု ဝဿူပဂမနကထာ

၂၀၃. “ဂေဟလကာနံ နိတသဥ္ဇာန”န္တိ ဣမိနာ ဂေဟလကာ ကတေ ဝိယ ဝဇေ နိဝသန္တီတိ ဒဿေတိ။

**ဥပကဋ္ဌ** သဒ္ဒေ အာသန္နပရိယာယောတိ အာဟ “အာသန္နာယာ”တိ။ **တတ္ထာ** တိ ကုဋိကာယံ။ **ဣဓာ**တိ ဣမိဿံ ကုဋိကာယံ။ အဝိဟာရတ္တာ “ဣဓာတိ”သာမညဝသေန ဝုတ္တံ။ **တိကဋ္ဌတုံ** န္တိ ဣဒံ ဥက္ကဋ္ဌဝသေန ဝုတ္တံ။ ဟေဋ္ဌာ ဟိ

“သကိံ တ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ တ တိက္ခတ္တုံ တ”တိ (မဟာဝ. အဋ္ဌ. ၁၈၄) ဝုတ္တတ္တာ သကိမ္ပိ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **တမ္ပိ** **ပီတိ** သာလာသင္ဃေပေန ငှိတသကဋ္ဌမ္ပိ။ “အာလယော”တိ ကြမိနာ “ကြမ ဝသ္သံ ဥပေမိ”တိ ဝစီဘေဒေ န ကာတဗ္ဗော တိ ဒဿေတိ။ **အာလယော**တိ စ သတ္တေ “ကြမ ဝသ္သံ ဝသိဿာမိ”တိ စိတ္တသ္သ အလ္လီယနံ။ **မဂ္ဂပဋ္ဋိပန္နေယေဝ သတ္တေ**တိ အနာဒရေ ဘုမ္မဝစနံ။ **တတ္ထေတ** တိ သတ္တေယေဝ။ သတ္တော အတိက္ကမတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ**တိ ပတ္တိတဋ္ဌာနေ။ **ဝိပ္ပကိရတီ** တိ ဝိသုံ ဝိသုံ ဂစ္ဆတိ ။ သစေ အကမကေ ဌာနေ ဝိပ္ပကိရတိ, ပုရိမံ ကမံ သန္နိဝတ္တတိတဗ္ဗံ။ န အညကမံ ဂန္တဗ္ဗံ။ **တတောတိ** ကမတော။

**ဥပဂန္တဗ္ဗ** န္တိ “ကြမ ဝသ္သံ ဥပေမိ”တိ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တတ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ **တတ္ထေတ** တိ သမုဒ္ဒေယေဝ။ **ကူလ** န္တိ တီရံ။ တဉှိ ကုလတိ ဥဒကံ အာဝရတီတိ **ကူလ**န္တိ ဝုစ္စတိ။ **အယဉ္စာ** တိ နာတယံ ဝသ္သူပဂမနဘိက္ခု။ **အနုတီရမေဝ**တိ အနုက္ကမေန, အနုသာရေန တ တီရမေဝ။ **အညတ္ထာ** တိ ပဌမလဒ္ဓကမတော အညသ္မိံ ဌာနေ။ **တတ္ထေတ** တိ ပဌမလဒ္ဓကမေယေဝ။

**ကြတီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။ **ပတရေတုဥ္စ လဘတီ** တိ ဇွေ စသဒ္ဒော တက္ကသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ **ပုရိမေသု စ ပနာ**တိ ဇွေ စသဒ္ဒော ဗျတိရေကတ္ထော, ပနသဒ္ဒော ဝိသေသတ္ထဇောတကော။ **အနာပတ္တိ ဟောတီ** တိ အနာပတ္တိ မတ္တမေဝ ဟောတိ။

## ၁၁၆. ဝသ္သံ အနုပဂန္တဗ္ဗဋ္ဌာနကထာ

၂၀၄. **ရုက္ခသုသိရေယေတ**တိ ရုက္ခသ္သ ဝိဝရေ ဧဝ။ ဝိဝရဉှိ သု သံ ကြရတိ ဂစ္ဆတီတိ **သုသိရော**တိ ဝုစ္စတိ။ **ပဒရစ္ဆဒန**န္တိ ဖလကေဟိ ဆာဒိတံ။ **ပဝိသနဒ္ဝတရ**န္တိ ပဝိသနနိက္ခမနဒ္ဝတရံ။ ပဝိသနဉ္စ နိက္ခမနဉ္စ **ပဝိသန**န္တိ ဝိရူပေကသေသေန ကာတဗ္ဗံ။ **ခာဏုမတ္တကေ** တိ ခာဏုနော ဥပရိ။ **ဝိဋ္ဋဘီ**တိ ဝိဋ္ဋံ အညမညဝေခနံ အပတိ ဂစ္ဆတီတိ ဝိဋ္ဋပော, ပကာရသ္သ ဘကာရံ, ကြတ္တိလိင်္ဂဇောတကဤပစ္စယဉ္စ ကတ္တတ ဝိဋ္ဋဘီတိ ဝုစ္စတိ။ **တတ္ထာ** တိ အင်္ဂကေ။ **ယသ္သာ** တိ ဘိက္ခုနော, နတ္ထိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပဉ္စန္နံ ဆဒနာန** န္တိ တိဏပဏ္ဏဣဋ္ဌကာသိလာသုဓာသင်္ခာတာနံ (စူဠဝ. ၃၀၃) ပဉ္စန္နံ ဆဒနာနံ။ ကြဒဉ္စ ယေဘုယျဝသေန ဝုတ္တံ ပဒရစ္ဆဒနာဒီနမ္ပိ ဂဟိတတ္တာ။ **ဒွတရဗန္ဓန** န္တိ ဒွတရေန ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **ဆဝကုဋိကာ**တိ ဆတနံ သယနဋ္ဌာနေ သုသာနေ ကတာ ကုဋိကာ ဆဝကုဋိကာတိ ဝုစ္စတိ။ **ဋင်္ကိတမဉ္စာဒီ** တိအာဒိ သဒ္ဒေန ငွဋ္ဋိတပီဌံ သင်္ဂဏှာတိ။ **တတ္ထာ** တိ ဆဝကုဋိယံ။ **အညံ ကုဋိက**န္တိ ဆဝကုဋိတော အညံ ကုဋိကံ။ **အာဝရဏ** န္တိ ဘိတ္တိံ။ **ဒွတရ**န္တိ ပဝိသနနိက္ခမနဒွတရံ။ **ဆတ္တကုဋိကာ နာမေသာ** တိ သော ဆတ္တေန ကတာ ကုဋိကာ နာမ။ မဟန္တေန ကပလ္လေန ကုဋိကံ ကတ္တတတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၁၁၇. အဓမ္မိကကတိကာကထာ

၂၀၅. **အညာပီ**တိ “အန္တရာဝသ္သံ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗ”န္တိ ကတိကာယ အညာပိ။ ကတိကာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္သာ** တိ အဓမ္မိကကတိကာယ။ **ဝုတ္တ** န္တိ စတုတ္ထပာရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ (ပာရာ. အဋ္ဌ. ၂.၂၂၆) ဝုတ္တံ။

## ၁၁၈. ပဋိဿဝဒုက္ကဋာပတ္တိကထာ

၂၀၇. **ပဋိဿဝေ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ ဇွေ ကိံ ဝဿာတသပဋိဿုတေယေဝ ဒုက္ကဋာပတ္တိ ဟောတီတိ အာဟ “န ကေဝလ”န္တိအာဒိ။ **တေဿေတ** တိ ဝဿာတသဿေဝ။ **ဧဝမာဒိနာပီ**တိ ပိသဒ္ဒော “ပဋိဿဝေ”တိ ဇွေ ယောဇေတဗ္ဗော။ “ပဋိဿဝေပီ”တိ ဟိ အတ္ထော။ **တဿ တဿာ** တိ ကမ္မဿ။ **တဉ္စ ခေ** တိ တဉ္စ ဒုက္ကဋံ ဝိသံတဒနပစ္စယာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ပဌမမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒော “ပစ္ဆာပိ”တိ ပဒံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ ပဌမမ္ပိ ဟိ ဟာစိတ္တိယံ, ပစ္ဆာပိ ဒုက္ကဋန္တိ အတ္ထော။

**သော တဒဟေဝ အကရဏီယော**တိအာဒီသု ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ပုရိမိကာ စ န ပညာယတီ** တိ ဇွေ ပုရေ ဘတ ပုရိမာ, သာ ဧဝ ပုရိမိကာ, ဟဋ္ဋိပဒတိထိ။ နာနာသိမာယ ဒွီသု အာတသေသု ဝဿံ ဥပဂစ္ဆန္တသ္သ ဒုတိယေ “ဝသိဿာမိ”တိ ပဌမာတသဿ ဥပစာရတော နိက္ခန္တမတ္တေ ပဌမသေနာသနဂ္ဂဟဿ ပဿမ္ဘိ

နံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''ပုရိမိကာ စ န ပညာယတီ''တိ။ **အရုဏံ အနုဋ္ဌာပေတ္ဝာ** တိ ဝဿံ ဥပဂမနဝိဟာရေ အရုဏံ အနုဋ္ဌာပေတွာ။ **တဒဟေဝာတ**တိ တသ္မိံ ဝဿူပဂမနအဟနိ ဧဝ, ပက္ကန္တဿာပီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပိသဒ္ဒဿ ဂရဟတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကော ပန တအေ''တိအာဒိ။ **အာလယောတ**ိ စိတ္တဿ အလ္လီယနံ။ **အသတိယာတ**ိ သတိပမုဋ္ဌေန။ **ဝဿံ န ဥပေတီ** တိ ''ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဣမံ တေမာသံ ဝဿံ ဥပေမိ''တိ (မဟာဝ. အဋ္ဌ. ၁၈၄) ဝစီဘေဒံ ကတ္ဝာ ဝဿံ န ဥပေတိ။

**သတ္တာဟ** န္တိ သတ္တာဟေန, အနာဂတာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နဝမိတော**တိ ပုဗ္ဗကတ္တိကမာသဿ ဇုဏှပက္ခနဝမိတော, ပစ္ဆိမကတ္တိကမာသဿ ဇုဏှပက္ခနဝမိတော ဝာ။ **မာ ဝာ အာဂစ္ဆတု, အနာပတ္တီ** တိ ဝဿံဝုတ္ထတ္တာ မာ ဝာ အာဂစ္ဆတု, အနာပတ္တီတိ အတ္ထော။

ဣတိ ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၄. ပဝာရဏာက္ခန္ဓကံ

### ၁၂၀. အဖာသုကဝိဟာရကထာ

**၂၀၉.** ပဝာရဏာက္ခန္ဓကေ **အလ္လာဟေ** တိ ဧတ္ထ အာတ္တူပသဂ္ဂဿ အာဒိကမ္မတ္ထံ, လပဓာတုယာ စ ကထနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပဌမဝစန''န္တိ။ အာဒိတော, အာဒိမ္ဟိ ဝာ လပနံ ကထနံ, လပတိ အနေနာတိ ဝာ **အလ္လာဟေ** သံယောဂေ ပရေ ရဿော။ သံ ပုန လပနံ, လပတိ ဝာ အနေနာတိ **သလ္လာဟော။ ဟတ္ထဝိလင္ဃကေနာ** တိ ဧတ္ထ ဝိပုဗ္ဗော လဃိဓာတု ဥက္ခိပနတ္ထောတိ အာဟ ''ဟတ္ထုက္ခေပကေနာ''တိ။ **ပသုသံဝါသန္တိ** ဧတ္ထ **ပသူ**တိ သဗ္ဗစတုပ္ပဒာ။ တေ ဟိ အညမညံ ပဿန္တိ ဗာဓန္တိ, မနုဿာဒီဟိ ဝါ ပဿီယန္တိ ဗာဓီယန္တီတိ ပသဝေါတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ပသူနံ ဝိယ သံဝါသန္တိ** ပသူနံ သံဝါသော ဝိယ သံဝါသောတိ **ပသုသံဝါသော,** တံ ပသုသံဝါသံ။ ဝိမတ္တံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ပဿတေပိ ဟီ''တိအာဒိ။ **တထာ**တိ ယထာ န ကရောန္တိ, တထာတိ အတ္ထော။ **ဧတေပီ**တိ ဘိက္ခုတေပိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ အကံသု, တသ္မာ။ **နေသန္တိ** ဘိက္ခူနံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ဋ္ဌာနကသံဝါသသပတ္တသံဝါသေသု။ **မူဂဗ္ဗတ** န္တိ မူဂဿ ဝတံ ဝိယ ဝတန္တိ မူဂဗ္ဗတံ, သုညဝစနဝတန္တိ အတ္ထော။ **တိတ္ထိယသမာဒာန**န္တိ တိတ္ထိယေဟိ သမာဒာတဗ္ဗံ။ **ဝတသမာဒာန**န္တိ သမာဒာတဗ္ဗံ ဝတံ။ **အညမညာနုလောမတာ**တိ ဧတ္ထ တာသဒ္ဒဿ ဘာဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အနုလောမဘာဝေ''တိ။ ဣမိနာ ''ဒေဝတာ''တိအာဒီသု (သံ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၁.၁; ခု. ပာ. အဋ္ဌ. ၅.ဧဝမိစ္စာဒိပာဌဝဏ္ဏနာ; သု. နိ. အဋ္ဌ. ၂.အင်္ဂလသုတ္တဝဏ္ဏနာ) ဝိယ တာပစ္စယဿ သ္ဝတ္ထံ ''ဇနတာ''တိအာဒီသု (ပေ. ဝ. အဋ္ဌ. ၄၆၀) ဝိယ သမူဟတ္ထဥ္စ နိဝတ္တေတိ။ ''အညမညံ ဝတ္တု''န္တိ ဝစနဿ ယုတ္တိံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဝဒန္တု မ''န္တိအာဒိ။ ဝဒန္တံ ဘိက္ခုံ ဝတ္တုန္တိ ယောဇနာ။ ''အာပတ္တီဟိ ဝုဋ္ဌာနဘာဝေ''တိ ဣမိနာ **အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနတာ** တိ ပဒဿ ပဥ္စမီသမာသဥ္စ တာပစ္စယဿ ဘာဝတ္ထဥ္စ ဒဿေတိ။ ''ဝိနယ''န္တိအာဒိနာ ပုရတော ကတ္ဝာ ကရဏံ **ပုရေက္ခာရော,** တဿ ဘာဝေါ **ပုရေက္ခာရတာ,** ဝိနယံ ပုရေက္ခာရတာ **ဝိနယပုရေက္ခာရတာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧတ္ထ ပုရသဒ္ဒဿ ဧကာရတ္တံ သဒ္ဒသတ္ထေသု (မောဂ္ဂလ္လာနဗျာကရဏေ ၅.၁၃၄ သုတ္တေ) ဝဒန္တိ။ တဿ ယုတ္တိံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဝဒန္တု မ''န္တိအာဒိ (မောဂ္ဂလ္လာနဗျာကရဏေ ၅.၁၃၄ သုတ္တေ)။

**၂၁၀. သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာ** တိ ''သင်္ဃော ပဝါရေယျာ''တိ သာမညတော ဝုတ္တတ္တာ သဗ္ဗေသံ တေဝါစိကာဒီနံ သင်္ဂါဟကာ။ **ဥတ္တိ** တိ ဉာပေတီတိ သင်္ဃံ ဧတာယ ဝစနာယာတိ ဥတ္တိ။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဘာဝံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ဧဝဥ္ဟိ ဝုတ္တေ''တိအာဒိ။ **တေဝါစိကန္တိ** တိဿော ဝါစာ ဧတဿာတိ တေဝါစိကံ, တီဟိ ဝါစာဟိ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဝါ တေဝါစိကံ။ ဧသေဝ နယော သေသေသုပိ။ **သမာနဝဿိက** န္တိ သမာနံ ဝဿံ ဧတေသန္တိ သမာနဝဿာ, တေဟိ ကတ္တဗ္ဗန္တိ သမာနဝဿိကံ။ **အညန္တိ** ဒွေဝါစိကဧကဝါစိကံ။

**၂၁၁. အစ္ဆန္တိ** တိ ဧတ္ထ အာသဓာတုယာ ဥပဝေသနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''နိသိန္နာဝ ဟောန္တိ''တိ။ ''န ဥဋ္ဌဟန္တိ''တိ ဣမိနာ ဧဝဖလံ ဒဿေတိ။ **တဒမန္တရာ** တိ ဧတ္ထ ''တဒန္တရာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗေ တစာသိလိဋ္ဌဝသေန မကာရာဂမံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''တဒန္တရာ''တိ။ တဿ အတ္ထော ပဝါရိတကာလဿ အန္တရာ။ **''ယာဝ ပဝ

**ရေန္တိ**''တိ ပဒဿ နိယမတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''တာဝတကံ ကာလ''န္တိ။ **ယာတ**တိ နိဟတဿ ပယောဂတ္တာ ''တဒမန္တရာ''တိ ဧတ္ထ အဘိဝိဓိအဝဓိဝသေန ပဥ္စမီဝိဘတ္တိ ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

### ၁၂၁. ပတရဏာဘေဒကထာ

၂၁၂. **စာတုဒ္ဒိသိကာယာ** တိ ဘဏ္ဍနကာရကေဟိ ဥပဒ္ဒုတတ္တာ ပစ္စုက္ကမိတာယ ပုဗ္ဗကတ္တိကမာသဿ ကာ ဠပက္ခစာတုဒ္ဒသိကာယ။ ''အဇ္ဇ ပတရဏာ ပန္နရသီ''တိ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကာတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။

**ပတရဏာကမ္မေသူ** တိ နိဒ္ဓာရဏေ ဘုမ္မံ, ''အဓမ္မေန ဝဂ္ဂံ ပတရဏာကမ္မ''န္တိအာဒိသု သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **အဓမ္မေ န ဝဂ္ဂန္တိ** ဧတ္ထ **အဓမ္မံ** နာမ သဠော ဟုတွာတပိ သဋ္ဌပတရဏာမကတွာ ဂဏပတရဏာယ ကရဏံ, ဂဏော ဟုတွာတ ပိ ဂဏပတရဏာမကတွာ သဋ္ဌပတရဏာယ ကရဏဥ္စ။ ဝဂ္ဂံ နာမ ကေသီမာယံ ဝသန္တာနမ္ပိ သဗ္ဗေသံ ကေတော အသန္နိပတနံ။

**အဓမ္မေန သမဂ္ဂ** န္တိ ဧတ္ထ အဓမ္မံ ဝုတ္တနယမေဝ။ **သမဂ္ဂံ** နာမ သဗ္ဗေသံ ကေတော သန္နိပတနံ။

**ဓမ္မေန ဝဂ္ဂ** န္တိ ဧတ္ထ **ဓမ္မံ** နာမ သဠော ဟုတွာ သဋ္ဌပတရဏာယ ကရဏံ, ဂဏော ဟုတွာ ဂဏပတရဏာ ယ ကရဏဥ္စ။ **ဝဂ္ဂံ** ဝုတ္တနယမေဝ။ **ဓမ္မေန သမဂ္ဂံ** သုဝိညေယျမေဝ။ **ဣတိ**သဒ္ဒော ပရိသမာပနတ္ထော။

၂၁၃. **ဧဝံ ဒိန္နာယာ** တိ ဧဝံ ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒိန္နာယ။ **ပတရေတဗ္ဗ** န္တိ ဝဿံဝုတ္ထပတရဏာယ ပတရေ တဗ္ဗံ။ **တိဿော** တိ တိဿနာမကော။ ဒိဋ္ဌေန တ ဝဒတူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** တိဿနာမကံ ဘိက္ခုံ။ သဋ္ဌော အနု ကမ္ပံ ဥပာဒာယ ဝဒတူတိ ယောဇနာ။ **ဝုမှတရော** တိ ပတရဏာအာယကော တံဟာရကတော ဝုမှတရော။ **ဟီ**တိ လဒ္ဓဂု ဏော။ **တေနာ**တိ ပတရဏာဟာရကေန။ **တဿာ** တိ ပတရဏာအာယကဿ။

**ဣဏာပိ စာ**တိ ဣမဿိံ ပတရဏာက္ခန္ဓကေပိ စ။ အပိသဒ္ဒော ဥပေါသထက္ခန္ဓကံ အပေက္ခတိ။ **အဝသေသကမ္မ မတ္တာယာ**တိ ပတရဏာကမ္မတော အဝသေသာနံ ကမ္မာနမတ္တာယ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပတရဏာယ အာဟဋ္ဌာယ သတိယာတိ ယောဇနာ။ **တဿ စာ** တိ ပတရဏာအာယကဿ စ။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ ပတရဏာအာယကဿ စ သဋ္ဌဿ စာတိ သဗ္ဗေသံ။ **အညံ ပန ကမ္မန္တိ** ပတရဏာကမ္မတော အညံ ကမ္မံ ပန။ **တေန ပန ဘိက္ခုနာ**တိ ပတရဏာအာယကေန ဘိက္ခုနာ ပန။ ဧတ္ထ စ တဒဟုပတရဏာယ အတ္တနော စ သဋ္ဌဿ စ သစေ ပတရဏာကမ္မမေဝ ဟောတိ, ပတရဏာယေ ဝ အာတဗ္ဗာ။ အထ အညမေဝ ကမ္မံ ဟောတိ, ဆန္ဒောယေဝ အာတဗ္ဗော။ ယဒိ ပတရဏာကမ္မဥ္စ အညကမ္မဥ္စ ဟောတိ, ပတရဏာ စ ဆန္ဒော စ အာတဗ္ဗော ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''တဒဟု ပတရဏာယ ပတရဏံ ဒေန္တေန ဆန္ဒမ္ပိ အာတု''န္တိ (မဟာဝ. ၂၁၃)။ **တေနာ**တိ အနဟေတုနာ။

၂၁၈. **အဇ္ဇ မေ ပတရဏာ** တိ ဧတ္ထ ဟဋ္ဌိနယတော အညံ အဋ္ဌကထာနယံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သစေ''တိအာဒိ။

၂၁၉. **ဝုတ္တနယမေဝာ** တိ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ (မဟာဝ. အဋ္ဌ. ၁၆၉) ဝုတ္တနယမေဝ။

၂၂၂. **ပုန ပတရေတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ န ကေဝလံ ပတရဏာယေဝ ပုန ကာတဗ္ဗာ, ပုဗ္ဗကိစ္စာဒီနိပိ ပုန ကာတဗ္ဗာနီတိ ဒ ဿေန္တော အာဟ ''ပုန ပုဗ္ဗကိစ္စ''န္တိအာဒိ။

၂၂၈. **ဧသေဝ နယော**တိ ''အဇ္ဇ ပတရဏာ ပန္နရသီ''တိ ပုဗ္ဗကိစ္စံ အတိဒိသတိ။ **အဿာ** တိ ဝစနဿ။ **ဉတ္တိ** န္တိ ''သုဏာတု မေ ဘန္တေ သဋ္ဌော အဇ္ဇ ပတရဏာ''တိ ဉတ္တိံ။ **ပစ္ဆိမေဟီ** တိ ပစ္ဆိမဝဿံ ဥပဂတေဟိ ဘိက္ခူဟိ။ **ဥ ပေါသထဂ္ဂေ**တိ ဥပေါသထဿ ဂဏှာပနဋ္ဌာနေ ဂေဟေ။ **ဒွေဝ ဉတ္တိယော** တိ ပတရဏာဉတ္တိ စ ဥပေါသထဉတ္တိ စာတိ ဒွေဝ ဉတ္တိယော။ **ဣဒဥ္စ** တိ ဣဒံ ဝက္ခမာနံ ပန။ **ထွော** တိ ပုရိမိကပစ္ဆိမိကဘိက္ခူနံ သံသဂ္ဂဋ္ဌာနေ။ **ပုရိမိ ကာယ ဥပဂတေဟီ**တိ ဝိဘတ္တိအဟာအနံ အနုမေယျဝိသယအဟာအနံ, ထောကတရာတိ သမ္ဗန္ဓော, သဟာဒိယောကေ

တ, သမသမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သမသမာ**တိ သမေန, သမတော တ သမာ သမသမာ, အတိရေကသမာတိ အတ္ထော။ ကိဥ္စိ ဦနံ တ အဓိကံ တ နတ္ထီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဣတီ**တိ ဣဒံ လက္ခဏံ။

**သော**တိ ပစ္စိမိကော ဘိက္ခု။ **ဣတရေနာ**တိ ပစ္စိမိကေန။ **တေသန္တိ** ပုရိမိကာနံ။ **ဧကေနာ**တိ ပုရိမိကေန။ **ကေသ္ဝ သာ**တိ ပစ္စိမိကဿ။ ပုန **ဧကေနာ**တိ ပစ္စိမိကေန။ "ကေဿာ"တိ အနုဝတ္တေတဗ္ဗော, ပုရိမိကဿာတိ အတ္ထော။ ပုရိမဝဿူပဂတေဟိ အဓိကတရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ထောကတရေဟီ**တိ ပစ္ဆိမဝဿူပဂတေဟိ ထောကတရေဟိ ပုရိမဝဿူပဂတေဟီတိ ယောဇနာ။

**ကတ္တိကာယာ** တိ ပစ္ဆိမကတ္တိကာယ။ **စာတုမာသိနိယာ ပဝါရဏာယာ**တိ စတုန္နံ မာသာနံ ပူရဏိယာ ပဝါရဏာယ။ **ပဝါရဏာဥတ္တိံ ဌပေတ္ဝာ** တိ သမသမာ ဟုတ္ဝာပိ ပဝါရဏာဒိဝသတ္တာ ပဝါရဏာဥတ္တိံ ဌပေတ္ဝာ။ **တေဟီ**တိ ပစ္ဆိမိကေဟိ။ **ဣတရေဟီ**တိ ပုရိမိကေဟိ။ **တေသန္တိ** ပစ္ဆိမိကာနံ။ **ထောကတရာ တ**တိ ကောဒိနာ ထောကတရာ တ။ **တေသန္တိ** ပုရိမိကာနံ။ **တေဟီ**တိ ပစ္ဆိမိကေဟိ။

၂၃၃. **သင္ဃသာမဂ္ဂိယာ** တိ ဧတ္ထ ကီဒိသီ သင္ဃသာမဂ္ဂီ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ အာဟ "ကောသမ္ဗကသာမဂ္ဂီသဒိသာ ဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ"တိ။ **ဧတ္ထာ** တိ သာမဂ္ဂီပဝါရဏာယံ။ **အပ္ပမတ္တကေ**တိ ပတ္တစီဝရာဒိ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နေ အပ္ပမတ္တကေ ဝိဝဒေ။ **ပဝါရဏာယမေဝ**တိ ပဝါရဏာဒိဝသေယေဝ။ ကသ္မိံ ဒိဝသေ သာမဂ္ဂီပဝါရဏာ ကာတဗ္ဗာတိ အာဟ "သာမဂ္ဂီပဝါရဏ"န္တိအာဒိ။ **ပဌမပဝါရဏန္တိ** ပုဗ္ဗကတ္တိကပုဏ္ဏမိံ။ **ယာဝ ကတ္တိကစာတုမာသိနီ ပုဏ္ဏမာ** တိ အယံ အဝဓိ အနဘိဝိဓိအဝဓိ နာမ။ ကသ္မာ? ကတ္တိကစာတုမာသိနိပုဏ္ဏမိံ ဌပေတ္ဝာ အန္တောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ။ **ဧတ္ထန္တ ရေ**တိ ဧတသ္မိံ ဒွိန္နံ ပုဏ္ဏမိနမန္တရေ အဋ္ဌဝီသတိပမာဏေ ဒိဝသေ ကာတဗ္ဗာ။ **တတော**တိ ဧတ္ထန္တရသင်္ခာတာ အဋ္ဌဝီသဒိဝသတော။

### ၁၄၀. ဒွေဝါစိကာဒိပဝါရဏာကထာ

၂၃၄. **ဥတ္တိံ ဌပေန္တေနာပီ** တိ ပိသဒ္ဒော န ကေဝလံ ပဝါရေန္တေန ဧဝ ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေတဗ္ဗံ, အထ ခော ဥတ္တိံ ဌပေန္တေနာပိ ဒွေဝါစိကဉတ္တိယေဝ ဌပေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ။ **ဧတ္ထ စ** တိ "သမာနဝဿိကံ ပဝါရေတု"န္တိ ဟဒဲ့ စ။ **သမာနဝဿိကာ** တိ ဂဏနဝသေန သမာနံ ဝဿံ ဧတေသန္တိ သမာနဝဿိကာ, သမာနေ ဝဿေ ဥပသမ္ပာ ဒေန္တီတိ တ သမာနဝဿိကာ။ **ကေတော**တိ ကေသ္မိံ ခဏေ, ကေပဟာရေန တ။

### ၁၄၁. ပဝါရဏာဌပနကထာ

၂၃၆. သဗ္ဗံ သင်္ဂဏှာတီတိ **သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကံ** ။ ပုဂ္ဂလဿ ဌပနံ **ပုဂ္ဂလိကံ။ တတ္ထာ** တိ ဒွီသု ပဝါရဏာဌပနေသု ။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကေ ဌပိတာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယာဝ ရေကာရော အတ္ထိ, တာတတိ ယောဇနာ။ ဘာသိယိတ္ဝာ ထာတိ **ဘာသိတာ**။ လပိယိတ္ထာတိ **လပိတာ**။ န ပရိယောသိယိတ္ထာတိ **အပရိယောသိတာ။ ဧတ္ထန္တရေ** တိ ဧတသ္မိံ သုကာရရေကာရာနံ အန္တရေ။ **ကေပဒေပီ**တိ **ပိ**သဒ္ဒော ကေကာရေပီတိ အတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **ဌပိတာ**တိ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သင်္ဃော, ဣတ္ထန္နာမော ပုဂ္ဂလော သာပတ္တိကော, တဿ ပဝါရဏံ ဌပေမီ"တိ ဥတ္တိယာ ဌပိတာ။ **ယ္ယကာရေ**တိ "ပဝါရေယျာ"တိ ဧတ္ထ ယ္ယကာရေ။ **တတော**တိ ယ္ယကာရတော။ ပုဂ္ဂလိကဌပနေ ပန အဋ္ဌပိတာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သံကာရတော**တိ "သင်္ဃံ ဘန္တေ"တိ ဧတ္ထ သံကာရတော။ **သဗ္ဗပစ္ဆိမော** တိ တီသု တရေသု တတိယတရေ သဗ္ဗေသံ အက္ခရာနံ ပစ္ဆိမော ဋိကာရော အတ္ထီတိ ယောဇနာ။ **ဧတ္ထန္တရေ** တိ ဧတသ္မိံ သံကာရဋိကာ ရာနံ အန္တရေ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ပရိယောသိတာ ဟောတိ, တသ္မာ။ "ဧသေဝ နယော"တိ ဝုတ္တဝစနံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ "တေသုပိ ဟိ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **တေသုပီ**တိ ဒွေဝါစိကဧကဝါစိကသမာနဝဿိကာသုပိ။ ပိသဒ္ဒော တေဝါစိကမပေက္ခတိ။ **ဌပနခေတ္တန္တိ** ဌပနဿ ဘူမိံ။ **ဣတိ**သဒ္ဒော ပရိသမာပနတ္ထော။

၂၃၇. **အနုယုဉ္ဇိယမာနော** တိ ဧတ္ထ အနုယုဉ္ဇသဒ္ဒော ပုစ္ဆနတ္ထောတိ အာဟ "ပုစ္ဆိယမာနော"တိ။ **ပရတော** တိ ပရသ္မိံယေဝ ခန္ဓကေတိ (မဟာဝ. ၂၃၇) အတ္ထော။ **အလံ ဘိက္ခု မာ ဘဏ္ဍနန္တိအာဒီနီ** တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန "မာ ကလဟံ, မာ ဝိဂ္ဂဟံ"န္တိဝစနာနိ သင်္ဂဏှာတိ, ဝစနာနိ ဝတ္ဝာ ဩမဒ္ဒိတ္ဝာတိ ယောဇနာ။ **ဝစနောမဒ္ဒနာ** တိ ဝစနေ

နေဝ သြမဒ္ဒနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဣဏာ**တိ ဣမသ္မိံ ပတရဏာဌပနဌာနေ။ **အနုဒ္ဒိသိတံ ပဋိဇာနာတီ** တိ တွေ ပဋိဇာနနာ ကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အမူလကေန ဟရာဇိကေန အနုဒ္ဒိသိတော အယံ မယာ''တိ။ ''လိင်္ဂနာသနာယာ''တိ ဣမိနာ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနသံတသနာသနာနိ နိဝတ္တေတိ။

၂၃၈. **တေနှိ** ''အသုကာ အာပတ္တိ''တိ ဝစနံ။ **ကလဟဿ မုခ** န္တိ ကလဟဿ ဥဟာယော။

၁၄၃. ဝတ္ထုဌပနာဒိကထာ

၂၃၉. စောရာ အဂမံသု ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဟေက္ခရဏိတော နီဟရိတ္ဝတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော**တိ ဘိက္ခု, ဧဝမာ ဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝုတ္တေနာ** တိ ဝသန္တေန, ယေန ကေနစိ ကတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တံ ပုဂ္ဂလ** န္တိ ဝတ္ထုကတံ တံ ပုဂ္ဂ လံ။ **တွော** တိ ''ဝတ္ထုံ ဌပေတွ သင်္ဃော ပတရေယျာ''တိ ဟဌေ ။ ဣမိနာ ဝတ္ထုနာ အပဒိသာဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နန္** တိ ပုဂ္ဂလံ။ **အနုဝိဇ္ဇိတ္ဝတ** တိ အနုယုဥ္ဇိတ္ဝတ, ပုစ္ဆိတ္ဝတတိ အတ္တော။

ဧကော ဘိက္ခု ပူဇေသိ, ပိဝီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **တဒနုရူပေ**တိ တေသံ ပူဇနပိဝနာနံ အနုရူပေ။ **သော**တိ စောဒကော ဘိက္ခု။ **တံ ဂန္တ္တ**ိ တံ သရီရဂန္ဓံ။ ယံ ပုဂ္ဂလန္တိ ယောဇနာ။ **ဌပေသီ**တိ ပတရဏာယ ဌပေသိ။ **အယ မဿာ**တိ အယံ အေသော အဿ ပုဂ္ဂလဿ။

**ဣအနေဝ နန္တ္တိ** တွေ ''န''န္တိ ပဒံ ''ပုဂ္ဂလ''န္တိ ပဒေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ နံ ပုဂ္ဂလန္တိ ဟိ အတ္တော။ **ဥဘယန္** တိ ဝတ္ထုဥ္စ ပုဂ္ဂလဥ္စာတိ ဥဘယံ။ **ကလ္လံ ဝစနာယာ** တိ ယုတ္တံ ကထေတုံ။ ကသ္မာ ကလ္လံ ဝစနာယာတိ ယောဇနာ။ ပတရဏာတော ပုဗ္ဗေ, ပစ္ဆာ စာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣတိ တသ္မာ ကလ္လံ ဝစနာယာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒဥ္စဟိ ဥဘယန္တိ** ဝတ္ထုပုဂ္ဂလသင်္ခာတံ ဣဒမေဝ ဥဘယံ။ ပတရဏာယ ပုဗ္ဗေတိ ယောဇနာ။ **ဥက္ကောဋေန္တဿာ** တိ စာလေန္တဿ။

၁၄၄. ဘဏ္ဍနကာရကဝတ္ထုကထာ

၂၄၀. **စတုတ္ထပဥ္စမာ**တိ ဆသု ပက္ခေသု ဟေဋ္ဌဟဒမာသဿ ဇုဏှပက္ခကာဠပက္ခသင်္ခာတာ စတုတ္ထပဥ္စမာ။ **တတိ ယော**တိ သာဝဏမာသဿ ကာဠပက္ခော တတိယော။ **တတိယစတုတ္ထပဥ္စမာ တ**တိ တွေ **တတိယော**တိ သာဝဏမာသ ဿ ကာဠပက္ခော။ **စတုတ္ထော** တိ ဟေဋ္ဌဟဒမာသဿ ဇုဏှပက္ခော။ **ပဥ္စမော**တိ တဿေဝ ကာဠပက္ခော။ ''တတိယ။ပေ။ ပဥ္စမာ တ''တိ ပအာနိ ''ဒွေဝ တ တယော တ''တိ ပဒေဟိ ယထာက္ကမံ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ **စတုတ္ထေ တ ကတေ**တိ စတုတ္ထပက္ခေ တ ပန္နရသိဘာဝေန ကတေ။ **ဒွေဝ စာတုဒ္ဒသိကာ** တိ တတိယပက္ခေ စ စာတုဒ္ဒသိယာ သဒ္ဓိံ ဒွေ ဝေ စာတုဒ္ဒသိကာ။ **ဣမေ**တိ ဘဏ္ဍနကာရကာ။ **တေ**တိ ဘဏ္ဍနကာရကာ။

**အသံဝိဟိတာ**တိ တွေ **အကာရဿ** ဝိရဟတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သံဝိဒဟနဝိရဟိတာ''တိ။ တတ္ထ **သံဝိဒ ဟနဝိရဟိတာ**တိ သံဝိဒဟနရက္ခဝိရဟိတာ။ **အာဂမနဇာနနတ္ထာယာ** တိ ဘဏ္ဍနကာရကာနံ အာဂမနဿ ဇာနနတ္ထာ ယ။ **ကိလန္တုတ္ထာ** တိ တုမှေဟ ကိလန္တာ ဘဝထ။ ''သမ္မောဟံ ကတ္ဝတ''တိ ဣမိနာ **ဝိက္ခိတ္ဝတ** တိ ပဒဿ ဝိက္ခေပံ ကတ္ဝတတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **နော စေ လဘေထာ**တိ တွေ ကိမတ္ထာယ န လဘေထာတိ အာဟ ''ဗဟိသီမံ ဂန္တုံ''န္ တိ။ ''ဘဏ္ဍနကာရကာနံ။ပေ။ ဟောန္တိ''တိ ဣမိနာ အလဘနဿ ကာရဏံ ဒဿေတိ။ **ယန္တိ** အာဂမံ ဇုဏှံ။ **ကောမု ဒိယာ စာတုမာသိနိယာ**တိ ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာယံ။ သာ ဟိ ကုမုဒအနမတ္ထိတာယ ကောမုဒီ, စတုန္နံ ဝဿိကာနံ မာ သာနံ ပူရဏတ္တာ စာတုမာသိနီတိ ဝုစ္စတိ။ တအ ဟိ ကုမုဒာနိ သုပုပ္ဖိတာနိ ဟောန္တိ, တသ္မာ ကုမုဒာနံ သမူဟာ, ကုမုဒာ နိ ဧဝ တ **ကောမုဒာ,** တေ တွေ အတ္ထီတိ **ကောမုဒီ**တိ ဝုစ္စတိ, ကုမုဒဝတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ။ **အဝဿံ ပတရေတဗ္ဗ** န္တိ ဓုဝံ ပတရေတဗ္ဗံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တန္တိ** ကောမုဒီ စာတုမာသိနိံ။

၁၄၅. ပတရဏာသင်္ဂဟကထာ

၂၄၁. **အညတရော ဖာသုဝိဟာရော**တိ တွေ ဖာသုဝိဟာရော နာမ ကောတိ အာဟ ''တရဏာသမထော တ တရဏာဝိပ ဿနာ တ''တိ။ ဣမိနာ တရဏာသမထဝိပဿနာ ဖာသုံ ဝိဟရတိ အနေနာတိ **ဖာသုဝိဟာရော**တိ ဒဿေတိ။ **ပရိဗာဟိရာ**

**ဘဝိသ္သာမာ**တိ ဧတ္ထ ကသ္မာ ဣမမှာ ဖာသုဝိဟာရာ ပရိဟာဟိရာ ဘဝိသ္သန္တီတိ အာဟ “အနိဗဒ္ဓရတ္တိဋ္ဌာနဒိ တဋ္ဌာနာဒိဘာဝေနာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **အနိဗဒ္ဓရတ္တိဋ္ဌာနဒိတဋ္ဌာနာဒိဘာဝေနာ** တိ အနိဗဒ္ဓဒိတဋ္ဌာနာဒိဘာဝေန ဟောတုဘူတေန, အသဏ္ဌာနေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အာဒိသဒ္ဒေန အနိဗဒ္ဓစင်္ကမာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ “ဆန္ဒအနံ ပ ဋ္ဌိုက္ခိပတီ”တိ ဣမိနာ “သဗ္ဗေဟေဝ ကေဗ္ဗုံ သန္နိပတိတဗ္ဗ”န္တိ တဏှသ္သ အညတ္တာဟေဟာန် ဒသ္သေတိ။ **ဟီ** တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ ဣမေသု တီသု ဆန္ဒအနံ န ဝဋ္ဋတိ, တသ္မာ ပဋ္ဌိက္ခိပတီတိ ယောဇနာ။ အယံ ပတရဏာသင်္ဂ ဟော နာမ န အတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ တရဏာသမထဝိပဿနာလာဘီ ကေပုဂ္ဂလော တ ဟောတူတိ ယောဇနာ။ “ကေသ္ သပိ အတဗ္ဗောယေတ”တိ ဣမိနာ အယံ ပတရဏာသင်္ဂဟော ကေသ္သ ဒိန္နောပိ သဗ္ဗေသံ ဒိန္နော ဟောတီတိ ဒသ္သေ တိ။ ပတရဏာသင်္ဂဟေ ဒိန္နေ သတီတိ ယောဇနာ။ **အာဂန္တုကာ**တိ သဋ္ဌိဝသ္သာပိ အာဂန္တုကာ။ **တေသန္တိ** ဒိန္နပတရ ဏာသင်္ဂဟာနံ။ **အန္တရာပီ** တိ ကောမုဒိယာ စာတုမာသိနိယာ အန္တရာပိ။

ဣတိ ပတရဏာက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၅. စမ္မက္ခန္ဓကံ

### ၁၄၇. သောဏကောဠိဝိသဝတ္ထုကထာ

၂၄၂. စမ္မက္ခန္ဓကေ **ဣသ္သရိယာဓိပစ္စ** န္တိ ဧတ္ထ ဣသ္သရသ္သ ဘာဝေ **ဣသ္သရိယံ,** အဓိပတိနော ဘာဝေ **အာဓိပစ္စံ,** ဣသ္သရိယဉ္စ အာဓိပစ္စဉ္စ, တေဟိ သမန္နာဂတံ ဣသ္သရိယာဓိပစ္စန္တိ အတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဣသ္သရဘာဝေန စ အဓိပတိဘာဝေန စ သမန္နာဂတ”န္တိ။ “ရာဇဘာဝ”န္တိ ဣမိနာ **ရဇ္ဇ** န္တိ ဧတ္ထ ရညော ဘာဝေ ရဇ္ဇန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ “ရညာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စ”န္တိ ဣမိနာ ရညော ဣဒံ **ရဇ္ဇ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ “ကောဠိဝိသောတိ ကေတ္တ”န္တိ ဣဒံ အဋ္ဌကထာတဒဝသေန ဝုတ္တံ , အပအနေ ပန တသ္သ ဇာတက္ခဏေ ပိတရာ ကောဋိဝိသဓနေသ္သ ဒိန္နတ္တာ “ကောဋိဝိသော နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဝုတ္တဉ္စ တတ္ထ

> “ဇာတပုတ္တသ္သ မေ သုတွာ၊ ပိတု ဆန္ဒော အယံ အဟု။
> ဒဒအမဟံ ကုမာရသ္သ၊ ဝိသကောဋိ အနူနကာ”တိ။

ဣမိနာ ဟဋ္ဌိနယေန “ကောဋိဝိသော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “စက္ကတဋ္ဌ”န္တိအာဒီသု ဝိယ ဋကာရသ္သ ဠကာရံ ကတွာ **ကော ဠိဝိသော**တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **အဋ္ဌနဝဏ္ဏာနီ** တိ အဋ္ဌနသ္သ ဝဏ္ဏော ဝိယ ဝဏ္ဏော ဧတေသန္တိ အဋ္ဌနဝဏ္ဏာနိ။ လောမာနိ ဇာတာနိ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော**တိ သောဏော။ ဌပေသိ ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေဟီ**တိ အသီတိသဟ သ္သပုရိသေဟိ။ **ပဏ္ဏသာလ** န္တိ ပဏ္ဏေန ဆာဒိတံ, တေန စ ပရိက္ခိတ္တံ သာလံ။ **ဥဏ္ဏာဟတရဏ** န္တိ ဥဏ္ဏမယံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ။ **ဟာဒပုဥ္ဆနိက** န္တိ ဟာဒံ ပုဉ္ဆတိ သောဓေတိ အနေနာတိ ဟာဒပုဉ္ဆနိယံ, တဒေဝ ဟာဒပုဉ္ဆနိကံ။ **သဗ္ဗေ တ**တိ သောဏေန သဟ အသီတိသဟသ္သပုရိသာ ဧဝ။ **တသ္သ စာ** တိ သောဏသ္သ စ။ **ပုဗ္ဗယောကေ**တိ ပုဗ္ဗုဟယော။

**အသီတိကမိကသဟသ္သာနီ** တိ ဧတ္ထ ကမေသု ဝသန္တီတိ ကမိကာ, တေသံ အသီတိသဟသ္သာနိ အသီတိကမိက သဟသ္သာနီတိ အတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “တေသူ”တိအာဒိ။ တတ္ထ “ကုလပုတ္တာန”န္တိ ဣမိနာ ဝသန္တွာ ထေ ပဝတ္တသ္သ ဏိကပစ္စယသ္သ သရူပံ ဒသ္သေတိ။ “အသီတိသဟသ္သာနီ”တိ ဣမိနာ သဒ္ဒန္တရေပိ အသီတိသ ဟသ္သသဒ္ဒာနံ သမာသဘာဝံ ဒသ္သေတိ။ **ကေနစိဒေဝ**တိ ဧတ္ထ “ကေနစိ ဣတ”တိ ပဒဝိဘာဂံ ကတွာ ဒကာရော ပဒ သန္ဓိမတ္တော, ဣဝသဒ္ဒော ဥပမတ္တောတိ အာဟ “ကေနစိ ကရဏီယေန ဝိယာ”တိ။ အထ တ “န ပနာ”တိအာဒိနာ ဧဝဖ လသ္သ ဒသ္သိတတ္တာ “ကေနစိ ဧဝ”တိ ပဒစ္ဆေဒံ ကတွာ ဧဝတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **အဿာ** တိ ဗိမ္ဗိ သာရရညော။ **တဿာ** တိ သောဏသ္သ။ ဒသ္သနာယ အညတ္ထ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ န အတ္ထီတိ ယောဇနာ။ **ရာဇာ**တိ ဗိမ္ဗိ သာရော ရာဇာ, သန္နိပါတာပေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မိကေ အတ္ထေ** တိ ဧတ္ထ ဒိဋ္ဌဓမ္မသဒ္ဒော ဣဓလောကတ္ထော, ဣကသဒ္ဒော ဟိတတ္ထေ ပဝတ္တောတိ အာဟ “ဣဓလောကဟိတေ”တိ။ “အမှာက”န္တိ ဣမိနာ **“သော နော ဘဂ တ”**တိ ဧတ္ထ **နော**သဒ္ဒော အမှသဒ္ဒကာရိယောတိ ဒသ္သေတိ။ အမှာကံ သော ဘဂတတိ ယောဇနာ။ **သမ္ပရာယိ ကေ**တိ ပရလောကဟိတေ။

“ဇာနာပေမီ”တိ ဣမိနာ **“ပဋိဝေဒေမီ”**တိ ဧတ္ထ ဝိဒဓာတုယာ ဉာဏတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပဋိကာယ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာတ** တိ ဧတ္ထ ပဋိကာသဒ္ဒော အမေ့နွှပဟသာဏတစကောတိ အာဟ “အမုစန္ဒပဟသာဏော”တိ။ သော ဟိ ပဋ္ဌတိ အမုဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ **ပဋိကာ**တိ ဝုစ္စတိ။ ပဋိကာသဒ္ဒေါယံ အတ္တရဏဝိသေသေပိ ဝတ္တတိ။ **ယသ္သ အာနီ**တိ ဧတ္ထ ယသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေန္တော အာဟ “တေသံ ဟိတကရဏီယတ္တဿာ”တိ။ ဣမိနာ အယံ ယံသဒ္ဒော န တံသဒ္ဒာပေက္ခောတိ ဒဿေတိ။ အထ တ **ယဿာ** တိ ယော အဿ။ အဿ တေသံ ဟိတကရဏီယတ္တဿ ယော ကာလော အတ္ထိ, တံ ကာလံ ဘဂဝတ ဇာနာတီတိ ယောဇနာ။ **တေသန္တိ** အသီတိကမိကသဟဿာနံ။ **ပဏ္ဍာယာယ** န္တိ ဧတ္ထ ပကာရော ပစ္စန္တတ္ထတစကောတိ အာဟ “ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဆာယာယ”န္တိ။ **သမ္မုနာဟရန္တိ** တိ သံ ပုနပ္ပုနံ မနသာဂတံ အဘိမုခံ ဟရန္တိတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ပုနပ္ပုနံ မနသိကရောန္တိ”တိ။ “ပသာဒဝသေနာ”တိ ဣမိနာ “ကောဓဝသေနာ”တိအာဒီနိ ပဋိက္ခိပတိ။ “ပုန ဝိသိဋ္ဌတရ”န္တိ ဣမိနာ **ဘိယ္ယောသော မတ္တာယာ** တိ နိဂ္ဂဟိတဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

## သောဏဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၂၄၃. “မကၡိတော”တိ ဣမိနာ ဖုရတိ ဝိပ္ဖာရတိ ဗျာပေတီတိ **ဖုဋ္ဌော**တိ ဝုတ္တေ ဖုရဓာတုယာ ဝိပ္ဖာရဏံ နာမ မကၡိတတ္တောတိ ဒဿေတိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ ဣမိနာ ကတေ အာဟနန္တိ ဧတ္ထာတိ **ဂတဃာတန**န္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တန္တိဿရေ** တိ တန္တိယာ ဂုဏဿ သရေ။ **တဒနကုသလော**တိ တဒနေ ကုသလော။ **ခရမုစ္ဆိတာ** တိ ခရေန မုစ္ဆိတာ။ “သရသမ္ပန္နာ”တိ ဣမိနာ သရော ဧတိဿမတ္ထိတိ **သရဝတီ,** ဝီဏာတိ ဒဿေတိ။ **ကမ္မညာ**တိ ဧတ္ထ ကမ္မသဒ္ဒတော ခမတ္ထေ ညပစ္စယောတိ အာဟ “ကမ္မက္ခမာ”တိ။ **မန္ဒမုစ္ဆနာ** တိ မန္ဒေန မုစ္ဆနာ။ **သမေ ဂုဏေ** တိ ဧတ္ထ **သမော** နာမ မဇ္ဈိမော, **ဂုဏော** နာမ မုဋ္ဌတော ဝီဏာယ ဇိယာ, ဥပစာရတော သရောတိ အာဟ “မဇ္ဈိမေ သရေ”တိ။ **ဝီရိယသမထ**န္တိ ဧတ္ထ ဝီရိယဥ္စ သမထော စာတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “ဝီရိယသမ္ပယုတ္တံ သမထ”န္တိ။ ဣမိနာ ဝီရိယေန သမ္ပယုတ္တံ သမထံ **ဝီရိယသမထ**န္တိ ဒဿေတိ။ “ဝီရိယံ သမထေန ယောဇေဟီ”တိ ဣမိနာ ဝီရိယေန သမထံ ယောဇေဟီတိ အတ္ထောပိ ဒဿိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဣန္ဒြိယာနဉ္စ သမတ** န္တိ ဧတ္ထ သဒ္ဓာဒီနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနေဝ ဂဟေတဗ္ဗာနိ, န အညာနီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “သဒ္ဓာဒီနံ ဣန္ဒြိယာန”န္တိ။ “သမဘာဝ”န္တိ ဣမိနာ တာပစ္စယော ဘာဝတ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **တတ္ထာ** တိ “ဣန္ဒြိယာနံ သမတ”န္တိဟဒ္ဓေ, သဒ္ဓာဒီသု ဣန္ဒြိယေသု တ။ **တတ္ထ စ နိမိတ္တံ ဂဏှာဟီ** တိ ဧတ္ထ ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏေ ထပစ္စယော ဟောတီတိ အာဟ “တသ္မိံ သမထေ သတိ”တိ။ အာအာသေ သတိ မုခဗိမ္ဗေန ကတ္တုဘူတေန ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ ဣဝ, တသ္မိံ သမထေ သတိ ယေန နိမိတ္တေန ကတ္တုဘူတေန ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ သမထဿ နိမိတ္တံ **သမထနိမိတ္တံ,** ဣန္ဒြိယာနံ သမဘာတော။ ဧသေဝ နယော သေသေသုပိ။ သမထနိမိတ္တာဒီနိ စတ္တာရိ ကေသေသေန တ သာမညနိဒ္ဒေသေန တ “နိမိတ္တ”န္တိ ဝုစ္စတိ။

၂၄၄. **အညံ ဗျာကရေယျ** န္တိ ဧတ္ထ အညံ ဗျာကရောန္တော အတ္တာနံ “အရဟာ အဟ”န္တိ ဇာနာပေတီတိ အာဟ “အရဟာ အဟ”န္တိ ဇာနာပေယျ”န္တိ။ **ဆ ဌာနာနီ**တိ ဧတ္ထ ဌာနသဒ္ဒော ကာရဏတ္တောတိ အာဟ “ဆ ကာရဏာနီ”တိ ။ “ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဝာတ”တိအာဒိနာ **အဓိမုတ္တော** တိ ပဒဿ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတိ။ သဒ္ဒတ္တော ပန အဓိမုစ္စတီတိ **အဓိမုတ္တော** တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အရဟတ္တံ ဝုစ္စတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ **အသမ္မောဟောတီ** တိ ဧတ္ထ အာကာရတ္ထတစကော **ဣတိ**သဒ္ဒော ပုဗ္ဗပဒေသုပိ ယောဇေတဗ္ဗော “နေက္ခမံ ဣတိ ဝုစ္စတီ”တိအာဒိနာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

“ပဋိဝေဓရဟိတ”န္တိ ဣမိနာ **ကေဝလံ သဒ္ဓာမတ္တက** န္တိ ဧတ္ထ မတ္တသဒ္ဒဿ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပဋိဝေဓပညာယာ**တိ မဂ္ဂပညာယ။ “အသမိဿ”န္တိ ဣမိနာ ကေဝလသဒ္ဒဿ အသမိဿတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပဋိစယ**န္တိ ဧတ္ထ ပဋိသဒ္ဒော အနုပစ္ဆိန္နတ္တော, စိဓာတု ဝဍ္ဎနတ္တောတိ အာဟ “ပုနပ္ပုနံ ကရဏေန ဝဍ္ဎိ”န္တိ, မဂ္ဂပဋိဝေဓေနေ ဝီတရာဂတ္တာယေဝတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္နိန္နမာနသောယေဝ** တိ တသ္မိံ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေ နိန္နမာနသော ဧဝ။

**လာဘသက္ကာရသိလောက** န္တိ ဧတ္ထ လဘနံ **လာဘော,** သုဋ္ဌု ကရဏံ **သက္ကာရော,** သိလောကနံ ဝဏ္ဏဘဏနံ **သိလောကော,** လာဘော စ သက္ကာရော စ သိလောကော စ လာဘသက္ကာရသိလောကန္တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''စတုပစ္စယလာဘဉ္စာ''တိအာဒိ။ **တေသံယေဝါတိ** စတုန္နံ ပစ္စယာနမေဝ။ ''သီလဉ္စ ဝတဉ္စာ''တိ ဣမိနာ **သီလဗ္ဗ တန္တိ**ပဒဿ ဒွန္ဒသမာသံ ဒဿေတိ။

**ဘုသ**သဒ္ဒဿ ကလိင္ဂရတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ ''ဗလဝန္တော''တိ ''ခီဏာသဝဿာ''တိ ဣမိနာ **နေဝသဉ္ဇိ သာ**တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ ''ဂဟေတွာ''တိ ဣမိနာ **ပရိယာဒိယန္တီ** တိ ဧတ္ထ ပရိပုဗ္ဗအာပုဗ္ဗအာဓာတုယာ ဂဟဏတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ကိလေသာ ကရောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသ**န္တိ ကိလေသာနံ။ **အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တ**န္တိ ဧတ္ထ ဣဉ္ဇနံ ကမ္ပနံ ဣဉ္ဇံ, န ဣဉ္ဇံ အနေဉ္ဇံ, တမေဝ အာနေဉ္ဇံ, တံ ပတ္တန္တိ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တန္တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အစလနပ္ပတ္တ''န္တိ။ **ဝယဉ္စာ** တိ **စ**သဒ္ဒေါ အဝုတ္တသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထောတိ အာဟ ''ဝယမ္ပိ ဥပ္ပာဒမ္ပီ''တိ။

**ဥပာအနက္ခယသ္သာ** တိ ဧတ္ထ ဥပာအနက္ခယံ အဓိမုတ္တဿာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစန''န္တိ။ ''ဥပ္ပာဒဉ္စ ဝယဉ္စာ''တိ ဣမိနာ **အာယတနုပ္ပာဒ** န္တိ ဧတ္ထ ဥပ္ပာဒသဒ္ဒေန ဝယောပိ အဝိနာဘာဝ တော ဂဟေတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ **သမ္မာ**တိ နိပတေော ဉာယတ္ထောတိ အာဟ ''ဟေတုနာ နယေနာ''တိ။ **သန္တစိတ္တ သ္သာ**တိ ဧတ္ထ သန္တသဒ္ဒဿ ခေအာဒီသုပိ ပဝတ္တတ္တာ ဣဓ နိဗ္ဗုတတ္ထေ ဝတ္တတီတိ အာဟ ''နိဗ္ဗုတစိတ္တ သ္သာ''တိ။ **အနုနယပဋိဃေဟီ**တိ အနု ပုနပ္ပုနံ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ နေတီတိ **အနုနယော,** ရာဂေါ, အာရမ္မဏေ ပဋိဟညတီတိ **ပဋိဃော,** ဒေါသော, အနုနယော စ ပဋိဃော စ အနုနယပဋိဃာ, တေဟိ။ ဣဋ္ဌေ အနုနယော, အနိဋ္ဌေ ပဋိဃော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

### ၁၄၈. ဒိဂုဏာဒိဥပဟာနပဋိက္ခေပကထာ

၂၄၅. **အညံ ဗ္ယာကရောန္တီ** တိ ဧတ္ထ အညသဒ္ဒေါ သဗ္ဗနာမသုဒ္ဓနာမဝသေန ဒုဝိဓော။ တေသု ဣဓ သုဒ္ဓနာမံ, တံ ပန ဗာလေ စ အရဟေ စ အရဟတ္တေ စ ပဝတ္တတိ, ဣဓ ပန အရဟတ္တေတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''အရဟတ္တံ ဗျာကရောန္တီ''တိ။ **ယေနာ**တိ သဘာဝေန။ **အရဟာတိ ဉာယတီ**တိ အရဟာဣတိ အတ္တော ဉာယတိ။ **သော**တိ သဘာ ဝေါ။ **သုတ္တဝဏ္ဏနာတောယေဝ** တိ အင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာတော ဝေ။ **န ဥပနီတော**တိ န ဥပရိ နီတော။ **ကေစ္စေ မောဃပု ရိသာ**တိ ဧကစ္စသဒ္ဒေါ အညေပရိယာယော, မောဃသဒ္ဒေါ တုစ္ဆဝေဝစနောတိ အာဟ ''အညေ ပန တုစ္ဆပုရိ သာ''တိ။ ''ဟသမာနာ ဝိယာ''တိ ဣမိနာ **ဟသမာနကံ မညေ**တိ ဧတ္ထ မညေသဒ္ဒေါ ဝိယတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **အသန္တ တမေဝါ**တိ အဝိဇ္ဇမာနံယေဝ။ **ကေပလာသိက**န္တိ ဧတ္ထ ပလာသသဒ္ဒေါ ပဏ္ဏတစကော။ ပဋ္ဋလံ နာမ ပဏ္ဏံ ဝိယ ဟောတိ, တသ္မာ ''ကေပဋ္ဋလ''န္တိ ဝုတ္တံ။ **အသီတိသကဋ္ဌတဟော**တိ ဧတ္ထ အသီတိ ပဒံ သကဋ္ဌပဒေန သမ္ဗန္ဓံ ကတွာ တ အသီတိသကဋ္ဌေဟိ ဝဟိတဗ္ဗေတိ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ''ဒွေ သကဋ္ဌဘာရာ ဧကော တဟော''တိ ဣမိနာ တဟာနံ စ တ္တာလီသဘာဝံ ဒဿေတိ။ **သတ္တဟတ္ထိကဉ္စ အနီက** န္တိ ဧတ္ထ အနီကဿ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဆ ဟ တ္ထိနိယော စာ''တိအာဒိ။ သတ္တန္နံ ဟတ္ထီနံ သမူဟော **သတ္တဟတ္ထိကံ** ။ သတ္တအနီကတ္တာ ဧကူနပညာသဟတ္ထိနော ဟောန္တိ။ တေသု သတ္တ ဟတ္ထိနော, ဒွိတစတ္တာလီသ ဟတ္ထိနိယော ဟောန္တိ။ **ဒွိဝိဂုဏာ**တိ ဧတ္ထ ဂုဏသဒ္ဒေါ ပဋ္ဋ လတ္တောတိ အာဟ ''ဒွိပဋ္ဋလာ''တိ။ **ဂုဏင်္ဂုဏူပဟာနာ** တိ ဧတ္ထ ဒွိဂုဏာတိဂုဏာနံ ဝိသံ ဂဟိတတ္တာ ဟာရိသေသ တော ဂုဏင်္ဂုဏဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''စတုပဋ္ဋလတော ပဉ္စာယ ဝုစ္စတိ''တိ။ **ဂုဏင်္ဂုဏူပဟာနာ** တိ ပဋ္ဋလပဋ္ဋလာ ဥပဟာနာ, ဗဟုပဋ္ဋလာ ဥပဟာနာတိ အတ္တော။ ဥကာရေန သဟ ယောဇေတွာ ဂကာရော သဇ္ဈာယိတဗ္ဗော စ လိခိတဗ္ ဗော စ။ ဣအနိ ဟေတ္ထကေသု ပန ဥကာရော န ဒိဿတိ။

### ၁၄၉. သဗ္ဗနီလိကာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၂၄၆. **သဗ္ဗာဝ နီလိကာ** တိ သဗ္ဗာဝ ဥပဟာနာယော နီလိကာ, သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု နီလမေဝါတိ **သဗ္ဗနီလိကာ**တိပိ ကာတဗ္ဗော။ **တတ္ထ စာ** တိ တေသု နီလိကာဒီသု စ။ ဥမ္မာရပုပ္ဖဿ ဝဏ္ဏော ဝိယ ဝဏ္ဏော ဧတိဿာတိ **ဥမ္မာရပုပ္ဖဝ ဏ္ဏာ**။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ **အဒ္ဒာရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ** တိ ဧတ္ထ **အဒ္ဒေါ** တိ အလ္လော။ **အရိဋ္ဌော** တိ ဖေဏိလရုက္ခော တ

ကာကော တ, တသ္မာ အဒ္ဓေ အလ္လော အရိဋ္ဌော ဖေဏိလရုက္ခော, ကာကော တတိ အဒ္ဒာရိဋ္ဌော, တဒေဝ အဒ္ဒာရိဋ္ဌ ဌကော, အဒ္ဒာရိဋ္ဌကသ္သ ဝဏ္ဏော ဝိယ ဝဏ္ဏော ဧတိသ္သာတိ အဒ္ဒာရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ ။ **တောသူ**တိ သဗ္ဗနီလိကာဒီသု။ **ပုဠု ဆိတ္တတ**တိ ပရိမဇ္ဇိတ္တတ။ **အပ္ပမတ္တကေနာပီ**တိ ပိသဒ္ဒေ သမ္ပာဝနေ။ သဗ္ဗနီလာဒိကေ ဘိန္နေ ကာ နာမ ကထာတိ အတ္ထော။

''ယာသံ ဝဏ္ဏယေဝ နီလာ''တိ ဣမိနာ နီလကာ ဝဍ္ဍိကာ တောသတ္တိ **နီလကဝဍ္ဍိကာ** တိ ဆဋ္ဌီဗာဟိရတ္ထသမာသံ ဒဿေတိ။ **ဝဍ္ဍိကာ** တိ စ နဒ္ဓိ။ သာ ဟိ ဥပာဟနတလတော ဝဍ္ဍယတီတိ ဝဍ္ဍိကာတိ စ ဥပာဟနတလံ ဗန္ဓတိ ဣမာယာ တိ ဝဍ္ဍိကာတိ စ ဝုစ္စတိ။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗေသု ပီတကဝဍ္ဍိကာဒီသု။ **တောယောပီ**တိ နီလကဝဍ္ဍိကာဒိကာ ဥပာဟနာ ယောပိ။ **တလေ**တိ ဥပာဟနာယ တလေ။ ''ခလ္လကာံ ဗန္ဓိတ္တတ''တိ ဣမိနာ ခလ္လကေန ဗန္ဓိတဗ္ဗာတိ **ခလ္လကဗဒ္ဓာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ယောနကဥပာဟနာ**တိ ယောနကဇာတီနံ မနုဿာနံ ဥပာဟနာ။ **ပလိဂုဏ္ဌိတ္တတ** တိ ပရိသမန္တ တော ဝေဌေတ္တတ။ ''ဥပရိ။ပေ။ ဇင္ဃ''န္တိ ဣမိနာ ပုဋဗဒ္ဓတော ဝိသေသံ ဒဿေတိ။ **တူလပိစုနာ**တိ တူလသဒ္ဒာတေန ပိစုနာ။ ''တိတ္တိရပတ္တသဒိသာ''တိ ဣမိနာ တိတ္တိရဿ ပတ္တံ ဝိယ **တိတ္တိရပတ္တိကာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တိတ္တိရော** တိ စ ဧကော သကုဏဝိသေသော။ **ကဏ္ဏိကဋ္ဌာနေ** တိ ဒ္ဝိန္နံ ဝဍ္ဍိကာနံ ဧကတော သမာဂမဋ္ဌာနေ။ ''မေဏ္ဍ ဥ။ပေ။ ကတာ''တိ ဣမိနာ မေဏ္ဍဿ ဝိသာဏေန သဒိသာ ဝဍ္ဍိကာ တောသတ္တိ **မေဏ္ဍဝိသာဏဝဍ္ဍိကာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တထေတ**တိ ယထာ မေဏ္ဍအဇသိင်္ဂသဏ္ဌာနေ ဝဍ္ဍေ ယောဇေတ္တတ ကတာ, တထေတတိ အတ္ထော။ ''ဝိ စ္ဆိကာ။ပေ။ ကတာ''တိ ဣမိနာ ဝိစ္ဆိကာယ အင်္ဂော **ဝိစ္ဆိကာဠော,** သော ဝိယ ဝဍ္ဍိကာ တောသတ္တိ **ဝိစ္ဆိကာဠိကာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ အဠသဒ္ဒေ ''အဠစ္ဆိန္နော''တိအာဒီသု (မဟာဝ. ၁၁၉) အင်္ဂုဋ္ဌတစကော, ဣဓ ပန နင်္ဂုဋ္ဌတ စကော, တသ္မာ ဝုတ္တံ ''နင်္ဂုဋ္ဌသဏ္ဌာနေ''တိ။ **တလေသူ**တိ ဥပာဟနာယ တလေသု။ ''မောရ။ပေ။ သိဗ္ဗိကာ''တိ ဣမိ နာ မောရပိဉ္ဆေဟိ ပရိသမန္တတော, ပရိက္ခိပိတ္တတ တ သိဗ္ဗိတာ **မောရပိဉ္ဆပရိသိဗ္ဗိတာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **စိ တ္တာ ဥပာဟနာယော**တိ ဧတ္ထ စိတ္တသဒ္ဒေ ဝိစိတ္တတ္ထောတိ အာဟ ''ဝိစိတ္တာ''တိ။ **တောသူ**တိ ခလ္လကဗဒ္ဓာဒီသု။ **ဝဠ္ဍေတဗ္ဗာ** တိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ။ ဝဍ္ဍဇီ ပရိဘောဂေတိ ဓာတုပာဌော (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၅ ဇကာရန္တဓာတု)။ တာလုဇော တတိယော။ **တေသု ပနာ**တိ ခလ္လကာဒီသု ပန။ **သတိ** သန္တေသူတိ ယောဇနာ။ သီဟစမ္မေန ပရိက္ခိပိတဗ္ဗာ တိ **သီဟစမ္မပရိက္ခတာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပရိယန္တေသူ''တိအာဒိ။ **ပက္ခိဗိဠာလော** တိ တုလိယော။ သော ဟိ ပက္ခယုတ္တတ္တာ စ ဗိဠာလမုခသဒိသမုခတ္တာ စ ပက္ခိဗိဠာလောတိ ဝုစ္စတိ။ ဣမိနာ **လုဝကစမ္မပရိက္ခတာ** တိ ဧတ္ထ လုဝကသဒ္ဒေ ပက္ခိဗိဠာလပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ ''ဥလူကစမ္မပရိက္ခတာ''တိပိ ပာဌော။ **တောသုပီ**တိ သီ ဟစမ္မပရိက္ခတာဒီသုပိ။ ယာ ကာစိ ဥပာဟနာယောတိ သမ္ဗန္ဓော။

၂၄၇. **ဩမုက္က** န္တိ ဧတ္ထ အဝတ္ထုပသဂ္ဂဿ ဝိယောဂတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပဋိမုဉ္စိတ္တတ အပနီ တ''န္တိ။ ပုရာဏံ ဂုဏင်္ဂုဏူပာဟနန္တိ အတ္ထော။

### ၁၅၁. အဇ္ဈာရာမေ ဥပာဟနပဋိက္ခေပကထာ

၂၄၈. ''ယေန သိပ္ပေနာ''တိအာဒိနာ အတိ အဓိကံ ဇီဝန္တိ အနေနာတိ **အာဇီဝနံ,** ကိံ တံ? သိပ္ပန္တိ အတ္ထံ ဒဿ သေတိ။ **တသ္သာ** တိ သိပ္ပဿ ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ ယံသဒ္ဒေ ဝစနဝိပလ္လာသောတိ အာဟ ''ယေ တုမှ ဟေ''တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ယံ နိဟာတော**တိ ယံ ဣတိ နိဟာတော ယဒိသဒ္ဒဿ အတ္ထေ ပဝတ္တတီတိ ယောဇနာ။ **အာစရိယာ တေ**တိ ဝေသဒ္ဒေန အာစရိယမတ္တဘာဝံ ပဋိက္ခိပတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **သော**တိ အဝဿိကော။ **တန္တိ** ဆဗ္ဗဿံ။ **နိဿာ ယ ဝစ္ဆတီ**တိ အဝဿိကဿ စတုဝဿကာလေ ဆဗ္ဗဿဿ ဒသဝဿိကတ္တာ တံ နိဿာယ ဝသတိ။ ဥပဇ္ဈာ ယမတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥပဇ္ဈာယဿာ''တိအာဒိ။ **မဟန္တတရာ** တိ အတ္တနော ဝုဍ္ဎတရာ။ ဥပဇ္ဈာယဿ မ တ္တံ ပမာဏမေတောသတ္တိ **ဥပဇ္ဈာယမတ္တာ** ။

၂၄၉. ဟဒတော နိက္ခန္တေန ခီလသဒိသေန မံသေန ပဝတ္တော အာဗာဓော **ဟဒခီလာဗာဓော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေ န္တော အာဟ ''ဟဒတော''တိအာဒိ။ ဟဒတော နိက္ခန္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

၂၅၁. **တိဏဟာဒုကာ**တိအာဒီသု တိဏေန ကတာ ဟာဒုကာ တိဏဟာဒုကာတိ ဝစနတ္ထာဒိံ ဒဿေန္တော အာဟ
“ယေန ကေနစိ တိဏေနာ”တိအာဒိ။ တံ သုဝိညေယ်ျမေဝ။ “ဘူမိယံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာတိ”အာဒိနာ န သင်္ကမိတဗ္ဗာတိ **အ
သင်္ကမနီယာ**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

၂၅၂. **အင်္ဂဇာတေနေတ** တိ အတ္တနော အင်္ဂဇာတေန ဧဝ။ **အင်္ဂဇာတ** န္တိ ကဝိနံ အင်္ဂဇာတံ။ **ဩကာဟေတ္ဗတ**တိ ဧ
တ္ထ ဩတ္ထုပြသင်္ကေ ဒဋ္ဌဟတ္ထောတိ အာဟ “ဒဋ္ဌဟံ ဂဟေတ္ဗတ”တိ။

## ၁၅၃. ယာနာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၂၅၃. **ကွတ္ထိယုတ္တေနာ** တိ ဧတ္ထ ရုဋ္ဌိဝသေန ဓေနုပိ ကွတ္ထီ နာမာတိ အာဟ “ဓေနုယုတ္တေနာ”တိ။ **ပုရိသန္တ
ရေနာ**တိ ဧတ္ထ ပုရိသော ဧဝ အန္တရော အညော ဧတ္ထာတိ **ပုရိသန္တရံ** ယာနံ။ ပုရိသန္တရော နာမ အတ္ထတော သာရ
ထီတိ အာဟ “ပုရိသသာရထိနာ”တိ, ယာနေနာတိ ယောဇနာ။ **ဂင်္ဂါမဟိယာယာ** တိ ဧတ္ထ ဂင်္ဂါ စ မဟီ စ ဂင်္ဂါမဟီ, တ
တ္ထ ကီဠိကာ ဂင်္ဂါမဟိယာတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဂင်္ဂါမဟီကီဠိကာယာ”တိ။ တတ္ထ ဟိ ကွတ္ထိပုရိသာ
ယာနေဟိ ဥဒကကီဠံ ကီဠန္တိ။ **ပုရိသယုတ္တံ ဟတ္ထဝဋ္ဋက** န္တိ ဧတ္ထ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပုရိသယုတ္တဉ္စ ဟတ္
ထဝဋ္ဋကဉ္စာ”တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဧတ္ထာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **ပုရိသယုတ္တ** န္တိ ပုရိသေန ယုဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ပုရိ
သယုတ္တံ ယာနံ။ **ဟတ္ထဝဋ္ဋက** န္တိ ဟတ္ထေန ဝဋ္ဋေတဗ္ဗန္တိ ဟတ္ထဝဋ္ဋကံ ယာနံ။ **ယာနုဂ္ဃာတေနာ** တိ ယာနသ္မိံ
သ ဥလ္လင်္ဃိတ္ဗတ ဂမနေန။ ဟနဓာတု ဟိ ဂတျတ္ထော။ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယာနံ အဘိရုဟန္တဿ
သာ”တိအာဒိ။ “တပ္ပစ္စယာ”တိ ဣမိနာ ယာနုဂ္ဃာတေနာတိ ဧတ္ထ ဟေတ္ဗဝတ္ထေ ကရဏဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ **ပီဌက
သိဝိကန္တိ** ပီဌေန သဟ ကတံ သိဝိကံ။ **ပဋ္ဋပောဋ္ဋလိကန္တိ** ပဋ္ဋမယံ ပောဋ္ဋလိကံ။

## ၁၅၄. ဥစ္စာသယနမဟာသယနပဋိက္ခေပကထာ

၂၅၄. ဥစ္စံ အာသယနံ **ဥစ္စာသယနံ**။ မဟန္တံ အာသယနံ **မဟာသယနံ**။ အာသန္ဒိအာဒီသု ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္
ဗောတိ ယောဇနာ။ **ပမာဏာတိက္ကန္တာသန** န္တိ ဒီဃာသနံ။ တဉ္ဟိ အာဂမ္မ သဒတိ နိသီဒတီတိ ဧတ္ထ, အာယတံ တ သု
ဋ္ဌု ဒအာတီတိ **အာသန္ဒီ** တိ ဝုစ္စတိ။ **တဋ္ဋရူပဟနီ**တိ သီဟဗျဂ္ဃာဒိတဋ္ဋရူပဟနိ။ ဟဒေသု တဋ္ဋရူပဟနိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဗတ အင်္ဂိ
ယတိ လက္ခိယတီတိ **ပလ္လင်္ကော။ ကေနကော** တိ ဂဝတိ ဒီဃလောမေဟိ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ ဧတ္ထာတိ ကေနကော။ **ကောဇ
ဝေ**တိ ကုယံ ဘူမိယံ ဇဝတိ ဂစ္ဆတီတိ ကောဇဝေါ။ **တဿာ** တိ ကေနကဿ။ လောမာနိ စတုရင်္ဂုလာဓိကာနိ ဟောန္တိ
ကိရာတိ ယောဇနာ။ **တနစိတ္တဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏော** တိ တနေန သိဗ္ဗနေန သဉ္စာတံ စိတ္တရူပမေတ္ထာတိ တနစိတ္တံ,
ဥဏ္ဏာယ နိဗ္ဗတ္တော **ဥဏ္ဏာမယော,** သောယေဝ အတ္ထရဏော ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏော, တနစိတ္တဉ္စ တံ ဥဏ္
ဏာမယတ္ထရဏော စေတိ တနစိတ္တဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏော။ **သေတတ္ထရဏော** တိ သေတတ္ထိကေဟိ သေဝီယတီ
တိ သောတော, သောယေဝ အတ္ထရဏော သေတတ္ထရဏော။ ဣမိနာ အတ္ထေန ပဋ္ဋတိ သေတဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ **ပဋိ
ကာ**တိ ကာတဗ္ဗံ။ ပဋိကာသဒ္ဒေါယံ အဓိုန္ဒပ္ပဟာသာဏောပိ ပဝတ္တတိ။ **ဃနပုပ္ဖကော** တိ ဃနံ ကထိနံ ပုပ္ဖမေတ္ထာတိ
ဃနပုပ္ဖကော။ ဣမိနာ ဃနပုပ္ဖသဒ္ဒာတံ ပဋ္ဋလမေတ္ထ အတ္ထီတိ **ပဋ္ဋလိကာ**တိ ဒဿေတိ။ **သော**တိ အတ္ထရဏော။
**အာမလကပဋ္ဋော**တိ အာမလကပုပ္ဖံ ဒဿေတ္ဗတ ကတော ပဋ္ဋော။ **တူလိကာ**တိ တူလံ ပူရေတ္ဗတ ကတာ တူလိကာ။ **ဝိ
ကတိကာ**တိ သီဟဗျဂ္ဃာဒိရူပေဟိ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၁၅) ဝိစိတ္တာကာရေန ကရီယတီတိ ဝိကတိကာ။ **ဒီဃနိကာယဋ္ဌက
ထာယံ “ဥဒ္ဒလောမီ**တိ ဥဘတောဒသံ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ။ **ကေန္တလောမီ**တိ ကေတောဒသံ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏ”န္တိ
ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန **“ဥဒ္ဒလောမီ** တိ ကေတော ဥဂ္ဂတလောမံ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ, **ကေန္တလောမီ**တိ ဥဘတော ဥဂ္ဂတ
လောမံ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ဒွေဝ အဋ္ဌကထာယော အညမညံ ဝိသဒိသာ ဟောန္တိ။ ဧတ္ထ ဒီဃနိ
ကာယဋ္ဌကထာနယေန ဝစနတ္ထံ ကရိဿာမိ။ ဥဋ္ဌိတံ ဒ္ဓိဟိ ပက္ခေဟိ, ဒ္ဓိသု တ ဒသာသဒ္ဒာတံ လောမမေတ္ထာတိ **ဥ
ဒ္ဒလောမီ**။ နိဂ္ဂဟိတာဂမံ ကတ္ဗတ “ဥန္ဒလောမီ”တိပိ ဟဉ္ဇော, အယမေဝတ္ထော။ ကေသိံ အန္တေ ဒသာသဒ္ဒာတံ
လောမမေတ္ထာတိ **ကေန္တလောမီ**တိ။ **ကောသေယျကဋ္ဋိဿမယ** န္တိ ဧတ္ထ **ကောသေယျ** န္တိ ကောသိယသုတ္တံ။
**ကဋ္ဋိဿ** န္တိ ကဋ္ဋိဿနာမကံ တကံ။ ဣမိနာ ကောသေယျဉ္စ ကဋ္ဋိဿဉ္စ **ကဋ္ဋိဿာနိ** တိ ဝိရူပေကသေသံ က
တ္ဗတ ကဋ္ဋိဿေဟိ ပကတံ အတ္ထရဏံ ကဋ္ဋိဿန္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သုဒ္ဓကောသေယျ** န္တိ ရတနအပရိသိ
ဗ္ဗိတံ သုဒ္ဓကောသေယျံ။ ဣမိနာ သုဒ္ဓကဋ္ဋိဿမ္ပိ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။

သောဠသ နာဠကိတ္တိယော ဌတ္တတ နစ္စံ ကရောန္တိ တ္တောတိ **ကုတ္တက** န္တိ အတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "သောဌသန္န"န္တိအာဒိ။ **အဇိနစမ္မေဟိ** တိ အဇိနမိဂစမ္မေဟိ, ကတက္ကတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပဝေဏိ**တိ ဒုပဋ္ဋတိပဋ္ဋာဒိဟိ ပရံပရဝသေန ကတတ္တာ "ပဝေဏိ"တိ ဝုစ္စတိ။ အဇိနစမ္မာနိ ဟိ သုခုမတရာနိ, တသ္မာ ဒုပဋ္ဋတိပဋ္ဋာဒိနိ ကတ္တတ ပဝေဏိဝသေန ကတာနိ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ "အဇိနပဝေဏိ"တိ။ "ကဒလိမိဂစမ္မံ နာမာ"တိ ဣမိနာ တဿ စမ္မံ ကဒလိမိဂကူတိ ဂဟေတဗ္ဗံ ဥတ္တရပဒလောပဝသေန တ ဥပစာရေန တတိ ဒဿေတိ။ **ပဝရသဒ္ဒော** ဥတ္တမတ္ထောတိ အာဟ "ဥတ္တမပစ္စတ္ထရဏ"န္တိ။ **တန္တိ** ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏံ။ **သဥတ္တရစ္ဆဒ** န္တိ တွေ သကာရော သဟသဒ္ဒ ဒကာရိယောတိ ဒဿေန္တော အာဟ "သဟ ဥတ္တရစ္ဆဒေနာ"တိ။ "ဥပရိ"တိ ဣမိနာ ဥတ္တရသဒ္ဒဿ သေဌာဒယော နိဝတ္တေတိ။ "သဒ္ဓိ"န္တိ ဣမိနာ သဟသဒ္ဒဿ တုလျတ္ထံ နိဝတ္တေတိ။ "သေတ။ပေ။ န ဝဋ္ဋတီ"တိ ဣမိနာ ရတ္တဝိတာနံ ဟေဌာ ကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏေ သတိပိ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ ။ ကသ္မာ? ရတ္တဝိတာနဿ အကပ္ပိယတ္တာ။ **ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနန္တိ** တွေ ဥဘသရူပံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "သီသူပဓာနဉ္စ ပာဒူပဓာနဉ္စာ"တိ။ သီသော ဥပဂန္တ္တာ တိဋ္ဌတိ တ္တောတိ **ဥပဓာနံ,** ဥပ ဘုသံ တ သုခံ ဓာရေတီတိ **ဥပဓာနံ,** ဗိမ္ဗောဟနံ။ သစေ ပမာဏယုတ္တံ, တံ ဥပဓာနံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။

## ၁၅၅. သဗ္ဗစမ္မပဋိက္ခေပကထာ

၂၅၅. **ဒီပိဟေတကောတိ** ဒီပိဟေတော ဝိယာတိ ဒီပိဟေတကော ဝဏ္ဏော။ **ဘိတ္တိဒဏ္ဍကာဒီသု** တိ ဘိတ္တိသမ္ဗန္ဓေသု ဒဏ္ဍကာဒီသု။ အာဒိသဒ္ဒေန ဘိတ္တိထမ္ဘာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။

၂၅၆. ယော န သက္ကောတိ အနုဟဟနော ကမံ ပဝိသိတုံ, သော ဂိလာနော နာမာတိ ယောဇနာ။

## ၁၅၇. သောဏကုဋိကဏ္ဏဝတ္ထုကထာ

၂၅၇. **ဓေနာ**တိ "ကုရရဃရေ"တိ ဟဋ္ဌေန။ **အဿာ** တိ မဟာကစ္စာနဿ။ **ပဟတနာမကေ**တိ ယသ္မာ မဟာတ ဌော တွေ အတ္ထိ, တသ္မာ ပဟတနာမကော ဟောတိ။ **ဓေနာ**တိ "ပဟတကေ ပဗ္ဗတေ"တိ ဟဋ္ဌေန။ **အဿာ** တိ မဟာကစ္စာနဿ။ ကောဋိအဂ္ဃနကံ ပိဠန္ဓနံ ကဏ္ဏေ တေသ္သတ္တီတိ **ကုဋိကဏ္ဏော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ကောဋိအဂ္ဃနကံ ပနာ"တိအာဒိ။ ပိဠန္ဓတိ အနေနာတိ **ပိဠန္ဓနံ,** အလင်္ကာရော ။ ဒန္တဇော စတုတ္ထက္ခရော။ "ပသာဒဇနက"န္တိ ဣမိနာ ပသာဒံ ဇနေတီတိ **ဟသာဒိကော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပသာဒနီယ**န္တိ ပသာဒိတဗ္ဗံ, ပသာဒိတုံ အရဟန္တိ အတ္ထော။ **အတ္ထဝစန** န္တိ အတ္ထော ဝုစ္စတိ အနေနာတိ အတ္ထဝစနံ။ ဟဋ္ဌိယံ ဣတနိ ဟေတ္ထ ကေသု "ပသာဒနီယ"န္တိ ဟဌော နတ္ထိ။ "ဟသာဒိက"န္တိပဒဿ ပုဗ္ဗေ "ဒဿနီယ"န္တိ ဟဌောယေဝ အတ္ထိ။ **ဥတ္တမဒမထသမထ**န္တိတွေ ဒမထသဒ္ဒဿ ဉာဏတ္တဉ္စ ဣန္ဒြိယသံဝရတ္တဉ္စ သမထသဒ္ဒဿ သမာဓတ္တဉ္စ စိတ္တုပသမတ္တဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ "ဥတ္တမံ ဒမထဉ္စာ"တိအာဒိ။ စသဒ္ဒေန ဒွန္ဒတကံ ဒဿေတိ။ **ဝိသူကာယိကဝိပ္ဖန္ဒိတာန**န္တိ ဝိသူကာယ ပဋိပက္ခာယ ပဝတ္တာနံ ဒိဋ္ဌိစိတ္တသင်္ခာတာနံ ဝိဝိစေလနာနံ။ "ဝီရိယိန္ဒြိယ"န္တိ ဣမိနာ **ယတိန္ဒြိယ** န္တိ တွေ **ယတ**သဒ္ဒော ဝီရိယတစကောတိ ဒဿေတိ။ **နာဂ**န္တိ တွေ နတ္ထိ အာဂု ဟာပမေတဿာတိ နာကေတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "အာဂုဝိရဟိတ"န္တိ ကိံ ဒိဝသတော ပဌာယာတိ အာဟ "မမ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒိဝသတော ပဌာယာ"တိ။ ကဏှာ မတ္တိကာ ဥတ္တရိ တ္တောတိ **ကဏှုတ္တရာ** တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ကဏှမတ္တိကုတ္တရာ"တိ။ "ဥပရိ"တိ ဣမိနာ ဥတ္တရသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ "ဂုန္နံ ခုရေဟိ"တိ ဣမိနာ ဂုန္နံ ခုရကဏ္ဍကသဒိသတ္တာ **ကောကဏ္ဍကာ** နာမာတိ ဒဿေတိ။ တေ ကောကဏ္ဍကေ ရက္ခိတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝံ ခရာ ဘူမိ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဓေတေဟီ**တိ ရေဂူအာဒီဟိ စတူဟိ တိဏေဟိ။ **တန္တိ** ရေဂူတိဏံ။ **ဓေနာ**တိ မောရဂူတိဏေန။ ဇန္တုဿ ဝဏ္ဏောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သေနာသနံ ပညပေသီ**တိ တွေ ကိံ နာမ သေနာသနံ ပညပေသီတိ အာဟ "ဘိသိံ တ ကဋ္ဌသာရကံ တ ပညပေသီ"တိ။ ပညပေတွာတ စ ပန သောဏဿ အာရောစေသိ။ ကိံ အာရောစေသီတိ အာဟ "အာဝုသော"တိအာဒိ။ သတ္တာ ဝသိတုကာမောတိ သမ္ဗန္ဓော။

၂၅၈. "တဿ သောဏဿာ"တိ ဣမိနာ **ပဋိဘာတု တန္တိ** တွေ "တ"န္တိပဒံ သာမျတ္တေ ဥပယောဂဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ **တန္တိ** တဝ။ **အဋ္ဌကဝဂ္ဂိကာနိ** တိ အဋ္ဌပမာဏော, အဋ္ဌသမူဟော တ ဝဂ္ဂေ ဓေတေသန္တိ အဋ္ဌကဝဂ္ဂ

ဂိကာနိ။ ကာမသုတ္တာဒီနိ (သု. နိ. ၇၇၂ အာဒယော) သောဠသ သုတ္တာနိ။ **ယောတိ** ပုဂ္ဂလော, သမန္နာဂတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အရိယောပီတိ** ပိသဒ္ဒေါ န ကေဝလံ သုစိသမန္နာဂတောယေဝ ဟပေ န ရမတိ, အထ ခေါ အရိယောပီတိ ဒဿေတိ။ ''ပဋိဘာတု တ''န္တိ ဟဒ္ဓတော ယာဝ ''သုစီတိ ဝုတ္တ''န္တိ ဟဗ္ဗာ ကေသုစိယေဝ အဋ္ဌကထာပောတ္ထကေသု အတ္ထိ။ **အယံ ခွဝသ္သာ** တိ ဧတ္ထ **အဿ** သဒ္ဒေါ အာဂ္ဂုတောတိ အာဟ ''ဘဝေယျာ''တိ။ **ပရိဒဿေသီ** တိ ပဉ္စ ဝရာနိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဒဿေသိ။ ယံ ဝစနံ မေ ဥပဇ္ဈာယော ဇာနာပေတိ, တဿ ဝစနဿ အယံ ကာလော ဘဝေယျာတိ ယောဇနာ။

၂၅၉. **ဝိနယဓရပဉ္စမေနာ**တိ ဧတ္ထ ဥပဇ္ဈာယပဉ္စမေနာတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ ''အနုဿာဝနာစရိယပဉ္စမေနာ''တိ။ **ဥပဟာနကောသကော**တိ ဥပဟာနာယ ပက္ခိပနောကာသော ကောသကော။ ဧဝကေစမ္မအဇစမ္မေသု အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ။ မိဂစမ္မေ ပန ကိဉ္စိ ဝဋ္ဋတိ, န ကိဉ္စိ ဝဋ္ဋတိ ။ တံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေန္တော အာဟ ''မိဂစမ္မေ''တိအာဒိ။ **ဧ တေသံယေဝာ**တိ ဓောဇိမိကာဒီနံ ဆန္နမေဝ။ **အညေသံ ပနာ**တိ ဆဟိ မိဂေဟိ အဝသေသာနံ ပန။ တေသံ စမ္မံ န ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

ကထာယံ မက္ကဋ္ဌော စ ကာဋသီဟော စ သရဘော စ ကဒလိမိဂေ စ ကေစိ ယေ တဋ္ဌမိက အတ္ထိ, တေ စာတိ ယောဇနာ။ **တေသ**န္တိ မက္ကဋ္ဌာဒီနံ။

**တတ္ထ** တိ ကထာယ, မက္ကဋ္ဌာဒီသု တ။ ''သီဟဗျဂ္ဃအစ္ဆတရစ္ဆာ''တိ ဣမိနာ တဋ္ဌမိကနံ သရူပံ ဒဿေတိ။ ဧတ္တကာယေဝ တဋ္ဌမိကတိ အာဟ ''န ကေဝလ''န္တိအာဒိ။ **ဧတေသံယေဝ**တိ သီဟဗျဂ္ဃအစ္ဆတရစ္ဆာနမေဝ။ န စမ္မံ န ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေသ**န္တိ ဆန္နံ ဓောဇိမိကာဒီနံ။ **တေ**တိ ဆ ဓောဇိမိကာဒိကေ။ **ဟိ** သစ္စံ သဗ္ဗေသံ ဧတေသံ တဋ္ဌမိကနံ စမ္မံ န ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **အာဟရိတ္ဝာ တ န ဒိန္န** န္တိ အာဟရိတ္ဝာ တ ဟတ္ထေ တ ဟာဒမူလေ တ ဌပေတွာ န ဒိန္နံ။ ''ဂဏာနံ န ဥပေတီ''တိ ဣမိနာ ဂဏာနံ ဥပဂစ္ဆတီတိ **ဂဏနူပဂ**န္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အဓိဋ္ဌိတဉ္စ** တိ အဓိဋ္ဌိတံ ပန။ **ယအာ**တိ ယသ္မိံ ကာလေ။ **တတော**တိ ကာလတော။

ဣတိ စမ္မက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၆. ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကံ

### ၁၆၀. ပဉ္စဘေသဇ္ဇာဒိကထာ

၂၆၀. ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကေ သရဒကာလေ ဥပ္ပန္နေ **သာရဒိကော**တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သရဒကာလေ ဥပ္ပန္နေနာ''တိ။ ''ပိတ္တာဗာဓေနာ''တိ ဣမိနာ အာဗာဓဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ ပိတ္တာဗာဓဿ ကာရဏံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''တသ္မိံ ဟိ''တိအာဒိ။ **တေနာ**တိ ဟေတုနာ။ **တေသ**န္တိ ဘိက္ခူနံ။ **ကောဋ္ဌဗ္ဗန္တရဂတ** န္တိ ကောဋ္ဌဿ အဗ္ဗန္တရံ ဂတံ။ အန္တဿ အန္တော ပဝိသနံ ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **အာဟာရတ္ထ** န္တိ အာဟာရဿ ကိစ္စံ, အာဟာရေန တ ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ။

၂၆၁. **နစ္ဆာဒေန္တိ** တိ တာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဘောဇနာနိ နစ္ဆာဒေန္တိ။ ကသ္မာ? ဘောဇနာနံ အဇီရဏတ္တာ ။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''န ဇီရန္တီ''တိ။ နစ္ဆာဒတ္တာ န တတရောင် ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတုံ သက္ကောန္တိ။ ဧတ္တ စ ''န ဇီရန္တီ''တိ ဣမိနာ နစ္ဆာဒနဿ ကာရဏံ ဒဿေတိ။ ''န တတ။ပေ။ သက္ကောန္တီ''တိ ဣမိနာ တဿ သောဝ ဖလံ ဒဿေတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ''သိနိဒ္ဓာနီ''တိ ဣမိနာ သိနိဟန္တီတိ **သေနေဟိကာနီ**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဘတ္တ တစ္ဆန္ဒကေနာ**တိ ဧတ္ထ ဘတ္တဿ အစ္ဆန္ဒကံ နာမ ဘတ္တဿ အရောစကံ ဘတ္တဿ ရုစိယာ အနုပ္ပာဒက န္တိ အာဟ ''ဘတ္တာရောစကေနာ''တိ။

၂၆၂. **အစ္ဆဝသ** န္တိအာဒီသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဟဋ္ဌိယံ ''ပဋိဂ္ဂဟိတံ နိပ္ပက္ကံ သံသဋ္ဌ''န္တိ ပအာနံ ကိရိယာဝိသေသနံ ကတ္ဝာ ''ပရိဘုဉ္ဇိတု''န္တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''ကာလေ ပဋိဂ္ဂ

ဟိတန္တိ အာဒီသု”တိအာဒိ။ **တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဥ္ဇိတု**န္တိ ဧတ္ထ ကိတ္တကံ ကာလံ တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “သတ္တာဟကာလ”န္တိ။

## ၁၆၁. မူလာဒိဘေသဇ္ဇကထာ

**၂၆၃. မူလဘေသဇ္ဇာဒိဝိနိစ္ဆယောပီ**တိ ပိသဒ္ဒေါ အဋ္ဌဝသန္တိအာဒီသု ဝိနိစ္ဆယံ အပေက္ခတိ။ **ဣဓာ**တိ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကေ။ **ယံ ယ**န္တိ ဝိနိစ္ဆယံ။ **ပိသနသိလာ**တိ ပိသတိ ဧတ္ထာတိ **ပိသနာ,** သာယေဝ သိလာတိ ပိသနသိလာ။ ဣမိနာ အစလံ ဟုတွာ နိသီဒတီတိ **နိသဒေါ**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပိသနပေါတကော**တိ ပိသတိ အနေနာတိ ပိသနော, သောယေဝ ပေါတကောတိ ပိသနပေါတကော, ဣမိနာ နိသဒတော ပေါတကောတိ **နိသဒပေါတကော**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဟိင်္ဂုဇာတိယော**တိ ဟိင်္ဂုကုလာနိ။

**သာမုဒ္ဒ**န္တိ ဧတ္ထ သမုဒ္ဒေ သန္တိဋ္ဌတီတိ သာမုဒ္ဒန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “သမုဒ္ဒတီရေ”တိအာဒိ။ “တီရေ”တိ ဣမိနာ သမုဒ္ဒေတိ ဧတ္ထ သတ္တမီဝိဘတ္တိယာ သမီပတ္ထေ ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ပကတိလောဏ**န္တိ သဘာဝလောဏံ, န ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတန္တိ အတ္ထော။ “ပဗ္ဗတေ ဥဋ္ဌဟတီ”တိ ဣမိနာ သိန္ဓုနာမကေ ပဗ္ဗတေ ဥဋ္ဌဟတီတိ **သိန္ဓဝ**န္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဥဗ္ဘိတော ဘူမိတော ဤရတိ ဥဂ္ဂစ္ဆတီတိ **ဥဗ္ဘိရ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဘူမိတော အင်္ကုရံ ဥဋ္ဌဟတီ”တိ။ ဣမိနာ အဋ္ဌကထာနယေန ဩဋ္ဌဇော တတိယက္ခရော ယေဝ ယုဇ္ဇတိ, ပေါတ္ထကေသု ပန စတုတ္ထက္ခရောယေဝ ဒိဿတိ။ “ဥဗ္ဘိဒ”န္တိပိ ပါဌော။ **ဗိလ**န္တိ ကောဋ္ဌာသော။ တသ္မာ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေဟိ ဗိလေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတံ ဗိလန္တိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတ”န္တိ။ အဘိဓာနေ ပန (အဘိဓာနေ ၄၆၁ ကထာယံ) “ဗိလာလ”န္တိ ပါဌော အတ္ထိ။ **တ**န္တိ ဗိလံ။

၂၆၄. အဿာဒီနံ ကာယဂန္ဓော ဝိယ ကဿစိ ကာယဂန္ဓော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တဿာပီ**တိ ဘိက္ခုနောပိ။ ပိသဒ္ဒေန ကဏ္ဍုတဗာဓိက္ခုအာဒယောပိ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ ဆကဏသဒ္ဒဿ အဿာဒီနံ မလေပိ ပဝတ္တနတော ဝုတ္တံ “ဂေါမယ”န္တိ။ **ပကတိကစုဏ္ဏမ္ပီ**တိ အပက္ကရဇနစုဏ္ဏမ္ပိ။ **ဧတမ္ပီ**တိ ပကတိကစုဏ္ဏမ္ပိ။

**တ**န္တိ အာမကမံသံ, န ခါဒီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ အာမကလောဟိတံ တ, န ပိဝီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အမနုဿော**တိ မနုဿသဒိသော ဘူတော။ **တ**န္တိ အာမကမံသလောဟိတံ။

၂၆၅. **“အဉ္ဇန”**န္တိ နာမံ သာမညန္တိ အာဟ “အဉ္ဇနန္တိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနမေတ”န္တိ။ **သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစန**န္တိ သဗ္ဗေသံ အဉ္ဇနာနံ သင်္ဂါဟကဝစနံ။ **တေ**န္တိ “အဉ္ဇန”န္တိ တေ ဝစနံ။ အဉ္ဇတိ စက္ခုံ မက္ခေတိ အနေနာတိ **အဉ္ဇနံ,** အဉ္ဇတိ စက္ခုံ ဗျတ္တံ ကရောတီတိ တ **အဉ္ဇနံ,** တာလုဇော တတိယက္ခရော။ **ကပလ္လ**န္တိ ကပလ္လေ ပဝတ္တံ။ ကပာလဉှိ ဒီပသိခါယ ဥပရိ နိကုဇ္ဇိတွာ တတ္ထ ပဝတ္တံ မသိ “ကပလ္လ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဒီပသိခတော ဂဟိတမသီ”တိ။ **အဉ္ဇနူပပိသနေဟီ**တိ ဧတ္ထ အဉ္ဇနေဟိ သဒ္ဓိံ ဥပနေတုံ ပိသိတဗ္ဗန္တိ အဉ္ဇနူပပိသနန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “အဉ္ဇနေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ပိသိတေဟီ”တိ။ “ဧကတော”တိ ဣမိနာ “သဒ္ဓိ”န္တိ ပဒဿေဝ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ယံကိဉ္စိ အဉ္ဇနူပပိသနံ စုဏ္ဏံ န န ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ အထ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ န ဟောတိ, ဝဋ္ဋတိယေဝါတိ ယောဇနာ။ ဣမသ္မိံ နယေ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ အာချာတပဒံ ကိရိယာန္တရာပေက္ခတ္တာ ကတ္တာ ဟောတိ။ အာချာတေသုပိ ဟိ ကတ္တုတ္တဉ္စ ကမ္မတ္တဉ္စ လဗ္ဘတိ။ **စန္ဒန**န္တိအာဒီနိ သုဝိညေယျာနေဝ။

**အဋ္ဌိမယ**န္တိ ပဒဿ အတိဗျာပိတဒေါသံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “မနုဿဋ္ဌိံ ဌပေတွာ”တိ။ **သလာကဋ္ဌာနိ ယ**န္တိ ဧတ္ထ သလာကာ တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထာတိ သလာကဋ္ဌာနိယန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယတ္ထာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယတ္ထာ**တိ ယသ္မိံ သုသိရဒဏ္ဍကာဒိကေ။ **သလာက**န္တိ အဉ္ဇနိသလာကံ။ **ဩဒဟန္တီ**တိ ဌပေန္တိ။ **အံသဗဒ္ဓကော**တိ အံသေ ဗဒ္ဓတိ အနေနာတိ အံသဗဒ္ဓကော။ **ယမကနတ္ထုကရဏိ**န္တိ နတ္ထု ကရီယတိ ဣမာယာတိ နတ္ထုကရဏီ, ယမကာ နတ္ထုကရဏီ ယမကနတ္ထုကရဏီ။

၂၆၇. တံ သဗ္ဗံ တေလပာကန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ "အတိ ဝိယ ခိတ္တမဇ္ဈာနီ"တိ ဣမိနာ အတိ ဝိယ ခိပီယန္တိ ပက္ခိပီယန္တီတိ အတိခိတ္တာနိ, တာနိယေဝ မဇ္ဈာနိ အတိခိတ္တမဇ္ဈာနီတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

**ပဏ္ဏသေဒ** န္တိ ပဏ္ဏေဟိ သေဒံ။ **အင်္ဂါရာန** န္တိ အင်္ဂါရေဟိ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ပံသုတလိကာဒီသု။ **တတဟရဏပဏ္ဏာနီ**တိ တတသ္သ အပနယနာနိ ဥဒ္ဒာလာဒီနိ ပဏ္ဏာနိ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ပဏ္ဏေသု။ **နာနာပဏ္ဏဘင်္ဂကုထိတ** န္တိ နာနာပဏ္ဏာနိယေဝ ဘဥ္ဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန နာနာပဏ္ဏဘင်္ဂံ, တေန ကုထိတံ နာနာပဏ္ဏဘင်္ဂကုထိတံ။ **ဥဏှောဒကသ္သာ**တိ ဥဏှောဒကေန။ **တတ္ထာ** တိ ဥဒကကောဋ္ဌကေ။

**ပဗ္ဗေ ပဗ္ဗေ** တိ ဖဠုမှိ ဖဠုမှိ။ **ယေနာ**တိ ပဗ္ဗေန။ တံ ပဗ္ဗံ အဘိသင်္ခရိတုန္တိ ယောဇနာ။ "ဟာအနံ သပ္ပာယ ဘေသဇ္ဇ"န္တိ ဣမိနာ ဟာဒသ္သ ဟိတံ ပဇ္ဇန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တိလကက္ကေနာ** တိ ဧတ္ထ ကက္ကသဒ္ဒသ္သ စုဏ္ဏတစကတ္တာ "ပိဋ္ဌေဟီ"တိ ဝုတ္တံ။ ကဗဠေန ပက္ခိပနံ **ကဗဠိကံ**။ သတ္တုပိဏ္ဍသ္သ ဘတ္တကဗဠသဒိသတ္တာ **သတ္တုပိဏ္ဍ** န္တိ ဝုတ္တံ။ **အာဏိ ဝိယာ**တိ ခီလာ ဝိယ။ **ခာရေနာ**တိ လောဏသက္ခရိကမယေန ခာရေန။ ဝိကာသံ ရုန္ဓတီတိ **ဝိကာသိကံ,** တေလရုန္ဓနပိလောတိကံ။ **ဝဏကမ္မ**န္တိ ဝဏသ္သ, ဝဏေ တ ကမ္မံ။

၂၆၈. သပ္ပဒဋ္ဌကာလေယေဝ ကိံ သာမံ ဂဟေတ္ဗာ ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ အာဟ "န ကေဝလ"န္တိအာဒိ။ **ဣဒ**န္တိ မဟာဝိကဋံ, ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော ။ **အညေသု ပနာ**တိ သပ္ပဒဋ္ဌတော အညေသု ပန။ သစေ ဘူမိပတ္တော ဂူထော ဟောတိ, ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

၂၆၉. **ဝသီကရဏဟာနကသမုဋ္ဌိတရောဂေ** တိ ကန္တိဘာဝသင်္ခာတံ ဝသံ ကရောတိ အနေနာတိ ဝသီကရဏံ, ဘေသဇ္ဇံ, ပိဝတေ ဟာနံ, တံယေဝ ဟာနကံ, ဝသီကရဏသ္သ ဟာနကံ ဝသီကရဏဟာနကံ, တေန သမုဋ္ဌိတော ရောဂေ ဝသီကရဏဟာနကသမုဋ္ဌိတရောဂေ။ ဣမိနာ **ဃရဒိန္နကာဗာဓော** တိ ဧတ္ထ ဃရဏိယာ ဒိန္နေန ဝသီကရဏဟာနကေန သမုဋ္ဌိတော အာဗာဓော ဃရဒိန္နကာဗာဓောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ သီတာယ အာလောဠေတဗ္ဗန္တိ **သီတာလောဠိံ,** ဥဒကံ။ သီတာသဒ္ဒေါ နင်္ဂလလေခာသင်္ခာတံ ဖာလပဒ္ဓတိံ မုချတော ဝဒတိ, ဖာလပဒ္ဓတိကရေ ဖာလေ လဂ္ဂမတ္တိကံ ဥပစာရတော ဝဒတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သီတာယ အာလောဠေတဗ္ဗ"န္တိ။ အဋ္ဌကထာယမ္ပိ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "နင်္ဂလေနာ"တိအာဒိ။

**ဝိပက္ကဂဟဏိကော** တိ ဝိသေသေန ပာစနဂဟဏိကော။ **မုတ္တဟရီတက**န္တိ ဧတ္ထ "မုတ္တ"န္တိ သာမညတော ဝုတ္တေပိ ဂေါမုတ္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဂေါမုတ္တပရိဘာဝိတံ ဟရီတက"န္တိ။ ဣမိနာ မုတ္တေန ပရိဘာဝိတံ ဟရီတကံ မုတ္တဟရီတကန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တဏ္ဍုလကသဋော** တိ တဏ္ဍုလဓောဝနောဒကကသဋော ဓောတသိနိဒ္ဓေါ, **သောဝ** မုဂ္ဂပစိတဟာနီယောတိ ယောဇနာ။ "မံသရသေနာ"တိ ဣမိနာ မံသရသော မံသေန ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗန္တိ **ပဋိစ္ဆာဒနီယ** န္တိ ဝုစ္စတီတိ ဒဿေတိ။

## ၁၆၃. ဂုဠာဒိအနုဇာနနကထာ

၂၇၂. **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ပက္ကတ္တာ** တိ မုဂ္ဂါနံ ပက္ကဘာဝတော။ **တေ**တိ မုဂ္ဂါ။

၂၇၄. **အကပ္ပိယကုဋိယ**န္တိ အကပ္ပိယကုဋိယာ အန္တော။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုနော န ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တမ္ပီ** တိ ဥဏှယာဂုမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒေန ပဂေဝ အာမိသံ ပစိတုန္တိ ဒဿေတိ။ **ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တ** န္တိ ပက္ကတဏ္ဍုလတော ဝိယောဂေတိ ဥတ္တဏ္ဍုလော, ဥကာရော ဟိ ဝိယောဂတ္ထတစကော, အပက္ကတဏ္ဍုလောတိ အတ္ထော။ ဥတ္တဏ္ဍုလမယံ ဘတ္တန္တိ ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တံ။ သကိံ ကုထိတေသု ခီရတက္ကာဒီသု အဂ္ဂိ အတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ ဗိဠာလာဒီနံ သတ္တာနံ သမ္မူဟော ရူဠှိဝသေန **ဥက္ကပိဏ္ဍကော** တိ ဝုစ္စတီတိ အာဟ "ဗိဠာလမူသိကဂောဓမင်္ဂုသာ"တိ။ ဝိဃာသာဒဘာဝေန နိဟတမာနတ္တာ ကာယတစံ ဒမေတီတိ **ဒမကော** ဝိဃာသာဒောတိ အာဟ "ဝိဃာသာဒာ"တိ။

၂၇၆. **တတော နီဟဋ**န္တိ ဧတ္ထ တတသဒ္ဒသ္သ ဝိသယံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယတ္ထာ"တိအာဒိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **နီဟဋ**န္တိ နီဟရိတ္ဝာ ဟရိတံ။

၂၇၈. **ဝနဋ္ဌံ ပေါက္ခရဋ္ဌ**န္တိ ဧတ္ထ ဝနေ တိဋ္ဌတီတိ **ဝနဋ္ဌော,** ပေါက္ခရေ တိဋ္ဌတီတိ **ပေါက္ခရဋ္ဌော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဝနေ ဇာတ”န္တိအာဒိ။ “ပဒုမိနိဂစ္ဆေ”တိ ဣမိနာ ပေါက္ခရသဒ္ဒော ပဒုမတစကောတိ ဒဿေတိ။ ယဿ ဗီဇံ အင္ကုရံ န ဇနေတိ, တံ ဖလံ **အဗီဇံ** နာမာတိ ယောဇနာ။

## ၁၆၇. သတ္တကမ္မပဋိက္ခေပကထာ

၂၇၉. ဒုက္ခေန ရုပတီတိ **ဒုရောပယော**တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဒုက္ခေန ရုဟတီ”တိ။ **သတ္တကမ္မံ စ ဝတ္ထိကမ္မံ စ**ာတိ ဧတ္ထ သတ္ထေန ကာတဗ္ဗံ ကမ္မံ **သတ္ထကမ္မံ,** ဝတ္ထိပီဠနံ ကာတဗ္ဗံ ကမ္မံ **ဝတ္ထိကမ္မ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယထာ ပဋိစ္ဆန္နေ”တိအာဒိ။ “သူစိယာ စ”တိအာဒိနာ သတ္ထကမ္မန္တိ ဧတ္ထ “သတ္ထ”န္တိ ပဒံ ဥပလက္ခဏမတ္တန္တိ ဒဿေတိ။ “သတ္ထေန စ”တိ ပဒံ “ဆိန္ဒနံ စ ဖာလနံ စ”တိပဒေဟိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ “သူစိယာ စ ကဏ္ဋကေန စ သတ္တိကာယ စ”တိပအာနိ “ဝိဇ္ဈနံ စ”တိ ပဒေန ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ “ဟာသာဏသက္ခလိကာယ စ နခေန စ”တိ ပအာနိ “လေခနံ စ”တိ ပဒေန ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ **တေန္တိ** သတ္ထေန ဆိန္ဒနာဒိကမ္မံ။ **ဧတ္ထ စာ**တိ သတ္ထကမ္မဝတ္ထိကမ္မေသု။ **တတ္ထ ပနာ** တိ သမ္ဗာဓေ ပန။ **တေနာ**တိ ခါရာဒိနာ။ ဝစ္စမဂ္ဂေ ယာယ ဘေသဇ္ဇမက္ခိတာအနုဝဋ္ဋိယာ ခါရကမ္မံ စ ကရောန္တိ, ယာယ ဝေဠုနာဠိကာယ တေလံ စ ပဝေသေန္တိ, သာ ဘေသဇ္ဇမက္ခိတာအနုဝဋ္ဋိ စ သာ ဝေဠုနာဠိကာ စ ဝဋ္ဋတိယေဝါတိ ယောဇနာ။

၂၈၀. **တံ ဒိဝသ**န္တိ တသ္မိံ ဒိဝသေ။ ကိဋ္ဌိ သတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **ဣမာယာ**တိ သုပ္ပိယာယ အညံ ကိဋ္ဌိ အဒေယ္ယံ ကိမ္ပိ ဘဝိဿတီတိ ယောဇနာ။ **ယတ္ရ နာမာ** တိ ဧတ္ထ တ္ရပစ္စယော ကာရဏတ္ထေ ဟောတီတိ အာဟ “ယဿာ နာမာ”တိ။ “ဝီမံသီ”တိ ဣမိနာ **ပဋိဝေက္ခိ** တိ ဧတ္ထ ပဋိအဝပုဗ္ဗော ဣက္ခဓာတု ဝီမံသနတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **အသုကမံသ**န္တိ အသုကံ မံသံ, အသုကဿ စ သတ္တဿ မံသံ။

## ၁၆၈. ဟတ္ထိမံသာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၂၈၁. အရညကောကာ နာမာတိ သသဗိဠာလာဒယော သတ္တေ ခါဒနတ္ထာယ ကုကတိ အာဒအာတီတိ **ကောကော** အရညေ ဇာတော ကောကော **အရညကောကော, သုနခသဒိသာ**တိ ကမသုနခေန သဒိသာ။ **တေသ**န္တိ အရညကောကာနံ။ **ယော ပနာ**တိ သုနခော ပန, ဥပ္ပန္နောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကမသုနခိယာ**တိ သာမ္မတ္ထေ သာမိဝစနံ။ **ကောကေနာ**တိ သဟာဒိယောဂေ ကရဏဝစနံ။ တာနိ ပအာနိ “သံယောဂေနာ”တိ ပဒေန ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ **တဿာ** တိ သုနခဿ။

**ဧတ္ထာ** တိ မနုဿမံသာဒီသု။ **သဇာတိကတာယာ**တိ သမာနဇာတိကဘာဝတော။ **အနုပဒ္ဒဝတ္ထာယာ** တိ အနုပဒ္ဒဝတ္ထံ, ပဋိက္ခိတ္တာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာပတ္တိ** တိ မနုဿမံသေ ထုလ္လစ္စယေန, သေသေ ဒုက္ကဋေန အာပတ္တိ။ **ဥဒ္ဒိဿ ကတံ ပနာ**တိ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ ကတမံသံ ပန။

## ၁၇၀. ယာဂုမဓုဂောဠကာဒိကထာ

၂၈၂. **ဧကောတိ** ဧတ္ထ ဧကော အသဟာယတ္ထေ ကပစ္စယောတိ အာဟ “နတ္ထိ မေ ဒုတိယော”တိ။ **သောတိ** ဗြာဟ္မဏော။ **ဝဏံ ကတ္ဝတ**တိ ပရိဗ္ဗယံ ကတ္ဝတ, ပဋိယာအပေသိ ကိရာတိ ယောဇနာ။ **အနုမောဒနကထာယာ**တိ အနုမောဒနပကာသကာယ ကထာယ။ “ပတ္တယတံ ဣစ္ဆတ”န္တိ ပအာနံ အလမတ္ထပယောဂေ သမ္ပဒါနတ္တာ ဝုတ္တံ “အလမေဝ အတုန္တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော”တိ။ **သောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော** တိ “အတု”န္တိဘာဝဿ ကတ္တုဘာဝေန သော ဧဝ ဟဗ္ဗော ဂဟေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။

၂၈၃. ယာ ယာဂု ပတရဏံ ဇနေတိ, သာ ယာဂု **ဘောဇ္ဇယာဂု** နာမာတိ ယောဇနာ။ **ယန္တိ** ကာလံ။ “အာဒိံ ကတ္ဝတ”တိ ဣမိနာ **ယဒဂ္ဂေနာ** တိ ဧတ္ထ အဂ္ဂသဒ္ဒော အာဒ္ယတ္ထော ကိရိယာဝိသေသနတ္ထေ ကရဏဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ “သင္ဂနိဗ္ဗတ္တကပုည”န္တိ ဣမိနာ **သဂ္ဂ** တိ ဧတ္ထ ဖလူပစာရံ ဒဿေတိ။ **သောတိ** ဂုဠော။

၂၈၄. **တထာရူပေနာ**တိ တထာသဘာဝေန။ ဂုဠဿ အနုရူပသဘာဝေနာတိ အတ္ထော။

## ၁၇၃. ဟဠိလိကမဝတ္ထုကထာ

၂၈၅. ယထာ သဗ္ဗံ သန္တတံ ဟောတိ, ဧဝံ တထာ သဗ္ဗသန္ထရိသန္တတန္တိ ယောဇနာ။

၂၈၆. **သုနိဋ္ဌော စ ဝသ္သကာရော စာ** တိ ဧတ္ထ စကာရေဟိ ဒ္ဝန္ဒတက္ကံ ဒဿေတိ။ **အာယမုခပစ္ဆိန္နနတ္ထ** န္တိ သုင္ကမုခဿ ပစ္ဆေဒနတ္ထံ။ “ဃရဝတ္ထုနှိ”တိ ဣမိနာ ဝတ္ထုသဒ္ဒဿ ကာရဏဒဗ္ဗတ္တေ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ တ ဘူ ဘေဒတ္တံ ဒီပေတိ။ တာ ဒေဝတာ နာမေန္တိ ကိရာတိ ယောဇနာ။ **ယထာနုရူပန္တိ** ယံ ယံ ဘောဂဗလာနုရူပံ။ **လောကေတိ** သတ္တလောကေ။ **သဒ္ဒော** တိ ကိတ္တိဃောသော။ **တေနေတတိ** တေန သဒ္ဒဿ အဗ္ဘုဂ္ဂတဟေတုနာ ဧဝ။ “ဩသရဏဋ္ဌာနံ နာမာ”တိ ဣမိနာ **အရိယံ အာယတနန္တိ** ဧတ္ထ အာယတနသဒ္ဒော သမောသရဏဋ္ဌာနတ္တော်တိ ဒဿေတိ။ ယတ္တကံ ကယဝိက္ကယဋ္ဌာနံ နာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ “တဏိဇာနံ။ပေ။ ကယဝိက္ကယဋ္ဌာနံ နာမာ”တိ ဣမိနာ ဝဏိဇာ ပတန္တိ သန္နိပတန္တိ ဧတ္ထာတိ **ဝဏိပ္ပတော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “ဝဏိဇပတော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဇကာရလောပေ တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဟဋ္ဌိယံ “တေသ”န္တိ ဟဌ္ဌသေသသဿ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “တေသံ အရိယာယတနတဏိဇပတာန”န္တိ။ **တေသန္တိ** စ သာမျတ္တေ သာမိဝစနံ, နိဒ္ဓာရဏတ္တေ တ ဝိဘတ္တအဟာအနတ္တေ တ။ **ဣဒ** န္တိ ပုရံ။ **ပုဋ္ဋဘေဒနန္တိ** ဧတ္ထ ပုဋ္ဋံ ဘိန္ဒန္တိ ဧတ္ထာတိ **ပုဋ္ဋဘေဒနန္တိ** ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဘဏ္ဍိက ဘေဒနဋ္ဌာန”န္တိ။ “သမုစ္စယတ္ထော တာသဒ္ဒော”တိ ဝုတ္တဝစနံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “တတ္ထ ဟီ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ ဟဋ္ဌလိပုတ္တေ, တီသု တ အဂ္ဂိဥဒကမိထုဘေဒေသု။ “အညမညဘေဒာ”တိ ဣမိနာ **မိထုဘေဒာတိ** ဧတ္ထ မိထုသဒ္ဒဿ အညမညဝေဝစနဘာဝံ ဒဿေတိ။ ဥဋ္ဌုမ္ပကုလ္လသဒ္ဒာနံ အတ္ထေ သမာနေပိ ကရဏဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဥဋ္ဌုမ္ပ”န္တိအာဒိ။ ဥဋ္ဌု ဝုစ္စတိ ဥဒကံ, တတော ဟာတိ ရက္ခတီတိ **ဥဋ္ဌုမ္ပော** ။ ကံ ဝုစ္စတိ ဥဒကံ, တသ္မိံ ဥလတိ ဂစ္ဆတီတိ **ကုလ္လော** ။

**အဏ္ဏဝ** န္တိ ဧတ္ထ အဏ္ဏဝေ နာမ ကိံ သမုဒ္ဒဿ နာမန္တိ အာဟ “အဏ္ဏဝ”န္တိအာဒိ။ “အဏ္ဏဝ”န္တိ ဧတံ နာမံ ဥဒကဋ္ဌာနဿ အဓိဝစနန္တိ ယောဇနာ။ အဏ္ဏော ဝုစ္စတိ ဥဒကံ, တံ ဧတသ္မိံ အတ္ထီတိ **အဏ္ဏဝေ** ။ သရသဒ္ဒဿ အကာရာဒိမ္ဟိ စ ကဏ္ဍေ စ ပဝတ္တနတော ဝုတ္တံ “သရန္တိ ဣဓ နဒီ အဓိပ္ပေတာ”တိ။ **ဣဓာတိ** ဣမိဿံ ကထာယံ။ **ဣဒန္တိ** အတ္ထဇာတံ။

**ယေတိ** အရိယာ။ **တေတိ** အရိယာ, တရန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိသဇ္ဇပလ္လလာနီ** တိ ဧတ္ထ ဝိသဇ္ဇသဒ္ဒော ဒွတပစ္စယန္တော, ပလ္လလသဒ္ဒော နိန္နဋ္ဌာနတစကောတိ အာဟ “ဝိသဇ္ဇ။ပေ။ နိန္နဋ္ဌာနာနီ”တိ။ အယံ ပန ဇနော ကုလ္လံ ဗန္ဓတီတိ ယောဇနာ။ တိဏ္ဏာ မေဓာဝိနော ဇနာ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။

၂၈၇. **အနနုဗောဓာ** တိ ဧတ္ထ ကာရဏတ္တေ နိဿက္ကဝစနန္တိ အာဟ “အဗုဇ္ဈနေနာ”တိ။ **သန္ဓာဝိတံ သံသရိတန္တိ** ဧတ္ထ တပစ္စယဿ ကမ္မတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “မယာ စ တုမှေဟိ စာ”တိ။ ဣမိနာ ကတ္တုတ္တေ သာမိဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ “အထ တ”တိအာဒိနာ တပစ္စယဿ ဘာဝတ္တံ ဒဿေတိ။ **သံသိတန္တိ** ဧတ္ထ သရဏာတုယာ ရကာရော လောပေတိ အာဟ “သံသရိတ”န္တိ။ “တဏှာဟာရဇ္ဇု”တိ ဣမိနာ ဘဝတော ဘဝံ နေတီတိ **ဘဝနေတ္တီ** တိ ဝစနတ္ထေန တဏှာဟာရဇ္ဇု ဘဝနေတ္တိ နာမာတိ ဒဿေတိ။

၂၈၉. ဝဏ္ဏဝတ္တာလင္ကာရာနိ သာမညဝသေန “နီလာ”တိ ဝုတ္တာနီတိ အာဟ “နီလာတိ ဣဒံ သဗ္ဗသင်္ဂာဟက”န္တိ။ **တတ္ထာ** တိ “နီလာ”တိအာဒိပဒေ။ **တေသန္တိ** လိစ္ဆဝီနံ။ ပကတိဝဏ္ဏာ နီလာ န ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **တေန္တိ** “နီလာ”တိအာဒိဝစနံ။ **ပဋိဝတ္တေသီ** တိ ဧတ္ထ ဝတုဓာတု ဥပသဂ္ဂဝသေန တ အတ္ထာတိသယဝသေန တ ပဟာရဏတ္ထေတိ အာဟ “ပဟာရေသီ”တိ။ “သဇနပဒ”န္တိ ဣမိနာ **သာဟာရန္တိ** ဧတ္ထ အာဟာရသဒ္ဒော ဇနပဒတ္တော်တိ ဒဿေတိ။ ဇနပဒေ ဟိ ယသ္မာ နဂရဿ ပရိတရဘာဝေန အာဟရိတဗ္ဗော, ဣမသ္မာ စ ရာဇပုရိသာ ဗလိံ အာဟရန္တိ, တသ္မာ အာဟာရောတိ ဝုတ္တော။ သဇနပဒံ ဝေသာလိံ ဒဇ္ဇေယျာထာတိ ယောဇနာ။ **အင်္ဂုလိံ ဖောဋေသု** န္တိ ဧတ္ထ ဖုဋ္ဌဓာတု သဒ္ဒလနတ္တော်တိ အာဟ “အင်္ဂုလိံ စာလေသု”န္တိ။ **ဣတ္ထိကာယာ** တိ ဣတ္ထိယော ပုရိသတော ခုဒ္ဒကဋ္ဌေန ဣတ္ထိကာ, တာယ။

## ၁၇၈. သီဟသေနာပတိဝတ္ထုကထာ

၂၉၀. **ဓမ္မဿ စ အနုဓမ္မ** န္တိ ဧတ္ထ ဓမ္မသဒ္ဒေ ကာရဏာတ္ထောတိ အာဟ "ကာရဏဿ အနုကာရဏ"န္တိ။ "ပရေဟီ"တိ ပဒံ "ဝုတ္တ"န္တိ ပဒေ ကတ္တာ။ "ဝုတ္တကာရဏေနာ"တိပဒံ "သကာရဏော"တိပဒေ ကရဏံ။ ကောစိ အပ္ပမတ္တကောပိ တုမှာကံ တအောတိ ယောဇနာ။ "ဝိညူဟီ"တိ ပဒံ "ဂရဟိတဗ္ဗ"န္တိ ပဒေ ကတ္တာ။ "ဂရဟိတဗ္ဗ ကာရဏ"န္တိ ပဒံ "န အာဂစ္ဆတီ"တိ ပဒေ ကမ္မံ ။ **အနဗ္ဘက္ခာတုကာမာ** တိ ဧတ္ထ အဘိတ္တုပြသဂ္ဂေ အဘိဘဝန တ္ထော အာပုဗ္ဗော ခါဓာတု ပကထနတ္ထောတိ အာဟ "အဘိဘဝိတွာ န အာစိက္ခိတုကာမာ"တိ။

၂၉၃. **အနုဝိစ္စကာရ** န္တိ ဧတ္ထ အနုဝိစ္စသဒ္ဒေ ဝိဓာတု ဉာဏပစ္စယန္တောတိ အာဟ "အနုဝိဇိတွာ"တိ။ "ဇိန္ တေတွာ"တိ ဣမိနာ ဝိဓာတုယာ ဉာဏတ္ထံ ဒဿေတိ။ "ကာတဗ္ဗ"န္တိ ဣမိနာ ကာတဗ္ဗန္တိ **ကာရ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပဋာကန္တိ** ဓဇပဋာကံ။ "အာဟိဏ္ဍေယျု"န္တိ ဣမိနာ **ပရိယာယေယျု** န္တိ ဧတ္ထ ပရိပုဗ္ဗအာပုဗ္ဗ ယာဓာ တုယာ ဂတျတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဟဋီယံ "ပရိဟရေယျု"န္တိပိ ဟဋော။ **အာဟိဏ္ဍေယျု** န္တိ အာဟိဏ္ဍန္တိ။ မုဒ္ဒဇော တတိယက္ခရော ။ **ဩဟနဘူတ**န္တိ ဧတ္ထ ဩဟနော ဝိယ ဘူတော ဩဟနဘူတောတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ပဋိုယတ္တဥဒပါနော ဝိယ ဌိတ"န္တိ။ "ဥဒပါနော"တိ ဣမိနာ ဩဟနသဒ္ဒေ ဥဒပါနတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ ဥဒပါနော ဟိ သဗ္ဗေ ဇနာ ဩသရိတွာ ပိဝန္တိ ဧတ္ထာတိ **ဩဟနော**တိ ဝုစ္စတိ။ **ဣမေသ**န္တိ နိဂဏ္ဌာနံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ သမ္ပတ္တာနံ အနံ အတဗ္ဗမေဝ, တသ္မာ မာ ဥပစ္ဆိန္ဒိတ္ထာတိ ယောဇနာ။ **ဥဒ္ဒိဿာ** တိ တွာပစ္စယန္တသဒ္ဒေ "ကတ"န္တိ ဥတ္တရပဒေန သမာသောတိ အာဟ "ဥဒ္ဒိသိတွာ ကတ"န္တိ။ ဧသေဝ နယော **"ပဋိစ္စကမ္မ"** န္တိ ဧတ္ထာပိ။

၂၉၄. ပဋိုစ္စကမ္မန္တိ ဧတံ နာမံ နိမိတ္တကမ္မဿ အဓိဝစနန္တိ ယောဇနာ။ **ယော**တိ ယော ကောစိ ဇနော။ ဝဓကေ ဿ ဟဏာဃာတကမ္မံ ဟောတိ ဝိယ, တဿာပိ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **န ဇီရန္တိ** တိ ဧတ္ထ ဇရဓာတု ဂတျတ္ထောတိ အာဟ "န ဂစ္ဆန္တိ"တိ။

### ၁၇၉. ကပ္ပိယဘူမိအနုဇာနနကထာ

၂၉၅. **ဗဟာရာမကောဋ္ဌကေ** တိ ဧတ္ထ သမီပတ္ထေ ဘုမ္မဝစနန္တိ အာဟ "ဗဟာရာမကောဋ္ဌကသမီပေတိ အာရာ မကောဋ္ဌကဿ ဗဟိ သမီပေတိ အတ္ထော"တိ။ **အစ္ဆန္တိ** တိ ဝသန္တိ။ **တေန**န္တိ "ပစ္စန္တိမ"န္တိ ဧတံ ဝစနံ။ **ဓုရ ဝိဟာရေပီ**တိ ပဓာနဝိဟာရေပိ။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ။ **အနုပဂေယေတ**တိ ဟတောယေဝ။ **ဩရဝ သဒ္ဒ**န္တိ ဥစ္စရဝသဒ္ဒတံ သဒ္ဒံ။ **ကပိလသုတ္တပရိယောသာနေ** တိ သုတ္တနိပာတေ (သု. နိ. အဋ္ဌ. ၂.ကပိလသုတ္တ ဝဏ္ဏနာ) သင်္ဂဟိတဿ ကပိလသုတ္တဿ ပရိယောသာနေ။ ပဥ္စသတာနံ ကေဝဋ္ဋပုရိသာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဥဿာဝနန္တိကာဒီသု** ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ယော ဝိဟာရော ကရိယတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဘူ မိယာ ဂတိ ဝိယ ဂတိ ဧတေသန္တိ **ဘူမိဂတိကာ**။ ပတိဋ္ဌာပေန္တေဟိ ဗဟူဟိ ဘိက္ခူဟိ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ ဓော။ နိစ္ဆာရေန္တေဟိ ဘိက္ခူဟီတိ ယောဇနာ။ **သယ**န္တိ ဘိက္ခူ။ **တံ ပနာ**တိ "သင်္ဃဿ ကပ္ပိယကုဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ"တိ ဝ စနံ ပန။ **အဝတွာပီ**တိ ပိသဒ္ဒေ တထာ "ဝတွာပီ"တိ အတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **အဋ္ဌကထာသူ**တိ မဟာအဋ္ဌကထာဒီသု တီ သု အဋ္ဌကထာသု။ **ဧတ္ထာ** တိ ဥဿာဝနန္တိကကုဋိယံ။ "သမကာလံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝစနံ ဒဠှီကရောန္တော အာဟ "သစေ ဟီ"တိအာဒိ။ **ဝစနေ**တိ "ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမာ"တိ ဝစနေ။ **တသ္မိံ** န္တိ ထမ္ဘေ။ **တေနေတ**တိ အကတဘာဝေနေ ဝ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဗဟူသု။

**ယတော**တိ ဣဋ္ဌကသိလာမတ္တိကာပိဏ္ဍတော။ **ဝုတ္တနယေနေတ** တိ "ဗဟူဟိ သမ္ပရိဝါရေတွာ ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမာ"တိ ဝုတ္တနယေနေဝ။ **ဣဋ္ဌကာဒယော** တိ "ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမာ"တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗဣဋ္ဌကာဒယော။ အန္ဓက ဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တထာ**တိ ယထာ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ, တထာ။ ထမ္ဘာဒီနိ ဥက္ခိပိတွာ ပတိ ဋ္ဌာပနဥ္စ "ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမာ"တိ သာဝနဥ္စ အန္တံ ပရိယောသာနမေတိဿာတိ **ဥဿာဝနန္တိကာ** ။

**တာသူ**တိ ဒွီသု ဂေါနိသာဒိကာသု။ **ယတ္ထာ** တိ ကုဋိယံ။ နေဝ အာရာမော ပရိက္ခိတ္တော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပုန **ယတ္ထာ** တိ ကုဋိယံ။ **အယ**န္တိ ကုဋိ။ **ဥဘယတ္ထာပီ** တိ အာရာမဝိဟာရဂေါနိသာဒိကာသု ဒွီသုပိ။ ဗဟုတရံ ပရိက္ခိတ္ တောပိ ပရိက္ခိတ္တောယေဝ နာမာတိ ယောဇနာ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဥပဍ္ဎပရိက္ခိတ္တဗဟုတရပရိက္ခိတ္တအာရာမေ။ ကတေ ပဝိသိတွာ ယထာသုခံ နိသီဒန္တိ ဧတ္ထာတိ **ဂေါနိသာဒါ** ဂေသာလာ။ ဂေါနိသာဒါ ဝိယာတိ **ဂေါနိသာဒိကာ** ကုဋိ။

မနုဿာ ဝဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သောတိ** ကုဋ္ဌိ။ **ဝုတ္တောပိ** တိ ပိသဒ္ဒေ, ''ကပ္ပိယကုဋ္ဌိ ဒေမာ''တိ တက္ကံ အပေက္ခတိ။ အနုကဂ္ဃကထာယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ယသ္မာ ဝဋ္ဋတိ, တသ္မာတိ ယောဇနာ။ **တေသန္တိ** သေသသဟဓမ္မိကဒေဝမနုဿာနံ။ **တေဟီတိ** သေသသဟဓမ္မိကဒေဝမနုဿေဟိ။ ပုနပိ ဝုတ္တံ, ကိံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''ဘိက္ခုသ္မိံ။ပေ။ ဟောတီ''တိ။ **အပီတိ** တဒညေသံ။ **တန္တိ** ဝစနံ။ **ဟီတိ** သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ သင်္ဃဿ သန္တကမေဝ တ ဘိက္ခုဿ သန္တကမေဝ တတိ ယောဇနာ။ ဣတိ တသ္မာ သုဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဂဟပတီနံ သန္တကံ **ဂဟပတိ** ကုဋ္ဌိ။ ''ကမ္မတစ်သာဝေတ္တ''တိ ဣဒံ ဥပလက္ခဏမတ္တံ ကမ္မတစ်မဝတ္တ အပလောကနေနပိ ကပ္ပိယတ္တာ။ ကမ္မတစာယ တ အပလောကနေန တ သမ္မန်ိတဗ္ဗာတိ **သမ္မုတိ** ကုဋ္ဌိ။ ဣတိသဒ္ဒော ပရိသမာပနတ္တော။

ယံ အာမိသံ ဝုတ္တံ, သဗ္ဗံ တံ အာမိသန္တိယောဇနာ။ အကပ္ပိယဘူမိယံ သဟသေယ္ယပဟောနကေ ဂေဟေ ဝုတ္တံ ဌပိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ယံ ပန သင်္ဃိကံ တ ပုဂ္ဂလိကံ တ အတ္ထီတိ ယောဇနာ။ **တေသံယေတတိ** ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနမေဝ ။ ဧကရတ္တမ္ပိ ဌပိတံ ယံ သန္တကံ အတ္ထီတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** သင်္ဃိကာဒိ။ **တတ္ထာ** တိ အကပ္ပိယဘူမိယံ သဟသေယ္ယပဟောနကဂေဟေ။ **တေန္တိ** အန္တောဝုတ္ထအန္တောပက္ကသင်္ခာတံ ယာဝကာလိကံ, ''န ကပ္ပတီ''တိ ဖ္ယတိ ရေကဿ အနုဝယံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သတ္တာဟကာလိကံ ပနာ''တိအာဒိ။

**တတ္ရာ** တိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ။ တတ္ရ ဝစနေတိ ဟိ အတ္ထော။ သာမဏေရော ဒေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယံကိဉ္စိ တဏ္ဍုလာဒိကံ အာမိသန္တိ ယောဇနာ။ **မုခသန္နိဓိ နာမာ** တိ အာပတ္တိယာ မုခဓော ဥဟယော သန္နိဓိ နာမာတိ အတ္ထော။ **တတ္ထာတိ** မဟာပစ္စရိယံ, မုခသန္နိဓိအန္တောဝုတ္ထေသု တ။ ဘိက္ခု ပစိတ္တ ပရိဘုဥ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာမိသသံသဋ္ဌ** န္တိ အာမိသေန သံသဂ္ဂံ။

**ဇဟိတဝတ္ထုကာတိ** ဇဟိတံ ဝတ္ထု တောသန္တိ ဇဟိတဝတ္ထုကာ။ ဥဿာဝနန္တိကာ ကတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သာတိ** ဥဿာဝနန္တိကာ။ **ယော ယောတိ** ထမ္ဘော တ ဘိတ္တိဟအော တ။ ဣဋ္ဌကာဒီဟိ ကတာ ဥဿာဝနန္တိကာတိ ယောဇနာ။ **စယဿာ** တိ အဓိဋ္ဌာနဿ။ **ယေဟိ ပန ဣဋ္ဌကာဒီဟီ** တိအာဒိသဒ္ဒေန ထမ္ဘသိလာမတ္တိကာယော သင်္ဂဏှာတိ။ **တဒညေသူတိ** တေဟိ အဓိဋ္ဌိတဣဋ္ဌကာဒီဟိ အညေသု။

**ဟာကာရာဒိပရိက္ခေပေ** တိ ဥပစာရသီမာပရိစ္ဆိန္နဿ အာရာမဿ ဟာကာရာဒိနာ ပရိက္ခေပေ ကတေ။ **ဟာကာရာဒီတိ** အာဒိသဒ္ဒေန ဝတိံ သင်္ဂဏှာတိ။ **ကပ္ပိယကုဋ္ဌိ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ** တိ ဧကနိသာဒိကာယ အဘာဝေန သေသာသု တီသု ကပ္ပိယကုဋ္ဌိသု ယံကိဉ္စိ ကပ္ပိယကုဋ္ဌိ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီတိ အတ္ထော။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ။ **ဣတရာ ပနာတိ** ဥဿာဝနန္တိကဧကနိသာဒိကာဟိ အညာ။ **ဒွေဝတိ** ဥဘော ဂဟပတိသမ္မုတိယော, ဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပက္ခဟသကမဏ္ဍလ** န္တိ ဒွေဝ ပက္ခေ အပတနတ္ထာယ ပသတိ ဗန္ဓတီတိ ပက္ခဟသကော, **မဏ္ဍလ** န္တိ ဆဒနကောဋိကေဟနသီနံ ဥပရိ ဌပိတကဋ္ဌဝိသေသော, ပက္ခဟသကော စ မဏ္ဍလဉ္စ ပက္ခဟသကမဏ္ဍလံ။

**ယတ္ရာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **အနုပသမ္ပန္နဿ ဒတ္ဝာ** တိ အနပေက္ခဝိဿဇ္ဇနေန အနုပသမ္ပန္နဿ ဒတ္ဝာ။ စီဝရဝိကပ္ပနံ ဝိယ သာပေက္ခဝိဿဇ္ဇနမ္ပိ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။ **တတ္ရာ** တိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ။ **သောတိ** ကရဝီကတိဿ တ္ထေရော, ပဿိတ္တ ပုစ္ဆီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ထေရောတိ** မဟာသိဝတ္ထေရော။ **လူခဒိဝသေတိ** အသိနိဒ္ဒိဝသေ။ **တတောတိ** ဗုဝနတော, ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **နန္တိ** မဟာသိဝတ္ထေရံ။ **ပမုခေတိ** ဂဗ္ဘဿ ပမုခေ။ **တန္တိ** သဗ္ဗိကုမ္ဘိံ။ **ဗဟီတိ** ဝိဟာရဿ ဗဟိ။ **သောတိ** မဟာသိဝတ္ထေရော။

## ၁၈၀. မေဏ္ဍကဂဟပတိဝတ္ထုကထာ

၂၉၆. ''ဗဟိဒ္ဓတရေ''တိ တွေ ကဿ ဗဟိဒ္ဓတရေတိ အာဟ ''ဓညာကရဿ ဗဟိဒ္ဓတရေ''တိ။ **အာဋ္ဌကထာလိက** န္တိ တွေ အာဋ္ဌကတဏ္ဍုလပစနကံ ဂဏ္ဍဟကထာလိ အာဋ္ဌကထာလိ, တာယ ပစိတံ ဘတ္တံ အာဋ္ဌကထာလိကန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အာဋ္ဌကတဏ္ဍုလပစနကထာလိက''န္တိ။ **ဖ္ယဥ္ဇနဘဏ္ဍိက** န္တိ ဖ္ယဥ္ဇနပရိက္ခာရိကံ, ဗျဥ္ဇနပရိတရကန္တိ အတ္ထော။ ဣမိနာ **သူပဘိဥ္ဇနက** န္တိ တွေ သူပသဒ္ဒေ ဖ္ယဥ္ဇနတစကော, ဘိဥ္ဇနကသဒ္ဒေ ဘဏ္ဍိကပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **အာသကမ္မကရပောရိသန္တိ** တွေ အာသပောရိသာ စ ကမ္မကရပောရိသာ စ အာသကမ္မကရပောရိသံ, သမာဟာရဒွန္ဒော ပုဗ္ဗပဒေ ဥတ္တရလောပေဟ, ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အာသပုရိသေ

စ ကမ္မကရပုရိသေ စာ''တိ။ ပောရိသသဒ္ဒောပိ ပုရိသသဒ္ဒေန သမာနော ''ပုရိသော ဧဝ ပောရိသော''တိ အတ္ထေန။ **ခုဝဘာတ္တေနာ**တိ ဧတ္ထ **ခုဝ**သဒ္ဒော နိစ္စပရိယာယောတိ အာဟ ''နိစ္စကာလ''န္တိ။ ဒုယေ္ဟန ခီရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''မေဏ္ဍကဝတ္ထုသ္မိံ ပနာ''တိ ဟဋ္ဌတော ပဌာယ ယာဝ ''ခဏ္ဍေဝ ဒုယေ္ဟနာ''တိ ဟဒ္ဒာ ကေသုစိယေဝ အဌကထာပေတ္ထ ကေသု အတ္ထိ။ **ဋ္ဌော** တိ မေဏ္ဍကဝတ္ထုမ္ဟိ။ **ကေရသေ**တိ ဂဝယေဟိ နိဗ္ဗတ္တေ ခီရဒဓိတက္ကနဝနီတသဗ္ဗိသင်္ခာတေ ရသေ။ **ဟထေယ္ယ** န္တိ ပထဒ္သ ဟိတံ ဟထေယ္ယံ။ **ဥတ္တတ**တိ ဟထေယ္ယမိစ္စတီတိ ဥတ္တတ။ **ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန တ**တိ အညာတကအပတရိတဌာနတော ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန တ။ **ယာစိတ္တတပီ**တိ ပိသဒ္ဒော ပဂေဝ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေနာတိ ဒဿေတိ။ ယတ္တကေန ဟထေယ္ယေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၁၈၂. ကေဏိယဇဋိလဝတ္ထုကထာ

**၃၀၀. ကာဇေဟီ**တိ ဧတ္ထ ကာဇသ္သ ဂဏ္ဍနံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပဥ္စဟိ ကာဇသတေဟီ''တိ။ ဧကေန ကာဇေန ဒ္ဝိန္နံ ကုမ္ဘာနံ ဂဟိတတ္တာ ဝုတ္တံ ''ကုမ္ဘသဟဿ''န္တိ။ **တေ**တိ တုမှေ။ သုဗ္ဗ ပသန္နောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထာ** တိ ''အဌ ဟာနာနီ''တိ ဟဌေ, အဌသု ဟာနေသု တ။ ''အမ္ဗေဟိ ကတဟာန''န္တိ က္လမိနာ မဇ္ဈေလောပသမာသံ ဒဿေတိ။ **တတ္ထာ** တိ အာမပက္ကေသု။ ကရောန္တေန ကာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာဒိစ္စပာကေနာ** တိ အာဒိစ္စပေတုနာ ပစနေန။ **ပုရေဘတ္တမေဝ ကပ္ပတီ** တိ ဘိက္ခုနာ သယံ ကတတ္တာ ပုရေဘတ္တမေဝ ကပ္ပတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''အနုပသမ္ပန္နေဟီ''တိအာဒိ။ ကတံ အမ္ဗဟနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗဟနေသု** တိ ဇမ္ဗုဟနာဒီသု သဗ္ဗေသု ဟနေသု။

**တေသု**တိ ဇမ္ဗုဟနာဒီသု သတ္တသု ဟနေသု။ **ပန**သဒ္ဒော ဝိသေသတ္ထဇောတကော။ **ဇမ္ဗုဖလေဟီ** တိ အာမေဟိ တပက္ကေဟိ တ ဇမ္ဗုဖလေဟိ။ **အဋ္ဌိကေဟီ** တိ အဋ္ဌိ အဿိမတ္ထီတိ အဋ္ဌိကံ ဖလံ။ **ဇာတိရသေနာ**တိ ယထာဇာတေန ရသေန။ က္လမိနာ မခုသက္ခရကပ္ပုရာဒီဟိ န ယောဇေတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ **တံ ပနာ**တိ မခုကဟာနံ ပန။ **မုဒ္ဒိကာ** တိ မုဒ္ဒိကဖလာနိ။ **သာလုကေ**တိ ကန္ဒေ။ **သတ္တန္နံ ဓညာနံ ဖလရသ** န္တိ တဏ္ဍုလဓောဝနောဒကံ။ ''ပက္ကဍာကရသ''န္တိ က္လမိနာ အပက္ကဍာကရသံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒီပေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ဝိတ္ထာရော တ။ **ရသော**တိ ပက္ကရသော။ ပဋိဂ္ဂဟေတွတ ဌပိတသဗ္ဗိအာဒီဟိ ပက္ကာနံ ယာဝဇီဝိကာနံ ပတ္တာနံ ရသောတိ ယောဇနာ။ ပက္ကံ ယာဝဇီဝိကပတ္တရသန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယာဝကာလိကပတ္တာနမ္ပီ** တိ ပိသဒ္ဒော ပဂေဝ ယာဝဇီဝိကပတ္တာနန္တိ ဒဿေတိ။ **ယံ ဟန**န္တိ ယံ မခုကပုပ္ဖရသဟာနံ။ **သော**တိ မခုကပုပ္ဖရသော။ **တေနာ**တိ မခုကပုပ္ဖေန။ ယတော ကာလတော ပဌာယ မဇ္ဇံ န ကရောန္တိ, တတောတိ ယောဇနာ။ **ဥစ္ဆုရသော** နိကသဒ္ဒော ပဏ္ဍာဘတ္တံ ဝဋ္ဋတိ သတ္တာဟကာလိကတ္တာ။ **က္လမေ စတ္တာရော ရသာ** တိ ဖလပတ္တပုပ္ဖဥစ္ဆုရသသင်္ခာတာ က္လမေ စတ္တာရော ရသာ။ **အဂ္ဂိဟုတ္တမုခာ** တိ ယညာ အဂ္ဂိဟုတမုခာ, အဂ္ဂိဟုတသေဋ္ဌာတိ အတ္ထော။

## ၁၈၃. ရောဇမလ္လာဒိဝတ္ထုကထာ

**၃၀၁. သင်္ကရမကံသု** တိ ဧတ္ထ သင်္ကရသဒ္ဒဿ ယုဒ္ဓတ္ထာဒီသု ပဝတ္တနတော က္လမ ပဋိညာတတ္ထေတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကတိကမကံသု''တိ။ **ကတိက**န္တိ ပဋိညာတသင်္ခာတံ ကတိကံ။ **ဥဋ္ဌာရံ ခေ**တိ ဧတ္ထ ဥဋ္ဌာရသဒ္ဒော သေဋ္ဌတေစကော။ **သေဋ္ဌ** န္တိ စ သုန္ဒရမေတတိ အာဟ ''သုန္ဒရံ ခေ တေ က္လဒ''န္တိ။ **တေ**တိ တုယှံ။ **''ဗဟုကတော''**တိ ပဒဿ ကတဗဟုမာနောတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပသာဒဗဟုမာနေနာ''တိ။ ''ပိဋ္ဌမယံခါဒနီယ''န္တိ က္လမိနာ **ပိဋ္ဌခါဒနီယ** န္တိ ဧတ္ထ မယသဒ္ဒလောပံ ဒဿေတိ။

**၃၀၃. ပဋိဘာနေယ္ယကာ** တိ ဧတ္ထ ပဋိဘာနေ နိယုတ္တာ ပဋိဘာနေယ္ယကာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပဋိဘာနသမ္ပန္နာ''တိ။ ''နိဒ္ဒေသသိပ္ပာ''တိ က္လမိနာ **ပရိယောဒာတသိပ္ပာ** တိ ဧတ္ထ ပရိသမန္တတော ဩဒါတံ သိပ္ပံ ဧတေသန္တိ ပရိယောဒာတသိပ္ပာတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ သိပ္ပတ္တိကေဟိ သိယတိ သေဝိယတီတိ **သိပ္ပံ,** သိပ္ပိကာနံ ဟိတာယ သေတိ ပဝတ္တတီတိ တ **သိပ္ပံ,** ဩဋ္ဌဇော ပဌမက္ခရော။ **နာဋိယာတပကေနာ**တိ ပဒဿ ဒွန္ဒဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''နာဋိယာ စေဝ အာတပကေန စာ''တိ။ က္လမိနာ ယကာရော ပဒသန္ဓိမတ္တောတိ ဒဿေတိ။ ''နာဋိယာ တ ပသိဗ္ဗကေနာ''တိပိ ပာဌော, သော အပာဌောယေဝ။ ကော အာတပကော နာမာတိ အာဟ **''အာတပကော နာမ ယတ္ထာ''** တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ထဝိကေ။ က္လမိနာ အာဟရိတွတ ယထာလဒ္ဓံ ဝပန္တိ ပက္ခိပန္တိ ဧတ္ထာတိ **အာတပကော**တိ

ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဝပ ဗီဇနိက္ခေပေတိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၅ ပကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန ပက္ခိပနေတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ “ပက္ခိပန္တီ”တိ။ **ပရိဟရိတုမေတ**တိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဟရိတုမေဝ။ **ဝေတန**န္တိ ဘတိံ။ **ယော**တိ ဘိက္ခု။ **တံ တ**တိ ပရိဟရိတခုရဘဏ္ဍံ တ။ **အညံ တ**တိ အညဿ သန္တကံ တ။

၃၀၄. ဣဒန္တိ ဒသမဘာဂအနံ။ **ဒသ ကောဋ္ဌာသေ** တိ ဒသ ပဋိဝိသေ။

## ၁၈၅. စတုမဟာပဒေသကထာ

၃၀၅. **ဣဒံ န ကပ္ပတီတိအာဒီ** တိ “ဣဒံ န ကပ္ပတီ”တိအာဒယော ဣမေ စတ္တာရော မဟာပဒေသေတိ ယောဇနာ။ အပဿယံ ကတွာ ဒိသိယန္တိ ဧတ္ထာတိ **အပဒေသာ** ကြကာသာ, အပဿယံ ကတွာ ဒိသိယန္တိ ဧတေဟီတိ တ **အပဒေသာ** ကာရဏာ, “မဟန္တာ အပဒေသာ **မဟာပဒေသာ။ တဋ္ဌ** တိ မဟာပဒေသသင်္ခါတံ တဋ္ဌ သုတ္တံ, ဂဟေတွာ တတိ ယောဇနာ။ **ပရိမဒ္ဒန္တာ** တိ ပုနပ္ပုနံ မဒ္ဒန္တာ, ဥပပရိက္ခန္တာတိ အတ္ထော။ **ဣဒ**န္တိ ကာရဏံ။ **တ**န္တိ နဝမဟာဖလအပရဏ္ဏံ။ **တာနီ**တိ ခုဒ္ဒကဖလဟနာနိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။

**တေသ**န္တိ ဆန္နံ စီဝရာနံ။ **တတ္ထာ** တိ ဆသု အနုလောမစီဝရေသု။ “ဟဏကေဟိ သဒ္ဓိံတဝတ္ထ”န္တိ ဣမိနာ ကောသေယျဝတ္ထဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဒွေဝ ပဋ္ဋာ**တိ စီနပဋ္ဋသောမာရပဋ္ဋာ။ ဒုကူလံ သာဏဿ အနုလောမန္တိ ယောဇနာ။

**တေသံယေဝ**တိ ဒွိန္နံ ပတ္တာနမေဝ။ **တေသံယေဝ**တိ တိဏ္ဏံ တုမ္ဗာနမေဝ။ **တေသံယေဝ**တိ ဒွိန္နံ ကာယဗန္ဓနာနမေဝ။ **သေတစ္ဆတ္တ**န္တိ သေတေဟိ ဝတ္ထေဟိ ကတံ ဆတ္တံ။ **တေသံယေဝ**တိ တိဏ္ဏံ ဆတ္တာနမေဝ။

**သမ္ဘိန္နရသ**န္တိ သံသဂ္ဂရသံ။ ဧတ္ထ ဘိဇ္ဇိတ္ထာတိ **ဘိန္နော** တိ ဝစနတ္ထေန ဘိဒိဓာတု ဒွိဓာကရဏသင်္ခါတော ဘေဒတ္ထော ဟောတိ, ဓာတွတ္ထဗာဓကေန သံယုတ္တူပသဂ္ဂေန ဘိဒိဓာတုယာ ဘေဒတ္ထံ ဗာဓေတွာ သံသဂ္ဂတ္ထဇောတကော ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဆလ္လိမ္ပီ** တိ တစမ္ပိ။ **သကလေနေဝ**တိ ဆလ္လိယာ ဝေ။ ဟယာသေန အသံသဋ္ဌံ ယံ သဗ္ဗိတိ ယောဇနာ။ **တာနီ**တိ တက္ကောလဇာတိဖလာဒီနိ။ **ယဋ္ဌိမဓုကာဒီသုပိ** တိ မဓုလဋ္ဌိကာဒီသုပိ။ “လဋ္ဌိမဓုကာဒီသုပီ”တိ တ ဟဋ္ဌော, သော အဟဋ္ဌောယေဝ။ **ယံ ယ**န္တိ ဝတ္ထု။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန, ဓောဝိယမာနေ တစ္ဆိယမာနေတိ သမ္ဗန္ဓော။

သမ္ဘိန္နရသန္တိ ဝတွာ တမေဝတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “သံသဋ္ဌ”န္တိ။ **သဘာဝ**န္တိ ယာဝကာလံ ကပ္ပိယသဘာဝံ ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဥပနေတိ, တသ္မာ။ **တေနာ**တိ သတ္တာဟကာလိကေန။ **တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတ** န္တိ တဒဟေဝ ပဋိဂ္ဂဟိတံ။ ဒွီဟပဋိဂ္ဂဟိတေန သတ္တာဟကာလိကေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဧတ္ထာ** တိ ကာလိကသံသဂ္ဂေ။ **အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ** တိ ယထာက္ကမံ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သဗ္ဗတ္ထာ**တိ သဗ္ဗသ္မိံ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

# ၇. ကထိနက္ခန္ဓကံ

## ၁၈၇. ကထိနာနုဇာနနကထာ

၃၀၆. ကထိနက္ခန္ဓကေ **ဟာဝေယျကာ** တိ ဧတ္ထ ဟာတရဋ္ဌေ နိဝသန္တီတိ ဟာဝေယျကာတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဟာတရဋ္ဌတသိနော”တိ။ **တတ္ထာ** တိ ဟာတနာမကေ ရဋ္ဌေ။ ဧကော ပိတာ ဧတေသန္တိ **ဧကပိတုကာ**။ တေ စ တေ ဘာတရော စေတိ **ဧကပိတုကဘာတရော,** တေသံ။ **တေ**န္တိ “ဟာဝေယျကာ”တိ ဧတံ နာမံ။ **တေသူ**တိ ဟာဝေယျကေသု။ “ဓုတင်္ဂသမာအနဝသေနာ”တိ ဝိသေသနဿ ဗျဝစ္ဆေဒဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “န အရညတသမတ္တေနာ”တိ။ ဝိသေသနဉှိ ဒုဝိဓံ ဗျဝစ္ဆေဒံ, တပ္ပာကဋိကရဏဉ္စာတိ။ **တေသ**န္တိ ဟာဝေယျကာနံ။ ပိဏ္ဍပာတိကာဒိ

ဘာဝေပီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပိ**သဒ္ဒော အာရညကံ အပေက္ခတိ။ **တေန္တိ** ''သဗ္ဗေ အာရညကာ''တိအာဒိ တေံ ဝစနံ။ **ဣမေ ပနာ**တိ ဟာဝေယ္ယကာ ပန။ **ဥဒကသံဂဟေ**တိ ဧတ္ထ ဥဒကေန သံဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥဒကေန သံဂ ဟိတေ''တိ။ ''ထလေ စ နိန္နေ စာ''တိ ဣမိနာ ''ဥဒကသံဂဟေ''တိ ပဒဿ သရူပံ ဒဿေတိ။

**ဥဒကစိက္ခလ္လော** တိ ဥဒကေန လောဠိတော စိက္ခလ္လော ဥဒကစိက္ခလ္လော။ **ဩကပုဏ္ဏေဟီ** တိ ဧတ္ထ ဩက သဒ္ဒော ဥဒကဝေဝစနောတိ အာဟ ''ဥဒကပုဏ္ဏေဟီ''တိ။ ဥဒကဥ္ဟိ ဥစယတိ သမတယဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ **ဩက**န္တိ ဝုစ္စတိ။ **တေသန္တိ** ဟာဝေယ္ယကာနံ။ **ဃနာနီ**တိ နိရန္တရာနိ။ **တေသူ**တိ စီဝရေသု။ **တေနာ**တိ စီဝရာနံ ဃနတ္တာ, ဥဒကဿ စ န ပဋ္ဌရဏတ္တာ။ ဘဂဝတာ ''အဝိဝဒမာနာ ဖာသုကံ ဝဿံ ဝသိတ္ထာ''တိ ပုစ္ဆိယမာနာပိ တေ ဘိက္ခူ ယ ထာပုစ္ဆိတံ အဝတွာ ကသ္မာ ဖာသုကပဒံ အပနေတွာ ''အဝိဝဒမာနာ ဝဿံ ဝသိမှာ''တိ အတေစုန္တိ အာဟ ''အဝိ ဝဒမာနာ ဝဿံ ဝသိမှာတိ ဧတ္ထာ''တိအာဒိ။ **ဥက္ကဏ္ဌိတတာယ စာ** တိ ဧတ္ထ **စ**သဒ္ဒော ''ဖာသုတာယ အဘာဝေ နာ''တိ ဧတ္ထာပိ ယောဇေတဗ္ဗော။ သေနာသနဖာသုတာယ အဘာဝေန စ ဘဂဝတော ဒဿနာလာဘေန ဥက္ကဏ္ဌိတ တာယ စာတိ ဟိ အတ္ထော။ **အနမတဂ္ဂိယကထ** န္တိ သံယုတ္တနိကာယေ အနမတဂ္ဂိယသုတ္တန္တကထံ (သံ. နိ. ၂.၁၃၅)။ သဗ္ဗေဝ တေ ဟာဝေယ္ယကာ ဘိက္ခူတိ ယောဇနာ။ **တ**န္တိ အနမတဂ္ဂိယကထံ။ **တတော**တိ ဓမ္မကထနတော, ပရန္တိ သမ္ ဗန္ဓော။ ဘဂဝတာ အာမန္တေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကေ** **စီဝရ**န္တိ သဋ္ဌာပို။ **သန္တရုတ္တရေနာ** တိ သဟ အန္တရေနာတိ သ န္တရံ, သန္တရုဥ္စ တံ ဥတ္တရဥ္စေတိ သန္တရုတ္တရံ, တေန။ **အဿု** တိ ဘဝေယ္ယံ။ အဘာဝိဿံသူတိ ဟိ အတ္ထော။ သတ္တမီဝိဘတ္တိကာလာတိပတ္တိဝိဘတ္တီနံ သမာနတ္တဘာတေ သဒ္ဒသတ္တေသု ဝုတ္တောယေဝ။ **စ**သဒ္ဒော ဥပဿာ သတ္တော။ သေ ကထိနတ္ထာရော နာမာတိ ယောဇနာ။ အနုဇာနိတုကာမော ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထာ** တိ ''အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ''တိအာဒိဟဌေ။ **တေ**ကာရဿ နိပာတမတ္တေ သတိ ကထမတ္တေ ဘဝိသ္ သတီတိ အာဟ ''အတ္ထတကထိနာနန္တိ အတ္ထော''တိ။ အတ္ထတကထိနာနံ ဘိက္ခူနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ လဒ္ဓဂုဏံ ဒဿ သေန္တော အာဟ ''ဝေဥဟီ''တိအာဒိ။ **ဟိ**သဒ္ဒော လဒ္ဓဂုဏဇောတကော။ **ပရတော**တိ ပရမ္ဟိ။ ''သော တုမှာက''န္တိ တ ''သော တေ''တိ တ အဝတွာ ''သော နေသံ ဘဝိဿတီ''တိ ဝုတ္တတ္တာ **တေ**-ကာရော နိပာတမတ္တောတိ အဓိပ္ ပာယော။ ''တေတိ သာမိဝစနမေဝေတ''န္တိ ဣမိနာ **တေ** တုမှာကန္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧဝံ သတိ ''ပရတော သော နေသ''န္တိ ဧတ္ထ ကထမတ္တော ဘဝိဿတီတိ အာဟ ''သော နေသန္တိ ဧတ္ထ ပနာ''တိအာဒိ။ ယေ တုမှေဟ အတ္ထ တကထိနာ, တေသံ တုမှာကန္တိ ယောဇနာ။ **ကထိန**သဒ္ဒော ထိရတ္ထတစကော အနိပ္ဖန္နပာဋိပဒိကော ။ အနာမန္တစာ ရာဒိကာနံ ပဉ္စာနိသံသာနံ အန္တောကရဏသမတ္ထဘာဝေ ထိရန္တိ အတ္ထော။

**တတ္ထာ** တိ အနာမန္တစာရာဒီသု ပဉ္စာနိသံသေသု။ **အနာမန္တစာရော** တိ ဧတ္ထ စရဏံ စာရော, အနာမန္တေတွာ စာရော အနာမန္တစာရောတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''အနာမန္တေတွာ စရဏ''န္တိ။ ''အသမာဒာယ စရဏ''န္တိ ဣမိနာ **အသမာဒာနစာရော**တိ ဧတ္ထ ပုဗ္ဗပဒေ တွာပစ္စယဿ အနာဒေသံ ကတွာ အသမာဒာနစာရောတိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေ တိ။ **ယာဝဒတ္ထစီဝရ** န္တိ ဧတ္ထ အာကာရလောပေန သန္ဓီတိ အာဟ ''ယာဝတာ စီဝရေန အတ္ထော''တိ။ ''ယာဝဒတ္ ထစီဝရ''န္တိပိ ဟဌော, ဧဝံ သတိ ဒကာရော ပဒသန္ဓိမတ္တော။ ယာဝသဒ္ဒော ပရိစ္ဆေဒတ္ထတစကော, န အဘိဝိဓျတ္ထ တစကော။ အတ္ထသဒ္ဒေန သမာသော ဟောတိ။ **ယော စ တတ္ထ စီဝရုပ္ပာဒော** တိ ဧတ္ထ တတ္ထသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒ ဿေန္တော အာဟ ''ကထိနတ္ထာရသီမာယ''န္တိ။ **တတ္ထုပ္ပာဒနာ** တိ တတ္ထ ကထိနတ္ထာရသီမာယံ ဥပ္ပာဒေန မူ လေန။ ''စီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ ဣမိနာ **စီဝရုပ္ပာဒော** တိ ဧတ္ထ စီဝရမေဝ ဥပ္ပာဒော စီဝရုပ္ပာဒောတိ ဝိသေသနပရပဒတ္တံ ဒဿေတိ။

**ကေ**တိ ကိတ္တကာ။ ဣဒံ ''ဂဏဝသေနာ''တိ ဝစနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ အထ တ **ကေ**တိ ကိန္နာမ ဝုတ္ထဝဿာ။ ဣဒံ ''ဝုတ္ထဝဿဝသေနာ''တိ ဝစနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သတသဟဿမ္ပိ ဇနာ လဘန္တီတိ ယောဇနာ။ **ပိ**သဒ္ဒေန တ တော အဓိကမ္ပိ လဘန္တီတိ ဒဿေတိ။ **ဆိန္နဝဿာ တ** တိ ပုရိမိကာယ ဥပဂန္တွာ ဆိန္နဝဿာ တ။ **အညသ္မိံ ဝိဟာရေ**တိ ကထိနတ္ထာရဝိဟာရတော အပရသ္မိံ ဝိဟာရေ။ သဗ္ဗေ ဆိန္နဝဿာဒိကာ ဘိက္ခူ ပုရိမိကာယ ဝဿူပဂ တာနံ ဘိက္ခူနံ ဂဏပူရကာ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **ဣတရေသံယေဝာ**တိ ပုရိမိကာယ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ပဌမပဝာရဏာ ယ ပဝါရိတာနမေဝ။ **ပရိပုဏ္ဏဝဿော** တိ ပရိပုဏ္ဏော ဝီသတိဝဿော, အစ္ဆိန္နဝဿော တ။ **သော**တိ သာမဏေ ရော။ **ဣတိ ဧတ္ထာပီ** တိ ဧဝံ တေသု ဝီသု တရေသုပိ။

ကေန ဒိန္န ကထိနစီဝရံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ ယေန ကေနစိ ဒိန္နံ စီဝရံ ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** ဝတ္တံ။ **အဇာနန္တော**တိ အဇာနနှေတု။ ဟေတုဝတ္တေ ဟိ အန္တပစ္စယော။ **တဿာ** တိ ကထိနအာယကဿ။ **ဝေန္တိ** ဣမိနာ ဝက္ခမာနနယေန။ အညတရပဟောနကံ ဝတ္ထန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ ကထိနစီဝရဿ။ ဧတ္တကာ နာမ သူစိယော ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣတိ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။

ကထိနတ္ထာရကေနာပိ ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပိ**သဒ္ဒော ကထိနအာယကံ အပေက္ခတိ။ ဝတ္တံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ "တန္တတယဂေဟတော ဟိ"တိအာဒိ။ **အာဘတသန္တာနေနေဝ**တိ အာဘတသန္တတိယာ ဧဝ။ **ခလိမက္ခိတသာဋကော**တိ အဟတသာဋကော။ သော ဟိ ခလေန တက္ကေန ကဥ္စိကေန မက္ခိတသာဋကတ္တာ "ခလိမက္ခိတသာဋကော"တိ ဝုစ္စတိ။ **ကထိနတ္ထာရသာဋက** န္တိ ကထိနတ္ထာရတ္ထာယ ဒိန္နံ သာဋကံ။ **တဒဟေဝ**တိ တသ္မိံ ဒိန္နအဟနိ ဧဝ။ **တသ္မိ** န္တိ ပဌမံ ဒိန္နေ ကထိနတ္ထာရသာဋကေ။ **အညာနိ စာ**တိ ကထိနသာဋကတော အညာနိ စ။ စသဒ္ဒေန န ကထိနသာဋကမေဝ အာဟရတိ, အညာနိ စာတိ ဒဿေတိ။ **ယော**တိ ကထိနအာယကော။ **ဣတရော**တိ ပဌမံ ကထိနအာယကော။ **ယထာ တထာ ဩဝဒိတ္ဝာ**တိ တဝ သန္တကတော တေဿ သန္တကံ သင်္ဃဿ ဗဟုပကာရံ, သင်္ဃဿ ဗဟုပကာရတ္တံ တယာပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ, ဧဝမိစ္ဆိတဿ ဗဟုပုညန္တိ ယေန တေနာကာရေန ဩဝဒိတွာ။

ကေန ဘိက္ခုနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယဿ သဥ္စော ကထိနစီဝရံ ဒေတိ, တေန ဘိက္ခုနာ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ ကဿ ဘိက္ခုဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယော ဇိဏ္ဏစီဝရော ဟောတိ, တဿ အတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ မဟတီ ပရိသာ ဧတဿာတိ **မဟာပရိသော** ထေရော။ "နဝကတရော သက္ကောတိ, တဿ ဒါတဗ္ဗ"န္တိ ဝစနဿ အနေကန္တဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "အပိ စာ"တိအာဒိ။ **အပိ စာ**တိ ဧကန္တေန။ **တဒတ္ထာယာ** တိ တဿ ဇိဏ္ဏစီဝရဿ အတ္ထာယ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **ပေလဝေ**တိ ဝိရဇ္ဇော။ **တေနာပီ**တိ ကထိနတ္ထာရကေနာပိ။ **တန္တိ** ဝိဓိံ။ **အနကမ္မတစာ** တိ အနကာရဏကမ္မတစာ။

ဇဝံ ဒိန္နေ ပန ကထိနေ နိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာနီတိ ယောဇနာ။ **ကေနာပီ**တိ **ပိ**သဒ္ဒေန ပဂေဝ ဗဟူဟိ ပနာတိ ဒဿေတိ။ **ဗုဒ္ဓပ္ပသတ္တ** န္တိ ဗုဒ္ဓေဟိ ပသတ္ထံ။ အတီတေ ကပ္ပသတသဟဿမတ္တကေတိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ ပဒုမုတ္တရဿ ။ ကထိနံ ဂဏှိတွာ ကိရာတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** ကထိနံ, သတ္ထာ အကာသီတိ သမ္ဗန္ဓော။

ကတပရိယောသိတံ ကထိနံ ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ အာဟ "ကတပရိယောသိတံ ပနာ"တိအာဒိ။ ကထိနံ ဂဟေတွာ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ "တေန ကထိနတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ"တိ ပဒံ "ဝစနီယော"တိ ပဒေ သုဒ္ဓကတ္တာ, "အနုမောအပေတဗ္ဗ"န္တိ ပဒေ ကာရိတကတ္တာ။ ကိံ ဝစနီယောတိ အာဟ "အတ္ထတံ။ပေ။ အနုမောဒထာ"တိ။ "တေဟိ အနုမောဒကေဟိ ဘိက္ခုဟိ"တိ ပဒံ "ဝစနီယော"တိ ပဒေ အဝုတ္တကတ္တာ, "အနုမောအပေတဗ္ဗ"န္တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ အဝုတ္တကမ္မံ, တ။ "ကထိန"န္တိ ဓာတုကမ္မံ တ ဝုတ္တကမ္မံ တ ဥပနေတဗ္ဗံ။ ကိံ ဝစနီယောတိ အာဟ "အတ္ထတံ။ပေ။ အနုမောအမာ"တိ။ **ဣတရေဟိ စာ**တိ အနုမောဒကေဟိ စ။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ အတ္ထာရကအနုမောဒကာနံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တေန္တိ** သဗ္ဗေသံ အတ္ထတဘာဝံ, "ဒွိန္နံ။ပေ။ အနုမောဒကဿ စာ"တိ ဝစနံ တ။

ဇဝံ ကထိနေ အတ္ထတေ သတိ ပနာတိ ယောဇနာ။ **ယေနာ**တိ ဘိက္ခုနာ။ **အဝိစာရေတွာတတ**တိ "ကထိနတ္ထာရကဿ ဒေမာ"တိ တ "သင်္ဃဿ ဒေမာ"တိ တ အဝိစာရေတွာ ဧဝ။ **သေသစီဝရာနိပီ**တိ ကထိနတ္ထာရစီဝရတော သေသစီဝရာနိပိ။ သင်္ဃေန အတဗ္ဗာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ "အပလောကေတွာ"တိ ဣမိနာ ကမ္မတစာယ ကိစ္စာဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဝဿာတသိကင္ဌိတိကာယာ** တိ ဝဿာတသကာလေ ပဝတ္တာယ ဌိတိကာယ။ **ဂရုဘဏ္ဍ** န္တိ မဥ္စပိဗ္ဗောဟနာဒိဂရုဘဏ္ဍံ။ **ကေသီမာယာ**တိ ကောယ ဥပစာရသီမာယ။

၁၀၈. **ယထာ စာ**တိ ဧတ္ထ **ယထာ**သဒ္ဒော ယံသဒ္ဒတ္ထော။ ယေန ဝိဓိနာတိ ဟိ အတ္ထော။ **မဟာဘူမိက**န္တိ မဟာဝိသယံ။ စတုဝီသတိအာကာရဝန္တတာယ မဟာဝိတ္ထာရိကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တတော**တိ အနတ္ထတလက္ခဏတော။ **ပရိတရေပီ**တိ **ပိ**သဒ္ဒော န ကေဝ တေတိ ဒဿေတိ။

**တတ္ထာ** တိ စတုဝီသတိယာ အာကာရေသု။ **ဥလ္လိခိတမတ္တေနာ** တိ ဧတ္ထ ပမာဏဿ ဥဂ္ဂဟဏတ္ထံ နခာဒီဟိ လိခနံ ဥလ္လိခိတံ, ဥလ္လိခိတံ မတ္တံ ပမာဏံ ဥလ္လိခိတမတ္တန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဒီဃတော စ ပုထုလတော စ

ပမာဏဂဟဏမတ္တေနာ''တိ။ တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ပမာဏံ ဟီ''တိအာဒိ။ ဒဿေန္တော ဟုတွာတ ဥ လ္လိခတီတိ ယောဇနာ။ **ပဉ္စကန္တိ** ပဉ္စပမာဏံ, ပဉ္စသမူဟံ တ ခဏ္ဍံ။ **တသဒ္ဒေန** အညာနိပိ တေရသကာဒီနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **မောဃသုတ္တကာရောပနမတ္တေနာ** တိ မောဃသုတ္တဿ စီဝရဿုပရိ အာရောပနမတ္တေန။ **ဒီဃသိဗ္ဗိတမတ္တေနာ**တိ ဒီဃတော သိဗ္ဗိတမတ္တေန။ **မုဒ္ဒိယပဋ္ဋဗန္ဓနမတ္တေနာ** တိ မုဒ္ဒိယပဋ္ဋဿ ဗန္ဓနမတ္တေန။ **ဒွေဝ စိမိလိကာယော**တိ ဒွေဝ ပိလောတိကာယော။ **ပဌမစိမိလိကာ**တိ ကထိနစိမိလိကတော အညာ အတ္တနော ပကတိစိမိလိကာ ဃဋ္ဋေတွာ ဌပိတာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ''တံ ပဌမစိမိလိက''န္တိ ဟဌသေသံ အဇ္ဈောဟရိတွာ ကထိနသာဋကဿ ကုစ္ဆိစိမိလိကံ ကတွာတိ ကမ္မိနာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **ပကတိစီဝရဿာ** တိ အတ္တနော ပကတိစီဝရဿ။ **ပကတိပဋ္ဋဗန္ဓစီဝရ** န္တိ ပကတိပဋ္ဋေန ဗန္ဓစီဝရံ။ **ပိဋ္ဌိအနုဝါတာရောပနမတ္တေနာ** တိ ဒီဃတော အနုဝါတဿ စီဝရဿုပရိ အာရောပနမတ္တေန။ ဒီဃာနုဝါတဉှိ ဟရုပနကာလေ ပိဋ္ဌိယံ ဌိတတ္တာ ပိဋ္ဌိအနုဝါတန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ကုစ္ဆိအနုဝါတာရောပနမတ္တေနာ**တိ ပုထုလတော အနုဝါတဿ စီဝရဿုပရိ အာရောပနမတ္တေန။ ပုထုလာနုဝါတဉှိ ဟရုပနကာလေ ကုစ္ဆိယံ ဌိတတ္တာ ကုစ္ဆိအနုဝါတန္တိ ဝုစ္စတိ။ **အာဂန္တုကပဋ္ဋာရောပနမတ္တေနာ** တိ အာဂန္တုကပဋ္ဋဿ စီဝရဿုပရိ အာရောပနမတ္တေန။ **တ**တိ အထတာ။

**သာရုပ္ပ** န္တိ သမဏာနုစ္ဆဝိကံ။ **ပရိကထာယာ**တိ ပရိယာယေန ဥပ္ပာဒိတာယ ကထာယ။ **အတိဥက္ကဋ္ဌံ ဝဋ္ဋတီ** တိ အတိဥက္ကဋ္ဌံ ဧဝ ဝဋ္ဋတိ။ **ဩတိဏ္ဏသဒ္ဒိသမေတ** တိ ဩတိဏ္ဏေန ဝတ္တေန သဒိသမေဝ ကထိနစီဝရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ဒုဝိဓေသု သန္နိဓီသု။ **တဒဟေဝာ**တိ တသ္မိံ ဒိနေ့အဟနိ ဧဝ။

**ရတ္တိနိဿဂ္ဂိယေနာ** တိ ရတ္တိအတိက္ကန္တံ ဟုတွာ နိဿဂ္ဂိယေန။ **အညေနာ**တိ တိစီဝရတော အညေန။ **သမဏ္ဍလိကတ**န္တိ သဟ မဟာမဏ္ဍလအမုမဏ္ဍလေန ကတံ။

**၃၀၉.** ဧဝံ စတုဝီသတိအာကာရံ အနတ္ထတလက္ခဏံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သတ္တရသာကာရံ အတ္ထတလက္ခဏံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အဟတေနာ''တိအာဒိ ။ တတ္ထ ပရိဘောဂံ န ဟနိတ္ထ န ဂစ္ဆိတ္ထာတိ **အဟတံ,** ပရိဘောဂေန န ဟနိတဗ္ဗံ န ဟိံသိတဗ္ဗန္တိ တ **အဟတ**န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''အပရိဘုတ္တေနာ''တိ။ ''အဟတသဒိသေနာ''တိ ဣမိနာ **အဟတကပ္ပေနာ** တိ ဧတ္ထ **ကပ္ပ** သဒ္ဒော သဒိသတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **ဟာပဏိကေနာ**တိ ဧတ္ထ ပသာရိတော အာပဏော ဟာပဏော, တသ္မိံ ပတိတံ ဟာပဏိကန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''အာပဏဒွာရေ ပတိတ''န္တိ။ ''ပိလောတိက''န္တိ ဣမိနာ ဏိကပစ္စယဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **ဝုတ္တဝိပလ္လာသေနေဝ** တိ ဝုတ္တေဟိ ''နိမိတ္တကတေနာ''တိ အာဒီဟိ ဝိပလ္လာသေန ဧဝ။ **တတ္ထာ** တိ ပရိဝါရေ ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ဣဏာ**တိ ကထိနက္ခန္ဓကေ။ အဝုစ္စမာနေ န တေန ဝစနေန ပရိဟာယတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**၃၁၀. တတ္ထာ** တိ ''ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဥဗ္ဘတံ ဟောတိ ကထိန''န္တိအာဒိဟဌေ။ ဇနေတ္တိယော မာတရောတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ ဓမ္မေန ပုတ္တေ မာနေတီတိ **မာတာ,** ဓမ္မေန ပုတ္တေဟိ မာနိယတီတိ တ **မာတာ,** သာ ဝိယ ဟောန္တီ တိ **မာတိကာ**တိ ဒဿေတိ။ **ကထိနုဗ္ဘာရ** န္တိ စ **ကထိနုဒ္ဓာရ** န္တိ စ အတ္ထတော သဒိသံ။ **တော**တိ တော ပဒဇာတိယော။ **တာသူ**တိ အဋ္ဌသု မာတိကာသု။ **အဿာ** တိ ကထိနုဗ္ဘာရဿ။

## ၁၈၈. အာအာယသတ္တကကထာ

**၃၁၁. န ပစ္စေဿ** န္တိ ဧတ္ထ ပတီတ္တုပသဂ္ဂဿ ပုနတ္ထံ, ဣဏာတုယာ စ ဂတ္ယတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''န ပုန အာဂမိဿ''န္တိ။ ဧဝံ ပက္ကမတော ဆိဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တေဉ္စာ** တိ ပက္ကမနန္တိကံ, ကထိနုဒ္ဓာရဉ္စ။ **တာဟ**န္တိ တေ အဟံ။ **တေ**တိ တုယှံ။

**အည**န္တိ အတ္တနော ဝိဟာရတော အညံ။ **ဧဝံ ဟောတီ**တိ ဧသော ပရိဝိတက္ကော ဟောတိ။ **သော**တိ အာတသပလိဗောဓော။ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ ဝုတ္တောတိ ယောဇနာ။

ဒွေဝ ပလိဗောဓာ ဧကေတော ဆိဗ္ဗန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အပုဗ္ဗံ အစရိမ** န္တိ ဧကပဟာရေနေဝ။ သော ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒော ကသ္မာ ဝိတ္ထာရတော န ဝုတ္တောတိ အာဟ "သော ပနာ"တိအာဒိ။ **သော ပနာ**တိ ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒော ပန။ န ဝုတ္တောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ထွော** တိ ဣမသ္မိံ ကထိနဗ္ဗာရေ။ ကသ္မာ အယံ ကထိနဒွာရော **"နာသနန္တိကော"** တိ ဝုတ္တောတိ အာဟ "ယသ္မာ"တိအာဒိ။ **တသ္မာ** တိ ဘိက္ခုနော။

အာသာဝစ္ဆေဒိကေ ဆိဗ္ဗတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အယံ ပနာ**တိ အာသာဝစ္ဆေဒိကော ကထိနဒွာရော ပန။ အနေကပဘေဒေ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မာ** တိ ဘိက္ခုသ္မာ။ **ဝုတ္တော** တိ အယံ အာသာဝစ္ဆေဒိကော ကထိနဒွာရော ဝုတ္တောတိ ယောဇနာ။ **ထွေ ပနာ** တိ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ။ **တတ္ထာ** တိ သီမာတိက္ကန္တိကေ။

၃၁၂-၃၂၅. ဧဝန္တိအာဒိ နိဂမနံ။ **သတ္တကေ**တိ အဋ္ဌသု မာတိကာသု အာသာဝစ္ဆေဒတော သေသေ သတ္တပမာဏေ, သတ္တသမူဟေ တ။ **တေယေတ**တိ သတ္တကေ ဧဝ။ **တတော**တိ တရတော။ **ယေ ယေ**တိ ကထိနဒွာရာ။ **ဣတရေဟီ**တိ အာသာဝစ္ဆေဒတော အညေဟိ။ ယေ ပလိဗောဓာ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အာတသော စဇီယတိ အနေနာတိ **စတ္တ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယေန စိတ္တေနာ"တိအာဒိ။ **တန္တိ** စိတ္တံ။ "ဧသေဝ နယော"တိ ဣမိနာ အာတသော ဝမီယတိ အနေနာတိ **ဝန္တံ** ။ အာတသတော မုစ္စတိ အနေနာတိ **မုတ္တန္တိ** ဝစနတ္ထံ အတိဒိသတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗသု မိံ ကထိနက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ ကထိနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၈. စီဝရက္ခန္ဓကံ

### ၂၀၂. ဇီဝကဝတ္ထုကထာ

၃၂၆. စီဝရက္ခန္ဓကေ ပဒက္ကမာသဒ္ဒဿ အပသဒ္ဒတ္တံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ "ဆေကာ ကုသလာ"တိ။ **အဘိသဋ္ဌာ**တိ ဧတ္ထ သရဏာတုယာ ဂတိစိန္တာသု ဣမ ဂတ္ယတ္တေတိ ဒဿေန္တော အာဟ "အဘိဂတာ"တိ။ **အဘိဂတာ** တိ အဘိမုခံ ဂန္တဗ္ဗာ။ နနု ဟဋ္ဌိယံ **"အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ မနုဿာန"** န္တိ ဝုတ္တံ, ကသ္မာ ပန "အတ္ထိကေဟိ အတ္ထိကေဟိ မနုဿေဟီ"တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "ကရဏတ္ထေ ပနာ"တိအာဒိ။ ဣမိနာ ဆဋ္ဌီကတ္တာ နာမ တတိယာက တ္ထုနာ သမာနောယေတတိ ဒဿေတိ။ နိဂမေ ဝသတီတိ **နေဂမော**တိ ဝုတ္တေ ကုဋုမ္ဗိယဂဏော နေဂမော နာမာတိ အာဟ "ကုဋုမ္ဗိယဂဏော"တိ။

၃၂၇. နဂရေ နိဝသန္တီတိ **နာဂရာ**။ ဒတ္ထတ, ဝုဋ္ဌာပေသုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာရာမုယျာနတဟာနာဒီ** တိ ဧတ္ထ **အာဒိ** သဒ္ဒေန အညာနိ ဥပဘောဂပရိဘောကနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **ဂဏိကဌာနေ** တိ ဂဏိကာယ ဌာနေ။ **ဂဏိကာ**တိ စ နဂရသော ဘိနီ။ သာ ဟိ အတ္ထိကေန ဇနဂဏေန အဘိဂန္တဗ္ဗာတိ **ဂဏိကာ**တိ ဝုစ္စတိ။ **ပဋိုသတေန စာ**တိ ဧတ္ထ **စ**သဒ္ဒေ အဝဓာရဏတ္ထော။ ရတ္တိံ ဂမနဿ ပဋိနိဝိသဋ္ဌာတေန သတေန ဧတတိ ဟိ အတ္ထော။ **ဂိလာန**န္တိ ဧတ္ထ ဘာဝပစ္စယေ န ဝိနာပိ ဘာဝတ္ထော ဉာတဗ္ဗောတိ အာဟ "ဂိလာနဘာဝ"န္တိ။ "ဇာနာပေယျ"န္တိ ဣမိနာ **ပဋိဝေဒေယျ** န္တိ ဧတ္ထ ဝိဒဓာတုယာ ဉာဏတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ကတ္တရသုပ္ပေ** တိ ဧတ္ထ **ကတ္တရ** သဒ္ဒော ဇိဏ္ဏပရိယာယောတိ အာဟ "ဇိဏ္ဏသုပ္ပေ"တိ။ သုပန္တိ သုနခါဒယော ဧတ္ထာတိ **သုပ္ပံ,** ကတ္တရံ သုပ္ပံ ကတ္တရသုပ္ပံ။

၃၂၈. **တန္တိ** ဇီဝကံ။ အညေ ရာဇအာရကာ ဝဒန္တိ ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ နတ္ထိ မာတာ ဧတဿာတိ **နိမ္မာတိကော**။ **ယထာ စာ**တိအာဒီသု ယထာ ပေသန္တိ, တထာတိ ယောဇနာ။ **စ**သဒ္ဒော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ န ဧကေဝလံ ဝဒန္တိယေဝ, အထ ခော န ကောစိ ကိဉ္စိ ပေသေတီတိ ဟိ အတ္ထော။ **အညေသန္တိ** ဇီဝကတော အညေသံ။ **တသ္မာ** တိ ဇီဝကဿ။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ။ **သော**တိ ဇီဝကော။ **တံ သဗ္ဗန္တိ** "နိမ္မာတိကော နိပ္ပိတိကော"တိ ဝဒနဋ္ဌ ပဏ္ဏာကာရဿ အပေသနဋ္ဌာတိ တံ သဗ္ဗံ။

**ယံနူနာ**တိ သာဓု ဝတ။ အပံ ဝဇ္ဇသိပ္ပံ သိက္ခေယျံ သာဓု ဝတာတိ ယောဇနာ။ **တသ္မာ** တိ ဇီဝကဿ။ **ဧတဒဟောသီ**တိ ဧတံ အဟောသိ, ပရိဝိတက္ကော အဟူတိ အတ္ထော။ **ပရူပဃာတပဋိသံယုတ္တာနီ** တိ ပရံ ဥပဂန္တ္တာ, ဥပ ဘုသေန

တ ဟာနနေန ပဋိသံယုတ္တာနိ။ **မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂ**န္တိ သိပ္ပသ္သ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တာ မေတ္တာ ဧတဿာတိ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂံ။ ဣတိ အဟောသီတိ ယောဇနာ။ ပုရိမစိတ္တာယ အနေကန္တဘာဝတော ဧကန္တဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "အပိ စာ"တိအာဒိ။ **အပိ စာ**တိ ဧကန္တေန။ **အယ**န္တိ ဓီဝကော။ **ဣတော**တိ ဘဒ္ဒကပ္ပတော။ **အယ**န္တိ ဥပာသကော ။ **စတုပရိသန္တရေ**တိ စတုပရိသမဇ္ဈေ။ **ပတ္ထတဂုဏာ** န္တိ ပတ္ထရိတဂုဏံ။ **ဌာနန္တရ**န္တိ ဌာနဘေဒံ, **အဟမ္ပိ** တိ န အယံ ဥပာသကောယေဝ, အဟမ္ပိတိ အတ္ထော။ **ဘဂဝ**တိ အာလပနပဒမေတံ။ **ပတ္ထန** န္တိ ဣစ္ဆိတဝရံ။ **စောဒိယမာနောပီ**တိ ဥယျောဇိယမာနောပိ။ **ပိသဒ္ဒေန** ပုရိမစိတ္တနုမပေက္ခတိ။ **သော**တိ သော ဓီဝကော။

၃၂၉. **ဒိသာဟမောက္ခော** တိ ပဒဿ ဒိသာသု ဟမောက္ခော ဒိသာဟမောက္ခောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "သဗ္ဗဒိသာသူ"တိအာဒိ။ **တသ္မိံဥ သမယေ** တိ ဓီဝကဿ တသ္မိံ စိတ္တုနသမယေ စ, အာဂမံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ**တိ တဏိဇေ, ပုစ္ဆိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကုတော**တိ နဂရတော။ **တက္ကသီလတော**တိ တက္ကသီလနဂရတော။ **တတ္ထာ** တိ တက္ကသီလေ။ **အာမာ**တိ သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထေ နိပါတော, အာမ အတ္ထီတိ ဟိ အတ္ထော။ **တေ**တိ တဏိဇာ။ **တထာ**တိ ယထာ ဓီဝကော အာဟ, တထာ အကံသူတိ အတ္ထော။ **သော**တိ ဓီဝကော။ **ပိတရ**န္တိ အဘယရာဇကုမာရံ။ **တေဟီ**တိ တဏိဇေဟိ။

**တ**န္တိ ဓီဝကံ, ပုစ္ဆိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော**တိ ဓီဝကော။ ကသ္မာ တာတ တွံ ဣဓာဂတော အသိ ပနာတိ ပုစ္ဆိတိ ယောဇနာ။ **တတော**တိ ပုစ္ဆတော။ **သော**တိ ဓီဝကော။ သိက္ခိတုံ အာဂတော အမ္ဟိတိ ယောဇနာ။ **ဗဟုဥ္ ဂဏှာဟာတီ** တိ အာဒီသု သော ကိဥ္စိ ကမ္မံ အကတွာ သိပ္ပဿေဝ သိက္ခိတတ္တာ ဗဟုဥ္ ဂဏှာဟာတီတိ အာဟ "ယထာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ ယထာ သိက္ခန္တိယေဝ, ဧဝံ တထာ သော န သိက္ခတီတိ ယောဇနာ။ **သော ပနာ**တိ ဓီဝကော ပန, ကရောတိ သိက္ခတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧကံ ကာလ**န္တိ ဧကသ္မိံ ကာလေ။ ဧဝံ သန္တေ ကသ္မာ သော ဗဟုဥ္ ဂဏှာဟာတီတိ အာဟ "ဧဝံ သန္တေပီ"တိအာဒိ။ **မဓာဝိတာယာ**တိ ခိပ္ပံ ဂဟဏဓာရဏပညာတာယ, ဗဟုဥ္ သိပ္ပန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အဿ ဓီဝကဿ ဂဟိတဥ္ သိပ္ပံ န သမ္မုဿတီတိ ယောဇနာ။

ယတ္တကံ သိပ္ပံ အာစရိယော ဇာနာတိ, တတ္တကံ အယံ ဓီဝကော ဇာနာတီတိ ယောဇနာ။ **ယ**န္တိ သိပ္ပံ။ **အယ**န္တိ ဓီဝကော, ဘဝိဿတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **န**န္တိ ဓီဝကံ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန။ **ကမ္မဝိဟာက**န္တိ ကမ္မဝိပာကဇံ ရောဂံ။ "န"န္တိ ပဒံ "သိက္ခာပေသီ"တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ, "ဘေသဇ္ဇယောဇနေ"န္တိ ပဒံ ဓာတုကမ္မံ။ **ဘေသဇ္ဇယောဇန** န္တိ ဘေသဇ္ဇေန ရောဂဿ ယောဇနံ။ **သော ပနာ**တိ ဓီဝကော ပန။ **ဣမိနာ**တိ ဓီဝကေန န ဥဂ္ဂဟိတံ, ဥဂ္ဂဟိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧကေန ဒွတရေနာ**တိ စတူသု ဒွတရေသု ဧကေန ဒွတရေန။ **အာဟိဏ္ဍန္တော** တိ ဝိစရန္တော။ **ပရိတ္တံ ဟထေယျ** န္တိ ဧတ္ထ ပရိတ္တသဒ္ဒဿ အာရက္ခနတ္ထေပိ ပဝတ္တနတော ဣဓ အပ္ပတ္ထေ ပဝတ္တတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ "အပ္ပမတ္တက"န္တိ။ ကသ္မာ အပ္ပမတ္တကံ ဟထေယျံ အအာသီတိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ ဒိသာဟမောက္ခဿ။ **အယ**န္တိ ဓီဝကော, လဘိဿတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ လဘနတော။ **ခီဏေ ဟထေယျေ** တိ ဟထေယျေ ခီဏေ သတီတိ ယောဇနာ။

## ၂၀၃. သေဋ္ဌိဘရိယာဒိဝတ္ထုကထာ

၃၃၀. **ယာ နာမာ**တိ ယာ နာမ ဃရဏီ။ **ကိမ္ပိ မာယ** န္တိ ဧတ္ထ ကောရလောပသန္ဓီတိ အာဟ "ကိမ္ပိ မေ အယ"န္တိ။ ဣမိနာ ယကာရာဒေသသန္ဓိ နိဝတ္တေတိ, "မ္ယာယ"န္တိပိ ဟဌော, ဧဝံ သတိ အာဒေသသန္ဓိယေဝ, န လောပသန္ဓိ။ အယံ ဃရဏီ မေ ကိဥ္စိ ဒေယျဓမ္မံ ကိမ္ပိ ဒဿတီတိ ယောဇနာ။ **တဿ စာ** တိ သဗ္ဗိဿ စ, **ကတဿာ** တိပိ ဟဌော။ **ရောဂူပသမဿ စာ** တိ မမ ရောဂဿ ဥပသမဿ စ, ဣမေဟိ ပဒေဟိ **သံယမဿာ** တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ "ဥပကာရ"န္တိ ဣမိနာ **ဥပဇာနာမီ**တိ ဧတ္ထ ဥပသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အဓိပ္ပာယော** တိ ဃရဏိယာ အာသယော။

၃၃၁. "သဗ္ဗာလင်္ကာရံ တုယှံ ဟောတူ"တိ ဣဒံ ဝစနံ ရာဇာ သဘာဝတော အာဟ, ဥဒအဟု ကိဥ္စိ စိန္တေတွာတိ အာဟ "ရာဇာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဣမ**န္တိ အလင်္ကာရံ။ **ပမာဏယုတ္တော** တိ ကာရဏာနုရူပေ။ **န**န္တိ ဓီဝကံ။ **နာဋကာနမ္ပီ**တိ ပဉ္စသတိကာနံ နာဋကာနမ္ပိ။ **သောပီ**တိ ဓီဝကောပိ။ **တေသ**န္တိ အဘယကုမာရနာဋကာနံ။ **မေ**တိ မယှံ, န ပတိရူပန္တိ

တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အယ္ယိကာန** န္တိ မာတာမဟီနံ။ ကတဿ မေ ဥပကာရဿာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ အဓိကာရော စ ဥပကာ ရော စ အတ္ထတော သဒိသန္တိ ဒဿေတိ။ ရာဇာ ပသန္နော ဒတွာ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၂၀၅. ရာဇဂဟသေဋ္ဌိဝတ္ထုကထာ

၃၃၂. **ဣရိယာပထသမ္ပရိဝတ္တနေနာ** တိ ဣရိယာပထဿ ပုနပ္ပုနံ ပရိဝတ္တနေန။ တီဟိ သတ္တာဟေဟိ နိစ္စလ ဿ နိပန္နဿ အဿ သေဋ္ဌိဿ မတ္ထလုင်္ဂန္တိ ယောဇနာ။ အပေဟိ နိပဇ္ဇေယျာတိ ယောဇနာ။ **န**န္တိ သေဋ္ဌိံ။ **တေနေတ**တိ တေနေဝ ကာရဏေန။ သီသံ ဆာဒေတီတိ **သီသစ္ဆဝီ** တိ ဝုတ္တေ သီသပဋိစ္ဆာဒနစမ္မန္တိ အာဟ ''သီ သစမ္မ''န္တိ။ **တဿာ** တိ သေဋ္ဌိဿ။ **တီဟိ သတ္တာဟေနာ** တိ ဇတ္တေ ပုဗ္ဗပဒေန ပစ္စိမပဒံ ဂုဏိတ္ွာ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အာဟ ''တီဟိ ပဿေဟိ ဧကေနေကေန သတ္တာဟေနာ''တိ။

၃၃၃. **ဇနံ နီဟရာပေတ္ွာ**တိ ဇနံ အပက္ကမာပေတ္ွာ။

## ၂၀၇. ပဇ္ဇောတရာဇဝတ္ထုကထာ

၃၃၄. **ဝိစ္ဆိကဿ ဇာတော** တိ ဝိစ္ဆိကဿ ကာရဏာ ဇာတော, ဝိစ္ဆိကံ ပဋိစ္စ ဇာတောတိ အတ္ထော။ သဗ္ဗိ စ ဘေသဇ္ဇံ ဝိစ္ဆိကာနံ ပဋိကူလံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ပညာသယောဇနိကာ**တိ ဇတ္တေ ဏိကပစ္စယဿ ဂန္ဓံ သမတ္ ထတ္တေ ပဝတ္တာဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဂန္ဓံ သမတ္တော ဟောတီ''တိ။ **အဿ ရညော** တိ စန္ဒပဇ္ဇောတနာမ ကဿ အဿ ရညော။ **ဟတ္ထိနိယေတ** တိ ဘဒ္ဒဝတိကာ နာမ ဟတ္ထိနိယေဝ။ **ဝီသယောဇနသတ**န္တိ ဝီသာဓိကံ ယော ဇနသတံ။

ဘုဉ္ဇိတုံ နိသိန္နဿ ဧကဿ ကုလပုတ္တဿ ဒူတရေတိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ ကုလပုတ္တဿ, အာရောစေ သီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော**တိ ကုလပုတ္တော, ''အာဟရာ''တိ အာဏာပေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣတရော**တိ ပုရိသော။ **တ**န္တိ ပတ္တံ။ **ယတ္ထ ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဘဝေ။ တတ္ထ တတ္ထ တဟနသမ္ပန္နော ဟောမီတိ ယောဇနာ။ **သော**တိ ပု ရိသော။ ပဇ္ဇောတော နာမ အယံ ရာဇာ ဇာတောတိ ယောဇနာ။

**သဗ္ဗံ ဟယေတ္ွတ** တိ ဣဒံ ဥပလက္ခဏမတ္တန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''သဗ္ဗဥ္စ ဟယေတ္ွတ''တိအာဒိ။ သဗ္ဗ ဥ္စ ဟယေတ္ွတ, ပရိစာရကာနံ အာဟာရစာရေ ဝိဓိဥ္စ အာစိက္ခိတ္ွတတိ အတ္ထော။ **ဩလုမ္ပေတ္ွတ** တိ လုပိဏာတု ဩဒ ဟနတ္တောတိ အာဟ ''ဩဒဟိတ္ွတ''တိ။ **ဝိရေစေသီ**တိ ဥဒ္ဒဥ္စ အဓော စ ဝိရေစေသိ။

## ၂၀၈. သိဝေယျကဒုဿယုဂကထာ

၃၃၅. **သိဝထိက**န္တိ သိတ ဇမ္ဗုကာ ကုဏပခာဒနတ္တာယ အာဂန္တွာ တိဋ္ဌန္တိ ဇတ္တောတိ **သိဝဋ္ဌံ,** တဒေဝ **သိဝ ထိကံ,** ဣမိနာ သိဝထိကာယံ ဥပ္ပန္နံ သိဝေယျကံ ထိကသဒ္ဒဿ လောပံ ကတွ္ွတတိ ဒဿေတိ။ **တတ္ထာ** တိ ဥတ္တရ ကုရုသု။ **တ**န္တိ မတံ။ **ဟတ္ထိသောဏ္ဍကသကုဏာ** တိ ဟတ္ထိလိင်္ဂဝိဟင်္ဂမာ။ တေ ဟိ ဟတ္ထိနော သောဏ္ဍော ဝိယ သောဏ္ဍော ဧတေသု အတ္ထီတိ **ဟတ္ထီသောဏ္ဍကာ,** တေ စ တေ သကုဏာ စေတိ ဟတ္ထိသောဏ္ဍကသကုဏာတိ ဝု စ္စန္တိ။ **ရညော အာဟရန္တိ** တိ ရညော အတ္တာယ, သန္တိကံ တ အာဟရန္တိ။ **ဣဒ**န္တိ သိဝေယျကံ ဒုဿယုဂံ။ သိဝိ ရဋ္ဌေ တယိတံ **သိဝေယျက** န္တိ စ ဒဿေန္တော အာဟ ''အထဝ''တိအာဒိ။ **တေနာ**တိ ကာရဏေန။ ''သိဝေယျကန္ တိ။ပေ။ ဝဒန္တိ''တိ ဟောရာဏာ အာဟူတိ ယောဇနာ။

## ၂၀၉. သမတ္တိံသဝိရေစနကထာ

၃၃၆. **ကိံပနာ**တိ ဇတ္တေ ကိံသဒ္ဒေါ အနိယမတ္တော။ လူခေါ ကိံ, န လူခေါ ကိန္တိ ဟိ အတ္တော။ ''သိနေဟဟနံ ပန တေမေတိ''တိ စ ''ကရောတိ''တိ စ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သကလကာယေ။ **သိရာ**တိ ကဏ္ဍရာ။ **အယ**န္တိ ဇီဝ ကော။ **ဩဠာရိကဒေါသဟရဏတ္ထ** န္တိ ဩဠာရိကဿ ဒေါသဿ အပနယနတ္ထံ။ **ပကတတ္တော** တိ ပကတိသဥ္ဇာ

တေ သဘာဝေ သတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဘဂဝတ ဘန္တေတိ ယောဇနာ။ **ကုတော**တိ ကသ္သ သန္တိကာ။ ဝဋ္ဋတိ နု ခေါတိ စိန္တေသီတိ ယောဇနာ။ **တတော**တိ စိန္တနတော။ **သောဏော**တိ ကောဠိဝီသသောဏော, ဘုဉ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ သောဏသ္သ သန္တိကာ။ **တသ္သာ** တိ သောဏသ္သ။ **သော**တိ သောဏော။ **ထေရသ္သာ** တိ မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရသ္သ။ ဣဒံ “ပတ္တ”န္တိပဒေ သာမိ, “အဒါသီ”တိ ပဒေ သမ္ပဒါနံ။ အညံ ပိဏ္ဍပာတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ရာဇာပိ ခေါ ဘုဉ္ဇိတုကာမော အဟောသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယဉ္စ သုဇာတာ အဒါသိ, ယဉ္စ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော, ဘာဇနဂတေသု ဒွီသုယေဝ တေသု ပိဏ္ဍပာတေသု ဒေဝတာ ဩဇံ ပက္ခိပန္တီတိ ယောဇနာ။ **အညေသူ**တိ ဒွီဟိ ပိဏ္ဍပာတေဟိ အညေသု။ **ဣဋ္ဌ** န္တိ ရုစိံ။ **သော**တိ ဗိမ္ဗိသာရော ရာဇာ။ **တဝေဝ**တိ တုယှမေဝ။ **တန္တိ** ဘဂဝတော ဝစနံ။ ရာဇာ အကာသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ**တိ အသီတိကုလပုတ္တသဟဿာ။ **တေဒတ္ထမေဝ** တိ သောဏဿ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထမေဝ, န ရညော အနုဂ္ဂဟတ္ထန္တိ အဓိပ္ပာယော။

## ၂၁၀. ဝရယာစနကထာ

၃၃၇. ကတံ ဘတ္တကိစ္စံ ယေနာတိ **ကတဘတ္တကိစ္စော,** တသ္မိံ သတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝုတ္တနယေနေဝ** တိ ရာဟုလဝတ္ထုမှိ (မဟာဝ. အဋ္ဌ. ၁၀၅) ဝုတ္တနယေနေဝ။ **ဣဒံ ဝတ္ထ** န္တိ ဣဒံ သိဝေယျကံ ဝတ္ထံ, ဥပ္ပန္နန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ “တာတ”တိ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗော။ **တတ္ထန္တရေ** တိ တသ္မိံ ဝတ္ထုပ္ပန္နကာလမဇ္ဈေ။ ကောစိ ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ ပံသုကူလိကဟေတုနာ။ **အယန္တိ** ဇီဝကော။ **ဂဟပတိစီဝရန္တိ** ဧတ္ထ ဂဟပတီနံ စီဝရန္တိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “ဂဟပတီဟိ ဒိန္နံ စီဝရ”န္တိ။ **ဝတ္ထအနာနိသံသပဋိသံယုတ္တာယာ** တိ “ဝတ္ထဒေါ ဟောတိ ဝဏ္ဏဒေါ”တိအာဒိကာယ (သံ. နိ. ၁.၄၂) ဝတ္ထအနဿ အာနိသံသေန ပဋိသံယုတ္တာယ။ ဝိဇ္ဇာဝသေန ဝုတ္တော “ဣတရီတရေနာ”တိ သဗ္ဗနာမသဒ္ဒော အနိယမတ္ထောတိ အာဟ “အပ္ပဂ္ဃေနပိ မဟဂ္ဃေနပိ ယေန ကေနစီ”တိ။ **ဟတရော** တိ ဥတ္တရာသင်္ဂေါ။ သော ဟိ ဟရုပနတ္ထာယ ဝရိယတိ ဣစ္ဆိယတီတိ ဟတရောတိ ဝုစ္စတိ။ “ကပ္ပာသာဒိဘေဒေ”တိ ဣမိနာ တဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **ပကတိကောဇဝမေဝ**တိ ပကတိယာ ဘိက္ခူနံ သာရုပ္ပံ ကောဇဝမေဝ။ သောဠသနာဋကိတ္ထီနံ ဌတွာ နစ္စယောဂ္ဂတ္တာ မဟတီ ပိဋ္ဌိ ဧတဿာတိ **မဟာပိဋ္ဌိယံ,** တမေဝ ကောဇဝံ **မဟာပိဋ္ဌိယကောဇဝံ**။ တဿ ကိရ လောမာနိ စတုရင်္ဂုလာဓိကာနိ ဟောန္တိ။

## ၂၁၁. ကမ္ဗလာနုဇာနနာဒိကထာ

၃၃၈. **ကာသီနန္တိ** ကာသီနံ ဇနပဒါနံ, ကာသိရဋ္ဌေ နိဝသီနံ ဇနာနံ ဝါ။ **ပဒေသနဒိဿာ** တိ ပစ္စုဒ္ဓံ, ပဋိပက္ခံ ဝါ ဧသနံ ဣစ္ဆတီတိ **ပဒေသနဒိ** ဧကာရဿ ဒကာရံ ကတွာ။ **သော**တိ ဧသော ကာသိရာဇာ။ “သဟဿ”န္တိ ဣမိနာ **ကာသိ** သဒ္ဒဿ သင်္ခေတသင်္ချံ ဒဿေတိ။ **တံအဂ္ဃနကော** တိ တေန ကာသိနာ အဂ္ဃနကော။ ကသ္မာ အမုကာသီတိ (ထေရိက. အဋ္ဌ. ၂၅) ဝုတ္တောတိ အာဟ “အယံ ပနာ”တိအာဒိ။ **အယန္တိ** ကမ္ဗလော။ **ပနာ**တိ ကာရဏတ္ထဇောတကော။ ယသ္မာတိ ဟိ အတ္ထော။

၃၃၉. ဘဉ္ဇိတဗ္ဗံ ခေါမာဒီနိ ပဉ္စ သုတ္တာနိ မိဿိတွာ အဝမဒ္ဒိတဗ္ဗန္တိ **ဘင်္ဂ** န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဘင်္ဂံ နာမာ”တိအာဒိ။ **တကမယမေဝ**တိ ဘင်္ဂနာမကေန တကေန နိဗ္ဗတ္တမေဝ။

၃၄၀. **တေ**တိ ဘိက္ခူ, သလ္လက္ခိံသု ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသ္သာ** တိ ပဒဿ, အတ္ထန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **န အစ္ဆိံသူ**တိ န အာသိံသု, န ဝသိံသူတိ အတ္ထော။ **နာကာမာ**တိ ဧတ္ထ ကမုဓာတု ဣစ္ဆတ္ထော ယကာရလောပေါတိ အာဟ “န အနိစ္ဆာယာ”တိ။ **အာတဗ္ဗော** တိ ဘာဂေ အာတဗ္ဗော။ **ဥပစာရေ**တိ သုသာနဿ သမီပေ။ “အကာမာ ဘာဂံ အာတု”န္တိ ဝစနဿ အနေကန္တဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ယဒိ ပနာ”တိအာဒိ။ **ဣဓာ**တိ ဣမံ သုသာနံ။ “သမ္ပတ္တာ ဂဏှန္တူ”တိ ဒေန္တီတိ ယောဇနာ။ **ယေနာ**တိ ဘိက္ခုနာ။ **သဒိသာ ဩက္ကမိံသူ** တိ ဧတ္ထ သဒိသသဒ္ဒော သမပရိယာယောတိ အာဟ “သမံ ဩက္ကမိံသူ”တိ။ **သမန္တိ** ဘာဝနပုံသကော။ သမာနဒိသာယာတိ တ ဒဿေန္တော အာဟ “ဧကေဒိသာယ တ”တိ။ ဧတ္ထ ပန ယကာရလောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဗဟိမေဝ**တိ သုသာနတော ဗဟိ ဧဝ။ **ကတိကန္တိ** ကတေန ပဝတ္တံ သင်္ကရံ။

## ၂၁၃. စီဝရပဋိဂ္ဂဟကသမ္မုတိကထာ

၃၄၂. ''ယော န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတီ''တိအာဒီသု ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဉာတကာဒီနံ စီဝရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကေစ္စသ္မိံ** န္တိ ဇနေ။ **တသဒ္ဒော** ဝိကပ္ပတ္ထော။ ဧတေသု တီသု အညတရေန ကာရဏေန ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမာတိ ဟိ အတ္ထော။ အာဂတသ္သာပိ စီဝရန္တိ သမ္ဗန္ဓော **ပိ**သဒ္ဒော ဂရဟတ္ထော။ ပဂေဝ ပစ္ဆာ အာဂတသ္သာတိ ဟိ အတ္ထော။ **အဝမည**န္တိ ဥညာတံ။ **တေ**တိ တုမ္ဟာကံ။ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ယောဇနာ။ မုဋ္ဌသ္သတိ တေသ္သာတိ **မုဋ္ဌသ္သတိ**။ အာဂတာနမ္ပိ စီဝရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပိ**သဒ္ဒော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ ပဂေဝ ပဌမံ အာဂတာနန္တိ ဟိ အတ္ထော။ တေံ စီဝရပဋိဂ္ဂဟကဋ္ဌာနံ နာမာတိ ယောဇနာ။ **သန္တသန္တော တ** တိ ခေဒခေဒအေ တ။ **ဣဒ္ဓိဒ္ဓ** တိ ဣဒ္ဓ ဣဒ္ဓ စီဝရံ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ စ ဂစ္ဆတိ, ယသ္မာ စ ဇာနာတိ, တသ္မာ။ **ယော**တိ ဘိက္ခု။ သက္ကောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧဝရူပေ ဘိက္ခု သမ္မန္နိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

**အပလောကနေနပီ**တိ ''ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရပဋိဂ္ဂဟကံ ကာတုံ သင္ဃံ အပလောကေမီ''တိ အပလောကနေန ပိ, သမ္မန္နိတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယတ္ထ ပနာ** တိ ယသ္မိံ ပန ခုရဝိဟာရေ။

''ဂဟိတဋ္ဌာနေယေဝ''တိ ဣမိနာ **တတ္ထေဝ** တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ ''ဆဍ္ဍေတွ''တိ ဣမိနာ **ဥဇ္ဈိတွ** တိ ဧတ္ထ ဥဇ္ဈတုယာ ဝိသ္သဇ္ဇနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **စီဝရပဋိဂ္ဂဟက** န္တိ ပဒဿ စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဏှာ တီတိ စီဝရပဋိဂ္ဂဟကောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယော''တိအာဒိ။ တတ္ထ ယော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, သော စီဝရပဋိဂ္ဂဟကော နာမာတိ ယောဇနာ။ ''စီဝရပဋိသာမက''န္တိ ဣမိနာ စီဝရံ ဂဟိတဋ္ဌာနတော နီဟရိတွာ ဘဏ္ဍာကာရေ ဒဟတိ ဌပေတီတိ **စီဝရနိဒဟကော**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ယော န ဆန္ဒာတိ ဂစ္ဆတီတိအာဒီသု **ဧတ္ထ** ဧတေသု စ ဣ တော ပရဉ္စာတိ ယောဇနာ။

## ၂၁၄. ဘဏ္ဍာကာရသမ္မုတိအာဒိကထာ

၃၄၃. ယော ဝိဟာရော ဝာ ယော အဍ္ဍယောဂေါ ဝာ ဟောတိ, သော ဝိဟာရာဒိကော သမ္မန္နိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ''အာရာမိကသာမဏေရာဒီဟီ''တိ ပဒံ ဝိဝိတ္တတ္ထေ အဟာအနံ, ကရဏမ္ပိ ယုဇ္ဇတိ။ ပစ္စန္တသေနာသနံ ပန န သမ္မန္နိတဗ္ဗံ စောရာဒိဥပဒ္ဒဝတ္တာ။ **ဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝ** တိ ဘဏ္ဍာကာရဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝ။

**ယဿာ** တိ ဘဏ္ဍာကာရဿ။ ဣဒံ ပဒံ ''ဆဒနာဒီသု''တိ ပဒေ သာမီ, ''နတ္ထိ''တိ ပဒေ သမ္ဗအနံ ။ **ယဿ ပနာ** တိ ဘဏ္ဍာကာရဿ ပန။ **ယတ္ထ ကတ္ထစိ** တိ ယသ္မိံ ကသ္မိံစိ ဌာနေ။ **ဃနော**တိ ပတိတပဟေတုနာ။ မူသိတွာ ခာဒတီတိ **မူသိကော**။ အာဒိသဒ္ဒေန ကေဓာမင္ဂုသာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ဥပ ဘုသံ, ဥပဂုဟိတွာ တ တ စိနန္တီတိ **ဥပစိကာ**။ **တန္တိ** ဩဝသ္သနာဒိံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ဧဝန္တိ**အာဒိ နိဂမနံ။

**စီဝရပဋိဂ္ဂဟကာဒီဟိ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန စီဝရနိဒဟကဘဏ္ဍာကာရိကေ သင်္ဂဏှာတိ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု။ စီဝရပဋိဂ္ဂဟကေန န ဂဏှိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တာတ**တိ စီဝရနိဒဟကဘဏ္ဍာကာရိကာနံ, တေဟိ တ ပဌမံ။ **ယံ ယ**န္တိ စီဝရံ။ **တထေတ**တိ ယထာ ဝိသုံ ဝိသုံ ကတွာ ဂဏှာတိ, တထေဝ။ **စီဝရနိဒဟကေနာပီ**တိ ပိသဒ္ဒော န ကေဝလံ ပဋိဂ္ဂဟကေနေဝ, အထ ခော နိဒဟကေနပီတိ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **တထေတ**တိ ယထာ နိဒဟကော အာစိက္ခတိ, တထေဝ။ **တတော**တိ တေဟိ စီဝရေဟိ, ဝိဘတ္တအဟအနံ, တေသု စီဝရေသု တ နိဒ္ဓာရဏံ။ **တဒေတ**တိ သဗ္ဗေန ဝုတ္တစီဝရမေဝ။

**ဣတီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။ ဘဂဝတာ အနုညာတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘဏ္ဍာကရ** န္တိ ဘဏ္ဍဿ ဌပနောကာသံ အကရံ။ **ဘဏ္ဍာကရိကော** တိ ဘဏ္ဍာကရေ နိယုတ္တော။ **ဗာဟုလ္လိကတာယာ** တိ ပစ္စယဗာဟုလ္လေန နိယုတ္တဘာဝတ္ထံ။ ဧဝံ သန္တေ ကိမတ္ထာယ အနုညာတောတိ အာဟ ''အပိ စာ''တိအာဒိ။ အနုဂ္ဂဟာယ အနုညာတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ နေဝ ဇာနေယျုန္တိ ယောဇနာ။ ဒ္ဒေဝ ဒ္ဒေဝ တ စီဝရေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သင်္ဂဟံ ကာတု** န္တိ သဗ္ဗေန သင်္ဂဟံ ကာတုံ။

**န ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ အတ္တုဒ္ဒြာရဝသေန အသောပိ အဝုဋ္ဌာပနီယေ ဒဿေန္တော အာဟ “အသောပီ”တိ
အာဒိ။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ **တတ္ထာ** တိ စတူသု။ သဗ္ဗော ပန ဒေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပကာရတာယ စာ**တိ သင္ဃဿ
ဥပကာရတာယ စ။ ဧတ္ထ စ ပုရိမေသု တီသု ဧကောယေဝ ဟေတု, ပစ္ဆိမေ ပန ဒွေဝ ဟေတတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

**သမ္မုခီဘူတေနာ** တိ အညမညဿ မုခေ သံဝိဇ္ဇမာနော, သန္နိပတိတော တ **သမ္မုခော,** သမ္မုခော ဟုတွာ ဘူ
တော **သမ္မုခီဘူတော** ။ ဘူသဒ္ဒယောဂတ္တာ အကာရဿီကာရော ဟောတိ, အန္တောဥပစာရသီမာယံ ဌိတော သဗ္ဗော
။ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “အန္တောဥပစာရသီမာယံ ဌိတေနာ”တိ။ **ကောလာဟလ**န္တိ ဗဟုဇနေဟိ သန္နိပတိတွ
တ ဧကတော ကတံ အဗ္ဗတ္တသဒ္ဒံ။ တအာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ “အမ္ဘာက”န္တိအာဒိ။ “စီဝရဘာဇကေသူ”တိ
အာဒိနာ အဂတိဂမနာကာရံ ဒဿေတိ, တံ သုဝိညေယ္ယမေဝ။ **တုလာဘူတော**တိ တုလာယ သဒိသော ဟုတွာ ဘူတော,
တုလာယ သဒိသဘာဝံ ပတ္တော တ။ **မဇ္ဈတ္တော** တိ မဇ္ဈေ ဌိတော အတ္တာ သဘာဝေ ဧတဿာတိ မဇ္ဈတ္တော။

**ဣဒ**န္တိ စီဝရံ။ **ဃန**န္တိ နိရန္တရံ။ **တနုက**န္တိ ဝိရဠံ။ ဧတ္ထ “ဥစ္စိနိတွာ”တိ ဣမိနာ ဝတ္ထဿ ပမာဏေန ဥစ္စိ
နနံ ဒဿေတိ။ “တုလယိတွာ”တိ ဣမိနာ အဂ္ဃေန တုလနံ ဒဿေတိ။ **ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ ကတွာ** တိ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ အဝဏ္ဏာ
ဏဉ္စ ခုဒ္ဒကဉ္စ ပမာဏံ, မဟန္တဉ္စ ပမာဏံ ကတွာတိ အတ္ထော။ ဧကေစ္စာနိ စီဝရာနိ အပ္ပဂ္ဃာနိ ဟောန္တိ, ဧကေစ္စာ
နိ မဟဂ္ဃာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဒသဒသအဂ္ဃနက** န္တိ ဒသဟိ ဒသဟိ ကဟာပဏေဟိ အဂ္ဃနကံ။ **ယ**န္တိ စီဝရံ, **ဗန္ဓိ
တွာ**တိ နဝဂ္ဃနကံ ဧကဂ္ဃနကေန, အဋ္ဌဂ္ဃနကဉ္စ ဒွိအဂ္ဃနကေန ဗန္ဓိတွာတိ အတ္ထော။ **သမေ ပဋိဝီသေ**တိ
သမပမာဏေ ပဋိဝီသေ ဌပေတွာ, ဣမိနာ “ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏ”န္တိ ဧတ္ထ **ဝဏ္ဏ**သဒ္ဒော ပမာဏတ္ထောတိ ဒီပေတိ။ **ဒသ ဒသ
ဘိက္ခူ**တိ ဣဒံ ဥပလက္ခဏဝသေန ဝုတ္တံ အသေနာကာရေနာပိ ဂဏေတုံ သက္ကုဏေယ္ယတ္တာ။ **ဘဏ္ဍိက** န္တိ စီဝရ
ဘဏ္ဍေန နိယုတ္တံ ပုဉ္ဇံ။ **ကုသော**တိ သလာကဒဏ္ဍော။

**အတ္တိဿရာ** တိ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဣဿရာ။ အသေသံ ဝတ္တပဋိပတ္တိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပမုဘာဂေ**
တိ ဘိက္ခူနံ လဒ္ဓဘာဂတော ဥပမော ဘာဂေ။ **ယေ ပနာ**တိ သာမဏေရာ ပန။ **သမဘာဂေ**တိ ဘိက္ခူနံ ဘာဂေန သမော
ဘာဂေ။ **ဣဒဉ္စ** တိ “ဥပမုပဋိဝီသ”န္တိ ဝစနဉ္စ, ကထိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သမကမေဝ**တိ ဘိက္ခုသာမဏေရာနံ သမ
ပမာဏမေဝ။ **တတ္ရုပ္ပာဒဝဿာဝါသိက** န္တိ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဥပ္ပာဒေန မူလေန ဥပ္ပာဒိတံ ဝဿာဝါသိကံ။ **ဖာတိ
ကမ္မ**န္တိ ဝဍ္ဍနကမ္မံ “ယတ္တကေန ဝိနယာဂတေန သမ္မုဉ္ဇနိဗန္ဓနာဒိနာ ဟတ္ထကမ္မေန ဝိဟာရဿ ဉိနတာ န ဟော
တိ, တတ္တကံ ကတွာတိ အတ္ထော။ **တေန္တိ** ဖာတိကမ္မံ ကတွာ ဂဟဏံ ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဧတ္ထ** တိ တတ္ရုပ္ပာဒဝဿ
ာဝါသိကဂဟဏေ။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ အခိလာနံ ဘိက္ခုသာမဏေရာနံ။ **ဘဏ္ဍာကာရိကစီဝရေပီ** တိ ဘဏ္ဍာကာရေ ဌပိတေ
အကာလစီဝရေပိ။ ပိသဒ္ဒေန တတ္ရုပ္ပာဒဝဿာဝါသိကမပေက္ခတိ။ သာမဏေရာ ဥက္ကုဋ္ဌိံ ကရောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓ
ော။ **အပဟရိတက**န္တိ ဟရိတဝိရဟိတံ။ **ရင္ဂဆလ္လိ** န္တိ ရဇနစ္ဆဝိံ။ **တေန္တိ** ဥက္ကုဋ္ဌိကရဏတော သမဘာဂအာနံ, ဝု
တ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေ စာ**တိ သာမဏေရာ စ။ **ဝိရဇ္ဈိတွာ ကရောန္တိ** တိ ကတ္တဗ္ဗကာလေသု အကတွာ ယထိစ္ဆ
ဆိတက္ခဏေ ကရောန္တိ။ **တေ**တိ သာမဏေရေ။ **သမပဋိဝီသော အာတဗ္ဗော** တိ “ကရိဿာမာ”တိ ပဋိညာတမတ္တေန
သမော ပဋိဝီသော အာတဗ္ဗော။

“သကံ ဘာဂံ အတု”န္တိ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ကိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဘဏ္ဍာကရတော။ပေ။
သန္ဓာယာ”တိ။ **ပဟတာယာ**တိ ပဟရိတဗ္ဗာယ, ပဟနိတဗ္ဗာယ တ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, တသ္မာ။
**အနီဟဋ္ဌေသူ**တိ ဘဏ္ဍာကရတော အနီဟရိတေသု။ **ဣမဿ ဘိက္ခုနော** တိ ဥတ္တရိတုကာမဿ ဣမဿ ဘိက္ခုနော။
**တုလာယာ**တိ မာနေန။

**တေသူ**တိ သာဋကေသု, ဧကော သာဋကောတိ ယောဇနာ။ သဗ္ဗေသု ဟာတိတေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တွေကေနာ** တိ ဒွ
တဒသဂ္ဃနကေန။ **တံ သုတွာ**တိ ဘိက္ခူနံ တံ ဝစနံ သုတွာ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ သင္ဃဂဏသန္တကေ။ အနုပ္ပ
အာနေန ခိပိယတိ ပက္ခိပိယတီတိ **အနုက္ခေပ** န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “အနုက္ခေပံ နာမာ”တိအာဒိ။ ယတ္တကံ အဂ္ဃ
န္တိ သမ္ဗန္ဓော။ တတ္တကေန အဂ္ဃေန အဂ္ဃနကေတိ ယောဇနာ။ **ဝိကလ္လကာ** တိ ဝိကလဿ ဘာဝေ ဝိကလ္လံ, စီ
ဝရပုဂ္ဂလာနံ အပဟောနကဘာဝေ, တဒေဝ ဝိကလ္လကာ။ “တတ္ထာ”တိ ဟဌသေသော, တေသု ဒွီသု ဝိကလ္လကေသူ
တိ အတ္ထော။ **အတ္ထီ** တိ သံဝိဇ္ဇန္တိ, နိဟတောယံ။ ဆိန္ဒန္တေဟိ စ အာတဗ္ဗာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာတဗ္ဗာနီ** တိ စ ဆိန္ဒိ

တဗ္ဗာနိ။ အသဒ္ဒော ဟိ အဝခဏ္ဍနတ္ထော။ **အတု**န္တိ အဝခဏ္ဍိတုံ။ **ဝေ**တိ့အာဒိ နိဂမနံ။ **ဋ္ဌော** တိ ဌေတေသု ဝိကလ္လကေသု။ **တ**န္တိ စီဝရံ ။ **အထာ**တိ တောသိတတော ပရံ။ **တတ္ထာ** တိ ဇေသ္သု ဘိက္ခူနော ကောဋ္ဌာသေ။ **သာမဏကာ**န္တိ သမဏာသ္သု အနုရူပံ။ **ယော**တိ ဘိက္ခု။ **တေနာ**တိ ပရိက္ခာရေန။ **က္လဒမ္ပိ** တိ အညံ သာမဏကသ္သ ပရိက္ခာရသ္သ ဌပနမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒေန ပုရိမံ ဝတ္ထုဆိန္ဒနမပေက္ခတိ။

**ဝဂ္ဂ** န္တိ သမူဟံ။ အဋ္ဌ တ နဝ တ ဘိက္ခူ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **တေသ**န္တိ အဋ္ဌန္နံ တ နဝန္နံ တ။ **ဝေ**တိ့အာဒိ နိဂမနံ။ အယံ အပဟောနကဘာဝေတိ ယောဇနာ။ ပုန စီဝရသ္သေဝ ဝိကလ္လကဘာဝံ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''အထတ''တိအာဒိ။ ဋ္ဌေ ပုရိမနယေ စီဝရသ္သ စ ပုဂ္ဂလသ္သ စ ဝိကလ္လကံ ဟောတိ, ပစ္ဆိမေ စီဝရသ္သေဝတိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။

## ၂၁၅. စီဝရရဇနကထာ

၃၄၄. **ဂိဟိပရိဘုတ္တံ ပနာ** တိ ဂိဟိနာ ပရိဘုတ္တံ ဝတ္ထံ ပန, ကိဥ္စိ ဖလန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**သီတုဒကာ**တိ သီတံ ဥဒကံ။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ဟိ အယံ။ **ဥတ္တရာဠုမ္ပ** န္တိ ဋ္ဌေ ဥတ္တရ ဥဠုမ္ပန္တိ ပဒစ္ဆေဒံ ကတွာ အကာရတော ဥကာရသ္သ လောပံ ကတွာ, ပုဗ္ဗသရသ္သ စ ဒီဃံ ကတွာ ''ဥတ္တရာဠုမ္ပ''န္တိ ဝုစ္စတိ။ **ဥတ္တရာဠုမ္ပ**တိ ဥတ္တရဥဒကံ။ **ဥဠု**သဒ္ဒော ဟိ ဥဒကတစကော, တံ ဟတိ ရက္ခတီတိ ဥတ္တရာဠုမ္ပံ။ တသ္သ သရူပံ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''ဝဋ္ဋာဓာရက''န္တိ။ **ရဇန**န္တိ ရဇနဆလ္လိံ။ **ဟီ**တိ ဖလဇောတကော။ **ရဇန**န္တိ ရဇနုဒကံ။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ **ထေတေ**တိ ရဇနပိန္ဒု။ **န ဝိသရတီ**တိ န ပဃ္ဃရတိ။ **ရဇနာဠုင္က** န္တိ ဋ္ဌောပိ ပုရိမနယေနေဝ ပဒသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ရဇနဥဠုင္က** န္တိ ရဇနသဋ္ဌာတသ္သ ဥဒကသ္သ ဂဟဏတ္ထာယ ကရိယတီတိ ရဇနဥဠုင်္ကံ။ ဒဏ္ဍကေန နိယုတ္တံ ထာလကံ **ဒဏ္ဍကထာလက** န္တိ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''တမေဝ သဒဏ္ဍက''န္တိ။ **ရဇနကုဏ္ဍ** န္တိ ရဇနပက္ခိပနံ မဟာဃဋံ။ **အညတ္ရာ** တိ အညံ ဌာနံ။ **ပတ္ထိန္န** သဒ္ဒော ထဒ္ဓပရိယာယောတိ အာဟ ''ထဒ္ဓ''န္တိ။ **ဒန္တကာသာတနီ** တိ ဋ္ဌေ ဒန္တသဒ္ဒေန တသ္သ ဝဏ္ဏော ဂဟေတဗ္ဗော, သော ဇေတေသမတ္ထီတိ ဒန္တာနိ, ဒန္တာနိ စ တာနိ ကာသာတနိ စေတိ ဒန္တကာသာတနိ, တမတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''ဒန္တဝဏ္ဏာနီ''တိ။ ဒန္တဝဏ္ဏာနိ ကာသာတနိ ဓာရေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၂၁၆. ဆိန္နကစီဝရာနုဇာနနကထာ

၃၄၅. **ဒီဃမရိယာဒဗဒ္ဓ** န္တိ ဒီဃေန မရိယာဒေန ဗဒ္ဓံ။ **စတုက္ကသဏ္ဌာန** န္တိ စတုန္နံ မက္ကနံ သမောဓာနသဏ္ဌာနံ။ **ဥဿုဟသိ တွံ** န္တိ ဋ္ဌေ ဥပုဗ္ဗော သဟဓာတု သမတ္ထတ္ထောတိ အာဟ ''သက္ကောသိ တွံ''န္တိ။ ပပုဗ္ဗော ပန အဘိဘဝနတ္ထော ဟောတိ ''ပသဟတီ''တိအာဒီသု။ **ယော နာမာ**တိ ယော အာနန္ဒော အာဇာနိဿတိ နာမ, သော အာနန္ဒော ပဏ္ဍိတောတိ ယောဇနာ။ ''ကုသိ''တိ ဇေတံ နာမံ အဓိဝစနန္တိ ယောဇနာ။ **အနုတတာဒီန**န္တိ အာဒိသဒ္ဒေန ပရိဘဏ္ဍာဒီနိ သင်္ဂဏှာတိ။ ''အမုကုသိ''တိ တေန္တိ ယောဇနာ။

**ဂီဝေယျက** န္တိ ဋ္ဌေ ဂီတယံ သုတ္တသံသိဗ္ဗိတံ ဂီဝေယျကန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''ဂီတဝေဌနဋ္ဌာနေ''တိအာဒိ။ ''အာဂန္တုကပဋ္ဋ''န္တိ ဣမိနာ ယျေကပစ္စယသ္သ သရူပံ ဒသ္သေတိ။ ဧသေဝ နယော **ဇင်္ဃေယျက**န္တိ ဋ္ဌောပိ။ **တေံ နာမ**န္တိ ''ဂီဝေယျကံ, ဇင်္ဃေယျက''န္တိ တေံ နာမံ။ **ဣတီ**တိ ဝံ။ **တေ**န္တိ ''အနုဝိဝဋ္ဋ''န္တိအာဒိ တေံ။ ''အနုဝိဝဋ္ဋ''န္တိ တေံ နာမန္တိ ယောဇနာ။ **ဝိဝဋ္ဋဿာ** တိ မဇ္ဈိမခဏ္ဍကဿ။ **ဗာဟန္တ** န္တိ ဋ္ဌေ ဗာဟာယ ဥပရိ ဌပိတာ အန္တာ ဗာဟန္တာတိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''ဗာဟာယာ''တိအာဒိ။ **တေသ**န္တိ ဥဘိန္နမန္တာနံ။ **တေ**န္တိ ''ဗာဟန္တ''န္တိ တေံ။

## ၂၁၇. တိစီဝရာနုဇာနနကထာ

၃၄၆. ''ဥက္ခိတ္တဘဏ္ဍိကဘာဝံ အာပာဒိတေ''တိ ဣမိနာ **ဥဗ္ဘဏ္ဍိတေ** တိ ဋ္ဌေ ဥက္ခိတ္တံ ဘဏ္ဍံ ဥဗ္ဘဏ္ဍံ, ဥဗ္ဘဏ္ဍဘာဝံ ဣတာ အာပာဒိတာတိ ဥဗ္ဘဏ္ဍိတာတိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ တေ ဥဗ္ဘဏ္ဍိတေ ဘိက္ခူ အဒ္ဒသာတိ

ယောဇနာ။ **ဘိသိသင္ခေပေနာ** တိ ဘိသိယံ ပက္ခေပေန, ပဝေသေနာတိ အတ္ထော, ဘိသိအာကာရေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တတ္ထာ** တိ ဒက္ခိဏာဂိရိ၊ ဂစ္ဆန္တာ တေ ဘိက္ခူတိ ယောဇနာ။ "အဌပမာဏာသု"တိ ဣမိနာ **အန္တရဌကာသူ** တိ ဧတ္ထ ကပစ္စယော ပမာဏတ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ, ကေသုစိ ဟေတ္ထကေသု ပမာဏသဒ္ဒော န ဒိဿတိ, ဂဠ္ဌိ တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ရတ္တိသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘဂဝန္တ** န္တိ ဧတ္ထ သမ္ပဒါနတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ "ဘဂဝ တော"တိ။ **သီတာလုကာ**တိ ဧတ္ထ သီတံ ပကတိ ဧတေသန္တိ သီတာလုနော , တေယေဝ **သီတာလုကာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿ သေန္တော အာဟ "သီတပကတိကာ"တိ ။ ယေ ကုလပုတ္တာ ပကတိယာဝ သီတေန ကိလမန္တိ, တေ သီတာလုကာ နာမာ တိ ယောဇနာ။ **ကေစိယ** န္တိ ဧတ္ထ ကေစိသဒ္ဒော ကေပရိယာယောတိ အာဟ "ကေံ ပဌ္ဌ"န္တိ၊ ဣမိနာ ဧကောယေဝ ကေစ္စေတိ ကတ္ဝာ သကတ္ထေ အစ္စပစ္စယောတိ ဒဿေတိ။ "ပဌ္ဌ"န္တိ ဣမိနာ ကေစ္စေန နိယုတ္တံ ကေစ္စိယန္တ တိ ဝစနတ္ထံ ကတ္ဝာ နိယုတ္တတ္ထေ ပဝတ္တဿ ဣယပစ္စယဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **ဣတိ**တိ ဧဝံ။ ဘဂဝတာ အနုဇာ နာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣတရေ**တိ သင္ဃာဒိတော ဣတရေ ဥတ္တရာသင်္ဂအန္တရဝါသကော။

## ၂၁၈. အတိရေကစီဝရာဒိကထာ

၃၄၈. **အစ္ဆုပေယျ** န္တိ ဧတ္ထ **အစ္ဆိ** ဝုစ္စတိ နေတ္တမဏ္ဍလံ, တံ ဝိယာတိ အစ္ဆိ ဆိဒ္ဒော, တသ္မိံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ ဥပနေတဗ္ဗန္တိ အစ္ဆုပေယျံ။ "လဂ္ဂပေယျ"န္တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဧတ္ထ** တိ ပံသုကူလေ။ **သဗ္ဗမိဒ**န္တိ "ဒိဂုဏံ သင္ဃာဋိ"န္တိအာဒိကံ သဗ္ဗံ ဣဒံ ဝစနံ။ **ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ** တိ အပနေတ္ဝာ။ **သံသိဗ္ဗိတ** န္တိ အညမညံ သ မ္ဗန္ဓိတ္ဝာ သိဗ္ဗိတံ။

၃၅၁. **သောဝဂ္ဂိက** န္တိ ဧတ္ထ သုန္ဒရာနိ အဂ္ဂါနိ ရူပာဒီနိ ဧတ္ထာတိ သဂ္ဂေ, ပုဗ္ဗပဒေ ဥကာရဿ လောပေ, ဥ ကာရဿ ဥတဒေသေ "သုဝဂ္ဂေ"တိ သိဇ္ဈတိ။ သုဝဂ္ဂပ္ပတ္တဟေတုကံ သောဝဂ္ဂိကံ, အနံ, တမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "သဂ္ဂပ္ပတ္တဟေတုက"န္တိ။ "အပနေတိ"တိ ဣမိနာ **နုဒဓာတု**ယာ အပနယနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အနာမ ယာ**တိ ဧတ္ထ အာမယသဒ္ဒော ရောဂပရိယာယောတိ အာဟ "အရောဂ"တိ။ နတ္ထိ အာမယော ဧတိဿာတိ အနာမယာ။

၃၅၃. **ဈာနလာဘိနော**တိ ဈာနလာဘိနံ ပုထုဇ္ဇနာနံ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏဿ ဝိက္ခမ္ဘနတ္တာ ဝုတ္တံ။

၃၅၆. သမောဓာနဝသေန ဒဿိယိတ္ထာတိ **သန္ဒိဋ္ဌော** ။ သမောဓာနဝသေန ဘဇိယိတ္ထာတိ **သမ္ဘတ္တော** ။ အဘိမုခံ လပိတ္ထာတိ **အာလပိတော**။ **ဣမေဟီ**တိ ဣမေဟိ ဒ္ဝီဟိ။

## ၂၂၁. ပစ္ဆိမဝိကပ္ပနုပဂစီဝရာဒိကထာ

၃၅၉. **ကတပံသုကူလော**တိ ကတော ပံသုကူလော။ ဣမိနာ **"ပံသုကူလတော"**တိ ပဒဿ ဝိသေသနပရပဒတ္တံ ဒဿ သေတိ။ **အဂ္ဂဠ္ဌာရောပနေနာ** တိ အဂ္ဂဠဿ အာရောပနေန။ "သုတ္တေနေတ"တိ ဧတ္ထ ဧဝသဒ္ဒေန ပိလောတိကံ နိဝ တ္တေတိ။ **အဠ္ဌိတ္ဝာ အဠ္ဌိတ္ဝာ** တိ အာကမိတ္ဝာ အာကမိတ္ဝာ။ **အဘိ**ဓာတု ဟိ အာကမုနတ္ထော။ "သင္ဃာဋိ ကောဏော ဒီယော"တိ ဣမိနာ **ဝိကဏ္ဏော** တိ ဧတ္ထ ဝိသမော ကဏ္ဏော ဝိကဏ္ဏောတိ ကတ္ဝာ ကဏ္ဏသဒ္ဒဿ ကောဏတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တတော**တိ ဂဋ္ဌနတော။ **လုဇ္ဇတိ** တိ ဝလိ ဂဏ္ဍဟတိ။ **အဌပဒက** န္တိ ပဒဿ အဌပဒေန သိဗ္ဗိတံ အဌပဒကန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "အဌပဒကစ္ဆိန္နေန ပတ္တမုခံ သိဗ္ဗိတု"န္တိ။ တတ္ထ **အ ဌပဒကစ္ဆိန္နေန ပတ္တမုခံ သိဗ္ဗိတု**န္တိ အဌပဒလိခနေန တတ္ထ တတ္ထ ဂဗ္ဘံ ဒဿေတ္ဝာ ပတ္တမုခံ သိဗ္ဗိ တုံ။ "အဌပဒကစ္ဆန္နေနာ"တိပိ ပာဌော, အဌဖလကာကာရေနာတိ အတ္ထော။

၃၆၀. "အာဂန္တုကပတ္တမ္ပိ အတု"န္တိ ဣမိနာ **အနွတဓိက**န္တိ ပဒဿ အနုပစ္ဆာ အာဂန္တုကဘာဝေန ဒီယတီတိ အနွတဓိကန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ စတုတ္ထက္ခရေနပိ ပာဌော, အနုပစ္ဆာ အာဂန္တုကဘာဝေန ဓီယတိ ဌပီယတီတိ **အ နွတဓိက**န္တိ ကာတဗ္ဗော။ **ဣဒံ ပနာ**တိ အနွတဓိကံ ပန။

၃၆၁. **သေသဉာတီန**န္တိ မာတာပိတူဟိ သေသဉာတီနံ။ **ဝိနိပာတေတိယေတ**တိ ဝိနဿန္တော နိပာတေတိယေဝ။

၃၆၂. ''ဝသ္သိကော''တိ သင်္ကေတီယတိ ဂဏှဟီယတီတိ **ဝသ္သိကသင်္ကေတ** န္တိ ဝုတ္တေ စတ္တာရော မာသာတိ အာဟ ''စတ္တာရော မာသေ''တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ အာရညကဿ ဘိက္ခုနောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ အာရ ညကေန ဘိက္ခုနာ။

## ၂၂၂. သင်္ဃိကစီဝရုပ္ပာဒကထာ

၃၆၃. **အညတ္ထာ** တိ ဒိန္နဋ္ဌာနတော အညတ္ထ။ ဟဋ္ဌာနိပိ စီဝရာနိ တုယှေဝဟ၀ သန္တကာနီတိ ယောဇနာ။ **တေသန္** တိ စီဝရာနံ။ **အညော**တိ ကေကဝဿာတသိကတော အညော။ ပဌမာသေ တံ သဗ္ဗံ တဿေဝ ဘိက္ခုနော ဟောတီတိ သမ္ ဗန္ဓော။ **ယန္တိ** စီဝရံ, တံ သဗ္ဗံ စီဝရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယမ္ပီ** တိ စီဝရမ္ပိ။ **သော**တိ ဘိက္ခု, ဂဏှဟာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝ သ္သာတသတ္တာယာ**တိ ဝဿံ အာတသဿ ဘိက္ခုနော အတ္ထာယ။ **ဌပိတဥပနိက္ခေပတော** တိ ဝေယျာဝစ္စကရေ ဟိ ဝမိုံ ပယောဇေတွတ ဌပိတဥပနိက္ခေပတော။ **တတ္ရုပ္ပာဒတော** တိ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဥပ္ပာဒတော နာဠိကေရအာရာမာ ဒိတော။ **ဣဒ**န္တိ ဝက္ခမာနံ။ **တွေ့** တိ ''တဿေဝ တာနိ စီဝရာနိ ယာဝ ကထိနဿ ဥဗ္ဘာရာယာ''တိ ဝစနေ။ **ယန္တိ** စီဝရံ။ **ပန** သဒ္ဒေါ ဝိသေသတ္တဇောတကော။ **ဣဒ**န္တိ ပအာလင်္ကာရမတ္တံ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ။ အဘိလာပမတ္တ တန္တိပိ ဝဒန္တိ။ **အနတ္ထတကထိနဿာပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ပဂေဝ အတ္ထတကထိနဿာတိ ဒဿေတိ ။ **ပဌမာသေ**တိ အစ္စန္တသံယောဂတ္တေ ဥပယောဂဝစနံ။ **တတော**တိ ပဌမာသတော။ အတီတဝဿေ ဝဿံဝုတ္ထသင်္ဃဿ ဣဒံ ဝ ဿာတသိကံ ဒေတိ ကိံ? ဥဒာဟု အနာဂတဝဿေတိ ယောဇနာ။ **ပိဋ္ဌိသမယေ** တိ ဂိမှဟာနံ ပဌမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဿယုဇပုဏ္ဏမီ, တာဝ ပိဋ္ဌိသမယေ။

**ဝဿာနတော** တိ ဝဿာနမာသတော။ **တွေ့** တိ တေသု စီဝရေသု။ ကေစိ ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တမတ္ထ** န္တိ တဿ သင်္ဃိကစီဝရဿ ကာရဏံ။ **တတ္ထေတ** တိ ဂတဋ္ဌာနေ ဝေ။ **သော**တိ သင်္ဃိကစီဝရဟာရကော ဘိက္ခု။ **တတ္ ရာ**တိ ဝိဟာရာဒီသု။ **န**န္တိ စီဝရဟာရကံ ဘိက္ခုံ။

ဝတ္တံ ဝိတ္ထာရေတွတ ဒဿေန္တော အာဟ ''တေန ဟီ''တိအာဒိ။ တေန ဘိက္ခုနာ ဘာဇေတဗ္ဗာနီတိ သမ္ဗန္ ဓော။ **တဿေတ** တိ အဓိဋ္ဌဟန္တဿေဝ။

ကေကာံ ဘာဂန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ တွေ့ ဌာနေ အဟမေဝ အဿမီတိ ယောဇနာ။ **ဒုဂ္ဂဟိတာနိ ဟောန္တီ** တိ သင်္ဃိ ကာနေဝ ဟောန္တီတိ အဓိပ္ပာယော။ **မယှဟမေဝိမာနိ စီဝရာနီ**တိ ဣဿရဝသေန ဂဟဏေ ဒုဂ္ဂဟိတာနိ။ **မယှေဟတာနိ ဟပုဏာန္တိ**တိ အနိဿရဝသေန ဂဟဏေ သုဂ္ဂဟိတာနီတိ ဝိသေသော။

**ဟတိတေ ကုသေ**တိ တွေ့ တပစ္စယဿ ပစ္စုပ္ပန္နကာလိကဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကေကော္ဌာ သေ''တိအာဒိ။ **ဂဟိတမေတ**တိ ကေကော္ဌာသေ ဟတိတဿ ကုသဒဏ္ဍဿ ဝသေန ''ဣမဿိဒ''န္တိ ကေကော္ဌ ဌာသေ ဝိဒိတေ သဗ္ဗေသံ ဝိဒိတတ္တာ ဂဟိတမေတတိ အဓိပ္ပာယော။

**ဣတောတ**တိ သစီဝရဘတ္တတောဝ။ **ဝိသုံ သဗ္ဗိယမာနေ** တိ စီဝရေ စ ဘတ္တေ စ ဝိသုံ သဗ္ဗိယမာနေ။

ယထာ ပုရိမေသု ဒွီသု ဝတ္ထူသု ''အဒံသူ''တိ ဝုတ္တံ, တထာ အဝတွတ ကသ္မာ ဣဓ ''ဒေန္တိ''တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''သဏိကံ သဏိကံ ဒေန္တိယေတ''တိ။ သဏိကံ သဏိကံ ဒေန္တေ အနုကိရိယာယ အနုပစ္ဆိန္နတ္တာ ''ဒေန္ တီ''တိ ပစ္စုပ္ပန္နဝသေန ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **ပစ္ဆိန္နအနတ္တာ** တိ ပစ္ဆိန္နအနုကိရိယဘာဝတော။ ဣဒံ ပန ဝတ္ထု ဥပနန္ဒန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣမေ စ ထေရာ**တိ နိလတသိအာဒယော ဝိနယဓရေဟမောက္ခာ ဣမေ စ ထေရာ။

## ၂၂၃. ဥပနန္ဒသကျပုတ္တဝတ္ထုကထာ

၃၆၄. **တွေ့** တိ ဥပနန္ဒဝတ္ထုမှိ။ **တဿာ** တိ ဥပနန္ဒဿ။ **ကမကာတသိနော**တိ ကမကေ အာတသိနော။ **အယန္တိ** ဥပနန္ဒော။ **မုခရော**တိ မုခံ ခရံ ဧတဿာတိ မုခရော ခကာရလောပေ, အထ တ မုခံ ဧတဿတ္ထီတိ မုခရော

မန္တုတ္တေ ပဝတ္တော ရပစ္စယော နိန္နတ္တတစကော။ **လဟုကာပတ္တိ** တိ ဒုက္ကဋာပတ္တိ။ **တသ္သေတ** တိ ဂဟိတဘိက္ခုသ္သေဝ။ ခုရနိက္ခေပေ သတီတိ ယောဇနာ။

ကေသ္သု ပုဂ္ဂလသ္သုတ္တာယ အဓိပ္ပါယတော ဣစ္ဆိယတေတိ **ကောဓိပ္ပာယော,** ကေပုဂ္ဂလပဋိဝိသော, တေနာဟ “ကေပုဂ္ဂလပဋိဝိသမေတ”တိ။ **ယထာ ယထာ**တိ ယေန ယေနာကာရေန။ **ယော**တိ ပဋိဝိသော။ “တထာ တထာ”တိ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗော။ **တတ္ထာ** တိ “ဣဓ ပနာ”တိအာဒိဝစနေ။ ဧကေကသ္မိံ အာတသေတိ သမ္ဗန္ဓော။ တသဒ္ဒော အညေပိ ဒွိဟဒွိဟာဒိတရေ သင်္ဂဏှာတိ။ **ယန္တိ** ပဋိဝိသံ။ **ကော ပုဂ္ဂလော** တိ ကော နိစ္စာတသော ပုဂ္ဂလော။ **ဧဝန္တိ** ဥပမေ ဒိယ္ယမာနေ။ **ယတ္ထ တ ပနာ** တိ ဧတ္ထ ယသဒ္ဒသ္သ ဝိသယံ ဒသ္သေတုံ ဝုတ္တံ “ဧဝံ ပုရိမသ္မိံ”န္တိ။ ပုရိမသ္မိံ အာတသေတိ သမ္ဗန္ဓော ။ **တတော**တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒသ္သ ဝိသယံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဗဟုတရံ ဝသိတဝိဟာရတော”တိ။ **ဣဒဋ္ဌ** တိ “အမုတြ ဥပမော စီဝရပဋိဝိသော အတဗ္ဗော”တိ ဝစနဋ္ဌ။ **ဧကသီမဝိဟာရေဟီ**တိ ဧကသ္မိံ ဥပစာရသီမာယံ ဌိတေဟိ ဝိဟာရေဟိ။ **နာနာသီမဝိဟာရေ**တိ နာနာဥပစာရသီမာယံ ဌိတေ ဝိဟာရေ။ **သေနာသနဂ္ဂဟော** တိ ပုရိမဥပစာရသီမာယံ သေနာသနဂ္ဂဟော။ **တတ္ထာ** တိ ပသ္သမ္ဘနဝိဟာရေ။ **သေသ**န္တိ စီဝရတော သေသံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ**တိ သဗ္ဗေသု ဝိဟာရေသု။ **အန္တောသီမဂတသ္သာ** တိ အန္တောဥပစာရသီမာယံ ဂတသ္သ, ဘိက္ခုနောတိ သမ္ဗန္ဓော။ စီဝရံ သေနာသနဂ္ဂဟသ္သေဝ ဟပုဏာတိ, သေသံ ပန အာမိသဘေသဇ္ဇာဒိသဗ္ဗံ အညဝိဟာရတော အာဂန္တွာ အန္တောသီမဂတသ္သ ဟပုဏာတီတိ အဓိပ္ပာယော။

## ၂၂၄. ဂိလာနဝတ္ထုကထာ

**၃၆၅. မဥ္စကေ နိပါတေသု** န္တိ ဧတ္ထ မဥ္စကေ နိပါတနံ နာမ မဥ္စကေ နိပဇ္ဇာပနန္တိ အာဟ “မဥ္စကေ နိပဇ္ဇာပေသု”န္တိ။ **မုတ္တကရီသကိလိဋ္ဌ** န္တိ မုတ္တကရီသေဟိ ကိလိဋ္ဌံ။ **ယော**တိ ယော ကောစိ။ **မ**န္တိ မမ။ တမတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဩတအနုသာသနီကရဏေနာ”တိ။ မမ ဩတဒသ္သ စ အနုသာသနိယာ စ ကရဏေနာတိ အတ္ထော။ **ဧတ္ထာ**တိ “ယော ဘိက္ခဝေ မံ ဥပဋ္ဌဟေယ္ယာ”တိအာဒိဟဋ္ဌေ။ သုတ္တသ္သ နေယ္ယတ္ထတ္တာ အဂဟေတဗ္ဗတ္တံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဘဂဝတော စာ”တိအာဒိ။ **ယသ္သာ** တိ ဂိလာနသ္သ။ **ဥပဇ္ဈာယာဒယော** တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန အာစရိယသဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကသမာနုပဇ္ဈာယကသမာနာစရိယကသဒ္ဓါတေ ပဉ္စ ဇနေ သင်္ဂဏှာတိ။ ဧကစာရိကော တ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သင်္ဃတ္ထေရောပိ** တိ ပိသဒ္ဒော ပဂေဝ အညေသန္တိ ဒသ္သေတိ။

**၃၆၆. အဘိက္ကမန္တံ တ** တိ ဧတ္ထ အဘိမုခံ ကမတီတိ အဘိက္ကမန္တောတိ ဝုတ္တေ ဝဓုန္တောတိ အာဟ “ဝဓုန္တံ တ”တိ။ အာဗာဓံ နာဝိကရောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣမိနာ အန္တပစ္စယသ္သ သရူပံ ဒသ္သေတိ။ ဣဒံ နာမ ဘောဇနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သံဝိဓာတု**န္တိ ဧတ္ထ သံဝိပုဗ္ဗော ဓာဓာတု ကရဏတ္ထဝတ္တော, ကရဏဓာတု စ သဗ္ဗဓာတ္ထဝတ္တော, တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဘေသဇ္ဇံ ယောဇေတု”န္တိ ။ **အသ္သာ** တိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကသ္သ။ အန္တရသဒ္ဒသ္သ မဇ္ဈတ္ထာဒယော ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “ကာရဏံ ဝုစ္စတီ”တိ။

## ၂၂၅. မတသန္တကကထာ

**၃၆၇. ကာလင်္ကတေ** တိ ဧတ္ထ ကရဏံ ကတန္တိ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ကာလကိရိယာယာ”တိ။ **အပလောကေတွာ**တိ “ဣတ္ထန္နာမော ဘန္တေ ဘိက္ခု ကာလင်္ကတော, တသ္သ တိစီဝရဉ္စ ပတ္တဉ္စ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ အတုံ သင်္ဃံ အပလောကေမီ”တိ အပလောကေတွာ။

**၃၆၈. ဂိလာနုပဋ္ဌာကလာဘေ** တိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ လဘိတဗ္ဗေ။

သဗ္ဗေပိ ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ကာလင်္ကတေ။ ကိံ ဝဒန္တိ? “သဗ္ဗေပိ။ပေ။ သာမိနော”တိ ဝဒန္တီတိ ယောဇနာ။ ဒွီသု တဒေသု ပစ္ဆိမတအော အဋ္ဌကထာစရိယေန ရုစ္စတီတိ ဝဒန္တိ။ **ယ**န္တိ ယံ ဝတ္ထု။ “ယံ အတ္ထိ, တံ အတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ အာဝိကရောန္တော အာဟ “အညသ္မိံ။ပေ။ အတဗ္ဗ”န္တိ။ **တ**န္တိ ပရိက္ခာရံ။

**သမဏောတိ** သမံ ပမာဏမေတဿ ဘာဂဿာတိ သမဏော။ **သံဝိဒဟနမတ္တမေတ**တိ ဣဒ္ဓိဒ္ဓိ ကရောဟီတိ သဇ္ဇနမတ္တမေဝ။ **ဓေဋ္ဌကဘာဂေ** တိ ဒိဂုဏဘာဂေ။

**ယော ပနာ**တိ ဘိက္ခု ပန။ **တ္ထော** တိ ဗဟူသု ဘိက္ခူသု။ **ယေနာ**တိ ယေန ကေနစိ, ဒိန္နံ ပဋိယာဒိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကေဒိဝသမ္ပိ** တိ ပိသန္ဒော ပဂေဝ ဒွိဟာဒိကေတိ ဒဿေတိ။ **သောပီ**တိ ပိသန္ဒော န ကေဝလံ ဗဟုဒိဝသံ ဥပဋ္ဌာကော ယေဝ, အထ ခော သောပီတိ ဒဿေတိ။ **သမီပန္တိ** ဂိလာနဿ သန္တိကံ။ **အာဂစ္ဆတိ** တိ သမီပမာဂစ္ဆတိ။

**ပစ္စာသီသာယာ** တိ ဘာဂဿ ပစ္စာသီသာယ။ ''ပုန အာဂန္တွာ ဇဂ္ဂိဿာမီ''တိ ဣမိနာ ''ပုန အာဂန္တွာ န ဇဂ္ဂိဿာမီ''တိ ဂစ္ဆန္တဿ န အတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ **ခုရံ နိက္ခိပိတွာတ** တိ ဥပဋ္ဌဟနေ ခုရံ နိက္ခိပိတွာတ။

မာတုကမောပိ ဟောတူတိ ယောဇနာ။ **တဿ ဘိက္ခုနော** တိ ကာလင်္ကတဿ တဿ ဘိက္ခုနော။ သစေပိ သဟဿံ အဂ္ဃတိ, ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံယေဝ အတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **အညန္တိ** ပတ္တစီဝရတော အညံ။ **တေ**တိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ။ **အဝသေသန္တိ** ပတ္တစီဝရတော အဝသေသံ။ **တတောတိ** ဗဟုကမဟဂ္ဃတော။ **တိစီဝရပရိက္ခာရော**တိ တိဏ္ဏံ စီဝရာနံ ပရိတရော။ **သဗ္ဗန္တေတ** န္တိ သဗ္ဗမေဝ တေံ ပရိက္ခာရံ။ **လဘတီ**တိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော လဘတိ။

**သောတိ** ကာလင်္ကတော။ **ကဿစိ** တိ ဂဟဋ္ဌဿ တ ပဗ္ဗဇိတဿ တ။ **တဿေတ** တိ ဒိန္နကဟာကဿေဝ။ **ရုစိယာ တေ**တိ ကာမာ ဧဝ။ **တတ္ထ တတ္ထ သင်္ဃဿေတ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဌိတဿ သင်္ဃဿေဝ။ ဣဒံ ဝိဟာရေ ဌပိတပရိက္ခာရေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သစေ ကမေ တ အရညေ တ ဌပိတာ ဟောန္တိ, သကလောဝ သဃော ဣဿရော။ ကသ္မာ? သင်္ဃဿေဝ အယဇ္ဇဘာဝတော။ **ဗဟူနမ္ပိ** တိ တီဟိ ပဋ္ဌာယ ဗဟူနမ္ပိ။ ဤဒိသဝစနံ ဥပနိဓာယ သာသနေပိ ဧကော ဒွေဝ ဗဟူတိ တီဏိ ဝစနာနိ အတ္ထေ ဒိဿန္တိ, သဒ္ဒေ ပန ဒွိဝစနဗဟုဝစနာနံ ဝိသေသာဘာဝတော ဒွိဝစနံ နတ္ထီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **အဒိန္နမေတ** တိ အတ္တနောယေဝ အသန္တကတ္တာ, အညေသမ္ပိ သာဓာရဏတ္တာ စ အဒိန္နမေဝ။ သစေ သဗ္ဗေ မတာ အနုမတိယာ ဒေန္တိ, သုဒိန္နမေဝ။ **တန္တိ** သန္တကံ။ **တေသူ**တိ တေသု သဗ္ဗေသု။

## ၂၂၇. ကုသစီရာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၃၇၁. ''အက္ကနာဠမယ''န္တိ ဣမိနာ အက္ကနာဠေန နိဗ္ဗတ္တံ **အက္ကနာဠ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **မကစိမယော**တိ ဧတ္ထ မကစိသဒ္ဒေန **ဟေတ္ထက** သဒ္ဒဿ ဂန္ထာဒယော အတ္ထေ နိဝတ္တေတိ။ မယသဒ္ဒေန ပုရိမနယေ နေဝ နိဗ္ဗတ္တတဒ္ဓိတံ ဒဿေတိ။ **သေသာနီ**တိ အက္ကနာဠဟေတ္ထကေဟိ သေသာနိ ကုသစီရာဒီနိ။ **တေသူ**တိ ကုသစီရာဒီသု။

၃၇၂. **တိပဋ္ဋစီဝရဿ တ** တိ ဣဒံ ဒွိပဋ္ဋစီဝရဿ မဇ္ဈေ အနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **တေသန္တိ** သဗ္ဗနီလကာဒီနံ။ **ကဉ္စုက** န္တိ တရဏံ။ တဥ္ဟိ ကစိယတိ ကာယေ ဗန္ဓိယတီတိ ကဉ္စုကောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဝေဌနေပီ**တိ ဥဏှီသေပိ။ တဥ္ဟိ ယသ္မာ ယေန သီသေ ဝေဌိယတိ, တသ္မာ ဝေဌနန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ရုက္ခဆလ္လိမယ** န္တိ ဧတ္ထ ရုက္ခဆလ္လိသဒ္ဒေန **တိရိဋ္ဋ** သဒ္ဒဿ ဝက္ကလတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဝက္ကလဥ္ဟိ နိဝသနာနံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂံ တိရောဘာဝံ ပဋိစ္ဆန္နဘာဝံ ဧတိ ဂစ္ဆတိ အနေနာတိ တ ရုက္ခံ တိရောပဋိစ္ဆန္နံ ဟုတွာတ ဧတိ ပဝတ္တတီတိ တ **တိရိဋ္ဋန္တိ** ဝုစ္စတိ။ အဘိဓာနေ (အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ၄၄၂ ကထာယံ) ပန **တရိဋ္ဋန္တိ** တကာရေ ဣကာရဝိရဟိတော ဟဋ္ဌော အတ္ထိ။ **ဟာဒပုဋ္ဋန** န္တိ ဟာဒေ ပုဇိယတိ သောဓိယတီတိ အနေနာတိ ဟာဒပုဋ္ဋနံ, တာလုဇော တတိယက္ခရော။

၃၇၄. **သန္တေ ပတိရူပကေ ကဟကေ** တိ ဧတ္ထ ပတိရူပကော နာမ ပက္ကမန္တဿ ဘိက္ခုနော သန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတွာ တော။ ဣမိနာ ပတိရူပကေ ကဟကေ အသတိ အဒတွာတ သင်္ဃေန ဘာဇိတေ သုဘာဇိတမေဝတိ ဒဿေတိ။ **သတ္တ ဇနာ** တိ ပက္ကမန္တဥမ္မတ္တကခိတ္တစိတ္တဝေဒနဋ္ဋာ စတ္တာရော, ဥက္ခိတ္တကာ တယောတိ သတ္တ ဇနာ။

## ၂၃၀. သင်္ဃေ ဘိန္နေ စီဝရုပ္ပာဒကထာ

**၃၇၆. သဋ္ဌော ဘိဇ္ဇတီ** တိ ဇေတ္ထ ဒုဝိကောဋ္ဌာသဝသေန ဘိဇ္ဇနမေတဓိပ္ပေတံ, န အညတ္တိ အာဟ ''ဒွေဝ ကောဋ္ဌာသာ''တိ။ ကေသိံ ပကေ္ခ စိဝရာနိ ဒေန္တီတိ ယောဇနာ။ ဒုဝိပက္ခံ သန္ဓာယ **''သကလသ္သ သင္ဃဿာ''** တိ ဝုတ္တံ။ **တေန္တိ** စိဝရံ။ **တသ္သေဝ စီဝရ** န္တိ တသ္သ ကောဋ္ဌာသသ္သ စိဝရမေဝ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသိံ ဒေသေ။ **ဒက္ခိဏော ဒကံ ပမာဏ**န္တိ ဒက္ခိဏောဒကမေဝ ပမာဏံ, န ဒေယျဓမ္မော။ တသ္မာ ဒက္ခိဏောဒကံ ပဋိဂ္ဂဏှာဟန္တာ, ဒေယျဓမ္မ မသ္သ သာမိနော ဟောန္တီတိ အဓိပ္ပာယော။ ဥဘောဟိပိ ပကေ္ခဟီတိ ယောဇနာ။ **ပရသမုဒ္ဒေ** တိ ဇမ္ဗုဒီပေ။ သော ဟိ သီဟဠဒီပတော သမုဒ္ဒသ္သ ဟာရတ္တာ ပရသမုဒ္ဒောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဣတရော ပက္ခော** တိ ဒက္ခိဏောဒကသ္သ စ စီဝရသ္သ စ လဒ္ဓပက္ခတော ဣတရော အလဒ္ဓော ပက္ခော။

## ၂၃၂. အဋ္ဌစီဝရမာတိကာကထာ

**၃၇၉.** ဣဒါနိ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနနယေနာ** တိ ''သီမာယ ဒေတီ''တိ ကတ္တုတာစကေန ကိရိယာပဒေန အယကပုဂ္ဂလသင်္ခါတကတ္တုနော အဓိဋ္ဌာနဝသေန ဝုတ္တတ္တာ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန နယေန။ **ဧတ္ထာ** တိ ဧတာသု အဋ္ဌသု မာတိကာသု။ အဋ္ဌမာ မာတိကာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ အဋ္ဌသု မာတိကာသု။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ''ကတိကာယ ဒေတီ''တိအာဒီသု။

**သီမာယ။ပေ။ ဘာဇေတဗ္ဗ** န္တိအာဒိမ္ဟိ မာတိကာနိဒ္ဒေသေ ပန ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **သီမာယ ဒေတီ**တိ ဧတ္ထ ပန္နရသ သီမာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထာ** တိ ပန္နရသသု သီမာသု။ ဥပစာရသီမာ ပရိစ္ဆိန္နာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧတ္တကံ ဌာနန္တိ ပရိကေ္ခပဟရဟဋ္ဌာနသ္သ ဧကန္တေန အဝုတ္တတ္တာ ဧကန္တေန ပရိကေ္ခပဟရဟဋ္ဌာနံ ဒဿေန္တော အာဟ **''အပိစာ''**တိအာဒိ။ ဓုဝသန္နိပာတတော တ ခိပိတာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ပရိယန္တေ''တိ ပဒံ ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခံ။ တသ္မာ တီသု နိဒ္ဒိသ္သကပဒေသု ယောဇေတဗ္ဗံ။ **သာ ပနာ**တိ ဥပစာရသီမာ ပန။ ဘိက္ခူသု ဝဍ္ဎန္တေသု အာတသောပိ ဝဍ္ဎတီတိ မနသိကတွာ ဝုတ္တံ ''ဘိက္ခူသု ဝဍ္ဎန္တေသူ''တိ။ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခူနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝုတ္တမေဝ** တိ သီမကထာယံ (မဟာဝ. အဋ္ဌ. ၁၃၈, ၁၄၄) ဝုတ္တမေဝ။

**အပိစ ခေါ**တိ ဧတ္ထ အပိသဒ္ဒော ပုစ္ဆတ္ထတစကော။ ကေဟိ ဌပိတာတိ ဟိ အတ္ထော။ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ ဌပေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **လာဘသီမာ**တိ လာဘသ္သ မရိယာဒော။ **ယန္တိ** ယော လာဘော။ **ဧတ္တေန္တရေ** တိ ဧတသိံ ကဝုတာဒိအန္တရေ။ **လာဘသီမာ နာမာ**တိ လာဘေန ပရိစ္ဆိန္နာ သီမာ နာမ။ **တတ္ထာ** တိ ဗဟူသု ဇနပဒေသု။ **အန္တရဒီပ စာ**တိ မဟာဒီပတော အညဒီပ စ, ခုဒ္ဒကဒီပတိ အဓိပ္ပာယော။

**ဧတ္တေဝ သီမာယာ** တိ ခဏ္ဍသီမာယ ဧဝ။ **တေသံယေဝာ**တိ ခဏ္ဍသီမဂတာနံယေဝ။ ဝေတ္ထဖလံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အညေသ''န္တိအာဒိ။ ရုက္ခေ တ ပဗ္ဗတေ တ ဌိတသ္သ တ ဟေဋ္ဌာ ပထဝီမဇ္ဈဂတသ္သ တ ဘိက္ခုဿာတိ ယောဇနာ။ ဣမိဿာ ဥပစာရသီမာယ ဌိတဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သမာနသံဝါသသီမာယာ**တိ မဟာသီမာယ။ **ခဏ္ဍသီမ သီမန္တရိကာသူ**တိ ခဏ္ဍသီမာယဥ္စ ဒွိန္နံ သီမာနံ သီမန္တရိကာယဥ္စ။ တတ္ထ ဒွိန္နံ ကမဋ္ဌာနမ္ပိ ဟာပုဏာတိ။ အဝိပ္ပ ဝါသသီမာယ ဒွိန္နံ ကမဋ္ဌာနံ န ဟာပုဏာတိ ''ဌပေတွာ ကမဥ္စ ကမူပစာရဥ္စာ''တိ ဝုတ္တတ္တာ။

ဇမ္ဗုယာ လက္ခိတော ဒီပေါ **ဇမ္ဗုဒီပေါ** ။ တမ္ဗော လောဟိတော ဟဏိ ဟတ္ထော ဧတေသန္တိ **တမ္ဗပဏိနော** ။ ဝိဇယကုမာရာဒယော သတ္တသတာ ဇနာ။ တေသံ နိဝါသော **တမ္ဗပဏ္ဏိ,** သောယေဝ ဒီပေါတိ **တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေါ,** တသိံ။ သဗ္ဗေသံ ဘာဂန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ရဝါ** တိ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ။ **ဝေန္တိ**အာဒိ နိဂမနံ။

ယော ပန ဘဏာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတောတိ** ကထနတော, ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **နန္တိ** မဟာသိဝတ္ထေရံ။ **တိ ယောဇနာပီ**တိ ပိသဒ္ဒော တတော ဦနာပိ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗံပေတ** န္တိ သဗ္ဗံပိ ဇေတံ လာဘဂဏှာဟနာဒိံ။ ဣတိ အာဟံသူတိ ယောဇနာ။

ကတိကာနံ ယထိစ္ဆိတကတေန ပဝတ္တတ္တာ ဗဟု ဟောတိ, တသ္မာ ကြေ ကြစ္ဆိတကတိကံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ
“သမာနလာဘကတိကာယာ”တိ ။ **တတ္ထ** တိ “ကတိကာယ ဒေတိ”တိ ဟဥ္ဇေ။ သန္နိပတိတေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဘာဇေတဗ္ဗန္
တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္သာ** တိ ဝိဟာရဿ။ **ဗုဒ္ဓါဓိဝုတ္ထော** တိ ဗုဒ္ဓေန အဓိ ကြဿရဝသေန ဝသိယိတ္တာတိ ဗုဒ္ဓါဓိဝုတ္
ထော။ **တွော့ဝတာ** တိ တွေ့ကေန သာဝနမတ္တေန။ **နိသိန္နောတ** တိ နိသိန္နော ဧဝ ဟောတိ, နိသိန္နော ကြဝ တ။ **တသ္
မိံ ဝိဟာရေပီ**တိ တသ္မိံ ဟေရာဏကာဒိဝိဟာရေပိ။ **ဧဝမေတ**တိ “အယံ ဟေရာဏကော ဝိဟာရော တေန နဝဝိဟာရေန သဒ္
ဓိံ သမာနလာဘံ ကာတုံ သဿုဿု ရုစ္စတိ”တိအာဒိနာ ဧဝမေဝ။ **ကြဓာ**တိ ဟေရာဏကဝိဟာရေ။ **တသ္မိံ** န္တိ နဝဝိဟာ
ရေ။ **ဧဝန္တိ** ယထာ ဧကေန ဝိဟာရေန သဒ္ဓိံ ဧကော ဝိဟာရော ကာတဗ္ဗော, ဧဝံ တထာတိ အတ္ထော။

**ဘိက္ခာပညတ္တိယာ** တိ တွေ့ ဘိက္ခာ ပညပိယတိ နိစ္စဝသေန ဌပိယတိ တွောတိ ဘိက္ခာပညတ္တိတိ ဒဿေ
န္တော အာဟ “အတ္တနော ပရိစ္စာဂပညာပနဋ္ဌာနေ”တိ။ **တသ္သာ** တိ “ယတ္ထ သဿုဿု ခုဝကာရာ ကရိယန္တိ”တိ
ဟဥ္ဇသ္သ။ အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ယတ္ထ တ** တိ ယသ္မိံ တ ဌာနေ။ **အနေနာ**တိ စီဝရဒာယကေန။
သလာကဘတ္တာဒီနိ တ နိဗဒ္ဓါနိ ကာရိတာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေန ပနာ**တိ စီဝရဒာယကေန ပန။ **သကလောပိ ဝိဟာရော**
တိ သကလောပိ သအာရာမော ဝိဟာရော။ **တတ္ထာ** တိ စီဝရဒာယကော။ **ကြမေ**တိ ဟာကဝတ္တဿ ဝတ္တနဋ္ဌာနာဒယော
ဝိဟာရာ။ ခုဝေန ကရိယန္တိတိ **ခုဝကာရာ** ဝိဟာရာ။ **သော**တိ စီဝရဒာယကော။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ
သဗ္ဗေသု ဗဟူသု ဝိဟာရေသု။

**တေဟီ**တိ ဗဟုတရေဟိ ဘိက္ခူဟိ။ **ခုဝကာရေသူ**တိ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ။ **ကေတ္ထာ** တိ ကေသ္မိံ ခုဝကာရေ။ “သစေ
ဘိက္ခုဂဏနာယ ဂဏှထာတိ ဝဒတိ”တိ ကြမိနာ သစေ န ဝဒတိ, ဘိက္ခုဂဏနာယ ဘာဇေတ္ဝာ ဂဏှိတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ ဒသ္
သေတိ, ဝိဟာရဂဏနာယ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ အဓိပ္ပာယော။ **တထာ**တိ ယထာ “ဘိက္ခုဂဏနာယ ဂဏှထာ”တိ ဝဒတိ,
တထာတိ အတ္ထော။ **တွော** တိ ဘာဇေတဗ္ဗဝတ္ထုသု။ **တန္တိ** မဥ္စပိဌကံ, ပုစ္ဆိတ္ဝာ အတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပုစ္
ဆိတ္ဝာ**တိ အာယကံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ, **ဝဒတီ**တိ အာယကော ဝဒတိ။ **သဿုဿာပီ** တိ ပိသဒ္ဒော န အာယကဿေ့တာတိ ဒသ္
သေတိ။

ဥပစာရသီမာယံ ဌိတေန သဿေန ဘာဇေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော ။ **သီမဋ္ဌဿာ** တိ ဥပစာရသီမာယံ ဌိတဿ။ **အ
သမ္ပတ္တဿာပီ**တိ ဘာဇနဋ္ဌာနံ အသမ္ပတ္တဿာပိ။ **အလသဇာတိကာ**တိ ကောသဇ္ဇဇာတိကာ။ **ဌိတိကာ**တိ ပဗန္ဓ
ဝသေန ဌိယတေ **ဌိတိ,** သာယေဝ **ဌိတိကာ**။ အထ တ “ဌိတဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ အတဗ္ဗ”န္တိ အဋ္ဌကထာယံ (မဟာဝ. အဋ္ဌ
၄. ၃၇၉) ဝုတ္တတ္တာ တိဋ္ဌတိ ပဗန္ဓဝသေန တွောတိ **ဌိတိ,** သာယေဝ **ဌိတိကာ**တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ **ဌိတိကံ
ဌပေတ္ဝာ**တိ ဝိသတိဝဿသဒ္ဓါတံ ဌိတိကံ ဌပေတ္ဝာ။ **တေသ**န္တိ ထေရာနံ။

**သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာန** န္တိ ဘာဇနဋ္ဌာနံ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာနံ။ အတ္တနော ဝိဟာရဒွာရေ တ အတ္တနော အန္တော
ဝိဟာရေယေဝ တတိ ယောဇနာ။ **သီမာ**တိ ဥပစာရသီမာ။ ထေရာသနံ အာရုဠှေပေ သတီတိ ယောဇနာ။ **ဝဿဂ္ဂေနာ** တိ ဝ
ဿဂဏနာယ။

**ဟဋ္ဌေက္က** န္တိ ပစ္ဆေကံ။ သဗ္ဗာနေဝ စီဝရာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဒုဗ္ဗာသိတဒုဂ္ဂဟိတာနမတ္ထံ ဒဿေန္တော
အာဟ “ဂတဂတဋ္ဌာနေ သဥ္စိကာနေဝ ဟောန္တိ”တိ။ **ကေန္တိ** ဒသသု ဝတ္ထေသု ဧကံ။

ဝတ္ထဿေဝ ပုပ္ဖံ တ ဝလိ တ အတ္ထိတိ ယောဇနာ။ **တေနာ**တိ ပုပ္ဖဝလိနာ။ **ဧကံ တန္တ**န္တိ ဧကံ သုတ္တံ။ **တတ္
ထာ**တိ တေသု ဌိတိကာယ ဌာနာဋ္ဌာနေသု။ ဒုဝိဟိပိ ဂဟေတဗ္ဗံ ဌိတိကာယ အဘာဝတော။

ဘိက္ခု အတ္တနော သန္တကံ ယံ စီဝရန္တိ ယောဇနာ။ **ပံသုကူလိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ** တိ “သဿုဿု ဒေမာ”တိ တ “တု
ယှံ ဒေမာ”တိ တ အဝတွာ “ဘိက္ခူနံ ဒေမ, ထေရာနံ ဒေမာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ပံသုကူလိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုထေ
ရာ နာမ ဟိ န အတ္တနာယေဝ ဟောန္တိ, အညေပိ ဗဟူ, တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။ “သဿုဿာ”တိ ဝုတ္တေ အတ္တနာ ဧကန္တေန
သဿောယေဝ, တသ္မာ “သဿုဿာ”တိ ဝုတ္တေပိ န ဝဋ္ဋတိ, ပဂေဝ “တုယှ”န္တိ ဝုတ္တေ။

**တတော**တိ ဗဟုဝတ္ထတော။ **ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတီ** တိ ပံသုကူလိကာနံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

**ယန္တိ ဝတ္ထုံ**။ **တတ္ထာ** တိ ပရိက္ခာရေသု။ **သုတ္တ** န္တိ တန္တံ။

ဇဝံ အန္တောသီမံ ပဝိသိတ္ဝာတ "သင္ဃဿ ဒေမာ"တိ ဒိန္နေ ဝိနိစ္ဆယံ ဒဿေတ္ဝာတ ဗဟိသီမာယ ဒိန္နေ တံ ဒဿေ သေန္တော အာဟ "သစေ ပနာ"တိအာဒိ။ **ကေဗဒ္ဓာ စာ** တိ ဒ္ဝတဒသဟတ္ထမနတိက္ကမိတ္ဝာတ ကေတောဗဒ္ဓာ စ။ **ယေ ပနာ**တိ ဘိက္ခူ ပန။

**ဥဘတောသင္ဃဿ ဒေတိ** တိ ဇတ္တ စတုန္နံ တက္ကာနံ ဝသေန ဝုတ္တေပိ ဥဘတောသင္ဃဿ ဒေတိယေဝ နာ မာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဥဘတောသင္ဃဿ ဒမ္မီတိ ဝုတ္တေပိ"တိအာဒိ။ **ဥဘတောသင္ဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတ တ္တာ**တိ ပုဂ္ဂလဿ ဥဘတောသင္ဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ။ "ဇသေဝ နယော"တိ က္ကမိနာ ကေဝီသတိပဋိဝိသေ က တ္ဝာတ ဇကော စေတိယဿ အတဗ္ဗောတိ နယံ အတိဒိသတိ။ **ဟပုဏာနကောဋ္ဌာသော** နာမ နတ္ထိ စေတိယဿ ဥဘတော သင္ဃဂ္ဂဟဏေန အဂဟိတတ္တာ။

**တတ္ထာ** တိ ဥဘတောသင္ဃပုဂ္ဂလစေတိယေသု။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

**ပုဗ္ဗေ** တိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဓရမာနကာလေ။ **တအာ**တိ ယအာ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝတ ရေတိ, တအာ။ **ပဋ္ဋိမံ တ**တိ ပဋ္ဋိဗိမ္ဗံ တ။ တဥဟိ ဘဂဝတာ ပဋ္ဋိ သဒိသံ မာနီယတီတိ ပဋ္ဋိမာတိ ဝုစ္စတိ။ **စေတိယံ တ**တိ ထူပံ တ။ သော ဟိ ဒေဝမနုဿေဟိ စိတိတဗ္ဗ ဗံ, ပူဇေတဗ္ဗံ, က္ကဋ္ဌကာဒီဟိ တ စိနိတဗ္ဗန္တိ စေတိယန္တိ ဝုစ္စတိ။ **တတ္ထာ** တိ ဒေယျဓမ္မေသု။ **ယန္တိ** ကိရိယာပရာ မသနံ။ ယံ ဒေန္တီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ အနေ။ အနိယမတစကဿ "ယော"တိ သဗ္ဗနာမဿ အတ္ထံ ဒဿ သေန္တော အာဟ "ပဗ္ဗဇိတော တ ဂဟဋ္ဌော တ"တိ။ **ဝတ္တံ ကတ္ဝာတ ပရိဘုဥ္ဇိတု** န္တိ ပုဗ္ဗကာလအပရကာလကိရိယာနံ ဝိကာရဝသေန အနိယတတ္တာ ဝုတ္တံ "ဘုဥ္ဇိတ္ဝာတ ပဋ္ဌာပိ ဝတ္တံ ကာတု"န္တိ။

"ဒူရမ္ပိ ဟရိတ္ဝာတ ပူဇေတဗ္ဗ"န္တိ က္ကမိနာ ဇင္ဃပေသနိကကမ္မံ န ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ ဟရန္တဿ ဘိက္ခု နောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂစ္ဆတော** တိ အနာဒရေ သာမိဝစနံ။ **တန္တိ** သင္ဃဿ အာဟဋ္ဌဘတ္တံ။

**ဝဿံဝုတ္ထသင္ဃဿာ** တိ ဝဿံ ဝသိတ္တာတိ ဝဿံဝုတ္ထော။ အလုတ္တကိတန္တသမာသောယံ, သောယေဝ သင္ဃော ဝဿံဝုတ္ထသင္ဃော, တဿ။ **ယာဝတိက**သဒ္ဒေ ယတ္တကပရိယာယောတိ အာဟ "ယတ္တကာ"တိ။ **ဒိ သာပက္ကန္တဿာပီ**တိ အညံ ဒိသံ ပက္ကန္တဿပိ, အတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝဒန္တိ** တိ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ အပ ရေ အာစရိယာ ဝဒန္တိ။ **တေန္တိ** ဝစနံ။

**သမ္ပတ္တာန** န္တိ ဒိန္နဋ္ဌာနံ သမ္ပတ္တာနံ။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝုတ္ထဝဿာနံ သဗ္ဗေသံ။ **တတ္ရာ** တိ ဝိဟာရေ။ **တတ္ရာ** တိ တသ္မိံ ဝဒနေ သတိ, တေသု ဘိက္ခူသု တ။ ဝဿံ ဝသန္တီတိ **ဝဿံဝသန္တာ,** တေသံ။ **စီဝရမာသေ** တိ စီဝရရေန လက္ခိတေ ပစ္ဆိမကတ္တိကမာသေ။

**ဟေမန္တဿ ပစ္ဆိမေ ဒိဝသေ** တိ ဖဂ္ဂုဏပုဏ္ဏမီသင္ခာတေ ဟေမန္တဿ ပစ္ဆိမေ ဒိဝသေ။ **ဝဿာ တသိက**န္တိ ဝဿံ အာဝသန္တာနံ အတဗ္ဗံ စီဝရံ။ အာရောပေတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "အတီတဝဿာတသ ဿာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **အတီတဝဿာတသဿာ** တိ အတီတဝဿံ, အတီတဝဿေ တ အာတသဿ သင္ဃဿ သ။ **တန္တိ** စီဝရံ။

**ဌပေတ္ဝာတ**တိ ဝိဟာရေ ဌပေတ္ဝာတ။ **သမ္ပတ္တာန** န္တိ က္ကမံ ဌာနံ သမ္ပတ္တာနံ။ **က္ကတော**တိ စီဝရအနကာလတော။ **တေတိ** အန္တောဝဿေ ဝုတ္ထဘိက္ခူ။

**အာဒိဿာ** တိ ပဒဿ တ္ဝတပစ္စယန္တဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "အာဒိသိတ္ဝာတ"တိ။ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗ ဗောတိ ယောဇနာ။ **တတ္ရာ** တိ "ယာဂုယာ တ"တိအာဒိဟဋ္ဌော။ **အဇ္ဇတနာယ တ** တိ အဇ္ဇ ဘတနံ ပုညာနံ အတ္ထာယ တ။ **တေသန္တိ** နိမန္တကာနံ, ပဝိဋ္ဌာနံ ဘိက္ခူနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေဟိ နိမန္တိတေဟီ** တိ နိမန္တိတေဟိ ယေဟိ ဘိက္ခူဟိ။

ယေသံ တ ပတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသံ န ဟာပုဏာတီ**တိ သဗ္ဗေသံ တေသံ န ဟာပုဏာတိ, ကသ္မာ? အနိမန္တိတတ္တာ။ **တေသံ န ဟာပုဏန္တိ,** ကသ္မာ? နိမန္တိတဂေဟံ အပဝိဋ္ဌတ္တာ။ **သောတိ** အာယကော။

**ပုဗ္ဗေပီ** တိ ဣတော ပုဗ္ဗေပိ။ **အဿာ** တိ အာယကဿ။ **တသေတ္တတ**တိ တသာပေတ္တတ။ **သောတိ** အာယကော။ **ယောတိ** ဘိက္ခု, ဝသတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တာနီ**တိ ဘေသဇ္ဇာနိ။ **ဣဒန္တိ** စီဝရံ။

''အန္တေတသိကာနဋ္ဌာ''တိ ပဒေန သဒ္ဒိဝိဟာရိကာပိ ဂဟေတဗ္ဗာ ဥဒ္ဒေသာဒိဝသေန အန္တေ ဝသနသီလတ္တာ။ **ဥဒ္ဒေသံ ဂဟေတုံ အာဂတော စ ဂဟေတွတ ဂစ္ဆန္တော စာ** တိ ဣမေ အန္တေ အဝသနသီလာပိ ရှုဋ္ဌဟိဝသေန **အန္တေတသိကာ** နာမ။ ဣမိနာ နိဿယံ ဂဟေတုံ အာဂတော စ ထေရဿ သန္တိကေ နိဿယံ ဂဟိတပုဗ္ဗော စ **အန္တေတသိကော** နာမာတိ ဒဿေတိ။ ဝတ္တံ ကတ္တတ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနိ ဂဟေတွတ ဝိစရန္တာနံ သဗ္ဗေသံ ဥဒ္ဒေသန္တေတသိကာနံ ဟာပုဏာတီတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ သဒ္ဒိဝိဟာရိကနိဿယန္တေတသိကဥပသမ္ပဒန္တေတသိကပဗ္ဗဇ္ဇန္တေတသိကာပိ ဂဟေတဗ္ဗာ တေသမ္ပိ နိဗဒ္ဓစာရိကဘိက္ခုဘာဝတော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ စီဝရက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ စီဝရက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၉. စမ္ပေယ္ယက္ခန္ဓကံ

## ၂၃၄. ကဿပဂေါတ္တဘိက္ခုဝတ္ထုကထာ

**၃၈၀.** စမ္ပေယ္ယက္ခန္ဓကေ **ဂဂ္ဂရာယ ပောက္ခရဏိယာ** တိ ဧတ္ထ ဂဂ္ဂရသဒ္ဒဿ နာမသဒ္ဒဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဂဂ္ဂရနာမိကာယ ဣတ္ထိယာ''တိ။ ဣမိနာ ဂဂ္ဂရသဒ္ဒော ဂဂ္ဂရဣတ္ထိ နာမံ ပဝတ္တိနိမိတ္တံ ကတ္တတ ဣတ္ထိဒဗ္ဗံ ဝဒတီတိ ဒဿေတိ။ **တန္တိပဗ္ဗဒ္ဓော** တိ တန္တိယာ ပဋိဗဒ္ဓော။ ''ဥဿုက္ကမ္ပိ အကာသိ ယာဂုယာ''တိအာဒိသု ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ ။ **တဿ ဘိက္ခုနော** တိ ကဿပဂေါတ္တနာမကဿ တဿ ဘိက္ခုနော။ **တတ္ထေတ** တိ တသဘာကမေယေဝ။

**၃၈၂.** အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္မံ ကရောန္တီတိအာဒီနံ နာနာကရဏန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၂၃၆. ဉတ္တိဝိပန္နကမ္မာဒိကထာ

**၃၈၅. အညတ္ရာပိ ဓမ္မာ** တိ ဧတ္ထ **ဓမ္မာ** တိ ဥပယောဂတ္ထေ နိဿက္ကဝစနမေတန္တိ အာဟ ''အညတ္ရ ဓမ္မ''န္တိ။ ''အညတ္ရာ''တိ နိပါတပယောဂေ ဒုတိယာတတိယာပဉ္စမီသု အညတရဿ သမ္ဘဝတော ဥပယောဂဝစနမ္ပိ ဟောတိ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ ''အယမေဝ တ ပာဌော''တိ။ ''ဘူတေန ဝတ္ထုနာ''တိ ဣမိနာ ဓမ္မသဒ္ဒဿ သစ္စတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''ဧသေဝ နယော''တိ ဣမိနာ သဒ္ဒသဘာဝမေဝ သန္ဓာယ အတိဒိသတိ, န အတ္ထံ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဧတ္ထ ပနာ''တိအာဒိ။ **သတ္ထုသာသန** န္တိ သတ္ထု အာဏာ။ **သတ္ထုအာဏာ** နာမ ဉတ္တိအနုသာဝနာနံ သမ္ပဒာတိ အာဟ ''ဉတ္တိသမ္ပဒာ အနုသာဝနသမ္ပဒာ စာ''တိ။ ''ပဋိကုဋ္ဌကတတ္တာ''တိ ဣမိနာ **ပဋိကုဋ္ဌကတ** န္တိ ပဒဿ ဒ္ဝန္ဒတတ္ပုရိသသမာသံ ဒဿေတိ။ ပဋိကုဋ္ဌိတဗ္ဗန္တိ **ပဋိကုဋ္ဌံ,** ကတ္တဗ္ဗန္တိ **ကတံ,** ကမ္မံ။ တမေဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယံ အညေ သူ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယန္တိ** ကမ္မံ။

**၃၈၇. ဟာပဋ္ဌိယာ**တိ ဝိနယဟာပဋ္ဌိယာ။ **ယန္တိ** ကမ္မံ, န ကရိယတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ္ထာ** တိ အဋ္ဌကထာယံ။ **သော စ ခေါ**တိ သော စ ဝိတ္ထာရော, အာဂတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကသ္မာ ဉတ္တိဒုတိယဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မာနမေဝ ဝသေန အာဂတော, နနု ဉတ္တိအပလောကနကမ္မဝသေနပိ အာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ အာဟ ''ယသ္မာ ပနာ''တိအာဒိ။ ဉတ္တိဒုတိယဉတ္တိစတုတ္ထေသု ဟာပနံ တ အညထာ ကရဏံ တ အတ္ထိ ဝိယ ဉတ္တိကမ္မေ နတ္ထီတိ ယောဇနာ။ ဉတ္တိကမ္မေ ဉတ္တိဌပနတော အညကိစ္စဿ အသမ္ဘဝတော ဟာပနံ တ အညထာ ကရဏံ တ နတ္ထီတိ အဓိပ္ပာယော။ **တာနီ**တိ ဉတ္တိကမ္မအပလောကနကမ္မာနိ။ **သဗ္ဗေသမ္ပိ ကမ္မာန** န္တိ သဗ္ဗေသမ္ပိ စတုန္နံ ကမ္မာနံ။ **ပရတောတိ** ပရသ္မိံ ပရိတရာဝသာနေ (ပရိ. အဋ္ဌ. ၄၈၂)။

## ၂၃၇. စတုဝဂ္ဂကရဏာဒိကထာ

**၃၈၈.** ယဒိဒံ ကမ္မန္တိ ယောဇနာ။ **တေသန္တိ** သင္ဃာနံ။ **ကမ္မပ္ပတ္တော** တိ ဧတ္ထ ကမ္မေန, ကမ္မဿ ဝါ ပတ္တော ဝါ ပတ္တောတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ "ကမ္မံ ပတ္တော"တိ။ "သဗ္ဗကမ္မေသု ကမ္မပတ္တော"တိ ဟဋ္ဌိနယေန "ကမ္မေသု ပတ္တော"တိ အတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတိ။ လောကတောဟာရဝသေန "ကမ္မေန ကမ္မဿ ဝါ ပတ္တော"တိ အတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတေဝ။

**၃၈၉. ပရိသတောတိ** ပရိသကာရဏာ။ **တတ္ထာ** တိ "စတုဝဂ္ဂကရဏေ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိပာဠိယံ, စတုဝီသတိပုဂ္ဂလေသု ဝါ။ **ကမ္မနာနာသံဝါသကောတိ** ဥက္ခေပနီယကမ္မကတော။ **လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကော** တိ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကော။ "ဟုတွာ"တိ ဣမိနာ "ဘိက္ခုနီစတုတ္ထော"တိအာဒီသု စတုဝီသတိယာ ဌာနေသု ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒဿေတိ။ ဘိက္ခုနိ စတုတ္ထိ ဧတဿာတိ ဘိက္ခုနီစတုတ္ထော, စတုဝဂ္ဂေ သင္ဃောတိအာဒိနာ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။

**၃၉၃. ပရိဝါသာဒီ**တိအာဒိသဒ္ဒေန မူလာယပဋိကဿနမာနတ္တအဗ္ဘာနာနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **တေသန္တိ** ပရိဝါသာဒိကမ္မာနံ။ **ပရတောတိ** ပရသ္မိံ စူဠဝဂ္ဂေ (စူဠဝ. အဋ္ဌ. ၇၅ အာဒယော)။

**၃၉၄. ပဋိကုဋ္ဌကတကမ္မဿာ** တိ ပဋိကုဋ္ဌဿ ဟုတွာ ကတဿ ကမ္မဿ။ **ပကတတ္တဿာ** တိ ဧတ္ထ ပကတိသီလသင်္ခာတော အတ္တာ သဘာဝေ ဧတဿာတိ ပကတတ္တောတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "အဝိပန္နသီလဿာ"တိ။ သင်္ဃာဒိသေသံ အနာပဇ္ဇန္တဿာပိ အဝိပန္နသီလတ္တာ ဝုတ္တံ "ပာရာဇိကံ အနဇ္ဈာပန္နဿာ"တိ။ ဣမိနာ သင်္ဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇန္တောပိ ပကတတ္တောယေဝါတိ ဒဿေတိ။ သောပိ ဟိ ဣဓ အဝိပန္နသီလော နာမ, အညတ္ထ ပန သင်္ဃာဒိသေသဿ သီလဝိပတ္တိဘာဝတော တံ အာပဇ္ဇန္တောပိ ဝိပန္နသီလောယေဝ နာမ။ **အာနန္တရိကဿာ** တိ ဧတ္ထ အနန္တရသဒ္ဒဿ သမ္ဗန္ဓိ ဏိကပစ္စယဿ အတ္ထဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ "အတ္တနော အနန္တရံ နိသိန္နဿာ"တိ။ တတ္ထ "အတ္တနော"တိ ဣမိနာ အနန္တရသဒ္ဒဿ သမ္ဗန္ဓိံ ဒဿေတိ။ "နိသိန္နဿာ"တိ ဣမိနာ ဏိကပစ္စယဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

## ၂၃၉. ဒွေဝနိဿာရဏာဒိကထာ

**၃၉၅. ဝတ္ထုတောတိ** ဝတ္ထုကာရဏာ။ **တတ္ထာ** တိ "ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိပါဠိယံ။ "သန္ဓာယ ဝုတ္တ"န္တိ ဣမိနာ "အပ္ပတ္တော"တိအာဒီသုတ္တဿ နေယျတ္ထဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **တန္တိ** ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ။ ပုန **တန္တိ** ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မမေဝ။ သေ ဘိက္ခု အပ္ပတ္တောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကသ္မာ အပ္ပတ္တောတိ အာဟ "ယသ္မာ"တိအာဒိ။ **အာဝေဏိကလက္ခဏေနာ** တိ အဝိနာ ဟုတွာ ပဝတ္တေန လက္ခဏေန။ အတ္တနာ အဝိနာ ဟုတွာ အတ္တနော သန္တကေန ဝိသုံ ဘူတေန လက္ခဏေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယဒိ အပ္ပတ္တော, ကသ္မာ သုနိဿာရိတောတိ အာဟ "ယသ္မာ ပနဿာ"တိအာဒိ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ, ကရေယျာတိ သမ္ဗန္ဓော။ တံ ဧဝ သင္ဃော တဇ္ဇနီယကမ္မာဒိဝသေန နိဿာရေတိ, သုနိဿာရိတောတိ သမ္ဗန္ဓော ။ **သောတိ** ဘိက္ခု။ ယသ္မာ အနုညာတော, တသ္မာ သုနိဿာရိတောတိ ယောဇနာ။ ကိတ္တကေန အင်္ဂေန အနုညာတောတိ အာဟ "ဧကေနပိ အင်္ဂေနာ"တိ။

**၃၉၆. ဩသာရဏာ**တိ ဧတ္ထ ဩတ္တုပသဂ္ဂဝသေန သရဏာတု ပဝေသနတ္ထောတိ အာဟ "ပဝေသနာ"တိ။ **တတ္ထာ**တိ "ဩသာရဏာ"တိအာဒိပါဠိယံ။ **ဩသာရေတီ**တိ ဧတ္ထ အဗ္ဘာနာဒိဝသေန ပဝေသနံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ "ဥပသမ္ပဒကမ္မဝသေနာ"တိ။ **သဟာသ္သကန္ခတ္တုမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ဂရဟတ္ထော။ ဧေတရာဒိကေ ပန ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေတိ။ **သာတိသာရာ**တိ သဒောသာ။ **တထာ**တိ ယထာ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ သာတိသာရာ, တထာ။ သေသော ကာရကသင္ဃော သာတိသာရောတိ သမ္ဗန္ဓော။ "ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒယော ပန ဒွတ္တိံသ သုဩသာရိတာ"တိ ဝုတ္တတ္တာ အန္ဓမူဂဗဓိရာနံ အပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ ဥပသမ္ပဒာ ရုဟတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **တေ**တိ ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒယော ဒွတ္တိံသ။

**၃၉၇. အဘူတဝတ္ထုဝသေနာ**တိ အသစ္စဝတ္ထုဝသေန, အသံဝိဇ္ဇမာနဝတ္ထုဝသေန ဝါ။ **တတ္ထာ** တိ "ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိပါဠိယံ။ **ပဋိနိဿဇ္ဇိတဗ္ဗာ** တိ ဧတ္ထ တဗ္ဗပစ္စယဿ ကမ္မတ္ထေ ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "ပဋိနိဿဇ္ဇိတဗ္ဗာ"တိ။

## ၂၄၁. ဥပဟလိပုစ္ဆာကထာ

**၄၀၀. တတ္ထာ** တိ ဥပဟလိပဒေဟသု။ တဿာပိယသိကာဒီဟိ သဒ္ဓိံ ကော ပုစ္ဆာ ကတာတိ ယောဇနာ။ ဘိက္ခုနိမ္ပိ တရေတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပိသဒ္ဒေန ''န ကေဝလံ ဥပဟလိပဒေဟသုယေဝ ယောဇေတဗ္ဗာနိ, အထ ခေါ ဘိက္ခုနိံ တရေပီ''တိ ဒဿေတိ။

## ၂၄၂. တဇ္ဇနီယကမ္မကထာ

**၄၀၇.** ''ဣမေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘဏ္ဍနကာရကော''တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ''ဣမေ ပန ဘိက္ခဝေ''တိအာဒိပာဌေ။ **အနပအာနောတိ** ဧတ္ထ အပပုဗ္ဗော အာသဒ္ဒော အဝခဏ္ဍနတ္ထောတိ အာဟ ''အပအာနံ ဝုစ္စတိ ပရိစ္ဆေအော''တိ။ နတ္ထိ အပအာနံ အဝခဏ္ဍနံ အာပတ္တိပရိယန္တော ဧတဿာတိ အနပအာနောတိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ သာယေဝ ပာဠိ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ တဿံ ပာဠိယံ။ ကိဉ္စိ အတ္ထဝိနိစ္ဆယံ ပာဠိအနုသာရေန ဝိဒိတုံ န သက္ကာ န ဟောတီတိ ယောဇနာ။

ဣတိ စမ္ပေယျက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၁၀. ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကံ

## ၂၇၁. ကောသမ္ဗကဝိဝါဒကထာ

**၄၅၁.** ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကေ အယမနုပုဗ္ဗိကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ ဝိနယံ ပာဠိတော စ, တဒတ္ထတော စ ဓာရေတီတိ **ဝိနယဓရော,** တထာ သုတ္တန္တံ ဓာရေတီတိ **သုတ္တန္တိကော။ တေသု** တိ ဒွီသု ဘိက္ခူသု။ သုတ္တန္တိကော ဘိက္ခု နိက္ခမီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာစမနဥဒကာဝသေသန္တိ** အာစမေတိ ဓောဝတိ အနေနာတိ **အာစမနံ,** တမေဝ ဥဒကံ အာစမနဥဒကံ, တမေဝ အဝသေသံ အာစမနဥဒကာဝသေသံ, အဝသေသအာစမနဥဒကန္တိ အတ္ထော။ **တံ ဘိက္ခုန္တိ** သုတ္တန္တိကံ ဘိက္ခုံ။ **တ္ထော** တိ အာစမနဥဒကာဝသေသဋ္ဌပနေ။ ''သစေ ဟောတိ, ဒေသေဿာမီ''တိ ဣမိနာ အတ္တနော သုဗ္ဗစဘာဝဉ္စ သိက္ခာကာမတဉ္စ ဒဿေတိ။ **တေတိ** တယာ, ကထန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အထ တ တေတိ တုယှံ, နတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အသဉ္စိစ္စ အသတိယာ ကတတ္တာ အနာပတ္တိပက္ခောပိ ဘဝေယျာတိ အာဟ ''နတ္ထိ အာပတ္တီ''တိ။ ဧတ္ထ ပန အာပတ္တိယေဝ။ **သောတိ** သုတ္တန္တိကော။

**ဝိနယဓရောပီတိ** ဝိနယဓရော ပန, အာရောစေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာပဇ္ဇမာနောပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ဂရဟတ္ထော။ **တေ** တိ ဝိနယဓရဿ နိဿိတကာ, အာဟံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ သုတ္တန္တိကဿ။ **တေတိ** သုတ္တန္တိကဿ နိဿိတကာ, အာရောစေသုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သောတိ** သုတ္တန္တိကော။ **မုသာဝါဒီတိ** အဘူတဝါဒေါ, အဘူတံ တ ဝစနံ ဝဒနသီလော။ **သောတိ** ဝိနယဓရော။ **တေတိ** သုတ္တန္တိကဿ နိဿိတကာ, အာဟံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတောတိ** ကလဟာဝမုနကာရဏာ။ ဝိနယဓရော အကာသီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**၄၅၃.** ''န တာဝ ဘိန္နော''တိ ဣမိနာ **ဘိန္နော** တိ ဧတ္ထ တပစ္စယဿ အဝဿမ္ဘာဝိယတ္ထော အနာဂတကာလိကတံ ဒဿေတိ။ တမေဝတ္ထံ သဟ ဥပမာယ ဒဿေန္တော အာဟ ''အပိစာ''တိအာဒိ။ **တန္တိ** သဿံ။ ''ဘိဇ္ဇိဿတီ''တိ ဣမိနာ ဘိဇ္ဇိဿတီတိ **ဘိန္နော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သော စ ခေါတိ** သဒ္ဓော။ ကလဟဝသေန ဘိဇ္ဇိဿတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သမ္မာမအတ္ထဝသေနာ** တိ သံဝေဂအတ္ထဝသေန။ သမ္မာမသဒ္ဒော ဟိ တီသု အတ္ထေသု ဝတ္တတိ ကရဝေ, ဘီတိယံ, သံဝေဂေ စာတိ။ ဣမေ ပန သံဝေဂေ ဝတ္တတိ။ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဘိန္နေ သံဝေဂအတ္ထဝသေ နာတိ အဓိပ္ပာယော။ ဣဒံ ဟေဋ္ဌာ ကထိတာယ ''ဘယေ ကောဓေ ပသံသာယ''န္တိ ကထာယ (ဟရာ. အဋ္ဌ. ၁.၁၅) စသဒ္ဒေန သမ္ပိဏ္ဍိတံ သမ္မာမအတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **တ္ထော** တိ ''ဘိန္နော ဘိက္ခုသင်္ဃော ဘိန္နော ဘိက္ခုသင်္ဃော''တိ ပာဌေ။ **အာမေဍိတန္တိ** အာ ပုနပ္ပုနံ ဘယာဒိပီဠိတတ္တာ မေဍေန ဥမ္မာဒေန ဣတံ ကထိတံ အာမေဍိတံ။

၄၅၄. **ဟီတိ** ဝိတ္ထာရော။ ဘဂဝတ ဝဒေယျာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဉက္ခိပတ္တိ အပနေန္တီတိ **ဉက္ခေပကာ** ။ ဉက္ခိတ္တမနုဝတ္တန္တီတိ **ဉက္ခိတ္တာနုဝတ္တကာ။ တေသ** န္တိ ဉက္ခိတ္တာနုဝတ္တကာနံ။ ပုန **တေသန္တိ** ဉက္ခေပကာနံ။ **ပက္ခော**တိ သခါ။ **တန္တိမေတ** တိ ဟဋ္ဌိမေဝ, ဇ္ဈာဟရမေဝ တ။

၄၅၅. **ယော**တိ ဘိက္ခု။ စိတ္တံ ဉပ္ပာဒေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တုမှေဟ**တိ ဓမ္မတဒိနော သန္တာယ ဝုတ္တံ။ **ကိံ ဘဏထာ**တိ ကိံ ဝစနံ ဘဏထ။ ဣတိ ပုစ္ဆိတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသဥ္စာ** တိ ဓမ္မတဒိနဥ္စ။ **ဣတရေသဥ္စာ** တိ အဓမ္မတဒိနဥ္စ။ **ဣမေ**တိ အတ္တနော ပက္ခေ ဣမေ ဘိက္ခူ။ **တေသန္တိ** အဓမ္မတဒိနံ။ **"ကမ္မံ ကောပေတိ"** တိ "နာနာသံဝါသကစတုတ္ထော စေ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ကရေယျ, အကမ္မံ, န စ ကရဏီယ"န္တိ ဝစနတော (မဟာဝ. ၃၈၉) ကမ္မံ ကောပေတိ။ **ဣတရေသမ္ပီ**တိ ဓမ္မတဒိနမ္ပိ။ ဓမ္မတဒိနံ ပက္ခေ နိသိဒိတ္ဝာ အဓမ္မတဒိနံ လဒ္ဓိ ဂဏှာဟန္တောပိ ဓမ္မတဒိနံ နာနာသံဝါသကော ဟောတိယေဝ, အယံ နယော ဝုတ္တနယသ္မာ အတ္ထတော သိဒ္ဓေါတိ ကတ္ဝာ ဣဓ န ဝုတ္တော။ **ဧဝန္တိ**အာဒိ နိဂမနံ။ **ယော**တိ ဘိက္ခု, ပဝိသတိ ဂဏှာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ နိသိန္နော ဟုတ္ဝာတိ ယောဇနာ။ **ဣမေ**တိ အတ္တနော ပက္ခေ ဣမေ ဘိက္ခူ။ **ဣတရေ**တိ ပရပက္ခေ ဣတရေ ဘိက္ခူ။ **တေသန္တိ** ဓမ္မတဒိနံ။ **ယတ္ထ တတ္ထ တ ပန ပက္ခေ** တိ ယသ္မိံ ကသ္မိံစိ တ ဓမ္မတဒိနံ ပက္ခေ။ **ဣမေ ဓမ္မတဒိနောတိ ဂဏှာတီ** တိ တံတံပက္ခဂတေ ဘိက္ခူ ယာထာဝတော တ အယာထာဝတော တ "ဣမေ ဓမ္မတဒိနော"တိ ဂဏှာတိ။

၄၅၆. ကာယေန ကတံ ကမ္မံ **ကာယကမ္မံ,** ဝစိယာ ကတံ ကမ္မံ **ဝစီကမ္မံ** ။ တတ္ထ ကာယကမ္မံ ဉပဒံသေန္တာ ဘိက္ခူ ပဟာရန္တာ ဉပဒံသေန္တိ။ ဝစီကမ္မံ ဉပဒံသေန္တာ ဘိက္ခူ ဖရုသံ ဝဒန္တာ ဉပဒံသေန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ကာယေန ပဟာရန္တာ"တိအာဒိ။ **ဉပဒံသေန္တိ** တိ ပဝတ္တေန္တိ။ "ကောဓဝသေနာ"တိ ဣမိနာ ပေမဝသေနာတိ အတ္ထံ နိဝတ္တေတိ။ **အဓမ္မိယာနိ** တိ အဓမ္မေန ကတ္တဗ္ဗာနိ။ "ကိစ္စာနိ"တိ ဣမိနာ ဣယပစ္စယသ္သ သရူပံ ဒဿေတိ။ **အသမ္မောဒိကာ** တိ ဧတ္ထ ယကာရလောပေတိ အာဟ "အသမ္မောဒိကာယာ"တိ။ "ကထာယာ"တိ ဣမိနာ အသမ္မောဒံ ဇနေတီတိ အသမ္မောဒိကာတိ ကတ္ဝာ ဏိကပစ္စယသ္သ သရူပံ ဒဿေတိ။ **ဉပစာရံ မုဥ္စိတ္ဝာ** တိ ဧတ္ထ ဉပစာရော နာမ အညမညံ ပဟရန္တာနံ ဟတ္ထသ္သ ဟပုဏနဋ္ဌာနံ, တံ မုဥ္စိတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **အာသနန္တရိကာယာ** တိ ဧတ္ထ ဧကံ အာသနံ အန္တရံ ဗျဝဟိတံ ဣမိဿာ နိသိန္နကိရိယာယာတိ အာသနန္တရိကာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဧကေကံ အာသနံ အန္တရ"န္တိ။ "ကတ္ဝာ"တိ ဣမိနာ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒဿေတိ။

၄၅၇-၈. အယံ အဿ ဘိက္ခုနော အဓိပ္ပာယော ကိရာတိ ယောဇနာ။ **ဧတေ**တိ ကောဓာဘိဘူတေ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝတ ပန ကထေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ "အနတ္ထော အတော"တိ ဣမိနာ **အနတ္ထတော** တိ ပဒသ္သ ဩကာရလောပသန္ဓိံ ဒဿေတိ။ တေသံ ပဒာနမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "တေသမ္ဗာ"တိအာဒိ။ "အထ တ"တိအာဒိနာ "အနတ္ထအော"တိ ဝတ္တဗ္ဗေ "သုဂတော"တိအာဒီသု ဝိယ ဒ-ကာရသ္သ တ-ကာရံ ကတ္ဝာ **အနတ္ထတော** တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ။ **အနတ္ထအော**တိ အနတ္ထံ ဒဒာတီတိ အနတ္ထအော။

၄၆၄. **ပုထုသဒ္ဒော** တိ ဧတ္ထ ပုထုသဒ္ဒော မဟန္တပရိယာယောတိ အာဟ "မဟာ"တိ။ **အဿာ** တိ ဘဏ္ဍနကာရကဿ ဇနဿ။ **သမဇနော**တိ ဧတ္ထ သမသဒ္ဒော သဒိသပရိယာယောတိ အာဟ "ဧကသဒိသော"တိ, တုလျာဓိကရဏသမာသောယံ။ ဘဏ္ဍနကာရကော အယံ ဇနောတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ ဘဏ္ဍနကာရကေသု ဇနေသု။ အညမ္ပိ ဧကံ ဣဒံ ကာရဏန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **န မညိတ္ထာ** တိ ကောစိ ဧကောပိ န မညိတ္ထာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ **အမညရုန္တိ** ဧတ္ထ အာဝိဘတ္တိယာ "ရု"န္တိ အာဒေသော ဒဿိတော။

**ပရိမုဋ္ဌာ** တိ ပရိမုဋ္ဌာ သတိ ဧတေသန္တိ ပရိမုဋ္ဌာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ပရိမုဋ္ဌသတိနော"တိ။ အဋ္ဌကထာရကထာယံ "ပဥ္စမံ လဟု သဗ္ဗတ္ထာ"တိ ဝုတ္တတ္တာ ပဥ္စမဿ ရာကာရဿ ရဿော ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ရာကာရဿ ရဿာဒေသော ကတော"တိ။ **ကထံ ဘာဏိနော**တိ တစံ ဘာဏိနော။ **မုခါယာမန္တိ** ဧတ္ထ အာယာမသဒ္ဒော ဝိတ္ထာရပရိယာယော, ဝိတ္ထာရော စ နာမ ပသာရဏန္တိ အာဟ "ပသာရေတု"န္တိ။ သမ္ပအနတ္ထဇောတကေန တုံပစ္စယေန သမ္ပအနတ္ထေ ဉပယောဂဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ **နီတာ**တိ ကမ္မတစကဿ ကိတဿ အပ္ပဓာနကမ္မံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဣမံ နိလ္လဇ္ဇဘာဝ"န္တိ။ ဒွိကမ္မကဓာတုဘာဝတော "အတ္တနော"တိ ပဓာနကမ္မမ္ပိ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗံ။

**တ**န္တိ ကလပ်ာ။ ''ဇာန''န္တိ ပဒေန ''ဝိဒူ''တိ ပဒဿ အတ္ထဉ္စ တက္ကဥ္စ ဒဿေတိ။ ဝိဒန္တိ ဇာနန္တီတိ **ဝိဒူ**တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။ **သာဒီနတေ**တိအာဒီနဝေန အေသေန သဟ ပဝတ္တော။ **အယန္တိ** ကလဟော။

**ယေ စ တံ ဥပနယှဟန္တိ** တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အာဃာတ''န္တိ။ **ယေ**တိ ဇနာ။ ဥပနယှဟန္တိ ဥပနဟန္တိ ဗန္ဓန္တိ။ **သန္တနော** တိ ဧတ္ထ သန္တနသဒ္ဒော ပုရာဏပရိယာယောတိ အာဟ ''ပောရာဏော''တိ။

''အညေ''တိ ဣမိနာ **ပရေ**တိ ဧတ္ထ ပရသဒ္ဒဿ ပဏ္ဍာဘာဂတ္ထာဒယော နိတရေတိ။ **မယမေတ္ထ ယမာမသေ** တိ ဧတ္ထ ဧတသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သင်္ဃမဇ္ဈေ''တိ။ ယမုဓာတု ဥပယမနတ္ထော သေကာရော နိပာတမတ္တောတိ အာဟ ''ဥပယမာမ''တိ။ ''သတတံ သမိတံ မစ္စုသန္တိကံ ဂစ္ဆာမ''တိ ဣမိနာ ''န ဇာနန္တိ''တိ ပဒဿ သ အာကာရံ ဒဿေတိ။ **တတ္ထ** တိ မဟာဇနကာယေ ယေ ပဏ္ဍိတာတိ ယောဇနာ။ **ဧဝံ ဟိ**တိ ဧဝမေဝ။ ဇာနန္တာ တေ ပဏ္ဍိတာ ပဋိပဇ္ဇန္တီတိ ယောဇနာ။ မေဓန္တော ဟိံသန္တာ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ **မေဓဂ** ကလဟာ။ ကေစိ မေဓာတု တော ဏုဝုပစ္စယံ ဝဒန္တိ, တေသံ မတေန မေဓကောတိ ပဋမက္ခရေန ဟဒ္ဓော ဘဝေယျ။

**တေသမ္ပိ** တိ ဗ္ရဟ္မဒတ္တဒီဃာဝုကုမာရာနမ္ပိ။ **သင်္ဂတိ** တိ သမာဂမော။ **တေ**တိ တုမှာကံ။ ယေသံ တုမှာကံ နေဝ မာတာပိတူနံ အဋ္ဌိနိ ဆိန္နာနိ, န ပာဏာ ဟတာ, န ဂဝဿဓနာနိ ဟဋာနိ။ တေသံ တုမှာကံ ကသ္မာ သင်္ဂတိ န ဟောတီတိ ယောဇနာ။

**သဗ္ဗာနိ ပရိဿယာနိ** တိ ဧတ္ထ **သဗ္ဗာနိ** တိ ဝုတ္တကာရဏဉ္စ လိင်္ဂဝိပလ္လာသဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပာကဋပရိဿယေ စ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယေ စာ''တိ။ ''အဘိဘဝိတွာ''တိ ဣမိနာ **အဘိဘုယျာ** တိ ပဒဿ တွာပစ္စယန္တဘာဝံ ဒဿေတိ။ **တေနာ**တိ နိပကေန သဟာယေန။

**ရာဇာ**တိ ဧတ္ထ ရာဇာ ဣတိ ပဒဝိဘာဂံ ကတွာ ရာဇသဒ္ဒဿ ဥပလက္ခဏဝသေန မဟာဇနက, အရိန္ဒမ ရာဇာနော စ ဣဝသဒ္ဒဿ ဩပမ္မတ္ထဇောတကဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယထာ''တိအာဒိ။ ရဋ္ဌဝိဇိတသဒ္ဒာ အညမညပရိယာယာ။ ဝိသေသနဝိသေဿာနံ ကာမာစာရတော ဂမ္ဘမာနတ္တာ ဝုတ္တံ ''ဝိဇိတံ ရဋ္ဌ''န္တိ။ ''မာတင်္ဂေ အရညေ နာဂေ ဣဝ''တိ ဣမိနာ ပဒဝိဘာဂံ ဒဿေတိ။ တေသံ ပအနံ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''မာတင်္ဂေတိ ဟတ္ထီ ဝုစ္စတီ''တိအာဒိ။ ''ဟတ္ထီ ဝုစ္စတီ''တိ ဣမိနာ မဟန္တော အင်္ဂေ သရီရမေတဿာတိ **မာတင်္ဂေ** တိ ဝစနတ္ထေန ဟတ္ထီ မာတင်္ဂေ နာမာတိ ဒဿေတိ။ မဟန္တသဒ္ဒဿ မာတာဒေသော။ **နာဂ**သဒ္ဒော ဥရဂေ စ ဟတ္ထိမှိ စ နာဂရုက္ခေ စ ဥတ္တမေ စ နာမပညတ္တိယဉ္စာတိ ပဉ္စသု အတ္ထေသု ဝတ္တတိ, ဣဓ ဥတ္တမတ္ထေတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''နာဂေတိ မဟန္တာဓိဝစနမေတ''န္တိ။ **မာတင်္ဂရညေဝ** တိ ဧတ္ထ ဣဝသဒ္ဒဿ ဩပမ္မတ္ထဇောတကဘာဝံ ဒဿေတွာ တ အတ္ထယောဇနံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယထာ ဟိ''တိအာဒိ။ ''ယထာ စ ပါလိလေယျကော''တိ ဣမိနာ မာတင်္ဂနာဂဿ သရူပံ ဥပလက္ခဏေန ဒဿေတိ။

## ၂၇၅. ပါလိလေယျကဂမနကထာ

၄၆၇. **ပါလိလေယျက** န္တိ ပလိလဝနသဏ္ဍေ ဝသန္တဟတ္ထိနာဂံ။ ''ဟတ္ထိ''တိ စ ''နာဂေ''တိ စ ဒွိန္နံ သဒ္ဒာနံ ပရိယာယဘာဝေန ဝုတ္တတ္တာ အဓိကတ္တောတိ အာဟ ''မဟာဟတ္ထိ''တိ။ ပုရတော ပုရတော ဂစ္ဆန္တေဟိ တေဟိ ဟတ္ထိအာဒီဟိ ဆိန္နဂ္ဂနီတိ ယောဇနာ။ **ဩဘဂ္ဂေဘဂ္ဂ** န္တိ ဘဉ္ဇိတွာ အဓောဟတိတံ ဩဘဂ္ဂန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဘဉ္ဇိတွာ ဘဉ္ဇိတွာ ဟတိတ''န္တိ။ ''ဥစ္စဋ္ဌာနတော''တိ ဣမိနာ အဝတ္ထုပသဂ္ဂဿ အဓောတ္ထံ နယေန ဒဿေတိ။ **တေဟိ** တိ ဟတ္ထိနာဂဿ။ **တေ**တိ ဟတ္ထိအာဒယော။ **တေဟိ**တိ ဟတ္ထိအာဒီဟိ။ ပိဝန္တေဟိ တေဟီတိ ယောဇနာ။ **ကဒ္ဒမောဒကာနိ** တိ ကဒ္ဒမေန သံသဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ။

**ဤသာဒန္တဿ** တိ ဧတ္ထ ဤသာယ သဒိသော ဒန္တော ဣမဿာတိ ဤသာဒန္တောတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ရထဤသာသဒိသဒန္တဿ''တိ။ ''ရထဤသာ''တိ ဣမိနာ နင်္ဂလဤသံ နိဝတ္တေတိ။ **ယဒေကော**တိ ယံ ဧကော။ ယံသဒ္ဒော ကာရဏတ္တောတိ အာဟ ''ယသ္မာ''တိ။ **အဿ နာဂဿ** တိ ဟတ္ထိနာဂဿ။ **နာဂေနာ**တိ ဗုဒ္ဓနာဂေန။

**ယထာဘိရန္တံ** န္တိ ဧတ္ထ ကိတ္တကံ ကာလံ ရမတီတိ အာဟ “တေမာသ”န္တိ။ **တ္တောဝတာ** တိ ဧတ္တကေန တေမာသဝိဟာရေနေန။ ပတ္တဗ္ဗာ အပေ္ဟာသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္တာ** တိ သဗ္ဗသို့ ဇမ္ဗုဒီပတလေ။

“ကောသမ္ဗိနိတသိနော”တိ ဣမိနာ ကောသမ္ဗိယံ နိဝသန္တီတိ **ကောသမ္ဗကာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

## ၂၇၆. အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာ

၄၇၁. “လဒ္ဓိဂ္ဂဟဏာ”န္တိ ဣမိနာ အာဒီယတေ **အာအယော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

၄၇၅. **တံ ဒိဝသမေဝ**တိ တသို့ သင္ဃသာမဂ္ဂိကရဏဒိဝသေယေဝ။

၄၇၆. **န မူလာ မူလံ ဂန္တ္ဂာ** တိ မူလတော မူလံ န ဂန္တ္ဂာ။ “အတ္တတော အပဂတာ”တိ ဣမိနာ အတ္တတော အပေတာ **အတ္တာပေတာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “ဗ္ယဉ္ဇနမတ္တံ ဥပေတာ”တိ ဣမိနာ ဗ္ယဉ္ဇနမတ္တံ ဥပေတာ ဥပဂတာ **ဗျဉ္ဇနူပေတာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

၄၇၇. **အတ္တေသု ဇာတေသု** တိ ဧတ္ထ ဇာတသဒ္ဒော ဥပ္ပန္နပရိယာယောတိ အာဟ “ဝိနယအတ္တေသု ဥပ္ပန္နေသု”တိ။ တစ္ဆ ပဒံ “သင္ဃဿ ကိစ္စေသု”တိအာဒီသု သဗ္ဗပဒေသု ယောဇေတဗ္ဗံ။ **မဟတ္တိကော** တိ မဟန္တော ဥပကာရသင်္ခါတော အတ္တော ဣမဿာတိ မဟတ္တိကောတိ ဒဿေန္တော အာဟ “မဟာဥပကာရော”တိ။

**အနာနုဝဇ္ဇော ပဌမေနာ** တိ ဧတ္ထ ပဌမသဒ္ဒော တာဝပရိယာယောတိ ဒဿေန္တော အာဟ “တာဝ”တိ။ **သီလတော**တိ သီလေန။ **ဥပေက္ခိတာစာရော** တိ ဥပပတ္တိတော ဣက္ခိတာစာရော။ “အပေက္ခိတာစာရော”တိပိ ပဌော။ **ဥပပရိက္ခိတာစာရော**တိ ဥပပရိက္ခိတော အာစာရော ဧတဿာတိ ဥပပရိက္ခိတာစာရော။

**ဝိသယှဟာ**တိ ဧတ္ထ ဝိပုဗ္ဗော သဟဓာတု အဘိဘဝနတ္တော, တုတပစ္စယော စ ဟောတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “အဘိဘဝိတုတ”တိ။ **အနုပဂတ**န္တိ ကာရဏတော အနပေတံ။ ဘဏန္တော ဘိက္ခုုတိ သမ္ဗန္ဓော။ တမတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယသ္မာ ဟိ”တိအာဒိ။ **သော**တိ ဘိက္ခု, န ဟာပေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ “ဥဘယာယာ”တိ ဣမိနာ ဒွေသာဂတိ ဂမနဿ ဂဟိတတ္တာ “အဂတိဂမနဝသေနာ”တိ ဣမိနာ ဟရိသေသနယေန အဝသေသအဂတိဂမနမေတ ခိပ္ပေတံ။ **သော**တိ ဘိက္ခု။ **ဆမ္ဗတိ စေတ** တိ ထမ္ဗတိ စေဝ, ထဒ္ဓံ ကရောတိ စေတတိ အတ္တော။ **ဝေဓတိ စာ**တိ ကမ္ပတိ စ။ **ယော စာ**တိ ဘိက္ခု ပန။ **ဤဒိသော**တိ ဥဘယာယ တ အဂတိဂမနေန တ ဘဏနသင်္ခါတော ဧဒိသော န ဟောတိ။

**ကိစ္စ ဘိယ္ယော** တိ နိပါတသမုအယော, တတော ဝုတ္တတော အတိရေကံ ကထေတဗ္ဗံ ကိံ ပနာတိ အတ္တော။ တဿာ ကထာယ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ယော**တိ ဘိက္ခု။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ကာလာဂတ**န္တိ ဧတ္ထ ဂဟေတဗ္ဗ ဗကာလဿ သတ္တမီတပ္ပုရိသသမာသဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ “ကထေတဗ္ဗယုတ္တကာလေ အာဂတ”န္တိ။ **ဝစော**တိ ပဒံ န ဝစနပဓာနံ, ဝစနဝတ္ထုပုဂ္ဂလောယေဝ ပဓာနန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဝဒန္တော”တိ။

**အာစေရကမ္ဗဟိ စ သကေ**တိ ဧတ္ထ အာစရိယဿ ဧသော **အာစေရကော,** သဿ အတ္တနော ဧသော **သကော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “အတ္တနော အာစရိယတဒေ”တိ။ ကထာဘာဝတော အာစရိယသဒ္ဒဿ အာစေရာဒေသော ကာတဗ္ဗော။ “တဒေ”တိ ဣမိနာ ဣဒမတ္တေ ပဝတ္တဿ ဏိကပစ္စယဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **အလံ ပမေတုန္တ** တိ ဧတ္ထ အလံသဒ္ဒော သမတ္ထတ္တော, ပမသဒ္ဒောတုလနတ္တောတိ အာဟ “တုလယိတုံ သမတ္ထော”တိ။ **ကထေတဝေ**တိ ဧတ္ထ တဝေသဒ္ဒော အညတ္ထ ယေဘုယ္ယေန ဘာဝတစကော, ဣဓ ပန ကမ္မတစကောတိ အာဟ “ကထေတဗ္ဗေ”တိ။ **ဝိရဒ္ဓဋ္ဌာနကုသလော** တိ ဝိရဒ္ဓဋ္ဌာနေ ကုသလော။

အယံ ကထာ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** ကထေတဗ္ဗံ။ **အယံ ဟေတ္တတ္တော** တိ အယံ ဧဝ ဧတ္ထ ကထာယံ အတ္တောတိ ယောဇနာ။ “ဂစ္ဆန္တိ”တိ ဣမိနာ **ဝဇန္တိ** တိ ဧတ္ထ ဝဇဓာတုယာ ဂတ္ယတ္ထံ ဒဿေတိ။ “အတ္တနော အာစရိယတဒ”န္တိ ဣမိနာ “သကံ အာဒာယ”န္တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ အာစရိယတဒေ ဟိ အာအာတဗ္ဗတော

ဂဟေတဗ္ဗတော **အာအယန္တိ** ဝုတ္တော။ **တဒနုရူပန္တိ** တဿ ဝတ္ထုဿ အနုရူပံ။ ဗ္ယာကရမာနော ဘိက္ခုတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အင္ဂဟိ ဒူတင္ဂေဟိ** တိ ''သောတာ စ ဟောတိ, သာဝေတာ စ, ဥဂ္ဂဟေတာ စ, ဓာရေတာ စ, ဝိညာတာ စ, ဝိညာပေတာ, စ ကုသလော စ သဟိတာသဟိတဿ, နော စ ကလဟကာရကော''တိ (စူဠဝ. ၃၄၇; အ. နိ. ၈.၁၆) ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ အင္ဂဟိ ဒူတဿ အင္ဂေဟိ။ ကဿ ဒူတေယျကမ္မန္တိ အာဟ ''သင္ဃဿာ''တိ။ ဒူတဿ ဘာဝေါ **ဒူတေယျာနိ,** တာနိယေဝ ကမ္မာနိ **ဒူတေယျကမ္မာနိ,** တေသု။ **ဣဒန္တိ** အတ္ထဇာတံ, ဝုတ္တံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ အထ ဝါ **ဣဒန္တိ** အယမတ္ထော။ **ဝုတ္တံ ဟောတီ** တိ ဝုတ္တော ဟောတိ။ ပစ္ဆိမနယေ လိင်္ဂဝိပလ္လာသောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အာနေတ္ဝာတ ဟာဝန္တိ ပူဇေန္တီတိ **အာဟဝေ** အယကာ, တေသံ အာဟူနံ။ အာနေတ္ဝာတ ဟုနိတဗ္ဗံ ပူဇေတဗ္ဗန္တိ **အာဟုတိ,** တံ အာဟုတိံ။ **သင္ဃဿ ကိစ္စေသု** တိ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ။ တေန ဝုတ္တံ ''တဿ တဿ ကိစ္စဿာ''တိ။ **ကရဝစောတိ** တေ့ ထ ''ဝစောကရော''တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ကထာဘာဝတော ပဒဝိပရိယာယဝသေန ''ကရဝစော''တိ ဝုတ္တောတိ အာဟ ''ဝစနံ ကရောန္တော''တိ။ ''ဝစနကရဏေနာ''တိ ဣမိနာ ''န **တေန မညတီ''**တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။

အာပဇ္ဇမာနော ဘိက္ခု အာပတ္တိ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တဿာ စာ** တိ ဧတ္ထ ဿမ္ပဝစနဿ ဿာဒေသော ကာတဗ္ဗော။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန, ဝိနယကမ္မာကာရေနာတိ အတ္ထော။ **ယေသူ**တိ ယတ္တကေသု ဝတ္ထူသု။ ဥဘယေ ဧတေ ဝိဘင်္ဂတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနပဒဿာ** တိ ပဒသဒ္ဒော ကာရဏတ္ထော, ဘုမ္မတ္ထေ သာမိဝစနော စ ဟောတီတိ အာဟ ''အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကာရဏေ''တိ။ ''ကုသလော''တိ ဣမိနာ ဆေကော ပဏ္ဍိတော, ကုစ္ဆိတံ ဟာပံ ဝိဒတိ ဇာနာတီတိ **ကောဝိဒော**တိ ဝစနတ္ထေန ကောဝိဒော နာမာတိ ဒဿေတိ။

အာစရန္တော ဘိက္ခု ဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ ''ဝတ္တ''န္တိ ဣမိနာ **ဩသာရဏံ တန္တိ** ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ ''ယာ''တိ ဣမိနာ **ဧတေမ္ပိ** တိ ဧတ္ထ ဧတသဒ္ဒဿ အနိယမနိဒ္ဒေသဘာဝံ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗဗသ္မိံ ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

ဣတိ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ

ယောဇနာ သမတ္တာ။

ဇာဒိလဉ္ဆိတနာမေန၊ နေကာနံ တစိတော မယာ။
မဟာဝဂ္ဂခန္ဓကဿ၊ သမတ္တော ယောဇနာနယောတိ။

။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

**ပာစိတ္တျာဒိယောဇနာ**

# စူဠဝဂ္ဂယောဇနာ

မဟာဝဂ္ဂခန္ဓကသ္သောဝံ ၊ ကတ္တတန ယောဇနာနယံ။
အဓုနာ စူဠဝဂ္ဂသ္သ၊ ကရိသ္သံ ယောဇနာနယံ။

## ၁. ကမ္မက္ခန္ဓကံ

### ၁. တဇ္ဇနီယကမ္မကထာ

၁. စူဠဝဂ္ဂသ္သ ပဌမေ ကမ္မက္ခန္ဓကေ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ''စူဠဝဂ္ဂသ္သာ''တိ ပဒံ ''ကမ္မက္ခန္ဓကေ''တိ ပဒေ အဝယဝိသမ္ဗန္ဓော။ **တာတတ**တိ ဟရိတသိကက္ခန္ဓကာဒိတော , ဟရိတသိက္ခန္ဓကာဒီနံ တ ပဌမံ။ စေဝသဒ္ဒော စ စသဒ္ဒော စ ''ပဏ္ဍုကလောဟိတကာ''တိ ပဒသ္သ အသမာဟာရဒွန္ဒတက္ကံ ဒီပေန္တိ။ နိသ္သယာနံ နာမံ နိသ္သိတေသု ဥပစာရဝသေန တေသံ သဒ္ဒိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကာပိ ပဏ္ဍုကလောဟိတကနာမာယေဝ ဟောန္တီ တိ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''တေသံ နိသ္သိတကာပီ''တိအာဒိ။ ပိသဒ္ဒေန ဥပစာရတ္တံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ ''သုဠှ ဗလဝ''န္တ္တ တိ ဣမိနာ **ဗလတဗလဝ**န္တိ ဒွိဝိန္နံ သဒ္ဒါနံ ပရိယာယဘာဝေန ဝုတ္တတ္တာ အတိသယတ္ထောတိ ဒသ္သေတိ။ ''ဗလဝ ဗလဝ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ တစာသိလိဋ္ဌဝသေန ဒီဃံ ကတ္တတ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ **ပဋိဝဒထာ**တိ ပဋိဝ္တ္ဌန္နဋ္ဌာနေ ကထေထ။ ဣမိ နာ **ပဋိမန္တေထာ** တိ ဧတ္ထ မန္တဓာတုယာ ဂုတ္တဘာသနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ အတ္ထေသု ကရဏဘာသနကိစ္စေသု အလံ သမတ္ထာတိ အလမတ္ထာ, တေသံ ဝိသေသေနာတိ **အလမတ္ထတရာ** တိ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''သမတ္ထတ ရာ''တိ။

#### အဓမ္မကမ္မဒွတဒသကကထာ

၄. အသမ္မုခာ ကတန္တိအာဒီသု ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ သမ္မုခေဟိ ဝိရဟိတာ **အသမ္မုခာ** တိ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''သင္ဃဓမ္မဝိနယပုဂ္ဂလသမ္မုခာနံ ဝိနာ ကတ''န္တိ။ ''အပ္ပဋိပုစ္ဆိတ္တတ''တိ ဣမိနာ **အပ္ပဋိပုစ္ဆာ**တိ ဧတ္ထ တ္တတပစ္စယသ္သာကာရဘာဝံ ဒသ္သေတိ။ **တသ္သေတ** တိ စုဒိတကသ္သေဝ။ **အဒေသနာကမိနိယာ**တိ ဧတ္ထ အကာရသ္သ အညတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''ဟရာဇိကာ။ပေ.။ တ''တိ။ **ဧတ္ထာ** တိ တဇ္ဇနီယကမ္မေ။ **နဝ ပအာ**တိ နဝ သု ပဒေသု, နိဒ္ဒါရဏေ စေတံ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ပုရိမကေသု တီသု တိကေသု ဝုတ္တေသု နဝသု ပဒေသူတိ ယောဇနာ။ ''ဧ ကေကေ''န္တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **ဣမေဟီ**တိ ဣမေဟိ ဒွိဟိ ပဒေဟိ။ **ဒွတဒသ တိကာ**တိ ပုရိမေဟိ တီဟိ တိကေဟိ နဝ တိကေ မိသ္သေတ္တတ ဒွတဒသ။ **သုက္ကပက္ခေသုပီ** တိ ပဋိသေဓဝိရဟဝသေန သုက္ကေသု ပက္ခေသုပိ။

၆. ''ပဗ္ဗဇိတာန''န္တိ ဣမိနာ ဂိဟီနံ အနနုလောမိကတံ နိဝတ္တေတိ။ **သဟသောကိတာဒီဟီ**တိ အာဒိသဒ္ဒေန သဟ နန္ဒိံ သင္ဂဏ္ဍာဟာတိ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာပေတ္ထကေသု ''န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗန္တိ ဥပဇ္ဈာယေန ဟုတ္တတ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ''န္တိ ဟဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ''န သမ္ပယောဇေတဗ္ဗန္တိ အညမညံ ယောဇေတ္တတ ကလဟော န ကာရေတဗ္ဗော''တိ ဟဌော အတ္ထိ, တာဝ အဋ္ဌာရသသမ္မာဝတ္တနဝတ္တာနံ သံဝဏ္ဏနာဟဌော လိခိတော, သော ဟဌော ဣမသ္မိံ ဌာနေ န လိခိတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? ဟဋ္ဌိက္ကမာနုပ္ပတ္တာဘာဝတော, အဋ္ဌကထာယမေဝ ''အဋ္ဌာရသ သမ္မာဝတ္တန ဝတ္တာနိ ဟရိတသိကက္ခန္ဓကေ ဝဏ္ဏယိသ္သာမာ''တိ ဝက္ခမာနတ္တာ, ယထာဝစနဥ္စ ဟရိတသိကက္ခန္ဓကေ (စူဠဝ. အဋ္ဌ. ၇၆) သံဝဏ္ဏိတတ္တာ စ။ တသ္မာ သော ဟဌော န ပေဟရာဏဟဌော ဟောတိ, ပစ္ဆာ ပက္ခိတ္တဟဌောတိ ဒဋ္ဌ ဗ္ဗော။

တိဏ္ဏံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနန္တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧကေကေနာပီ**တိ တီသု အင်္ဂေသု ဧကေကေနာပိ။ ဣမိနာ အဝယဝတက္ကနိဗ္ဗတ္တိဝသေန ကမ္မာရဟဘာဝံ ဒသ္သေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ နိယသ္သသ္သ ဝိသေသေန အဘိဏ္ဍ ဟာပတ္တိကတ္တံ အင်္ဂံ ဣတိ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ ဧတ္ထ အာကာရတစကော ဣတိသဒ္ဒော လုတ္တာနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ ဒဋ္ဌ ဌဗ္ဗံ။ ဧသေဝ နယော အနန္တရေပိ။ တဇ္ဇီယတိ အနေန ဝိနယကမ္မေနာတိ **တဇ္ဇနီယံ,** တမေဝ ကမ္မံ **တဇ္ဇနီယကမ္မံ** ။ ''နိ သ္သာယ တေ ဝတ္ထဗ္ဗ''န္တိ နိယသ္သီယတိ ဗာလော ဘဇာပီယတိ အနေန ဝိနယကမ္မေနာတိ **နိယသ္သံ,** ဒိတဒိဂဏီ

ကတ္တာ သကာရဿ ဒွေဝဘာဝေ ဟောတိ “နဿံ ဝဿ”န္တိအာဒီသု ဝိယ, နိယဿမေဝ ကမ္မံ **နိယဿကမ္မံ** ။ ကမာဒိတော ပဗ္ဗာဇိယတိ အနေန ဝိနယကမ္မေနာတိ **ပဗ္ဗာဇနီယံ,** တမေဝ ကမ္မံ **ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ။ တီသူ** တိ ဘဏ္ဍနကာရကအဘိဏှပာပတ္တိကကုလဒူသကဝသေန တိဝိဓေသု အင်္ဂေသု။ ယေန ကေနစိ အင်္ဂေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယဒိ သဗ္ဗာနိ ကမ္မာနိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ ဧဝံ သတိ စမ္မေယ္ယက္ခန္ဓကေ (မဟာဝ. ၄၀၀ အာဒယော) ဝုတ္တံ ဣဒံ ဝစနံ ဝိရုဇ္ဈတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝစနတ္ထနာနတ္တတော** တိ ဝစနဿ စ အတ္ထဿ စ နာနာဘာဝတော။ တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “တဇ္ဇနီယကမ္မာရဟဿာတိ ဣမဿ ဟိ”တိအာဒိ။ တတ္ထ “တိဏ္ဏံ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိဝစနဿ အင်္ဂသမ္ဘဝေ အတ္ထောတိ ယောဇနာ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ န ဝိရုဇ္ဈတိ, တသ္မာ။ သဗ္ဗေန ကတံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣမိနာ လက္ခဏေန တဇ္ဇနီယာဒိကမ္မာရဟဿ တဿ ဘိက္ခုဿာတိ ယောဇနာ။ ဧဝံ ကမ္မသန္နိဋ္ဌာနတ္ထံ ဒဿေတွာ အင်္ဂသမ္ဘဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယဿ ပနာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ, အတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘဏ္ဍနကာရကာဒီသူ** တိအာဒိသဒ္ဒေန အဘိဏှပာပတ္တိကကုလဒူသကာနိ သင်္ဂဏှာတိ။ အာကင်္ခမာနော သင်္ဃော ကရေယျာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကမ္မာရဟ** န္တိ ကမ္မဿ, ကမ္မေ တ အရဟံ။ **ဌာနေ** တိ ကမ္မက္ခန္ဓကေ။ **ပုဗ္ဗေနာ** တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေန စမ္မေယ္ယက္ခန္ဓကေန။ **အပရ**န္တိ အပရေ ဝုတ္တံ ကမ္မက္ခန္ဓကံ။ **သမေတီ**တိ သမံ ဂစ္ဆတိ။

**တတ္ထာ** တိ ကမ္မေသု, တဇ္ဇနီယကမ္မေတိ သမ္ဗန္ဓော, အင်္ဂေသု တ, ဘဏ္ဍနကာရကဝသေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အထ ခေါ**တိ တထာ ဝုတ္တာပိတိ အတ္ထော။ **ကရောန္တေန** ကမ္မတစာတစကေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ ဖလဇောတကော။ **ဘူတေန ဝတ္ထုနာ**တိ တစ္ဆေန ဝတ္ထုနာ။ **အညဿ ကမ္မဿာ** တိ တဇ္ဇနီယကမ္မတော အညဿ ကမ္မဿ။ ကသ္မာ ဗာလဿ အဗျတ္တဿ အာပတ္တိဗဟုလဿ တဇ္ဇနီယကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **ဣဒမ္ပိ** တိ တဇ္ဇနီယကမ္မမ္ပိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ကမ္မေသု။

## နပ္ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတဗ္ဗအဋ္ဌာရသကာဒိကထာ

၈. **ပန္နလောမာ** တိ ပတိတမာနလောမာ။ **တေန္တိ** ဝတ္တံ။ **နေတ္ထာရ** န္တိ ဧတ္ထ အဖုဋ္ဌက္ခရသံယောဂေ ပရဿ တကာရဿ ထကာရော ဟောတိ, တသ္မာ ဒုတိယက္ခရေန ဟဋ္ဌော ယုတ္တော။ **ယေနာ**တိ ဝတ္တေန။ **နိဿာရဏာ** တိ နိဿာရဏတော။ ဒသ တ ဒိဝသာနိ, ပဉ္စ တ ဒိဝသာနိ ပူရေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဧတ္တကေနာ** တိ ဧတပ္ပမာဏေန ဒသပဉ္စဒိဝသေန။

## ၂. နိယဿကမ္မကထာ

၁၁. **အပိဿု ဘိက္ခူ ပကတာ** တိ ဧတ္ထ နိပာတာနမနေကတ္ထတ္တာ ဣဓ အပိဿုသဒ္ဒော နိစ္စတ္ထော ဟောတိ။ ပကတသဒ္ဒော “ကုက္ကုစ္စပကတာ”တိအာဒီသု (ပာရာ. အဋ္ဌ. ၁.တတိယသင်္ဂီတိကထာ; ပာစိ. အဋ္ဌ. ၄၃၈) အဘိဘဝနတ္ထော, ဣဓ ပန ဗျာဝဋတ္ထောတိ ဒဿေန္တော အာဟ “နိစ္စံ ဗျာဝဋာ ဟောန္တီ”တိ။

## ၃. ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကထာ

၂၇. **ဧတ္ထ** တိ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကဝတ္ထုမှိ။ **ကာယိကေန**တိ ဧတ္ထ ကာယေန ကီဠတီတိ ကာယိကောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ကာယကီဠာ ဝုစ္စတီ”တိ။ “ဧသေဝ နယော”တိ ဣမိနာ တစာယ ကီဠတီတိ **တစသိကော,** ကာယိကော စ တစသိကော စ **ကာယိကတစသိကော**တိ ဝစနတ္ထံ အတိဒိသတိ။ ဧတ္ထ စ ပစ္ဆိမဝစနတ္ထော သမာဟာရဒွန္ဒော, သမာဟာရဒွန္ဒေပိ ကတ္ထစိ ပုလ္လိင်္ဂမိစ္ဆန္တိ သဒ္ဒဝိဒူ “ဓမ္မဝိနယော”တိအာဒီသု (ဝိဘ. အဋ္ဌ. ၅၀၇) ဝိယ။ ကာယဒွါရပညတ္တသိက္ခာပဒံ ဝီတိက္ကမတီတိ **ကာယိကော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ကာယဒွါရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဝီတိက္ကမော ဝုစ္စတီ”တိ။ ကာယေန ပညတ္တသိက္ခာပဒံ ဝီတိက္ကမေတီတိ **ကာယိကော**တိ ဝစနတ္ထော ပိ ယုဇ္ဇတေဝ။ “ဥပဟနနံ ဝုစ္စတီ”တိ ဣမိနာ ဥပဟနနံ ဥပဃာတံ, တမေဝ **ဥပဃာတိက**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “နာသန”န္တိ ဣမိနာ ဟနဓာတုယာ ဟိံသနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ပဋိက္ခိတ္တဝေဇ္ဇကမ္မာဒိဝသေန ဧလပစနအရိဋ္ဌပစနာဒီနိ ကာယိကော မိစ္ဆာဇီဝေ နာမာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ မိစ္ဆာဇီဝဿ သရူပံ ဒဿေတိ။

## ၄. ပဋိသာရဏီယကမ္မကထာ

၄၃. သုဓမ္မဝတ္ထုသ္မိံ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ အနပလောကေတွာတိ ဧတ္ထ အပပုဗ္ဗော လောက သဒ္ဒော အာပုစ္ဆနတ္ထောတိ အာဟ “န အာပုစ္ဆိတွာ”တိ။

၄၄. **ကိန္တိ** ကိံ နာမ ခာဒနီယဘောဇနီယံ။ **တေတိ** တုမှေဟိ။ **ဂဟပတီတိ** အာလပနပဒံ။ ထေရာနံ အတ္ထာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပဋိယတ္တ** န္တိ ပဋိယာဒိတံ။ “တေံ အတေစာ”တိ ကမိနာ **တေဒတေစာတိ** ဧတ္ထ နိဂ္ဂဟိတာဒေသသန္ဓိ ဒ ဿေတိ။ **ယဒိဒန္တိ** သဒ္ဒော “တိလသံဂုဠိကာ”တိ ပဒေန ယောဇိတတ္တာ ကုတ္ထိလိင်္ဂေတိ အာဟ “ယာ အယ”န္တိ။ **တိလသက္ခုလိကာ** တိ တိလေန သံသဋ္ဌာ သက္ခုလိကာ။ “သာ နတ္ထီ”တိ ကမိနာ ဥတ္တရတဂ္ဂေ ယံသဒ္ဒဿ ပုဗ္ဗ တဂ္ဂေ တံသဒ္ဒာပေက္ခတံ ဒဿေတိ။ ဧကော ပုရိသောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပူဝိယောတိ** ပူဝံ, ပူဝေန တ ကယဝိက္ကယော။ **တေနာတိ** ကာရဏေန။ **နန္တိ** ဂဟပတိံ။ **ထေရောတိ** သုဓမ္မတ္ထေရော။ **ယဒေဝ ကိဉ္စိ** တိ ဧတ္ထ ကိဉ္စိ ဧဝ ယံ ဝစနန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ကိဉ္စိဒေဝ တိလသံဂုဠိကာဝစန”န္တိ။ **ကုဒန္တိ** ကုမံ အတ္ထံ။ **သောတိ** ကုက္ကုဋ္ဋပေါတကော။ **ကာကဝဿိတ** န္တိ ကာကဿ ဝဿိတံ, နေဝ အကာသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တယာပီတိ** ပိသဒ္ဒော ကုက္ကုဋ္ဋပေါတကံ အ ပေက္ခတိ။ နေဝ ဘိက္ခုဝစနံ ဝုတ္တံ, န ဂိဟိဝစနံ ဝုတ္တံ, ကုတိ ကုမမတ္ထံ ဒဿေတီတိ ယောဇနာ။

## အဓမ္မကမ္မာဒိဒွါဒသကကထာ

၄၉. ပုရိမေဟိ ကမ္မေဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ အင်္ဂေသု။ ယထာ ပရိသက္ကိယမာနေ ဂိဟီနော လာဘံ န လ ဘန္တီတိ ယောဇနာ။ ပရိပုဗ္ဗော သက္ကဓာတု ပရက္ကမတ္ထောတိ အာဟ “ပရက္ကမန္တော”တိ။ **တတ္ထာ** တိ အနတ္တ ထာဒီသု ။ **အတ္ထဘင်္ဂေ** တိ ဂိဟီနံ အတ္ထဿ ဘင်္ဂေ။ **အဝသနန္တိ** ဂိဟီနံ အဝသနံ။ **ဂိဟီနန္တိ** ဧတ္ထ သာမျတ္ထေ သာမိဝစနန္တိ အာဟ “ဂိဟီနံ သန္တိကေ”တိ။ ယထာ ကရိယမာနေ သစ္စော ဟောတိ, ဧဝံ န ကရောတီတိ ယောဇနာ။ **ကေင်္ဂေနာပိ** တိ ပိသဒ္ဒော သမ္ဘာဝနတ္ထော, တတော အဓိကေဟိ အင်္ဂေဟိ ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေတိ။ **ဧတ္ထာ** တိ ပဋိသာရဏီယကမ္မေ။ ပဋိမုခံ အတ္တနော ဒောသံ သရာပေတဗ္ဗံ အနေန ဝိနယကမ္မေနာတိ **ပဋိသာရဏီယံ,** တမေဝ ကမ္မံ ပ ဋိသာရဏီယကမ္မံ။

## ၅. အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခေပနီယကမ္မကထာ

၄၆. **သံသဋ္ဌာတိ** ဧတ္ထ သံသဓာတုယာ ကထနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “အာရောစေထာ”တိ။ တုမှေဟ သံသ ထ, ကထေထာတိ အတ္ထော။

၅၀. **ဘဏ္ဍနကာရကော ဟောတီ** တိအာဒိ ကာရဏူပစာရဝသေန ဝုတ္တောတိ အာဟ “ဘဏ္ဍနာဒိပစ္စယာ”တိအာဒိ။ ဘဏ္ဍနကာရကာဒိ ကာရဏံ, တေန အာပန္နာ အာပတ္တိ ဖလံ, တဿာ အဒဿနေ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **တဿာ** တိ အာပတ္တိယာ။

၅၁. **ဧတ္ထာ** တိ ဥက္ခေပနီယကမ္မေ။ **တတ္ထာ** တိ တေစတ္တာလီသဝတ္တေသု။ **အနုဒ္ဓံသေတဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ ဓံ သဓာတုယာ ဂတ္ယတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “န စောဒေတဗ္ဗော”တိ။ “ရဇောနုဒ္ဓံသတီ”တိအာဒီသု (ဗု. ဝံ. ၂.၁၀၁) ဟိ ဓံသဓာတု ဂတ္ယတ္ထေ ဝတ္တတိ။ “န ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟီ”တိ ဧတ္ထ သောယေဝ ဘိက္ခု တေဟေဝ ဘိက္ခူဟီတိ အတ္ထံ နိဝာရေန္တော အာဟ “အညော ဘိက္ခု အညေဟိ ဘိက္ခူဟီ”တိ။ န ဂိဟိဒ္ဓဇောတိ ဧတ္ထ ဂိဟီနံ ဓဇော **ဂိဟိဒ္ဓဇော** တိ ဝုတ္တေ ဩဒာတဝတ္ထာဒီနီတိ အာဟ “ဩဒာတဝတ္ထာနီ”တိအာဒိ။ **န တိတ္ထိယဒ္ဓဇောတိ** နွ “န တိတ္ထိယာ သေဝိတ ဗ္ဗာ, ဘိက္ခူ သေဝိတဗ္ဗာ, ဘိက္ခုသိက္ခာယ သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ ပဒာနံ တယံ။ “န အပသာဒေတဗ္ဗော”တိ ကမိနာ န **အာသာ ဒေတဗ္ဗောတိ** ဧတ္ထ အာပုဗ္ဗသဒဓာတုယာ အပပုဗ္ဗသဒဓာတုယာ သမာနဘာဝံ ဒဿေတိ။ **“အန္တော တ ဗဟိ တ** တိ” ဧ တ္ထ ကဿ အန္တော တ ဗဟိ တတိ အာဟ “ဝိဟာရဿာ”တိ။ သေသံ သဗ္ဗဝတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **ကမိနာတိ** အာပ တ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခေပနီယကမ္မေန။

၆၅. **တသ္မာ** တိ အာပတ္တိယာ။ **ဣဓာ**တိ ဟပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ကတေ ဥက္ခေပနီယကမ္မေ။ အာပတ္တိအဒဿနာဒီသု ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ခိပိယတိ အပနီယတိ အနေန ဝိနယကမ္မေနာတိ **ဥက္ခေပနီယံ,** တမေဝ ကမ္မံ **ဥက္ခေပနီယကမ္မံ**။

ဣတိ ကမ္မက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၂. ဟရိတသိကက္ခန္ဓကံ

### ၁. ဟရိတသိကဝတ္ထုကထာ

၇၅. ဟရိတသိကက္ခန္ဓကေ **ဟရိတသိကာ**တိ ပဒဿ ပရိတသံ ပရိဝသန္တီတိ ဟရိတသိကာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပရိတသံ ပရိဝသန္တာ''တိ။ **တတ္ထာ** တိ ''ပရိတသံ ပရိဝသန္တာ''တိ တဒ္ဓိတတက္ကေ။ **တေသူ**တိ စတုဗ္ဗိဓေသု ပရိတသေသု။ **တိတ္ထိယပရိတသော**တိ တိတ္ထိယာနံ ပရိတသော, တိတ္ထိယာနံ တ အာတဗ္ဗော ပရိတသော, တိတ္ထိယေဟိ တ ပရိဝသိတဗ္ဗော ပရိတသော တိတ္ထိယပရိတသော။ **အပ္ပဋိစ္ဆန္နပရိတသော** တိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နော ပရိတသော အပ္ပဋိစ္ဆန္နပရိတသော။ **တတ္ထာ** တိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နပရိတသေ။ **ယန္တိ** ဝစနံ။ **အယံ ပနာ**တိ အယံ ပဋိစ္ဆန္နပရိတသော ပန။ **ဣဓာ**တိ ဟရိတသိကက္ခန္ဓကေ။ **သေသာ**တိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နပရိတသတော သေသာ။ **တယော**တိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နပရိတသာဒယော တယော, အာတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကဿ အာတဗ္ဗာတိ အာဟ ''ယေနာ''တိအာဒိ။ **အာပန္နာ စေတ** တိ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ စေဝ။ **တေသူ** တိ တိဝိဓေသု ပရိတသေသု။ **ဧတေ ပနာ**တိ တယော ပန။ **ဣဓာ**တိ ဟရိတသိကက္ခန္ဓကေ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဣဓ အဓိပ္ပေတာ, တသ္မာ။ **ဧတေသူ**တိ တိဝိဓေသု ပရိတသေသု။

**ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခူန** န္တိ ဧတ္ထ အဓိပ္ပေတပကတတ္တေ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဌပေတ္ဝာ''တိအာဒိ။ **မူလာယပဋိကဿနာရဟာဒီနမ္ပီ**တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန မာနတ္တာရဟမာနတ္တစာရိကအဗ္ဘာနာရဟာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ပိသဒ္ဒေန ပကတိပကတတ္တံ အပေက္ခတိ။ **တေ**တိ ပကတတ္တာ။ ယံ အဘိဝါဒနာဒိံ ကရောန္တီတိ ယောဇနာ။ **သာဒိယန္တီ** တိ ဧတ္ထ သာဒိယနံ နာမ သမ္ပဋိစ္ဆနန္တိ အာဟ ''သမ္ပဋိစ္ဆန္တီ''တိ။ **တတ္ထာ** တိ အဘိဝါဒနာဒီသု, နိဒ္ဓာရဏေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ **သာမီစိကမ္မန္တိ** ဧတံ အာဘိသမာစာရိကဿ အဓိဝစနန္တိ ယောဇနာ။ **အဘိဝါဒနာဒီနီ**တိ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဥ္ဇလိကမ္မာနိ။ **ဗီဇနတတအနာဒိနော**တိ ဗီဇနိယာ ပဟရိတေန ပဝတ္တဿ တတဿ အနာဒိနော။ **အာသနာဘိဟာရ**န္တိ ဧတ္ထ အဘိဟရဏံ အဘိဟာရော, အာသနဿ အဘိဟာရော အာသနာဘိဟာရောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အာသနဿ အဘိဟရဏ''န္တိ။ ပညာပနမ္ပိ အဘိဟရိတ္ဝာ ပညာပိတတ္တာ အဘိဟာရောယေဝ နာမာတိ အာဟ ''ပညာပနမေဝ တ''တိ။ ''ဟဒဓောဝနဥဒက''န္တိ ဣမိနာ ဟဒဿ ဓောဝနံ ဥဒကံ **ဟအောဒက**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''ဟဒဌပနက''န္တိ ဣမိနာ ဟဒဿ ဌပနကံ ပီဌံ **ဟဒပီဌ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''ဟဒဃံသနံ တ''တိ ဣမိနာ ဟဒဿ ဃံသနံ ကထလိကံ **ဟဒကထလိက**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနမ္ပိ အဘိဝါဒနာဒိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ပိသဒ္ဒေန အညေသံ သာဒိယန္တဿ ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေတိ။ **တေ**တိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ။ **သဒ္ဓာပဗ္ဗဇိတာ** တိ သဒ္ဓာယ ပဗ္ဗဇိတာ။ **ကုလပုတ္တာ** တိ ဇာတိကုလပုတ္တာ, အာစာရကုလပုတ္တာ စ။ ကရောန္တိ, အာပုစ္ဆန္တိယေဝတတိ သမ္ဗန္ဓော။ တရိတမ္ပိ အသာဒိယနံ နာမာတိ အာဟ ''တရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ အနာပတ္တီ''တိ။ **မိထု ယထာဝုမ္ဗု** န္တိ ဧတ္ထ မိထုသဒ္ဒော အညမညပရိယာယော, ယထာသဒ္ဒော ယံသဒ္ဒပရိယာယော, ဝိစ္ဆတ္ထော စာတိ အာဟ ''အညမညံ ယော ယော ဝုမ္ဗော''တိ။ အညမည္ဥဟိ မိထတိ သင်္ဂမံ ကရောတီတိ **မိထူ**တိ ဝုစ္စတိ။ **တေန တေနာ**တိ ဘိက္ခုနာ, ''သာဒိတု''န္တိ ပဒေ ဘာဝကတ္တာ။ သာဒိတုံ အနုဇာနာမီတိ သမ္ဗန္ဓော။

''ဝုမ္ဗပဋိဟဋိယာ''တိ ဣမိနာ ဝုမ္ဗာနံ ပဋိဟဋိ **ယထာဝုမ္ဗု** န္တိ စတုတ္ထီအဗ္ဗယီဘာဝံ ဒဿေတိ။ ပုရိမပဒေ ပန ပဌမာအဗ္ဗယီဘာဝေ။ **ဟဋိယာ**တိ ပန္တိယာ။ **တတ္ထေတ** တိ သင္ဃနဝကဋ္ဌာနေ ဧဝ။ **ပတရဏာယပီ**တိ ပိသဒ္ဒေန န ကေဝလံ ဥပေယာသထေယေဝ, အထ ခော ပတရဏာယပီတိ ဒဿေတိ။ သဗ္ဗေ ဘာဇိယမာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဩဏောဇန**န္တိ အဝနုဒတေ ဩဏောဇနံ။ အဝပုဗ္ဗော နုဒဓာတု နကာရဿ ဏကာရံ, ဒကာရဿ စ ဇကာရံ ကတ္ဝာ ဩဏောဇနန္တိ ဝုစ္စတိ။ နုဒဓာတု အပနယနတ္ထော, တေန ဝုတ္တံ ''ဝိဿဇ္ဇနံ ဝုစ္စတီ''တိ။ **ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီနိ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန သလာကဘတ္တာဒီနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **အဿာ** တိ ဟရိတသိကဿ။ **တာနီ**တိ ဒွေဝ တီဏိ ဥဒ္ဒေသဘတ္

တာဒီနိ။ **ဟေဋ္ဌာ** တိ အတ္တနော ဟေဋ္ဌာ။ **ကဟေထာ**တိ နဝကတရေ ဘိက္ခူ ကဟာပေထ။ **ဘတ္တပစ္စာသာ** တိ ဘတ္တမေဝ ပစ္စာသာ ဘတ္တပစ္စာသာ, ပစ္စာသာဘတ္တန္တိ အတ္ထော။ “ဝိသ္သဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ”တိ ဣမိနာ အဝနုဒိတဗ္ဗန္တိ ဩဏောဇနန္တိ အတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ **ဝေ**န္တိ ဂဟေတွာ ဝိသ္သဇ္ဇမာနေတိ ယောဇနာ။ **တာနီ**တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီနိ။ **ယဒိ ပန န ဂဏှာတီ**တိ သစေ သင်္ဃတော ဝသ္သဂ္ဂေန န ဂဏှာတိ။ **န ဝိသ္သဇ္ဇေတီ** တိ သစေ အညသ္သ န ဝိသ္သဇ္ဇေတိ။ **ဩဒိသ္သာ** တိ ဥဒ္ဒိသိတွာ။ **တသ္သာ** တိ ပါရိဝါသိကသ္သ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ သင်္ဃနဝကဋ္ဌာနေ နိသိန္နသ္သ တသ္သာတိ ယောဇနာ။ **ဘတ္တဂ္ဂေ** တိ ဘတ္တသ္သ ဂဟဏဋ္ဌာနေ။ **သော**တိ ပါရိဝါသိကော, မာ ကိလမိတ္ထာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣဒ**န္တိ ဩဏောဇနံ။ **အသ္သာ** တိ ပါရိဝါသိကသ္သ, အနုညာတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

အာဂတာဂတေဟိ ဘိက္ခူဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **စတုသ္သာလဘတ္တ** န္တိ စတုမုခာ သာလာ စတုသ္သာလာ ဘောဇနသာလာ, တတ္ထ ပဋိပါဋိယာ ဒိန္နံ ဘတ္တံ စတုသ္သာလဘတ္တံ။ **တေ**န္တိ စတုသ္သာလဘတ္တံ။ **ပါဋိယာ**တိ ဘိက္ခူနံ ပါဋိယာ။ **ဩသက္ကိတွာ** တိ ဟေဋ္ဌာ သက္ကိတွာ။ **ဟတ္ထပါသေ** တိ ဘတ္တအာယကသ္သ ဟတ္ထပါသေ။ **သေနော** တိ ကုလလော။ “အာရာမိကသမဏုဒ္ဒေသေဟီ”တိ ပဒံ “အာဟရာပေတု”န္တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ **သယမေဝါ**တိ ပါရိဝါသိကေန အနာဏတ္တော ဟုတွာ သယမေဝ။ **မဟာပေဠဘတ္တေပီ** တိ မဟတိယံ ပေဠာယံ ပက္ခိပိတွာ ဒိန္နေ ဘတ္တေပိ။ **ယတ္ထ ပနာ** တိ ပရိဝိသဋ္ဌာနေ ပန။

၇၆. တတ္ရာယံ သမ္မာဝတ္တနာတိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒသ္သ အနိယမနိဒ္ဒေသဘာဝံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဣဒါနိ ယာ အယံ သမ္မာဝတ္တနာ ဝုတ္တာ”တိ။ သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ ဧတာယာတိ **သမ္မာဝတ္တနာ။ တတ္ထာ** တိ သမ္မာဝတ္တနာယံ။ **န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ**န္တိ ဧတ္ထ အာစရိယေန ဟုတွာ ကမ္မဝါစာသာဝနမ္ပိ ဥပသမ္ပာဒနမေဝါတိ အာဟ “အာစရိယေန ဟုတွာပိ ကမ္မဝါစာ န သာဝေတဗ္ဗာ”တိ။ **အညသ္မိံ အသတီ** တိ အတ္တနာ အညသ္မိံ ကမ္မဝါစာဝါစကေ အသတိ။ န နိသ္သယော ဒါတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ အာဂန္တုကာနမေဝ နိသ္သယော န ဒါတဗ္ဗော, န ဒိန္နနိသ္သယာနမ္ပီတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ “အာဂန္တုကာနံ နိသ္သယော န ဒါတဗ္ဗော”တိအာဒိ, ယေဟိပိ ဘိက္ခူဟိ ဂဟိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**အညော သာမဏေရော**တိ ပကတတ္တကာလေ ဥပဇ္ဈံ ဒတွာ ဂဟိတသာမဏေရေဟိ အညော သာမဏေရော။ **အာဓိပစ္စဋ္ဌာနဘူတာ**တိ သဗ္ဗသမ္မုတီနံ အဓိပတိဘာဝသ္သ ဌာနဘူတာ။ **ပဋိဗလသ္သာ** တိ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတုံ ပဋိဗလသ္သ။ ဣမိနာ လဒ္ဓသမ္မုတိကေန အာဏတ္တော အလဒ္ဓသမ္မုတိကောပိ ဂရုဓမ္မေဟိ ဝါ အညေဟိ ဝါ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတုံ လဘတီတိ ဒသ္သေတိ။ အာဂတာ ဘိက္ခုနိယော ဝတ္တဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ**တိ တုမှာကံ။ **သော**တိ ဘိက္ခု။ **တေ**တိ တုမှာကံ, ဒသ္သတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**သုက္ကဝိသ္သဋ္ဌိယာ** တိ သုက္ကဝိသ္သဋ္ဌိအာပတ္တိကာရဏာ။ ကာယသံသဂ္ဂါဒိဂရုကာပတ္တိ နာပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ အာပတ္တိက္ခန္ဓဝသေန အာပတ္တိဝတ္ထူနံ ပါပိဋ္ဌဘာဝဥ္စ ပါပိဋ္ဌတရဘာဝဥ္စ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “သတ္တသု ဟီ”တိအာဒိ။ **ပါပိဋ္ဌတရာ** တိ ဒုဗ္ဘာသိတာပတ္တိတော ဒုက္ကဋာပတ္တိ ပါပိဋ္ဌတရာ။ **တာသ**န္တိ သတ္တန္နံ အာပတ္တီနံ။ **ပုရိမနယေနေဝါ**တိ ပုရိမာနံ အာပတ္တီနံ နယေနေဝ။ **ဘေဒေါ**တိ ဝတ္ထူနံ ဝိသေသော။ ဧဝံ အာပတ္တိက္ခန္ဓဝသေန အာပတ္တိဝတ္ထူနံ ပါပိဋ္ဌပါပိဋ္ဌတရဘာဝံ ဒသ္သေတွာ ဣဒါနိ သိက္ခာပဒဝသေန တေသံ တံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပဒေ ပနာ”တိအာဒိ။ **ဥဘယမ္ပီ** တိ ဝတ္ထုအာပတ္တိသင်္ခါတံ ဥဘယမ္ပိ။

**ကမ္မ**န္တိ ဧတ္ထ ကာရဏဘူတသ္သ ကမ္မသ္သ နာမံ ကာရိယဘူတာယံ ကမ္မဝါစာယံ ဥပစာရဝသေန ကာရိယဘူတာ ကမ္မဝါစာ ကမ္မန္တိ ဝုစ္စတီတိ အာဟ “ပရိဝါသကမ္မဝါစာ ဝုစ္စတီ”တိ။ ကမ္မသ္မိံ သတိ, ကမ္မေန ဝါ ဝစိတဗ္ဗာတိ **ကမ္မဝါစာ** တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ **ကသိကမ္မ**န္တိ ကသိသင်္ခါတံ ကမ္မံ။ **ဂေါရက္ခကမ္မ** န္တိ ဂေါရက္ခသင်္ခါတံ ကမ္မံ။ “ကမ္မံ ကတ”န္တိ ဣမိနာ ကမ္မံ ကရောန္တီတိ **ကမ္မိကာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ **တေ**တိ ကမ္မိကာ ဘိက္ခူ, န ဂရဟိတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။

ဝစိတဗ္ဗံ အနေန ဒေါသေနာတိ **ဝစနီယံ,** သံဝိဇ္ဇတိ ဝစနီယံ အသ္သာတိ **သဝစနီယံ,** တံ န ကာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “ပလိဗောဓတ္ထာယ ဟီ”တိအာဒိ။ ယာဝ န တံ အဓိကရဏံ ဝူပသန္တံ ဟောတိ, တာဝ ဣမမှာ အာဝါသာ ဧကပဒမ္ပိ မာ ပက္ကာမီတိ ယောဇနာ။ **တေ**တိ တုယှံ။

**အနုတာအေ**တိ ဧတ္ထ အနုသာသနဝသေန အညေ ဝဒတီတိ အနုတာအေတိ ဝုတ္တော ဓဇ္ဇကဥ္ဇာနန္တိ အာဟ "ဝိဟာရေ ဓဇ္ဇကဥ္ဇာနံ န ကာတဗ္ဗ"န္တိ။ ဓဇ္ဇကဥ္ဇာနံ သရူပေန ဒဿေန္တော အာဟ "ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန တ"တိအာဒိ။ **မေ**တိ မယှံ။ **တ**န္တိ တဝံ။ **န စောဒေတဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ ကေန န စောဒေတဗ္ဗောတိ အာဟ "ဝတ္တုနာ တအာပတ္တိယာ တ"တိ။ **န သာရေတဗ္ဗော** တိ န သရာပေတဗ္ဗော။ **န ဘိက္ခူဟိ သမ္ဘယောဇေတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ ဘိက္ခူဟိ အတ္တနာ ကလဟဝသေန န သမ္ဘယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "အညမညံ ယောဇေတွတ ကလဟော န ကာရေတဗ္ဗော"တိ။

**သင်္ဃတ္တေရေန ဟုတွတ** တိ သင်္ဃတ္တေရေန ဟောန္တေနပိတိ အတ္တော။ ပုရတော အဂန္တဗ္ဗေ သမာနေ ကိံ ပစ္ဆတော ဂန္တဗ္ဗန္တိ အာဟ "ဒွတဒသဟတ္ထ"န္တိအာဒိ။ **အာသနပရိယန္တော** တိ အာသနမေဝ ပရိယန္တော လာမကောတိ အာသနပရိယန္တော, တဒတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "သင်္ဃနဝကာသနံ ဝုစ္စတီ"တိ။ **သွတသ္သာ** တိ သော အဿ။ **သော**တိ အာသနပရိယန္တော။ **အဿာ** တိ ဟာရိတသိကဿ။ **တတ္ထာ** တိ အာသနပရိယန္တော။ **အယ**န္တိ ဟာရိတသိကော, န လဘတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂဟိတာဝသေသာ**တိ ဂဟိတာဟိ သေယ္ယာဟိ အဝသေသာ။ **မင်္ဂုလဂူထဘရိတာ** တိ မင်္ဂုလာနံ ဂူထေဟိ ပူရိတာ။ **အဿာ** တိ ဟာရိတသိကဿ။ ရဇေဟိ ဟတာ နာသိတာ ဘူမိ ဧတ္ထာတိ **ရဇောဟတဘူမိ။ ဇတုကမူသိကဘရိတာ**တိ ဇတူဟိ စ မူသိကာဟိ စ ပူရိတာ။ **ပဏ္ဏသာလာ** တိ ပဏ္ဏေဟိ ဆာဒိတာ သာလာ။ **အဿာ** တိ ဟာရိတသိကဿ။ သဗ္ဗေပိ အာတသာတိ ယောဇနာ။ **ဧတေဟီ**တိ ပကတတ္တေဟိ။ **ဧတေသု**တိ အာတသေသု။ **ယ**န္တိ အာတသံ။ **ပစ္စယ**န္တိ ဝဿာတသိကလာဘံ။ **ကေပဿေ** တိ ဘိက္ခူနံ ဟင်္ဃိယံ အဥ္ဇတွတ ကေသိမ္ပ ပဿေ။

**အဿာ** တိ ဟာရိတသိကဿ, ဒေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော ဧတေ**တိ အာသနာဒိပရိယန္တော ဧဝ။ ဉာတိပတရိတဥ္ဇာနေ နိမန္တိတေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ တံ ကုလံ။ **သံဝိဓာယာ**တိ သံဝိဒဟိတွတ။ **အဿာ** တိ ကုလဿ, ဘဝေယျ တ။

**ဟာရာယမာနေနာ**တိ လဇ္ဇမာနေန။ **ယေနာပီ**တိ ဟာရိတသိကေနပိ။ **သမာဒိန္န** န္တိ အာရညိကစုတင်္ဂသမာဒိန္နံ။ **တထာ**တိ ယထာ အာရညိကင်္ဂံ န သမာအတဗ္ဗံ, တထာ။ **ပိဏ္ဍပာတိကစုတင်္ဂမ္ပီ** တိ ပိသဒ္ဒော အာရညိကင်္ဂံ အပေက္ခတိ။ **ယော ပနာ**တိ ဟာရိတသိကော ပန။

အနာရောစေန္တဿ မေတိ ယောဇနာ။ အနာရောစေန္တေ သတီတိ တ ယောဇနာ။ "ဣမိနာ ကာရဏေနာ"တိ ဣမိနာ **တပ္ပစ္စယာ** တိ ဧတ္ထ ပစ္စယသဒ္ဒော ကာရဏတ္တော, နိဿက္ကဝစနဉ္စ ကာရဏတ္တေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ သော ရတ္တိစ္ဆေဒေ ဧဝ ပစ္စယော **တပ္ပစ္စယော** တိ ဝစနတ္တော ကာတဗ္ဗော။ "သာမဏေရေဟီ"တိ ပဒံ "ပစာပေတွတ"တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ ဧတ္ထာပိ ပကတိယာ နီဟရာပေတွတပိ ဝိဟာရေ ပစာပေတွတပိ ဘုဥ္ဇန္တဿ ပဋိသေဓော နတ္ထိ။ ကသ္မာ? "တပ္ပစ္စယာ"တိ ဝုတ္တတ္တာ။ **ကမေ**တိ မဟာကမေ, သဗ္ဗကာလံ အနေကသတေဟိ ဘိက္ခူဟိ အဝိဝိတ္တေ ကမေတိ အတ္တော။ **ကမကာတသ**န္တိ ကမောယေဝ ခုဒ္ဒကဋ္ဌေန ကမကော, တသ္မိံ ကာရိတော အာတသော ကမကာတသော, တံ။

ဂတေန အာဂန္တုကဟာရိတသိကေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ကိသ္မိဉ္စိ ဝိဟာရေ, သဗ္ဗေ ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌိတဥ္ဇာနေ။ န ကေစ္စေ ပဿတိ, အပဿိတတ္တာ နာရောစေတိ, ရတ္တိစ္ဆေဒေ ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော။

ကေဿ တ ဗဟူနံ တ အာဂန္တုကာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ္ထာ** တိ "အာဂန္တုကဿ အာရောစေတဗ္ဗ"န္တိ ပဒေ။ **ဝုတ္တနယေနေတ**တိ "အာဂန္တုကေန အာရောစေတဗ္ဗ"န္တိ ပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ။ တံ ဝုတ္တနယမာဝိကရောန္တော အာဟ "သစေ"တိအာဒိ။ **တေသမ္ပီ** တိ အာဂန္တုကာနမ္ပိ။ **တဿာ** တိ ဟာရိတသိကဿ။ **အဇာနန္တဿေတ** တိ အနာဒရေ စေတံ သာမိဝစနံ။ **အယဥ္စ ပနာ** တိ ဟာရိတသိကော စ။ **ဂတကာလေ**တိ အာဂန္တုကာနံ ဂတကာလေ။ **ယေပီ**တိ အာဂန္တုကာပိ။ **ဩက္ကမိတွတ** တိ ဩသရိတွတ, ပဝိသိတွတတိ အတ္တော။ **အယဥ္စာ** တိ ဟာရိတသိကော စ, ဇာနာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နေသ**န္တိ အာဂန္တုကာနံ။ **ယောပီ**တိ အာဂန္တုကောပိ။ **အဿာ** တိ ဟာရိတသိကဿ။ **အညာတတ္တာ** တိ အာဂတဘာဝဿ အဇာနိတတ္တာ။ "အဇ္ဇာန"န္တိ ပဒံ "ကရောတီ"တိ ပဒေ ကမ္မံ, "ဟောတီ"တိ ပဒေ ကတ္တာ။ **အဓိကာ ရ**

**တ္တိယောတိ** အာပတ္တိပဋိစ္ဆန္နရတ္တိတော အဓိကာ ရတ္တိယော။ **အယန္တိ** ဟရိတသိကဝတ္တပဋိပဒါ။ **အပဏ္ဏကပဋိပဒါတိ** အဝိရဒ္ဓပဋိပဒါ, ဧကံသပဋိပဒါတိ အတ္ထော။

ဂစ္ဆန္တမ္ပိ ဘိက္ခုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သာဝေတုန္တိ** သုဏာပေတုံ။ **ဝိသယာဝိသယေနာတိ** အာရောစေတုံ ဒေသာဒေ သေန။ ကရဝီကတိဿတ္ထေရော အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။

''ဥပေါသထဒိဝသေ''တိ ဣမိနာ **ဥပေါသထေတိ** ဧတ္ထ ဥပေါသထသဒ္ဒဿ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသာဒယော အတ္ထေ နိဝတ္တေတိ။ **ပတရဏာယပီတိ** ပတရဏဒိဝသေပိ။ **ဂန္တုံ** န္တိ ဘိက္ခူဿ ဌိတဋ္ဌာနံ ဂန္တုံ။ **ဒူတေနာပီတိ** ဧတ္ထ အနဓိပ္ပေတဒူတံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ အဓိပ္ပေတဒူတံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ ''အနုပသမ္ပန္နံပေ.။ အာရောစာပေတဗ္ဗ''န္တိ။

**သုညဝိဟာရေတိ** ဘိက္ခုဟိ ဝိဝိတ္တဝိဟာရေ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ အာဝါသေ။ **ဟီတိ** သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **တတ္ထာတိ** သုညဝိဟာရေ။ ဒသဝိဓန္တရာယေ သတိ ပန ဂန္တဗ္ဗမေဝါတိ ယောဇနာ။ **နာနာသံဝါသကေဟီတိ** ကမ္မနာနာသံဝါသကလဒ္ဓိနာနာသံဝါသကေဟိ။

၈၁. အာဝါသာဒီနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အာဝါသော နာမာ''တိအာဒိ။ **ဝုတ္တနယေနာတိ** ''အာဝါသေ ဝါ အနာဝါသေ ဝါ''တိ ဝုတ္တနယေန။ **ဧတေသူတိ** အာဝါသာဒီသု။ **ဆဒနတောတိ** ဆဒနကောဋိတော။ **အန္တောအာဝါသေတိ** ဘိတ္တိပရိစ္ဆိန္နေ အန္တောအာဝါသေ။ **အဝိသေသေနာတိ** ''ဥက္ခိတ္တကော''တိ ဝါ ''ဟရိတသိကော''တိ ဝါ ဝိသေသံ အကတွာ သာမညေန။ **ဥဒကပတေနာတိ** ဆဒနတော ဥဒကံ ပတတိ ဧတ္ထာတိ ဥဒကပတော, တေန။ **ပဉ္စဝဏ္ဏစ္ဆဒနဗဒ္ဓဋ္ဌာနေသူတိ** ပဉ္စပမာဏေန ဆဒနေန ဗဒ္ဓဋ္ဌာနေသု ဧတေသု အာဝါသေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဟရိတသိကဿ စ ဥက္ခိတ္တကဿ စ ပကတတ္တေန သဒ္ဓိံ တရိတန္တိ ယောဇနာ။ **နာနူပစာရေပီတိ** ပိသဒ္ဒေန ဧကူပစာရေ ပန ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေတိ ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဧကစ္ဆန္နေ အာဝါသာဒိကေ, သစေ နိပဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မိံ** န္တိ သဌ္ဌိ ဝဿေပိ ဟရိတသိကေ။

**ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံ, နိမန္တေတဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ ကိံ အတ္တနော ဝုမုတရံ ပကတတ္တံ ဒိသွာ ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံ, နိမန္တေတဗ္ဗောတိ အာဟ ''တဒဟုပသမ္ပန္နမ္ပိ''တိအာဒိ။ **သဗ္ဗုဒ္ဓန္တိ** ပလိဗုဒ္ဓံ။ **ကောသနေတိ** ဧတ္ထ ဧကာသဒ္ဒော သမာနပရိယာယောတိ အာဟ ''သမာနဝဿိကာသနေ''တိ, သမာနဝဿိကာနံ အာသနေတိ အတ္ထော။ **ဆမာယံ နိသိန္နေ** တိ ဧတ္ထ ဆမာသဒ္ဒော ဘူမိပရိယာယောတိ အာဟ ''ဘူမိယံ နိသိန္နေ''တိ။ **ဣတရေနာတိ** ဟရိတသိကေန။ သဟာယေန သဒ္ဓိံ စင္ကမတိ ဝိယာတိ ယောဇနာ။ ''ဧကသ္မိံ စင္ကမေ''တိ ဣမိနာ ဧကစင္ကမသဒ္ဒဿ တုလ္ယာဓိကရဏသမာသတ္တံ ဒဿေတိ။

**ဆမာယံ စင္ကမန္တ** န္တိ ဧတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ ''ဆမာယံ စင္ကမန္တေ''တိ။ **အယံ ပနာတိ** ဝက္ခမာနော ပန။ **ဧတ္ထာ** တိ ''ဆမာယံ စင္ကမန္တေ''တိ ဟဋ္ဌေ။ **စင္ကမန္တေ** တိ ပကတတ္တေ စင္ကမန္တေ။ **န စင္ကမိတဗ္ဗန္တိ** ဟရိတသိကေန န စင္ကမိတဗ္ဗံ။ ကော ပန တအေ ဣဋ္ဌကာစယသမ္ပန္နေ ဝေဒိကာပရိက္ခိတ္တေ ဣတိ အတ္ထောတိ ယောဇနာ။ **ပဗ္ဗတန္တရဝနန္တရဂုမ္ဗန္တရေသူ** တိ ပဗ္ဗတမဇ္ဈဝနမဇ္ဈဂုမ္ဗမဇ္ဈေသု, ပဗ္ဗတဝိဝရဝနဝိဝရဂုမ္ဗဝိဝရေသု ဝါ။ **ဥပစာရန္တိ** ဒွါဒသဟတ္ထံ ဥပစာရံ။

၈၂. **ဣတရောတိ** နဝကော။ **အဿာ** တိ နဝကဿ။ **န ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋ္ဌ** န္တိ အညာတတ္တာ န ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။ ဧသေဝ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **အပဏ္ဏာပုရိမ** န္တိ အပဏ္ဏာ အပုရိမံ, ဧကပဟာရေနာတိ အတ္ထော။ သမဝဿာ ဒွေဝ ဟရိတသိကာတိ ယောဇနာ။ ဒွိန္နံ ဟရိတသိကာနံ ဧကတော ဝသနအေသံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သစေ ဟိ ဒွေ''တိအာဒိ။ **နေသန္တိ** ဒွိန္နံ ဟရိတသိကာနံ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဟရိတသိကာဒီသု ပဉ္စသု ဘိက္ခူသု။ မူလာယပဋိကဿနာရဟာဒယော စတ္တာရောတိ ယောဇနာ။

**ပရိဝာသအနာဒီနီတိ** အာဒိသဒ္ဒေန မူလာယပဋိကဿနမာနတ္တအနအဗ္ဘာနာနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **ဧတေသွေဝါ** တိ ပရိဝါသအနာဒီသု ဧဝ။ **အယန္တိ** ဟရိတသိကော။

၈၃. ''အထ ခေါ အာယသ္မာ ဥပါလိ''တိအာဒိဝစနဿ အနုသန္ဓိံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဣမံ ပနာ''တိအာဒိ ။ ရ ဟောဂတဿ ဥပါလိတ္ထေရဿာတိ ယောဇနာ။ အထ တ အနာဒရေ သာမိဝစနံ ကတ္ဝာ ဥပါလိတ္ထေရဿ ရဟောဂ တဿာတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **တ္ထော** တိ ပါရိတသိကဝတ္တေ။ **သောတိ** ဥပါလိတ္ထေရော။ **အဿာ** တိ ဥပါလိတ္ ထေရဿ။ **တတ္ထာ** တိ တီသု ရတ္တိစ္ဆေဒေသု။ **ယ္ဝတယန္တိ** ယော အယံ, ဧကတော တသောတိ သမ္ဗန္ဓော။ သော တ သော သဟတသော နာမာတိ ယောဇနာ။ **ဝိပ္ပတသော** တိ ဇ္ထော ပကတတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တော ဟုတ္ဝာ တသောတိ ဒသ္ သေန္တော အာဟ ''ဧကကဿေဝ တသော''တိ။ **အာဂန္တုကကာဒီနန္တိ** အာဒိသဒ္ဒေန အာတသိကာ ဂဟေတဗ္ဗာ။

၈၄. **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တံ တံ ဌာနံ။ **ဒ္ဝီသု ပဒေသူတိ** ဒ္ဝီသု တက္ကသင္ဃာတေသု ပဒေသု။ **ဧကေနေကေနပီတိ** ဧ ကေန ဧကေန တက္ကပဒေနပိ။ ပရိဝသိယိတ္ထာတိ ပရိဝုတ္ထော, ပရိဝုတ္ထော ပရိတသော ဧတဿာတိ **ပရိဝုတ္ထပရိ တသော,** တဿ။ **ဟီတိ** သစ္စံ။ **သောတိ** ဧသော ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သုဒ္ဓန္တေ** တိ သုဒ္ဓကောဌာသေ။ **ဒုက္ခသ္ သာတိ** ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ။ **အန္တ** န္တိ အဝသာနံ, ဝိနာသံ တ။

### ၂. မူလာယပဋိကဿနာရဟဝတ္တကထာ

၈၆. နဝကတရံ မူလာယပဋိကဿနာရဟံ ဌပေတ္ဝာတိ ယောဇနာ။ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ပကတတ္တာ ဧတေ သမ္ဗန္ ဓော။ **နေသန္တိ** မူလာယပဋိကဿနာရဟမာနတ္တာရဟမာနတ္တစာရိကအဗ္ဘာနာရဟာနံ စတုန္နံ, မူလာယပဋိကဿ နာရဟာဒိလက္ခဏန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ္ထော** တိ မူလာယပဋိကဿနာရဟဿ ဝတ္တေ။ **ဣတောတိ** မူလာယပဋိကသ္ သနာရဟဿ ဝတ္တတော။

၈၇. ယထေဝ ပါရိတသိကော ဂဏပူရကော န ဟောတိ, ဧဝံ ဧတေပိ န ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။

### ၄. မာနတ္တာစာရိကဝတ္တကထာ

၉၂. **ဦနေ ဂဏေတိ** ဇ္ထေ ဂဏော နာမ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒေ (ပါစိ. ၂၁၇ အာဒယော) ဝိယ ဟောတီတိ အာဟ ''စ တ္တာရော တ အတိရေကာ တ''တိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ ပါရိတသိကက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ ပါရိတသိကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

### ၃. သမုစ္စယက္ခန္ဓကံ

### ၁. သုက္ကဝိဿဋ္ဌိကထာ

သမုစ္စယက္ခန္ဓကေ **တတ္ထာ** တိ စတုဗ္ဗိဓေသု မာနတ္တေသု။ ယံ မာနတ္တံ ဒိယ္ယတိ, ဣဒံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္ တံ နာမာတိ ယောဇနာ။ ဧသေဝ နယော အနန္တရတက္ကေသုပိ။ **ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ** တိ ဟေတုဝတ္ထေ ကရဏဝစ နံ, ကာရဏတ္ထေ နိဿက္ကဝစနံ တ။ **အဒ္ဓမာသ** န္တိ ပန္နရသဒိဝသကာလံ။ **ဩဓာယာတိ** သမူဟံ ကတ္ဝာ။ ''ဧကတော ကတ္ဝာ''တိ ဣမိနာ ''ဩဓာယာ''တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တေသူတိ** စတုဗ္ဗိဓေသု မာနတ္တေသု။ **ဣဒန္တိ** မာန တ္တံ။ **အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယ။ပေ။ ဝစနတော** တိ ဉာပကဟေတု။ ဧတေန အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ အတဗ္ဗံ မာနတ္တံ **အပ္ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တန္တိ** အပ္ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တံ။ **ဣဓာတိ** ဣမိဿံ ဟာဋ္ဌိယံ။ **တတုတ္တ ရီတိ** တတော တီဟိပိ ဥတ္တရိ။ နာနာဝတ္ထုကိ ဧတာသန္တိ **နာနာဝတ္ထုကာယော။ တာသန္တိ** နာနာဝတ္ထုကာနံ။

**မာဋ္ဌကသီမာယမေတာတိ** သီမမာဋ္ဌကေ ဧဝ, သီမင္ဂဏေ ဧတာတိ အတ္ထော။ **တတ္ထေတ** တိ မာဋ္ဌကသီမာယမေဝ။

**ဝေဒယာမဟန္တိ** ဝေဒယာမိ အဟံ။ မမ မာနတ္တစရဘာဝံ သဥ္ဇံ ဇာနာပေမီတိ အတ္ထော။ **ဝေဒယတီတိ** မန္တိ ဇာ နာပေတိ, ဣတိ မံ သဥ္ဇော ဓာရေတူတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဝုတ္တနယေနေတ** တိ ပါရိတသိကက္ခန္ဓကေ ဝုတ္တနယေနေဝ။ **နိက္ခိပိတဗ္ဗ** န္တိ ''မာနတ္တံ နိက္ခိပါမိ, ဝတ္တံ နိက္ခိပါမီ''တိ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ **မာဋ္ဌကတောတိ** သီမင္ဂဏတော။ **သော**

ပီတိ သဟ ဂစ္ဆန္တောပိ။ ''မာဠဗကေ နာရောစိတ''န္တိ ဣမိနာ ယဿ မာဠဗကေ အာရောစိတံ, တဿ အနာရောစေတွာ ပိ နိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ အာရောစေန္တေန ဝတ္တဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ဝိသဘာဂေဟိ သဟ ဝသန္တဿ ဝတ္တဿ ဒုပ္ပူရိတတ္တာ ဝုတ္တံ''သဘာဂ ဘိက္ခူ ဝသန္တီ''တိ။ **စတူဟိ, ပဉ္စဟိ တတိ တ**သဒ္ဒေန တတော အတိရေကမ္ပိ သင်္ဂဏှာတိ။ **ပရိက္ခေပဟရဟဋ္ဌာနတော** တိ စီဝရက္ခန္ဓကေ (မဟာဝ. အဋ္ဌ. ၃၇၉) ဝုတ္တပရိက္ခေပဟရဟဋ္ဌာနတော။ ''ဒွေဝ လေဍ္ဍုပာတေ အတိက္ကမိတွာ''တိ ဣဒံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူနံ သဇ္ဈာယာဒိသဒ္ဒသဝနူပစာရပဟာနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သစေ သဝနူပစာရတော န မုစ္စတိ, တတော အတိရေကမ္ပိ အတိက္ကမိတဗ္ဗံ။ **ဩက္ကမ္မာ** တိ မဂ္ဂပဋိပန္နာနံ ဘိက္ခူနံ ဝစနသဒ္ဒသဝနူပစာရပဟာနတ္ထံ ဩက္ကမိတွာ။ ''ဂုမ္ဗေန တ ဝတိယာ တ''တိ ဒဿနူပစာရပဟာနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣမေ ဥပစာရေ နာမ ယတ္ထ ဌတွာ ပဿတိ သုဏာတိ, သောယေဝ ဒေသော။ **အညော**တိ စတူဟိ ပဉ္စဟိ တ ဘိက္ခူဟိ အညော။ **သော**တိ သော မာနတ္တစာရိကော။

''ဒ္ဓတဒသဟတ္ထံ ဥပစာရံ ဩက္ကမိတွာ''တိ ဣမိနာ အနောက္ကမိတွာ အဇာနန္တဿေဝ ဂစ္ဆတိ, နတ္ထိ ရတ္တိစ္ဆေဒေပီတိ ဒဿေတိ။ တေတ္ထ ဒ္ဒိဋ္ဌရူပာနံ သုတသဒ္ဒာနံ ဒ္ဒတဒသဟတ္ထူပစာရတော ဗဟိ ဋ္ဌိတာနမ္ပိ အာရောစေတဗ္ဗံ။ အဒိဋ္ဌာသုတာနမ္ပိ အန္တော ဒ္ဒတဒသဟတ္ထူပစာရဂတာနံ အာရောစေတဗ္ဗန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **သတိ ကရဏီယေ**တိ ဣဒံ ဂန္တုံ့သဿ ကာရဏဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ အသတိ ကရဏီယေပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **သောပီ**တိ ကော ဘိက္ခုပိ။ ''တဿ သန္တိကေ အာရောစေတွာ''တိ ဣမိနာ အနာရောစနေ ဝတ္တဘေဒဒုက္ကဋံ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ ကေသဿ သန္တိကေ အာရောစေတွာ နိက္ခိပိယမာနေ ကိံ ဦနေ ဂဏေ စရဏအေသော တ ဝိပ္ပတသော တ န ဟောတီတိ အာဟ ''အယဉ္စ''တိ အာဒိ။ တတ္ထ **အယဉ္စာ** တိ မာနတ္တစာရိကော ပန။ ယဿမှာ ကာရဏာ ဝသိ, တေန ကာရဏေနာတိ ယောဇနာ။ **ဘိက္ခူနဥ္စ အတ္ထိဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာ**တိ ပကတတ္တာဂတကာလေ တဿ အနာရောစေတွာဝ ဂစ္ဆန္တိ, တဿမှာ ဘိက္ခူနဥ္စ ဒ္ဒတဒသဟတ္ထူပစာရေ အတ္ထိဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာတိ အတ္ထော။ တေတ္ထ စ ''ဂဏဿ အာရောစေတွာ''တိ ဣမိနာ ဦနေ ဂဏေ စရဏအေသာဘာဝံ ဒဿေတိ။ ''ဘိက္ခူနဥ္စ အတ္ထိဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာ''တိ ဣမိနာ ဝိပ္ပတသအေသာဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ယ**န္တိ ပုဗ္ဗေ အနာရောစိတံ ယံ ဘိက္ခုံ ။ **အယ**န္တိ ပဌမံ ပဿိတဗ္ဗဿ အာရောစေတွာ နိက္ခိပနံ။ ''နိက္ခိတ္တဝတ္တဿ ပရိဟာရော''တိ ဣမိနာ အနိက္ခိတ္တဝတ္တေ အန္တောဥပစာရဂတာနံ သဗ္ဗေသံ အာရောစေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။

**အယ**န္တိ မာနတ္တစာရိကော, ဌိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာပီ**တိ မာနတ္တစာရိကေနပိ, ယာစိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **သော**တိ အနိက္ခိတ္တဝတ္တော ဘိက္ခု။ **တတ္ရာ** တိ ''သော အဗ္ဘေတဗ္ဗော''တိ ဝစနေ။ အယံ အဗ္ဘာနဝိဓိ ဝုတ္တောတိ ယောဇနာ။ **အယဉ္စာ** တိ အဗ္ဘာနဝိဓိ စ။ **တာသ**န္တိ အာပတ္တီနံ။ **ဧဝ**န္တိအာဒိ နိဂမနံ။ ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တံ ပန အတဗ္ဗံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ပဋိစ္ဆန္နာယ''တိအာဒိနာ ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ အတဗ္ဗံ မာနတ္တံ **ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **န**န္တိ ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တံ။

## ၂. ပရိဝါသကထာ

**၁၀၂. တဿာ** တိ ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တဿ။ **သမောဓာနေတွာ**တိ ဣမေဝ ပရိဝါသကထာယံ သမောဓာနေတွာ။ **ဣမေဝ** ပရိဝါသကထာယံ ဒဿယိဿာမာတိ ယောဇနာ။ ဣမေဝသဒ္ဒော ဟိ ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခော။

ဣမေ အဓိပ္ပေတံ ပရိဝါသံ ဝိတ္ထာရေတွာ ဒဿေန္တော အာဟ ''အယံ ဟိ''တိအာဒိ။ ဣမေ အဓိပ္ပေတော ပရိဝါသော နာမ တိဝိဓော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ တိဝိဓေသု ပရိဝါသေသု။ ''ယထာပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ''တိ ဝစနံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ကဿစိ ဟိ''တိအာဒိ။ ယထာ ဥဒအယိတ္တေရဿ ကောဟပဋိစ္ဆန္နာ အယံ အာပတ္တိ ဟောတိ, တထာ ကဿစိ ကောဟပဋိစ္ဆန္နာ အာပတ္တိ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ယထာ စ ပရတော အာဂတာ ဥဒအယိတ္တေရဿေဝ အာပတ္တိ ဟောတိ, တထာ ကဿစိ ဒ္ဒိဟာဒိပဋိစ္ဆန္နာ အာပတ္တိ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ပရတောပိ နယော နေတဗ္ဗော။ **တဿမှာ** တိ ယဿမှာ ကောဟာဒိပဋိစ္ဆန္နာ ကောဒိအာပတ္တိ ဟောတိ, တဿမှာ ဇာနိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

ပဋိစ္ဆန္နဘာဝံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''အယံ ဟီ''တိအာဒိ။ **တတ္ထာ** တိ ''ဒသဟာကာရေဟိ''တိ ဟဋ္ဌေ။ အာပတ္တိက္ကတိ သညာ တေသ္သာတိ **အာပတ္တိသညီ** ။ **ပဟု စာ**တိ သမတ္တော စ။ ပပုဗ္ဗော ဟူဓာတု သမတ္ထတ္တေ ဟောတိ။

**တတ္ထာ** တိ တသ္မံ မာတိကာယံ။ **ယန္တိ** အာပတ္တိံ။ **သောပိ စာ**တိ ဘိက္ခုပိ စ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မံ အာပတ္တိယံ။ **အယန္တိ** ဘိက္ခု။ **တတ္ထာ** တိ အာပတ္တိယံ။ **အလဇ္ဇိပက္ခေ တိဋ္ဌတီ** တိ ''သဥ္စိစ္စ အာပတ္တိံ ပရိဂူဟတီ''တိ (ပရိ. ၃၅၉) ဝုတ္တပက္ခေ ဋ္ဌိတတ္တာ အလဇ္ဇိပက္ခေ တိဋ္ဌတိ။

**ပကတတ္တော** တိ တွေ ''ဟရာဇိကံ အနဇ္ဈာပန္နော''တိ အတ္တံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ ''တိဝိဓံ ဥက္ခေပနီယက မ္မံ အကတော''တိ။ **တေန္တိ** အပ္ပဋိစ္ဆန္နဘာဝံ, ''အာပဇ္ဇတိ။ပေ။ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ''တိ ဝစနံ တ။

ကထာယ ''သာဝသေသ''န္တိ က္ကမိနာ ဟရာဇိကံ နိဝတ္တေတိ။ **ဂရုကန္တိ** တွေ သင်္ဃာဒိသေသမေဝ အဓိပ္ပေတန္တိ ဒသ္သေတိ။ **အနာဒရိယန္တိ** သိက္ခာပဒေ အနာဒရိယံ။ **ဝဇ္ဇ** န္တိ ဒုက္ကဋံ။ ဥက္ခိတ္တကေန ကရဏာဘူတေန။

**ယသ္သာ** တိ ဘိက္ခုနိသ္သ, နတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘိရုကဇာတိကတာယာ**တိ ဘိရုကသဘာဝတာယ။ ပဗ္ဗတဝိဟာရေ ဝသန္တသ္သ ယသ္သ ဘိက္ခုနောတိ ယောဇနာ။ **ပဗ္ဗတဝိဟာရေ** တိ ပဗ္ဗတသ္သ တလေ, အန္တရေ တ ကာရိတေ ဝိဟာရေ။ **တေသမ္ပီ** န္တိ တောဒိသေ။ အန္တရာယေ သတိယေတတိ ယောဇနာ။ တသ္သ အစ္ဆန္နာဝ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **အနန္တရာယိကသညာယ ဆာဒယတော အစ္ဆန္နာတ** တိ အနန္တရာယိကသညာယ ဆာဒေန္တသ္သာပိ ကေန္တေန အန္တရာယိကတ္တာ အစ္ဆန္နာတတိ အဓိပ္ပာယော။

**အသ္သာ** တိ ဘိက္ခုသ္သ။ **ဟနုကတတော**တိ ဟနုကသ္သ ဂေလညကရော တတော။ **ဝိဇ္ဈတီ** တိ ဟနုကံ ဝိဇ္ဈတိ။ **က္က မိနာ**တိ ဘိက္ခုနာ။ ပဟုသညိနော ဆာဒိတာပိ ကေန္တေန အပဟုတ္တာ အစ္ဆာဒိတာဝ ဟောတိ။

**ဆာဒေတုကာမော စာ**တိ တွေ က္ကဒံ စတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဆာဒေတုကာမော ဆာဒေတိ, ဆာဒေတုကာမော နစ္ဆာဒေတိ, အစ္ဆာဒေတုကာမော ဆာဒေတိ, နစ္ဆာဒေတုကာမော နစ္ဆာဒေတီတိ။ တတ္ထ ပဌမပဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''က္ကဒံ ဥတ္တာနတ္ထမေတ''တိ။ ဇံ သေသာသုပိ မာတိကာသု စတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ။ စတူသု စတုက္ကေသု ပဌမပဒေ ဇေဝ ဆန္နာ ဟောတိ, န သေသပဒေသု။ အနုတ္တာနတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''သစေ ပနာ''တိအာဒိ။ **ပုရေဘတ္တေ တ** တိ ပုရေဘတ္တံ တ, ဘတ္တတော, ဘတ္တသ္သ တ ပုရေတိ **ပုရေဘတ္တံ** ။ အဗ္ဗယီဘာဝသမာသေ သတ္တမီဝိဘတ္တိယာ အမိတိ ကာရိယသ္သ အနိစ္စဘာဝတော ဝုတ္တံ ''ပုရေဘတ္တေ''တိ။ ဇသေဝ နယော ''ပစ္ဆာဘတ္တေ''တိ တွေပိ။ ဒုတိယပဒ သ္သ အတ္တံ ဒသ္သေတ္ဝာတ တတိယပဒသ္သ အတ္တံ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''ယသ္သ ပနာ''တိအာဒိ။ အဘိက္ခုကေ ဌာနေ ဝသန္တသ္သ ယသ္သ ဘိက္ခုသ္သာတိ ယောဇနာ။ အာဂမေန္တသ္သ ဂစ္ဆန္တသ္သာတိ အနာဒရေ စေတာနိ သာမိ ဝစနာနိ။

စတုတ္ထပဒသ္သ အတ္တံ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''ယော ပနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယော ပနာ**တိ ဘိက္ခု ပန, အာဝိ က ရောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဘာဂန္တိ** အဝေရိံ။ **အယန္တိ** ဘိက္ခု။ ဥပဇ္ဈာယော က္ကတိ တ အာစရိယော က္ကတိ တတိ ယောဇနာ။ **လဇ္ဇာယာ** တိ လဇ္ဇနိမိတ္တံ, လဇ္ဇကာရဏာ, လဇ္ဇဟေတု တ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ, **က္ကဓာ**တိ အာပတ္တိအာရောစနဌာနေ။ **အဝေရိသဘာဂသ္သာ** တိ အဝေရီ ဟုတ္ဝာတ သဘာဂသ္သ။

**ပကာသေတုကာမော**တိ အညေသံ ပကာသေတုကာမော။ **ဥပဇ္ဈာယသ္သာပီ** တိ ပိသဒ္ဒေန အညသ္သ သန္တိကေ ကာ နာမ ကထာတိ ဒသ္သေတိ။ **တတ္ထာ** တိ အာပတ္တိအာရောစနဌာနေ။ **သဘာဂသင်္ဃာဒိသေသ** န္တိ ဝတ္ထုသဘာဂသ င်္ဃာဒိသေသံ။ **သုဒ္ဓသ္သာ** တိ ဝတ္ထုသဘာဂသင်္ဃာဒိသေသတော သုဒ္ဓသ္သ။ အာဝိကရဏာကာရံ ဒသ္သေန္တော အာဟ ''အာဝိကရောန္တော စာ''တိအာဒိ။ **က္ကတိ က္ကမာနီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။

**တတော**တိ ဇာနိတဗ္ဗတော, ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကောဟပဋိစ္ဆန္နာ** တိ ကောဟေန ပဋိစ္ဆန္နာ။ ယာဝ စုဒ္ဒသ ဒိဝ သာနိ, တာဝ ဒိဝသာဝသေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ **ပက္ခပဋိစ္ဆန္န** န္တိ ပက္ခေန ပဋိစ္ဆန္နံ။ **အတိရေကပက္ခပ**

ဋ္ဌိတ္ထေန္တိ ပက္ခုတော အတိရေကေန ပဋ္ဌိတ္ထေနံ။

**သံဝစ္ဆရပဋ္ဌိတ္ထေန** တိ သံဝစ္ဆရေန ပဋ္ဌိတ္ထေနံ။ **တတော တ**တိ အတိရေကသင္ဃိသံဝစ္ဆ ရတော တ။ **ဘိယျော** ပီတိ အတိရေကမ္ပိ။

**တတော**တိ တီဟိ အာပတ္တီဟိ။ **ပရန္တိ** အတိရေကံ။ **ဂဏနဝသေနာ**တိ အာပတ္တိဂဏနဝသေန။ **ဝတ္ထုကိတ္တနဝသေန တ**တိ အာပတ္တီနံ ဝတ္ထုကိတ္တနဝသေန တ။ **နာမမတ္တဝသေန တ**တိ “သင္ဃာဒိသေသာပတ္တိယော”တိ ဧဝံ နာမ ဒ္သေဝ ဝသေန တ။ ဧတ္ထ ဟိ မတ္တသဒ္ဒေ အဝဓာရဏတ္ထော, တေန ဝတ္ထုံ နိဝတ္တေတိ။

**တတ္ထာ** တိ “နာမမတ္တဝသေနာ”တိ ပဒေ။ **သဇာတိသာဓာရဏန္တိ** သသ္သ အတ္တနော ဇာတိ သဇာတိ, တာယ သာဓာ ရဏံ သဇာတိသာဓာရဏံ။ သဗ္ဗေသံ, သဗ္ဗေဟိ တ အာပတ္တီဟိ သာဓာရဏံ **သဗ္ဗသာဓာရဏံ။ တတ္ထာ** တိ ဒုဝိဓေသု နာ မေသု။ **သဗ္ဗသာဓာရဏနာမဝသေနာပီ**တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒေ “အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သင္ဃာဒိသေသာ အာပဇ္ဇိံ ဧ ကာဟပဋ္ဌိတ္ထေနာယော”တိ ဧဝံ သဇာတိသာဓာရဏနာမဝသေနပိ “အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သင္ဃာဒိသေသာ အာပတ္ တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပဋ္ဌိတ္ထေနာယော”တိ ဧဝံ ဥဘယသာဓာရဏဝသေနပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္ စံ။ သဗ္ဗမ္ပိ ပရိတာသာဒိကံ ဣဒံ ဝိနယကမ္မန္တိ ယောဇနာ။ ဝသတိ အာပတ္တိ ဧတ္ထ တအာယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ **ဝတ္ထု**။ ကေ ဝုစ္စတိ ဝစနံ တ ဉာဏံ တ, တံ တာယတီတိ **ကေတ္တံ** ။

**တတ္ထာ** တိ ဝတ္ထာဒီသု စတုဗ္ဗိဓေသု။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဝစနေသု။ **သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ ကာယသံသဂ္ဂန္တိအာဒိနာ ဝစနေနာပီ**တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ဒုဋ္ဌုလ္လာဒိဝစနာနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **ဣမေ ပနာ**တိ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ။ **ယော ယော** တိ တိဿော တ ဖုဿော တ အာပန္နော ဟောတိ။

**ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗ** န္တိ ဧဝံ ဝက္ခမာနနယေန အာရောစေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ ကိံ အာရောစေတဗ္ဗံ? “အဟံ ဘန္ တေ။ပေ။ သင္ဃော ဓာရေတု” ဣတိ အာရောစေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။

**ဝေဒယာမဟန္တိ** ဝေဒယာမိ အဟံ။ မမ ဟရိတသိကဘာဝံ သင္ဃံ, သင္ဃသ္သ တ ဇာနာပေမီတိ အတ္ထော။ **ဝေဒယ တီတိ** မန္တိ ဝေဒယတိ ဣတိ မံ။ ဟရိတသိကဘာဝံ သင္ဃံ, သင္ဃသ္သ တ ဇာနာပေတီတိ မံ သင္ဃော ဓာရေတူတိ အတ္ ထော။ ဧတ္ထ ဗဟူသု အဋ္ဌကထာပောတ္ထကေသု “တိဏ္ဏံ တ အတိရေကာနံ တ အာရောစေန္တေန အာယသ္မန္တော ဓာရေန္တု”တိ ဟဥ္ဇော အတ္ထိ ။ ကေသုစိ အဋ္ဌကထာပောတ္ထကေသု “တိဏ္ဏံ အာရောစေန္တေန အာယသ္မန္တော ဓာရေန္တု”တိ ဧတ္တကောယေဝ ဟဥ္ဇော အတ္ထိ။ ဟေဋ္ဌာ မာနတ္တကထာယမ္ပိ ဧဝမေဝ အတ္ထိ။ တတ္ထ “အတိ ရေကာန”န္တိ ဣမိနာ တီဟိ အတိရေကာနံ အာရောစေန္တေန သင္ဃံ အပေက္ခိတ္ွတ သစေ ဧကဝစနဝသေန ဝတ္တုကာ မော ဟောတိ, “မံ သင္ဃော ဓာရေတူ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အထ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အပေက္ခိတ္ွတ သစေ ဗဟုဝစနဝသေန ဝတ္တုကာမော ဟောတိ, ယထာ တိဏ္ဏံ, ဧဝံ “မံ အာယသ္မန္တော ဓာရေန္တု”တိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ ဣဒဥ္စ သ ဒ္ဒသတ္ထဝသေနေဝ ဝုတ္တံ, န ဝိနယကမ္မဝိပတ္တိဝသေနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

“ဝိဟာရေယေဝ ရတ္တိပရိဂ္ဂဟော”တိ ဣမိနာ အန္တောဥပစာရသီမာယမ္ပိ ပရိဝသိတဗ္ဗဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဥပစာ ရသီမန္တိ** ပရိက္ခိတ္တသ္သ ဝိဟာရသ္သ ပရိက္ခေပံ, အပရိက္ခိတ္တသ္သ ပရိက္ခေပာရဟဌာနံ။ **ဧသော**တိ ဟရိတသိ ကော ဘိက္ခု။ **အဿာ** တိ အာဂတသ္သ ဘိက္ခုနော။

**တတော**တိ အာပတ္တိပဋ္ဌိတ္ထေဒိဝသတော။ **ကုက္ကုစ္စဝိနောဒနတ္ထာယာ** တိ အာပတ္တိပဋ္ဌိတ္ထေဒိဝသေန သမံ ပရိဝ သိတဗ္ဗံ နုခော, န နုခောတိ ကုက္ကုစ္စသ္သ ဝိနောဒနတ္ထာယ။ **ပရိဝုတ္ထတ္တာ** တိ ပရိဝသိတတ္တာ။ **သော**တိ ပရိဝုတ္ ထော ဘိက္ခု။ **ဣဒန္တိ** အတဗ္ဗမာနတ္တံ။ **တန္တိ** ပဋ္ဌိတ္ထေမာနတ္တံ။ **ဆာရတ္တ** န္တိ ဆရတ္တိယော သမာဟဋာတိ ဆာ ရတ္တံ, သမာဟာရေ ဒိဂု။ “ဆရတ္တ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ သုခုစ္စာရဏတ္ထံ ဆကာရသ္သ ဒီဃံ ကတ္ွတ ဧဝံ ဝုတ္တံ, အစ္စ န္တသံယောဂေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။

အပ္ပဋိစ္ဆန္နာပတ္တိံ အတုံ ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကထမ္ပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တံ ကထမသ္မိံ ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တေ သမောဓာနေတွာပိ အတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ မူလမာနတ္တံ ပဋိစ္စ ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ ကထံ အတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။

**အဿာ** တိ မာနတ္တံ ယာစန္တဿ။ **တဒနုရူပန္တိ** တဿ ယာစနဿ အနုရူပံ။ **သစေ ပဋိစ္ဆန္နာ ဒ္ဝေဝ** တိ ဧတ္ထ **ဒ္ဝေဝ**တိ နိဒဿနမတ္တံ တတော အတိရေကမ္ပိ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ဧကဗဟူသု။ **တဒနုရူပမေ တ**တိ တဿ မာနတ္တာနဿ အနုရူပမေဝ။ **ကထ ပနာ**တိ ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တေ ပန။ **ကထ**တိအာဒိ နိဂမနံ။ ယံ မာနတ္တံ ဒိယျတီတိ ယောဇနာ။ **တ္တော** တိ ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တေ။

**အဝသေသာ**တိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နပရိတသပဋိစ္ဆန္နပရိတသေဟိ အဝသေသာ။ **တတ္ထာ** တိ အဝသေသေသု ဒ္ဝီသု ပရိတသေသု။ အဓမ္မိကမာနတ္တစာရာဝသာနေ အနုညာတပရိတသောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကိသ္မိံ ဝတ္တုသ္မိံ အနုညာတောတိ အာဟ "ကထမသ္မိံ ဝတ္တုသ္မိံ"န္တိ။ **သော**တိ သုဒ္ဓန္တော, အတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေန္တိ** ဇာနနာဇာနနံ။

**တတ္ထာ** တိ ဒ္ဝီသု သုဒ္ဓန္တေသု, စူဠသုဒ္ဓန္တောတိ ဝုစ္စတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယော**တိ ဘိက္ခု, ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာရောစိတဒိဝသတော**တိ အာပတ္တိအာရောစိတဒိဝသတော။

**တန္တိ** စူဠသုဒ္ဓန္တံ, ပရိဝသန္တေန ပရိဝသိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဂ္ဂဟေသိ** တိ ပရိတသံ အဂ္ဂဟေသိ။ **အညန္တိ** ဂဟိတမာသတော အညံ။ "ပရိတသအနုကိစ္စံ နတ္ထီ"တိ ကထမိနာ ပရိတသဂဟဏကိစ္စမ္ပိ နတ္ထီတိ ဒဿေတိ ဂဏှာ ဟန္တဿေဝ အတဗ္ဗတ္တာ, ဒေန္တဿေဝ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ တ။ **ဥဒ္ဓမ္ပိ အာရောဟတီ** တိ ပရိတသဂဟဏကာလတော အညမ္ပိ ကာလံ ပရိဝသိတဗ္ဗတ္တာ ဥဒ္ဓမ္ပိ အာရောဟတိ။ **ဟေဋ္ဌာပိ ဩရောဟတီ** တိ ပရိတသဂဟဏကာလတော ဦနမ္ပိ ကာလံ ပရိဝသိတဗ္ဗတ္တာ ဟေဋ္ဌာပိ ဩရောဟတိ။ **ကထန္တိ** အာရောဟနောရောဟနံ။ **တဿာ** တိ သုဒ္ဓန္တပရိတသဿ။ ဧကမေဝ ပဋိစ္စ ဒ္ဝေ, တိဿော, သမ္ဗဟုလာ တ ဘဝန္တီတိ အာဟ "ဧကံ ဝိနာ သမ္ဗဟုလာနံ အဘာဝ တော"တိ။

ဧဝံ စူဠသုဒ္ဓန္တံ ဒဿေတွာ မဟာသုဒ္ဓန္တံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယော ပနာ"တိအာဒိ။ **တန္တိ** မဟာသုဒ္ဓန္တံ။ **ယာဝ** ယတ္တကော ဥပသမ္ပဒဒိဝသော ဟောတိ, **တာဝ** တတ္တကံ ကာလန္တိ ယောဇနာ။ **ဥဒ္ဓံ နာရောဟတီ** တိ ဥဒ္ဓံ အာရောဟနကာလဿ အဘာဝတော ဥဒ္ဓံ န အာရောဟတိ။ **တ္တော** တိ သုဒ္ဓန္တပရိတသေ။ **အယံ သုဒ္ဓန္တပရိတသော နာမာ**တိ နိဂမနံ။

**တတ္ထာ** တိ တိဝိဓေသု သမောဓာနပရိတသေသု။ "ဩဓုနိတွာ သမောဒဟိတွာ အတဗ္ဗပရိတသော"တိ ကထမိနာ ဩဓုနိတွာ သမောဓာနေတွာ အတဗ္ဗော ပရိတသော **ဩဓာနသမောဓာနော**တိ ဝစနတ္တံ ဒဿေတိ, "ပရိတသော"တိ ကထမိနာ တဒ္ဓိတဏပစ္စယဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ တ္တော စ အဝဓုနိယတေ, အဝဓုနိတဗ္ဗန္တိ တ **ဩဓာနံ,** သံ ဧကတော ဩဒဟီယတေ သမ္ပိဏ္ဍီယတေ, ဥဒဟီယတိ သမ္ပိဏ္ဍီယတီတိ တ **သမောဓာနန္တိ** အဝယဝဝစနတ္တော ကာတဗ္ဗော။ "မက္ခေတွာ"တိ ကထမိနာ ဓုဓာတုယာ ပဟောဋ္ဌနမံသနဓောဝနာနိ ဒဿေတိ။ **သော**တိ ဩဓာနသမောဓာနော, အာဂတောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တ္တော** တိ ဩဓာနသမောဓာနေ။ **ယော**တိ ဘိက္ခု, ပဋိစ္ဆာဒေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပရိဝသန္တော တ မာနတ္တာရဟော တ မာနတ္တံ စရန္တော တ အဗ္ဘာနာရဟော တ ယော ဘိက္ခူတိ ယောဇနာ။ "ပုရိမာယ အာပတ္တိယာ"တိ ပဒံ "သမာ တ"တိ ပဒေ သဟာဒိယောဂေ။ "ဦနတရာ"တိပဒေ ဝိဘတ္တိအပဟာနံ, အနုမေယျဝိသယအပဟာနံ တ။ "အဒိဝသေ ကတွာ"တိ ကထမိနာ **ဩဓုနိတွာ**တိ တ္တော ဓုဓာတုယာ ယထာဝုတ္တတ္တေယေဝ ဒဿေတိ။ **ဦနကပက္ခပဋိစ္ဆန္နာ**တိ ပက္ခတော ဦနကေန ပဋိစ္ဆန္နာ။ **ဧတေနုပာယေနာ**တိ ပက္ခေ ဝုတ္တေန ဧတေန ဥပာယေန။

**တတ္ထာ** တိ မူလာပတ္တိတော အတိရေကပဋိစ္ဆန္နေ။ **အာဝိ ကာရာပေတွာ**တိ မူလာပတ္တိတော အန္တရာပတ္တိယာ ပဋိစ္ဆန္နဘာဝံ အာဝိ ကာရာပေတွာ။ **တ္တော** တိ အာပတ္တိပဋိစ္ဆန္နေ။ **ပမာဏန္တိ** ကာရဏံ။ **ယာ**တိ အာပတ္တိ။

**တတ္ထာ** တိ မူလဘာဝေန ကတ္တဗ္ဗာယံ မူလိအာပတ္တိယံ။ **ဣတရန္တိ** မူလိဘာဝေန ကတ္တဗ္ဗံ မူလာပတ္တိံ။ **သမော ဓာယာ**တိ သမောဒဟိတ္ဝာ။ ပက္ခိပိတ္ဝာတိ အတ္ထော။

ဧကော တ ယာ အာပတ္တိ သဗ္ဗစိရပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **သဗ္ဗစိရပဋိစ္ဆန္နာယော** တိ သဗ္ဗာသံ အာပတ္တီနံ စိရေန ပဋိစ္ဆန္နာယော။ **တာသန္တိ** အာပတ္တီနံ။ **အဂ္ဃေနာ** တိ ပရိဝါသေန။ အဂ္ဃသဒ္ဒော ဟေတ္ထ ပရိဝါသ တ္တတစကော။ အဘိဓာနေ (အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ၁၀၄၈ ကထာယံ) ဝုတ္တံ ''အဂ္ဃော မုလ္လေ စ ပူဇနေ''တိ။ ဧတ္ထ ''မုလ္လေ စာ''တိ ပဒဿ မူလပရိဝါသေတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တမေဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''တာသံ ရတ္တိပရိဝါသဒဝသေနာ''တိ။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ အဂ္ဃေန ရတ္တိပရိဝါသေန သမောဓာနေတ္ဝာ အတဗ္ဗော ပရိတသော **အဂ္ဃသမောဓာနော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧတ္ထ စ ''သဗ္ဗစိရပဋိစ္ဆန္နာယော''တိ ဝုတ္တတ္တာ ကိဥ္စာပိ ကောဋ္ဌိအတ္ထတစကော တတိယက္ခရေန ဟဒ္ဒော ယုတ္တော ဝိယ ဒိဿတိ။ တထာပိ သော ဟဒ္ဒော န ဂဟေတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? ဗဟူသု ဟဋ္ဌိဟေတ္တကေသု, အဋ္ဌကထာဟေတ္တကေသု စ အလိခိတတ္တာ။ ဗဟူသု ဟိ ဟေရာဏဟေတ္တကေသု စတုတ္ထက္ခရေန ဟဒ္ဒောယေဝ လိခိတော, တသ္မာ သော ဟဒ္ဒောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော, န အညောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **သော**တိ အဂ္ဃသမောဓာနော။ အာဂတောယေဝတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ယဿ ပနာ** တိ ဘိက္ခုဿ, ပဋိစ္ဆန္နာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္တိ** သကလံ။ အာပတ္တိသဟဿကထာယ –

ဒသသတံ အာပတ္တိယော ရတ္တိသတံ ဆာဒယိတ္ဝာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ နယေနပိ **အဂ္ဃသမောဓာနော** တိ ဧတ္ထ အဂ္ဃသဒ္ဒဿ စတုတ္ထက္ခရေန ဟဒ္ဒဿ ယုတ္တဘာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဂ္ဃေန ဒသရတ္တိပရိဝါသေန သမောဓာယ အတဗ္ဗော **အဂ္ဃသမောဓာနော** ။

**ယော** ပရိတသော နာနာဝတ္ထုကာယော အာပတ္တိယော ဧကတော ကတ္ဝာ ဒိယ္ယတိ, အယံ ပရိတသော မိဿကသ မောဓာနော နာမာတိ ယောဇနာ။ ဧတ္ထ ဝတ္ထုဝသေန မိဿကာ အာပတ္တိယော သမောဓာနေတ္ဝာ အတဗ္ဗော ပရိတ သော **မိဿကသမောဓာနော** တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ **တတ္ရာ** တိ မိဿကသမောဓာနေ။ **တဒနုရူပယာ**တိ တဿ ယာစနဿ အနုရူပယ။

**ဧတ္ထ စာ** တိ မိဿကသမောဓာနေ စ, ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

''ပက္ခမာနတ္တဥ္စ ။ပေ.။ ကထယိဿာမာ''တိ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, တဿ ဝစနဿ ဩကာသောတိ ယောဇနာ။ **တံ ပနာ**တိ ပက္ခမာနတ္တံ ပန။ ''အမုမာသမေဝ အတဗ္ဗ''န္တိ ဣမိနာ ပက္ခမေဝ အတဗ္ဗံ မာနတ္တံ **ပက္ခမာနတ္တ** န္တိ ဝစန တ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တံ ပနာ**တိ ပက္ခမာနတ္တံ ပန, အတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အတ္တနော သီမန္တိ** အတ္တနော ဝိဟာရသီမံ, မဟာသီမန္တိ အတ္ထော။ **သောဓေတ္ဝာ**တိ သဗ္ဗာသံ ဟတ္ထပဟာသနယနဝသေန, ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒနယနဝ သေန, သီမတော ဗဟိကရဏဝသေန စ သောဓေတ္ဝာ။ **စတုဝဂ္ဂဂဏ** န္တိ စတုဝဂ္ဂသင်္ဃံ။ **ဂဏော**တိ စေတ္ထ သင်္ဃော ယေဝါဓိပ္ပေတော။

**တတ္ရာ** တိ ''ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ''တိ ဝစနေ။ **မုခမတ္တဒဿန** န္တိ ဥပာယမတ္တဒဿနံ, အာဒိမတ္တဒဿနံ တာ။ ''အာပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ''တိ ပဒံ ''ဧဝမဿ ဝစနီယော''တိ ပဒေ ကတ္တာ, ''ယာစာပေတ္ဝာ''တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ ''ဗျတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာ''တိ ပဒံ ''ဉာပေတဗ္ဗော''တိ ပဒေ ကာရိတကတ္တာ, ''သင်္ဃော''တိ ပဒံ တတ္ထေဝ ကာရိတကမ္မံ။ ''ဇာ ကာရဏာ''န္တိ ဓာတုကမ္မံ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗံ။ တဗ္ဗပစ္စယေန ကာရိတကမ္မမေဝ ဝုတ္တံ။ ဉာပေတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သုဏာတု မေ''တိအာဒိ။

**နိက္ခိတ္တဝတ္တ** န္တိ ကရဏတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ နိက္ခိတ္တဝတ္တေနာတိ ဟိ အတ္ထော။ **တတ္ထေဝ**တိ မာဇ္ဈကသီမာယမေဝ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တာ။ **အဿာ** တိ မာနတ္တစာရိကာယ ဘိက္ခုနိယာ။ **တတ္ရာ** တိ တသ္မာ က တ္တဗ္ဗဝိနယကမ္မဘာဝတောတိ အတ္ထော။ **နော**တိ အမ္ဟာကံ, သန္တိကန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ စတူဟိ ပကတတ္တဘိက္ခုနီ ဟိ နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကမူပစာရတော ဒွေဝ လေဍ္ဍုပာတေ အတိက္ကမိတ္ဝာ** တိ ဣဒံ ဘိက္ခုနိဝိဟာရူပစာရာတိ ဣမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ဝိဟာရူပစာရတောပီ**တိ ဘိက္ခုဝိဟာရူပစာရတောပိ။ **တတ္ထာ** တိ ဘိက္ခုနီနံ နိသိန္နဋ္ဌာနံ။ ကုရုန္တိ

မဟာပစ္စရီသု ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိဟာရဿ စာ** တိ ဘိက္ခုဝိဟာရဿ စ။ ကမဿ ဥပစာရံ မုဉ္စိတုံ ဝဋ္ဋတီ တိ န ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ တသ္မာ ကမူပစာရေပိ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အဓိပ္ပာယော။

တာယ ဘိက္ခုနိယာ အာရောစေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထေတ** တိ ဘိက္ခုနီနံ နိသီဒနဋ္ဌာနေယေဝ။ **ဌာနန္တိ** ဘိက္ခုုနံ ဌာနံ။ **ဇေတီ**တိ အာဂစ္ဆတိ။ **ပဂေတေ**တိ ဟာတောယေဝ။ **တာယာ**တိ မာနတ္တစာရိနိယာ။

အနိက္ခိတ္တဝတ္တာယ ပန ဘိက္ခုနိယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဇာနနပစ္စယာ**တိ အဇာနနကာရဏာ။ **တန္တိ** ဝစနံ။ **ဟရိတသိကဝတ္တာဒီနန္တိ** အာဒိသဒ္ဒေန အာဂန္တုကဝတ္တပူရဏနိသ္သယပဋိပ္ပဿဒ္ဓာဒယော သင်္ဂဏှာတိ ။ **ယုတ္တတရံ ဒိဿတီ**တိ ယုတ္တတရံ ဟုတွာ ဒိဿတိ။ ကြမိနာ အနိက္ခိတ္တဝတ္တဘိက္ခုနာ ဝိယ ဘိက္ခုနိယာပိ အန္တောဥပစာရသီမဂတာနံယေဝ အာရောစေတဗ္ဗံ, န ကမေ ဌိတာနမ္ပိ ဂန္တွာ အာရောစေတဗ္ဗန္တိ ဒီပေတိ။ **ဥပဟောသထေ**တိ ဥပဟောသထဒိဝသေ။ ဧသေဝ နယော ပတရဏာယပိ။ **ဒေဝသိကန္တိ** ဒိဝသေ ဒိဝသေ။ **တသ္မိံ ကမေ** တိ ဘိက္ခုနီနံ ဝသနကမေ။ **အညတ္ထာ**တိ ဘိက္ခုနီနံ ဝသနကမတော အညသ္မိံ ကမေ။ **တတ္ထာ** တိ ဘိက္ခုနီနံ ဝသနကမံ။ **ဒသ္သေတွတ** တိ ဘိက္ခုနီနံ ဒသ္သေတွတ။ **တာယာ**တိ မာနတ္တစာရိနိယာ။ **ဝိဟာရန္တိ** ဘိက္ခုုနံ ဝိဟာရံ။ **ဥပစာရသီမာယာ**တိ ဥပစာရသီမတော ဗဟိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အယန္တိ** မာနတ္တစာရိနီ။

ဝိသတိ ဂဏော ဣမဿာတိ **ဝီသတိဂဏော,** သင်္ဃော, တသ္မိံ။ မာနတ္တံ စရမာနာ ဘိက္ခုနီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒံ ပက္ခမာနတ္တံ နာမာ**တိ ဣဒံ ပုဗ္ဗဝစနဿ နိဂမဝသေန ပရဝစနဿ ကထနတ္တာယ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

**တတ္ထာ** တိ တိဝိဓေသု မာနတ္တေသု။ ယဒေတံ မာနတ္တံ အနုညာတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပရတော**တိ ပရသ္မိံ။ ပရိတသံ ပရိဝသန္တဿ မူလာယပဋိကဿိတဿ ဥအယိတ္ထေရဿ အနုညာတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာပဇ္ဇိတွတ** တိ အာပဇ္ဇနတော။ **ဣဒန္တိ** မာနတ္တံ ဝုစ္စတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **သြဓာနသမောဓာနန္တိ** တတ္ထ ဝစနတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောယေဝ။ **တမ္ပီ** တိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တဝစနမ္ပိ။

**တန္တိ** အဂ္ဃသမောဓာနမိဿကသမောဓာနံ, အတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ့ာဝတာ** တိ တေပရိမာဏေန ဝစနက္ကမေန, ''အယဥ္ဟိ ဣမ အဓိပ္ပေတော ပရိတသော နာမာ''တိ (စူဋ္ဌဝ. အဠ. ၁၀၂) ဝစနတော ပဌာယ ယာဝ ''ယောဇေတွတ အတဗ္ဗ''န္တိ ဝစနံ, တာဝ ဝစနက္ကမေနာတိ အတ္ထော။ ''တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဒသ္သေဿာမာ''တိ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ ''အတ္ထတော''တိ ဣမိနာ သဒ္ဒောပိ ဂဟေတဗ္ဗော အဝိနာဘာဝတော။

## ပဋိစ္ဆန္နပရိတသကထာ

**၁၀၂.** ယာ ဟဋ္ဌိ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**၁၀၈. တတော**တိ ဟဋ္ဌိတော။ **တံ အာပတ္တိ** န္တိ တံ အန္တရာပတ္တိံ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ နိက္ခိတ္တဝတ္တော ဘိက္ခုုတိ သမ္ဗန္ဓော, ဟုတွာတိ တ။ **သောတိ** ဘိက္ခု, ဌိတော ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ အာပတ္တိယာ** တိ တဿာ အန္တရာပတ္တိယာ။ **ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတီ** တိ အန္တရာပတ္တိပိ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ ။ **တသ္မိမ္ပိ** တိ မူလာယ ပဋိကဿနေပိ။ **မက္ခိတာ** တိ ပိသိတာ, ခံသိတာ တ။ မက္ခိယန္တိ ပိသိယန္တိ, ခံသိယန္တီတိ တ **မက္ခိတာ,** ပရိဝုတ္ထဒိဝသာ။ **တတော**တိ ဟဋ္ဌိတော ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ပရတောပိ ဧသေဝ နယော။ **ဇေန္တိ**အာဒိ နိဂမနံ။ ပဋိစ္ဆန္နတရေ ဒသ္သိတာ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။

## သမောဓာနပရိတသကထာ

**၁၂၅. တတော**တိ ပဋိစ္ဆန္နတရတော, ပရံ ဒသ္သိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထ စာ** တိ တေသ္မိံ တရေ စ။ **ယသ္မာ** တိ ယသ္မာ ကာရဏာ, ယေန ကာရဏေန တ။ **တေနေတ**တိ တေနေဝ ကာရဏေန, တသ္မာ ကာရဏာ တ, ''မူလာယ။ပေ။ ဒေ

တူ''တိ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ တသ္မာ သဗ္ဗေ မက္ခိတာဝ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **တတောတိ** တရတော ပရံ နိဋ္ဌာပိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

## အင်္ဂုသမောဓာနပရိတသကထာ

**၁၃၄. တတောတိ** တရတော ပရံ ဒသ္သိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတောတိ** တရတော ပရံ ဟဋ္ဌိ ဌပိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ လဇ္ဇိဓမ္မေ တ ဥပ္ပန္နေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယန္တိ** ကမ္မံ။ **တတောတိ** တရတော ပရံ တထေဝ ဟဋ္ဌိ ဌပိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**၁၃၈. တတောတိ** တရတော ပရံ ပုရိမနယေနေဝ ဟဋ္ဌိ ဌပိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။

## သုဒ္ဓန္တပရိတသာဒိကထာ

**၁၅၆. တတောတိ** တရတော ပရံ သုဒ္ဓန္တပရိတသော ဒသ္သိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**၁၆၀. တတောတိ** ဟဋ္ဌိတော ပရံ ဟဋ္ဌိ ဌပိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**၁၆၅. တတ္ထာ** တိ ဟဋ္ဌိယံ။ **အန္တရာ** ။ပေ။ **အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယောတိ** အာဒီသု အတ္ထော ဒဠှဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**၁၆၆. ပစ္ဆိမသ္မိံ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ** တိ ဧတ္ထ အာပတ္တိက္ခန္ဓသ္သ ဘေဒဘာဝတော ကိံ ''ပစ္ဆိမသ္မိံ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ''တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''ဧကောဝ သော အာပတ္တိက္ခန္ဓော''တိ။ အထ ကသ္မာ ''ပစ္ဆိမသ္မိံ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ''တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''ပဉ္စာ ဆာဒိတတ္တာ ပနာ''တိအာဒိ။ ဧတ္ထ **ပန**သဒ္ဒော ဂရဟတ္ထတစကော, တထာပီတိ ဟိ အတ္ထော။ ဧကောပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓော ပဉ္စာ ဆာဒိတတ္တာ ပစ္ဆိမသ္မိံ အာပတ္တိက္ခန္ဓေတိ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပာယော။

**၁၈၀.** ''ဝဝတ္ထိတာ သမ္ဘိန္နာ''တိ ဧတံ ဝစနန္တိ ယောဇနာ။

## ၈. ဒွေဝဘိက္ခုတရကောဒသကာဒိကထာ

**၁၈၁. တတောတိ** ဟဋ္ဌိတော ပရံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ဟဋ္ဌိယံ။ **မိဿက** န္တိ ဧတ္ထ ကေဟိ မိဿကန္တိ အာဟ ''ထုလ္လစ္စယာဒီဟိ မိဿက''န္တိ။

**၁၈၄. တတောတိ** ဟဋ္ဌိတော ပရံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ''ဣမေ ပန ဘိက္ခဝေ''တိအာဒိဟဌေ။ **တဒ္ဓာ** တိ ''ဣမေ ပန ဘိက္ခဝေ''တိအာဒိဝစနဋ္ဌေ ဣတော ပုဗ္ဗေ အဝုတ္တံ သဗ္ဗံ ဝစနဋ္ဌာတိ ယောဇနာ။

ဣတိ သမုစ္စယက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၄. သမထက္ခန္ဓကံ

## ၁. သမ္မုခါဝိနယကထာ

**၁၈၆-၇.** သမထက္ခန္ဓကေ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဆ မာတိကာပဒာနီတိ** တက္ကမ္မိ သမာသောပိ ယုတ္တောယေဝ။ **တတ္ထ** သမာသော ပန အသမာဟာရဒိဂုယေဝ။ ''နိက္ခိပိတုတ''တိ ပဒံ ''ဝုတ္တော''တိ ပဒေ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာဝိသေသနံ, တုလ္လတ္ထော တ။ **ဝိတ္ထာရေ** တိ ဝိဘင်္ဂေ။ **တတ္ထာ** တိ ဝိဘင်္ဂေ။ **သညာပေတီတိ** ဧတ္ထ သညံကတုတ ဇာနာပေတီတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ ''ပရိတောသေတုတ ဇာနာပေတီ''တိ။ ဣမိနာ သံပုဗ္ဗော ဉာဓာတု ပရိတောသနတ္ထံ အန္တောကတုတ အဝဗောဓနေတ္တော ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **ကာရဏပတိရူပကာနီတိ** ကာရဏဿ ပဋိဘာကနိ။ **နိဇ္ဈာပေတီ** တိ ဧတ္ထ ဈေဓာတု ဩလောကနတ္ထောတိ အာဟ ''ဩလောကေတီ''တိ။ **ယထာတိ** ယေနာကာ

ရေန, ကရိယမာနေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သောတိ** ဓမ္မတာဒီ။ ပရတောပိ ဧသေဝ နယော။ ''ပုနပ္ပုန''န္တိ ဣမိနာ **အနုပေက္ခတီ** တိ ဧတ္ထ အနုသဒ္ဒော န ဥပစ္ဆိန္နတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **ပေက္ခတိ အနုပေက္ခတီ** တိ ဧတ္ထ ဣက္ခဓာတု ''ဒဿေတိ အနုဒဿေတီ''တိ ဧတ္ထ ဒိသဓာတုယာ သဒိသတ္ထောတိ အာဟ ''ဒဿေတိ။ပေ။ ပရိယာယဝစနာနီ''တိ။ **တေသ ညေတတိ** ''ပေက္ခတိ အနုပေက္ခတီ''တိ ပဒါနည္စေဝ။ **ပရိယာယဝစနာနီ**တိ ဝေဝစနသဒ္ဒါ အတ္ထေ ပရိဗ္ဗတ္တိ အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဣမေဟီတိ **ပရိယာယာနိ,** တာနိယေဝ ဝစနာနိ ပရိယာယဝစနာနိ။ **သောတိ** အဓမ္မတာဒီ။ **မောဟေတဗ္ဗတတိ** ဓမ္မတာဒိပုဂ္ဂလာဒိံ မောဟာပေတဗ္ဗတာ။

**၁၈၈.** ဓမ္မတာဒီ ပုဂ္ဂလော ဒဿေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အမောဟေတဗ္ဗတတိ** အဓမ္မတာဒိပုဂ္ဂလာဒိံ အမောဟာပေတဗ္ဗတာ, အဝိပရီတံ ဇာနာပေတဗ္ဗတာတိ အတ္ထော။

## ၂. သတိဝိနယကထာ

**၁၉၅.** ပရမ္မုခံ ဝိနေတိ ဝိနာသေတီတိ **ဝိနယော,** ပရမ္မုခံ ဝိနေတိ ဝိနာသေတိ အနေနာတိ ဝါ **ဝိနယော,** ဝိနယကမ္မံ။ သဋ္ဌဓမ္မဝိနယပုဂ္ဂလသမ္မုခါနံ အာဘဝတော ဝိနယော **သမ္မုခါဝိနယော။ ပဠိမာနီ** တိ ဧတ္ထ ပဋ္ဌန္နံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သုဒ္ဓဿာ''တိအာဒိ။ အနုဝဒိတဿ အနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တောနီ**တိ ပဋ္ဌ အင်္ဂါနိ။ ''ဧကေကအင်္ဂဝသေန န လဗ္ဘန္တီ''တိ ဣမိနာ သမုအာယတက္ကနိဗ္ဗတ္တိဘာဝတော ပဋ္ဌင်္ဂဝသေနေဝ လဗ္ဘန္တီတိ ဒဿေတိ။ **ဒေသနာ မတ္တမေဝေတ**န္တိ ''ပဋ္ဌိမာနီ''တိ ဧတံ ဝစနံ ဒေသနာမတ္တမေဝ, န အဝယဝတက္ကနိဗ္ဗတ္တိဝစနန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **ဓမ္မန္** တိ ဘူတံ။ **တ္ထော** တိ ''ပဋ္ဌိမာနိ ဘိက္ခဝေ''တိအာဒိဝစနေ။ **တတ္ထ စာ** တိ ''ပဋ္ဌိမာနိ ဘိက္ခဝေ''တိအာဒိဝစနေ စ။ **အနုဝဒန္တီ**တိ ဧတ္ထ အနုဒ္ဒံသနေန ဝဒန္တီတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''စောဒေန္တီ''တိ။ အယံ ပန သတိဝိနယော အာဘဝတော တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အနာကမိနောပီ**တိ ပိသဒ္ဒော သမ္ပာဝနေ, သကအာကမိအာဒိကေ ပန ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေတိ။ **သော စ ခေ**ာတိ သတိဝိနယော စ။ **စောဒိယမာနေယေတ**တိ စောဒိယမာနဿေဝ, အယမေဝ တ ဟဋ္ဌော။ **တသ္မိံ** န္တိ သတိဝိနယ သိ္မံ ဒိန္နေတိ သမ္ဗန္ဓော။ အစောဒိတတ္တာ ကထာ န ရူဟတီတိ အာဟ ''စောဒေန္တောပီ''တိအာဒိ။ **အာပဇ္ဇတီ** တိ စောဒကော အာပဇ္ဇတိ။ စောဒနာဒိအသာရုပ္ပေ ဝိနေတိ ဝိနာသေတီတိ **ဝိနယော,** ဝိနေတိ ဝိနာသေတိ အနေနာတိ ဝါ **ဝိနယော,** ဝိနယကမ္မံ။ သတိဝေပုလ္လပတ္တဿ အာဘဝတော ဝိနယော **သတိဝိနယော။**

## ၃. အမူဋ္ဌဟဝိနယကထာ

**၁၉၆. ဘာသိတပရိက္ကန္တ** န္တိ ဧတ္ထ ဘာသိတပရိက္ကန္တသဒ္ဒါနံ ကရဏဏာပေက္ခတ္တာ ဝိသုံ ကရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ ''တစာယ ဘာသိတံ, ကာယေန ပရိက္ကန္တ''န္တိ။ ''ပရိက္ကမေတဗ္ဗတ ကတ''န္တိ ဣမိနာ ပရိကမတီတိ **ပရိက္ကန္တံ,** ပရိက္ကန္တံ ဟုတ္တတ ကတံ **ပရိက္ကန္တ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပရိက္ကမေတဗ္ဗတ** တိ အတိက္ကမိတဗ္ဗတ။ **သရတာယသ္မာ** တိ ဧတ္ထ ဥကာရလောပသန္ဓိံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သရတု အာယသ္မာ''တိ။ ''ဝေရူပိယာ အာပတ္တိယာ''တိ ဣမိနာ **အာပဇ္ဇိတာ** တိ ဧတ္ထ တုပစ္စယယောဂဘာဝတော ကမ္မတ္ထဆဋ္ဌီယာပိ သမ္ဘဝဘာဝံ ဒဿေတိ။ တုပစ္စယယောဂေ ကမ္မတ္ထဆဋ္ဌီ အနိစ္စံ ဟောတိ, တသ္မာ ဟဋ္ဌိယံ ''ဝေရူပိယာ အာပတ္တိယာ''တိ ကမ္မတ္ထဆဋ္ဌီဘာဝေန အဝတ္တဗ္ဗတ ''ဝေရူပိံ အာပတ္တိ''န္တိ ကမ္မတ္ထဒုတိယာဘာဝေန ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **တဿာ** တိ ''အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ''တိ ဟဋ္ဌဿာ။ ''ပဋ္ဌမံ ပဏ္ဍ''တိ ပဒေဟိ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတိ။ စောဒကဿ ကထံ ဝိနေတိ ဝိနာသေတီတိ **ဝိနယော,** စောဒကဿ ကထံ ဝိနေတိ ဝိနာသေတိ အနေနာတိ ဝါ **ဝိနယော။** ပဋ္ဌမံ မူဋ္ဌဟဘာဝံ ဥပဂန္တဗ္ဗတ ပဏ္ဍ အမူဋ္ဌဟဿ အာဘဝတော ဝိနယော **အမူဋ္ဌဟဝိနယော။**

## ၄. ပဋိညာတကရဏကထာ

၂၀၀. ပဋိဇာနိယတေ, ပဋိဇာနနံ ဝါ **ပဋိညာ,** တာယ ကာရေတဗ္ဗံ။

## ၅. ယေဘုယျသိကာကထာ

၂၀၂. **ယေဘုယျသိကာ** တိ ဧတ္ထ ယေဘုယျေန ပဝတ္တာ ယေဘုယျသိကာ, ဓမ္မတာဒီနံ ယေဘုယျတာသမ္ ဟာဒိကာ ကိရိယာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ယဿာ ကိရိယာယာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယဿာ ကိရိယာယာ** တိ ယဿာ ယေဘုယျတာသမ္ပာဒိကာယ ကိရိယာယ။ **သောတိ** ယေဘုယျတာသမ္ပာဒိကာ ကိရိယာ။

၂၀၄. **ဩရမတ္တကန္တိ** ဧတ္ထ ဩရသဒ္ဒော စ မတ္တသဒ္ဒော စ သမူဟံ ကတ္တ ပရိတ္တတစကော အပ္ပမတ္တတ စကောတိ အာဟ "ပရိတ္တံ အပ္ပမတ္တက"န္တိ။ "ဘဏ္ဍနမတ္တမေတ"တိ ဣမိနာ န မဟန္တံ ဝိတာဒိကရဏံ ဟောတီတိ ဒ ဿေတိ ။ **န စ ဂတိဂတန္တိ** ဧတ္ထ စိရကာလဘာဝံ န စ ဂတန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဒွေ တယော။ပေ.။ အဝိနိစ္ဆိ တ"န္တိ။ **တတ္ထ တတ္ထေတ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိတာဒိကရဏဇာတအာတသေ ဧဝ, န စ သရိတသာရိတပဒာနံ သုဒ္ဓ ကာရိတကိရိယဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "သယံ သရိတံ တ အညေဟိ သာရိတံ တ န ဟောတီ"တိ။ **တေဟိ ဘိက္ခူဟိ** တိ ဝိတဒကာရကေဟိ ဘိက္ခူဟိ။ "သလာကံ ကဟေန္တော"တိ ဣမိနာ "ဇာနာတီ"တိ ပဒဿ ကတ္တာရံ ဒဿေတိ။ **ဣမိ နာ နီဟာရေနာ**တိ ဣမိနာ ကာရဏေန။ **အပိ နာမာ**တိ ဣမိနာ **အပ္ပေဝနာမ** သဒ္ဒော အပိနာမပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **အဿု** တိ ဘဝေယျုံ။ ဣမိနာ "ဟဋ္ဌိယံ အဓမ္မတဒီ ဗဟုတရာ ဘဝေယျုံ, အပ္ပေဝ နာမ သာဓူ"တိ ယောဇနာနယံ ဒသ္ သေတိ။ "အယမဿ အဇ္ဈာသယော ဟောတီ"တိ ဣမိနာ ဟဋ္ဌသေသံ ဒဿေတိ။ **အဿာ** တိ သလာကကဟဿ။ **ဒွိ သုပိ**တိ "ဇာနာတိ သင်္ဃော ဘိန္ဒိဿတီ"တိ စ "အပ္ပေဝ နာမ သင်္ဃော ဘိဇ္ဇေယျာ"တိ စ ဒွိသုပိ ပဒေသု။

**"အဓမ္မေန ဂဏှန္တီ"** တိ ဧတ္ထ "ဂဏှန္တီ"တိ ကိရိယာပဒဿ အဓမ္မတဒိနော ဧဝ ကတ္တာ နာမာတိ အာဟ "အဓမ္မတဒိနော"တိ။ "ဒွေ ဓမ္မတဒိနော"တိ ဣမိနာ "ဝဂ္ဂ ဂဏှန္တီ"တိ ဧတ္ထ "ဂဏှန္တီ"တိ ကိရိယာပဒဿ သ ဓမ္မတဒိနော ဧဝ ကတ္တာ နာမာတိ ဒဿေတိ။ **န စ ယထာဒိဋ္ဌိယာ ဂဏှန္တီ** တိ ဧတ္ထ ဓမ္မတဒိနော ဟုတွာ ဓမ္မ တဒိသလာကံ အဂ္ဂဟေတွာ အဓမ္မတဒိသလာကဿ ဂဟဏံ န စ ယထာဒိဋ္ဌိယာ ဂဏှန္တိ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဓမ္မတဒိနော ဟုတွာ"တိအာဒိ။ **ပဋိဝတ္တေတွာ** တိ ဣမမေဝတ္ထံ ပဋိသေဓေတွာ။ "ပရိဝတ္တေတွာ"တိပိ ပါဌော, ဟေဋ္ဌုပရိယာယံ ကတွာတိ အတ္ထော။ **တေ**တိ ဓမ္မတဒိနော။ **ဧတ္ထာ** တိ သမထက္ခန္ဓကေ။

## ၆. တဿပာပိယသိကာကထာ

၂၀၇. **အသုစိ**တိ ဧတ္ထ နတ္ထိ သုစိနိ ကာယဝစီကမ္မာနိ ဧတဿာတိ အသုစိတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "အသုစိဟိ ကာယဝစီကမ္မေဟိ သမန္နာဂတော"တိ ။ ဧသေဝ နယော **အလဇ္ဇီ**တိ ဧတ္ထာပိ။ **သာနုဝါဒေ**တိ ဧတ္ထ အနု ဝါဒဥပဝါဒသဒ္ဒါနံ ပရိယာယတ္တာ ဝုတ္တံ "သဥပဝါဒေ"တိ။ **ဣတိ ပဉ္စ** တိ ဣမာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ **ဧတ္ထာ** တိ တဿ ပါပိယသိကကမ္မေ။ **ဣဒန္တိ** ကမ္မံ ဝုစ္စတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ ယော ပုဂ္ဂလော ပါပိယောတိ ယောဇနာ။ **ပါပုဿန္နတာယာ** တိ လာမကုဿန္နတာယ။ ဣမိနာ အယဥ္စ ပါပေ၊ အယဥ္စ ပါပေ, အယမိမေသံ ဝိသေ သေန ပါပေတိ **ပါပိယော**တိ စ ပါပါနံ အတိသယေန ပါပေတိ **ပါပိယော**တိ စ ဝစနတ္ထော ဒဿိတော။ **တဿာ** တိ ပုဂ္ဂလဿ။ ဣမိနာ တဿ ပါပိယဿ ကတ္တဗ္ဗံ **တဿပာပိယသိကံ,** တမေဝ ကမ္မံ **တဿပာပိယသိကကမ္မ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ကေသုစိ ပေါတ္ထကေသု ယကာရေ ဒွေဘာဝေ အတ္ထိ, သော အယုတ္တောယေဝ။ "ယေဘု ယျသိကာ"တိ ဧတ္ထ ယကာရေ ဒွေဘာဝဿ ဒဿနတော ဧတ္ထာပိ ဒွေဘာဝေ ယုတ္တော ဘဝေယျာတိ လိ ခန္တီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

## ၇. တိဏဝတ္ထာရကာဒိကထာ

၂၁၂. **ကက္ခဠတာယ ဝဠတာယာ** တိ ဧတ္ထ ကက္ခဠဿ ဘာဝေ ကက္ခဠတာ, ဝဠဿ ဘာဝေ ဝဠတာတိ ဝ စနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ကက္ခဠဘာဝတာယ စေဝ ဝဠဘာဝတာယ စာ"တိ။ ဣမိနာ တာပစ္စယဿ သမူဟတ္ထဥ္စ သွဝတ္ထဥ္စ ပဋိက္ခိပတိ။ "ကက္ခဠတာယ ဝဠတာယာ"တိ ဗဟုဝ္စနေယေဝ နာနံ, န အတ္ထတော။ **ဘေဒအာယာ**တိ ဧ တ္ထ အညဿ ဘေဒံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ "သင်္ဃဘေဒအာယာ"တိ။ **ဂိလာနေပီ**တိ ပိသဒ္ဒော အညေ ပန ကာ ကထာ တိ ဒဿေတိ။ **တတ္ထေတ** တိ အဓိကရဏဝူပသမဋ္ဌာနေယေဝ။ "ကေတော"တိ ဣမိနာ **ကေဇ္ဈ** န္တိ ပဒဿ "ကေ တော"တိ ပဒေန သမာနတံ ဒဿေတိ, ကေသဒ္ဒတော ဇ္ဈပစ္စယော စ တောပစ္စယော စ ဝိသေသော, "တိဏဝတ္ထာရ ကသဒိသတ္တာ"တိ ဣမိနာ သဒိသူပစာရံ ဒဿေတိ။ တိဏေဟိ အဝတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ **တိဏဝတ္ထာရံ,** ဂူထမုတ္တံ, တိ

ဏဝတ္တာရမိဝ **တိဏဝတ္တာရကံ** ။ ဇတ္တ အဓိကရဏမေဝ မုဋ္ဌတော လဗ္ဘတိ, သမထော ပန ဖလူပစာရတော, သဒိသ ဇတ္တ ကပစ္စယော။ တမေဝတ္ထံ ပာကဋံ ကရောန္တော အာဟ **“ယထာ ဟိ”**တိအာဒိ။ ဃဋ္ဋိယမာနံ ဂူထံ တ မုတ္တံ တ တိ ယောဇနာ။ “ဃဋ္ဋိယမာန”န္တိ ပဒံ ဟေတုအန္တောဂဓဝိသေသနံ, “ဗာဓတိ”တိ က္လိမိနာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ သုပ္ပဋ္ဋိစ္ဆာဒိ တသ္သ ပန အသ္သ ဂူထမုတ္တသ္သာတိ ယောဇနာ။ “သုပ္ပဋိစ္ဆာဒိတသ္သာ”တိ ပဒမ္ပိ ဟေတုအန္တောဂဓဝိသေသန မေဝ, “န ဗာဓတိ”တိ က္လိမိနာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ ယံ အဓိကရဏံ သံဝတ္တတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **မူလာနုမူလ**န္တိ မူလဥ္စ အနုမူ လဥ္စ မူလာနုမူလံ။ **တန္တိ** အဓိကရဏံ။ **က္လိမိနာ ကမ္မေနာ** တိ တိဏဝတ္ထာရကကမ္မေန။ ဂူထံ တိဏေဟိ ပဋိစ္ဆန္နံ သုဝူပ သန္တံ ဟောတိ ဝိယ တိဏဝတ္ထာရကေန ပဋိစ္ဆန္နံ သုဝူပသန္တံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **က္လတီ**တိ တသ္မာ။

၂၁၃. **ထုလ္လဝဇ္ဇ** န္တိ ဇတ္တ ထုလ္လစ္စယသ္သာပိ ထုလ္လဝဇ္ဇတ္တာ က္လစ ဟရာဇိကသင်္ဃာဒိသေသမေဝတမိပ္ ပေတန္တိ အာဟ “ပာရာဇိကဉ္စေဝ သင်္ဃာဒိသေသဉ္စာ”တိ။ **ဂိဟိပဋိသံယုတ္တ** န္တိ ဇတ္တ ဂိဟီနံ ပဋိသံယုတ္တံ ဂိဟိပ ဋိသံယုတ္တန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဂိဟီန”န္တိအာဒိ။ “ဟီနေနာ”တိ ပဒံ “ခုံသနဝမ္ဘန” က္လတိ ပဒေနေဝ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **ဓမ္မိကပဋိဿဝေသူ** တိ နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ။

၂၁၄. ကမ္မတစာပရိယောသာနေ ဝုဋ္ဌိတာ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ အဓိကရဏဝူပသမဋ္ဌာနေ။ **အညာ ဝိဟိတာပီ**တိ အဓိကရဏဝိနိစ္ဆယတော အညသ္မိံ ဌာနေ စိတ္တံ အာဝိဟိတာပိ ဌပိတာပိ။ **ဥပသမ္ပဒမဏ္ဍလတော** တိ ဥပ သမ္ပဒသီမဖိမ္ဗတော, **ယေ ပနာ**တိ ဘိက္ခူ ပန, ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ ကရောန္တီတိ တ အနာဂတာတိ တ နိသိန္နာတိ တ သမ္ဗန္ ဓော။ **တေဟိ တ**တိ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိနန္တေဟိ ဘိက္ခူဟိ တ။ **တတ္ထာ** တိ အဓိကရဏဝိနိစ္ဆိတဋ္ဌာနံ။ **ဆန္ဒံ ဒတ္ဂတ** တိ ဆန္ဒံ သင်္ဃသ္သ ဒတ္ဂတ။ **ပရိဝေဏာဒီသူ**တိအာဒိသဒ္ဒေန အာတသာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **တေ**တိ ဘိက္ခူ။

## ၈. အဓိကရဏကထာ

၂၁၅. **ဝိပစ္စတာယာ** တိ ဇတ္တ ဝိကာရဘာဝေန ပတတိ ပဝတ္တတီတိ **ဝိပစ္စံ,** စိတ္တဒုက္ခံ, တဒေဝ **ဝိပစ္စတာ,** တဒ တ္တာယာတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ “စိတ္တဒုက္ခတ္ထာ”န္တိ။ “ဖရုသဝစန”န္တိ က္လိမိနာ **တေဟာရ** သဒ္ဒော ဝစနပရိယာ ယောတိ ဒသ္သေတိ။ **ယော တတ္ထာ** တိ ဇတ္တ တသဒ္ဒသ္သ ဝိသယံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “တေသု အနုဝဒန္တေ သူ”တိ။ ယော ဥပဝာဒောတိ ယောဇနာ။ “အနုဝဒနာ”တိ ဇတံ ပဒန္တိ ယောဇနာ။ **အာကာရဒဿန** န္တိ အနုဝဒနဿ အာကာရဒဿနံ, ဒဿနဟေတု တ။ “ပုနပ္ပုန”န္တိ က္လိမိနာ **အနုသမ္ပဝင်္ကတာ** တိ ဇတ္တ အနုသဒ္ဒဿ န ဥပစ္ဆိန္န တ္တံ ဒဿေတိ။ **တတ္ထေတ** တိ အနုဝဒနေ ဇဝ။ **သမ္ပဝင်္ကတာ** တိ သမ္မာ ပကာရေန နိန္နဟေနပဗ္ဘာရတာ။ **အဗ္ဘုဿ သဟနတာ**တိ ဇတ္တ အတိရေကံ ဥဿာဟနတာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ကသ္မာ”တိအာဒိ။ **အနုဗလပ္ပဒာန** န္တိ ဇ တ္တ ပုနပ္ပုနံ ဗလဿ ပဒာနန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ပုရိမဝစနဿာ”တိအာဒိ။

**ကိစ္စယတာ**တိ ဇတ္တ “မာ ပဏ္ဏတ္တိစ္စယ”န္တိအာဒီသု (ဇာ. ၂.၂၂.၁) ဝိယ ဗျဥ္ဇနဝဓုနဝသေန ယကာရာဂမောတိ အာဟ “ကိစ္စမေဝ ကိစ္စယ”န္တိ။ “ဥဘယံပေတံ သင်္ဃဿေဝ အဓိဝစန”န္တိ က္လိမိနာ ကိစ္စကရဏီယသဒ္ဒော ကတ္တုတ စကောတိ ဒဿေတိ, သင်္ဃော ဟိ ကရောတီတိ ဝစနတ္တေန **ကိစ္စော** တိ စ **ကရဏီယော**တိ စ ဝုစ္စတိ။ တဿ ဘာ ဝေ, **ကိစ္စယတာ ကရဏီယတာ**တိ ဝုတ္တေ သင်္ဃကမ္မံယေဝ လဗ္ဘတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဥဘယံပေတံ သင်္ဃကမ္မသ္ သေဝ အဓိဝစန”န္တိ။ ယဒိ ကမ္မတစကော ဘဝေယျ, “ကတ္တဗ္ဗန္တိ ကိစ္စံ, ကရဏီယ”န္တိ ဝုတ္တေယေဝ သင်္ဃ ကမ္မဿ လဘနတော တာပစ္စယော သ္ဝတ္တော ဘဝေယျ။ ဇဝဥ္ဟိ သတိ ကိစ္စယဿ ဘာဝေ **ကိစ္စယတာ** ကရဏီ ယဿ ဘာဝေ **ကရဏီယတာ**တိ ဝစနတ္တေန န ကတ္တဗ္ဗော ဘဝေယျ, ကတော စ, တသ္မာ န ကမ္မတစကောတိ ဒ ဋ္ဌဗ္ဗံ။ **တဿေတ** တိ သင်္ဃကမ္မဿေဝ။ **တတ္ထာ** တိ အပလောကနာဒီသု စတူသု ကမ္မေသု။ **သီမဋ္ဌကသင်္ဃ** န္တိ “ဥပစာရသီမာဒီသု ဌိတံ သင်္ဃံ။ **သောဓေတ္ဂတ**တိ ဇတ္တ သောဓနံ နာမ သီမဋ္ဌကသင်္ဃဿ ဟတ္ထပာသနယနံ, ဆန္ဒ အရဟာနံ ဆန္ဒဿ အာဟရဏံ, သီမတော ဗဟိကရဏံ။ တမေဝတ္ထံ ဧဒေသတော ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒံ အာဟရိတ္ဂတ”တိ။ အပလောကေတီတိ အာပုစ္ဆတိ အနေနာတိ **အပလောကနံ,** တံယေဝ ကမ္မံ **အပလောကနကမ္မံ။ ဝု တ္တနယေနေတ**တိ “သီမဋ္ဌကသင်္ဃံ သောဓေတ္ဂတ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယေနေဝ။ “သုဏာတု မေ”တိအာဒိနာ သင်္ဃဂ ဏပုဂ္ဂလေ ဉာပေတိ ဇတာယာတိ **ဉတ္တိ,** သာယေဝ ကမ္မံ **ဉတ္တိကမ္မံ,** ဉတ္တိယေဝ ဒုတိယံ **ဉတ္တိဒုတိယံ,** တမေဝ က မ္မံ **ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ** ။ ဇတ္တ ကိဥ္စာပိ ဉတ္တိ ပဌမံ ဌပိတာ, ကမ္မတစာယေဝ ဒုတိယာ ဟောတိ, “ဖဿပဥ္စမာ”တိ

အာဒိသု (ဓာတု. ၃၁၆) ဝိယ ပန ပဋိလောမဝသေန တေဟာရံ ကတွတ "ဥတ္တိဒုတိယာ"တိ ဝုတ္တံ။ **ဖဿပဉ္စမာ** တိ တေ့ ထ ကိဉ္စာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏိယံ (ဓ. သ. ၁ အာဒယော) "ဖဿော ဟောတိ, ဝေဒနာ ဟောတိ, သညာ ဟောတိ, စေတနာ ဟော တိ , စိတ္တံ ဟောတီ"တိ ဖဿံ ပဌမံ ဝုတ္တံ, ပဋိလောမဝသေန ပန တေဟာရံ ကတွတ "ဖဿပဉ္စမာ"တိ ဓာတုကထာ ယံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သေဝ နယော ဥတ္တိ စတုတ္ထကမ္မေပိ။ **ကောယ စ အနုသာဝနာယာ**တိ ဥတ္တိတော အနုပစ္ဆာ သာဝေတဗ္ဗာတိ **အနုသာဝနာ,** တာယ, **တီဟိ စ အနုသာဝနာဟီ**တိ ဥတ္တိတောအနု ပစ္ဆာ, ပုနပ္ပုနံ တ တိက္ခတ္တုံ သာ ဝေတဗ္ဗာတိ **အနုသာဝနာ,** တာဟိ။ **တတ္ထာ** တိ စတူသု ကမ္မေသု။

**အပလောကေတွတတ**တိ တွေ ဝေဖလံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဥတ္တိကမ္မာဒိဝသေန န ကာတဗ္ဗ"န္တိ။ **ဥတ္တိ ကမ္မမ္ပီ**တိ ပိသဒ္ဒေန န ကေဝလံ အပလောကနကမ္မမေဝ, အထ ခော ဥတ္တိကမ္မမ္ပီတိ ဒဿေတိ။ **ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ ပနာ**တိ တွေ ပနသဒ္ဒော ဝိသေသတ္ထဇောတကော, ပက္ခန္တရဇောတကော တာ။ **တတ္ထာ** တိ ဒွီသု ကမ္မေသု။ **ဂရု ကာနီ**တိ အလဟုကာနိ။ **အဝသေသာနီ**တိ ဆဟိ ကမ္မေဟိ အဝသေသာနိ, ဝေရူပာနိ လဟုကကမ္မာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ "အဝ သေသာ"တိပိ ပာဌော, သမ္မုတိယောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အပလောကေတွတပီ**တိ ပိသဒ္ဒော ဥတ္တိဒုတိယကမ္မတစံ သာဝေ တွတပီတိ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ အညတ္ထာပေဟာနံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဥတ္တိကမ္မဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝသေန ပန န ကာ တဗ္ဗမေဝ"တိ။ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တွောာ** တိ သမထက္ခန္ဓကေ။

ဝိတ္ထာရတော ပန အာဂတောယေတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတေသန္တိ** စတုန္နံ ကမ္မာနံ။ ယံ ပန အတ္ထဇာတံ အနုတ္တာန န္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ စတူသု ကမ္မေသု။ **တန္တိ** အတ္ထဇာတံ။ **ဝေန္တိ** ဧဝံ ကမ္မဝဂ္ဂေယေဝ ဝဏ္ဏယမာနေ။ **ဟီ**တိ လဒ္ဓဂုဏဇောတကော။ **သုဝိညေယျာ** တိ သုခေန ဝိညာတဗ္ဗာ။

၂၁၆. **ဟဋ္ဌဝိသေနေတ**တိ န အဋ္ဌကထာဝသေနာတိ အဓိပ္ပာယော။

၂၂၀. **ယေနာ**တိ စိတ္တုပ္ပာဒေန။ က္လမိနာ ဝိဝဒန္တိ အနေနာတိ **ဝိတအော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သမထေဟိ စာ**တိ စသဒ္ဒော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ တေန န ကေဝလံ ဝိတအောယေဝ, အထ ခော အဓိကရဏဉ္စာတိ သမ္ပိဏ္ဍေတိ, အထ တ **သမထေဟိ စာ**တိ သမထေဟိ ဧဝ။ က္လမိနာ သမထေဟိ အဓိကရီယတိ ဝူပသမီယတီတိ **အဓိကရဏ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေ တိ။ ဝိတအောယေဝ အဓိကရဏံ **ဝိတအာဓိကရဏံ။ ဧမာဒိနာ နယေနာ**တိ အာဒိသဒ္ဒေန အနုဒ္ဓံသနေန ဝဒန္တိ အနေန စိတ္တုပ္ပာဒေနာတိ **အနုတအော**တိအာဒယော ဝစနတ္တေ သင်္ဂဏှာတိ။

၂၂၂. **သန္ဓာယဘာသိတဝသေနာ** တိ လောကဝဇ္ဇံ သန္ဓာယ ဘာသိတဿ ဝစနဿ ဝသေန။ သန္ဓာယဘာသိတ တ္တံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ "ယသ္မိံ ဟီ"တိအာဒိ။ တတ္ထ ပထဝိခဏနာဒိကေ ယသ္မိံ အာပတ္တာဓိကရဏေတိ ယောဇနာ။ **တသ္မိံ** န္တိ ကုသလစိတ္တင်္ဂေ အာပတ္တာဓိကရဏေ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ န သက္ကာ ဝတ္တုံ, တသ္မာ။ **က္လဒ**န္တိ "နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကုသလ"န္တိ ဝစနံ, ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ သန္ဓာယ အဝုတ္တံ ဒဿေတွတ သန္ ဓာယ ဝုတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ "က္လဒံ ပန သန္ဓာယ ဝုတ္တ"န္တိ။ တတ္ထ **က္လဒံ ပနာ**တိ ကာရဏံ ပန သန္ဓာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယံ အာပတ္တာဓိကရဏန္တိ ယောဇနာ။ "လောကဝဇ္ဇ"န္တိ ပဒေ တုလျာဓိကရဏံ။ လောကသ္မိံ, လော ကေဟိ တ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ **လောကဝဇ္ဇံ။ တ** န္တိ အာပတ္တာဓိကရဏံ။ **တတ္ထာ** တိ အာပတ္တာဓိကရဏေ။ **ဝိကပ္ပော** တိ ဝိဝိဓာ ကပ္ပနံ, ဝိဝိဓတက္ကော တာ။ **ယံ ပနာ**တိ အာပတ္တာဓိကရဏံ ပန။ "ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ"န္တိ ပဒေ တုလျာဓိက ရဏံ။ ဘဂဝတော ပညတ္တိယာ ဟေတုဘူတာယ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ **ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ။ တ** န္တိ အာပတ္တာဓိကရဏံ, အကု သလံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကိဉ္စိ** တိ အပ္ပမတ္တကံ, အာပတ္တာနာပတ္တိံ အဇာနန္တဿ အာပဇ္ဇနတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ အဗျာကတံ ဟောတိ, တသ္မာ။ **တတ္ထာ** တိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇဘူတေ အာပတ္တာဓိကရဏေ။ "အာ ပတ္တာဓိကရဏံ။ပေ။ ကုသလ"န္တိ က္လဒံ ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။

ယဒိ ကုသလစိတ္တော အာပဇ္ဇတိ, အထ နနု အာပတ္တာဓိကရဏံ ကုလလန္တိ ဝတ္တဗ္ဗော ဘဝေယျာတိ အာဟ "သစေ ပနာ"တိအာဒိ။ **ယန္တိ** အာပတ္တာဓိကရဏံ။ "က္လဒံ ဝုစ္စတိ။ပေ။ ကုသလ"န္တိ ဝဒေယျ သစေတိ ယောဇနာ။ ဧ ဋ္ဌကလောမဥ္စ ပဒသောဓမ္မဉ္စ ဧဋ္ဌကလောမပဒသောဓမ္မာနိ, တာနိ အာဒီနိ ယေသံ တာနီတိ **ဧဋ္ဌကလောမပဒသောဓမ္မာဒီ နိ,** တာနိ သမုဋ္ဌာနာနိ ယာသန္တိ **ဧဋ္ဌကလောမပဒသောဓမ္မာဒိသမုဋ္ဌာနာ,** တာသံ အာပတ္တီနမ္ပီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတွ**

**ထာ**တိ ဌေကလောမပဒသောဓမ္မာဒိသမုဌာနာသု အာပတ္တီသု။ **အာပတ္တိယာ အင်္ဂ** န္တိ အာပတ္တိယာ ကာရဏံ။ ဧဝံ အာပတ္တိယာ အနင်္ဂံ ဒဿေတွာ တဿာယေဝ အင်္ဂံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကာယဝစီဝိညတ္တိဝသေန ပနာ''တိ အာဒိ။ တတ္ထ **စလိတပ္ပဝတ္တာန** န္တိ စလိတေန ဟေတုဘူတေန ပဝတ္တာနံ။ အထ ဝါ စလိတော စ ကာယော, ပဝတ္တာ စ ဝါစာတိ **စလိတပ္ပဝတ္တာ,** တာသံ စလိတပ္ပဝတ္တာနံ ကာယဝါစာနံ အညတရဉ္စ။ **အဗ္ဗော ဟာကတန္တိ** တတ္ထ ဝုတ္တသဒ္ဒော ပရိသမာပနတ္ထော။

အယမတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **တေနာ**တိ စိတ္တေန။ ''ဣဒံ။ပေ။ သဒ္ဒိ''န္တိ ဣမိနာ **သဉ္ဇာနန္တ တော**တိ တတ္ထ သံသဒ္ဒဿ သုန္ဒရတ္ထံ သဟ အာကာရေန ဒဿေတိ။ ''ဝီတိက္ကမ။ပေ။ ကပ္ပေတွာ''တိ ဣမိနာ **စေစ္စာ** တိ ပဒဿ အတ္ထံ သဟ ဝိသေသနေန ဒဿေတိ။ ''ဥပက္ကမဝသေန။ပေ။ ပေသေတွာ''တိ ဣမိနာ **အဘိဝိတ ရိတ္ဂွာ**တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဟဒ္ဒိယံ ယံသဒ္ဒေါဝီတိက္ကမဝိသယောတိ အာဟ ''ယံ အာပတ္တာဓိကရဏံ ဝီတိ က္ကမ''န္တိ။ ''အာပဇ္ဇတီ''တိ ဣမိနာ ဟဒ္ဒသေသံ ဒဿေတိ။ ဧဝံ ဝီတိက္ကမတော တဿ ဘိက္ခုနောတိ ယောဇနာ။

**အဗ္ဗာကတတရေပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ အကုသလတရံ အပေက္ခတိ။ **တဿာ** တိ စိတ္တဿ။ **အဇာနန္တော** တိအာဒီနံ ပဒာနမတ္ထော အကုသလတရေ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယံ အာပတ္တာဓိကရဏန္တိအာဒီနံ ပဒာနမတ္ထော အကုသလတရေန သဒိသောယေဝ။

၂၂၄. **အယံ ဝိတအေ နော အဓိကရဏ**န္တိအာဒီသု ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၉. အဓိကရဏဝူပသမနသမထကထာ

၂၂၈. **စတုဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ** တိ သီမသမ္မုတိအာဒိကမ္မေ။ **ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏေ** တိ ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု ဥပသ မ္ပဒာဒိကမ္မေ။ **ဒသဝဂ္ဂကရဏေ** တိ မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ဥပသမ္ပဒကမ္မေ။ **ဝီသတိဝဂ္ဂကရဏေ** တိ အဗ္ဘာနကမ္မေ။ **ကမ္မပ္ပတ္တာ** တိ ကမ္မဿ ပတ္တာ ယုတ္တာ အနုရူပါ။

၂၃၀. **သမ္မုခ္ခီဘူတဗ္ဗ** န္တိ ပဋိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗံ။ သမ္မုခ္ခီဘူတေ စ ပန အတိက္ကာမေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘ ဏ္ဍကန္တိ** စီဝရာဒိဘဏ္ဍကံ။ **မာနနိဂ္ဂဟတ္ထာယာ** တိ ဘဏ္ဍနဇာတာနံ မာနဿ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ။ **ကတိဟဟန္တိ** ကတိပယာဟံ, ဒွိဟတီဟန္တိ အတ္ထော။

၂၃၁. **အနန္တာနိ စေဝ ဘဿာနီ** တိ ဧတ္ထ အနန္တသဒ္ဒေါ အပရိမာဏသဒ္ဒေန အတ္ထတော ဧကောတိ အာဟ ''အပရိမာဏာနီ''တိ။ ''ဝစနာနီ''တိ ဣမိနာ **ဘဿ** သဒ္ဒေါ ဝစနပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမ္မနိတဗ္ဗ ဗော**တိ ကေန သမ္မနိတဗ္ဗောတိ အာဟ ''အပလောကေတွာ ဝါ''တိအာဒိ။ ဣမိနာ အပလောကနကမ္မေန ဝါ ဉတ္တိ ဒုတိယကမ္မေန ဝါ သမ္မနိတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ အနန္တာနိ ဘဿာနိ ဓမ္မကထိကံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဗာဟတိ ပဋိသေဓေတိ ဣမာယ သမ္မုတိယာတိ **ဥဗ္ဗာဟိကာ,** တာယ။ ဧဝံ သမ္မတေဟိ ပန ဘိက္ခူဟိ ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝိသုံ နိသီဒိ တွာ တဿာယေဝ ပရိသာယ နိသီဒိတွာ ဝါတိ ယောဇနာ။ **အညေဟီ**တိ သမ္မတဘိက္ခူဟိ အညေဟိ။

၂၃၃. **တတ္ရဿာ** တိ ဧတ္ထ တတြ အဿာတိ ပဒဝိဘာဂံ ကတွာ တသဒ္ဒေါ ပရိသဝိသယော ပသိဒ္ဓဝိသယော, အဿသဒ္ဒေါ အာဂ္ဂါတိကောတိ အာဟ ''တဿံ ပရိသတိ ဘဝေယျာ''တိ။ ''နေဝ သုတ္တံ အာဂတ''န္တိ သာမညာ တော ဝုတ္တေပိ ''နော သုတ္တဝိဘင်္ဂေါ''တိ ဝက္ခမာနတ္တာ မာတိကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''န မာတိကာ အာဂ တာ''တိ။ **ဝိနယောပီ**တိ ခန္ဓကဝိနယောပိ။ ပိသဒ္ဒေန သုတ္တဝိဘင်္ဂံ အပေက္ခတိ။ **ဗျဉ္ဇနစ္ဆာယာယာ** တိ ဧတ္ထ **ဆာယာ**သဒ္ဒေါ ပဋိဗိမ္ဗေ စ ပဘာယ စ ဟောတီတိ အာဟ ''ဗျဉ္ဇနမတ္တမေဝ''တိ, ဗျဉ္ဇနပဋိဗိမ္ဗိကဗျဉ္ဇနပဘာဝ န္တဘူတံ အတ္ထံ အင်္ဂဟေတွာ ဗျဉ္ဇနပဋိဗိမ္ဗဗျဉ္ဇနပဘာမတ္တမေဝ ဂဟေတွာတိ အဓိပ္ပာယော။ ''ပဋိသေဓေ တီ''တိ ဣမိနာ **ပဋိဗာဟ**သဒ္ဒေါ ပဋိသေဓတ္ထောယေဝ, န မဒ္ဒနတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ ပဋိဗာဟနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဇာတရူပရဇတခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာဒီသူ''တိအာဒိ။ **ကိန္တိ** ကေန ကာရဏေန, ကသ္မာ ကာရဏာ ဝါ။ **ဣမေ**တိ ဇာတရူပာဒိပဋိဂ္ဂဟကေ ဘိက္ခူ။ **ကာရေထာ**တိ တုမှေဟ ကာရေယျာထ။ ယျောထဿ ဟိ ထောဒေသော။

ပုစ္ဆာယံ သတ္တမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ **သုတ္တေ** တိ သုတ္တန္တပိဋကေ။ အပရော ဓမ္မကထိကော ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣမေသ** န္တိ ဩလမ္ဗေတုံ့တ နိတသေန္တာနံ။ **တ္တော** တိ ဩလမ္ဗေတုံ့တ နိတသနေ။

၂၃၄. **ဗဟုတရာ ဘိက္ခူ** တိ ဧတ္ထ ဒ္ဝိဂုဏတိဂုဏာဒိနာ အဓိကာ ဧဝ ဗဟုတရာ နာမာတိ အာဟ “ဧကေနပိ အဓိကာ ဗ ဟုတရာတ”တိ။ “ကော ပန တအော”တိအာဒိနာ “ဧကေနပီ”တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒဿ ဂရဟတ္ထံ ဒဿေတိ။

## တိဝိဓသလာကဂ္ဂာဟကထာ

၂၃၅. **သညတ္တိယာ** တိ ဧတ္ထ သညာပနံ သညတ္တိ, တဒတ္ထာယာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “သညာပနတ္ထာ ယာ”တိ။ ဂူဟိတဗ္ဗောတိ **ဂူဠ္ဟေ့ာ,** သောယေဝ **ဂူဠ္ဟကော,** သလာကဂ္ဂဟော ကာတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝိဝရိတဗ္ ဗောတိ **ဝိဝဋ္ဋော,** သောယေဝ **ဝိဝဋ္ဋကော**။ သဿ အတ္တနော ကဏ္ဏသမီပေ ဇပ္ပိယတိ ကထီယတီတိ **သကဏ္ဏဇပ္ပော,** သောယေဝ **သကဏ္ဏဇပ္ပကော** ။ “နိမိတ္တသညံ အာရောပေတုံ့တ”တိ ဣမိနာ **ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာယော ကတုံ့တ** တိ ဧတ္ထ ဝဏ္ဏသဒ္ဒော သဏ္ဌာနတစကောတိ ဒဿေတိ။ သုသဏ္ဌာနဒုသဏ္ဌာနာ သလာကာယော ကတုံ့တတိ အတ္ထော။ **တ တောတိ** ဝိသဘာဂကရဏတော ပရံ ဂဟေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ သဗ္ဗာပိ တာ သလာကာယောတိ ယောဇနာ။ **ကတုံ့တ** တိ ပက္ခိပနံ ကတုံ့တ။ **ဝုတ္တနယေနာ** တိ “အလဇ္ဇုဿန္နာယာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယေန။ “ယာဝတတိယ”န္တိ ဣမိ နာ **ပစ္စုက္ကဍ္ဎိတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ ပုနပ္ပုနံ ဥဒ္ဓံ ကဍ္ဎိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အတိရေကဇာတေတိ** အဓမ္မဝါဒီ ဟိ အတိရေကတော ဇာတေ သတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယာဝတတိယမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒော တတော ဉီနေ ဧကဒွေဝါရေ ပန ကာ နာမ ကထာတိ ဒဿေတိ။

သကဏ္ဏဇပ္ပကေ ပန ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ သစေ သင်္ဃတ္ထေရော ဂဏှာတီတိ သမ္ဗ န္ဓော။ **သောတိ** သင်္ဃတ္ထေရော။ **ဝယောအနုပ္ပတ္တာ** တိ ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တာ။ **တေန္တိ** အဓမ္မဝါဒိသလာကံ။ **အဿာ** တိ သင်္ဃတ္ထေရဿ။ **ဣတရာ သလာကာ**တိ အဓမ္မဝါဒိသလာကာဟိ အညာ ဓမ္မဝါဒိသလာကာ။ **သောတိ** သင်္ဃတ္ ထေရော။ **တန္တိ** ဓမ္မဝါဒိသလာကံ။ **တတောတိ** နေဝ အဝဗုဇ္ဈနကာရဏာ။ **ဝုတ္တနယမေဝ** တိ ဂူဠ္ဟကေ ဝုတ္တနယ မေဝ။ ဝိဝဋ္ဋော အတ္ထော ဣမဿာတိ **ဝိဝဋ္ဋတ္ထော** ။

## တဿပါပိယသိကာဝိနယကထာ

၂၃၈. **ဟရာဇိကသာမန္တံ နာမာ**တိ ဟရာဇိကဿ အာသန္နံ နာမ။ **အဒိန္နာဒါနာဒီသူ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန မနုဿဝိဂ္ဂ ဟ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဟရာဇိကေ သင်္ဂဏှာတိ။ **နိဗ္ဗေဌေယမာန** န္တိ ဝေဌေနရဟိတံ, တမေနံ ဘိက္ခုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣမိနာ **နိဗ္ဗေဌေန္တ** န္တိ ဧတ္ထ အန္တသဒ္ဒော မာနသဒ္ဒပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **အတိဝေဌေတီ**တိ ဧတ္ထ ကေဟိ အတိဝေဌေတီတိ အာဟ “ဣဿာယသ္မာတိအာဒိဝစနေဟီ”တိ။ **တေနာ**တိ ဓောဒကေန။ **မန္တိ** မမံ။ **အာဟာ**တိ စုဒိတ ကော အာဟ။ **တေဿာ** တိ အဝဇာနနပဋိဇာနနာဒိကာရကဿ ပါပိယဿ ပုဂ္ဂလဿ။ **သီလတ ဘဝိဿတီ** တိ ပါပိ ယော ပုဂ္ဂလော သစေ သီလတ ဘဝိဿတိ။ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ** န္တိ ပါပိယဘာဝတော ပဋိပ္ပဿမ္ဘနံ။ **နော စေ**တိ သီလ တ နော ဘဝိဿတိ စေ။ **တထာ နာသိတော**တိ တေန တဿ ပါပိယသိကကမ္မကရဏေန နာသံ ဂတော ဘဝိဿတိ။ **သ ဗ္ဗတ္ထာ**တိ သဗ္ဗသ္မိံ သမထက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ သမထက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၅. ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓကံ

## ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကထာ

၂၄၃. ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓကေ **မုဋ္ဌိကမလ္လာ** တိ မုဋ္ဌိကေန မထန္တိ အညမညံ ဟိံသန္တီတိ မုဋ္ဌိကမလ္လာ။ ဣမိနာ ဟဋ္ဌိယံ ပဒဿ ဟေဋ္ဌုပရိယံ ဒဿေတိ။ **ကမမုဒတ**တိ ဧတ္ထ ဆဝိရာဂမဏ္ဍနာနုယုတ္တေန မုအော မောဒနံ ဧတေသမ တ္ထီတိ **မုဒတ,** ကမေ ဝသန္တာ မုဒတ **ကမမုဒတ**တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဆဝိရာဂမဏ္ဍနာနုယုတ္တာ နာဂရိကမနုဿ

သာ''တိ။ ''ဝဏ္ဏတ အပေဟသု''န္တိအာဒီသု (ပာရာ. ၁၉၃; ပာစိ. ၆၇) ဝိယ ဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ထမ္ဘော** တိ ထွေ န ယတ္ထ ကတ္ထစိ ထမ္ဘော ပောတိ, အထ ခော နှ္ပာနတိတ္ထေ နိခဏိတ္တ ဋပိတထမ္ဘောယေဝတိ အာပ ''နှ္ပာနတိတ္ထေ နိခဏိတ္တ ဋပိတတ္ထမ္ဘော''တိ။

**ကင္ဋကာသိလာအရုကုဋ္ဌာန** န္တိ ကင္ဋကာကုဋ္ဌသိလာကုဋ္ဌအရုကုဋ္ဌာနံ။ **အင္ဋပအာကာရေနာ** တိ အင္ဋပဒဖလ ကာကာရေန။ **ရာဇိယောတိ** လေခာယော။ **တတ္ထာ** တိ အဋ္ဌာနေ, အာကိရိတ္တတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထကော** တိ ဂန္ဓဗ္ဗာနံ ဝိဏာဟတ္ထော ဝိယာတိ ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထကော။ အရှုဟိ ကတတ္တာ ဝုတ္တံ ''အာရုမယဟတ္ထေနာ''တိ။ **တေ နာတိ** ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထေန, ဂဟေတ္တတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကုရုဝိန္ဒကပာသာဏစုဏ္ဏာနီ** တိ ဇေနာမကသ္သ ပာသာဏသ္သ စုဏ္ဏာနိ။ **တန္တိ** ကတဂုဠိကကလာပကံ, ဂဟေတ္တတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိဂ္ဂယှာ** တိ အညမညသ္သ သရီရေ ဒဋ္ဌပံ ဂဟေ တ္တတတိ ဒဿေန္တော အာပ ''အညမညံ သရီရေန သရီရ''န္တိ။ **မကရဒန္တကေ** တိ မကရနာမကသ္သ မစ္ဆသ္သ ဒန္တ တသဒိသေ ဒန္တေ။ **မလ္လကမူလသဏ္ဌာနေနာ** တိ ခေဋပဋိဂ္ဂဟပာဒသဏ္ဌာနေန။ **ဂိလာနဿာပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ အဂိလာ နသ္သ ပဂေဝတိ ဒဿေတိ။

၂၄၄. **ဒန္တေ** တိ မကရဒန္တေ။ အကတံ မလ္လကံ **အကတမလ္လကံ။ ကပာလခဏ္ဍံ တ** တိ တသဒ္ဒေါ သမုစ္စယတ္ ထော။ ကာသဖုလ္လဝိရဟိတတ္တာ ဝတ္တဝဋ္ဋိ **ဥက္ကာသိကာ** နာမ။ နတ္ထိ ကာသံ ဖုလ္လမေတိသ္သာတိ **ဥက္ကာသာ,** သာ ဧဝ **ဥက္ကာသိကာ။ ယဿ ကဿစီ** တိ ဂိလာနာဂိလာနဿ တ ဇရာဒုဗ္ဗလတရုဏဗလဝဿ တ။ **ပိဋ္ဌိ** န္တိ ပိဋ္ဌိယံ, အယမေ ဝ တ ပာဌော။ ပာဏိတလဿ ပုထုဋ္ဌာနံ **ပုထုပာဏိ,** တေန ကတံ **ပုထုပာဏိကံ,** ပတ္တပရိကမ္မံ, တေန ဝုတ္တံ ''ပတ္ ထပရိကမ္မံ ဝုစ္စတီ''တိ။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ နှ္ပာယန္တာနံ တ အနှ္ပာယန္တာနံ တ သဗ္ဗေသံ။

၂၄၅. **ကဏ္ဏတော** တိ ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒတော။ မုတ္တောလမ္ဗကာဒိဝလ္လိသဒိသတ္တာ **ဝလ္လိကာ** နာမ။ **ပလမ္ဗက သုတ္တ**န္တိ ပရိမုဋ္ဌိတ္တ လမ္ဗိယတိ အနေနာတိ ပလမ္ဗကံ, တမေဝ သုတ္တံ ပလမ္ဗကသုတ္တံ။ **ဝလယ**န္တိ နိယုရံ။

၂၄၆. ဒ္ဒဝီဟိ မာသေဟိ နိယုတ္တံ **ဒုမာသိကံ။ ဒွေဝ** အင္ဂုလာနိ ဧတဿာတိ **ဒုဝင္ဂုလံ,** ကေသော။ **ဥဘယေနပီ**တိ ဒု မာသိကဒုဝင္ဂုလသင်္ခါတေန ဥဘယေနပိ ။ အယမ္ပိ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါဝ ဝုတ္တောတိ ယောဇနာ။ **တတောတိ** ဒုမာသိကဒု ဝင္ဂုလတော။

**ဩသဏ္ဌေန္တီ** တိ ထွေ ဩလိခိတ္တတ သမံ ပတိဋ္ဌာပေန္တီတိ ဒဿေန္တော အာပ ''ဩလိခိတ္တတ သန္နိသီဒါ ပေန္တီ''တိ။ **ဒန္တမယာဒီသူ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန အင္ဋိမယာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **ဟတ္ထဖဏေနာ** တိ ဟတ္ထသင်္ခါတေ န ဖဏေန။ **စိက္ခလ္လေနာ** တိ စိက္ခလ္လသဒိသေန နိယ္ယာသေန။ **ဥဒကတေလေနာ**တိ ထွေ ဥဒကဠ္ဌ တေလဋ္ဌာတိ စ ဥဒကသင်္ခါတေန တေလေနာတိ စ အတ္ထံ နိဝတ္တေန္တော အာပ ''ဥဒကမိဿကေန တေလေနာ''တိ။ ကြမိနာ ဥဒကေ န မိဿကံ တေလံ **ဥဒကတေလ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဥဋ္ဌလောမေ** တိ ဥဋ္ဌိတလောမေ။ **ပတ္ထံ တေမေတ္တတ** တိ ပတ္ထံ ဥဒကတေလေန တေမေတ္တတ။ **ဥဏှာဟာဘိတတ္တရဇောကိဏ္ဏသိရာနမ္ပိ** တိ ဥဏှေဟန အဘိတတ္တော စ ရ ဇေဟိ ဩကိဏ္ဏသိရော စ ဥဏှာဟာဘိတတ္တရဇောကိဏ္ဏသိရာ, အထ တ ဥဏှေဟန အဘိတတ္တော သိရော ဧတေသ န္တိ ဥဏှာဟာဘိတတ္တသိရာ, ရဇေဟိ ဩကိဏ္ဏော သိရော ဧတေသန္တိ ရဇောကိဏ္ဏသိရာ , ဥဏှာဟာဘိတတ္တသိရာ စ ရဇောကိဏ္ဏသိရာ စ ဥဏှာဟာဘိတတ္တရဇောကိဏ္ဏသိရာ, ပုဗ္ဗပဒေ ဥတ္တရပဒလောပော, တေသမ္ပိ။ **အလ္လဟတ္ ထေနာ**တိ အဒ္ဒဟတ္ထေန, အယမေဝ တ ပာဌော။

၂၄၇. ယေသု ကံသပတ္တာဒီသု မုခနိမိတ္တံ ပညာယတိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ကံသပတ္တာဒီနိပီတိ ယောဇနာ။ **ယတ္ထ ကတ္ထ စီ**တိ ယသ္မိံ ကသ္မိံစိ အာအာသေ တ ဥဒကပတ္တေ တတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဏ္ဌဝိ နု ခော** တိ သဋ္ဌာတာ ဆဝိ နု ခော, အဟံ ဇိဏ္ဏော အမ္ပဟိ နု ခော, နောတိ ယောဇနာ။

**မုခံ အာလိမ္ပန္တီ** တိ ထွေ ကေဟိ အာလိမ္ပန္တီတိ အာပ ''ဝိပ္ပသန္နဆဝိရာဂကရေဟိ မုခလေပနေဟီ''တိ။ ''မနောသိလာယာ''တိ ကြမိနာ မနောသိလာ ဧဝ **မနောသိလိကာ**တိ ဒဿေတိ။ **တာနီ**တိ လဉ္ဆနာနိ။ **ဟရိတာလာဒီဟိပီ**တိ ပိသဒ္ဒေန န ကေဝလံ မနောသိလိကာယ ဧဝ, အထ ခော ဟရိတာလာဒီဟိပီတိ ဒဿေတိ။

**၂၄၈. န ဘိက္ခဝေ နစ္စံ ဝါ** တိအာဒီသု ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **နိစ္စာပေက္ခသ္သ ဝါ** တိ ပရေဟိ နစ္စာပေက္ခသ္သ ဝါ။ **သာဓုဂီတန္တိ** သုန္ဒရံ အနိစ္စတာဒိပဋိသံယုတ္တံ ဂီတံ, သဇ္ဇနာနံ ဝါ။ ဒန္တဂီတမ္ပိ န ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယန္တိ** ဂီတံ။ **ပုဗ္ဗဘာဂေ**တိ ကယနတော ပုဗ္ဗဘာဂေ။ **ကယာပေက္ခသ္သာပီ** တိ ပရေဟိ ဝါ ကယာပေက္ခသ္သာပိ။ **ယံ ပနာ**တိ ကိရိယာပရာမသနံ။ ယံ ပဟရတိ, **တတ္ထ** ပဟရဏေ အနာပတ္တီတိ ယောဇနာ။ **သဗ္ဗန္တိ** အခိလံ နစ္စဂီတဝါဒိတံ။ **ပသ္သတော** တိ ပသ္သန္တသ္သ စ သုဏန္တသ္သ စ။ သဝနမ္ပိ ဟိ ဧကသေသေန ဝါ သာမညနိဒ္ဒေသေန ဝါ ပသ္သနေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။ **ဝိဟာရတော**တိ အနစ္စအဂီတအဝါဒိတဋ္ဌာနဝိဟာရတော။ **ဝိဟာရန္တိ** နစ္စဂီတဝါဒိတဋ္ဌာနဝိဟာရံ။ **အသနသာလာယာ**တိ ကမေ ဌိတာယ အသနသာလာယ။

**၂၄၉. သရကိရိယန္တိ** သရသ္သ ကိရိယံ။ ဣမိနာ **သရကုတ္တိ** န္တိ ဧတ္ထ သရသ္သ ကရဏံ သရကုတ္တီတိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ အလဒ္ဓံ သမာဓိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပစ္ဆိမာ ဇနတာ** တိ ဧတ္ထ သမူဟိ အဝယဝံ ဝိနာ သမူဟသ္သ အဝယဝိနော အဘာဝတော တာပစ္စယော သဝတ္တောပိ ဟောတီတိ အာဟ "ပစ္ဆိမော ဇနော"တိ။ **တံ တံ ဝတ္တ** န္တိ သုတ္တန္တဝတ္တာဒိံ တံ တံ ဝတ္တံ။ **အက္ခရာနိ ဝိနာသေတွာ**တိ အညထာ ဝတ္တဗ္ဗာနိ အက္ခရာနိ အညထာ ဝဒနေန စ ဒီဃာဒီနိ ရသ္သာဒိဝဒနေန စ ဝိနာသေတွာ။ **ဓမ္မေ ပနာ** တိ ဧတ္ထ သဒ္ဒော **ပန** ဝိသေသဇောတကော။ ဂီတတော ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဟိ အတ္ထော။ **သုတ္တန္တဝတ္တ** န္တိ သုတ္တန္တသ္သ ဥစ္စာရဏံ ဝတ္တံ။ ဧသေဝ နယော "ဇာတကဝတ္တံ ကထာဝတ္တ"န္တိ ဧတ္ထာပိ။ **တန္တိ** ဝတ္တံ။ ယဒိ ပန တံ ဝိနာသေတွာ အတိဒီဃံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ, ဧဝံ သတိ ယထာ သုတ္တန္တဝတ္တာဒီနိ ဟောန္တိ, တထာ ကထံ ဒသ္သေတဗ္ဗာနီတိ အာဟ "စတုရသ္သေန ဝတ္တေနာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **စတုရသ္သေန ဝတ္တေနာ** တိ ပရိပုဏ္ဏေန ဥစ္စာရဏဝတ္တေန။ **ပရိမဏ္ဍလာနီ** တိ သမန္တတော မဏ္ဍလာနိ ဗိမ္ဗာနိ ပုဏ္ဏာနီတိ အတ္ထော။ "သရေန ဘဏိတ"န္တိ ဣမိနာ **သရဘညန္တိ** ဧတ္ထ သရေန ဘဏိတဗ္ဗန္တိ သရဘညန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ သရဘညေ ကိရ အတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော ။ **တရင်္ဂဝတ္တာ** ဒီနံ ဥစ္စာရဏဝိဓာနာနိ (ဝဇိရ. ဋီ. စူဠဝဂ္ဂ ၂၄၉; သာရတ္ထ. ဋီ. စူဠဝဂ္ဂ ၃.၂၄၉; ဝိ. ဝိ. ဋီ. စူဠဝဂ္ဂ ၂.၂၄၈-၉) ဧတရဟိ နတ္ထိ။ **ဒွတ္တိံသဝတ္တာနီ** တိ စ သင်္ခါမတ္တမေဝ အတ္ထိ, န သင်္ခေယျံ။ တသ္မာ ဋီကာသု (သာရတ္ထ. ဋီ. စူဠဝဂ္ဂ ၃.၂၄၉; ဝဇိရ. ဋီ. စူဠဝဂ္ဂ. ၂၄၉) "တရင်္ဂဝတ္တာဒီနံ ဥစ္စာရဏဝိဓာနာနိ နဋ္ဌပယောဂါနီ"တိ ဝုတ္တံ။ **အတ္ထီ** တိ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ အယဉှိ အတ္ထိသဒ္ဒော နိပါတော။ **တေသူ**တိ ဒွတ္တိံသဝတ္တေသု။ **ယန္တိ** ဝတ္တံ။ ဥစ္စာရဏဝိဓာနာနိ နဋ္ဌပယောဂါနိပိ တေသံ သဗ္ဗေသံ သာမညလက္ခဏံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "သဗ္ဗေသ"န္တိအာဒိ။ တတ္ထ **သဗ္ဗေသ** န္တိ ဒွတ္တိံသဝတ္တာနံ, လက္ခဏန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ "အဝိနာသေတွာ"တိ ဝတွာ တမေဝတ္ထံ ပါကဋံ ကရောန္တော အာဟ "ဝိကာရံ အကတွာ"တိ။ တတ္ထ **ဝိကာရကရဏံ** နာမ ယတ္တကာဟိ မတ္တာဟိ အက္ခရံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ, တတော အဓိကမတ္တာယုတ္တံ ကတွာ ကထနံ, တထာ အကတွာ သမဏသာရုပ္ပေန စတုရသ္သေန နယေန ပဝတ္တနံယေဝ လက္ခဏန္တိ အတ္ထော။

**ဗာဟိရလောမိံ ဥဏ္ဏိ** န္တိ ဧတ္ထ "ဗာဟိရလောမိ"န္တိ ပဒံ ဘာဝနပုံသကန္တိ အာဟ "ဥဏ္ဏလောမာနိ ဗဟိ ကတွာ"တိ။ "ဥဏ္ဏပါဝုရ"န္တိ ဣမိနာ **ဥဏ္ဏိ** တိ ဧတ္ထ ဥတ္တရပဒလောပံ ဒသ္သေတိ။ အထ ဝါ ပါဝုရပဒေန ဥဏ္ဏာ ဧတသ္သ အတ္ထီတိ **ဥဏ္ဏီ** တိ ကတွာ တဒ္ဓိတပစ္စယသ္သ သရူပံ ဒသ္သေတိ။ "တထာ ဓာရေန္တသ္သ ဒုက္ကဋ"န္တိ ဝစနသ္သ အတ္ထာပတ္တိနယံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "လောမာနိ အန္တော ကတွာ ပါရုပိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။

**၂၅၁. အင်္ဂဇာတံ ဆိန္ဒန္တသ္သ** တိ အင်္ဂဇာတမေဝ ဆိန္ဒန္တသ္သာတိ ယောဇနာ။ အထ ဝါ အင်္ဂဇာတံ ဆိန္ဒန္တသ္သ ထုလ္လစ္စယမေဝါတိ ယောဇနာ။ အဟိကီဋဒဋ္ဌာဒီသု နိမိတ္တဘူတေသု ဆိန္ဒန္တသ္သာတိ ယောဇနာ။

**၂၅၂. ဥပ္ပန္နာ ဟောတီ** တိ ပဋိလာဘဝသေန ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ။ ဥပ္ပန္နဘာဝံ ပကာသေန္တော အာဟ "သော"တိအာဒိ။ တတ္ထ **သော**တိ ရာဇဂဟကော သေဋ္ဌိ, ကိဋ္ဌတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္သာ** တိ သေဋ္ဌိသ္သ။ ဣဒံ ပဒံ "ဇာလေ"တိ ပဒေ သာမျတ္ထဆဋ္ဌီ, "ဥပ္ပန္နာ ဟောတီ"တိ ပဒေ သမ္ပဒါနံ။ **တန္တိ** စန္ဒနဂဏ္ဌိံ။ **အသ္သာ** တိ သေဋ္ဌိသ္သ။ ဣဒံ ပဒံ "ပုရိသာ"တိ ပဒေ သာမျတ္ထဆဋ္ဌီ, "အဒံသူ"တိ ပဒေ သမ္ပဒါနံ။ **ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓီ** တိ ဝိဝိဓံ, ဝိကာရံ ဝါ ကုဗ္ဗနဝသေန ပဝတ္တာ ဣဒ္ဓိ (ပဋိ. မ. ၃.၁၂-၁၆; ဝိသုဒ္ဓိ. ၂.၃၆၉-၃၇၃)။ **အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓီ** တိ အဓိဋ္ဌာနဝသေန ပဝတ္တာ ဣဒ္ဓိ (ပဋိ. မ. ၃.၁၂-၁၆; ဝိသုဒ္ဓိ. ၂.၃၆၉-၃၇၃)။

ဂိဟီ ဥပနာမေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဗ္ဗုဠ္ဍ္ဎဍ္ဍံ ကတွတ** တိ ဗုဠ္ဍ္ဎဍ္ဍံ ပက္ခိပနံ ကတွတ။ **တန္တိ** သုဝဏ္ဏတဋ္ဋိကာဒိံ။ **အာမသိတုမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ပဂေဝ ပဋိဂ္ဂဏှိတုန္တိ ဒဿေတိ။ **သင္ဃိကပရိဘောဂေန တ** တိ **တ**သဒ္ဒေါ ပနသဒ္ဒတ္ထော။ သင်္ဃိကပရိဘောဂေန ပနာတိ ဟိ အတ္ထော။ **ဂိဟိဝိကဋ္ဋာနိ တ**တိ **တ**သဒ္ဒေါ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ ဂိဟိဝိကဋ္ဋာနိ ဘာဇနာနိပိ ဝဋ္ဋန္တီတိ ဟိ အတ္ထော။ ကံသလောဟဝဋ္ဋလောဟာနံ သဘာဂတ္တာ ဝုတ္တံ "ကံသ။ပေ။ သင်္ဂဟိတော"တိ။

၂၅၃. "လိခိတု"န္တိ တေံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **ပကတိမဏ္ဍလ** န္တိ တွေ ကိံ မကရဒန္တမတ္တမ္ပိ အစ္ဆိန္နမဏ္ဍလန္တိ အာဟ "မကရဒန္တစ္ဆိန္နကမဏ္ဍလမေတ"တိ။

၂၅၄. **ပဟရိတုတ**တိ အာဝဋ္ဋနတော အညမညံ ပဟရိတွတ။ တယော ပတ္တေ ဥပရုပရိ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘူမိအာဓာရကော** နာမ ဘူမိယာ အာသန္နော ဒန္တာဒီဟိ ကတော ဝလယာဓာရကော။ **အရုအာဓာရကော** နာမ ဧကေအာရုနာ ကတော အာဓာရကော။ **ဒဏ္ဍာဓာရကော** နာမ စတုဒဏ္ဍတော ပဉ္စာယ ဗဟူဟိ ဒဏ္ဍေဟိ ကတော အာဓာရကော။ **တတ္ထာ** တိ ဘမကောဋိသဒိသအာရု အာဓာရကတိဒဏ္ဍကာဓာရေသု။ **ဂဟေတွတ တေ**တိ ပတ္တံ ဂဟေတွတ ဧဝ, ဧကေမေဝ ဌပေတဗ္ဗံ က္ကတိ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။

**တတ္ထေတ** တိ မိမုန္တေယေဝ။ **ဝိတ္ထိဏ္ဏာယာ** တိ ဝိတ္ထာရာယ။ **ဗာဟိရပဿေ** တိ ကုဋ္ဋသ္သ ဗာဟိရပဿေ။ **ကတာယာ**တိ ကုဋ္ဋသ္သ ထိရဘာဝတ္ထံ ကတာယ။ **တွေ** တိ ပရိဘဏ္ဍေ။

ယံ ဝတ္ထံ ပတ္တရိတွတ ပတ္တော ဌပိယတီတိ ဝတ္ထံ **စောဠကံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **တသ္မိံ ပနာ** တိ စောဠကေ ပန။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ တလိကာယံ။ **န ဒုဿတီ** တိ ပတ္တော န ဒုဿတိ။ **ပတ္တမာဠကေ** န္တိ ပတ္တသ္သ ဌပနတ္ထာယ ကတံ အဋ္ဋံ။ **ဘဏ္ဍကုက္ခိဋ္ဌိကာ** တိ ပတ္တာဒိဘဏ္ဍကာနံ ပက္ခိပနာ ဥက္ခိဋ္ဌိကာ။ **ယတ္ထ ကတ္ထစီ** တိ ဘိတ္တိခီလာဒိကေ ယသ္မိံ ကသ္မိံစိ။ **လဂ္ဂေန္တဿာ** တိ ပတ္တံ ထဝိကာယ လဂ္ဂေန္တဿ။ နိသီဒနသယနတ္ထံ တ ကတံ ဟောတူတိ ယောဇနာ။ **အဒ္ဓေနာ**တိ ပတ္တတော အဒ္ဓေန။ **အဋ္ဋကဆန္နေနာ** တိ အဋ္ဋပတိရူပေန, အဋ္ဋကသဒိသေနာတိ အတ္ထော။ **တတ္ထာ** တိ အဋ္ဋကဆန္နေန ဌပိတေ မဥ္စပီဌေ။ အံသေ ဗဒ္ဓိယတိ အနေနာတိ **အံသဗဒ္ဓော,** သောယေဝ **အံသဗဒ္ဓကော,** တေန လဂ္ဂေတွတတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဆတ္တေ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဘတ္တေန ပူရော **ဘတ္တပူရော,** ပတ္တော။ ဗန္ဓိတွတ ဌပိတေ ဆတ္တေ တ အဋ္ဋကံ ကတွတ ဌပိတေ ဆတ္တေ တတိ ယောဇနာ။ ယော ကောစိ ဘတ္တပူရောပိ တုစ္ဆပတ္တောပီတိ သမ္ဗန္ဓော။

၂၅၅. **ယဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ ဟတ္ထေ ပတ္တော အတ္ထိ, သော ဧဝ ဘိက္ခု **ပတ္တဟတ္ထော** န ဟောတိ, အပိစ ခော ပန ဟတ္ထေ တ ပိဋ္ဌိဟဒေ တ ယတ္ထ ကတ္ထစိ သရီရာဝယဝေ ပတ္တသ္မိံ သတီတိ ယောဇနာ။ ဧသေဝ နယော အနန္တရတက္ကေပိ။ က္ကမေဟိ တက္ကေဟိ "ပတ္တဟတ္ထော"တိ စ "ကတဋ္ဋံ ပဏာမေတု"န္တိ စ ဥပလက္ခဏမတ္တမေတတိ ဒဿေတိ။ သူစိံ တ အတပုရိတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကုစ္ဆိကာယ တ** တိ **တ**သဒ္ဒေါ "သရီရာဝယဝေနာ"တိ ပဒံ အပေက္ခတိ။

**လာဗုကဋ္ဋာဟန္တိ** လမ္ဗတီတိ **လာဗု,** လာဗုယာ ကဋ္ဋာဟံ လာဗုကဋ္ဋာဟံ။ "တာဝကာလိက"န္တိ က္ကမိနာ ဧကေတရမေဝ တေန အာမိသံ ဂဟေတွတ ပရိဘုဉ္ဇိတွတ ဆဋ္ဋေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ **ဃဋိကဟလ**န္တိ ဘာဇနကဟလံ။ **အဘုံ မေ**တိ အဝမိ မယှံ, ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ အတ္ထော။ "အဘု မေ"တိ (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၁၄၉; မ. နိ. ဋီ. ၂.၁၄၉) ဝတ္တဗ္ဗေ နိဂ္ဂဟိတာဂမဝသေန ဧဝံ ဝုတ္တံ။ **ဥတ္တရာသဝစန** န္တိ ဥတ္တရာသေန ဝစနကာရဏံ ပဒံ။ **ဒိန္နကမေတ** တိ ပရေဟိ ဒိန္နကမေဝ အာမိသန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**စမ္မေတွတ** တိ မုခေန စမ္မေတွတ။ **အပဝိဒ္ဓာမိသာနိ** တိ ဆဋ္ဍိတာနိ အာမိသာနိ။ **တေသူ**တိ စလကာဒီသု။ **အနုစ္ဆိဋ္ဌံ သုဒ္ဓပတ္တ**န္တိ နတ္ထိ ဥစ္ဆိဋ္ဌော တွေတာတိ **အနုစ္ဆိဋ္ဌော,** သုဒ္ဓပတ္တော, တံ။ **ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထေနာ** တိ ဥစ္ဆိဋ္ဌော တွေ အတ္ထီတိ ဥစ္ဆိဋ္ဌော, သောယေဝ ဟတ္ထော ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထော, တေန။ တမဟတ္ထေန အာသိဉ္စိတွတ တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တွေ** တိ သုဒ္ဓပတ္တေ။ **တွောဝတာပိ** တိ တွေကေန ဧကဥဒကဂဏ္ဍုသဂဟဏမတ္တေနာပိ။ **သော**တိ သုဒ္ဓပတ္တော။ **ဟတ္ထံ ပနာ** တိ ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထမ္ပိ။ ပနသဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ ယံ အဋ္ဌိံ တ

ယံ စလက်ံ တတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ မစ္ဆမံသဖလာဒီသု။ **တတ္ထိ** အဌိစလက်ံ။ **ယံ ပနာ**တိ အဌိစလကာဒိ ပန, ပဋိခာ ဒိတုကာမောတိ သမ္ဗန္ဓော, ပုန ခာဒိတုကာမောတိ အတ္ထော။ **တတ္ထေတ** တိ ပတ္တေ ဝေ။ **ကတ္တတာ**တိ ဌပနံ ကတ္တာ။ ယံ ကိဉ္စိ အဌိကဏ္ဍကာဒိတ္တိ သမ္ဗန္ဓော။

၂၅၆. **သတ္တကဝေဌနက** တ္တိ သတ္တကသ္သ ဝေဌနကရဏံ။ ပိပ္ပလိကံ တ ဒဏ္ဍသတ္တကံ နာမာတိ ယောဇနာ။ ပိ ပ္ပလေတိ တောယာတိ **ပိပ္ပလိ,** သာယေဝ **ပိပ္ပလိကံ။ အညမ္ပိ** တိ ပိပ္ပလိကတော အညမ္ပိ။ ယံကိဉ္စိ ဒဏ္ဍံ ယောဇေတွ တ ကတသတ္တကံ တ ဒဏ္ဍသတ္တကံ နာမာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ ဒဏ္ဍေန ယောဇိတံ သတ္တကံ **ဒဏ္ဍသတ္တက** တ္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

**မလဂ္ဂဟိတာ** တိ အယမလဂ္ဂဟိတာ။ **ကိဏ္ဏေနာ** တိ မဒိရာဒိဗီဇေန ကိဏ္ဏေန။ **တေနာ**တိ ဟသာဏစုဏ္ဏသင္ခါ တေန သရိတကေန။ **မဏ္ဍေတု** တ္တိ သူစိံ မဏ္ဍေတုံ။ မက္ခိတမစုသိတ္တကံ တံ သရိတကံ ပရိဘိဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။ **မစုသိတ္တကပိလောတိက**တ္တိ မစုသိတ္တကေန မက္ခိတံ ပိလောတိကံ။ **တတ္ထာ** တိ နိဿေဏိယံ။ ယာယ ရဇ္ဇုယာ ကထိ နေ ဗန္ဓန္တိ, သာ ရဇ္ဇု **ကထိနရဇ္ဇု** နာမာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ ဒီဃသ္သ ဘိက္ခုနော ပမာဏေန ကတေ ကထိနေ။ **ဒ ဏ္ဍကေ**တိ ကထိနဒဏ္ဍကမ္ပိ။ **တသ္သာ** တိ ဒီဃသ္သ ဘိက္ခုနော ပမာဏေန ကတသ္သ ကထိနသ္သ။ **ဣတရသ္သ ဘိက္ခုနော**တိ ဒီဃဘိက္ခုတော ဣတရသ္သ ရဿဘိက္ခုနော။

ဒဏ္ဍကထိနပမာဏေန ကတသ္သ ကဋသာရကသ္သာတိ ယောဇနာ။ “ဒုဂုဏကရဏ”တ္တိ ဣမိနာ **ပိဒလက**တ္တိ ဒုဂု ဏကရဏသင္ခါတသ္သ ကိရိယာဝိသေသသ္သ နာမန္တိ ဒဿေတိ။ **ဝိနန္ဓနရဇ္ဇု** တ္တိ ဝိသေသေန နဟိယတိ ဗန္ဓိယတိ တောယာတိ ဝိနန္ဓနာ, သာယေဝ ရဇ္ဇု ဝိနန္ဓနရဇ္ဇု, တမေဝတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “ဝိနန္ဓိတုံ ရဇ္ဇု”တ္တိ။ **ဝိနန္ဓနသုတ္တ တက**တ္တိ ဇွေတ္တာပိ ဧသေဝ နယော။ **တေန သုတ္တကေနာ** တိ ဝိနန္ဓနသုတ္တကေန။ **တတ္ထာ** တိ ခုဒ္ဒကနိဿေဏိယံ ကာစိ သုတ္တန္တရိကာယောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပမာဏသညာကရဏ**တ္တိ သုတ္တန္တရိကပမာဏသ္သ သညာကရဏံ။ ကာဠသု တ္တေန သညာကရဏံ ဝိယ ဟလိဒ္ဒိသုတ္တေန သညာကရဏန္တိ ယောဇနာ။ **အင္ဂုလိယာ ပဋိဂ္ဂဏ္ဟတ္တိ** တိ ဇွေတ္တ “ပဋိဂ္ဂဏ္ဟတ္တိ”တိ ပဒသ္သ “အင္ဂုလိယာ”တိ ကရဏသ္သေဝ ဝုတ္တတ္တာ ကမ္မသ္သ အဝုတ္တတ္တာ တသ္သ က မ္မံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “သူစိမုခ”တ္တိ။ **အင္ဂုလိကောသက** တ္တိ အင္ဂုလိကဉ္စုကံ။

၂၅၇. **ဟတိစက္ကေဋ္ဋကာဒိ** တ္တိ ဇွေတ္တ **ဟတိ** နာမ ပဋိဂ္ဂဟသဏ္ဍာနေန ကတော သူစိအာဒိဘဏ္ဍဌပနော ဘာဇန ဝိသေသော။ **အာကိရိတတ္တ**တိ ပက္ခိပိတတ္တ။ **ဩစုနိတတ္တ**တိ ပဖွောဋ္ဌေတတ္တ။ **ဃနဒဏ္ဍက** တ္တိ နိရန္တရဒဏ္ဍကံ။ **အန္တ တောကတတ္တ**တိ ကထိနသ္သ အန္တောကတတ္တ။

၂၅၈. **ဝိနန္ဓိတုတ္တ** တိ စောဠေကေန ဝိနန္ဓိတတ္တ။

၂၅၉. အပရိဿာဝနကဿေဝ ဘိက္ခုနောတိ ယောဇနာ။ ယော ပန ယာစတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **မဇ္ဈေဒဏ္ဍကေ** တိ ဒ ဏ္ဍကသ္သ မဇ္ဈေ။ **ဥဒကက**တ္တိ အကပ္ပိယဥဒကံ။ **တတ္တိ** ဥဒကံ။ **ယတ္တိ** ပရိဿာဝနံ။ ဥဒကံ ပရိသုဒ္ဓံ ဟုတ္တ သဝတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ အနေနာတိ **ပရိဿာဝနံ** ။ ယံ ဥဒကေ ဩတ္တရိတ္တ ဃဋေန ဥဒကံ ဂဏှာတ္တိ, တံ **ဩတ္တရက်ံ** နာမာ တိ ယောဇနာ။ တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “တံ ဟိ”တိအာဒိ။ **တတ္တိ** ပရိဿာဝနံ, ဗန္ဓိတတ္တတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသူ**တိ စတူသု ခာဏုကေသု။ **သဗ္ဗပရိယန္တေ** တိ သဗ္ဗပရိဿာဝနသ္သ ပရိယန္တေ မောစေတတ္တတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဩ တ္တရိတ္တ**တိ ဩကပေတတ္တ။ **စီဝရကုဋိကာ**တိ စီဝရေန ကတာ ကုဋိကာ, သာ မကသာနံ ပရိတ္တာဏတ္တံ ကတတ္တာ **မကသကုဋိကာ**တိ ဝုစ္စတိ။

၂၆၀. **သေမ္ဘဟာဒိအေသုသ္သန္ထကာယာ** တိ သေမ္ဘဟာဒိအေသေဟိ ဥသ္သန္နကာယာ။ **အဂ္ဂဠတ္ထမ္ဘော** တိ ကတ ဠတ္ထမ္ဘော။ **ယတ္ထာ** တိ အဂ္ဂဠတ္ထမ္ဘေ။ **တတ္ထာ** တိ ဒွတရဗာဟာယ။ **တတ္ထာ** တိ အဂ္ဂဠဟာသကေ။ **ဓူမော နိက္ခမတိ ဧတေနာ**တိ **ဓူမနေတ္တော,** ဆိဒ္ဒော။ တေန ဝုတ္တံ “ဓူမနိက္ခမနဆိဒ္ဒ”တ္တိ ။ “ဂန္ဓေဟိ”တိ ဣမိနာ “တသေ တု”တ္တိ ပဒသ္သ ကရဏံ ဒဿေတိ။ “ဥဒကဌပနဌာန”တ္တိ ဣမိနာ **ဥဒကဌာန** တ္တိ ဇွေတ္တ ဥဒကသ္သ ဌပနံ ဌာနံ ဥဒ ကဌာနန္တိ မဇ္ဈေပဒလောပသမာသံ ဒဿေတိ။ **တတ္ထာ** တိ ဥဒကဌာနေ။ **ကောဌကော** တိ ဇွေတ္တ န ယတ္တ ကတ္တ

ထစိ, ယသ္မာ ကသ္မာစိ တ ကောဋ္ဌကော ဟောတိ, အပိ စ ခေါ ပန ဒွါရေ ဝေ, ဒွါရသ္သေဝ တ ကောဋ္ဌကောတိ အာဟ "ဒွါရကောဋ္ဌကော"တိ။

၂၆၁. **ပရိကမ္မန္တိ** ပိဋ္ဌိအာဒိပရိကမ္မံ။ ပဋ္ဋိစ္စာဒိယတိ ဣမာယာတိ **ပဋ္ဋိစ္စာဒိ,** ဝတ္ထမေဝ ပဋ္ဋိစ္စာဒိ **ဝတ္ထပဋ္ဋိစ္စာဒိ။ ဥဒကံ န ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ဟနောဒကံ နိဝတ္တေန္တော အာဟ "နှဟာနောဒကံ န ဟောတီ"တိ။

၂၆၂. ပဏ္ဏိကာနံ တုလံ ဝိယ ဥဒကဥဗ္ဗာဟနကတုလန္တိ ယောဇနာ။ **ဒီဃဝရတ္တာဒီဟီ** တိအာဒိသဒ္ဒေန ရဇ္ဇု အာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **အရဟတ္တဃဋိယန္တံ** နာမ စက္ကသဏ္ဌာနံ အနေကာရံ အရေ အရေ ဃဋ္ဋာနိ ဗန္ဓိတွာ ဧကေန တ ဒွီဟိ တ ပရိဗ္ဗမိယမာနံ ယန္တံ။ အရသင်္ဃာတေသု ဟတ္ထေသု ဃဋ္ဋာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ ဧတ္ထာတိ **အရဟတ္တဃဋ္ဋိ,** တမေဝ ယန္တံ အရဟတ္တဃဋ္ဋိယန္တံ။ **စမ္မဘာဇနန္တိ** စမ္မမယံ ဘာဇနံ။ **အပရိက္ခိတ္တာ ဟောတီ** တိ စန္ဒနိကာ အပဟာကာရာ ဟောတိ။ ဥဒကပုဉ္ဆနံ ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မိ** န္တိ ဥဒကပုဉ္ဆနေ။ "ဥဒကပုဉ္ဆနီ"တိပိ ဟဗ္ဗော။ ဓံ သတိ တာယ ဥ ဒကပုဉ္ဆနိယာတိ အတ္ထော။ **ပစ္စုဒ္ဓရိတု** န္တိ အပနေတုံ။

၂၆၃. အာ သမန္တတော ဝိဒ္ဓံ ပက္ခဟာသကမေတ္တာတိ **အာဝိဒ္ဓပက္ခဟာသကံ။ မဏ္ဍလေ** တိ ကဏ္ဍိကမဏ္ဍလ မ္ပဟိ။ ကတံ ကူဋ္ဌု ဆဒနဥ္စ ဧတ္ထာတိ **ကတကူဋ္ဌုဆဒနံ,** ဇန္တာဃရံ, တသ္မာ။ **တေန္တိ** "နိလ္လေခဇန္တာဃရ"န္တိ ဧတံ နာမံ။ "စတ္တာရော မာသေ"တိ ဣမိနာ **"စတုမာသ"**န္တိ ဒိဂုသမာသသ္မ တဏ္ဍံ ဒဿေတိ။

၂၆၄. **နမတကန္တိ** ဧတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနမတကတော (စူဠဝ. အဋ္ဌ. ၂၅၆) ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဧဋ္ဌ ကလောမေဟီ"တိအာဒိ။ **အတယိမန္တိ** တယိတွာ န ကတံ။ **စမ္မခဏ္ဍပရိဟာရေနာ** တိ စမ္မခဏ္ဍံ ဝိယ အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပ နအပနယနေန, ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ **ပေဋ္ဌာယာ**တိ အဋ္ဌံသာဒိအာကာရေန ကတာယ မဥ္ဇူသာယ။ **တေန္တိ** "အာ သိတ္တကူပဓာန"န္တိ ဧတံ နာမံ။ **အာရုမယာပီ**တိ ပိသဒ္ဒေ န တမ္ဗလောဟာရဇတမယာ ဧတတိ ဒဿေတိ။ **ဧတ္တေတ** တိ မဋ္ဌောရိကာယမေဝ။ **အာဓာရကာသဋ္ဌေပဂမနတော** တိ အာဓာရကေ သဋ္ဌေပံ ဂမနတော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တာ။ ပုဗ္ ဗေ ပတ္တရက္ခနတ္ထံ အာဓာရကော အနုညာတော, ဣအာနိ ဘုဥ္ဇနတ္ထန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကော ဘိက္ခု ဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ ဓော။ **သေသကန္တိ** ဂဟေတဗ္ဗဖလပူဝေဟိ သေသကံ။ **တသ္မိံ ခဏေ** တိ တသ္မိံ ဘုဥ္ဇနက္ခဏေ။

၂၆၅. **ဧကေကေနပိ အင်္ဂေနာ** တိ ပိသဒ္ဒေ သမ္ဘာဝနတ္ထော, တတော ပန အဓိကေဟိ အင်္ဂေဟိ ပဂေတတိ ဟိ အ တ္ထော။ သမန္နာဂတသ္မ ဥပာသကသ္မ နိက္ကုဇ္ဇိတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မာ** တိ ဥပာသကသ္မာ။ **န ဂဟေတဗ္ဗော** တိ သင်္ဃေန န ဂဟေတဗ္ဗော။ အသုကသ္မ ဥပာသကသ္မာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥက္ကုဇ္ဇနကာလေ** တိ ပတ္တသ္မ ဥက္ ကုဇ္ဇနကာလေ။ **ယာစာပေတွာ**တိ ပတ္တနိက္ကုဇ္ဇိတေန ဥပာသကေန ယာစာပေတွာ။ **ဟတ္ထပါသ** န္တိ သင်္ဃသ္မ ဟ တ္ထပါသံ။

၂၆၈. **ပုရက္ခတွာ** တိ ဧတ္ထ ပုရသဒ္ဒသ္မ အဂ္ဂတ္ထဘာဝဉ္စ ကရသဒ္ဒသ္မ ခါဒေသဘာဝဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ "အဂ္ဂတော ကတွာ"တိ။ **သော**တိ ဗောဓိရာဇကုမာရော, သန္တိကီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **လဉ္စာမီ** တိ လဘိဿာမိ, သေ ဗောဓိရာဇကုမာရော ပုတ္တလာဘာယ အဘဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ အဏ္ဏမနေ အာသံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယဒီ"တိအာဒိ။ **ပဏ္ဍာ** တိ အဏ္ဏမနတော ပဏ္ဍာ။ **အယန္တိ** ဘဂဝါ။ **ဣဒန္တိ** ကာရဏံ။ **တာတ**တိ သိက္ခာပဒပညတ္တိ တော, သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ တ ပဌမံ။ **ပရိဘဝတော**တိ ဂိဟီနံ ပရိဘဝတော။

**မင်္ဂလတ္ထာယာ** တိ အရောဂါဒိကသ္မ မင်္ဂလသ္မ အတ္ထာယ။ **ဓောတဟာဒကန္တိ** ဧတ္ထ ဓောတေဟိ ဟာဒေဟိ အက္ကမနဋ္ဌာနေ အတ္ထရိတံ ဓောတဟာဒကန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဓောတဟာဒကံ နာမာ"တိအာဒိ။ တ တ္ထ "ပစ္စတ္ထရဏံ အတ္ထတ"န္တိ ဣမိနာ "ဓောတဟာဒက"န္တိ ဧတ္ထ ဏိကပစ္စယသ္မ အတ္ထရိတတ္ထေ ပဝ တ္တဘာဝံ ဒဿေတိ။

၂၆၉. **ပဒုမကဏ္ဏိကာကာရ** န္တိ ပဒုမကဏ္ဏိကသဏ္ဌာနံ။ ကတံ ဟဒယံသနံ **ကတကံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** ကတကံ, ပဋိက္ခိတ္တမေဝတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဟေတ္တကေသု တံသဒ္ဒေ ဂလိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဗာဟုလ္လိကာနုယော ဂတ္တာ**တိ ပစ္စယဗဟုလဘာဝသ္မ အနုယောဂတ္တာ။ **ဟာသာဏဖေဏကောပီ**တိ ဟာသာဏအဗ္ဗုဒမ္ပိ။ **ဗီဇနီ**တိ စတုရသ္မ

ဗီဇနီ။ **တန္တိ** ဝိဓူပနံ, ကတံ ဟောတူတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣဓာပိ တံသဒ္ဒော ဂလိတော။ ဝေဠုဒန္တဝိလီဝေဟိ တ မောရပိဥ္ဆေဟိ တ စမ္မဝိကတီဟိ တ ကတံ ဟောတူတိ ယောဇနာ။ သတ္ထံ ဝိဓူပနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဟဋ္ဌိယံ **တာလဝဏ္ဍ** န္တိ သဟ ဝဏ္ဍဋ္ဌေန ကတံ တာလံ တာလဝဏ္ဍံ, တာလသဒ္ဒေန တံမယာ မဏ္ဍလဗီဇနီ ဂဟေတဗ္ဗာ ဝိကာရိဝိကာရဘာဝေန သမ္ဗန္ဓတ္တာ။ **မကသဗီဇနီ**တိ မကသာနံ ပလာယနကဗီဇနီ, ဒန္တမယဝိသာဏမယဒဏ္ဍကာပိ မကသဗီဇနီ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ “တကမယဗီဇနိယာ”တိ ပဒံ “သင်္ဂဟိတာ”တိ ပဒေ အာဓာရော, ကရဏံ တ။

၂၇၀. **ယဋ္ဌာ** တိ ဘိက္ခုဿ စင်္ကမုံ တ ဒုဗ္ဗလံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **အယော**တိ ကာယဉာဟာဒီဟိ အာဗာဓေဟိ အယော, ကောစိ အာဗာဓော တ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။ “ဝဿေ ပနာ”တိ ပဒံ “စီဝရဂုတ္တတ္ထ”န္တိ ပဒေ ဧဝ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **စီဝရဂုတ္တတ္ထ** န္တိ စီဝရဿ ဝဿတေမနတော ဂုတ္တတ္ထံ, တဋ္ဌမိဂစောရဘယေသု သန္တေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ တာလပဏ္ဏာဒိနာ ဧကေန ပဏ္ဏေန ကတံ ဆတ္တံ **ဧကပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ။ သဗ္ဗတ္ထေတ** တိ သဗ္ဗေသု ဧဝ ကမာရဉ္ဇေသု။

“အသိ အဋ္ဌာ”တိ ဣမိနာ **အသိဋ္ဌာ** တိ ပဒဿ အနဝကာသဝိဓိံ ဒဿေတိ။ **အသီ**တိ ခဂ္ဂေ။ **အဋ္ဌာ** တိ စောရဿ, အသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိဇ္ဇောတလတီ** တိ ဧတ္ထ အလပစ္စယော ရူပသိဒ္ဓိမတ္တောတတိ အာဟ “ဝိဇ္ဇောတတီ”တိ။ “စတုပဟတ္တောယေတ”တိ ဣမိနာ ပမာဏယုတ္တောတိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တတော**တိ စတုပဟတ္ထတော။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ ဂိလာနာဂိလာနာနံ။ “သက္ကာ ပနာ”တိ ပဒံ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဒေ ကတ္တာ, “အာတဗ္ဗာ”တိ ပဒေ ကမ္မံ။ သမ္ဗန္ဓိတ္တတဝ အာတဗ္ဗာ, န ဝိနာ သမ္ဗုတိယာတိ အဓိပ္ပာယော။

၂၇၃. **အာဂတ**န္တိ ဥဒရိယတော နိက္ခမိတ္တတ အာဂတံ။ **ဥက္ကာရ** န္တိ ဂလတော ဥက္ကာရံ ဘောဇနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သန္ဓာရေတ္တတ**တိ ပတိဋ္ဌာပေတ္တတ။ အသန္ဓာရိတမေဝ ဟုတ္တတတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ယန္တိ** ခာဒနီယဘောဇနီယံ, ပတိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** ခာဒနီယဘောဇနီယံ, ဂဟေတ္တတ ပရိဘုဉ္ဇိတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣဒန္တိ** ဝစနံ။

၂၇၄. **ကုဗ္ဗံ ကရိဿာမီ** တိ ဧတ္ထ ကရိယတိ ဥစ္စာရိယတီတိ ကုဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တေ သဒ္ဒောတိ အာဟ “သဒ္ဒံ ကရိဿာမီ”တိ။ **သဒ္ဒ** န္တိ “အယံ မံ ဘိက္ခု ဝိပ္ပကရောတီ”တိ ဥစ္စာသဒ္ဒံ။ **နခာဒီဟီ**တိအာဒိသဒ္ဒေန မုခကုဋ္ဌေ သင်္ဂဏှာတိ။ **အနုရက္ခနတ္ထ** န္တိ အနုဒယေန ပာလနတ္ထံ။ **နခစ္ဆေဒန္တိ** နခံ ဆိန္ဒတိ အနေနာတိ နခစ္ဆေဒနံ, သတ္ထကာဒိ။ ဝီသတိမဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ ဝီသတိယာ နခာနံ မဋ္ဌံ ဝီသတိမဋ္ဌန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဝီသတိပိ နခေ”တိအာဒိ။ **လိခိတမဋ္ဌေ**တိ လိခိတေ ဟုတ္တတ မဋ္ဌေ။ **ကာရာပေန္တီ** တိ နဟာပိတေ ကာရာပေန္တိ။ **နခတော**တိ နခတော တ နခန္တရတော တ။ **အပကမိတု** န္တိ ကမိတ္တတ အပနေတုံ။

၂၇၅. **ခုရကောသက**န္တိ ခုရဿ ဌပနကံ။ **ကတ္တရိယာ** တိ ကန္တိယတိ ဆိန္ဒိယတိ ဣမာယာတိ ကတ္တရိ, အယောမယော ဧကော ဥပကရဏဝိသေသော, တာယ။ “ဆေအာပေန္တီ”တိ ဣမိနာ **ကပ္ပာပေန္တီ** တိ ဧတ္ထ ကပ္ပသဒ္ဒဿ ဝိဓ္ဓတ္ထံ အဓိပ္ပာယေန ဒဿေတိ။ **မဿုံ ဝဍ္ဍာပေန္တီ** တိ ဧတ္ထ မဿုံ ဝဍ္ဍေတ္တတ ရူဟာပေန္တီတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “မဿုံ ဒီဃံ ကာရာပေန္တီ”တိ။ **ဂေါလောမိကန္တိ** ဧတ္ထ ဂေါလောမိကန္တိ ဝုစ္စတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ “စတုကောဏ”န္တိ ဣမိနာ **စတုရဿ** န္တိ ဧတ္ထ အံသသဒ္ဒော ကောဏတ္တထောတိ ဒဿေတိ။ စတုရဿန္တိ ဧတ္ထ ဟိ “စတုရံသ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ နိဂ္ဂဟိတဿ လောပံ ကတ္တတ ပရဿ သကာရဿ ဒွေဘာဝံ ကတ္တတ “စတုရဿ”န္တိ ဝုတ္တံ။ **လောမသံဟရဏ**န္တိ လောမာနံ အပနယနံ။ **လောမရာဇိဋ္ဌပန**န္တိ လောမလေခာဌပနံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု, မဿုကပ္ပနာဒီသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂဏ္ဍဝဏရုဓိအာဗာဓပစ္စယာ** တိ ဂဏ္ဍော စ ဝဏော စ ရုဓိ စ ဂဏ္ဍဝဏရုဓယော, တေယေဝ အာဗာဓာ ဂဏ္ဍဝဏရုဓိအာဗာဓာ, တေသံ ပစ္စယာ။ **ဝဏော** တိ မဟန္တော ဝဏော။ **ရုဓီ**တိ ခုဒ္ဒကော ဝဏော။ **သက္ခရာဒီဟီ** တိ သက္ခရမဓုသိတ္တကေဟိ။ **သဏ္ဍာသော** တိ သုဋ္ဌု လောမံ ဍံသတီတိ သဏ္ဍာသော။ **ယန္တိ** လောမံ, ဌိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ကတ္ထ ဌိတန္တိ အာဟ “ဘမုကာယ တ”တိအာဒိ။ ကိံ ဟုတ္တတ ဌိတန္တိ အာဟ – “ဥဂ္ဂန္တတ္တတ ဝိဘစ္ဆံ ဌိတ”န္တိ, ဝိဘစ္ဆံ ဟုတ္တတ ဌိတန္တိ ယောဇနာ။ ဝိသေသေန

သောဘဏံ ဘက္ခတီတိ **ဝိဘဏ္ဍော,** အသောဘဏော။ ''ဝိဂစ္ဆ''န္တိပိ ပာဌော, ဝိရူပံ ဂစ္ဆတိ, ဂမယတီတိ တ **ဝိဂစ္ဆော**။ တတ္ထ ပုရိမပာဌောယေဝ မူလပာဌောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ။ ပလိတံ တ အပလိတံ တ တာဒိသံ လောမန္တိ ယောဇနာ။

၂၇၇. **ကံသပတ္တရိကာ** တိ ဧတ္ထ ကံသအာပဏေ ပတ္တရန္တိ ပသာရေန္တီတိ ကံသပတ္တရိကာတိ ဝုတ္တေ ကံသဘဏ္ဍတဏိဇာ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ ''ကံသဘဏ္ဍတဏိဇာ''တိ။ တသိဒဏ္ဍာဒီနံ အပာတနတ္ထံ ဗန္ဓတိ အနေန လောဟေနာတိ **ဗန္ဓနံ,** တမေဝ မတ္တံ အပ္ပန္တိ ဗန္ဓနမတ္တံ။

၂၇၈. **နိက္ခမန္တေနာ** တိ အာရာမတော နိက္ခမန္တေန။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ ''သရိတ္ဝတ''တိ ဣမိနာ အသရိတ္ဝတ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ **ဗဟုရစ္ဆုကေ** န္တိ ဗဟူ ရစ္ဆုယော ဧတဿာတိ ဗဟုရစ္ဆုကံ။ ဣမိနာ ကလာပေန ဗဟုရစ္ဆုနံ သမူဟေန ကတ္တဗ္ဗန္တိ **ကလာပုကန္တိ** ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ, ဣကာရဿုကာရော။ **ဒေဍ္ဍုဘက** န္တိ ဧတ္ထ ဒေဍ္ဍုဘသဒ္ဒေန တဿ သီသံ ဂဟေတဗ္ဗံ ကေဒေသူပစာရေန, ဒေဍ္ဍုဘံ ဝိယာတိ ဒေဍ္ဍုဘကံ, သဒိသတ္ထေ ကပစ္စယော ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဥဒကသပ္ပသီသသဒိသ''န္တိ။ ''မုရဇဝဋ္ဋိသဏ္ဌာန''န္တိ ဣမိနာ မုရဇသဒ္ဒေန မုရဇဝဋ္ဋိ ဂဟေတဗ္ဗာ တဿ ဝိကာရတ္တာ, တေန သဒိသံ **မုရဇန္တိ** ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဝေဌေတွတာ**တိ ဗဟုရစ္ဆုကေ ဧကတော ဝေဌေတွ။ **မဒ္ဒဝီဏ** သဒ္ဒေ ပာမင်္ဂပရိယာယော။ မဒ္ဒဝီဏံ ဝိယာတိ **မဒ္ဒဝီဏံ** ။ တေန ဝုတ္တံ ''ပာမင်္ဂသဏ္ဌာန''န္တိ။ ''ပဂေဝ ဗဟူနီ''တိ ဣမိနာ ''ဧကမ္ပိ''တိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဒဿ သမ္ဘာဝနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **မစ္ဆကဏ္ဍကတ ယိမာ**တိ မစ္ဆကဏ္ဍကံ ဝိယ ဒဿေတွတ တယိမာ။ **ကုဉ္စရစ္ဆိကာဒိဘေဒာ** တိ တရဏအစ္ဆိကာဒိဘေဒာ။ တရဏော ဟိ ကုံ ဘူမိံ ဇရာပေတီတိ **ကုဉ္စရော** တိ (ဝိ. ဝ. အဋ္ဌ. ၃၁; အ. နိ. ဋီ. ၁.၁.၂) စ ကုဉ္စေ နိကုဉ္စေ ရမတီတိ **ကုဉ္စရော** တိ စ ဝုစ္စတိ။ တဿ အစ္ဆိ ဝိယာတိ **ကုဉ္စရစ္ဆိကံ,** တံ အာဒိ ယေသံ တာနီတိ ကုဉ္စရစ္ဆိကာဒီနိ, တေသံ ဘေဒာတိ **ကုဉ္စရစ္ဆိကာဒိဘေဒာ**။ အာဒိသဒ္ဒေန ကေဏစ္ဆိကာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ''ကုဉ္စိကာကောသကသဏ္ဌာန''န္တိ ဣမိနာ သူကရဿ အန္တံ ဝိယ **သူကရန္တက** န္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ သူကရဿ ဟိ အန္တံ ကုဉ္စိကာကောသကံ ဝိယ မဇ္ဈေ သုသိရော ဟောတိ။ **သူကရန္တကံ အနုလောမေတီ** တိ သူကရန္တကေန အနုလောမေတိ။ **ဒသာသုယေဝတ**တိ ကာယဗန္ဓနဿ အန္တေသုယေဝ။ **တွေ့ာ** တိ ဒသာသု။ ''စတုန္နံ ဥပရိ န ဝဋ္ဋတီ''တိ ဣမိနာ မုရဇဒသာ တတော ဥပရိ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။ **ဝေဌေတွတ**တိ ရစ္ဆုံ ဝတ္တေန ဝေဌေတွ။ **မုဒ္ဒိကသဏ္ဌာနေနာ** တိ ဝရကသီသသဏ္ဌာနေန။ **ဇဝံ သိဗ္ဗိတာ** တိ ဇဝံ သိဗ္ဗိယမာနာ။ **ဟီ**တိ ဖလဇောတကော။ **ဟသန္တော** တိ ဟသကောဋ္ဌိ။

၂၈၀. သြလမ္ဗကံ ကတွတ နိဝတ္ထံ **ဟတ္ထိသောဏ္ဍကံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **စောဠိကဣတ္ထီန** န္တိ စောဠရဋ္ဌေ နိတသီနံ ဣတ္ထီနံ။ ဟတ္ထိယာ သောဏ္ဍော ဝိယ ဟတ္ထိသောဏ္ဍကံ နိဝတ္ထံ။ မစ္ဆဝာလံ ဝိယာတိ **မစ္ဆဝာလကံ** ။ စတ္ဝ တာရော ကဏ္ဏာ ဧတဿ နိဝတ္ထဿာတိ **စတုကဏ္ဏကံ** ။ တာလဝဏ္ဋံ ဝိယာတိ **တာလဝဏ္ဋကံ** ။ သတံ ဝလိနော ဧတဿ နိဝတ္ထဿာတိ **သတဝလိကံ**။ ''အနေကက္ခတ္တုံ''န္တိ ဣမိနာ ''သတဝလိက''န္တိ ဧတ္ထ သတသဒ္ဒဿ အနေကတ္ထတစကတံ ဒဿေတိ။ ''တမဒက္ခိဏပဿေသု တ''တိ ဣမိနာ ပုရိမနိဝတ္ထံ ကဋိတော ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ နိဝတ္ထံ နာမာတိ ဒဿေတိ။

သံဝလ္လိတွတ နိဝတ္ထံ **သံဝလ္လိယံ** ။ မလ္လော စ ကမ္မကာရော စ **မလ္လကမ္မကာရာ,** တေ အာဒယော ယေသံ တေတိ မလ္လကမ္မကာရာဒယော။ အာဒိသဒ္ဒေန ဓုတ္တာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ယမ္ပိ နိဝတ္ထံ နိတသေန္တိ, သဗ္ဗံ တံ နိဝတ္ထံ န ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ ကေ တ ကောဏန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကောဏေ**တိ အန္တရတသကဿ ကောဏေ။ ''တထာ''တိ ဣမိနာ ''ကေ တ ဒွေ တ ကောဏေ ဥက္ခိပိတ္ဝတ အန္တရတသကဿ ဥပရိ လဂ္ဂေန္တိ''တိ အတ္ထံ အတိဒိသတိ။ အန္တောကာသာဝဿ ဒဿေတွတတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဒွေဝ နိတသေန္တေန အဂိလာနေနာတိ ယောဇနာ။ **သဂုဏန္တိ** အန္တောကာသာဝေန ဗဟိကာသာဝံ သမာနဂုဏံ ကတွတ။ **ဣတီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။ **ယဉ္စ** တိ ယံ နိဝတ္ထဉ္စ။ **ဣဏာ**တိ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓကေ။ ယဉ္စ သေခိယဝဏ္ဏနာယံ (ပာစိ. အဋ္ဌ. ၅၇၆ အာဒယော) ပဋိက္ခိတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ သဗ္ဗံ တံ နိဝတ္ထန္တိ ယောဇနာ။ နိဗ္ဗိကာရံ ကတွတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥဘော ကဏ္ဏေ** တိ ဟေဋ္ဌာ ဌိတေ ဥဘော ကဏ္ဏေ ဥပရိ စ ဌိတေ ဥဘော ကဏ္ဏေ။ **တန္တိ** ပရိမဏ္ဍလပာရုပနံ။

**တတ္ထာ** တိ ''ဂိဟိပာရုတ''န္တိ ဝစနေ ယံကိဉ္စိ အညထာပာရုတံ အတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဂိဟိပာရုတံ နာမ, တသ္မာ, ပရိမဏ္ဍလံ ပာရုပိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ယထာ ပာရုပန္တိ, ယထာ စ ဌပေန္တိ''တိအာဒိနာ

ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **တသ္သေ့တ** တိ ဒီဃသာဋ္ဌကဿေဝ။ **တသ္သေ့တ** တိ သာဋ္ဌကဿေဝ။ **ဟဋ္ဌိကာရကောတိ** ဟဋ္ဌိ ဂဏှတ္တိ တ တစေန္တိ တ ကာရကော။ **တထာတိ** ယထာ ဟရုပန္တိ, တထာ။

၂၈၁. ကုဟိဋ္ဌိ ဌာနံ ဂစ္ဆတော ရညောတိ ယောဇနာ။ ''ပရိက္ခာရဘဏ္ဍဝဟနမနုဿာ''တိ ဣမိနာ တေ မနုဿာ မုဏ္ဍံ သီသံ စောဋ္ဌကေန ဝေဌေန္တီတိ **မုဏ္ဍဝေဌိနော** နာမာတိ ဒဿေတိ။ **အဓိပ္ပာယော** တိ ဥဇ္ဈာယန္တာနံ မနုဿာနမဓိပ္ပာယော။ **အန္တရာကာဇ** န္တိ ဧတ္ထ အန္တရာသဒ္ဒော မဇ္ဈတ္ထတစကောတိ အာဟ ''မဇ္ဈေ''တိ။ ''လဂ္ဂေတွ တ''တိအာဒိနာ ကာဇဿ အန္တရေ လဂ္ဂေတွတ ဝဟိတဗ္ဗံ အန္တရာကာဇန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

၂၈၂. ''စက္ခုနံ ဟိတ''န္တိ ဣမိနာ **အစက္ခုဿ** န္တိ ဧတ္ထ ဿုပစ္စယော စက္ခုသဒ္ဒတော ဟိတတ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **ပမာဏင်္ဂုလေနာ** တိ ဝဍ္ဍကီနံ ပမာဏယုတ္တေန အင်္ဂုလေန။

၂၈၃. ''တိဏာဝနာဒီသု''တိ ဣမိနာ **အယံ အာလိမ္ပေန္တီ** တိ ဧတ္ထ အယသဒ္ဒော ဝနတစကောတိ ဒဿေတိ။ ''အင်္ဂါနိ ဒေန္တီ''တိ ဣမိနာ အာပုဗ္ဗော လိပိဓာတု ဥပသဂ္ဂဝသေန အင်္ဂါအနတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **ပရိတ္တာ** န္တိ ဧတ္ထ သမန္တတော တာယတိ အနေနာတိ ပရိတ္တန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''အပ္ပဟရိတကရဏေန တ ပရိဓာဝဏေန တ ပရိတ္တာဏ''န္တိ။ **တ္တော** တိ ပရိတ္တကရဏေ။ **အတုံ လဗ္ဘတီ** တိ သယံ အတုံ လဗ္ဘတိ။ **ဟရိတုန္တိ** အပနေတုံ။ ပတ္တံ တ အပတ္တံ တ အင်္ဂိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တထာတိ** အင်္ဂါအနာဒိနာ အာကာရေန။ ဉဒကေန နိဗ္ဗာပေန္တေန ဘိက္ခုနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

၂၈၄. **သတိ ကရဏီယေတိ** ဧတ္ထ ကရဏီယသဒ္ဒော ကိစ္စပရိယာယောတိ အာဟ ''သုက္ခကဋ္ဌာဒိဂ္ဂဟဏကိစ္စေ''တိ။ ''သုက္ခကဋ္ဌာဒိဂ္ဂဟဏ'' ဣတိ ပဒေန ကိစ္စသရူပံ ဒဿေတိ။ ''ပုရိသပ္ပမာဏ''န္တိ ဣမိနာ **ပောရိသိယန္တိ** ဧတ္ထ ဣယပစ္စယော ပမာဏတ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ ပုရိသပ္ပမာဏံ နာမ ဥပရိ ဗာဟုဒ္ဒဝယတတသ္သ ပုရိသသ္သ ပမာဏံ။ ဒိသွတ တ ဟုတွတ တ ဒိသွတတိ ယောဇနာ။ **အတိဥစ္စမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒော သမ္ဘာဝနတ္ထော။ နီစံ ပန ရုက္ခံ ပဂေဝ တတိ ဟိ အတ္ထော။

၂၈၅. **ကလ္လာဏတက္ကရဏာ** တိ ဧတ္ထ ကရိယတိ ဥစ္စာရိယတီတိ **ကရဏော,** သဒ္ဒော, တစာယေဝ ကရဏော **တက္ကရဏော,** ကလ္လာဏော တက္ကရဏော ဧတေသန္တိ ကလ္လာဏတက္ကရဏာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''မဓုရသဒ္ဒအာ''တိ။ **ဝေဒံ ဝိယာတိ** သုတိံ ဝိယ။ **တစနာမဂ္ဂ** န္တိ တစနာယ ဥပာယံ။ **သကာတိ** သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသဋ္ဌာတသ္သ သသ္သ အတ္တနော သော သကာ။ တေန ဝုတ္တံ ''သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာ''တိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဟိ မာဂဓနိရုတ္တိယာ ဧဝ ဓမ္မော ဘာသိတော, တသ္မာ သာ မာဂဓနိရုတ္တိ သကာ နာမာတိ ဝုစ္စတိ။ **နိရုတ္တီ** တိ အတ္ထံ နီဟရိတွတ ဝုစ္စတေ ဣမာယ သဒ္ဒပဉ္ဉတ္တိယာတိ နိရုတ္တိ, ဝစဓာတုသ္သ ဝကာရသ္သ ဥကာရော, သဗ္ဗတောဟာရော လဗ္ဘတိ။ ဣဓ ပန ''သကာယာ''တိ ဝုတ္တတ္တာ မာဂဓတေဟာရော ဧဝ။ တေန ဝုတ္တံ ''မာဂဓတေဟာရော''တိ။ ''သဘာဝနိရုတ္တီ''တိပိ ဟဒ္ဒော။ ဧဉ္ဇဟိ သတိ သဗ္ဗသတ္တာနံ သဘာဝေန ပဝတ္တာ မူလဘာသာဘူတာ မာဂဓနိရုတ္တိယေဝ။

၂၈၆. လောကာယတံ နာမ တိတ္ထိယသတ္ထန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣမိနာဝ ကာရဏေနာတိ** ''သေတော ကာကော, ကသ္မာ? အဋ္ဌီနံ သေတတ္တာ။ ရတ္တော ဗကော, ကသ္မာ? လောဟိတသ္သ ရတ္တတ္တာ'' ဣတိ (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၂၂၃; သံ. နိ. အဋ္ဌ. ၃.၅.၁၀၈၀; အ. နိ. ၁၀.၆၉-၇၀) ဣမိနာ ဧဝ ကာရဏေန။

၂၈၈. **အန္တရာ** **အဟောသီတိ** ဧတ္ထ အန္တရသဒ္ဒော ဗ္ဗဝဓာနတ္ထောတိ အာဟ ''အန္တရိတာ အဟောသိ ပဋိစ္ဆန္နာ''တိ။ တေန သဒ္ဒေန ဓမ္မကထာ ဗ္ဗဝဓာနာ အဟောသီတိ အတ္ထော။

၂၈၉. **အာဗာဓပ္ပစ္စယာ** တိ ဧတ္ထ အာဗာဓသ္သ ဘေသဇ္ဇသဋ္ဌာတော ပစ္စယော အာဗာဓပစ္စယောတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယဿာ''တိအာဒိ။ ဣမိနာ အာဗာဓောယေဝ ပစ္စယော အာဗာဓပစ္စယောတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပတိ။

၂၉၃. ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထု နာမ အကပ္ပိယတေဟာရာဒိနာ မာလာဝစ္ဆရောပနာဒိ, ဟာစိတ္တိယဝတ္ထု နာမ မာလာဝစ္ဆရောပနာဒိအတ္ထာယ ပထဝီခဏနာဒိ။ **ပဟာရဏီတိ** ပဟာရတိ ဣမာယာတိ ပဟာရဏီ။ **တေန္တိ** ''ပဟာရဏီ''တိ ဧတံ နာမံ။ ယသ္သ

ကဿစိ အာဝုသောဝါဒတဿ လောဟဘဏ္ဍဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** အာဝုသောဝါဒတံ လောဟဘဏ္ဍံ။ **ဝုတ္တ မေတာတိ** ''ကတကံ နာမ ပဒုမကဏ္ဏိကာကာရ''န္တိအာဒိနာ (စူဠဝ. အဋ္ဌ. ၂၆၉) ဝုတ္တမေဝ။ **ခနိယသ္သေတ** တိ ခနိယဿ ဧဝ။ အညေသဥ္ဟိ ကတာယ သဗ္ဗမတ္တိကာမယကုဋိယာ အပကဋ္ဌတ္တာ ဝုတ္တံ ''ခနိယသ္သေတ''တိ။ အထ တ ခနိယဿ သဗ္ဗမတ္တိကာမယကုဋိ ကတာတိ ယောဇနာ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗသိံ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓကေ။

ကြတိ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၆. သေနာသနက္ခန္ဓကံ

### ဝိဟာရာနုဇာနနကထာ

၂၉၄. သေနာသနက္ခန္ဓကေ **အပညတ္တံ ဟောတီ** တိ ဧတ္ထ န ဥပဓာတု ဟောတိ, အပိစ ဉာဓာတုယေဝ, သော စ ခော အနုဇာနနတ္ထောတိ အာဟ ''အနနုညာတံ ဟောတီ''တိ။ ကြမိနာ ဉာဓာတုဿ အဝဗောဓနတ္ထော အတ္ထေ နိဝတ္တေတိ, အနုဇာနနတ္ထံယေဝ ဒဿေတိ။ အမုယောကဒီနံ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ ဝိဟာရသဒ္ဒေန ဟရိသေသတော အဝသေ သာတသောဝ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ ''အမုယောကဒိမုတ္တကော အဝသေသာတသော''တိ။ **သုဝဏ္ဏဝင်္ကဂေဟ** န္တိ သုဝဏ္ဏဝင်္ကဆဒနေန ဆာဒိတံ ဂေဟံ။ **ကြဋ္ဌကာဂုဟာ** တိ ကြဋ္ဌကာယ ကတာ ဂုဟာ။ ဧသေဝ နယော သေသေသုပိ။ **အာဂတဿ စ အနာဂတဿ စာ**တိ ဧတ္ထ စသဒ္ဒေန ဒွ္ဝန္ဒတဏ္ဍံ ဒဿေတိ။ အာဂစ္ဆတီတိ **အာဂတော,** န အာဂတော **အနာဂတော,** သဗ္ဗော။ အာဂတော စ အနာဂတော စ **အာဂတာနာဂတော,** သမာဟာရဒွ္ဝန္ဒော ပုံလိင်္ဂော, တဿ။ ''အပ္ပ ဋိဟတစာရဿာ''တိ ကြမိနာ စတူသု ဒိသာသု အပ္ပဋိဟတစာရော **စာတုဒ္ဒိသော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

၂၉၅. အနုမောဒနကထာသု ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဥတုဝိသဘာဂဝသေနာ**တိ သီတဥဏှဟာနံ ဥတူနံ ဝိသဘာဂဝသေန။ **သံဖုသိတကတတောတိ** သဟ ဥဒကဗိန္ဒုနာ အာဂတော တတော။ ဧတ္ထ ဟိ သံသဒ္ဒော သဟတ္ထော, ဖုသိတသဒ္ဒော ဥဒကဗိန္ဒုတစကော။ **ဥဇုကမေဃဝုဋ္ဌိယော ဧတ** တိ တတေန အပဟရိတတ္တာ ဥဇုကံ ပတိတာ မေဃဝုဋ္ဌိယော ဧဝ။ ဟဋ္ဌိယံ **တတောတိ** ဧတ္ထ တောပစ္စယော ပစ္စတ္တတ္ထေ ဝတ္တတိ။ သော ဝိဟာရောတိ ဟိ အတ္ထော။ **တဋ္ဌမိကနိ စာ**တိ တဋ္ဌမိဂေ စ။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ဟေသ။ **တောနိ သဗ္ဗာနီ** တိ ''သီတ''န္တိအာဒီနိ သဗ္ဗာနိ သတ္တ ပဒါနိ။ **ယောဇေတဗ္ဗာနီ** တိ သော ဝိဟာရော သီတံ ပဋိဟနတိ။ပေ။ ဝုဋ္ဌိယော ပဋိဟနတီတိ ယောဇေတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော။

''ဝိဟာရေနာ''တိ ကြမိနာ ဟဋ္ဌိယံ **တတောတိ** ဧတ္ထ တောပစ္စယော ကတ္တုတ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ, တေန ဝိဟာရေနာတိ အတ္ထော။ **ပဋိဟညတီ**တိ ပဋိဟနီယတိ။ **သုခတ္ထ** န္တိ ဧတ္ထ ဥတ္တရပဒလောပေါတိ အာဟ ''သုခဝိဟာရ တ္ထ''န္တိ။ ''လေဏတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စာ''တိ ပဒဒွယံ ''ဟောတီ''တိ ဟဒ္ဓသေသေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဝိဟာရဒါနံ လေ ဏတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ ဟောတီတိ ဟိ အတ္ထော။ **ကြဒန္တိ** အယံ အဓိပ္ပာယော။ **ဝုတ္တ** န္တိ ဝုတ္တော။ ဝိဟာရဒါနံ သု ခတ္ထဉ္စ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ဈာယိတုံ ဝိပဿိတုဉ္စ ယံ သုခံ အတ္ထိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဒတ္ထ** န္တိ တဿ သုခဿ အတ္ထာယ။ **ပရပဒေနပီ**တိ ''ဈာယိတုဉ္စ ဝိပဿိတုံ''န္တိ ပဒဒွယတော ပရံ ဌိတေန ''ဝိဟာရဒါန''န္တိ ပဒေနပိ။ **ကြဓာ**တိ ကြမသိံ ဝိဟာရေ။ **ဝိဟာရဒါန**န္တိ ဝိဟာရဿ ဒါနံ, အတဗ္ဗဝိဟာရံ တ, ဝဏ္ဏိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝုတ္တ** န္တိ သံယုတ္တနိကာယေ ဝုတ္တံ။ သာဓေဟဋ္ဌိယံ ယော ဥပဿယံ ဒဒါတိ, သော စ **သဗ္ဗဒဒော** သဗ္ဗေသံ ဗလာဒီနံ ဒဒေ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **သော စာ**တိ ဧတ္ထ စသဒ္ဒော အဝဓာရဏတ္ထော။ သော ဧဝတိ ဟိ အတ္ထော။

''ဝိဟာရေ''တိ ကြမိနာ **တသယေတ္ထာ** တိ ဧတ္ထ ဧတသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ **တသယေ**တိ တသေယျ။ **တေသံ အန္နဉ္စာ** တိ ဧတ္ထ ''တေသ''န္တိ ပဒံ ''အနုစ္ဆဝိယ''န္တိ ဟဒ္ဓသေသေန ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''တေသံ အနုစ္ဆဝိယ''န္တိ။ တတ္ထ အနုစ္ဆဝိယံ အန္နဉ္စ အနုစ္ဆဝိယာနိ ဝတ္ထာနိ စာတိ ယောဇနာ။ အထ တ **တေသန္တိ** ဘုမ္မတ္ထေ သမ္ပဒါနဝစနန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''တေသူ''တိ, ဘိက္ခူသူတိ အတ္ထော။ **ဥဇုဘူတေသူ** တိ ဧတ္ထ သမ္ပဒါနတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ ကတ္တတ ဥဇုဘူတာနံ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဒဒေယျာတိ အတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတေဝ။ ''အကုဋိလစိတ္တေသူ''တိ ကြမိနာ ''ဥဇုဘူတေသူ''တိ ဧတ္ထ ဥဇုသဒ္ဒဿ အကုဋိလတ္တဉ္စ ဘူတသဒ္ဒေန ဇာဟိရတ္တ ထသမာသဉ္စ ဒဿေတိ။ ဥဇုဘူတံ စိတ္တမေတေသန္တိ **ဥဇုဘူတာ**တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ **နိဒဟေယျာ** တိ နိခ

ဏိတ္တ ဌပေယ္ယ။ ''န စိတ္တပသာဒံ ဝိရာဓေတ္ဝာ''တိ ဣမိနာ **ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ** တိ ဧတ္ထ ဝေတ္ထဖလံ တ အညေ တ္တာပေဟာနံ တ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ ဖလဇောတကော။ ဧဝံ ဝိပ္ပသန္နစိတ္တဿ တဿ ဝိဟာရဒါယကဿ တေ ဘိက္ခူ ဓမ္မံ ဒေသေန္တီတိ ယောဇနာ။

၂၉၆. **အာဝိဉ္ဆနဆိဒ္ဒ** န္တိ အင်္ဂုလိံ အဝ ပဝေသေတွာ တ အဉ္ဆတိ အာကမုတိ ဧတ္ထ, ဧတေနာတိ တ **အာဝိဉ္ဆနံ** ။ အဝပုဗ္ဗော အဆိဓာတု, ဥပသဂ္ဂအကာရဿ ဒီဃံ ကတွာ, ဓာတုအကာရဿ စ ဣကာရံ ကတွာ ''အာဝိဉ္ဆန''န္တိ ဝုတ္တံ, တမေဝ ဆိဒ္ဒံ အာဝိဉ္ဆနဆိဒ္ဒံ။ **အာဝိဉ္ဆနရဇ္ဇု** န္တိ ကတဠုစ္ဆိဒ္ဒေ အဝ ပဝေသေတွာ တ အဉ္ဆတိ အာကမုတိ ဣမာယာတိ **အာဝိဉ္ဆနာ,** သာယေဝ ရဇ္ဇုတိ အာဝိဉ္ဆနရဇ္ဇု။ ကာစိ ရဇ္ဇု န န ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ အထ တ န ဝဋ္ဋတိ န ဟောတိ, ဝဋ္ဋတိယေဝတိ ယောဇနာ။ **တီဏိ တာလာနီ**တိ ဧတ္ထ တာလသဒ္ဒေ ကုဉ္စိကာပရိယာယောတိ အာဟ ''တိသ္သော ကုဉ္စိကာယော''တိ။ ဣမိနာ တာလသဒ္ဒဿ ရုက္ခတုရိယဝိသေသေ နိဝတ္တေတိ။ **ယံ ယ**န္တိ ဥပကရဏံ။ **တဿာ** တိ ယန္တကဿ။ **ဝေဒိကာတတတဟာန**န္တိ တတံ ပိဝတိ အနေနာတိ **တတဟာနံ,** ဝေဒိကာယ ကတံ တတဟာနံ ဝေဒိကာတတဟာနံ။ **စက္ကလိက** န္တိ ဧတ္ထ စက္ကာကာရေန အလတိ ပဝတ္တတီတိ **စက္ကလံ,** စောဠကဟာဒပုဉ္ဆနံ။ တေန ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ **စက္ကလိက** န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''စောဠကဟာဒပုဉ္ဆနံ ဗန္ဓိတုံ''န္တိ။ ''တတဟာနပ္ပမာဏေန ဘိသိံ ကတ္တ''တိ ဣမိနာ တတဟာနပမာဏေန ကတာ ဘိသိ **တတဟာနဘိသီ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

၂၉၇. ''ဥစ္စကမ္ပိ အာသန္ဒိက''န္တိ ဝစနတော ဝဋ္ဋတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧကတောဘာဂေန ဒီဃပီဌံ အဋ္ဌင်္ဂုလဟာဒကမေဝ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ တတော အဓိကံ န ဝဋ္ဋတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ပမာဏာတိက္ကန္တောပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ပမာဏယုတ္တော ပန ပဂေဝတိ ဒဿေတိ။ **သတ္တင်္ဂေါ** တိ တီသု ဒိသာသု အပဿယော, စတ္တာရော ဟ အာတိ သတ္တ အင်္ဂါနိ တေဿာတိ သတ္တင်္ဂေါ။ **အယမ္ပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ အာသန္ဒိကံ အပေက္ခတိ။ ဋ္ဌကဟာဒပီဌံ နာမ ဝုစ္စတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဋ္ဌေကဿ ဟအေ ဝိယ ဟအေ ဧတ္ထာတိ **ဋ္ဌေကဟာဒံ,** တမေဝ ပီဌံ **ဋ္ဌေကဟာဒပီဌံ။ အာမလကဝဏ္ဋ ဏိကပီဌ**န္တိ အာမလကာယ ဝဏ္ဋော သဏ္ဌာနော အာမလကဝဏ္ဋော, တေန ယောဇိတံ အာမလကဝဏ္ဋိကံ, တဒေဝ ပီဌံ အာမလကဝဏ္ဋိကပီဌံ။ ''အာကာရေနာ''တိ ဣမိနာ ဝဏ္ဏသဒ္ဒဿ သဏ္ဌာနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဣမာနီ**တိ ပီဌာနိ။ **တေ ထာ**တိ ပီဌေ။ **မုဉ္စပဗ္ဗဇမယ** န္တိ မုဉ္စေန စ ပဗ္ဗဇေန စ ကတံ။

**မနုဿာန** န္တိ ဝဓုကိမနုဿာနံ။ **ဆဝိသံရက္ခနတ္ထာယာ** တိ ဆဝိယာ ဝိနာသနတော သုဋ္ဌု ရက္ခနတ္ထာယ။ **သိမ္ဗလိရုက္ခာဒီန**န္တိအာဒိသဒ္ဒေန တူလနိဗ္ဗတ္တကေ သဗ္ဗရုက္ခေ သင်္ဂဏှာတိ။ **ခီရဝလ္လိအာဒီန** န္တိအာဒိသဒ္ဒေန တူလနိဗ္ဗတ္တကာ သဗ္ဗာ လတာယော သင်္ဂဏှာတိ။ **ပောဋကီတိဏာဒီန**န္တိအာဒိသဒ္ဒေန တူလနိဗ္ဗတ္တကာ သဗ္ဗာ တိဏဇာတိယော သင်္ဂဏှာတိ။ **တီဟီ**တိ ရုက္ခလတာပောဋကီဟိ။ နနု ဘူတကမာနံ အနေကတ္တာ ဧတေဟိ တီဟိ မုတ္တော ဘူတကမော အတ္ထိ, ကသ္မာ ပန သဗ္ဗဘူတကမာ သင်္ဂဟိတာ ဟောန္တီတိ အာဟ ''ရုက္ခဝလ္လိတိဏဇာတိယော ဟီ''တိ အာဒိ။ တတ္ထ ဟိ ယသ္မာ နတ္ထိ, တသ္မာ သင်္ဂဟိတာ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ နတ္ထိ, တသ္မာ။ သဗ္ဗမ္ပိ ဧတံ တူလန္တိ ယောဇနာ။ ဗိမ္ဗောဟနေ လောမမ္ပိ ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **လောမမ္ပီ** တိ ပိသဒ္ဒေန တူလံ အပေက္ခတိ။ **ယံကိဉ္စိ ပုပ္ဖ** န္တိ သဗ္ဗံ ပုပ္ဖံ။ ပတ္တံ ဟပုဏိတ္ဝာ သုဒ္ဓံ တမာလပတ္တမေဝ န ဝဋ္ဋတိ, အဝသေသံ သဗ္ဗံ ပတ္တံ သုဒ္ဓမ္ပိ ဝဋ္ဋတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ပဉ္စဝိဓ**န္တိ ဥဏ္ဏာစောဠတကတိဏပဏ္ဏဝသေန ပဉ္စပကာရံ။

''ဥပမုကာယပမာဏာနီ''တိ ဣမိနာ **အဒ္ဓကာယိကာနီ** တိ ဧတ္ထ အဒ္ဓဿ ကာယဿ ပမာဏေန ကတာနိ **အဒ္ဓကာယိကာနီ**တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ယေသု ဗိမ္ဗောဟနေသု ကဋိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ သီသံ ဥပဒဟန္တိ, တာနိ ဗိမ္ဗောဟနာနိ အဒ္ဓကာယိကာနိ နာမာတိ ယောဇနာ။ **ယဿာ** တိ ဗိမ္ဗောဟနဿ။ ဝိတ္ထာရတော မုဋ္ဌိရတနံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣမိနာ ယတ္ထ သဟ ဂီဝာယ သကလံ သီသံ ဌပေတုံ သက္ကာ, တဿ မုဋ္ဌိရတနံ ဝိတ္ထာရပမာဏန္တိ ဒဿေတိ။ ''တီသု ကဏ္ဏေသု ဒွိန္နံ ကဏ္ဏာန''န္တိ ဣဒံ ဗိမ္ဗောဟနဿ ဥဘောသု အန္တေသု ဌပေတဗ္ဗစောဠပမာဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဣဒံ ပန ဗိမ္ဗောဟနဿ ဥဘောသု အန္တေသု ဌပိတစောဠဿ ကောဋိယာ ကောဋိ အာဟစ္စ ဒွိဂုဏံ ကတံ တိကဏ္ဏံ ဟောတိ, တေသု တီသု ကဏ္ဏေသု ဒွိန္နံ ကဏ္ဏာနမန္တရံ ဝိဒတ္ထိ စတုရင်္ဂုလံ ဟောတိ, မဇ္ဈဋ္ဌာနံ ကောဋိတော ကောဋိမာဟစ္စ မုဋ္ဌိရတနံ ဟောတိ, ဣဒံ ပန ဗိမ္ဗောဟနံ တိကဏ္ဏံ ဟောတိ။ ဝဋ္ဋံ တ စတုရဿာဒိံ တ က တွာ သိဗ္ဗိတံ ယထာ ကောဋိတော ကောဋိ ဝိတ္ထာရတော ပုထုလဋ္ဌာနံ မုဋ္ဌိရတနံ ဟောတိ, ဧဝံ သိဗ္ဗိတဗ္ဗံ။ ဣတော အဓိကံ န ဝဋ္ဋတိ, ဦနံ ပန ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **သီသူပဓာန**န္တိ သီသံ ဥပဒဟန္တိ ဌပေန္တိ ဧတ္ထာတိ သီသူပဓာနံ။ **ဗိမ္ဗောဟနာ**

**နီ**တိ ဝိသေသေန, ဝိသေသံ တ သုခံ ဝဟန္တီတိ ဗိဗ္ဗောဟနာနိ။ **ဥပရီ**တိ ဗိဗ္ဗောဟနာနံ ဥပရိ။ ယာနိ ပန ကပ္ပိယတူလာနိ သန္တီတိ ယောဇနာ။ **မဟန္တမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒော ခုဒ္ဒကံ ပန ပဂေဝါတိ ဒဿေတိ။ ဝိနယဓရေဉပတိဿတ္ထေရော ပန အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ဝိနယဓရေ'' တ္ကတိ ပဒေန ဖုဿဒေဝတ္ထေရတော ဝိသေသံ ဒဿေတိ။ **အကပ္ပိယတူလံ တ**တိ ဘိသိယံ အကပ္ပိယတူလံ တ။ ဗိဗ္ဗောဟနေ ဟိ အကပ္ပိယတူလံ နာမ နတ္ထိ။

**ပဥ္စဘိသိယော**တိ ဧတ္ထ တက္ကုဘာဝဥ္စ အသမာဟာရဒိဂုဘာဝဥ္စ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ ''ပဥ္စဟိ ဥဏ္ဏာဒီဟိ ပူရိတာ ဘိသိယော''တိ။ တ္ကမိနာ ပဥ္စဟိ ဥဏ္ဏာဒီဟိ ပူရိတာ ဘိသိယော ပဥ္စဘိသိယောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ အတ္ထတော ပန တက္ကုမ္ပိ အသမာဟာရဒိဂုပိ ယုဇ္ဇတေဝ။ ကသ္မာ ပဥ္စဂဏနာ ဟောတီတိ အာဟ ''တူလဂဏနာယ ဟီ''တိ အာဒိ။ **ဟိ** ယသ္မာ တူလဂဏနာယ တောသံ ဂဏနာ ဝုတ္တာ, တသ္မာ ပဥ္စဘိသိယော ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ ဥဏ္ဏာဒီသု ပဥ္စသု။ ဥဏ္ဏာဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကမ္ဗလမေဝ** တိ ဥဏ္ဏာမယံ ကမ္ဗလမေဝ။ ဥဏ္ဏာယ, ဥဏ္ဏံ တ ပက္ခိပိတ္ဝာ ကတာ ဘိသိ **ဥဏ္ဏာဘိသိ** ။ ဧသေဝ နယော **စောဠဘိသိ**အာဒီသု။

**ပမာဏနိယမော**တိ ဧတ္ထကာ ပမာဏာတိ ပမာဏဿ နိယမော၊ မဥ္စေ အတ္ထရိတဗ္ဗာ ဘိသိ **မဥ္စဘိသိ။ တော သ**န္တိ မဥ္စဘိသိအာဒီနံ။ ယံ ဧတံ တူလန္တိ ယောဇနာ။ **သူရကေပီ**တိ စမ္မမယဘိသိယမ္ပိ။ **ဧတေနာ**တိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တဝစနေန သိဒ္ဓံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**မဥ္စဘိသိ** န္တိ မဥ္စေ အတ္ထရိတဗ္ဗံ ဘိသိံ။ ''အတ္ထရဏတ္ထာယ သံဟရန္တီတိ ယုဇ္ဇတီ''တိ တ္ကမိနာ ''အတ္ထရန္တီ''တိ ဧတ္ထ ကာရိယူပစာရေန အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ အတ္ထရဏာယ ဟိ သံဟရဏံ ကာရဏံ နာမ, အတ္ထရဏံ ကာရိယံ နာမ။ **ဥပရီ**တိ ဘိသိဆဝိယာ ဥပရိ၊ **ဖုသိတာနီ**တိ ဗိန္ဒုနိ။ **ဘိတ္တိကမ္မ** န္တိ ဘိတ္တိယံ နာနာဝဏ္ဏေဟိ ရာဇိကရဏံ ဝိယ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ။

၂၉၈. **''ဘ္ကက္ကာသ''** န္တိ နာမံ နိယ္ယာသသိလေသာနံ နာမန္တိ အာဟ ''ရုက္ခနိယ္ယာသံ တ သိလေသံ တ''တိ။ ''ကုဏ္ဍကမိဿကမတ္တိက''န္တိ တ္ကမိနာ ကုဏ္ဍကေန မိဿကာ မတ္တိကာ **ကုဏ္ဍကမတ္တိကာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သာသပပိဋ္ဌ** န္တိ သာသပစုဏ္ဏံ။ ''ဗိန္ဒု ဗိန္ဒု ဟုတွာ''တိ တ္ကမိနာ **အစ္ဆုဿန္နံ ဟောတီ** တိ ဧတ္ထ ကာရဏူပစာရံ ဒဿေတိ။ အစ္ဆုဿန္နဥဟိ ကာရဏံ ဟောတိ, ''ဗိန္ဒု ဗိန္ဒု ဟုတွာ''တိ ဣဒံ ကာရိယံ ဟောတိ။ ''ပုဋ္ဌိတု''န္တိ သောဓေတုံ။ **ဂဏ္ဍုပ္ပာဒဂူထမတ္တိက** န္တိ မဟိလတာယ ဂူထမယံ မတ္တိကံ။ တ္ကမိနာ **လဏ္ဍမတ္တိက** န္တိ ဧတ္ထ လဏ္ဍသဒ္ဒော ဂူထပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။

၂၉၉. **န ဘိက္ခဝေ ပဋိဘာနစိတ္တ** န္တိ ဧတ္ထ ''တ္ကတ္ထိရူပကံ ပုရိသရူပက''န္တိ ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တတ္တာ ကိံ တ္ကတ္ထိပုရိသရူပမေဝ န ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ ''န ကေဝလ''န္တိအာဒိ။ တိရစ္ဆာနရူပမ္ပိ ကာတုံ တ ''ကရောဟီ''တိ ဝတ္တုံ တ န ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒွတရပာလ**န္တိ ဒွတရပာလရူပံ။ **ပသာဒနီယာနီ**တိ ပသာဒေတဗ္ဗာနိ, ပသာဒေတုံ အရဟာနီတိ အတ္ထော။

၃၀၀. **ကေဂ္ဂဏာ** တိ အဝိဟာရဋ္ဌာနေန သမာနဘာဂမိဘာဂ။ **မုဏ္ဍဝေဋ္ဌဒနဂဗ္ဗော** တိ မုဏ္ဍေန ဆာဒေတဗ္ဗော ဂဗ္ဘော။

**တတ္ထာ** တိ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗရုက္ခေ။ ''ကတ''န္တိ တ္ကမိနာ **ကုလင်္ကဟဒက** န္တိ ဧတ္ထ ဏိကပစ္စယဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ တံ အာဟရိမံ ဘိတ္တိဟဒံ ပတိဋ္ဌာပေတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝဿပရိတ္တာဏတ္ထ** န္တိ ဝဿောဒကပရိတ္တာဏတ္ထံ။ ''မဒ္ဒိတမတ္တိက''န္တိ တ္ကမိနာ **ဥဒ္ဒသုဓ** န္တိ ဧတ္ထ သုဓာသဒ္ဒဿ လေပနသုခံ ဒဿေတိ, ဘောဇနသုခံ နိဝတ္တေတိ။

**ပမုခ**န္တိ ဝိဟာရဿ ပမုခံ။ **ယ**န္တိ ပဒေသံ, ဟနန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ တဿ ကတပဒေသဿာတိ ယောဇနာ။ **''ပယာန''န္တိပိ ဝုစ္စတီ**တိ ဒီဃဝသေန ''ပယာန''န္တိပိ ဝုစ္စတိ။ တ္ကမိနာ ပုရိမဟဋ္ဌေ ရဿဘာဝံ ဒီပေတိ။ **''ပကုဋ္ဋ''န္တိပိ ဟဋ္ဌော**တိ သသံယောဂဝသေန ''ပကုဋ္ဋ''န္တိပိ ဟဋ္ဌော။ တ္ကမိနာ ပုရိမဟဋ္ဌေ နိသံယောဂဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဝံသ**န္တိ ဝေဠုံ။

**တတောတိ** ဝံသတော။ ''ဩသာရေတွတ ကတ''န္တိ ဣမိနာ ဩသာရေတွတ ကတံ **ဩသာရကန္တိ** ဝဇနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''ဆဒနပမုခ''န္တိ ဣမိနာ ဏိကပစ္စယဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **စက္ကလယုတ္တော** တိ စက္ကလေန ယုတ္တော။

**၃၀၁. ဟနီယအနဘာဇနန္တိ** ဟနီယံ ဒေတိ အနေနာတိ ဟနီယအနံ, တမေဝ ဘာဇနံ ဟနီယအနဘာဇနံ။ ''ဥဠုင္ကော စ ထာလကဉ္စ''တိ ဣမိနာ ဒွေဝ ဟနီယသင္ခဿ အနုလောမာနီတိ ယောဇနာ။

**၃၀၃. ဒွတရထကနကန္တိ** ဒွတရံ ထကေတိ အနေနာတိ ဒွတရထကနကံ။ ကမဒွတရေသု ဒွတရထကနကံ ဝိယ စက္ကလယုတ္တံ ဒွတရထကနကန္တိ ယောဇနာ။

**၃၀၅. အဿတရိရထာ** တိ အဿာနံ ဝိသေသေန, အတိသယေန တတိ **အဿတရော,** အထ တ ပကတိအဿေ တရတိ အတိက္ကမတီတိ အဿတရော, သော ဧတေသု ရထေသု ယုဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အဿတရီ, တေယေဝ ရထာတိ အဿတရိရထာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''အဿတရယုတ္တာ ရထာ အဿတရိရထာ''တိ။ တတ္ထ ''အဿတရယုတ္တာ''တိ ဣမိနာ **''အဿတရီ''** တိ ပဒဿ အဿတ္ထိတဒ္ဓိတံ ဒဿေတိ။ **အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ** တိ ပဒဿ ''သတံ ကညာ သဟဿာနီ''တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ ''အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာနီ''တိ။ ဣမိနာ နိကာရသ္သ အာကာရော ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ ကဏ္ဌေသု အာမုတ္တံ မဏိကုဏ္ဍလံ တောသန္တိ **အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ** ကညာယော။

ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတောတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ ''ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ **သီတိဘူတောတိ** တတ္ထ ကိလေသာတပာနံ အဘာဝေနေဝ သီတိဘူတော, န အညေသန္တိ အာဟ ''ကိလေသာတပဟာဘာဝေနာ''တိ။ ''ကိလေသူပဓိအဘာဝေနာ''တိ ဣမိနာ **နိရုပဓီတိ** တတ္ထ ခန္ဓူပဓိအဘိသင္ခါရူပဓိအဘာဝေနာတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပတိ။

**အာသတ္တိယောတိ** တတ္ထ ပုနပ္ပုနံ ဝိသယေသု, ဘဝေသု တ သဥ္ဇန္တီတိ အာသတ္တိယောတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ရူပာဒီသူ''တိအာဒိ။ **ပတ္တနာယော** တိ တဏှာယော။ ဣမိနာ အာသတ္တီနံ သရူပံ ဒဿေတိ။ ''ဆိန္ဒိတွတ''တိ ဣမိနာ **ဆေတွတာတိ** တတ္ထ ဆေဓာတုယာ ဆေဒနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဝိနေယျဟဒယေ ဒရ** န္တိ တတ္ထ ''ဝိနေယျာ''တိ ပဒဿ တွတပစ္စယန္တဘာဝဥ္စ ဟဒယသဒ္ဒဿ စိတ္တတစကဘာဝဥ္စ ဒရထသရူပဥ္စ ဒဿေန္တော အာဟ ''စိတ္တေ ကိလေသဒရထံ ဝိနေတွတ''တိ။ တတ္ထ ''စိတ္တေ''တိ ဣမိနာ ဟဒယသဒ္ဒဿတ္ထံ ဒဿေတိ, ''ကိလေသ'' ဣတိ ပဒေန ဒရထသရူပံ, ''ဝိနေတွတ''တိ ဣမိနာ တွတပစ္စယန္တဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဝယကရဏန္တိ** ပရိဗ္ဗယမူလံ။ တဥ္ပဟိ ဝယံ ကရိယတိ အနေနာတိ ဝယကရဏန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဣမိနာ ဝယဿ ကရဏံ ဝယာယိကံ, ကရဏတ္တေ အာယိကပစ္စယော, ဝယာယိကမေဝ **ဝေယျာယိက** န္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

**၃၀၇. အာဒေယျတစော** တိ တတ္ထ အာဒိယိတဗ္ဗာတိ **အာဒေယျာ,** သာ တစာ ဧတဿာတိ အာဒေယျတစော တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''တဿ ဝစန''န္တိအာဒိ။ တတ္ထ **တဿာ** တိ အနာထပိဏ္ဍိကဿ။ **သခေနာတိ** သံဝိဇ္ဇမာန ခေနာ, အတ္တနော တ ခေနဝန္တော။ **မန္ဒခေနာ** တိ အပ္ပခေနာ။ **အအာသီတိ** အနာထပိဏ္ဍိကော အအာသိ။ **ဣတီတိ** ဧဝံ, ဒတွတ ကတွတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သောတိ** အနာထပိဏ္ဍိကော, အဂမာသီတိ သမ္ဗန္ဓော။

ကဟာပဏေ သန္ထရီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကောဋိယာ ကရဏဘူတာယ, အာဓာရဘူတာယ တ။ **ပဋိဟတေတွတာတိ** ပဋိဟနာပေတွတ ။ တတ္ထ တသ္မိံ ဌာနေ ယေ ရုက္ခာ တ ယာ ပောက္ခရဏိယော တ တိဋ္ဌန္တီတိ ယောဇနာ။ **တေသန္တိ** တာသံ ရုက္ခပောက္ခရဏီနံ။ သာမညဥ္ပဟိ အပေက္ခိတွတ ပုလ္လိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တံ။ **ပရိက္ခေပပမာဏ** န္တိ ပရိဏာဟဿ ပမာဏံ။ **အဿာ** တိ အနာထပိဏ္ဍိကဿ။

ဧဝံ ဗဟုဓနံ စဇန္တဿာပိ ဂဟပတိနောတိ ယောဇနာ။ **ကောဋ္ဌကံ မာပေသီ** တိ တတ္ထ အညေ ကောဋ္ဌကေ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ ''ဒွတရကောဋ္ဌကပာသာဒ''န္တိ။

**ဝိဟာရာဒယောတိ** ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ဟဋ္ဌိယံ အာဂတေ ပရိဝေဏာဒယော စုဒ္ဒသ ဥပကရဏေ သင်္ဂဏှာတိ။ အမ္ဗဟာကံ ဘဂဝတော ဝိဟာရကာရာပနပသင္ဂေန သတ္တန္နံမ္ပိ ဗုဒ္ဓာနံ ဝိဟာရကာရာပနံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝိပဿိသ္သာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော ဝိဟာရံ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၁၂) ကာရာပေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ တိကဝုတပ္ပမာဏံ ဘူမိ သုဝဏ္ဏယဋ္ဌိသန္ထရေန ကိဏိတွာ ဝိဟာရံ ကာရာပေသီတိ ယောဇနာ။ ဧသေဝ နယော ပရတောပိ။ အဋ္ဌကရီသပ္ပမာဏာ ဘူမိ ဥသဘေန ဒသဥသဘပ္ပမာဏာ ယဋ္ဌိယာ ဒွိဝိသတယဋ္ဌိပ္ပမာဏာ ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ "ဧဝံ အနုပုဗ္ဗေန ပရိဟာယန္တိ"တိ ဝတွာ သဗ္ဗဇနံ သံဝေဇေန္တော အာဟ "သမ္ပတ္တိယော ဟီ"တိအာဒိ။ တတ္ထ ယသ္မာ သမ္ပတ္တိယော ပရိဟာယန္တိ, တသ္မာ အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု ဝိရဇ္ဇိတုံ, အလံ ဧဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေဟိ ဝိမုစ္စိတုန္တိ ယောဇနာ။ "သဗ္ဗသင်္ခါရေသူ"တိ ပဒဉ္စ "ဝိမုစ္စိတုံ"န္တိ ပဒေန ဝိဘတ္တိပရိဏာမံ ကတွာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။

**၃၀၈.** ခဏ္ဍဖုလ္လသဒ္ဒာနံ အဓိကရဏဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "ခဏ္ဍန္တိ ဆိန္နောကာသော။ ဖုလ္လန္တိ ဖလိတောကာသော"တိ။ တတ္ထ "ဆိန္နောကာသော"တိ ဣမိနာ ခဏ္ဍတိ ဆိဇ္ဇတိ ဧတ္ထာတိ **ခဏ္ဍ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ "ဖလိတောကာသော"တိ ဣမိနာ ဖုလ္လတိ ဖလတိ ဧတ္ထာတိ **ဖုလ္လ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပဋိသင်္ခရိဿတီ**တိ ဧတ္ထ ပဋိသဒ္ဒဿ ဟကတိကတ္ထဘာဝံ, သင်္ခရိဿတိသဒ္ဒဿ စ ကရဏတ္ထနိပ္ဖန္နဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "ပကတိကံ ကရိဿတီ"တိ။

**၃၁၀. ထေရောတိ** သာရိပုတ္တတ္ထေရော, အာဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣဒန္တိ** ဂိလာနပဋိဇဂ္ဂနာဒိ။ **အဿာ** တိ ထေရဿ။ **အဂ္ဂသာဝ**န္တိအာဒီသု အဂ္ဂသဒ္ဒော ပဌမတ္ထောပိ ဥတ္တမတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ထေရာသန"န္တိအာဒိ။ **အန္တရာ သတ္တီန** န္တိ ဧတ္ထ **အန္တရာ** တိ ဘုမ္မတ္ထေ နိဿက္ကဝစနံ။ သတ္တိသဒ္ဒော စ ဉီရုသင်္ခာတော ဟဒတစကောတိ အာဟ "စတုန္နံ ဟအာနံ အန္တရေ"တိ။

**၃၁၅. ပတိဋ္ဌာပေသီ** တိ ဧတ္ထ ကံ ဝယံ ကတွာ ပတိဋ္ဌာပေသီတိ အာဟ "အဋ္ဌာရသကောဋိပရိစ္စာဂံ ကတွာ"တိ။ **ဝေန္တိ**အာဒိ နိဂမနံ။

### အာသနပ္ပဋိဗာဟနာဒိကထာ

**၃၁၆. ဝိပ္ပကတဘောဇနေနာ** တိ ဧတ္ထ ဝိပ္ပကတသဒ္ဒော အနိဋ္ဌိတပရိယာယောတိ အာဟ "အနိဋ္ဌိတေ ဘောဇနေ"တိ။ ပကိရိယိတ္ထ, ပကိရိယိဿတေ တ **ပကတံ,** န ပကတံ **ဝိပ္ပကတ** န္တိ ဝိဂ္ဂဟော ကာတဗ္ဗော, အတ္ထတော ပန "ကရိယမာနော အနိဋ္ဌိတော"တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဌာနေ။ **အတိသမီပ**န္တိ ဘုဉ္ဇမာနဿ ဘိက္ခုဿ အတိအာသန္နံ။ **တဿာ** တိ ဘုဉ္ဇမာနဿ ဘိက္ခုဿ။ **ပိဝိတ္ဂတ တ**တိ ယာဂုံ ပိဝိတွာ တ။ **ခါဒိတွာ တ**တိ ခဇ္ဇကံ ခါဒိတွာ တ။ **ရိတ္တဟတ္ထမ္ပိ** တိ တုစ္ဆဟတ္ထမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒေန အာမိသဟတ္ထံ ပန ပဂေဝတိ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **သောတိ** ရိတ္တဟတ္ထော ဘိက္ခု။

**အာပတ္တိ** န္တိ ဒုက္ကဋာပတ္တိံ။ **ယ**န္တိ ဝိပ္ပကတဘောဇနံ ဘိက္ခုံ။ **သောတိ** ပစ္ဆာ အာဂတော ဘိက္ခု။ **အယဉ္စ ဘိက္ခူ**တိ ဝိပ္ပကတဘောဇနော အယဉ္စ ဘိက္ခု။ **တေနာ**တိ ဝိပ္ပကတဘောဇနေန နဝကေန တ ဝုဍ္ဍတရေန တ ဘိက္ခုနာ။ ကိံ နဝကေန ဝုဍ္ဍတရံ အာဏာပေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ "ဝုဍ္ဍတရံ ဟီ"တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **သောတိ** ဝုဍ္ဍတရော ဘိက္ခု။ **တတောတိ** ဥဒကံ အာဟရာပေတုံ အာဏတ္တိတော။ **ယ**န္တိ ကမ္မံ။

**ယောတိ** ဘိက္ခု။ "ဝေဠုပဿာ"တိ ပဒေန တဿ နိယမနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကာသသ္သ ခေဠမလ္လကံ ဌပေတဗ္ဗံ။ ဘဂန္တရအတိသာရာနံ ဝစ္စကပာလံ ဌပေတဗ္ဗံ ။ အညေသံ အညာနိ ဌပေတဗ္ဗာနိ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ခေဠ။ပေ။ ဟောန္တီ"တိ။ **ယသ္မိံ** တိ ယသ္မိံ ဂိလာနေ။ ယောပိ ဘေသဇ္ဇံ ကရောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **လေသကပ္ပေနာ** တိ ဧတ္ထ လေသကပ္ပသဒ္ဒာနံ အတ္ထတော ဧကတ္တာ ဝုတ္တံ "အပ္ပကေန သီသာဗာဓာဒိမတ္တေနာ"တိ။ **ဘိက္ခု ဂဏေတွာ** တိ ဧတ္ထ ဂဏံ ဥတွာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ပရိစ္ဆေဒံ ဥတွာ"တိ။ တတ္ထ "ပရိစ္ဆေဒ"န္တိ ဣမိနာ ဂဏသဒ္ဒဿ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတိ။ "ဥတွာ"တိ ဣမိနာ ဣဏာတုယာ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

### သေနာသနဂ္ဂါဟကထာ

**၃၁၈. သေယျာ** တိ ကာယပသာရဏသင်္ခာတံ သယနကိရိယံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ သေနာသနသင်္ခာတံ သေယျံ ဒဿေန္တော အာဟ ''မဉ္စဋ္ဌာနာနီ''တိ။ ''သေယျာပရိစ္ဆေဒေနာ''တိ ဣမိနာ **သေယျဂ္ဂေနာ** တိ ဧတ္ထ အဂ္ဂသဒ္ဒဿ ပူဇနတ္ထံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ပရိစ္ဆေဒနတ္ထံ ဒီပေတိ။ ဧတ္ထ စ အဂ္ဂသဒ္ဒဿ စတုတ္ထက္ခရေန ယုတ္တဘာဝေ ဟေတ္ဝာ သမုစ္စယက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ (စူဠဝ. အဋ္ဌ. ၁၀၂) ယောဇနာယ ဝုတ္တောယေဝ။ **ကာလ**န္တိ သေယျာပဋိဂ္ဂဟဏဿ ကာလံ။ **ကဟိယမာနာ**တိ ကဟာပိယမာနာ။ ''အတိရေကာနိ အဟေသု''န္တိ ဣမိနာ **ဥဿာရယိံသူ** တိ ဧတ္ထ ဥဒ္ဓံ သာရယိံသု ဂစ္ဆိံသု ပဝတ္တိံသူတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အတိရေကာနီ**တိ စ ဘိက္ခုပရိစ္ဆေဒတော သေယျာပရိစ္ဆေဒာနိ အတိရေကာနိ။ **အနုဘာဂ**န္တိ ဧတ္ထ အနု ပစ္ဆာ အတဗ္ဗော ဘာဂေ အနုဘာဂေတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပုန အပရမ္ပိ ဘာဂံ အတု''န္တိ။ **အတိမန္ဒေသု** တိအာဒိဝစနေန ကိဉ္စိမန္ဒေသု ဘိက္ခူသု ဧကေကဿ ဘိက္ခုနော ဒွေဝ တိဿော သေယျာ အတဗ္ဗာ။ ယတော ကိဉ္စိမန္ဒေသု ဘိက္ခူသု ဒွေဝ တယော ဝိဟာရာ အတဗ္ဗာတိ အတ္ထောပိ ဂဟေတဗ္ဗော။ **တတ္ထာ** တိ ''န အကာမာ အတဗ္ဗော''တိ ဝစနေ။ အနုဘာဂေ ဂဟိတေတိ ယောဇနာ။ ယေန အနုဘာဂေ စ ပဌမဘာဂေ စ ဂဟိတော, သော ဘိက္ခူတိ ယောဇနာ။

''ဥပစာရသီမတော ဗဟိ''တိ ဣမိနာ **နိဿီမေ** တိ ဧတ္ထ သီမတော ဗဟိ နိက္ခန္တံ, နိသိန္နံ တ နိဿီမန္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဥပစာရသီမာယ အာတသဝဖုနဝသေန အတိဝိတ္ထာရတ္တာ ဝုတ္တံ ''ဒူရေ ဌိတဿာပီ''တိ။ **ဥတုကာလေပီ**တိ ဟေမန္တဂိမှဟကာလေပိ။ တသ္မိဥ္ဟိ ကာလေ သီတဥဏှဟဥတု တိခိဏော ဟောတိ, တသ္မာ တဿေဝ ဝိသေသေန ဥတုကာလောတိ နာမံ ဟာကဋံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဟေမန္တဂိမှဟကာလေပီ''တိ။ ပိသဒ္ဒေန ဝဿကာလံ အပေက္ခတိ။ ပုရိမဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ကဟော **ပုရိမကော,** ပစ္ဆိမဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ကဟော **ပစ္ဆိမကော**။

အန္တရာ ဒွီပိဟိ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေဟိ မုတ္တေ ကာလေ ကဟော **အန္တရာမုတ္တကော။ ကေသိံ ဝိဟာရေ** တိ ဧကိဿံ ဝိဟာရသီမာယံ။ **သေနာသနသာမိကာ**တိ သေနာသနဒာယကာ, ဒေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ သေနာသနံ။ အာတသိကာ န သြလောကေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ္ထာ** တိ သေနာသနေ။ **ပလုဇ္ဇန္တမ္ပီ** တိ ဝိနဿန္တမ္ပိ။ ဘဂဝတ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ သေနာသနဿ။ **အပရဇ္ဇု** တိ အပရသ္မိံ အဟနိ အပရဇ္ဇု။ **ဂတာယာ**တိ အတိက္ကမိတာယ။ **ပတရဏာယ ဂတာယ** ပတရဏဒိဝသေ အတိက္ကမိတေ သတိ အပရဇ္ဇု အန္တရာမုတ္တကော ကဟေတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

**တ**န္တိ အန္တရာမုတ္တကံ။ **ကဟေန္တေနာ** တိ ကဟာပေန္တေန။ **တေနာ**တိ ဂဏှဟန္တေန။ **အဋ္ဌမာသေ** တိ စတ္တာရော ဟေမန္တမာသေ, စတ္တာရော စ ဂိမှဟမာသေတိ အဋ္ဌမာသေ။ ကအာစိ ပဉ္စ ဂိမှဟမာသေတိ နဝမာသေ တ။ **ခဏ္ဍံ တ** တိ ဆိန္နဋ္ဌာနံ တ။ **ဖုလ္လံ တ** တိ ဖလိတဋ္ဌာနံ တ။ **ပဋိသင်္ခရိတဗ္ဗ**န္တိ ဟကတိကံ ကာတဗ္ဗံ။ **ဒိဝသံ ခေပေတ္ဝာ**တိ ပရိဝေဏော ဒိဝသံ ခေပေတ္ဝာ။ **တတ္ထာ** တိ ဂဟိတသေနာသနေ။ **ရတ္တိန္ဒိဝ** န္တိ ရတ္တိ စ ဒိဝေ စ ရတ္တိန္ဒိဝံ, သမာဟာရ ဒွဝန္ဒော, အစ္စန္တသံယောဂေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **န လဗ္ဘတီ** တိ သင်္ဃတ္ထေရေန န လဗ္ဘတိ။ **ဣဒ**န္တိ သေနာသနံ။

အန္တရာမုတ္တကကဟေန အဂဟေတဗ္ဗသေနာသနံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယသ္မိံ ပနာ''တိအာဒိ။ **တေမာသစ္စယေန တေမာသစ္စယေနာ**တိ တိဏ္ဏံ မာသာနံ အတိက္ကမေန တိဏ္ဏံ မာသာနံ အတိက္ကမေန။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ယသ္မိံ ပနာ** တိ သေနာသနေ ပန။ **သကိဒေဝတ**တိ ဧကေဝာရမေဝ။ **အယ**န္တိ သော ကထာ။

**တတ္ထာ** တိ ဒ္ဝိဓေသု သေနာသနကဟေသု။ **ဥတုကာလ**န္တိ ဥတုကာလေ အာဂစ္ဆန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ တေသံ တ အဝ အာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အကာလော နာမာ**တိ ဥဋ္ဌာပနဿ အကာလော နာမ နတ္ထိ။ ဧကံ တ မဉ္စဋ္ဌာနံ တ ဌပေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ ဧကော တ ထေရော အာဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ **ဥဗ္ဘဏ္ဍိကာ** တိ ဥက္ခိတ္တဘဏ္ဍိကာ။

**ဗဟူသူ**တိ တယော အာဒိံ ကတ္ဝာ ဗဟူသု ဘိက္ခူသု။ **ပဟောတီ**တိ ဧကေကဿ ဘိက္ခုဿ ပဟောတိ။ **တတ္ထာ** တိ ပရိဝေဏေ။ **တဿေဝ** တိ ပရိဝေဏသာမိကဿေဝ။ **ဇံ အပဟောန္တေသူ** တိ ဇံ ပရိဝေဏဂ္ဂေန အပဟောန္တေသု။ **ဟသာဒဂ္ဂေနာ** တိ ဝိဟာရသင်္ခာတဿ ဟသာဒဿ ပရိစ္ဆေဒေန။ **သြဝရကဂ္ဂေနာ** တိ ဂဗ္ဘဿ ပရိစ္ဆေဒေန။ **သေယျဂ္ဂေနာ** တိ စတုပဉ္စဟတ္ထပ္ပမာဏာယ သေယျာယ ပရိစ္ဆေဒေန။ **မဉ္စဋ္ဌာနေနာ** တိ ဒ္ဝိဟတ္ထဝိတ္ထာရဿ စတုဟတ္ထအာယာမဿ မဉ္စဿ ဌာနေန။ ဧကမဉ္စဋ္ဌာနဿ ဒွိန္နံ ပီဌကာနံ ဌာနတ္တာ ဝုတ္တံ ''ဧကပီဌ

ကဋ္ဌာနဝသေနာ''တိ။ ဣဒံ နိသိဒိတုံ သက္ကုဏေယျဝသေန ဝုတ္တံ။ သစေ န သက္ကာ နိသိဒိတုံ, န အတဗ္ဗံ။ တေန ဝု
တ္တံ ''ဘိက္ခုနော ပန ဌိတောကာသမတ္တံ န ကပ္ပေတဗ္ဗ''န္တိ။ **တေန္တိ** ဌိတောကာသမတ္တံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ
တ။ ကေမဇ္ဈဋ္ဌာနဿ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ ကေပိဌကဋ္ဌာနဘာဝေန အပဟောန္တတ္တာ ဝုတ္တံ ''ကေံ မဇ္ဈဋ္ဌာနံ တ တိဏ္ဏ
ဏံ ဇနာနံ အတဗ္ဗ''န္တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ''သိတသမယေ''တိ ဣမိနာ ဥဏှဟသမယေပိ သဗ္ဗဒိဝသံ အဇ္ဈောကာသေ ဝသိတုံ
န သက္ကာတိ ဒီပေတိ။ ပရိဋ္ဌာဟသမယေ ပန သက္ကာ သဗ္ဗရတ္တိံ အဇ္ဈောကာသေ ဝသိတုံ။ ကိဥ္စာပိ သက္ကာ, သိတုဏှ
ဟာကာလေ ပန န အတဗ္ဗတ္တာ ပရိဋ္ဌာဟသမယေပိ န အတဗ္ဗန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကေမဇ္ဈဋ္ဌာနေ တ ကေပိဌကဋ္ဌာနေ တ
တိဏ္ဏံ ဇနာနံ နိသိဒနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''မဟာထေရေနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ မဟာထေရေန ဝတ္တဗ္ဗန္တိ
သမ္ဗန္ဓော။ **နိဒ္ဒာဂရုကော** တိ နိဒ္ဒာယ ဂရုကာရကော။ **သီတံ အနုဒဟတီ**တိ သီတံ မံ ပီဠေတိ။ **တေနာ**တိ မဟာထေရေန။ **ဒု
တိယတ္ထေရေနာပီ**တိ ပိသဒ္ဒော မဟာထေရံ အပေက္ခတိ။ **ဝုတ္တနယေနေတ** တိ ''ဥက္ကာသိတ္ဝတ''တိအာဒိနာ ဝုတ္တန
ယေနေဝ။ **ဧဝန္တိ**အာဒိ နိဂမနံ။ ဇမ္ဗုဒိပေ ပန ကေစ္စေ ဘိက္ခူ ကပ္ပေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကိဥ္စိဒေဝ မဇ္ဈဋ္ဌာနံ တ ပိဌဋ္ဌ
ဌာနံ တတိ ယောဇနာ။ **အယန္တိ**အာဒိ ပုရိမဝစနဿ နိဂမနဝသေန ပစ္ဆိမဝစနဿ ကထနတ္ထာယ ဝုတ္တဝစနံ။

ဝဿာတသေ သေနာသနဂ္ဂဟော ဇာံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **အာဂန္တုကဝတ္တ** န္တိ အာဂန္တုကဿ ဝတ္တံ။
**အညတ္ထာ** တိ အညသ္မိံ ဌာနေ။ ဂန္တွာ ဝသိတုကာမေန အာဂန္တုကေနာတိ ယောဇနာ။ **ဝဿူပနာယိကဒိဝသမေတ** တိ ဝ
ဿံ ဥပဂမနဒိဝသေယေဝ။ **တတ္ထာ** တိ အညံ ဌာနံ။ နဂန္တဗ္ဗာကာရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဝသနဋ္ဌာနံ တ ဟိ''တိ
အာဒိ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **တတ္ရ** တိ အညသ္မိံ ဌာနေ။ **တေနာ**တိ သမ္မာခအေသမ္ပဇ္ဇနကာရဏာ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ န ဖာ
သုံ ဝိဟာရေယျ, တသ္မာ။ **တံ ဝိဟာရန္တိ** ယသ္မိံ ဝသိတုကာမော, တံ ဝိဟာရံ။ **တတ္ထာ** တိ ဝိဟာရေ, ဝသန္တော သုခံ ဝ
သိဿတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥဒ္ဒေသတ္ထိကော** တိ ဥဒ္ဒေသံ အတ္ထိကော, ဥဒ္ဒေသေန တ။ **ကမ္မဋ္ဌာနသဟာယတ** န္တိ
ကမ္မဋ္ဌာနေန, ကမ္မဋ္ဌာနဿ တ သဟာယဘာဝံ။

**တတ္ထာ** တိ အညဝိဟာရံ။ ဂစ္ဆန္တေန ဃဋ္ဋေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဃဋ္ဋေတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ
''န တတ္ထာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ သကဋ္ဌာနေ။ ကိံ န ဝတ္တဗ္ဗာတိ အာဟ ''တုမှေဟ''တိအာဒိ။ သလာကဘာ
တ္တာဒီနိ တ ယာဂုခဇ္ဇကာဒီနိ တ နတ္ထိ န ဝိဇ္ဇန္တီတိ ယောဇနာ။ ဥပေါသထာကရဿ ပရိက္ခာရောတိ သမ္ဗန္ဓော။ တုမှ
ဟာကံ ဝိဟာရဿ ဣဒံ တာဋမ္ဗော ဣမံ သူစိဉ္စ သမ္ပဋိစ္ဆထာတိ ယောဇနာ။ **ဂမိယဝတ္တ** န္တိ ဂမိကာနံ ဘိက္ခူနံ ဝတ္
တံ။ ''ဒဟရေဟိ''တိ ပဒံ ''ဥက္ခိပပေတ္ဝတ''တိ စ ''ကပ္ပပေတ္ဝတ''တိ စ ပဒဒ္ဝယေ ကာရိတကမ္မံ, ''ပတ္တစီဝရဘဏ္ဍိ
ကာယော''တိ ပဒံ ''ဥက္ခိပပေတ္ဝတ''တိ ပဒေ ဓာတုကမ္မံ, ''တေလနာဠိကတ္တရဒဏ္ဍာဒီနိ''တိ ပဒံ ''ကပ္ပပေတ္
တ''တိ ပဒေ ဓာတုကမ္မမေဝ။ **အတ္တာနံ ဒဿေန္တေနာ** တိ အတ္တာနံ မနုဿာနံ ပကာသေန္တေန။ **ဝိတက္ကန္တိ** ပစ္စယ
ဗာဟုလ္လိကဝိတက္ကံ။ ''သပရိတရ''န္တိ ပဒံ ''ဂစ္ဆန္တဿ''တိ ပဒေ ကိရိယာဝိသေသနံ။ ဧဝဉ္စ သတိ သပရိတာရံ ဂစ္
ဆန္တဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **''န''**န္တိ ပဒေ ပန ကာရကဝိသေသနံ။ ဧဝဉ္စ သတိ သပရိတာရံ နံ ဘိက္ခုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ဒိ
သ္ဝတ''တိ ပဒေ စ ကိရိယာဝိသေသနမေဝ။ ဧဝဉ္စ သတိ ဂစ္ဆန္တဿ နံ ဘိက္ခုံ သပရိတာရံ ဒိသ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ မနုသ္
သာ ဝဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသူ**တိ မနုဿေသု။ ကောဟ ပဏ္ဍိတမနုဿောတိ သမ္ဗန္ဓော။ အယံ ကာလော ဝဿူပ
နာယိကကာလော နာမာတိ ယောဇနာ။ **ယတ္ထာ** တိ ဌာနေ။ **တဿာ** တိ ကေဿ ပဏ္ဍိတမနုဿဿ, ဝစနန္တိ သမ္ဗန္
ဓော။ တေ မနုဿာ ယာစန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော ။ **အညတ္ထာ** တိ အညံ ဌာနံ။ မေဇ္ဇန္တိ အညမညံ သိနေဟန္တီတိ **မိတ္တာ** ။
သုခဒုက္ခေသု အမာ သဟ ဝတ္တန္တီတိ **အမစ္စာ** ။ မိတ္တာယေဝ အမစ္စာတိ **မိတ္တာမစ္စာ,** တေ။ **သမ္မန္တယိတ္ဝတ** တိ
သမံ, သမ္မာ တ မန္တယိတ္ဝတ။ **ဣဓေဝေ**တိ ကမေ ဧဝ, ဝိဟာရေ ဧဝ တ။ ကသ္မာ သာဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ, နနု သဗ္ဗမေတံ အကပ္ပိယ
ဉ္စ သာဝဇ္ဇဉ္စာတိ အာဟ ''သဗ္ဗဉ္စေဟတံ ကပ္ပိယဉ္စေဝ အနဝဇ္ဇဉ္စာ''တိ။ ဟိ ယသ္မာ ဇာံ သဗ္ဗံ ကပ္ပိယဉ္စ အနဝဇ္ဇ
ဉ္စ, တသ္မာ သဗ္ဗံ သာဒိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥဘယမ္ပီ** တိ မဟာအဋ္ဌကထာ
ကုရုန္ဒီသု ဝုတ္တဝစနဝသေန ဥဘယမ္ပိ ဇာံ ဝစနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

အာတသိကဝတ္တံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ပဋိကစ္စေဝ ဟိ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ပဋိကစ္စေတ** တိ အာဂန္တုကာနံ
အာဂတတော ပဌမမေဝ။ **ပဓာနဃရဝိဟာရမဂ္ဂေ** တိ ပဓာနဃရမဂ္ဂေ စ ဝိဟာရမဂ္ဂေ စ။ **မုဒ္ဒဝေဒိကာယာ** တိ စေတိ
ယဿ ဟမ္မိယဝေဒိကာယ။ ကသ္မာ ဣဒမ္ပိ သဗ္ဗံ ကာတဗ္ဗန္တိ အာဟ ''ဝဿံ ဝသိတုကာမာ ဟိ''တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သ
စ္စံ, ယသ္မာ တ။ ဝဿံ ဝသိတုကာမာ သုခံ ဝသိဿန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကတပရိကမ္မေဟိ အာတသိကေဟီတိ သမ္ဗန္
ဓော။ ယတော ကုလတော ပကတိယာ လဗ္ဘတိ, တသ္မိံ ကုလေ ဝဿာတသိကံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **န ဒိန္နပုဗ္ဗ** န္

တိ ပုဗ္ဗေ န ဒိန္နံ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **ဥပဒ္ဒုတာ** တိ ဥပဂန္တွာ, ဘုသံ တ ပီဠိတာ။ **တတ္ထာ** တိ မနုဿေသု။ **ယေ**တိ မနုဿာ။ **ဝဿာတသိကေ ကပိတေ** တိ ဝဿာတသိကေ သေနာသနေ ကပ္ပာပိယမာနေ။ **ကပိတဘိက္ခုန** န္တိ ကပ္ပာပိတဘိက္ခုနံ။ **ဝဿာတသိက** န္တိ ဝဿံ အာဝသန္တာနံ အတဖွံ စီဝရံ။ **ကပ္ပာကာလော**တိ ကပ္ပာပနကာလော။ **ဥပကဋ္ဌော** တိ အာသန္နော။ **ဆာတကာဒီဟီ**တိ အာဒိသဒ္ဒေန ရောဂဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **ယ**န္တိ စီဝရံ။ **တတော**တိ စီဝရတော။ **တ**န္တိ ဝစနံ။ **တဒနုရူပေနာ**တိ တေသံ မနုဿာနံ ဝစနဿာနုရူပေန။ **တေသံ တေသ**န္တိ မနုဿာနံ, ဝဿာတသိကံ စီဝရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**ယဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ **သော**တိ ဘိက္ခု။ က္ကတိ ဝဒန္တီတိ ယောဇနာ။ **တ**န္တိ စီဝရံ။ **ပဋိက္ကမ္မာ** တိ ပဋိက္ကမိတွာ။ ဝိဟာရတော အပသက္ကိတွာတိ အတ္ထော။ **တတ္ရာ** တိ ကမေ။ **ဥပနိက္ခေပံ ဌပေတွာ** တိ ကပ္ပိယဝတ္ထုံ တ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ တ အာရာမိကာဒီနံ ဟတ္ထေ ဥပနိက္ခေပံ ဌပေတွာ။ **ဝိဟာရေ**တိ ဝိဟာရဿ, ဝိဟာရေ ဝဿံ ဝသန္တဿ တ။ **အပုစ္ဆိတွာပိ** တိ ပိသဒ္ဒေန "ပုစ္ဆိတွာပိ"တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တေသ**န္တိ ကုလာနံ။ **ဝတ္တ** န္တိ ဇဂ္ဂနာဒိဝတ္တံ။ **တေသ**န္တိ ကုလာနံ။ **အာဂတဥ္စ တ** န္တိ တံ ပံသုကူလိကံ အာဂတဥ္စ ဝဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ ပံသုကူလိကေန။ **အာတုံ န ကူစ္ဆန္တီ** တိ သင်္ဃဿ အာစိက္ခန္တေပိ သင်္ဃဿ အာတုံ န ကူစ္ဆန္တိ။ **သဘာဂေ ဘိက္ခု** တိ အတ္တနာ သဘာဂေ ဘိက္ခု။ **တေ**န္တိ ဝဿာတသိကံ။ ပံသုကူလိကဿ န ဝဋ္ဋတိ, ကသ္မာ? ဂဟပတိစီဝရတ္တာ။ **က္ကတီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။ **သဒ္ဓာဒေယျေ** တိ သဒ္ဓာယ အာတဗ္ဗေ ဝဿာတသိကလာဘဝိသယေ။

**တတ္ရုပ္ပာဒေ** တိ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဥပ္ပဇ္ဇနကလာဘဝိသယေ။ **ဘဏ္ဍပဋိစ္ဆာဒန** န္တိ ပဋိစ္ဆာဒနစီဝရဘဏ္ဍံ။ စီဝရဘဏ္ဍမေဝ ဟိ ယသ္မာ အနေန သရီရံ ပဋိစ္ဆာဒိယတိ, တသ္မာ ဘဏ္ဍပဋိစ္ဆာဒနန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ကပေထာ**တိ ဘိက္ခု ဟိ ကပ္ပာပေထ။ **ကပေတဗ္ဗ** န္တိ ဘိက္ခုဟိ ကပ္ပာပေတဗ္ဗံ။ **ဝတ္ထု ပနာ**တိ သာဋကတော အညံ ကပ္ပိယံ တ အကပ္ပိယံ တ ဝတ္ထု ပန။ ကသ္မာ ဝဋ္ဋတိယေဝ, နနု အကပ္ပိယဝတ္ထု န ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ "ကပ္ပိယကာရကာနဥှိ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဟိ** ယသ္မာ အနုညာတံ, တသ္မာ ဝဋ္ဋတိယေဝတိ ယောဇနာ။ ဒိန္နဝတ္ထုတော ဥပ္ပန္နန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**ယ**န္တိ ဝတ္ထု ဒိန္နန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဋ္ဌော** တိ ကပ္ပိယကာရကာနံ ဟတ္ထေ ဒိန္နဝတ္ထုသု။ **တ**န္တိ ဝတ္ထု ဥပနာမေန္တေဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ, ဂရုဘဏ္ဍတ္တာ အညေသု ပစ္စယေသု န ဥပနာမေတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **ပုဂ္ဂလဝသေနေတ** တိ "ဘိက္ခု စီဝရေန ကိလမန္တိ, ဋ္ဌေကံ နာမ တဏ္ဍုလဘာဂံ ဘိက္ခုနံ စီဝရံ ကာတုံ ရုစ္စတိ သင်္ဃဿာ"တိအာဒိနာ ပုဂ္ဂလံ ပရာမသိတွာ ပုဂ္ဂလဝသေနေဝ။ **သင်္ဃဝသေနာ** တိ "သင်္ဃော စီဝရေန ကိလမတီ"တိအာဒိနာ သင်္ဃဝသေန န ကာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧဝံ ပုဂ္ဂလဝသေန အပလောကနကမ္မဿ အကတ္တဗ္ဗတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဝတ္ထုဝသေန တဿေဝ အကတ္တဗ္ဗတံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဇာတရူပရဇတဝသေနာပိ"တိအာဒိ။ **ကပ္ပိယဘဏ္ဍဝသေနာ**တိ စီဝရတဏ္ဍုလေဟိ အဝသေသဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍဿ ဝသေန။ စီဝရတဏ္ဍုလာနဥှိ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ "ကပ္ပိယဘဏ္ဍဝသေနာ"တိ ဋ္ဌေ တေဟိ အဝသေသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍော၀ ဂဟေတဗ္ဗော။ **တံ ပနာ**တိ အပလောကနကမ္မံ ပန။ ကတ္တဗ္ဗာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "က္ကအနီ"တိအာဒိ။ **သုဘိက္ခ** န္တိ သမိဒ္ဓဘိက္ခံ။ **သုလဘပိဏ္ဍ**န္တိ သုခေန လဘပိဏ္ဍံ။ ဒွီဟိ ပဒေဟိ အညမညဿ ကာရဏံ ဒဿေတိ, သုဘိက္ခတ္တာ သုလဘပိဏ္ဍံ, သုလဘပိဏ္ဍတ္တာ သုဘိက္ခန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝံ စီဝရပစ္စယံ သလ္လက္ခေတွာတ သေနာသနံ သလ္လက္ခေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကာလေ**တိ ကပ္ပာပနဿ ကာလေ။ **ဝုတ္တ** န္တိ မဟာအဋ္ဌကထာယ ဝုတ္တံ။ ကသ္မာ ဒွေဝ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ, နနု ဧကမ္ပိ သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ "ဧဥှိ"တိအာဒိ။ တတ္ထ ဟိ ယသ္မာ ကပေဿတိ, တသ္မာ ဒွေဝ သမ္မန္နိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ ဧကေန ဟိ သမ္မုတိလဒ္ဓေန သက္ကာ ပရံ ကပ္ပာပေတုံ, အတ္တနာ ပန အတ္တနော ဟာပေတုံ န သက္ကာ, တသ္မာ ဒွီသု သမ္မတေသု နဝကော ဝုဍ္ဍဿ, ဝုဍ္ဍော စ နဝကဿာတိ ဥဘော အညမညံ ကပေဿန္တီတိ အဓိပ္ပာယော။ **သမ္မန္နိတဗ္ဗာ** တိ ဧကေ တော သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ **အဋ္ဌပိ သောဠသပိ** တိ ဋ္ဌေ ပိသဒ္ဒေန တတော အဓိကမ္ပိ ဧကတော သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒီပေတိ။ သတ္တသတိကက္ခန္ဓကေ ဥဗ္ဗာဟိကသမ္မုတိယံ (စူဠဝ. ၄၅၆) အဋ္ဌပိ ဇနာ ဧကတော၀ သမ္မတာတိ ဝစနဥ္စေတ္ထ သာဓကံ။ နိဂ္ဂဟကမ္မမေဝ ဟိ သင်္ဃော သင်္ဃဿ န ကရောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **တေသ**န္တိ အဋ္ဌသောဠသဇနာနံ, သမ္မုတိ ဝဋ္ဋတိယေဝတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကိန္တိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗန္တိ အာဟ "စေတိယဃရ"န္တိအာဒိ။

**အာသနဃရန္တိ** ပဋိမာဃရံ။ မဂ္ဂဟေက္ခရဏိန္ သမီပေ ကတာ သာလာယော ဥပစာရဝသေန ဝုစ္စန္တိ "မဂ္ဂေ"တိ စ "ဟေက္ခရဏီ"တိ စ။ တာ ဟိ သာလာယော ဥပစာရသီမဗ္ဘန္တရဂတေ ကမာဘိမုခမဂ္ဂေ စ အန္တောဥပစာရသီမာယံ ခဏိတာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဟေက္ခရဏိယော စ ကရီယန္တိ, ဣတိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ အသေနာသနံ ဒဿေတုံ့တ သေနာသနံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝိဟာရော"တိအာဒိ။ **ရုက္ခမူလန္တိ** ဆန္နကတဋ္ဌဗဒ္ဓရုက္ခမူလံ။ ဧသေဝ နယော ဝေဠုဂုမ္ဗေပိ။ ကဟေန္တေန စ ကဟေတဗ္ဗာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သင္ဃိကော** တိ တတ္ထုပ္ပာဒော။ **တေသူတိ** ဒုဝိသု စီဝရပစ္စယေသု။ **ယန္တိ** စီဝရပစ္စယံ။ **တဿာ** တိ စီဝရပစ္စယဿ။ **ဌိတိကတောတိ** ပဗန္ဓဝသေန ဌိတဋ္ဌာနတော။ **ဣတရောတိ** ပဌမံ ဂဟိတစီဝရပစ္စယတော ဣတရော။

**အပ္ပတာယာတိ** အပ္ပဘာဝတော, ကဟိယမာနေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပရိဝေဏဌ္ဌေနာ** တိ ပရိဝေဏပရိစ္ဆေဒေန။ **လဘန္တီတိ** ပရိဝေဏသာမိကာ ဘိက္ခူ လဘန္တိ။ **တန္တိ** ပရိဝေဏံ။ **ဝိဇဋ္ဌေတွတာတိ** ဝိဇဋ္ဌံ ကတွတ, ဒွေဝ တ တယော တ ကောဋ္ဌာသေ ကတွတတိ အတ္ထော။ **ပက္ခိပိတွတ** တိ ဘာဂကောဋ္ဌာသံ ပက္ခိပိတွတ။ **န ဓဝံ ကာတဗ္ဗ** န္တိ ယထာ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ, တထာ န ကာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ အကာတဗ္ဗကာရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ "မနုဿာ ဟိ"တိအာဒိ။ **တတ္ထာ** တိ ပရိဝေဏေ, ပဝိသိတဗ္ဗံ ဣတိ အာဟာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ တေသိံ ကဟဏဋ္ဌာနေ။ **ပဋိက္ကောသတီ**တိ ပဋိသေဓေတိ။ ပဋိက္ကောသနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "မာ အာဝုသော"တိအာဒိ။ ဣတိ ဝုတ္တံ, ဣတိ ပဋိက္ကောသတီတိ ယောဇနာ။ ဧကော ဟိ ဣတိသဒ္ဒေါ လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော။ **တဿာ** တိ မဟာထေရဿ။ **သင္ဂဟ** န္တိ ဘိက္ခူနံ သင္ဂဟံ။ **တန္တိ** မဟာထေရံ။

**ဓဝံ ဝတ္တဗ္ဗ** န္တိ ဓဝံ ဝက္ခမာနနယေန ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပစ္စယံ ဓာရေထ, ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ ဟပုဏာတိ အာဝုသော ဣတိ ဝုတ္တေတိ ယောဇနာ။ "ဂဟိတံ ဟောတီ"တိ ဣမိနာ "ဂဏှဟထ, ဂဏှဟာမီ"တိ ပစ္စုပ္ပန္နကာလဝသေန ဝုတ္တတ္တာ ဂဟိတံ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ အတီတအနာဂတကာလဝသေန အဂဟိတဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "သစေ ပနာ"တိအာဒိ။ **သတုပ္ပာဒမတ္တ** န္တိ ဂဟဏေ သတိယာ ဥပ္ပာဒနမတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ သေနာသနပစ္စယဂဟဏဋ္ဌာနေ။

**ယောပီတိ** ယမ္ပိ။ ဥပယောဂတ္ထေ စေတံ ပစ္စတ္တဝစနံ, ယမ္ပိ ပစ္စယံ ဝိဿဇ္ဇေတီတိ ယောဇနာ။ **ပစ္စယန္တိ** စ စီဝရပစ္စယံ။ **အယမ္ပီ** တိ အယမ္ပိ ပစ္စယော။ ပိသဒ္ဒော မဟာလာဘပရိဝေဏေ ပစ္စယံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **တသ္မိံယေဝ ပရိဝေဏေ**တိ တသ္မိံ ပံသုကူလိကေန ဂဟိတပရိဝေဏေ ဧဝ။ **အညဿာ** တိ ပံသုကူလိကတော အညဿ ဘိက္ခုဿ။ ပံသုကူလိကော "အဟံ ဝသာမီ"တိ သေနာသနံ ဇဂ္ဂိဿတိ။ ဣတရော "အဟံ ပစ္စယံ ဂဏှဟာမီ"တိ သေနာသနံ ဇဂ္ဂိဿတီတိ ယောဇနာ။ **ဒွိဟိ ကာရဏေဟီ**တိ ဝသနဂဟဏဝသေန ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ။ ပံသုကူလိကေ ဂဏှဟန္တေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣဓာတိ** သေနာသနေ။ **တေနာတိ** ပံသုကူလိကေန။ **ဟေဋ္ဌာ** တိ သေနာသနဿ ဟေဋ္ဌာ, ဌိတံ အညံ ဘိက္ခုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာတိ** ပံသုကူလိကေန , ကိဋ္ဌိ ဝစနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝုတ္တဝဿဿ ပံသုကူလိကဿာတိ ယောဇနာ။ **ဝဋ္ဋတီ** တိ ပံသုကူလိကဿ ဝဋ္ဋတိ။ **တသ္မိံ သေနာသနေ** တိ ပံသုကူလိကေန ဂဟိတသေနာသနေ။ **ယေသံ ပနာ**တိ မနုဿာနံ ပန။ **တေသန္တိ** မနုဿာနံ။

**ထူပံ ကတွတာတိ** စေတိယံ ကတွတ။ **တဿာ** တိ ထူပဿ။ **တေန ဘိက္ခုနာ**တိ ဝဿာတသိကံ ကဟကဘိက္ခုနာ။ **တန္တိ** ဘောဇနသာလံ။ ကဟေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗမိဒန္တိ** သဗ္ဗံ ဣဒံ ဝစနံ။

**ဟဋ္ဌိပဒအရုဏတောတိ** ဝဿူပနာယိကဒိဝသသင်္ခာတဿ ဟဋ္ဌိပဒဿ အရုဏုဂ္ဂမနတော။ **ဝိတက္ကစာရိကောတိ** "ကတ္ထ နု ခော ဝသိဿာမီ"တိအာဒိနာ ဝိတက္ကေန စရဏေ အနုယုတ္တော။ **သေနာသနံ ယာစတီ**တိ သေနာသနကဟာပကံ သေနာသနံ ယာစတိ။ **ဂဟိတန္တိ** သင္ဃေန ဂဟိတံ။ **ယတ္ထာ** တိ ဌာနေ။ ဝဿူပဂတေဟိ ဝတ္တဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပုနပ္ပုနံ, သမံ တ စေတိယင်္ဂဏာဒိံ မုဋ္ဌန္တိ သောဓေန္တိ ဣမာဟီတိ **သမ္မုဋ္ဌနိယော** ။ မုစိဓာတု သောဓနတ္ထေ ယုပစ္စယော ကရဏတ္ထေ ဟောတိ။ တာလုဇော ပဌမက္ခရော။ သုလဘာ စေ ဒဏ္ဍကာ, ဧကေကေန ဒွေဝ တိဿော ယဋ္ဌိ သမ္မုဋ္ဌနိယော ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ သုလဘာ စေ သလာကာ, ဆပဉ္စမုဋ္ဌိသမ္မုဋ္ဌနိယော ဗန္ဓိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ **ပဥ္စ ပဥ္စ ဥက္ကာ**တိ အရညဝိဟာရေသု ပရိဿယဝိဇာနနတ္ထံ ပဥ္စ ပဥ္စ အဂ္ဂိဥက္ကာ ကောဋ္ဌေတဗ္ဗာ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။

“နိဗဒ္ဓဝတ္တံ ဠပေတ္တ”တိ ဧတ္ထ အကတ္တဗ္ဗဝတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဝတ္တံ ကရောန္တေဟိ စာ”တိ အာဒိ။ တတ္ထ ဝတ္တံ ကရောန္တေဟိ စ ဝေရူပံ အဓမ္မိကဝတ္တံ န ကာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟိ** သစ္စံ, သဗ္ဗေဝ ဧတေ ဥဒ္ဒေသာဒယော ပပဉ္စာတိ ယောဇနာ။ ပပဉ္စေန္တိ သံသာရေ စိရံ ဌပေန္တီတိ **ပပဉ္စာ။ မူဂဗ္ဗတ** န္တိ မူကာနံ ဝတံ, မူဂေဟိ ကတ္တဗ္ဗံ တ, မူဂေန ဝိယ တ အမူဂေဟိ ကတ္တဗ္ဗံ ဝတံ။ ဧဝံ အကာတဗ္ဗဝတ္တံ ဒဿေတွာ ကာတဗ္ဗဝတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ “ပရိယတ္တိဓမ္မော နာမာ”တိအာဒိ။ **တိဝိဓမ္ပိ** တိ ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိပဋိဝေဓဝသေန တိပ္ပကာရမ္ပိ။ အဝယဝပရိယတ္တိဓမ္မောပိ အဝယဝိပရိယတ္တိဓမ္မံ, အဝယဝိပရိယတ္တိဓမ္မော တ အဝယဝပရိယတ္တိဓမ္မံ ပတိဌာပေတိ, တသ္မာ ပရိယတ္တိဓမ္မော အတ္တနာပိ အတ္တာနံ ပတိဌာပေသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဥဒ္ဒိသထာ** တိ ပရိယတ္တိံ ဥဒ္ဒိသထ။ **သောဓေတ္တေတ။ပေ.။ ဥပသမ္ပာဒေထာ** တိ ဧတ္ထ သောဓနံ နာမ သဗ္ဗေသံ အာစာရကုလပုတ္တာနံ ဥပပရိက္ခနံ။ **သောဓေတ္တေတ နိဿယံ ဒေထာ** တိ ဧတ္ထ သောဓနံ နာမ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ဥပပရိက္ခနံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ကုလပုတ္တော**တိ အာစာရကုလပုတ္တော။ ယတ္တကာနိ ခုတက္ခနိ သမာဒိယိတုံ သက္ကောထာတိ ယောဇနာ။ **အန္တောဝဿံ နာမေတ**န္တိ ဘုမ္မတ္တေ ဥပယောဂဝစနမေတံ။ ဧတေသုံ အန္တောဝဿေတိ ဟိ အတ္ထော, ဘဝိတဗ္ဗန္တိအာဒီသု သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **သကာလဒိဝသ**န္တိ သကာလဒိဝသမ္ပိ, အပ္ပမတ္တေဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧကစာရိကဝတ္တ** န္တိ ဧကေကေန စရိတဗ္ဗံ ဝတ္တံ။ **ဘဿေ** တိ ဝစနေ။ **ဒသဝတ္ထုကကထ**န္တိ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဒသဝတ္ထုက ကထံ။

**ဝိဂ္ဂါဟိကပိသုဏဖရုသဝစနာနီ** တိ ဝိဂ္ဂဟံ ကလဟံ ဇနေတီတိ ဝိဂ္ဂါဟိကံ, ဝိဂ္ဂါဟိကဝစနဉ္စ ပိသုဏဝစနဉ္စ ဖရုသဝစနဉ္စ ဝိဂ္ဂါဟိကပိသုဏဖရုသဝစနာနိ။ မနသိကာရဗဟုလာ ဝိဟရထ က္ကတိ သြဝဒိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ **ဒန္တကဋ္ဌခါဒနဝတ္တ**န္တိ ဟေဋ္ဌာ အဒိန္နာအနဝဇ္ဇနာယံ ဝုတ္တံ ဒန္တကဋ္ဌခါဒနေ, ဒန္တကဋ္ဌခါဒနဿ တ ဝတ္တံ။ “ပတ္တံ ထ ဝိကာယ ပက္ခိပန္တေန န ကထေတဗ္ဗ”န္တိ က္ကမိနာ ကထေန္တေ ပမာဒေန ပတ္တော ဘိဇ္ဇေယ္ယာတိ ပတ္တဿ ဂုတ္တ တတ္ထာယ ကထနံ နိတရေတိ။ **အာစိက္ခိတဗ္ဗာ** တိ က္ကတိသဒ္ဒော ပရိသမာပနတ္ထော။

ကောစိ အယကောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာဂန္တုကော ဘိက္ခု** တိ စီဝရက္ကဟိတတော ပဏ္ဍာ အာဂတော အာဂန္တုကော ဘိက္ခု။ **သင္ဃတ္ထေရော** တိ အာတသိကသင္ဃတ္ထေရော။ **ပဌမဘာဂ**န္တိ ပုဗ္ဗေ ကဟိတံ ပဌမဘာဂံ, **ပရိဝတ္တေတ္တ** တိ ပုဗ္ဗေ ကဟိတဘာဂေန ပဏ္ဍာ အာတဗ္ဗံ ဝဿာတသိကံ ပရိဝတ္တေတ္တ။ အာဂန္တုကဿ ဝဿဂ္ဂေန ပတ္တဋ္ဌ ဌာနေ အာဂန္တုကဿ အာတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ “အာဂန္တုကဿာ”တိ ပဒံ ပုဗ္ဗာပရံ အပေက္ခတိ။ တသ္မာ ဒွိန္နံ ပအာနံ မဇ္ဈေ ဝုတ္တံ။ **ပဌမဝဿူပဂတာ** တိ ပဌမဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ဝဿူပဂတာ။ “ဒွေ ဝ တီဏိ စတ္တာရီ”တိ ဝစနဿ တ ဗဟူနံ ဘိက္ခူနံ တ ဗ္ဗာပနတ္ထာယ “လဒ္ဓံ လဒ္ဓ”န္တိ ဝိစ္ဆာဝသေန ဝုတ္တံ။ **တေန ပနာ**တိ အာဂန္တုကေန ပန။ ပဌမဝဿူပဂတေဟိ အပ္ပကေ လဒ္ဓေ ပစ္ဆိမဝဿူပနာယိကဒိဝသေ အာတဗ္ဗာနံ ဝဿာတသိကာနံ ဗဟုကေပိ အယံ နယော ဉာတဗ္ဗောတိ ကတ္တတ န ဝုတ္တော။

**ဒုဝီသုပီ**တိ ပဌမ ဒုတိယဝသေန ဒုဝီသုပိ။ ဝဿူပဂတာ ဘိက္ခူ ဘိက္ခွာယ ကိလမန္တာ ဝဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣဓာ** တိ ဌာနေ။ **ဝသန္တာ**တိ ဧကတော ဝသန္တာ။ ဒွေ ဘာက ဟောမ သာခု ဝတာတိ ယောဇနာ။ **သာခု ဝတာ**တိ ဧကံသေန သုန္ဒရာ ဘဝေယျုန္တိ အတ္ထော။ **ယေသ**န္တိ ဘိက္ခူနံ။ **တတ္ထာ** တိ ဉာတိပတရိတဌာနေသု။ **ပတရဏာယာ**တိ ပတရဏာဒိဝသေ။ **တေသူ**တိ ဘိက္ခူသု။ **ယေ**တိ ဘိက္ခူ။ **တတ္ထာ** တိ ဉာတိပတရိတဌာနေသု။ ကသ္မာ အပလောကေတ္တ အတဗ္ဗံ, နနု တေ သာဒိယန္တီတိ အာဟ “သာဒိ ယန္တာပိ ဟီ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ “နေဝ ဝဿာတသိကဿ သာ မိနော”တိ က္ကမိနာ တေသံ ဝဿစ္ဆိန္နတံ ဒီပေတိ။ **နေဝ အအာတုံ လဘန္တီ** တိ ပဌမမေဝ ကတိကဝတ္တဿ ကတတ္တ တာ အအာတုံ နေဝ လဘန္တိ, သဗ္ဗေသံ နော အမ္ဗဟာကန္တိ ယောဇနာ။ **ဣဓာ**တိ ဌာနေ။ **တ**န္တိ ကတိကဝတ္တံ။ ကောဘိက္ခုတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသ**န္တိ ဘိက္ခူနံ။ **တတ္ထာ** တိ သဘာဂဌာနေ။ ဝသိတ္တတ အာဂတာနံ တေသံ ဘိက္ခူနန္တိ ယောဇနာ။ န လဗ္ဘတိ က္ကတိ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **ဣမေသ**န္တိ ဝဿာတသိအပ္ပတ္တကာနံ ဧကစ္စာနံ။ **ကဟိတသဒိ သမေတ**တိ ဝဿာတသိကဿ ကဟိတေန သဒိသမေဝ။ **တေသမေတ**တိ ဧကစ္စာနမေဝ။

**ပက္ကန္တောပီ** တိ အညံ ဌာနံ ပက္ကမန္တောပိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ တေန ဘိက္ခုနာ ကတံ ဟနိယဥပဋ္ဌပနာဒိ ကမ္မံ **ဘတိနိဝိဋ္ဌံ** ဘတိယာ ဋ္ဌိတန္တိ ယောဇနာ။ အပလောကနကမ္မံ ကတ္တတ ကဟိတံ သင္ဃိကန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သင္ဃိက**န္တိ တတ္ထုပ္ပာဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ဝိဗ္ဗန္တောပီ** တိ ပိသဒ္ဒော ပဂေဝ ဆိန္နဝဿောတိ ဒဿေတိ။ **ပစ္စယဝသေ နေတ**တိ သဒ္ဓာဒေယျပစ္စယဝသေန။ **ဝဒန္တိ** တိ ကေစိ ဝဒန္တိ။

ဒိသံဂမိကော ဘိက္ခု ဝိဗ္ဘမတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **မနုဿေ** တိ ဝဿာတသိကအာယကမနုဿေ။ **သမ္မုခါ** တိ အာတသိကဿ သမ္မုခါ။ **သမ္ပဋိစ္ဆာပေတ္ဝာ** တိ “သုဋ္ဌု ဒဿာမာ”တိ ပဋိစ္ဆာပေတ္ဝာ။ **ယဿ ကပ္ပိတ** န္တိ ယဿ ဘိက္ခုနော သေနာသနံ ကပ္ပိတံ။ **သေနာသနသာမိကဿာ** တိ သေနာသနအာယကဿ ပုတ္တဓီတာဒယောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သေနာသနေ ဒေမာ**တိ သေနာသနဿ ဒေမ။ **တတ္ထာ** တိ သေနာသနေ။ ကေမေဝ ဝတ္ထုံ အာတဗ္ဗံ။ ကဿမ? ပုဂ္ဂလဿ အဒတ္ဝာ သေနာသနဿေဝ အာတဗ္ဗတ္တာ။ **ဝဿာတသိကဋ္ဌိတိကာယာ** တိ ဝဿာတသိကကပ္ပိတဿ ဋ္ဌိတိကာယ။ **ဧသေဝ နယော**တိ သေနာသနဿေဝ ဒိန္နတ္တာ ဧသေဝ နယော။ **တဿေဝ ဟောန္တီ** တိ ပုဂ္ဂလဿေဝ ဒိန္နတ္တာ တဿေဝ ဟောန္တိ။

ဒုတိယော ထေရာသနေ ကပ္ပိတော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပဌမဘာဂဿ သာမဏေရဿ ကပ္ပိတတ္တာ ဝုတ္တံ “ဝရဘာဂံ သာမဏေရဿ ဒတ္ဝာ”တိ။ **ဥဘောပီ**တိ ဒွေဝ ထေရသာမဏေရေပိ။ **သယမေဝာ**တိ အာယကော သယမေဝ။ **ယ** န္တိ ဝဿာတသိကံ။ **ယဿာ** တိ ထေရဿ တ သာမဏေရဿ တ။

**ဣတော**တိ ဝုတ္တနယတော။ **ဒဟရသာမဏေရဿာ** တိ တရုဏဿ သာမဏေရဿ။ **သော**တိ ဃရသာမိကော။ **န** န္တိ ပတ္တဇနံ။ **ယဿာ** တိ ဘိက္ခုနော။ **တေသ** န္တိ မနုဿာနံ။ **ယထာဘူတံ အာစိက္ခိတဗ္ဗ** န္တိ ဝိဗ္ဘမကာလင္က တကာရဏံ ယထာဘူတံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ **သုဒ္ဓပံသုကူလိကာယေတ** တိ အညေဟိ အမိဿာ သုဒ္ဓာ ပံသုကူလိကာယေတ တိ။ **ဣဒံ နေတသိကဝတ္တ** န္တိ နိဂမနံ။

ဥပနန္ဒဝတ္ထုကထာ

**၃၁၉. အယမတ္တော** တိ အယံ ဝက္ခမာနော အတ္တော, ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ကမကေ ။ **တ** န္တိ သေနာသနံ, ဂဏ္ဍဟန္တေနေတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣဓာ**တိ သာဝတ္ထိယံ။ **မုတ္တ** န္တိ တေ သေနာသနံ မုဉ္စိတံ ဟောတိ။ **တတ္ရာပီ** တိ ကမကေပိ။ **ဥဘယတ္ထာ** တိ သာဝတ္ထိယံ, ကမကေ စာတိ ဥဘယတ္ထ။

**ဧတ္ထာ** တိ ဥပနန္ဒဝတ္ထုသ္မိံ။ **ကထ** န္တိ ကေန ပကာရေန ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ **ဣဓာ**တိ သာသနေ။ ကေစ္စော ဂဏ္ဍဟာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ရာပီ** တိ သာမန္တဝိဟာရေပိ ။ **တဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **ဣဓာ**တိ သေနာသနေ။ **အာလယ မတ္တ** န္တိ စိတ္တုပ္ပာဒမတ္တံ။ **ဣစ္စဿာ** တိ ဣတိ အဿ, ဧဝံ အဿ ဘိက္ခုဿာတိ အတ္တော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ “ဂဟဏေန ဂဟဏ”န္တိအာဒိကေ စတုက္ကေ။ ယော ပန ဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပစာရသီမာတိက္ကမေ** တိ နိမိတ္တတ္တေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ, ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏေ တ။ **တတ္ထာ** တိ အညသ္မိံ ဝိဟာရေ ပစ္စာဂစ္ဆတိ, ဝဋ္ဋတိ, သေနာသနဂ္ဂဟော န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတီတိ အဓိပ္ပာယော။

**၃၂၀. ယော**တိ ဘိက္ခု။ **မဟန္တတရော တ ဒဟရတရော တ** တိ အတ္တနော မဟန္တတရော တ ဒဟရတရော တ ဟောတိ။ သော ဘိက္ခု တိဝဿန္တရော နာမာတိ ယောဇနာ။ ကေဿ ဘိက္ခုနော တိဏ္ဏံ ဝဿာနမန္တရေ ဋ္ဌိတော တိဝဿန္တရော အညော ဘိက္ခု။ **တတ္ထာ** တိ ဘိက္ခူသု။ **ဣမေ သဗ္ဗေ** တိ တိဝဿန္တရဒ္ဒဝိဝဿန္တရသမာနဝဿိကေ ဣမေ ဘိက္ခူ, လဘန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယံ တိဏ္ဏံ ပဟောတီ** တိ မဉ္စပီဌဝိနိမုတ္တံ ယံ အာသနံ တိဏ္ဏံ သုခံ နိသီဒိတုံ ပဟောတိ, တထာရူပေ အာသနေပိ ဒွေဝ ဒွေဝ ဟုတ္ဝာ နိသီဒိတုံ လဘန္တီတိ ယောဇနာ။ အပိသဒ္ဒေန မဉ္စပီဌာနိ အပေက္ခတိ။ ဣဒံ ပစ္ဆိမဒီဃာသနံ။ **အနုပသမ္ပန္နေနာပီ** တိ ပိသဒ္ဒော ပဂေဝ ဥပသမ္ပန္နေနာတိ ဒဿေတိ။

**ဟတ္ထိကုမ္ဘေ** တိ ဟတ္ထိသိရောပိဏ္ဍေ။ ဣမိနာ ဟတ္ထိသဒ္ဒေန ဟတ္ထိကုမ္ဘော ဂဟိတော အဝယဝူပစာရေန တ ဥတ္တရပဒလောပေန တတိ ဒဿေတိ။ ဟတ္ထိ ဝိယာတိ ဟတ္ထိ, ဘူမိဘာဂေ, ဟတ္ထိမ္ဟိ ပတိဋ္ဌိတော ဟာဒသင္ခာ တော နခော ဣမဿာတိ **ဟတ္ထိနခကော,** ဟာသာဒော။ တေံ “ဟတ္ထိနခကော”တိ နာမံ ဧဝံကတဿ ဟာသာဒဿ နာမန္တိ ယောဇနာ။ “သုဝဏ္ဏရဇတာဒိဝိစိတ္တာနီ”တိ ပဒံ “ကတဋ္ဌာနိ မဉ္စပီဌာနိ တာလဝဏ္ဋာနီ”တိ သဗ္ဗပဒေသု ယောဇေတဗ္ဗံ။ ယံကိဉ္စိ စိတ္တကမ္မကတံ အတ္ထိ, သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ ဟာသာဒဿ ဒေမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟာဒ္ဓေက္က** န္တိ ဟာသာဒတော ဝိသုံ။ **ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ** တိ သဗ္ဗံ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ ကေနကာဒီနိ အဋ္ဌာရသ အတ္တရဏာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂိဟိဝိကဋ္ဌနီဟာရေနာ**တိ ဂိဟီဟိ ဝိသေသေန ယထာကာမံ ကရိယတီတိ **ဂိဟိဝိကဋ္ဌံ,** ဂိဟိသန္တကံ။

“ဂိဟိဝိကဋ္ဌ”န္တိ နီဟာရော အဘိနီဟာရော ဂိဟိဝိကဋ္ဌနီဟာရော, တေန။ **လဗ္ဘန္တီ** တိ နိသီဒိတုမေဝ လဗ္ဘန္တိ။ **တတ္ထာ ပီ**တိ ဓမ္မာသနေပိ။

## အဝိဿဇ္ဇိယဝတ္ထုကထာ

၃၂၁. **တောနီ**တိ ဂရုဘဏ္ဍာနိ။ **တတ္ထာ** တိ ရာသိဝသေန ပဉ္စသု သရူပဝသေန ပဉ္စဝီသတိယာ ဂရုဘဏ္ဍေသု။ အာဂန္တွာ တ, အာဘုသော တ ရမန္တိ ဧတ္ထာတိ **အာရာမော။ တေသံ့ယေတ**တိ ပုပ္ဖာရာမဖလာရာမာနမေဝ။ “ဒ္ဝိပိတောကာသော”တိ ဣမိနာ ဝတ္ထုသဒ္ဒဿ ဘူမိဘေဒတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဝသတိ အာရာမော ပတိဋ္ဌဟတိ ဧတ္ထာတိ **အာရာမဝတ္ထု။ တေသု တ**တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒေန နဝဘူမိဘာဂတော အညဿ ပေါရာဏဘူမိဘာဂဿပိ အာရာမဝတ္ထုဘာဝံ ဝိကပ္ပေတိ။ ဝိသေသေန စတုက္ကိရိယာပထေ ဟရတိ ပဝတ္တေတိ ဧတ္ထာတိ **ဝိဟာရော။ တဿာ** တိ ဝိဟာရဿ။ **စတုန္နံ့ မဉ္စာနန္တိ** နိဒ္ဒါရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ။ အညတရော မဉ္စော နာမာတိ ယောဇနာ။ ဧသေဝ နယော သေသေသုပိ။ “လောဟေန ကတာ ကုမ္ဘီ”တိ ဣမိနာ **လောဟကုမ္ဘီ**တိ ဧတ္ထ မဇ္ဈေလောပသမာသံ ဒဿေတိ။ လောဟမယာ ကုမ္ဘီ **လောဟကုမ္ဘီ**တိ ဝစနတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတေဝ။ “ဧသေဝ နယော”တိ ဣမိနာ လောဟေန ကတံ **ဘာဏကံ,** လောဟေန ကတော **တရကော,** လောဟေန ကတံ **ကဋာဟ**န္တိ အတ္ထံ အတိဒိသတိ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဘာဏကတရကကဋာဟေသု။ **အရဉ္ဇရော** တိ အတိမဟန္တော ဃဋော အရံ ခိပ္ပံ ဇရတိ ဝိနာသေတီတိ အရဉ္ဇရော။ အထ တ ဇလံ ဂဏှိတုံ အလန္တိ အရဉ္ဇရော လကာရာနံ ရကာရေ ကတ္ဝာ။

ကထာဝသေန နိဂမနံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဧဝ”န္တိအာဒိ။ တတ္ထ ဧဝံ ပကာသယိံတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဒွေဝ ဂရုဘဏ္ဍာနိ **ဒွိသင်္ဂဟာနိ** ဟောန္တိ, **တတိယံ** ဂရုဘဏ္ဍံ စတုသင်္ဂဟံ ဟောတိ, **စတုတ္ထံ** ဂရုဘဏ္ဍံ နဝကောဋ္ဌာသံ ဟောတိ, **ပဉ္စမံ** ဂရုဘဏ္ဍံ အဋ္ဌဘေဒနံ ဟောတိ, **ဣတိ** ဣမိနာ ပကာရေန **ပဉ္စနိမ္မလလောစနော** နာထော ပဉ္စဟိ ရာသီဟိ **ပဉ္စဝီသဝိဓံ** ဂရုဘဏ္ဍံ ပကာသယိံတိ ယောဇနာ။

**တတ္ထာ** တိ ဂရုဘဏ္ဍေ။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ သဗ္ဗမ္ပိ ဣဒံ ဂရုဘဏ္ဍံ အဝိဿဇ္ဇိယန္တိ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **ဣတ**တိ ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ။ ပရိတရေ ပန အာဂတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ပဉ္စ ရာသယော မဟေသိနာ ဝုတ္တာတိ ယောဇနာ။ **ဧတ္ထာ** တိ ပရိတရေ။

**တတ္ထာ** တိ “ပရိဝတ္တနဝသေနာ”တိ ဝစနေ။ ဣဒံ ဂရုဘဏ္ဍံ ဥပနေတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ နိစ္စံ တိဋ္ဌန္တီတိ **ထာဝရာ,** ဌာဓာတု ဝရပစ္စယော, ဌာကာရဿ ထာကာရော။ ဣမိနာ အာရာမအာရာမဝတ္ထုဝိဟာရဝိဟာရဝတ္ထူနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ အဝိဿဇ္ဇိယအဝေဘင်္ဂိယတ္တာ ဂရု အလဟုကံ ဘဏ္ဍံ **ဂရုဘဏ္ဍံ** ။ ဣမိနာ မဉ္စာဒီနိ ဧကဝီသတိ ဂရုဘဏ္ဍာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ **ထာဝရေ**တိ အာဓာရေ ဘုမ္မံ, ပရိယာပန္နန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အထ တ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ, ထာဝရေသူတိ ဟိ အတ္ထော, ခေတ္တန္တိအာဒီသု သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ ခိပတိ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပဒ်ဇမေတ္ထာတိ **ခေတ္တံ** ။ ဝသတိ အပရဏ္ဏာဇံ ပတိဋ္ဌာတိ ဧတ္ထာတိ **ဝတ္ထု,** တလေ ဘူမိဘာဂေ ဧကတော တ ဒ္ဝီဟိ တ တီဟိ တ ဌာနေဟိ အာဝရဏံ ကရီယတိ ဧတ္ထာတိ **တဋ္ဌာကော,** သရော။ ကဿကာနံ မတေန ကတ္တဗ္ဗာတိ **မာတိကာ**။ အာရာမေန ပရိဝတ္တေတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ကာနိ ပရိဝတ္တေတုန္တိ အာဟ “ဣမာနိ စတ္တာရိပီ”တိ။ **ပိ**သဒ္ဒော အဝယဝသမ္ပိဏ္ဍနော။

**တတ္ထာ** တိ “ပရိဝတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝစနေ။ **ဒူရေ**တိ သင်္ဃာရာမတော ဒူရဋ္ဌာနေ။ **ယမ္ဗီ** တိ နာဠိကေရဖလမ္ပိ။ **ဟရန္တိ** တိ သင်္ဃဿ ဟရန္တိ။ **အညေသ**န္တိ သင်္ဃတော အညေသံ မနုဿာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ**တိ မနုဿာ။ သင်္ဃေန သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ရုစ္စတီ** တိ သင်္ဃဿာရာမေန မနုဿာနမာရာမံ, မနုဿာနမာရာမေန တ သင်္ဃဿာရာမံ ပရိဝတ္တေတုံ ရုစီယတိ ဣစ္ဆီယတိ။ ဘိက္ခူနံ အာရာမောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အယ**န္တိ မနုဿာနမာရာမော။ **ခုဒ္ဒကော** တိ သင်္ဃာရာမတော ခုဒ္ဒကော။ **အာယ**န္တိ အယတိ အာယသာမိကော ဓနေန ဝမ္ပိ ဂစ္ဆတိ အနေနာတိ အာယော, တံ။ **သမကမေတ**တိ သမပ္ပမာဏမေဝ, အာယံ သစေ ဒေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပမာဏတော ကပစ္စယော။ မနုဿာနံ ရုက္ခာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အတိရေကံ သင်္ဃဿ ဒေမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဇာနာပေတ္ဝာ**တိ “သင်္ဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလ”န္တိ (မ. နိ. ၃.၃၇၆) သင်္ဃဿ ဒိန္နအနဿ အာနိသံသံ မနုဿာနံ ဇာနာပေတွာ။ ဖလဓာရိနော ဟောန္တိ နနူတိ ယောဇနာ။ **ဧဝ**န္တိအာဒိ နိဂမနံ။ **ဧတေနေဝ နယေနာ**တိ ယေန နယေန အာရာမော အာရာမေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗော, ဧတေ

နေဝ နယေန။ မဟန္တေန တ ခုဒ္ဒကေန တ အာရာမဝတ္ထုနာ စာတိ ယောဇနာ။ အာရာမ အာရာမဝတ္ထုဝိဟာရဝိဟာရဝတ္ထူနိ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဥဘောပီ**တိ ဂေဟဟာသာဒဝသေန ဥဘောပိ။ **တတ္ထာ** တိ ဂေဟော။ **ဣဒံ ပနာ**တိ ဟာသာဒသင်္ခါတံ ဂေဟံ, မနုဿာနံ ဂေဟန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ မဟဂ္ဃေန တ အပ္ပဂ္ဃေန တ ဝိဟာရဝတ္ထုနာ စာတိ ယောဇနာ။ ဝိဟာရဝိဟာရဝတ္ထုအာရာမအာရာမဝတ္ထူနိ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧဝန္တိ**အာဒိ နိဂမနံ။

ဂရုဘဏ္ဍေန ဂရုဘဏ္ဍပရိဝတ္တနေ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ပံသုတကရကေသူ**တိ ပံသုကိဋ္ဌနတ္တာယ ကတေသု အကရကေသု။ **ကပ္ပိယမဉ္စာ** တိ သင်္ဃဂဏပုဂ္ဂလာနံ ကပ္ပိယာ သုဝဏ္ဏရဇတာဒီဟိ အကတာ မဉ္စာ။ ဝိဟာရဿ ပန သုဝဏ္ဏရဇတမယာဒိကာပိ ကပ္ပိယာ မဉ္စာ အတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဗဟိသီမာယာ**တိ ဥပစာရသီမတော ဗဟိ။ **တတ္ထာ** တိ သင်္ဃတ္ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနေ။ **တတ္ထာ** တိ တဿ ဘိက္ခုနော ဝသနဋ္ဌာနေ။ **“မဟဂ္ဃေနာ”** တိ ဝုတ္တဝစနံ နိယမေန္တော အာဟ “သတဂ္ဃနကေန တ သဟဿဂ္ဃနကေန တ”တိ။ **မဉ္စသတ** န္တိ မဉ္စဗဟုံ။ **ဧတေသုပီ**တိ ပီဌဘိသိဗိမ္ဗောဟနေသုပိ။ **တတ္ထာ** တိ ပီဌဘိသိဗိမ္ဗောဟနေသု။ ကပ္ပိယံ ပီဌာဒီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အကပ္ပိယံ တ မဟဂ္ဃံ ကပ္ပိယံ တ**တိ ကပ္ပိယေန တ မဟဂ္ဃကပ္ပိယေန တ ပရိဝတ္တေတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ “ဝုတ္တဝတ္ထူနီ”တိ ပဒံ “ပရိဝတ္တေတွာ”တိ ပဒေ အဝုတ္တကမ္မံ, “ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ ပဒေ ဝုတ္တကမ္မံ, ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခပဒံ။

**ပသတမတ္တဥဒကဂဏှကာနိပီ**တိ ဧတ္ထ ပသတော နာမ ကုဉ္စိတဟဏိ။ **သီဟဠဒီပေ**တိ သီဟံ လာတိ ဂဏှာတီတိ **သီဟဠော** လကာရဿ ဠကာရံ ကတွာ, သီဟဗာဟုနာမကော ရာဇာ, တဿ ပုတ္တတ္တာ ဝိဇယကုမာရောပိ သီဟဠော နာမ, တေန အာဒိမှိ နိတသဘာဝေန ဂဟိတတ္တာ ဒီပေ **သီဟဠဒီပေ** နာမ, တသ္မိံ။ ဟဒံ ဂဏှာတီတိ **ဟဒဂဏှနော,** သောယေဝ **ဟဒဂဏှနကော။ ဟအေ နာမာ**တိ “ဟဒဂဏှနကော”တိ ဧတ္ထ ဟအေ နာမ။ ယော လောဟတရကော မဂဓနာဠိယာ ပဉ္စနာဠိမတ္တံ ဂဏှာတိ, သော လောဟတရကော ဟအေ နာမာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ ပမာဏဿ နာမံ ပမာဏဝန္တေ ဥပစာရတော တေဟာရနယံ ဒဿေတိ။ **တတော**တိ ပဉ္စနာဠိမတ္တဂဏှနကတရကတော။ **ဣမာနီ**တိ လောဟကုမ္ဘီအာဒီနိ။

**ဘိင်္ကာရ ။ပေ။ ကဋစ္ဆုအာဒီနိ** တိ ဘိင်္ကာရော စ ပဋိဂ္ဂဟော စ ဥဠုင်္ကော စ ဒဗ္ဗိ စ ကဋစ္ဆု စ ဟတိ စ တဋ္ဋကော စ သရကော စ သမုဂ္ဂော စ အင်္ဂါရကပလ္လော စ ဓူမကဋစ္ဆု စ **ဘိင်္ကာရ။ပေ။ ဓူမကဋစ္ဆုယော,** တာ အာဒိ ယေသံ တာနီတိ **ဘိင်္ကာရ။ပေ။ ကဋစ္ဆုအာဒီနိ** ။ အာဒိသဒ္ဒေန အညာနိ ဥပကရဏာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ **ဘာဇနီယာနီ**တိ ဘာဇေတဗ္ဗာနိ။ **ကံသလောဟာဒီ**တိအာဒိသဒ္ဒေန ဝဋ္ဋလောဟံ သင်္ဂဏှာတိ။ **ဝဋ္ဋလောဟံ နာမ** ပီတလောဟံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **ဟရိဟာရိယ**န္တိ သင်္ဃိကပရိဘောဂံ ပရိဟရိတွာ အပနေတွာ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇနံ, “အတ္တသန္တက”န္တိ တ ပရိဂ္ဂဟေန ဟရိတွာ ဘုဉ္ဇနံ န ဝဋ္ဋတိ။ **ဂိဟိဝိကဋ္ဋနီဟာရေနေတ**တိ “ဂိဟိဝိကဋ္ဋ”န္တိ အဘိနီဟာရေနေဝ။

အညသ္မိမ္ပိ ကပ္ပိယလောဟဘဏ္ဍေ ပရိယာပန္နာ အဉ္ဇနီတိ ယောဇနာ။ အထ တ **ကပ္ပိယလောဟဘဏ္ဍေ** တိ နိဒ္ဓာရဏေ ဘုမ္မံ, “အဉ္ဇနီ”တိအာဒိနာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **သူစီ**တိ စီဝရာဒိသိဗ္ဗနကာ သူစိ။ **ပဏ္ဏသူစီ** တိ ပဏ္ဏေ လိခနာ သူစိ။ **အညမ္ပိ** တိ အဉ္ဇနိအာဒိတော အညမ္ပိ။ ဓူမနေတ္တဉ္စ ဖာလဉ္စ ဒီပရုက္ခော စ ဒီပကပလ္လကော စ ဩလမ္ဗကဒီပော စ **ဓူမနေတ္တ။ပေ။ ဩလမ္ဗကဒီပာ** ။ ဣတ္ထိပုရိသတိရစ္ဆာနဂတသင်္ခါတာနိ ရူပါနိ ဧတေသု အတ္ထီတိ **ဣတ္ထိပုရိသတိရစ္ဆာနဂတရူပကာနိ**။ ဓူမနေတ္တ။ပေ။ ဩလမ္ဗကဒီပာ စ တေ ဣတ္ထိပုရိသတိရစ္ဆာနဂတရူပကာနိ စေတိ **ဓူမနေတ္တ။ပေ။ ရူပကာနိ,** ဝိသေသနပရနိပါတော။ တာနိ တ အညာနိ တ ဘိတ္တိစ္ဆဒနကတဋ္ဌာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗာနိ လောဟဘဏ္ဍာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **လောဟခိလက**န္တိ လောဟမယံ အာဏိံ။ **ပရိဟရိတွာတ**တိ “အတ္တနော သန္တက”န္တိ ပရိဂ္ဂဟေန ဟရိတွာ, သင်္ဃိကပရိဘောဂဂိဟိဝိကဋ္ဋာနိ တ အပနေတွာ။ **ခီရဟာသာဏမယာနီ**တိ ခီရဝဏ္ဏေန ဟာသာဏေန ကတာနိ။

သုဝဏ္ဏဉ္စ ရဇတဉ္စ ဟာရကူဋဉ္စ ဇာတိဖလိကဉ္စ **သုဝဏ္ဏ။ပေ။ ဇာတိဖလိကာနိ,** တေဟိ ကတာနိ ဘာဇနာနိ **သုဝဏ္ဏ။ပေ။ ဘာဇနာနိ။ သဗ္ဗ**န္တိ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိသဗ္ဗံ။ **ဝဋ္ဋတီ** တိ သင်္ဃဂဏပုဂ္ဂလာနံ ဝဋ္ဋတိ။

တသိအာဒီသု ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ, နိဒ္ဒါရဏေ တ ဘုမ္မံ။ ယာယ တသိယာ န သက္ကာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ တသိတော။ **မဟတ္တရီ** သဒ္ဒော မဟန္တပရိယာယော အနိပ္ဖန္နပါဋိပဒိကော။ မဟတ္တရီ တသီ တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝေဠုနာန** န္တိ ဘိသက္ကာနံ။ **သိရာဝေဓနေဖရသုပီ**တိ ပိသဒ္ဒေန တတော မဟန္တံ ပန ပဂေဝတိ ဒဿေတိ။ ယာ ပန ကုဋ္ဌာရိ အာဝုဓသင်္ခေပေန ကတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အထ တ အာဝုဓသင်္ခေပေန ကတာ ယာ ပန ကုဋ္ဌာရိ အတ္ထီတိ ယောဇနာ။ **အနာမာသာ**တိ အနာမသိတဗ္ဗာ, အနာမာသာရဟာတိ အတ္ထော။ **စတုရင်္ဂုလမတ္တောပီ** တိ ပိသဒ္ဒော တတော အဓိကော ပန ပဂေဝတိ ဒဿေတိ။ နိခဏိတွာ ခါဒတီတိ **နိခါဒနံ**။ စတုရဿံ မုခမေတဿာတိ **စတုရဿမုခံ**။ ဒောဏိသဒိသံ မုခမေတဿာတိ **ဒောဏိမုခံ**။ သမ္မုဉ္ဆနိဒဏ္ဍဝေဓနမ္ပိ နိခါဒနံ ဒဏ္ဍဗဒ္ဓံ ဟောတိ စေတိ ယောဇနာ။ ဒဏ္ဍေန ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ **ဒဏ္ဍဗဒ္ဓံ,** ဒဏ္ဍံ ဗဒ္ဓမေတဿာတိ တ ဒဏ္ဍဗဒ္ဓံ။ "အဒဏ္ဍက"န္တိ ဝတွာ တဿေဝတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ "ဖလမတ္တမေဝ"တိ။ နတ္ထိ ဒဏ္ဍမေတဿာတိ **အဒဏ္ဍကံ။ ယ** န္တိ နိခါဒနံ။ **ပရိဟရိတု**န္တိ ပုဂ္ဂလိကဘာဝေန ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဟရိတုံ, သင်္ဃိကဘာဝံ အပနေတုံ တ။ သိခရမ္ပိ နိခါဒနေနေဝ သင်္ဂဟိတံ လက္ခဏဟာရနယေန သမာနကိစ္စဘာဝတော။ **သိခရ**န္တိ ယေန ပရိဗ္ဘမိတွာ ဆိန္ဒန္တိ, ယေဟိ မနုဿေဟိ ဒိန္နာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ**တိ မနုဿာ, ဝဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နော**တိ အမှာကံ။ **ဟာကတိကေ**တိ ပကတိယာ ဌိတေ, ယထာ ပဌမံ ဌိတာ ဟောန္တိ, တထာ ကရိဿာမာတိ အတ္ထော။ **သစေ အာဟရန္တိ** တိ သစေ အာယာစန္တံ အကတွာ ဟရန္တိ။ **အနာဟရန္တာပီ** တိ ပုန အနာဟရန္တာပိ။

ကမ္မာရော စ တဋ္ဋကာရော စ စုန္ဒကာရော စ နဠကာရော စ မဏိကာရော စ ပတ္တဗန္ဓကော စ **ကမ္မာရ။ပေ။ ပတ္တဗန္ဓကာ,** တေသံ။ အဓိကရဏီ စ မုဋ္ဌိကော စ သဏ္ဍာသော စ တုလာ စ **အဓိကရဏီ။ပေ။ တုလာ။ သင်္ဃေ ဒိန္နကာလတော**တိ သင်္ဃဿ ဒိန္နကာလတော။ တိပုံ ဆိန္ဒတိ အနေနာတိ **တိပုစ္ဆေဒနံ,** တမေဝ သတ္ထကံ **တိပုစ္ဆေဒနသတ္ထကံ**။ မဟာကတ္တရိဉ္စ မဟာသဏ္ဍာသဉ္စ မဟာပိပ္ဖလိကဉ္စ ဌပေတွာတိ ယောဇနာ။ ကသ္မာ ဌပိတာနီတိ အာဟ "မဟာကတ္တရိအာဒီနိ ဂရုဘဏ္ဍာနီ"တိ။ တတ္ထ ယသ္မာ မဟာကတ္တရိအာဒီနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိ, တသ္မာ "ဌပေတွာ မဟာကတ္တရိ"န္တိ အာဒိ မယာ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။

ဝလ္လိအာဒီသု ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဝေတ္တဝလ္လိအာဒိကာ** တိ ဝေတ္တသင်္ခါတဝလ္လိအာဒိကာ။ **အမုဗာဟုပ္ပမာဏာ** တိ ဧတ္ထ –

"ဗျာမော သဟကရာ ဗာဟု၊ ဒွေဝပဿဒွယဝိတ္ထတာ"တိ။ –

အဘိဓာနေ (အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ၂၆၉ ကထာယံ) ဝုတ္တတ္တာ ဗာဟု နာမ ဣဓ ဗျာမောဝ အဓိပ္ပေတော။ တသ္မာ ဒွိသု ပဿေသု ဝိတ္ထတာနံ ဗျာမသင်္ခါတာနံ သဟကရာနံ ဒွိန္နံ ဗာဟူနံ အမုဟောတိ **အမုဗာဟု,** တဿ ပမာဏမေတဿာတိ **အမုဗာဟုပ္ပမာဏာ** တိ ဝစနတ္တော ကာတဗ္ဗော, ဒီဃတော ဒွိဟတ္ထာ ဝလ္လီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တတ္ထ ဇာတကာ**တိ တိဿံ သင်္ဃဿ ဘူမိယံ ဇာတကာ။ **ရက္ခိတဂေါပိတာ** တိ သင်္ဃေန သယံ ရက္ခိတာ, ပရေဟိ ဂေါပိတာ။ ဣမိနာ အရက္ခိတအဂေါပိတာ ဂရုဘဏ္ဍံ န ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **သာ**တိ ဝလ္လိ။ အတိရေကာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပနေတု**န္တိ တံ ဝလ္လိံ ဥပနေတုံ။ သုတ္တဉ္စ မကစိဝါကဉ္စ နာဠိကေရဟီရဉ္စ စမ္မဉ္စ **သုတ္တ။ပေ။ စမ္မာနိ,** တေဟိ ကတာ **သုတ္တ။ပေ။ စမ္မမယာ**။ ရဇ္ဇုကာ စ ယောတ္တာနိ စ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကေဝဋ္ဋာ တ ဒွိဝဋ္ဋာ တ**တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒေန တိဝဋ္ဋာဒိံ သင်္ဂဏှာတိ။ အဝဋ္ဋေတွာ ဒိန္နံ သုတ္တဉ္စ အဝဋ္ဋေတွာ ဒိန္နာ မကစိ တကနာဠိကေရဟီရာ စာတိ ယောဇနာ။

ယော ကောစိ ဝေဠူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သောပီ**တိ ဝေဠုပိ ဝဋ္ဋတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပိသဒ္ဒေန ဝလ္လိံ အပေက္ခတိ။ **ဣဒမေတ္ထာ**တိ ဣဒံ သဗ္ဗံ ဧတ္ထ ဝေဠုမှိ, ဝေဠုသု တ ဣဒန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သမကံ** တတိ ဂဟိတဝေဠုနာ သမပ္ပမာဏံ တ။ **အတိရေကံ တ**တိ တတော အတိရေကံ တ။ **တံအဂ္ဃနက** န္တိ တဿ ဝေဠုနော အဂ္ဃနာရဟံ။ **ဖာတိကမ္မ**န္တိ ဝဍ္ဎိကမ္မံ။ **တတ္ထေဝ** တိ ဂဏှနဋ္ဌာနေဝ။ **ဂမနကာလေ**တိ ဂဏှနဋ္ဌာနတော အညတ္ထ ဂမနကာလေ။ "ပဟိဏိတွာ အတဗ္ဗော"တိ ဣမိနာ သယံ တ အာဂန္တွာ အတဗ္ဗောတိ အတ္ထောပိ လက္ခဏဟာရနယေန ဂဟေတဗ္ဗော သမာနကိစ္စတ္တာ။

မုဥ္စပဗ္ဗဇသဒ္ဒေန မုဥ္စပဗ္ဗဇတိဏာနံ ပါဠိယံ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ တိဏသဒ္ဒေန တာနိ ဌပေတွာ ဟရိသေသဉ္စ ယေန အဝသေသတိဏမေဝ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “မုဥ္စံ ပဗ္ဗဇဉ္စ ဌပေတွာ”တိအာဒိ။ သမာနဖလတ္တာ လက္ခဏဟာရနယေန ပဏ္ဏမ္ပိ တိဏေနေဝ သင်္ဂဟိတန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ယတ္ထ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယတ္ထ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ, **ကုတီ**တိ ဇဝံ။ တိဏဉ္စ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထဇာတကံ တ** တိ တသ္မိံ သင်္ဃာရာမေ ဇာတကံ တ။ **ဗဟာရာမေ**တိ သင်္ဃာရာမတော ဗဟိ။ **တမ္ပိ** တိ တိဏမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒေန ဝလ္လိဝေဠု အပေက္ခတိ။ **အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏောပိ** တိ ဒီဃတော အဋ္ဌင်္ဂုလပမာဏောပိ ။ **ရိတ္တပောတ္ထကော** တိ အလိခိတတ္တာ တုစ္ဆော မက စိဝတ္ထာဒိကောပိ ပဏ္ဏမယောပိ ပောတ္ထကော။ ကုဒဉ္စ ပဏ္ဏပသင်္ဂေန ဝုတ္တံ။

**ပဥ္စဝဏ္ဏာ တ** တိ နီလပီတလောဟိတောဒာတမဥ္ဇိဋ္ဌဝသေန ပဥ္စဝဏ္ဏာနာ တ။ **တမ္ပိ** တိ မတ္တိကမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒေန ဝလ္လိဝေဠုတိဏာနိ အပေက္ခတိ။

အရုဘဏ္ဍေ ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ရက္ခိတကေပိတော ယော ကောစိ အရုဘဏ္ဍကော အတ္ထီတိ ယောဇနာ။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန ဝုတ္တောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ရ** တိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ, “တေန ခော ပန သမယေနာ”တိ ပါဠိယံ တ။ **ကုမေသူ**တိ အာသန္ဒိကာဒီသု။ **တ္တော** တိ ပီဌေသု, ပလာလပီဌေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဗုဒ္ဓုစမ္မသြနဒ္ဓ** န္တိ ဗုဒ္ဓုစမ္မေန အဝနဒ္ဓံ။ **တဋ္ဌရူပပရိက္ခိတ္တ** န္တိ တဋ္ဌရူပေဟိ ပရိတရိတံ။ **ရတနပရိသိဗ္ဗိတ** န္တိ ရတနသုတ္တေန သမန္တတော သိဗ္ဗိတံ။

**ဇတေသုပီ**တိ ဝင်္ကဖလကာဒီသုပိ။ “သင်္ဃထာလကံ ပန ဘာဇနီယ”န္တိ ဟဋ္ဌသ္သာနန္တရံ “တထာ”တိ ဟဋ္ဌော အတ္ထိ, သော တ္တော န ယုဇ္ဇတိ, ပရတော ပန “ယေန ကေနစိ ကတံ ဂရုဘဏ္ဍမေတ”တိ ဟဋ္ဌသ္သာနန္တရံ ယုဇ္ဇတိ။ တတ္ထ ဟိ ယထာ ယေန ကေနစိ ကတံ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ ဟောတိ, တထာ ထမ္ဘတုလာသောပာနဖလကာဒီသု အရုမယံ တ ဟ သာဏမယံ တ ယံကိဥ္စိ ဂေဟသမ္ဘာရရူပံ ဂရုဘဏ္ဍမေတတိ အတ္ထော။

**သဗ္ဗ**န္တိ သကလံ ဥဒကတုမ္ဗဟာဒကထလိကမဏ္ဍလံ။ **ဇတေသုပီ**တိ အာဓာရကာဒီသုပိ။ **တထာ ထမ္ဘတလာ** တိ တေ့ထ တထာသဒ္ဒေန ‘ဂရုဘဏ္ဍမေတ”တိ ပဒံ အတိဒိသတိ။ **သင်္ဃေ ဒိန္န** န္တိ သင်္ဃဿ ဒိန္နံ။ **ဘူမတ္ထရဏ** န္တိ ဘူမိယံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ။ **တမ္ပိ** တိ ဋ္ဌကစမ္မမ္ပိ။

ဥဒုက္ခလံ ဂရုဘဏ္ဍမေတတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဇသေဝ နယော **မုသလ**န္တိအာဒီသုပိ။ **ဇတေသူ**တိ မဥ္စပာဒီသု။ **အနုညာ တတသိယာ**တိ ဘာဇနတ္ထာယ အနုညာတတသိယာ။ **ခမကရဏော**တိ တ္တော “သင်္ခံ ခမတိ, သင်္ခမကော”တိအာဒီသု ဝိယ နိသ္သံယောဂဟဋ္ဌောယေဝ ယုဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ခမတိ တတေန ပဝတ္တတီတိ **ခမော,** တတဟေတုကော သဒ္ဒော, ခမံ ကရောတီတိ **ခမကရဏော**တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ **သဗ္ဗမေတ**န္တိ အနုညာတတသိဒဏ္ဍာဒိကံ ဇတံ သဗ္ဗံ။ **တတော** တိ အနုညာတတသိဒဏ္ဍာဒိကတော, မဟန္တတရံ တသိဒဏ္ဍာဒိကံ ဂရုဘဏ္ဍန္တိ ယောဇနာ။

**ယထာဇာတမေတ**တိ ယထာပဝတ္တမေဝ။ **တေဟိ**တိ ဟတ္ထိဒန္တာဒီဟိ, “ကတ”န္တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **တ စ္ဆိတနိဋ္ဌိတောပီ**တိ တစ္ဆိတကမ္မေန နိဋ္ဌိတောပိ။

မတ္တိကာဘဏ္ဍေ ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ, ဥပဘောဂေ စ ပရိဘောဂေ စ **ဥပဘောဂပရိဘောဂံ,** သမာဟာရဒွန္ဒော။ ကုဒံ ပဒံ “ဃဋပိဌနာဒိကုလာလဘာဇန”န္တိ ပဒေနေဝ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **ထုပိကာတီ**တိ တ္တော ကု တိသဒ္ဒော ကုမသဒ္ဒတ္ထော။ ကုဒံ သဗ္ဗံ သင်္ဃဿ ဒိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂရုဘဏ္ဍန္တိ ယောဇနာ။ “အနတိရိတ္တပမာဏော”တိ ဝိသေသနပဒံ “ဃဋကော”တိ ဝိသေသျပဒေနေဝ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **တ္တော** တိ မတ္တိကာဘဏ္ဍေ, အာဓာရေ တ နိဒ္ဒာရဏေ တ တ္တ ပစ္စယော။ မတ္တိကာဘဏ္ဍေ ကုဏ္ဍိကာ ဘာဇနီယကောဋ္ဌာသံ ဘဇတိ, ဇဝံ လောဟဘဏ္ဍေပီတိ ယောဇနာ။ **တ္တော** တိ ဂရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယေ။

## နဝကမ္မအနကထာ

**၃၂၃. ဘဏ္ဍိကာဋ္ဌပနမတ္တေနာ** တိ ဧတ္ထ ဘဏ္ဍိကာဋ္ဌပနံ နာမ ဘဏ္ဍိကယောဇနန္တိ အာဟ "ကဟောတဘဏ္ဍိကယောဇနမတ္တေနာ"တိ။ **အသ္သာ** တိ ဘိက္ခုနိသ္သာ။ **စိတကဓူမောတိ** စိတကေ ဥဋ္ဌိတော ဓူမော။ **တေသ္သေတ** တိ ဘိက္ခုသ္သ ဧဝ ဝိဟာရောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဓူမကာလေတိ** ဓူမသ္သ ဥဋ္ဌိတကာလေ။ "အပလောကေတ္ဝာ"တိ ဣမိနာ ဓူမကာလေ အပလောကိတံ **ဓူမကာလိကံ**။ ဓူမကာလိကံ ဟုတွာတိ အတ္ထယောဇနံ ကတွာ ဟဋ္ဌိယံ "ပရိယောသိတဝိဟာရ"န္တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗဘာဝံ ဒသ္သေတိ။ **ကတပရိယောသိတဝိဟာရန္တိ** ကတပရိယောသိတော ဝိဟာရော ဣမသ္သ နဝကမ္မသ္သာတိ ကတပရိယောသိတဝိဟာရံ။ ဣဒံ နဝကမ္မံ ဒေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယာဝ ကေဟာနသိယော န အာရောဟန္တိ, တာဝ ဝိပ္ပကတော နာမာတိ ယောဇနာ။ **တတောတိ** ကေဟာနသိအာရောဟနတော။ **ကဋ္ဌိဒေဝ သမာဒပေတွာ ကာရေသ္သတီတိ** ဝိဟာရသာမိကောယေဝ ကဋ္ဌိ ဘိက္ခုံ သမာဒပေတွာ ကာရေသ္သတိ။ ပဋ္ဌာဟတ္ထေ ဝိဟာရေတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဆဝသ္သိကံ နဝကမ္မန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ အဓုယောဂေ။ **သောတိ** အဓုယောဂော။ မဟလ္လကံ နိယာမေတွာ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဒသဟတ္ထေ ကောဒသဟတ္ထေ"တိ။ ဒသဝသ္သိကံ တ ကောဒသဝသ္သိကံ တ နဝကမ္မန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတောတိ** ဒွါဒသဟတ္ထတော။ လောဟဟာသာဒသဒိသေပိ ဟာသာဒေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတောတိ** ဒွါဒသဝသ္သိကနဝကမ္မတော။

**နဝကမ္မိကော** တိ နဝကမ္မေ ယုတ္တပယုတ္တော။ **ဥတုကာလေတိ** ဟေမန္တဂိမှကာလေ။ **ပဋ္ဌိဗာဟိတုန္တိ** အညေသံ သမ္ပတ္တဘိက္ခုနံ ပဋ္ဌိသေဓေတုံ။ **အာတတသသာမိကသ္သာ** တိ အာတတသအယကသ္သ။ **တသ္သာ** တိ အာတတသသာမိကသ္သ။ **ဝံသေတိ** အန္ဝဝယေ။ **တေတိ** တဝ။ **သောတိ** အာတတသသာမိအာဒိကော။ ဘိက္ခုပိ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေပီတိ** ဉာတိဥပဋ္ဌာကာပိ။ **တသ္မိမ္ပီ** တိ သင်္ဃိကပစ္စယေပိ။ ဗဟူ အာတတသေတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧကံ အာတတသန္တိ ယောဇနာ။

ဧကံ တ အာတတသန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတောတိ** ဝိသဇ္ဇိတာတတသေဟိ, ဥပပန္နာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တံ, ကိန္တိ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **ဧကံ မဋ္ဌဠ္ဌာနံ ဂဟေတွာ** တိ ဧကံ မဋ္ဌဠ္ဌာနံ ပုဂ္ဂလိကဘာဝေန ဂဟေတွာ။ **တိဘာဂန္တိ** တတိယဘာဂံ။ အယမေဝ တ ဟဇ္ဇော။ **တတ္ထာ** တိ နဋ္ဌဝိဟာရေ။ **ပုဂ္ဂလိကမေဝတိ** ပုဂ္ဂလိကံ ဧဝ, ပုဂ္ဂလိကံ ဣဝ တ။ **ဇဂ္ဂ** တိ ဇဂ္ဂဟိ။ **ဟီတိ** ဖလဇောတကော။ **ဧဝံ ဇဂ္ဂိတော ပနာ** တိ ဧဝံ ဇဂ္ဂိတော ဝိဟာရော ပန။ **တသ္မိံ** န္တိ ဇဂ္ဂန္တော။ **သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီနံ အတုကာမော ဟောတီ** တိ သင်္ဃသ္သ ဘဏ္ဍာဋ္ဌပနံ တ နဝကာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ တ အဒတွာ အတ္တနောယေဝ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီနံ အတုကာမော ဟောတိ။ **သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီနံ အတုံ လဗ္ဘတီ** တိ သဗ္ဗဝိဟာရံ ပုဂ္ဂလိကဘာဝေန အဂ္ဂဟေတွာ ဧကဒေသသ္သေဝ ဂဟိတတ္တာ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီနံ အတုံ လဗ္ဘတီတိ အတ္ထော။ ဇဂ္ဂပေတဗ္ဗော ဣတိ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ ဧတ္ထ "ဝုတ္တ"န္တိ ဟဇ္ဇော အတ္ထိ, သော အဟဇ္ဇောယေဝ "ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တ"န္တိ ပဒသ္သ အာကာရတ္တာ။

အညံ ဣဒမ္ပိ စ ဝက္ခမာနဝစနံ တတ္ထေဝ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ ကိန္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "ဒွေဝ ဘိက္ခူ"တိအာဒိ။ ဒွေဝ ဘိက္ခူ ကရောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေနာတိ** ဘိက္ခုနာ။ **သောယေဝ သာမီတိ** ယေန သာ ဘူမိ ပဌမံ ဂဟိတာ, သောယေဝ သာမီတိ အတ္ထော။ **ပတိရူပေ ဌာနေတိ** ပတိရူပေ သေနာသနဋ္ဌာနေ။ **တန္တိ** ပုဂ္ဂလိကကရဏံ။ ယံ ပန ဝ ယကမ္မန္တိ ယောဇနာ။ ဧတ္ထ စ **ဝယကမ္မန္တိ** တသ္မိံ ဝိဟာရေ ကတသ္သ ကမ္မသ္သ မူလံ။ ဝိဟာရသ္သ မူလံ အာတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တသ္သာ** တိ သင်္ဃိကံ ကရောန္တသ္သ။ **တတ္ထေတ** တိ ကတဝိဟာရေ ဧဝ။ **ကတာတတသေတိ** သမီပတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ, ကတာတတသသမီပေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဆာယူပဂဖလူပကတိ** ဆာယံ ဥပဂစ္ဆန္တာ စ ဖလံ ဥပဂစ္ဆန္တာ စ, ဆာယာဖလာနိ ဥပဟာရန္တာတိ အတ္ထော။ **အပလောကေတွာတိ** သင်္ဃံ အပလောကေတွာ။ **သာမိကာတိ** ရုက္ခသာမိကာ။ **ဟာရေတဗ္ဗာ** တိ အပနေတဗ္ဗာ။

"သင်္ဃိကဝလ္လိမတ္တမ္ပိ အဂ္ဂဟေတွာ"တိ ဣမိနာ သင်္ဃိကံ ဂဟေတွာ သင်္ဃိကာယ ဘူမိယာ သစေ ဝိဟာရံ ကရောတိ, သင်္ဃိကမေဝတိ ဒသ္သေတိ။ ဒွိဘူမကတိဘူမကာဒီသု ဟာသာဒေသု ဥပမုဘာဂံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဟာသာဒေ စေဝ ဟောတီ"တိအာဒိ။ ဥပရိ ဟာသာဒေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သောတိ** ဝိဟာရကာရကော ဘိက္ခု, တသ္သ ဟေဋ္ဌာဟာသာဒေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိဟာရေတိ** သင်္ဃိကဝိဟာရေ, ဝိဟာရသမီပေတိ အတ္ထော။ **အကတဋ္ဌာနေ** တိ စယပမုခာနံ အကတပုဗ္ဗဋ္ဌာနေ။ **စယံ တ ပမုခံ တတိ** သင်္ဃိကဝိဟာရသ္သ စယံ တ ပမုခံ တ။ **ဗဟိကုဋ္ဋေ** တိ ကုဋ္ဋသ္သ, ကုဋ္ဋတော တ ဗဟိ။ **တသ္သာ** တိ စယပမုခကာရကသ္သ ဘိက္ခုသ္သ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော ။ **ဝိသမံ** ပဗ္ဗတကန္ဒရာဒိန္တိ သ

မွန္ဓော။ **အပဒေ**တိ သုကရသ္သ အကာရဏော။ **ကတံ ဟောတီ**တိ စယံ တ ပမုခံ တ ကတံ ဟောတိ။ **တတ္ထာ** တိ စယပမု ခေသု, သဗ္ဗော အနိဿရော ဣတိ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။

ဝရသေယျံ ဂဟေတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**ပုန အာဂန္တွာ** တိ ပက္ကမိတွာ ပုန အာဂန္တွာ။ **တဿာ** တိ နဝကမ္မကဟကဿ ဘိက္ခုဿ။ **တေန္တိ** သေ နာသနံ။

## အညတ္ရပရိဘောဂပဋိက္ခေပဟဒိကထာ

**၃၂၄. နာတိဟရန္တီ** တိ ဇွေ္တ အတိသဒ္ဒေ ဟရဏဇ္တော, ဟရသဒ္ဒေ ပရိဘုဥ္ဇနတ္တောတိ အာဟ "အညတ္ရ ဟရိတွာ န ပရိဘုဥ္ဇန္တိ"တိ။ ယံ မဥ္စပိဌာဒီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ ဥန္ဒိယမဟာဝိဟာရေ။ **တန္တိ** မဥ္စပိဌာဒိံ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ အနုဇာနာတိ, တသ္မာ။ **တန္တိ** မဥ္စပိဌာဒိံ။ **အညတ္ရာ** တိ အညံ ဝိဟာရံ။ **အရောဂန္တိ** အနဋ္ဌာဇိဏ္ဏတွာ အရောဂံ။ **တသ္မိံ ဝိဟာရေ** တိ ဥန္ဒိယဝိဟာရေ။ **တသ္မိ န္တိ** ဥန္ဒိယဝိဟာရေ။ **တတော**တိ ဥန္ဒိယဝိဟာရတော။ **သု ယောဇိတာနီ**တိ သုဋ္ဌု ယောဇိတာနိ။ မူလအနံ တ ပဋိဟကတိကံ တ နတ္တိတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဆဍ္ဍိတဝိဟာရတော** တိ ဘိက္ခူဟိ အနပေက္ခေန ဆဍ္ဍိတသင်္ဃိကဝိဟာရတော စ ပုဂ္ဂလေန သာပေက္ခေန ဆဍ္ဍိတပုဂ္ဂလိကဝိဟာရတော စ။ **အာ တသိကကာလေ**တိ အာတသိကာနံ ဌိတကာလေ။ **တတော**တိ ဆဍ္ဍိတဝိဟာရတော။

**ဖာတိကမ္မတ္ထာယာ** တိ ဇွေ္တ ဖာတိသဒ္ဒေ ဝမုနတ္တောတိ အာဟ "ဝမိုကမ္မတ္ထာယာ"တိ။ **ဇွေ္တာ** တိ "ဖာတိကမ္မတ္ထာယာ"တိ ဟဋ္ဌေ။

**စက္ကလိက** န္တိ စက္ကာကာရေန လာတိ ပဝတ္တတိ, စက္ကာကာရံ တ လာတိ ဂဏှာတီတိ **စက္ကလံ,** တဒေဝ **စ က္ကလိကံ,** ဟာဒပုဥ္ဆနံ, "ကမ္ဗလာဒီဟိ ဝေဌေတွာ ကတ"န္တိ ဣမိနာ တဿ ကရဏာကာရံ ဒဿေတိ။ **ယေဟီ**တိ ဟ ဒေဟိ ။ **ဥဒကန္တိ** သေနာသနဿ တိန္တကံ ဥဒကံ။ ဥဒကံ န ပညာယတီတိ ယောဇနာ။ သဥဟာဟနေန အက္ကမိတုံ န ဝဋ္ဋ တီတိ ယောဇနာ။

**သုဓာဘူမိယန္တိ** သုဓာယ လိတ္တာယံ ဘူမိယံ။ **ပရိဘဏ္ဍာဘူမိယ** န္တိ ကေမယကသာဝပရိဘဏ္ဍာဘူမိယံ။ **ဟာအာ**တိ မဥ္စ ဟာအာ။ **တသ္မိ** န္တိ စောဠကေ။ **ဌပေန္တဿာ** တိ မဥ္စဟာဒေ ဌပေန္တဿ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဘိက္ခူသု ။ **နေတသိကာ** တိ နိဗဒ္ဓံ ဝသန္တီတိ နေတသိကာ။ **ဌပေန္တီ** တိ မဥ္စဟာဒေ ဌပေန္တိ။ **တထေတ**တိ ယထာ နေတသိကာ ဝဋ္ဋဥ္စန္တိ, တ ထေဝ အာဂန္တုကေဟိ ဝဋ္ဋဥ္စိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အတ္ထော။

**သေတဘိတ္တိ တ** တိ ဇွေ္တ တသဒ္ဒေန နီလဘိတ္တိအာဒယော သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ "ဒွတရမ္ပိ တတဟနမ္ပိ"တိအာဒိနာ သာမညတော ဝုတ္တတ္တာ ဒွတရတတဟနာဒယော အပရိကမ္မကတာပိ န အပဿယိတဗ္ဗာ။ ကေနစိ တ ဝတ္ထာဒိနာ တိ သမ္ဗန္ဓော။

"ဟုတွတ"တိ ဣမိနာ "ဓောတဟဒကာ"တိ ပဒဿ "နိပဇ္ဇိတု"န္တိ ပဒေ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒဿေတိ, "ဘိက္ခူ"တိ ပဒေ ကာရကဝိသေသနဘာဝံ နိဝတ္တေတိ။ ကသ္မိံ ဌာနေ နိပဇ္ဇိတုံ ကုက္ကုစ္စာယန္တီတိ အာဟ "ဓောတေဟိ ဟာဒေဟိ အက္ကမိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ"တိ။ "အက္ကမိတဗ္ဗဋ္ဌာနဿေတံ အဓိဝစန"န္တိ ဣမိနာ "ဓောတဟဒကေ"တိ ဟဋ္ဌဿ ဓောတော ဟာအော တိဋ္ဌတိ ဇွေ္တ ဌာနေတိ **ဓောတဟဒကံ,** တသ္မိံ ဓောတဟဒကေတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တေန္တိ** "ဓောတဟဒကေ"တိ နာမံ။ **"ပစ္စတ္ထရိတွတ"** တိ ဇွေ္တ ကေန ပစ္စတ္ထရိတွတတိ အာဟ "ပစ္စတ္ထရဏေ နာ"တိ။ "အတ္တနော သန္တကေနာ"တိ ဣမိနာ သင်္ဃိကေန ပစ္စတ္ထရဏေန ပစ္စတ္ထရဏံ ပဋိက္ခိပတိ။ **နိဒ္ဒာယတော ပီ**တိ နိဒ္ဒာယကာရဏာပိ, သံကုဋိတေတိ သမ္ဗန္ဓော။ အထ တ **နိဒ္ဒာယတောပီ** တိ နိဒ္ဒာယန္တဿပိ။ "သရီရာဝယ တေ"တိ ပဒေ သာမ္ယတ္ထဆဋ္ဌီ, "အာပတ္တိယေတ"တိ ပဒေ သမ္ဗအနံ။ လောမေသု ဖုသန္တေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ "ပရိဘောဂသီသေနာ"တိ ဣမိနာ ပရိဘောဂံ အကတွတ ကေနစိ ကမ္မေန သရီရာဝယဝေန ဖုသန္တဿ အနာပတ္တီတိ ဒ

ဒဿေတိ။ ဟတ္ထတလေန ဖုသိတုံ ဟဒတလေန ဖုသိတုံ တ အက္ကမိတုံ တတိ ယထာလာဘယောဇနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ''ပရိဘောဂသီသေနာ''တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''မဇ္ဈပိဌံ နီဟရန္တဿာ''တိအာဒိ။

## သင်္ဃဘတ္တာဒိအနုဇာနနကထာ

၃၂၅. ''သင်္ဃဿ ဘတ္တ''န္တိ ဣမိနာ **သင်္ဃဘတ္တ** န္တိ ပဒဿ ဆဋ္ဌီသမာသံ ဒဿေတိ။ သင်္ဃဿ အတ္ထာယ အာဘတံ ဘတ္တံ ကာတုံ န သက္ကောန္တီတိ ယောဇနာ။ ဥဒ္ဒေသဘတ္တန္တိအာဒီသု ဝေမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ''ဥဒ္ဒေသေန လဒ္ဓဘိက္ခူနံ ဘတ္တံ ကာတု''န္တိ ဣမိနာ ဥဒ္ဒေသေန လဒ္ဓဘိက္ခူနံ ကာတဗ္ဗံ ဘတ္တံ **ဥဒ္ဒေသဘတ္တ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တထေဝတ**ိ ယထာ သင်္ဃတော ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ လဒ္ဓဘိက္ခူ, တထေဝ။ **ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ**တိ ''ဧကံ ဝာ''တိအာဒိနာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ။ **တေသ**န္တိ လဒ္ဓဘိက္ခူနံ။ ဣမိနာ နိမန္တေတ္ဝာ လဒ္ဓဘိက္ခူနံ ကာတဗ္ဗံ ဘတ္တံ **နိမန္တနဘတ္တ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''သလာကာယော ဆိန္ဒိတ္ဝာ''တိ ဣမိနာ သလာကာယော ဆိန္ဒိတ္ဝာ ကာတဗ္ဗံ ဘတ္တံ **သလာကဘတ္တ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ပက္ခိကန္တိ ဥပေါသထိကန္တိ ပာဋိပဒိကန္တိ ဧဝံ နိယာမေတ္ဝာတိ ယောဇနာ။ ပဉ္စမီအာဒီသု ပက္ခေသု ကာတဗ္ဗံ **ပက္ခိကံ** ။ ဥပေါသထေ ကာတဗ္ဗံ **ဥပေါသထိကံ**။ ပာဋိပဒေ ကာတဗ္ဗံ **ပာဋိပဒိကံ,** တမေဝ ဘတ္တံ **ပာဋိပဒိကဘတ္တံ။ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ နိမန္တန** န္တိ ဧတ္ထ ဣတိသဒ္ဒေါ အာဒ္ယတ္ထော, ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ နိမန္တနန္တိအာဒိံ ဣမံ တေဟာရံ ပတ္တာနီတိ ဟိ အတ္ထော။ ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီနိယေဝ အနုဇာနနမကတ္ဝာ ကသ္မာ သင်္ဃဘတ္တမ္ပိ အနုဇာနာတီတိ အာဟ ''ယသ္မာ ပနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ ယသ္မာ သက္ခိဿန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ**တိ မနုဿာ။ **တမ္ပိ** တိ သင်္ဃဘတ္တမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒေန ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီနိ အပေက္ခတိ။

သင်္ဃဘတ္တာဒီနံ ဝိတ္ထာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''တတ္ထာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ ''သင်္ဃဘတ္တံ ဥဒ္ဒေသဘတ္တ''န္တိအာဒိပဒေ, ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ, သင်္ဃဘတ္တာဒီသု တ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ, ဘုဉ္ဇနာနံ အမှာကံ အဇ္ဇ ဒသ ဒ္ဝါဒသ ဒိဝသာ အဟေသုန္တိ ယောဇနာ။ **အညတော**တိ အညသ္မာ ဌာနာ။ **တတ္ထာ** တိ သင်္ဃဘတ္တေ။ **ဝတ္တဗ္ဗာ** တိ မနုဿာ ဝတ္တဗ္ဗာ။ **တ**န္တိ သင်္ဃဘတ္တံ, ဓာတုကမ္မံ, ''အမှာက''န္တိ ကာရိတကမ္မံ။ **တ**န္တိ သင်္ဃဘတ္တံ။

## ဥဒ္ဒေသဘတ္တကထာ

အယံ နယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ရညာ တ ပဟိတေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သစေ အတ္ထိ** တိ သစေ ဌိတိကာ အတ္ထိ။ **ဥဒ္ဒေသကေနာ**တိ ဘတ္တုဒ္ဒေသကေန ။ **န အတိက္ကာမေတဗ္ဗ** န္တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ န အတိက္ကာမေတဗ္ဗံ။ **တေ ပနာ**တိ ပိဏ္ဍပာတိကာ ပန။ **ဌိတိကံ ဌပေတ္ဝာ**တိ ဌိတိကံ ဌိတဋ္ဌာနေ ဌပေတ္ဝာ မုဉ္စိတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **တေသ**န္တိ မဟာထေရာနံ။ **ယောဇနန္တရိကဝိဟာရတောပိ** တိ ယောဇနေန ဗျဝဓာနေ ဌိတဝိဟာရတောပိ။ **ဌိတဋ္ဌာနတော** တိ ဌိတိကာယ ဌိတဋ္ဌာနတော။ **အသမ္ပတ္တာနမ္ပိ** တိ ဘတ္တုဒ္ဒေသဋ္ဌာနံ အသမ္ပတ္တာနမ္ပိ။ **ဝမိတာ နာမ သီမာ** တိ ဥပစာရသီမာ ဝမိတာ နာမ။ **သင်္ဃနဝကဿ ဒိန္နေပိ** တိ ယာဝ ဒုတိယဘာဂေ န အာတဗ္ဗော, တာဝ သင်္ဃနဝကဿ ဒိန္နေပိ။ **ဝဿဂ္ဂေနာ**တိ ဂဏိယတီတိ ဂံ, ဝဿမေဝ ဂံ **ဝဿဂ္ဂံ,** တေန ဝဿဂ္ဂေန, ဝဿဂဏနာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယဒိ ''ဝဿဂ္ဂေနာ''တိ စတုတ္ထက္ခရေန ပာဌော ဘဝေယျ, ဧဝံ သတိ ဝဿပရိစ္ဆေဒေနာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော, အယမေဝ ယုတ္တတရော။

**ဧကေသ္မိံ ဝိဟာရေ** တိ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရသီမာယံ။ **တသ္မိံယေဝ ဘတ္တုဒ္ဒေသဋ္ဌာနေ** တိ ဧတ္ထ ဧဝသဒ္ဒေန အညသ္မိံ ဌာနေ ကဟာဏံ ပဋိက္ခိပတိ။ **ဧကော**တိ ဧကော အယကော။ **တေနာ**တိ ပဟိတဘိက္ခုနာ။ **သော အတ္ထော** တိ သော ဟေတု။ **တံဒိဝသ**န္တိ တသ္မိံ ပဟိတဒိဝသေ။ **ပမုဿတိ** တိ သတိပတသေန မုဿတိ။ **ဘောဇနသာလာယာ**တိ ဘတ္တုဒ္ဒေသဋ္ဌာနသင်္ခါတာယ ဘောဇနသာလာယ။ ယာ ပကတိဋ္ဌိတိကာတိ ယောဇနာ။ ''ကောဖဒ္ဒာ ဟောန္တိ''တိ ဝုတ္တဝစနဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အညမညံ ဒ္ဝါဒသဟတ္ထန္တရံ အဝိဇဟိတ္ဝာ''တိ။ **နဝံ ဌိတိက**န္တိ ဘတ္တုဒ္ဒေသဋ္ဌာနေ ဌပိတပကတိဋ္ဌိတိကတော အညံ နဝံ ဌိတိကံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တေ**န္တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ။ ''သေဝ''တိ နိယာမေတ္ဝာ ဝုတ္တတ္တာ ဒုတိယဒိဝသေ န လဗ္ဘတိ။

**ကောစီ**တိ အယကော။ **သကဝိဟာရေ ဠိတိကာ၀သေနေ၀ ကဟေတဗ္ဗ**န္တိ ယံ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တိ, တတ္ထ အပဝိဋ္ဌတ္တာ သကဝိဟာရေ ဌိတိကာ၀သေနေ၀ ကဟေတဗ္ဗံ။ ဒိန္နံ ပန ဘတ္တံ ကဟေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သမ္ပတ္တာန**န္တိ ဒိန္နဌာနံ သမ္ပတ္တာနံ။ **တတ္ထာ**တိ ဒိန္နဌာနံ, သမ္ပတ္တာနံယေဝါတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္သ ဝိဟာရသ္သာ**တိ ပဝိဋ္ဌဝိဟာရသ္သ။ **တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ**တိ ကမဒ္ဒတရဝိထိစတုက္ကသင်္ဃာတေ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ။ **အန္တောဥပစာရဂတာန**န္တိ ဧတ္ထ အန္တောဥပစာရော နာမ ဒ္ဒတဒသဟတ္ထဗ္ဘန္တရံ။

ကမဒ္ဒတရူပစာရ ဝိထိစတုက္ကူပစာရ ဃရူပစာရေသု တီသု ဃရူပစာရသ္သ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဃရူပစာရော စေတ္ထာ"တိအာဒိ။ **တတ္ထာ**တိ တီသု ဥပစာရေသု။ ဃရူပစာရော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကော ဥပစာရော ဇတ္တောတိ **ဧကူပစာရံ** ဃရံ။ **ဣမေသ**န္တိ စတုန္နံ ဃရာနံ။ **တတ္ထာ**တိ စတူသု ဃရေသု။ ဧကေကုလသ္သ ယံ ဃရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧက၀ဠ္ဍ**န္တိ ဧကဒ္ဒတရေန သမာနပရိဘောဂံ။ **တတ္ထာ**တိ ဧကူပစာရေ။

ယံ ပန ဧကံ ဃရံ ကတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သုခဝိဟာရတ္ထာယာ**တိ ကလဟံ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွတ သုခဝိဟာရတ္ထာယ။ **တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ**တိ ဘိတ္တိယာ ပရိစ္ဆိန္နေ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ။

ယသ္မိံ ပန ဃရေ နိသိဒာပေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယမ္ပိ နိဝေသနန္တိ ယောဇနာ။

ယော ပန ဥဒ္ဒေသလာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သော ဟာပုဏာတီတိ ယောဇနာ။ ကိဉ္စာပိ ဒိသ္သန္တိ, တထာပီတိ ယောဇနာ။

**ယော ပနာ**တိ ဘိက္ခု ပန, လဘတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အညသ္မိ**န္တိ အတ္တနာ အညသ္မိံ။ **တေနာ**တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ လဘန္တေန ဘိက္ခုနာ။

**ကာလံ ပဋိမာနေန္တေသု**တိ ဘောဇနကာလံ ပဋိမာနေန္တေသု ဘိက္ခူသု, နိသိန္နေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကောစိ မနုဿော ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ သင်္ဃုဒ္ဒေသပတ္တံ ဒေထ ဣတိ တတိ ယောဇနာ။ "ဧသော၀ နယော"တိ ဣမိနာ ပတ္တသ္သ ဌာနေ ဘိက္ခုံ ပက္ခိပိတွတ ဝုတ္တေ အတိဒိသတိ။

**တတ္ထာ**တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တေ, ဓ၀ံ၀စနေ တ။ **ပေသလော**တိ ပိယသီလော။ **တေနာ**တိ ဥဒ္ဒေသကေန။ ကိန္တိ ဇာနာတီတိ အာဟ "ဒသဝဿေန လဒ္ဓ"န္တိ။ **တသ္သာ**တိ ဥဒ္ဒေသကသ္သ, ဝစနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အပ္ပသဒ္ဒ**ာတိ သဏိကသဒ္ဒာ။ "အပသဒ္ဒာ"တိပိ ဟာဌော, နိသ္သဒ္ဒာတိ အတ္ထော။ **သဗ္ဗနဝကသ္သာ**တိ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခူနံ နဝကသ္သ။ **ဆာယာယပိ ပုစ္ဆိယမာနာယာ**တိ အနာဒရေ ဘုမ္မ၀စနံ, သာမိ၀စနံ တ။ **န လဘတီ**တိ ဟာပုဏာပိတတ္တာ န လဘတိ။ **နိသိန္နသ္သာပိ နိဒ္ဒာယန္တသ္သာပီ**တိ အနာဒရေ သာမိ၀စနံ, ဘိက္ခုသ္သ နိသိန္နသ္သာပိ နိဒ္ဒာယန္တသ္သာပီတိ အတ္ထော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ဓော် ဘာဇနီယဘဏ္ဍံ နာမာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ**တိ "သမ္ပတ္တဿေ၀ ဟာပုဏာတီ"တိ ဝစနေ။ **ဥပစာရေနာ**တိ ဒ္ဒတဒသဟတ္ထူပစာရေန။ **တသ္မိ**န္တိ အန္တောပရိက္ခေပေ။

ကောစိ ဥပာသကော ပဟိဏာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပဏီတဘောဇနာန**န္တိ ပဏီတဘောဇနေဟိ။ **ဥဒကသ္သာ**တိ ဥဒကေန, ပူရေတွတတိ သမ္ဗန္ဓော။ အာဂတာ မနုဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေနာ**တိ ဘိက္ခုနာ။ **ယ**န္တိ ဝတ္ထုံ။ **တိစီဝရပရိတရန္န**တိ တိစီဝရေန ပရိတရိတံ, တိစီဝရပရိတရဝတ္ထံ တ ဥဒ္ဒေသဘတ္တန္တိ အတ္ထော။ **ဟိ** သစ္စံ အဿ ဘိက္ခုဿ ပုညဝိသေသော ဤဒိသောတိ ယောဇနာ။ နနု ဥဒကံပိဿ ပုညဝိသေသံ, ကသ္မာ အညံ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ လဘတီတိ အာဟ "ဥဒကံ ပနာ"တိအာဒိ။

ဂဟေတွတ အာဂတာ တေ မနုဿာတိ ယောဇနာ။ **တေသ**န္တိ မဟာထေရာဒီနံ။ **ဒဟရသာမဏေရေဟီ**တိ ဒဟရေဟိ သာမဏေရေဟိ, လဒ္ဓေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထာ**တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တေ။ **ပုရတော**တိ မဟာထေရာနံ ပုရတော။ **ပတ္တေ**တိ သင်္ဃုဒ္ဒေသပတ္တေ, အကဟိတေယေဝါတိ သမ္ဗန္ဓော။ အာဟဋ္ဌမ္ပိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ဧကော ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သောတိ** မနုဿော, ဘဏတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယထာ တေ ရုစ္စတိ, တထာ ဝတွာ အာဟရာတိ ယောဇနာ။ **ဝိဿဋ္ဌဒူတော နာမာ** တိ အတ္တနော ရုစိ ဝိဿဋ္ဌတ္တာ တဿ ရုစိယာ ဝိဿဋ္ဌော ဒူတော နာမ။ **ပဋိဟဋိပတ္တံ တ** တိ သင်္ဃတော ပဋိဟဋိယာ လဒ္ဓံ ပတ္တံ တ, ဣဒံ နိမန္တနဘတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ယံ ဣစ္ဆတီ** တိ ဝိဿဋ္ဌဒူတော ယံ ဣစ္ဆတိ။ **သောတိ** ဗာလော, န ဝတ္တဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပုစ္ဆာသဘာဂေန ဝဒေယျာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတောတိ** ဝဒနကာရဏာ။

**ကူဋဋ္ဌိတိကာ နာမာ**တိ အညေဟိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တေဟိ မိဿေတွာ ဥဇုကဋ္ဌိတိကာယ ပဝတ္တိတွာ ကူဋေန ပဝတ္တာ ဌိတိကာ နာမ ဟောတိ။ တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ "ရညော တ ဟီ"တိအာဒိ။ **ကေစာရိကဘတ္တာနီ** တိ ပတိ ဧကံ ကတွာ စရိတဗ္ဗာနိ ဘက္ခိတဗ္ဗာနီတိ ကေစာရိကာနိ, အညေဟိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တေဟိ အမိဿေတွာ ပတိ ဧကံ ကတွာ ဘက္ခိတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ, တာနိယေဝ ဘတ္တာနိ ကေစာရိကဘတ္တာနိ။ ကေစ္စေ ဘိက္ခူ ဂတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသူ**တိ ကေစ္စေသု ဘိက္ခူသု။ **တင်္ခဏံယေဝတ** တိ တသ္မိံ နိသိန္နက္ခဏေယေဝ။ ပုန **တင်္ခဏံယေဝတ** တိ တသ္မိံ ကဟဏက္ခဏေယေဝ။ "ပဏီတဘတ္တ"န္တိ ဝုတ္တေ "ကတိဝဿတော ပဋ္ဌာယာ"တိ ဝဒန္တိ, "တ္တော ကဝဿတော နာမာ"တိ ဝုတ္တေတိ ယောဇနာ။ **ကပဟိတေ**တိ ဌိတိကံ အဇာနန္တေဟိ အာဂန္တုကေဟိ ပတ္တေ ကပဟိတေ။ အာဂတေဟိပိ ဌိတိကံ ဇာနနကဘိက္ခူဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧသေဝ နယော ပရတောပိ။ **ဘိက္ခူယေဝ အာဂစ္ဆန္တူ** တိ ပတ္တံ အဂ္ဂဟေတွာ ဘိက္ခူယေဝ အာဂစ္ဆန္တူတိ အဓိပ္ပာယော။

**နေတိ** ဌိတိကံ အဇာနန္တေ အာဂန္တုကေ။ **ရာဇာ ဘောဇေတွာတ**တိ ရာဇာ အတ္တနော ဂေဟေ ဘောဇေတွာ။ **နေသန္တိ** အာဂန္တုကာနံ, ပတ္တေပီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယံ အာဟဋန္တိ** ယံ ဘတ္တံ အာဟရိတွာ အာဟဋံ။ **တံ န ကဟေတဗ္ဗ** န္တိ တံ ဘတ္တံ ဌိတိကာယ န ကဟေတဗ္ဗံ ထောကတ္တာ။ **နေသန္တိ** အာဂန္တုကာနံ။ **ဂီတ ဟောတီ**တိ ဣဏံ ဟောတိ။ ဣဏံ နာမ ပဋိအာတဗ္ဗသဘာဝေ ဟောတိ, တသ္မာ ပဋိအာတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **တ္တော** တိ ဌိတိကံ အဇာနိတွာ ဘုတ္တဋ္ဌာနေ။ **တာဝ နိသီဒိတဗ္ဗ** န္တိ တာဝ အာဂမေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ ပတ္တဋ္ဌာနေန ကဟဏမ္ပိ ဂီတသဒိသောတိ ပုရိမထေရဿ မတိ ဘဝေယျ။ ဝေဥဟိ သတိ ဒွိန္နံ ထေရာနံ တအော သဒိသောယေဝ။

ဧကော ပိဏ္ဍပာတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တထာရူပေ**တိ တိစီဝရပရိတရော သတင်္ဃနကော။ **အယန္တိ** ပိဏ္ဍပာတော။ ဣတိ ဝုတ္တံ အဋ္ဌကထာသု။

ဧကော ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အန္တရာဘဋ္ဌကော** တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တဿ အန္တရေ ဝေမဇ္ဈေ ဘဿတိ ဂလတီတိ အန္တရာဘဋ္ဌကော။ ပရိပုဏ္ဏဝဿော ယော ပန သာမဏေရောတိ ယောဇနာ။ တဿ ဥပသမ္ပန္နတ္တာ သာမဏေရဿ ဌိတိကာ အတိက္ကန္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော**တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တပတ္တော ဘိက္ခု။ **သမီပေ**တိ အတ္တနော သမီပေ။ **တဋ္ဌေ ထေယျာယ ဟရန္တီ** တိ တံ ပတ္တံ ပတ္တဟာရကာ ထေယျာယ ဟရန္တိ စေ။ **ဂီတ ဟောတီ**တိ ပတ္တအာပကဿ ဂီတ ဟောတိ။ **သော ဘိက္ခု** တိ သမီပေ နိသိန္နော သော ဘိက္ခု။ **အဿာ** တိ ပတ္တအာပကဿ။ "အယ"န္တိ ဟေတ္ထကေသု ဟဋော အတ္ထိ, သော န သုန္ဒရော။ **တတော**တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တဃရတော။ "သုဟဋော"တိ ဝစနဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဘတ္တဿ ဒိန္နတ္တာ ဂီတ န ဟောတီ"တိ။

**သာဒိယနကော**တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တသာဒိယနကော, ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဒသဟိပိ ပတ္တေဟိ ဘတ္တံ အာဟရာပေတွာတိ ယောဇနာ။ **ဘိက္ခုဒတ္တိယံ နာမာ** တိ ဘိက္ခုနာ ဒတ္တိယံ နာမ။ **သော ဘိက္ခု** တိ သာဒိယနကော သော ဘိက္ခု။ **တေ ဘိက္ခူ** တိ ပိဏ္ဍပာတိကေ တေ ဘိက္ခူ။ ထေ ဘန္တေ မယှံ သဟာယာ ဟောထ ဣတိ ဝတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ**တိ ဥပာသကဿ။ **တတ္ထာ** တိ ဥပာသကဿ ဃရေ။ **တဿေဝ** တိ သာဒိယနကဿေဝ။ **ဣတရေ**တိ နဝပိဏ္ဍပာတိကာ။ **နေသန္တိ** ဒသန္နံ ဘိက္ခူနံ။ **တဿ ဘိက္ခုနော** တိ သာဒိယနကဿ ဘိက္ခုနော။ **ဘုတ္တာဝီန** န္တိ ဘုတ္တာဝီနံ တာနံ။

**တေ**တိ နဝပိဏ္ဍပာတိကာ, ဝုတ္တာ ဂစ္ဆန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ဥပာသကဿ ဃရေ။ **တတ္ထ** တိ ဒသသု ဘိက္ခူသု။ မဓုရေန သရေန အနုမောဒနံ ကရောန္တဿ ဧကဿ ဓမ္မကထံ သုတွာတိ ယောဇနာ။ **အကတဘာဂေ**

**နာမာ**တိ ပုဗ္ဗေ န ကရိယိတ္ထာတိ အကတော, သောယေဝ ဘာဂေါ ကောဋ္ဌာသောတိ အကတဘာဂေါ, အာဂန္တုကဘာဂေါ နာမာတိ အတ္ထော။

ဧကော ဥပါသကော ဒေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣမန္တိ** ခါဒနီယဘောဇနီယံ။ ပတ္တသာမိကဿ အတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **ဌပေတဗ္ဗတာ**တိ ပကတိယာ ဌပေတဗ္ဗတာ။ "သဗ္ဗော သင်္ဃော ဘုဉ္ဇတူ"တိ ဝတွာ စ ကိဉ္စိ အဝတွာ စ ဂတေပိ ပဌမမေဝ "သဗ္ဗံ သင်္ဃိကံ ပတ္တံ ဒေထာ"တိ ဝုတ္တတ္တာ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

ပါတိယာ အာဟရိတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧကေကံ အာလောပန္တိ** ဧကေကဿ ဘိက္ခုဿ ဧကေကံ အာလောပံ။ **အစ္ဆတီ**တိ ဝသတိ။ **ကဿ တေ**တိ ကဿ အတ္ထာယ တယာ, အာနီတန္တိ ယောဇနာ။ "ဧကေန ဘိက္ခုနာ"တိ ပဒံ "ကပေတဗ္ဗ"န္တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ, "ဘတ္တ"န္တိ ဓာတုကမ္မံ တဗ္ဗပစ္စယော ဝဒတိ။

**ကိံ အာဟရီယတီတိ အဝတွာ**တိ ကိံ ဝတ္ထု တယာ အာဟရီတီတိ ဥပါသကံ အပုစ္ဆိတွာ။ "ကိံ အာဟရိဿသီ"တိပိ ပါဌော, ကိံ ဝတ္ထုံ တွံ အာဟရိဿသီတိ အတ္ထော။ သပရိတရာယ ယာဂုယာ စ မဟန္တာနံ ဖလာနဉ္စ ပဏီတာနံ ခဇ္ဇကာနဉ္စ တထာ အာဝေဏိကာ ဌိတိကာ ကာတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ ။ **ကော ဝေ ဌိတိကာ**တိ သမာနာ ဝေ ဌိတိကာ။ **တထာ ဖာဏိတသ္မာ**တိ တေ တထာသဒ္ဒေန "ကော ဝေ ဌိတိကာ ဝဋ္ဋတီ"တိ ပဒံ အတိဒိသတိ။

ဣတိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တကထာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## နိမန္တနဘတ္တကထာ

နိမန္တနံ ပုဂ္ဂလိကံ သင်္ဃိကဉ္စာတိ ဒုဝိဓံ။ တတ္ထ ပုဂ္ဂလိကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ပုဂ္ဂလိကံ စေ သယမေဝ ဣဿရော"တိ။ "တွေကေ ဘိက္ခူ သင်္ဃတော ဥဒ္ဒိသထာ"တိအာဒီနိ အဝတွာ "တွေကာနံ ဘိက္ခူနံ ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ နိမန္တေတွာ ဒိန္နံ သင်္ဃိကံ **နိမန္တနံ** နာမ။ **တွေ**တိ နိမန္တနေ။ **ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ**တိ "ဘိက္ခူ"နန္တိ ကပ္ပိယတော ဟာရေန ဝုတ္တတ္တာ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **ပဋိပါဋိယာ**တိ သင်္ဃတော လဒ္ဓပဋိပါဋိယာ။ အာဂတမနုဿော ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ**တိ "တုမှေ ဟ စ ဂစ္ဆထာ"တိ ဝစနံ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ။

**နိမန္တနဘတ္တဃရတော**တိ နိမန္တနဘတ္တဿ ဒိန္နဃရတော။ ဧကော အာဟရတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပူရေတွာ**တိ ဘတ္တဿ ပူရေတွာ။ **တန္တိ** ဘတ္တံ။ **ဣဓာပီ**တိ နိမန္တနေပိ။

**တတော**တိ ဝဒနကာရဏာ။ "သော ဘိက္ခူ"တိ ပဒံ "အဿာ"တိ ပဒေ ပကတိကတ္တာ, "ဇိဂုစ္ဆနီယော"တိ ပဒံ တတ္ထေဝ ဝိကတိကတ္တာ။ **အဿာ**တိ ဘဝေယျ, ဟောတိ ဝါ။ "ပတ္တတ္ထာယ အာဂတောမှီ"တိ ဝဒန္တဿ တဿ ပတ္တော အဒာတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဘတ္တာဟရဏကပတ္တ**န္တိ ဘတ္တံ အာဟရတိ အနေနာတိ ဘတ္တာဟရဏော, သောယေဝ ပတ္တော ဘတ္တာဟရဏကပတ္တော, တံ။ **ပဋိပါဋိဘတ္တ**န္တိ ပဋိပါဋိယာ လဒ္ဓံ ဘတ္တံ။

**အာလောပဘတ္တဋ္ဌိတိကတော**တိ ဧကေကအာလောပေန လဒ္ဓဿ ဘတ္တဿ ဌိတိကတော။ **အာလောပသင်္ခေပေနာ**တိ ဧကေကသ္မိံ အာလောပေ တံသံခိပနေန။ အယံ နယော ဥဒ္ဒေသဘတ္တတော ဝိသေသော။ **ကဿ တေ အာဘတ**န္တိ ကဿ အတ္ထာယ တယာ အာဘတန္တိ ယောဇနာ။ **သင်္ဃဿ မေ ဘတ္တ**န္တိ သင်္ဃဿ အတ္ထာယ မယာ ဘတ္တံ အာဘတံ။ **ထေရာနံ မေ ဘတ္တ**န္တိ ထေရာနံ မယာ ဘတ္တံ အာဘတံ။

ဥပါသကော ပဟိဏာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣမေ တယော ဇနာ**တိ သင်္ဃတ္ထေရော စ ဂန္ထဓုတင်္ဂဝသေန အဘိညာတော စ ဘတ္တုဒ္ဒေသကော စာတိ ဣမေ တယော ဇနာ။ **ပုစ္ဆိတု**န္တိ "ကိံ သင်္ဃတော ဂဏှာမိ, ဥဒာဟု ယေ ဇာနာမိ, တေဟိ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆာမီ"တိ ပုစ္ဆိတုံ။ အာရုဟိယိတ္ထာတိ **အာရူဠှာ။ အတ္တနဝမေဟီ**တိ အတ္တာ နဝမော ဧတေသန္တိ အတ္တနဝမာ, တေဟိ ဘိက္ခူဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **ဧတေ ဘိက္ခူ**တိ သင်္ဃတ္ထေရာဒယော တယော ဧတေ ဘိက္ခူ။ **တေနာ**တိ ဂန္ထဓုတင်္ဂါဒီဟိ အနဘိညာတေန ဘိက္ခုနာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ နိဿိတကေ တ, ယေ

ဘိက္ခူ ဇာနာထ, တေ ဘိက္ခူ တ ဂဟေတွာတိ ယောဇနာ။ အတ္တနာ အညော ကမော ဂန္တဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သော ယေဝ ကမော**တိ နိမန္တနကမောယေဝ။

**တတြ** တိ အသနသာလာယံ။ **ဥဿုတဒီသူ** တိ ဆဏာဒီသု။ အာဒိသဒ္ဒေန အညေန ကေနစိ ကာရဏေန မနုဿာနံ ဗဟုသန္နိပာတံ သင်္ဂဏှာတိ။ **တဒါ**တိ တသ္မိံ နိမန္တနကာလေ။ **သန္နိပာတဋ္ဌာနတော** တိ ဘိက္ခူနံ သန္နိပာတဋ္ဌာနတော။ **ယထာသတ္တိ** တိ သတ္တိယာ အနုရူပံ, သတ္တိံ အနတိက္ကမိတွာတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ သတ္တိသဒ္ဒဿ ကုန္တသင်္ခါတဿ သတ္ထဿပိ တစကတ္တာ တံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ "ယထာဗလ"န္တိ။

သင်္ဃတ္ထေရော တ အာဂစ္ဆန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဗဟုကတ္တာရမပေက္ခိတွာ "အာဂစ္ဆန္တီ"တိ ဗဟုဝစနဝသေန ဝုတ္တံ။ **ဧကတရန္တိ** ဧကသ္မိံ ဒိဝသေ, အာဂမနဒိဝသေတိ အတ္ထော။ **ပဋိဗဒ္ဓကာလတော** တိ တတ္ထေဝ သကဋ္ဌာနေ တဿ နိဗဒ္ဓကာလတော။ **ဒုတိယတရေ**တိ ဒုတိယဒိဝသေ။ **အဘိနဝအာဂန္တုကာတ**တိ အနာဂမနပုဗ္ဗာ အဘိနဝ အာဂန္တုကာဝ။ **တတြ** တိ တသ္မိံ ပတ္တဋ္ဌာနေ။ **တေသန္တိ** အဘိနဝအာဂန္တုကာနံ။ **ဧတ္ထ** တိ အနာဂတပုဗ္ဗဋ္ဌာနေ။

**သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗေသု သကဋ္ဌာနအာဂန္တုကဋ္ဌာနေသု။ **တေနာ**တိ အတိလာဘိနာ ဘိက္ခုနာ။ **အဝိသေသေတွာ**တိ ဝိသေသမကတွာ။

## သလာကဘတ္တကထာ

သလာကဘတ္တံ ပန ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ "ဝစနတော"တိ ပဒံ "အာတဗ္ဗာ"တိ ပဒေ ဉာပကဟေတု။ **သလာကာယ တ**တိ ကုသဒဏ္ဍေ တ။ **အသုကဿ နာမာ** တိ အသုကဿ နာမ ဉပာသကဿ။ **ဉပနိဗန္ဓိတွာ** တိ လိခိတွာ, ဆိန္ဒိတွာတိ အတ္ထော။ "ဩပုဉ္ဆိတွာ"တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ပုနပ္ပုနံ ဟေဋ္ဌုပရိယဝသေန အာလောဠေတွာ"တိ။ ဘတ္တုဒ္ဒေသကေန အာတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**န ဗဟုကာ**တိ အပ္ပကာ။ **ကမဝသေနပီ**တိ ယေဘုယျေန သမာနလာဘကမဝသေနပိ။ ပိသဒ္ဒေန ကုလံ အပေက္ခတိ။ ကဟေန္တေန ကဟိတာနေတတိ သမ္ဗန္ဓော။ သဋ္ဌိသလာကဘတ္တာနိ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **တေသန္တိ** ဒုဝိန္နံ တိဏ္ဏံ သလာကဘတ္တာနံ။

**တန္တိ** ဗဟုသလာကဘတ္တကမံ။ **တံ ပနာ**တိ ဧကသလာကဘတ္တံ ပန။ **ဧတေသူ**တိ ဘိက္ခူသု။ **နိဂ္ဂဟေနာ** တိ ဒူရတ္တာ အနိစ္ဆန္တဿပိ ဧကဿ နိဂ္ဂဟေန။ **တန္တိ** သလာကဘတ္တံ။ **ဩရိမကမေ**တိ ဩရဘာဂေ ဌိတေ ကမေ။ **ကဟိတသညာယာ**တိ ကဟိတာ ဣတိ သညာယ။ **ပုန ဝိဟာရံ အာဂန္တွာ** တိ ပုန ဝိဟာရံ အနာဂန္တွာ ဩရိမကမေ သလာကဘတ္တာနိ ပဋ္ဌမံ ဂဟေတွာ ပစ္ဆာ ဝိဟာရံ အာဂန္တွာ အတ္တနော ပာပေတွာ ဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ ပုန ဝိဟာရော အာဂန္တဗ္ဗော, နနု အကဟိတောပိ အတ္တနော ပတ္တတ္တာ ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ "န ဟိ"တိအာဒိ။ **ဟိ** ယသ္မာ ဗဟိသီမာယ သင်္ဃလာဘော ကဟေတုံ န လဗ္ဘတိ, တသ္မာ ဝိဟာရော အာဂန္တဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဧကဗာဟဝသေန တ**တိ ဧကာယ ဃရပဋိသင်္ခါတာယ ဗာဟာယဝသေန တ။ **ဝီထိအာဒီသု စာ**တိ ဝီထိဗာဟကုလေသု စ, နိဒ္ဒာရဏေ ဘုမ္မံ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ သလာကာသု **အသတိ** အသန္တာသူတိ ယောဇနာ။ **ဥဒ္ဒိသိတွာပိ** တိ "အသုကကမဿ သလာကဘတ္တာနိ တုယှံ ပာပုဏန္တီ"တိ ကမာဒီနိ ဥဒ္ဒိသိတွာပိ။

တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ "တေန ဟိ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **တေနာ**တိ သလာကအာယကေန ဘိက္ခုနာ။ ကဟေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တရကမေ**တိ အတိဒူရတ္တာ တရေန ဂန္တဗ္ဗေ ကမေ။ **တတြ** တိ တံ ကမံ။

**အတိရေကကဝုတေ**တိ ကဝုတတော အတိရေကေ ဌာနေ။ **တံဒိဝသန္တိ** တသ္မိံ သလာကဘတ္တဂဟဏဒိဝသေ။ ယော န ဂစ္ဆတိ, တဿ န အာတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **တီဏိ ပန ဒိဝသာနီ**တိ အစ္စန္တသံယောဂေ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **တန္တိ** ဩရိမတရကမသလာကံ။ ဒဏ္ဍကမ္မံ ပန ကိန္တိ ကဋ္ဌုဟံ ကာတဗ္ဗန္တိ အာဟ "သဋ္ဌိတော တ ပဏ္ဏာသတော တ န ပရိဟာပေတဗ္ဗ"န္တိ။ **ဝိဟာရတရော**တိ ဝိဟာရဿ ရက္ခနတ္ထာယ တရော။ **ဝိဟာရတရိကဿာ** တိ ဝိဟာရံ တရေန, တရံ ဂဟေတွာ တ ရက္ခတီတိ ဝိဟာရတရိကော, တဿ အာတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိဟာရကေ**

**ပကာ**တိ ဝိဟာရံ ကေပေန္တီတိ ဝိဟာရကေပကာ။ **အညထတ္တ** န္တိ ပသာဒညထတ္တံ။ **အညေသု ကုလေသု အတဗ္ဗာ** တိ အညေသံ ကုလာနံ ယာဂုအာဒယော အတဗ္ဗာ။

**တရံ ကပေတွာ**တိ အညေဟိ တရံ ကပာပေတွာ။ **နေသ**န္တိ ဝိဟာရတရိကာနံ။ **သလာကာ**တိ ပကတိကတ္တာရံ အပေက္ခိတွာ "ဘဝန္တိ"တိ ဗဟုဝစနဝသေန ဝုတ္တံ။ **ဖာတိကမ္မမေတ**တိ ဝိဟာရရက္ခနတ္ထာယ သဋ္ဌေန အတဗ္ဗဖာတိကမ္မမေဝ။ **အညမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒေန န ကေဝလံ ဖာတိကမ္မမေဝ, အညမ္ပီတိ ဒဿေတိ။ **အတိရေကဥတ္တရိဘင်္ဂဿာ** တိ အတိရေကံ ဥတ္တရိဘင်္ဂမေတဿာတိ အတိရေကဥတ္တရိဘင်္ဂံ, တဿ။

**သလာကာ လဒ္ဓာ** တိ သလာကာ ဧဝ လဒ္ဓာ။ **တံဒိဝသ**န္တိ တသ္မိံ သလာကလဒ္ဓဒိဝသေ။ **ကေဿေတ** တိ ဧကေကဿေဝ။ **ဝိဇဋေတွာ**တိ တာနိ ဒွေဝ တီဏိ ကေစာရိကဘတ္တာနိ ဝိဇဋံ နိဂုမ္ဗံ ကတွာ။

**ကေသမ္ဘောက** တိ ဧကတော သမ္ဘောက။ ကဟေန္တေန အတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သမ္မုခီဘူတဿာ** တိ ဥပစာရသီမာယံ ဌိတဿ ယဿ ကဿစိ, ဟာပေတွာတိ ယောဇနာ။ **ရသသလာက**န္တိ ဥစ္ဆုသလာကံ။ "ရသာလသလာက"န္တိပိ ပဌော, အယမေဝတ္ထော။ ခုဒ္ဒကဝိဟာရေ ကပေတဗ္ဗဝိဓာနံ ဒဿေတွာ မဟာအာတသေ တံ ဒဿေန္တော အာဟ "မဟာအာတသေ"တိအာဒိ။

"တက္ကသလာကမ္ပိ ။ပေ.။ အတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဣဒံ ခုဒ္ဒကဝိဟာရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, တေန ဝုတ္တံ "မဟာအာတသေ"တိအာဒိ။ **ဘေသဇ္ဇာဒိသလာကာယော** တိ တ္ထေ အာဒိသဒ္ဒေန ဂန္ဓမာလာသလာကာယော သင်္ဂဏှာတိ။ **တ္ထော** တိ သလာကာသု။ **အဂ္ဂဘိက္ခာမတ္တ** န္တိ အဂ္ဂတော အတဗ္ဗံ ဘိက္ခာမတ္တံ။ **တာဒိသာနိ ဘတ္တာနီ** တိ အဂ္ဂဘိက္ခာမတ္တသဘာတနိ ဘတ္တာနိ။ **နော စေ**တိ တာဒိသာနိ ဘတ္တာနိ ဗဟူနိ နော စေ ဟောန္တိ။ **လဒ္ဓာ တ အလဒ္ဓာ တ** တိ လဘိတွာ တ အလဘိတွာ တ။

**သလာကာသု ကဟိတာသူ**တိ အညာသု သလာကာသု ကဟိတာသု။ **သမီပေ ဌိတဿာ** တိ ဟတ္ထံ အပသာရေတွာ သမီပေ ဌိတဿ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **အယံ သလာကာ**တိ "အယံ တဿ သလာကာ"တိ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အဓမ္မိကာ**တိ ကတိကာ အဓမ္မယုတ္တာ။ **အနာဂတဿ ဒေထာ** တိ အနာဂတဿ ဘိက္ခုဿ သလာကံ ဒေထ။

**သော**တိ ဘတ္တုဒ္ဒေသကော, ဝဒေယျာတိ သမ္ဗန္ဓော။ မယာ မယှံ ဟာပိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ကမေ။ ဘုဉ္ဇေယျာထ ဣတိ ဝဒေယျ, ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထေဝ** တိ အသနသာလာယမေဝ။ **တတ္ထ** တိ တသ္မိံ ကမေ။ **ဝိဟာရံ အာနေတွာ**တိ ဝိဟာရံ သလာကဘတ္တံ အာနေတွာ။ **သလာကဂ္ဂဟဏကာလေ** တိ သလာကာယ ဘိက္ခူဟိ ကဟာပနကာလေ။

**တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ။ **အညေနာ**တိ အတ္တနာ အညေန, လဒ္ဓာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေန ပနာ**တိ ဂမိကတော ဣတရေန။ **တသ္မိံ** န္တိ ဂမိကေ။ ဥပစာရသီမံ အနတိက္ကန္တေယေဝတိ ယောဇနာ။

**တတ္ထာ** တိ ဆဍ္ဍိတဝိဟာရေ။ **တေသူ**တိ အာတသိကေသု ဘိက္ခူသု, ဂတေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သောတ**တိ အာဂန္တုကော ဧဝ။ ယော ပန ဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ သလာကဘတ္တံ, န ဟာပုဏာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ပုညေနာ**တိ ပုညသ္မာ။ **တာ စ ခော ပနာ**တိ သလာကာယော ပန။ **ပစ္ဆိံ ပနာ** တိ သလာကပစ္ဆိံ ပန။ **တတ္ထာ** တိ ပစ္ဆိယံ။ **တ္ထောတ** တိ အာကိရဏဌာနတောဝ။ **ကေ**န္တိ ကေံ သလာကံ။ **ဝတ္တဗ္ဗ** န္တိ သလာကဒါယကေန ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဘိက္ခူ ဂတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ အညသ္မိံ ဝိဟာရေ။ မဟာထေရောပိ ဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဂတဝိဟာရေ အဘုဉ္ဇိတွာဝ ကေစရကမံ အနုပ္ပတ္တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ပတ္တာ န အတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ **ဝိဟာရဋ္ဌကံ ဘတ္တ** န္တိ ဝိဟာရေ ဌိတံ ဘတ္တံ။

## ပက္ခိကဘတ္တာဒိကထာ

ယန္တိ ဘတ္တံ ဒိယ္ယတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ စာတုဒ္ဒသီပဉ္စဒ္ဒသီပဉ္စမီအဋ္ဌမီတိ အဘိလက္ခိတေသုတိ ယောဇနာ။ **က မ္မပ္ပသုတေဟီ**တိ ကမ္မုုပစယေဟိ။ ကြမေဟိ ဟဠ္ဍေဟိ ပက္ခေသု အတဗ္ဗံ **ပက္ခိက** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တန္တိ** ပက္ခိကဘတ္တံ။ "ဟောတီ"တိ ပဒေ ဝုတ္တကတ္တာ, "ကဟေတ္တ"တိ ပဒေ ဓာတုကမ္မံ, "ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗ"န္တိ ပဒေ ဝုတ္တကမ္မံ။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ ဘိက္ခူနံ။ **ယေသ**န္တိ ဘိက္ခူနံ။ **မန္နာ** တိ အပ္ပာ။ **တ**န္တိ သလာကဘတ္တံ။ **ပဏီတံ ဒေန္တိ** တိ ပဏီတံ ကတ္ဝာ ဒေန္တိ။ **လူခဘတ္တ** န္တိ အသိနိဒ္ဓဘတ္တံ။

ယံ ဘတ္တံ အတ္တနာ ဘုဥ္ဇတိ, တဒေဝ ဒိယ္ယတီတိ ယောဇနာ။ ကြမိနာ ဥပေါသထေ အတဗ္ဗံ **ဥပေါသထိက**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဥပေါသထေ**တိ ဥပေါသထဒိဝသေ။ ဧတ္ထ စ ပဥ္စဒ္ဒသီယံ သစေ အဃကာ "ပက္ခိက"န္တိ ဝတ္ဝာ ဒေန္တိ, **ပက္ခိကံ နာမ** ။ အထ "ဥပေါသထိက"န္တိ ဝတ္ဝာ ဒေန္တိ, **ဥပေါသထိကံ** နာမာတိ ဝိသေသော။ **ဟဋ္ဌိပဒေ**တိ ဟဋ္ဌိပဒဒိဝသေ။ **ဥပေါသထကမ္မေနာ** တိ ဥပေါသထကမ္မေန ဟေတုဘူတေန။ "ဟဋ္ဌိပဒေ ဒိယ္ယနကအန"န္တိ ကြမိနာ ဟဋ္ဌိပဒေ အတဗ္ဗံ **ဟဋ္ဌိပဒိက**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တမ္ပိ ဥဘယ** န္တိ ဥပေါသထိကဟဋ္ဌိပဒိကဝသေန ဥဘယမ္ပိ တံ ဘတ္တံ။ **ဣတိ ဣမာနီ**တိ ဧတ္ထ ဣမသဒ္ဒေန ဣတိသဒ္ဒသ္သ ဣမသဒ္ဒတ္ထဘာဝေ ဒဿိတော ဟောတိ။ **သတ္တပိ ဘတ္တာနီ**တိ ဣမသဒ္ဒံ သေနာသနက္ခန္ဓကေ အာဂတာနိ သင္ဃဘတ္တာဒီနိ သတ္တပိ ဘတ္တာနိ။

အပရာနိပိ စတ္တာရိ ဘတ္တာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ စတူသု ဘတ္တေသု။ "အာဂန္တုကာနံ ဒိန္န"န္တိအာဒိနာ **အာဂန္တုကဘတ္တ** န္တိ ပဒသ္သ စတုတ္ထီမဇ္ဈေလောပသမာသံ ဒဿေတိ။ အညတ္ထ ပန "အာဂန္တုကဿ အတ္ထာယ အာဘတ"န္တိအာဒိနာ ဆဋ္ဌီမဇ္ဈေလောပသမာသံ ဒဿေတိ။ **တ္ထော** တိ စတူသု ဘတ္တေသု။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ ဘိက္ခူနံ။ ဧကော အာဂန္တုကော နိဗဒ္ဓတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ ပဌမအာဂန္တုကေန။

**ယော**တိ အာဂန္တုကော။ **အာဂန္တုတ္ဝာပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ဂရဟတ္ထော, ပစ္ဆာ ပန ပဂေတတိ အတ္ထော။ တေန ဂဏှိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ "အာဂတဒိဝသေယေဝ"တိ ကြမိနာ န ဒုတိယဒိဝသာဒီသု ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။

**ကတ္ထစိ** တိ ကိသ္မိဉ္စိ ဌာနံ။ **တ**န္တိ အာဂန္တုကဘတ္တံ။ **နိဗန္ဓာပိတ** န္တိ နိစ္စံ ဌပိတံ။ **အသနသာလာယ**န္တိ အန္တော ကမေ အသနသာလာယံ။ **အသတီ**တိ အသန္တေသု။

**အာတသိကောပီ**တိ ပိသဒ္ဒေါ န ဂမိကောယေဝတိ ဒဿေတိ။ ယထာ အာဂန္တုကဘတ္တံ ဒ္ဝေ တ တီဏိ တ သတ္တ တ ဒိဝသာနိ လဗ္ဘတိ, ဧဝံ ဣဒံ ဂမိယဘတ္တံ န လဗ္ဘတီတိ ယောဇနာ။ **ပန္ထ** န္တိ မဂ္ဂံ။ **ရုန္ဓန္တီ** တိ ပိဒဟန္တိ။ ဥဒကံ တ ရုန္ဓတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတေ ဥပဒ္ဒဝေ** တိ စောရာဒယော ဧတေ ဥပဒ္ဒဝေ။ **သြဠ္ဍေတ္ဝာ** တိ ဌပေတ္ဝာ။

**တေသ္သာ** တိ မဟာဂိလာနဿ။ ပုန **တေသ္သာ** တိ အနာဂတဿ မဟာဂိလာနဿ။ **သပ္ပာယဘောဇန** န္တိ ဂိလာနာနံ သပ္ပာယဘောဇနံ။ **မိဿကယာဂု** န္တိ နာနာတဏ္ဍုလေ မိသ္သေတ္ဝာ ပစိတံ ယာဂုံ။ **န ကုပ္ပတီ** တိ န ဝိကာရံ ကရော တိ။

**ဣဒမ္ပိ** တိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တမ္ပိ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ကုလေ။ **အဿာ** တိ ဂိလာနဿ။ **ဧဝံ ဒိန္နာနီ** တိ ဧဝံ ဝ က္ခမာနနယေန ဒိန္နာနိ ဟောန္တိ။ **ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ** တိ "ဘိက္ခာ"န္တိ ကပ္ပိယဝေဟာရေန ဝုတ္တတ္တာ ပိဏ္ဍ ပါတိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **န ဝဋ္ဋတီ** တိ "ဘတ္တ"န္တိ အကပ္ပိယဝေဟာရေန ဝုတ္တတ္တာ န ဝဋ္ဋတိ။

အပရာနိပိ တီဏိ ဘတ္တာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ တီသု ဘတ္တေသု။ **ဓုရဘတ္တ** န္တိ ဧတ္ထ ဓုရသဒ္ဒဿ ဓုဝသဒ္ဒေန အတ္ထတော သဒိသတ္တာ နိစ္စတ္တောတိ အာဟ "နိစ္စဘတ္တံ ဝုစ္စတီ"တိ။ **တ**န္တိ ဓုရဘတ္တံ။ **တတ္ထာ** တိ ဒုဝိဓေသု။ "သင္ဃိကေ"တိ ဟဌေသေသော ယောဇေတဗ္ဗော။ **ပုဂ္ဂလိကေပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ "သင္ဃိကေ"တိ ပဒံ အပေ က္ခတိ။ **ပစ္ဆာ** တိ ပဌမံ "ဘိက္ခံ ဂဏှဟထာ"တိ ဝုတ္တဝစနတော, ဝုတ္တဝစနဿ တ ပရံ။

ကုဋိံ ကတ္ဝာ အတဗ္ဗံ ဘတ္တံ **ကုဋိဘတ္တ** န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "ကုဋိဘတ္တံ နာမာ"တိအာဒိ။ **ယန္တိ** ဘ တ္တံ, နိဗန္ဓာပိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော, သေနာသနတသိနော ဘိက္ခူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယံ ပနာ**တိ ဘတ္တံ ပန, ဒိန္နန္တိ သမ္ဗန္ ဓော။ **တသ္သေတ** တိ ပုဂ္ဂလသ္သေဝ။ **တသ္မိံ** န္တိ ပုဂ္ဂလေ။

တရေန , တရံ ဂဟေတွာ တ ဒိန္နံ ဘတ္တံ **တရဘတ္တ**န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “တရဘတ္တံ နာမာ”တိအာဒိ။ **တမ္ပီ**တိ တရဘတ္တမ္ပိ။ နိဂမနဝသေန သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ဒဿေန္တော အာဟ **“ဣတိ ဣမာနိ စ”**တိအာဒိ။

**အဋ္ဌကထာယ**န္တိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ, ဝုတ္တာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ**တိ စတူသု ဘတ္တေသု။ ဝိဟာရေ ဥပ္ပန္နံ ဘတ္တံ **ဝိဟာရဘတ္တ**န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဝိဟာရဘတ္တံ နာမာ”တိအာဒိ။ **တတြုပ္ပာဒဘတ္တ**န္တိ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဒိန္နခေတ္တဝတ္ထုအာဒီဟိ ဥပ္ပာဒဘတ္တံ။ **တ**န္တိ ဝိဟာရဘတ္တံ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန, ပဋိဂ္ဂဟိယမာနေတိ သမ္ဗန္ဓော။ အဋ္ဌန္နံ သမူဟော, အဋ္ဌ ပရိမာဏာနိ ယဿာတိ ဝါ **အဋ္ဌကော,** တဿ ဒိန္နံ ဘတ္တံ အဋ္ဌကဘတ္တံ။ ဧဝံ **စတုက္ကဘတ္တ**န္တိ ဧတ္ထာပိ။ တမေဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “အဋ္ဌန္နံ ဘိက္ခူနံ ဒေမာ”တိအာဒိ။ **မဟာဘိသင်္ခါရိကေနာ**တိ သပ္ပိနောနီတာဒီဟိ မဟန္တော အဘိသင်္ခါရော မဟာဘိသင်္ခါရော, သော ဧတဿ အတ္ထီတိ မဟာဘိသင်္ခါရိကော, တေန အတိရသကပူဝေန ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ “ထကေတွာ ဒိန္န”န္တိ ဣမိနာ ဂူဟိတွာ ဒါတဗ္ဗံ **ဂုဠှကံ,** တမေဝ ဘတ္တံ **ဂုဠှကဘတ္တ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

**ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ လောကေ။ ဧကစ္စေ မနုဿာ ဒေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ “ဘိက္ခုပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထံ ဂုဠကေ ဒေန္တီ”တိ ဣမိနာ ဂုဠကေန ဘိက္ခူ ဂဏေတွာ ဒါတဗ္ဗံ ဘတ္တံ **ဂုဠကဘတ္တ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧတ္ထ စ ပုရိမနယေ ဠကာရေ ဟကာရသံယောဂေ အတ္ထိ, ပစ္ဆိမနယေ နတ္ထီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဂုဠပိဏ္ဍဂဏနာယ ဘိက္ခုဂဏနံ ဇာနာတိ။ **ဣတီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။ စီဝရဘာဇနီယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**သပ္ပိအာဒီသု ဘေသဇ္ဇေသူ**တိ နိဒ္ဓါရဏေ ဘုမ္မံ, “သပ္ပိဿာ”တိ ပဒံ “ကုမ္ဘသတမ္ပီ”တိ ပဒေ နိဿိတသမ္ဗန္ဓော။

**ပစ္ဆာ အာဂတာနံ အဒါတဗ္ဗမေဝါ**တိ ဒုတိယဘာဂေ အဒါတဗ္ဗေယေဝ ပစ္ဆာ အာဂတာနံ အဒါတဗ္ဗမေဝ။ **သဗ္ဗသန္နိပါတဗ္ဗာနေယေဝါ**တိ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခူနံ သန္နိပါတဗ္ဗာနေဝ။ ဘာဇနီယဘဏ္ဍံ နာမ ဘာဇနဋ္ဌာနံ သမ္ပတ္တဿေဝ ပါပုဏာတိ, န အသမ္ပတ္တဿ။ သဗ္ဗသန္နိပါတဗ္ဗာနေ စ ယေဘုယျေန သမ္ပတ္တော ဟောတိ, တေန ဝုတ္တံ “သဗ္ဗသန္နိပါတဗ္ဗာနေယေဝါ”တိ။

**ယထာဌိတံယေဝါ**တိ ကိဉ္စိ အဘာဇေတွာ ယထာဌိတံယေဝ။ “ဒုဂ္ဂဟိတ”န္တိ ဝတွာ တဒတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “တံ ဂတဂတဋ္ဌာနေ သင်္ဃိကမေဝ ဟောတီ”တိ။ **အာဝဇ္ဇေတွာ**တိ ပရိဏာမေတွာ။ **တမ္ပီ**တိ ထာလကေ ပက္ခိတ္တံ သပ္ပိမ္ပိ။ **ထိန**န္တိ ဃနဘာဝေန ဌိတန္တိ ထိနံ, ဃနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒတော**တိ “ဒသ ဘိက္ခူ, ဒသေဝ စ သပ္ပိကုမ္ဘာ”တိ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒတော။

ကထာယံ **ပါဠိ**န္တိ ဝိနယပါဠိံ။ **အဋ္ဌကထဋ္ဌေဝါ**တိ တဿာ အဋ္ဌကထဋ္ဌေဝ။ **ဝိစက္ခဏော**တိ ဝိဝိဓံ အတ္ထံ စက္ခတိ ပဿတီတိ ဝိစက္ခဏော။ **ဧဝ**န္တိ ယထာဝုတ္တနယေန။ တတြာယံ ယောဇနာ – ဧဝံ ဝိစက္ခဏော ဘိက္ခု ပါဠိံ, အဋ္ဌကထဋ္ဌေဝ ဩလောကေတွာ အပ္ပမတ္တောဝ ဟုတွာ သင်္ဃိကေ ပစ္စယေ ဘာဇယေတိ။

ဣတိ ပစ္စယဘာဇနီယကထာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

**ဥပဍ္ဎဘာဂေ**တိ ဘိက္ခူနံ လဒ္ဓဘာဂတော ဥပဍ္ဎော ဘာဂေါ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဣတိ သေနာသနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၇. သင်္ဃဘေဒကက္ခန္ဓကံ

### ဆသကျပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၃၃၀. သင်္ဃဘေဒကက္ခန္ဓကေ **အဘိညာတာ အဘိညာတာ**တိ ဧတ္ထ အဘိပုဗ္ဗော ဉာတသဒ္ဒော ပါကဋတ္ထော**တိ အာဟ “ပါကဋာ ပါကဋာ”တိ။ **ကာဠုဒါယိပ္ပဘုတယော**တိ ကာဠုဒါယိအာဒယော။ ပရိတရေဟိ သဒ္ဓိံ ဒသ ဒူတာ စ

အညေ စ ဗဟူ ဇနာ သက္ယကုမာရာ နာမာတိ ယောဇနာ။ **အမ္ဗဟသူ**တိ သက္ယကုလသင်္ခါတေသု အမ္ဗဟသု, နိဒ္ဓါရဏေ ဘုမ္မံ။ ကြမိနာ ဟဋ္ဌသေသံ ဒဿေတိ။ "ကုလတော"တိ ကြမိနာ **"ကုလာ"**တိ ဧတ္ထ နိဿက္ကတ္ထေ နိဿက္ကဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ **ဃရာတသတ္ထ** န္တိ ဧတ္ထ ဃရေ အာဝသန္တာနံ မနုဿာနံ ကိစ္စန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဃရာတသေ ယ"န္တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယ**န္တိ ယံကိဉ္စိ။ **ဥဒကံ နိန္နေတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ ဥဒကံ နီဟရိတ္ဝာ နေတဗ္ဗံ အပနေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "ယထာ ဥဒကံ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သုသံ ဟောတီ"တိ။ **သုသ**န္တိ သုက္ခံ။ **တိဏာနီ**တိ သဿဒူသကာနိ တိဏာနိ။ "ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာနီ"တိ ကြမိနာ **နိဒ္ဓါပေတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ ဓုဓာတုယာ ပဟာနတ္ထံ ဒဿေတိ ။ **ဘုသာ**တိ သဿနာဠဒဏ္ဍာ, တေဟိ မိဿာ ပလာလာ **ဘုသိကာ။ ဩဖုဏာပေတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ ဖုဏဓာတုယာ အဝကိရဏတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "အပနေတဗ္ဗ"န္တိ။ **တ္ဝဥ္ဈေဝ ဃရာတသတ္ထေန ဥပဇာနာ** တိ ဧတ္ထ **ဃရာတသတ္ထေနာ**တိ ဥပယောဂတ္ထေ ကရဏဝစနံ။ **ဥပဇာနာ**တိ ဥပတ္ထုပသဂ္ဂေ ဓာတ္ဝတ္ထာနုဝတ္တကော, ဟိဝိဘတ္တိ စ လောပေ ဟောတိ, တေန ဝုတ္တံ "တ္ဝဥ္ဈေဝ ဃရာတသတ္ထံ ဇာနာဟီ"တိ။ **အဟ**န္တိ ဘဒ္ဒိယကုမာရနာမကော အဟံ။ **တယာ**တိ အနုရုဒ္ဓကုမာရနာမကေန တယာ။ "သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ"တိ ကြမိနာ ဟဋ္ဌသေသံ ဒဿေတိ။ **သေသန္**တိ "သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ"တိ ဝစနံ။

**၃၃၁. နိပ္ပာတိတာ** တိ ဧတ္ထ နိက္ခမိတ္ဝာ ဂမာပိတာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "နိက္ခာမိတာ"တိ။ **မာနဿိနော** တိ ဧတ္ထ မာနံ သယန္တိ နိဿယန္တီတိ မာနဿိနောတိ ဒဿေန္တော အာဟ "မာနဿယိနော"တိ။

**၃၃၂. ယဿဒါနိ ရတော န သန္တိ ကောပါ** တိ ဧတ္ထ အန္တရသဒ္ဒော စိတ္တတ္ထဝါစကော, ဘောပစ္စယော စ သတ္တမျတ္ထဝါစကောတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ယဿ စိတ္တေ"တိ။ ကသ္မာ ကောပါ န သန္တီတိ အာဟ "တတိယမဂ္ဂေန သမူဟတတ္တာ"တိ။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ဒေါသဿ သမူဟတတ္တာ ယဿ ခီဏာသဝဿ စိတ္တေ ကောပါ န သန္တီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဣတိ ဘဝါဘဝတဉ္စ ဝီတိဝတ္တော** တိ ဧတ္ထ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယသ္မာ ပနာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ ယသ္မာ ပန ဝုစ္စတိ, တသ္မာ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ယောဇနာ ။ ဝိဘဝေတိ ဟာပံ ဝုစ္စတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ နနု ဟာဋ္ဌီယံ "ဝိဘဝေ"တိ နတ္ထိ, "အဘဝေ"တိ ဧဝ အတ္ထိ, အထ ကသ္မာ "ဝိဘဝေတိ အဘဝေ"တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "ဝိဘဝေတိ စ အဘဝေတိ စ အတ္ထတော ဧကမေဝ"တိ။ ကြမိနာ သဒ္ဒတောယေဝ နာနန္တိ ဒဿေတိ။ ယာ သော ဘဝါဘဝတာ ဝုစ္စတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ "အနေကပ္ပကာရာ"တိ ကြမိနာ ဣတိသဒ္ဒဿ ပကာရတ္ထံ ဒဿေတိ။ စတူဟိပိ မဂ္ဂေဟိ ဝီတိဝတ္တောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿ** တိ ခီဏာသဝဿ။

**၃၃၃. အပဟိမေခလိကာ**တိ မေခလာ ဝိယ မေခလိကာ, အပဟိမေဝ မေခလိကာ အပဟိမေခလိကာ။ တမေဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "အပဟိံ ကဋ္ဌိယံ ဗန္ဓိတ္ဝာ"တိ။

**၃၃၄. သမ္မန္နတီ** တိ ဧတ္ထ "သမ္မာနေတီ"တိ စုရာဒိဂဏိကဓာတုဝသေန ဝတ္တဗ္ဗေ ဒိဝါဒိဂဏိကဓာတုဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "သမ္မာနေတီ"တိ။ အစိန္တေယျော ဟိ ဟာဋ္ဌိနယော။ **သမ္မာနေတီ**တိ သမ္မာနံ ကရောတိ။ **ယ**န္တိ ကမ္မံ။ **သော**တိ သတ္ထာ။ ကြမိနာ **ယံ တုမော**တိ ဧတ္ထ **တုမော**တိ ရုဠှီသဒ္ဒော ဣဓ "သော"တိ သဗ္ဗနာမသဒ္ဒေန သဒိသတ္ထောတိ ဒဿေတိ။

ပကာသနီယကမ္မာဒိကထာ

**၃၃၆.** "ခေဋ္ဌသဒိသာ"တိ ကြမိနာ မိစ္ဆာဇီဝေန ဥပ္ပန္နပစ္စယာနံ သဒိသူပစာရေန ခေဋ္ဌဘာဝံ ဒဿေတိ။ တသ္မာ ခေဋ္ဌာ ဝိယာတိ **ခေဠော,** မိစ္ဆာဇီဝပစ္စယာ, ခေဠေ အသတိ ဘက္ခတီ အဇ္ဈောဟရတီတိ **ခေဋ္ဌာသကော**တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ တေရဟိ ဟာဋ္ဌိယံ, အဋ္ဌကထာယဉ္စ **"ခေဋ္ဌာပကဿာ"** တိ ဩဋ္ဌဇေန ပဉ္စမက္ခရေန ပာဌော အတ္ထိ။

**၃၄၀. ပတ္တန္ဒေနာ** တိ ဧတ္ထ ဘူသော ထဒ္ဓော ပတ္ထဒ္ဓော, ဗာဠှံ ထဒ္ဓောတိ အတ္ထော။ တေန ဝုတ္တံ "နိစ္စလေနာ"တိ။ **ဟေတ္ထကရူပသဒိသေနာ** တိ ဧတ္ထ ဟေတ္ထကရူပံ နာမ ဝတ္ထဒန္တာဒိမယံ, တေန သဒိသော ဟေတ္ထကရူပသဒိသော, တေန။

၃၄၂. ရာဇဉာတကာ နာမာ**တိ ဧတ္ထ ရညာ ဇာနိယန္တိ "အမ္ဟာကံ ဂရူ"တိ **ရာဇဉာတာ,** တေယေဝ **ရာဇဉာတကာ**တိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တဒတ္ထံ အဓိပ္ပာယေန ဒဿေန္တော အာဟ "ရာဇာ အမ္ဟေဟ ဇာနာတီ"တိအာဒိ။ **ပဟဋ္ဌက ဏ္ဏတာလော**တိ ပဟဋ္ဌော ကဏ္ဏော စ တာလော စ ဧတဿာတိ ပဟဋ္ဌကဏ္ဏတာလော။ **ဗန္ဓနိစ္စလေ** တိ ရဇ္ဇုဝလ္လီဟိ ဗန္ဓော ဝိယ နိစ္စလေ, ပဟဋ္ဌကဏ္ဏတာလေတိ သမ္ဗန္ဓော။ "ကတ္ဝာ"တိ ဣမိနာ "အဘိဓာဝီ"တိ ပဒေ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒဿေတိ။

**ဒုက္ခုဍ္ဍုဟိ ကုဍ္ဍုရ နာဂမာသအော** တိ ဧတ္ထ ကုဍ္ဍုရသဒ္ဒဿ အာမန္တနပဒဘာဝံ အာဝိကရောန္တော အာဟ "ဘော ကုဍ္ဍုရာ"တိ။ နာဂသဒ္ဒဿ အဟိနာဂဟတ္ထိနာဂေသု ပဝတ္တနတော ဝုတ္တံ "ဗုဒ္ဓနာဂ"န္တိ။ **အာသအော**တိ ပဒဿ အာကောဓေန သဒန် ဉပဂမန် အာသအောတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝဓကေစိတ္တေန ဉပဂမန် နာမာ"တိ။ **ဒုက္ခ**န္တိ တေရဟိ စ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခကာရဏံ။ **ဒုက္ခံ ဟိ** တိ ဟိသဒ္ဒော ပဒပူရဏမတ္တံ, အထ တ ဒုက္ခမေဝါတိ အတ္ထော။ "ဗုဒ္ဓနာဂံ ဃာတကဿာ"တိ ဣမိနာ နာဂံ ဟနတီတိ **နာဂဟတော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

**ပဋိကုဋိယောဝ ဩသက္ကိ** တိ ဧတ္ထ တထာဂတဿ ပဋိမုခံ ကုဋ္ဋေန ဂမနမေဝါဿာတိ **ပဋိကုဋိယော,** ပဋိကုဋိယော ဧဝ ဟုတ္ဝာ ဩသက္ကီတိ ဒဿေန္တော အာဟ "တထာဂတာဘိမုခေါယေဝ ပိဋ္ဌိမေဟိ ဟဒေဟိ ဩသက္ကီ"တိ။ "န ဇာနာတီ"တိ ဣမိနာ လက္ခ ဒဿနေင္ဂေသူတိ ဓာတုပာဌေသု (ဟဏိနီ ၁၅၃၉ သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၈ ဒကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တေသု အတ္ထေသု ဣဓ ဒဿနတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **န လက္ခိတဗ္ဗော** တိ အညေဟိ သပ္ပုရိသေဟိ န လက္ခိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ ဏျပစ္စယော ကတ္တုကမ္မေသု ဟောတိ, ယကာရဿ ကကာရံ ကတ္ဝာ **အလက္ခိကော** တိ ဝုတ္တံ။

၃၄၃. "ဘိန္နိတဗ္ဗဘာဇနေ"န္တိ ဣမိနာ **တိကဘောဇန**န္တိ ဧတ္ထ ယုပစ္စယဿ ကမ္မတ္ထဘာဝံ ဒဿေတိ။ **တ**န္တိ တိကဘောဇနံ။ **ယထာဓမ္မော** တိ "ဂဏဘောဇနေ ပာစိတ္တိယ"န္တိ (ပာစိ. ၂၀၉) ဝုတ္တာယ မာတိကာဝိဘင်္ဂဟဋ္ဌိယာ အနုရူပံ ။ **ပဉ္စဝတ္ထုယာစနကထာ**တိ ပဉ္စ ဝတ္ထူနိ ယာစနဿ ကထာ။ **အာယုကပ္ပ** န္တိ အဝီစိမဟာနိရယေ အာယုကပ္ပံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ အဝီစိမဟာနိရယေ အာယုကပ္ပော နာမ ကောဓေ အန္တရကပ္ပောတိ ဖိနာလင်္ကာရဋီကာဒီသု (မိ. ပ. ၄.၁.၃; ကထာ. အဋ္ဌ. ၆၅၄-၆၅၇; ဣတိဝု. အဋ္ဌ. ၁၈; သာရတ္ထ. ဋီ. စူဠဝဂ္ဂ ၃.၃၄၃; အ. နိ. ဋီ. ၃.၆၆၂) ဝုတ္တော။ "ဧကော အသင်္ချေယျကပ္ပော"တိ သမ္မောဟဝိနောဒနာဒီသု (ဝိဘ. အဋ္ဌ. ၈၀၉; မ. နိ. အဋ္ဌ. ၃.၁၂၈; ဝိ. ဝိ. ဋီ. ၁.၄၁၀; ဝဇိရ. ဋီ. ပာရာဇိကကဏ္ဍ ၄၁၀) ဝုတ္တော။ **သေဋ္ဌံ ပုညံ** န္တိ မဟန္တံ ပုညံ။ ဣမိနာ **ဗ္ရဟံ ပုညံ** န္တိ ဗြူဟသဒ္ဒော မဟန္တတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ ဗြူဟ ဝုဒ္ဓိယန္တိ ဓာတုပာဌေသု (ဟဏိနီ ၇၃၅; သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၆ ဟကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တတ္တာ ဗြူဟသဒ္ဒော မဟန္တတ္ထကော ဟောတိ။ ဗြူဟဓာတုတော အပစ္စယံ ကတ္ဝာ **"ဗ္ရဟာ"** တိပိ, မပစ္စယံ ကတ္ဝာ "ဗ္ရဟ္မာ"တိပိ ဟဝေါ အတ္ထိ။ **အာယုကပ္ပမေဝ** တိ သဂ္ဂေသု အာယုကပ္ပမေဝ။

## သင်္ဃဘေဒကထာ

၃၄၄. **သော**တိ ဒေဝဒတ္တော, ဂတော ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဝေါတ** တိ ဝိဟာရသီမာယမေဝ။ **အာဝေဏိက**န္တိ ဘိက္ခုသင်္ဃတော အာဝေဏိကံ။

၃၄၅. **အာဂိလာယတီ**တိ ဧတ္ထ အာတ္ထုပသဂ္ဂေါ အဘိဘဝနတ္ထော, ဂိလေဓာတု ဗာဓနတ္ထောတိ အာဟ "ဝေဒနာဘိဘူတာ ဗာဓတီ"တိ။ **တ**န္တိ ပိဋ္ဌိံ။ ပရဿ စိတ္တံ အာဒိသိတ္ဝာ ဒေသယတိ တောယာတိ **အာဒေသနာ,** သာဝ ပာဋိဟာရိယံ **အာဒေသနာပာဋိဟာရိယံ**။ အနုသာသတိ တောယာတိ **အနုသာသနီ,** ဣမမေဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝေမိဒ္ဓ တေ"တိအာဒိ။

၃၄၆. **မမာနုကူဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ အနုတ္ထုပသဂ္ဂေါ အနုကိရိယတ္တော ကရဓာတု အန္တပစ္စယော ဂစ္ဆန္တာဒိဂဏောတိ ဒဿေန္တော အာဟ "မမာနုကိရိယံ ကုရုမာနော"တိ။ "ဒုက္ခိတော"တိ ဣမိနာ **ကပဏော**တိ ဧတ္ထ ကပဓာတု ဟိံသနတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **မဟာဝရာဟဿာ** တိ ဝရာဟသဒ္ဒဿ သူကရတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ "မဟာနာဂဿာ"တိ။ "ပထဝိ"န္တိ ဣမိနာ **မဟိံ ဝိကုဗ္ဗတော** တိ ဧတ္ထ မဟီသဒ္ဒဿ ဝေံနာမကံ မဟာနဒိံ ပဋိက္ခိပတိ။ "ပအာလေန္တဿာ"တိ ဣမိနာ ကရဓာတုယာ ဝိတ္ထုပသဂ္ဂဝသေန ပအာလနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဘိသံ ဃသမာနဿာ** တိ ဧတ္ထ

ထ မာနသဒ္ဒေါ ကတ္ဝတ္တောတိ အာဟ ''ဘိသံ ဃသန္တသ္သာ''တိ။ **ဃသန္တသ္သာ** တိ ဘက္ခန္တသ္သ။ နဒီနာမကံ တံ ပောက္ခရဏိန္တိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ **နဒီသု ဇဂ္ဂတော** တိ ဧတ္ထ နဒီ နာမ ပောက္ခရဏီတိ ဒဿေတိ။ **ဇဂ္ဂတော** တိ ပဟတ္ထိယူထံ ပာလေန္တသ္သ။

၃၄၇. ''သုတာတိ သောတာ''တိ ဣမိနာ ပဋိယာ ဒ္ဝိဓာဘာဝံ ဒဿေတိ။ ''နိဿန္ဒေပေါ''တိ ဣမိနာ **အသန္ဒိဒ္ဓေါ**တိ ဧတ္ထ ဒိပဓာတုံ ဒဿေတိ, ဒိသဓာတုံ နိဝတ္တေတိ။

၃၅၀. **ဗုဒ္ဓသဟဿေနပိ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ဂရဟတ္ထော, ပဂေဝ ဧကေန ဗုဒ္ဓေနာတိ ဒဿေတိ။

''သတ္တော''တိ ဣမိနာ ကောစိသဒ္ဒဿ ပဓာနပဒံ ဒဿေတိ။ **အဌာ** တိ အာဋ္ဌာတပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဌိတော''တိ။ ဒေဝဒတ္တောတိ မေ သုတန္တိ ဧတ္ထ ''မေ''တိ ပဒံ ဘာဂဝတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''ဘာဂဝတာ''တိ။ **တဒေတ**တိ သုတမေဝ။ **ဣဒန္တိ** ''ဒေဝဒတ္တောတိ မေ သုတ''န္တိ ဝစနံ။ **အနုစိနာတီ**တိ အနုဝဓေတိ။ ''ပတ္တတ''တိ ဣမိနာ **အာသဇ္ဇန** န္တိ ဧတ္ထ သဒဓာတုယာ ဂတျတ္ထံ, ကိရိယာဝိသေသနဥ္စ ဒဿေတိ။ **အဝီစိနိရယံ ပတ္တော**တိ ဧတ္ထ ဣဒါနိ န ဒေဝဒတ္တော အဝီစိနိရယံ ပတ္တော ဟောတိ, အာယတိံ ပန အဝီစိနိရယေ အဝဿမ္ဘာဝိယတ္တာ ''အဝီစိနိရယံ ပတ္တော''တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''အာသံသာယံ အတီတဝစန''န္တိ။ **အာသံသာယ**န္တိ အဝဿမ္ဘာဝိယတ္တေ။ ဘေသ္မာ ဟိ ဥဒဓိ မဟာတိ ဧတ္ထ **ဘေသ္မာ** သဒ္ဒေါ ဘယာနကပရိယာယောတိ အာဟ ''ဘယာနကော''တိ။

ဥပာလိပဉှာကထာ

၃၅၁. **ကေတော**တိ ဧတ္ထ တောပစ္စယဿ သတ္တမျတ္ထေ ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဓမ္မတဒီပကေ''တိ။ ''အနုနယန္တော''တိ ဣမိနာ **အနုဿာဝေတီ** တိ ဧတ္ထ အနုသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အနုနယန္တော** တိ ပုနပ္ပုနံ နယန္တော။ သာဝနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''န တုမှာကံယေတ''တိအာဒိ။ အယံ အဓမ္မော တ အယံ အဝိနယော တ ဣဒံ အသတ္ထုသာသနံ တ ယဒိ ဘဝေယျာတိ ယောဇနာ။ ''ဇာပေတီ''တိ ဣမိနာ **သာဝေတီ**တိ ဧတ္ထ သုဓာတုယာ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''အနုဿာဝေတ္တတ''တိ ဣမိနာ ''အနုဿာဝေတိ, သလာကံ ကပေတီ''တိ ဧတ္ထ အနုဿာဝနကိရိယာ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တာ, သလာကဂ္ဂဟကိရိယာ ပစ္ဆာဘာဂေတိ ဒဿေတိ။

**တ္တောဝတာ** တိ ဧတ္တကေန အနုဿာဝနသလာကဂ္ဂဟမတ္တေန။ န ပန သင်္ဃော ဘိန္နော ဟောတိ, အနုဿာဝေတ္တတ သလာကံ ကပေတ္တတ အာဝေဏိကံ သင်္ဃကမ္မေ ကတေယေဝ သင်္ဃော ဘိန္နော ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော။

ဧတ္ထ ဌတ္တတ ကဿစိ စောဒကဿ အနုယောဂေ သိယာတိ ယောဇနာ။ ကိန္တိ သိယာတိ အာဟ ''ဇံ ဒေဝဒတ္တော''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဇေန္တိ** ပကတတ္တေ သင်္ဃေ ဘိန္ဒေ သတီတိ အတ္ထော။ **ကထန္တိ** ကေနာကာရေန။ ပုန **ကထန္တိ** ကသ္မာ ကာရဏာ။ **ရညော**တိ အဇာတသတ္တုရညော, ကာရိတကမ္မံ။ **''ဃာတာပိတတ္တာ''** တိ ဗိမ္ဗိသာရရာဇာနံ ဃာတာပိတတ္တာ။ **တတ္ထ** တိ ''ဘိက္ခု ခေါ ဥပာလီ''တိအာဒိဝစနေ, ဌတ္တတ ပရိဟာရံ ဝဒာမာတိ ယောဇနာ။ **ဝိရဒ္ဓတ္တာ** တိ ဝိရာဓိတတ္တာ။ တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''တေန ဟီ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **တေန ဟီ**တိ ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတော။ **ဝေဥဟီ**တိ ဇဝမေဝ။ **တဿာ** တိ ဒေဝဒတ္တဿ။ **ကုမာရော ပနာ**တိ အဇာတသတ္တုကုမာရော ပန, ကတမတ္တေယေဝ န ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ ဒေဝဒတ္တဿ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ သင်္ဃဘေဒတော ပုဗ္ဗေ ရှုပိ တုပ္ပာဒကမ္မံ ကရောန္တဿာပိ ပစ္ဆာ အဘဗ္ဗဘာဝေ ရောပိတော, တသ္မာ။

ဘေဒကရဝတ္ထူသု ဇံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဓမ္မာဓမ္မာဒီနံ သုတ္တန္တဝိနယပရိယာယေန ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သုတ္တန္တပရိယာယေနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **သုတ္တန္တပရိယာယေနာ** တိ သုတ္တန္တဒေသနာယ, သုတ္တန္တဒေသနာနယတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တထာ**တိ တတော အညထာ။

**တတ္ထာ** တိ ဒ္ဝီသု ဓမ္မာဓမ္မေသု။ **ဇံ အမ္ဘာကန္တိ** ဇံ ကရိယမာနေ အမှာကံ။ ဇံ သုတ္တန္တပရိယာယေန ဓမ္မာဓမ္မာနံ ဝိသေသံ ဒဿေတ္တတ ဣဒါနိ ဝိနယပရိယာယေန တေသံ တံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဝိနယပရိယာယေန

ပနာ''တိအာဒိ။ ဘူတေန ဝတ္ထုနာ ကာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧဝံ ''အဘူတေန ဝတ္ထုနာ''တိ ဌေတ္တာပိ။

ဧဝံ ဒွိဝိန္နံ ပရိယာယာနံ ဝသေန ဓမ္မာဓမ္မဒုကဿ ဝိသေသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဝိနယာဝိနယဒုကဿ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သုတ္တန္တပရိယာယေနာ''တိအာဒိ ။ တတ္ထ သုတ္တန္တနယေန ရာဂါဒယော ဝိနေတီတိ **ဝိနယော,** ဝိနယနယေန ကာယံ တစံ ဝိနေတီတိ **ဝိနယော**တိ ဝစနတ္တော ကာတဗ္ဗော။

ဧဝံ ဒွိဝိန္နံ ပရိယာယာနံ ဝသေန ဝိနယာဝိနယဒုကဿ ဝိသေသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဘာသိတာဘာသိတဒုကဿ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သုတ္တန္တပရိယာယေန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ ''အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂော''တိ ဣဒံ ဝစနံ တထာဂတေန ဘာသိတံ လပိတန္တိ ယောဇနာ။

ဧဝံ ဒွိဝိန္နံ ပရိယာယာနံ ဝသေန ဘာသိတာဘာသိတဒုကဿ ဝိသေသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အာစိဏ္ဏာနာစိဏ္ဏဒုကဿ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သုတ္တန္တပရိယာယေန ဒေဝသိက''န္တိအာဒိ။ တတ္ထ ''ဒေဝသိက''န္တိ ပဒံ ''သမာပဇ္ဇနံ, တေလောကန''န္တိ တီသုယေဝ ပဒေသု ယောဇေတဗ္ဗံ။ **အဌုပ္ပတ္တိဝသေနာ** တိ ကာရဏုပ္ပတ္တိဝသေန။ ကာရဏဉ္စဟိ အရတိ ဖလံ ဧတသ္မာတိ **အတ္ထော** တိ ဝုစ္စတိ, အတ္ထဿ ဥပ္ပတ္တိ အတ္ထုပ္ပတ္တိ, သာယေဝ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ ထကာရဿ ဌကာရံ ကတွာ, အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဝသော အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဝသော, တေန။ ဣဒံ ပဒံ ''သုတ္တန္တဒေသနာ ဇာတကကထာ''တိ ဒွီဟိပိ ပဒေဟိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ဣဒန္တိ** ဖလသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနာဒိ။ **အာစိဏ္ဏန္တိ** အာ ဗ န္ဓိတံ, ပုနပ္ပုနံ တ ဥပစိတံ ဝဖိုတံ, ပဂုဏံ တ။ **စာရိယပက္ကမန** န္တိ စာရိယတ္ထံ ပက္ကမနံ။

ဧဝံ ဒွိဝိန္နံ ပရိယာယာနံ ဝသေန အာစိဏ္ဏာနာစိဏ္ဏဒုကဿ ဝိသေသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပညတ္တဒုကဿ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သုတ္တန္တပရိယာယေန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ''တိအာဒိ။ တံ ဘာသိတာဘာသိတဒုကသဒိသမေဝ။ ဧဝံ ဒွိဝိန္နံ သုတ္တန္တဝိနယပရိယာယာနံ ဝသေန ပဥ္စန္နံ ဒုကာနံ ဝိသေသော ဒဿိတော။

အာပတ္တာနာပတ္တိဒုကေ ''န မောစနာဓိပ္ပာယဿာ''တိ ဟဋ္ဌဿ အနန္တရေ ပဌမတကွေ ဠိတော အာဒိသဒ္ဒော အာနေတဗ္ဗော။ ဣတိ အာဒိနာ နယေနာတိ ဟိ အတ္ထော။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ။ ဣဒံ ပဒံ ပစ္ဆိမတကွေပိ အနုဝတ္တေတဗ္ဗံ။

လဟုကဂရုကဒုကေ **ပဥ္စာပတ္တိက္ခန္ဓာ** တိ ထုလ္လစ္စယပာစိတ္တိယပာဋိဒေသနီယဒုက္ကဋဒုဗ္ဘာသိတဝသေန ပဥ္စ အာပတ္တိရာသယော။ **ဒွေဝ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ** တိ ပာရာဇိကသင်္ဃာဒိသေသဝသေန ဒွေဝ အာပတ္တိရာသယော။

သာဝသေသာနာဝသေသဒုကေ ဆ အာပတ္တိက္ခန္ဓာတိ ပာရာဇိကာပတ္တိတော အဝသေသာ ဆ အာပတ္တိရာသယော။

ဒုဋ္ဌုလ္လာဒုဋ္ဌုလ္လဒုကေ လဟုကဂရုကဒုကသဒိသမေဝ။ အယံ ပန ဝိသေသော – ဂရုကာပတ္တိ **ဒုဋ္ဌုလ္လာ** နာမ , လဟုကာပတ္တိ **အဒုဋ္ဌုလ္လာ** နာမာတိ ဧဝံ ဝိနယပရိယာယဝသေနေဝ စတုန္နံ ဒုကာနံ ဝိသေသော ဒဿိတော။

**ဌတ္တာ** တိ ''အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဒီပေန္တီ''တိအာဒိဝစနေ။ **စတုန္နံ သင်္ဃကမ္မာန** န္တိ အပလောကနာဒိဝသေန စတုန္နံ သင်္ဃကမ္မာနံ။ **ကရောန္တေဟိ** ဟောတုဘူတေဟိ, ဟောတုဝတ္တေ စေတံ ကရဏဝစနံ။

**တတ္ထာ** တိ ''တေ ဣမေဟိ''တိအာဒိဝစနေ။ **အပကဿန္တိ** တိ ဌေတ္ထ ကသဓာတုဿ ဂတ္ယတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပရိသံ အာကမ္ပန္တိ''တိ။ **ဝိဇဠေန္တီ** တိ ဝိဇဠံ ကရောန္တိ, ဝိသုံ ကရောန္တီတိ အတ္ထော။ **ဧကမန္တံ ဥဿုသာဒေန္တီ**တိ ဧကသ္မိံ အန္တေ ဥဿုဒံ ကရောန္တိ။ **အဝပကဿန္တီ** တိ ဌေတ္ထ ဒွိဝိန္နံ ဥပသဂ္ဂာနံ ဝသေန အတိဝိယ ဌေတ္တာ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အာဟ ''အတိ ဝိယ အာကမ္ပန္တိ''တိ။ အတိဝိယတ္ထံ အာဝိကရောန္တော အာဟ ''ယထာ ဝိသံသဋ္ဌာဝ ဟောန္တိ, ဧဝံ ကရောန္တီ''တိ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန ကရိယမာနေတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ဝိသု''န္တိ ဣမိနာ **အာဝေဏိ**သဒ္ဒော ''ဝိသု''န္တိအတ္ထတစကော အနိပ္ဖန္နဟဋ္ဌိပဒိကောတိ ဒဿေတိ။ **ဝတ္ထုသူ** တိ ဘေဒကရဝတ္ထုသု။ **ဣမံ ဂဏှဟထာ**တိ ဣမံ တဒံ ဂဏှဟထ။ **ဝိသုန္တိ** အာဝေဏိ။ ဣမသ္မိံ ခန္ဓကေ ဝုတ္တဝစနံ ပရိတရဟဋ္ဌိယာ သံသန္ဒေန္တော

အာဟ ''ပရိတရေ ပနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ပဥ္စဟိ အာကာရေဟီ**တိ ''ကမ္မေန ဥဒ္ဒေသေန တေဟရန္တော အနုဿာဝနေန သလာကဂ္ဂါဟေနာ''တိ (ပရိ. ၄၅၈) ဧဝံ ပဥ္စဟိ ကာရဏေဟိ။ **တဿာ** တိ ပရိတရေ ဝုတ္တာဝစနဿ။ **ဣဏာ**တိ ဣမသ္မိံ သင်္ဃဘေဒကက္ခန္ဓကေ, ဝုတ္တေန ဣမိနာ သင်္ဃဘေဒလက္ခဏေနာတိ ယောဇနာ။ ''အတ္ထတော နာနာကရဏံ နတ္ထီ''တိ ဣမိနာ သဒ္ဒတော နာနာကရဏံ အတ္ထီတိ ဒီပေတိ။ **အဿာ** တိ သင်္ဃဘေဒလက္ခဏဿ။ တံ ပန နာနာကရဏာဘာဝံ ယောဇနာ။ **တတ္ထေတ** တိ ပရိတရေ ဧဝ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ သင်္ဃဘေဒကက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ သင်္ဃဘေဒကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၈. ဝတ္တက္ခန္ဓကံ

### ၁. အာဂန္တုကဝတ္တကထာ

၃၅၇. ဝတ္တက္ခန္ဓကေ **အာရာမန္တိ** ဥပစာရသီမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''ဥပစာရသီမသမီပ''န္တိ။ ''ဂဟေတ္ဝာ''တိ ပဒဿ ''ဥပာဟနာ''တိ ကမ္မံ ပာကဋံ, ကရဏံ ပန အပာကဋံ။ တသ္မာ ကရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥပာဟနဒဏ္ဍကေန ဂဟေတ္ဝာ''တိ။ ဣမိနာ ''ဟတ္ထေနာ''တိ ကရဏံ နိဝတ္တေတိ။ **ပဋိက္ကမန္တိ** တိ ဧတ္ထ ပဋိသန္တိတိ စ အပက္ကမန္တိတိ စ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ ''သန္နိပတန္တိ''တိ။ **ဥပာဟနာ။ပေ။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ** တိ ဧတ္ထ ''ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ''တိ ပဒဿ သဟ ကမ္မေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကတရသ္မိံ ဌာနေ''တိအာဒိ။ တတ္ထ ''ကတရသ္မိံ။ပေ။ စောဒကာ''န္တိ ဣမိနာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေတိ။ ''အာတသိကာ ဘိက္ခူ''တိ ဣမိနာ ကမ္မံ ဒဿေတိ။ ''ပတ္ထရိတဗ္ဗ''န္တိ ဣမိနာ **ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ သဇာတုယာ စဇနတ္ထံ ပဋိက္ခိပတိ။ **ကေစရော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော**တိ ဧတ္ထ ကေစရသဒ္ဒေ ဘိက္ခာစာရသဒ္ဒေန အတ္ထတော ကေန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဘိက္ခာစာရော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော''တိ။ ဘိက္ခာယ စရန္တိ ဧတ္ထာတိ **ဘိက္ခာစာရော,** ကေစရကမော။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ကမေ။ ''ကိ''န္တိအာဒိနာ **ဟနီယံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗ** န္တိအာဒီသု ပုစ္ဆိတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေတိ။ **ကံ ကာလန္တိ** ကသ္မိံ ကာလေ။

**ဗဟိ နိက္ခမန္တဿာ** တိ ဝိဟာရတော ဗဟိ နိက္ခမန္တဿ။ **နိလ္လောကေတဗ္ဗော** တိ ဩလောကေတဗ္ဗော။ ''ယဒိ သင်္ကောတီ''တိ ဣမိနာ **သစေ ဥဿဟတီ** တိ ဧတ္ထ သစေသဒ္ဒော ယဒိပရိယာယော, ဥဿဟတိသဒ္ဒော သင်္ကောတိ ပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ သင်္ကောန္တဿ ဝိဟာရသောဓနေဝတ္တေတိ သမ္ဗန္ဓော။

### ၂. အာတသိကဝတ္တကထာ

၃၅၉. အာတသိကဝတ္တေ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ သဗ္ဗံ ကာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ ဝုမှတရဿ အာဂန္တုကဿ။ ''ပဏ္ဍိတော''တိအာဒိနာ သစေ ဗာလော ''သမ္မဇ္ဇာဟိ တာဝ စေတိယင်္ဂဏ''န္တိ နဝဒတိ, သမ္မဇ္ဇနိံ နိက္ခိပိတ္ဝာ တဿ ဝတ္တမေဝ ကာတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ **ဘေသဇ္ဇမေဝ ကာတဗ္ဗ** န္တိ သဟာဝဓာရဏေန ဝုတ္တတ္တာ ဗာလော ''ကရောဟိ တာဝ ဘေသဇ္ဇ''န္တိ အဝဒန္တောပိ ဘေသဇ္ဇမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ''ပဏ္ဍိတော ပဟိ''တိအာဒိနာ ပန အာဂန္တုကဿ ဝတ္တဗ္ဗာဘာဝမတ္တမေဝ ဒဿေတိ။ ဟဋ္ဌိမုတ္တကဝတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ **''အပိစာ''**တိအာဒိ။ **ဗီဇနေနာ**တိ ဗီဇနိယာ။ ''ဗီဇနေ''န္တိ ဟိ နပုံသကလိင်္ဂေ, ''ဗီဇနီ''တိ ဣတ္ထိလိင်္ဂေ။ ''ဗီဇိတဗ္ဗော''တိ စ ''ဗီဇိတဗ္ဗ''န္တိ စ ဣမိနာ အဇ္ဈကထာဝစနေန ဗီဇိယတိ အနေနာတိ **ဗီဇနံ,** ဗီဇိယတိ တောယာတိ **ဗီဇနီ**တိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ **အဿာ** တိ ဝုမှတရအာဂန္တုကဿ။ **မဇ္ဇေတဗ္ဗာ** တိ အဇ္ဈေတဗ္ဗာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဥပာဟနပုဉ္ဆနေ။ **ကတ္ထာ** တိ ကသ္မိံ ဝိဟာရေ။ ပုစ္ဆိတေန အာတသိကေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

''အတ္တနော သန္တိကံ။ပေ။ န လဘတီ''တိ ဣမိနာ အတ္တာနံ သန္ဓာယ အနာဂစ္ဆန္တောပိ အတ္တနော သန္တိကံ သမ္ပတ္တဿ အာဂန္တုကဿ ဝတ္တံ အကာတုံ န လဘတီတိ ဒဿေတိ။

### ၃. ဂမိကဝတ္တကထာ

၃၆၀. ဂမိကဝတ္ထေ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ သေနာသနက္ခန္ဓကေ။ တံ သဗ္ဗံ ပ ဋိသာမေတဗ္ဗတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယတ္ထ ယေသု ဟသာဏာပိဋ္ဌိဟသာဏာတ္ထမ္ဘေသု ဥပစိကာ နာရောဟန္တိ, တသ္မိံ ဟ သာဏာပိဋ္ဌိယံ တ တေသု ဟသာဏာတ္ထမ္ဘေသု တ ယံ ကတသေနာသနံ အတ္ထိ, တံ အနာပုစ္ဆန္တဿာပိ အနာပတ္ တီတိ ယောဇနာ။ စတူသု ဟသာဏေသူတိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော, ဥပစိကာနံ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနေ ကတေတိ သမ္ဗန္ ဓော။ **အယန္တိ** အာနိသံသော။ ဩဝဒ္ဓကဂေဟေ ပန ဌပိတာနံ မဥ္စပီဌာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၄. အနုမောဒနဝတ္တကထာ

၃၆၂. **ဣဒ္ဓံ အဟောသီ** တိ ဝေတ္ထ ဣဓေတုယာ ဝဓုနတ္ထံ ပဋိကိုဒ္ဓပန္တော အာဟ "သမ္ပန္နံ အဟောသီ"တိ။ သ ဥ္ဃတ္ထေရေ နိသိန္နေတိ သမ္ဗန္ဓော။ အနုထေရေ အနုမောဒနတ္ထာယ နိသိန္နေတိ ယောဇနာ။ သဥ္ဃတ္ထေရေန အဇ္ ဈိဋ္ဌေပီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အနုမောဒကော ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အနု ပုနပ္ပုနံ, ပစ္ဆာ တ အာယကေ ဓမ္မကထာယ မောဒေတီ တိ **အနုမောဒကော**။ "ဂစ္ဆထာ"တိ သစေ ဝဒတိ အနုမောဒကောတိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ အနုမောဒကဿ။ မနုဿာ ကာရေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ "ဧကေနာ"တိ ပဒံ "ကာရေန္တီ"တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ **တဿာ** တိ ကာရိတဘိက္ခုဿ။ **အနုမောဒနတောတိ** အနုမောဒနကာရဏာ။ **ဥပနိသိန္နကထာ** တိ ဥပသမီပေ နိသိန္နာနံ ကထိယတိ တောယာတိ ဥပနိသိန္နက ထာ။ **အနုမောဒနာယာတိ** အနုမောဒနတ္ထာယ။ **အဇ္ဈိဋ္ဌောတ** တိ သယံ အဇ္ဈိဋ္ဌော ဧဝ။ **ထွော** တိ အနုမောဒနဝတ္တံ သိမ်။ "သဥ္ဃာတဝစ္စော"တိ ဣမိနာ ဝစ္စော သဥ္ဃာတော ဣမဿာတိ **ဝစ္စိတော** တိ ကတ္တ သဥ္ဃာတဝတ္ထေ ဣတ ပ စ္စယောတိ ဒဿေတိ။

## ၅. ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တကထာ

၃၆၄. **ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တေ** တိ ဘတ္တံ ဂဏှာဟန္တိ ထွောတိ ဘတ္တဂ္ဂံ, ပရိဝိသနဋ္ဌာနံ။ တသ္မိံ ကတ္တဗ္ဗံ ဝတ္ တံ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တံ, တသ္မိံ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တေ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ မနုဿာနံ ပရိဝိသနဋ္ဌာ နံ နာမ ယတ္ထ မနုဿာ သပုတ္တအရာ အာဝသိတ္တ ဘိက္ခူဘောဇေန္တိ။ "အတိအလ္လီယိတ္တ"တိ ဣမိနာ **အနုပခဇ္ ဇာတိ** ဝေတ္ထ ခဒဓာတုဿ ပဲသနံ နာမ အတိအလ္လီယနန္တိ ဒဿေတိ။ **အာသနေသု သတီတိ** အာသနေသု သန္တေ သု။ နိသိဒ္ဓဿ နဝကဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာပဇ္ဇတီ** တိ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ။ အာပုစ္ဆိတေ အနနုဇာနန္တော ထေရော အာပဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။ **သဥ္ဃာဋိ** န္တိ ဟရိတသဥ္ဃာဋိံ။

**ပတ္တဓောဝနဥဒက** န္တိ ဘုဥ္ဇနတ္ထာယ ပတ္တာနံ ဓောဝနဥဒကံ။ **ဂဟေတဗ္ဗ** န္တိ ဟတ္ထေန ဂဟေတဗ္ဗံ။

ယထာ ဂဏှာဟိယမာနေတိ ယောဇနာ။ **မတ္တာယာ** တိ ပမာဏာယ။ **သဗ္ဗိအာဒီသု တေ** တိ ဝေသဒ္ဒော အဇ္ဈာဟရိတဗ္ ဗော။ **သဗ္ဗိအာဒီသူ** တိ သဗ္ဗိတေလဥတ္တရိဘင်္ဂေသု, နိဒ္ဓာရဏေ ဘုမ္မံ။ **ယန္တိ** သဗ္ဗိအာဒိကံ။ **အပ္ပဟောတီတိ** သဗ္ ဗေသံ ဘိက္ခူနံ နပ္ပဟောတိ။ **တန္တိ** သဗ္ဗိအာဒိကံ, သမာဒေဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ တာဒိသံ သဗ္ဗိအာဒိကန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ယံ ဘတ္တဂ္ဂန္တိ ယောဇနာ။ **ဟတ္ထဓောဝနဥဒက** န္တိ ဘုတ္တာဝိနံ ဟတ္ထဿ ဓောဝနဥဒကံ။ **အန္တရာ** တိ ဘောဇနဿ မဇ္ဈေ။ **ပိဟာသိတေနာတိ** ပိဝိတုံ ဣစ္ဆန္တေန။ **ဂလေတိ** ကဏ္ဌေ။

**နိဝတ္တန္တေနာ** တိ ဝေတ္ထ ကသ္မာ ဌာနာ နိဝတ္တန္တေနာတိ အာဟ "ဘတ္တဂ္ဂတော"တိ။ ကထံ ဧကနာကာရေန နိဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ ကသ္မာ နဝကေဟိ ဘိက္ခူဟိ ပဌမတရံ နိဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ အာဟ "သမ္ဗာဓေသု ဟိ"တိ အာဒိ။ **နိက္ခမနောကာသောတိ** ပဌမတရံ နိက္ခန္တောကာသော။ **ပဋိဟဋိယာတိ** ဝုဍ္ဍပဋိဟဋိယာ။ **ခုရေတိ** ဂေဟဒွာရသ္သ သမီပေ။ ခုရသဒ္ဒော ဟိ ဣမ သမီပတစကော။ နဝကာ အန္တောဂေဟေ စေ နိသိန္နာ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **အန္တရေနာ** တိ ဘိက္ခူနံ ဝိဝရေန, မဇ္ဈေန ဝာ။ **ဝိရဋ္ဌာယာတိ** တနုကာယ။

## ၆. ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္တကထာ

၃၆၆. ပိဏ္ဍာစာရိကဝတ္ထေ ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ကပ္ပာသံ တ ဂဟေတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယဋ္ဌာ** တိ ယဋ္ဌ ကိဋ္ဌိ ဝတ္ထုံ, ဂဟေတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကရောန္တီ ငှိတာ တ** တိ ကရောန္တီ ဟုတ္ဝာ ငှိတာ တ။ **တန္** တိ ကမ္မံ။ **န စ ဘိက္ခာအယိကာယာ** တိ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တတ္တာ ဣတ္ထိယာ ဧဝ မုခံ န ဥလ္လောကေတဗ္ဗန္ တိ အတ္ထံ ပဋ္ဋိက္ခိပန္တော အာဟ "ဣတ္ထိ တ ဟောတူ"တိအာဒိ။ "ဘိက္ခာအနသမယေ"တိ ဣမိနာ အညသ္မိံ သမ ယေ ဩလောကေန္တောပိ နတ္ထိ အေသောတိ ဒသ္သေတိ။ ဧကေသ္မိံ ကာလေ ဘိက္ခာယ ဒဒမာနာယ သဗ္ဗကာလမ္ပိ န ဩ လောကေတဗ္ဗန္တိ အနိစ္ဆိတတ္ထံ ပဋ္ဋိက္ခိပတိ။

## ၇. အာရညိကဝတ္တကထာ

၃၆၈. အာရညိကဝတ္တေ ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **သေနာသနာ ဩတရိတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ အရ ညေ ရုက္ခမူလာဒီသု နိသိန္နဿ ဝိဟာရာဘာဝတော သေနာသနံ နာမ ဝသနဋ္ဌာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "ဝသနဋ္ဌ ာနတော နိက္ခမိတဗ္ဗ"န္တိ။

**ပတ္တံ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတ္ဝာ** တိ ဧတ္ထ ကထံ ပတ္တော ထဝိကာယ ပက္ခိပိတဗ္ဗောတိ အာဟ "သစေ ဗဟိ"တိ အာဒိ။ တတ္ထ ပတ္တော ပက္ခိပိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ခေါ်ဝိတ္ဝာ ကတ္ဝာ**တိ ပဒေသု "ပတ္တံ တေဒက"န္တိ ဝိဘတ္ တိပရိဏာမံ ကတ္ဝာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **တမ္ဗိ** တိ ဝေဠုနာဠိကမ္ပိ။ **သမီပေ**တိ အာရညကဿ သေနာသနဿ သမီပေ။ ယထာ စ အာရညကဿ အရဏိသဟိတံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ, ဇဝံ ကန္တာရံ ပဋ္ဋိပန္နဿာပိ အရဏိသဟိတံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ **ဂဏတသိနောတိ** ဂဏေန သဟ တသိနော, အာရညကဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ အရဏိသဟိတေန။ "န က္ခတ္တာနေဝ နက္ခတ္တပအနိ"တိ ဣမိနာ အဿယုဇာဒိနက္ခတ္တာနေဝ (အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ၅၈-၆၀ ကထာသု) ဒိသာ ဘာဂဇာနနဿ, စ သမယဇာနနဿ စ ကာရဏတ္တာ **နက္ခတ္တပအနိ နာမာ** တိ ဒဿေတိ။

## ၈. သေနာသနဝတ္တကထာ

၃၆၉. သေနာသနဝတ္တေ ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဒ္ဝတရံ နာမာ**တိ မဟာဒ္ဝတရံ။ **မဟာဝဋ္ဋုဋ္ဌ** န္တိ မဟန္တေဟိ ဇနေဟိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ **တတ္ထာ** တိ ဒ္ဝတရေ။ **အာပုစ္ဆိတ္ဝာတ** တိ ဝုမံ အာပုစ္ဆိတ္ဝာတဝ, သဘာဂဿ ဝု မှုတရဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝင္ကတိယေတ** တိ ယထာသုခံ ဝိဟရိတုံ ဝင္ကတိယေဝ။ **ပရိဝတ္တိတဗ္ဗ** န္တိ ပရိမုခံ ဝတ္တိ တဗ္ဗံ။

## ၉. ဇန္တာဃရဝတ္တာဒိကထာ

၃၇၁. ဇန္တာဃရဝတ္တေ ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဗဟိဇဂတီ**တိ ဗဟိအာလိန္ဒော။

၃၇၃. အာစမနဝတ္တာသ္မိံ ဇဝမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **နီဟရိတ္ဝာတ**တိ ဥဒကံ နီဟရိတ္ဝာ။ **အာစမိတဗ္ဗ** န္တိ ဓောဝိတဗ္ဗံ။ "အာပုဗ္ဗော စမု ဓောဝနေ"တိ ဟိ ဓာတုပာဌေသု ဝုတ္တံ။ **ဣဒံ အတိဝိဝဋ္ဋ**န္တိ ဣဒံ ဌာနံ အတိဝိဝဋ္ဋံ, န ကေနစိ ပဋ္ဋိစ္ဆန္နန္တိ အတ္ထော။ **ဥဒကံ အလဘန္တဿေတ** တိ ဥဒကံ အလဘန္တေယေဝ။

၃၇၄. ဝစ္စကုဋိဝတ္တေ ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **အယန္တိ** ဒန္တကဋ္ဌံ ခာဒတော ဝစ္စကရဏံ။ **သဗ္ဗတ္ထေတ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ ဧဝ ဌာနေ။ "န ဖရုသေန ကဋ္ဌေနာ"တိ ဧတ္ထ န ကေဝလံ ခရကဋ္ဌမေဝ, ဖာလိတကဋ္ဌာဒ ယောပိ ဆဝိအဝလေခနကဋ္ဌာ ဖရုသာယေဝ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဖာလိတကဋ္ဌေန တ"တိအာဒိ။ **ပဝိဋ္ဌဿ သာ**တိ ဝစ္စကုဋိံ ပဝိဋ္ဌဿ။

**သဗ္ဗသာဓာရဏဋ္ဌာန** န္တိ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခူနံ, သဗ္ဗေဟိ တ သာဓာရဏံ ဝစ္စကုဋိသင်္ခာတံ ဌာနံ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ သဗ္ဗသာဓာရဏေ ဌာနေ။ **နိဗဒ္ဓဂမနတ္ထာယာ** တိ အတ္တနော နိဗဒ္ဓဂမနတ္ထာယ ကတံ ယံ ဌာနံ တ ယံ ပုဂ္ဂလိကဋ္ဌာနံ တ ဟောတီတိ ယောဇနာ။

**ဥပဟတာ**တိ ဧတ္ထ ဥပပုဗ္ဗော ဟဒဓာတူတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥပဟဒိတာ''တိ။ ''ဟဒ ကရီသောဿဂ္ဂေ''တိ ဓာတုပာဌေသု (ပာဏိနီ ၉၇၇ ဓာတုပာဌေ; သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၅ ဒကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တတ္တာ ဝစ္စကူပတော ဗဟိ ကရီသဿ ဩဿဇ္ဇနန္တိ အာဟ ''ဗဟိ ဝစ္စမက္ခိတာ''တိ။ **ခေဠိတဗ္ဗာ** တိ ဥဒကေန ခေဠိတဗ္ဗာ။ **တေမိ** တိ ဥဒကဿ အဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ ဝတ္တက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ ဝတ္တက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၉. ပာတိမောက္ခဋ္ဌပနက္ခန္ဓကံ

### ၁. ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသယာစနကထာ

**၃၈၃.** ပာတိမောက္ခဋ္ဌပနက္ခန္ဓကေ **နန္ဒိမုခိယာ ရတ္တိယာ** တိ ဧတ္ထ နန္ဒိယတိ တုသိယတီတိ နန္ဒိ, ဣကာရန္တ တောယံ နပုံသကလိင်္ဂေါ။ ''နန္ဒိသေနော (ဇာ. အဋ္ဌ. ၃.၄.၁) နန္ဒိဝိသာလော''တိအာဒီသု ဣကာရန္တော ပုလ္လိင်္ဂေါ ဟောတိ, ဣတ္ထိ ပန မုခံ အပေက္ခိတ္တ ဣကာရန္တော နပုံသကလိင်္ဂေါ ဟောတိ။ အရုဏုဂ္ဂတကာလေ ဩဒာတဒိသာမုခ တာယ နန္ဒိ မုခံ ဧတိဿံ ရတ္တိယန္တိ နန္ဒိမုခီ, ရတ္တိ, တာယ နန္ဒိမုခိယာ ရတ္တိယာ, တေန ဝုတ္တံ ''အရုဏုဂ္ဂ တကာလေပိ ဟိ နန္ဒိမုခာ ဝိယ ရတ္တိ ခာယတီ''တိ။ **အန္တောပူတိ** န္တိ ဧတ္ထ ကာယဿ အန္တော ကုဏပပူတိန္တိ အ တ္ထံ ပဋိပက္ခိပန္တော အာဟ ''အတ္တစိတ္တသန္တာနေ''တိအာဒိ။ ''ကိလေသဝဿနဝသေနာ''တိ ဣမိနာ ဥဒကဝဿနဝ သေနာတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပတိ။ **အဝဿုတ** န္တိ တိန္တံ, ကိလိန္နန္တိ အတ္ထော။ **ကသမ္ဗုဇာတ** န္တိ ဧတ္ထ **ကသမ္ဗု** တိ သင်္ကာရော။ သော ဟိ သမ္ဗုဠ္ဌနိယာ ကသိယမာနေ ဝိလေခိယမာနေ သမ္ဘတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ **ကသမ္ဗု,** တံ ဝိယ ဇာ တန္တိ ကသမ္ဗုဇာတန္တိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန အဓိပ္ပာယဝသေန ''အာကိလိဋ္ဌဇာတ''န္တိ ဝုတ္တံ, အတိဝိယ ကိလိဋ္ဌဇာတန္တိ အတ္ထော။ ''အာကိဏ္ဏအေသတာယ ကိလိဋ္ဌဇာတ''န္တိပိ ပာဌော။ **''ယာဝ ဗာဟာဂဟ ဏာပိ နာမာ''တိ** ဣမိနာ ပာဌေန ဒဿေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ ပဒပူရဏမတ္တံ။ **တေနာ**တိ မောဃပုရိသေန။ ''ယာ တ''တိ နိပါတပယောဂတ္တာ ''ဗာဟာဂဟဏာပီ''တိ ဧတ္ထ ပဉ္စမီဝိဘတ္တိ အဝဓိအတ္ထေ ဟောတိ။ **နာမ**-သဒ္ဒော ဂရ ဟတ္ထဇောတကော, တဿ ပယောဂတ္တာ ''အာဂမေဿတီ''တိ ဧတ္ထ အတီတတ္ထေ အနာဂတဝစနံ (သဒ္ဒနီတိသု တ္တမာလာယ ၈၉၃ သုတ္တေ)။ အာဂမေဿတိ နာမာတိ ယောဇနာ။ **အာဂမေဿတီ** တိ ဤသံ အဓိဝါသေဿတိ။ ''အာဂတော ဂမုဤသမဓိဝါသနေ''တိ ဟိ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၈ မကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တံ။

**၃၈၄.** **န အာယတကေနေဝ ပဟာတော**တိ ဧတ္ထ ဒီဃေနေဝ ပဟာတောတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''န ပဌမမေဝ ဂမ္ဘီ ရော''တိ။ အာယတသဒ္ဒော ဟိ ဒီဃပရိယာယော။ ''န အာယတကေန ဂီတဿရေန ဓမ္မော ဂာယိတဗ္ဗော''တိအာဒီသု (စူ ဠဝ. ၂၄၉) ဝိယ ပဟာတော ဒီဃေန တီရဿ အာဒိမှိပိ န ဟောတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဌမမေဝ**တိ တီရဿ အာဒိမှိ ယေဝ။ ''အနုပုဗ္ဗေန ဂမ္ဘီရော''တိ ဣမိနာ ''န ပဌမမေဝ ဂမ္ဘီရော''တိ ဝစနဿ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဌိတဓမ္မော**တိ တီရဿ အန္တောယေဝ ဌိတသဘာဝေ ။ **ဝေလံ နာတိဝတ္တတီ** တိ ဧတ္ထ ဝေလာသဒ္ဒဿ တီရမရိယာဒတ္ထေသု ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဩသက္ကနကန္ဒရံ မရိယာဒဝေလ''န္တိ။ တတ္ထ ''ဩသက္ကနကန္ဒ ရ''ဣတိ ပဒေန တီရတ္ထံ ဒဿေတိ, ''မရိယာဒ'' ဣတိ ပဒေန မရိယာဒတ္ထံ။ ကေန ဥဒကေန ဒရိတဗ္ဗောတိ **ကန္ဒရော,** ဥဒကေန ဩသက္ကနော ကန္ဒရော ဧတ္ထောတိ **ဩသက္ကနကန္ဒရံ,** တီရံ။ ဩသက္ကနကန္ဒရဘူတဉ္စ မရိယာဒဘူတဉ္စ ဝေလံ တီရံ နာတိက္ကမတီတိ အတ္ထော။ **တီရံ တဟေတီ**တိ ဧတ္ထ ဝဟဓာတုယာ ဟပုဏနတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''တီရံ အပွေတီ''တိ။ တတ္ထ **အပွေတီ** တိ ဟပုဏာပေတိ။ ''ဥဿာရေတီ''တိ ဣမိနာ ဟဋ္ဌိယံ ''ထလံ ဥဿာရေ တီ''တိ ပဒေန ''တီရံ တဟေတီ''တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတီတိ အတ္ထော ဒဿိတော။ **ဥဿာရေတီ** တိ ဥဒ္ဓရိတ္ တ ဂမာပေတိ။ **အညာပဋိဝေဓော**တိ ဧတ္ထ အာဇာနာတိ, အာဇာနိတ္ထာတိ တ **အညံ** အရဟတ္တမဂ္ဂေါ တ အရဟတ္တ ဖလံ တ, တဿ ပဋိဝိဇ္ဈနံ အညာပဋိဝေဓော, သုခုစ္စာရဏတ္ထံ မဇ္ဈေ ဒီဃော, အညာပဋိဝေဓော နာမ အရဟတ္တုပ္ပ တ္တိယေဝ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''အရဟတ္တုပ္ပတ္တိ''တိ။

**၃၈၅.** **ဆန္နမတိဝဿတီ** တိ ဥဒာနပာဠိယာ သန္ဓာယဘာသိတပာဠိဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အာပတ္တိ''န္တိ အာဒိ။ တတ္ထ **ဣဒ**န္တိ ''ဆန္နမတိဝဿတီ''တိ ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ**န္တိ နတပတ္တိအာပဇ္ဇနံ သန္ဓာ

ယာတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၄. ဟတိမောက္ခသဝနာရဟကထာ

**၃၈၆. ပုရေ တ ပစ္ဆာ တ** တိ ဥတ္တိတော ပုရေ တ ပစ္ဆာ တ။ **ခေတ္တေ** တိ ဟတိမောက္ခဠပနသ္သ ခေတ္တေ။ ခေတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ ''တသ္မာ''တိအာဒိ။ **ရေကာရံ ဘဏတီ**တိ ဆတ္တိံသတ္ထက္ခရေသု ရေ-ကာရံ ဥတ္တိဠ္ဌ ဌပနကော ဘဏတိ။ **ဣဒ္ဓိ** ပဠတိံသတ္ထက္ခရာနံ ဥစ္စာရဏဌာနံ။ **ဝုတ္တေ** တိ ဥတ္တိဋ္ဌပနကေန ဝုတ္တေ။ ''သုဏာတု မေ''တိ ဝစနေ အနာရဒ္ဓေယေတတိ ယောဇနာ။

## ၅. ဓမ္မိကာဓမ္မိကဟတိမောက္ခဌပနကထာ

**၃၈၇. တေန ပုဂ္ဂလေနာ** တိ တေန စုဒိတကေန ပုဂ္ဂလေန။ **သာ ဝိပတ္တိ** တိ သီလဝိပတ္တိအာဒိသင္ခာတာ သာ ဝိပတ္တိ။ **သညာအမူလိကဝသေနာ**တိ ''ကတာ'' ဣတိ သညာယ အမူလိကဝသေန။ **ကတဠ္ဌာ** တိ ကေန္တေန ကတဠ္ဌ။ **အကတဠ္ဌာ**တိ ကေန္တေန အကတဠ္ဌ။

ကောပေတုကာမတာယ နေဝ အာဂစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ အနာဂမနာဒိကာရဏေန။ **အာပဇ္ဇတီ** တိ ဟတိမောက္ခဌပနကော အာပဇ္ဇတိ။ **ဣစ္စသ္သာပီ** တိ ဣတိ ဇံ အဿ ဟတိမောက္ခဌပနကဿာပိ ။ **ပစ္စာဒိယတီ** တိ ပတိ အာဒိယတိ, ''အကတံ ကမ္မံ, ပုန ကာတဗ္ဗံ ကမ္မ''န္တိအာဒိနာ ပုန အာဒိယတိ, ပုန အာရဘတီတိ အတ္ထော။

## ၆. ဓမ္မိကဟတိမောက္ခဌပနကထာ

**၃၈၈. မဂ္ဂပဋိပဟဒနာဒီသု** တိ မဂ္ဂသ္မိံ ပဋိပဟဒနာဒီသု။ အာဒိသဒ္ဒေန ထေယ္ယစိတ္တေန အဝဟာရာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **အာကာရာဒိသညာ**တိ အာကာရသညာ လိင်္ဂသညာ နိမိတ္တသညာ။ **တန္တိ** ပရိသင်္ဂံ သန္ဓာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ၇. အတ္တာအနအင်္ဂကထာ

**၃၉၈. အတ္တာအနံ အာအာတုကာမေနာ** တိ ဧတ္ထ ကိံ အတ္တာအနန္တိ အာဟ ''သာသနံ သောဓေတုကာမော''တိအာဒိ။ ဣမိနာ ပရံ စောဒေတုံ အတ္တနာ အာအာတဗ္ဗံ အဓိကရဏံ **အတ္တာအန** န္တိ ဝုစ္စတီတိ ဒဿေတိ။ **အကာလော ဣမံ အတ္တာအနံ အာအာတု**န္တိ ဧတ္ထ အကာလံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ရာဇဘယ''န္တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဝဿာရတ္တော** တိ ဝဿကာလော။ သော ဟိ ဝဿော အတိဝိယ ရဋ္ဌတိ ဧတ္ထ ကာလေတိ ဝဿာရတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။ ဝဿာရတ္တောပိ အဓိကရဏဝူပသမတ္ထံ လဇ္ဇီပရိသာယ ဒူရတော အာနယနဿ ဒုက္ကရတ္တာ အကာလော နာမ။ **ဣတီ**တိ အယံ ရာဇဘယာဒိကာလောတိ အတ္ထော။ **ဝိပရီတော**တိ ရာဇဘယာဒီနံ အဘာဝကာလော။

**အဘူတံ ဣဒံ အတ္တာအန** န္တိ ဧတ္ထ အဘူတသဒ္ဒော အဝိဇ္ဇမာနပရိယာယောတိ အာဟ ''အသန္တမိဒ''န္တိ, ဣဒံ အတ္တာအနံ အဝိဇ္ဇမာနန္တိ အတ္ထော။ မယာ ဂဟိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ သီလတ ပုဂ္ဂလောတိ ယောဇနာ။ **ယန္တိ** အတ္တာအနံ သံဝတ္တတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣဒန္တိ** အတ္တာအနံ။

**န လဘိဿာမိ သန္ဒိဋ္ဌေ, လဘိဿာမိ သန္ဒိဋ္ဌေ** တိ ဧတ္ထ ''န လဘိဿာမိ, လဘိဿာမီ''တိ ဣဒံ ကိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''အပ္ပေကအာ ဟီ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **အပ္ပေကအာ** တိ အပိ ဧကအာ။ **ဟိ**သဒ္ဒော ဝိတ္ထာရဇောတကော။ **ဝေရူပ**တိ သန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတ္တသဘာတ။ **တ**န္တိ ဥပတ္ထမ္ဘကဘိက္ခုလဘနံ သန္ဓာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''န လဘိဿာမီ''တိ ဣဒံ ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ကောသမ္ဗကာနံ ဘဏ္ဍနာဒိ ဘဝတိ ဝိယ ဘဏ္ဍနာဒိ ဘဝိဿတီတိ ယောဇနာ။ **ပစ္ဆာပိ အဝိပ္ပဋိသာရကရံ ဘဝိဿတီ**တိ ဧတ္ထ ကေသံ အဝိပ္ပဋိသာရကရံ ဘဝတိ ဝိယ ပဋ္ဌင်္ဂသမ္ပန္နာဂတံ အတ္တာအနံ အာဒိယတော ပစ္ဆာပိ အဝိပ္ပဋိသာရကရံ ဘဝတီတိ အာဟ ''သုဘဒ္ဒံ ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတ''န္တိအာဒိ။ တတ္ထ **ပဋ္ဌသတိကသင်္ဂီတိ** န္တိ ပဋ္ဌသတေဟိ မဟာကဿပာဒီဟိ ကတ္တဗ္ဗံ သင်္ဂီတိံ။ မဟာကဿပတ္ထေရဿ ပစ္ဆာ သမနုဿရဏကရံ ဟောတိ ဣဝ ဟော

တီတိ ယောဇနာ။ ဧသေ၀ နယော သေသေသုပိ။ **သမနုသ္သရဏကရ** န္တိ သမ္မောဒ၀သေန ပုနပ္ပုနံ အနုသ္သရဏသ္သ ကရံ။ ဣမိနာ "အဝိပ္ပဋိသာရကရ"န္တိ ပဒသ္သ အတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ **ပဏ္ဍာပီ** တိ ဧတ္ထေ ပိသဒ္ဒသ္သ အဝုတ္တသမ္ပိ ဏ္ဍနတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "သာသနသ္သ စာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ သာသနသ္သ စ သဿိရိကတာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝိဂတဥပက္ကိလေသစန္ဒိမသူရိယာနံ ဝိယ သာသနသ္သ စ သဿိရိကတာယ သံ၀တ္တတီတိ အဓိပ္ပာယော။

## ၈. စောဒကေန ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗဓမ္မကထာ

၃၉၉. "အစ္ဆိဒ္ဒေန အပ္ပဋိမံသေနာ"တိအာဒီသု ဝေမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဆိဒ္ဒသပ္ပဋိမံသံ ပဌမံ ဒ ဿေတ္ဝာ ဝိပရီတ၀သေန အစ္ဆိဒ္ဒအပ္ပဋိမံသံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ယေနာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ ယေန ကတာနီတိ သ မ္ဗန္ဓော။ ဆိဒ္ဒတီတိ **ဆိဒ္ဒေ,** ပဋိ ပုနပ္ပုနံ မသိယတိ အာမသိယတီတိ **ပဋိမံသော,** နိဂ္ဂဟိတာဂမော, ဘာဝပ္ပဓာနောယံ ကမ္မနိဒ္ဒေသော။ သဟ ပဋိမံသေနာတိ **သပ္ပဋိမံသော,** ကာယသမာစာရော။ **ဝိပရီတော**တိ ဝိပရိဝတ္တ၀သေန ဣတော ပ၀တ္တော, ကာယသမာစာရောတိ အတ္ထော။ **အမူလကာနုဒ္ဓံသနာဒီဟီ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ဒုဗ္ဗုလ္လတစာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။

**မေတ္တံ နု ခော မေ စိတ္တ** န္တိ ဧတ္ထ အပ္ပနာဘာဝပ္ပတ္တံ မေတ္တစိတ္တမေတဓိပ္ပေတန္တိ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ပလိဗောဓေ ဆိန္ဒိတ္ဝာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **ပလိဗောဓေ**တိ အာဝါသပလိဗောဓာဒိကေ ပလိဗောဓေ။ "ဝိက္ခမ္ဘန ဝသေန ဝိဟတာဃာတ"န္တိ ဣမိနာ အပ္ပနာဘာဝပ္ပတ္တံ မေတ္တစိတ္တမေဝ ဒသ္သေတိ။ **ဣဒံ ပနာဝုသော ကတ္ထ ဝု တ္တံ ဘဂဝတာ**တိ ဧတ္ထ ဣဒံသဒ္ဒဂ္ဂဟိတသဒ္ဒာနံ ဝိသယံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ကတရသ္မိံ နဂရေ"တိ။

## ၉. စောဒကေန ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗကထာ

၄၀၀. **"ကာလေန ဝက္ခာမီ"** တိအာဒီသု စောဒနာယ ကာလအကာလာဒိံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဧကော ဧကေ"န္တိ အာဒိ။ တတ္ထ **ဧကော**တိ ဧကော စောဒကော။ **ဧကေ**န္တိ ဧကံ စုဒိတကံ။ သင်္ဃမဇ္ဈေပေ.။ အသနသာလာဒီသု တ ပရိ တရိတက္ခဏေ တတိ ယောဇနာ။ တတ္ထ "သင်္ဃမဇ္ဈေပေ.။ အသနသာလာဒီသူ"တိ ဣမိနာ ဌာနာဘာဝံ ဒသ္သေတိ, "ဥ ပဋ္ဌာကေဟိ ပရိတရိတက္ခဏေ"တိ ဣမိနာ ကာလာဘာဝံ ဒသ္သေတိ။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ဌာနမ္ပိ ကာလေန သင်္ဂဟေတွာ တ "ကာလေန ဝက္ခာမီ"တိ ဝုတ္တန္တိ ဒသ္သေတိ။ **တစ္ဆေနာ**တိ သစ္စေန။ **ဟမ္ဘော** တိ နိပာတော ပစ္ဆိမပဒေသု ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗော။ ဟမ္ဘော မဟလ္လက, ဟမ္ဘော ပရိသာဝစရ, ဟမ္ဘော ပံသုကူလိက, ဟမ္ဘော ဓမ္မကထိကာတိ ဟိ အတ္ထော။ **ဣဒ**န္တိ ကမ္မံ။ **ကာရဏနိဿိတ** န္တိ မဟလ္လကဘာဝကာရဏာဒီသု နိဿိတံ။ "ဘန္တေ"တိ နိပာတောပိ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗော။ ဧတ္ထ စ "ဟမ္ဘော"တိ နိပာတေန လောကတေဟာရဝသေန အနာဒရသ္သ ပကာသကတ္တာ ဖရုသေန ဝဒတိ နာမ, "ဘန္တေ"တိ နိပာတေန သာဒရသ္သ ပကာသကတ္တာ သဏှေန ဝဒတိ နာမ။ **ကာရဏနိဿိတံ က တွတ**ိ ဣမသ္မိံ ဝီတိက္ကမေ အယံ နာမ အာပန္နောတိ ကာရဏနိဿိတံ ကတွာ။ "မေတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာ"တိ ဣမိနာ **မေတ္တစိတ္တော** တိ ပဒသ္သ "ဝက္ခာမီ"တိ ပဒေ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒသ္သေတိ။ **နော ဒောသန္တရော** တိ ဧတ္ထ အန္တရသဒ္ဒသ္သ စိတ္တတစကဘာဝံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "န ဒုဋ္ဌစိတ္တော"တိ။ "ဟုတွာ"တိ ဣမိနာ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒသ္သေတိ။

## ၁၀. စောဒကစုဒိတကပဋိသံယုတ္တကထာ

၄၀၁. **အဇ္ဈတ္တ**န္တိ ဧတ္ထ အတ္တသဒ္ဒသ္သ စိတ္တတစကဘာဝဉ္စ သတ္တမီဝိဘတ္တိယာပိ အမာဒေသဘာဝဉ္စ ဒသ္သေ သေန္တော အာဟ "အတ္တနော စိတ္တေ"တိ။ **ဥပ္ပာဒေတွာ** တိ ဣမိနာ "မနသိကရိတွာ"တိ ပဒသ္သ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒ သ္သေတိ။ **ကာရုညတာ**တိ ဧတ္ထ ဒုဝိသု ဏ္ဏုပစ္စယတာပစ္စယေသု ဧကေသ္သေဝ ဘာဝဝစကတ္တာ ဧကော သုဝတ္တောတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ကရုဏာဘာဝေ"တိ။ တတ္ထ ကရုဏာသ္သ ပုဂ္ဂလသ္သ ဘာဝေ **ကာရုညံ,** တဒေဝ **ကာရုညတာ**။ အထ တ ကရုဏော ဧဝ ပုဂ္ဂလော ကာရုညံ, တသ္သ ဘာဝေ ကာရုညတာတိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော။ **ဣမိနာ**တိ "ကာ ရုညတာ"တိ ပဒေန။ **ကရုဏာဉ္စ** တိ အပ္ပနာပတ္တံ ကရုဏဉ္စ။ **ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂဉ္စ** တိ အပ္ပနာပတ္တာယ ကရုဏာယ ပုဗ္ဗဘာ ဂေ ပရိကမ္မုပစာရ၀သေန ပ၀တ္တံ ကာမာဝစရကရုဏဉ္စ။ **ဒ္ဝီဟိပိ**တိ "ဟိတေသိတာ, အနုကမ္ပိတာ"တိ ဒွီဟိပိ ပဒေဟိ။ **မေတ္တဉ္စ** တိ အပ္ပနာပတ္တမေတ္တဉ္စ။ **မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဉ္စ** တိ အပ္ပနာပတ္တာယ မေတ္တာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပရိကမ္မုပစာရ

သေန ပဝတ္တံ ကာမာဝစရမေတ္တဥ္စ။ **သုဒ္ဓန္တေ** တိ သုဒ္ဓေ ကောဋ္ဌာသေ။ **ပဋ္ဌိညံ အာရောပေတွာ**တိ စုဒိတကံ ပဋ္ဌိညံ အာရောပေတွာ။ **ယေ ဧတေ**တိ ''ကာရုညတာ''တိအာဒိနာ နယေန ယေ ဧတေ ပဥ္စ ဓမ္မာ ဝုတ္တာတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ **ဣမေ ပဥ္စ ဓမ္မေ** တိ ဧတ္ထ ဣမသဒ္ဒဿ အနိယမနိဒ္ဒေသဘာဝံ ဒဿေတိ။

**သစ္စေ စ အကုပ္ပေ စာ** တိ ဧတ္ထ သစ္စသဒ္ဒဿ ဝိရတိသစ္စပရမတ္ထသစ္စာနိ ပဋ္ဌိက္ခိပန္တော အာဟ ''ဝစီသစ္စေ စာ''တိ။ ''အကုပ္ပနတာယာ''တိ ဣမိနာ နကုပ္ပဿ ဘာဝေ **အကုပ္ပ** န္တိ ကတွာ ဏျပစ္စယဿ ဘာဝတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ဝိတ္ထာရော တ။ **န ပရော ဃဋ္ဋေတဗ္ဗော** တိ န ပရော ကုဇ္ဈာပေတဗ္ဗော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ ဟတိမောက္ခဥ္ဇပနက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ ဟတိမောက္ခဥ္ဇပနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ၁၀. ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကံ

### မဟာပဇာပတိဂေါတမိဝတ္ထုကထာ

၄၀၂. ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ ကသ္မာ ပဋ္ဌိက္ခိပတီတိ စောဒနံ ဒဿေတွာ တသ္မာ အာဘောဂံ ဒဿေန္တော အာဟ ''နနု''တိအာဒိ။ ''ကာမ''န္တိအာဒိနာ အဥ္ဈုပဂမပရိဟာရဝသေန ဝိဿဇ္ဇေတိ။ တတ္ထ **ကာမံ**သဒ္ဒေါ အနုဂ္ဂဟတ္ထော, **ပန** သဒ္ဒေါ ဂရဟတ္ထော, ပန တထာပိ ပဋ္ဌိက္ခိပတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တန္တိ** မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိံ။ ယာစိတေန ဟုတွာ အနုညာတန္တိ ယောဇနာ။ **အယန္တိ** ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ **ဘဒ္ဒကံ ကတွာ** တိ လဒ္ဓကံ ကတွာ, မနာပံ ကတွာတိ အတ္ထော။

၄၀၃. **ကုမ္ဘထေနကေဟီ** တိ ဧတ္ထ ကုမ္ဘေ ဒီပံ ဇာလေတွာ တေနာလောကေန ထေနေန္တီတိ **ကုမ္ဘထေနကာ** တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကုမ္ဘေ ဒီပံ ဇာလေတွာ''တိအာဒိ။

**နာဋ္ဌိမဇ္ဈဂတ** န္တိ သဿနာဋ္ဌိ မဇ္ဈေ ဂတံ။ **ဂဏ္ဍိ** န္တိ ဖဋ္ဌံ။ ''ကဏ္ဍ''န္တိပိ ပာဌော, ဒဏ္ဍန္တိ အတ္ထော။ **ယေနာ**တိ ဟဏကေန။ အယဥ္ဟိ ယံသဒ္ဒေါ တံသဒ္ဒနပေက္ခောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

**အန္တောရတ္တဘာဝေ** တိ အန္တောလောဟိတဘာဝေ။ **တေမတ္တ** န္တိ ဇေတံ ဝက္ခမာနံ အတ္ထံ။ **အာဋ္ဌိယာ**တိ အာဝရဏာယ။ **အဗဒ္ဓာယပိ** တိ ပိသဒ္ဒေါ အနုဂ္ဂဟတ္ထော, ဗဒ္ဓာယ ပန ပဂေဝတိ အတ္ထော။ **ကိဥ္စိ** တိ အပ္ပမတ္တကံ။ **ယန္တိ** ဥဒကံ။ **တမ္ပီ** တိ ဥဒကမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒေါ အဗဒ္ဓာယ ဌိတံ ကိဥ္စိ ဥဒကံ အပေက္ခတိ။ ယေ ဣမေ ဂရုဓမ္မာ ပညတ္တာတိ ယောဇနာ။ **ပဋ္ဌိကစ္စေတ** တိ ပဂေဝ , ပဌမမေဝတိ အတ္ထော။ **တေသု**တိ ဂရုဓမ္မေသု။ အပညတ္တေသု သန္တေသု ပီတိ ယောဇနာ။ **ပဌမံ ဝုတ္တ** န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ, ဝဿသတဟဿမေဝ ဌဿတိ ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတီတိ ယောဇနာ။ **''ဝဿသတဟဿ''** န္တိ စ ဇေတံ ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ ဝဿသတဟဿတော။ **ပရိယတ္တိဓမ္မောပီ**တိ ပိသဒ္ဒေါ ပဋ္ဌိဝေဓသဒ္ဓမ္မံ အပေက္ခတိ။ ဒွီသု သဒ္ဓမ္မေသု ဌိတေသု ပဋ္ဌိပတ္တိသဒ္ဓမ္မော ဌိတောယေဝ တတိ ကတွာ န ဝုတ္တံ။ **တာနိယေဝ**တိ ပဥ္စဝဿသဟဿာနိယေဝ။ ပရိယတ္တိယာ သတိ ပဋ္ဌိဝေဓော န ဟောတီတိ နာပိ ဝတ္တဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **လိင်္ဂ** န္တိ သမဏဝေသံ, သမဏာကာရန္တိ အတ္ထော။

### ဘိက္ခုနီဥပသမ္ပဒာနုဇာနနကထာ

၄၀၄. **ဣမာယ အနုပညတ္တိယာ** တိ မဟာပဇာပတိယာ အဋ္ဌဂရုဓမ္မပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒံ ဥပနိဓာယ အယံ ပညတ္တိ အနုပညတ္တိ နာမ, တာယ အနုပညတ္တိယာ ဥပသမ္ပာဒေတုန္တိ အတ္ထော။ **မဟာပဇာပတိယာ သဒ္ဓိဝိဟာရိနိယော ကတွာ**တိ မဟာပဇာပတိံ ဥပဇ္ဈံ ကတွာ ပဥ္စသတာ သာကိယာနိယော တသ္မာ သဒ္ဓိဝိဟာရိနိယော ကတွာတိ အတ္ထော။ **ဣတီ**တိ တသ္မာ အဟေသုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣမိနာ ဩတဒေနာ**တိ ဘဂဝတော ဣမိနာ ဩတဒေန။

၄၁၀. **ဧတိဿာ** တိ ဧတိဿာ ဘိက္ခုနိယာ။ **တန္တိ** ကမ္မံ။ **အညသ္မိ**န္တိ အညသ္မိံ ကမ္မေ။ **အညန္တိ** ရောပိတဗ္ဗကမ္မတော အညံ ကမ္မံ။

၄၁၁. **ကဒ္ဒမောဒကေနာ** တိ ကဒ္ဒမေန အာလုဠိတေန ဥဒကေန။ **ကဒ္ဒမာဒီသုပီ** တိ ပိသဒ္ဒော “ယေန ကေနစီ”တိ ဧတ္ထ ယောဇေတဗ္ဗော။ ယေန ကေနစိပီတိ ဟိ အတ္ထော။ **သန္နိပတိတ္ဝာ** တိ ဘိက္ခုနိသင္ဃေ သန္နိပတိတ္ဝာ။ **အပသာဒနီယန္တိ** အပသာဒေတဗ္ဗံ ကမ္မံ။ **ဧတ္တာဝတာ** တိ ဧတ္တကေန သာဝနမတ္တေန။ **အဝန္ဒိယော** တိ န ဝန္ဒိတဗ္ဗော, ဝန္ဒိတုံ န အရဟောတိ အတ္ထော။ **တတော**တိ တိကမ္မတ္တံ သာဝေတဗ္ဗတော။ န **ဝန္ဒန္တီ** တိ ဘိက္ခုနိယော န ဝန္ဒန္တိ။ **ဒိသ္ဝာပီ**တိ တံ ဘိက္ခုံ ဒိသ္ဝာပိ။ **တေန ဘိက္ခုနာ**တိ အပသာဒနီယံ ဒဿိတေန ဘိက္ခုနာ, ခမာပေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိဟာရေယေဝါ**တိ ဘိက္ခုနီနံ ဝိဟာရေယေဝ။ **တေန ဘိက္ခုနာ**တိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗေန ဘိက္ခုနာ, ဝတ္တဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ ဝတ္တဗ္ဗကာလတော။ **သော**တိ အပသာဒနီယံ ဒဿိတော ဘိက္ခု။ **ဧတ္ထာ** တိ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ။ **ကမ္မဝိဘင်္ဂေ** တိ ပရိဝါရာဝသာနေ ကမ္မာနံ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌာနေ (ပရိ. အဋ္ဌ. ၄၉၅-၄၉၆)။

**ဩဘာသန္တီ** တိ အဝ ဟသိနေန ဘာသန္တီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “အသဒ္ဓမ္မေန ဩဘာသန္တီ”တိ။ “ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပယောဇေန္တီ”တိ ဧတ္ထ ကမ္မကရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ “ပုရိသေ အသဒ္ဓမ္မေနာ”တိ။ ဧတ္ထ “ပုရိသေ”တိ ဣမိနာ ကမ္မံ ဒဿေတိ, “အသဒ္ဓမ္မေနာ”တိ ဣမိနာ ကရဏံ။ **ဝိဟာရပ္ပဝေသနေ** တိ ဘိက္ခုနီနံ ဝိဟာရပ္ပဝေသနေ။ **ဩဝါဒံ ဌပေတု**န္တိ ဧတ္ထ ဩဝါဒဋ္ဌပနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ “န ဘိက္ခုနုပဿယ”န္တိအာဒိ။ **ဩဝါဒတ္ထာယာ**တိ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထာယ။ **မာ ကရိတ္ထာ** တိ မာ ကရေယျာထ။

၄၁၆. **ဂိဟိအရိကာယော**တိ ဂိဟိဘူတာ အရိကာယော ဗန္ဓန္တိ ဝိယာတိ ယောဇနာ။ **ဃနပဋ္ဋကေနာ** တိ ဃနဘူတေန ပဋ္ဋေန နိယုတ္တေန။ **ကေပရိယကန္တိ** ဧတ္ထ ကေတရံ ကဋိယံ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ကတံ ကာယဗန္ဓနံ ကေပရိယကန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ကေတရံ ပရိက္ခိပနက”န္တိ။ တတ္ထ **ပရိက္ခိပနက** န္တိ ကဋိယံ ပရိက္ခိပနာရဟံ။

**ဝိလီဝေနာ**တိ ဧတ္ထ ဗဟုတ္တေ ဧကဝစနန္တိ အာဟ “သဏှေဟိ ဝိလီဝေဟီ”တိ။ “ကတပဋ္ဋေနာ”တိ ဣမိနာ ဟဋ္ဌိယံ “ကတေနာ”တိ ဟဋ္ဌသေသံ ဒဿေတိ။ **သေတဝတ္ထပဋ္ဋေနာ** တိ သေတဝတ္ထေန ကတေန ပဋ္ဋေန။ **ကတဝေဏိယာ**တိ ကတာယ ဝေဏိယာ။ ဣမိနာ ဒုဿေန ကတာ ဝေဏိ **ဒုဿဝေဏီ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ သေသေ၀ နယော ပုရိမပစ္ဆိမပဒေသုပိ။ **စောဠကာသာဝ**န္တိ စောဠမေဝ ကသာဝေန ရတ္တတ္တာ စောဠကာသာဝံ။

**အဋ္ဌိလ္လေနာ** တိ အဋ္ဌေန အဋ္ဌိနာ။ “ကေဇ္ဇဋ္ဌိကေ”တိ ဣမိနာ အဋ္ဌိနော သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေတိ။ **ဟတ္ထံ ကောဋ္ဋာပေန္တီ**တိ ဧတ္ထ ဟတ္ထံ နာမ အဂ္ဂဗာဟမေတဓိပ္ပေတံ, န ကပ္ပရတော ပဋ္ဌာယာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “အဂ္ဂဗာဟ”န္တိ။ **ပိဋ္ဌိဟတ္ထ** န္တိ ဟတ္ထပိဋ္ဌိံ။ **ပိဋ္ဌိပါဒ** န္တိ ပါဒပိဋ္ဌိံ။

၄၁၇. **ဝုတ္တနယာနေဝါ** တိ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ မုခလိမ္ပနာဒီသု (စူဠဝ. အဋ္ဌ. ၂၄၇) ဝုတ္တနယာနေဝ။ **အင်္ဂဒေသေ** တိ သရီရပ္ပဒေသေ။ **ဂဏ္ဍပ္ပဒေသေ** တိ ကပေါလပ္ပဒေသေ။ **သာလောကေ တိဋ္ဌန္တီ** တိ ဧတ္ထ သံဝိဇ္ဇတိ အာလောကော ဧတ္ထာတိ **သာလောက**န္တိ ကတ္ဝာ ဒွါရံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ တေန ဝုတ္တံ “ဒွါရံ ဝိဝရိတ္ဝာ”တိ။ **ဝုဋ္ဌာပေန္တီ** တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ။ **သူနံ ဌပေန္တီ** တိ ဧတ္ထ သူနာသဒ္ဒော မံသပရိယာယောတိ အာဟ “မံသံ ဝိက္ကိဏန္တီ”တိ။ **တေနာ**တိ အာပဏေန။ ဣဒံ ပဒံ “ကာရေန္တီ”တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ “ဟရိတကဉ္စေဝ ပဏ္ဏဉ္စာ”တိ ဣမိနာ **ဟရိတကပက္ကိက** န္တိ ပဒဿ ဒွန္ဒဝါကျံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ **ဟရိတက**န္တိ ဟရိတမေဝ ပဏ္ဏံ။ **ပက္က** န္တိ သေဒိတံ ပဏ္ဏံ။

၄၁၈. **ကထိတာယေဝါ**တိ စီဝရက္ခန္ဓကေ ကထိတာယေဝ။

၄၁၉. **ဟဋ္ဌိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော** တိ ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တဝိနိစ္ဆယတော မုတ္တော ဝိနိစ္ဆယော။ ဟဋ္ဌိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ **“သစေ ဟီ”**တိအာဒိ။ ယော ကောစိ ကာလံ ကရောန္တော ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **မမစ္စယေနာ** တိ မမ အတိက္ကမေန။ **အညဿာ** တိ ဝုတ္တေဟိ ဥပဇ္ဈာယာဒီဟိ အညဿ။ **ဧတေသ**န္တိ ဥပဇ္ဈာယာဒီနံ။ **န ဟောတီ**တိ ပရိက္ခာရော န ဟောတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **အစ္စယဒါန** န္တိ အစ္စယေန ဟောတူတိ ဒါနံ။ န **ရုဟတီ**တိ ပဉ္စန္နံ သဟဓမ္မိကာနံ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ယဿ ကဿစိ အစ္စယဒါနံ ဒေတုံ န ရုဟတိ, သင်္ဃဿေဝ ရု

ဟာတီတိ အဓိပ္ပာယော။ ဂိဟီနံ ပန အစ္စယအနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ရုဟတီ**တိ ဂိဟီနံ ပဗ္ဗဇိတသ္သ တ ဂဟာဌသ္သ တ ယ သ္သ ကသ္သစိ အစ္စယအနံ တေသံ ရုဟတိ, တေသံယေဝ သန္တကော ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော။

**၄၂၀. ပုရာဏမလ္လီ** တိ တွေ မလ္လသ္သ ဘရိယာ မလ္လီ, ပုရာဏေ မလ္လီ ပုရာဏမလ္လီတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပုရာဏေ''တိအာဒိ။ ''ဂိဟိကာလေ''တိ ဣမိနာ ''ပုရာဏေ''တိ တွေ ဏပစ္စယသ္သ သရူပံ ဒဿေတိ။ **မလ္လ သ္သာ**တိ မုဋ္ဌိမလ္လသ္သ။ **ပုရိသဗ္ယဉ္ဇန** န္တိ တွေ **ဗျဉ္ဇန** သဒ္ဒေါ နိမိတ္တပရိယာယောတိ အာဟ ''ပုရိသနိမိတ္တ''န္တိ။ **စိတ္တ** န္တိ ရာဂစိတ္တံ။

**၄၂၁. ယန္တိ** ယံ ဝတ္ထုံ, **အဂ္ဂ** န္တိ ပဌမဘာဂံ။ **အသပ္ပာယ** န္တိ အတ္တနော အသပ္ပာယံ။

**ဟိယ္ယော** တိ အတီတာနန္တရာဟနိ။ **အညသ္မိံ** န္တိ ဘိက္ခုနီဟိ အညသ္မိံ။ ''ဘိက္ခုနီဟီ''တိ ပဒံ ''ပဋိဂ္ဂဟာပေတွ''တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။

**၄၂၆.** ''ဘောဇနကာလ''န္တိ ဣမိနာ ''ကာလံ ဝီတိနာမေသု''န္တိ တွေ ကာလဝိသေသံ ဒဿေတိ။

**ပုရေ**တိ အာဒိမ္ဟိ။ **တာသ**န္တိ အဋ္ဌန္နံ ဘိက္ခုနီနံ။ **အဗ္ဘန္တရိမာ** တိ အဗ္ဘန္တရေ ပရိယာပန္နာ။ **အညာ**တိ အဋ္ဌ ဟိ ဘိက္ခုနီဟိ အညာ။ နဝကတရာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ဌပေတွာ ဘတ္တဂ္ဂ''န္တိ ဣမိနာ **အညတ္ထ သဗ္ဗတ္ထ ယထာဝုဍ္ဎံ န ပဋိဗာဟိတဗ္ဗ**န္တိ တွေ အညသဒ္ဒသ္သ အဟာအနံ ဒဿေတိ။ **အညသ္မိံ** န္တိ တွေ သမ္မိံဝစနေန တ္ထ ပစ္စယသ္သ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''စတုပစ္စယဘာဇနီယဌာနေ''တိ ဣမိနာ သရူပံ ဒဿေတိ။

**၄၃၀. ဒူတေနပိ ဥပသမ္ပာဒေတု** န္တိ တွေ ကိံ သဗ္ဗထာ ဒူတေန ဥပသမ္ပဒာ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ ''ဒူတေန။ပေ.။ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ ယေန ကေနစိ အန္တရာယေနာတိ သမ္ဗန္ဓော, အသတိ အန္တရာယေ န ဝဋ္ဋတီတိ အဓိပ္ပာယော။ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ဥပသမ္ပန္နာဝ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တာဝဒေဝ**တိ ဥပသမ္ပန္နက္ခဏေယေဝ။

**၄၃၁. နဝကမ္မမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ဥဒ္ဒေသိတဥပဿယေ အပေက္ခတိ။

**၄၃၂. တသ္သာ** တိ တဿာ ဣတ္ထိယာ။ **ယာဝ သော အရဏော ဝိညုတံ ဟပုဏာတီ**တိ တွေ ကထံ ဝိညုဘာဝေ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ ''ယာဝ ခာဒိတု''န္တိအာဒိ။

**ဌပေတွာ သာကရ**န္တိ တွေ သကာရော သဟာသဒ္ဒကာရိယော, အကရန္တိ စ သေယျာကရန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''သဟာကရသေယျမတ္တံ ဌပေတွာ''တိ။ ယထာ အညသ္မိံ ပုရိသေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ, ဧဝံ တထာတိ ယောဇနာ။ ''အညသ္မိ''န္တိ ဣမိနာ ဟဋ္ဌိယံ **အညေ ပုရိသေ**တိ တွေ သမ္မိံဝစနသ္သ သဗ္ဗနာမတော ကောရာဒေသော ဒသ္သိတော, တံဒဿနေန စ ကစ္စာယနေ (ကစ္စာယနေ ၁၁၀ သုတ္တေ) သဗ္ဗနာမတော သမ္မိံဝစနသ္သ ကောရာဒေသနိသေဓနံ အနိစ္စ န္တိ ဒဿေတိ။

**၄၃၄. ''ယဒေဝ သာ ဝိဗ္ဘန္တာ''** တိ ဣမိနာ ဒဿေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ယသ္မာ''တိ ဣမိနာ **ယဒေဝ**တိ တွေ ယံသဒ္ဒသ္သ ကာရဏတ္ထံ ဒဿေတိ။ သြအတာနိ ဝတ္တာနိ နိဝတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''တသ္မာယေဝ''တိ ဣမိနာ **တ ဒေဝ**တိ ပဒသ္သ ကာရဏတ္ထမေဝ ဒဿေတိ။ ''န သိက္ခာပစ္စက္ခာနေနာ''တိ ဣမိနာ ဧဝတ္ထဖလံ ဒဿေတိ။ **သာ ပုန ဥပသမ္ပဒံ န လဘတီ**တိ သာ ဝိဗ္ဘန္တာ ဘိက္ခုနီ ပုန ဥပသမ္ပဒံ န လဘတိ။

**ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ န လဘတီ** တိ တိတ္ထာယတနသင်္ကန္တာ ဘိက္ခုနီ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ န လဘတိ, ပဂေဝ ဥပသမ္ပဒံ။

**ဟဒေ သမ္မာဟန္တာ** တိ ဘိက္ခုနီနံ ဟဒေ သမ္မာဟန္တာ။ **ကေသေ**တိ ဘိက္ခုနီနံ ကေသေ။ **တတ္ထ** တိ ''ကုက္ကုစ္စာယန္တာ န သာဒိယန္တီ''တိ ဝစနေ။ ဧဝေ အာစရိယာ ဝဒန္တိတိ သမ္ဗန္ဓော။ သာရတ္တာ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထ** တိ ပုရိသာနံ အဘိတဒနာဒီသု။ **ဣဒ**န္တိ ပုရိသာနံ အဘိတဒနာဒိ, ''အနုညာတ''န္တိ ပဒေ ဝုတ္တကမ္မံ ''ဝဋ္ဋတီ''တိ ပဒေ ဝုတ္တကတ္တာ။ အထ တ သြဒိသ္သ အနုညာတံ ဣဒံ ပုရိသာနံ အဘိတဒနာဒိ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။ ဧဝဥ္ဟိ သတိ ''သြဒိသ္သ

အနုညာတ”န္တိ ပဒံ ဟောတုအန္တောဂဓဝိသေသနံ, ဩဒိဿ အနုညာတတ္တာ ဝဋ္ဋတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **တန္တိ** အဌကထာသု ဝုတ္တဝစနံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။

၄၃၅. **ပလ္လင္ကေန နိသီဒန္တီ** တိ ဧတ္ထ အာသနပလ္လင်္ကံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ နိသီဒန္တီ”တိ။ တတ္ထ **အာဘုဇိတွာ**တိ အာဗန္ဓိတွာ။ **ကူဟော**တိ ဝစ္စကူပော။ **ဥပရီ**တိ ကူပတော ဥပရိ။ “သဗ္ဗဒိသာသု ပညာယတီ”တိ ဣမိနာ ပဋိစ္ဆန္နမေဝ အတ္ထိ, န ဥပရိ ဆန္နန္တိ ဒဿေတိ။

၄၃၆. **ကုဏ္ဍက** န္တိ ကဏံ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

### ၁၁. ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓကံ

### ၁. ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပဒကထာ

၄၄၁. ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓကေ “စတ္တာရိ။ပေ.။ ခုဒ္ဒကာနီ”တိ ဧဝမာဒိ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပရိယာယေနာ**တိ ကာရဏေန။ **ဓူမကာလိက**န္တိ ဧတ္ထ ဓူမဿ ကာလော ဓူမကာလော, ဓူမဿ ဥဋ္ဌိတကာလောတိ အတ္ထော။ သော ဧတဿတ္ထီတိ **ဓူမကာလိကံ,** သိက္ခာပဒပညတ္တံ။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယာဝ”တိအာဒိ။

၄၄၃. ဣဒန္တိ “ကတမာနိ ပန ဘန္တေ ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနီ”တိ အပုစ္ဆနံ။ **“တယာ”**တိ ဣမိနာ **ဣဒံ တေ**တိ ဧတ္ထ တေသဒ္ဒဿ “တုယှံ, တဝ”တိ အတ္ထေ ပဋိက္ခိပတိ။ **အာပတ္တိ** န္တိ ဒုက္ကဋာပတ္တိံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တေ**တိ ထေရာ။ “သဉ္ဇော။ပေ.။ န သမုစ္ဆိန္ဒတီ”တိ ဇတံ ဝစနံ အနုဿာဝိတန္တိ ယောဇနာ။ “ဒေသေဟိ တံ အာဝုသော ဒုက္ကဋ”န္တိ ဣဒမ္ပိ စ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ထေရော ပနာ**တိ အာနန္ဒတ္ထေရော ပန အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ အပုစ္ဆနေ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန။ **စတူသု ဌာနေသူ**တိ “ဘဂဝတော ဝဿိကသာဋိကံ အက္ကမိတွာ သိဗ္ဗေသီ”တိအာဒီသု စတူသု ဌာနေသု။ **ဧတ္ထာ** တိ ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

### ၁၂. သတ္တသတိကက္ခန္ဓကံ

### ဒသဝတ္ထုကထာ

၄၄၆. သတ္တသတိကက္ခန္ဓကေ **ဝဓေန္တိ ကဋ္ဌသိ** န္တိ ဧတ္ထ ကဋ္ဌသီသဒ္ဒော သုသာနဘူမိတစကောတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ပုနပ္ပုနံ ကဠေဝရံ နိက္ခိပမာနာ ဘူမိံ ဝဓေန္တီ”တိ။ တတ္ထ **ကဠေဝရ**န္တိ ဒေဟံ။ တဥ္ဟိ ကဠေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ အဝယဝေ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ဝရိယတိ ဣစ္ဆိယတီတိ **ကဠေဝရ**န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ယောရံ ကဋ္ဌသိံ ဝဓေန္တာဝ ပုန ဗ္ဘံ အာဒိယန္တီတိ ယောဇနာ။

၄၅၄. **ဟပကံ နော အာဝုသော ကတ**န္တိ ဧတ္ထ **နော**သဒ္ဒော အမ္ဟသဒ္ဒကာရိယော, ဆဋ္ဌီကတ္တာ စ ဟောတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “အာဝုသော အမှေဟိ ဟပကံ ကတ”န္တိ။

၄၅၅. “ပိယဝစန”န္တိ ဣမိနာ **ကတမေန တွံ ဘူမိ-ဝိဟာရေနာ**တိ ဧတ္ထ **ဘူမိ**သဒ္ဒော ပိယတစကော ရုဠှီသဒ္ဒောတိ ဒဿေတိ။ “အာမန္တေတီ”တိ ဣမိနာ အာလပနပဒန္တိ ဒဿေတိ။ အာဝုသော ဘူမီတိ အတ္ထော။ **ကုလ္လဝိဟာရော** နာမ မေတ္တာဝိဟာရော, သော စ ဟောဌိမစျာနတ္တယေ ယုတ္တတ္တာ ဥတ္တာနဝိဟာရောတိ အာဟ “ဥတ္တာနဝိဟာရေနာ”တိ။

၄၅၇. **သာဝတ္ထိယာ** တိ သာဝတ္ထိနဂရေ။ **သုတ္တဝိဘင်္ဂေ** တိ ပဒဘာဇနီယေ။ ပဋိက္ခိတ္တဘာဝံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “တတ္ရ ဟီ”တိအာဒိ။ **တတ္ရာ** တိ သုတ္တဝိဘင်္ဂေ, ပဋိက္ခိတ္တံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ရာ** တိ “သန္နိမိကာရကေ အသန္နိမိကာရကသညီ”တိအာဒိဝစနေ။ ဧကေ အာစရိယာ ဧဝံ မညန္တီတိ ယောဇနာ။ ကိန္တိ မညန္တီတိ အာဟ “ယော ပန ဘိက္ခူ”တိအာဒိ။ အလောဏကံ ယမ္ပိ အာမိသန္တိ ယောဇနာ။ **တေနာ**တိ ပုရေပရိဂ္ဂဟိတလောဏေန။ **တန္တိ** အာမိသံ။ **တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတမေတ** တိ တသ္မိံ အဟနိ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ, တသ္မာ။ **ဝဒတော**တိ ဝဒန္တဿ, ဘဂဝတော ဝစနေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ္တော** တိ အလောဏကာမိသပရိဘုဥ္ဇနေ, ဒုက္ကဋေန ဘဝိတဗ္ဗံ ဣတိ မညန္တီတိ ယောဇနာ။ **တေ**တိ ဧကေ အာစရိယာ။ **ဒုက္ကဋေနပိ** တိ ပိသဒ္ဒေန ပဂေဝ ပာစိတ္တိယေနာတိ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တာ။ **တ္တော** တိ ယာဝဇီဝိကယာဝကာလိကေသု။ ယာဝဇီဝိကံ န တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ, ယာဝကာလိကမေဝ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတန္တိ ယောဇနာ။ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတဥ္စ ယာဝကာလိကန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ တံ ဒုက္ကဋံ တုမှေဟ ယဒိ မညထာတိ ယောဇနာ။ **ယာဝဇီဝိကမိဿ** န္တိ လောဏသင်္ခာတေန ယာဝဇီဝိကေန သံသဋ္ဌံ။ **ဖုဋ္ဌဇနမတ္တန္တိ** ဝိကာလေ န ကပ္ပတီတိ ဖုဋ္ဌနမတ္တံ။

**တ္တော** တိ “ယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိဝစနေ (မဟာဝ. ၃၀၅) တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ယာဝဇီဝိကန္တိ ယောဇနာ။ ယာဝကာလိကဿ ဂတိ ဝိယ ဂတိ တေဿာတိ **ယာဝကာလိကဂတိကံ**။ တသ္မာ ဒုက္ကဋံ န ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ္တော** တိ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတလောဏေန အာမိသပရိဘုဥ္ဇနေ။ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ယာဝကာလိကေန သမ္ဘိန္နရသံ ယာဝဇီဝိကန္တိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** ယထာဝုတ္တံ ယာဝဇီဝိကံ, ဝိကာလဘောဇနပာစိတ္တိယာ ဧဝ ကာရဏံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဧဝန္တိ** တထာ, အဇ္ဇ ပဋိဂ္ဂဟိတမ္ပိ ယာဝဇီဝိကန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အပရဇ္ဇု ပဋိဂ္ဂဟိတေန ယာဝကာလိကေနာတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** ယာဝဇီဝိကေန သမ္ဘိန္နံ ယာဝကာလိကံ, အဇ္ဇနန္တော့ပိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣဒန္တိ** ယထာဝုတ္တံ ယာဝကာလိကံ။ **တတော**တိ သန္နိမိဘောဇနပာစိတ္တိယတော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ “သာဝတ္ထိယာ သုတ္တဝိဘင်္ဂေ”တိ ဣဒံ ဗျာကရဏံ ပရိသုဒ္ဓန္တိ ယောဇနာ။

“ရာဇဂဟေ ဥပောသထသံယုတ္တေ”တိ ဣဒံ ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥပောသထသံယုတ္တေ** တိ ဥပောသထေန သမ္ဗန္ဓေ ဥပောသထက္ခန္ဓကေ။ ကိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “န ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဒုက္ကဋဿာတိ (မဟာဝ. ၁၄၁) ဧတံ သန္ဓာယာ”တိ။ **အတိသာရေ**တိ အတိက္ကမိတွာ သရဏေ ဂမနေ ပဝတ္တနေတိ အတ္ထော။ နိမိတ္တတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မံ။ “စမ္မေယျကေ ဝိနယဝတ္ထုသ္မိံ”န္တိ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ “စမ္မေယျက္ခန္ဓကေ အာဂတ”န္တိ ဣမိနာ စမ္မေယျေ အာဂတံ **စမ္မေယျက** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

**ခမ္မိက** န္တိ ဘူတေန ပဝတ္တံ။ သုတ္တဝိဘင်္ဂေ **ဟိ** ယသ္မာ အာဂတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒသာယေတ**တိ ဒသာယမေဝ, အာဓာရေ စေတံ ဘုမ္မံ။ **ဝိဒတ္ထိမတ္တာ** တိ ဝိဒတ္ထိပမာဏာ။ **ဒသာယ ဝိနာ**တိ ဒသံ ဝဇ္ဇေတွာ။ **တံ ပမာဏန္တိ** ဝိဒတ္ထိတ္တယသင်္ခာတံ တံ ပမာဏံ ကရောန္တဿ ဝုတ္တပာစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ “တံ အတိက္ကာမယတော ဆေဒနကံ ပာစိတ္တိယ”န္တိ (ပာစိ. ၅၃၃) ဣဒံ ဝစနံ အာဂတမေဝ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ သတ္တသတိကက္ခန္ဓကေ။

ဣတိ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

သတ္တသတိကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယ

ယောဇနာ သမတ္တာ။

**ဒွဝိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာ** တိ မဟာဝဂ္ဂစူဠဝဂ္ဂသေန ဒွီဟိ ဝဂ္ဂေဟိ သင်္ဂဟိတာ။ **ဒွတ္တဝီသတိပဘေဒနာ**တိ မဟာဝဂ္ဂေ ဒသ, စူဠဝဂ္ဂေ ဒွာဒသာတိ ဧဝံ ဒွတ္တဝီသတိပကာရာ။ **ပဉ္စက္ခန္ဓဒုက္ခပ္ပဟာယိနော** တိ ပဉ္စက္ခန္ဓသင်္ခာတံ ဒုက္ခံ ပဇဟနသီလဿ, ဘဂဝတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အာသာပိ**တိ ဣစ္ဆာပိ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ-ပဉ္စက္ခန္ဓဒုက္ခပ္ပဟာယိနော ဘဂဝတော သာသနေ ဒွဝိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာ ဒွတ္တဝီသတိပဘေဒနာ ယေ ခန္ဓကာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ, တေသံ ခန္ဓကာနံ သော ဝဏ္ဏနာ အန္တရာယံ ဝိနာ ယထာ သိဒ္ဓါ, ဧဝံ တထာ ပာဏီနံ ကလျာဏာ အာသာပိ သိဇ္ဈန္တူတိ။

ကတိ သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

စူဠဝဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာယ

ယောဇနာ သမတ္တာ။

ဇာဒိလဍ္ဍိတနာမေန၊ နေကာနံ တစိတော မယာ။
စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကဿ၊ သမတ္တော ယောဇနာနယောတိ။

။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

**ဟာစိတ္တာဒိယောဇနာ**

# ပရိဝါရဝဂ္ဂယောဇနာ

စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကဿေဝံ ။ ကတွာန ယောဇနာနယံ။
အဓုနာ ပရိဝါရဿ၊ ကရိဿံ ယောဇနာနယံ။

## သောဠသမဟာဝါရော

### ပညတ္တိဝါရယောဇနာ

ဧဝံ ဒွါဝီသတိခန္ဓကာနံ သံဝဏ္ဏနံ ကတွာ ဣဒါနိ "ပရိဝါရော"တိ သင်္ဂဟမာရူဠှဿ ဝိနယဿ သံဝဏ္ဏနံ ကရောန္တော အယမာစရိယော ပဌမံ တာဝ အနုသန္ဓိဒဿနမုခေန ပဋိညံ ကာတုကာမော အာဟ "ဝိသုဒ္ဓပရိဝါရဿာ"တိ အာဒိ။ တတ္ထ **ဝိသုဒ္ဓပရိဝါရဿာ**တိ ဝိသုဒ္ဓါယ စတုပရိသာယ ပရိဝါရိတဿ, အထဝါ ဝိသုဒ္ဓေန စတုပရိသသင်္ခါတေန ပရိဝါရေန သမန္နာဂတဿ ဘဂဝတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပရိဝါရေ ဟိ ဝိသုဒ္ဓေ တေန ပရိဝါရိတော, တံပရိဝါရိတော ဝါ ဘဂဝါပိ ဝိသုဒ္ဓေါယေဝ နာမ ဟောတိ။ ဣမိနာ သံဝဏ္ဏိယမာနဿ "ပရိဝါရော"တိ သင်္ဂဟမာရူဠှဿ ဒေသေတဗ္ဗဓမ္မဿ အနုရူပေန ဒေသကဘူတဿ ဘဂဝတော ထောမနံ ကတံ ဟောတိ။ **ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿာ**တိ သီလာဒိဓမ္မက္ခန္ဓသင်္ခါတေန သရီရေန သမန္နာဂတဿ, ဣမိနာ သံဝဏ္ဏိတာနံ ခန္ဓကာနမနုရူပေန ဘဂဝတော ထောမနံ ကတံ ဟောတိ။ ပကတိ ဟေသာစရိယာနံ ယဒိဒံ ဒေသေတဗ္ဗဓမ္မာနုရူပေန ဒေသကဿ ထောမနာ (သာရတ္ထ. ဋီ. ၁.ဂန္ထာရမ္ဘကထာ; ဝိသုဒ္ဓိ. မဟာဋီ. ၁.၁)။ **အနန္တရာ**တိ အနန္တရေ ကာလေ။

**ယော**တိ ဝိနယော။ **ပုဗ္ဗာဂတ**န္တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေသု ဝိဘင်္ဂခန္ဓကေသု အာဂတံ။ **နယ**န္တိ သဒ္ဒအတ္ထဝိနိစ္ဆယနယသင်္ခါတံ သဗ္ဗံ နယံ။ **ဟိတွာ**တိ စဇိတွာ။ **အနုတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏန**န္တိ အနုတ္တာနာနံ ပဒါနမတ္ထဝဏ္ဏနံ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ဝိသုဒ္ဓပရိဝါရဿ ဓမ္မက္ခန္ဓသရီရဿ ဘဂဝတော သာသနေ ခန္ဓကာနမနန္တရာ "ပရိဝါရော"တိ ယော ဝိနယော သင်္ဂဟံ သမာရူဠှော, တဿ ဝိနယဿ ပုဗ္ဗာဂတံ နယံ ဟိတွာ ဣဒါနိ အနုတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမီတိ။

**၁.** တတ္ထ **တတ္ထာ**တိ "တဿ အနုတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမီ"တိ ယော ပရိဝါရသင်္ခါတော ဝိနယော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဘာဝေန ဝုတ္တော, တတ္ထ။ **သင်္ခေပတ္ထော**တိ သမာသတ္ထော။ ယံ တေနာတိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ အနိယမနိဒ္ဒေသဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယော သော"တိ။ တတ္ထ **ယော**တိ အနိယမ နိဒ္ဒေသော, တဿ "တေနာ"တိ နိယမနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **သော**တိ ပဒါလင်္ကာရော။ ဒွီသု ဟိ သဗ္ဗနာမေသု ယေဘုယျေန ပုဗ္ဗမေဝ ပဓာနံ, ပစ္ဆိမံ ပန ဝစနာလင်္ကာရံ။ ယော သော ဘဂဝါ ပညပေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **စိရဋ္ဌိတိကတ္ထ**န္တိ စိရံ ပဉ္စဝဿသဟဿကာလံ ဌိတိကတ္ထာယ, "ယာစိတော"တိ စ "ပညပေသီ"တိ စ သမ္ဗန္ဓော။ ဓမ္မသေနာပတိနာ ယာစိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယာစိတော ဟုတွာ ပညပေသီတိ ယောဇနာ။ တေန ဘဂဝတာ ပညတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ "ဇာနတာ ပဿတာ"တိ ဒွိန္နံ ပဒါနံ ကမ္မမေဝ ဒဿေန္တော အာဟ "တဿ တဿာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **"ပညတ္တိကာလ"**န္တိ ဣမိနာ "ဇာနတာ"တိ ပဒဿ ကမ္မံ ဒဿေတိ, **"ဒသ အတ္ထဝသေ"**တိ ဣမိနာ "ပဿတာ"တိ ပဒဿ ကမ္မံ။

ဧဝံ ကမ္မဒဿနေန ယောဇနာနယံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ကရဏဒဿနေန အပရမ္ပိ ယောဇနာနယံ ဒဿေန္တော အာဟ **"အပိစာ"**တိအာဒိ။ "ပုဗ္ဗေနိဝါသာဒီဟီ"တိအာဒိသဒ္ဒေန ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ ဝိသုံ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ ဣဒ္ဓိဝိဓဒိဗ္ဗသောတပရစိတ္တဝိဇာနနာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ "ဇာနတာ, ပဿတာ"တိ ဒွိန္နံ ပဒါနံ ပစ္စေကံ လောကိယအဘိညာနမေဝ ကရဏဘာဝံ ဒဿေတိ။ **တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟီ**တိ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒိဗ္ဗစက္ခုအာသဝက္ခယညာဏသင်္ခါတာဟိ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ။ **ဆဟိ ဝါ ပန အဘိညာဟီ**တိ သဟ အာသဝက္ခယညာဏေန ပဉ္စလောကိယာဘိညာသင်္ခါတာဟိ ဆဟိ အဘိညာဟိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ**တိ သဗ္ဗေသု တီသု ကာလေသု, ပဉ္စသုပိ ဉေယျဓမ္မေသု။ **သမန္တစက္ခုနာ**တိ အနာဝရဏသဗ္ဗညုတညာဏသင်္ခါတေန သမန္တစက္ခုနာ။ **ပညာယာ**တိ သဗ္ဗညုတပညာယ။ **တိရောကုဋ္ဋာဒီ**တိ အာဒိသဒ္ဒေန တိရောပဗ္ဗတာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **မံသစက္ခုနာ**တိ ပသာဒစက္ခုနာ။ **ပဋိဝေဓပညာယာ**တိ မဂ္ဂပညာယ။ **ဒေသနာပညာယာ**တိ သဗ္ဗညုတပညာယ။ သဗ္ဗညုတပညာယေဝ ဟိ အတ္ထတော ဒေသနာပညာ နာမ။ တေန ဝုတ္တံ "တဿာ ပညာယ တေဇသာ။ အဘိဓမ္မကထာမ

ဂုံ, ဒေတန္တံ သမ္ပဝတ္တယီတိ (ဓ. သ. အဋ္ဌ. ဂန္ဓာရမ္ဘကထာ ၅)။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ အဝတ္ထာဝသေန ဝိသုံ ဝိသုံ ဒ္ဝိန္နံ ပအာနံ ကရဏသမ္ဘဝံ ဒဿေတိ။ **အရဟတာ**တိ အရိနံ အရာနဉ္စ ဟတတ္တာ, ပစ္စယာဒီနဉ္စ အရဟတ္တာ အရဟတာ။ **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာ** တိ သမ္မာ သာမဉ္စ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန, တေန ဘဂဝတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကေနာဘတ**န္တိ တံ ပဌမံ ဟာရာဇိကံ ကေန အာဘတံ, ဣတိ သင္ခေပတ္ထောတိ ယောဇနာ။

၂. ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ ပန ဝေမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ယံ တေန။ပေ။ ဟာရာဇိက**န္တိ ဣဒံ ပဒံ ပစ္စုဒ္ဓရဏမတ္တမေတတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပတိဉ္ဉဒ္ဓရဏမတ္တမေဝ, န အတ္ထဒဿနန္တိ အတ္ထော။ **တ္တော** တိ တေတေသု ပဒေသု။ **ကော ပညတ္တီ**တိ ကော ပဌမပညတ္တိ။ **အနုပညတ္တိယော** တိ ပစ္ဆာ ဌပိတာ ပညတ္တိယော။

**တ္တောဝတာ** တိ တ္တေကေန "ကော ပညတ္တိ, ဒွေဝ အနုပညတ္တိယော"တိ ဝစနမတ္တေန ဝိဿဇ္ဇိတာ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ တတိယံ ပုစ္ဆန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ကသ္မာ အနုပ္ပန္နပညတ္တိ တသ္မိံ နတ္ထီတိ အာဟ "အယံ ဟိ"တိ အာဒိ။ တတ္ထ **ဟိ** ယသ္မာ အညတ္ရ နတ္ထိ, တသ္မာ နတ္ထီတိ ယောဇနာ။ "အနုပ္ပန္နေ အသေသေ ပညတ္တာ"တိ ဣမိနာ အနုပ္ပန္နေ အသေသေ ပညပေတဗ္ဗာတိ **အနုပ္ပန္နပညတ္တိ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သာ**တိ အနုပ္ပန္နပညတ္တိ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ အညတ္ရ နတ္ထိ, တသ္မာ။ **သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ** တိ တ္တေ သဗ္ဗသ္မိံ ပဒေသေ ပညတ္တိ သဗ္ဗတ္ထပညတ္တီတိ အလုတ္တသမာသံ ဒဿေန္တော အာဟ "မဇ္ဈိမဒေသေ စေဝ"တိအာဒိ။ "မဇ္ဈိမဒေသေ စေဝ ပစ္စန္တိမဇနပဒေသု စာ"တိ ဣမိနာ "သဗ္ဗတ္ထာ"တိ ပဒဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ ပဒေသပညတ္တိ အပနေတ္ဝာ သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိံ ဟရိသေသနယေန ဒဿေန္တော အာဟ "ဝိနယဓရပဉ္စမေနာ"တိအာဒိ ။ တတ္ထ **ဝိနယဓရပဉ္စမေနာ**တိ အနုဿာဝနာစရိယပဉ္စမေန။ **တ္တေတ** တိ မဇ္ဈိမဒေသေယေဝ။ **တေဟီ**တိ စတူဟိ သိက္ခာပဒေဟိ။ **သေသာနီ**တိ စတူဟိ သိက္ခာပဒေဟိ သေသာနိ။

**သာဓာရဏပညတ္တီ** တိ တ္တေ သာဓာရဏာ နာမ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနမေတတိ အာဟ "ဘိက္ခုနဉ္စေဝ ဘိက္ခုနီနဉ္စာ"တိ။ **ဣဒံ ပနာ**တိ ပဌမဟာရာဇိကံ ပန, ပညတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိနီတကထာမတ္တမေတ**တိ ဝိနီတဝတ္ထုပကာသကံ ကထာမတ္တမေဝ။ **တာသ**န္တိ ဘိက္ခုနီနံ။ **ဃဋ္ဋနမတ္တမေတ** တိ "သာဓာရဏာ"တိ စ "ဉဘတော"တိ စ ဃဋ္ဋနမတ္တမေဝ။ **တ္တော** တိ သာဓာရဏပညတ္တိဉဘတောပညတ္တိပဒေ။

"နိဒါနေ အနုပဝိဋ္ဌ"န္တိ ဣမိနာ **"နိဒါနောဂဓ"**န္တိ ပဒဿ သတ္တမီသမာသဉ္စ **ဩဂဓ**သဒ္ဒဿ အနုပဝိဋ္ဌတ္ထဉ္စ ဒဿေတိ။ ဩဂဓေတ္ဝာ ဟုတ္ဝာ ဓရတိ တိဋ္ဌတီတိ **ဩဂဓံ**။ နနု နိဒါနောဂဓေ သတိ "ပဌမေန ဥဒ္ဒေသေနာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ, ကသ္မာ "ဒုတိယေန ဥဒ္ဒေသေနာ"တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "နိဒါနောဂဓ"န္တိ။ **နိအနပရိယာပန္နမ္ပိ သမာန** န္တိ နိအနပရိယာပန္နံ သမာနမ္ပီတိ ယောဇနာ။ **ပိသဒ္ဒော** ဂရဟတ္ထော, ပဂေဝ ဒုတိယေ ဥဒ္ဒေသေ ပရိယာပန္နေတိ ဒဿေတိ။ "သီလဝိပတ္တိအာဒီန"န္တိ ဝစနံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ **"ပဌမာ ဟီ"**တိအာဒိ။

**ဒ္ဝင်္ဂိကေနာ** တိ ကာယစိတ္တသင်္ခာတေန ဒ္ဝင်္ဂိကေန။ နနု "ဧကေန သမုဋ္ဌာနေနာ"တိ ဝုတ္တတ္တာ "ကာယတောယေဝ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ, အထ ကသ္မာ "ကာယတော စ စိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတီ"တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "တ္တေ ဟီ"တိအာဒိ။ **တ္တော** တိ "ဧကေန သမုဋ္ဌာနေနာ"တိ ဝစနေ။ **စိတ္တ** န္တိ သေဝနစိတ္တံ။ **အာပန္နောသီ** တိ တ္ဝံ အာပန္နော အသီတိ ယောဇနာ။ **အာမ အာပန္နောမှီ** တိ အာမ အဟံ အာပန္နော အမှီတိ ယောဇနာ။ **တာဝဒေတ**တိ တသ္မိံ ပဋိဇာနက္ခဏေယေဝ။ **တံ ပုဂ္ဂလ** န္တိ ဟာရာဇိကမာပန္နံ တံ ပုဂ္ဂလံ။ **တပ္ပစ္စယာ** တိ တဿ ဟာရာဇိကမာပန္နဿ ကာရဏာ။ "န ကတမေန သမထေန သမ္မတိ"တိ ယံ ပန ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **တ**န္တိ ဝစနံ, ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဝုတ္တမာတိကာ ပညတ္တီ** တိ ဝုတ္တမာတိကာသင်္ခာတာ ပညတ္တိ ဝိနယော နာမာတိ ယောဇနာ။ မာတိကာ ဟိ ယသ္မာ ပညပီယတိ သင်္ခေပေန ဌပီယတိ, ပကာရံ ဇာနာပေတိ တ, တသ္မာ **ပညတ္တီ** တိ ဝုစ္စတိ။ "ပဒဘာဇနံ ဝုစ္စတီ"တိ ဣမိနာ ဝိတ္ထာရေန ဘာဇီယတိ တောယာတိ **ဝိဘတ္တီ** တိ ဒဿေတိ။ **ဝီတိက္ကမော** တိ ကာယတစာဝီတိက္ကမော။ သော ဟိ န သံဝရတိ ကာယတစံ န ပိဒဟတီတိ **အသံဝရော**တိ ဝုစ္စတိ။ **ယေသံ ဝတ္တတီ** တိ တ္တေ ဝတ္တတိကိရိယာယ ကတ္တာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝိနယပိဋကဉ္စ အဋ္ဌကထာ စာ"တိ။ **ပဂုဏာ**တိ တစုဂ္ဂတာ။ **တေ**တိ တေ ပုဂ္ဂလာ, ဓာရေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ **တေသ္ဿ** တိ ပဌမဟာရာဇိကဿ။ **ကေနာဘတ**န္တိ တ္တေ ဘရဏာတုယာ

ဓာရဏာပေါသနတ္ထေသု (ပာဏိနိ ၁၀၈ ဓာတုပာဌေ) ဓာရဏတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ကေန အာနီတ”န္တိ။ “ပရမ္ပ
ရာယ အာနီတ”န္တိ ဣမိနာ **ပရမ္ပရာဘတ** န္တိ ပဒဿ တတိယာသမာသံ ဒဿေတိ။ အထဝါ “ကေနာဘတ”န္တိ ပုစ္ဆာ
ယ အနုရူပံ ယကာရလောပဝသေန တကျွန္တိ ဒဿေတိ။

**၃. ဥပာလိ အာသကော စေတ**တိအာဒိကာ ကထာယော ကိမတ္ထံ ကေဟိ ဌပိတာတိ အာဟ “ဣမာနိ”တိအာဒိ။ **တန္တိ**
ပရံ ပရံ။ **တတ္ထာ** တိ တာသု ကထာသု။ **ယန္တိ** ဝစနံ။ **ဣမိနာ နယေနာ**တိ ပဌမမဟာရာဇိကဿ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနေ ဝုတ္တေန
ဣမိနာ နယေန။

ဣတိ မဟာဝိဘင်္ဂေ ပညတ္တိတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ကတာပတ္တိတရာဒိဝဏ္ဏနာ

**၁၅၇. ဣတော**တိ ပညတ္တိတရတော, ပရံ ဝုတ္တာ သတ္တ တရာ ဥတ္တာနတ္ထာ ဧဝါတိ ယောဇနာ။ **ကတာပတ္တိတ
ရော**တိ “ကတာပတ္တိ”တိ ပဒေန လက္ခိတော တရော။ ဧသေဝ နယော သေသေသုပိ။ **တဒနန္တရော** တိ တေသံ သတ္တန္
နံ တရာနံ အနန္တရေ ဝုတ္တော။ **သမုစ္စယတရော** တိ သံ ဧကတော အာပတ္တိဝိပတ္တိအာဒယော ဥစိယန္တိ သမ္ပိဏ္ဍိယန္
တိ ဧတ္ထာတိ သမုစ္စယော, သောယေဝ တရော သမုစ္စယတရော။

**၁၈၈. တတော**တိ တေဟိ အဋ္ဌဟိ တရေဟိ, ပရံ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပစ္စယဝသေန ဝုတ္တော ဧကော ပညတ္တိ
တရောတိ ယောဇနာ။ **ပစ္စယဝသေနာ**တိ ပစ္စယသဒ္ဒဿ ဝသေန။ **တဿာ** တိ ပစ္စယဿ။ **ဧတေပီ**တိ အဋ္ဌ တရာပိ။
**ဣတီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။ **တတော**တိ မဟာဝိဘင်္ဂတော, ပရံ အာဂတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧဝံ ဣမေ ဒွတ္တိံသ တရာတိ
ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝာ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဒွတ္တိံသတရေသု။

## သမုဋ္ဌာနသီသဝဏ္ဏနာ

**၂၅၇. တဒနန္တရာယာ** တိ တေသံ ဒွတ္တိံသတရာနံ အနန္တရံ ဝုတ္တာယ သမုဋ္ဌာနကထာယ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗ
ောတိ ယောဇနာ။ **အနတ္တာ ဣတိ နိစ္ဆိတာ** တိ အနတ္တာတေွဝ ဝိနိစ္ဆိတာ။ ဣမိနာ **အနတ္တာ ဣတိ နိစ္ဆယာ** တိ ဧ
တ္ထ စိဓာတုယာ ဝိနိစ္ဆယတ္ထံ ဒဿေတိ။ “အနိစ္စာကာရာဒီဟိ”တိ ဣမိနာ **သဘာဂဓမ္မာန** န္တိ ဧတ္ထ အနိစ္စာကာ
ရာဒီဟိ သမာနော ဘာဂေါ ဧတေသန္တိ **သဘာဂ,** တေယေဝ ဓမ္မာ **သဘာဂဓမ္မာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **နာမမတ္တ
မ္ပီ**တိ အနိစ္စာဒိနာမမတ္တမ္ပိ။ **ပိ**သဒ္ဒေန ပဂေဝ နာမိကော အနိစ္စာဒိသဘာဝေတိ ဒဿေတိ။ **န ပညာယတီ**တိ န ခာ
ယတိ။ ဣမိနာ **န နာယတီ**တိ ဧတ္ထ ဉာဓာတုယာ ခာယနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဒုက္ခဟာနိ**န္တိ ဧတ္ထ ဒုက္ခံ ဇဟာတီတိ **ဒုက္ခ
ဟာနီ**တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဒုက္ခဃာတန”န္တိ။ ဒုက္ခံ ဟနတီတိ **ဒုက္ခဃာတနော,** သဒ္ဓမ္မော, တံ။ **“ခန္ဓကာ
ယာ စ မာတိကာ”**တိ ဝတ္တဗ္ဗေ သုခုစ္စာရဏတ္ထာယ ရဿဝသေန ဟဗ္ဗော အတ္ထီတိ အာဟ “ခန္ဓကာ ယ စ
မာတိကာ”တိ။ **သမုဋ္ဌာနံ နိယတောကတ** န္တိ (သံ. နိ. ၁.၂၁၆) ဧတ္ထ “သမုဋ္ဌာနံ နိယတကတ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ပရော
သဟဿ”န္တိအာဒီသု ဝိယ ဩကာရာဂမဝသေန “သမုဋ္ဌာနနိယတောကတ”န္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “သမုဋ္ဌာနံ နိယ
တကတ”န္တိ။ **ဧတေနာ**တိ “သမုဋ္ဌာနံ နိယတောကတ”န္တိ ဟဗ္ဗေန။ **ပစ္စေတဗ္ဗော** တိ ပတိ ဧတဗ္ဗော, ပဋိမုခံ ဉာတဗ္
ဗောတိ အတ္ထော။ **အညေဟီ**တိ တီဟိ သိက္ခာပဒေဟိ အညေဟိ သိက္ခာပဒေဟိ။

**တတ္ထာ** တိ သမ္ဘေဒနိဒါနဝစနေသု။ သမ္ဘေဒဝစနေန ပစ္စေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ တာနိ တီဏိ
သိက္ခာပဒါနိ ဌပေတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပညတ္တိဒေသသဉ္ဇာတ** န္တိ ပညတ္တိဋ္ဌာနဘူတဒေသသဉ္ဇာတံ။ “ဣမာနိ တီ
ဏီ”တိ ဣမိနာ “ဒိဿန္တိ”တိ ကိရိယာယ ကတ္တာရံ ဒဿေတိ။ “ပညာယန္တိ”တိ ဣမိနာ ဒိသဓာတုယာ ခာယနတ္ထံ ဒ
ဿေတိ။ **တတ္ထာ** တိ သမုဋ္ဌာနနိယမသမ္ဘေဒနိဒါနသဉ္ဇာတေသု တီသု, နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ။ **ဣတရံ ပနာ**တိ သမုဋ္ဌာန
နိယမသမ္ဘေဒေဟိ အညံ ပန။

**အာဠဝီ**တိ အာဠဝိယံ။ သင်္ကေသု ဘင်္ဂေသု စာတိ ဧတ္ထ ဇနပဒနာမတ္တာ ဗဟုဝစနဝသေန ဝုတ္တံ။

ဒွဝီသု ဝိဘင္ဂေသု ပညတ္တံ ယံ သိက္ခာပဒံ ဉဒ္ဒိသန္တီတိ ယောဇနာ။ “ဝိဘင္ဂေသူ”တိ ဣမိနာ **ဝိဘင္ဂေ** တိ ဧတ္ထ သုကာရလောပေါတိ ဒဿေတိ။ **တဿာ** တိ သိက္ခာပဒဿ။ **ယထာဉာယန္တိ** ယုတ္တိယာ အနုရူပံ။ **တန္တိ** သမုဋ္ဌာနံ။ **မေ သုဏာထာ**တိ မမ သန္တိကာ သုဏာထ။ **ဣတီ**တိ အယမတ္ထော။

**ကထိနန္တိ** ပဌမကထိနသမုဋ္ဌာနံ။ **အနနုညာတကာယ သဒ္ဓိံ န္တိ** အနနုညာတသမုဋ္ဌာနေန သဒ္ဓိံ။ **သဒိသာ ဣမေ ဒိသ္ဝ သရေတိ** ဧတ္ထ **ဣမေ**သဒ္ဒော အတ္တပကရဏဝသေန ဉဘတောဝိဘင်္ဂဝိသယောတိ အာဟ “ဣမေ ဉဘတောဝိဘင္ဂေ”တိ။ “သဒိသာနီ”တိ ဣမိနာ **သဒိသာ**တိ ဧတ္ထ နိကာရဿာကာရာဒေသော ဒဿိတော။ “ဒိဿန္တီ”တိ ဣမိနာ **ဒိဿ ရေ**တိ ဧတ္ထ အန္တိသဒ္ဒဿ ရေကာရော (နိရုတ္တိဒီပနိယံ ၅၇၀ သုတေ) ဒဿိတော။

## သမုဋ္ဌာနသီသော

### ပဌမပာရာဇိကသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၅၈. ကိမတ္ထံ “မေထုနံ သုက္ကသံသဂ္ဂေ”တိအာဒိဝစနံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဣအနီ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ**တိ “မေထုနံ သုက္ကသံသဂ္ဂေ”တိအာဒိဝစနေ။ **သမုဋ္ဌာနသီသ** န္တိ သမုဋ္ဌာနာနံ, သမုဋ္ဌာနေသု တ သီသံ။ **သေသာနီ**တိ ပဌမပာရာဇိကတော သေသာနိ ပဉ္စသတ္တတိ သိက္ခာပဒာနိ။ **တေနာ**တိ ပဌမပာရာဇိကေန။ “သုက္ကသံသဂ္ဂေ”တိအာဒိဝစနံ သံဝဏ္ဏေန္တော အာဟ “တတ္ထာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ “သုက္ကသံသဂ္ဂေ”တိအာဒိဝစနေ။

**ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာဝသာနေ** တိ ခုဒ္ဒကဠကထာယ အဝသာနေ။

**လိင်္ဂဝိပရိယာယော** တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော။ **ကာယမာနသိကာ ကတာ**တိ ဧတ္ထ ကာယမာနသေသု ပဝတ္တာ ကာယမာနသိကာတိ ဝုတ္တေ သမုဋ္ဌာနာတိ အာဟ “ကာယစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ကတာ”တိ။

### ဒုတိယပာရာဇိကသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၅၉. ဣဒံ သမုဋ္ဌာနံ ဧကံ သမုဋ္ဌာနသီသန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ “အဒိန္နာအန”န္တိ ဣမိနာ **အဒိန္န** န္တိ ဧတ္ထ သမုအာ ယနာမေ ဧကဒေသတေဟာရောတိ ဒဿေတိ။ **သေသာနီ**တိ ဒုတိယပာရာဇိကတော သေသာနိ ဧကူနသတ္တတိ သိက္ခာပဒာနိ။ **တေနာ**တိ ဒုတိယပာရာဇိကေန။ **တတ္ထာ** တိ “ဝိဂ္ဂဟုတ္တရီ”တိအာဒိဝစနေ။ **ဝိဂ္ဂဟုတ္တရီ** တိအာဒိပဒာနံ ဗဟုဝ္ဗနေ အာဒရမကတွာ အတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “မနုဿဝိဂ္ဂဟဉတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပဒါနီ”တိ။ **အနိယတာ ဒုတိယိကာ**တိ အာပတ္တိံ အပေက္ခိတွာ ဟဋ္ဌိယံ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တံ, အဌကထာယံ ပန သိက္ခာပဒံ အပေက္ခိတွာ နပုံသကလိင်္ဂဝသေန ဒုတိယန္တိ ဝုတ္တံ။

**သမုဋ္ဌာနာ တိကာ ကတာ** တိ ဧတ္ထ “တိကသမုဋ္ဌာနာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ပဒဝိပရိယာယဝသေန ကကာရဿ ဒီဃဝသေန သမုဋ္ဌာနာ တိကာတိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “တိကသမုဋ္ဌာနာ ကတာ”တိ။

### သဉ္စရိတ္တသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၀. “သဉ္စရိ”တိ ဣဒံ တာဝ သဉ္စရိတ္တံ နာမ ဧကသမုဋ္ဌာနသီသံ, သေသာနိ တေန သဒိသာနိ။

ဝိဘင္ဂေ အာဂတေန “ရိဉ္စန္တီ”တိ (ဟရာ. ၅၇၆) ပဒေန ဧွကလောမဓောတပနသိက္ခာပဒံ ဉပလက္ခိတွာ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဝိဘင္ဂေ ရိဉ္စန္တိ ဉဒ္ဒေသန္တိ အာဂတ”န္တိ။

“ယာဝ ဒွတရကောသာ အဂ္ဂဠ္ဌပနာယ” ဣတိ (ပာစိ. ၁၃၅-၁၃၆) စ “အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ စီဝရံ ဒဒေယျ”ဣတိ (ပာစိ. ၁၆၉) စ “စီဝရံ သိဗ္ဗေယျ”ဣတိ (ပာစိ. ၁၇၆-၁၇၇) စ ဝုတ္တသိက္ခာပဒတ္တယန္တိ ယောဇနာ။

‘‘သမဏာစီဝရေန စာ’’တိ ဇဝံ ၀စနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ‘‘သမဏာစီဝရံ ဒဒေယျာ’’တိ ဣဒံ (ပာစိ. ၉၁၇) ၀စနံ သန္ဓာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။

### သမနုဘာသနာသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၁. **ဘေဒန္တိ** ဣဒံ သမနုဘာသနံ နာမ ဧကံ သမုဋ္ဌာနသီသံ, သေသာနိ တေန သဒိသာနိ။

### ကထိနသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၂. **ဥဗ္ဘတ** န္တိ ဣဒံ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ နာမ ဧကံ သမုဋ္ဌာနသီသံ, သေသာနိ တေန သဒိသာနိ။

**အာဝသထေန သဒ္ဓိ** န္တိ အာဝသထသဒ္ဒေန သဒ္ဓိံ။

### ဧဠကလောမသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၃. **‘‘ဧဠကလောမာ’’**တိ ဣဒံ ဧဠကလောမသမုဋ္ဌာနံ နာမ ဧကံ သမုဋ္ဌာနသီသံ။ **ဣတောတိ** ယထာဝုတ္တတော။ **ဟဋ္ဌန္တိ** မာတိကာဟဋ္ဌံ။ **ဝိရဇ္ဈိတွတ** တိ ပုဗ္ဗာပရတော ဝိရာဓေတွာ။ **ယထာ**တိ ယေနာကာရေန ။ **ပန**သဒ္ဒော အနုဂ္ဂဟတ္ထော။ ကိဉ္စာပိ လိခိန္တိ, ပန တထာပီတိ ယောဇနာ။ **ဇဝန္တိ** တထာကာရေန။ **အတ္ထာနုက္ကမော** တိ အတ္ထဿ အနုက္ကမော။

‘‘အဘိက္ခုကာတ သေန စာ’’တိ ဇတံ ၀စနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ‘‘အဘိက္ခုကေ အာတသေ ဝဿံ ဝသေယျာ’’တိ (ပာစိ. ၁၀၄၇) ဣဒံ ၀စနံ သန္ဓာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **‘‘ဘိက္ခုနီ’’**တိအာဒိနာ ဝုတ္တာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အာဒိသဒ္ဒေန ‘‘သိက္ခမာနာ စ သာမဏေရီ ဂိဟိနိယာ’’တိ ပာဌံ သင်္ဂဏှာတိ။

### ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၄. **ပဒ**န္တိ ဣဒံ ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ နာမ ဧကံ သမုဋ္ဌာနသီသံ, သေသာနိ တေန သဒိသာနိ။ ‘‘တထာ အတ္ထင်္ဂတေန စာ’’တိ ဇတံ ၀စနံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ‘‘အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ ဩဝဒေယျာ’’တိ (ပာစိ. ၁၅၄-၁၅၅) ဣဒံ ၀စနံ သန္ဓာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အနောကာသော စ။ပေ.။ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ (ပာစိ. ၁၂၁၉-၁၂၂၁) ဇတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။

### အဒ္ဓာနသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၅. **အဒ္ဓာန** န္တိ ဣဒံ အဒ္ဓာနသမုဋ္ဌာနံ နာမ ဧကံ သမုဋ္ဌာနသီသံ, သေသာနိ တေန သဒိသာနိ။

### ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၆. **ထေယျသတ္ထ** န္တိ ဣဒံ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ နာမ ဧကံ သမုဋ္ဌာနသီသံ, သေသာနိ တေန သဒိသာနိ။ **‘‘ဖုျဟေန သတ္တမာ’’** တိ ဣဒံ ၀စနံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **တဒနန္တရမေတ** တိ တဿ သိက္ခာပဒဿ အနန္တရမေဝ, ‘‘အာဂတ’’ န္တိ သမ္ဗန္ဓော။

### ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၂၆၇. ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနေ သမုဋ္ဌာနသီသံ နတ္ထိ, သဗ္ဗာနိ ဧကဒသ သိက္ခာပဒါနိ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာနီတိ ဝုတ္တာနိ။ **ဇဝန္တိအာဒိ** နိဂမနံ။ **တေသန္တိ** တေသံ သိက္ခာပဒါနံ ။ **သမ္ဘိန္နသမုဋ္ဌာန** န္တိ သံသဂ္ဂသမုဋ္ဌာနံ။ **တိဝိဓန္တိ** ဘူတာရောစနစောရိဝုဋ္ဌာပနအနနုညာတသမုဋ္ဌာနဝသေန တိပ္ပကာရံ။ **တန္တိ** နိယတသမုဋ္ဌာနံ, ဟောတီတိ

သမ္ဗန္ဓော။ ပုန **တ**န္တိ နိယတသမုဋ္ဌာနံ, ဒဿေတုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ပုန **တ**န္တိ ဝစနံ။ **နေတ္တိဓမ္မာနုလောမိက** န္တိ ဧတ္ထ ကာယတစံ နေတိ ဝိနေတီတိ **နေတ္တိ,** ကာယတစံ နေတိ ဝိနေတိ ဧတ္ထ, တေဟယာတိ တ **နေတ္တိ။ ဓမ္မော** တိ ဟဋ္ဌိ။ သာ ဟိ ယသ္မာ အတ္တံ ဓာရေတိ, တသ္မာ ဓမ္မောတိ ဝုစ္စတိ။ နေတ္တိယေဝ ဓမ္မော **နေတ္တိဓမ္မော,** တဿ အနု လောမိကံ နေတ္တိဓမ္မာနုလောမိကံ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဝိနယဟဋ္ဌိဓမ္မဿ အနုလောမ''န္တိ။

ဣတိ သမုဋ္ဌာနသီသဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

**အန္တရပေယျာလ ကတိပုစ္ဆာဝါရဝဏ္ဏနာ**

၂၇၁. ဣဒါနိ ဝုတ္တောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ဣဒါနိ''တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတ္တာ **ဝုတ္တော** တိ ဧတ္ထ တပစ္စယော ပစ္စု ပ္ပန္နကာလိကောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

**တတ္ထာ** တိ မာတိကာယံ, ပုစ္ဆာသု ဝါ။ **အာဂတာပတ္တိပုစ္ဆာ** တိ အာဂတာပတ္တိယာ ပုစ္ဆာ။ **ဟီ**တိ ဝိသေသဇောတ ကော, ဟိ ဝိသေသံ ဝက္ခာမီတိ အတ္ထော။ **ဧတ္ထာ** တိ ''ကတိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ''တိ ဒုတိယပဒေ။ ''ရာသိဝသေနာ''တိ ဣမိနာ **ခန္ဓ** သဒ္ဒဿ ရာသတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဝိနီတဝတ္ထူနိ** တိ ဧတ္ထ ဝိနီတသဒ္ဒော ဝိနယပရိယာယောတိ အာဟ ''ဝိန ယပုစ္ဆာ''တိ။ နနု ဝိနီတဝိနယသဒ္ဒါနံ သဒ္ဒတော နာနတ္တာ အတ္ထတောပိ နာနံ, ကသ္မာ ပန ''ဝိနယပုစ္ဆာ''တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''ဝိနီတံ။ပေ။ ကေ''န္တိ။ **ဣဒ**န္တိ ပဒတ္တယံ။ **အတ္ထတော ကေ** န္တိ အတ္ထတောယေဝ ကေံ, န သဒ္ဒတော။ **ဝိနီ တဝတ္ထူနီ**တိ အာပတ္တိဝိနယကာရဏတ္တာ ဝိနီတဝတ္ထူနိ။ **ယေသူ**တိ အကရဝေသု။ **သတီ**တိ သန္တေသု။ ဧတ္ထ စ ယေသု သတိ အာပတ္တိယော န ဟောန္တိ, အသတိ ဟောန္တီတိ တက္ကမ္ပိ အဝုတ္တသိဒ္ဓိနယေန ဂဟေတဗ္ဗံ။ **ယေသူ** တိ ကရဝေသု။ **တေ**တိ အကရဝကရဝေ။ ယသ္မာ ပန နတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိပတ္တိဘာဝပုစ္ဆာ** တိ ဝိပတ္တိဘာဝဿ ပုစ္ဆာ။ ပုစ္ဆိယတိ ဣမာယာတိ **ပုစ္ဆာ။ ဝိတဒမူလာနိ အနုတဒမူလာနီ**တိ ဣမာ ပုစ္ဆာယော မူလပုစ္ဆာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဟေတ္ထ ကေသု ''ဣမာနီ''တိ နိကာရေန သဟ ဟဒ္ဒော အတ္ထိ, သော အဟဒ္ဒောယေဝ။ **မူလပုစ္ဆာ**တိ ပုစ္ဆိယန္တိ ဣမာဟီတိ ပုစ္ဆာ, မူလာနံ ပုစ္ဆာ မူလပုစ္ဆာ။ ''အဓိကရဏ''န္တိအာဒီသု ''ဝုတ္တံ'' ဣတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသံယေဝ**တိ အဓိကရဏာနံယေဝ။ အ ယမေတ္ထ မာတိကာ။

နိဒ္ဒေသေ **မာတိကာယာ**တိ ဟတိမောက္ခ္ခေ။ **ဝိဘင်္ဂေ** တိ ပဒဘာဇနိယံ, အာဂတဝသေန ဝုတ္တာတိ ယောဇနာ။ အယ မေတ္ထ နိဒ္ဒေသော။

ပဋိနိဒ္ဒေသေ **အာရတီ**တိအာဒိပဒါနံ ဝစနတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ **''အာရကာ''**တိအာဒိ။ တတ္ထ ''အာရကာ''တိ ဣမိနာ **အာရတီ**တိ ဧတ္ထ အာဥပသဂ္ဂဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဧတေဟီ**တိ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ, အာရကာတိ သမ္ဗ န္ဓော။ ''ရမတီ''တိ ဣမိနာ တိပစ္စယော ကတ္တုဝတ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **ရတီ**တိ ရမနံ။ ဣမိနာ တိပစ္စယော ဘာဝ တ္ထေပိ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **ဝိနာ**တိ ဧတေဟိ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ ဝိနာ။ ဣမိနာ **ဝိရတီ**တိ ဧတ္ထ ဝိတ္ထုပသဂ္ဂဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပစ္စေက** န္တိ ပတိ ဧကံ, **ပဋိ**သဒ္ဒော ဝိစ္ဆတ္ထဇောတကော, ဝိသုံ ဝိသုန္တိ အတ္ထော။ ဣမိနာ **ပဋိဝိရတီ**တိ ဧတ္ထ ပဋိတ္ထုပသဂ္ဂဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဝိရတိ ပဋိဝိရတီတိ ဧတ္ထာပိ တိပစ္စယော ဘာဝတ္ထေပိ ဝေဒိတဗ္ဗော ။ **ဝေရ**န္တိ အနတ္ထကရတ္တာ ဝိရမိတဗ္ဗန္တိ ဝိရံ, တဒေဝ ဝေရံ, ရာကဒိအကုသလဓမ္မာ။ တေ ဟိ ဝေရ ဟေတုတ္တာ ဝေရန္တိ ဝုစ္စန္တိ။ **တေဟယာ**တိ ဝိရတိယာ။ ဣမိနာ **အကိရိယာ**တိ ဧတ္ထ ရိရိယပစ္စယော ကရဏတ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ ယံ အာပတ္တိက္ခန္ဓကရဏန္တိ ယောဇနာ။ **တဿာ** တိ အာပတ္တိက္ခန္ဓကရဏဿ။ **ပဋိပက္ခ တော**တိ ဝိရုဒ္ဓဘာဝတော။ ဣမိနာ **အကရဏ**န္တိ ဧတ္ထ အကာရော ဝိရုဒ္ဓတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **အာပတ္တိက္ခန္ဓအ ဇ္ဈာပတ္တိယာ**တိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ အတိက္ကမိတ္ဝာ အာပဇ္ဇနဿ။ ''ဝေလနတော''တိ ဣမိနာ ဝေလတီတိ **ဝေလာ,** ဝေလနံ ဝာ ဝေလာတိ ဝစနတ္ထေ ဒဿေတိ။ **နိယ္ယာန** န္တိ မဂ္ဂံ။ မဂ္ဂေ ဟိ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ယာတိ ဂစ္ဆတီတိ **နိယ္ယာန** န္တိ ဝုစ္စတိ။ ''ဗန္ဓတီ''တိ ဣမိနာ သိဓာတုယာ ဗန္ဓနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''နိတရေတီ''တိ ဣမိနာ ဗန္ ဓဓာတုယာ အဓိပ္ပာယတ္ထံ။ **တေ**န္တိ ''သေတူ''တိ နာမံ။ **တံ သေတု**န္တိ အာပတ္တိက္ခန္ဓသင်္ခာတံ တံ သေတုံ။ ဧတ္ထ ကေသုစိ ဟေတ္ထကေသု ''သော သေတူ''တိ စ ''တောယ ပညတ္တိယာ''တိ စ ဟဒ္ဒော အတ္ထိ, သော အဟဒ္ဒောယေဝ။

**ဗုဒ္ဓေ အကာရတာဒီသု** ဇေ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ယောတိ** ယော ကောစိ, န ဂစ္ဆတီတိအာဒီသု သမ္ဗန္ဓော။ **ဓရမာနေတိ** တိဋ္ဌမာနေ, သံဝိဇ္ဇမာနေတိ အတ္ထော။ **ဥပဋ္ဌာန** န္တိ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ, ဥပဋ္ဌာနတ္ထံ တ။ **တေသ္သာတိ** ယသ္သ ကဿစိ ဂဟဋ္ဌဿ တ ပဗ္ဗဇိတဿ တ။ **ဓမ္မဿဝန** န္တိ ဓမ္မဿဝနဋ္ဌာနံ, ဓမ္မဿဝနတ္ထံ တ။ **ဓမ္မဿဝနဂ္ဂ** န္တိ ဓမ္မဿဝနံ ဂဏှဟန္တိ ဧတ္ထာတိ ဓမ္မဿဝနဂ္ဂေ, ဓမ္မသဝနမဏ္ဍပေ။ အထ တ ဓမ္မဿဝနံ ဂဏှာတီတိ ဓမ္မဿဝနဂ္ဂေ, ဓမ္မဿဝနဋ္ဌာနေ သမာဂမဇနော, တံ ဓမ္မဿဝနဂ္ဂံ။ **စိတ္တီကာရ** န္တိ အပစာယနာကာရံ။ ဝိက္ခိတ္တော တ အနာဒရော တ ဟုတွာ တ နိသီဒတီတိ ယောဇနာ။ **ကာယပာဂဗ္ဗိယ** န္တိ ဘုသံ ဂရုတိ အဥေပီဠေတိ အနေနာတိ **ပဂဗ္ဗော,** အတိမာနော, ဩဠာရော တတိယက္ခရော။ ပဂဗ္ဗဿ ဘာဝေ ပါဂဗ္ဗိယံ, ကာယေန ပါဂဗ္ဗိယံ ကာယပါဂဗ္ဗိယံ (ဝဇိရ. ဋီ. ပရိဝါရ ၂၇၁; သာရတ္ထ. ဋီ. ပရိဝါရ ၃.၂၇၁; ဝိ. ဝိ. ဋီ. ပရိဝါရ ၂.၂၇၁ သံ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၂.၁၄၆; အ. နိ. အဋ္ဌ. ၃.၆.၈၂-၈၄; သု. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၁၄၄), ကာယာနာစာရံ။ **တိဿော သိက္ခာ** တိ အဓိသီလသိက္ခာဒိကာ တိဿော သိက္ခာ။ ပမဇ္ဇနံ **ပမာဒော ,** သတိဝိပ္ပဝါသောတိ အာဟ "ပမာဒေ စ သတိဝိပ္ပဝါသေ"တိ။ **အာမိသပဋိသန္ထာရ** န္တိ အာမိသေန အတ္တနော, ပရေသဉ္စ အန္တရဿ ပဋိသန္ဓဟနံ အာမိသပဋိသန္ထာရော, တထာ ဓမ္မပဋိသန္ထာရော။

၂၇၂. **သတ္ထရိပိ အကာရတေ** တိအာဒီနံ အတ္ထောတိ သမ္ဗန္ဓော။ "အနီစဝုတ္တိ"တိအာဒိနာ **အပ္ပတိဿော** တိ ပဒဿ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတိ, သဒ္ဒတ္ထော ပနေဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော, ပဋိမုခံ အာဒရေန သတ္ထုဝစနံ အသုဏန္တော အပ္ပတိဿော နာမာတိ။ **အဇ္ဈတ္တံ တ** တိ ဧတ္ထ နိယကဇ္ဈတ္တာဒီသု စတူသု နိယကဇ္ဈတ္တဘာဝဉ္စ သတ္တမီဝိဘတ္တိယာ အမာဒေသဘာဝဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ "အတ္တနော သန္တာနေ တ"တိ။ "အတ္တနော ပက္ခေ တ"တိ ဣမိနာ အတ္တနော စိတ္တသန္တာနေတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပတိ။ **တတ္ရ တုမှေဟ** တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေန္တော အာဟ "တသ္မိံ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာဘာဝေ"တိ။ **သပရသန္တာနေတိ** အတ္တပရသန္တာနေ။ **ပဟာနာယာတိ** ဧတ္ထ ဟာဓာတုယာ ကရဏဉ္စ အာယသဒ္ဒဿ တဒတ္ထဘာဝဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ "မေတ္တာဘာဝနာဒီဟိ နယေဟိ ပဟာနတ္ထ"န္တိ။ **မေတ္တာဘာဝနာဒီဟီ**တိအာဒိသဒ္ဒေန ကရုဏာဘာဝနာဒိံ သင်္ဂဏှာတိ။ **တန္တိ** ဝိတဒမူလံ။ "အပ္ပဝတ္တိဘာဝါယာ"တိ ဣမိနာ **အနဝဿဝါယ** တိ ဧတ္ထ အဝပုဗ္ဗ သုဓာတုယာ ပဝတ္တနတ္ထံ ဒဿေတိ။

**သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ** တိ ဧတ္ထ သဿ အတ္တနော ဣဒံ သံ, သံ ဒိဋ္ဌိံ ပရတော အာမသတီတိ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီတိ ဒဿေန္တော အာဟ "သကမေဝ ဒိဋ္ဌိံ ပရာမသတီ"တိ။ "ယ"န္တိအာဒိနာ ပရာမသနာကာရံ ဒဿေတိ။ **အာဓာနဂ္ဂါဟီ** တိ ဧတ္ထ အာဘုသော ဌိယတေ အာဓာနန္တိ ဝစနတ္ထေန **အာဓာန**သဒ္ဒော ဒဠှပရိယာယောတိ အာဟ "ဒဠှဂ္ဂါဟီ"တိ။ ဒဠှံ ဂဏှာတီတိ **ဒဠှဂ္ဂါဟီ** ။

၂၇၃. အနုတဒမူလနိဒ္ဒေသော ကိဉ္စာပိ သမာနောတိ ယောဇနာ။ **အထ ခေါ**တိ တထာ သမာနောပိ, အယမေတ္ထ ဝိသေသောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝိဝဒန္တာနံ ပုဂ္ဂလာနန္တိ ယောဇနာ။ **တထာ ဝိဝဒန္တာ** တိ တေနာကာရေန ဝိဝဒန္တာ, အနုဝဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ "အသုကံ နာမ ဝိပတ္တိံ အာပန္နော"တိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ အာပတ္တိယာ သလ္လက္ခေတွာ တ ဒဿေန္တော အာဟ "ပါရာဇိကံ အာပန္နောသီ"တိအာဒိ ။ **တတ္ထာ** တိ အနုတဒမူလေ။ **ဝိသေသော**တိ ဝိတဒမူလတော ဝိသေသော။ ဝိဝဒန္တာနံ ကောဓူပနာဟာဒိနိ ဝိတဒမူလာနိ, အနုဝဒန္တာနံ အနုတဒမူလာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၇၄. **မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမာ** တိ ဧတ္ထ မေတ္တာ ဧတဿတ္ထီတိ မေတ္တံ, ကာယကမ္မံ, မေတ္တစိတ္တသဟဂတံ ကာယကမ္မန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "မေတ္တစိတ္တေန ကတံ ကာယကမ္မ"န္တိ။ သမ္မုခပရမ္မုခါနံ ဝိတ္ထာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "တတ္ထာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု သမ္မုခပရမ္မုခေသု။ **ကာယကမ္မံ နာမာ**တိ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ထေရာနံ အနုက္ကတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥဘယေဟိပီ**တိ နဝကတ္ထေရေဟိပိ။ **တေသူ**တိ နဝကတ္ထေရေသု။ **အဝမညန္တိ** အဝမာနံ။ အတ္တနော ဒုန္နိက္ခိတ္တာနံ ပဋိသာမနံ ဝိယ ပဋိသာမနန္တိ ယောဇနာ။ "မေတ္တာကာယကမ္မသင်္ခါတော"တိ ဣမိနာ **အယမ္ပိ ဓမ္မော** တိ ဧတ္ထ ဓမ္မသရူပံ ဒဿေတိ။ **ပိ**သဒ္ဒော ဥပရိ ဝက္ခမာနေ ဓမ္မေ အပေက္ခတိ။ "သရိတဗ္ဗော"တိ ဣမိနာ **အနီယ**သဒ္ဒော ကမ္မတ္ထစကောတိ ဒဿေတိ။ **သတိဇနကော**တိ သဗြဟ္မစာရီနံ သတိဇနကော။ တဿ ပဒဿ အဓိပ္ပာယံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယော န"န္တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယော**တိ ပုဂ္ဂလော။ **န**န္တိ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ။ တံ ပုဂ္ဂလံ အနုဿရန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေသ**န္တိ သဗြဟ္မစာရီနံ။ **တေ**တိ သဗြဟ္မစာရိနော။ ပသန္နစိတ္တာ ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ "ပိယံ ကရောတီ"တိ ဣမိနာ **ပိယကရဏော**တိ ပဒဿ ပိယံ ကရောတီတိ ပိယကရဏောတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧသေဝ နယော **ဂရုကရဏော**တိ ဧတ္ထာပိ။ "သင်္ဂဟေတဗ္ဗဘာဝါယာ"တိ

ဣမိနာ **သင္ဂဟာယာ** တိ ပဒသ္သ ဘာဝပ္ပဓာနကမ္မနိဒ္ဒေသဘာဝံ ဒႆေတိ။ သင္ဂေဟတဗ္ဗာတိ **သင္ဂေဟာ,** တဒတ္ထာယ။ **တေဟီ**တိ သဗ္ဗဟ္မစာရီဟိ။ ''သမဂ္ဂဘာဝတယာ''တိ ဣမိနာ သမဂ္ဂသ္သ ဘာေတ **သာမဂ္ဂီ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒႆေတိ။

**ပဂ္ဂယ္ဟ ဝစန** န္တိ ပဂ္ဂေဟတြာ ဝစနံ။ **ဝိဟာရေ**တိ အာဓာရေ ဘုမ္မံ, ထေရေ အသႏၲိေတိ ယောဇနာ။ **တ**န္တိ ထေရံ ကအာ အာဂမိသ္သတိ နုခေါတိ ယောဇနာ။ **မမာယနဝစန**န္တိ မမာယနာကာရေန ပဝတ္တံ ဝစနံ။ **မေတ္တာသိေနဟသိနိဒ္ဓာနီ**တိ မေတ္တာသင္ခါတေန သိေနဟေန သိေနဟိတာနိ။ **နယနာနီ**တိ စကၡူနိ။ ''အပ႒ာဗေ''တိ ဣမိနာ **အရောကေ**တိ ပဒႆေဝ အတ္ထံ ဒႆေတိ။ နိစ္စာဗာဓေန တ အရောကေ, အာဂႏၲုကာဗာဓေန အပ႒ာဗေ, အဇ္ဈတ္တာဗာဓေန တ အရောကေ, ဗဟိဒ္ဓာဗာဓေန အပ႒ာဗေ, ကာယာဗာဓေန တ အရောကေ, စိတ္တာဗာဓေန အပ႒ာဗေ။ **သမႏ္နာဟရဏ**န္တိ ပုနပ္ပုနံ မနသိကရဏံ။

န ပုဂ္ဂလံ ပဋိဝိဘဇိတြာတ ဘုဥ္ဇတီတိ ယောဇနာ။ တဒတ္ထံ ဝိတ္ထာရေႏၲော အာဟ **''ယော ဟီ''**တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယော**တိ ပုဂ္ဂလော, ဘုဥ္ဇတီတိ သမ္ဗေႏၶာ။ ''ေတ္တကံ။ပေ။ ဘုဥ္ဇိႆာမီ''တိ ဣမိနာ အာမိသပဋိဝိဘတ္တဘောဂိဘာဝံ ဒႆေတိ။ ''ေတ္တကံ တ အသုကႆ စ။ပေ။ ဘုဥ္ဇိႆာမီ''တိ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလပဋိဝိဘတ္တဘောဂိဘာဝံ ဒႆေတိ။ **အယ**န္တိ ပုဂ္ဂလော။ **အာဘတ**န္တိ ကမာဒိတော အာနီတံ။ **အအာတုမ္ပိ** တိ ပိသဒ္ဒေန အတုမ္ပိ ဝဋၬတီတိ ဒႆေတိ။ အနဥ္ဟိ နာမ န ကႆစိ တရိတံ။ **သဗ္ဗေသ** န္တိ ဒုႆီလသီလဝႏ္တာနံ။ **ဝုတ္တ** န္တိ အ႒ကထာယံ (ဒီ. နိ. အ႒. ၂.၁၄၁; မ. နိ. အ႒. ၂.၄၉၂; အ. နိ. အ႒. ၃.၆.၁၁) ဝုတ္တံ။ **ဝိစေယ္ယာ** တိ ဝိစိနိတြာတ။ **အတုမ္ပီ** တိ ပိသဒ္ဒေန အဝိစိနိတြာတ သာမညတော အတုမ္ပိ ဝဋၬတီတိ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ နနု ဧဝံ သတိ ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေ ကတော နာမ ဟောတိ, ကသ္မာ ဝိစေယ္ယ အတုံ ဝဋၬတီတိ အာဟ ''န ဟီ''တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **ဧတေ**တိ ဂိလာနာဒယော။ ဣဒံ ပဒံ ဝိစိနိတြာတတိ ပဒေ ကမ္မံ, ''ဒေႏ္တော''တိ ပဒေ သမ္ပဒာနံ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဣတိ အယ**န္တိ ဣတိ မနသိကတြာတ အယံ သာရဏီယဓမ္မပူရကော။

**အခဏ္ဍာနီ** တိအာဒီသု ပဉ္စမံ တာဝ ခဏ္ဍာဆိဒ္ဒသဗလကမ္မာသာနိ ဒႆေတြာတ တေသံ ပဋိပကၡဝသေန အခဏ္ဍာဒီနိ ဒႆေႏၲော အာဟ ''ယႆ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယႆ** တိ ဘိကၡုႆ, သိကၡာပဒံ ဘိႏ္နန္တိ သမ္ဗေႏၶာ။ **သတ္တသု အာပတ္တိကၡေႏၶသူ**တိ အာဓာရေ ဘုမ္မံ, သိကၡာပဒန္တိ သမ္ဗေႏၶာ။ အာပတ္တိဥ္ဟိ ပဋိစ္စ သိကၡာပဒႆ ပညတ္တတ္တာ အာပတ္တိ တႆ ဝိသယော ဟောတိ။ **အာဒိမ္ဟိ တ အေႏၲ တ** တိ သိကၡာပဒအာနံ အာဒိမ္ဟိ တ အေႏၲ တ။ **တ**သဒ္ဒော အနိယမဝိကပ္ပတ္ထော။ သိကၡာပဒေ ဘိေႏ္န အာပတ္တိသမ္ဘဝတော ဝုတ္တံ ''သိကၡာပဒံ ဘိႏ္န''န္တိ။ **ခဏ္ဍံ နာမာ**တိ ဆိႏ္နံ နာမ။ **ဝေမေဇ္ဈ** တိ သိကၡာပဒအာနံ ဝေမေဇ္ဈ။ **ဘိႏ္န** န္တိ သိကၡာပဒံ ဘိႏ္နံ။ **ဆိဒ္ဒံ နာမာ** တိ ဝိဝရံ နာမ။ ဒေြ တီဏိ သိကၡာပဒာနီတိ သမ္ဗေႏၶာ။ **သဗလံ နာမာ**တိ စိတ္ရံ နာမ။ **ဘိႏ္နာနီ** တိ သိကၡာပဒာနိ ဘိႏ္နာနိ။ **ကမ္မာသံ နာမာ** တိ ဝိစိတြာရံ နာမ။ ေတြ စ ကေသ္မိ ဌာေန ဧကေန ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေန စိတ္ရံ သဗလံ နာမ, နာနာဌာေန နာနာဝဏ္ဏေန ဝိစိတ္ရံ ကမ္မာသံ နာမာတိ အယမေတေသံ ဝိေသသော။ ခဏ္ဍာဒီနံ ဝိပရိဝတ္တနဝသေန အခဏ္ဍာဒီနိ ဒႆေႏၲော အာဟ ''ယႆ ပနာ''တိအာဒိ။ **အဘိႏ္နာနိသီလာနီ** တိ အဘိႏ္နာနိ သိကၡာပဒသီလာနိ။ **တာနိ ပနာ**တိ သီလာနိ ပန။ **''တောနီ''**တိ ပဒံ ပအာလင္ကာရမတ္တံ။ **ဘုဇိႆဘာဝကရဏတော** တိ တဏွာဟာအသယ္ဟတော မောစေတြာတ ဘုဇိႆကရဏဘာဝတော။ ဣမိနာ ''ဘုဇိႆာဘာဝကရဏာနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဥတ္တရပဒလောပဝသေန ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဒႆေတိ။ ဘုဇိႆာနီတိ ဝုစ္စႏ္တီတိ သမ္ဗေႏၶာ။ **ဝိညူဟီ**တိ ဗုဒ္ဓာဒီဟိ သပ္ပုရိေသဟိ။ **ဥပစာရသမာဓိံ အပ္ပနာသမာဓိံ တ**တိ ေတြ တသဒ္ဒော သမုစ္စယတ္ထော။ ဥပစာရသမာဓိဥ္စ အပ္ပနာသမာဓိံ စာတိ ဟိ အေတ္တော။ ''သံဝတ္တယႏ္တီ''တိ ဣမိနာ **သမာဓိသံဝတ္တနိကာ** နီတိ ဧတ္ထ အနိယသဒ္ဒော ဗဟုလံ ကတ္တုတြာတစကောတိ ဒႆေတိ။ **သီလသာမညဂတော**တိ ေတြ သမာနသ္သ ဘာေတ သာမညံ, တံ ဂတောတိ သာမညဂတော, သီေလန သာမညဂတော သီလသာမညဂတော, ဟုတြာတ ဝိဟရတီတိ ယောဇနာ။ တေန ဝုတ္တံ ''သမာနဘာဝူပဂတသီလော ဝိဟရတီ''တိ။

**ယာယံ ဒိ႒ိ** တိ ေတြ ''ဒိ႒ိ''တိ သာမညဂတႆာပိ သဒ္ဒႆ ''အရိယာ''တိ သဒ္ဒႏ္တရသႏ္နိဓာေနန ဝိေသသ ဝိသယတ္တာ သမ္မာဒိ႒ီတိ အာဟ ''မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ သမ္မာဒိ႒ိ''တိ။ ''မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ''တိ ဣမိနာ လောကိယသမ္မာဒိ႒ိံ ပဋိကၡိပတိ။ **နိယ်ာနိကာ** တိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ, ဥတ္တမတ္တာ တ နိဒ္ဒေသာ။ ဣမိနာ **အရိယ**သဒ္ဒော နိဒ္ဒေသတြာတထတာစကော အနိပ္ပႏ္နပါဋိပဒိကောတိ ဒႆေတိ။ **နိယ္ယာတိ** တိ နိဗ္ဗာနံ ယာတိ။ ဣမိနာ အနီယသဒ္ဒော ဗဟုလံ ကတ္တုတစကောတိ ဒႆေတိ။ ယော တထာကာရီ ဟောတိ, တက္ကရႆာတိ ယောဇနာ။ **တထာကာရီ**တိ တာယ မဂ္ဂသမ္ပယုတြာတ

တာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ကာရီ ဟောတိ။ ဣမိနာ တာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ကရောတီတိ **တက္ကရော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဒုက္ခက္ခယာယာ**တိ ဧတ္ထ ခီယနံ ခယော, ဒုက္ခဿ ခယော ဒုက္ခက္ခယော, တဒတ္ထာယာတိ ဒဿေန္တော အာဟ "သဗ္ဗဒုက္ခဿ ခယတ္ထ"န္တိ။ **သေသ**န္တိ ဝုတ္တာဝစနတော သေသံ ဝစနံ။

ဣတိ ကတိပုစ္ဆာတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

**ခန္ဓကပုစ္ဆာတရော**

**ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာဝဏ္ဏနာ**

**၃၂၀. ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓက** န္တိ မဟာခန္ဓကံ။ "နိဒာနေန စ နိဒ္ဒေသေန စ သဒ္ဓိ"န္တိ ဣမိနာ သဟ နိဒာနေနာတိ **သနိဒာနံ,** သဟ နိဒ္ဒေသေနာတိ **သနိဒ္ဒေသ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧတ္ထ **နိဒာနေနာ**တိ သိက္ခာပဒပညတ္တိဒေသသင်္ခာတေန နိဒာနေန။ **နိဒ္ဒေသေနာ** တိ ပုဂ္ဂလာဒိနိဒ္ဒေသေန။ **တတ္ထာ** တိ ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကေ။ **သမုက္ကဋ္ဌပဒာန** န္တိ ဧတ္ထ သမုက္ကဋ္ဌသဒ္ဒော ဥတ္တမပရိယာယောတိ အာဟ "ဥတ္တမာနီ"တိ။ **ပဒာနီ**တိ "န ဘိက္ခဝေ ဦနဝီသတိဝဿော ပုဂ္ဂလော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော"တိ (ဟာစိ. ၄၀၂-၄၀၃; မဟာဝ. ၁၂၄) အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာနိ ပဒါနိ။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ "သမုက္ကဋ္ဌာနိ ပဒါနိ **သမုက္ကဋ္ဌပဒါနီ"** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ကတီ**တိ အယမတ္ထော။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ "သမုက္ကဋ္ဌပဒာနံ ကတိ အာပတ္တိယော"တိ ပဒါနမေဝ သာမိဝသေန နိဒ္ဒေသော ကတော, နနု အာပတ္တိယော နာမ ပုဂ္ဂလာနညေဝ ဟောန္တီတိ အာဟ **"ယေန ယေန ဟီ"**တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ ယေန ယေန ပဒေန ပညတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သာ သာ**တိ အာပတ္တိ။ **ဒွေဝ အာပတ္တိယော** တိ ဧတ္ထ ဒွိန္နံ အာပတ္တီနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဟာစိတ္တိယံ, ဒုက္ကဋ"န္တိ။

**နဿန္တေတေ** တိ နဿန္တု ဧတေ။ **ဝိနဿန္တေတေ** တိ ဝိနဿန္တု ဧတေ ဘိက္ခူတိ အတ္ထော။ **တေဟီ**တိ ဘိက္ခူဟိ။ **ဝဒတော**တိ ဝဒန္တာနံ။ သေသေသု ဥပောသထကရဏေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ "ဒုက္ကဋာပတ္တိယေဝာ"တိ ဣမိနာ **ကော အာပတ္တီ** တိ ဧတ္ထ အတ္ထပကရဏာဒိဝသေန ဒုက္ကဋာပတ္တိယေဝာတိ ဒဿေတိ။

**ပဝါရဏက္ခန္ဓကေပီ** တိ ပိသဒ္ဒော ဥပောသထက္ခန္ဓကံ အပေက္ခတိ။

**စမ္မသံယုတ္တေပီ** တိ စမ္မေန သံယုတ္တံ ကတ္တတ ဒေသိတေ ခန္ဓကေပိ, စမ္မက္ခန္ဓကေပီတိ အတ္ထော။ ပိသဒ္ဒော ပဝါရဏက္ခန္ဓကံ အပေက္ခတိ။ **ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကေပီ** တိ ပိသဒ္ဒော စမ္မက္ခန္ဓကံ အပေက္ခတိ။ **သမန္တာ** တိ အင်္ဂဇာတဿ သမန္တတော။

**တတ္ထာ** တိ ကထိနက္ခန္ဓကေ။ **စီဝရသံယုတ္တေ** တိ စီဝရက္ခန္ဓကေ။

**စမ္ပေယျကေ** တိ စမ္ပေယျက္ခန္ဓကေ။ **သမုစ္စယက္ခန္ဓကေသုပီ** တိ ပိသဒ္ဒော စမ္ပေယျက္ခန္ဓကံ အပေက္ခတိ။

သမထက္ခန္ဓကေ ဣမာ ဒွေဝ အာပတ္တိယော ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ ဧသေဝ နယော သေသေသုပိ။ **ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကေ**တိ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓကေ။ **ဂရုဘဏ္ဍဝိဿဇ္ဇနေ** တိ ဂရုဘဏ္ဍဿ ဝိဿဇ္ဇနေ။

**သင်္ဃဘေဒေ** တိ သင်္ဃဘေဒက္ခန္ဓကေ။ "သမာစာရံ ပုစ္ဆိဿန္တိ ဝုတ္တေ ဝတ္တက္ခန္ဓကေ"တိ ဣမိနာ **သမာစာရ**သဒ္ဒေန ဝတ္တက္ခန္ဓကံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ **သာ**တိ ဒုက္ကဋာပတ္တိ။ "တထာ"တိ ပဒေန "ကော ဒုက္ကဋာပတ္တိယေဝာ"တိ ပဒံ အတိဒိသတိ။ "ဟတိမောက္ခဋ္ဌပနေ"တိ ဣမိနာ ဟဋ္ဌိယံ **ဌပနံ ပုစ္ဆိဿ** န္တိ ဧတ္ထ "ဟတိမောက္ခ"န္တိအာဒိပဒဿ လောပံ ဒဿေတိ။ **ပဋ္ဌသတိကသတ္တသတိကေသူ**တိ ပဋ္ဌသတိကက္ခန္ဓကသတ္တသတိကက္ခန္ဓကေသု။ **အာရောပိတော**တိ ဧတ္ထ ရူပဓာတုယာ ဒွိကမ္မိကတ္တာ, ယောဒိဂဏတ္တာ စ "ဓမ္မော"တိ ပဓာနကမ္မမေ

ဝ ဝုတ္တံ, န ''သင်္ဂဟ''န္တိ အပစာနကမ္မံ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဓမ္မော သင်္ဂဟ''န္တိ။ **တတ္ထာ** တိ ပဥ္စသတိကသတ္တသတိ ကေသု။

က္ကတိ ခန္ဓကပုစ္ဆာဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ကေုတ္တရိကနယော

## ကေုတ္တရိကနယော ကေကတရဝဏ္ဏနာ

၃၂၁. ဇဝံ ခန္ဓကပုစ္ဆာယ ဝဏ္ဏနံ ကတွာ တ က္ကအနိ ကေုတ္တရိကနယဿ တံ ကရောန္တော အာဟ ''အာပတ္တိ။ပေ.။ နယေ''တိ။ တတ္ထ ကေုတ္တရိကနယေ ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ''ဆ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနီ''တိ က္က မိနာ သမုဋ္ဌာနာနိ အာပတ္တိံ ကရောန္တီတိ အတ္ထေန **အာပတ္တိကရာ** နာမာတိ ဒဿေတိ။ **ဇတေသ**န္တိ ဆန္နံ အာပ တ္တိသမုဋ္ဌာနာနံ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ, အာပဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သိက္ခာပဒေ စာ**တိ မာတိကာသိက္ခာပဒေ စ။ **လဟုကာ အာပ တ္တီ**တိ ဇတ္ထ အပ္ပသာဝဇ္ဇတ္တာ န လဟုကာ နာမ ဟောတိ, လဟုကေန ပန ဝိနယကမ္မေနာတိ အာဟ ''လဟုကေန ဝိန ယကမ္မေန ဝိသုဇ္ဈနတော''တိ။ **ပဥ္စဝိဓာ**တိ ထုလ္လစ္စယာဒိဝသေန ပဥ္စပကာရာ။ **ကေနစီ**တိ လဟုကေန တ ဂရုကေန တ ကေနစိ အာကာရေန။ သံဝိဇ္ဇတိ ဂိဟိဘာဝတော အဝသေသော သမဏဘာဝေ ဇတိဿာတိ **သာဝသေသာ,** ပဋိပက္ခဝသေ န **အနဝသေသာ။ ဒွေဝ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ** တိ ဟရာဇိကသင်္ဃာဒိသေသဝသေန ဒွေဝ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ။

''ကရောန္တီ''တိ က္ကမိနာ **အန္တရာယိကာ** တိ ဇတ္ထ ဏိကပစ္စယဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ အန္တရာယိကာ အာပ တ္တိယော သဗ္ဗထာ အန္တရာယိကာ ဟောန္တီတိ အာဟ ''အန္တရာယိကံ အာပန္နဿာပိ''တိအာဒိ။ ဒေသေတွာ သုဒ္ဓိ ပတ္တဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **လောကဝဇ္ဇာ** တိ လောကေဟိ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာ။ **ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာ** တိ ဘဂဝတော ပဏ္ဏတ္ တိယာ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာ။ **ယန္တိ** ယံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကရောန္တော** တိ ကိရိယမာနတော။ ဇတ္ထ ဟိ မာနသဒ္ဒဿ အန္တာဒေသော။ က္ကမိနာ ကရဏံ **ကိရိယ**န္တိ ဘာဝတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အာပဇ္ဇတီ** တိ ပုဂ္ဂလော အာပဇ္ဇ တိ။ သာ အာပတ္တိ ကိရိယတော သမုဋ္ဌိတာ နာမာတိ ယောဇနာ။ ကာ အာပတ္တိ ဝိယာတိ အာဟ ''ဟရာဇိကာပတ္တိ ဝိ ယာ''တိ။ ဇသေဝ နယော အနန္တရတက္ကေသုပိ။

**ပုဗ္ဗာပတ္တီ** တိ ဇတ္ထ ပုဗ္ဗသဒ္ဒော ပဌမတ္ထောတိ အာဟ ''ပဌမံ အာပန္နာပတ္တီ''တိ။ ''အာပန္နာ''တိ ပဒေန မဇ္ စျေလောပံ ဒဿေတိ။ **ပစ္ဆာ အာပန္နာပတ္တီ** တိ ဝတ္တဘေဒဒုက္ကဋာပတ္တိ။ **မူလဝိသုဒ္ဓိယာ** တိ မူလေ ကာယစိ အာ ပတ္တိယာ အမိဿတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိယာ အာပတ္တိယာ။ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **က္ကဒမ္ပိ** တိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တ ဝစနမ္ပိ။ ပိသဒ္ဒေန ပုရိမံ မဟာအဋ္ဌကထာဝစနံ အပေက္ခတိ။ **ဇကေန ပရိယာယေနာ**တိ ဇကေန ကာရဏေန။

**ယာ**တိ အာပတ္တိ, ဒေသိတာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အယံ ဒေသိတာ ဂဏနူပိကာ နာမာတိ ယောဇနာ။ ယာ ဒေသိ တာ ဟောတိ, အယံ အဂဏနူပိကာ နာမာတိ ယောဇနာ။ **သဥဿာဟေနေတ** တိ ပုနပိ အာပဇ္ဇိဿာမီတိ သဟ ဥဿာ ဟေနေဝ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ ''ဂဏနံ န ဥပေတီ''တိ က္ကမိနာ ဂဏနံ န ဥပဂစ္ဆတီတိ **အဂဏနူပိကာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒ ဿေတိ။ အဋ္ဌမေ ဝတ္ထုသ္မိံ ပူရဏေတိ သမ္ဗန္ဓော။ က္ကဒံ ဟဋ္ဌိယံ အဋ္ဌဝတ္ထုကာပူရဏဝသေန ဘိက္ခုနိနံ အာဂတတ္တာ ဘိက္ခုနိယော သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခုနိမ္ပိ ဒုတိယပာရာဇိကဋ္ဌာနေ လဗ္ဘတိယေဝ။

**ထုလ္လဝဇ္ဇာ** တိ ဇတ္ထ ထုလ္လံ ဝဇ္ဇံ ဇတိဿာတိ ထုလ္လဝဇ္ဇာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ထုလ္လဒောသေ ပ ညတ္တာ''တိ။ ယာ စ ဓမ္မိကဿ ပဋိဿဝဿ အသစ္စာပနေ အာပတ္တိ အတ္ထိ, သာ စ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တာတိ ယောဇနာ။ **ပဥ္စာနန္တရိယကမ္မာပတ္တီ** တိ ပဉ္စဟိ အာနန္တရိယကမ္မေဟိ အာပန္နာ ဟရာဇိကာပတ္တိ။ **သုဒ္ဓိန္နတ္ထေ ရာဒီ**တိ အာဒိသဒ္ဒေန ဓနိယတ္ထေရာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **အာဒိကမ္မိကော** တိ အာဒိကမ္မံ ကရောန္တော, တသ္မိံ နိယု တ္တော တ။ **မက္ကဋိသမဏာဒီ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ဝဇ္ဇိပုတ္တကာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ယော ကအာစိ ကရဟာစိ အာပတ္ တိံ အာပဇ္ဇတိ, သော **အဓိစ္စာပတ္တိကော** နာမာတိ ယောဇနာ။ ပရတောပိ ဇသေဝ နယော။

“စောဒေတီ”တိ ဣမိနာ စောဒေတီတိ **စောဒကောတိ** ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “စောဒိတော”တိ ဣမိနာ စောဒိတဗ္ဗော တိ **စုဒိတော,** သောယေဝ **စုဒိတကောတိ** ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပဉ္စဒသသူ**တိ ဟတိမောက္ခဥ္စပနက္ခန္ဓကေ ဝုတ္တေသု ပဉ္စဒသဓမ္မေသု။ **တေနာ**တိ အဓမ္မစောဒကေန, စောဒိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဟတိမောက္ခဥ္စပနက္ခန္ဓကေ (စူဠဝ. ၄၀၁) ဝုတ္တေ သစ္စေ စ အကုပ္ပေ စ အတိဋ္ဌန္တောပိ အဓမ္မစုဒိတကောယေဝ နာမ, သော ပန ဓမ္မစောဒကေန စောဒိတေယေဝ ကုပ္ပန္တော အဓမ္မစုဒိတကော နာမ, အဓမ္မစောဒကေန စောဒိတေ ပန ကုပ္ပန္တောပိ အဓမ္မစုဒိတကော နာမ န ဟောတိ, တသ္မာ ဣဓ န ဝုတ္တော။ “သမန္နာဂတော”တိ ဣမိနာ နိယတာ ဧတေသ္သ သန္တီတိ **နိယတောတိ** ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

အာပဇ္ဇိတုံ ဘဗ္ဗာတိ **ဘဗ္ဗာပတ္တိကာ**။ ကေနစိ ကမ္မေန အကတောပိ အနုက္ခိတ္တကောယေဝ နာမ, သော ပန ဥက္ခိတ္တကောတိ သင်္ကာဘာဝတော ဣဓ န ဝုတ္တော။ **အယန္တိ** တဇ္ဇနီယာဒိကမ္မကတော ဘိက္ခု။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ, န ကောပေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **လိင်္ဂဒဏ္ဍကမ္မသံတသနာသနာဟီ** တိ လိင်္ဂနာသနေန စ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနေန စ သံတသနာသနေန စ။ **ယေနာ**တိ ဘိက္ခုနာ။ **သောတိ** နာနာသံတသကော။ ဒွိန္နံ နာနာသံတသကာနံ ဝိသေသော ဟေဋ္ဌာ (ပာစိ. အဋ္ဌ. ၄၂၈) ဝုတ္တောယေဝ။ ဥပနံ ဓာနိတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ ကိံ ဥပနံ နာမာတိ အာဟ “ဟတိမောက္ခဥ္စပန”န္တိ။

ဣတိ ကေကတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ကေုတ္တရိကနယော ဒုကတရဝဏ္ဏနာ

၃၂၂. ဒုကေသု အစိတ္တကာ အာပတ္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘူတာရောစနာပတ္တိ** တိ ဟာစိတ္တိယာပတ္တိ။ **အဘူတာရောစနာပတ္တီ**တိ ဟာရာဇိကထုလ္လစ္စယာပတ္တိ။ **ပဒသောဓမ္မာဒိကာ** တိအာဒိသဒ္ဒေန ဥတ္တရိဆပ္ပဉ္စဝာစာ သင်္ဂဟိတာ။ **မဉ္စပီဌာဒီန** န္တိအာဒိသဒ္ဒေန ဘိသိအာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ **အနာပုစ္ဆာဂမနာဒီသူ**တိ အာဒိသဒ္ဒေန အနုဒ္ဓရိတွာ ဂမနံ သင်္ဂဏှာတိ။ **သပုဂ္ဂလော** တိ သော အတ္တသင်္ခါတော ပုဂ္ဂလော သပုဂ္ဂလော။ **ပရပုဂ္ဂလော** တိ ပရော ပုဂ္ဂလော ပရပုဂ္ဂလော။ **ဂရုကန္တိ** သင်္ဃာဒိသေသံ။ **လဟုကန္တိ** ဟာစိတ္တိယံ။ ပုန **ဂရုကန္တိ** ဟာရာဇိကံ။ ပုန **လဟုကန္တိ** ဟာစိတ္တိယမေဝ။

**အင်္ဂုလိမတ္တမ္ပီ** တိ ပိသဒ္ဒေန ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပီတိ အတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **တန္တိ** မဉ္စပီဌံ။ ဂမိယော အာပဇ္ဇတိ နာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။

“အာဒိယန္တော အာပဇ္ဇတိ နာမာ”တိအာဒိနာ **အတ္ထာပတ္တိ အာဒိယန္တော အာပဇ္ဇတီ** တိ ဟဌိယံ အာဒိယန္တော ဟုတွာ အာပဇ္ဇတိ အာပတ္တိ အတ္ထီတိ ယောဇနာနယံ ဒဿေတိ။ ဧဝဥ္စဟိ သတိ **“အာပဇ္ဇတီ”** တိ အာချာတပဒံ “အတ္ထိ”တိ ကိရိယန္တရံ အပေက္ခိတွာ ကတ္တာ ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အထ တ အာဒိယန္တော ပုဂ္ဂလော ယံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, သာ အာပတ္တိ အတ္ထီတိ ယောဇနာ။ ဧသေဝ နယော အညေသုပိ။ **မူဂဗ္ဗတာဒီနိ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ကေဝတကုက္ကုရဝတာဒီနိ သင်္ဂဏှာတိ။ ဟရိတသိက္ခာဒယော အာပဇ္ဇန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ တဇ္ဇနီယာဒိကမ္မကတာ တ ပုဂ္ဂလာတိ ယောဇနာ။ **အသမာဒိယန္တော အာပဇ္ဇန္တီ** တိ အသမာဒိယန္တာ ဟုတွာ အာပဇ္ဇန္တိ။ **တေ**တိ ပုဂ္ဂလေ။ **ကရောန္တော အာပဇ္ဇတိ နာမာ**တိ ကရောန္တော ဟုတွာ အာပဇ္ဇတိ နာမာတိ ယောဇနာ။ ဧဝံ **ဒေန္တော အာပဇ္ဇတိ နာမာ** တိ အာဒီသုပိ။

**ကေရတ္တဆာရတ္တသတ္တာဟဒသာဟမာသာတိက္ကမေသု** တိ “ကေရတ္တမ္ပိ တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝသေယျ”တိ (ပာရာ. ၄၇၅-၄၇၆) စ “ဆာရတ္တပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တေန စီဝရေန ဝိပ္ပဝသိတဗ္ဗ”န္တိ (ပာရာ. ၆၅၃) စ “သတ္တာဟပရမံ သန္နိဓိကာရကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ (ပာရာ. ၆၂၂-၆၂၃) စ “ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗ”န္တိ (ပာရာ. ၄၆၂-၄၆၃) စ “မာသပရမံ နိက္ခိပိတဗ္ဗ”န္တိ (ပာရာ. ၄၉၉-၅၀၀) စ ဝုတ္တကာလာတိက္ကမေသု။

ဣမံ ပန အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ နာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ယသ္မိံ ပက္ခေ နိသိန္နော** တိ ယသ္မိံ ပက္ခေ သယံ နိသိန္နော။ **တေသန္တိ** အတ္တနော ပက္ခေ နိသိန္နာနံ, နာနာသံတသကာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေသန္တိ** သကပက္ခေ နိသိန္နာနံ။ **ကမ္မံ ကောပေတီ** တိ နာနာသံတသကတ္တာ ကမ္မံ ကောပေတိ။

**ဣတရေသန္တိ** ပရပက္ခေ နိသိန္နာနံ။ ဟတ္ထဟသံ အနာဂတတ္တာ ကမ္မံ ကောပေတီတိ ယောဇနာ။ ''ဧသေဝ န ယော''တိ ဝုတ္တဝစနံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ **''ယေသံ ဟိ''**တိအာဒိ။ **ယေသန္တိ** သကပက္ခေ တ ပရပက္ခေ တ နိသိန္နာနံ ယေသံ ဘိက္ခူနံ။ **သောတိ** ဘိက္ခု။ **အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော** တိ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗဘာဝတော။ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေန ဆဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ **အာပတ္တိယော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ကမ္မေန တ သလာကဂ္ဂါဟေန တ** တိ ဧတ္ထ ဥဒ္ဒေသော ကမ္မေ လက္ခဏဟာရနယေန သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ, တေဟာရာနုဿာဝနာ သလာကဂ္ဂါဟေတိ ဒဿေန္တော အာဟ **''ဥဒ္ဒေသော စေဝ။ပေ။ ကေ''** န္တိ။ **ပုဗ္ဗဘာဂကတိ** သင်္ဃဘေဒဿ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တာ။ **ပမာဏန္တိ** သင်္ဃဘေဒဿ ကာရဏံ။

**အဒ္ဓါနပဟီနော နာမာ** တိ ဧတ္ထ အဒ္ဓါနသဒ္ဒော ကာလပရိယာယောတိ အာဟ ''ဦနဝီသတိဝဿော''တိ။ **ထေယျသံဝါသကာဒယော**တိအာဒိသဒ္ဒေန တိတ္ထိယပက္ကန္တကဘိက္ခုနီဒူသကပဏ္ဍကနန္တရိယာ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာ။ အဋ္ဌ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ ကရဏဒုက္ကဋ္ဌကာ နာမ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ ဧတ္ထ ကတ္တဗ္ဗန္တိ **ကရဏံ,** ကမ္မံ, ဒုဋ္ဌု ကတ္တဗ္ဗန္တိ **ဒုက္ကဋံ,** ကမ္မမေဝ။ ကရဏံ ဒုက္ကဋ္ဌမေတဿာတိ **ကရဏဒုက္ကဋ္ဌကော** ။ ဝိသေသနပရနိပါတော ''အဂျာဟိတော''တိအာဒီသု ဝိယ။ တဒေဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဒုက္ကဋ္ဌကိရိယာ''တိအာဒိ။ **နော စ ယာစတီ**တိ ဧတ္ထ ယာစဓာတုယာ ပဓာနကမ္မံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥပသမ္ပဒ''န္တိ, ''သင်္ဃ''န္တိ အပဓာနကမ္မမာနေတဗ္ဗံ။ **တေပိဋ္ဌကော** တိ တိပိဋ္ဌကံ တစုဂ္ဂတဝသေန ဓာရကော။ **အာဏာယပိ**တိ ပိသဒ္ဒေါ ''မတေနပိ''တိ အတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **ယာစန္တသ္သ သေတ**တိ နိဿယံ အာစရိယံ ယာစန္တဿေဝ။ ယံ ဝတ္ထုံ အဇ္ဈာစရန္တော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, တံ ဝတ္ထု **သာတိ သာရံ** နာမာတိ ယောဇနာ။

**ဥပဃာတိကာ**တိ ဧတ္ထ ဥပဟနန္တီတိ ဥပဃာတာ, တေယေဝ ဥပဃာတိကာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဥပဃာတာ''တိ။ **တတ္ထာ** တိ ဒ္ဝီသု ဥပဃာတိကေသု။ **ဒွေဝ ဝေနယိကာ**တိ ဧတ္ထ ဝိနယေန သိဒ္ဓာ **ဝေနယိကာ**တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဝိနယသိဒ္ဓါ''တိ။ ''ဒွေဝ အတ္ထာ''တိ ဣမိနာ ဏိကသဒ္ဒဿ သရူပံ ဒဿေတိ ။ ပညတ္တာနုလောမံ နာမ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပစ္စယဃာတော** တိ ပစ္စယဿ ဃာတော။ ဣမိနာ **သေတုဃာတော**တိ ဧတ္ထ သေတုသဒ္ဒေါ ပစ္စယတစကောတိ ဒဿေတိ။ **စိတ္တုဿာပိ** တိ ပိသဒ္ဒေါ ပဂေဝ ကာယတစာနန္တိ ဒဿေတိ။ **ဣတိပီ**တိ ပိသဒ္ဒေါ ဒုတိယတ္ထသမ္ပိဏ္ဍနော။ ''ပမာဏေနာ''တိ ဣမိနာ **မတ္တကာရိတာ**တိ ဧတ္ထ မတ္တသဒ္ဒေါ ပမာဏတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ ''ကရဏ''န္တိ ဣမိနာ **ကာရိတာ**တိ တဒ္ဓိတဘာဝံ ကိတဘာဝေန ဒဿေတိ သဘာဂတ္တာ။ **ကာယဒွတရိကန္တိ** ကာယဒွတရေ ပဝတ္တံ အာပတ္တိံ။ ဣမိနာ **အာပဇ္ဇတီ** တိ ပဒဿ ကမ္မံ ဒဿေတိ။ **ကာယေနေဝ ဝုဋ္ဌာတီ** တိ ကာယသာမဂ္ဂိယာ အနတ္တာ ကာယေနေဝ ဝုဋ္ဌာတိ။ **သီသမက္ခနာဒီ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ဟဒမက္ခနာဒိံ သင်္ဂဏှာတိ။

**တန္တိ** ဘာရံ။ ''နိတ္ထရိတုံ ဝီရိယံ အာရဘတီ''တိ ဣမိနာ ဝဟနာကာရံ ဒဿေတိ။ ထေရော သမာနောတိ ယောဇနာ။ နဝဟနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အနုဇာနာမီ''တိအာဒိ။ ''ကုက္ကုစ္စာယိတ္ဝတ ကရောတီ''တိ ဣမိနာ ကုက္ကုစ္စသဒ္ဒဿ နာမဓာတုံ ဒဿေတိ။ ''ဒိတ စ ရတ္တော စာ''တိ ဣမိနာ အဘိဏှံ အာသဝဝမုနံ ဒဿေတိ။ **တတ္ထ တတ္ထာ**တိ တေသု တေသု ဝိဘင်္ဂက္ခန္ဓကေသု။

ဣတိ ဒုကတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

### ကေုတ္တရိကနယော တိကတရဝဏ္ဏနာ

၃၂၃. တိကေသု ဘဂဝတိ တိဋ္ဌန္တေ ယံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, သာ အာပတ္တိ အတ္ထီတိ ယောဇနာ။ **သဗ္ဗတ္ထာ**တိ သဗ္ဗေသု ပဒေသု။ ဝိတ္ထာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''တတ္ထာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တိကေသု, ဝိတ္ထာရော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **လောဟိတုပ္ပာဒအာပတ္တိ** တိ အနုလောမဟာရာဇိကာပတ္တိ။ ''အာဝုသောတဒေနာ''တိ ''အာဝုသော''တိ တေဟာရေန။ **တေတိ** တုမ္မေဟိ။

**ကာလေတိ** ပုရေဘတ္တကာလေ။ **ဝိကာလေတိ** ပစ္ဆာဘတ္တကာလေ။ အဝသေသံ အာပတ္တိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒသဝဿော့မှဟိ** တိ အဟံ ဒသဝဿော အမှိ။ **နတေတိ** ပဥ္စဝဿအပရိပုဏ္ဏော။ **မဇ္ဈိမော** တိ ပဥ္စဝဿတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဒသဝဿအပရိပုဏ္ဏော။ **ကုသလစိတ္တော အာပဇ္ဇတီ** တိ ကုသလစိတ္တော ဟုတွာ အာပဇ္ဇတိ။ **အဗ္ဗ**

**ယာကတစိတ္တော**တိ သုပန္တသ္သ ဘဝင္ဂစိတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ယန္တိ** အာပတ္တိံ။ **သဗ္ဗန္တိ** အာပတ္တိံ, အာပဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဒုက္ခဝေဒနာသမင္ဂီ ဟုတွာ အာပဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။ **ယန္တိ** အာပတ္တိံ။

**တယော ပဋိက္ခေပာ**တိ တေဋ္ဌ ပဋိက္ခေပဿ သာမိကံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော''တိ။ **ကိလေသသလ္လေခနကပဋိပတ္တိယာ**တိ ကိလေသံ သလ္လိခတိ တနုံ ကရောတီတိ ကိလေသသလ္လေခနကာ, သာယေဝ ပဋိပတ္တိ ကိလေသသလ္လေခနကပဋိပတ္တိ, တာယ။

ပရိသံ ဥပဋ္ဌာပေန္တော ဗာလောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပရိသံ ဥပဋ္ဌာပေန္တော ပဏ္ဍိတော စာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အဝသေသံ အာပတ္တိန္တိ ယောဇနာ။ **ကာဠေ**တိ ကာဠပက္ခေ။ **ဇုဏှေ**တိ ဇုဏှပက္ခေ။

**ကတ္တိကပုဏ္ဏမာသိယာ**တိ ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာသိယာ။ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ သုဝုတ္တကာရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ ''စာတုမာသ''န္တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ, ပရိယေသန္တော စ နိတသေန္တော စ ဘိက္ခူတိ ယောဇနာ။

**ဝတ္ထုန္တိ** မေထုနဓမ္မာဒိဝတ္ထုံ။

ပဋိစ္ဆာဒေတိ တေယာတိ **ပဋိစ္ဆာဒီ**တိ ကရဏတ္တောပိ ယုဇ္ဇတိ။ ဝိတ္ထာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဒွတ္တရံ ပိဒဟိတွာ''တိအာဒိ။ **တေဒေတ**တိ ပရိကမ္မမေဝ။ **ဥဘယတ္ထာ**တိ ဥဘယေသု ဖန္တာဃရပဋိစ္ဆာဒိဥဒကပဋိစ္ဆာဒီသု။ **သဗ္ဗန္တိ** အခိလံ ပရိကမ္မာဒိံ။ **နိယ္ယန္တိ** တိ နိလီယိတွာ ယန္တိ၊ ဂ္လမိနာ **ဝဟန္တိ** တိ တေဋ္ဌ ဝဟာဓာတု ဂတ္ယတ္တောတိ ဒဿေတိ။ **အဗ္ဘမဟိကာဓူမရဇရာဟုဝိမုတ္တ**န္တိ အဗ္ဘေန စ မဟိကာယ စ ဓူမေန စ ရဇေန စ ရာဟုနာ စ ဝိမုတ္တံ။ **တေသူ**တိ အဗ္ဘာဒီသု။ **တထာ**တိ ယထာ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဝိရောစတိ, တထာ သူရိယမဏ္ဍလံ။

ကရဏီယေန ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ကပ္ပေန္တော**တိ ကရောန္တော။ အာဂန္တုကော အာပဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အနုဗ္ဗိဂ္ဂော**တိ အနုဗ္ဗေဂ်ိတော ဟုတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ တိဏ္ဏဝတ္ထာရကသမထေ **ကာယေန ဝုဋ္ဌာတိ** ကာယသာမဂ္ဂိယာ အနတ္တာ။

**အာကဏ္ဍ္ဍဟာယ စေတေယ္ယာ**တိ အာကဏ္ဍ္ဍဟာသန္ဒေ ဒဏ္ဍဟပရိယာယေတိ အာဟ ''ဒဏ္ဍဟဘာတယာ''တိ။ အာ ဘုသော ကပဟိယတေ **အာကဏ္ဍေဟာ**, ကဏ္ဍေဟာ ဗာဋ္ဌေဟာ ဒဏ္ဍေဟာတိ အတ္ထတော ဇော။ **စေတေယ္ယာ**တိ ပကပ္ပေယ္ယ။ **န ပူရယတော**တိ န ပူရယန္တဿ။ **အလဇ္ဇီ စ ဟောတိ ဗာလော စ အပကတတ္တော စာ**တိ တေဋ္ဌ ဗာလမတ္တအပကတတ္တမတ္တေန ကမ္မံ န ကာတဗ္ဗံ, အာပတ္တိဝသေနေဝ ပန ကာတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဗာလော''တိအာဒိ။ တတ္ထ ဗာလော န ဇာနာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အယန္တိ** ဗာလော။ **တွောဝတာ**တိ တွေကေန အဇာနနမတ္တေန။ ဗာလဘာဝမူလကံ အာပတ္တိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒွေဝ အာပတ္တိကွန္ဓေ**တိ ဟာရာဇိကသင်္ဃာဒိသေသသဝသေန ဒွေဝ အာပတ္တိ ရာသယော။ **တေသန္တိ** တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ, ကာတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**ကာယိကော ဒတေ နာမာ**တိ ကာယိကော ပရိဟာသော နာမ။ **မုခာလမ္ဗရကရဏာဒိဘေဒော**တိ မုခေန အာလမ္ဗရနာမကတူရိယကိစ္စဿ ကရဏာဒိဘေဒော ။ **ဒွဝိဟိပိ ဒွတရေဟီ**တိ ကာယဝစီဝသေန ဒွဝိဟိပိ ဒွတရေဟိ။ **ကာယဒွတရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဝီတိက္ကမော**တိ ကာယဒွတရေ ပညတ္တဿ ကာယသံသဂ္ဂါဒိသိက္ခာပဒဿ ဝီတိက္ကမော။ **ဝစီဒွတရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဝီတိက္ကမော**တိ ဝစီဒွတရေ ပညတ္တဿ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာဒိသိက္ခာပဒဿ ဝီတိက္ကမော။ **ကာယိကေန ဥပဃာတိကေနာ**တိ တေဋ္ဌ ဥပဃာတိကံ နာမ အသိက္ခနန္တိ အာဟ ''အသိက္ခနေနာ''တိ။ ကသ္မာ အသိက္ခနံ ဥပဃာတံ နာမာတိ အာဟ ''ယော ဟိ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယော**တိ ပုဂ္ဂလော။ **တန္တိ** ကာယဒွတရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒံ။ **နန္တိ** ဧဝမေဝ။ ဟိ ယသ္မာ ဥပဃာတေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝေဇ္ဇကမ္မေန သမန္နာဂတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ သာသနဉ္ဇဂဟဏအာရောစနာဒိနာ တစသိကေန မိစ္ဆာဇီဝေနာတိ ယောဇနာ။

**“မာ ဘဏ္ဍနံ ကရီ”** တိ ဣမိနာ “မာ”တိ ပဋိသေဓေသ္သေ “ကရီ”တိ ဟဋ္ဌသေသေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗဘာဝံ ဒဿေတိ။ **န တေဟာရိတဗ္ဗ** န္တိ တေတ္ထ ဝိပုဗ္ဗအဝပုဗ္ဗ-ဟရဓာတု ကထနတ္ထောတိ အာဟ “န ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗ”န္တိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဗီဇနက္ကဟာဒိကေ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ဓမ္မဓ္မေသနာဒိံ သင်္ဂဏှာတိ။ **သြကာသကမ္မံ ကာရေန္တဿာ** တိ တေတ္ထ “သြကာသ”န္တိ စ “သြကာသကမ္မ”န္တိ စ သဒ္ဒိသန္တိ အာဟ “သြကာသံ ကာရေန္တဿာ”တိ။ **န အာဒာတဗ္ဗ** န္တိ န ဂဏှိတဗ္ဗံ။ တမေဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယတ္ထ ဂဟေတဗ္ဗ”တိအာဒိ။

ယန္တိ ဝိနယံ။ **သော**တိ ဘိက္ခု။ **သော**တိ ဝိနယော။ **တဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **ဣဒန္တိ** ကမ္မံ။ **အညံ ပုစ္ဆာ**တိ မယာ အညံ ဘိက္ခုံ ပုစ္ဆာဟီတိ ယောဇနာ။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ။ **သော**တိ တီဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု။ **အဿာ** တိ တီဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ။ န **သာကစ္ဆိတဗ္ဗော** တိ န သဟ ကထေတဗ္ဗော။

“လဒ္ဓိ”န္တိ ဣမိနာ **ဣဒမပ္ပဟာယာ** တိ တေတ္ထ ဣဒံသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ “အဝိဇဟိတွာ”တိ ဣမိနာ ဟာဓာတု တွာပစ္စယောတိ ဒဿေတိ။ **သုဒ္ဓံ ဗ္ရဟ္မစာရိ** န္တိ တေတ္ထ သဗ္ဗထာ ကိလေသသုဒ္ဓော ခီဏာသဝေဝ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ “ခီဏာသဝံ ဘိက္ခု”န္တိ။ “ဟာတဗ္ဗဘာဝ”န္တိ ဣမိနာ **ဟာတဗ္ဗတ** န္တိ တေတ္ထ တာပစ္စယော ဘာဝ တ္ထေ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ “ပဋိသေဝန”န္တိ ဣမိနာ ဟာတဗ္ဗသဒ္ဒော ယထာကာမပရိဘုဥ္ဇနတ္ထောတိ ဒဿေတိ ။ **ဂတိဝိသောဓေန**န္တိ ဒုဂ္ဂတိတော သုဂတိယာ ဝိသုဇ္ဈနံ ။ “အကုသလာနိ စေဝ မူလာနိ စာ”တိ ဣမိနာ အကုသလသဒ္ဒဿ စ မူလသဒ္ဒဿ စ တုလ္လာဓိကရဏဘာဝံ ဒဿေတိ။ တသ္မာ အကုသလသင်္ခါတာနိ မူလာနိ **အကုသလမူလာနီ**တိ တုလ္လာဓိကရဏသမာသော ကာတဗ္ဗော။ **ဒုစ္စရိတာနီ** တိ တေတ္ထ ဒုသဒ္ဒဿ ဒုဋ္ဌုဝိရူပတ္ထဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဒုဋ္ဌု စရိတာနိ, ဝိရူပါနိ ဝါ စရိတာနီ”တိ။ **ဝိရူပါနီ**တိ ဝိကာရသဘာဝါနိ။ “ကရဏဘူတေနာ”တိ ဣမိနာ “ကတ္တု ဘူတေနာ”တိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပတိ။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ခန္ဓကေ။

ဣတိ တိကတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

### ဧကုတ္တရိကနယော စတုက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၂၄. စတုက္ကေသု ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **တိဏဝတ္ထာရကသမထဋ္ဌာန** န္တိ တိဏဝတ္ထာရကသမထေန အဓိကရဏဝူပသမိတဋ္ဌာနံ။ **ပရဿ ကမ္မဝါစာယ** တိ ပရဿ ကရဏဘူတာယ ကမ္မဝါစာယ။ **တတော**တိ စတုက္ကတော။ **ပရေသူ**တိ အညေသု စတုက္ကေသု ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **တမေဝ**တိ ကာယဒ္ဒွာရိကမေဝ။ ပုန **တမေဝ**တိ ဝစီဒွာရိကမေဝ။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာပတ္တိဥ္စ သဟာကရသေယ္ယာပတ္တိဥ္စာတိ ယောဇနာ။ **ဇဂ္ဂန္တော** တိ ဇာဂရန္တော။

**အစိတ္တကော အာပဇ္ဇတိ နာမာ** တိ “အစိတ္တကော ဘိက္ခု အာပဇ္ဇတိ နာမာ”တိ ဝါ “အစိတ္တကော ဟုတွာ အာပဇ္ဇတိ နာမာ”တိ ဝါ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **သဘာဂ**န္တိ ဝတ္ထုသဘာဂံ။ **တဥ္စာ** တိ အညတရံ တဥ္စ အာပတ္တိံ။ **ဣတီ** တိ ဧဝံ။

**ကမ္မေနာ** တိ သမနုဘာသနကမ္မေန။ **ကမ္မေန ဝုဋ္ဌာတီ** တိ ကမ္မေန ဧဝ ဝုဋ္ဌာတိ။

**သော**တိ ဂိဟိပရိက္ခာရော, အာဟဋော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အတပုရဏ**န္တိ ကုဥ္စိကံ။ **အန္တော** တိ ဘဏ္ဍာကရဿ အန္တော။

**သမ္မုခါ ဝုဋ္ဌာတီ** တိ သမ္မုခါ ဧဝ ဝုဋ္ဌာတိ။

သယိတာယ ဧဝ ဘိက္ခုနိယာတိ ယောဇနာ။ **ဣဒ**န္တိ သဟာကရသေယ္ယာပတ္တိံ, ပဋိစ္စာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ**န္တိ “လိင်္ဂဟတုဘာဝေနာ”တိ ဝစနံ, ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥဘိန္နမ္ပီ** တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနမ္ပိ ။ **လိင်္ဂပဋိလာဘေနာ** တိ ဣတ္ထိလိင်္ဂပဋိလာဘေန။ **ပဌမ**န္တိ အာဒိကပ္ပကာလေ။ “ပဌမံ ဥပ္ပန္နဝသေနာ”တိ ဣမိနာ ပုရေ ဥပ္ပန္နံ **ပုရိမ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “သေဋ္ဌဘာဝေနာ”တိ ဣမိနာ ပုရဘာဝေန သေဋ္ဌဘာဝေန ဥပ္ပန္နံ **ပုရိမ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “ပု

ရိသလိင်္ဂ”န္တိ ဣမိနာ ဣမပစ္စယဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **ပုရိသကုတ္တပုရိသာကာရာဒီ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ပုရိသနိမိတ္တ တာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ယာနိ ဆစတ္တာလီသ သိက္ခာပဒါနီတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဒုတိယစတု က္ကေပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **တေဟီ**တိ တိံသာခိကေဟိ သတသိက္ခာပဒေဟိ။

**မဟာပဒေသာ**တိ ဝိနယေ (မဟာဝ. ၃၀၅) အာဂတာ မဟာပဒေသာ။ ကသ္မာ မဟာပဒေသာ “သာမုက္ကံသာ”တိ ဝုစ္စ န္တီတိ အာဟ **“တေ ဟီ”**တိအာဒိ။ တတ္ထ **တေ**တိ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ, ဝုစ္စန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ “သယ”န္တိ ဣ မိနာ **သာမုက္ကံသာ** တိ ဧတ္ထ သံသဒ္ဒဿ သယမတ္ထံ ဒဿေတိ။ “ဥက္ခိပိတွာ”တိ ဣမိနာ **ဥက္ကံသ** သဒ္ဒော ဥက္ခိပနတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ “ဌပိတတ္တာ”တိ ဣမိနာ သယံ ဥက္ကံသိတွာ ဌပိတာ **သာမုက္ကံသာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ “အဇ္ဈောဟရဏီယပရိဘောဂ”တိ ဣမိနာ ဗာဟိရပရိဘောဂံ နိဝတ္တေတိ။ **ဥဒကံ ပနာ**တိ ကေနစိ အသံသဋ္ဌံ ပ သန္နောဒကံ ပန။ **ကာလေ**တိ သပ္ပဒဋ္ဌကာလေ။ “ပဉ္စ တ ဒသ တ သီလာနီ”တိ ဣမိနာ ပဉ္စ တ ဒသ တ သီလာနိ ဥပာသက သီလန္တိ ဒဿေတိ။

**တတ္ထ စာ** တိ ဝိဟာရေ စ။ **ဥဘောပီ**တိ အာဂန္တုကာဝါသိကဝသေန ဥဘောပိ။ **အသာဓာရဏ**န္တိ ဒုဝိဟိ အသာဓာရ ဏံ။ **အာပတ္တိ** န္တိ ဘိက္ခုနီဟိယေဝ သာဓာရဏံ အာပတ္တိံ။ **ဂမိယစတုက္ကေပီ** တိ ပိသဒ္ဒော အာဂန္တုကစတုက္ကံ အပေ က္ခတိ။ **ဝတ္ထုနာနတ္တတာတ** တိ မေထုနာဒိဝတ္ထုနာနတ္တတာ ဧဝ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တာ။ **သာ**တိ အာပတ္တိ။ **တထာ** တိ ယထာ ကာယသံသဂ္ဂေ, တထာ လသုဏခါဒနေတိ ယောဇနာ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဝတ္ထုနာနတ္တတာဒိစတုက္ကေ ။ **စတ္တာရိ ပာရာဇိကာနီ**တိ ဘိက္ခုပာတိမောက္ခေ အာဂတာနိ။ ဝိသုံ အာပဇ္ဇန္တေသုပိ ဧသေဝ နယောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ပုရိမစတုက္ကေ** တိ ဝတ္ထုနာနတ္တတာဒိစတုက္ကေ။ ယော ပဌမော ပဉ္ဟောတိ ယောဇနာ။ **ဣဓာ**တိ ဝတ္ထုသဘာဂတာ ဒိစတုက္ကေ။ **ယော စာ**တိ ယော စ ပဉ္ဟော။ **တတ္ထာ** တိ ဝတ္ထုနာနတ္တတာဒိစတုက္ကေ။ တတိယစတုတ္ထေသု ပဉ္ဟော သူတိ သမ္ဗန္ဓော။

“သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿာ”တိ ပဒံ “ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ပဒေ သမ္ဗန္ဓံ။

**ဂရုက**န္တိ ဟာရာဇိကံ။ **လဟုက**န္တိ ထုလ္လစ္စယံ တ ဒုက္ကဋံ တ။

အဋ္ဌန္နံ ဘိက္ခုနီနံ ပဋိပဟဋိယာ နိသီဒိတဗ္ဗတော ဝုတ္တံ “နဝမဘိက္ခုနိတော”တိ။ **ပစ္စုဋ္ဌာနာရဟာ** တိ ပဋိမုခံ ဥပဋ္ဌာ တုံ အရဟာ။ **အဝိသေသေန စာ**တိ “ဘိက္ခု”တိ တ “ဘိက္ခုနီ”တိ တ ဝိသေသ, မကတွာ သာမညေန စ။ “အာသနာရဟာစ တုက္ကဿာ”တိ ပဒံ “ပဌမပဒ”န္တိ ပဒေ အဝယဝိသမ္ဗန္ဓော။

**အသာဓာရဏ**န္တိ ဘိက္ခုုဟိ အသာဓာရဏံ။ **ဝိကာလေ ကပ္ပတီ** တိ တဒဟုဝိကာလေ ကပ္ပတိ။ **ကာလာတီတ**န္တိ ကာလယာမသတ္တဟာတီတံ။ ယာဝကာလိကာဒိတ္တယဥ္စ အကပ္ပိယမံသဥ္စ ဥဂ္ဂဟိတကဥ္စ အပဋိဂ္ဂဟိတကဥ္စာတိ ယောဇနာ။

ဂုဏင်္ဂုဏူပာဟနဥ္စ ဓုဝနဟာနဥ္စ စမ္မတ္ထရဏဥ္စ ဂုဏင်္ဂုဏူပာဟနဓုဝနဟာနစမ္မတ္ထရဏာနိ။ **ဣမာနိ စတ္တာ ရီ**တိ ပဥ္စဝဂ္ဂေန ဂဏေန ဥပသမ္ပဒအနာဒီနိ။ **ဣဓာ**တိ ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု။ **ဣဓာ**တိ မဇ္ဈိမေသု။ **ဣဒ**န္တိ စတုဗ္ဗိဓံ ဝတ္ထုံ။ **ဒီပေတုမ္ပိ** တိ ဒီပနမ္ပိ။ တုံပစ္စယော ဟိ ကတ္တဝတ္ထုဇောတကော။ ဧသေဝ နယော **ဒီပေတုံ ပနာ**တိ ဧတ္ထာပိ။ သေ သံ အနုညာတကန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥဘယတ္ထပီ** တိ ပစ္စန္တိမမဇ္ဈိမဝသေန ဥဘယတ္ထာပိ။

ဆန္ဒဟာရိသုဒ္ဓိအက္ခာနံ ဧကံ ကတွာ **“စတ္တာရော”** တိ ဝုတ္တံ။ **စတ္တာရော ပုဗ္ဗကိစ္စာ** တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော, “စတ္တာရိ ပုဗ္ဗကိစ္စာနီ”တိ ဟိ အတ္ထော။ ဧဝံ ဝုတ္တာနိ ဣမာနိ စတ္တာရီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧဝံ အာဂတာ သမ္မုတိယော တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု စတုက္ကေသု။

ဣတိ စတုက္ကတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ကေုတ္တရိကနယော ပဥ္စကတရဝဏ္ဏနာ

၃၂၅. ပဉ္စကေသု ''ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ နိယတာ''တိ ဧတံ အာနန္တရိယာနမေဝ ဂဟဏန္တိ ယောဇနာ။ ပဉ္စ ဆေဒန ကာ အာပတ္တိယော နာမ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယာ ဝိကပ္ပနာ ဝုတ္တာတိ ယောဇနာ။ **ဥဒ္ဒိသ္သင်္ကိတော** တိ ဥဒ္ဒိဿ ဟိတ္ဝာ သင်္ကိတော။ **ပရိသင်္ကိတော** တိ ပုနပ္ပုနံ သင်္ကိတော။ အကုပ္ပော အရဟတ္တဖလသင်္ခာတော ဓမ္မော ဧတဿာတိ **အကုပ္ပဓမ္မော,** ခီဏာသဝေါ။ ခီဏာသဝေါ သမာနောပိ ဥဒ္ဒိသ္သင်္ကိတော စေဝ ပရိသင်္ကိတော စာတိ ယောဇနာ။ **ပရိဟရိတဗ္ဗာ** တိ အပနေတဗ္ဗာ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ ဝါ။ **ဧတေသူ**တိ အနေကေသုပိ ဧတေသု။ **ထူပစီဝရန္တိ** ဧတ္ထ ထူပံ ပရိက္ခိပိတွာ ကတံ စီဝရံ ထူပစီဝရန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဝမ္မိက''န္တိအာဒိ။ ဝမ္မိကော ဟိ ထူပယတိ ဥဒ္ဓံ အာရောဟတီတိ **ထူပေါ**တိ ဝုစ္စတိ ။ **နှာနဉ္ဇာနေ** တိ သဗ္ဗေသံ နှာနဉ္ဇာနေ။ တဥ္စဟိ ဥဒကေန ကာယံ အဘိသိဉ္စတိ ဧတ္ထာတိ **အဘိသေက**န္တိ ဝုစ္စတိ။ အဘိသေကေ ဆဍ္ဍိတံ **အာဘိသေကိကံ,** စီဝရံ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဆဍ္ဍိတစီဝရ''န္တိ။ **ဘတပဋိယာဘတ**န္တိ ဧတ္ထ ဘရဓာတုယာ ဟေသနတ္ထံ ပဋိက္ခိပိတွာ ဓာရဏတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သုသာနံ နေတွာ ပုန အာနီတက''န္တိ။ တတ္ထ ''သုသာန''န္တိ ဣမိနာ ကမ္မံ ဒဿေတိ, ''ပုနာ''တိ ဣမိနာ ပဋိသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ သုသာနံ ဘတံ ဟုတွာ ဂေဟံ ပဋိအာဘရိတဗ္ဗန္တိ **ဘတပဋိယာဘတ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ, ယကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ ဟဋိယံ, အဋ္ဌကထာယဉ္စ ပောတ္ထကေသု ''ဂတပဋိယာဂတ''န္တိ ကဏ္ဍဇတတိယက္ခရေန ပာဌော အတ္ထိ, သော အသုန္ဒရော။

ကာယော ပဌမံ, တစာ ဒုတိယံ, ကာယတစာ တတိယံ, ဣဒံ သန္ဓာယ **''တတိယေနာ''**တိ ဝုတ္တံ။ **တတ္ထေတ** တိ အနန္တရပေယ္ယာလေ ဧဝ။

**အဒိန္န** န္တိ ဧတ္ထ အကာရဿ နကာရိယဘာဝဉ္စ တပစ္စယဿ ကမ္မတစကဘာဝဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ ''အဒေနန န ဒိန္န''န္တိ။ တတ္ထ ''အဒေနာ''တိ ဣမိနာ တပစ္စယဿ ကမ္မတစကဘာဝံ ဒဿေတိ, နကာရေန အကာရဿ ကာရိယံ ဒဿေတိ။ ကေန ကာရဏေန အဝိဒိတန္တိ အာဟ ''ပဋိဂ္ဂဏှာမီတိ စေတနာယ အဘာဝေနာ''တိ။ **အဝိဒိတ**န္တိ အပဟကဋံ။ **နဋ္ဌသမဇ္ဇာဒိအန** န္တိ နဋ္ဌသမဇ္ဇာဒီနံ သဗ္ဗေသံ အန်။ **ဥသဘဝိသ္သဇ္ဇန** န္တိ ဥသဘဿ ဝိသ္သဇ္ဇနံ။ ဣဒံ ဥပလက္ခဏဝသေန ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗာသမ္ပိ ပန မနုဿာမနုဿာနံ ဣတ္ထီနံ မေထုနရတိဝသေန ပုရိသာနံ အနမ္ပိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ **ဣတ္ထိအန** န္တိ ဧတ္ထာပိ ယာသံ ကာသဉ္စိ ဣတ္ထီနံ ယေသံ ကေသဉ္စိ ပုရိသာနံ အနံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ **ပဋိဘာနစိတ္တကမ္မအန**န္တိ မေထုနသေဝနပဋိဘာနစိတ္တကမ္မအနံ။ **လောကဿာ** တိ လောကေန။ **ကထေတုကမျတာ** တိ ကထေတုကာမတာ။ ''န သုပ္ပဋိဝိနောဒယာ''တိ ဣမိနာ ဒုက္ခေန ပဋိဝိနောဒေတဗ္ဗာတိ **ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယာ,** ပဋိဝိနောဒေတုံ န သုကရာတိ ဒဿေတိ။ **ဥပယေနာ**တိ ယုတ္တိယာ။

ဖုဿဒေဝတ္ထေရော အဋ္ဌာသိ ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧကံသ**န္တိ ဘုမ္မတ္ထေ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ ဧကသ္မိံ အံသေတိ ဟိ အတ္ထော။ **ဗုဒ္ဓါရမ္မဏ** န္တိ ဗုဒ္ဓဂုဏာရမ္မဏံ။ **မာရော**တိ ဒေဝပုတ္တမာရော, ဂတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကေမယ** န္တိ ကေမိဋ္ဌဟံ။ **ဇရဂ္ဂတေ** တိ ဇရကေဏော။ **တာဒိသမေတ**တိ ကေမယဝိပ္ပကိရဏသဘာဝမေဝ။ **ဝိပ္ပကာရ** န္တိ ဝိသေသပကာရေန ကရဏံ။ **ဝင္ကဟဒ** န္တိ ကုဋိလဟဒံ။ **ပရိကသန္တော** တိ ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ ဝိလေခန္တော။ **ဝိဂစ္ဆပုရိသော**တိ ဝိကာရံ, ဝိရူပံ တ ဂတပုရိသော။ ''ဝိဘစ္ဆပုရိသော''တိပိ ပာဌော, ဝိသေသေန သောဘဏံ ဘက္ခပုရိသောတိ အတ္ထော။ အယမေဝ ပာဌော အဘိဓာနာဒီသု (အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ၁၀၂ ကထာယံ) ဒိဿတိ။ **သမန္တာ** တိ ကဋ္ဌအန္ဓကာရဝိဟာရဿ သမန္တတော။ မာရော သိယာ နု ခေါတိ ယောဇနာ။ န အသက္ခိံ ဣတိ အာဟာတိ ယောဇနာ။ **ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော** တိ ပုဗ္ဗေ ဒိဋ္ဌော။ **မဟာနုဘာဝေ**တိ ဒေဝိဒ္ဓိယာ မဟာနုဘာဝေ။ **ဣဿာ** တိ ဥဿောဇနတ္ထေ နိပါတော, ဥဿောဇေမီတိ အတ္ထော။ **အတ္တဘာဝ**န္တိ တဝ အတ္တဘာဝံ။ **တာဒိသံ ရူပ**န္တိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အတ္တဘာဝသဒိသံ ရူပံ။ **တံသရိက္ခက**န္တိ တေန ရူပေန သဒိသံ။ ပတိရူပမေဝ သဒိသဋ္ဌေန **ပတိရူပကံ,** န ဧကံသသဒိသံ ရူပံ ကိဉ္စိ သဒိသရူပန္တိ အတ္ထော။ **သကတ္တဘာဝ** န္တိ သဿ ဧသော သကော, သောယေဝ အတ္တဘာဝေ သကတ္တဘာဝေ, တံ။ **အယ**န္တိ မာရော။ **ကထ**န္တိ ကေန ကာရဏေန ဘဂဝတ န သောဘတိ နု ခေါ, သောဘတိယေဝတိ အတ္ထော။ တဒေဝ သမတ္ထေတုံ ဝုတ္တံ ''သဗ္ဗသော ဝီတရာဂဒေါသမောဟော''တိ။ **ဝဍ္ဍိတောမှဟိ** တိ အဟံ ဝဍ္ဍိတော အမှိ။ **ကိံ အတ္ထိ** တိ ကိံ နာမ အတ္ထိ, မမ ဝဉ္စနစိတ္တံ နတ္ထီတိ အဓိပ္ပာယော။ ဒဟရဘိက္ခု ပဋိလဘတီတိအာဒိနာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။

ဒဟရဘိက္ခု အင်္ဂါသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ သင်္ကာရဆဍ္ဍနိံ ပစ္ဆိန္ဒိ သမ္ဗန္ဓော။ သင်္ကာရံ ဆဍ္ဍေတိ ဣမာယာတိ **သင်္ကာရဆဍ္ဍနီ**။ တိသ္သဒတ္တတ္ထေရော နာမ ပုစ္ဆိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နာတတော**တိ ဟေတတော။ **ပဉ္ဟာသဟသ္သ** န္တိ သမထဝိပသ္သနာကမ္မဋ္ဌာနေသု ပုစ္ဆာသဟသ္သံ။ **ပုစ္ဆိ** တိ ဒဟရံ ပုစ္ဆိ။ **ပရိစ္ဆိန္ဒိ** တိ တသ္မိံ ဒိဝသေ ကာတဗ္ဗဝတ္တံ နိဋ္ဌပေသီတိ အတ္ထော။ **ယောနကဝိသယတော**တိ ယောနကလောကတော။ **အဋ္ဌ ကပ္ပေ အနုသ္သရိ** တိ စေတိယင်္ဂဏံ ဒိသ္ဝာ စိတ္တသ္သ ပသီဒနတော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏေန အဋ္ဌ ကပ္ပေ အနုသ္သရိ။

ဧကော ဘိက္ခု ဂတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒေဝတာ ပုပ္ဖဟတ္ထာ အဋ္ဌံသု** တိ မနုသ္သဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ အဋ္ဌံသု။ တေန ဝုတ္တံ “ကတရကမတသိကာတ္ထာ”တိ။ တုမှေဟ ကတရသ္မိံ ကမေ ဝသနသီလာ အတ္ထ ဘဝထာတိ ယောဇနာ။ **ဣမေတ**တိ ဣမသ္မိံယေဝ ဌာနေ။ **ဌိတာမှဟာ**တိ မယံ ဌိတာ အမှာတိ ယောဇနာ။

**အယံ ကထာ**တိ အယံ ဝက္ခမာနကထာ။ ကိံ အမစ္စပုတ္တော ဟသာဒိကော နု ခောတိ ယောဇနာ။ **နေ**တိ အမစ္စပုတ္တအဘယတ္ထေရေ။ ဉာတကာ အဂမံသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ ထေရမာတာပိ ပဟိဏီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ပိ**သဒ္ဒေန ဉာတကေ အပေက္ခတိ။ ပဟိဏာကာရံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ပုတ္တော မေ”တိအာဒိ။ အမစ္စပုတ္တော အာရုဠ္ဟောတိ သမ္ဗန္ဓော။ အဘယတ္ထေရော အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ အမစ္စပုတ္တေန။ **ယုဂဂ္ဂဟ** န္တိ ယုဂသ္သ ကဟံ။ “မဟလ္လကတ္ထေရသ္သ သမ္မဋ္ဌဋ္ဌာနေ ကစဝရံ ဆဍ္ဍေတ္ဝာ”တိ ဝစနံ အာဝိ ကရောန္တော အာဟ **“အတီတတ္တဘာဝေ ကိရာ”**တိအာဒိ။ အမစ္စပုတ္တော ဆဍ္ဍေသီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တ**န္တိ သမ္မဇ္ဇနဝတ္တံ။ **တတ္ရာ** တိ “သတ္ထုသာသနံ ကတံ ဟောတီ”တိဝစနေ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော နိသီဒိ ကိရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဘဂဝတ ပစ္စာဂဉ္ဆိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟာအနီ**တိ ဟာဒသ္သ အက္ကမနဋ္ဌာနာနိ, ဟာဒစေတိယာနီတိ အတ္ထော။ ထေရော နိသီဒီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဇဏ္ဏုကေဟိ ပတိဋ္ဌာယ “ဟာဒစေတိယံ ဝန္ဒိတ္ဝာ”တိ ဟာဋ္ဌသေသော အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗော။ မေ နိသီဒန္တဘာဝံ မေ သတ္ထာ အညာသိ ဝတာတိ ယောဇနာ။ မေသဒ္ဒော ဟိ ပုဗ္ဗပရာပေက္ခော။ **စောဒနန္တ** တိ အောသာရောပနံ။ **ကာရေဿာမိ** တိ ဒသဗလံ ကာရေဿာမိ။ ဘဂဝတ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂတောသီ**တိ တွံ ဂတော အသိ, ဝိစရန္တသ္သ တုယှံ န ပတိရူပန္တိ ယောဇနာ။ **တတော**တိ စောဒနကာလတော။

တတ္တကော ဝိနိစ္ဆယော ဥပလဗ္ဘတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘာသပရိယန္တ** န္တိ ဝစနပရိစ္ဆေဒံ။ **အယ**န္တိ ကထာ။ ဧတ္တကံ ဝစနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂယှူပဂ**န္တိ ဂဟေတဗ္ဗဘာဝံ ဥပဂမနံ, ဂဏှိတုံ ခမနီယန္တိ အတ္ထော။ **တာနီ**တိ ဒွေ မူလာနိ။ ပုန **တာနီ**တိ သမုဒယဘူတာနိ ဆ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနိ။ **ဝတ္ထု**န္တိ မေထုနာဒိဝတ္ထုံ။ **ဣတိပီ**တိ **ပိ**သဒ္ဒော ပဌမနယံ အပေက္ခတိ။ ဧတ္ထ ပဌမနယေ မူလေန သမုဒယသ္သ ဟယတော အဘေဒော ဟောတိ, ပစ္ဆိမနယေ ပန သဗ္ဗထာ ဘေဒော ဟောတိ။ တသ္မာ ပစ္ဆိမနယောယေဝ ယုတ္တတရောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ “ဝူပသမ္မတီ”တိ ဣမိနာ “နိရုဇ္ဈတီ”တိ ပဒသ္သ သမုစ္ဆေဒနိရောဓံ ဒသ္သေတိ။ **ဝုဋ္ဌာနေနာ** တိ ပရိတသာဒိဝိနယကမ္မေန။

တေတ္တိံသမူလာနံ သရူပံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဝိတအဓိကရဏသ္သ ဒွတဒသ မူလာနီ”တိအာဒိ။ ဧကံ မူလန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တာနီ**တိ တေတ္တိံသ မူလာနိ။ **ပရတော**တိ ပရသ္မိံ။ “အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူနီ”တိအာဒိနာ အဓိကရဏာနံ သမုဋ္ဌာနံ ဒသ္သေတိ။ စတ္တာရိ သင်္ဃကိစ္စာနိ နိသ္သာယ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။ **ဣဒ**န္တိ ဝတ္ထု။ **သတ္တန္နံ နိဒာန**န္တိ သတ္တန္နံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ ပညတ္တိဋ္ဌာနသင်္ခာတံ နိဒာနံ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဌာနေ။ **ပညတ္တိံ န ဇာနာတီ** တိ ဧတ္ထ “အနုပညတ္တိံ န ဇာနာတီ”တိ ဝက္ခမာနတ္တာ ပဌမပညတ္တိ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ “ပဌမပညတ္တိံ န ဇာနာတီ”တိ။ **အနုပညတ္တိ** တိ ဧတ္ထ အနုသဒ္ဒော နဥပစ္ဆိန္နတ္ထောတိ အာဟ “ပုနပ္ပုနံ ပညတ္တိံ န ဇာနာတီ”တိ။ ပစ္ဆာတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတေဝ ပဌမပညတ္တိတော ပစ္ဆာ ပညတ္တတ္တာ။ **အနုသန္ဓိဝစနပထ**န္တိ ဧတ္ထ အနုသန္ဓိံ ဝသေန ဝစနပထန္တိ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ကထာနုသန္ဓိဝိနိစ္ဆယာနုသန္ဓိဝသေန ဝတ္ထု”န္တိ။ **ဉတ္တိကိစ္စ** န္တိ ဉတ္တိယာ ကိစ္စံ ။ ဣမိနာ **ဉတ္တိယာ**တိ ဧတ္ထ သာမျတ္ထေ သာမိဝစနံ။ ကရဏတုသမ္ဗန္ဓေ ကရဏဝစနမ္ပိ ယုဇ္ဇတေဝ။ **ကရဏ**န္တိ ဧတ္ထ စ ယုပစ္စယသ္သ ကမ္မတ္ထဘာဝဉ္စ ဒသ္သေတိ။ န ကေဝလံ ဉတ္တိကမ္မေ ဧဝ ဉတ္တိကိစ္စံ န ဇာနာတိ, အထ ခော ဉတ္တိဒုတိယဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မေသုပိ န ဇာနာတီတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဉတ္တိဒုတိယဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မေသူ”တိအာဒိ။ **ပုဗ္ဗေ ဌပေတဗ္ဗာ** တိ ဉတ္တိ နာမ ကမ္မတစာယ ပုဗ္ဗေ ဌပေတဗ္ဗာတိ န ဇာနာတိ။ ဣမိနာ နပုဗ္ဗကုသလဘာဝံ ဒသ္သေ

တိ။ ''ပဍ္ဍာ''တိ ဣမိနာ နအပရကုသလဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ပိ**သဒ္ဒေန ပဌမနယံ အပေက္ခတိ။ ''ကာလံ န ဇာနာတီ''တိ ဣမိနာ **အကာလညူ**တိ ပဒဿ ဝိဂ္ဂဟတက္ကံ ဒဿေတိ။ ကာလံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အနဖ္ဖိဌ္ဌော''တိအာဒိ။

''ဓုတင်္ဂေ အာနိသံသံ အဇာနိတ္တတ''တိ ဣမိနာ မန္ဒမောမူဟာနံ ဖလံ ဒဿေတိ။ **ဟပိဏ္ဍော** တိ ဇ္ဇေ ဟပိဏ္ဍော နာမ ပစ္စယလာဘဿ ပတ္တနာတိ အာဟ ''ပစ္စယလာဘံ ပတ္ထယမာနော''တိ။ ကာယဝိဝေကော စ စိတ္တဝိဝေကော စ ဥ ပဓိဝိဝေကော စ **ကာယစိတ္တဥပဓိဝိဝေကာ,** သမာဟာရဒွန္ဒော, ပုဗ္ဗပဒေသု ဥတ္တရပဒလောပေါ။ **တေဿာ** တိ အာရညိက ဿ။ ဣမိနာ ဣမာယ အတ္ထော **ဣဒမတ္ထော,** သော တေဿတ္ထီတိ **ဣဒမတ္ထီ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အပိစ္စ ဆညေတ**တိအာဒီသု **ဝေ**သဒ္ဒာနံ ဆဋ္ဌေတဗ္ဗတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''န အညံ ကိဉ္စိ လောကာမိသ''န္တိ။

**နဝဝိဓန္တိ** ဒိဝသဝသေန တိဝိဓံ, တထာ ကတ္တဗ္ဗာကာရဝသေန, တထာ ကာရကဝသေနာတိ နဝဝိဓံ ဥပေသထံ။

ကာယဒုစ္စရိတာဒိ ယဿာ န ပဿာဒံ သံဝတ္တတိ, န ပဿာအယ တ သံဝတ္တတိ, တဿာ **အပဟာသာဒိကန္တိ** ဝုစ္စ စတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''အပဟာသာဒိကန္တိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိ အကုသလ''န္တိ။ **ဝေလံ အတိက္ကမ္မာ** တိ ဘောဇနာဒိကာလံ အတိက္ကမိတွာ။ ဣမိနာ **အတိဝေလန္တိ** ဇ္ဇေ အတိသဒ္ဒဿ အတိက္ကမနတ္ထဉ္စ ''အတိဝေလ''န္တိ ပဒဿ ''ဝိဟာရတော''တိ ပဒေ ကိရိယဝိသေသနဘာဝဉ္စ ဒဿေတိ။ အပ္ပံ ကာလန္တိ ယောဇနာ။ အဝတရဏံ **ဩတာရော**တိ ဒ ဿေန္တော အာဟ ''ဩတရဏ''န္တိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ပဉ္စကေသု။

ဣတိ ပဉ္စကတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ဧကုတ္တရိကနယော ဆက္ကတရဝဏ္ဏနာ

၃၂၆. ဆက္ကေသု ဝေမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဣတီ**တိ ဇံ။ ဣမာ ဆ သာမီစိယောတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထ ထာ**တိ ဆသု အာကာရေသု။ **သတိသမ္မောသေနာ** တိ သတိယာ ဝိပ္ပတသေန။

**တတ္ထာ** တိ စုဒ္ဒသသု ပရမေသု။ **တတောတိ** ဆက္ကတော။ **ဧကံ အပနေတွာတ**တိ ယံကိဉ္စိ ဧကံ အပနေတွာ။ **သေ သေသူ**တိ ဆဟိ ပရမေဟိ သေသေသု အဋ္ဌသု ပရမေသု။ **အညာနိပိ ဆက္ကာနီ** တိ ပဌမဆက္ကတော အညာနိပိ အဋ္ဌ ဆ က္ကာနိ။

**ဆ အာပတ္တိယောတိ တီဏိ ဆက္ကာနီ** တိ ''ဆ အာပတ္တိယော''တိ ဝုတ္တာနိ တီဏိ ဆက္ကာနီတိ ယောဇနာ ။ ဝု တ္တဒွဝယံ ဧကံ ကတွာ။ **နှဟာနေ**တိ နှာနသိက္ခာပဒေ။ **ဆက္ကဒွဝယ** န္တိ အာအယသမာအယဝသေန ဆက္ကဒွယံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ဆက္ကေသု။

ဣတိ ဆက္ကတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ဧကုတ္တရိကနယော သတ္တကတရဝဏ္ဏနာ

၃၂၇. သတ္တကေသု ဆသု သာမီစီသု ပက္ခိပိတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထေတ** တိ သမထက္ခန္ဓကေ ဇ။

**စမ္မေယ္ယကေ** တိ စမ္မေယ္ယက္ခန္ဓကေ။ **''အသဒ္ဓမ္မာ''** တိ ပဒဿ ဘေဒနိဿိတတုလ္လနိဿိတသမာသံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အသတံ ဓမ္မာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ ''အသတံ ဓမ္မာ''တိ ဣမိနာ ဘေဒနိဿိတသမာသံ ဒဿေ တိ, ''အသန္တော တ ဓမ္မာ''တိ ဣမိနာ တုလ္လနိဿိတသမာသံ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု သတ္တကေသု။ သေသံ သုဝိညေယ္ယမေဝ။

ဣတိ သတ္တကတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ဧကုတ္တရိကနယော အဋ္ဌကတရဝဏ္ဏနာ

၃၂၈. အင္ဂကေသု အင္ဂါနိသံသာဒီနံ ဒေသနာကာရဒေသနင္ဂါနာနိ ဒႆေႏၲာ အာဟ “န မဃ”ႏၲိအာဒိ။ တတ္ထ “န မယံ။ပေ။ ကရိႆာမာ”တိ ဣမိနာ ဒေသနာကာရံ ဒေႆတိ, “ကောသမၺကကၡႏ္ဓကေ”တိ ဣမိနာ ဒေသနင္ဂါနံ ဒေႆတိ။ **တမ္ပီ** တိ ဒုတိယအင္ဂကမ္ပိ။

တေရသကေ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗႏ္ဓော။ **ကုလာနိ ဒူသေတီ**တိ ဧတ္ထ “ဒူသေတီ”တိ ကိရိယာပဒႆ ကရဏံ ဒေႆေႏၲာ အာဟ “ပုပ္ဖေန ဝါ”တိအာဒိ။ ဣမေဟိ အင္ဂေဟိ ဒူသေတီတိ ယောဇနာ။ “လာဘေနာ”တိအာဒိနာ **“အင္ဂေဟိ အသဒ္ဓမ္မေဟီ”**တိ ဧတ္ထ အသဒ္ဓမ္မသရူပံ ဒေႆတိ။ **သာရာဏေ**တိ သံရာဏေ, ဘုသံ ရဇ္ဇနႏၲိ အတ္ထော။ **ပဋိဝိရောဓော** တိ အေသော။ သော ဟိ ယသ္မာ အလာဘာဒီသု ပဋိဝိရုဇ္ဈတိ, တသ္မာ ပဋိဝိရောဓောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဟဋ္ဌိယႏ္တိ** ဝိနယဟဋ္ဌိယံ။

**ဟဏၩိ**အာဒိကာ ဒွေ ကထာယော ဒုတိယသင်္ဂဟေန ဗန္ဓိတာ။ ပဌမကထာယ တတိယပာဒေ စရိယသဒ္ဒေန ယုတ္တတ္တာ ဧကဝစနံ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ဟတ္ထံ **န ဟနေ** န ဃာတေယ္ယ, အာဒိႏၷဥ္စ **န အာဒိယေ** န ဂဏ္ဟေယ္ယ, **မုသာ** ဝိတထဝစနံ **န ဘာသေ** န ကထေယ္ယ, **မဇ္ဇပေ** မဇ္ဇပါနံ န စ သိယာ, **အဗြဟ္မစရိယာ** မေထုနာ ဝိရမေယ္ယ, ရတ္တိံ ဝိကာလဘောဇနံ န ဘုဥ္ေဇယ္ယ။

မာလံ န ဓာရေ န ဓာရေယ္ယ, ဂႏ္ဓဥ္စ န အာစရေ, သန္ထတေ မဥ္စေ စ ဆမာယဉ္စ သယေထ။ ဧတဥ္ဟိ ဥပေါသထံ အင္ဂဋ္ဌိကံ ဥပေါသထံ ဣတိ ဒုက္ခႏ္တဂူနာ ဗုဒ္ဓေန ပကာသိတႏ္တိ အာဟု ပဏ္ဍိတာတိ။

**သင္ဃဘေဒကေ** တိ သင္ဃဘေဒကကၡႏ္ဓကေ။ **တာသံယေတ**တိ ဘိက္ခုနီနမေဝ။ “ဥပဟသိကာ အင္ဂ ဝရာနိ ယာစတီ”တိ ဧဝံ သာမညဝစနသ္သာပိ အတ္ထပကရဏာဒိနာ ဝိသေသဝိသယော ဟောတီတိ အာဟ **“ဝိသာခာ”**တိ။ သာ ဟိ ဝိဝိဓာ ပုတ္တနတ္တုသင္ခါတာ သာခာ ဧတိႆာတ္ထီတိ **ဝိသာခာ**တိ ဝုစ္စတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု အင္ဂကေသု။ သေသံ သုဝိညေယ္ယမေဝ။

ဣတိ အင္ဂကတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ဧကုတ္တရိကနယော နဝကတရဝဏ္ဏနာ

၃၂၉. နဝကေသု **အစရီတိအာဒီနီ**တိ အာဒိသဒ္ဒေန “စရတိ, စရိႆတီ”တိအာဒီနိ (ဒီ. နိ. ၃.၃၄၀; အင္ဂု. နိ. ၉.၂၉-၃၀) သင်္ဂဏ္ဟာတိ။ **တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ** တိ ဧတ္ထ **တႏ္တိ** အနတ္ထစရဏံ, ကောပကရဏံ ဝါ။ **ကုတော**တိ ကေန ကာရဏေန။ **ဧတ္ထာ** တိ ဧတသ္မိံ အနတ္ထစရကပုဂ္ဂလေ။ **လဗ္ဘာ** တိ လဒ္ဓာ, သက္ကာ လဒ္ဓုံ န လဗ္ဘာ ဧတီတိ အတ္ထော။ နဝႏ္နံ တ ဘိက္ခူနံ ကာရဏာတိ ယောဇနာ။ **တဏွဟႏ္တိ** ဒုဝိသု ဒေနတဏွဟာသေဝိတတဏွဟာသု ဒေနတဏွဟံ။ **ပဋိစ္စာ** တိ အာရဗ္ဘ။ **ပရိယေသနာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ဧသနာ။ **လာဘော**တိ ရူပာဒိအာရမ္မဏလာဘော။ **ဝိနိစ္ဆယော** တိ ဉာဏတဏွဟာဒိဋ္ဌိဝိတက္ကဝသေန စတုဗ္ဗိဓော ဝိနိစ္ဆယော။ စတုဗ္ဗိဓော ဟိ ဓမ္မော “ဧတ္တကံ မယ္ဟံ ဘဝိႆတီ”တိ အာဒိနာ ဝိနိစ္ဆိနတိ အနေနာတိ ဝိနိစ္ဆယောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဆန္ဒရာဂေ**တိ ဗလဝရာဂေ။ **အဇ္ဈောသာန** ႏ္တိ “အဟံ မမ”ႏ္တိ ဗလဝသႏၷိဋ္ဌာနံ, **ပရိဂ္ဂဟော** တိ တဏွဟာဒိဋ္ဌိဝသေန ပရိဂ္ဂဟဏံ။ **မစ္ဆရိယႏ္တိ** ပရေသံ သာဓာရဏဘာဝဿ အသဟနတာ။ **အာရက္ခာ** တိ ဒြာရပိဒဟနမဉ္ဇူသဂေါပနာဒိဝသေန အာဘုသော ရက္ခနံ။ **အာရက္ခာဓိကရဏႏ္တိ** အာရက္ခကာရဏာ, ဟေတွဝတ္ထေ စေတံ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ဒဏ္ဍာအနာဒီသု ပရနိသေဓနတ္ထံ ဒဏ္ဍႆ အာအနံ **ဒဏ္ဍာအနံ**။ တထာ ဧကတောဓာရာဒိနော သတ္ထႆ အာအနံ **သတ္ထာအနံ။ ကလဟော** တိ ကာယကလဟောပိ ဝါစာကလဟောပိ။ **ဝိဂ္ဂဟော** တိ ဝိရုဒ္ဓဝသေန ဂဟဏံ။ **ဝိဝါဒော**တိ ဝိရုဒ္ဓဝသေန ဝဒနံ။ “တုဝံ တုဝံ”ႏ္တိ အနာဒရဝသေန ဝဒနံ **တုဝံ တုဝံ ဝါဒော,** ပေသုညဝသေန ဝဒနံ **ပေသုညဝါဒော,** မုသာဝသေန ဝဒနံ **မုသာဝါဒော,** ဒဏ္ဍာအနဥ္စ သတ္ထာအနဥ္စ ကလဟော စ ဝိဂ္ဂဟော စ ဝိဝါဒော စ တုဝံတုဝံဝါဒော စ ပေသုညဝါဒော စ မုသာဝါဒော စ **ဒဏ္ဍာအန။ပေ။ မုသာဝါဒါ။ မုသာဝါဒါ**တိ ဧတ္ထ **ဝါဒသဒ္ဒော** “တုဝံ တုဝံ”ႏ္တိ စ “ပေသုည”ႏ္တိ စ ဧတ္ထာပိ ယောဇေတဗ္ဗော။ “အဟံ သေယ္ယော ဟမသ္မီ”တိ ပဝတ္တမာနာဒယောတိ ယောဇနာ။ **အဓိဋ္ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနီ** တိ အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနံ ဧကတော န ကာတဗ္ဗံ, အဓိဋ္ဌိတေ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗႏ္တိ အဓိပ္ပာယော။ ပရိဏတံ လာဘံ ပရိဏာမေတီတိ သမ္ဗႏ္ဓော။

**ဓေတေသံယေ၀ အနာနန္တိ** ဓေတေသံယေ၀ အဓမ္မိကာနံ အနာနံ။ **သငွ္ဃသ္သ နိန္န** တ္တိ သင္ဃသ္သ နတံ, နာမိတံ တ လာဘန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ သင္ဃသ္သ နမတိ, နာမိယတီတိ တ **နိန္နံ။ ဓေတေသံယေ၀ တ** တိ ဓေတေသံယေ၀ တိဏ္ဏံ ဓမ္မိကအနာနံ။ တယော တယော အနပဋိဂ္ဂဟပရိဘောဂေ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ တ နဝကော ဂဟေတဗ္ဗော။ **တတ္ထေတ** တိ သမထက္ခန္ဓကေ ဝေ၀။ **ဩတာဒဝဂ္ဂသ္သာ** တိ ဘိက္ခုနောတာဒဝဂ္ဂသ္သ။ **တတ္ထေတ** တိ ဩတာဒဝဂ္ဂသ္သ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝေ၀။ **သဗ္ဗ တ္တာ**တိ သဗ္ဗေသု နဝကေသု။

ဣတိ နဝကတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ဧကုတ္တရိကနယော ဒသကတရဝဏ္ဏနာ

**၃၃၀.** ဒသကေသု **အဌ္ဌာနေ တ ပနာ** တိ အကာရဏေ တ ပန။ **တတ္ထာ** တိ နဝကေသု။ ''နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိဝသေနာ''တိ အာဒိသဒ္ဒေန ''နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ နတ္ထိ ဟုတ''န္တိအာဒယော (ဓ. သ. ၁၂၂၁; မ. နိ. ၉၄.၂၂၅; ၃.၉၁, ၁၁၆; သံ. နိ. ၃.၂၁၀; အ. နိ. ၁၀.၁၇၆) နဝ နတ္ထိကာ သင္ဂဟေတဗ္ဗာ။ **''သသ္သတော လောကောတိ အာဒိဝသေနာ''** တိအာဒိသဒ္ဒေန (ဒီ. နိ. ၁.၃၁; မ. နိ. ၁.၂၆၉) ''အသသ္သတော လောကော''တိအာဒယော (မ. နိ. ၁.၂၆၉) နဝ အန္တဂ္ဂာဟိကေ သင္ဂဏှာတိ။ **ဝိပရီတာ သမ္မတ္တာ**တိ ဒသဟိ မိစ္ဆတ္တေဟိ ဝိပရီတာ ဒသ သမ္မတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေ သမ္မာတစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေ သမ္မာတယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ သမ္မာဉာဏံ သမ္မာဝိမုတ္တီတိ။

ဒသ အာဒီနတ နိဒ္ဒိဌ္ဌာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥန္နူရက္ခာယိတ** န္တိ မူသိကေန ခာဒိတံ။ တွေ ဟိ ခဓာတု ခာဒနတ္တော ဟောတိ။ **အဂ္ဂိဒမ့** န္တိ အဂ္ဂိနာ ဒမံ။ **ဓေတေသူ**တိ ဓေတေသု ဒသသု ပံသုကူလေသု။ **ဥဒကသာဋိကံ တ သံကစ္စိကံ တ** တိ ဘိက္ခုနီနံ ဥဒကသာဋိကံ တ သံကစ္စိကံ တ။ တွေ **တသဒ္ဒေ** အနိယမဝိကပ္ပတ္တော။

**ပဏ္ဏာသန္တာရော** တိဏာသန္ထာရေန သင်္ဂဟိတော။ **သဗ္ဗတ္တာ** တိ သဗ္ဗေသု ဒသကေသု။

ဣတိ ဒသကတရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ဧကုတ္တရိကနယော ဧကာဒသကတရဝဏ္ဏနာ

**၃၃၁.** ဧကာဒသကေသု **တိဏဟဒုကာ**တိ မုဋ္ဌပဗ္ဗဇေဟိ အဝသေသာ တိဏမယဟဒုကာ။ **ကဌ္ဌဟဒုကသင်္ဂဟမေတ**တိ ကဌ္ဌဟဒုကေ သင်္ဂဟံ ဝေ၀။ **တမ္ဗလောဟမယေန တ အရူမယေန တ** တိ **တသဒ္ဒေ** အနိယမဝိကပ္ပတ္တော။ **''နသိ အနိမိတ္တာ''** တိအာဒယော ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ (စူဠဝ. ၄၂၃) နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။ **တေ သဗ္ဗေ** တိ သဗ္ဗေ တေ ဂဏ္ဌိကဝိဓာ။ **နဂ္ဂေနာ** တိ အစေလကေန။ **တေ သဗ္ဗေ** တိ သဗ္ဗေ တေ အဝန္ဒိယပုဂ္ဂလာ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ ဒသကေ။ **ကမ္မဝဂ္ဂေ** တိ အဝသာနေ ကမ္မဝဂ္ဂေ။

သော ဘိက္ခု ယံ န နိဂစ္ဆေယ္ယ, တံ န နိဂတံ အဌ္ဌာနံ အနဝကာသောတိ ယောဇနာ။ ဝေဠုဟိ သတိ **ယံသဒ္ဒော** ကိရိယာပရာမသနော ဟောတိ, အထ တ ယံ ယေန ကာရဏေန န နိဂစ္ဆေယ္ယ, တံ ကာရဏံ အဌ္ဌာနန္တိ ယောဇနာ။ အနဓိဂတံ သမာဓိန္တိ ယောဇနာ။ **သဒ္ဓမ္မာသ္သာ** တိ သဒ္ဓမ္မာ အသ္သ။ အသ္သ အဏ္ဏောသကပရိဘာသကသ္သ ဘိက္ခုသ္သ သဒ္ဓမ္မာ န တေအာယန္တိ န ပရိယောဒပေန္တီတိ အတ္ထော။ **ရောကာတင်္က** န္တိ ရောဂသင်္ခာတံ အာတင်္ကံ။ **နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ**တိ နိရယမှိ ဥပပဇ္ဇတိ။ **''ဥပပဇ္ဇတီ''** တိ တွေ ဥပဣတိ ကမ္မပ္ပဝစနီယဥပသဂ္ဂေန ယုတ္တတ္တာ ''နိရယ''န္တိ တွေ ဘုမ္မတ္တေ ဥပယောဂဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **တွေ** တေသိံ အင်္ဂုတ္တရဟဋ္ဌိယံ (အ. နိ. ၁၁.၆)။

**အာသေဝိတာယာ**တိ တွေ အာတ္တူပသင်္ဂေ အာဒိကမ္မတ္တောတိ အာဟ ''အာဒိတော ပဌ္ဌာယ သေဝိတာယာ''တိ။ ''နိပ္ဖာဒိတာယာ''တိဣမိနာ **ဘာဝိတာယာ**တိ တွေ ဘူသဒ္ဒော သတ္တတ္တောတိ ဒသ္သေတိ, ''ဝမိုတာယာ''တိ ဣမိနာ ဝမုနတ္တောတိ ဒသ္သေတိ။ **ဗဟုလီကတာယာ**တိ တွေ ဗဟုလံ နာမ အတ္တတော ပုနပ္ပုနန္တိ အာဟ ''ပုနပ္ပုနံ ကတာယာ''တိ။ **သုယုတ္တယာနသဒိသာယာ** တိ သုဌ္ဌု ယုတ္တေန ယာနေန သဒိသာယ။ ဣမိနာ **ယာနီကတာယာ**တိ တွေ န ယံကိဉ္စိ ယာနံ ဝိယ ကတံ ဟောတိ, အထ ခော ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ အာရောဟနီယတ္တာ သုယု

တ္တယာနံ ဝိယ ကတံ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ ယထာ ကရိယမာနေ ပတိဋ္ဌာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **ဝတ္ထုကတာယာ**တိ ဧ တ္ထ ဝတ္ထုသဒ္ဒော ပတိဋ္ဌတ္တေ့ာတိ ဒဿေတိ။ ဝသတိ ပတိဋ္ဌဟတိ ဧတ္ထာတိ **ဝတ္ထု** တိ ဝစနတ္တော ကာတဗ္ဗော။ **အနုဋ္ဌိတာယာ** တိ ဧတ္ထ **အနု**သဒ္ဒော နုဉပစ္ဆိန္နတ္တော, ဌာဓာတု ဉပဋ္ဌနတ္တောတိ ဒဿေန္တော အာဟ "အနု အနု ပဝတ္တိတာယာ"တိ။ "သမန္တတော"တိ ဣမိနာ **ပရိစိတာယာ**တိ ဧတ္ထ **ပရိ**သဒ္ဒော သမန္တတ္တောတိ ဒဿေတိ။ "အဘိဝဍ္ဎိတာယာ"တိ ဣမိနာ **စိ**ဓာတု ဝဍ္ဎနတ္တောတိ ဒဿေတိ။ **သမာရဒ္ဓာယာ** တိ ပရိပုဏ္ဏံ အာရာဓိတာယ။ **ရာဓ** ဓာတု ဟိ သာဓနတ္တော ဟောတိ။ "ဝသီဘာဝံ ဉပနီတာယာ"တိ ဣမိနာ တဒတ္ထံ အဓိပ္ပာယေန ဒဿေတိ။ **"န ဟပကံ သုပိနံ ပဿတီ"**တိ ဝစနဿ အတ္ထာပတ္တိနယံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဘဒ္ဒကံ ပနာ"တိအာဒိ။ **ဝုဒ္ဓိကာရဏဘူတ** န္တိ ဝုဒ္ဓိယာ ကာရဏဘူတံ သုပိနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒေဝတာ ရက္ခန္တီ** တိ ဧတ္ထ သာမညတော ဝုတ္တေပိ အာရက္ခဒေဝ တာယေဝ ဂဟေတဗ္ဗာတိ အာဟ "အာရက္ခဒေဝတာ"တိ။ အာရက္ခဒေဝတာ နာမ ဘုမ္မဒေဝတာယော။ **ခိပ္ပ** န္တိ ဘာဝနပုံ သကံ။ ဣမိနာ **တုဝဋံ စိတ္တ** န္တိ ဧတ္ထ တုဝဋသဒ္ဒော ခိပ္ပပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **ဉတ္တရိမပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တော** တိ ဧ တ္ထ "ဉတ္တရိ"န္တိ ပဒဿ အဝဓိပေက္ခတ္တာ တဿ အဝဓိ စ ဉတ္တရိသဒ္ဒဿ ဣဓ အရဟတ္တတစကဘာဝဥ္စ ဝိဓဓာတုယာ သစ္စိကရဏတ္ထဉ္စ ဒဿေန္တော အာဟ **"မေတ္တာဈာနတော"**တိအာဒိ။ တတ္ထ "မေတ္တာဈာနတော"တိ ဣမိနာ အဝဓိံ ဒဿေတိ, "အရဟတ္တ"န္တိ ဣမိနာ "ဉတ္တရိ"န္တိ ပဒဿ သရူပတ္ထံ ဒဿေတိ, "အသစ္ဆိက ရောန္တော"တိ ဣမိနာ ဝိဓဓာတုယာ သစ္ဆိကရဏတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗေသု ကောဒသကေသု။

ဣတိ ကောဒသကတာရဝဏ္ဏနာပရိယောသာနာယ

ကေုတ္တရိကဝဏ္ဏနာယ

ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ဉပေါသထာဒိပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာ

၃၃၂. ဝိဿဇ္ဇနေ ဝေမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ကာယသာမဂ္ဂီ အာဒိ နာမာတိ ယောဇနာ။ **ဩသာရဏ ကိရိယာ**တိ ကထနကိရိယာ။ **ဆန္ဒပတရဏံ အာဟရိတွတ**တိ ဆန္ဒဥ္စ ပတရဏဥ္စ အာဟရိတွတ။ **ပတရဏာကထာ**တိ "သ ဋံ ဘန္တေ ပတရေမိ"တိအာဒိကာ (မဟာဝ. ၂၁၀) ပတရဏာကထာ။ တဇ္ဇနီယကမ္မာဒီသု ဝတ္ထု နာမ ကိံ? ပုဂ္ဂလော နာမ ကောတိ အာဟ "ဝတ္ထု နာမာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယေန ဝတ္ထုနာ**တိ ဘဏ္ဍနကာရကာဒိနာ ယေန ဝတ္ထုနာ ကရဏဘူတေ န, ဟေတုဘူတေန တ ။ **ယေနာ**တိ ပုဂ္ဂလေန ကတ္တုဘူတေန, ကတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ "တဿာ တဿာ ကမ္မတစာ ယာ"တိ ပဒံ "အဝသာနဝစန"န္တိ ပဒေ အဝယဝိသမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗေသု ဝိဿဇ္ဇနေသု။

ဣတိ ဉပေါသထာဒိပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ

သမတ္တာ။

## အတ္ထဝသပကရဏဝဏ္ဏနာ

၃၃၄. **အတ္ထဝသပကရဏေ** တိ အဝယဝိအာဓာရော။ **ဒသ အတ္ထဝသေတိအာဒီသု** တိ အဝယတဓာရော။ ယန္တိ ဝစ နံ။ ဉပရိမံ ဉပရိမံ ပဒန္တိ "သင်္ဃဖာသုတာယာ"တိအာဒိကံ ဉတ္တရုတ္တရိ ဝုတ္တံ ပဒံ။ **ဟေဋ္ဌိမဿ ဟေဋ္ဌိမဿ ပ ဒဿာ**တိ "သင်္ဃသုဋ္ဌုတာယာ"တိအာဒိကဿ အဓော အဓော ဝုတ္တဿ ပဒဿ။

ယဒေတံ ပဒသတံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ပဒသတေ, နိဒ္ဓာရဏေ ဘုမ္မံ, **အတ္ထသတ** န္တိ အ ဘိဓေယျသတံ။ **ဓမ္မသတ**န္တိအဘိဓာနသတံ, ဟဋ္ဌိသတန္တိ အတ္ထော။ "အတ္ထသတံ ဓမ္မသတ"န္တိ ပဒာနံ အတ္ထဥ္စ တရဝိကပ္ပံ ဒဿေန္တော အာဟ **"အထ တ"**တိအာဒိ။ တတ္ထ ယေ ဒသ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ ပညတ္တံ, တေသံ ဒသ အတ္ထဝသာနန္တိ ယောဇနာ, ယေ ဒသ အတ္ထဝသေ ပုဗ္ဗေ ဝဏ္ဏိတာ, တေသံ ဒသအတ္ထဝသာနန္တိ ယောဇနာ။ ပဌမ ပာရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ (ပာရာ. အဋ္ဌ. ၁.၃၉) ဝဏ္ဏိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ "သင်္ဃသုဋ္ဌုတာယာ"တိအာဒိဟဍ္ဍေ။

**သုဋ္ဌု ဒေတ** တိ သုဋ္ဌု မဟာရာဇ။ ဟိ ယသ္မာ အာဏာဖလဘောဂဖလကူသ္သရိယဖလေဟိ ဒိဗ္ဗတိ, တသ္မာ **ဒေဝေါ**တိ ဝုစ္စတိ။ **ယော စာ**တိ ဂဟဋ္ဌော တ ပဗ္ဗဇိတော တ, သမ္ဗန္ဓိတ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဟိတာယ သုခာယ ဟောတိ, တသ္မာ။ အာနိသံသံ ဒဿေတုန္တ ပညပေဿာမီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အဘိဘဝိတုန္တ န ပညပေဿာမီတိ ယောဇနာ။ **ဣ**တိ အတ္ထဝသပကရဏော။ **တဒတ္ထဇောတကာန** န္တိ သောယေဝ အတ္ထော တဒတ္ထော, တဿ ဇောတကာ တဒတ္ထဇောတကာ, တေသံ။ ဣအနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အတ္ထံ ဇောတေန္တီတိ **အတ္ထဇောတကာ,** သဒ္ဒာ။ နီပာရိတုန္တ, နိယမေတုန္တ တ အတ္ထော ဝုစ္စတေ ဣမာဟိ သဒ္ဒပဒတ္တီဟီတိ **နိရုတ္တိယော** ။

**အတ္ထသတ** န္တိ ကထာယံ အတ္ထဝသေ ပကရဏေ အတ္ထသတံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိအာဒိနာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **ဣတိ ဟီ**တိ ဣတိ ဧဝ။ **ဟိ**သဒ္ဒော ဟိ ဧဝသဒ္ဒတ္ထော။ **ဣဒ**န္တိ "အတ္ထသတ"န္တိအာဒိဝစနံ, ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေ**န္တိ ယထာဝုတ္တံ အတ္ထံ ပဋိစ္စာတိ သမ္ဗန္ဓော။

ဣတိ သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ

ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ပဉ္စမကထာသင်္ဂဏီကံ

## သတ္တနဂရေသု ပညတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

**၃၃၅. ကေသန္တိ** ဧတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ "ကေသိံ အံသေ"တိ။ **ဒသနခသမောဓာနသမုဇ္ဇလ**န္တိ ဒသန္နံ နခာနံ သမူဟေန သုဋ္ဌု ဥဇ္ဇလံ။ ဧတ္ထ "သမုဇ္ဇလ"န္တိ ဣမိနာ **အဉ္ဇလိ** န္တိ ပဒဿ အာဒရေန, အဘိမုခံ တ ဇလတိ ဒိဗ္ဗတီတိ အဉ္ဇလီတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အာသီသမာနရူပေါတ**တိ ဧတ္ထ အာသီသမာနရူပေါ ဧတိတိ အတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ "ပစ္စာသီသမာနရူပေါ ဝိယာ"တိ။ ဧတ္ထ "ဝိယာ"တိ ဣမိနာ "အာသီသမာနော ဣတ"တိ ပဒဝိဘာဂံ ကတွတ **ဣဝ**သဒ္ဒော ဥပမတ္ထဇောတကောတိ ဒဿေတိ။ **ကိသ္သာ** တိ ဧတ္ထ ကရဏတ္ထေ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ ဟောတီတိ အာဟ "ကေန ကာရဏေနာ"တိ။ **ဣ**တိ မမ နိသိန္နဋ္ဌာနံ။ "အာဂတော"တိ ဣမိနာ **ဣဓမာဂတော**တိ ဧတ္ထ မကာရော ပဒသန္ဓိကရမတ္တောတိ ဒဿေတိ။ **အဿာ** တိ ဥပာလိဿ ဝိဿဇ္ဇေဿီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗေသု ပဉ္စေဟာသု။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ။

**တတ္ထာ** တိ ဝိဿဇ္ဇနေ။ **ဘဒ္ဒကော တေ ဥမ္မင်္ဂေါ** တိ ဧတ္ထ **ဥမ္မင်္ဂ** သဒ္ဒော ပဉ္စာဟာတစကောတိ အာဟ "ဘဒ္ဒကာ တေ ပဉ္စာဟာ"တိ။ တတ္ထ **တေ**တိ တဝ။ ကသ္မာ ပဉ္စာဟာ "ဥမ္မင်္ဂေါ"တိ ဝုစ္စတီတိ အာဟ "ပဉ္စာ ဟီ"တိအာဒိ။ **ဟိ** ယသ္မာ ဥမ္မင်္ဂေါတိ ဝုစ္စတိ, တသ္မာ ပဉ္စာဟာ ဥမ္မင်္ဂေါ နာမာတိ ယောဇနာ။ "ဥမ္မုဇ္ဇိတွတ ဌိတတ္တာ"တိ ဣမိနာ ဥမ္မုဇ္ဇတီတိ **ဥမ္မင်္ဂေါ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ မုဇဓာတု ဥကာရဿ အကာရော, အဝိဇ္ဇန္ဓကာရသင်္ခါတာ ဥဒကာ ဥမ္မုဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ **"တဂ္ဃ"** တိ နိပါတဿ တသ္မာ ကာရဏာတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ **"ယသ္မာ"**တိအာဒိ။ "သမ္ဗန္ဓိတ္ဗန္တတ္ထေ"တိ ဣမိနာ တဂ္ဃသဒ္ဒော သာဓုအတ္ထောတိ ဒဿေတိ, တဂ္ဃ သာဓူတိ အတ္ထော။ **တီဏိယေတ**တိ "သမာဒပိတွတ ဝိသိဇ္ဇေန္တိ"တိ ဧကံ, "သာမိသေနာ"တိ ဧကံ, "သသိတ္ထက"န္တိ ဧကန္တိ ဣမာနိ တီဏိယေဝ။

## စတုဝိပတ္တိဝဏ္ဏနာ

**၃၃၆. ယံ တံ ပုစ္ဆိမှာ** တိ ဧတ္ထ နိဂ္ဂဟိတလောပ ပရံ အကာရလောပေါတိ အာဟ "ယံ တံ အပုစ္ဆိမှာ"တိ ။ တတ္ထ **ယ**န္တိ ပဉ္စာဟံ။ **တ**န္တိ တုဝံ။ "တွ"န္တိပိ ပာဌော, အယမေဝတ္ထော။ **တံ တဒေတ**တိ တံ တံ ဧဝ ပဉ္စာဟံ။ **အညထာ** တိ အညံ အာကာရံ။

**ယေ ဒုဋ္ဌုလ္လာ သာ သီလဝိပတ္တီ**တိ ဧတ္ထ နနု သီလဝိပတ္တိံ ပုစ္ဆန္တော ပဉှော နတ္ထိ, ကသ္မာ ပန "သာ သီလဝိပတ္တီ"တိ ဝိဿဇ္ဇနံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "ကိဉ္စာပီ"တိအာဒိ။ **တေနာ**တိ "ယေ ဒုဋ္ဌုလ္လာ သာ သီလဝိပတ္တီ"တိ ဝစနံ။ တမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ "စတူသု ဟီ"တိအာဒိ။ **ဝတ္ထုတ**တိ သံခေပေန ဝတ္ထုတ။

**တိဿန္နံ ဝိပတ္တီန**န္တိ သီလဝိပတ္တိတော အဝသေသာနံ တိဿန္နံ ဝိပတ္တီနံ။ **တတ္ထာ**တိ "ထုလ္လစ္စယ"န္တိအာဒိဝစနေ။

"အဗ္ဘာစိက္ခန္တီ"တိ ပဒဿ ကတ္တာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝဒန္တာ"တိ။ "တထာဟ"န္တိအာဒိနာ ဝဒနာကာရံ ဒဿေတိ။

"အယံ ဆဟီ"တိ ဣမိနာ **အယံ သာ**တိ ဧတ္ထ **သာ**သဒ္ဒော ပဒါလင်္ကာရောတိ ဒဿေတိ။ **ဧတ္တာဝတာ**တိ ဧတ္တကေန "ထုလ္လစ္စယ"န္တိအာဒိဝစနမတ္တေန။ ဝိဿဇ္ဇိတံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

## ဆေဒနကာဒိဝဏ္ဏနာ

**၃၃၇. ကတိ ဆေဒနကာနီ**တိအာဒိပုစ္ဆာနံ အနုသန္ဓိပုစ္ဆာဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ **"ယသ္မာ ပနာ"**တိအာဒိ။ ပုစ္ဆာ ဟိ အနုသန္ဓိအနနုသန္ဓိဝသေန ဒုဝိဓာ။ တတ္ထ ဝိဿဇ္ဇနေန အနုသန္ဓိဝသေန ပုစ္ဆာ **အနုသန္ဓိပုစ္ဆာ** နာမ, ဝိဿဇ္ဇနမနပေက္ခိတွာ ယထာကာမပုစ္ဆာ **အနနုသန္ဓိပုစ္ဆာ** နာမ။ တာသံ ဝိတ္ထာရော နေတ္တိအဋ္ဌကထာဒီသု ဂဟေတဗ္ဗော။ ဣဓာပိ "ကော ဒသ ယာဝတတိယကာ"တိ ဝိဿဇ္ဇနေန အနုသန္ဓာနတ္တာ အနုသန္ဓိပုစ္ဆာ နာမ။ ယသ္မာ ပန ဝိဿဇ္ဇိတောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗာဝသေနာ**တိ ကောဒသာ"တိ သဗ္ဗာယ သတ္တိယာ, အာယတ္တေန တ။ **သဗ္ဗာနုသန္ဓိဝသေနေတ**တိ "ကတီ"တိ သဗ္ဗာယ အနုသန္ဓိဝသေန ဧဝ။ **တေသန္တိ** ပဉှာနံ။ **တတ္ထာ**တိ "ဆ ဆေဒနကာနီ"တိအာဒိပါဌေ။ **ဣဒမေဝ**တိ ဣဒံ ဧဝ ဝစနံ။ **အပုဗ္ဗန္တိ** ပုဗ္ဗေ န ဝုတ္တံ, အပေဟာဏံ နဝန္တိ အတ္ထော။ **ယံ ပနေတ**န္တိ ယံ ပန ဧတံ ဝစနံ။ "သောဠသာ"တိ ဣမိနာ **သောဒသာ**တိ ဧတ္ထ ဒကာရဿ ဠကာရံ ကတွာ "သောဠသာ"တိ ပါဌောပိ ယုဇ္ဇတီတိ ဒဿေတိ။ **ဇာနန္တိ ပညတ္တာ**တိ ဧတ္ထ "ဇာနံ ဝတ္ထုတ"တိ ပါဌသေသံ အဇ္ဈာဟရိတွာ ယောဇေတဗ္ဗဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဇာန"န္တိ ဇာနံ ဝတ္ထုတ ပညတ္တာ"တိ။ **တေ**တိ "ဇာန"န္တိ ပညတ္တာ သိက္ခာပဒါတိ အတ္ထော။ **ဧဝန္တိ** ဝက္ခမာနနယေန။ **ပဝိသေယျာတီ**တိ ဧတ္ထ **ဣတိ**သဒ္ဒော ပရိသမာပနတ္ထော။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

## အသာဓာရဏာဒိဝဏ္ဏနာ

**၃၃၈. ပုရိမ ပဉှာ**န္တိ "ကတိ ဆေဒနကာနီ"တိအာဒိပဉှာနံ ပုရေ ဝုတ္တံ ပဉှံ။ **တတ္ထာ**တိ "ဝီသံ ဒွေ သတာနီ"တိအာဒိပါဌေ။ **"ဒွေဝအနိယတေဟီ"**တိ ပဒဿ အသမာဟာရဒိဂုတက္ကံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဒွီဟိ အနိယတေဟီ"တိ။ **"သဒ္ဓိ"**န္တိ ဣမိနာ သဟာဒိယောဂေ ကရဏဝစနန္တိ ဒဿေတိ။

ကထာယံ "ဓောဝနဉ္စ သိက္ခာပဒ"န္တိအာဒိနာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **ဒွေ လောမာ**တိ ဒွေ ဧဠကလောမသိက္ခာပဒါနိ။

**"သကလော"**တိအာဒိကာယ အမုတေယျကထာယ ယောဇနာ သုဝိညေယျာဝ။

**သင်္ဃမှာ ဒသ နိဿရေ**တိ ဧတ္ထ "သင်္ဃမှာ နိဿာရိယတီ"တိ (ပါစိ. ၆၈၀, ၇၃၀) ဧဝံ ဝုတ္တာ ဒသာတိ ယောဇနာနယံ ဒဿေန္တော အာဟ "သင်္ဃမှာ နိဿာရိယတီ"တိအာဒိ။ **တတ္ထာ**တိ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ။ **တထာ**တိ ယထာ ခုဒ္ဒကာ, တထာတိ အတ္ထော။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ။

**တေသန္တိ** ပါရာဇိကာနံ။ ကဏှသပ္ပါဒယော ဒုရာသဒါ ဝိယ ဒုရာသဒါ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ **"ဒုရူပဂမနာ**တိ ဣမိနာ သဒဓာတုယာ ဂတျတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဒုရာသဇ္ဇနာ**တိ ဒုက္ခေန အာသဇ္ဇိတဗ္ဗာ, အာသဇ္ဇိတုံ န သုကရာတိ အတ္ထော။ **သမူပမာ**တိ သမဥပမာ။ သမူပမာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ **"ယထာ"**တိအာဒိ။

**သာဓာရဏန္တိ** အင္ဂဟိ ဟရာဇိကေဟိ သာဓာရဏံ။ ဧကေကဿ ဟရာဇိကဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဝိရုဋ္ဌဟိ ဘဝန္တီ တေ**တိ တေ္တ ဥပမာနောပမေယျာနံ ဟာကဋ္ဌဘာဝံ ကတ္ဂတ ယောဇနာနယံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယထာ ဧတေ"တိအာဒိ။ **အဝိရုဋ္ဌဟိမ္ဗော** တိ အဝိရုဋ္ဌဟိသဘာဝ။ **ပကတိသီလဘာဝေနာ**တိ ပကတိယာ သီလဝန္တဘာဝေန, **"ပကတိသီလာဘာဝေနာ"**တိပိ ဟဌော, ပကတိသီလဿ အဘာဝေန, အဘာဝပေတူတိ အတ္တော။ **ဧတ္တာဝတာ** တိ ဧတ္တကေန "အဌ္ဌေဝ ဟရာဇိကာ"တိအာဒိဝစနမတ္တေန, ဒဿိတံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိဘတ္တိယော** တိ ဟရာဇိကာဒိဝသေန ဝိဘဇိတဗ္ဗာတိ ဝိဘတ္တိယောတိ။ **တတ္ထာ** တိ "တေဝီသတိ သင္ဃာဒိသေသာ"တိအာဒိဟဋ္ဌေ ။ **သဗ္ဗသင္ဂကဟိကဝစနန္တိ** သဗ္ဗေသံ တိဏ္ဏံ သမထာနံ, သဗ္ဗာသံ တ အာပတ္တီနံ သမထာနံ သင္ဂဟိကဝစနံ။ **"ဒ္ဓဝီဟိ သမထေဟီ"**တိ သမ္ဗုခာဝိနယေန စ ပဋိညာတကရဏေန စာတိ ဒ္ဓဝီဟိ သမထေဟိ။

**တေန္တိ** "ဒွေဝ ဥပေသထာ ဒွေဝ ပတရဏာ"တိ ဝစနံ။ **ဝိဘဇနာနီ**တိ ဝိဘဇိတဗ္ဗာနံ ဝိဘဇနကိရိယာယ အဝိနာဘာဝတော ဘာဝဝသေန ဝုတ္တံ, တသ္မာ ဝိဘဇိတဗ္ဗာတိ **ဝိဘတ္တိယော** တိ ဝစနတ္တော ကာတဗ္ဗော။ အပရာပိ ဣမာ ဝိဘတ္တိယော ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။ ဟေဌာ ဝုတ္တဿ "ဝိဘတ္တိမတ္တဒဿနေနေဝ စေတံ ဝုတ္တံ, န သမထေဟိ ဝူပသမနဝသေနာ"တိ ဝစနဿ အတ္ထနယတော အညံ အတ္ထနယံ ဒဿေန္တော အာဟ **"အထဝါ"**တိအာဒိ, "ဣမာပိ ဝိဘတ္တိယော"တိ ပဒံ "နိဿာယာ"တိ ပဒေ အဝုတ္တကမ္မံ ။ နိဿာယ အာပဇ္ဇန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တာ**တိ အာပတ္တိယော။ **ဝုတ္တပ္ပကာရေဟေတ** တိ တီဟိ သမထေဟီတိ ဝုတ္တပကာရေဟော။ **တံမူလိကာနန္တိ** တေ ဧဝ ဥပေသထာဒယော မူလမေတာသန္တိ တံမူလိကာ, တာသံ။ ဣမိနာ ကာရိယူပစာရေန ဝုတ္တနယံ ဒဿေတိ။ **တာ ဝိဘတ္တိယော** တိ ဥပေသထာဒိဝိဘတ္တိယော။

## ဟရာဇိကာဒိအာပတ္တိဝဏ္ဏနာ

၃၃၉. ဧဝံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဂတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယဒိဒံ အာပတ္တိဟရာဇိကံ နာမာတိ ယောဇနာ။ **အာပတ္တိဟရာဇိက** န္တိ အာပတ္တိသင္ခာတံ ဟရာဇိကံ။ "ပရာဇယမာပန္နော"တိ ဣမိနာ သာသနတော ပုဂ္ဂလံ ပရာဇေတီတိ **ဟရာဇိကန္တိ** ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဏှုပစ္စယော ဟေတုကတ္ဂတ္ထတစကော, ယကာရဿ ကကာရော။ **စုတော**တိ စဝကော။ **ပရဒ္ဓ ဓော**တိ ဝိရဒ္ဓော။ **ဘဌ္ဌော** တိ ပတိတော။ **နိရင္ကတော** တိ သင္ဃမ္ဗဟာ အပသာရိတော။ **အနီဟတေ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ** တိ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ သင္ဃမ္ဗဟာ နီဟရိတ္ဂတ န ဟရိတေ, အနပနီတေတိ အတ္တော။ "ဥပေသထပတရဏာဒိဘေဒေ"တိ ဣမိနာ သံတသသရူပံ ဒဿေတိ။ ဟ္ကဒ္ဓေ အာဒရမကတ္ဂတ "ဇဝံ အာပတ္တိ"တိ ဝုတ္တံ။ **အယံ ဟီ**တိ အယံ ဧဝံ ဝက္ခမာနော။ **ဧတ္တာ** တိ ကထာယံ။ **တေန တသ္မာ** တိ ဧတ္တ "တသ္မာ"တိ ပဒေန "တေနာ"တိ ပဒဿ ကာရဏတ္ထံ ဒဿေတိ။

**ဧတ္တာ** တိ ဒုတိယကထာယံ။ အာဒိမ္ဗဟိ စေဝ ဣစ္ဆိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **ဧတ္တာ** တိ ပရိတသအနာဒီသု စတူသု ကမ္မေသု။ "သင္ဃော"တိအာဒိဝစနတ္တော တိပဒတိန္နာဓိကရဏဗာဟိရတ္တသမာသော ဟောတိ, စေဝသဒ္ဒ ဒစသဒ္ဒေဟိ အာဒိသေသပအနံ ဥဘယပဒတ္ထပဓာနဘာဝံ ဒဿေတိ, "ဣစ္ဆိတဗ္ဗော"တိ ပဒံ ကာရကာနံ ကိရိယာပေက္ခတ္တာ ကိရိယတ္တာယ ပက္ခိတ္တံ။ **အဿာ** တိ အာပတ္တိယာ, ဣမိနာ အညပဒံ ဒဿေတိ။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗတ္တေ အပစ္စယံ ကတ္ဂတ တဒ္ဓိတန္တိပိ ဝဒန္တိ။ လဟုကနယော ပနေသ။ အယံ ပနေတ္ထ ဂရုကနယော – အာဒိ စ သေသော စ **အာဒိသေသာ,** သင္ဃော အာဒိသေသေသု အဿာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗောတိ **သင္ဃာဒိသေသော** တိ။

**အနေကာံသိကတံ ပဒန္တိ** ဧတ္တ **ပဒန္တိ** သိက္ခာပဒံ။ အနေကာံသေန ကတံ **အနေကာံသိကတန္တိ** ဒဿေန္တော အာဟ "ယသ္မာ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ အနေကာံသေန ကတ"န္တိ။ ယသ္မာ ကတံ, တသ္မာ အနိယတောတိ ပဝုစ္စတီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ အနိယတေ။ **ယတ္ထာ** တိ သိက္ခာပဒေ။ **သောပီ**တိ သိက္ခာပဒဓမ္မောပိ။

**အစ္စယေသု** တိ ဒေသေသု။ တေ ဟိ နိဒ္ဒေသံ အတိက္ကမ္မ အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ **အစ္စယာ** တိ ဝုစ္စန္တိ။ **တေနာ**တိ အစ္စယေန။ **ထူလောတိ** ဩဠာရိကော။ "ထူလတ္တာ"တိ ဣမိနာ **"တေနေတ"**န္တိ ဧတ္တ တေနသဒ္ဒဿ ကာရဏတ္ထံ ဒဿေတိ။ အစ္စယဿ ထူလတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေန္တိ** အာပတ္တိမ္ဗံ။ ဣမာယ ကထာယ အ

ညေယံ လဟုကာပတ္တိနံ ထူလော အစ္စယော **ထုလ္လစ္စယော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဒွေဝဘာဝေ သတိ သံယောဂပရ
တ္တာ ရဿော ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

“နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗတော ဒေသေတဗ္ဗတော”တိ ဣမိနာ နိဿဇ္ဇနံ **နိဿဂ္ဂေ,** အာပတ္တိဒေသနတော ပုဗ္ဗဘာဂေ ကတ္
တဗ္ဗဿ ဝိနယကမ္မဿေတမဓိဝစနံ, သော ဧတဿတ္ထီတိ **နိဿဂ္ဂိယ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

ကုသလဓမ္မသဒ္ဒေန ကုသလစိတ္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အာဟ “ကုသလဓမ္မသင်္ခာတံ ကုသလစိတ္တ”န္တိ။
“ကုသလစိတ္တံ ပါတေတီ”တိ ဣမိနာ စိတ္တံ ပါတေတီတိ **ပါစိတ္တိယ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ “စိတ္တပါ
တိယ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ပဒဝိပရိယာယံ ကတွာ, တကာရဿ စ လောပံ ကတွာ “ပါစိတ္တိယ”န္တိ ဝုတ္တံ။ အစိန္တေ
ယျော ဟိ ပါဠိနယော။ ဣဗ္ဗုပစ္စယော ဟေတုကတွာဝတ္တတစကော။ နနု “ပါတေတိ ကုသလံ ဓမ္မ”န္တိ ဣမိနာဝ “ပါစိ
တ္တိယ”န္တိ ပဒဿ နိဗ္ဗစနံ သိဒ္ဓံ, ကသ္မာ ပန “အပရဇ္ဈတိ စိတ္တသမ္မောဟနဋ္ဌာန”န္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ယံ
ပနာ”တိအာဒိ။ ယသ္မာ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

ပါဋိဒေသနီယာသု နိဗ္ဗစနမေဝ အဒဿေတွာ ကသ္မာ “ဘိက္ခု အညာတကော သန္တော”တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ
အာဟ “ဝုတ္တကရဏီယပဟာဝကာရဏဒဿနတ္ထမေတ”န္တိ။ “ပဋိဒေသေတဗ္ဗတော”တိ ဣမိနာ အညာပတ္တိ
ဒေသနာနယတော “ကရဏီယ”န္တိအာဒိနာ ပဋိ ဝိသုံ ဝတွာ ဒေသေတဗ္ဗာတိ **ပါဋိဒေသနီယာ**တိ နိဗ္ဗစနံ ဒဿေတိ။

**ဒုက္ကဋ** န္တိ တတ္ထ ဒုသဒ္ဒော ဒုဋ္ဌုအတ္ထော စ ဝိရူပတ္ထော စ ဟောတီတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဒုဋ္ဌု ကတံ, ဝိ
ရူပံ တ ကတ”န္တိ။ **တ**န္တိ ကမ္မံ။ **တံ ပနေတ**န္တိ ဒုက္ကဋံ, ခလိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဿာ** တိ ဒုက္ကဋဿ။ တဿ
တ္ထော ဇေ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ ယံ ဟပန္တိ ယောဇနာ။ **ယဒီ**တိ အထ။ **ယဒိ**သဒ္ဒော ဟိ အထ
ပရိယာယော။ **ဣဒမ္ပိ** တိ ဣဒမ္ပိ ကမ္မံ, ဟပန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

“လပိတ”န္တိ ဣမိနာ **ဒုရာဘဋ္ဌ** န္တိ တတ္ထ ဘာသဓာတုယာ ကထနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ယ**န္တိ ဝစနံ။ **ကိဠ္ဌ ဘိယျ
ယော**တိ တတော အတိရေကံ ကထေတဗ္ဗဝစနံ ကိဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ **သံကိလိဋ္ဌဠ ယံ ပဒ** န္တိ တတ္ထ စကာရော ပိသဒ္ဒ
ဒတ္ထော “ပဒ”န္တိ တတ္ထ ယောဇေတဗ္ဗော, **ယံ**သဒ္ဒော ကာရဏတ္ထောတိ အာဟ “သံကိလိဋ္ဌံ ယသ္မာ တမ္ပိ ပဒ”န္
တိ။ **တမ္ပိ ပဒ** န္တိ တမ္ပိ ဝစနံ။ **ပဒ**သဒ္ဒော ဟိ ဝစနတစကော။ တမ္ပိ ဝစနံ ယသ္မာ သံကိလိဋ္ဌံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။
ကထံ သံကိလိဋ္ဌံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ “ယသ္မာ”တိ ပဒေန **ယံ**သဒ္ဒော ကာရဏတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **န**န္တိ ပဒံ။
**“ဇာနံ ဣတိ ဝုစ္စတီ”** တိ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပဒံ။ “ဒုဗ္ဘာသိတန္တိ ဇာနံ ဝုစ္စတီ”တိ သံဝဏ္ဏနာပဒံ။ **ဇာန**န္တိ ဇာနံ ပဒံ, ဇာနံ
ဝစနန္တိ အတ္ထော။

**တတ္ထာ** တိ သေခိယကထာယ။ **ဣဒ**န္တိ အာပတ္တိနံ နိဗ္ဗစနဒီပကံ ဝစနံ, ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ကဿ ဒီပနတ္
ထံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “သင်္ဂဟိတဿ အတ္ထဿ ဒီပနတ္ထ”န္တိ။

**တတ္ထာ** တိ “ဆန္ဒမတိဝဿတီ”တိအာဒိဝစနေ။ **ဂေဟာ**န္တိ ပကတိဂေဟံ။ ဣဒံ ပန ဂေဟန္တိ ယောဇနာ။ ဝိတ္ထာ
ရေန္တော အာဟ “မူလာပတ္တိဥပဟိ”တိအာဒိ။ “အဝိဝဋ္ဋ”န္တိ ဝတွာ တဿတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ “သုစ္ဆန္န”န္
တိ။ **ဝိဝဋ္ဋ**န္တိ အစ္ဆန္နံ။ နာတိဝဿနဘာဝံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “မူလာပတ္တိဥပဟိ”တိအာဒိ။ ဝိဝရန္တော ဘိက္ခု နာ
ပဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သုဒ္ဓန္တေ** တိ သုဒ္ဓကောဋ္ဌာသေ။ “တသ္မာ”တိ စ “ဧနာ”တိ စ ယေဘုယျေန အတ္ထ
တော ဇေ, တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဧတေန ကာရဏေနာ”တိ။ **ဝေဠွေတံ ဝိဝဋ္ဋ** န္တိ ဇေ ဇာံ ဆန္နံ စေ ဝိဝဋ္ဋန္တိ ယောဇနာ။

**ပရိဟာတိယမာနာန**န္တိ အဘိဘူယမာနာနံ။ “ရက္ခာဒိဂဟနံ အရဉ္ဉ”န္တိ ဣမိနာ **ပဝန**န္တိ ပဒဿ အရဉ္ဉပရိယာယ
တံ ဒဿေတိ။ ဂတိသဒ္ဒဿ ဘဝဘေအာဒိအတ္ထံ ပဋိက္ခိပိတွာ ပဋိသရဏတ္ထော ဟောတီတိ ဒဿေန္တော
အာဟ “ပဋိသရဏံ ဟောတီ”တိ။ **တ**န္တိ ပဝနံ။ **ဧတေ**တိ မိဂါ။ **“အဿသန္တီ”** တိ ပဒေန “ပဿသန္တီ”တိ အတ္
ထောပိ ဂဟေတဗ္ဗော အဝိနာဘာဝတော, အာနာပါနံ ကရောန္တီတိ အတ္ထော။ **အာကာသော**တိ အဇ္ဈာကာသော။ **ပက္ခီန**
န္တိ ဝိဟင်္ဂမာနံ။ “သဗ္ဗေသံ သင်္ခတဓမ္မာန”န္တိ ဣမိနာ **ဓမ္မာန** န္တိ တတ္ထ သင်္ခတဓမ္မာယေဝ ဂဟေတဗ္ဗာတိ
ဒဿေတိ။ “ဝိနာသောတ”တိ ဣမိနာ **ဝိဘဝ**သဒ္ဒော ဝိနာသတစကောတိ ဒဿေတိ။ **ဧတေသ**န္တိ သဗ္ဗေသမ္ပိ သင်္ခတ

ဓမ္မာနံ။ **ဂတီ**တိ ပတိဋ္ဌာ။ ကသ္မာ ဝိဘတော ဓမ္မာနံ ဂတိ ဟောတီတိ အာဟ ''န ဟီ''တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **တေ**တိ သဖ္ဗေပိ သင်္ခတဓမ္မာ။ **ဝိနာသန္တိ** ဝိဘဝံ။ **သုစိရမ္ပိ** တိ အသီတိဝဿာဒိကာလမ္ပိ။ **နိဗ္ဗာနံ အရဟတော ဂတီ** တိ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပဒံ။ ''ခီဏာသဝဿာ''တိ ဣမိနာ **အရဟတော**တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''အနုပာဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတူ''တိ ဣမိနာ **''နိဗ္ဗာန''** န္တိ ပဒဿ ဣဓ အဓိပ္ပေတနိဗ္ဗာနံ ဒဿေတိ။ ကထာယ တေ တေ အတ္ထာ သံဂဟေတဗ္ဗတဂါထာယန္တိ တ္တောတိ **ကထာသင်္ဂဏိကံ** ။

ဣတိ ပဌမကထာသင်္ဂဏိကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## အဓိကရဏဘေဒံ

## ဥက္ကောဋနဘေဒါဒိဝဏ္ဏနာ

**၃၄၀.** အဓိကရဏဘေဒေ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဒဿေတုံ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒွေဝ သမထေ**တိ ဧတ္ထ ဒွိန္နံ သမထာနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သမ္မုခါဝိနယဉ္စ ယေဘုယျသိကဉ္စာ''တိ။ ''ပဋိသေဓေတီ''တိ ဣမိနာ **ဥက္ကောဋေတီ** တိ ဧတ္ထ ကုဋဓာတုယာ ဆေဒနတ္ထံ အတ္ထတော ဒဿေတိ။ ဆေဒနံ နာမ အတ္ထတော သမထပဋိသေဓနန္တိ အတ္ထော။

**၃၄၁.** ဒွတ္တဒသသု ဥက္ကောဋေသူတိ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ။ **အကတံ ကမ္မန္တိအာဒယော** တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ''ဒုက္ကဋံ့ ကမ္မံ, ပုန ကာတဗ္ဗံ ကမ္မ''န္တိ ဒွေဝ ဥက္ကောဋာ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာ။ **အနိဟတံ ကမ္မန္တိအာဒယော** တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ''ဒုန္နိဟတံ, ပုန နိဟနိတဗ္ဗ''န္တိ ဒွေဝ ဥက္ကောဋာ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာ။ **အဝိနိစ္ဆိတန္တိအာဒယော** တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ''ဒုဝိနိစ္ဆိတံ, ပုန ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗ''န္တိ ဒွေဝ ဥက္ကောဋာ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာ။ **အဝူပသန္တန္တိအာဒယော** တိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ''ဒုဝူပသန္တံ, ပုန ဝူပသမေတဗ္ဗ''န္တိ ဒွေဝ ဥက္ကောဋာ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာ။ **အပိစာ**တိ သာမညတော ပန။

**တတ္ထ ဇာတက** န္တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယသ္မိံဝိဟာရေ''တိ။ ယသ္မိံဝိဟာရေ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အညမညဿ အတ္ထေသု, အတ္တာနံ တ ပဋိပက္ခံ အတ္ထယန္တိ ဣစ္ဆန္တီတိ **အတ္တပစ္စတ္ထိကာ။ ဟဋ္ဌိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယေနေဝတ**တိ ဟဋ္ဌိမံ အာဂတေဟိ သမထေဟိ မုတ္တကေန ဓမ္မဒေသနာမတ္တဝိနိစ္ဆယေနေဝ။ **ဣဒန္တိ** အဓိကရဏံ။ **ယေနာပိ ဝိနိစ္ဆယေနာ** တိ ဟဋ္ဌိမုတ္တကေန ယေနာပိ ဝိနိစ္ဆယေန။

**အညော**တိ နေတသိကေဟိ အညော ဝိနယဓရော ပုစ္ဆတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေဟိ စာ**တိ နေတသိကေဟိ စ။

**တေဿာ** တိ ဝိနယဓရဿ။ **အယန္တိ** ဝိနယဓရော။ **တတ္ထာ** တိ တံ ကမံ။ **အညမညံ တ သညာပေန္တိ** တိ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ အညမညံ တ သညာပေန္တိ။ **တေ ဘိက္ခူ** တိ တေ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ ဘိက္ခူ။ **နိဇ္ဈာပေန္တိ** တိ သညာပေန္တိ။ **ဥက္ကောဋေတိ ယော** တိ ယော ဥက္ကောဋေတိ။ **ဧတေ**တိ အတ္တပစ္စတ္ထိကေ ဘိက္ခူ, ဒိသ္မတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ကမံ။ **တတ္ထေဝ** တိ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧဝ။

**တတ္ထေဝ** တိ ကမမေဝ။ **တတ္ထေဝ** တိ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ။ **တတ္ထ ဂတ** န္တိ တံ ကမံ ဂတံ။

''ဧဝေဝ နယော''တိ ဣမိနာ ဟာစိတ္တိယမေဝ အတိဒိသတိ။

သင်္ဃေနပေ။ အဓိကရဏေ ဝဒန္တောပီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယံ ပနေတံ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံ နာမ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တေန္တိ** အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံ။ **ဝဒန္တောပီ** တိ ပိသဒ္ဒော န ကေဝလံ တိဏဝတ္ထာရကံ ဥက္ကောဋေန္တောယေဝ ဥက္ကောဋေတိ နာမ, အထ ခေါ ဝဒန္တောပီတိ ဒဿေတိ။

**ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော** တိအာဒီသု အဂတိဂမနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဝိနယဓရော ဟုတ္တ''တိအာဒိ။ အတ္တာယ ဥက္ကောဋေန္တောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ အနတ္ထံ စရန္တဿ။ မန္တော ပန ဥက္ကောဋေတိ နာမာတိ

သမ္ဗန္ဓော။ ကော ဗလဝနိဿိတော စ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂဟနမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိန္တိ** ဂဟနသဒိသံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဝနသဒိသံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိန္တိ အတ္ထော။ **ဗလဝန္တေ စာ** တိ ဧတ္ထ **စ**သဒ္ဒေါ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ **နိဿိတတ္တာ** တိ ကေ ဿ နိဿိတတ္တာ။ **ဗလဝနိဿိတော စာ** တိ ဧတ္ထာပိ စ သဒ္ဒေါ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော ယောဇေတဗ္ဗော။ **တဿာ** တိ ဝိသ မာဒိနိဿိတဿ။

**သောတိ** သာမဏေရော။ **မဂ္ဂေ ဘူတာတတ္တာ** တိ မဂ္ဂေ ဟုတွာ ဘူတာ, မဂ္ဂေ တ ပတ္တာ အတ္ထ ဘာဝထာတိ အတ္ ထော။ **တေ**တိ ပရာဇယဘိက္ခူ။ **တဿာ** တိ သာမဏေရဿ။ **သော**တိ သာမဏေရော။ **တေ**တိ ပရာဇယဘိက္ခူ။ **တန္တိ** သာမဏေရံ။ **သော**တိ ဒဟရော။ **တတော**တိ သန္နိဟိတကာရဏာ။ **ဟိယျော** တိ အနန္တရာတီတာဟေ။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ ဝဒေတိ။ **သော**တိ ဒဟရော။ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **ဂစ္ဆာ** တိ ဂစ္ဆာဟိ။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

သင္ဃေန သဒ္ဓိံ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ ပရိဝေဏဂတံ ကေံ ဘိက္ခုန္တိ ယောဇနာ။ **ကိဿာ** တိ ကေန ကာရဏေ န။ ဧဝံ ဣမိနာကာရေန ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗံ နနူတိ ယောဇနာ။ **သော**တိ ဝိနိစ္ဆယကာရကော ဘိက္ခု။ ဆန္ဒအာယကော သုဝိညေယျော ယေဝ။

## အဓိကရဏနိဒာနာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၄၂. **ကိံနိဒာနန္တိ**အာဒီသု ဆသု ပဒေသု သမာသဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကိံနိဒာနမဿာ''တိအာဒိ။ **အဿာ**တိ ဝိဝါဒာဓိကရဏဿ။ ''ကိံနိဒာန''န္တိ ပဒံ သတိပိ သမာသဘာဝေ ဗဟုဗ္ဗီဟိပကတိကတ္တာ ''ကိ''န္တိ နိဂ္ဂဟိ တန္တဘာဝေန ဥစ္စာရဏံ ကာတဗ္ဗံ။ **သဗ္ဗာနေတာနိ** တိ သဗ္ဗာနိ နိဒာနန္တိအာဒီနိ ဧတာနိ ပဒါနိ။ **ဝေဝစနာနီ**တိ ကေသိဉ္စိ ဝ ''ကာရဏ''န္တိ အတ္ထေ ဝိဝိဓာနိ ဝစနာနိ **ဝိဝစနာနိ,** တာနိယေဝ **ဝေဝစနာနိ**။ အထ တ ဝိဝိဓံ ဝစနမေတဿတ္ထဿာ တိ ဝိဝစနံ, ကာရဏသဒ္ဒါတော အတ္ထော, အဘိဓေယျအဘိဓာနဘာဝေန သမ္ဗန္ဓတ္တာ ဝိဝစနဿ ဧတာနိ **ဝေဝစနာ နိ,** ပဒါနိ။

''အဋ္ဌာရသဘေဒကရဝတ္ထုသဒ္ဒါတော''တိ ဣမိနာ ဝိတဒသရူပံ ဒဿေတိ။ **ဝိတဒန္တိ** အဋ္ဌာရသဘေဒကရဝတ္ထု သဒ္ဒါတံ ဝိတဒံ။ **တေန္တိ** ''ဝိတဒနိဒာန''န္တိ ဧတံ ဝစနံ။ **အဿာ** တိ အနုတအဓိကရဏဿ။ **ဣဒမ္ပိ** တိ ''အနုတဒနိဒာ န''န္တိ ဝစနမ္ပိ။ **အဿာ** တိ အာပတ္တာဓိကရဏဿ။ **တေန္တိ** ''အာပတ္တိနိဒာန''န္တိ ဝစနံ။ ကိစ္စမေဝ ဗုဒ္ဓနဝမုန ဝသေန **ကိစ္စယန္တိ** ဝုတ္တံ။ **အဿာ** တိ ကိစ္စာဓိကရဏဿ။ သမနုဘာသနာဒီနံ ဥပ္ပဇ္ဇနကကိစ္စာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေန္တိ** ''ကိစ္စယနိဒာန''န္တိ ဝစနံ။ **ကေပဒယောဇနာ**တိ ကေန **''နိဒာန''**န္တိ ပဒေန ယောဇနာ။ **သဗ္ဗပဒါနီ**တိ သဗ္ဗာနိ သမုဒယာဒီနိ ပဒါနိ။

**နဝန္န** န္တိ ဇာတိဝသေန ဆန္နံ ဟေတူနံ နဝသု အန္တောဂဓတ္တာ တိကဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ **ဗုဒ္ဓနမတ္တ** န္တိ ဟေ တုပစ္စယဝသေန ဗုဒ္ဓနမေဝ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တာ။ **တ္ထော** တိ တတိယပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနေ။

၃၄၃. **ဒွတဒသ မူလာနီ**တိ ဧတ္ထ ဒွတဒသန္နံ မူလာနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကောဓေပနာဟယုဂဠကာဒီ နီ''တိအာဒိ ။ ဧတ္ထ (ဝိဘ. ၈၃၃, ၉၄၄) အာဒိသဒ္ဒေန မက္ခပဠာသယုဂဠ ဣဿာမစ္ဆရိယယုဂဠ မာယာသာဌေယျယုဂဠ ဟာပိစ္ဆမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယုဂဠ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိအာဓာနဂ္ဂာဟိဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိယုဂဠဝသေန ပဉ္စ ယုဂဠာနိ သင်္ဂဏှာတိ။ **အဇ္ဈတ္တသန္တာနပ္ပဝတ္တာနိ** တိ နိယကဇ္ဈတ္တသန္တာနေ ပဝတ္တာနိ။

အဋ္ဌာရသဘေဒကရဝတ္ထုနံ သမုဋ္ဌာနဘာဝံ နိဗ္ဗစနေန ပကာသေန္တော အာဟ ''တံ ဟိ''တိအာဒိ။ **တန္တိ** အနုတ အဓိကရဏံ, သမုဋ္ဌာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧတ္ထ စ ''ဧတေသူ''တိ ဣမိနာ အဓိကရဏဘာဝံ ဒဿေတိ။ ''ဧတေဟီ''တိ ဣ မိနာ ကရဏဘာဝံ ဒဿေတိ။ **တေနာ**တိ ကာရဏေန။ **အဿာ** တိ ဝိတအဓိကရဏဿ။ **တောနီ**တိ အဋ္ဌာရသဘေဒကရ ဝတ္ထုနိ။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗေသံ အဓိကရဏာနံ သဗ္ဗေသု သမုဋ္ဌာနေသု။

၃၄၄. ကေန အဓိကရဏေန ကိစ္စာဓိကရဏေနာတိ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တောနီ**တိ အဓိကရဏာနိ။ **ကေံသ တော**တိ ကေံသေန, ကေကောဋ္ဌာသေနာတိ အတ္ထော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တာ။

သာဝသေသာပတ္တိ သမ္မတိ ဝိယ အနဝသေသာပတ္တိ န သမ္မတီတိ ယောဇနာ။ ကသ္မာ န သမ္မတီတိ အာဟ ''န ဟီ''တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ ယသ္မာ။ **သာ**တိ အနဝသေသာ အာပတ္တိ။ **တတော**တိ အနဝသေသာပတ္တိတော။ ဇွေ စ ''န သက္ကာ ဒေသေတု''န္တိ ဣမိနာ ဒေသနာကမ္မိနိယာ အဘာဝံ ဒီပေတိ။ ''န သက္ကာ။ပေ။ ပတိဋ္ဌာတု''န္တိ ဣမိနာ ဝုဋ္ဌာန ကမ္မိနိယာ အဘာဝံ ဒီပေတိ။

**၃၄၉. တတော**တိ နယတော။ **ယတ္ထ သတိဝိနယော** တိအာဒိကာ ဆ ယမကပုစ္ဆာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တာသ**န္တိ ပုစ္ဆာနံ။ **ပကာသိတော**တိ ပာကဋော။

**၃၅၀. ဒွိဝိန္နမ္ပိ သမထာန** န္တိ သမ္မုခာဝိနယသတိဝိနယဝသေန ဒွိဝိန္နမ္ပိ သမထာနံ။ **ယသ္မာ** တိ ယေန ကာရဏေန န သက္ကာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပတ္တဝင္ငိနံ နာနာကရဏန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသ**န္တိ သမ္မုခာဝိနယသတိဝိနယာနံ နာနာကရဏန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ယသ္မာ ကဒလိက္ခန္ဓေ ပတ္တဝင္ငိနံ နာနာကရဏံ ဝိနိဗ္ဘုဇ္ဇိတွာ တ ဒဿေတုံ န သက္ကာ ဝိယ တေသံ နာနာကရဏံ ဝိနိဗ္ဘုဇ္ဇိတွာ တ ဒဿေတုံ န သက္ကာတိ။ **တေနာ**တိ ကာရဏေန။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ဝိဿဇ္ဇနေသု။

## သတ္တသမထနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

**၃၅၂. အဿာ** တိ သမ္မုခာဝိနယဿ။ **တတ္ထာ** တိ ''နိဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသော''တိ ပာဌေ။ **ဣဒ**န္တိ သမ္မုခာဝစနံ။ **လဒ္ဓုပတာဒေ**တိ လဒ္ဓေ ပရေသံ ဥပတာဒေ ယေနာတိ လဒ္ဓုပတာဒေ, ခီဏာသဝေ။ **ယဿ စာ** တိ ယဿ စ သန္တိကေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥဘိန္န** န္တိ ဒေသကပဋိဂ္ဂါဟကာနံ ဒွိန္နံ။

**၃၅၃.** နနု ပုစ္ဆာယံ ''သတ္တန္နံ သမထာန''န္တိ ဝုတ္တံ, ကသ္မာ ပန ဝိဿဇ္ဇနာယံ သမ္မုခာဝိနယဿ သမုဋ္ဌာနံ န ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''ကိဉ္စာပီ''တိအာဒိ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ ဇွေ **ကိဉ္စာပိ** သဒ္ဒေ သမ္ဘာဝနတ္ထော, **ပန**သဒ္ဒေ ဂရဟတ္ထော။ တထာ ဝုတ္တမ္ပီတိ ယောဇနာ။ **ကမ္မသင်္ဂဟာဘာဝေနာ** တိ ကမ္မေ သင်္ဂဟဿ အဘာဝေန။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ''ကမ္မဿ ကိရိယာ''တိအာဒိပာဌေ။ ကမ္မံ ကရီယတိ ဣမာယာတိ ကိရိယာ, ဥတ္တိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ကမ္မဿ ကိရိယာတိ ဥတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ''တိ။ ကရီယတေ ဌပီယတေ **ကရဏံ**။ သယံ ဥပဂမီယတေ **ဥပဂမနံ**။ အဇ္ဈုပေသနေန ပရံ ဥပဂမာပီယတေ **အဇ္ဈုပဂမနံ** ။ အဓိဝာသီယတေ **အဓိဝာသနာ**။ အပ္ပဋိက္ကောသီယတေ **အပ္ပဋိက္ကောသနာ**။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကရဏန္တိ တဿာယေဝ''တိအာဒိ။ **တေ**န္တိ ကမ္မံ။ **မေ**တိ မယှံ။ ခမုဓာတုပယောဂေ သမ္ပဒါနေတ္ထေ သမ္ပဒါနဝစနံ။ အထ ဝါ မေတိ မယာ။ ကတ္တုဝတ္ထေ ကရဏဝစနံ, သာမိဝစနံ ဝါ။ **ခမတီ**တိ ကတ္တုရူပသဒိသံ ကမ္မရူပံ။ ရူပဥဟိ ကတ္တုရူပသဒိသံ ကမ္မရူပံ ''ခမတိ သင်္ဃဿာ''တိအာဒီသု (မဟာဝ. ၁၂၇) ဝိယ။ ကမ္မရူပသဒိသံ ကတ္တုရူပံ ''ဥပာသကော သီလံ သမာဒိယတီ''တိအာဒီသု (ပဋ္ဌာ. ၁.၁.၄၂၃) ဝိယ။ ဇွေ ကမ္မ မတ္တေ ပဝတ္တော ယပစ္စယော လောပေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

## သတ္တသမထနာနာတ္ထာဒိဝဏ္ဏနာ

**၃၅၄.** မာတာပုတ္တာဒီနံ အယံ ဝိတဒေတိ ယောဇနာ။ ''ဝိရုဒ္ဓတဒတ္တာ''တိ ဣမိနာ ဝဒနံ တဒေ, ဝိရုဒ္ဓေ တဒေ **ဝိတဒေ**တိ နိဗ္ဗစနံ ဒဿေတိ။ **အဓိကရဏီယတာယာ**တိ ဝူပသမိတတာယ။ ဣမိနာ အဓိကရီယတိ သမထေဟိ ဝူပသမီယတီတိ **အဓိကရဏ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု အဓိကရဏဘေဒေသု။

ဣတိ အဓိကရဏဘေဒဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

# ဒုတိယကထာသင်္ဂဏိကံ

## စောဒနာဒိပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာဝဏ္ဏနာ

၃၅၉. ဒုတိယကထာသဂ္ဂဏ္ဏိယံ စောဒနာ နာမ ကိံ ဒဿေတွာ စောဒနာတိ အာဟ "ဝတ္ထုဉ္စ အာပတ္တိဉ္စ ဒဿေတွာ စောဒနာ"တိ။ အေသံ သရာပေတီတိ **အေသသာရဏာ။ သင်္ဃသန္နိပါတော** တိ သင်္ဃဿ သန္နိပါတနံ။ ကြမိနာ **သင်္ဃော** တိ ဧတ္ထ ဥတ္တရပဒလောပေါ ဒဿေတိ။ **မတိကမ္မန္တိ** ဧတ္ထ မတိသဒ္ဒော ကြစ္ဆတ္ထောတိ အာဟ "ဝုစ္ဆတိ မန္တဂ္ဂဟဏ"န္တိ။ **တန္တိ** မတိကမ္မံ။

"တေန စုဒိတကပုဂ္ဂလေန"တိ ပဒံ "သာရဏတ္ထာယာ"တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ။ **တဿ ပုဂ္ဂလဿာ** တိ တဿ စုဒိတကဿ ပုဂ္ဂလဿ, ကြမိနာ "နိဂ္ဂဟတ္ထာယာ"တိ ပဒဿ ကမ္မံ ဒဿေတိ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ အဓိကရဏဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ။ **ပရိဂ္ဂဟဏတ္ထာယာ** တိ ပရိ ဝီမံသိတွာ ဂဟဏတ္ထာယ။ **ဓမ္မာ-ဓမ္မ** န္တိ ဘူတာဘူတံ။ "ဝိနိစ္ဆယ သန္နိဋ္ဌာပနတ္ထ"န္တိ ကြမိနာ ဟဋ္ဌိယံ ဟဋ္ဌသေသံ ဒဿေတိ။

**မာ ခေါ ပဋ္ဌိယန္တိ** ဧတ္ထ **ပဋ္ဌိယ**သဒ္ဒော ကောပပရိယာယောတိ အာဟ "ကောပံ မာ ဇနယီ"တိ။ "စုဒိတကေ တ စောဒကေ တ"တိ ကြမိနာ "သင်္ဃေ"တိ အာဓာရံ ပဋ္ဌိက္ခိပတိ။ **သစေ အနုဝိဇ္ဇကော တုဝ** န္တိ ဧတ္ထ **အနုဝိဇ္ဇက** သဒ္ဒေါ ဝိနယဓရပရိယာယောတိ အာဟ "ဝိနယဓရော"တိ။ ဝိနယဓရော ဟိ ယသ္မာ စောဒကစုဒိတကာနံ ဝစနံ အနုမိနိတွာ ဝတ္ထုအာပတ္တာဒိဝသေန ဝိဒတိ, တသ္မာ **အနုဝိဇ္ဇကော** တိ ဝုစ္စတိ။

ဝိရုဒ္ဓံ ကဟံ သံဝတ္တေတီတိ **ဝိဂ္ဂဟိကံ** ။ "န တုဝ"န္တိအာဒိနာ ဏိကပစ္စယဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ **ယာယာ**တိ ကထာယ။ သုတ္တာဒီနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ **"သုတ္တံ နာမာ"** တိအာဒိ။

**အနုယုဉ္စနဝတ္တ** န္တိ အနုယုဉ္စနဿ, အနုယုဉ္စနေ တ ဝတ္တံ။ ကုသလေန ဗုဒ္ဓိမတာတိ ဧတ္ထ **ကုသလ**သဒ္ဒော ဆေကပရိယာယော, **ဗုဒ္ဓိမန္တု** သဒ္ဒော ပဏ္ဍိတပရိယာယောတိ အာဟ "ဆေကေန ပဏ္ဍိတေနာ"တိ။ "ဉာဏဂဟရမိပ္ပတ္တေနာ"တိ ကြမိနာ **ဗုဒ္ဓိမတာ**တိ ဧတ္ထ န ကေဝလံ ဉာဏသာမညံ, အထ ခေါ သဗ္ဗညုတဉာဏန္တိ ဒဿေတိ။ **အယန္တိ** ဧသော ယထာဝုတ္တော အတ္ထော။ **အယံ ပနာ**တိ ဧသော ဝက္ခမာနော ပန။ **ဧတ္ထာ** တိ ကြမာသု ကထာသု။ သစေ တုဝံ အနုဝိဇ္ဇကော ဟောသီတိ ယောဇနာ။ ယံ ပန အနုယောဂဝတ္တံ ကတံ သုပညတ္တံ သဗ္ဗသိက္ခာပဒာနံ အနုလောမန္တိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** အနုယောဂဝတ္တံ။ **ကြတီ**တိ အယံ သာဓိပ္ပာယသင်္ခေပဝဏ္ဏနာ။ **အတ္တနောတိ** အနုဝိဇ္ဇကဿ။ **သမ္ပ ရာယေ**တိ ပရလောကေ။ **ယော**တိ အနုဝိဇ္ဇကော။ **တန္တိ** အနုယောဂဝတ္တံ ။ **ဂတိန္တိ** သုဂတိံ။ **ဟိတန္တိ** စောဒကစုဒိ တကာနံ ဟိတံ။ **ဂဝေသန္တော** တိ ဉာဏေန ဧသန္တော။ ကြမိနာ ဟိတံ ဧသန္တောတိ **ဟိတေသီ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **မေတ္တဉ္စာ** တိ အပ္ပနာပတ္တံ မေတ္တဉ္စ။ **မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဉ္စာ** တိ အပ္ပနာမေတ္တာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တံ ပရိကမ္မဥပစာရ မေတ္တဉ္စ။ တဝ ဘာရေ သင်္ဃေန ကတေ ဧတေတိ ယောဇနာ။

**ယော**တိ အနုဝိဇ္ဇကော။ **ဧတေသန္တိ** စောဒကစုဒိတကာနံ။ "ဘာသိတ"န္တိ ကြမိနာ **ဧဟာရ**သဒ္ဒော ဘာသိတပရိ ယာယောတိ ဒဿေတိ။ **တန္တိ** သဟာသာ ဧဟာရံ။

**အနုသန္ဓိတန္တိ** ဧတ္ထ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္ဓိံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ "ကထာနုသန္ဓိ ဝုစ္စတီ"တိ။ ကထာယ အနုရူပံ သန္ဓ ဒဟနံ **ကထာနုသန္ဓိ။ ပဋိညာနုသန္ဓိတေနာ**တိ ဧတ္ထ ပဋိညာသဒ္ဒအနုသန္ဓိသဒ္ဒာနံ တုလျာဓိကရဏတော အညံ ဘိန္နာဓိက ရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ **"အထဝါ"**တိအာဒိ။ လဇ္ဇီ ပုဂ္ဂလန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ကထာယံ။ **ဝတ္ထာနုသန္ဓိနာ** တိ အာစာရသင်္ခါတေန ဝတ္တေန အနုသန္ဓိနာ အဿ အလဇ္ဇိဿ ဝတ္တေန သဒ္ဓိံ ယာ ပဋိညာ သန္ဓိယတီတိ ယောဇနာ။

**ဇာနန္တော အာပဇ္ဇတီ** တိ ဇာနန္တော ဟုတွာ အာပဇ္ဇတိ။ ကြမိနာ **သဉ္စိစ္စာ** တိ ပဒဿ သဉ္စေတေတွာတိ အ တ္ထံ ဒဿေတိ။ ဝီတိက္ကမစေတနာယ သဒ္ဓိံ စေတေတွာတိ အတ္ထော။ "န ဒေသေတိ န ဝုဋ္ဌာတီ"တိ ကြမိနာ **ပရိဂူ ဟတီ**တိ ဧတ္ထ ပရိဂူဟနံ နာမ အတ္ထတော န ဒေသနံ န ဝုဋ္ဌာနန္တိ ဒဿေတိ။

ယန္တိ "သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတီ"တိ ဝစနံ။ **တုမှေ့ဟဟီ**တိ ပရိဟာရကာရကေဟိ။ **သစ္စ** န္တိ တထံ အဝိတ ထံ။ **အဟမ္ပိ** တိ စောဒကောပိ။ **ပိ**သဒ္ဒေန ပရိဟာရကံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **န**န္တိ "သဉ္စိစ္စာ"တိအာဒိဝစနံ။ **တန္တိ** တုဝံ, တွံ တ။

**ပုဗ္ဗာပရ** န္တိ တွေ ပုဗ္ဗေ ကထေတဗ္ဗံ **ပုဗ္ဗံ,** အပရမ္ဟိ ကထေတဗ္ဗံ **အပရံ,** ပုဗ္ဗဉ္စ အပရဉ္စ ပုဗ္ဗာပရန္တိ ဒ ဿေတွာ အာဟ "ပုရေ"တိအာဒိ။ "တသ္မိံ ပုဗ္ဗာပရေ"တိ ဣမိနာ ဟဠိုယံ **ပုဗ္ဗပရသ္မာ** တိ ဧတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ သာ မိဝစနန္တိ ဒဿေတိ။

**ဒ္ဝိဟီ**တိ ဟာရာဇိကသင္ဃာဒိသေသဝသေန ဒ္ဝိဟိ။ **ပဉ္စဟီ**တိ ထုလ္လစ္စယာဒိဝသေန ပဉ္စဟိ။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ**တိ "နတ္ထိ ဒိန္န"န္တိအာဒိနာ (ဓ. သ. ၁၂၂၁) ဒသဝတ္ထုကာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ။ **အန္တဂ္ဂာဟိကဒိဋ္ဌိယာ** တိ "သဿတော လောကော"တိ အာဒိနာ (ဒီ. နိ. ၁.၃၁; မ. နိ. ၁.၂၆၉) ဒသဝတ္ထုကာယ အန္တဂ္ဂာဟိကဒိဋ္ဌိယာ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ဒုတိယကထာသ ဂ္ဂဏိကေသု။

ဣတိ ဒုတိယကထာသင်္ဂဏိကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

**စောဒနာကဏ္ဍံ**

**အနုဝိဇ္ဇကကိစ္စဝဏ္ဏနာ**

**၃၆၀-၁.** ဣအနိ အာရဒ္ဓန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧကော ဘိက္ခု ဧကေန မာတုကမေနာတိ ယောဇနာ။ **သော**တိ ပဿန္တော ဘိက္ခု။ **တ**န္တိ နိက္ခမန္တံ ပဝိသန္တံ တ ဘိက္ခုံ။ **ဣတရော**တိ စုဒိတကော။ **တဿာ** တိ စောဒကဿ။ **န ဥပေတီ**တိ န ဥ ပဂစ္ဆတိ။ **န ပဋိဇာနာတီ**တိ န ပဋိဿဝံ ကရောတိ။ **တွော** တိ မာတုကမေန နိက္ခမန္တပဝိသန္တဒ္ဓာနေ။ **ယ**န္တိ ကမ္မံ။ **တေနာ**တိ စောဒကေန။ **တဿာ** တိ စောဒကဿ ဝစနေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣတရော**တိ စုဒိတကော။ **အသုဒ္ဓပရိသင်္ကိတော**တိ အသုဒ္ဓာယ အဒ္ဓာနေ ဥပ္ပန္နာယ ပရိသင်္ကာယ ပရိသင်္ကိတော။ တဒတ္ထံ ဒဿေတိ "အမူလကပရိသင် ကိတော"တိ ဣမိနာ။ **တဿ ပုဂ္ဂလဿာ** တိ စုဒိတကဿ ပဋိညာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု အနု ဝိဇ္ဇကကိစ္စေသု။

ဣတိ အနုဝိဇ္ဇကကိစ္စဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

**စောဒကပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာ**

**၃၆၂-၃. သစ္စေ စ အကုပ္ပေ စာ** တိ ပဓာနံ သမ္ဗန္ဓဒ္ဓာနံ ဒဿေန္တော အာဟ "ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗ"န္တိ။ "ယ"န္တိ အာဒိနာ သစ္စေ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ယ**န္တိ ကမ္မံ။ "န စာ"တိအာဒိနာ အကုပ္ပေ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ဩတိဏ္ဏာဏ္ဏာ** တိ ဝိနိစ္ဆယံ ဩတိဏ္ဏဉ္စ။ "ဝစန"န္တိ ဣမိနာ ဩတိဏ္ဏာနောတိဏ္ဏာသရူပံ ဒဿေတိ။ **တတ္ထာ** တိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ။ "ဩတိဏ္ဏာနောတိဏ္ဏံ ဇာနိတဗ္ဗ"န္တိ ဝစနေတိ ဟိ အတ္ထော။ **စောဒကဿ ပမာဏ**န္တိ "ဓမ္မော"တိ တ "အဓမ္မော"တိ တ "ဗာလော"တိ တ "ပဏ္ဍိတော"တိ တ စောဒကဿ ပမာဏံ။ **စုဒိတက ဿ ပမာဏ**န္တိ ဓမ္မစုဒိတကော န ခော, နောတိ စုဒိတကဿ ပမာဏံ။ **အနုဝိဇ္ဇကဿ ပမာဏ** န္တိ သက္ကာ နု ခော ဝိ နိစ္ဆိတုံ, နောတိ အနုဝိဇ္ဇကဿ ပမာဏံ။ အနုဝိဇ္ဇကော ဝတ္တဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေန ဓမ္မေနာ** တိအာဒီသု ဓမ္မာ ဒိနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဓမ္မောတိ ဘူတံ ဝတ္ထု"တိအာဒိ။ ဧတေန ဓမ္မေန စ ဧတေန ဝိနယေန စ ဧတေန သတ္ထုသာသနေန စာတိ ယောဇနာ။ တသ္မာ အနုဝိဇ္ဇကေန ဝူပသမေတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တွော** တိ အနုဝိဇ္ဇကဿ ပဋိ ပဇ္ဇိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ။

**အဝဉ္ဉ**န္တိ အဝဇာနနံ။ **ဣမေ**တိ ထေရာ။ "ခတတ္တာ"တိ ဣမိနာ အတ္တနာဝ အတ္တာ ခညတီတိ **ခတော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဥပဟနိယန္တီတိ **ဥပဟတာနိ,** ဥပဟတာနိ ဣန္ဒြိယာနိ အနေနာတိ **ဥပဟတိန္ဒြိယော** ။ "ပညာယ အ ဘာဝတော"တိ ဣမိနာ **ဒုမ္မေဓော** တိ ဧတ္ထ ဒုသဒ္ဒော အဘာဝတ္ထော, မေဓာသဒ္ဒော ပညာပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ နတ္ထိ မေဓာ ဧတဿာတိ **ဒုမ္မေဓော** တိ နိဗ္ဗစနံ ကာတဗ္ဗံ။ ခတော။ပေ.။ ဒုမ္မေဓော သော အနုဝိဇ္ဇကော ဥပဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဥပဂစ္ဆတိ, တသ္မာ ဝတ္တန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ ဟဋ္ဌဿ, ကထာယ တ။ ဝိတ ထာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "စုဒိတကစောဒကေသု ဟိ"တိအာဒိ။ **ဥဘောပေတေ**တိ ဥဘောပိ ဧတေ အာမိသပုဂ္ဂလနိဿ သယော။ **ဓမ္မော** တိ သာသနဓမ္မော။ **ဣတီ**တိ အယမတ္ထော။

**ဥပကဏ္ဏကံ ဇပ္ပတီ**တိ ဧတ္ထ ကဏ္ဏသ္သ သမီပံ ဥပကဏ္ဏံ, တဒေဝ ဥပကဏ္ဏကန္တိ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဇေံ ကထေဟီ”တိအာဒိ။ “ကဏ္ဏမူလေ”တိ ဣမိနာ ဥပကဏ္ဏကန္တိ ဧတ္ထ ဥပသဒ္ဒသ္သ သမီပတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ **မန္တေတီ**တိ ကထေတိ။ ဣမိနာ ဇပ္ပဓာတုယာ ကထနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ **ဇိမ္ဟံ ပေက္ခတီ**တိ ဧတ္ထ ဇိမ္ဟသဒ္ဒော ကုဋိလတာစကော, ကုဋိလံ နာမ အတ္ထတော ဣဓ အေသောတိ အာဟ “အေသမေတ”တိ။

**ကထာနုသန္ဓီ**တိ စုဒိတကအနုဝိဇ္ဇကာနံ ကထာယ အနုသန္ဓိ။ **ဝိနိစ္ဆယာနုသန္ဓီ**တိ အနုဝိဇ္ဇကေန ကတသ္သ အာပတ္တာနာပတ္တိဝိနိစ္ဆယသ္သ အနုသန္ဓိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ**တိ စောဒနာကဏ္ဍေ။

ဣတိ စောဒနာကဏ္ဍဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## စူဠသင်္ဂါမံ

## အနုဝိဇ္ဇကသ္သ ပဋိပတ္တိဝဏ္ဏနာ

**၃၆၅.** စူဠသင်္ဂါမေ သမာဂမနံ **သင်္ဂါမော,** သမာဂမေန္တိ သန္နိပတန္တိ ဧတ္ထာတိ တ **သင်္ဂါမော**တိ ဝစနတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “သင်္ဂါမော ဝုစ္စတိ။ပေ။ သင်္ဃသန္နိပါတော”တိ။ သန္နိပတနံ **သန္နိပါတော,** သန္နိပတန္တိ ဧတ္ထ ဒေသေတိ တ သန္နိပါတော, သင်္ဃသ္သ သန္နိပါတော **သင်္ဃသန္နိပါတော**။ သင်္ဂါမ ယုဒ္ဓေတိ ဓာတုပါဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၈ မကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယုဒ္ဓံ နာမ အတ္ထတော အဓိကရဏဝိနိစ္ဆယောတိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ တဒတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “တတြ ဟီ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတြာ**တိ တသ္မိံ သင်္ဂါမေ, သမော သရန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အတ္တပစ္စတ္ထိကာ**တိ အတ္တနော ပဋိပက္ခံ အတ္ထယန္တိ။ **ဥဒ္ဒမ္မ**န္တိ ဓမ္မတော ဝိယောဂံ။ ဒီပေန္တာ ဟုတွာတိ ယောဇနာ။ ကေ ဝိယာတိ အာဟ “ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဝိယာ”တိ။ သော ဘိက္ခု ပဝတ္တေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **လဒ္ဓိ**န္တိ ဥဒ္ဒမ္မာဒိတံ။ **တတ္ထာ**တိ သင်္ဂါမေ။ **အဝစရတီ**တိ ဩဂဟေတွာ စာရေတိ ပဝတ္တေတိ။ တမေဝတ္ထံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “အဇ္ဈောဂဟေတွာ ဝိနိစ္ဆယံ ပဝတ္တေတီ”တိ။ ဧတ္ထ “အဇ္ဈောဂဟေတွာ”တိ ဣမိနာ **အဝ**ဥပသဂ္ဂသ္သ ဩဂဟတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ “ဝိနိစ္ဆယံ ပဝတ္တေတီ”တိ ဣမိနာ စရဓာတုသ္သ ကာရိတန္တောဂမတ္တာ သဟကာရိတကမ္မေန ပဝတ္တနတ္ထံ ဒသ္သေတိ။ ဣမိနာ သင်္ဂါမေ အဝစရတီတိ **သင်္ဂါမာဝစရော**တိ နိဗ္ဗစနံ ဒသ္သေတိ။ ကော ဝိယာတိ အာဟ “ယသတ္ထေရော ဝိယာ”တိ။ **မာနဒ္ဓဇ**န္တိ ကေတုကမျတာပစ္စုပဋ္ဌာနမာနသင်္ခါတံ ဓဇံ။ **ရဇောဟရဏသမေနာ**တိ ဧတ္ထ ရဇံ ဟရတိ အပနေတိ အနေနာတိ **ရဇောဟရဏံ,** ဟာဒပုဉ္ဆနံ, တေန သမေနာတိ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ဟာဒပုဉ္ဆနသမေနာ”တိ။ ဟာဒံ ပုဉ္ဆတိ သောဓေတိ အနေနာတိ **ဟာဒပုဉ္ဆနံ,** တေန သမော **ဟာဒပုဉ္ဆနသမော,** တေန။ သမာကာရံ ဒသ္သေန္တော အာဟ “ယထာ”တိအာဒိ။ ရဇောဟရဏသ္သ နေဝ ရာကေ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယထာပတိရူပ**န္တိ ပတိရူပသ္သ အနုလောမံ, ပတိရူပနတိက္ကန္တန္တိ အတ္ထော။ အကထေန္တေန နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သာမံ တ ခမ္မော**တိ ဧတ္ထ ခမ္မော နာမ ကောတိ အာဟ “ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိသ္သိတာ တ”တိအာဒိ။ ရူပပရိစ္ဆေဒေ စ သမထာစာရေ စ ဝိပဿနာစာရေ စ ဌာနဝတ္တဉ္စ နိသဇ္ဇဝတ္တဉ္စ, အာဒိသဒ္ဒေန စင်္ကမဝတ္တာဒီနိ သင်္ဂဏှာတိ။ စုဒ္ဒသမဟာဝတ္တာဒီနံ “ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိသ္သိတာ”တိ ပဒေန ဂဟိတတ္တာ ဝတ္တသဒ္ဒေန ဌာနဝတ္တာဒီနိ ဧဝ ဂဟေတဗ္ဗာနိ, အာဒိသဒ္ဒေန စင်္ကမဝတ္တာဒီနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ **ပရော တ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော**တိ ယော တ သော တ ကောစိ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗောတိ အာဟ “ယော”တိအာဒိ။ ဣမိနာ န ယော တ သော တ ကောစိ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော, သမတ္ထောယေဝ ပန အဇ္ဈေသိတဗ္ဗောတိ တ ဒသ္သေတိ။ “အာဝုသော”တိအာဒိနာ ဝတ္တဗ္ဗာကာရံ ဒသ္သေတိ။ **အရိယော တ တုဏှီဘာဝေ**တိ ဧတ္ထ န ကေဝလံ ကထေတုံ အသမတ္ထဝသေန တုဏှီဘာဝေ, ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရဝသေန ပနာတိ အာဟ “ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရဝသေန တုဏှီဘာဝေ”တိ။ အရိယာနံ ဧသော **အရိယော,** တုဏှီဘာဝေါ။ “နာဝဇာနိတဗ္ဗော”တိ ဣမိနာ **နာတိမညိတဗ္ဗော**တိ ပဒသ္သ အတိက္ကမ္မ န မညိတဗ္ဗောတိ ဒသ္သေတိ။

**ဥပဇ္ဈာယော**တိ စောဒကစုဒိတကာနံ ဥပဇ္ဈာယော။ **သဗ္ဗတ္ထာ**တိ သဗ္ဗေသု “န အာစရိယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော”တိ အာဒိပဒေသု။ ကုလမေဝ ဇာတိနာမကေတ္တဝသေန အယန္တိ အပဒိသိယတီတိ **ကုလပဒေသော။ အတြသ္သာ**တိ ဧတ္ထ အတြ အသ္သာတိ ပဒစ္ဆေဒံ ကတွာ အတြသဒ္ဒော ပုဂ္ဂလဝိသယော, အသ္သသဒ္ဒော အာဓာတိကောတိ အာဟ “အတြ ပုဂ္ဂလေ”တိအာဒိ။ တတ္ထ “ဘဝေယျာ”တိ ဣမိနာ အသ္သသဒ္ဒသ္သ သဗ္ဗနာမတ္တဉ္စ “ဘဝတီ”တိ ဝတွာ

တမာနိကဘာဝဥ္စ ပဋိက္ခိပတိ။ **ပရိသာနုဝိဓာယကေနာ**တိ ပရိသာယ အနုမတံ ကရောန္တေန။ ဣမိနာ **နော ပရိသကပ္ပိကေနာ**တိ ဧတ္ထ **ကပ္ပ** သဒ္ဒော ဝိဓျတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **ယန္တိ** ဝစနံ။ **န ဟတ္ထမုဒ္ဒာ** တိ မုဒ္ဒန္တိ တောယာတိ **မုဒ္ဒာ,** သက္ခရမင်္ဂုလိယံ ဟတ္ထဿ မုဒ္ဒာ အဝယဝိအဝယဝဝသေန သမ္ဗန္ဓတ္တာတိ **ဟတ္ထမုဒ္ဒာ** ။ တဿာ ဝိကာရော "ဟတ္ထမုဒ္ဒာ"တိ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ "ဟတ္ထဝိကာရော"တိ။

"အတ္ထံ အနုဝိဓိယန္တေနာ"တိ ဧတ္ထ **အတ္ထ** န္တိ ဝိနိစ္ဆယတ္ထံ။ **အနုဝိဓိယန္တေနာ** တိ သလ္လက္ခေန္တေန။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဝိနိစ္ဆယပဋိဝေဓမေဝ သလ္လက္ခေန္တေနာ"တိ။ **သန္နိဟတမဏ္ဍလေ** တိ သန္နိဟတာယ ပရိသာယ သမူဟေ, သန္နိဟတမဏ္ဍလဿ မဇ္ဈေတိ အတ္ထော။ **န ဝီတိဟာတဗ္ဗ** န္တိ ဧတ္ထ ဝီတိဟရဏံ နာမ အတ္ထတော ဟာပနန္တိ အာဟ "န ဝိနိစ္ဆယော ဟာပေတဗ္ဗော"တိ။ **ဒုရုတ္တတာစ** န္တိ စောဒကစုဒိတကာနံ ဒုရုတ္တတစံ။ **ဟိတပရိသကိနာ**တိ ဧတ္ထ ဟိတံ ပရိ သေတီတိ ဟိတပရိသကော, ကရုဏာ စ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေ စ, သော ဧတဿတ္ထီတိ **ဟိတပရိသကီ,** ပုဂ္ဂလော, တေန ဟိတပရိသကိနာ။ တမေဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ဟိတေသိနာ ဟိတဂဝေသိနာ"တိ ။ **ကရုဏာ**တိ အပ္ပနာပတ္တာ ကရုဏာ။ **ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေ**တိ အပ္ပနာပတ္တာယ ကရုဏာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တာ ပရိကမ္မဉပစာရကရုဏာ။ **ပဒဒ္ဓဝယေပီ**တိ "ဟိတာနုကမ္ပိနာ ကာရုဏိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဟိတပရိသကိနာ အသမ္ပဝ္ပလာပိနာ ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ ပဒဒ္ဓဝယေပိ။ အယံ အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ "အသုန္ဒရဝစန"န္တိ ဣမိနာ **အသုရုတ္တ**န္တိ ဧတ္ထ သုန္ဒရံ ဥတ္တံ **သုရုတ္တံ,** န သုရုတ္တံ အသုရုတ္တန္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော**တိ ပရိဝီမံသိတ္ဗတ ဂဟေတဗ္ဗော။

**တဿာ** တိ အဓမ္မစောဒကဿ။ **အနောသဋ္ဌံ ဝတ္ထု**န္တိ ဧတ္ထ "စောဒကစုဒိတကေဟိ ဝုတ္တ"န္တိ ပဒံ အဓိကာရဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ စ **အနောသဋ္ဌ**န္တိ ဝိနိစ္ဆယံ အနောသဋ္ဌန္တိ အတ္ထော။ ကိံ ပဂ္ဂဏှိတဗ္ဗောတိ အာဟ "နနုတ္ဝ"န္တိအာဒိ။ **အနုယောဂဝတ္တ** န္တိ "ကာလေန ဝက္ခာမိ"တိအာဒိနာ (စူဠဝ. ၃၉၉; ပရိ. ၃၆၂, ၄၃၇) ဝုတ္တံ, "သစ္စေ စ အကုပ္ပေ စာ"တိ (စူဠဝ. ၄၀၁) စ ဝုတ္တံ အနုယုဥ္စနဝတ္တံ။ တဉှိ ယသ္မာ အနေန ဝတ္တေန စောဒကော စုဒိတကံ, စုဒိတကော တ စောဒကံ အနုယုဥ္စတိ, စောဒကေန စုဒိတကော, စုဒိတကေန တ စောဒကော အနုယုဥ္စိယတိ, တသ္မာ **အနုယောဂဝတ္တ**န္တိ ဝုစ္စတိ။ **ကထာပေတုတ**တိ စောဒကစုဒိတကေဟေဝ ကထာပေတုတ။ **တဿာ** တိ စောဒကဿ တ စုဒိတကဿ တ, **သာရဇ္ဇ** န္တိ ဘယံ။ **တေ**တိ တဝ။ **ဝတ္တတပီ**တိ မုခေန ဝတ္တတပိ။ **ပိ**သဒ္ဒေန ကာယဝိကာရံ ဒဿေတုတပီတိ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ "အနုယောဂဝတ္တ"န္တိ ဓာတုကမ္မံ, "သော ဘိက္ခု"တိ ကာရိတကမ္မံ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗံ, တံ ကမ္မံ တဗ္ဗပစ္စယော ဝဒတိ။ **အသုစိ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ နတ္ထိ သုစိ သီလမေတဿာတိ **အသုစီ**တိ ဝုတ္တေ အလဇ္ဇီတိ အာဟ "အလဇ္ဇီ"န္တိ။ ဥဇု သီလတ ကာယဝင်္ကာဒိရဟိတော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ဧတ္ထ စ ကာယဝင်္ကာဒိရဟိတော ဟောတီတိ ဣမိနာ ဥဇုနော ကာရဏံ ဒဿေတိ။ ကာယဝင်္ကာဒိရဟိတတ္တာ ဥဇု ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **သော** တိ ဘိက္ခု။ **မဒ္ဒဝေနေတ** တိ မုဒုဘာဝေနေဝ။ **ဥပစရိတဗ္ဗော** တိ ကထေတဗ္ဗော။ ဣမိနာ **ဥဇုမဒ္ဒဝေနာ** တိ ပဒဿ သမ္ဗန္ဓဥ္ဇာနံ ဟဌသေသံ ဒဿေတိ။ **ယော**တိ ဘိက္ခု။ **အယမေတ**တိ ဧဝသဒ္ဒေန န ဓမ္မဂရုကော, ပုဂ္ဂလဂရုကော, ဓမ္မေသု စ ပုဂ္ဂလေသု စ န မဇ္ဈတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။

**၃၆၆.** တေန စ ပန အနုဝိဇ္ဇကေနာတိ ယောဇနာ။ **သုတ္တာဒီသူ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ဝိနယအနုလောမ ပညတ္တာနုလောမိကာနိ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ သုတ္တံ သံသန္ဒနတ္ထာယ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ကေသံ သံသန္ဒနတ္ထာယာတိ အာဟ "အာပတ္တာနာပတ္တီနံ သံသန္ဒနတ္ထ"န္တိ။ ဩပမ္မံ အတ္ထဒဿနတ္ထာယ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ ဧသေဝ နယော သေသေသုပိ။ **ပစ္စေကဠ္ဌာယိနော အဝိသံတဒကဠ္ဌာယိနော** တိ ဧတ္ထ ပစ္စေကသ္မိံ တိဋ္ဌန္တိ သီလေနာတိ **ပစ္စေကဌ္ဌာယိနော,** အဝိသံတဒကေ တိဋ္ဌန္တိ သီလေနာတိ **အဝိသံတဒကဠ္ဌာယိနော** တိ ဒဿေန္တော အာဟ "ဣဿ။ပေ။ ဌိတာ"တိ။ "ဣဿရိယာဓိပစ္စဇေဋ္ဌကဠ္ဌာနေ"တိ ဣမိနာ ပစ္စေကသဒ္ဒဿ ဒဿေတိ။ **တေ**တိ သင္ဃေန အနုမတာ ပုဂ္ဂလာ။

ကိမတ္ထံ "ဝိနယော သံဝရတ္ထာယာ"တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "ဣဒါနိ"တိအာဒိ။ ဣဒါနိ ဒဿေတုံ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယေ မန္တာ မန္တဗုဒ္ဓိနော ဟုတ္ဝာ ဇဝံ ဝဒေယျုန္တိ ယောဇနာ။ အထ တ မန္တာ မန္တဗုဒ္ဓိနော ယေ ပုဂ္ဂလာ ဇဝံ ဝဒေယျုန္တိ ယောဇနာ။ သကလာပိ ဝိနယပညတ္တိ ဥပနိသ္သယော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣမိနာ "သံဝရတ္ထာယာ"တိအာဒီသု "အနုဟအာပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယာ"တိပရိယောသာနေသု တေရသတက္ကေသု "ဥပနိသ္သယော ဟော

တီ’’တိ ဟဒ္ဓသေသော အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ ‘‘ပစ္စယော’’တိ ဣမိနာ ‘‘ဥပနိဿယော’’တိ ပဒဿ ဥပနိဿ
ယပစ္စယောတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ဒုတိယာဒိသုတ္တေသု။ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ
‘‘အပိစေတ္ထာ’’တိအာဒိ။ တတ္ထ **အပိစ** ဝိသေသံ ဝက္ခာမီတိ ယောဇနာ။ **ဧတ္ထာ** တိ ‘‘အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယာ’’တိအာဒိ
သု။ **တန္တိ** သုခံ။ တရုဏဝိပဿနာ နာမ ကဿ အဓိဝစနန္တိ အာဟ ‘‘ဥဒယဗ္ဗယဉာဏဿေတမဓိဝစန’’န္တိ။ နနု ‘‘ဝိ
ရာဂေ’’တိ ဧတ္ထ စတုတ္ထိဿ အရိယမဂ္ဂဿ ဂဟိတတ္တာ ‘‘ဝိမုတ္တီ’’တိ ဧတ္ထာပိ စတုတ္ထိမ် ဖလံ ဂဟေတဗ္ဗံ,
ကသ္မာ ပန ‘‘ဝိမုတ္တီတိ အရဟတ္တဖလ’’န္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ‘‘စတုတ္ထိဓောပိ ဟိ’’တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ
တ။ **အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယာ** တိ အသင်္ခတပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ။ နတ္ထေတ္ထ ဟိ ပရိနိဗ္ဗာနေ ကောစိ ပစ္စယော,
တသ္မာ အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ **တန္တိ** ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။ **တသ္မိံအနုပ္ပတ္တေ** တိ တသ္မိံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿ
နေ အနုက္កမေန ပတ္တေ။ **အဝဿ** န္တိ ဓုဝံ ဧကန္တေနာတိ အတ္ထော။ **ဧတဒတ္ထာ** တိ ဧသော အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာနသ
င်္ခါတော အတ္ထော ပယောဇနံ ဣမိဿာ ကထာယာတိ ဧတဒတ္ထာ။ **ကထာ**တိ အတ္ထဿ ကထာ။ **မန္တနာ** တိ ဓမ္မ
ဿ မန္တနာ။ **ဧတဒတ္ထာ ဥပနိသာ** တိ ဧတ္ထ ဥပနိသာသဒ္ဒော ပစ္စယတစကောတိ အာဟ ‘‘ပရံပရပစ္စယတာပီ’’တိ။
ပရံပရပစ္စယော ဟိ ယသ္မာ ဧတ္ထ ပရံပရဖလံ ဥပဂန္တွာ နိသီဒတိ, တသ္မာ **ဥပနိသာ**တိ ဝုစ္စတိ။ ‘‘ဝိနယော သံဝရတ္
ထာယာ’’တိအာဒိကာ အယံ ပရံပရပစ္စယတာပီတိ ယောဇနာ။ **သောတာဝဓာန**န္တိ ဩကပေဟတွတ ဓိယတေ ဌပိယတေ **အဝ
ဓာနံ,** သောတဿ အဝဓာနံ သောတာဝဓာနံ။ **ဣမံ ကထ**န္တိ ‘‘ဝိနယော သံဝရတ္ထာယာ’’တိအာဒိ ဣမံ ကထံ။ ယံ ဉာဏံ ဥ
ပ္ပဇ္ဇတိ, တမ္ပိ ဧတဒတ္ထန္တိ ယောဇနာ။ **ယဒိဒံ အနုပါဒါ စိတ္တဿာ** တိ ဧတ္ထ ‘‘ယဒိဒ’’န္တိ နိပါတော ‘‘ဝိမောက္
ခော’’တိ ပဌမပေက္ခိတွတ ယော အယန္တိ အတ္ထံ ဝဒတိ။ **အနုပါဒါ**တိ ဧတ္ထ ‘‘သယံ အဘိညာ’’တိအာဒီသု (မဟာဝ.
၁၁) ဝိယ ယကာရလောပေ ဟောတိ, တဿ ပဒဿ ကရဏံ ပန ‘‘စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ’’တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဣမ မတ္
ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘ယော အယံ စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ အနုပါဒိယိတွတ’’တိ။ ဧတ္ထ စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ အနုပါဒိ
ယိတွတ စိတ္တဿ အရဟတ္တဖလသင်္ခါတော ယော အယံ ဝိမောက္ခော အတ္ထိ, သောပိ ဧတဒတ္ထာယ ဟောတီတိ
ယောဇနာ။ ‘‘အရဟတ္တဖလသင်္ခါတော’’တိ ဣမိနာ ‘‘ဝိမောက္ခော’’တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ အရဟတ္တဖလ
ဥဟိ ယသ္မာ ဝိရုဒ္ဓေဟိ, ဝိသေသေန တ သဗ္ဗကိလေသေဟိ မုစ္စိတ္ထ, တသ္မာ **ဝိမောက္ခော** တိ ဝုစ္စတိ။ ‘‘အပစ္စယပရိနိ
ဗ္ဗာနတ္ထာယ တေ’’တိ ဣမိနာ **ဧတဒတ္ထာယာ** တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

၃၆၇. **ဝတ္ထုံ။ပေ။ န ဇာနာတီ** တိ ဧတ္ထာတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ သမ္ဗန္ဓော, တသ္မာ။ **ဧတ္
ထာ**တိ ဣမာသု ကထာသု။ **သမေန စာ**တိ ဧတ္ထ ‘‘သမေနာ’’တိ ပဒံ ‘‘အညာဏေနာ’’တိ အတ္ထဿ တစကံ ရူဠှီဟိပဒန္
တိ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘ဧတေနေဝ ပုဗ္ဗာပရံ အဇာနနဿ သမေန အညာဏေနာ’’တိ။ ဟဋ္ဌိယံ ကေန ကာရဏေန ကတာ
ကတံ န ဇာနာတီတိ အာဟ ‘‘သမေနာ’’တိ။ သမေန ပုဗ္ဗာပရဿ အညာဏေန ကတာကတံ န ဇာနာတီတိ အတ္ထော။ **ဧဝ**
န္တိအာဒိ နိဂမနံ ။ ယံ ပနေတံ ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ ‘‘တတ္ထာ’’တိ စ ‘‘အာကာရအကောဝိဒေ’’တိ စ အာဓာရာဓေ
ယျာနမဘေဒေ ဟောတိ, တသ္မာ အဝယဝီ အာဓာရော, အဝယဝေ အာဓေယျောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အာကာရသဒ္ဒော ကာရဏံ
တတ္ထောတိ အာဟ ‘‘ကာရဏာကာရဏေ’’တိ။ ကာရဏအကာရဏသင်္ခါတေ ကာရဏေတိ အတ္ထော။ **အာကာရဿာ**
တိ ဘုမ္မတ္ထေ သာမိဝစနံ။ အာကာရသ္မိန္တိ ဟိ အတ္ထော။

**တထေတာ**တိ ယထာ ဝတ္ထုအာဒီနိ န ဇာနာတိ, တထေဝ။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ။ **ယွတာယ**န္တိ ယော အယံ ဘိက္ခု။ ‘‘ဘယေနာ’’တိ
ဣမိနာ **ဘယာ**တိ ဧတ္ထ ကာရဏတ္ထေ နိဿက္ကဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ ဘယာ ဘယေန ဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ ဧသေ
ဝ နယော **သမ္မောဟေန မောဟာ ဂစ္ဆတီ** တိ ဧတ္ထာပိ။ **ဆန္ဒာ** တိ ဆန္ဒေန။ **ဒေါသာ**တိ ဒေါသေန။ အတ္တနာ ဉာတုံ အသ
မတ္ထတာယ န သညတ္တိယာ ကုသလောတိ အာဟ ‘‘ပရံ သညာပေတုံ အသမတ္ထတာယာ’’တိ။ ကသ္မာ နိဇ္ဈတ္တိယာ
စ အကောဝိဒေတိ အာဟ ‘‘ကာရဏာ။ပေ။ တာယာ’’တိ။ ‘‘ပရိသာယ လဒ္ဓတ္တာ’’တိ ဣမိနာ လဒ္ဓေ ပရိသသင်္ခါတော
ပက္ခော ယေနာတိ **လဒ္ဓပက္ခော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ သစေ တာဒိသကော ဘိက္ခု ဟောတိ, သော ဘိက္ခု ‘‘အပဋိက္
ခော’’တိ ဝုစ္စတီတိ ယောဇနာ။ ဧသေဝ နယော ဟေဋ္ဌာပိ။ ‘‘န ပဋိက္ခိတဗ္ဗော’’တိ ဣမိနာ ပဋိမုခံ န ဣက္ခိတဗ္ဗောတိ
**အပဋိက္ခော** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ‘‘န ဩလောကေတဗ္ဗော’’တိ ဣမိနာ ဣက္ခဓာတုယာ ဒဿနတ္ထံ ဒဿေတိ။

ဣတိ စူဠသင်္ဂါမဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

**မဟာသင်္ဂါမံ**

## တေဟရစ္စေန ဇာနိတဗ္ဗာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၆၈-၇၄. မဟာသင်္ဂါမေ ဓေတေနေဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝတ္ထုသင်္ကမနာကာရံ ဒဿေတုံ တ အဝ ဇာနနပဋိဇာနနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယော ပနာ''တိအာဒိ။ ယော ပန ဝဒတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သေေတ**တိ ဧသော ဧဝ, အဝဇာနနပဋိဇာနနဘိက္ခုတိ အတ္ထော။

၃၇၅. **နီလာဒိဝဏ္ဏာဝဏ္ဏဝသေနာ** တိ နီလာဒိဝဏ္ဏဝသေန စ အာရောဂ္ယတ္တာဒိအဝဏ္ဏဝသေန စ။ သဠ္ဌရိတ္တံ ယ သ္မာ အနေန သိက္ခာပဒေန ဓနံ အနုပဒီယတိ, တသ္မာ **ဓနမနုပ္ပအာန** န္တိ ဝုစ္စတိ။ **ပုဗ္ဗပယောဂေ**တိ ပုဗ္ဗေ ပယုဇ္ဇိတဗ္ဗ ဗော။

## အဂတိအဂန္တဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၃၇၉. **ဗဟုဇနအဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ** တိ ဟဋ္ဌိ ဝိတ္ထာရေစ္ဆော အာဟ ''ဝိနယဓရေန ဟီ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဝိနယဓရေနာ**တိ အနုဝိဇ္ဇကေန, ဝိနိစ္ဆိတေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သြတဒူပဇီဝိနိယော**တိ ဘိက္ခုနံ သြတဒံ ဥပနိဿာယ ဇီ ဝိနိယော။ **ဥပဟာသကာပီ**တိ ရတနတ္တယံ ပဋိသ္သရဏန္တိ ဥပဟာသကာပိ။ **အာယကာပီ**တိ ဘိက္ခုနံ ပစ္စယအာယကာပိ။ **တေသန္တိ** ဥပဟာသကာဒီနံ။ **တထေတ**တိ ယထာ ဥပဟာသကာဒယော ဒုဝိဓာ ဘိဇ္ဇန္တိ, တထေဝ။ **တတော**တိ အာရက္ခဒေဝ တာဟိ ပရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေနာ**တိ ဒုဝိဓာကာရဏေန။

၃၈၂. **ဂဟနနိသ္သိတော** တိ ဧတ္ထ ဂဟနသဒ္ဒော ဒိဋ္ဌိပရိယာယောတိ အာဟ ''မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအန္တဂ္ဂဟိကဒိဋ္ဌိသင်္ခါတံ ဂဟန''န္တိ။

၃၉၃. **တသ္သ အဝဇာနန္တော** တိ ဧတ္ထ ''တသ္သာ''တိ ပဒံ ''ဝစန''န္တိ ဟဌသေသေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ အာဟ ''တသ္သ ဝစန''န္တိ။ **တသ္သာ** တိ နဝကသ္သ။ **တန္တိ** နဝကံ။

၃၉၄. **''ယံအတ္ထာယာ''** တိ ဧသော သဒ္ဒော သမာသောတိ အာဟ ''ယဒတ္ထာယာ''တိ။ **''တံ အတ္ထ''** န္တိ ဧသော သဒ္ဒော လိင်္ဂဝိပလ္လာသောတိ အာဟ ''သော အတ္ထော''တိ။ **အတ္ထ** သဒ္ဒော ဟိ ပုလ္လိင်္ဂော, ဟဋ္ဌိယံ **န ပရိဟာပေ တဗ္ဗ**န္တိ ဧတ္ထာပိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ မဟာသင်္ဂါမေ။

ဣတိ မဟာသင်္ဂါမဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ကထိနဘေဒံ

## ကထိနအတ္ထတာဒိဝဏ္ဏနာ

၄၀၃. **ကထိနေ ခန္ဓကေ** တိ ကထိနက္ခန္ဓကေ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ ကထိနက္ခန္ဓကေ။

၄၀၄. **ပယောဂဿာ** တိ ဧတ္ထ ပယောဂေ နာမ ကောတိ အာဟ ''စီဝရဓောဝနာဒိနော''တိအာဒိ။ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ဝိစာရဏဆေဒနဗန္ဓနသိဗ္ဗနရဇနကပ္ပဗိန္ဒုအာဒိယနာနိ ဆ ပုဗ္ဗကရဏာနိ သင်္ဂဏှာတိ။ ဥဒကာဟရဏာဒိကော ယော ပယောဂေ ကရီယတီတိ ယောဇနာ။ **အနန္တရော** နာမ အတီတာနန္တရအနာဂတာနန္တရဝသေန ဒုဝိဓော, ဣဓ အနာဂတာနန္တရောယေဝ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ ''အနာဂတဝသေနာ''တိ။ ဥဒကာဟရဏာဒိပယောဂေ ဟိ ဥပ္ပန္နေ ပစ္ဆာ ဓောဝနာ ဒိပုဗ္ဗကရဏဿ ဥပ္ပတ္တိတော တပ္ပယောဂဿ အနာဂတဝသေနေဝ ပစ္စယော။ **သမနန္တရပစ္စယေနာ** တိ ဧတ္ထ **သံ**သဒ္ဒော သုဋ္ဌုအတ္ထောတိ အာဟ ''သုဋ္ဌု အနန္တရပစ္စယေနာ''တိ။ ''အာသန္နတရ''န္တိ ဣမိနာ သုဋ္ဌုဘာဝံ ဒဿေ တိ။ ''ပယောဂဿာ''တိ ပဒံ ''အာဓာရဘာဝ''န္တိ ပဒေ သာမီ, ''ပစ္စယာ ဟောန္တီ'' တိ ပဒေ သမ္ဗန္ဓနံ။ ''နိဿယ''န္တိ ပဒံ ''အာဓာရဘာဝ''န္တိ ပဒေန သံဝဏ္ဏေတိ။ ''ဥပေတေနာ''တိ ဣမိနာ **ဥပ**သဒ္ဒဿ ဥပဂမနတ္ထံ ဒဿေတိ, ဗလဝ တ္ထံ ပဋိက္ခိပတိ။ **ပဌမန္တိ** ပယောဂတော, ပယောဂဿ တ တာဝ။ ဣမိနာ **ပုရေဇာတပစ္စယေနာ** တိ ဧတ္ထ ပုရေသဒ္ဒ

အေ ပဌမတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **ပဉ္ဉာ** တိ ပယောဂတော, ပယောဂဿ တ ပရံ။ **အပုဗ္ဗံ အစရိမ** န္တိ ကေပဟာရေန။ ဣ မိနာ သဟဇာတသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

ဓဝံ ပုန္တိ ဒ္ဓတတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယန္တိ** ဓမ္မဇာတံ။ ဣအနိ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယဿာ** တိ ပယောကဒိကဿ။ **တဒေတ**တိ ဓမ္မဇာတမေဝ။ **တဿာ** တိ ''ပုဗ္ဗကရဏံ ပယောဂဿာ''တိအာဒိဝစနဿ အတ္တော ဓဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ''ပယောဂဿ ကတမေ ဓမ္မာ''တိအာဒိ ယံ ဝစနံ ဝုတ္တံ, တတ္ထ ဝိဿဇ္ဇနံ မယာ ဝုစ္စတေတိ ယောဇနာ။ ဣမိနာ ဟဋ္ဌိယံ အဇ္ဈာဟရိတ္ဗတ ယောဇေတဗ္ဗာကာံ ဒဿေတိ။ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပစ္စယာကာရံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ပယောဂဿ ဟီ''တိအာဒိ။ ပယောဂဿ ပုဗ္ဗကရဏံ ပစ္စယော ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဥဒ္ဒိဌ္ဌဓမ္မေသူ** တိ ''အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော''တိအာဒိနာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌေသု ဓမ္မေသု ပုရေဇာတပစ္စယော ပနေသာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အထ တ **ဥ ဒ္ဒိဋ္ဌဓမ္မေသူ**တိ ပုဗ္ဗကရဏဝသေန ဥဒ္ဒိဋ္ဌေသု ဓောဝနာဒိဓမ္မေသု ဧကဓမ္မမ္ပိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **န လဗ္ဘတီ**တိ ဥဒကာဟရ ဏာဒိပယောဂဿ ပုဗ္ဗေ န လဗ္ဘတိ။ **အယန္တိ** ဥဒကာဟရဏာဒိပယောဂေ။ **ပစ္ဆာဇာတပစ္စယံ ပန လဗ္ဘတီ** တိ ဥဒကာ ဟရဏာဒိပယောဂေ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယံ လဗ္ဘတိ။ ကဿာ လဗ္ဘတီတိ အာဟ ''ပဉ္ဉာ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ ဟီ''တိအာဒိ။ **ပဉ္ဉာ** တိ ပယောဂဿ, ပယောဂတော တ ပရံ။ ဟိ ယဿာ ကယိရတိ, တဿာ လဗ္ဘတီတိ ယောဇနာ။ သဟဇာတပစ္စယံ ပန န လဗ္ဘတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **မာတိကာပလိဗောဓာနိသံသသင်္ခာတေ** တိ အဋ္ဌမာတိကာဒ္ဓေဝပလိဗောဓပစ္ဆာနိသံသသင်္ခာတေ။ **အညော**တိ ပန္နရသဟိ ဓမ္မေဟိ အညော။ **ပယောကဒီသူ**တိအာဒိသဒ္ဒေန ပုဗ္ဗကရဏပစ္စုဒ္ဓာရအဓိဋ္ဌာနာနိ သင်္ ဂဏှာတိ။ **ဧတေနုပာယေနာ**တိ ဧတေန ယထာဝုတ္တဥပာယေန။

### ပုဗ္ဗကရဏနိဒ္ဒေသာဒိဝိဘာဂဝဏ္ဏနာ

၄၀၆-၇. ဒ္ဒဝိက္ခုတ္တံ ပုန္တိတတ္တာ ''ပုဉ္ဉာဒ္ဒဝယ''န္တိ ဝုတ္တံ။ ဟေတုပစ္စယာနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဆ စီဝရာနီ''တိ။ ကဿာ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ အာဟ ''ပုဗ္ဗပယောကဒီနဉ္ဟိ''တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ ယဿာ။ **တာနိယေဝ**တိ ဆ စီဝ ရာနိ ဧဝ။ ဝေသဒ္ဒော ပဉ္ဉာပိ ယောဇေတဗ္ဗော, တာနိ ဧတေတိ အတ္တော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ပုဗ္ဗကရဏာဒီနိ န အတ္တီတိ ယောဇနာ။

၄၀၈. ''ဣမာယ သတ္တဒ္ဓိယာ''တိအာဒိနာ ဝစီဘေဒအာကာရံ ဒဿေတိ။ ကထိနတ္ထာရကေန ယဿာ ပစ္စုဒ္ဓာရော စ အဓိဋ္ဌာနဉ္စ ကရီယတိ, တဿာ **ကိရိယာ**တိ ဝုစ္စတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ပစ္စုဒ္ဓာရော စေဝ အဓိဋ္ဌာနဉ္စာ''တိ။

၄၁၁. ဝတ္ထုဝိပန္နာဒီနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အကပ္ပိယဒုဿံ ဟောတီ''တိအာဒိ။ ဝိနာသံ, ဝိကာရံ တ ပဇ္ဇတီ တိ **ဝိပန္နံ,** ဝတ္ထုမေဝ ဝိပန္နံ **ဝတ္ထုဝိပန္နံ** ။

### ကထိနာဒိဇာနိတဗ္ဗဝိဘာဂဝဏ္ဏနာ

၄၁၂. **တေသညေဝ ဓမ္မာန** န္တိ ဧတ္ထ ဓမ္မာနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယေသု ရူပါဒိဓမ္မေသူ''တိ။ တတ္ထ **ရူပါဒိဓမ္မေသူ** တိ ဝဏ္ဏဂန္ဓာဒီသု သုဒ္ဓဋ္ဌကရူပကလာပဓမ္မေသု။ **သတီ**တိ သန္တေသု။ **တေသ**န္တိ ရူပါဒီနံ ဓမ္မာနံ။ ''သမောဓာန''န္တိ ဣမိနာ **သင်္ဂဟော** တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''မိဿီဘာဝေ''တိ ဣမိနာ **သမဝတယော**တိ ပဒ ဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ အဝယဝဓမ္မာနံ သံ ဧကဘာဝဿ ဂဟဏံ **သင်္ဂဟော** ။ အဝယဝဓမ္မာနံ သမံ အယနံ ပဝတ္တ နံ **သမဝတယော။ ဗဟူသု ဓမ္မေသူ** တိ ဗဟူသု ပရမတ္ထပညတ္တိဓမ္မေသု။ **နာမမတ္တ**န္တိ နာမပညတ္တိမတ္တံ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ ကထိနက္ခန္ဓကေ။

''ကာရဏေဟီ''တိ ဣမိနာ **အာကာရ**သဒ္ဒော ကာရဏတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **ယန္တိ** ဝစနံ။

၄၁၆. **ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ** တိ ကထိနတ္ထာရာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ **ကိ**န္တိ ကိံ အတ္ထဇာတံ။ သဗ္ဗေပိ ကထိနတ္ထာရာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယဿာ တ။ **တ္တော** တိ ကထိနတ္ထာရေသု။ **ပုရိမာ ဒ္ဓေဝ**တိ အန္တရုဗ္ဘာရသဟုဗ္ဘာရဝသေန ပုရိမာ ဒ္ဓေဝ။ **ဧ တေသဉ္ဇာ**တိ ပုရိမာနံ ဒ္ဒဝိန္နဉ္စ။ **ဣတရေ**တိ အဝသေသာ ကထိနတ္ထာရာ။ **တေသုပီ**တိ ဣတရေသု ကထိနတ္ထာရေသု။ **သဗ္ဗ ဗတ္တာ**တိ သဗ္ဗသ္မိံ ကထိနဝိနိစ္ဆယေ။

ဣတိ သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ပညတ္တိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ

ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ဥပာလိပဉ္စကံ

### အနိဿိတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၁၇. ဥပာလိပဉ္စကေ ဟိ ''ကတိ ဟိ နု ခော ဘန္တေ''တိ ပုစ္ဆာယ သမ္ဗန္ဓော နတ္ထီတိ ကဿစိ မညနံ နိတရေန္တ္တော အာဟ ''အထ သမ္ဗန္ဓော''တိ။ **ထေရောတိ** ဥပာလိတ္ထေရော, ပုစ္ဆီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣမေသန္တိ** ပဉ္စကာနံ တန္တိတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကေသံ အတ္ထာယ တန္တိံ ဌပေသ္သာမီတိ အာဟ ''နိဿာယ ဝသနကာရီနံ အတ္ထာယာ''တိ။ ဝသနကာရီနံ ဘိက္ခူနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသန္တိ** ပဉ္စကာနံ။

**အာပန္နော ကမ္မကတော**တိ ဧတ္ထ ''အာပန္နော''တိ ပဒံ ''ကမ္မကတော''တိ ပဒဿ ကာရဏဒဿနန္တိ အာဟ ''အာပတ္တိံ အာပန္နော, တပ္ပစ္စယာဝ သင္ဃေန ကမ္မံ ကတံ ဟောတီ''တိ။ **တပ္ပစ္စယာတ** တိ တံအာပတ္တိအာပန္နသင္ခာတာ ကာရဏာ ဧဝ။

### နပ္ပဋိပ္ပဿမ္ဘနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၂၀. **အယန္တိ** ကမ္မကတော ဘိက္ခု, န ဝတ္တတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အနုလောမဝတ္တေ** တိ ကတကမ္မဿ အနုလောမေ ဝတ္တေ။ **အဿာ** တိ ဘိက္ခုဿ။ **သရဇ္ဇုကော** တိ သဟ ကမ္မသင်္ခာတာယ ရဇ္ဇုယာတိ သရဇ္ဇုကော။

၄၂၁. သမဂ္ဂေဟိ ဘိက္ခူဟီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **အစ္စယံ ဒေသာပေတ္ဝတ** တိ အညမညံ ဒေသံ ဒေသာပေတ္ဝ။ **တိဏဝတ္ထာရကသမထံ တ** တိ **တ**သဒ္ဒေ အတ္ထန္တရဝိကပ္ပော။ **တတ္ထ စေ** တိ ဧတ္ထ **တ**သဒ္ဒေ ကမ္မဝိသယော, **စေ**သဒ္ဒေ သစေပရိယာယောတိ အာဟ ''သစေ တာဒိသေ ကမ္မေ''တိ။ **ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မမ္ပိ ကတ္ဝတ** တိ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ ကတ္ဝတပိတိ ယောဇနာ။ **ပိ**သဒ္ဒေန အကတ္ဝတပီတိ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **ယတ္ထ ပနာ** တိ ကမ္မေ ပန။ **တတ္ထာ** တိ ကမ္မေ။ **ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ** သင်္ဃမာဝစရေန ပက္ကမိတဗ္ဗံ။

၄၂၂. **ဥဿိတမန္တီ** တိ ဧတ္ထ ဥဿိတံ မန္တီ ဥဿိတမန္တီတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''လောဘ။ပေ။ ဘာသိတာ''တိ။ တတ္ထ ''လောဘဒောသ မောဟမာနုဿန္နံ တစ''န္တိ ဣမိနာ ဥဿိတပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''ဘာသိတာ''တိ ဣမိနာ ''မန္တီ''တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **နိဿိတဇပ္ပီ** တိ ဧတ္ထ အညနိဿိတံ ဇပ္ပမေတဿာတိ နိဿိတဇပ္ပီတိ ဒဿေန္တော အာဟ ''အတ္တနော''တိအာဒိ။ ဧတ္ထ **ဇပ္ပ** န္တိ ဝစနံ။ ဇပ္ပ ဝစနေတိ ဟိ ဓာတုပာဌေသု ဝုတ္တံ။ **ဥဿဒယတ္တ** န္တိ လောဘာဒိဥဿဒယတ္တံ, ဝစနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧဝမည္တိ** ဧဝံ အတ္တနာ အညံ။ **ကထာနုသန္ဓိဝစနေ**တိ စောဒကစုဒိတကာနံ ကထာယ အနုသန္ဓိဝစနေ။ ဧတ္ထ ''ဝစနေ''တိ ဣမိနာ ''ဘာသာနုသန္ဓိ''တိ ဧတ္ထ ဘာသသဒ္ဒေ ဝစနပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။

**ဥဿာရေတီ** တိ ဥဒ္ဓံ ဂမာပေတိ။ ဣမိနာ ဥဿာဒေတိ ဥပရိ ဂမာပေတီတိ **ဥဿာဒေတာ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧတ္ထ ဟိ ဒကာရရကာရာ သဒိသတ္တာ ။ တေ ဟိ ဒွေဝ အက္ခရာ ကအာစိ ကတ္ထစိ သဒိသတ္တာ ဟောန္တိ။ **အဝသာရေတီ**တိ ဟီနဘာဝံ ဂမာပေတိ။ ဣမိနာ အဝသာဒေတိ အဓောဘာဝံ ဂမာပေတီတိ **အဝသာဒေတာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ''အပသာဒေတာ''တိပိ ပာဌော, ဥပသဂ္ဂမတ္တမေဝ နာနံ။ **သမ္ပဇ္ဇ ဗဟုံ ဘာသတီ** တိ ဧတ္ထ သမ္ပသဒ္ဒေ နိရတ္ထကက ထာဝစနောတိ အာဟ ''နိရတ္ထကကထ''န္တိ။ နိရတ္ထကကထာ ဟိ ယသ္မာ သံ ဟိတသုခံ ဖလတိ ဝိနာသေတိ, တသ္မာ သမ္ပန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဖ ဓာတူတိ စ ဖလဓာတူတိ စ ဓာတုပာဌေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၆ လကာရန္တဓာတု) ဝုတ္တံ။

**ဘာရေ အနာရောပိတေ**တိ ''တ၀ ဘာရော''တိ သင်္ဃေန ဘာရေ အနာရောပိတေ။ **အဇ္ဈောတ္ထရိတွတ** တိ အဘိဘ ဝိတွာ ။ ဣမိနာ **ပသယှ ပဝတ္တာ** တိ ဧတ္ထ ပသယှဟသဒ္ဒဿ အဘိဘ၀နတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အနဓိကာရေ**တိ အနဓိ ပစ္စဥာနေ။ ''ကထေတာ''တိ ဣမိနာ ၀တုဓာတုယာ ကထနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **အနောကာသကမ္မံ ကာရေတွတ** တိ ဧတ္ထ နကာရဿ အယုတ္တယောဂဘာ၀တော ယုတ္တဥာနံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဩကာသကမ္မံ အကာရေတွတ''တိ။ **ယဿာ** တိ ယာ အဿ။ အဿ ဘိက္ခုနော အတ္တနော ယာ ဒိဋ္ဌိ အတ္ထီတိ ယောဇနာ, အထတ အတ္တနော ယာ ဒိဋ္ဌိ ဘ ၀ေယျာတိ ယောဇနာ။ **တဣ်** ဒိဋ္ဌိံ။ ''ကထေတာ''တိ ဣမိနာ **ဖြာကတာ** တိ ဧတ္ထ ဝိ အာ ပုဗ္ဗကရဓာတုယာ ကထနတ္ထံ ဒဿေတိ။

## တေဟာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၂၄. ''နေ၀ ဒေသနာယ န ဝုဋ္ဌာနေနာ''တိ ဣဒံ ဟရာဇိကာပတ္တိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **အဒေသာနုရူပ**န္တိ ဝတ္ထုသဉ္စာ တဿ အဒေသဿ အနုရူပံ။

**ပယောဂံ န ဇာနာတီ**တိ ဧတ္ထ သစေ ပယောဂေ မူလေန ဝိသဒိသော ဟုတွတ ဘိန္နော ဟောတိ, ဇံ သတိ မူလပ ယောဂန္တိ န ဝတ္တဗ္ဗန္တိ အာဟ ''အဓိကရဏာနံ ဟီ''တိအာဒိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ, ယသ္မာ တ။ မူလမေ၀ ပယောက နာမ ဟောန္တိ, န အညန္တိ အဓိပ္ပာယော။

**ကာတဗ္ဗ န္တိ န ဇာနာတီ**တိ ကာတဗ္ဗံ ဣတိ ကမ္မဿ ကရဏံ န ဇာနာတီတိ ယောဇနာ။ **ဝတ္ထု** တိ ဘဏ္ဍနက လဟာဒိဝတ္ထုံ, နိယဿာဒီနံ ဝတ္ထုတိ သမ္ဗန္ဓော ။ **စတုန္န** န္တိ တဇ္ဇနီယနိယဿပဗ္ဗာဇနီယပဋိသာရဏီယ၀သေန စ တုန္နံ။ **ယာစတီ**တိ သင်္ဃံ ကမ္မဿ ဝူပသမံ ယာစတိ။

**ဝတ္ထုန္တိ** ဧတ္ထ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနမေ၀ ဝတ္ထုန္တိ အာဟ ''သတ္တန္နံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာန''န္တိ။ ပဒေသပညတ္ တိသဗ္ဗတ္ထပညတ္တိသာဓာရဏပညတ္တိအသာဓာရဏပညတ္တိကေတောပည- တ္တိဥဘတောပညတ္တိ၀သေန ဆန္နံ ပညတ္တီနံ ပညတ္တိယံ ပဝိဋ္ဌတ္တာ ဝုတ္တံ ''တိဝိဓံ ပညတ္တိ''န္တိ။ ''ဟေဋ္ဌုပရိယံ ကတွတ ပဒံ ယောဇေတီ''တိ ဣမိ နာ **ပဒပစ္စာဘဋ္ဌ** န္တိ ဧတ္ထ ပဒာနံ ဟေဋ္ဌုပရိယ၀သေန ပဋိနိဝတ္တိတွတ အာဘဋ္ဌနံ ဂဋ္ဌနံ စုတံ ပဒပစ္စာဘဋ္ဌန္တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

**ဝိနယေ**တိ ဧတ္ထ န ကေ၀လံ ဟဋ္ဌိယံယေ၀, အထ ခေါ အဋ္ဌကထာယမ္ပီတိ အာဟ ''ဝိနယဟဋ္ဌိယဋ္ဌေ၀ အဋ္ဌကထာ ယဥ္စာ''တိ။

**ဉတ္တိံ န ဇာနာတီ**တိ ဧတ္ထ ဉတ္တိဘေဒံ ဒဿေန္တော အာဟ ''သဋ္ဌေပတော''တိအာဒိ။ **တတ္ထာ** တိ ဒုဝိဓာသု ဉတ္တီသု။ **ကမ္မဉတ္တီ** တိ အနုဿာဝနကမ္မဿ ဌာနေ ဌိတာ ဉတ္တိ။ အနုဿာ၀နကမ္မံ နတ္ထိ, သယမေ၀ အနုဿာ၀ နကမ္မဋ္ဌာနေ ဌိတာတိ အတ္ထော။ **ကမ္မပာဒဉတ္တီ** တိ အနုဿာ၀နကမ္မဿ ပာဒဘူတာ မူလဘူတာ ဉတ္တိ။ **နဝသု ဌာနေသူ**တိ ဩသာရဏာဒီသု နဝသု ဌာနေသု။ **ဒွီသု ဌာနေသူ**တိ ဉတ္တိဒုတိယဉတ္တိစတုတ္ထ၀သေန ဒွီသု ဌာနေသု, ကမ္မပာဒဉတ္တိယာ ကရဏံ န ဇာနာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယတယံ စတုဗ္ဗိဓော သမထောတိ ယောဇနာ။ **တန္တိ** စတုဗ္ဗိဓံ သမ ထံ။ **ဉတ္တိယာ** တိ သာမဂ္ဂေတ္ထ သာမိ၀စနံ။ ယံ အဓိကရဏံ ဝူပသမတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ အဓိကရဏဿ။ တံ ဝူပသမံ န ဇာနာတီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**သုတ္တံ န ဇာနာတီ** တိ ဧတ္ထ သုတ္တသဒ္ဒဿ ကအတိ ကတ္တစိ မာတိကာယဥ္စ သုတ္တန္တပိဋ္ဋကေ စ ပဝတ္တန တော ဣဓ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေတိ အာဟ ''ဥဘတောဝိဘင်္ဂ''န္တိ။ **ဝိနယံ န ဇာနာတီ**တိ ဧတ္ထ ဝိနယသဒ္ဒဿ သကလေ ဝိနယပိဋ္ဋကေ ဝတ္တမာနဿာပိ သုတ္တန္တိ ဧတ္ထ ဥဘတောဝိဘင်္ဂဿ ဂဟိတတ္တာ ဣဓ ခန္ဓကပရိဝါရာ၀ ဂဟေ တဗ္ဗာတိ အာဟ ''ခန္ဓကပရိဝါရံ န ဇာနာတီ''တိ။

ဝိနယံ န ဇာနာတီတိ ဧတ္ထ ဝိနယပိဋ္ဋကဿ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ ''ဌပေတွတ ဝိနယပိဋ္ဋက''န္တိ။ **သုတ္တန္တိ ကေ စတ္တာရော မဟာပဒေသေ**တိ (ဒီ. နိ. ၂.၁၈၇ အာဒယော; အ. နိ. ၄.၁၈၀) ဗုဒ္ဓါပဒေသသင်္ဃာပဒေသသမ္ဗဟုလတ္

ထေရာပဒေသကေတွေရာ ပဒေသဝသေန စတ္တာရော မဟာပဒေသော။ **တွော** တိ ပဥ္စကော။ **ယန္တိ** ဝစနံ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ပဥ္စကေသု။

ဣတိ

အနိသ္သိတဝဂ္ဂ-နပ္ပဋိပ္ပသ္သမ္ဘနဝဂ္ဂ-တေဟာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ

ယောဇနာ သမတ္တာ။

**ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ**

၄၂၅. ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂေ **ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မာ** တိ ဧတ္ထ အာဝိ ကရီယတေ **အာဝိကမ္မံ,** ဒိဋ္ဌိနံ အာဝိကမ္မံ **ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မ** န္တိ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဒိဋ္ဌိနံ အာဝိကမ္မာနီ''တိ။ ''လဒ္ဓိပကာသနာန''န္တိ ဣမိနာ **ဒိဋ္ဌိ** သဒ္ဒော လဒ္ဓိပရိယာယော, **အာဝိကမ္မ**သဒ္ဒော ပကာသနပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **တေန္တိ** ''ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မာ''တိ နာမံ။ အဒေသနာကမိနီ နာမ အတ္ထတော ဂရုကန္တိ အာဟ ''ဂရုကာပတ္တိယာ''တိ။ **လဟုကာယပီ**တိ ပိသဒ္ဒော ဂရုဟတွော။ လဟုကာယပိ ဒေသိတာယ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ အဓမ္မိကံ ဟောတိ, ပဂေဝ ဂရုကာယာတိ အတ္တော။

**ယထာ ။ပေ.။ ဟောတီ**တိ ယထာ အာဝိကတေ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဇေဟိဘူတေဟိ အာဝိကတာ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **စတူဟိ ပဉ္စဟီ**တိ အန္တိမပရိစ္ဆေဒဒဿနံ။ တတော အတိရေကေဟိပိ ဇေတော ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ, ဒေသိတာ စ အာပတ္တိ န ဝုဋ္ဌာတိ, ဒေသနာပစ္စယာ ဒုက္ကဋဉ္စ ဟောတိ။ ''စတူဟိ ပဉ္စဟီ''တိ အန္တိမပရိစ္ဆေဒဿ ဒဿိတတ္တာ ဒွီဟိ တီဟိ ပန ဇေတော ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **မနောမာနသေနာ**တိ ဧတ္ထ မနောသဒ္ဒေန မာနသသဒ္ဒဿ ရာဂအရဟတ္တေသုပိ ပဝတ္တနတော တဒတ္ထေ ပဋိက္ခိပိတုတ စိတ္တေ ဧဝ ဝတ္တတီတိ ဒဿေတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''မနသင်္ခာတေန မာနသေနာ''တိ။ ဣမိနာ မနဘူတံ မာနသံ **မနောမာနသ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

**သမာနသံဝါသကသ္သာပိ** တိ ပိသဒ္ဒော သမာနသံဝါသကဿပိ နာနာသီမာယ ဌိတဿ သန္တိကေ အာဝိကမ္မံ အဓမ္မိကံ ဟောတိ, ပဂေဝ နာနာသံဝါသကဿာတိ ဒဿေတိ။ **မာဠကသီမာယာ**တိ ခဏ္ဍသီမာယ အဗ္ဘန္တရေ။ **အဝိပ္ပဝါသသီမာယာ**တိ မဟာသီမာယ, ဌိတဿာပိ သန္တိကေတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပိသဒ္ဒေန ''ခဏ္ဍသီမာယ ဌိတဿပီ''တိ အတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။

၄၃၀. **န ပရိယတ္တ** န္တိ န သမတ္တံ။ ဣမိနာ **နာလ**န္တိ ဧတ္ထ အလံသဒ္ဒော ပရိယတ္တတ္ထောဝ, နာရဟာဘူသနတရဏတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **ဣတရာပီ**တိ ပဉ္စကောပိ။ ပိသဒ္ဒေန ပုရိမပဉ္စကံ အပေက္ခတိ။ ''သာသနတော''တိ ဣမိနာ စုတာ တုယာ အဟအနံ ဒဿေတိ။ ''ကာမော''တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယသဒ္ဒော ကာမပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။

၄၃၂. **မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ** တိ ဧတ္ထ တ္တပစ္စယဿ ဘာဝတ္ထေ, ပဉ္စမီဝိဘတ္တိယာ စ ကာရဏတ္ထေ ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ''မန္ဒဘာဝေန မောမူဟဘာဝေနာ''တိ။ **ပရိဘဝ**တိ ဧတ္ထ ပရိဘဝကာမာတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ပရိဘဝံ အာရောပေတုကာမော ဟုတွာ''တိ။ **အညဗ္ဗာကရဏေသုပိ** တိ အရဟတ္တဗ္ဗာကရဏေသုပိ။ **သဗ္ဗတ္ထ** တိ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂေ။ **ယန္တိ** ဝစနံ။

ဣတိ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

**မုသာဝါဒဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ**

၄၄၄. ဓမ္မပဏာနံ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ သန္ဓာယ ''ဟရာဇိကံ ဂစ္ဆတီတိ ဟရာဇိကကမီ''တိ သုဒ္ဓကတ္တုဝသေန ဝုတ္တံ, ပုဂ္ဂလပဏာနံ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ သန္ဓာယ ''ဟရာဇိကံ ဂစ္ဆတိ အနေန, ဂမာပေတီတိ တ ဟရာဇိကကမီ''တိ ကရဏဟေတုကတ္တုဝသေနပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဝိတ္ထာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''တတ္ထ''တိအာဒိ ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ ''မုသာဝါဒေ ဟ

ရာဇိကကမ္မီ''တိအာဒိပာဌေ, ဇေ ဝိတ္ထာရော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ တေသု ''မုသာဝါဒေ ပာရာဇိကကမ္မီ''တိအာဒိသု တ, နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ။

**အဒဒ္ဒနေနာ** တိ ဧတ္ထ ကဿ အဒဒ္ဒနေနာတိ အာဟ ''ဝိနယဓရဿာ''တိ။ ဝိတ္ထာရံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ကပ္ပိယာကပ္ပိယေသု ဟိ''တိအာဒိ။ **တန္တိ** ဝိနယဓရံ။ **အဒဿနေနာ** တိ ဧတ္ထ ကေသံ ဝစနံ အဒဿနေနာတိ အာဟ ''ကေဝိဟာရေပိ''တိအာဒိ။ **ကေဝိဟာရေပီ**တိ ဝိနယဓရေန ကေဝိဟာရေပိ။ ပိသဒ္ဒေန နာနာဝိဟာရေ ပန ပဂေဝတိ ဒဿေတိ။ **ဥပဇ္ဈာန** န္တိ ဥပဇ္ဈာနတ္တံ, ဥပဇ္ဈာနဇ္ဈာနံ တာ။ ဝုစ္စမာနံ အညေသံ ဝစနံ အသုဏန္တော ဟုတွာ တတိ ယောဇနာ။ **ပသုတ္တကတာ** တိ ဧတ္ထ ယကာရလောပေ တိ အာဟ ''ပသုတ္တကတာယာ''တိ။ **ပသုတ္တကဘာဝေနပိ** တိ ပိသဒ္ဒော အညမ္ပိ အဒဿနာဒိကာရဏံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **တထာသညီ**တိ ဧတ္ထ တထာသဒ္ဒော ကောဝိသယောတိ အာဟ ''အကပ္ပိယေ။ပေ။ အာပဇ္ဇန္တော''တိ။ **ကေရတ္တာတိက္ကမာဒိဝသေနာ** တိ အာဒိသဒ္ဒေန ဆာရတ္တာတိက္ကမာဒိံ သင်္ဂဏှာတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေ။

ဣတိ မုသာဝါဒဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၅၀. ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂေ **အလာဘာယာ**တိ ဧတ္ထ လာဘဓာတုယာ ကမ္မံ, သမ္ပဒါနဝစနဿ စ တဒတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ''စတုန္နံ ပစ္စယာနံ အလာဘတ္ထာယာ''တိ။ ''တဃမတီ''တိ ဣမိနာ **ပရိသက္ကတီ** တိ ဧတ္ထ သက္ကဓာတု ယာ သမတ္ထတ္ထံ ပဋိက္ခိပိတွာ တဃမတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ကလိသာသန**န္တိ ဟာပပရာဇယအာဏံ။ **နီဟရဏတ္ထာယာ** တိ နိဒ္ဓရိတွာ အပနယနတ္ထာယ။

၄၅၁. ''ကမ္မ''န္တိ သာမညတော ဝုတ္တတ္တာ ''သတ္တန္နံ ကမ္မာနံ အညတရ''န္တိ။

၄၅၄. **န သာကစ္ဆာတဗ္ဗော** တိ ဧတ္ထ ကော နာမ ကထာမဂ္ဂေ န သာကစ္ဆာတဗ္ဗော, နနု ဝိနယောယေတတိ အာဟ ''ကပ္ပိယာ။ပေ။ ကထာမဂ္ဂေ''တိ။ ''န ကထေတဗ္ဗော''တိ ဣမိနာ ကစ္ဆသဒ္ဒဿ ကထဓာတုယာ နိပ္ဖန္နဘာဝံ ဒီပေတိ။ ကသ္မာ ပန ပဌမပဒ္ဓေ ''န အသေက္ခေနာ''တိ ပဋိက္ခိပိတွာ ဒုတိယပဒ္ဓေ ''အသေက္ခေနာ''တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ''ယသ္မာ ပနာ''တိအာဒိ။ ဣတရော ပုထုဇ္ဇနော န ကထေတီတိ ယောဇနာ။

**န အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒာပတ္တော** တိ ဧတ္ထ အတ္ထော နာမ အဋ္ဌကထာယေတဓိပ္ပေတာတိ အာဟ ''အဋ္ဌကထာ ယာ''တိ။ ''ပဘေဒဂတဉာဏပ္ပတ္တော''တိ ဣမိနာ အတ္ထာဒီသု ပတိ ဝိသုံ သမ္ဘိဇ္ဇတီတိ **ပဋိသမ္ဘိဒာ,** ပညာ, တံ ပတ္တောတိ **ပဋိသမ္ဘိဒာပတ္တော**။ အတ္ထေ ပဋိသမ္ဘိဒာပတ္တော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒာပတ္တောတိ ဒဿေတိ။ ''ဟဋ္ဌိဓမ္မေ''တိ ဣမိနာ **ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒာပတ္တော** တိ ဧတ္ထ ဓမ္မသရူပံ ဒဿေတိ။ **တေဟာရနိရုတ္တိယ** န္တိ ပညတ္တိနိရုတ္တိယံ။ ဣမိနာ **နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒာပတ္တော** တိ ဧတ္ထ နိရုတ္တိသရူပံ ဒဿေတိ။ **ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒာပတ္တော** တိ ဧတ္ထ ပဋိဘာနံ နာမ ဟေဋ္ဌိမဉာဏတ္တယမေတတိ အာဟ ''အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒာဒီနိ ဉာဏာနိ''တိ, **တေသူ**တိ ဉာဏေသု, ယံ ယံ ဝိမုတ္တံ **ယထာဝိမုတ္တံ,** စိတ္တံ။ **ပစ္စဝေက္ခိတာ** တိ ပုနပ္ပုနံ ဩလောကိတာ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂေ။

ဣတိ ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၅၅. ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂေ **အတ္တကုသလော** တိအာဒိပဒါနံ ဘေဒနိဿိတသမာသံ ဒဿေန္တော အာဟ ''အဋ္ဌကထာကုသလော''တိအာဒိ။ **အာစရိယမုခတော**တိ အာစရိယဝဒနတော, အာစရိယသမ္မုခေ တ, **သိထိလဓနိတာဒီ**တိ အာဒိသဒ္ဒေန ဒီဃရဿာဒီနိ (ပရိ. အဋ္ဌ. ၄၈၅; ဝိ. သင်္ဂ. အဋ္ဌ. ၂၅၂) သင်္ဂဏှာတိ။ **အက္ခရပရိစ္ဆေဒေ** တိ ဧတ္ထ ကော သိထိလော, ဧတ္တကော ဓနိတောတိအာဒိနာ အက္ခရပရိစ္ဆေဒေ။ ဣမိနာ **ဗျဉ္ဇနကုသလော** တိ ဧတ္ထ ဗျဉ္ဇန

သဒ္ဒော အက္ခရပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **န ပုဗ္ဗာပရကုသလော** တိ ဧတ္ထ ပုဗ္ဗာပရော နာမ ပုရိမာနံ စတုန္နမ္ပိ က ထာယ စ ပုဗ္ဗာပရောတိ အာဟ “အတ္ထပုဗ္ဗာပရေ”တိအာဒိ။

ကောဓနောတိအာဒီနိ ဝုတ္တာနိတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယသ္မာ န သက္ကောတီတိ ယောဇနာ။ **ပသာရေတာ**တိ ဧတ္ထ သရ ဏာတု ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝေစိတ္တတစကောတိ အာဟ “မောဟေတာ”တိ။

ဣတိ ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## အဓိကရဏဝူပသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၅၇. အဓိကရဏဝူပသမဝဂ္ဂေ သင်္ဃဂရု နာမ ကောတိ အာဟ “ဓမ္မဋ္ဌ။ပေ.။ သင်္ဃဂရု နာမ ဟောတီ”တိ။ **တာ နီ**တိ စီဝရာဒီနိ။

၄၅၈. **ပဉ္စဟုပါလိ အာကာရေဟီ**တိ ဧတ္ထ အာကာရသဒ္ဒော ကာရဏတ္ထောတိ အာဟ “ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟီ”တိ။ **ကမ္မေနာ** တိအာဒီသု ကမ္မာဒီနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ “အပလောကနာဒီသူ”တိအာဒိ။ **ဥပပတ္တိဟီ** တိ ယုတ္တိဟိ။ မယှံ ဥစ္စာကုလာ ပဗ္ဗဇိတဘာဝဥ္စ ဗဟုဿုတဘာဝဉ္စ တုမှေဟ ဇာနာထာတိ ယောဇနာ။ မာဒိသော နာမ။ပေ.။ တုမှာ ကံ ယုတ္တံ နနူတိ ယောဇနာ။ **ကဏ္ဏမူလေ**တိ ကဏ္ဏသမီပေ။ **အနုဿာဝနေနာ** တိ အနုသမီပေ သာဝနေန။ **တေသန္တိ** ဘိက္ခူနံ။ **အနိဝတ္တိဓမ္မေ** တိ အနိဝတ္တနသဘာဝေ။ **သလာကဂ္ဂဟေနာ** တိ အတ္တနော သလာကာယ ကဟာပနေန။

**ဧတ္ထာ** တိ ကမ္မာဒီသု။ **ပမာဏန္တိ** သင်္ဃဘေဒဿ ကာရဏံ။ **ပုဗ္ဗဘာဂ**တိ သင်္ဃဘေဒတော ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဝတ္တာ။ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝံ အာဝိကရောန္တော အာဟ “အဋ္ဌာရသဝတ္ထုဒီပနဝသေန ဟီ”တိအာဒိ။ တေဟာရန္တေပီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ တေဟာရေ။ ကအာ ပန သင်္ဃော ဘိန္နောတိ အာဟ “ယအာ ပနာ”တိအာဒိ။ ယအာ ပန ကရောတီတိ သမ္ဗန္ ဓော။ **ကမ္မန္တိ** ဥပောသထကမ္မတော အညံ ကမ္မံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ **ဥဒ္ဒေသန္တိ** ဥပောသထကမ္မံ။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ။ သင်္ဃဘေဒ ကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ “ဧဝံ။ပေ.။ ပကာသယိဿာမာ”တိ (စူဠဝ. အဋ္ဌ. ၃၅၁) ယံ ဝစနံ အတေစုမှဟာတိ ယောဇနာ။ တ သ္သ ဝစနဿာတိ ဟဋ္ဌံ အဇ္ဈာဟရိတ္ဗာ “သတယံ အတ္ထော”တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗော။

**ပညတ္တေတ** န္တိ ဧတ္ထ နိဂ္ဂဟိတလောပသန္ဓိတိ အာဟ “ပညတ္တံ ဧတ”န္တိ။ **ကတ**တိ ကိသ္မိံ ခန္ဓကေ။ **တတ္ ရာ**တိ ဝတ္တက္ခန္ဓကေ။ **ဧတ္ထာဝတာ** တိ ဧတ္တကေန အာဂန္တုကဝတ္တာဒိအကရဏမတ္တေန။ **အနုပဗ္ဗေနာ** တိ အနုက္ ကမေန။ **ယထာရတ္တ** န္တိ ဧတ္ထ ယထာသဒ္ဒော အနုရူပတ္ထတစကော, ရတ္တိသဒ္ဒေန ရတ္တိပ္ပမာဏံ ဂဟေတဗ္ဗန္ တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ရတ္တိပရိမာဏာနုရူပ”န္တိ။ ဣမိနာ ရတ္တိယာ အနုရူပံ **ယထာရတ္တ** န္တိ နိဗ္ဗစနံ ဒဿေ တိ။ “ရတ္တိပရိမာဏာနုရူပ”န္တိ ဝုတ္တေ ရတ္တိပရိမာဏဿ အတိက္ကန္တတ္တာ အတ္ထတော ထေရောတိ အာဟ “ယထာထေရန္တိ အတ္ထော”တိ။ **ဝဝတ္ထာန** န္တိ ပရိစ္ဆေဒော။ သော ဟိ ဝိသုံ အဝဟိတော ဟုတွာ တိဋ္ဌတီတိ ဝဝတ္ ထာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ကမ္မာကမ္မာနီ** တိ ဧတ္ထ ကမ္မံ အကမ္မာနီတိ ပဒဝိဘာဂံ ကတွာ အကာရော ဝုဒ္ဓတ္ထောတိ အာဟ “ခုဒ္ဒကာနိ စေဝ မဟန္တာနိ စ ကမ္မာနီ”တိ။ သတိ စ အကမ္မဿ မဟန္တဘာဝေ ကမ္မံ နာမ ခုဒ္ဒကန္တိ အတ္ထတော သိဒ္ဓံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ခုဒ္ဒကာနိ စေဝ”တိ။ အကာရဿ အပ္ပတ္ထံ ဂဟေတွာ “မဟန္တာနိ စေဝ ခုဒ္ဒကာနိ စ ကမ္မာနီ”တိ အတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတေဝ။ သော ပန ဣဓ န ဂဟိတော, အညတ္ထ ပန ဒိဿတိ။ “ဥစ္စာဝစာနိ ကမ္မာနီ”တိ ဟိ တဏ္ဍဝသေန ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ဥစ္စသဒ္ဒေန မဟန္တတ္ထံ ဒဿေတိ, အဝစသဒ္ဒေန ခုဒ္ဒကတ္ထံ ဒဿေတိ။ တသ္ မာ မဟန္တခုဒ္ဒကာနိ ကမ္မာနီတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သတိ စ အကမ္မဿ ခုဒ္ဒကဘာဝေ ကမ္မံ နာမ မဟန္တန္ တိ အတ္ထတောပိ သိဒ္ဓန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

## သင်္ဃဘေဒဝဂ္ဂဒုတိယဝဏ္ဏနာ

၄၅၉. သင်္ဃဘေဒဝဂ္ဂဒုတိယေ **ဧတေ**တိ သဘာဝတ။ **တေ**တိ အမ္ဗေဒယော။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ။ ယံ ကမ္မန္တိ ယောဇနာ။ ဒိဋ္ဌိံ ဝိနိဓာယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကေသ္မိံ ပဉ္စကေ အယံ အတ္ထယောဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဧတ္ထာပီ** တိ ဣမသ္

မိံ ပဋ္ဌကေပိ။ **ပိသဒ္ဒေန** ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ ပဋ္ဌကံ အပေက္ခတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု ပဋ္ဌကေသု။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ ပုဗ္ဗေ အဝုတ္တနယံ ယံ ဝစနမတ္ထိ, တံ ဝစနံ ဧတ္ထ ပဋ္ဌကေသု န အတ္ထီတိ ယောဇနာ။

## အာတသိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၆၁. အာတသိကဝဂ္ဂေ "ဟရိတ္ဝတ"တိ ဣမိနာ **ယထာဘာတန္တိ** ဧတ္ထ ဘရဏာတုယာ ဟရဏတ္ထဉ္စ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝဉ္စ ဒဿေတိ။ "ဥပိတော"တိ ဣမိနာ **နိက္ခိတ္တော** တိ ဧတ္ထ ခိပဓာတုယာ ဥပနတ္ထံ ဒဿေတိ။

၄၆၂. **ပရိဏာမေတီ**တိ ပရိဏတံပာပေတိ။ "နိယာမေတိ ကထေတီ"တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယတ္ထံ ဒဿေတိ, **ဧတ္ထာ** တိ အာတသိကဝဂ္ဂေ။

## ကထိနတ္ထာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၆၇. ကထိနတ္ထာရဝဂ္ဂေ **ဩတမသိကော**တိ ဧတ္ထ အဝတမံ ဂတော ဩတမသိကောတိ ဒဿေန္တော အာဟ "အန္ဓကာရဂတော"တိ။ အန္ဓကာရသဒ္ဒေန တမသဒ္ဒော အန္ဓကာရပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **တန္တိ** ဩတမသိကံ ။ **အသမန္နာဟရန္တော**တိ တံ အသမန္နာဟရန္တော, ကသ္မာ အသမန္နာဟရန္တောတိ အာဟ "ကိစ္စယပသုတတ္တာ ဝန္ဒန"န္တိ။ **ကေတောတိ** ကောပေန သဒ္ဓိံ။ ဝေရီ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလော ဧကတော အာကောဓေန ဝတ္တနဒ္ဓေန **ကောဝတ္တော** တိ ဝုစ္စတိ။ **ပဟာရေယျာ** တိ ဝန္ဒန္တံ ပဟာရေယျ။ "အညံ စိန္တယမာနော"တိ ဣမိနာ အညသ္မိံ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ ဝိဒဟာတိ ဌပေတီတိ **အညဝိဟိတော**တိ ဒဿေတိ။

သင္ဃတော ဥဒ္ဓရိတ္ဝတ ခိပိတဗ္ဗော အပနေတဗ္ဗောတိ ဥက္ခိတ္တော, သောယေဝ **ဥက္ခိတ္တကော။ တေဟီ** တိ စတူဟိ။ အဝန္ဒိယေသု ပန္နရသပုဂ္ဂလေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အန္တရာ ဝုတ္တကာရဏေန စာ** တိ အန္တရေ ဝုတ္တေန "တဥ ဟိ ဝန္ဒန္တဿ မဥ္စဟာအဒီသုပိ နလာဋံ ပဋိဟညေယျာ"တိအာဒိနာ ကာရဏေန စ။ **ဣတော**တိ ပန္နရသပုဂ္ဂလမ္ဟာ ။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ။ သစေ ဥဒ္ဒေသာစရိယော စ ဩတအာစရိယော စ နဝကော ဟောတိ, န ဝန္ဒနီယော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ ကထိနတ္ထာရဝဂ္ဂေ။

ဣတိ ကထိနတ္ထာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ဥပာလိပဥ္စကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ။

## အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၄၇၀. "အစိတ္တကော အာပဇ္ဇတီ"တိအာဒီသု ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ **အစိတ္တကော အာပဇ္ဇတီ**တိ အစိတ္တကော ဟုတ္ဝတ အာပဇ္ဇတိ။ ဧသေဝ နယော **အစိတ္တကော ဝုဋ္ဌာတီ** တိ ဧတ္ထာပိ။ ယံကိဉ္စိ အာပတ္တိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣတရံ အာပတ္တိန္တိ ယောဇနာ။ **ဓမ္မအနံ ကရောမီ** တိ "သဗ္ဗအနံ ဓမ္မအနံ ဇိနာတီ"တိ (ဓ. ပ. ၃၅၄) စ "အမတံဒဒေ စ သော ဟောတိ, ယော ဓမ္မမနုသာသတီ"တိ (သံ. နိ. ၁.၄၂) စ ဘဂဝတာ ဝုတ္တဝစနံ သုတ္ဝတ ဓမ္မအနံ ကရောမိ။ **ဒေမနသ္သိကော** တိ ဒေမနဿေန ယုတ္တော, ဒေမနဿဝန္တော ဝာ။ **ဧတ္ထာ** တိ အဋ္ဌကတမူလေ။

၄၇၃. **ယဿ ယဿာ** တိ သိက္ခာပဒဿ။ **တံ သဗ္ဗန္တိ** သဗ္ဗံ တံတံသမုဋ္ဌာနသိက္ခာပဒံ။

## အပရဒုတိယကထာသင်္ဂဏိကံ

## (၁) ကာယိကာဒိအာပတ္တိဝဏ္ဏနာ

၄၇၄. **ဆ အာပတ္တိယော ကာယိကာ** တိ ဧတ္ထ ဆ အာပတ္တိယော နာမ ကာတိ အာဟ "အန္တရပေယျာလေ"တိအာဒိ။ အန္တရပေယျာလေ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ "ကာယဒ္ဝတရေ သမုဋ္ဌိတတ္တာ"တိ ဣမိနာ ကာယေ သမုဋ္ဌိတ္တိ

တိ **ကာယိကာ**တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ တသ္မိံယေဝ အန္တရပေယျာလေ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာယာ''တိအာဒိနာ **ဆာဒေန္တဿ တိဿော** တိ ဧတ္ထ တိဏ္ဏံ သရူပံ ဒဿေတိ။ ''ဘိက္ခုနိယာ''တိအာဒိနာ **ပဉ္စ သံသဂ္ဂပစ္စယာ**တိ ဧတ္ထ ပဉ္စန္နံ သရူပံ ဒဿေတိ။

''ဧကေရတ္တ''န္တိအာဒိနာ **အရုဏုဂ္ဂေ တိဿော** တိ ဧတ္ထ တိဏ္ဏံ သရူပံ ဒဿေတိ။ **ဒွေဝ ယာဝတတိယကာ** တိ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗေန ''ဧကာဒသ ယာဝတတိယကာ နာမာ''တိ သံဝဏ္ဏနာယ ဝိရုဒ္ဓဘာဝံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ ''ပညတ္တိဝသေန ပနာ''တိအာဒိ။ ''ဣမသ္မိံ သာသနေ''တိ ဣမိနာ ဧတ္ထသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ **ဧကေန သဗ္ဗသင်္ဂဟော**တိ ဧတ္ထ ဧကော နာမ ကော, သဗ္ဗာနိ နာမ ကာနီတိ အာဟ ''ယဿ သိယာ''တိအာဒိ။ ''နိဒာနုဒ္ဒေသေနာ''တိ ဣမိနာ ဧကဿ သရူပံ ဒဿေတိ။ ''သိက္ခာပဒာနဉ္စ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသာနဉ္စာ''တိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ သဗ္ဗသရူပံ ဒဿေတိ။ သင်္ဂဟ သဒ္ဒေန ကမ္မဆင်္ဂိသမာသော။

''ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာယာ''တိအာဒိနာ **ဒွေဝ ဒုဗ္ဗလလစ္ဆာဒနာ** တိ ဧတ္ထ ဒွိန္နံ သရူပံ ဒဿေတိ။

''ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိယာ''တိအာဒိနာ **ကမန္တရေ စတဿော** တိ ဧတ္ထ စတဿန္နံ သရူပံ ဒဿေတိ။ ပုန ''ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိယာ''တိအာဒိနာ **စေတဿာ နဒိပာရပစ္စယာ** တိ ဧတ္ထ စတဿန္နမေဝ သရူပံ ဒဿေတိ။ ''စီဝရအာနေ ဟစိတ္တိယ''န္တိ ဣမိနာ ဟစိတ္တိယဘာဝေန သဒိသတ္တာ သင်္ဂဏ္ဌဝိသေသော န ကာတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။

## (၂) ဒေသနာကမိနိယာဒိဝဏ္ဏနာ

၄၇၅. **ဧကေတ္ထာ** တိ ဧတ္ထသဒ္ဒော သာသနဝိသယော။

**ဧကေသိက္ခာပဒမ္ပိ နတ္ထိ** တိ ပိသဒ္ဒော ဗဟုသိက္ခာပအနိ ပန ပဂေဝတိ စ အာပတ္တိ ပန ပဂေဝတိ စ အာပတ္တိပိ နတ္ထီတိ စ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

''သကလေပိ ဝိနယေ''တိ ဣမိနာ **ဒွေဝတ္ထာ** တိ ဟဒ္ဒေ ဧတ္ထသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ **ဥဘိန္န** န္တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနံ။ အညထာ ပန ကိတ္တကာ ပဌမာပတ္တိကာတိ အာဟ ''ဣတရထာ ပနာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဣတရထာ**တိ ပညတ္တိတော အညေန ပကာရေန။ **ကမ္မဉ္စ** တိ ကမ္မဉတ္တိ စ။ **ကမ္မဟာဒိကာ စာ** တိ ကမ္မဟာဒဉတ္တိ စ။ **နဝသု ဌာနေသူ**တိ ဩသာရဏာဒီသု နဝသု ဌာနေသု။ **ဒွီသူ**တိ ဉတ္တိဒုတိယ, ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မေသု။

ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာယ ဟာရာဇိကံ, ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာယ ဟာရာဇိကံ, အဋ္ဌဝတ္ထုကာယ ဟာရာဇိကန္တိ ဣတိ ဣမေ တယောတိ ယောဇနာ။ **ကာရဏာဘူတေနာ**တိ ဟေတုဘူတေန, ''ကရဏာဘူတေနာ''တိပိ ဟဒ္ဒော, သာဓကတမသတ္တိဘူတေနာတိ အတ္ထော။

**တေသ**န္တိ အဒ္ဓာနဟီနာဒီနံ။ **ဧတ္ထာ** တိ ''တယော ပုဂ္ဂလာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ''တိ ဟဒ္ဒေ, ဧတေသု အင်္ဂဟီနာဒီသု တ။ **ယော**တိ ပုဂ္ဂလော။ အပရိပူရော န ယာစတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ မာတုဃာတကာဒယော ကရဏဒုက္ကဋ္ဌကာ စာတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဉတ္တိကပ္ပနာဒီသု။ **ဉတ္တိကပ္ပနာ** တိ ဉတ္တိဝိဓိ။ **ဝိပ္ပကတပစ္စတ္ထ** န္တိ ဝိပ္ပကတံ ပစ္စတ္တံ။ **အတီတကရဏ**န္တိ အတီတဿ ကရဏံ။ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ ''ဝတ္ထုသမ္ပန္နံ ဟိ''တိအာဒိ။ **တယော ကမ္မာန သင်္ဂဟာ**တိ ဧတ္ထ ဆန္ဒဘေဒရက္ခနတ္ထာယ နကာရေ နိဂ္ဂဟိတလောပေ။ **နာသိတကာ**တိ နာသေတဗ္ဗာ ပုဂ္ဂလာ, နာသိတဗ္ဗာတိ **နာသိတာ,** နာသိတာ ဧဝ နာသိတကာ။ **တိဏ္ဏံ ဇနာန** န္တိ တိဏ္ဏံ ဥပသမ္ပအာပေက္ခဇနာနံ ဧကူပဇ္ဈာယေန နာနာစရိယေန ဟုတ္တတိ ယောဇနာ။ **ကောနုဿာဝနာ** တိ ဧကတော အနုဿာဝနာ။

**ဟအော** နာမ ကဟာပဏဿ စတုတ္ထဘာဂေ။ **မာသကော** နာမ ဟဒဿ ပဉ္စမဘာဂေ။ **ဟာရာဇိက**န္တိ ဝနပ္ပတိံ ဆိန္ဒန္တဿ ဒုတိယဟာရာဇိကံ (ဟရာ. ၁၁၀)။ **အနောဒိဿာ** တိ ''မနုဿော မရတူ''တိအာဒိနာ န ဥဒ္ဒိသိတ္တတ။ **တေနာ** တိ ဝိသေန။

**ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ္ဂသ္မိံ**န္တိ သာမညာဓာရော။ **ဒသသု သိက္ခာပဒေသူ**တိ ဝိသေသာဓာရော။ **ပဌမသိက္ခာပဒမှိယေဝါ**တိ ဒသသု သိက္ခာပဒေသု ပဌမသိက္ခာပဒမှိယေဝ။ ဥပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာတိ သမ္ဗန္ဓော။ “အာပတ္တိ ဟောတီ”တိ ဣမိနာ “စီဝရေန”တိ ပဒဿ သမ္ဗန္ဓဋ္ဌာနံ ဒဿေတိ။

“စတဿော တေ”တိ ဣမိနာ **တတ္တိကာ** တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ တာ စတဿော ပရိမာဏာ ယာသံ အာပတ္တီနန္တိ **တတ္တိကာ။ နိပန္နဿာပိ တတ္တိကာ** တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ **သာ**တိ ဘိက္ခုနီ။

## (၃) ပါစိတ္တိယဝဏ္ဏနာ

၄၇၆. **ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနီ** တိ သပ္ပိအာဒီနိ ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနိ။ ဣမံ အာပတ္တိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ပဉ္စ အာပန္နောတိ ယောဇနာ။

**ဧကံ ကဗဠ**န္တိ ဧကံ အာလောပံ, **တုမှံမူလေ**တိ တုမှံ သန္တိကေ။

**ယထာဝတ္ထုက**န္တိ ဝတ္ထုအနုလောမံ, အာပတ္တိယော ဒေသိတာဝ ဟောန္တီတိ ယောဇနာ။

**ကောကာလိကာဒီန**န္တိအာဒိသဒ္ဒေန ကဋ္ဌမောရကတိဿကာဒယော (ပါရာ. ၄၁၇) သင်္ဂဏှာတိ။ ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ပါစိတ္တိယဉ္စ စဏ္ဍကာဠိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ပါစိတ္တိယဉ္စာတိ ယောဇနာ။ **ပယုတ္တဝါစာ ပစ္စယာ**တိ ဝိညတ္တိနိမိတ္တာဒီဟိ ပကာရေဟိ ယုတ္တာယ ဝါစာယ ပစ္စယာ။ **အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာ** တိ ပါရာဇိကဿ အာပဇ္ဇနံ။ အထဝါ **ပါရာဇိကဿာ** တိ အဿ ဘိက္ခုဿ ပါရာဇိကာ အာပတ္တိ ဟောတီတိ ဝါ ပါရာဇိကာ အာပတ္တိ အဿ ဘဝတီတိ ဝါ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **ဣတီ**တိ ဣမာ ဆ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတီတိ ယောဇနာ။

ဘောဇနံ ဂဟေတွာ အဇ္ဈောဟရမာနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တထေဝါ**တိ ယထာ ခာဒနေ, တထေဝ မံသံ လသုဏံ အဇ္ဈောဟရမာနာတိ ယောဇနာ။ “ပဏီတဘောဇနာနီ”တိ စ “အကပ္ပိယမံသ”န္တိ စ ပဒါနိ “အဇ္ဈောဟရမာနာ”တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗာနိ။

**ပဉ္စ ဌာနာနီ**တိ ပဉ္စ အာပတ္တိသင်္ခာတာနိ ဌာနာနိ။ **တတ္ထာ** တိ ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု။ **ဒွိန္န**န္တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနံ။ **တေသ**န္တိ သိက္ခမာနာဒီနံ။ **ပဉ္စန္နမေဝ** တိ သဟဓမ္မိကာနံယေဝ။ **ဝိနိစ္ဆယဝေါဟာရော** တိ ဝိနိစ္ဆယဝစနံ။ ဣမိနာ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ ပဋိက္ခိပတိ။ **အဍ္ဍကမ္မံ နာမာ** တိ အဘိယုဉ္ဇကာနံ ကမ္မံ နာမ။

“သဟဓမ္မိကာန”န္တိ ဣမိနာ **ပဉ္စန္နံ ဝိနိစ္ဆယော** တိ ဧတ္ထ ပဉ္စသရူပံ ဒဿေတိ။ သောဘဏဘာဝံ ဝိတ္ထာရေန္တော အာဟ “ကတစီဝရကမ္မော ဟိ”တိအာဒိ။ **အဗ္ဘုဏှသီလော** တိ အဘိနဝုပ္ပန္နသီလော။ အဗ္ဘုဏှသီလော နာမ အတ္ထတော ပါကတိကသီလောတိ အာဟ “ပါကတိကော”တိ, ပါကတိသီလေန နိယုတ္တောတိ အတ္ထော။

“ကာယဒွါရသမ္ဘူတ”တိ ဣမိနာ **ကာယိကာ**တိ ပဒဿ တဒ္ဓိတဘာဝံ ဒဿေတိ။ **မုခံ ဩလောကေတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ** ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**စတုန္နံ ဒေသနာယ စာ** တိ ဧတ္ထ “ဒေသနာယာ”တိ ပဒံ အာဒိပဒလောပန္တိ အာဟ “အစ္စယဒေသနာယာ”တိ။ **သာ** တိ အစ္စယဒေသနာ။ အဘိနိလီယိတွာ ဓနုနာ မာရေန္တီတိ **အဘိမာရာ**။

**ဆေဇ္ဇံ ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ဆေဇ္ဇံ နာမ ပါရာဇိကာပဇ္ဇနမေဝါတိ အာဟ “ဒေဝဒတ္တော ဝိယ ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတီ”တိ။ **ဣမာ ပန အာပတ္တိယော** တိ ပါရာဇိကထုလ္လစ္စယာပတ္တိယော။

## (၄) အဝန္ဒနီယပုဂ္ဂလာဒိဝဏ္ဏနာ

၄၇၇. **တေသ**န္တိ ဒသန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ။ “သဒ္ဓိ”န္တိ ဣမိနာ **သာမီစေနာ**တိ ဧတ္ထ သဟတ္ထေ ကရဏဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ **သာမီစေနာ**တိ စ သာမီစိနာ ကတ္တဗ္ဗံ **သာမီစိံ** ကမ္မံ, တေန သာမီစေန။ **ဒသ စီဝရဓာရဏာ**တိ ပဒဿ သမာသဘာဝံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “ဒသ ဒိဝသာနိ အတိရေကစီဝရဿ ဓာရဏာ”တိ။

**ကတိသတ**န္တိအာဒီသု ဒွီသု ဂါထာပဒေသု စတူသု ဝိဘတ္တန္တပဒေသု ပုရိမံ ပုရိမေန, ပစ္ဆိမဉ္စ ပစ္ဆိမေန ယထာက္ကမံ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ကတိသတံ အာပတ္တိယော ရတ္တိသတံ ဆာဒယိတွာန”တိ။ ပစ္ဆိမဂါထာယ ပုဗ္ဗမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ **အယံ ဟီ**တိ အယံ ဧဝ ဝက္ခမာနော။ **ဧတ္ထာ**တိ ဂါထာယံ။ **ယော**တိ ဘိက္ခု, ပဋိစ္ဆာဒေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣတီ**တိ အယံ သင်္ခေပတ္ထော။

ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေသု စတူသု စတုက္ကေသု ဓမ္မေန သမဂ္ဂံ အပနေတွာ ဒွာဒသ ကမ္မဒေါသာ ဝုတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္မံ, အဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

**ဧတ္ထာ**တိ ဆသု ကမ္မေသု။ **တေဒေတ**တိ ဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မမေဝ။

**ယံ ဒေသိတာ**တိ ဧတ္ထ ယံသဒ္ဒော ဝစနဝိပလ္လာသောတိ အာဟ “ယာနိ ဒေသိတာနီ”တိ။ “ဒေသိတာနီ”တိ ဣမိနာ **ဒေသိတာ**တိ ဧတ္ထ နိကာရဿ အာကာရာဒေသဘာဝံ ဒဿေတိ။ “ပရိယန္တပရိစ္ဆေဒဘာဝရဟိတတ္တာ”တိ ဣမိနာ နတ္ထိ အန္တော ပရိယန္တမေတဿာတိ **အနန္တ**န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တ**န္တိ နိဗ္ဗာနံ, ဖိတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ကေန ကံ ကိန္တိ ကတွာ ဖိတန္တိ အာဟ “ဘဂဝတာ ကိလေသဂဏံ အဘိမဒ္ဒိတွာ”တိ။ ကေန ကံ ကိန္တိ ကတွာ ကိံ ဖိတံ ဝိယာတိ အာဟ “ရညာ သပတ္တဂဏံ အဘိမဒ္ဒိတွာ ရဇ္ဇံ ဝိယာ”တိ။ တတ္ထ “ရညာ”တိ ဣမိနာ “ကေနာ”တိ ပုစ္ဆံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ “သပတ္တဂဏ”န္တိ ဣမိနာ “ကံ”န္တိ ပုစ္ဆံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ “အဘိမဒ္ဒိတွာ”တိ ဣမိနာ “ကိန္တိ ကတွာ”တိ ပုစ္ဆံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ “ရဇ္ဇ”န္တိ ဣမိနာ “ကိံ”န္တိ ပုစ္ဆံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ **သပတ္တဂဏ**န္တိ ဝေရိဂဏံ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – ရညာ သပတ္တဂဏံ အဘိမဒ္ဒိတွာ ရဇ္ဇံ ရာဇဘာဝံ ဖိတံ ဝိယ, ဘဂဝတာ ကိလေသဂဏံ အဘိမဒ္ဒိတွာ နိဗ္ဗာနံ ဖိတန္တိ။ **သေဝတ**တိ ဘဂတ ဧဝ။ “နိဗ္ဗိကာရတာယာ”တိ ဣမိနာ တာဒိသဒ္ဒော နိဗ္ဗိကာရတ္ထဝါစကော အနိပ္ဖန္နပါဋိပဒိကောတိ ဒဿေတိ။ “ဝိဝေကဋ္ဌက”န္တိ ဣမိနာ ကာယစိတ္တဥပဓိဝသေန ဝိဝေကတ္တယမ္ပိ ဂဟေတဗ္ဗံ ဝိဝေကဘာဝေန သမာနတ္တာ။ တေန ဘဂဝတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ “ယာနိ သတ္တ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနီ”တိ ဣမိနာ **ဧကေတ္ထာ**တိ ဧတ္ထ ကေသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ **တတ္ထာ**တိ သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု။ **ဧတ္ထ ပနာ**တိ သမထေသု ပန။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တဿာ**တိ သမ္မုခါဝိနယဿ။ **အဋ္ဌကထာသူ**တိ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု။ **မယံ ပနာ**တိ သင်္ဂဟကာရကာ အမှေ ပန, ဗုဒ္ဓဃောသနာမကာ မယံ ပနာတိ အတ္ထော, ရောစယာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကဿ ကိမတ္ထံ ဂဟေတွာ ရောစေသီတိ အာဟ “ဝိနာတိ နိဟတဿ ပဋိသေဓနမတ္ထမတ္တ”န္တိ။ “ဝိနာတိ နိဟတဿာ”တိ ပဒံ “အတ္ထမတ္တ”န္တိ ပဒေ ဝါစကသမ္ဗန္ဓော။ အတ္တနော သာဓျဝစနံ ဗုဒ္ဓဝစနသင်္ခါတေန သာဓကဝစနေန သာဓေန္တော အာဟ “ဝုတ္တမ္ပိ စေတ”န္တိအာဒိ။

**အဋ္ဌာရသ အဋ္ဌကာနီ**တိ အဓမ္မဒိဋ္ဌိဘေဒ, ဓမ္မဒိဋ္ဌိဘေဒ, ဝေမတိကဘေဒဒေသု တီသု ဧကမေကံ မူလံ ကတွာ တယော တယော မူလိံ ကတွာ နဝ ဟောန္တိ, တေသု ဓမ္မဒိဋ္ဌိဘေဒဒေသု ဓမ္မဒိဋ္ဌိဘေဒံ အပနေတွာ အဋ္ဌ ဟောန္တိ, တာနိ အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူသု ယောဇေတွာ အဋ္ဌာရသ အဋ္ဌကာနိ ဟောန္တီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဆဠီနဒိယမုသတ**န္တိ စတုစတ္တာလီသာဓိကံ သတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

**ဧကေကဝတ္ထုသ္မိ**န္တိ အဋ္ဌာရသသု ဘေဒကရဝတ္ထူသု ဧကေကသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ။

ဣတိ ဂါထာသင်္ဂဏိကဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## သေဒမောစကဂါထာ

## (၁) အဝိပ္ပဝါသပဉှာဝဏ္ဏနာ

၄၇၉. **သေဒမောစိကကထာသူ**တိ အဓိပ္ပာယတ္ထသ္သ ဂမ္ဘီရတ္တာ တံ စိန္တေန္တာနံ ဝိနယဓရာနံ ကာယေ သေဒံ မောစေတီတိ **သေဒမောစိကာ,** သာယေဝ ကထာ သေဒမောစိကကထာ, တာသု။ "အကပ္ပိယသမ္ဘောဂေ န လဗ္ဘတီ"တိ ဣမိနာ ကပ္ပိယသမ္ဘောဂေ လဗ္ဘတီတိ ဒဿေတိ။ ကပ္ပိယသမ္ဘောဂံ ဒဿေတုံ "နဟာပနဘောဇနာဒီ"တိ ဝုတ္တံ။ **အနာပတ္တီ** တိ မာတုဘိက္ခုနိယာ အနာပတ္တိ။ **သော ပဉှော**တိ ဧတ္ထ ပဉှာသဒ္ဒေါ သဘာဝတိလိင်္ဂေါတိ သဒ္ဒသတ္ထေသု (သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာယံ ၁၆ ဟကာရန္တဓာတု; အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ၁၁၅ ကထာယံ) ဝုတ္တော, ဣဓ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တော။ "ပဏ္ဍိတေဟီ"တိ ဣမိနာ ကုသလသ္သ ကာရဏံ ဒဿေတိ, ပဏ္ဍိတတ္တာ ကုသလောတိ အဓိပ္ပာယော။ **အသ္သာ** တိ ပဉှာယ။ **တေန္တိ** ဝိသ္သဇ္ဇနံ။ **အသ္သာ** တိ ကထာယ။

**ကောဒသ ဝိဝဇ္ဇိယာ** တိ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသော, ကောဒသ ဝိဝဇ္ဇိယေတိ အတ္ထော။ တေန ဝုတ္တံ "ယေ"တိ အာဒိ။ **တေပီ**တိ ပိသဒ္ဒေါ ကထာယံ လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌမ္ပမာနဘာဝံ ဒဿေတိ။

**အယန္တိ** နှာပိတပုဗ္ဗကော ဘိက္ခု။ **နိမ္မိတဗုဒ္ဓန္တိ** ဗုဒ္ဓေန နိမ္မိတံ ဗုဒ္ဓရူပံ။

**ဝိဝဇ္ဇိယာ** တိ ဧတ္ထ ယကာရော တ္တပစ္စယသ္သ ကာရိယောတိ အာဟ "ဝိဝဇ္ဇေတ္တ"တိ။ အသီသကံ ယံ တံ က ဗန္ဓံ အတ္ထီတိ ယောဇနာ။ အသီသကတ္တာ ကေန သရီရေန ဇီဝိတံ ဗန္ဓတီတိ **ကဗန္ဓော။ ယသ္သာ** တိ ကဗန္ဓသ္သ။

**ဟီ**တိ သစ္စံ။ **တေ**တိ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ။

**တစာ**တိ ဧတ္ထ ယကာရလောပေါတိ အာဟ "တစာယာ"တိ။ **ဣတိ မေ**တိ ဇဝံ မမ။ ဇဝံ ဝဒမာနေ မမ ဝစနန္တိ ယောဇနာ။ အထဝါ **ဣတိမေ**တိ ဇဝံ ဣမေ, ဇဝံ ဝဒမာနေ ဣမေ ဇနာတိ ယောဇနာ။ သဒ္ဒမ္ပီတိ ဣမိနာ ဂီရသဒ္ဒေါ သဒ္ဒပရိယာယောတိ ဒဿေတိ။ **ဟီ**တိ သစ္စံ။ တုဏှီဘူတသ္သ နိသိန္နသ္သ တသ္သ ဘိက္ခုနောတိ ယောဇနာ။ ယဒိ မနောဒ္ဒတရေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ, ဇဝံ သတိ ကသ္မာ အာပဇ္ဇေယ္ယ တစသိကန္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "ယသ္မာ ပနာ"တိအာဒိ။ **တေနာ**တိ တသ္မာ။ **အသ္သာ** တိ ဘိက္ခုသ္သ။

**သာ**တိ ဘိက္ခုနီ, အာပဇ္ဇတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝုတ္တပ္ပကာရ** န္တိ "ကမန္တရပရိယာပန္န"န္တိ ဝုတ္တပ္ပကာရံ။

**တာသူ**တိ ဒ္ဝီသု ဘိက္ခုနီသု။

**စတုရော ဇနာ**တိ ဧတ္ထ စတုန္နံ ဇနာနံ သရူပံ ဒဿေန္တော အာဟ "အာစရိယော စ တယော စ အန္တေဝါသိ ကာ"တိ ။ **သာဟတ္ထိကာ** တိ သဟတ္ထာ အဝဟရိတာ။ **အာဏတ္တိယာပီ** တိ အာဏတ္တေန အဝဟရိတာပိ။ **ဣတရေသန္** တိ အန္တေဝါသိကာနံ, ဧကေကော မာသကောတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ္တော** တိ ပရိတရေ သေဒမောစိကကထာယံ။

## (၂) ဟရာဇိကာဒိပဉှာဝဏ္ဏနာ

၄၈၀. **သန္တတပေယ္ယာလဋ္ဌာ** တိ ပဌမဟရာဇိကဝိဘင်္ဂေ (ဟရာ. ၆၅) ဝုတ္တံ သန္တတပေယ္ယာလဋ္ဌ။

**လိင်္ဂပရိဝတ္တံ သန္ဓာယာ** တိ သတိ လိင်္ဂေ ပရိဝတ္တေ ပဋိဂ္ဂဟဏသ္သ ဝိဇဟာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

**ယော**တိ ဘိက္ခု, ပရိဏာမေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အတ္တနော အတ္ထာယာတိ ယောဇနာ။

**အသ္သာ** တိ ကထာယ။ **ကာကဥပဒန္တိ** ကာကေဟိ ကရီသုသ္သဂ္ဂံ။ **ကဒ္ဒမမက္ခိတ** န္တိ ကဒ္ဒမေန မက္ခိတံ။ ကာယဂတာနေဝ ဟုတ္တတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ အနရိယံ တံ ဣတ္ထိံ တ တံ ပုရိသံ တ ဟနေယ္ယာတိ ယောဇနော။ လိင်္ဂပရိဝတ္တေန ဟေတုဘူတေန ဣတ္ထိဘူတံ, ပုရိသဘူတဥ္စာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဣတ္ထိဘူတ** န္တိ စ ဣတ္ထိ ဟုတ္တတ ဘူတံ, ဣတ္ထိဘာဝံ တ ပတ္တံ။

မိဂသိင်္ဂတာပသသီဟကုမာရာဒီနံ တိရစ္ဆာနဂတမာတာပိတရော ဝိယာတိ ယောဇနာ။ **မိဂသိင်္ဂတာပသော** တိ မိဂသိင်္ဂနာမကော (ဇာ. အဋ္ဌ. ၅.၁၇.၉၆ အာဒယော) တာပသော။ **သီဟကုမာရော**တိ သီဟဗာဟုကုမာရော။ အာဒိသဒ္ဒေန ဘူရိဒတ္တာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။

ကုရုန္ဒိယံ အာဂတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

**"သစ္စံ ဘဏန္တောတိ ကထာယာ"** တိ ပဒံ "သစ္စံ ဘာသတော လဟုကာပတ္တိ ဟောတီ"တိ ဧတ္ထ ဣတိသဒ္ဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ "သစ္စံ ဘဏန္တော"တိ ကထာယ ဣတိ အတ္ထောတိ ယောဇနာ။

## (၃) ဟစိတ္တိယာဒိပဋ္ဌာဟာဝဏ္ဏနာ

**၄၈၁.** သလာကံ ဒေန္တဿ အဿ ဘိက္ခုဿ ဆေဇ္ဇံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။ "ဟရာဇိကံ ဟောတီ"တိ ဣမိနာ **ဟောတိဆေဇ္ဇ** န္တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

သုပ္ပတိဋ္ဌိတနိဂြောဓသေဒိသံ ရုက္ခမူလံ, တမေဝ တ ဂဟေတဗ္ဗံ။

**တိဿိတ္တိယော** တိ ဧတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ, ပစ္စတ္တဝစနံ တတိ အာဟ "တာသုပိ"တိ။ "ယံ တံ မေထုနံ နာမ တ"န္တိ ဣမိနာ "မေထုနံ ယံ တ"န္တိ ပဒာနံ သမာနာဓိကရဏဘာဝံ ဒဿေတိ။ "န သေဝတီ"တိ ဣမိနာ **န သေဝေ**တိ ဧတ္ထ တိကာရဿ ဧကာရာဒေသဘာဝံ (ဇာ. အဋ္ဌ. ၄.၁၁.၇၆ ပုတ္တော တ ပိတရံ ယာစေ ဝိယ) ဒဿေတိ။ **တယော ပုရိသေ**တိ ဧတ္ထ "ဥပဂန္တွာ"တိ ပဒံ အဇ္ဈာဟရိတွာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ"တယော ပုရိသေပိ ဥပဂန္တွာ"တိ။ ဣမိနာ **တယော ပုရိသေ**တိ ဧတ္ထ ဥပယောဂတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ ပုရိမနယံ ဂဟေတွာ ဧတ္ထာပိ "တီသု ပုရိသေသူ"တိ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတေဝ။ ဣမံ နယံ ဂဟေတွာ ပုရိမပဒေပိ တိဿိတ္တိယော ဥပဂန္တွာတိ ဥပယောဂတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတေဝ။ တသ္မာ တေ ဒွေ နယာ အညမညောပဒေသအာယကနယာ နာမာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ "ဥဘတောဗျဉ္ဇနသင်္ခာတေ"တိ ဣမိနာ အနရိယသဒ္ဒေန ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ဣဓ ဂဟေတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ "နာစရတီ"တိ ဣမိနာ **န စာစရေ**တိ ဧတ္ထာပိ တိသဒ္ဒဿ ဧကာရာဒေသဘာဝမေဝ ဒဿေတိ။ မေထုနဓမ္မဿ ပုဗ္ဗဘာဂံ ကာယသံသဂ္ဂံ အာပဇ္ဇိတုံ တယမန္တိယာ တဿာ ဘိက္ခုနိယာတိ ယောဇနာ။

**အဿာ** တိ ကထာယ, တိတ္ထိယော အာရာဓကော ဟောတီတိ ယောဇနာ။ **တတ္ထေတ** တိ တိတ္ထိယဝတ္တေ ဧဝ။ **အဿာ**တိ တိတ္ထိယဿ။ **တမေတ**တိ တိတ္ထိယဝတ္တမေဝ။

သဋ္ဌာဒိသေသန္တိအာဒိကထာ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တ**န္တိ အဇ္ဈောဟရဏံ။

အာကာသဂတံ သာမဏေရန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သင္ဃေနပိ** တိ ပိသဒ္ဒေ န ကမ္မာရဟေနေတတိ ဒဿေတိ။ "န ကာတဗ္ဗ"န္တိ ဣမိနာ သင္ဃေပိ ကမ္မာရဟောပိ ဘူမိဂတောဝ ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။

**အဿာ** တိ ကထာယ ဝိနိစ္ဆယောတိ သမ္ဗန္ဓော။

"န ဒေတိ, န ပဋိဂ္ဂဏှာတီ"တိ ကိရိယာပဒါနံ ကတ္တာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "နာပိ ဥပဇ္ဈောဇိကာ"တိအာဒိ။ **တဿာ**တိ အဝဿုတပုရိသဿ။ "ကာရဏေနာ"တိ ဣမိနာ **တေနာ**တိ ပဒဿ ကာရဏတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဧဝသဒ္ဒေါ ပန သမ္ပဝဝသေန ယောဇိတော, န အညေန ကာရဏေနာတိ အတ္ထော, အဝဿုတဿ ပုရိသဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဂဟာဏေ**တိ ဥပဇ္ဈောဇိတာယ ဂဟာဏေ။ **တဥ္စ ပရိဘောဂပစ္စယာ** တိ ဧတ္ထ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ, ပရိဘောဂဿ စ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေန္တော အာဟ "တဥ္စ ပနာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ "အာပတ္တိ"န္တိ ဣမိနာ တသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ "တဿာ ဥပဇ္ဈောဇိတာယာ"တိ ဣမိနာ ပရိဘောဂဿ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေတိ။ **တဿာ** တိ ဥပဇ္ဈောဇိတာယ။

သတ္တရသကေသု သင်္ဃာဒိသေသေသူတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝဇ္ဇံ န ဖုသတီ** တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “အညံ နဝံ အာပတ္တိ”န္တိ။

ဣတိ သေဒမောစိကကထာဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## ပဉ္စဝဂ္ဂေါ

## ကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၈၂. ကမ္မဝဂ္ဂေ “ဂဏနပရိစ္ဆေဒဝစန”န္တိ ဣမိနာ န ပမာဏဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ ဣမိနာ ကမ္မာနံ တတော ဦနာတိရေကဘာဝံ နိဝာရေတိ။ ဂဏီယတေ **ဂဏနံ,** ပရိစ္ဆိဇ္ဇတီတိ အနေနာတိ **ပရိစ္ဆေဒော,** ဂဏနဿ ပရိစ္ဆေဒော **ဂဏနပရိစ္ဆေဒော**။ အထ ဝါ ဂဏီယတိ အနေနာတိ ဂဏနံ, တမေဝ ပရိစ္ဆေဒော ဂဏနပရိစ္ဆေဒော, သောယေဝ ဝစနံ **ဂဏနပရိစ္ဆေဒဝစနံ**။ အပလောကနကမ္မံ နာမာတိ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝုတ္တနယေနေဝ** တိ “သီမဋ္ဌကသင်္ဃံ သောဓေတွာ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒံ အာဟရိတွာ”တိ ဝုတ္တေန ဧဝ နယေန။

**တတ္ထာ** တိ စတူသု ကမ္မေသု, ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ပန အတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။

**တတ္ထာ** တိ ဒွီသု ကမ္မေသု။ **အဝသေသာ**တိ ဆဟိ ကမ္မေဟိ အဝသေသာ။ ယဒိ ပရိဝတ္တေတွာ ကတံ ဒွီဟိကမ္မံ န ဟောတိ, ဧဝံ သတိ ဒွီဟိကမ္မတ္တာယ ကိန္တိ ကာတဗ္ဗန္တိ အာဟ “သစေ ပနာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ “အက္ခရပရိဟီနံ ဝါ ပဒပရိဟီနံ ဝါ”တိ ဣဒံ အက္ခရပဒာနံ ဂဠိတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ “ဒုရုတ္တပဒံ ဝါ”တိ ဣဒံ သိထိလဓနိတာဒိအပရိပုဏ္ဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ “ဒုရုတ္တက္ခရံ ဝါ”တိ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗံ။ **ဣဒန္တိ** ပုနပ္ပုနံ ဝစနံ။ **ကမ္မံ ဟုတွာ** တိ သုကမ္မံ ဟုတွာ။

၄၈၃. သမ္မုခါကရဏီယအသမ္မုခါကရဏီယေသု အသမ္မုခါကရဏီယာနိ အပ္ပကတ္တာ ပဌမံ ဒဿေတွာ သေသာနံ သမ္မုခါကရဏီယဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “တတ္ထာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တေသု ဒွီသု, အသမ္မုခါကရဏီယံ နာမ အဋ္ဌဝိဓံ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထ တတ္ထာ** တိ တေသု တေသု ခန္ဓကေသု။ “သုကတံ ဟောတီ”တိ ဝစနသာမတ္ထိယတော သမ္မုခါကတမ္ပိ သုကတံ ဟောတီတိ အတ္ထောပိ ဂဟေတဗ္ဗော။

**သေသာနီ**တိ အဋ္ဌကမ္မေဟိ သေသာနိ။ **တာနီ**တိ ကမ္မာနိ။ **ဝတ္ထုဝိပန္နာနီ** တိ ဝတ္ထုနာ ဝိပန္နာနိ။

**တေသမ္ပီ** တိ ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယာနမ္ပိ။ **တတ္ထာ** တိ “ပဋိပုစ္ဆာကရဏီယ”န္တိ ပဒေ။ “ပုစ္ဆိတွာ”တိ ဣမိနာ **ပဋိပုစ္ဆာ** တိ ပဒဿ တွာပစ္စယန္တဘာဝံ ဒဿေတိ။ “ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဣမိနာ **ကရဏီယ**န္တိ တတ္ထ အနီယသဒ္ဒဿ ကမ္မတ္ထဘာဝံ ဒဿေတိ။ **ယထာဒိန္နာယာ** ဟိ စုဒိတကေန ယထာဒိန္နာယ။ **ဝိပ္ပလပန္တဿာ** တိ ဝိကာရေန ယံ ဝါ တံ ဝါ ဝစနံ ပလပန္တဿ စုဒိတကဿာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗေသု “တဇ္ဇနီယကမ္မာရဟဿာ”တိအာဒီသု။

**အနုပေါသထဒိဝသေ**တိ ဥပေါသထဒိဝသတော အညသ္မိံ ဒိဝသေ။ တမေဝတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဥပေါသထဒိဝသော နာမာ”တိအာဒိ။ **ကတ္တိကမာသ** န္တိ ပစ္ဆိမကတ္တိကမာသံ။ တဿ ပဝါရဏမာသတ္တာ “ဌပေတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ သာမဂ္ဂီဒိဝသော စ ယထာဝုတ္တာ စာတုဒ္ဒသပန္နရသာ စ ဥပေါသထဒိဝသော နာမာတိ ယောဇနာ။ **ယတ္ထဟိ** တိ ယသ္မိံ ပန ဝိဟာရေ, ဌပေန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အန္တရာ** တိ စာတုဒ္ဒသီပန္နရသီနံ မဇ္ဈေ။

**ပစ္စုက္ကမိတွာ ဌပိတဒိဝသော** တိ ပဉ္စ ဥပရိ ကမိတွာ ဌပိတံ ကတ္တိကကာဠပက္ခစာတုဒ္ဒသိံ ဝါ ပဉ္စဒသိံ ဝါ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ဣဓာပီ**တိ အပဝါရဏာယ ပဝါရဏဋ္ဌပနေပိ။ ဟဋ္ဌိယမာဂတနယတော အညမ္ပိ နယံ ဒဿေန္တော အာဟ “အပိစာ”တိအာဒိ။ **အန္တိမဝတ္ထု**န္တိ ပါရာဇိကဝတ္ထုံ။ **ယဿာ** တိ ပုဂ္ဂလဿ။ ဣမိနာ ကမ္မာရဟော ပုဂ္ဂလော ဝတ္ထု နာမာတိ ဒဿေတိ။

**၄၈၄.** ဒဗ္ဗသ္သ အဂ္ဂဏှဟနံ ဝတ္ထုအပရာမသနံ နာမ န ဟောတိ, အထ ခော နာမသ္သ အဂ္ဂဏှဟနမေတတိ အာဟ “တသ္သ နာမံ န ဂဏှာတီ”တိ။ အပရာမသနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ “သုဏာတု မေ”တိအာဒိ။

**ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတီ** တိ ဧတ္ထ **ပုဂ္ဂလော** နာမ ဥပဇ္ဈာယောတိ အာဟ “ယော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ ဥပဇ္ဈာယော”တိ။ **တန္တိ** ဥပဇ္ဈာယံ။

**သဗ္ဗေန သဗ္ဗ** န္တိ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ, နိပါတသမုဒါယောယံ, သဗ္ဗေန တ အာကာရေန သဗ္ဗံ ဥတ္တိန္တိ ယောဇနာ။

ဥတ္တိကမ္မေ ပဉ္စမံ ကမ္မံ ကတ္တတ ပစ္ဆာ ဥတ္တိဋ္ဌပနမ္ပိ ပစ္ဆာ ဉတ္တိံ ဌပေတိယေဝ နာမ။ **ဣတိ ဣမေဟီ**တိ အာဒိ နိဂမနံ။

**၄၈၅.** “ဝုတ္တနယေနေဝ”တိ အတိဒိသိတ္တတပိ ဥတ္တိကမ္မတစာနံ အသဒိသတ္တာ အပရာမသနာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဧဝံ ပနာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **နေသန္တိ** ဝတ္ထုသင်္ဃပုဂ္ဂလာနံ, ပဉ္စမာနုဿာဝနေ တ ဒုတိယတတိယာနုဿာဝနာသု တ ဝတ္တဗ္ဗေ ဝဒန္တောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**သာဝနံ ဟာပေတီ**တိ ဧတ္ထ အနုသန္ဓော လောပေဟောတိ အာဟ “အနုဿာဝနံ န ကရောတီ”တိ။ “သာဝနံ ဟာပေတီ”တိ ဧတ္ထ န ကေဝလံ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အနုဿာဝနံ အကရောန္တောယေဝ သာဝနံ ဟာပေတိ နာမ, အထ ခော အနုဿာဝနာယ ဒုရုတ္တဆဍ္ဍနမ္ပိ ဟာပေတိယေဝ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ယောပိ”တိအာဒိ။ “သကိမေဝ တ ဒွိက္ခတ္တုံ တ”တိ ဣမိနာ တိက္ခတ္တုံ အပရိပူရေန္တောယေဝ သာဝနံ ဟာပေတိ နာမာတိ ဒဿေတိ။ ဣမဿ ဝစနဿ သာမတ္ထိယတော ဥတ္တိဒုတိယကမ္မေ ဧကက္ခတ္တုံတော, ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မေ တိက္ခတ္တုံတော အတိရေကံ ကမ္မ တစံ ကရောန္တော န ဟာပေတီတိ ဉာယတိ။

“ဆဍ္ဍေတီ”တိ ဧတ္ထ ဆဍ္ဍနဿ ပဒက္ခရာနံ ဂဠိတဘာဝေန ဟာကဋ္ဌတ္တာ တံ အဒဿေတွတ “ဒုရုတ္တံ ကရောတီ”တိ ဧတ္ထ ဒုရုတ္တမေဝ ဒဿေန္တော အာဟ “ဒုရုတ္တံ ကရောတီတိ ဧတ္ထ ပနာ”တိအာဒိ။ ကရောန္တေန ဘိက္ခုနာ ဥပလက္ခေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။

“သိထိလ။ပေ.။ ပဘေဒေ”တိ ယွတယံ ဗျဉ္ဇနပ္ပဘေဒေ ဝုတ္တော, အယံ ဗျဉ္ဇနပ္ပဘေဒေတိ ယောဇနာ ။ ကထာယံ **ဒသဓာ**တိ ဒသပ္ပကာရေန။ **ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ** တိ ဝဒ္ဓေတီတိ **ဗုဒ္ဓိ,** ဗျဉ္ဇနမေဝ အက္ခရမေဝ သိထိလာဒိဝသေန ဒသဓာ ဗုဒ္ဓိ **ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိ,** တာယ။ ဧတ္ထ “ဒသဓာ”တိ ပဒေန “ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓီ”တိ သမာသပဒဿ အန္တရေ ဒသဓာသဒ္ဒဿ လောပံ ဒဿေတိ “ကမ္မဇံ တေ”တိအာဒီသု (ဝိသုဒ္ဓိ. ၂.၄၅၀; ဝိသုဒ္ဓိ. မဟာဋီ. ၂.၄၅၀) ဝိယ။ ဧတ္ထ ဟိ ဧဝသဒ္ဒေန ကမ္မေန ဧဝ ဇာတံ **ကမ္မဇ**န္တိ သမာသံ ကတွတ သမာသမဇ္ဈေ ဧဝသဒ္ဒလောပံ ဒဿေတိ။ **ပဘေဒေ**တိ ဝိသေသော။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – သိထိလဉ္စ ဓနိတဉ္စ ဒီဃဉ္စ ရဿဉ္စ ဂရုကဉ္စ လဟုကဉ္စ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ သမ္ဗန္ဓဉ္စ ဝဝတ္ထိတဉ္စ ဝိမုတ္တဉ္စာတိ ဒသဓာ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာဝ ပဘေဒေ ဝိသေသော ဉာတဗ္ဗောတိ။ “သိထိလ”န္တိ အာဒီနိ ဒသ ပဒာနိ “အက္ခရံ ပဒံ ဗျဉ္ဇန”န္တိ နပုံသကလိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တဟင္ဒနိဿာယ ဝုတ္တာနီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ကထာယ ဝိတ္ထာရံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဧတ္ထ ဟီ”တိအာဒိ။ အကဍ္ဎေဟန ဝစီပယောဂေန ဝတ္တဗ္ဗံ အက္ခရံ **သိထိလံ**။ ကဍ္ဎေဟန ဝစီပယောဂေန ဝတ္တဗ္ဗံ အက္ခရံ **ဓနိတံ။ တေသွေဝတ**တိ ပဉ္စသု ဧဝ ဝဂ္ဂေသု။ န ကေဝလံ ဒီဃမေဝ ဂရုကံ နာမ, အထ ခော သံယောဂပရမ္ပိတိ အာဟ “ယံ တ”တိအာဒိ။ ယံ အက္ခရံ သံယောဂပရံ ကတွတ ဝုစ္စတိ, တမ္ပိ **ဂရုကံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ သံယောဂေ ပရော ယဿ အက္ခရဿာတိ **သံယောဂပရံ**။ “သံယောဂပဒ”န္တိပိ ဟဥ္ဇော။ ယံ အသံယောဂပရံ ကတွတ ဝုစ္စတိ, တမ္ပိ **လဟုကံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ ယံ သာနုနာသိကံ ကတွတ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ **နိဂ္ဂဟိတံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **နိဂ္ဂဟေတွတ** တိ **နိဂ္ဂဟိတံ** နာမ အတ္တတော ဌာနကရဏာနံ အဝိဿဇ္ဇနံ အမုဉ္စနန္တိ အာဟ “အဝိဿဇ္ဇေတွတ”တိ။ ယံ သမ္ဗန္ဓိတွတ ဝုစ္စတိ, တံ **သမ္ဗန္ဓံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ ယံ အသမ္ဗန္ဓံ ကတွတ ဝုစ္စတိ, တံ **ဝဝတ္ထိတံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ ယံ အနိဂ္ဂဟေတွတ ဝုစ္စတိ, တံ **ဝိမုတ္တံ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **အနိဂ္ဂဟေတွတ** တိ အနိဂ္ဂဟံ နာမ အတ္တတော ဝိဿဇ္ဇနန္တိ အာဟ “ဝိဿဇ္ဇေတွတ”တိ။

ဧဝံ ဗုဒ္ဓနုဗုဒ္ဓိဝိသေသံ ဒဿေတွ ကွအနိ ကမ္မတစာယ ဥစ္စာရဏာဝိသေသံ ဝိတ္ထာရေန ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘တတ္ထာ’’တိအာဒိ။ တတ္ထ **တတ္ထာ** တိ တာသု ဒသသု ဗုဒ္ဓနုဗုဒ္ဓိသု။ တထာသဒ္ဒေန တကာရဿ ထကာရကရဏာဥ စ သိထိလဿ ဓနိတကရဏဥ္စ အတိဒိသတိ, တထာ ‘‘ပတ္တကလ္လံ သော ဥတ္တိ’’တိအာဒိဝစနဥ္စ သိထိလဿ ဓနိတ ကရဏံ နာမာတိ ယောဇနာ။

**က္ကတီ**တိ ဧဝံ။ သိထိလေ ကတ္တဗ္ဗေ ဓနိတံ ကရောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **စတ္တာရိ ဗုဒ္ဓနာနိ** တိ စတ္တာရိ အက္ခရာနိ။ ဗုဒ္ဓနသဒ္ဒော ဟိ ဣဓ အက္ခရတစကော။ စတဿန္နံ ဗုဒ္ဓနုဗုဒ္ဓိနံ ကမ္မဒူသနံ ဒဿေတွ ကွတရာသံ အဒူသနံ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘က္ကတရေသု ပနာ’’တိအာဒိ။ **အနုက္ကမာဂတ** န္တိ အရိယေဟိ ဩတရိတွ အနုက္ကမေန အာဂတံ။ **ပဝေဏိ**န္တိ သန္တတိံ။ ဝိနာသေတွ ဝုတ္တော ကိံ ကမ္မတစာကောဟော ဟောတီတိ အာဟ ‘‘သစေ ပနာ’’တိအာဒိ။ **န ကုပ္ပတီ**တိ န နဿတိ။ ကသ္မာ ပန ကမ္မတစာ န ကုပ္ပတိ, နနု ကမ္မံ ကောပေန္တိ ကမ္မတစာ ကုပ္ပတီတိ အာဟ ‘‘က္က မာနိ ဟိ’’တိအာဒိ။ ဟိ ယသ္မာ န ကောပေန္တိ, တသ္မာ ကမ္မတစာ န ကုပ္ပတီတိ ယောဇနာ။

ယံ ပန ဝစနံ သုတ္တန္တိကတ္ထေရာ ဝဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကစ္စာယနာဒိသုတ္တန္တံ ကရောန္တီတိ **သုတ္တန္တိကာ,** ကစ္စာယနာဒယော, သုတ္တန္တိကာ စ တေ ထေရာ စေတိ **သုတ္တန္တိကတ္ထေရာ။ န ဝဋ္ဋတီ** တိ အက္ခရဝိကာရော န ဝဋ္ဋတိ။ ဝိနယဓရေန ကမ္မတစာ ကာတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယထာဟင္ဒြယာ**တိ ဘဂဝတာ ယထာဝုတ္တာယ ဟင္ဒြယာ။ **ဗုဒ္ဓနနိရုတ္တိယာ** တိ ဗုဒ္ဓနနိရုတ္တိယံ။ **က္ကတရထာ**တိ ဝုတ္တအေသပရိဟရဏာတော အညေန ပကာရေန။

**အကာလေ တ သာဝေတီ**တိ ဧတ္ထ **အကာလော** နာမ အနောကာသောတိ အာဟ ‘‘အနောကာသေ’’တိ။ အနောကာသော နာမ ဥတ္တိအနုဿာဝနာနံ ပုဗ္ဗာပရဝိတထန္တိ အာဟ ‘‘ဥတ္တိံ အဌပေတွ’’တိအာဒိ။ ပဌမံယေဝ ဥတ္တိံ အဌပေတွ ပဌမံယေဝ အနုဿာဝနကမ္မံ ကတွတတိ ယောဇနာ။ ‘‘ပဌမံယေဝ’’တိ ဟိ ပဒံ ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခံ။ **က္ကတီ**တိ အာဒိ နိဂမနံ။

၄၈၆. ယာ ဧကေဝီသတိ ဘိက္ခူ န ဂဏှာတိ, အယံ **အတိခုဒ္ဒကသီမာ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူ** တိ အဗ္ဘာနကမ္မေ ကမ္မာရဟေန သဒ္ဓိံ ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူ။ ယတ္ထ သီမာယံ နိသီဒိတုံ န သက္ကောန္တိ, အယံ **အတိခုဒ္ဒက သီမာ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **နိသီဒိတု**န္တိ အညမညဿ ဟတ္ထပာသံ အဝိဇဟိတွ ပရိမဏ္ဍလာကာရေန နိသီဒိတုံ။ **တတ္ထာ**တိ အတိခုဒ္ဒကေ။ **ဧတ္ထာ** တိ သေသသီမာသု။ ယာ သမ္မတာ ဟောတိ, အယံ **အတိမဟတီ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **ကေသဂ္ဂမတ္တေနာပီ**တိ ပိသဒ္ဒော တတော အတိရေကေန ပန ပဂေဝတိ ဒဿေတိ။ အဃင္ဃိတံ အသမ္ဗန္ဓံ နိမိတ္တံ က္ကမိဿာတိ **အဃင္ဃိတနိမိတ္တာ** ။ ခဏ္ဍနိမိတ္တဘာဝံ အခဏ္ဍနိမိတ္တဒဿနေန ဟာကဋံ ကရောန္တော အာဟ ‘‘ပုရတ္ထိမာယာ’’တိအာဒိ။ **ပုဗ္ဗကိတ္တိတ**န္တိ ပဌမကိတ္တိတံ။ **တတ္ထေတ** တိ ဥတ္တရာယ ဧဝ ဒိသာယ။ **အပရာပီ**တိ ပိသဒ္ဒော ဒုတိယတ္ထသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ ယာ သမ္မတာ ဟောတိ, **ခဏ္ဍနိမိတ္တာ** နာမာတိ ယောဇနာ။ **အနိမိတ္တုပဂ** န္တိ ယထာဘူတက ထနဝိသေသနမေဝ, န ဗျဝစ္ဆေဒဝိသေသနံ တစသာရာဒိဂ္ဂဟဏေန အနိမိတ္တုပဂဘာဝဿ ဟာကဋတ္တာ။ **အန္တရာ** တိ မဇ္ဈေ။ ယာ သမ္မတာ ဟောတိ, သာ **ဆာယာနိမိတ္တာ** နာမ, အနိမိတ္တာ နာမာတိ ယောဇနာ။

ဗဟိ ဌိတော ဟုတွ သမ္မန္နတီတိ ယောဇနာ။ နိမိတ္တာနိ ပန ဗဟိ ဌတွပိ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ ။ **ဧဝံ သမ္မတာပီ**တိ ပိသဒ္ဒော အသမ္မတာ ပန ပဂေဝတိ ဒဿေတိ။ **သီမာယ သီမ**န္တိ ပအနံ သမ္ဗန္ဓာပေက္ခတ္တာ, တဿ စ အသမာနဘာဝတော တေသံ ဝိသုံ ဝိသုံ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေန္တော အာဟ ‘‘အတ္တနော သီမာယ ပရေသံ သီမ’’န္တိ။ **သမ္ဘိန္ဒတီ** တိ သမ္ဗန္ဓံ ကရောတိ။ ဧတ္ထ ဟိ ဘိဒိဓာတု ဒွိဓာကရဏတ္ထတစကော, ဓာတွဝတ္ထဗာဓကေန သံတ္ယူပသဂ္ဂေန သမ္ဗန္ဓတစကော ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **တတ္ထာ** တိ တာသု ဒွဝိသု သီမာသု။ **က္ကတီ**တိ ဧဝံ။ **တာသူ**တိ သီမာသု။

၄၈၇-၈. ယမ္ပိ ကမ္မပ္ပတ္တဆန္ဒာရဟာလက္ခဏန္တိ ယောဇနာ။ **တတ္ထာ** တိ တဿံ ပရိသတော ကမ္မဝိပတ္တိယံ။ **တမ္ပိ** တိ ကမ္မပ္ပတ္တဆန္ဒာရဟာလက္ခဏမ္ပိ, ဝုတ္တမေဝတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ ‘‘စတ္တာရော ဘိက္ခူ ပကတတ္တာ ကမ္မပ္ပတ္တာ’’တိ ဟာဌေ။ **အနုက္ခိတ္တာ** တိ သင္ဃေန ဥက္ခေပနီယကမ္မဿ အကတတ္တာ အနုက္ခိတ္တာ။ **ပရိသုဒ္ဓသီလာ** တိ ဟာရာဇိကံ အနဇ္ဈာပန္နတ္တာ ပရိသုဒ္ဓသီလာ။ က္ကမေဟိ ပဒေဟိ ပကတိ အတ္တာ သဘာဝေါ ဧ တေသန္တိ **ပကတတ္တာ** တိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ‘‘ကမ္မဿ အရဟာ’’တိ က္ကမိနာ **‘‘ကမ္မပ္ပတ္တာ’’** တိ ပဒဿ ဆဋ္ဌီ

သမာသဥ္စ ပတ္တသဒ္ဒသ္သ အရုဟာအနုစ္ဆဝိကတ္တဘာဝဥ္စ ဒဿေတိ။ **တေဟီ**တိ စတူဟိ ပကတတ္တေဟိ။ **တေီ**တိ အာဂစ္ဆတိ။ **အဝသေသာ**တိ စတူဟိ ပကတတ္တေဟိ အဝသေသာ။ **ယဿ ပနာ** တိ ပုဂ္ဂလဿ ပန။ **ကမ္မာရဟော** တိ ကမ္မဿ အရဟော။

**၄၈၉. တ္ထော** တိ ပဏ္ဏကာဒီနံ အဝတ္ထုဘာဝဒဿနတ္ထာနေ။

အပလောကနကမ္မကထာ

**၄၉၅-၆. တတ္ထာ** တိ စတူသု ကမ္မေသု။ **တ္ထော** တိ ဩသာရဏာဒိဟဋ္ဌေ။ **ပဒသိလိဋ္ဌတာယာ** တိ လောကေ ပဒာနံ သိလိဋ္ဌဘာဝတော။ **တတ္ထာ** တိ ဩသာရဏာဒီသု ပဉ္စသု။ ကဏ္ဍကသာမဏေရဿ ယာ သာ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ အတ္ထိ, သာ နိဿာရဏာတိ ယောဇနာ။ "မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတီ"တိ ဝတ္တ တမေဝတ္ထံ ဒဿေတုံ "အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော"တိ ဝုတ္တံ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟိ လိင်္ဂနာသနာယ ကာရဏံ ဟောတိ။ **သော**တိ သာမဏေရော, "နိဿဇ္ဇာပေတဗ္ဗော"တိ ပဒေ ကာရိတကမ္မံ, ဝုတ္တကမ္မံ တ။ **တံ လဒ္ဓိ** န္တိ ဓာတုကမ္မံ, အဝုတ္တကမ္မံ တ။ ကိန္တိ ကာတဗ္ဗန္တိ အာဟ "ဧဝဉ္စ ပန ကမ္မံ ကာတဗ္ဗ"န္တိ။

ကာတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "သင်္ဃံ ဘန္တေ"တိအာဒိ။ ယံ သဟသေယ္ယံ လဘန္တီတိ ယောဇနာ။ **တသ္သာ**တိ သဟသေယ္ယဿ။ **အလာဘာယာ**တိ အလာဘတ္ထာယ။ "စရ ပိရေ ဝိနဿာ"တိ ဣမိနာ နိဿာရဏာကာရံ ဒဿေတိ။ အတ္ထော ပနဿ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောယေဝ။

**သော**တိ သာမဏေရော, ဩသာရေတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။

**သ္ဒတယန္တိ** သော အယံ သာမဏေရော, အစ္စယံ ဒေသေတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သောရတော**တိ သုန္ဒရလဒ္ဓိယံ ရတော, ဒုလဒ္ဓိတော တ သုဋ္ဌု ဩရတော။ **ယထာ ပုရေ**တိ ယထာ ပုဗ္ဗေ ရုစ္စတိ, တထာတိ ယောဇနာ။ **ကာယသမ္ဘောဂသာမဂ္ဂိအန**န္တိ ကာယေန စ သမ္ဘောဂေန စ သာမဂ္ဂိယာ အနံ။

**ဧဝ**န္တိအာဒိ နိဂမနံ။ ယဿာ ပန ဗ္ရဟ္မဒဏ္ဍော ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓကေ (စူဠဝ. ၄၄၅) ဆန္နဿေဝ ပညတ္တော, တဿာ တဿေဝ အတတဗ္ဗောတိ အာဟ "န ကေဝလ"န္တိအာဒိ။ **သော**တိ ဗ္ရဟ္မဒဏ္ဍော, အညောပိ ယော ဘိက္ခု ဝိဟရတိ, တဿပိ အတတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကိန္တိ အတတဗ္ဗောတိ အာဟ "ဧဝဉ္စ ပန အတတဗ္ဗော"တိ။ အတတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေန္တော အာဟ "သင်္ဃမဇ္ဈေ"တိအာဒိ။

ယံ ဝစနံ ဣစ္ဆေယ္ယ, တံ ဝစနန္တိ ယောဇနာ။ **ခမာပေန္တဿာ** တိ သင်္ဃံ ခမာပေန္တဿ တဿ ဘိက္ခုဿ သာတိ ယောဇနာ။

**ပဋိသင်္ခာ** တိ ပဋိသင်္ခာယ, ဉာဏေန ပစ္စဝေက္ခိတွာတိ အတ္ထော။

**ယ**န္တိ အဝန္ဒိယကမ္မံ, အနုညာတန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ကေန အနုညာတန္တိ အာဟ "ဘဂဝတာ"တိ။ ကိသ္မိံ ခန္ဓကေ အနုညာတန္တိ အာဟ "ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ"တိ။ ကေသု ဝတ္ထူသု အနုညာတန္တိ အာဟ "တေန ခေါ ပန။ပေ။ ဣမေသု ဝတ္ထူသူ"တိ (စူဠဝ. ၄၁၁)။ ကိံ ကတွာ အနုညာတန္တိ အာဟ "ဒုက္ကဋံ ပညပေတွာ"တိ။ ကိန္တိ အနုညာတန္တိ အာဟ "အနုဇာနာမိ။ပေ။ ကာတဗ္ဗော"တိ။ **တဿာ** တိ အဝန္ဒိယဿ။ "န ဩသာရဏာဒီနိ"တိ ဣမိနာ ဧဝသဒ္ဒဿ ဆဋ္ဌေတဗ္ဗတ္ထံ ဒဿေတိ။ **တဿာ** တိ ကမ္မလက္ခဏဘူတဿ အဝန္ဒိယဿ။ **တတ္တေတ** တိ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ ယေဝ။ နန္တိ ကမ္မလက္ခဏံ။ **ဣဓာပီ**တိ ပရိဝါရေ ကမ္မဝဂ္ဂေပိ။

**အဟာသာဒိက**န္တိ အပဟာသာအာဝဟံ, အပဟာသာဒဇနကံ တ။

**တတော**တိ အဝန္ဒိယကရဏတော။ **ဣမ**န္တိ ဘိက္ခုံ။ **ဝန္ဒိယ** န္တိ ဝန္ဒိတဗ္ဗံ, ဝန္ဒနံ တ။

**ဌတ္တော** တိ အပလောကနကမ္မေ, ဘိက္ခုနိသင်္ဃမူလကံ ကတ္ဝာ ပညတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **ဘိက္ခုသင်္ဃဿာပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ န ဘိက္ခုနိသင်္ဃဿေဝာတိ ဒဿေတိ။ **ပန**သဒ္ဒေါ သမ္ပာဝနတ္ထော, တထာ ဘိက္ခုနိသင်္ဃမူလကံ ပညတ္တမ္ပီတိ အတ္ထော, လဘိတဗ္ဗဘာဝံ ဝိတ္ထာရေနေ ဒဿေန္တော အာဟ ''ယံ ဟိ''တိအာဒိ။ ယံ အပလောကနကမ္မံ ကရောတီတိ ယောဇနာ။ အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇနကေန ပန အတဗ္ဗာနီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တေသန္တိ** သူစိအာဒီနံ။ **သောယေတ**တိ အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကောယေဝ။ **တတော**တိ အပ္ပမတ္တကတော။ **တတ္ထာ** တိ သေနာသနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ (စူဠဝ. အဋ္ဌ. ၃၂၁)။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဂိလာနဘေသဇ္ဇမ္ပီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယောပိ စာ**တိ ဘိက္ခုပိ စ ဟောတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ တဿ အတဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ရုပ္ပာဒတော** တိ တသ္မိံ မဟာတသေ ဥပ္ပာဒပစ္စယတော, ဂဟေတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ပေသလဿာ''တိအာဒိနာ ဒုဿီလာဒီနံ အတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿေတိ။

**ဇဂ္ဂပေတုံ ဝဋ္ဋတီ** တိ ဌေထ အပုစ္ဆိတ္ဝာ ဇဂ္ဂပေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ ''အယံ ဘိက္ခူ''တိအာဒိ။ **သဒ္ဒိဿာ** တိ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ။

**အာသနဃရံ တ**တိ ပဋိမာဃရံ တ, ကာရကော မနုဿောတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဥပနိက္ခေပတော ဂဟေတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သင်္ဃိကေနပီ** တိ ပိသဒ္ဒေါ န ကေဝလံ စေတိယဿ ဥပနိက္ခေပေနေဝ, အထ ခေါ သင်္ဃိကေနပီတိ ဒဿေတိ။

ယာပနမတ္တံ အလဘန္တေဟိ ကရောန္တေဟီတိ ယောဇနာ, ပရိဘုဥ္ဇန္တေဟိ ဟုတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ''ဝတ္တံ ကရောမာ''တိအာဒိနာ ''ယာပနမတ္တ''န္တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဝိဟာရေ ရောပိတာ ယေ ဖလရုက္ခာတိ ယောဇနာ။ **ယေသန္တိ** ရုက္ခာနံ။ **တေသူ**တိ ရုက္ခေသု။ **ယေ ပနာ**တိ ရုက္ခာ ပန, အပရိဂ္ဂဟိတာ ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တံ ပနာ**တိ အပလောကနကမ္မံ ပန။ သလာကံ ဂဏှတ္ဝာတိ ဌတ္တောတိ **သလာကဂ္ဂံ,** ဌာနံ။ **''ယာဂဂ္ဂဘတ္တဂ္ဂ''**ဂ္ဂတိ ဌတ္တောပိ ဧသေဝ နယော။ **ဥပေါသထဂ္ဂေ** တိ ဥပေါသထဿ ဂဟဏဋ္ဌာနေ, ဥပေါသထဂေဟေတိ အတ္ထော။ **တတ္ထာ** တိ ဥပေါသထဂ္ဂေ။ **တန္တိ** အပလောကနကမ္မံ။

ယံ မူလတစပတ္တအင်္ကုရပုပ္ဖဖလခါဒနီယာဒီတိ ယောဇနာ။ **အန္တောသီမာယာ** တိ အန္တော ဥပစာရသီမာယ။

**သုကတမေဝ**တိ သင်္ဃေန ကတမေဝ။ **ဥပေါသထဒိဝသေ**တိ နိဒဿနမတ္တံ ယသ္မိံ ကသ္မိံစိ ဒိဝသေပိ ကတတ္ဝာ။

**ဖလတရေနော**တိ ရုက္ခာနံ ဖလဂဟဏတရေန။ **ရုက္ခာ ဓရန္တိ** တိ ရုက္ခာ တိဋ္ဌန္တိ, သံဝိဇ္ဇန္တိ တ ။ **ယေဟီ**တိ ဘိက္ခူဟိ ရောပိတာ, ဟောန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သာ ဧဝ ကတိကာ**တိ ပုဗ္ဗေ ကတာ သာ ဧဝ ကတိကာ, အညာ ကတိကာ န ကာတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယော။

**အညသ္မိံ ဝိဟာရေ** တိ ရုက္ခာနံ ဌိတဝိဟာရတော အညသ္မိံ ဝိဟာရေ။ **တေသန္တိ** ရုက္ခာနံ, သာမိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယေပီ**တိ ရုက္ခာပိ, ရောပိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။ အညတော ဌာနတောတိ ယောဇနာ။ **တေသူ**တိ ရုက္ခေသု။ **ဌတ္တော** တိ ဝိဟာရေ။ **တေဟိ ပနာ**တိ ပရိဝေဏသာမိကေဟိ ဘိက္ခူဟိ ပန။ **ဒသဘာဂန္တိ** ဒသမဘာဂံ။ ''ဧသေဝ နယော''တိ ဣမိနာ ဒသဘာဂံ ဒတ္ဝာတိ အတ္ထံ အတိဒိသတိ။

**သမ္ဘာဝနီယဘိက္ခုနော**တိ သီလသုတာဒီဟိ သမ္ဘာဝနီယဿ ဘိက္ခုနော။ **တတ္ထာ** တိ ဟေရာဏဝိဟာရေ။ **မူလေ**တိ ပုဗ္ဗေ, အာဒိကာလေတိ အတ္ထော။ **နိက္ကုက္ကုစ္စေနာ** တိ ''အဘာဇိတမိဒ''န္တိ ကုက္ကုစ္စဝိရဟေန။ **ခိယျနမတ္တမေဝ တ** န္တိ တံ ခိယျနံ ခိယျနမတ္တမေဝ, န သာမဏေရာနံ ခိယျနံ ရုဟတီတိ အတ္ထော။

**ပနသရုက္ခန္တိ** ကဏ္ဋကီဖလရုက္ခံ။ **အယံ သာမီစီ**တိ အယံ ဘာဇေတ္ဝာ ခါဒနံ အနုဓမ္မတာ။ **ခါယိတန္တိ** ခါဒိတံ။ ဒ္ဝိန္နံ တိဏ္ဏံ ကတိကပဋိပ္ပဿမ္ဘနံ နယေန ဉာတုံ သက္ကုဏေယျတ္တာ တံ အဒဿေတ္ဝာ ဧကဿေဝ ကတိကပဋိပ္ပဿမ္ဘနံ ဒဿေန္တော အာဟ ''ဧကဘိက္ခုဧ ပနာ''တိအာဒိ။ **ပုရိမကတိကာ**တိ ''ယထာသုခံ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ ရုစ္စတီ''တိ (ပရိ. အဋ္ဌ. ၄၉၅-၄၉၆) ပုရေ ကတာ ကတိကာ။ **တေသန္တိ** သာမဏေရာနံ, ဖာတိကမ္မန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘာဇေ**

**တ္တတ**တိ သာမဏေရာနံ ဘာဇေတ္တတ။ ဣမိနာ သာမဏေရာနံ ဖာတိကမ္မံ န အတဗ္ဗမ္ပိ ဘာဂံ ဘာဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေ တိ။

**သာမန္တကမေဟီ** တိ အာသန္နကမေဟိ, အာဂန္တုတ္တတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဧကံ အမ္ဗံ ဧကံ လဗုဇန္တိ ယောဇနာ။ အဒိယျ ယမာနေ အေသေ ဒဿိတေ ဒိယျမာနေ အာနိသံသမ္ပိ အတ္ထတော ဉာတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ "အဒိယျ မာနေ ဟီ"တိအာဒိ။

ဂဏှဟန္တာနံ မနုဿာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတော**တိ ကတိကဝတ္တင်္ဂပနတော။ **န ဝတ္တဗ္ဗာ** တိ ဖလအနကုလဒူ သကတ္တာ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ကိန္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ အာဟ "နာဠိကေရာဒီနီ"တိအာဒိ။ **အနုဝိစရိတ္တတ**တိ ပဒာနမနုက္ကမေ န ဝိစရိတ္တတ။ **ဥပမုဘာကေ** တိ ဘိက္ခူနံ လဒ္ဓဘာဂတော ဥပမော ဘာကေ။ **အပလောကေတ္တတ**တိ သင်္ဃံ အာပုစ္ဆိတ္တ တ။

**မဂ္ဂဂမိယသတ္တတဟော** တိ မဂ္ဂံ ဂမိကော သတ္တတဟော။ **သော**တိ ဗလက္ကာရေန ဂဟေတ္တတ ခာဒန္တော။ **ဆာယာဒီနန္တိ**အာဒိသဒ္ဒေန အာရာမဝနာနိ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ **သစေ အတ္ထိ** တိ သစေ အတ္တော အတ္ထိ။ **ဖလဘာရိ တာ**တိ ဖလေန ပရိပုဏ္ဏာ။ "ဖလဘာရိတာ"တိပိ ပာဌော။ ဖလသင်္ခာတေန ဘာရေန သမန္နာဂတာတိ အတ္တော။ **အပစ္စ စာသီသန္တေနာ**တိ တေသံ သန္တိကာ အနုပဋ္ဌိအနံ အပစ္စာသီသန္တေန။ **ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေတ** တိ ပုဗ္ဗေ သင်္ဃိကဌာနေ "ကုဒ္ဓေ ဟိ သော"တိအာဒိနာ ဝုတ္တမေဝ။ **တ္တော** တိ ပုဂ္ဂလိကဌာနေ။

**တန္တိ** ဖလာရာမံ။ **သော**တိ ပဋိဗလော ဘိက္ခု။ **ဘာရိယံ ကမ္မန္တိ** ဇဂ္ဂနကမ္မံ ဘာရိယံ။ **တ္တောကေနာ** တိ တတိယဘာ ဂဥပမုဘာဂမတ္တေန။ သဗ္ဗံ ဖလာရာမန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **မူလဘာဂ**န္တိ ပဌမဘာဂံ။ "ဒသဘာဂမတ္တ"န္တိ ဣမိနာ တဒတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဒတ္တတ**တိ သင်္ဃဿ ဒတ္တတ။ **သော**တိ ဘိက္ခု။ **အကတာတသ**န္တိ ပုဗ္ဗေ အကတံ နဝံ သေနာသနံ။ **အာ ရာမ**န္တိ သင်္ဃဿ အာရာမံ။ **တေဟိပီ**တိ နိဿိတကေဟိပိ။ ပိသဒ္ဒေ အာစရိယံ အပေက္ခတိ။ **တေသ**န္တိ နိဿိ တကာနံ။ **ဇဂ္ဂိတကာလေ** တိ ဇဂ္ဂိတာနံ ရုက္ခာနံ ပုပ္ဖဖလဘာရိတကာလေ။ **ဇဂ္ဂနကာလေ** တိ ဇဂ္ဂနမတ္တကာလေ, ဇဂ္ဂန မတ္တမေဝ, န ဇဂ္ဂနကာရဏာ ကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ တ ဖလံ တ ဟောတိ, တသ္မိံ ကာလေတိ အတ္တော။ "ဗဟု"န္တိအာဒိနာ တရေ တဗ္ဗာကာရံ ဒဿေတိ။

ဖာတိကမ္မေန ဇဂ္ဂန္တော န အတ္ထိတိ ယောဇနာ။ **အနာပုစ္ဆိတ္တတတ** တိ သင်္ဃံ အနပလောကေတ္တတဝ။ **ဣတိ**တိ ဇဝံ။

ဥတ္တိကမ္မဌာနဘေဒေ ပန ဇဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဩသာရေတိ သင်္ဃမဇ္ဈံ ပဝေသေတိ ဣမာယ ဥတ္တိယာတိ **ဩသာရဏာ**။

နိဿာရိယတိ သင်္ဃတော ဗဟိ ကရိယတိ ဣမာယာတိ **နိဿာရဏာ။ ဥတ္တိ ဥပောသထော နာမာ** တိ ဣဒံ ကာရဏူပစာရဝသေန ဝုတ္တံ။ တေနာဟ "ဥပောသထကမ္မဝသေန ဌပိတာ"တိ။ ဧသေဝ နယော **ဥတ္တိပဝာရဏာ နာမာ** တိ တ္တောပိ။

**အနုသာသေယျာ** တိအာဒိနာ ပဌမပုရိသယေ္ယာဝိဘတ္တိဝသေန ဌပိတာ ဥတ္တိ အတ္တနာ ပရံ သမ္မနိတုံ ဌပိတာ ဥတ္တိ နာမ။ **အနုသာသေယျ** န္တိအာဒိနာ ဥတ္တမပုရိသယေ္ယာဝိဘတ္တိဝသေန ဌပိတာ ဥတ္တိ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ သမ္မနိ တုံ ဌပိတာ ဥတ္တိ နာမ။ အတ္တနာဝ အတ္တာ တ ပရော တ သမ္မနိယတိ ဣမာယ ဥတ္တိယာတိ **သမ္မုတိ** ။ နိဿဋ္ဌပတ္တ စီဝရာဒီနိ ဒီယန္တိ အနေနာတိ **အနံ,** ဥတ္တိ။ ဝစ္စံ အနပေက္ခိတ္တတ တစကဿ နိယတနပုံသကလိင်္ဂတ္တာ နပုံသကလိင် ဂဝသေန ဝုတ္တံ။

အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှဟိယတိ အနေနာတိ **ပဋိဂ္ဂဟော** ။

ပဋိမုခံ ဥပရိ ကမိုယတိ ဣမာယာတိ **ပစ္စုက္ကမုနာ** ။

ကမ္မမေတတိ လက္ခိယတိ အနေနာတိ **ကမ္မလက္ခဏံ** ။

**“တထာ”**တိ ပဒေန “ကမ္မလက္ခဏံ နာမာ”တိ ပဒံ အတိဒိသတိ။ **တတော**တိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဉတ္တိတော။ ပရာ ဒွေ ဉတ္တိယော ကမ္မလက္ခဏံ နာမာတိ ယောဇနာ။ **ဣတီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။

ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဋ္ဌာနဘေဒေ ဩသာရဏာဒီနံ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဝဍ္ဎဿ လိစ္ဆဝိနော”တိ အာဒိ။ သီမာသမ္မုတိ စာတိအာဒိနာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

ယာ ပန ဒွေ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ ဝုတ္တာတိ ယောဇနာ။ **ဣတီ**တိအာဒိ နိဂမနံ။

ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မဋ္ဌာနဘေဒေ ယောဇနာနယော ပါကဋောယေဝ။

၄၉၇. **စတုဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ** တိအာဒိကာယ ဒေသနာယ သမ္ဗန္ဓံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဣတိ ကမ္မာနိ စာ”တိ အာဒိ။ တတ္ထ **ဣတီ**တိ ဧဝံ ဒဿေတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿတ္ထော** တိ တဿ “စတုဝဂ္ဂကရဏေ ကမ္မေ”တိ အာဒိဝစနဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။

ဣတိ ကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

## အတ္ထဝသဝဂ္ဂါဒိဝဏ္ဏနာ

၄၉၈. ဧဝံ ကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနံ ဒဿေတွာ တဿာနန္တရေ ဝုတ္တာယ “ဒွေ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စာ”တိအာဒိကာယ ဒေသနာယ အနုသန္ဓိံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဣဒါနီ”တိအာဒိ, ဣဒါနိ အာရဒ္ဓန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ယာနိ တာနိ သိက္ခာပဒါနီတိ ယောဇနာ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဝေရာန** န္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ပဝတ္တတ္တာ စ ဝိရမိတဗ္ဗတ္တာ စ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ ဝေရာနံ။ **သံဝရာယာ** တိ ဧတ္ထ သံပုဗ္ဗော ဝရဓာတု ပိဒဟနတ္ထော, အာယသဒ္ဒော စ တဒတ္ထောတိ အာဟ “ပိဒဟနတ္ထာယာ”တိ။ **ဝိပါက ဒုက္ခသင်္ခါတာန**န္တိ ပါဏာတိပါတာဒီနံ ဝိပါကဘူတာနံ ဒုက္ခသင်္ခါတာနံ။ **သမ္ပရာယိကာန** န္တိ သမ္ပရာယေ ပဝတ္တာနံ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒပညတ္တာနိသံသဋ္ဌာနေ။ “ဝဇ္ဇနီယဘာဝတော”တိ ဣမိနာ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာနီတိ **ဝဇ္ဇာနီ** တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။ ဘာယန္တိ ဧတေဟီတိ **ဘယာနိ။ အက္ခမဋ္ဌေနာ** တိ အသဟဏီယဋ္ဌေန။ “အကုသလာနီတိ ဝုစ္စန္တီ”တိ ဣမိနာ ဝိပါကဒုက္ခာနိ ဖလူပစာရေန အကုသလာနိ နာမာတိ ဒဿေတိ။ ဂဏဗန္ဓဘေဒနတ္ထာယ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တန္တိ ဧဝမေဝ ပါဌော။ ပေါတ္ထကေသု ပန “ဂဏဘောဇနေသိက္ခာပဒံ ပညတ္တ”န္တိ ပါဌော လိခိတော။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ အတ္ထဝသဝဂ္ဂေ။ **ယ**န္တိ ဝစနံ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ။

ဣတိ အတ္ထဝသဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

၄၉၉. ဝတ္တေသု ဝတ္တမာနော ပုဂ္ဂလော ဩသာရီယတိ အနေနာတိ **ဩသာရဏီယံ,** ကမ္မံ။ တေန ဝုတ္တံ “ယေန ကမ္မေန ဩသာရီယတိ, တံ ကမ္မံ ပညတ္တ”န္တိ။ “ယေန ကမ္မေနာ”တိအာဒိနာ ဘဏ္ဍနကာရကာဒယော နိဿာရီယန္တိ အနေန ကမ္မေနာတိ **နိဿာရဏီယ** န္တိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ။

၅၀၀. သတ္တာပတ္တိက္ခန္ဓာ ပညတ္တံ နာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အန္တရာ** တိ ကကုသန္ဓာဒီနံ တိဏ္ဏံ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ အမှာကံ ဘဂဝတော စ အန္တရေ။ “သိက္ခာပဒေ”တိ ဣမိနာ “အပညတ္တေ”တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ မက္ကဋီ ဝတ္ထုအာဒိဝိနီတကထာ အနုပညတ္တံ နာမာတိ သမ္ဗန္ဓော။ “သိက္ခာပဒေ”တိ ဣမိနာ “ပညတ္တေ”တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗတ္ထာ** တိ သဗ္ဗသ္မိံ အာနိသံသဝဂ္ဂေ။

ဣတိ အာနိသံသဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

၅၀၁. သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနံ သင်္ဂဟန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တတ္ထာ** တိ “နဝ သင်္ဂဟာ”တိအာဒိပါဌေ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ “ဝတ္ထုနာ သင်္ဂဟော”တိ ဣမိနာ “ဝတ္ထုသ္မိံ, ဝတ္ထူနံ သင်္ဂဟော”တိ အတ္ထံ နိတရေတိ။ **ဧတ္ထာ**

တိ ''ဝတ္ထုသင်္ဂဟော''တိအာဒိဟဋ္ဌေ။ **ဟီ**တိ ဝိတ္ထာရော။ ယသ္မာ နတ္ထီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **သဗ္ဗာနီ** တိ သိက္ခာပဒါနိ။ ''သင်္ဂဟိတာနီ''တိ ကြိယာ သင်္ဂဟိတဗ္ဗောတိ **သင်္ဂဟော** တိ နိဗ္ဗစနံ ဒဿေတိ။ **ဧဝံ တာတ**တိအာဒိ နိဂမနံ။

ယသ္မာ ပန သင်္ဂဟိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဧဝမေတ္ထာ** တိအာဒိနာ ခန္ဓသမုဋ္ဌာနအဓိကရဏသမထေ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ နိဂမနံ ဒဿေတိ။ **ဧတ္ထာ** တိ သင်္ဂဟာဝဂ္ဂေ။

ဣတိ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

နဝသင်္ဂဟိတဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

**နိဋ္ဌိတာ** တိ နိဋ္ဌံ နိပ္ဖတ္တိံ ဣတာ ဂတာတိ နိဋ္ဌိတာ, အထ ဝါ နိဋ္ဌေ နိပ္ဖတ္တိယံ ဣတာ ဋိတာတိ နိဋ္ဌိတာ။ **စ**သဒ္ဒော အဝဓာရဏတ္ထော, နိဋ္ဌိတာ ဧဝါတိ ဟိ အတ္ထော။ **အနုတ္တာနတ္ထပဒဝဏ္ဏနာ** တိ အနုတ္တာနာနံ အတ္ထဝန္တပဒါနံ, အတ္ထာနဉ္စ ပဒါနဉ္စ ဝဏ္ဏနာ။

ဣတိ ပရိဝါရဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ပာစိတ္ယာဒိဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာတိ။

ဇာဒိလဉ္ဆိတနာမေနနေကာနံ တစိတော မယာ။
ပရိဝါရဝိနယဿ၊ သမတ္တော ယောဇနာနယော။

**နိဂမနကထာဝဏ္ဏနာ**

ဧဝံ ဝိနယသံဝဏ္ဏနံ ကတွာ ဣဒါနိ တံ နိဂမေန္တော အာဟ ''ဧတ္တာဝတာ''တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဧတ္တာဝတာ** တိ ဧတ္တကေန ''ယေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတီ''တိအာဒိဝစနတော (ပါရာ. ၁) ပဋ္ဌာယ ''နဝသင်္ဂဟိတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ''တိ ဝစနပရိယောသာနာနံ အက္ခရပဒပဗ္ဗဥ္စနာနံ သမုဒါယဘူတေန ဝစနက္ကမေန, သမတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။

**ဥဘတောဝိဘင်္ဂခန္ဓကပရိဝါရဝိဘတ္တိဒေသန** န္တိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေန စ ခန္ဓကေန စ ပရိဝါရေန စ ဝိဘဇိတဗ္ဗဒေသနံ ဝိနယပိဋကန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **နာထော**တိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနံ ဟိတပဋိပတ္တိံ ယာစနဋ္ဌေန စ ကိလေသာနံ ဥပတာပနဋ္ဌေန စ ဝေနေယျာနံ ဟိတသုခံ အာသီသနဋ္ဌေန စ စိတ္တိဿရိယဋ္ဌေန စ နာထော။ **ဝေနေယျ** န္တိ ဝိနေတဗ္ဗဋ္ဌေန ဝေနေယျံ။ **ဇိနော**တိ ပဉ္စမာရာနံ ဇိတဋ္ဌေန ဇိနော။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – နာထော ဝေနေယျံ ဝိနေန္တော ဇိနော ဥဘတောဝိဘင်္ဂခန္ဓကပရိဝါရဝိဘတ္တိဒေသနံ ယံ ဝိနယပိဋကံ အာဟာတိ။

**သမဓိကသတ္တဝီသတိသဟဿမတ္တေနာ** တိ သဟ အဓိကေန သတ္တသဟဿပ္ပမာဏေန စ ဝီသတိသဟဿပ္ပမာဏေန စ ဂန္ထေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **တဿာ** တိ ဝိနယပိဋကဿ။ **သမန္တပါသာဒိကာ** တိ သမန္တတော ပသာဒံ ဝဟိကာ, ဇနိကာ တာ။ တတြာယံ ယောဇနာ – တဿ သမဓိကသတ္တဝီသတိသဟဿမတ္တေန ဂန္ထေန သမန္တပါသာဒိကာ နာမ သံဝဏ္ဏနာ သမတ္တာတိ။

**တတြိဒ** န္တိ တတြ ဣဒံ။ ''တတြာ''တိ ပဒံ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ။ တတြ ''သမန္တပါသာဒိကာ နာမာ''တိ ဝစနေတိ ဟိ အတ္ထော။ **သမန္တပါသာဒိကတ္တသ္မိံ** န္တိ ပစ္စတ္တေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ ဟောတိ ''ဣဒမ္ပိ သီလသ္မိ''န္တိ အာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၁၉၄ အာဒယော) ဝိယ, သမန္တပါသာဒိကတ္တန္တိ အတ္ထော။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာတတြ ''သမန္တပါသာဒိကာ နာမာ''တိ ဝစနေ သမန္တပါသာဒိကာယ ဣဒံ သမန္တပါသာဒိကတ္တံ ဟောတီတိ အယံ သမန္တပါသာဒိကဘာဝေတိ အတ္ထော။

**အာစရိယပရံပရတောတိ**အာဒီသု ကထာသု ဝုတ္တံ နဝဝိဓံ ဝိသေသနပဒံ “န ဒိဿတိ”တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **သမ္ပဿတန္တိ** သမ္မာ ပဿန္တာနံ ဝိညူနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ယတောတိ** ယသ္မာ, န ဒိဿတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဇ္ဈော** တိ သံဝဏ္ဏနာယံ။ **သမန္တဟာသာဒိကာတ္တဝတ** တိ သမန္တဟာသာဒိကာ ဣတိ ဧဝ နာမ။ **ဝိနယဿာ** တိ ဝိနယပိဋကဿ။ **ဝိနေယျဒမနကုသလေနာ**တိ ဝိနေယျာနံ ဒမနေ ဆေကေန။ **လောကနာထေနာ**တိ လောကာနံ နာထေန။ **လောကမနုကမ္ပမာနေနာ**တိ လောကံ အနုကမ္ပမာနေန။ အယဥ္ဟေတ္ထ ယောဇနာ – အာစရိယပရံပရတော။ပေ။ ဝိဘဇ္ဇနယဘာဒဒဿနတော သမ္ပဿတံ ဝိညူနံ ဇ္ဈော ကိဉ္စိ အဟာသာဒိကံ ယတော န ဒိဿတိ, တသ္မာ ဝိနေယျဒမနကုသလေန လောကနာထေန လောကမနုကမ္ပမာနေန ဘဂဝတာ ဝုတ္တဿ ဝိနယဿ အယံ သမန္တဟာသာဒိကာတ္တဝဝ သံဝဏ္ဏနာ ပဝတ္တတာတိ။

တိဿောပိ ဣမာ သီဟဠဋ္ဌကထာယော သုတ္တတတိ သမ္ဗန္ဓော။ ကဿ သန္တိကေ သုတန္တိ အာဟ “ဗုဒ္ဓမိတ္တတော။ပေ။ သန္တိကေ”တိ။ “ဗုဒ္ဓမိတ္တော”တိ နာမေန ဝိဿုတဿ ယသဿိနော ဝိနယညုဿ ဓီရဿ ထေရဿ သ သန္တိကေ သုတ္တတတိ ယောဇနာ။ “သုတ္တတ”တိ ပဒံ “အာရဒ္ဓာ”တိ ပဒေ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာဝိသေသနံ။

မဟာမေဃဝနုယျာနေ ဘူမိဘာဂေ ပတိဋ္ဌိတော သတ္ထု မဟာဗောဓိဝိဘူသိတော ယော မဟာဝိဟာရော အတ္ထီတိ ယောဇနာ။

**တဿ** မဟာဝိဟာရဿ ဒက္ခိဏေ ဒိသာဘာဂေ **ပဓာနဃရံ** ပဓာနဃရနာမကံ ဥတ္တမံ သုစိစာရိတ္တသီလေန ဘိက္ခု သင်္ဃေန သေဝိတံ ယံ ပရိဝေဏံ အတ္ထိ, တတ္ထ ကာရယီတိ ယောဇနာ။

ကောနာမော ကာရယီတိ အာဟ “ဥဠာရကုလသမ္ဘူတော။ပေ။ ဝိဿုတော”တိ။ တတ္ထ ဥဠာရကုလသမ္ဘူတော သင်္ဃုပဋ္ဌာယကော သဒ္ဓာ အနာကုလာယ သဒ္ဓာယ ရတနတ္တယေ ပသန္နော “မဟာနိဂမသာမီ”တိ ဝိဿုတော ဥပာသကော ကာရယီတိ သမ္ဗန္ဓော။

ကံ ကာရယီတိ အာဟ “စာရု။ပေ။ သမ္ပန္နသလိလာသယ”န္တိ။ တတ္ထ **စာရုပာကာရသံစိတံ** သောဘေန ပာကာရေန သုဋ္ဌု စိတံ စိနိတံ မနောရမံ **သီတစ္ဆာယတရူပေတံ** သီတစ္ဆာယေန ရုက္ခေန ဥပေတံ **သမ္ပန္နသလိလာသယံ** မဓုရဇလာဓာရံ ယံ ပာသာဒံ ကာရယီတိ ယောဇနာ။ မဟာနိဂမသာမိနော တတ္ထ ပာသာဒေ ဝသတာမယာတိ သမ္ဗန္ဓော။

ကံ ဥဒ္ဒိသိတ္တတ ကီဒိသာ ကာ အာရဒ္ဓာတိ အာဟ “သုစိသီလသမာစာရံ။ပေ။ ဝိနယဝဏ္ဏနာ”တိ။ တတ္ထ သုစိသီလသမာစာရံ **ဗုဒ္ဓသိရိ**တ္တဟယံ ထေရံ ဥဒ္ဒိသိတ္တတ **ဣဒ္ဓာ** အတ္ထဝိနိစ္ဆယာဒီဟိ ပရိပုဏ္ဏာ ယာ ဝိနယဝဏ္ဏနာ အာရဒ္ဓာတိ ယောဇနာ။

ကိံနာမဿ ရညော ကတမေ သံဝစ္ဆရေ အာရဒ္ဓာ, ကိသ္မိံ ကာလေ ပရိနိဋ္ဌိတာတိ အာဟ “ပါလယန္တဿ။ပေ။ ပရိနိဋ္ဌိတာ”တိ။ တတ္ထ သကလံ လင်္ကာဒီပံ နိရုဗ္ဗိဂ္ဂံ ကတ္တတတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပါလယန္တဿ သိရိနိဝါသဿ **သိရိပါလ**ယသဿိနော ရညော ဇယသံဝစ္ဆရေတိ သမ္ဗန္ဓော။ သမဝီသတိမေ ခေမေ ဇယသံဝစ္ဆရေ အယံ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာ အာရဒ္ဓာ, **ဧကဝီသမ္တဟိ** ရညော ဧကဝီသတိမေ သံဝစ္ဆရေ သမ္ပတ္တေ သတိ ပရိနိဋ္ဌိတာတိ ယောဇနာ။

ယထာ အတ္တနော သံဝဏ္ဏနာ နိရုပဒ္ဒဝ သီဃံ နိဋ္ဌံ ဥပဂတာ, ဧဝံ လောကဿ ဓမ္မူပသံဟိတာ သီဃံ ဂစ္ဆန္တူတိ အာသီသံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဥပဒ္ဒဝါကုလေ”တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဥပဒ္ဒဝါကုလေ** ဥပဒ္ဒဝေဟိ အာကုလေ **လောကေ** သတ္တလောကေ **နိရုပဒ္ဒဝတော** ဥပဒ္ဒဝဝိရဟတော ယထာ အယံ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာ ဧကသံဝစ္ဆရေနေဝ နိဋ္ဌံ ဥပာဂတာ, ဧဝံ သဗ္ဗဿ လောကဿ အာရဒ္ဓာ သဗ္ဗေပိ ဓမ္မူပသံဟိတာ အတ္ထာ နိရုပဒ္ဒဝ သီဃံ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆန္တူတိ ယောဇနာ။

အတ္တနာ သမာစိတဿ ပုညဿ ဣစ္ဆိတတ္တေ ပရိဏာမနံ ဒဿေန္တော အာဟ “စိရဋ္ဌိတတ္ထံ ဓမ္မဿ္တသာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ဓမ္မဿ စိရဋ္ဌိတတ္ထံ ဣမံ ဝိနယသံဝဏ္ဏနံ ကရောန္တေန သဒ္ဓမ္မဗဟုမာနေန မယာ ယဉ္စ ပုညံ သမာစိတံ, သဗ္ဗဿ တဿ ပုညဿ အာနုဘာဝေန သဗ္ဗေပိ ပါဏိနော ဓမ္မရာဇဿ ဘဂဝတော သဒ္ဓမ္မရသသေဝိနော ဘဝန္တု။

သဒ္ဓမ္မော စိရံ တိဋ္ဌတု, ဒေဝေါ ကာလေ **ဝဿံ** ဝဿန္တော စိရံ **ပဇံ** သတ္တသမူဟံ တပ္ပေတု။ ရာဇာ ဓမ္မေန မေဒိနိံ ရက္ခတူတိ ယောဇနာ။ **ဣတိ**သဒ္ဒော ပရိသမာပနတ္ထော။ ဣတိ ပရိနိဋ္ဌံ သုဋ္ဌု အာပန္နံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။

သဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓိ စ ဝီရိယဉ္စ **သဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယာနိ,** ဝိသုဒ္ဓါနိ စ တာနိ သဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယာနိ စေတိ **ဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယာနိ,** ပရမာနိ စ တာနိ ဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယာနိ စေတိ **ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယာနိ,** တေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော **ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယပဋိမဏ္ဍိတော,** တေန, ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ သီလဉ္စ အာစာရော စ အဇ္ဇဝဉ္စ မဒ္ဒဝဉ္စ **သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါနိ,** တာနိ အာဒီနိ ယေသံ တေတိ **သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒယော,** အာဒိသဒ္ဒေန ခန္တိသောရစ္စာဒယော သင်္ဂဏှာတိ, တေယေဝ ဂုဏာတိ **သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏာ,** တေသံ သမုဒယောတိ **သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏသမုဒယော,** တေန **သမုဒိတော** သုဋ္ဌု ပါကဋောတိ **သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏသမုဒယသမုဒိတော,** တေန ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

သကသမယော စ သမယန္တရော စ **သကသမယသမယန္တရာ,** တေယေဝ ပန ဂဟနသဒိသတ္တာ ဂဟနန္တိ **သကသမယသမယန္တရဂဟနံ,** တဿ အဇ္ဈောဂါဟဏံ **သကသမယသမယန္တရဂဟနဇ္ဈောဂါဟဏံ,** တသ္မိံ သမတ္ထော **သကသမယသမယန္တရဂဟနဇ္ဈောဂါဟဏသမတ္ထော** ။ တေန ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဝိသေသေန အဉ္ဇတိ ပါကဋံ ကရောတီတိ **ဝိယတ္တော,** ပုဂ္ဂလော, ဝိယတ္တဿ ဣဒံ **ဝေယျတ္တိယံ,** သတိ။ ပညာ စ ဝေယျတ္တိယဉ္စ **ပညာဝေယျတ္တိယံ,** တေန သမန္နာဂတေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ သမန္နာဂတေန ထေရေနာတိ ယောဇနာ။

တီဏိ ပိဋကာနီတိ **တိပိဋကံ,** တမေဝ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗတ္တာ **ပရိယတ္တီ**တိ **တိပိဋကပရိယတ္တိ,** တဿ ပဘေဒေါ ဧတ္ထ သတ္ထုသာသနေတိ **တိပိဋကပရိယတ္တိပဘေဒံ,** တသ္မိံ။ သဟ အဋ္ဌကထာယာတိ **သာဋ္ဌကထံ,** သတ္ထုသာသနံ, တသ္မိံ သတ္ထုသာသနေတိ သမ္ဗန္ဓော။ သတ္ထုနော ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိပဋိဝေဓဝသေန တိဝိဓံ သာသနံ **သတ္ထုသာသနံ,** ဗုဒ္ဓဿာပိ ယုဇ္ဇတေဝ, တသ္မိံ သတ္ထုသာသနေ “အပ္ပဋိဟတ”န္တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ **အပ္ပဋိဟတဉာဏံ,** ဣဒံ တသ္မိံ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာကာလေ ထေရဿ ပဋိဝေဓဉာဏာဘာဝတော သုတမယစိန္တာမယဉာဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အပ္ပဋိဟတဉာဏဿ ပဘာဝေါ ဧတဿာတိ **အပ္ပဋိဟတဉာဏပဘာဝေါ,** တေန ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ မဟန္တံ ဝေယျာကရဏမေတဿာတိ **မဟာဝေယျာကရဏော,** ဣမိနာ သိက္ခာနိရုတ္တိအာဒီဟိ ဆဠင်္ဂေ မဟန္တဝေယျာကရဏေ ထေရဿ အပ္ပဋိဟတဉာဏပဘာဝတံ ဒဿေတိ, တေန မဟာဝေယျာကရဏေန ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

ကရဏံ ဝုစ္စတိ ဌာနံ ကရိယတိ ဥစ္စာရိယတိ ဧတ္ထ, ဧတေနာတိ ဝါ ဝစနန္တေန, ကရဏဿ သမ္ပတ္တိ **ကရဏသမ္ပတ္တိ,** တာယ ဇနိတံ **ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတံ**။ သုခေန ထေရမုခတော ဝိနိဂ္ဂတံ **သုခဝိနိဂ္ဂတံ,** ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတေန ဟေတုဘူတေန သုခဝိနိဂ္ဂတံ **ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတံ** ။ မဓုရဝစနဉ္စ ဥဒါရဝစနဉ္စ **မဓုရောဒါရဝစနံ,** ပုဗ္ဗပဒေ ဥတ္တရပဒလောပေါ, ဣမိနာ ကေဋုဘပကရဏေ (သုဗောဓာလံကာရေ ၁၂၇-၁၄၂ ဂါထာသု) ဝုတ္တေသု ဒသသု သဒ္ဒဂုဏေသု မဓုရတာဂုဏေန စ ဥဒါရတာဂုဏေန စ သမန္နာဂတဘာဝံ ဒဿေတိ။ ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတဉ္စ တံ မဓုရောဒါရဝစနဉ္စာတိ **ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရဝစနံ** ။ အထ ဝါ ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတဉ္စ တံ သုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရဝစနဉ္စာတိ ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရဝစနံ။ **ဧလံ** ဝုစ္စတိ ဒုရုတ္တဒေါသော, နတ္ထိ ဧလမေတဿာတိ **နေလာ,** သာယေဝ ဝဏ္ဏော **နေလဝဏ္ဏော,** တေန ယုတ္တံ **နေလဝဏ္ဏယုတ္တံ,** ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရဝစနံ နေလဝဏ္ဏယုတ္တမေတဿာတိ **ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရဝစနနေလဝဏ္ဏယုတ္တော,** ထေရော။ ဝိသေသနပရပဒသမာသော, နေလဝဏ္ဏယုတ္တကရဏသမ္ပတ္တိ ဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရဝစနောတိ ဟိ အတ္ထော, တေန ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယုတ္တဉ္စ ပရိသာယ သောတေန အနုရူပတ္တာ, မုတ္တဉ္စ ပရိသာယ ဝိသာရဒတ္တာတိ **ယုတ္တမုတ္တံ,** ဝစနံ, တံ ဝဒတိ သီလေနာတိ **ယုတ္တမုတ္တဝါဒီ,** တေန ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

ကမ္မသဿတဥစ္ဆေဒဣဿရနိမ္မာနာဒိဝသေန နာနာ ဝါဒါ ဧတေသန္တိ **ဝါဒိနော,** နာနာဝါဒါ ဇနာ, ဝါဒီနံ, ဝါဒီသု ဝါ ဝရော ကမ္မကိရိယဝါဒတ္တာတိ **ဝါဒိဝရော,** တေန ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပါဠိယာ အတ္ထံ ဝဏ္ဏေတုံ သမတ္ထတ္တာ မဟန္တော ကဝိ **မဟာကဝိ,** တေန ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိပဋိဘာနဝသေန ပဘိန္နာယ ပဋိသမ္ဘိဒာယ ပရိတရိတောတိ **ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒာပရိတရော,** တသ္မိံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဆ အဘိညာ စ ပဋိသမ္ဘိဒာ စ **ဆဠဘိညာပဋိသမ္ဘိဒာ,** တာ အာဒယော ယေသံ တေတိ **ဆဠဘိညာပဋိသမ္ဘိဒာဒယော,** အာဒိသဒ္ဒေန တေဝိဇ္ဇာဒယော သင်္ဂဏှာတိ။ ဆဠဘိညာပဋိသမ္ဘိဒာဒယော ပဘေဒာ ဧတေသန္တိ **ဆဠဘိညာပဋိသမ္ဘိဒာဒိပ္ပဘေဒာ,** သောယေဝ ဂုဏော ဆဠဘိညာပဋိသမ္ဘိဒာဒိပ္ပဘေဒဂုဏော, တေန ပဋိမဏ္ဍိတော **ဆဠဘိညာပဋိသမ္ဘိဒာဒိပ္ပဘေဒဂုဏပဋိမဏ္ဍိတော,** တသ္မိံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဥတ္တရိမနုဿာနံ ဈာနလာဘိအာဒီနံ ဓမ္မော **ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော,** အထ တ မနုဿာနံ ကုသလကမ္မပထသင်္ခာတဓမ္မတော ဥတ္တရီတိ **ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော,** ဈာနာဒိဓမ္မော, တသ္မိံ, ''သုပ္ပတိဋ္ဌိတ'' ဣတိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓော တဗ္ဗံ။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ ဗုဒ္ဓိ ဧတေသန္တိ **သုပ္ပတိဋ္ဌိတဗုဒ္ဓိနော,** တေသံ ထေရာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ ထေရာနံ ဝံသေ ပကာရေန ဒီပ္ပန္တိ, ပဒီပေ ဝိယာတိ တ **ထေရဝံသပ္ပဒီပ,** တေသံ။ ထိရော သီလသမာဓိပညာသင်္ခာတော ဂုဏော ဧတေသမတ္ထီတိ **ထေရာ,** တေသံ, ဝံသာလင်္ကာရဘူတေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ မဟာဝိဟာရေ ဝသနသီလာ ဝသနဓမ္မာ, ဝသနေ သာဓုကာရီတိ တ **မဟာဝိဟာရတာသိနော,** တေသံ, ထေရာနန္တိ သမ္ဗန္ဓော ။ ဝံသေ အလင်္ကာရော, ဝံသဿ တတိ **ဝံသာလင်္ကာရော,** သော ဟုတွာ ဘူတော, ဝံသာလင်္ကာရဘာဝံ တ ပတ္တောတိ **ဝံသာလင်္ကာရဘူတော,** တေန ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။

ဝိပုလာ စ သာ ဝိသုဒ္ဓာ စေတိ **ဝိပုလဝိသုဒ္ဓာ,** ဝိသေသနောဘယပဒေ, ဝိပုလဝိသုဒ္ဓာ ဗုဒ္ဓိ ဧတဿာတိ **ဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိ,** တေန ထေရေနာတိ သမ္ဗန္ဓော။ နာမမေဝ **နာမဓေယျံ,** ဂဟိတံ နာမဓေယျမေတဿာတိ **ဂဟိတနာမဓေယျော** , တေန ထေရေန ကတာ သမန္တပာသာဒိကာ နာမ အယံ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာ တိဋ္ဌတူတိ သမ္ဗန္ဓော။

သုဒ္ဓစိတ္တဿ တာဒိနော လောကဇေဋ္ဌဿ မဟေသိနော ''ဗုဒ္ဓော''တိ နာမမ္ပိ ယာဝ လောကမှိ ပဝတ္တတိ, တာဝ လောကနိတ္ထရဏေသီနံ ကုလပုတ္တာနံ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ နယံ ဒဿေန္တီ လောကသ္မိံ တိဋ္ဌတူတိ ယောဇနာ။

ဣတိ နိဂမနဿ အတ္ထယောဇနာ သမတ္တာ။

**နိဂမနကထာ**

တ္တောဝတာ စ –

ရတနပုဏ္ဏနာမဿ၊ ပုရဿ ရာဇဓာနိယာ။
ဒက္ခိဏေ မုနိရူပဿ၊ ဉာံသံဟစီနနိသ္သိတေ။

ယော ဝိဟာရော သဟာသာဒေ၊ ကာရိတော ရာဇဒေဝိယာ။
ယာ ဝသတာ မယာ တတ္ထ၊ ကတာ ဟစိတ္တာဒိယောဇနာ။

မာပိတရတ္နပုဏ္ဏဿ၊ သတ္တရသေဝ ရာဇိနော။
ဇယဝဿေဠာရသမှိ၊ သမ္ပတ္တေယံ သုနိဋ္ဌိတာ။

''ရတနပုဏ္ဏာ''တိဝှယဿ ရာဇဓာနီနဂရဿ ဒက္ခိဏသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ပဥ္စယောဇနပ္ပမာဏေ ဌာနေ ဒ္ဝီဟိ မဟာတဠာကေဟိ သုသောဘိတဿ မိဓိလနာမနဂရဿ ပုရတ္ထိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ဒိယမုကဝုတပ္ပမာဏေ ဌာနေ အနေကတာလပန္တိဟိ သုသောဘိတော စတုန္နံ ကုလာနံ ရမဏီယဘူတော **''ကဖ္ဖူ''** ဣတိ တေဟရိတော ယော သော မဟာကမော ပတိဋ္ဌိတော, တတ္ထ ပဋိသန္ဓိယာ ဇာတေန သီလာဒိဂုဏေဟိ ပသံသိတေန **''ဇာဂရော''**တိ ဂရူဟိ ဂဟိတနာမဓေယျေန တိက္ခတ္တုံ ရာဇူဟိ ရာဇမုဒ္ဒိနာ လဒ္ဓိတေန မေ ကတာယံ ဟစိတ္တာဒိဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမ္ပတ္တေဖိနစက္ကေ တေရသာဓိကစတုဝဿသတာဓိကံ ဒ္ဝိသဟဿံ, သက္ကရာဇေ ပန ဧကတိံသာဓိကဒ္ဝိဝဿသတာဓိကံ သဟဿံ ဂိမှဟာနေ ဇေဋ္ဌမာသေ ဇုဏှပက္ခဿ ပဥ္စမေ သုက္ကတရေ နိဋ္ဌံ ပတ္တာ အနာယာသေနာတိ။

ယောဇနာယ ဣမိဿာဟံ၊ ရစနဿာနုဘာဝတော။

ဘဝေယျာနေကဇာတိသု၊ ပိဋကတ္တယဓာရကော။

ကုသလော စုဘယတ္ထေသု၊ ပရိသာသု ဝိသာရဒော။
သမိဇ္ဈန္တု၊ သုသင်္ကပ္ပာ၊ မယှဟာဍ္ဎ သဗ္ဗဟာဏိနံ။

ဝပ္ပာဒိမနတိက္ကမ္မ၊ သမ္မာ ဒေတော ပဝဿတု။
အတ္တဇမိဝ ရက္ခန္တု၊ ရာဇာနော စာပိ မေဒိနိန္တိ။

ဣတိ ဘဒ္ဒန္တဇာဂရတ္ထေရေန ကတာ

ဟာစိတ္ယာဒိဝဏ္ဏနာယ ယောဇနာ သမတ္တာ။